

provincie **HOLLAND**
ZUID

Gedeputeerde Staten

Directie Leefomgeving en Bestuur
Afdeling Bestuur

3011201000001

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum

Ons kenmerk
PZH-2010-220694861

Uw kenmerk

-

Bijlagen

1

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
de heer mr. J.H.P. Donner
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Onderwerp

Herindelingsadvies Krimpenerwaard

Geachte heer Donner,

Op 10 november 2010 hebben Provinciale Staten van Zuid-Holland het Herindelingsadvies Krimpenerwaard vastgesteld.

In het Herindelingsadvies Krimpenerwaard kiezen Provinciale Staten voor samenvoeging van de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist tot één gemeente Krimpenerwaard.

Op grond van artikel 8, vijfde lid, van de Wet algemene regels herindeling zenden wij u hierbij het Herindelingsadvies Krimpenerwaard. Gelet op artikel 11 van de Wet algemene regels herindeling verzoeken wij u op basis van het Herindelingsadvies Krimpenerwaard een voorstel voor een herindelingsregeling te doen en dit voorstel te zenden aan de ministerraad.

Provinciale Staten hebben aandacht gevraagd voor de financiële startpositie van de nieuwe gemeente Krimpenerwaard en hebben ons verzocht daarover met u in overleg te treden. Graag willen wij daarom met u overleg voeren over de financiële aspecten van de samenvoeging van de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist. Wij verzoeken u ons en een delegatie van de gemeentebesturen van Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist uit te nodigen voor overleg.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 8 en 9 en bussen
18, 22, 65 stoppen
dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

MD

Tot slot verzoeken wij u een spoedige behandeling van het wetsvoorstel te bevorderen zodat de samenvoeging van de vijf gemeenten op 1 januari 2013 kan ingaan.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

M.H.J. van Wieringen-Wagenaar

J. Franssen

Bijlagen:

- Herindelingsadvies Krimpenerwaard

Afschrift aan:

- De raad van de gemeente Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist
- De raad van de gemeente Krimpen aan den IJssel
- Burgemeester en Wethouders van Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist
- Burgemeester en Wethouders van Krimpen aan den IJssel
- Het dagelijks bestuur van de K5, Postbus 2507, 2940 AA Lekkerkerk
- Burgemeester en Wethouders van Capelle aan den IJssel
- Burgemeester en Wethouders van Gouda
- Dagelijks bestuur van het Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Midden-Holland, Thorbeckelaan 5, 2805 CA Gouda
- Dagelijks bestuur van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, Postbus 4059, 3006 AB Rotterdam
- Voorzitter van de Veiligheidsregio Hollands Midden, Rooseveltstraat 4a, 2321 BM Leiden
- Voorzitter van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond, Postbus 9154, 3007 AD Rotterdam
- Dagelijks bestuur van de Stadsregio Rotterdam, Postbus 21051, 3001 AB Rotterdam
- Burgemeester en Wethouders van Oudewater
- Burgemeester en Wethouders van Lopik
- Gedeputeerde Staten van Utrecht
- Bestuur van de Vereniging van Zuid-Hollandse Gemeenten, Postbus 45, 2800 AA Gouda

onderwerp

Voorstel Herindelingsadvies Krimpenerwaard

1 Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelet op:

Het bepaalde in artikel 4, eerste lid, juncto artikel 8, vijfde lid van de Wet algemene regels herindeling;

Besluiten:

Vast te stellen het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard zoals aangegeven in de bijlage bij dit ontwerpbesluit waarin samengevat wordt geadviseerd de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vliet samen te voegen tot één gemeente Krimpenerwaard.

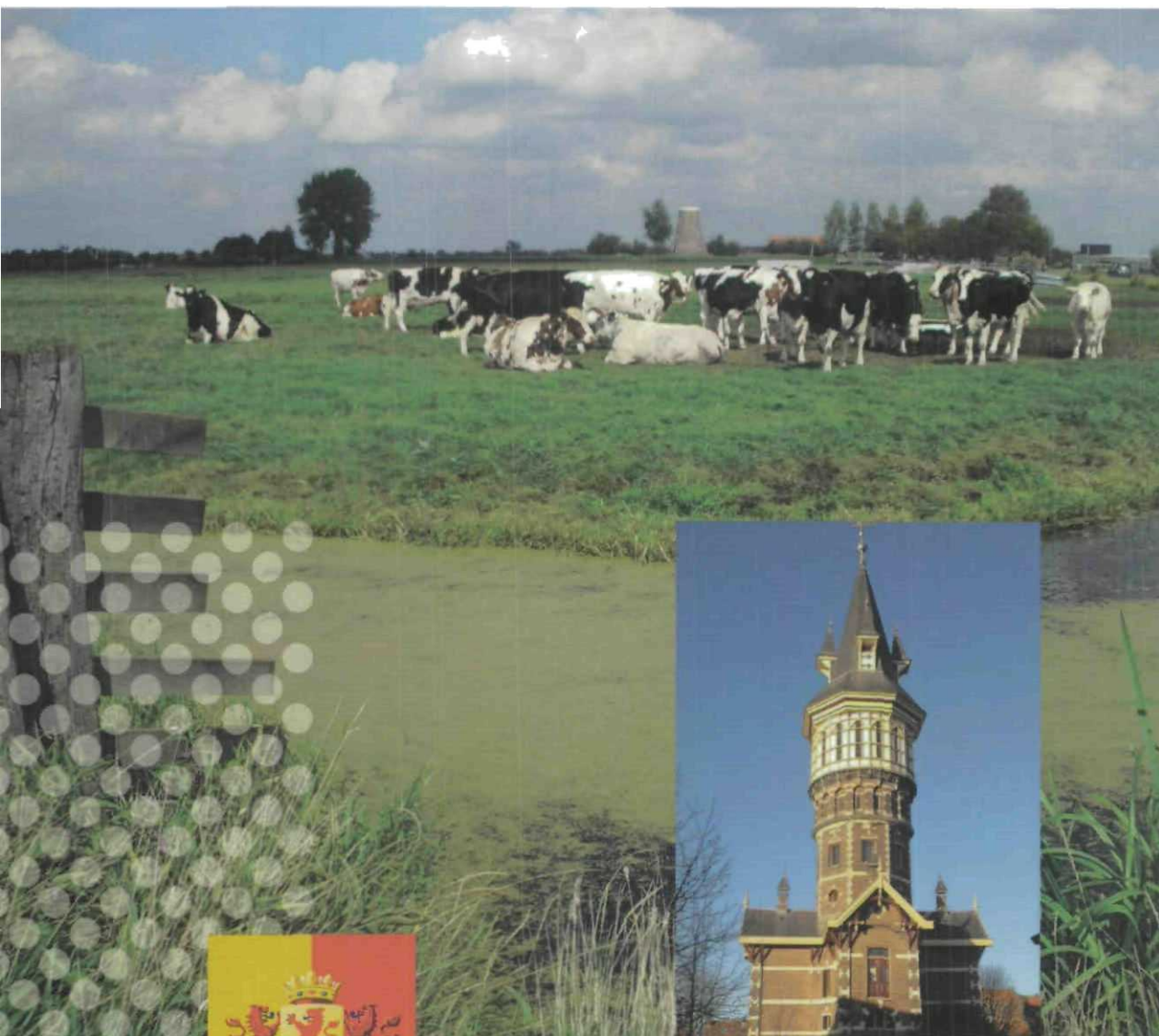
Den Haag, 10 november 2010

Provinciale Staten van Zuid-Holland,
griffier,

vgorzitter,

Voorstel Herindelingsadvies Krimpenerwaard

provincie **HOLLAND**
ZUID

onderwerp

Voorstel Herindelingsadvies Krimpenerwaard

1 Ontwerpbesluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelet op:

Het bepaalde in artikel 4, eerste lid, juncto artikel 8, vijfde lid van de Wet algemene regels herindeling;

Besluiten:

Vast te stellen het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard zoals aangegeven in de bijlage bij dit ontwerpbesluit waarin samengevat wordt geadviseerd de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist samen te voegen tot één gemeente Krimpenerwaard;

Den Haag,

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

griffier,

voorzitter,

2 Toelichting

- Provinciale Staten stellen een herindelingsadvies vast uiterlijk vier maanden na afloop van de termijn waarop de betrokken gemeenteraden hun zienswijze kenbaar hebben kunnen maken (Wet arhi, artikel 8, lid 5);
- Gedeputeerde Staten hebben een zienswijze op het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard ontvangen van de gemeenteraden van Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist en 1515 zienswijzen inwoners uit het gebied. In het Voorstel- Herindelingsadvies Krimpenerwaard is op alle tijdig ontvangen zienswijzen gereageerd;
- Gedeputeerde Staten zullen het vastgestelde Herindelingsadvies Krimpenerwaard aan de Minister zenden (en een afschrift aan de betrokken gemeenten). Indien de Minister besluit op basis van een herindelingsadvies een voorstel voor een herindelingsregeling te doen, zendt de Minister het voorstel aan de ministerraad binnen vier maanden na ontvangst van het herindelingsadvies (Wet arhi, artikel 11).

Voorstel Herindelingsadvies

Krimpenewaard

Inhoudsopgave

0.	Bestuurlijke samenvatting	4
1.	Inleiding	7
2.	Voorgeschiedenis en totstandkoming Herindelingsontwerp Krimpenerwaard	8
	2.1 Karakteristiek Krimpenerwaard	8
	2.2 Voorgeschiedenis bestuurlijke ontwikkelingen in de Krimpenerwaard	8
	2.3 Uitkomsten open arhi-overleg	9
	2.4 Het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard	9
3.	Visie op de bestuurlijke organisatie en ontwikkelingen in een deel van het Groene Hart	12
	3.1 Samenvattende visie op de bestuurlijke organisatie en het lokaal bestuur	12
	3.2 Bestuurlijke ontwikkelingen in een deel van het Groene Hart	13
4.	Van herindelingsontwerp naar herindelingsadvies	15
	4.1 Informatievoorziening door de provincie en door de zes gemeenten	15
	4.2 Terinzagelegging	15
	4.3 Zienswijzen gemeentebesturen betrokken in de herindelingsprocedure	16
	4.4 Zienswijze andere belanghebbenden	35
	4.5 Conclusie	46
5.	Toetsing aan de criteria herindeling	47
	5.1 Criteria herindeling	47
	5.1.1 Toets bestuurskracht en duurzaamheid	47
	5.1.2 Toets interne samenhang	49
	5.1.3 Toets regionale samenhang en evenwicht	49
	5.1.4 Toets draagvlak	50
	5.1.4.1 Beschrijving en toets maatschappelijk draagvlak	50
	5.1.4.2 Beschrijving en toets bestuurlijk draagvlak	52
	5.2 Conclusies toets aan criteria	53
6.	Voorstel Herindelingsadvies	54
	6.1 Advies	54
	6.2 Toelichting bij het advies	54
	6.3 Financiële gevolgen	57
7.	Vervolgprocedure	59

Bijlagen

1. Kaart gemeente Krimpenerwaard.
2. Overzicht van de gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeenten in de Krimpenerwaard deelnemen.

In een afzonderlijke bijlagendocument zijn opgenomen:

- De zienswijzen van de zes gemeenteraden.
- De verslagen van de bewonersbijeenkomsten op 27 april 2010 en 11 mei 2010.
- De verslagen van de bestuurlijke overleggen op 5 juli 2010 en 7 september 2010.

0. Bestuurlijke samenvatting

De opgaven in de Krimpenerwaard

De gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist, alle gelegen in de Krimpenerwaard, hebben in de K5-programmabegroting 2010 een centrale doelstelling geformuleerd om gezamenlijk te werken aan:

een uitgebalanceerde en vitale samenleving, waar de menselijke schaal en maat centraal staan, ingebed in een karakteristieke natuurlijke en landschappelijke omgeving waarvan diversiteit en kleinschaligheid de kenmerken zijn.

De vijf gemeenten staan voor forse opgaven in dit grotendeels veenweidegebied. De Commissie Leemhuis, die in mei 2009 advies heeft uitgebracht over de bestuurlijke toekomst van de gemeenten in de Krimpenerwaard, noemt onder andere de volgende bestuurlijke opgaven in het gebied:

- het behoud van het unieke karakter van het veenweidegebied;
- het tegengaan van verrommeling in het gebied;
- het verbeteren van de bereikbaarheid van het gebied;
- het versterken van toerisme en recreatie;
- het garanderen van veiligheid (bijvoorbeeld ten aanzien van watersnood);
- de afwikkeling van bodemsaneringsprojecten;
- handhaven dan wel omvormen van de economische, waaronder agrarische, bedrijvigheid;
- het realiseren van de woningbouwopgave.

Deze opgaven zijn terug te vinden in de in K5-verband vastgestelde documenten: de regionale structuurvisie, de strategische visie, de woonvisie, de detailhandelvisie, de economische visie, het leefbaarheidsplan, de integrale handhavingsnota, de huisvestingsverordening, de nota Armoede te lijf, het re-integratieplan SoZa, het uitvoeringsprogramma recreatie- en toerisme en de uitvoeringsregeling en het preventieplan schuldhulpverlening.

De regionale structuurvisie K5-gemeenten (juli 2009) bevat de centrale kernopgaven:

- verbeteren onbalans werkgelegenheid en beroepsbevolking;
- gedifferentieerde woonmilieus en behoud voorzieningenniveau;
- behouden (cultuur)landschap en ontwikkelingsperspectief landbouw;
- ontwikkelen van passende recreatiemogelijkheden;
- centrale opgave: het uitzetten van een evenwichtige koers in het spanningsveld tussen behoud/versterken van grote omgevingskwaliteiten en het waarborgen van een vitale en leefbare regio.

In de door Provinciale Staten vastgestelde Provinciale Structuurvisie (juli 2010) wordt aangegeven dat er in de Krimpenerwaard een uitgebreid gebiedsproces plaatsvindt met een herverdeling van functies: het Veenweidepact Krimpenerwaard. Dit pact kent vijf doelen: de aanleg van nieuwe natuur (2.450 ha), duurzaam waterbeheer en het afremmen van bodemdaling, het versterken van de landbouwstructuur, extra kansen voor toerisme en recreatie en het stimuleren van vernieuwend ondernemerschap. In het pact werken overheden en maatschappelijke organisaties samen aan de toekomst van de Krimpenerwaard. De gebiedsopgaven voor de Krimpenerwaard zijn:

- bodemdaling afremmen;
- realiseren van een robuust watersysteem;
- Groene Ruggengraat en samenhangend daarmee structuurverbetering voor de landbouw realiseren.

Naast de hiervoor genoemde opgaven en taken hebben alle gemeenten in ons land ook te maken met de gemeentelijke (operationele) taken zoals belasting heffen, ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer, onderwijs, gezondheidszorg, welzijn, cultuur, sport en recreatie.

Als het aan de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) ligt - zie de brief van 5 augustus 2010 aan de informateur en de notitie 'Het perspectief van gemeenten' - wordt het gemeentelijk takenpakket fors versterkt op het terrein van:

- wonen (decentralisatie van mogelijkheden en middelen en meer ruimte voor gemeenten);
- werk (onder andere integrale benadering Wajong, SW, WWB);
- water (waterveiligheid, goed waterbeheer en kosteneffectieve waterketen);
- zorg (onderdelen AWBZ en Wmo overhevelen);
- jeugd (gemeenten verantwoordelijk voor jeugdzorg);
- veiligheid (integrale aanpak politie en brandweer, justitie, maatschappelijke organisaties en gemeenten);
- gebiedsontwikkeling (compacte en efficiënte projectprocedure).

De bestuurlijke inrichting in de Krimpenerwaard: voorstel van 5 naar 1

De forse opgaven en taken waarvoor de vijf gemeenten in de Krimpenerwaard staan en in de toekomst komen te staan bij verdere decentralisatie vragen om een robuust, bestuurskrachtig lokaal bestuur. Daarvan is op dit moment geen sprake. De vijf gemeenten hebben een beperkt aantal inwoners (tussen de 8.145 en 14.109 inwoners) en de huidige en toekomstige bestuurskracht van de individuele gemeenten staat onder druk, zo geven de gemeenten ook zelf aan. De hiervoor genoemde lokale en regionale opgaven en taken zullen de gemeenten niet in zelfstandigheid aankunnen.

Is voortzetting en intensivering van de huidige K5-samenwerking de oplossing om de forse opgaven en taken in de Krimpenerwaard voldoende en adequaat aan te pakken? De meeste gemeenten vinden na ruim tien jaren intensieve samenwerking van niet. Zij vinden de huidige en toekomstige K5-samenwerking geen goed alternatief voor de bestuurlijke toekomst. Ook de externe Adviescommissie-Leemhuis komt tot de conclusie dat het perspectief van de K5-samenwerking als beperkt moet worden gezien omdat de Krimpenerwaardraad:

- nooit kan uitgroeien tot een direct gekozen democratisch orgaan;
- nooit tot een bestuursorgaan kan uitgroeien waarin via politieke fractievorming tot besluitvorming wordt gekomen, zonder het gevaar dat in conflict wordt gekomen met de gemeentelijke belangen;
- nooit de rol van de gemeenteraden zal kunnen overnemen.

Daar komt bij dat de uitkomsten van de gehouden bestuurskrachtmetingen en quick scans laten zien dat de K5-structuur de eigen beleidsvrijheid en kaderstellende rol voor strategische opgaven van de afzonderlijke gemeenten beperkt.

De vijf gemeenten werken tot nu toe wel samen in K5-verband, maar dan vanuit een verschillend perspectief voor de toekomst. Wij lichten dat hier nader toe. Nederlek wil de K5-samenwerking voortzetten en intensiveren om de huidige en toekomstige opgaven en taken als zelfstandige gemeente te kunnen blijven uitvoeren. Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist kiezen niet voor voortzetting en intensivering van de K5-samenwerking als bestuurlijke toekomst. Deze gemeenten vinden, mede vanwege de beperkte schaal-grootte en bestuurskracht, dat zij de huidige en toekomstige taken niet meer voldoende aankunnen.

Zij pleiten voor een echte duurzame oplossing voor de Krimpenerwaard met een beperking van de bestuurlijke drukte in het gebied, te weten: één gemeente Krimpenerwaard per 2013. Bergambacht heeft de keuze voor één gemeente Krimpenerwaard (nog) niet gemaakt en stelt voorwaarden voor het vergroten van maatschappelijk draagvlak en het zo mogelijk versterken van de bestuurskracht, te weten een financieel gezonde startpositie, sterk commitment bij medeoverheden bij de opgaven in het gebied en vitale kernen en vitaal platteland.

Door deze verschillende perspectieven biedt de K5-samenwerking geen duurzame oplossing in de bestuurlijke toekomst voor de Krimpenerwaard. Andere samenwerkingsmodellen voor de bestuurlijke toekomst van de gemeenten in de Krimpenerwaard zijn in het arhi-proces niet aangedragen.

In het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard is op basis van inhoudelijke argumenten en toetsing aan rijks- en provinciale criteria gekozen voor versterking van de bestuurskracht in de Krimpenerwaard door gemeentelijke herindeling van de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist tot een nieuwe gemeente Krimpenerwaard. Krimpen aan den IJssel kan zelfstandig blijven.

De ontvangen zienswijzen van de betrokken gemeentebesturen en burgers over het herindelingsontwerp hebben ons geen aanleiding gegeven om af te wijken van de voorgestelde herindeling zoals beschreven in het herindelingsontwerp. De zienswijzen hebben er wel toe geleid dat wij in het voorliggend voorstel nader ingaan op de financiële aspecten van de herindeling, de projecten die de gemeenten hebben aangedragen, de bestuurlijke organisatie in de omgeving van de Krimpenerwaard en het kernenbeleid in de nieuwe gemeente.

Gelet op:

- de opgaven waarvoor de vijf gemeenten in de Krimpenerwaard gezamenlijk staan en de daarbij behorende strategische agenda en het toekomstperspectief;
- de uitkomsten van de evaluatie van de K5-samenwerking en de uitkomsten van de quick scans;
- het ontbreken van een gezamenlijk gedeeld en eensluidende visie en oplossingsrichting bij de vijf gemeenten;
- de noodzaak de bestuurlijke patstelling te doorbreken en te komen tot een regionaal consistent eindbeeld voor de Krimpenerwaard;
- de noodzaak te komen tot een duurzame oplossing voor het gehele gebied met een beperking van de bestuurlijke drukte;
- het advies van de Commissie Leemhuis dat in ieder geval de fusie van de K5-gemeenten op de kortst mogelijke termijn in gang moet worden gezet;
- de opvattingen van de zes gemeenten tijdens het open-arhi overleg en de daarbij aangedragen constatering dat gemeenten, mede gelet op de beperkte schaalgrootte en individuele bestuurskracht, de taken en de toename van taken in de nabije toekomst niet meer aankunnen;
- de noodzaak om adequaat, efficiënt en vanuit één bestuur de taken en opgaven voor de Krimpenerwaard op te pakken;
- de ingekomen zienswijzen van de zes gemeenteraden en van eenieder op het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard;
- de conclusie dat de K5-samenwerking geen echte duurzame oplossing biedt in de toekomst voor de Krimpenerwaard en andere samenwerkingsmodellen voor de bestuurlijke toekomst van de gemeenten in de Krimpenerwaard niet zijn aangedragen;
- de uitkomsten van de toetsing aan de rijks- en provinciale criteria voor herindeling,

zijn wij tot de conclusie gekomen dat als herindelingsadvies moet worden vastgesteld dat de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist moeten worden samengevoegd tot de nieuwe gemeente Krimpenerwaard per 1 januari 2013.

1. Inleiding

Voor u ligt het voorstel voor de samenvoeging van de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist tot de nieuwe gemeente Krimpenerwaard in de vorm van een Voorstel Herindelingsadvies. Dit voorstel vormt de uitkomst van een uitgebreid en zorgvuldig proces met als doel te komen tot een duurzame versterking van de bestuurskracht van de vijf gemeenten in de Krimpenerwaard. Voor ons heeft gedurende het gehele proces het streven naar een duurzame adequate oplossing met het grootst mogelijke draagvlak vooropgestaan.

Op 6 april 2010 hebben wij het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard vastgesteld. In het herindelingsontwerp hebben wij gekozen voor de versterking van de bestuurskracht in de Krimpenerwaard door gemeentelijke herindeling van de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist tot een nieuwe gemeente Krimpenerwaard per 1 januari 2013. De gemeente Krimpen aan den IJssel kan naar ons oordeel zelfstandig blijven.

Van 20 april 2010 tot 12 juli 2010 heeft het Herindelingsontwerp conform de bepalingen uit de Wet algemene regels (Wet arhi) ter inzage gelegen. Eenieder had de gelegenheid om gedurende de termijn van de terinzagelegging zijn of haar zienswijze op het herindelingsontwerp in te dienen. Naast de zienswijzen van de zes gemeenteraden hebben wij 1.451 zienswijzen ontvangen. Wij, Gedeputeerde Staten, hebben de ingediende zienswijzen meegewogen in ons eindoordeel over de bestuurlijke indeling van de Krimpenerwaard.

Het Herindelingsadvies Krimpenerwaard is het resultaat van een discussie over de bestuurlijke toekomst van de gemeenten in dit gebied die eind jaren negentig van de vorige eeuw in gang is gezet. Het Voorstel Herindelingsadvies Krimpenerwaard is tot stand gekomen op basis van vele onderzoeken in het gebied, waaronder bestuurskrachtmetingen bij gemeenten, quick scans bestuurskrachtonderzoeken, rapporten over intergemeentelijke samenwerking, evaluatie van de intergemeentelijke samenwerking, standpunten van de gemeenten in de arhi-overleggen, rapporten over herindelingsvarianten, financiële rapporten en de ingekomen zienswijzen van de gemeenteraden en van eenieder op het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard.

In hoofdstuk 2 van het herindelingsadvies gaan wij in op de voorgeschiedenis en totstandkoming van het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard. In hoofdstuk 3 geven wij een visie op de bestuurlijke organisatie en ontwikkelingen in een deel van het Groene Hart in Zuid-Holland. In hoofdstuk 4 wordt de weg van herindelingsontwerp naar herindelingsadvies beschreven en gaan wij in op de zienswijzen van de zes gemeenteraden en de 1.451 ingekomen zienswijzen van eenieder. De toetsing aan de criteria herindeling vindt plaats in hoofdstuk 5. Hoofdstuk 6 beschrijft het Voorstel Herindelingsadvies waarna hoofdstuk 7 de vervolprocedure weergeeft. De bestuurlijke samenvatting heeft u reeds in hoofdstuk 0 aangetroffen.

Wij, Gedeputeerde Staten, stellen Provinciale Staten voor om de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) te adviseren de bestuurlijke indeling van de Krimpenerwaard aan te passen overeenkomstig dit herindelingsadvies.

2. Voorgeschiedenis en totstandkoming Herindelingsontwerp Krimpenerwaard

2.1 Karakteristiek Krimpenerwaard

De Krimpenerwaard is een uitgestrekt veenweidegebied midden in het Zuid-Hollandse deel van het Groene Hart. Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist maken deel uit van de K5-samenwerking, het Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Midden-Holland en de regio Hollands Midden. Schoonhoven kenmerkt zich als een kleinstedelijke gemeente en heeft een centrumfunctie voor de regio en omliggende gemeenten. Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk en Vlist kenmerken zich voor een groot deel door agrarisch grondgebruik. Krimpen aan den IJssel ligt niet in het Groene Hart, maakt onderdeel uit van de Stadsregio Rotterdam en heeft meer stedelijke opgaven en opgaven op het gebied van infrastructuur en van herstructurering van bedrijventerreinen.

Gemeente	Inwoners	oppervlakte	Aantal kernen
Bergambacht	9.733	38,05 km ²	3
Krimpen aan den IJssel	28.832	8,93 km ²	1
Nederlek	14.109	31,44 km ²	2
Ouderkerk	8.145	28,53 km ²	3
Schoonhoven	11.986	6,96 km ²	1
Vlist	9.760	56,52 km ²	3

Voor een meer uitgebreide beschrijving van de karakteristieken van het gebied verwijzen wij u naar het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard.

2.2 Voorgeschiedenis bestuurlijke ontwikkelingen in de Krimpenerwaard

Sinds 2001 werken vijf van de zes gemeenten in de Krimpenerwaard formeel samen op basis van de centrumgemeenteconstructie. Een evaluatie in 2003 liet zien dat bij strategische opgaven nauwelijks concrete resultaten zijn aan te wijzen, vooral op het terrein van gemeenteverstijgend ruimtelijk beleid.

In 2004/2005 hebben de vijf gemeenten door een extern bureau de bestuurskracht laten meten. Vervolgens zijn de gemeenten gaan werken aan een nieuwe gemeenschappelijke regeling K5 die eind 2006 tot stand is gekomen en daarna is gewijzigd. De nieuwe K5-regeling is eind 2008 geëvalueerd en de bestuurskracht-onderzoeken zijn door middel van een quick scan geactualiseerd. Alle vijf gemeenten hebben daarover een standpunt ingenomen. Nederlek laat in 2008 een quick scan uitvoeren naar een mogelijke fusie met Krimpen aan den IJssel.

Naar aanleiding van de quick scans doen de 5 samenwerkende gemeenten eind 2008 een uitspraak over hun bestuurlijke toekomst. Eind 2008 kiest Ouderkerk voor gemeentelijke herindeling en de vorming van bij voorkeur één gemeente Krimpenerwaard. Nederlek heeft besloten zelfstandig te blijven en wil geen herindelingsdiscussie voeren; Schoonhoven wil voorsnog zelfstandig blijven en alleen samenwerken vanuit het Schoonhovens belang; Bergambacht wil intensivering van de samenwerking maar een discussie over herindeling pas in 2012 voeren en Vlist wil ook intensivering van de samenwerking maar de raad is verdeeld over al dan niet nu een discussie voeren over herindeling. Krimpen aan den IJssel ziet zichzelf in 2009 goed en krachtig uit een bestuurskrachtonderzoek komen.

Begin 2009 hebben wij moeten vaststellen dat de K5-gemeenten uitspraken hebben gedaan over hun bestuurlijke toekomst en daarbij verschillende opties hebben besproken. Echter, er is geen sprake van een gezamenlijk gedeeld en eensluidende visie en oplossingsrichting bij de vijf gemeenten. Niet alle aangeboden oplossingen voor de bestuurlijke toekomst zijn verenigbaar; er zijn ook oplossingen gepresenteerd die andere oplossingen uitsluiten. Er is daarmee geen regionaal consistent eindbeeld ontstaan. Naar ons oordeel vraagt deze bestuurlijke patstelling om een structurele en duurzame oplossing voor de Krimpenerwaard.

Wij hebben de Commissie Leemhuis ingesteld en gevraagd hoe te komen tot één Krimpenerwaard-gemeente en daarbij de positie van Krimpen aan den IJssel en het toekomstperspectief van de Krimpenerwaard mee te nemen. De commissie komt tot de conclusie dat een toekomstbestendig eindbeeld voor de Krimpenerwaard bestaat uit één Krimpenerwaardgemeente die bestaat uit de K5-gemeenten en Krimpen aan den IJssel. Zo ontstaat een gemeente die haar bestuurlijke opgaven in het gebied aankan en kwalitatief kan zorg dragen voor een goed woon-, werk- en leefklimaat voor de inwoners van het gebied.

2.3 Uitkomsten open arhi-overleg

Op 15 september 2009 hebben wij na consultatie van de statencommissie Bestuur en Middelen de arhi-procedure gestart waarin wij de wenselijkheid van een wijziging van de gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard hebben uitgesproken. Wij hebben de zes gemeenten en andere belanghebbenden uitgenodigd voor een open arhi-overleg. Wij hebben in de periode 15 september 2009 tot 15 maart 2010 in totaal 24 overleggen gevoerd.

Sinds de aankondiging en start van de arhi-procedure en de gehouden open arhi-overleggen liggen de volgende varianten op tafel:

- A. K6-gemeente bestaande uit Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist;
- B. K5-gemeente bestaande uit Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist en een zelfstandig Krimpen aan den IJssel;
- C. K4-gemeente bestaande uit Bergambacht, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist in combinatie met: een K2-gemeente bestaande uit Nederlek en Krimpen aan den IJssel;
- D. K4-gemeente in combinatie met zelfstandig Nederlek en zelfstandig Krimpen aan den IJssel.

Uit het arhi-overleg is gebleken dat geen van de zes gemeenteraden kiest voor de K6-variant. De raad van Bergambacht heeft als voorlopig standpunt ingenomen de K5-samenwerking voort te zetten, maar als een herindeling onvermijdelijk is, dan ziet de raad de herindelingsvariant K5 voor de toekomst als voorkeursvariant. De raad van Schoonhoven wenst vooralsnog een zelfstandig Schoonhoven na te streven. Wel heeft de raad vanwege het standpunt van Nederlek de opdracht gegeven om de K4-variant verder te onderzoeken. De raden van Vlist en Ouderkerk willen een herindeling in K5-verband. De raad van Krimpen aan den IJssel wijst een samenvoeging van Krimpen aan den IJssel en Nederlek af en wenst zelfstandig te blijven. De raad van Nederlek heeft het voorstel van burgemeester en wethouders van Nederlek om een principebesluit te nemen over een fusie met Krimpen aan den IJssel niet overgenomen. De raad van Nederlek wil daarmee overeenkomstig het raadsbesluit van eind 2008 zelfstandig blijven.

2.4 Het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard

Op basis van de criteria in het beleidskader gemeentelijke herindeling van BZK, het Coalitieakkoord 'Duurzaam denken, dynamisch doen 2007-2011', de door Provinciale Staten vastgestelde nota 'Samenwerken aan de kwaliteit van het lokaal bestuur in Zuid-Holland' hebben wij onze verantwoordelijkheid voor de versterking van de kwaliteit van het lokaal bestuur in de Krimpenerwaard genomen en het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard vastgesteld.

Met de gemeenten in de Krimpenerwaard en de Commissie Leemhuis stellen wij vast dat de K5-samenwerking geen duurzame oplossing biedt in de toekomst voor het gehele gebied. Immers, de vijf gemeenten werken wel samen in K5-verband, maar vanuit een verschillend perspectief voor de toekomst. Andere samenwerkingsmodellen voor de bestuurlijke toekomst van de gemeenten Krimpenerwaard zijn niet aangedragen.

Wij kiezen voor de versterking van de bestuurskracht in de Krimpenerwaard door gemeentelijke herindeling van de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist tot een nieuwe gemeente Krimpenerwaard (hierna te noemen K5-gemeente). Wij zijn van oordeel dat gemeentelijke herindeling van de vijf gemeenten onvermijdelijk is en dat alternatieven niet meer aan de orde zijn. Het handhaven van de zelfstandigheid van Krimpen aan den IJssel vinden wij houdbaar en haalbaar gelet op de voldoende bestuurskracht op dit moment en de samenwerking met gemeenten binnen de Stadsregio Rotterdam..

In het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard hebben wij ons voorstel om te komen tot een K5-gemeenten als volgt samengevat toegelicht:

"Wij hebben tot op heden een zorgvuldig proces gevoerd om te komen tot een zo groot mogelijk bestuurlijk draagvlak bij de gemeenten. Wij concluderen dat er in deze fase van het arhi-traject voldoende, maar nog geen unaniem lokaal bestuurlijk draagvlak bestaat bij de vijf gemeenten om te komen tot een K5-gemeente. Het lokale draagvlak is daarmee nog niet maximaal maar wel voldoende om te komen tot dit herindelingsontwerp. Uit de standpunten in het arhi-overleg van de andere belanghebbenden trekken wij de conclusie dat er breed en voldoende regionaal draagvlak bestaat voor de vorming van een K5-gemeente. Wij concluderen dat de gemeenten ieder op een eigen wijze de inwoners betrekken bij de discussie over de bestuurlijke toekomst. Wij verwachten van de gemeenten dat zij maatschappelijk draagvlak zullen verkennen voor de vorming van de K5-gemeente.

In de Krimpenerwaard zal een robuuste, bestuurskrachtige gemeente ontstaan van ongeveer 55.000 inwoners. Onderzoek laat zien dat de nieuwe gemeente een financieel levensvatbare gemeente is.

De K5-gemeente zal voldoende strategisch vermogen hebben en moet voldoende in staat zijn de belangrijke opgaven in het gebied te realiseren. Het betreft hier onder meer het uitvoeren van de vijf doelen uit het Veenweidepact Krimpenerwaard, het open, vitaal en groen houden van het landelijk gebied, realiseren van een robuust watersysteem en het handhaven van een acceptabel voorzieningenniveau in de kernen.

De K5-gemeente moet in staat worden geacht haar taken als publieke dienstverlener op een goede en adequate wijze uit te voeren. De gemeentelijke organisatie heeft een zodanige omvang dat ze als voldoende robuust kan worden beschouwd met een beperkte kwetsbaarheid ten opzichte van de situatie bij de huidige vijf gemeenten. De vorming van de K5-gemeente leidt tevens tot een vermindering van samenwerkingsverbanden en daarmee tot een vermindering van de bestuurlijke drukte.

Er ontstaat een robuuste bestuurskrachtige gemeente in dit deel van het Groene Hart die een goede bijdrage kan leveren aan de samenwerking binnen de Veiligheidsregio en Politieregio Hollands Midden en de Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden. Ten opzichte van de aangrenzende gemeente Krimpen aan den IJssel en de gemeente Gouda en de regio's ISMH en Stadsregio Rotterdam zal de nieuwe gemeente een sterke speler vormen.

De duurzaamheid en interne samenhang vinden wij voldoende. De gemeenten vragen aandacht voor het kernenbeleid en voor het profiel van de nieuwe gemeente. In het arhi-overleg hebben gemeenten waardevolle suggesties gedaan voor het profiel van een nieuwe gemeente en voor het kernenbeleid. De nieuwe gemeenteraad zal uiteindelijk het definitieve profiel, ambitieniveau van de K5-gemeente moeten vaststellen. Maar in de aanloop daarnaartoe verwachten wij van de vijf gemeenten dat zij een projectorganisatie (stuurgroep, klankbordgroep, werkgroepen enzovoorts) zullen opzetten om in goed onderling overleg er zorg voor te dragen dat alle te treffen voorzieningen tijdig worden voorbereid. Wij wijzen in dat verband naar artikel 79 van de Wet arhi.

Voor de keuze van variant K5 (fusie Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist) en K1a (zelfstandig blijven Krimpen aan den IJssel) bestaan geen financiële belemmeringen. Een nieuwe gemeente die door herindeling ontstaat, krijgt in ieder geval een even hoge algemene uitkering als vergelijkbare gemeenten met dezelfde structuurkenmerken waardoor zij een in principe gelijkwaardige voorzieningencapaciteit kan realiseren. Naast de financiële uitgangspositie van de herindelingsvariant zal het vooral van de politieke keuzes en het beleid van de nieuw te vormen gemeente afhangen of een gezonde financiële positie kan worden gecontinueerd of dat een minder gezonde financiële positie kan worden verbeterd. Kiezen voor een bepaalde herindelingsvariant is een bestuurlijke keuze, waarbij ook de financiële positie een rol speelt.

Samenvoeging van de vijf gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist en het zelfstandig blijven van Krimpen aan den IJssel leidt tot twee financieel levensvatbare gemeenten”.

3. Visie op de bestuurlijke organisatie en ontwikkelingen in een deel van het Groene Hart

3.1 Samenvattende visie op de bestuurlijke organisatie en het lokaal bestuur

In de nota Samenwerken aan de kwaliteit van het lokaal bestuur in Zuid-Holland, vastgesteld door Provinciale Staten in maart 2009, hebben wij aangegeven dat de discussie over de kwaliteit van het lokaal bestuur volop in beweging is. Maatschappelijke ontwikkelingen dwingen Rijk, de provincies en de gemeenten om te reageren en te blijven voldoen aan de wensen van de burgers. Duidelijk is dat gemeenten een veel belangrijkere positie gaan innemen in de dienstverlening aan de burger. Burgers eisen steeds meer kwaliteit van de overheid.

Uitgangspunt van de VNG is dat gemeenten zelf verantwoordelijk zijn en blijven voor de kwaliteit van het lokaal bestuur. Wij delen die opvatting: gemeenten zijn als eerste aan zet om hun eigen bestuurskracht op peil te houden en te bevorderen.

In de definitieve VNG-inzet voor de kabinetsformatie 'Het perspectief van gemeenten' (juni 2010) wordt door de gemeenten gepleit voor een sterke gemeente als 'eerste overheid' dichtbij de burgers. Aangedrongen wordt op een grotere rol van burgers en bedrijven en een versterking van het takenpakket van gemeenten, vooral wat betreft werk, zorg, jeugd, veiligheid, gebiedsontwikkeling en water.

Op lokaal niveau vraagt het bovenstaande, aldus de VNG, om:

- sterke gemeenten die zelfstandig of door samenwerking zorgen voor voldoende bestuurskracht;
- voldoende handelingsruimte voor gemeenten bij de uitvoering;
- duidelijke bevoegdheden van gemeenten richting maatschappelijke organisaties;
- voldoende financiële middelen voor nu en in de toekomst.

Maar over de vorm van die eerste overheid willen de gemeenten de komende periode verder discussiëren. Die discussie zal, aldus de VNG, moeten leiden tot een breed gedragen voorstel over de toekomst van het lokaal bestuur voor de langere termijn. Wij wachten met belangstelling de uitkomsten van die discussie af.

Met de VNG en het Rijk zijn wij het eens dat gemeenten over voldoende bestuurskracht moeten beschikken om voor de langere termijn een breed takenpakket adequaat te kunnen vervullen. Dat is een voorwaarde van decentralisatie van taken en bevoegdheden en meer beleidsvrijheid voor gemeenten wil de gemeente de rol van de overheid die het dichtst bij de burger staat kunnen waarmaken.

Het is in eerste instantie aan de gemeente om actie te ondernemen indien een gemeente onvoldoende bestuurskrachtig is. Dat kan zijn versterking van de ambtelijke organisatie, intensivering van niet-vrijblijvende samenwerking of gemeentelijke herindeling. Maatwerk staat voorop, waarbij wij het van belang vinden dat gemeenten op voorhand geen van de mogelijke opties uitsluiten om te komen tot bestuurskrachtig lokaal bestuur. Ten aanzien van de keuze gemeentelijke herindeling houden wij daarbij vast aan onze huidige beleidslijn: vrijwillige herindeling van gemeenten onder eigen regie van de gemeenten heeft onze voorkeur, maar wij zullen gemeentelijke herindeling als ultimum remedium niet uit de weg gaan. Indien een of meer gemeenten ons verzoeken de regie te voeren in een herindelingsproces dan zullen wij onze verantwoordelijkheid nemen en zoeken naar een zo groot mogelijk draagvlak daarvoor in de regio.

Voor een meer uitgebreide visie op de bestuurlijke organisatie in Zuid-Holland wijzen wij u op de hiervoor genoemde nota Samenwerken aan de kwaliteit van het lokaal bestuur in Zuid-Holland.

Wij ondersteunen de oproep van de VNG aan gemeenten om de discussie over schaalvergroting niet uit de weg te gaan. Wij zien met belangstelling uit naar de discussie en de uitkomsten in VNG-verband in het najaar 2010 en naar een breed gedragen voorstel over de toekomst van het lokaal bestuur voor de langere termijn.

3.2 Bestuurlijke ontwikkelingen in een deel van het Groene Hart

De omgeving van de Krimpenerwaard is in beweging. In deze paragraaf schetsen wij een aantal ontwikkelingen in de gebieden die grenzen aan de Krimpenerwaard.

De Zuidplas en omgeving

De door de provincie ingestelde Commissie Van den Berg presenteerde op 30 maart 2007 het advies 'De puzzel passend gemaakt: over fusies van gemeenten in het hart van Zuid-Holland'. De commissie adviseert oplossingen met een duurzame houdbaarheid:

- één Zuidplaspoging bestaande uit Gouda, Waddinxveen, Moordrecht, Nieuwerkerk aan den IJssel en Zevenhuizen-Moerkapelle;
  - een fusie van Rijnwoude, Boskoop, Bodegraven, Reeuwijk en bij voorkeur Alphen aan den Rijn.
- Daarnaast adviseert de commissie oplossingen met beperkte houdbaarheid (fusie Rijnwoude, Boskoop en Waddinxveen, nieuwe Zuidplaspoging, fusie Reeuwijk en Bodegraven en grenscorrecties ten gunste van Gouda).

Hierna laten wij zien hoe de bestuurlijke organisatie zich verder ontwikkeld heeft in het gebied van de Zuidplas en omgeving.

Bodegraven en Reeuwijk

Bodegraven en Reeuwijk werken al jarenlang samen waarbij beide gemeentebesturen tot de conclusie zijn gekomen dat samenwerking niet het einddoel is. Beide gemeenten gaan fuseren per 1 januari 2011. Deze vrijwillige samenvoeging zal een positieve bijdrage geven aan de bestuurskracht. Er zal een robuuste gemeente van 33.000 inwoners worden gevormd. Er ontstaat een nieuwe gemeente met een eigen karakter: landelijk in het Groene Hart, een sterk en apart landelijk, recreatief en waterstaatkundig gebied op de grens van stedelijke agglomeraties.

Gemeente Zuidplas

De gemeenten Moordrecht, Nieuwerkerk aan den IJssel en Zevenhuizen-Moerkapelle zijn op 1 januari 2010 vrijwillig samengevoegd tot de nieuwe gemeente Zuidplas. Er is een robuuste gemeente van ruim 40.000 inwoners ontstaan die op termijn zal uitgroeien naar ongeveer 60.000 inwoners. Het motief voor de herindeling is samengevat: "Een gemeentelijke herindeling is noodzakelijk om ervoor te zorgen dat de gemeente in de toekomst vitaal, veilig, sociaal en leefbaar kan blijven".

Gouda en Waddinxveen

Gouda en Waddinxveen hebben in 2008, 2009 en de 1^e helft van 2010 mede op verzoek van de provincie onderzoek gedaan naar niet-vrijblijvende bestuurlijke samenwerking/samenvoeging. Beide gemeenten hebben in die periode afspraken gemaakt over bestuurlijke, strategische en ambtelijke samenwerking. De nieuwe gemeenteraad van Waddinxveen heeft eenzijdig besloten geen onderzoek meer te laten uitvoeren naar een mogelijke fusie met Gouda. Gouda heeft daarop aan de provincie gevraagd de procedure, om te komen tot grenscorrecties met Waddinxveen en Zuidplas, in gang te zetten. Wij zullen daarover in het najaar 2010 een besluit nemen.

Rijnwoude, Boskoop en omgeving

Een eerdere voorgenomen vrijwillige fusie tussen Rijnwoude en Boskoop is uiteindelijk door besluitvorming in Rijnwoude stopgezet. Met de gemeenten Rijnwoude, Boskoop, Alphen aan den Rijn en Zoetermeer zijn wij thans andere fusievarianten aan het verkennen. Wij zullen daarover in het najaar 2010 een besluit nemen.

Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland

De gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland hebben op 1 september 2009 de ambtelijke organisaties samengevoegd tot de nieuwe organisatie 'De Waard'. De drie gemeenten koersen aan op een vrijwillige fusie per 2013. De missie en visie van 'De Waard' zijn als volgt geformuleerd: "De Waard werkt aan een levendig en leefbaar landelijk gebied met kernen waar het goed wonen is. De Waard is een daadkrachtige, professionele organisatie die kwalitatief hoogwaardige dienstverlening levert naar tevredenheid van haar "klanten". Zij faciliteert de gemeenten (besturen) loyaal zodat die de rollen en taken van de gemeenten optimaal kunnen vervullen en de belangen van haar inwoners, instellingen en bedrijven kunnen behartigen".

Oudewater en Lopik

Aan de oostkant van de Krimpenerwaard liggen de Utrechtse gemeenten Oudewater en Lopik. Deze Utrechtse gemeenten werken intensief met elkaar en enkele andere Utrechtse gemeenten samen.

4. Van herindelingsontwerp naar herindelingsadvies

In het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard hebben wij gekozen voor het samenvoegen van de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist omdat wij vinden dat die variant leidt tot de meest duurzame versterking van de bestuurskracht van het (verlengd) lokaal bestuur in de Krimpenerwaard. Tevens hebben wij gekozen voor een zelfstandig Krimpen aan den IJssel.

Overeenkomstig artikel 8 van de Wet arhi hebben de betrokken gemeenteraden en eenieder de gelegenheid gehad een zienswijze in te dienen. In dit hoofdstuk gaan wij in op de ontvangen zienswijzen.

4.1 Informatievoorziening door de provincie en door de zes gemeenten

Bij de start van de arhi-procedure in september 2009 is in de zes gemeenten in de Krimpenerwaard huis-aan-huis een provinciale informatiekant (oplage van ruim 40.000 exemplaren) verspreid. In die kant is aan inwoners en andere belangstellenden uitgelegd waarom Gedeputeerde Staten de herindelingsprocedure zijn gestart en hoe een herindelingsprocedure werkt. Na de vaststelling van het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard in april 2010 is opnieuw een provinciale informatiekant huis-aan-huis verspreid. In die kant is aan inwoners en andere belangstellenden uiteengezet waarom wij het besluit tot het vaststellen van het herindelingsontwerp hebben genomen. Daarnaast zijn bewoners en belangstellenden via de informatiekant uitgenodigd voor twee bewonersavonden over het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard.

Op 27 april 2010 hebben wij een bewonersbijeenkomst georganiseerd in Stolwijk (gemeente Vlist) Bij deze bijeenkomst waren ongeveer 35 inwoners uit de Krimpenerwaard aanwezig. Op 11 mei 2010 hebben wij een bewonersavond georganiseerd in Lekkerkerk (gemeente Nederlek). Bij deze bijeenkomst waren ongeveer 350 inwoners uit de Krimpenerwaard aanwezig. Tijdens beide bijeenkomsten, onder leiding van een externe gespreksleider, heeft de gedeputeerde Bestuurlijke Zaken het herindelingsontwerp nader toegelicht en konden belangstellenden vragen stellen. De verslagen van beide bijeenkomsten zijn als bijlage 2 bijgevoegd.

In hoofdstuk 5 laten wij zien dat alle zes gemeenten activiteiten hebben ondernomen richting de inwoners van hun gemeente over de herindeling van de Krimpenerwaard. Wij verwijzen u daarnaar.

Daarnaast hebben alle zes gemeenten via hun websites, informatiebrieven en lokale kranten hun inwoners geïnformeerd over de inhoud, het proces en de procedure rond de herindeling in de Krimpenerwaard.

4.2 Terinzagelegging

Het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard heeft van 20 april 2010 tot 15 juni 2010 voor eenieder ter inzage gelegen in de gemeentehuizen van de zes bij de herindeling betrokken gemeenten en in het provinciehuis van Zuid-Holland. Daarnaast konden belangstellenden het herindelingsontwerp downloaden van de website van de provincie (www.zuid-holland.nl/herindelingsontwerpen) en/of een exemplaar opvragen bij het gemeentehuis of provinciehuis. Het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard is als bijlage 1 opgenomen bij dit advies.

Gedurende de termijn van de terinzagelegging zijn er in totaal 1.451 zienswijzen ingediend door inwoners van de zes gemeenten en anderen.

De gemeenteraden van Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist hebben ieder een zienswijze ingediend. De gemeenteraden van Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk en Vlist hebben daarbij een gezamenlijke zienswijze ingediend over de gemeenschappelijke financiële zorgen bij het herindelingsontwerp. Burgemeester en Wethouders van Schoonhoven hebben zelf een zienswijze aangeboden over de gemeenschappelijke financiële zorgen bij het herindelingsontwerp.

Tevens hebben wij kennis kunnen nemen van de afzonderlijke of in de zienswijze opgenomen reactie van de ondernemingsraden van de gemeenten.

De gemeenten Gouda en Capelle aan den IJssel, de Stadsregio Rotterdam, het K5-samenwerkingsverband, het Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Midden-Holland, het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, de Veiligheidsregio en Politieregio Hollands Midden en de Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden hebben het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard toegezonden gekregen. Geen van hen heeft een zienswijze ingediend.

4.3 Zienswijzen gemeentebesturen betrokken in de herindelingsprocedure

De zienswijzen van de gemeenteraden over het herindelingsontwerp worden hierna samenvattend beschreven, alsmede de reactie van Gedeputeerde Staten hierop. De integrale zienswijzen van de gemeentebesturen zijn in bijlage 3 opgenomen.

Zienswijze gemeenteraad Bergambacht (25 juni 2010)

De gemeenteraad van Bergambacht vat de zienswijze als volgt samen:

- "1. Uw conclusie dat uw voorstel gezien moet worden als "een logisch resultaat van een proces van steeds intensievere samenwerking (...) (blz 37) wordt naar onze mening onvoldoende gedragen door uw onderbouwing in het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard;*
- 2. Voor het vergroten van maatschappelijk draagvlak en het zo mogelijk versterken van de bestuurskracht, gelden voor ons drie randvoorwaarden gebaseerd op de huidige positie van de gemeente Bergambacht:*
  - * Een financieel gezonde startpositie met een degelijk meerjarig perspectief zodanig dat de nieuwe gemeente voldoende armslag krijgt om de gemeenschappelijke opgaven adequaat te kunnen uitvoeren. Bergambacht is een bestuurskrachtige en financieel gezonde gemeente, zoals ook onderzoeksbureau Van Naem en Partners aangeeft. Wij willen dit niet prijs geven in de nieuwe situatie.*
  - * Sterk committent van de medeoverheden bij de opgaven in het gebied, blijkende uit krachtige investeringen in infrastructuur, de agrarische structuur en overige (planologische) medewerking.*
  - * Vitale kernen en vitaal platteland waar de menselijke schaal en maat centraal staan, met respect en kwaliteitsbehoud van de waarden van het landschap, natuur en cultuurhistorie waarvan diversiteit en kleinschaligheid de kenmerken zijn.*
- 3. De in deze zienswijze opgenomen berekening laat zien dat de nieuwe gemeente wordt geconfronteerd met niet door Rijk of Provincie compensabele kosten die rechtstreeks verband houden met effectuering van de herindelingsvariant K5-gemeente ter grootte van ca € 6 miljoen bij aanvang fusie. Laatstgenoemd bedrag staat niet in verhouding tot de inspanningsverplichting om met een financieel sluitende begroting te komen, zeker als dit bedrag ook wordt gerelateerd aan de totale o.z.b.-opbrengsten van de huidige K5-gemeenten (krap € 8 miljoen per jaar). Tellen wij bij de laatstgenoemde fusiegerelateerde kosten ook de €4 à € 5 miljoen, nodig om de verwachte begrotingstekorten weg te werken en de onderhoudsvoorzieningen op een financieel verantwoord peil te brengen, dan kunnen wij niet anders dan concluderen dat de financiële positie van een K5-gemeente in negatieve zin behoorlijk afwijkt van hetgeen u aangeeft in de financiële toelichting bij het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard.*

De werkzaamheden van de projectgroep zijn op dit moment nog in volle gang en wij wachten met de gemeenten de voorstellen af waarover vervolgens bestuurlijke besluitvorming zal plaatsvinden.

Wij nemen kennis van het verzoek van Bergambacht om erop toe te zien dat door de raad van de nieuwe gemeente Krimpenerwaard de Bergambachtse projecten en voorstellen worden gerespecteerd.

Ad 2.3 Vitale kernen, vitaal platteland en menselijke maat en schaal

Samengevat stelt Bergambacht de voorwaarde dat op basis van de centrale doelstelling in de Structuurvisie K5-gemeenten het bestuur van een nieuwe Krimpenerwaardgemeente:

- zich in het bijzonder inzet voor het behoud - en daar waar mogelijk versterken - van een goed voorzieningenniveau in de (kleine) kernen, waarvan het niveau structureel ten minste gelijk is aan het huidige niveau;
- het geldende beleid respecteert en voortvarend blijft uitvoeren;
- ten minste even bestuurskrachtig is als nu in de gemeente Bergambacht;
- het huidige zeer goede economisch vestigingsklimaat en het uitstekende woon- en leefklimaat handhaaft;
- taken dicht bij de burger uitvoert;
- op een herkenbare en transparante wijze bestuurt.

Wij zijn het eens met de voorwaarden die Bergambacht stelt aan het bestuur van de nieuwe Krimpenerwaardgemeente en wij zullen dit waar mogelijk ondersteunen. Het is aan de nieuw te vormen gemeente om besluiten hierover te nemen.

Overigens hebben de vijf Krimpenerwaardgemeenten in de vastgestelde Structuurvisie (juli 2009) al een aanzet gegeven voor kernenprofilering en instandhouding van voorzieningen namelijk:

De structuurvisie voorziet in een kernenprofilering, die een kader biedt voor afstemming en sturing van investeringen tussen kernen. De volgende kernenprofilering wordt gehanteerd:

- *Kernen met een subregionale functie (Schoonhoven, Bergambacht en Lekkerkerk). Hier zijn voorzieningen aanwezig en uit te breiden met (sub)regionale voorzieningen zoals voortgezet onderwijs, opvang bedrijvigheid, detailhandel, cultuur en dergelijke. Centrumdorpse woonmilieus met een zekere dichtheid en stapeling zijn in deze kernen mogelijk*
- *Verzorgingskernen (Gouderak, Haastrecht, Krimpen aan de Lek, Ouderkerk aan den IJssel en Stolwijk). Hier staat instandhouding van een breed pakket aan voorzieningen centraal (zoals het winkelapparaat, zorgvoorzieningen, sportaccommodaties en medische basisvoorzieningen). Het accent ligt op dorpse woon- en werkmilieus.*
- *Kleine woonkernen (Ammerstol, Berkenwoude, Lageweg en Vlist). Hier ligt de nadruk op dorpsvernieuwing en instandhouding en waar mogelijk versterking van de (nog) aanwezige voorzieningen om zo de kwaliteit van leefomgeving te behouden en te vergroten. In deze kleinere kernen ligt het accent op een landelijk woonmilieu.*

Wij zijn ervan overtuigd dat in aanloop naar de nieuwe gemeente op 1 januari 2013 de vijf gemeenten op basis van de structuurvisie hierover gezamenlijk afspraken zullen maken die vervolgens worden meegegeven aan het nieuwe gemeentebestuur.

De nieuwe gemeente Krimpenerwaard zal met 55.000 inwoners een robuuste, bestuurskrachtige gemeente zijn. Dat laat ook het onderzoek 'Bestuurlijke inrichting Krimpenerwaard: vergelijking van drie herindelingsvarianten K4, K5 en K6' van BMC (mede uitgevoerd in opdracht van Bergambacht) zien. BMC vindt de K5-variant de beste voorkeursvariant.

Ad 3. Financiële gevolgen bij herindeling

Bergambacht heeft in het derde deel van de zienswijze de zorgen rond de financiële gevolgen bij herindeling geschetst. In een afzonderlijke brief van 25 juni 2010 met de bijlage 'gemeenschappelijke zienswijze K5/Financiële gevolgen bij herindeling' geeft de gemeenteraad van Bergambacht een zienswijze over de financiële uitgangspositie van de nieuwe gemeente.

Bergambacht stelt voor een werkgroep in te stellen bestaande uit financieel deskundigen van het Rijk, de provincie en K5-gemeenten die aan de hand van vergelijkingen met recent heringedeelde gemeenten in Zuid-Holland de door hen aangedragen berekening op zijn juistheid kan beoordelen.

Op 5 juli 2010, dus nadat alle raden hun zienswijze hadden vastgesteld, heeft bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen Gedeputeerde Staten en de colleges van Burgemeester en Wethouders van de vijf Krimpenerwaardgemeenten. In dat overleg is besloten dat Gedeputeerde Staten en de vijf colleges kunnen instemmen met het instellen van een werkgroep met financieel deskundigen die de in de brief met bijlagen aangedragen berekeningen op juistheid zal beoordelen. De werkgroep zal tijdig voor 7 september 2010 met een rapportage komen en daarin aanbevelingen doen aan de betrokken partijen. Op 7 september 2010 vindt over die rapportage bestuurlijk overleg plaats tussen Gedeputeerde Staten en de vijf colleges. Wij komen hier in hoofdstuk 6 op terug.

Wij hebben goede nota genomen van het positieve oordeel van de OR van Bergambacht over de voorgenomen herindeling en de argumentatie die aan dat oordeel ten grondslag ligt.

Zienswijze gemeenteraad Krimpen aan den IJssel (5 juli 2010)

In de gemeenteraad bestaan twee standpunten. Een meerderheid van de raad conformeert zich aan het herindelingsontwerp, met een zelfstandig Krimpen aan den IJssel (K5/K1-variant) en een minderheid conformeert zich niet (geheel) aan het herindelingsontwerp en is een voorstander van een fusie met de gemeente Nederlek (K4/K2-variant). De raad heeft ervan kennisgenomen dat in het Collegeprogramma 2010-2014 een onderzoek wordt aangekondigd naar de mogelijkheden tot ambtelijke samenwerking met de gemeente Capelle aan den IJssel en een nieuwe bestuurskrachtmeting is voorzien in 2013.

Samenvattend concludeert de gemeenteraad dat zij zich conformeert aan het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard waarin wordt aangegeven dat een zelfstandig voortbestaan van Krimpen aan den IJssel haalbaar en houdbaar is. De raad tekent daarbij aan dat Krimpen aan den IJssel openstaat voor versterking van de samenwerking, zowel met de gemeenten binnen de Stadsregio Rotterdam als met de nieuw te vormen gemeente Krimpenerwaard maar dat Krimpen aan den IJssel niet wenst deel te nemen aan een traject gericht op een fusie met Capelle aan den IJssel. Tevens vindt de raad dat een fusie met Nederlek (K4/K2-variant) opnieuw in beeld kan komen wanneer daarvoor in de volgende fases van de arhi-procedure alsnog een breed draagvlak ontstaat binnen de Krimpenerwaard en de provincie.

Reactie Gedeputeerde Staten

Wij stellen vast dat Krimpen aan den IJssel zich kan vinden in de vorming van één gemeente Krimpenerwaard bestaande uit Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist. Wij vinden het een goede zaak dat Krimpen aan den IJssel openstaat voor versterking van de samenwerking met de gemeenten in de Stadsregio Rotterdam, waaronder Capelle aan den IJssel en met de nieuwe Krimpenerwaardgemeente. Er bestaat voor ons op dit moment geen aanleiding om een arhi-procedure gericht op een fusie van Krimpen aan den IJssel en Capelle aan den IJssel in gang te zetten. Een fusie tussen Nederlek en Krimpen aan den IJssel is voor ons niet aan de orde, temeer omdat Nederlek daar ook niet voor kiest.

Zienswijze gemeenteraad Nederlek (8 juli 2010)

De gemeenteraad van Nederlek heeft een zienswijze ingediend bestaande uit negen punten met daaraan gekoppeld een beschrijving en een uitvoerige toelichting. Die negen punten zijn:

1. Weet u wat de inwoners van Nederlek willen?

Wat willen de inwoners van Nederlek? Die vraag staat bij ons centraal bij belangrijke vraagstukken. Zo zien wij als raad de democratische mogelijkheid besluiten te nemen. Het vraagstuk over de bestuurlijke toekomst van de gemeente is veruit het belangrijkste op dit moment en gaat al onze inwoners aan.

2. Visie Nederlek op haar gemeente en de regio

De regio waar Nederlek onderdeel van uitmaakt, kenmerkt zich door een voornamelijk agrarisch karakter met een lage dynamiek. De opgaven die in onze regio spelen, sluiten aan op dat karakter. Nederlek is, in samenwerking met de K5-organisatie, in staat die opgaven goed aan te pakken.

3. Visie van Nederlek op samenwerking

De K5-samenwerking levert de afzonderlijke gemeenten en de Krimpenerwaard als geheel veel op. Die samenwerking willen wij dan ook voortzetten. Wij willen niet fuseren. Onder meer omdat een grotere gemeente een andere (lees formelere en bureaucratische) manier van werken met zich meebrengt. Een werkwijze die niet strookt met het karakter van onze kleine dorpen.

4. K5-samenwerking groeit uit tot een krachtige organisatie

De samenwerking is vanaf de start in 2001 steeds beter geworden. Er was alle reden om aan te nemen dat met het opvolgen van de aanbevelingen uit de K5-evaluatie in 2008, de bestuurskracht voor alle gemeenten zou toenemen. Het zou de gemeente Ouderkerk in staat stellen zelfstandig te functioneren. Daarom was er eind 2008 ook groot draagvlak om de samenwerking voort te zetten en te intensiveren.

5. De bemoeienis van de provincie en daarmee de patstelling van de K5-samenwerking

Ondanks goede vooruitzichten en een groot draagvlak voor K5-samenwerking mengt de provincie zich in dit proces met een discussie over herindeling. De inmenging heeft geleid tot verdeeldheid over de bestuurlijke toekomst, spanningen tussen gemeenten, verlies van vertrouwen in objectiviteit van de provincie. Daarmee frustreert de provincie onnodig het proces dat door de gemeenten zelf in gang is gezet.

6. Herindeling voldoet niet aan de rijkscriteria voor herindeling

Een voorgenomen herindeling moet voldoen aan de criteria die het Rijk daaraan stelt in beleidskaders gemeentelijke herindeling. De herindeling tot een K5-gemeente voldoet niet aan die criteria.

7. Herindeling voldoet niet aan de uitgangspunten van de provincie voor herindeling

Een voorgenomen herindeling moet voldoen aan de uitgangspunten die de provincie daaraan stelt in beleidskaders gemeentelijke herindeling. De herindeling tot een K5-gemeente voldoet daar niet aan.

8. Standpunt provincie is vooropgezet en is een doelredenering

Wij vinden dat dit proces tot herindeling vooropgezet is. Uw motivering is gericht op een doel en dat is herindeling. Argumenten daarvoor zijn flinterdun en niet onderbouwd.

9. De toekomst van Nederlek als zelfstandige gemeente in de regio

Uit onderzoek blijkt dat onze inwoners willen dat Nederlek zelfstandig blijft. Wij zijn daartoe in staat. Onze bestuurskracht en financiële situatie zijn prima op orde. Onderzoek bevestigt dat Nederlek in staat is zelfstandig te blijven.

Conclusie: het is de wens van onze inwoners dat Nederlek als zelfstandige gemeente blijft voortbestaan. Uw inhoudelijke argumenten om herindeling te forceren zijn onjuist en flinterdun. Uw inmenging in de procedure, die gemeenten zelf zijn gestart om de bestuurskracht te vergroten, vinden wij niet getuigen van behoorlijk bestuur.

Opmerkelijk is ook dat uw voorstel in strijd is met uw eigen beleid en dat van andere bestuurslagen. Wij vertrouwen er daarom op dat u Nederlek uit het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard haalt. Dan kunnen wij, net als alle overige gemeenten in onze waard, ons volledig en op eigen wijze richten op onze bestuurlijke toekomst en de opgaven die spelen".

De OR van Nederlek heeft de gemeenteraad verzocht om, los van het standpunt over behoud van zelfstandigheid, deel te nemen aan overleggen over de mogelijk nieuw te vormen organisatie.

In een brief van 9 juli 2010 geeft de raad van Nederlek een financiële zienswijze op het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard. Deze zienswijze is identiek zoals weergegeven bij de zienswijze van Bergambacht. Tevens heeft de raad ter informatie bijgevoegd de definitieve rapportage van het draagvlakonderzoek over herindeling dat zij onder de inwoners hebben gehouden.

Reactie Gedeputeerde Staten

Hierna gaan wij in op de negen punten en de conclusie die de raad van Nederlek heeft aangedragen.

Ad 1. Weet u wat de inwoners van Nederlek willen?

Nederlek geeft terecht aan dat de raad de democratische mogelijkheid heeft om besluiten te nemen in belangrijke vraagstukken die de inwoners van Nederlek raken. Ook als het gaat om de bestuurlijke toekomst van Nederlek. De rechtstreeks gekozen raad van Nederlek vertegenwoordigt de 14.109 inwoners van Nederlek. Van de 1.451 zienswijzen die wij hebben ontvangen komen er 550 uit Nederlek. Het betreft in de meeste gevallen een standaardbrief van de gemeente Nederlek, die de brief ook in het blad gemeentenuws heeft opgenomen. In die standaardbrief worden argumenten aangedragen waarom een herindeling onwenselijk is, onnodig is en onvoldoende draagvlak heeft. Wij komen in paragraaf 4.4 daarop terug.

Wij zijn ons ervan bewust van datgene dat leeft onder een deel van de inwoners van de gemeente Nederlek als het gaat om de bestuurlijke toekomst.

De rechtstreeks gekozen Provinciale Staten hebben eveneens de democratische mogelijkheid om besluiten te nemen die alle inwoners van Zuid-Holland raken, dus ook die van Nederlek als het gaat om de bestuurlijke toekomst. De Wet arhi geeft aan Provinciale Staten de bevoegdheid een herindelingsadvies vast te stellen. In dat verband hebben Provinciale Staten de Nota samenwerken aan de kwaliteit van het lokaal bestuur in Zuid-Holland in maart 2009 vastgesteld. In die nota zijn uitgangspunten geformuleerd bij keuzes van gemeenten voor de versterking van de kwaliteit van het lokaal bestuur. Een van die uitgangspunten is dat gemeenten met een regionale blik naar zichzelf en naar andere gemeenten moeten kijken. Een ander uitgangspunt is dat er sprake moet zijn van een duurzaam, bestuurskrachtig en consistent eindbeeld voor het gehele gebied. De provincie heeft een eigen verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het lokaal bestuur in de Krimpenerwaard. Daarbij kijkt de provincie naar de belangen van alle inwoners van de Krimpenerwaard. De provincie is na ruim tien jaar discussie over de bestuurlijke toekomst van de gemeenten in de Krimpenerwaard zeker niet over één nacht ijs gegaan alvorens een arhi-procedure te starten en als resultaat van het open arhi-overleg met het advies te komen tot één Krimpenerwaardgemeente.

Ad 2. Visie Nederlek op haar gemeente en de regio

Nederlek schetst een beeld van een Krimpenerwaard met een voornamelijk agrarisch karakter en een lage dynamiek. Nederlek geeft aan in samenwerking met de K5-organisatie in staat te zijn de opgaven die in de regio spelen goed aan te kunnen pakken.

In het herindelingsontwerp hebben wij een karakteristiek gegeven van de Krimpenerwaard. De Structuurvisie K5-gemeenten bevat de kernopgaven voor de Krimpenerwaard, te weten:

- Verbeteren onbalans werkgelegenheid en beroepsbevolking.
- Gedifferentieerde woonmilieus en behoud voorzieningenniveau.
- Behouden (cultuur)landschap en ontwikkelingsperspectief landbouw.

- Ontwikkelen van passende recreatiemogelijkheden.
- Centrale regionale opgave voor de Krimpenerwaard: het uitzetten van een evenwichtige koers in het spanningsveld tussen behoud/versterken van grote omgevingskwaliteiten en het waarborgen van een vitale en leefbare regio.

Tevens hebben wij gewezen op de gebiedsopgaven waarvoor de Krimpenerwaard staat: bodemdaling afremmen, een robuust watersysteem realiseren en Groene Ruggengraat en samenhangend daarmee structuurverbetering voor landbouw realiseren. Als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur wordt 2.450 ha natuurgebied in het kader van het Veenweidepact gerealiseerd. Ten slotte hebben wij aangegeven dat vanaf 2020 voor grote delen van het landelijk gebied, waaronder de Krimpenerwaard, sprake is van bevolkingsafname.

Nederlek vindt het onlogisch te veronderstellen dat de gemeenten in de Krimpenerwaard niet in staat zijn die opgaven goed op te pakken. Nederlek trekt vervolgens de conclusie dat de Krimpenerwaardgemeenten uitstekend in staat zijn om de vraagstukken die in de regio spelen op te lossen. Wij kunnen die conclusie om een aantal redenen niet goed plaatsen en delen die conclusie niet.

De conclusie die Nederlek trekt over andere gemeenten in de Krimpenerwaard en de toekomst van de K5-samenwerking staat haaks op besluiten die door verschillende gemeenteraden zijn genomen. Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist kiezen weloverwogen voor een gemeentelijke herindeling om de vraagstukken in de regio op te lossen.

Nederlek heeft zich eerder (februari 2008) in een openbare notitie duurzame bestuurskracht die is besproken in de raad de vraag gesteld op welke wijze(n) de benodigde bestuurskracht voor de uitvoering van de grote strategische opgaven binnen Nederlek op lange(re) termijn het beste kan worden gewaarborgd. Gewezen wordt op de grote en complexe bestuurlijke en maatschappelijke opgaven voor de komende 10 jaar en waarvoor in de structuurvisie en het visiedocument van Nederlek de basis is gelegd. In dat visiedocument gaat het erom antwoorden te vinden op vragen hoe om te gaan met de grote, ruimtelijke, sociale en economische veranderingen en met de noodzaak tot verbetering van de dienstverlening in Nederlek. In dat perspectief worden in de notitie zorgen geuit of de individuele bestuurskracht van Nederlek voldoende is om die ambities waar te maken. Nederlek geeft zelf aan een relatief forse ontwikkelopgave te hebben waarvoor bestuurlijke en ambtelijke daadkracht nodig is. Nederlek wil zich ontwikkelen van beheergemeente naar ontwikkelgemeente. Daarmee is volgens ons er geen sprake van een lage dynamiek in dit deel van de Krimpenerwaard.

In dat verband constateren wij op basis van onderzoeken die Nederlek zelf heeft laten uitvoeren dat op de bestuurskracht van Nederlek wel wat valt af te dingen. Uit de bestuurskrachtmeting (2005) en de quick scan (2008) blijkt niet alleen dat de bestuurskracht van Nederlek voldoende is, maar ook dat de K5-samenwerking nodig is om de kwetsbaarheid van de organisatie te verminderen. De quick scans voor Nederlek en de andere Krimpenerwaardgemeente geven aan dat zij niet voldoen aan het bestuurskrachtcriterium dat de gemeente bij samenwerking de beleidsbeslissende verantwoordelijkheid houdt.

In het onderzoeksrapport Tussen zellingen en hoofdvaarwegen (Tilburg, augustus 2009), uitgevoerd in opdracht van Nederlek en Krimpen aan den IJssel wordt erop gewezen dat in het najaar 2007 Nederlek haar buurgemeente Krimpen aan den IJssel benaderd heeft met de vraag of op termijn een fusie tot stand gebracht zou kunnen worden. Nederlek zag onvoldoende vruchtbare samenwerking in K5-verband en stelde dat de inwoners zich in tal van opzichten richtten op de Rotterdamse regio. In het rapport wordt een fusie tussen Nederlek en Krimpen aan den IJssel verkend en nader onderzoek aangekondigd.

In het door PWC en de Universiteit van Tilburg uitgevoerde onderzoek Samen of zelfstandig? (december 2009; opdrachtgevers Nederlek en Krimpen aan den IJssel) wordt over Nederlek geconstateerd dat de haalbaarheid van blijvende zelfstandigheid van Nederlek minder groot is dan van Krimpen aan den IJssel omdat:

1. Nederlek een kleine gemeente is.
2. Nederlek geparticipeerd heeft in de K5-samenwerking waarbij een fusie dan een logische vervolgstap is.
3. Nederlek bij fusie van gemeenten in de rest van de Krimpenerwaard mogelijk de kleinste gemeente zal zijn die dan in toenemende mate voor veel taken afhankelijk wordt van samenwerkingsarrangementen met nieuw te vormen gemeente(n). Dat roept vragen op over de wenselijkheid van een blijvende zelfstandigheid van Nederlek.

De onderzoekers geven aan dat de kans dat Nederlek bij blijvende zelfstandigheid binnen enkele jaren (weer) in een herindelingsdiscussie komt vrij groot is.

Wij concluderen dat er meer dynamiek in de Krimpenerwaard is en dat die dynamiek meer vraagt van de individuele gemeenten in de Krimpenerwaard dan Nederlek doet voorkomen. In ieder geval Schoonhoven, Vlist en Ouderkerk realiseren zich die dynamiek en de opgaven waarvoor de Krimpenerwaard staat en kiezen mede om die reden voor herindeling. Nederlek gaat ten onrechte voorbij aan het feit dat de gemeente zelf aangeeft een ontwikkelgemeente te willen worden met alle consequenties die daaraan verbonden zijn en dat mede om die reden Nederlek in 2007 en 2009 onderzoeken heeft laten verrichten naar een mogelijke fusie met Krimpen aan den IJssel.

Ad 3. Visie van Nederlek op samenwerking

Nederlek wil de K5-samenwerking voortzetten omdat die samenwerking de afzonderlijke gemeenten veel oplevert. Nederlek vindt de huidige samenwerking succesvol en wijst daarbij op de vastgestelde K5-documenten en visies. Nederlek vindt dat de provincie te weinig aandacht besteed aan de behaalde resultaten in K5-verband.

In het herindelingsontwerp hebben wij in hoofdstuk 5.3 onze waardering uitgesproken over hetgeen in K5-verband tot stand is gekomen. Er zijn op veel terreinen gemeenschappelijke beleidsvisies ontwikkeld en vastgesteld. Maar tegelijkertijd stellen wij vast dat de K5-samenwerking geen duurzame oplossing voor de langere termijn in deze regio is. De gemeenten hebben verschillende opvattingen over de aard, intensiteit en toekomst van de K5-samenwerking. Schoonhoven, Vlist en Ouderkerk willen de K5-samenwerking voortzetten tot het moment dat in 2013 de nieuwe gemeente Krimpenerwaard van start gaat. Bergambacht wil voortzetting en intensivering van de K5-samenwerking.

Wij kunnen in dat verband niet voorbijgaan aan de openbare sideletter van juni 2009, die is besproken in de gemeenteraad van Nederlek, waarin wordt ingegaan op de K5-samenwerking: *...zijn er ook twijfels of de K5-samenwerkingsformule voldoende soelaas biedt om dit tekort aan bestuurskracht te compenseren, zonder dat dit gepaard gaat met een te groot gebrek aan democratisch gehalte, met te grote bestuurlijke drukte en/of met (voor burgers) te ondoorzichtige bevoegdheidsverdeling, verdeling van verantwoordelijkheden en processen. In dit licht bezien vormt een fusie met één of meerdere omliggende gemeenten het enige juiste antwoord op de ingewikkelde opgaven.*

Dat Nederlek in juni 2010 aangeeft de huidige K5-samenwerking succesvol te vinden en te willen voortzetten staat eveneens in schril contrast met passages in het onderzoeksrapport Tussen zellingen en hoofdvaarwegen (Tilburg, augustus 2009), uitgevoerd in opdracht van Nederlek waar staat: *... na jaren van samenwerken is die overeenstemming (tussen gemeenten over het doel van de samenwerking) er dus niet; dat zegt iets over de samenwerking als zodanig. Vooral het beeld van het dagelijks bestuur van de K5 is niet sterk: een gebrek aan leiderschap, zo is dat samen te vatten. Nu we een jaar later zijn kunnen we constateren dat de commissie Leemhuis niet overtuigd is van de verbeteringen in de K5 en dat ook in de ogen van Nederlek de leereffecten naar aanleiding van de evaluatie teleurstellen. Nederlek signaleert niet in de laatste plaats een onvoldoende constructieve sfeer onderling.*"

Nederlek geeft aan dat zij vinden dat het K5-samenwerkingsmodel aangepast moet worden. Welke aanpassing Nederlek voor ogen heeft en op welke wijze dat met de andere vier gemeenten gerealiseerd zou moeten worden heeft Nederlek niet duidelijk gemaakt.

Voor de toekomst wil Nederlek de samenwerking met andere gemeenten voortzetten bij een herindeling waarvan Nederlek geen onderdeel uitmaakt. Nederlek verwijst daarbij naar de uitvoering van het Veenweidepact. In het herindelingsontwerp hebben wij aangegeven dat de vorming van een K5-gemeente voldoende ownership creëert dat wil zeggen dat de K5-gemeente een verantwoordelijke en daadkrachtige probleemeigenaar is voor het realiseren van de ambities en regionale vraagstukken in de Krimpenerwaard, waaronder het realiseren van het Veenweidepact. Ouderkerk heeft in het open arhi-overleg aangegeven dat het voor het Veenweidepact niet goed zou zijn als daarin een bestuurlijke scheiding wordt aangebracht en dat ook de agrariërs in dat gebied dan een probleem kunnen krijgen. Wij zijn het daarmee eens.

Nederlek geeft aan in zelfstandigheid te willen samenwerken met Krimpen aan den IJssel. Wij constateren dat Nederlek op een enkele gemeenschappelijke regeling na (streekarchief, recreatieschap) tot nu toe nauwelijks samenwerkt met Krimpen aan den IJssel. Daar komt bij dat Krimpen aan den IJssel zelfstandig wil blijven en dat de raad vindt dat een fusie met Nederlek (K4/K2-variant) opnieuw in beeld kan komen wanneer daarvoor in de volgende fases van de arhi-procedure alsnog een breed draagvlak ontstaat binnen de Krimpenerwaard en de provincie. Wij stellen vast dat er noch bij de provincie, noch bij Nederlek en Krimpen aan den IJssel draagvlak bestaat voor deze fusie. Immers, Nederlek kiest niet voor een fusie, maar voor behoud van zelfstandigheid.

Nederlek geeft aan dat een samenvoeging leidt tot een verslechtering van de uitvoering van gemeentelijke taken omdat de nieuwe gemeente maar liefst twaalf kleine kernen telt die kilometers van elkaar verwijderd zijn.

Wij zijn voorstander van het voeren van een goed kernenbeleid door gemeenten die meerdere kernen hebben. Wij denken daarbij aan het bewaren en versterken van de kleinschaligheid, in stand houden en versterken van het voorzieningenniveau in de kernen, behoud van de identiteit van de kernen, de leefbaarheid van de kernen op peil houden en waar mogelijk verbeteren.

Graag wijzen wij Nederlek op enkele recente gemeentelijke herindelingen die vergelijkbaar zijn met de Krimpenerwaard. De gemeente Nieuwkoop (2007) heeft dertien kernen die ook kilometers van elkaar verwijderd zijn. De gemeente Kaag en Braassem (2009) heeft elf kernen.

Onlangs is in de Eerste Kamer het wetsvoorstel tot samenvoeging van de gemeenten Bolsward, Nijefurd, Sneek, Wunseradiel, Wymbritseradiel aangenomen, waarbij op 1 januari 2011 een nieuwe Friese gemeente ontstaat met 71 kernen en een oppervlakte van ruim 81.000 ha. Volgens het wetsvoorstel vormt de schaalsprong van de nieuw te vormen gemeente een sleutel tot het behoud van de voorzieningen in de dorpen en kernen. Deze schaalsprong en het groter aantal inwoners biedt volgens het wetsvoorstel de basis voor de nieuw te vormen gemeente om de benodigde kwaliteit te leveren en haar bestuurskracht duurzaam te versterken. Wij zijn ervan overtuigd dat dit ook zal gelden voor de nieuw te vormen gemeente Krimpenerwaard.

Ad 4. K5-samenwerking groeit uit tot een krachtige organisatie

Onder dit punt geeft Nederlek opnieuw aan dat naar haar oordeel de samenwerking sinds de start in 2001 steeds beter is geworden en dat met het opvolgen van de K5-evaluatie in 2008 de bestuurskracht voor alle gemeenten zou toenemen.

Wij zijn het eens met Nederlek dat de gemeente sinds de start van de K5-samenwerking in 2001 onlosmakelijk deel uitmaakt van die K5-samenwerking. In het herindelingsontwerp hebben wij ook onze waardering uitgesproken voor die samenwerking. Maar de stelling van Nederlek dat alle gemeenten in 2008 een positieve beoordeling hebben gegeven over de K5-samenwerking verdient enige nuancering.

Wij hebben in januari 2008 over de bestuurlijke toekomst van de vijf gemeenten in de Krimpenerwaard aangegeven dat de evaluatie van de K5-samenwerking in eerste instantie een zaak is voor de vijf gemeenten en niet voor de provincie. Wij gaven daarbij aan dat wij eerst de uitkomsten van de evaluatie van de K5-samenwerking en de uitkomsten van de quick scans en vervolgens de standpunten van de vijf gemeenteraden wilden afwachten. De vijf gemeenten hebben alle ingestemd met dat tijdpad. De vijf gemeenten zijn vervolgens niet in K5-verband opgetrokken en hebben elk hun eigen keuze gemaakt voor de bestuurlijke toekomst.

Ouderkerk wilde eind 2008 zo snel mogelijk stappen zetten die zouden leiden tot de vorming van een Krimpenerwaardgemeente. Schoonhoven wilde de samenwerking wel voortzetten, maar vanuit Schoonhovens belang en niet vanuit het K5-belang. Vlist wilde de samenwerking voortzetten, maar was verdeeld over een discussie over al of niet herindelen. Bergambacht wilde intensivering van de K5-samenwerking en een discussie voeren over herindeling in 2012. Nederlek besloot in 2008 zelfstandig te blijven en dat de K5-samenwerking moest worden voortgezet omdat een herindelingsdiscussie niet aan de orde was. Dit was een opmerkelijk standpunt omdat Nederlek al in 2007 een onderzoek heeft laten verrichten naar een mogelijke fusie met Krimpen aan den IJssel, mede vanwege forse problemen die Nederlek had met de K5-samenwerking. Een herindelingsdiscussie is daarmee door Nederlek zelf op de bestuurlijke agenda gezet en heeft door Nederlek een vervolg gekregen in 2009 met opnieuw een onderzoek naar een mogelijke fusie met Krimpen aan den IJssel.

De stelling van Nederlek in juni 2010 dat zij er alle vertrouwen in hebben dat aanpassingen aan de K5-regeling zou leiden tot een optimale samenwerking kunnen wij, gelet op de ontwikkelingen in de afgelopen jaren, niet plaatsen en bestrijden wij ook op basis van de feiten. Immers, er was zowel eind 2008 als in 2009 geen consensus bij de vijf gemeenten over de bestuurlijke toekomst van de K5-samenwerking en over de bestuurlijke toekomst van de afzonderlijke gemeenten. Wij kunnen vanuit het perspectief van Nederlek deze stelling ook niet goed plaatsen gelet op het feit dat niet alleen in 2007 maar ook in de loop van 2009 Nederlek nader onderzoek heeft laten doen naar een mogelijke fusie met Krimpen aan den IJssel. Immers, als het perspectief van Nederlek zou zijn geweest dat met de voortzetting en intensivering van de K5-samenwerking een mogelijke fusie niet aan de orde zou zijn dan is dat in tegenspraak met het feitelijk handelen van Nederlek, te weten twee fusieonderzoeken met Krimpen aan den IJssel.

Tot slot kunnen wij niet aan het feit voorbijgaan dat uit het rapport van mei 2009 van een K5-commissie over de SGB0-aanbevelingen blijkt dat er tussen de K5-gemeenten niet een gezamenlijk standpunt tot stand is gekomen over de bestuurlijke toekomst van de K5-samenwerking en van de individuele gemeenten. De overtuiging van Nederlek dat de K5-samenwerking kan uitgroeien tot een krachtige organisatie wordt niet gedeeld door de andere gemeenten in de Krimpenerwaard.

Ad 5. De bemoeienis van de provincie en daarmee de patstelling van de K5-samenwerking

Nederlek vindt dat de inmenging van de provincie heeft geleid tot verdeeldheid over de bestuurlijke toekomst, spanningen tussen gemeenten en verlies van vertrouwen in de objectiviteit van de provincie.

Wij wijzen erop dat wij na de totstandkoming van de nieuwe K5-regeling eind 2006 het aan de vijf gemeenten als autonome bestuurslaag hebben overgelaten om zelf conclusies te trekken over de bestuurlijke toekomst van de individuele gemeenten. Het beeld dat Nederlek schetst dat de provincie het proces heeft gefrustreerd dat de gemeenten hebben ingezet, doet geen recht aan de eigen verantwoordelijkheid van de vijf gemeenten om standpunten in te nemen over de eigen bestuurlijke toekomst.

Het beleid van de provincie is duidelijk geformuleerd in het Coalitieakkoord 'Duurzaam denken, dynamisch doen 2007-2011' en de nota Samenwerken aan de kwaliteit van het lokaal bestuur in Zuid-Holland: versterking van de kwaliteit van het lokaal bestuur. Op basis van het geformuleerde stappenplan zijn de gemeenten in eerste instantie zelf aan zet om gezamenlijk een keuze te maken over de bestuurlijke toekomst. Als de gemeenten er gezamenlijk niet uitkomen of als een gemeente daarom verzoekt, zal de provincie met de gemeenten naar een oplossing zoeken.

Wij hebben onze verantwoordelijkheid genomen om de impasse in de Krimpenerwaard te doorbreken. Vanuit ons streven om de kwaliteit van het lokaal bestuur in de Krimpenerwaard te versterken vonden wij het noodzakelijk om na advies door een externe commissie, een arhi-procedure te starten. Wij hebben voorafgaande aan het arhi-traject helder aangegeven dat het arhi-overleg een open karakter heeft en dat wij pas na afloop van het arhi-overleg een standpunt zullen innemen over de herindelingsvarianten.

Wij kunnen er niet aan voorbijgaan dat in het open arhi-overleg Nederlek heeft aangegeven dat de samenwerking in K5-verband is nagestreefd omdat werd verwacht dat met die samenwerking Nederlek zelfstandig zou kunnen blijven. Nederlek gaf aan dat als een fusie noodzakelijk is, het gewenst is te streven naar de vorming van een nieuwe gemeente Nederlek met Krimpen aan den IJssel.

Nederlek staat, zo moeten wij vaststellen, alleen in de suggestie om Nederlek en de vier gemeenten alsnog de tijd te gunnen een verbetertraject voor de K5-samenwerking in gang te zetten en gezamenlijk tot een oplossing te komen. Schoonhoven, Ouderkerk en Vlist wijzen deze suggestie zonder meer af en kiezen voor een spoedige vorming van een K5-gemeente.

Ad 6. en ad 7. Herindeling voldoet niet aan de rijkscriteria en aan de uitgangspunten van de provincie voor herindeling

Wij hebben het voorstel tot herindeling van de gemeenten in de Krimpenerwaard getoetst aan de criteria en zijn tot de conclusie gekomen dat de herindeling de toets kan doorstaan. In hoofdstuk 5 zullen wij ingaan op de toetsing aan de criteria van het Rijk en van de provincie.

Ad 8. Standpunt provincie is vooropgezet en is een doelredenering

Nederlek vindt dat het proces tot herindeling vooropgezet en gericht is op één doel en dat is herindeling. De argumenten en kwalificaties die Nederlek daarvoor aandraagt herkennen wij niet en delen wij ook niet.

Het door Provinciale Staten vastgestelde beleidskader Samenwerken aan de kwaliteit van het lokaal bestuur in Zuid-Holland (maart 2009) is duidelijk over de organisatie van het lokaal bestuur in Zuid-Holland: gemeenten en provincie blijven werken aan de versterking van de kwaliteit van het lokaal bestuur in Zuid-Holland. Burgers hebben recht op een krachtig bestuur. Herindeling is daarbij niet het doel, maar één van de mogelijke middelen om de bestuurskracht te versterken.

De opmerking van Nederlek dat het proces tot herindeling gericht is op één doel, namelijk herindeling, begrijpen wij niet. De gemeenten in de Krimpenerwaard hebben al in 2000 een proces in gang gezet gericht op de versterking van de kwaliteit van het lokaal bestuur. Wij hebben de ruimte daarvoor aan de gemeenten gelaten. In januari 2008 gaven wij over de bestuurlijke toekomst richting de vijf gemeenten aan dat de evaluatie van de K5-samenwerking in eerste instantie een zaak voor de gemeenten is. Na standpuntbepaling van de 5 gemeenteraden over de evaluatie van de K5-samenwerking en de quick scans bestuurskrachtonderzoeken zouden wij met de gemeenten een open discussie willen voeren over de bestuurlijke toekomst. De 5 gemeenten gaven zelf aan dat zij aan de hand van de K5-evaluatie een open discussie wilden voeren over verschillende opties (voort- en verdergaande samenwerking of fusie tussen gemeenten) voor de toekomst van de bestuurlijke organisatie. De gemeenten hebben derhalve alle ruimte gekregen gezamenlijk en eensluidend een keuze te maken voor de versterking van het lokaal bestuur in de Krimpenerwaard. Het feitelijke proces tot herindeling is gestart op 15 september 2009 toen Gedeputeerde Staten de wenselijkheid tot wijziging van de gemeentelijke indeling hebben uitgesproken en op grond van de Wet arhi de procedure hebben gestart met de uitnodiging voor het open arhi-overleg.

Ad 9. De toekomst van Nederlek als zelfstandige gemeente in de regio

Onder dit punt geeft Nederlek nogmaals aan dat de gemeente in staat is om zelfstandig te blijven. Als argumenten draagt Nederlek hier onder andere aan dat de inwoners behoud van zelfstandigheid willen, dat de dienstverlening naar de inwoners nu snel en persoonlijk verloopt en dat personeel en dienstverlening duurzaam op orde zijn.

Nederlek heeft een draagvlakonderzoek herindeling Nederlek laten uitvoeren. In hoofdstuk 5 komen wij daarop terug. Nederlek geeft aan dat de afstand tussen bestuurders en inwoners klein is en dat dienstverlening en persoonlijke contacten daarin centraal staan. Wij erkennen dat in kleine gemeenten contacten makkelijk kunnen worden gelegd en besluiten snel kunnen worden genomen. Maar er zijn ook nadelen. Bestuurlijke professionaliteit veronderstelt een zekere afstand tussen bestuur en inwoners. Anders komen objectiviteit, controleerbaarheid en openbaarheid in gevaar.

Wij hebben kennisgenomen van de brief van de OR van Nederlek aan de raad van Nederlek. De OR heeft een gevoelspeiling gehouden en een van de uitkomsten is dat het personeel van Nederlek kansen ziet in een herindeling (schaalgrootte van de nieuwe organisatie). Het merendeel van het personeel wil een actieve rol vervullen bij een herindelingstraject. De OR concludeert dat en voor het personeel risico's kleven aan het besluit van de gemeenteraad om te strijden voor een zelfstandige gemeente zonder dat een tweesporenbeleid wordt gevolgd. Het kan, aldus de OR, toch niet de bedoeling zijn dat het personeel 1,5 jaar aan de zijlijn staat toe te kijken. De OR vraagt nadrukkelijk aan de gemeenteraad om te besluiten tot het volgen van een tweesporenbeleid (dus: vechten voor behoud van zelfstandigheid naast deelname aan de overleggen en vorming van een nieuwe organisatie. In de zienswijze van de raad van Nederlek is deze opvatting van de OR wel opgenomen, maar niet duidelijk wordt hoe Nederlek met het verzoek van de OR om zal gaan.

Op de brief van 9 juli 2010 van de raad van Nederlek over een financiële zienswijze op het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard komen wij in hoofdstuk 6 terug.

De conclusie van Nederlek dat het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard in strijd is met het provinciaal beleid en het beleid van andere bestuurslagen delen wij niet en wijzen wij af. In aanloop naar en tijdens het arhi-traject hebben wij een zorgvuldig en transparant herindelingsproces doorlopen. Wij zullen het verzoek van Nederlek om Nederlek uit het Herindelingsontwerp te halen niet honoreren.

Zienswijze gemeenteraad Ouderkerk (6 juli 2010)

De gemeenteraad van Ouderkerk heeft de zienswijze inclusief bijlagen unaniem goedgekeurd. De bijlagen betreffen: financiële gevolgen bij herindeling, de ingrediënten voor de zienswijze van de SGP, de inbreng van ChristenUnie met betrekking tot de zienswijze, de zienswijze van CDA Ouderkerk, het verslag van de vergadering van de raad van Ouderkerk van 1 juli 2010 en de reactie van de OR op het herindelingsontwerp. De raad gaat in op de voorgeschiedenis en wijst erop dat tijdens het open arhi-overleg het college, onder verwijzing naar de door de gemeenteraad in vorige samenstelling aanvaarde motie over de bestuurlijke toekomst van Ouderkerk, gepleit wordt voor de vorming van een K5-gemeente waarbij ook melding is gemaakt van het minderheidsstandpunt in de raad. De raad geeft aan dat Gedeputeerde Staten hebben geconcludeerd dat een K5-gemeente het meeste draagvlak heeft onder de gemeentebesturen. De raad licht in de zienswijze de drie gehouden bewonersavonden toe en geeft aan dat daar vragen zijn gesteld en zorgen, hartenkreten en wensen zijn geuit door de bewoners over onder andere het kernenbeleid, het voorzieningenniveau, de dienstverlening en de financiën. Opvallend voor de raad zijn de steeds terugkerende vragen en zorgen betreffende het niveau van voorzieningen en gemeentelijke dienstverlening in de kernen naast de ongerustheid over de gemeentelijke financiën. De raad verwijst naar de gemeenschappelijke financiële zorgen welke hebben geleid tot het opnemen van een gelijke passage in de zienswijze. De raad concludeert dat de oplossing van een fusie-gerelateerd tekort een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid is van gemeente, provincie en Rijk, waarbij de gemeente Ouderkerk van mening is dat er een extra structurele bijdrage dient te komen. De gemeenteraad heeft voor het overige het herindelingsontwerp Krimpenerwaard vóór kennisgeving aangenomen.

De OR van Ouderkerk heeft de raad van Ouderkerk laten weten dat de OR de door Gedeputeerde Staten geschetste situatie voor de gemeente Ouderkerk herkent en trekt dezelfde conclusie, namelijk dat zelfstandig blijven van de gemeente niet haalbaar is. Zeker waar het gaat om de bestuurlijke en financiële toekomst. Wel vindt de OR dat Gedeputeerde Staten de gemeente Ouderkerk te negatief vermeldt in de argumenten voor herindeling.

Reactie Gedeputeerde Staten

Ouderkerk heeft tijdens het open arhi-overleg over de bestuurlijke toekomst gepleit voor de vorming van één K5-gemeente. Dat is in lijn met eerdere uitspraken van de meerderheid van de raad in Ouderkerk. Gelet op de verscheidenheid aan standpunten van de verschillende fracties heeft de raad ervoor gekozen deze reacties bij de zienswijze te voegen. Wij zullen hieronder op deze zienswijzen ingaan.

De SGP-fractie Ouderkerk geeft aan dat er in het gebied geen draagvlak bestaat voor herindeling. Wij delen die opvatting niet. Er is sprake van bestuurlijk draagvlak bij de gemeenteraden van Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist om te komen tot een K5-gemeente.

De raad van Bergambacht stelt randvoorwaarden voor het vergroten van het draagvlak en de raad van Nederlek wil zelfstandig blijven. In hoofdstuk 5 gaan wij in op het criterium draagvlak. De fractie vindt ook dat wij in het herindelingsontwerp onvoldoende aandacht geven aan de versterking van de K5-samenwerking. Wij wijzen hierbij op de reactie die wij gegeven hebben op de zienswijzen van Bergambacht en Nederlek over de K5-samenwerking. De fractie vraagt, met een verwijzing naar het rapport Kalden, om in het herindelingsontwerp rekening te houden met mogelijk nieuw beleid van het nieuwe kabinet over gemeentelijke herindeling. Wij hebben zoals aangegeven in onze nota Samenwerken aan de kwaliteit van het lokaal bestuur in Zuid-Holland en op basis van de Wet arhi een eigen oordeel over de versterking van de bestuurskracht van gemeenten. Wij hebben niet van deze fractie begrepen dat zij op basis van het rapport Kalden pleiten voor een fors grotere gemeentelijke schaal in de Krimpenerwaard dan als door ons voorgesteld. De fractie vindt een variant denkbaar waarin enerzijds Krimpen aan den IJssel, Krimpen aan de Lek, Ouderkerk aan den IJssel en Lekkerkerk enerzijds fuseren en de overige gemeenten anderzijds. Wij moeten vaststellen dat geen van de vijf gemeenten deze variant heeft voorgesteld aan de provincie. Over de zorgen die de fractie uit over de financiën verwijzen wij u naar hoofdstuk 6.

De fractie van de ChristenUnie Ouderkerk vindt dat de herindeling te snel komt. Als voorwaarden bij de herindeling stelt deze fractie: behoud identiteit Ouderkerk, behoud voorzieningen in de kernen, iedere kern op basis van gelijkwaardigheid de herindeling in, goede toegankelijkheid bereikbaarheid van dienstverlening, financieel gezonde uitgangspositie nieuwe gemeente en een goede visie op de financiën, prioriteit voor woningbouw in Ouderkerk en een andere woonkern mag geen groeikern worden ten koste van Ouderkerk. De fractie is een groot voorstander van zorgvuldigheid. Wij zijn het volstrekt eens met de zorgvuldigheid in het herindelingsproces die deze fractie vraagt. Wij stellen deze fractie voor de voorwaarden die zij stellen aan de nieuwe gemeente Krimpenerwaard via de raad van Ouderkerk bij de andere vier Krimpenerwaardgemeenten in te brengen in aanloop naar de vorming van de nieuwe gemeente.

De CDA-fractie Ouderkerk stemt in met het voorstel van de provincie om te komen tot de vorming van een Krimpenerwaardgemeente. Voor de door de fractie aangedragen argumenten en overwegingen verwijzen wij naar de bijlage bij de zienswijze van de raad van Ouderkerk. De suggestie van deze fractie dat voorafgaande aan de fusie de vijf gemeenten samen een convenant dienen op te stellen waarin de wensen van de vijf afzonderlijke gemeenten ten aanzien van de nabije toekomst worden verwoord vinden wij waardevol. De fractie heeft daarbij punten aangedragen voor het convenant, zoals kernwaarden voor de kernen en behoud van gemeenschapsvoorzieningen. Het initiatief van deze fractie verdient navolging en wij roepen de andere gemeenten op mee te werken aan het gezamenlijk opstellen van een convenant.

In de zienswijze van de raad van Ouderkerk wordt ingegaan op de uitkomsten van de drie bewonersavonden in de kernen. Dat op de bewonersavonden sprake was van steeds terugkerende vragen en zorgen betreffende het niveau van voorzieningen en gemeentelijke dienstverlening in de kernen naast de ongerustheid over hogere kosten voor de burgers bij de herindeling verbaast ons niet. Immers, ook wij vinden dat de gemeentelijke dienstverlening, het voorzieningenniveau en de financiën van de nieuwe gemeente op orde moeten zijn. Zoals hiervoor aangegeven roepen wij de vijf gemeenten op om spoedig gezamenlijk afspraken te maken in bijvoorbeeld een convenant en daarin het profiel van de nieuwe gemeente Krimpenerwaard te schetsen. In dat profiel zal dan tot uiting kunnen komen hoe het voorzieningenniveau en de gemeentelijke dienstverlening in de kernen er uit komt te zien. Ouderkerk schetst vervolgens de zorgen rond de financiële gevolgen bij herindeling en wijst op het gezamenlijk opgesteld financieel rapport. Wij komen hier in hoofdstuk 6 op terug. Korthedshalve verwijzen wij u daarnaar.

Dat de OR vindt dat wij de gemeente Ouderkerk te negatief hebben vermeld in de argumenten voor herindeling betreuren wij en dat is zeker ook niet onze bedoeling geweest. Ouderkerk verkeert niet in een desolate positie, maar ziet haar toekomst zelfbewust tegemoet. Ouderkerk geeft aan dat de gemeente steeds vaker wordt geconfronteerd met decentrale taken waardoor het takenpakket van de gemeente steeds groter wordt en de gemeente tegen haar beperkingen aanloopt. Wij hebben er kennis van genomen dat de OR de door ons geschetste situatie voor de gemeente Ouderkerk herkent en dezelfde conclusie trekt, namelijk dat zelfstandig blijven van de gemeente niet haalbaar is. Zeker waar het gaat om de bestuurlijke en financiële toekomst.

Zienswijze gemeenteraad Schoonhoven (7 juli 2010)

Het college en de raad van Schoonhoven staan achter het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard. Zij steunen de keuze van de provincie dat de K5-variant zal leiden tot een bestuurskrachtige en toekomstgerichte gemeente. Met de keuze voor de K5-variant ziet Schoonhoven dat een duurzame oplossing voor het gehele gebied met beperkte bestuurlijke drukte waarbij de kwaliteit van de Krimpenerwaard voorop staat, wordt geborgd. De raad vraagt nadrukkelijk aandacht voor het risico dat de afstand tussen bestuur en burger groter wordt en voor het risico dat de lasten stijgen terwijl daar niets tegenover staat. Schoonhoven vraagt de wensen van de burgers (onder andere eigen gemeenteloketten, de veerdienst en de regiofuncties zoals voor het onderwijs) te borgen in het herindelingsvoorstel. Schoonhoven ziet graag dat in de nieuwe gemeente een actief kernenbeleid wordt gevoerd. Daarnaast vindt Schoonhoven het van groot belang dat de kernwaarden, de identiteit van Schoonhoven en aandacht en inzet van de kleinstedelijke problematiek van Schoonhoven geborgd wordt.

Het voornemen van de provincie om met de K5-gemeenten na te gaan of en zo ja op welke wijze de provincie medewerking kan verlenen aan het uitvoeren van een aantal concrete plannen in de Krimpenerwaard wordt door Schoonhoven omarmd. Schoonhoven vraagt aandacht voor de dienstverlening, de voorzieningen, de financiën (en de separate brief van burgemeester en wethouders over de gemeenschappelijke financiële zorgen herindelingsontwerp), de lastenverzwaring en de kernwaarden.

Schoonhoven vraagt de provincie voor Schoonhoven een overgangperiode te faciliteren voor de voorziene stijging van de lokale lasten tot een voor alle inwoners van de nieuwe gemeente gelijk niveau. Schoonhoven vraagt in het voorstel te benoemen dat een deel van Schoonhoven in de Lopikerwaard ligt. Schoonhoven wil een toelichting op de gevolgen voor gemeenschappelijke regelingen waarin Schoonhoven op dit moment deelneemt. Tot slot benadrukt Schoonhoven dat snelheid in het proces gewenst is en dat de nieuwe gemeente op 1 januari 2013 van start moet gaan.

De fractie Gemeente Belang Schoonhoven heeft op 14 juli 2010, dus na het verstrijken van de indieningstermijnen (15 juni voor eenieder en 12 juli 2010 voor de zes gemeenteraden) schriftelijk laten weten het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard af te wijzen.

De OR van Schoonhoven vindt in meerderheid een fusie noodzakelijk, maar verbindt daar wel voorwaarden aan. Het gaat daarbij om het uiteindelijke resultaat (een sterke organisatie ten dienste van de burger) en de route daarnaartoe (een goed implementatie- en sociaal plan zonder gedwongen ontslagen).

Reactie Gedeputeerde Staten

Schoonhoven heeft in het recente coalitieakkoord opgenomen dat een herindeling een krachtig bestuur en een betere dienstverlening voor de inwoners moet opleveren. Met instemming hebben wij er kennis van genomen dat Schoonhoven achter het herindelingsontwerp staat en dat zij onze keuze ondersteunen dat een K5-variant kan leiden tot een bestuurskrachtige en toekomstgerichte gemeente en een duurzame oplossing biedt voor de Krimpenerwaard.

Door de keuze voor een Krimpenerwaardgemeente zonder Krimpen aan den IJssel wordt de bestuurlijke en maatschappelijke oriëntatie vanuit Schoonhoven op Gouda en op het Groene Hart gehonoreerd. Op de aandacht die de raad vraagt voor het risico dat de afstand tussen burger en bestuur groter wordt en het risico dat de lasten slijgen komen wij in hoofdstuk 5 terug.

Wij vinden het een goede zaak dat Schoonhoven voor het verkrijgen van maatschappelijk draagvlak over de bestuurlijke toekomst een opinieonderzoek heeft laten uitvoeren. De scores voor de fusievarianten komen uit op 51,4% waarbij de scores voor de K5-variant of de K4-K2-variant nagenoeg gelijk zijn.

De burgers van Schoonhoven vinden dat bij een herindeling de eigen gemeenteloketten, de veerdienst en haar regiofuncties (onder andere voor het onderwijs) behouden moeten blijven. Wij wijzen u op onze reactie op de zienswijze van Ouderkerk waarin wij de vijf gemeenten oproepen om gezamenlijk een convenant op te stellen waarin kernwaarden voor kernen en behoud van voorzieningen wordt opgenomen. Wij delen de opvatting van Schoonhoven dat in de nieuwe gemeente een actief kernenbeleid gevoerd moet worden.

In het herindelingsontwerp hebben wij in hoofdstuk 6.2 aangegeven dat wij met de K5-gemeenten zullen nagaan of en zo ja op welke wijze, wij medewerking kunnen verlenen aan het versneld uitvoeren van verschillende projecten in de Krimpenerwaard. Wij hebben vervolgens het initiatief genomen en op 26 april 2010 richting de vijf gemeenten het aanbod herhaald. Schoonhoven omarmt dit voornemen en het aanbod. Sindsdien is er een gezamenlijke projectgroep van provincie en de vijf gemeenten aan de slag gegaan om projecten te inventariseren en te komen tot gezamenlijke voorstellen die het belang van de nieuwe gemeente Krimpenerwaard dienen. Daarbij zal de projectgroep ook een afweging maken en met gezamenlijke voorstellen komen naar aanleiding van de projecten die Schoonhoven in gedachten heeft: verplaatsing c.q. sanering van bedrijfscomplexen, ISV-achtige projecten en welzijns- en verkeersvoorzieningen. De werkzaamheden van de projectgroep zijn op dit moment nog in volle gang en wij wachten met de gemeenten de voorstellen af waarover vervolgens bestuurlijke besluitvorming zal plaatsvinden.

In een afzonderlijke brief van Burgemeester en Wethouders van Schoonhoven schetsen zij vervolgens de gemeenschappelijke zorgen over de financiële gevolgen bij herindeling. In de zienswijze geeft Schoonhoven aan dat het onwenselijk voor de burgers van Schoonhoven is dat de lasten omhoog gaan zonder dat ze er iets concreets voor terugkrijgen. Schoonhoven vraagt om een overgangperiode te faciliteren voor de voorziene stijging van de lokale lasten tot een voor alle inwoners van de nieuwe gemeente gelijk niveau. Wij komen in hoofdstuk 6 terug op de financiële aspecten van de herindeling. Korthedshalve verwijzen wij u daarnaar.

Terecht merkt Schoonhoven op dat Schoonhoven evenals Vlist gedeeltelijk in de Lopikerwaard ligt en dat dit vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid genoemd moet worden. Dit heeft echter geen consequenties voor het herindelingsadvies.

Schoonhoven vraagt om een toelichting op de gevolgen voor de gemeenschappelijke regelingen waarin Schoonhoven op dit moment deelneemt. Uit onze informatie blijkt dat Schoonhoven deelneemt aan:

- Regeling GR K5-gemeenten 2009
- Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Midden-Holland (ISMH)
- Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)
- Natuur en Recreatieschap Krimpenerwaard
- Regionale Brandweer en GHOR Hollands Midden
- Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden
- Streekarchief Midden-Holland
- Promen (Sociale werkvoorziening).

Artikel 41, lid 1, van de Wet arhi bepaalt het volgende: "Gemeenschappelijke regelingen waaraan uitsluitend wordt deelgenomen door gemeenten welker gebied in zijn geheel tot een en dezelfde gemeente komt te behoren, vervallen met ingang van de datum van herindeling. Het bestuur van die gemeente treft in verband hiermede de nodige voorzieningen" Dit betekent in ieder geval dat de Regeling GR K5-gemeenten 2009 waaraan uitsluiten de K5-gemeenten deelnemen komt te vervallen op 1 januari 2013. Het bestuur van de nieuwe gemeente Krimpenerwaard moet vervolgens de nodige voorzieningen treffen.

Vervolgens bepaalt artikel 41, lid 3, van de Wet arhi: "De overige gemeenschappelijke regelingen waaraan bij een wijziging van de gemeentelijke indeling betrokken gemeenten deelnemen, blijven ongewijzigd van kracht, met dien verstande dat de betrokken herindelingsregeling de gemeente of gemeenten aanwijst die, zolang nog geen uitvoering is gegeven aan het vierde of vijfde lid van dit artikel, voor de toepassing van de regeling in de plaats treedt onderscheidenlijk treden van op te heffen gemeenten." In de praktijk betekent dit dat in het wetsvoorstel samenvoeging gemeenten in de Krimpenerwaard de grootste gemeente, in dit geval Nederlek, zal worden aangewezen om in de plaats te treden van de op te heffen gemeenten in zaken die te maken hebben met de toekomst van de regelingen. Wij gaan ervan uit dat in aanloop naar de vorming van de nieuwe gemeente Krimpenerwaard een projectorganisatie zal worden opgezet waarin alle te treffen voorzieningen tijdig worden voorbereid. De vraag hoe verder om te gaan met de gemeenschappelijke regelingen en welke voorzieningen getroffen moeten worden en welke (financiële) gevolgen dat heeft zal in die projectorganisatie verder beantwoord moeten worden.

Met Schoonhoven zijn wij het eens dat snelheid en zorgvuldigheid in het proces voorop moeten staan en dat alle gemeenten nu al moeten denken en handelen met het oog op de nieuwe gemeente Krimpenerwaard per 1 januari 2013.

Het standpunt van de fractie Gemeente Belang Schoonhoven (wijzen Herindelingsontwerp Krimpenerwaard af) en het standpunt van de OR van Schoonhoven (een meerderheid vindt een fusie noodzakelijk) hebben wij voor kennisgeving aangenomen.

Zienswijze gemeenteraad Vlist (30 juni 2010)

Zowel de meerderheid van de raad als Burgemeester en Wethouders van Vlist hebben zich uitgesproken voor een gemeentelijke herindeling en ten minste een K5-variant. De strategische agenda en het toekomstperspectief van de Krimpenerwaard, in combinatie met de kleinschaligheid en de kwetsbaarheid van de eigen kleine organisatie, heeft de raad van Vlist tot dit standpunt gebracht. Naast strategische argumenten is het groeiend aantal taken een argument van Vlist voor schaalvergroting. Vlist kan met deze schaalgrootte haar taken in de nabije toekomst niet meer aan. In een nieuwe gemeente kan adequaat, efficiënt en vanuit één bestuur aan alle opdrachten voor het gehele gebied worden gewerkt. Vlist heeft steeds aangegeven dat zij de samenhang tussen de K5-gemeenten groot vindt en dat de reeds bestaande intensieve samenwerking niet zomaar ontstaan is. Die samenwerking vloeit logischerwijs voort uit de opgaven en het gebied en vanuit de noodzaak tot samenwerking op de huidige operationele taken. De raad maakt zich zorgen over de financiën en wijst in deel 2 van de zienswijze op de gemeenschappelijke financiële zorgen herindelingsontwerp.

Samenvattend concludeert Vlist dat het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard in overeenstemming is met de standpunten van zowel het voltallige college als de meerderheid in de raad. Een minderheid in de raad is geen voorstander van een gemeentelijke herindeling en van deze fractie zal de provincie een eigen zienswijze ontvangen.

De Vrije Kiesvereniging Gemeentebelang Vlist (VKGB) heeft op 12 juli 2010 een zienswijze ingediend. De fractie van VKGB vindt een gemeentelijke herindeling niet nodig omdat Vlist voldoende bestuurskracht heeft. De fractie vindt een herindeling niet wenselijk omdat de nadelen voor Vlist groot zijn. Tevens vindt de fractie dat een herindeling onvoldoende draagvlak heeft en dat er geen duidelijk zicht is op de mening van de inwoners van Vlist. De fractie wil de K5-samenwerking voortzetten en heeft kritiek op de rol van de provincie in dit proces.

Met betrekking tot het draagvlak wijst Vlist op een raadplegingsavond en een enquête. Uit de uitkomsten van de raadplegingsavond en de enquête blijkt dat er geen algemeen verzet is tegen herindeling. De raad voelt zich door de uitkomsten gesteund in haar besluit voor één Krimpenerwaardgemeente (K5) en constateert dat er sprake is van voldoende draagvlak.

De OR is content met de keus voor de K5-variant en de OR onderschrijft de inhoud van het herindelingsontwerp. De OR vindt het belangrijk dat er voor de medewerkers snel duidelijkheid komt en verzoekt om vaart te maken in het besluitvormingsproces. De OR wil graag een positieve en constructieve bijdrage leveren aan het herindelingsproces.

Reactie Gedeputeerde Staten

Vlist geeft aan dat een meerderheid van de raad heeft uitgesproken voorstander te zijn van ten minste een K5-variant. De argumenten die Vlist daarvoor aandraagt zijn: de strategische agenda en het toekomstperspectief van de Krimpenerwaard in combinatie met de kleinschaligheid en de kwetsbaarheid van de eigen ambtelijke organisatie en de noodzaak tot schaalvergroting om de taken in de nabije toekomst aan te kunnen. Wij zijn het eens met deze conclusie en argumentatie van Vlist.

Met Vlist vinden wij dat de samenhang tussen de K5-gemeenten groot is en dat de bestaande intensieve K5-samenwerking logischerwijs is ontstaan voortvloeiend uit de opgaven in het gebied en uit de noodzaak om samen te werken bij operationele taken. Evenals Schoonhoven wil Vlist de oriëntatie houden op Gouda en het Groene Hart. Dat wordt met ons voorstel gehonoreerd.

Vlist heeft, door middel van een raadplegingsavond met inwoners van Vlist, het maatschappelijk draagvlak voor de bestuurlijke toekomst onderzocht. Daarnaast heeft Vlist aan inwoners de gelegenheid geboden om via de website een digitale enquête in te vullen. Vlist concludeert dat uit de uitkomsten van de raadplegingsavond en de enquête blijkt dat er geen sprake is van algemeen verzet tegen de herindeling. Wij delen die conclusie van Vlist.

Ook Vlist gaat in op het mogelijk versneld uitvoeren van enkele concrete projecten. Wij verwijzen u naar onze reactie op de zienswijze van Schoonhoven op dit punt.

In het tweede deel van de zienswijze gaat Vlist in op de gemeenschappelijke zorgen rond de financiële gevolgen bij herindeling en wijst Vlist op het gezamenlijk opgesteld financieel rapport. Wij komen hier in hoofdstuk 6 op terug.

Wij hebben kennisgenomen dat de OR van Vlist content is met de keuze voor de K5-variant, de inhoud van het herindelingsontwerp onderschrijft en graag een positieve en constructieve bijdrage wil leveren aan het herindelingsproces.

Wij hebben in het herindelingsontwerp aangegeven dat wij aan Vlist in 2008 hebben laten weten dat de uitgevoerde quick scan over de huidige stand van zaken bestuurskracht laat zien dat de gemeente Vlist de versterking van de bestuurskracht voortvarend heeft opgepakt. In het arhi-overleg heeft Vlist laten weten dat de raad op korte termijn een herindeling wil in K5-verband. Vlist vindt dat de K5-samenwerking de grenzen van zijn effectiviteit en het democratisch gehalte heeft bereikt. Wij delen de opvatting van Vlist dat de ontwikkeling die de K5-samenwerking heeft doorgemaakt moet worden voortgezet in een K5-gemeente.

Bij het toetsingscriterium interne samenhang komen wij terug op de nadelen die de VKGB schetst bij een herindeling, zoals de identiteit, verlies van voorzieningen en de afstand burger en bestuur. Over het maatschappelijk draagvlak in Vlist voor de herindeling heeft de fractie een andere opvatting dan de raad van Vlist. Wij nemen daar kennis van. De uitspraken van de VKGB dat de rol van de provincie verre van objectief en vooringenomen is, dat de provincie geen juiste informatie verschaft en dat de provincie een van de grootste politieke stromingen in het gebied volkomen genegeerd heeft laten wij geheel voor rekening van deze fractie. Eerder hebben wij uiteengezet op welke open, transparante en zorgvuldige wijze wij in aanloop naar en tijdens het arhi-proces hebben gehandeld.

4.4. Zienswijze andere belanghebbenden

In de periode tussen 20 april 2010 en 15 juni 2010 hebben wij 1.451 zienswijzen ontvangen.

Strekking

Aantal positieve zienswijzen	5
Aantal negatieve zienswijzen	1.445
Neutraal	1

Type

Standaardbrieven particulieren

Standaardbrief(kaart) (inwoners Nederlek)	536
Standaardbrief (inwoners Vlist)	497
Standaardbrief (inwoners Bergambacht)	377

Persoonlijke brieven particulieren

Persoonlijke brieven en e-mails	37
(Nederlek: 14, Vlist: 7, Bergambacht: 10, Ouderkerk: 1, Krimpen aan den IJssel: 4, Gouda: 1)	

Overige brieven

Fractie PvdA Bergambacht	1
Vrije Kiesvereniging Gemeentebelang Vlist (VKGB)	1
Gemeentebelang Schoonhoven	1

Herkomst

Gemeente Nederlek	550
Gemeente Vlist	505
Gemeente Bergambacht	388
Gemeente Schoonhoven	2
Gemeente Ouderkerk	1
Gemeente Krimpen aan den IJssel	4
Gemeente Gouda	1

Het gros van de zienswijzen die wij hebben ontvangen betreft drie standaardbrieven:

1. één is afkomstig van de gemeente Nederlek en alle raadsfracties, die de brief ook in hun blad gemeentenuws heeft opgenomen;
2. één van de VKGB (Vrije Kiesvereniging Gemeente Belang) Vlist;
3. één is afkomstig van de partijen Gemeentebelang, SGP, CU uit Bergambacht;

Standaardbrieven particulieren

Ad 1. De eerste standaardbrief(kaart) (ondertekend door inwoners van de gemeente Nederlek) geeft vier argumenten waarom een herindeling onwenselijk, onnodig en onvoldoende draagvlak heeft. Men wil dat Nederlek zelfstandig blijft, omdat:

- a. er is geen draagvlak voor een fusie onder inwoners en bestuur;
- b. een fusie inwoners veel geld kost;
- c. bij een fusie voorzieningen verdwijnen (scholen, sport, winkels, gemeentehuizen enzovoorts);
- d. bij een fusie de afstand tussen inwoners en bestuur groter wordt.

Bij sommigen is een extra opmerking/argument gegeven onder e.

Als deze niet eerder zijn genoemd onder 1.a tot en met d, staan ze genoemd in de hierna volgende tabel vanaf 1.e.

Ad 2. De tweede standaardbrief (ondertekend door inwoners van de gemeente Vlist) geeft drie argumenten waarom een herindeling niet nodig, niet wenselijk is en onvoldoende draagvlak heeft.

- a. Vlist heeft voldoende bestuurskracht (de bestuurskracht is in de afgelopen jaren verbeterd, versterkt en toegenomen op aspecten in de organisatie, zodat Vlist goed in staat is om in de toekomst aan haar opgaven te voldoen).
- b. De nadelen voor Vlist zijn te groot (het lokale bestuur komt (fysiek) verder van de burger af te staan; een dorpsraad is geen volwaardig alternatief; de unieke identiteit komt in gevaar; het openhouden van twee zwembaden komt in gevaar; het voortbestaan van de multifunctionele gebouwen in Haastrecht en Stolwijk komt in gevaar; een herindeling zal een negatief effect hebben op de financiële stabiliteit).
- c. Bij een meerderheid van de geïnterviewden over het K5-evaluatierapport, bestaat geen draagvlak. Men geeft de voorkeur aan het verstevigen en uitbouwen van de samenwerking.

Bij sommige standaardbrieven is onder een PS een extra opmerking gemaakt:

Als deze niet eerder zijn genoemd onder 2.a tot en met 2.c, staan ze genoemd in de hierna volgende tabel vanaf 2.d.

Ad 3. De derde standaardbrief (ondertekend door inwoners van de gemeente Bergambacht) geeft argumenten waarom een herindeling niet nodig, niet wenselijk is en onvoldoende draagvlak heeft.

- a. Bergambacht is een financieel krachtige gemeente.
- b. Bergambacht kent een gezond bestuurlijk klimaat.
- c. Bergambacht toont daadkracht en betrouwbaarheid
- d. Bergambacht heeft een goed voorzieningenniveau.
- e. Bergambacht heeft goede contacten met de inwoners, het bedrijfsleven, de verenigingen en vele organisaties.
- f. Bergambacht heeft haar zaken volgens het bestuurskrachtonderzoek goed voor elkaar en is prima in staat ook in de nabije toekomst een zelfstandige gemeente te blijven.
- g. Bergambacht erkent het belang van goede samenwerking in de Krimpenerwaard.
- h. Bergambacht heeft geen steekhoudende argumenten gehoord voor een herindeling.

Verder geeft de brief de grootste risico's voor de inwoners weer:

- i. Financiële problemen van andere gemeenten komen op het bordje van Bergambacht.
- j. Grote financiële problemen door een lagere uitkering van het Rijk.
- k. Hogere lokale lasten.
- l. Het uitkleden van het lokale voorzieningenniveau.
- m. Aantasting van de leefbaarheid en identiteit van de kernen.
- n. Stagnering van projecten en plannen, omdat na een herindeling alle energie opgaat in het één worden.
- o. Meer afstand tussen burger en bestuur.
- p. Een afname van de bestuurlijke stabiliteit.
- q. Een afname van de bestuurlijke betrokkenheid.
- r. Meer bureaucratie.
- s. Een grotere ambtelijke organisatie en dus meer kosten.
- t. Fors inleveren van de eigen zeggenschap (lokale autonomie).

Persoonlijke brieven

In het aantal persoonlijke brieven, dat via de post en e-mail zijn binnengekomen, staan - samengevat - de volgende argumenten:

- gevoerde proces: geen draagvlak;
- andere variant: K6; K4/K2; Schoonhoven/Lopik; alle kernen weer zelfstandig; men wil liever eerst de evaluatie K5-samenwerkingsverband afwachten; K5-samenwerkingsverband langzaam laten groeien tot samengaan;
- *voorzieningen en identiteit: bezorgd over het voorzieningenniveau en leefbaarheid in de kleine kernen en verlies aan cultuur en identiteit;*
- financiën: men denkt dat herindeling kostenverhogend gaat werken; opdraaien van schulden van andere gemeenten;
- relatie burger-bestuur: men denkt dat kloof tussen bestuur en burger groter wordt;
- geen verbetering; men verwacht dat K5 (ook) niet genoeg tegenwicht kan worden geboden aan naburige gemeenten en samenwerkingsverbanden;
- veiligheid; men denkt dat de veiligheid niet goed geregeld kan worden op te grote afstand.

Als argumenten niet eerder zijn genoemd staan ze onder 4 opgenomen in de onderstaande tabel.

Hieronder gaan we in op argumenten die in de verschillende zienswijzen zijn genoemd.

1. Zienswijzen inwoners van Nederlek	Reactie
1.a. Er is geen draagvlak voor een fusie onder inwoners en bestuur.	In hoofdstuk 5 van ons voorstel gaan wij uitvoerig in op het criterium draagvlak en de toetsing daarvan. Wij stellen vast dat er sprake is van voldoende maatschappelijk, bestuurlijk en regionaal draagvlak.
1.b. Een fusie kost de inwoners veel geld.	Dat hoeft niet zo te zijn; dat hangt af in welke gemeente/kern u nu woont in de Krimpenerwaard en van de keuze die de nieuwe gemeente Krimpenerwaard voor u maakt.
1.c. Bij een fusie verdwijnen voorzieningen (scholen, sport, winkels, gemeentehuizen enzovoorts).	Het mogelijk verdwijnen van voorzieningen staat los van wel of geen fusie van gemeenten. Voor een buurtsuper zal een gemeentelijke herindeling geen gevolgen hebben voor het feit of zijn super in kern A of gemeente B staat.

	Herindeling kan ook een positief effect hebben omdat een grotere gemeente meer mogelijkheden heeft om het voorzieningenniveau op peil te houden en om een goed kernenbeleid te voeren.
1.d. Bij een fusie wordt de afstand tussen inwoners en bestuur groter.	Wij begrijpen deze bezorgdheid. De gevoelde afstand tussen inwoners en bestuur kan groter worden omdat bestuurders nieuw zijn, niet overal de lokale situatie goed kennen omdat ze verder weg wonen. Via een actief kernenbeleid kan ervoor gezorgd worden dat die afstand wordt verkleind en dat de kernen vitaal blijven. De fysieke afstand zal groter worden. Maar die afstand kan worden verkleind door te werken met decentrale loketten of dienstverlening via internet zoals dat nu al gebeurt met paspoorten, rijbewijzen, inzien van gemeentelijke stukken. Een grotere gemeente heeft meer mogelijkheden voor kernenbeleid en interactief beleid.
<i>Overige argumenten (niet eerder genoemd onder 1.a t/m 1.d)</i>	
1.e. Het verminderen van het aantal gemeenten werkt eerder kostenverhogend dan kostenverlagend (Centrum voor onderzoek van de economie van de lagere overheden – Coelo).	De directeur van het Coelo concludeert in een artikel in ESB dat er geen aanwijzingen zijn dat recente herindelingen tot besparingen hebben geleid, integendeel en dat het daarom onverstandig is bezuinigingen door opschaling in te boeken, zoals het rapport Kalden voorstelt. Wij nemen daar kennis van en wijzen erop dat de herindelingsoperatie in de Krimpenerwaard door ons niet is ingegeven door bezuinigingen, maar door versterking van de lokale bestuurskracht.
1.f. De sociale, culturele, maatschappelijke en economische activiteiten zijn georiënteerd op regio Rijnmond.	Het onderzoek van de Universiteit van Tilburg laat zien dat de overgrote meerderheid van de inwoners van Nederlek zich verbonden voelt met de eigen woonplaats en dat de verbondenheid met de Krimpenerwaard groter is dan met Krimpen aan den IJssel en de Rotterdamse regio.
1.g. Schaalvergroting is achterhaald.	Wij zijn het hier niet mee eens en de praktijk laat anders zien. Bijvoorbeeld de VNG zal in een open en intensief gesprek met de leden in het najaar 2010 van gedachten wisselen over de bestuurlijke inrichting van Nederland en mogelijk opschaling van gemeenten. Schaalvergroting is ook geen doel op zich maar kan een middel zijn voor het bereiken van meer bestuurskracht.
1.h. Schaalvergroting leidt tot meer bureaucratie.	Wij nemen kennis van deze stelling.
1.i. Het dorpse karakter verdwijnt.	Een herindeling betekent wel de opheffing van een gemeente, maar niet de opheffing van een gemeenschap of een dorp. Het verdwijnen van het dorpse karakter komt niet door een herindeling, maar heeft andere oorzaken zoals uitbreiding met woningen of bedrijfstreinen of door afname van de bevolking en van voorzieningen.
1.j. Nederlek is meer georiënteerd op Rotterdam.	Zie onder 1.f.

1.k. Een eerdere fusie heeft geen verbeteringen gebracht.	Uit het onderzoek Processen en effecten herindeling (2009) komt onder andere naar voren dat na een herindeling er een betere dienstverlening voor burgers en bedrijven zal zijn en kwalitatief betere ambtenaren en bestuurders.
1.l. De grotere gemeenten binnen de fusie krijgen straks meer aandacht.	De nieuwe gemeente Krimpenerwaard zal bestaan uit 12 kernen en niet uit grotere gemeenten. De grootste kern is Schoonhoven met bijna 12.000 inwoners, de kleinste kern is Lageweg/IJssellaan met 1470 inwoners. Wij vinden dat de K5-gemeenten nu al afspraken moeten gaan maken over hoe de nieuwe gemeente aandacht zal gaan geven aan de 12 kernen.
1.m. Er is geen democratische beslissing.	De rechtstreeks gekozen gemeenteraden, Provinciale Staten en de Tweede en Eerste Kamer nemen op grond van de Wet arhi democratische beslissingen over gemeentelijke herindeling in de Krimpenerwaard.
1.n. Doordat de gemeenten naar elkaar groeien, zal het groen verdwijnen	De vijf Krimpenerwaardgemeenten liggen alle in het Groene Hart met een restrictief beleid. De provincie en het Rijk zien daarop toe. Mede om die reden verwachten wij niet dat de gemeenten naar elkaar zullen toegroeien en het groen zal verdwijnen. Ook wijzen wij u op het realiseren van het Veenweidepact met als een van de doelstellingen de aanleg van nieuwe natuur.
1.o. Als het hoogheemraadschap onder de provincie komt, kan die de waterhuishouding regelen. Een punt minder voor de fusie.	Zoals bij u bekend vindt er een discussie plaats over de bestuurlijke toekomst van gemeenten, provincies en waterschappen. Een nieuw kabinet gaat daar mogelijk besluiten over nemen, maar zover is het nog niet.
1.p. Geeft alleen maar onrust in de gemeente.	Herindeling kan bij sommige inwoners tot heftige emoties en onrust leiden. Dat komt vooral voort uit de vrees dat er iets verloren zal gaan dat door de lokale dorpsgenoten als waardevol wordt gezien. Hier ligt een belangrijke opdracht voor de nieuwe gemeente in het kader van het kernen-beleid. Wij hebben in het arhi-traject informatiekranen verspreid en bewonersavonden georganiseerd om zoveel mogelijk onrust weg te nemen.
1.q. Grootchaligheid is onbeheersbaar. Het zijn bodemloze putten.	Wij nemen kennis van deze stelling, die wij overigens niet goed kunnen plaatsen.
1.r. Herindeling moet vanuit de bevolking zelf komen.	Een vrijwillige herindeling, dus van onderop en door de gemeenteraden zelf in gang gezet heeft ook onze voorkeur. Maar als de gemeenten er gezamenlijk niet uitkomen, zal de provincie het initiatief moeten nemen. En na veel bestuurlijk overleg met de gemeenten in de Krimpenerwaard hebben wij uiteindelijk ervoor gekozen om zelf een herindelingsprocedure te starten.
1.s. Aandacht voor gehandicapten en chronisch zieke mensen wordt minimaal.	Als dat een gevolg is van de totstandkoming van een K5-gemeenten dat vinden wij dat de nieuwe gemeente daar meer aandacht aan moet besteden. Wij geven u mee dat nu al te bespreken met uw gemeentebestuur.

1.t. Het is een verwatering van mijn stemrecht en dus slecht voor de democratie.	U heeft een zienswijze ingediend en daarmee gebruikgemaakt van uw democratisch recht om uw stem in deze herindelingsprocedure te laten horen. Daarnaast kunt u in november 2012 bij de herindelingsverkiezingen gaan stemmen voor de nieuwe gemeenteraad.
1.u. Hoe groter het draagvlak des te moeilijker overzichtelijk krijgen = meer draagvlak, meer mensen, meer geld.	Wij nemen kennis van deze stelling, die wij overigens niet goed kunnen plaatsen.
2. Zienswijzen inwoners Vlist	Reactie
2.a. Vlist heeft voldoende bestuurskracht (de bestuurskracht is in de afgelopen jaren verbeterd, versterkt en toegenomen op aspecten in de organisatie, zodat Vlist goed in staat is om in de toekomst aan haar opgaven te voldoen)	Wij hebben eerder vastgesteld dat Vlist de versterking van de bestuurskracht voortvarend heeft opgepakt. In het arhi-overleg heeft Vlist laten weten dat de raad op korte termijn een herindeling wil in K5-verband. De argumenten die Vlist daarvoor aandraagt zijn: de strategische agenda en het toekomstperspectief van de Krimpenerwaard in combinatie met de kleinschaligheid en de kwetsbaarheid van de eigen ambtelijke organisatie en de noodzaak tot schaalvergroting om de taken in de nabije toekomst aan te kunnen. Wij zijn het eens met deze conclusie en argumentatie van Vlist.
2.b. De nadelen voor Vlist zijn te groot (het lokale bestuur komt (fysiek) verder van de burger af te staan; een dorpsraad is geen volwaardig alternatief; de unieke identiteit komt in gevaar; het openhouden van twee zwembaden komt in gevaar; het voortbestaan van de multifunctionele gebouwen in Haastrecht en Stolwijk komt in gevaar; een herindeling zal een negatief effect hebben op de financiële stabiliteit.	De nadelen die hier worden aangegeven (voorzieningenniveau, identiteit, kernenbeleid) komen ook in andere zienswijzen terug. Zie de reactie onder 1.c en 1.d.
2.c. Bij een meerderheid van de geïnterviewden ten behoeve van het K5 evaluatierapport, bestaat geen draagvlak. Men geeft de voorkeur aan het verstevigen en uitbouwen van de samenwerking.	De gemeenteraad van Vlist vindt dat de K5-samenwerking de grenzen van zijn effectiviteit en het democratisch gehalte heeft bereikt. Wij delen de opvatting van Vlist dat de ontwikkeling die de K5-samenwerking heeft doorgemaakt moet worden voortgezet in een K5-gemeente.
<i>Overige argumenten</i>	
2.d. Schaalvergroting leidt tot bureaucratie, besturen op afstand en onpersoonlijking van de relaties binnen de instellingen.	Zie de reactie onder 1.d.
3. Zienswijzen inwoners Bergambacht	Reactie
3.a. Bergambacht is een financieel krachtige gemeente, dus kan zelfstandig blijven.	De vraag of Bergambacht zelfstandig kan blijven hangt niet alleen af van de financiële positie, maar ook van de taken en opgaven in de gehele Krimpenerwaard, de bestuurskracht van de individuele gemeenten en een regionaal consistent eindbeeld voor de Krimpenerwaard.
3.b. Bergambacht kent een gezond bestuurlijk klimaat.	Wij nemen daar kennis van en gaan ervan uit dat de ervaringen in Bergambacht kunnen worden benut voor de nieuwe gemeente.
3.c. Bergambacht toont daadkracht en betrouwbaarheid.	Wij nemen daar kennis van. Zie ook onder 3.b.
3.d. Bergambacht heeft een goed voorzieningenniveau.	Wij nemen daar kennis van. Zie ook de reactie onder 1.c.
3.e. Bergambacht heeft goede contacten met de inwoners, het bedrijfsleven, de verenigingen en vele organisaties.	Wij nemen daar kennis van. Zie ook de reactie onder 1.d.

3.f. Bergambacht heeft haar zaken volgens het bestuurskrachtonderzoek goed voor elkaar en is prima in staat ook in de nabije toekomst een zelfstandige gemeente te blijven.	Uit het bestuurskrachtonderzoek van Bergambacht blijkt dat Bergambacht een zelfbewuste gemeente is die weet wat wel en wat niet tot de eigen mogelijkheden behoort. Maar het onderzoek laat ook zien dat de K5-samenwerking de eigen beleidsvrijheid en kaderstellende rol voor de strategische opgaven beperkt.
3.g. Bergambacht erkent het belang van goede samenwerking in de Krimpenerwaard.	Wij erkennen dat Bergambacht een betrouwbare partner is in de K5-samenwerking.
3.h. Bergambacht heeft geen steekhoudende argumenten gehoord voor een herindeling.	In hoofdstuk 0 en hoofdstuk 6 van dit voorstel hebben wij de argumenten aangedragen: de forse opgaven en taken waarvoor de 5 gemeenten staan en de noodzaak om dat vanuit één bestuur op te pakken; de constatering dat de 5 gemeenten door de beperkte schaalgrootte en bestuurskracht de taken en toename ervan in de toekomst niet meer aankunnen; het ontbreken van een gezamenlijk gedeelde toekomstvisie en een duurzame toekomstbestendige oplossing voor de gehele Krimpenerwaard.
3.i. Financiële problemen van andere gemeenten komen op het bordje van Bergambacht.	De begrotingen van alle gemeenten staan onder druk door de gevolgen van de economische crisis. Van de 73 gemeenten in Zuid-Holland hebben 42 gemeenten een sluitende begroting 2010 en een niet-sluitende meerjarenraming. De mogelijke problemen komen niet op het bordje van Bergambacht, maar zullen gevolgen hebben voor de nieuwe gemeente Krimpenerwaard.
3.j. Grote financiële problemen door een lagere uitkering van het Rijk.	Zie onder 3.i. Overigens krijgt de nieuwe gemeente Krimpenerwaard ruim 16,6 miljoen euro in de periode 2013 tot en met 2016.
3.k. Hogere lokale lasten.	Zie onder 1.b.
3.l. Het uitkleden van het lokale voorzieningenniveau.	Zie onder 1.c.
3.m. Aantasting van de leefbaarheid en identiteit van de kernen.	Zie onder 1.c.
3.n. Stagnering van projecten en plannen, omdat na een herindeling alle energie opgaat in het één worden.	Wij hebben voorgesteld dat de 5 gemeenten in aanloop naar de fusie per 2013 afspraken maken over onder andere het versneld uitvoeren van projecten die ten goede komen van de nieuwe gemeente. Ook wij zullen daar een bijdrage aan leveren.
3.o. Meer afstand tussen burger en bestuur.	Zie onder 1.d.
3.p. Een afname van de bestuurlijke stabiliteit.	Wij zien geen enkele aanleiding om te veronderstellen dat met de vorming van de gemeente Krimpenerwaard de bestuurlijke stabiliteit zal afnemen.
3.q. Een afname van de bestuurlijke betrokkenheid.	Wij verwachten niet dat het nieuwe gemeentebestuur minder betrokken zal zijn bij de inwoners dan thans het geval is.
3.r. Meer bureaucratie.	Wij nemen daar kennis van en vinden dat meer bureaucratie, als dat al het geval zal zijn, niet per se samenhangt met de vorming van een nieuwe gemeente.

3.s. Een grotere ambtelijke organisatie en dus meer kosten.	Of de nieuwe ambtelijke organisatie van de gemeente Krimpenerwaard groter is dan thans het geval is bij de 5 gemeenten en meer gaat kosten dat weten wij niet. Het opzetten en inrichten van de nieuwe ambtelijke organisatie is een zaak voor de nieuwe gemeente.
3.t. Fors inleveren van de eigen zeggenschap (lokale autonomie).	Zie onder 1.d.
4. Zienswijzen persoonlijke brieven en e-mails	Reactie
4.a. Diverse inwoners uit Krimpen a/d IJssel geven de voorkeur aan de K2-variant (Krimpen a/d IJssel en Nederlek) vanwege de planologische opgaven waarvoor beide gemeenten staan (polder Krimpen; nieuwe oeververbinding; terugdringen verrommeling van het gebied tussen Krimpen en Nederlek; invullen beperkte toekomstige bouwbehoefte).	Wij nemen kennis van deze opvattingen van inwoners van Krimpen aan den IJssel. Het gemeentebestuur van Krimpen aan den IJssel kiest voor handhaven zelfstandigheid en derhalve niet voor de K2-variant. Ook Nederlek kiest niet voor de K2-variant.
4.b. Diverse inwoners uit Krimpen aan den IJssel vinden een herindeling gewenst inclusief Krimpen aan den IJssel (K6-variant).	Nu noch de afzonderlijke K5-gemeenten, noch Krimpen aan den IJssel kiezen voor de K6-variant, moeten wij vaststellen dat daar geen enkel bestuurlijk draagvlak voor bestaat. Om die reden hebben wij de K6-variant niet verder in de procedure meegenomen.
4.c. Diverse inwoners uit Krimpen aan den IJssel geven aan dat het niet duidelijk is waarom de K6-variant en de K4/K2 is losgelaten: <ul style="list-style-type: none"> - waarom voor K5 en niet voor K6 gekozen; - waarom eindigde de arhi-procedure precies op het moment van de raadsverkiezingen; - waarom is geen rekening gehouden met (mogelijk) gewijzigde inzichten van nieuw gekozen raadsleden; - de redenering dat bij K4/K2 sprake is van schaalverkleining is niet duidelijk. (dan waren er twee gemeenten van ieder 40.000 inwoners ontstaan). 	Zie onder 4.b. De arhi-procedure is niet geëindigd op het moment van de raadsverkiezingen maar zal eindigen als na de herindelingsverkiezingen in november 2012 met ingang van 1 januari 2013 de nieuwe gemeente Krimpenerwaard ontstaat. Mogelijk gewijzigde inzichten van raadsleden komen tot uiting in raadsbesluiten. De meerderheid van de gemeenteraad van Krimpen aan den IJssel is voor handhaven zelfstandigheid. De vorming van een K2- en een K4-gemeente met elk ruim 40.000 inwoners betekent een schaalverkleining ten opzichte van een K5-gemeente met ongeveer 55.000 inwoners.
4.d. Diverse inwoners uit Stolwijk (Vlist) staan positief tegenover herindeling, maar pleiten wel voor aantal jaren uitstel van mindere uitkering uit het Gemeentefonds, zodat voorbereiding en eerste start goed kan verlopen. Het gaat hier dan niet om de frictiekosten.	Wij nemen hier kennis van en verwijzen naar de paragraaf in dit voorstel over de financiën met betrekking tot de nieuwe gemeente Krimpenerwaard.
4.e. Diverse inwoners uit Haastrecht (Vlist) zeggen, dat er weliswaar nog niets is besloten, maar de provincie al heeft beslist.	Zoals wij ook in onze informatiekranten hebben aangegeven geven Provinciale Staten een herindelingsadvies aan de Minister van BZK. Het is uiteindelijk de Tweede Kamer en de Eerste Kamer die besluiten over de herindeling in de Krimpenerwaard.
4.f. Inwoner uit Haastrecht (Vlist) zegt, dat er geen bewijs is, dat de gemeenten zelfstandig te kwetsbaar zijn.	Wij willen deze inwoner graag verwijzen naar de zienswijzen van de gemeenteraden van Vlist, Ouderkerk en Schoonhoven die ervan overtuigd zijn dat zelfstandig voortbestaan mede vanwege de kwetsbare situatie in de toekomst niet meer kan.

4.g. Inwoners uit Haastrecht (Vlist) vinden dat er voorbij wordt gegaan aan cultuur en de identiteit.	Zie onder 1.c. en 1.d.
4.h. Inwoner uit Haastrecht (Vlist) vindt dat ook een K5-gemeente niet voldoende tegenwicht kan bieden aan naburige gemeenten en samenwerkingsverbanden. De provincie is er toch voor om evenwicht te behouden tussen de grote en kleine gemeenten?	Wij zijn ervan overtuigd dat een K5-gemeente met ongeveer 55.000 inwoners voldoende tegenwicht kan bieden aan buurgemeenten en voldoende bestuurskracht zal hebben om goed te kunnen functioneren in samenwerkingsverbanden zoals het ISMH en de Veiligheidsregio Hollands Midden.
4.i. Inwoner uit Haastrecht (Vlist) geeft aan dat de veiligheid in Haastrecht niet kan worden geregeld vanuit Leiden.	Evenals de huidige gemeente Vlist zal de nieuwe gemeente Krimpenerwaard vallen onder de Veiligheidsregio Hollands Midden en het Politiekorps Hollands Midden. De centrumgemeente van de Veiligheidsregio Hollands Midden is Leiden.
4.j. Inwoner uit Stolwijk (Vlist) is verbaasd dat de gemeente eerst een standpunt heeft ingenomen en achteraf de ingezetenen hun mening heeft gevraagd.	Wij nemen daar kennis van. Het is aan de gemeente Vlist om te bepalen wanneer en op welke wijze het maatschappelijk draagvlak voor de bestuurlijke toekomst wordt vastgesteld. Wij wijzen u ook op hoofdstuk 5 van dit voorstel waarbij wij uitvoerig ingaan op het criterium draagvlak.
4.k. Inwoner uit Haastrecht (Vlist) zegt dat herindeling de burger alleen maar geld gaat kosten.	Zie onder 1.b.
4.l. Inwoner uit Haastrecht (Vlist) is bang dat de kloof tussen bestuur en burger nog groter wordt. Pleit ervoor alle kernen weer zelfstandig te laten worden.	Zie onder 1.d. Uw pleidooi voor schaalverkleining, dat wil zeggen dat alle kernen (weer) een zelfstandige gemeente worden wordt door geen enkel gemeentebestuur in de Krimpenerwaard onderschreven.
4.m. Vrije Kiesvereniging Gemeentebelang Vlist prefereert een zelfstandige gemeente Vlist, want Vlist heeft voldoende bestuurskracht, de nadelen zijn te groot, er is onvoldoende draagvlak, er is geen duidelijk zicht op de mening van de inwoners, de K5-samenwerking moet voortgezet worden, de rol van de provincie is niet objectief en vooringenomen.	Onze reactie op de zienswijze van de VKGB hebben wij opgenomen bij onze reactie op de zienswijze van de raad van Vlist. Wij verwijzen u naar hoofdstuk 4.3.
4.n. Inwoners uit Schoonhoven geven aan dat de (gedwongen) samenvoeging leidt tot verwatering van de betrokkenheid van de inwoners bij het democratisch proces (grotere afstand tussen bestuur en inwoners, zowel letterlijk als figuurlijk).	Zie onder 1.d.
4.o. Inwoner uit Schoonhoven geeft voorkeur aan fusie van Schoonhoven met Lopik, gezien de grotere binding met Utrecht.	Uw voorkeur voor een fusie tussen Schoonhoven en Lopik wordt niet gedeeld door Schoonhoven. Vanuit Lopik hebben wij geen signalen ontvangen dat Lopik wil fuseren met Schoonhoven.
4.p. Inwoners uit Schoonhoven willen handhaving van huidige indeling, maar wel gemeenschappelijk administratiekantoor (shared service centre).	Geen enkele gemeente in de Krimpenerwaard heeft in de arhi-procedure gepleit voor een shared service centre als alternatief voor herindeling. Het standpunt van de gemeenteraad van Schoonhoven is u bekend: vorming van een gemeente Krimpenerwaard.

<p>4.q. Gemeente Belang Schoonhoven vindt het een verkeerde zaak dat Schoonhoven geen kans meer krijgt een kroonbenoemde burgemeester te benoemen; Gemeente Belang Schoonhoven hecht aan het belang van eigen gemeenteloketten, veerdienst en eigen regiofuncties; provincie heeft te eenzijdige en te voorbarige informatie verstrekt.</p>	<p>Wij nemen daar kennis van en wijzen u op onze reactie op de zienswijze van de gemeenteraad van Schoonhoven. De procedure voor een Kroonbenoemde burgemeester voor de nieuwe gemeente Krimpenerwaard zal spoedig in 2013 starten. Wij hebben zorgvuldig het proces en de procedure, inclusief onze informatieverstrekking voor deze herindeling doorlopen.</p>
<p>4.r. Inwoner uit Berkenwoude (Bergambacht) geeft aan dat grotere gemeenten (met meer bestuurskracht) leiden tot meer uniformiteit en centrale sturing. Hij baseert zich op het Coelo-onderzoek.</p>	<p>Wij nemen daar kennis van.</p>
<p>4.s. Inwoners uit Berkenwoude (Bergambacht) geven de voorkeur aan uitbouw van (geïntensiveerde) samenwerking in de Krimpenerwaard.</p>	<p>Uw voorkeur, verdere uitbouw van de K5-samenwerking in plaats van herindeling, wordt niet gedeeld door een meerderheid van de betrokken gemeenten.</p>
<p>4.t. Inwoner uit Bergambacht vindt herindeling zeer gewenst maar vraagt wel om serieus discussie aan te gaan met K5-gemeenten over de financiële kant van het voorstel.</p>	<p>Wij hebben met de 5 gemeenten een Werkgroep Financiën Krimpenerwaard ingesteld die de financiële kant van de herindeling en de gevolgen daarvan in kaart heeft gebracht.</p>
<p>4.u. Inwoners uit Ammerstol (Bergambacht) maken zich zorgen over het voorzieningenniveau en de leefbaarheid gezien de financiële consequenties bij het vormen van een nieuwe gemeente.</p>	<p>Zie onder 1.c., 1.d. en 4.t.</p>
<p>4.v. Inwoner van Bergambacht is positief over de herindeling, maar had nog liever K6 (inclusief Krimpen) gezien.</p>	<p>Zie onder 4.b en 4.c.</p>
<p>4.w. Inwoner uit Bergambacht geeft aan dat de K5-samenwerking in 2012 geëvalueerd zou worden; dit proces komt te vroeg.</p>	<p>Bij de gemeenten in de Krimpenerwaard is eind 2008 een bestuurlijke patstelling ontstaan over de aard en intensiteit van de K5-samenwerking en de bestuurlijke toekomst van de gemeenten. Mede om die reden hebben wij de arhi-procedure gestart.</p>
<p>4.x. PvdA uit Bergambacht is absolute voorstander van herindeling, maar had nog liever K6 (inclusief Krimpen) gezien. PvdA vraagt aandacht voor objectieve, financiële basis; aandacht voor leefbaarheid in kleine kernen; beter openbaar vervoer in kleine kernen; grondruil (bij Stolwijkerluis) met Gouda om de Krimpenerwaard ook echt sterk te maken; geen centrumgemeente maar bijvoorbeeld op 3 plaatsen een loket en rondrijdende gemeentebus; opschudding van overige samenwerkingsverbanden, zodat taken weer terugvloeien naar nieuwe grote zelfstandige gemeente.</p>	<p>Zie onder 4.b., 4.c en 4.t. Tevens verwijzen wij naar onze reactie op de zienswijze van de gemeenteraad van Bergambacht en met name bij het onderdeel vitale kernen, vitaal platteland en menselijke maat en schaal.</p>
<p>4.y. Inwoner uit Lekkerkerk (Nederlek) wil het samenwerkingsverband langzaam laten groeien, zodat smelting vanzelf komt.</p>	<p>Zie onder 4.w.</p>
<p>4.z. Inwoner uit Lekkerkerk (Nederlek) is bang dat straks Schoonhoven de lakens gaat uitdelen.</p>	<p>Zie onder 1.l.</p>
<p>4.a.a. Inwoner uit Lekkerkerk (Nederlek) wil geen hondenbelasting gaan betalen na herindeling.</p>	<p>De raad van de nieuwe gemeente Krimpenerwaard zal na 1 januari 2013, als u eigenaar bent van één of meer honden, gaan bepalen of en zo ja hoeveel belasting u gaat betalen.</p>

<p>4.a.b. Inwoner uit Krimpen aan de Lek (Nederlek) ziet een logischer indeling in 2 gemeenten: west en oost met als reden de oriëntatie voor allerlei voorzieningen op Rijnmond (west) en Gouda (oost).</p>	<p>De door u voorgestelde logischer indeling in twee gemeenten in de Krimpenerwaard wordt door de 6 gemeenten in de Krimpenerwaard en door ons niet gedeeld. Daar komt bij dat wij vinden dat één gemeente in de Krimpenerwaard de uiteindelijke bestuurlijke verantwoordelijkheid moet dragen voor belangrijke regionale opgaven zoals het Veenweidepact.</p>
<p>4.a.c. Inwoner uit Krimpen aan de Lek (Nederlek) geeft aan dat gemeenten moeten leren van andere gemeenten, zonder financieel afhankelijk te worden.</p>	<p>Wij zijn het eens met u dat gemeenten van elkaar kunnen leren. De VNG ondersteunt de gemeenten daarbij.</p>
<p>4.a.d. Inwoner uit Nederlek is bang dat de polder tussen Krimpen aan de Lek en Krimpen aan den IJssel helemaal wordt volgebouwd na herindeling.</p>	<p>In de Polder Krimpen, gelegen binnen de gemeente Nederlek, ligt het recreatiegebied Cripenerhout en zijn er agrarische functies. Nederlek wil ongewenste niet-agrarische functies in dit gebied tegenhouden. Nederlek heeft daartoe de Gebiedsvisie Polder Krimpen vastgesteld. Deze visie zal Nederlek meenemen in de profielschets van de nieuwe gemeente Krimpenerwaard.</p>
<p>4.a.e. Inwoner uit Nederlek is bang dat Nederlek moet opdraaien voor de schulden van bijvoorbeeld Ouderkerk aan den IJssel.</p>	<p>Zie onder 3.i.</p>
<p>4.a.f. Inwoner uit Krimpen aan de Lek (Nederlek) bepleit samengaan van Krimpen aan de Lek met Krimpen aan den IJssel.</p>	<p>U bepleit daarmee een fusie van een deel van Nederlek (Krimpen aan de Lek) met Krimpen aan den IJssel. Met de gemeenten in de Krimpenerwaard hebben wij niet gekozen voor het opdelen van een bestaande gemeente.</p>
<p>4.a.g. Inwoner uit Lekkerkerk (Nederlek) zegt na herindeling niets meer te zeggen te hebben en vreest (nog) meer invloed van Rotterdam.</p>	<p>Naar verwachting in november 2012 zullen er herindelingsverkiezingen zijn en kunt u uw stem uitbrengen voor de leden van de nieuwe gemeenteraad Krimpenerwaard. Deze nieuwe gemeente met 55.000 inwoners zal een sterkere speler zijn in het regionale krachtenveld, dus ook ten opzichte van de Rotterdamse regio en de daarin gelegen gemeente Krimpen aan den IJssel.</p>
<p>4.a.h. Inwoner uit Ouderkerk aan den IJssel is aperte tegenstander van herindeling, want het bestuur moet dicht bij de burger blijven. Als het toch tot herindeling komt, dan met Krimpen aan den IJssel met als belangrijkste reden dat het om één geografisch gebied gaat en dat de bewoners van Krimpen aan de Lek en Ouderkerk aan den IJssel voor vrijwel alle voorzieningen op Krimpen aan den IJssel zijn aangewezen.</p>	<p>Voor onze reactie over de afstand inwoner en bestuur wijzen wij u naar 1.d. Uw keuze voor opdelen van de gemeente Ouderkerk (Ouderkerk aan den IJssel en de gemeente Nederlek (Krimpen aan de Lek) en een fusie met Krimpen aan den IJssel wordt niet door de K5-gemeenten en niet door Krimpen aan den IJssel gedeeld.</p>

4.5 Conclusie

Wij hebben uitgebreid kennisgenomen van alle zienswijzen en hebben hiervoor op de aangedragen argumenten een reactie gegeven. Alles afwegende komen wij tot de conclusie dat de zienswijzen geen aanleiding geven af te wijken van de bestuurlijke indeling van de Krimpenerwaard zoals voorgesteld in het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard.

Wij handhaven ons voorstel uit het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard dat voor de versterking van de bestuurskracht in de Krimpenerwaard de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist moeten worden samengevoegd tot de nieuwe gemeente Krimpenerwaard.

Wij blijven van oordeel dat gemeentelijke herindeling van de vijf gemeenten in de Krimpenerwaard onvermijdelijk is en dat alternatieven niet meer haalbaar zijn. Wij stellen vast dat de K5-samenwerking geen duurzame oplossing biedt in de toekomst voor opgaven en taken in het gehele gebied. Andere samenwerkingsmodellen voor de bestuurlijke toekomst van de gemeenten in de Krimpenerwaard zijn niet aangedragen.

De toetsing van ons herindelingsvoorstel zal in hoofdstuk 5 worden beschreven.

5. Toetsing aan de criteria herindeling

5.1 Criteria herindeling

In het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard hebben wij onze keuze voor de versterking van de bestuurskracht in de Krimpenerwaard door gemeentelijke herindeling van de K5-gemeenten tot één gemeente getoetst aan de criteria van het beleidskader gemeentelijke herindeling, de criteria uit ons provinciaal beleidskader en de aangedragen aandachtspunten en randvoorwaarden.

De toetsing aan deze criteria, die zijn opgenomen in dit hoofdstuk, laat het volgende zien.

5.1.1 Toets bestuurskracht en duurzaamheid

De vijf gemeenten hebben in 2004/2005 hun bestuurskracht door een extern bureau laten onderzoeken. De conclusie destijds was dat de bestuurskracht van Ouderkerk matig tot onvoldoende was, van Vlist matig tot voldoende en van de andere drie gemeenten voldoende, maar dat er ook verbeterpunten waren. Alle gemeenten hebben verbeteringen in gang gezet, zo bleek ook uit de quick scans van 2008. In de daarop volgende discussie over de bestuurlijke toekomst is, zo blijkt uit de ingekomen zienswijzen, voor Ouderkerk, Vlist en Schoonhoven duidelijk geworden dat de bestuurskracht van de afzonderlijke gemeenten versterkt moet worden.

Ouderkerk geeft aan dat de gemeente steeds vaker wordt geconfronteerd met decentrale taken waardoor het takenpakket van de gemeente steeds groter wordt en de gemeente tegen haar beperkingen aanloopt. Met Ouderkerk zijn wij het eens dat de situatie in Ouderkerk structureel verbeterd moet worden om de knelpunten op te lossen, te weten kwetsbaarheid ambtelijke en bestuurlijke organisatie, beperkt strategisch handelen, beperkte slag- en onderhandelingskracht en financiële zorgelijke situatie.

Vlist heeft naar ons oordeel de versterking van de bestuurskracht voortvarend opgepakt. Vlist is vervolgens tot de conclusie gekomen dat, gelet op de kleinschaligheid en kwetsbaarheid van de eigen organisatie, in combinatie met de strategische agenda en het toekomstperspectief een K5-gemeente de beste oplossing biedt. De bestuurskracht van het lokaal bestuur in de Krimpenerwaard wordt hiermee duurzaam versterkt.

Schoonhoven kiest voor een nieuwe Krimpenerwaardgemeente omdat daarmee een duurzame oplossing tot stand komt voor het gehele gebied. De herindeling zal een krachtig bestuur en een betere dienstverlening aan de inwoners opleveren.

Bergambacht is, zo blijkt uit de onderzoeken, een bestuurskrachtige gemeente. Een belangrijk doel dat Bergambacht wil bereiken is de versterking van de kwaliteit van het lokaal bestuur en de gebiedsontwikkeling Krimpenerwaard. De gemeente wil dat doel bereiken door de K5-samenwerking te intensiveren. Ook na toetsing van alle ingediende rapporten en de ingekomen zienswijzen kunnen wij niet anders concluderen dan dat de K5-samenwerking geen duurzame oplossing biedt voor het gehele gebied. Schoonhoven, Ouderkerk en Vlist delen die conclusie. Wij hebben ervan kennisgenomen dat Bergambacht in het arhi-overleg heeft aangegeven zelfstandig te willen blijven, maar dat als herindeling onvermijdelijk is, Bergambacht dan kiest voor een K5-gemeente om op die manier de eenheid van het gebied in de bestuurlijke besluitvorming tot zijn recht te laten komen.

Nederlek constateert in de zienswijze dat de bestuurskracht van Nederlek groot is en dat de K5-samenwerking in staat is om alle vraagstukken die spelen in de Krimpenerwaard op te pakken. Als die constatering van Nederlek terecht zou zijn, vragen wij ons af waarom Nederlek in 2007 en 2009 onderzoeken heeft laten verrichten naar een mogelijke fusie met Krimpen aan den IJssel. Immers, de argumenten van Nederlek om fusieonderzoeken te laten verrichten zijn: de K5-samenwerking heeft niet gebracht wat Nederlek ervan verwacht heeft en de vrees bestaat dat de toekomst daar geen verandering in brengt vanwege cultuurverschillen en verschillen in oriëntatie.

Een beperktere fusie dan de K5-gemeente in de Krimpenerwaard vinden wij met de meeste gemeenten in dit gebied niet voldoende bestuurskrachtig, niet duurzaam, niet toekomstbestendig en niet gewenst. Voorkomen moet worden dat, als gevolg van een beperktere variant, binnen afzienbare termijn opnieuw een gemeentelijke herindeling moet plaatsvinden. Een K5-gemeente voorkomt de restproblematiek in dit gebied. Daar komt bij dat, mede door de bijna tienjarige K5-samenwerking, de vijf gemeenten al sterk met elkaar verweven zijn. De keus voor deze vijf gemeenten bij de samenwerking is ook niet zonder reden gemaakt.

Met de gemeenten in de Krimpenerwaard zijn wij ervan overtuigd dat de bestuurskracht van de nieuw te vormen Krimpenerwaardgemeente groter zal zijn dan die van de vijf afzonderlijke gemeenten. Immers, in dit deel van het Groene Hart zal een robuuste, bestuurskrachtige en duurzame gemeente ontstaan van ongeveer 55.000 inwoners. Een onderzoek van BMC (december 2009), uitgevoerd in opdracht van Bergambacht, Ouderkerk en Vlist, laat zien dat één gemeentelijke organisatie van een nieuwe K5-gemeente een zodanige omvang heeft dat ze als voldoende robuust kan worden beschouwd met een beperkte kwetsbaarheid ten opzichte van de huidige situatie bij de vijf gemeenten. De nieuwe organisatie, waarin dan ook de huidige K5-organisatie zal zijn opgenomen, biedt ook voldoende mogelijkheden voor inzet van gespecialiseerde medewerkers wat een extra kwaliteitsimpuls zal geven en wat ertoe leidt dat minder externe expertise hoeft te worden ingehuurd.

Naar ons oordeel moet de nieuw te vormen gemeente voldoende in staat worden geacht om de huidige en eventueel nieuwe opgaven in de Krimpenerwaard en taken op een kwalitatief goede wijze op te pakken. De nieuwe gemeente zal daadkrachtig uitvoering geven aan de beleidsdocumenten en -visies die zijn vastgesteld door de Krimpenerwaardraad voor het gehele gebied.

De vorming van een nieuwe Krimpenerwaardgemeente creëert voldoende ownership, dat wil zeggen dat de nieuwe gemeente een verantwoordelijke en daadkrachtige probleemeigenaar is voor het realiseren van de ambities en het oplossen van lokale en regionale vraagstukken in de Krimpenerwaard. De stroperigheid in besluitvormingsprocessen, zoals door sommige gemeenten geconstateerd bij de K5-samenwerking, kan hiermee voldoende worden aangepakt.

Van een grenscorrectie of opdeling van gemeenten is in dit arhi-traject geen sprake omdat daar geen aanleiding toe bestaat en geen van de betrokken gemeenten daarom verzocht heeft.

In hoofdstuk 6 laat nader onderzoek zien dat de nieuwe gemeente een financieel levensvatbare gemeente is.

Samengevat concluderen wij dat de nieuwe gemeente Krimpenerwaard ruim voldoende duurzaam en bestuurskrachtig zal zijn.

5.1.2 Toets interne samenhang

De mate van interne samenhang van de nieuwe te vormen gemeente Krimpenerwaard vinden wij sterk. Alle vijf gemeenten vallen onder het Groene Hartbeleid. De vijf gemeenten laten qua grondgebruik grote overeenkomsten zien. Het grootste deel van het grondgebied wordt ingezet voor landbouw en de uitvoering van het Veenweidepact. In het Veenweidepact werken overheden en maatschappelijke organisaties samen aan de herinrichting van de Krimpenerwaard.

In de ingekomen zienswijzen wordt veel aandacht gevraagd voor het kernenbeleid in de nieuwe gemeente. De nieuwe gemeente zal 12 kernen bevatten: Ammerstol, Bergambacht, Berkenwoude, Lekkerkerk, Krimpen aan de Lek, Ouderkerk aan den IJssel Lageweg/IJssellaan, Gouderak, Schoonhoven, Vlist, Stolwijk en Haastrecht.

Bergambacht pleit voor vitale kernen en een vitaal platteland waar de menselijke schaal en maat centraal staat, met respect en kwaliteitsbehoud van de waarden van het landschap, natuur en cultuurhistorie waarvan diversiteit en kleinschaligheid kenmerken zijn. Dat pleidooi sluit aan bij de wensen van Schoonhoven, Ouderkerk en Vlist: een actief kernenbeleid mede gericht op behoud en versterking van het voorzieningenniveau, dienstverlening en een vitale Krimpenerwaard.

Met deze inzet van de gemeenten zijn wij ervan overtuigd dat een gezamenlijk kernenbeleid goed van de grond zal komen in de nieuw te vormen gemeente Krimpenerwaard. Verschillende gemeenten hebben al ervaring met het kernenbeleid en die ervaring kan worden benut bij het gezamenlijk opstellen van het profiel van de nieuwe gemeente.

5.1.3 Toets regionale samenhang en evenwicht

Bij het criterium regionale samenhang en evenwicht gaat het om de vraag of in het voorstel een beschrijving wordt gegeven van en rekening gehouden wordt met de bestuurlijke ontwikkelingen en regionale verhoudingen in de omgeving van de her in te delen gemeenten. In hoofdstuk 3 van dit voorstel zijn wij ingegaan op de ontwikkelingen in een deel van het Groene Hart en de provincie Utrecht. Wij verwijzen u daarnaar.

In het herindelingsontwerp hebben wij vastgesteld dat er in dit deel van het Groene Hart een robuuste, duurzame en bestuurskrachtige gemeente ontstaat die een goede bijdrage kan leveren aan de samenwerking binnen de Veiligheidsregio en de Politieregio Hollands Midden en de regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden. Ten opzichte van de aangrenzende gemeenten Krimpen aan den IJssel en Gouda en de Stadsregio Rotterdam zal de nieuwe gemeente een sterke speler zijn.

Wij zijn van oordeel dat de regionale samenhang en evenwicht in dit deel van Zuid-Holland wordt versterkt door de vorming van één gemeente Krimpenerwaard. Uit het arhi-overleg is ons gebleken dat de regionale besturen waarin de Krimpenerwaardgemeenten participeren tot hetzelfde oordeel komen.

5.1.4 Toets draagvlak

In het Beleidskader gemeentelijke herindeling wordt een onderscheid gemaakt tussen bestuurlijk draagvlak, maatschappelijk draagvlak en regionaal draagvlak. Bij het beoordelen van het draagvlak dient de provincie uit te gaan van het lokaal bestuurlijke en regionale draagvlak. Het is de verantwoordelijkheid van het gemeentebestuur om te investeren in het maatschappelijk draagvlak. Daarbij is aangegeven dat draagvlak niet altijd unanimiteit van standpunt hoeft te betekenen. Een oplossing die niet door alle betrokken partijen wordt gedragen kan alleen worden gekozen als daaraan een zeer zorgvuldig proces vooraf is gegaan.

5.1.4.1 Beschrijving en toets maatschappelijk draagvlak

In hoofdstuk 4 hebben wij aangegeven dat alle zes gemeenten activiteiten hebben ondernomen richting de inwoners van hun gemeente over de herindeling van de Krimpenerwaard. De uitkomsten lichten wij heironder toe.

Bergambacht

- Voorlichtingsavonden voor inwoners in Berkenwoude (1 februari 2010), Bergambacht (3 februari 2010) en Ammerstol (8 februari 2010).
- Bewonersavond voor alle inwoners in Bergambacht op 8 juni 2010.

In de zienswijze geeft Bergambacht aan dat hieruit blijkt dat de door Bergambacht gesignaleerde financiële zorgen over de positie van de nieuw te vormen gemeente door de inwoners van Bergambacht wordt gedeeld. Bergambacht vult hierbij aan dat uit het Burgerstevredenheidonderzoek (juni 2008) blijkt dat 19% van de inwoners voor een herindeling is.

Hoeveel inwoners de voorlichtingsavonden en bewonersavond hebben bezocht en wat deze inwoners vinden van de vorming van een Krimpenerwaardgemeente is niet opgenomen in de zienswijze van Bergambacht.

Krimpen aan den IJssel

- Gespreksavond voor inwoners en vertegenwoordigers van bedrijven en instellingen (10 juni 2010). Krimpen aan den IJssel geeft aan dat tijdens deze avond vertegenwoordigers van de gemeenteraad in gesprek zijn gegaan met de aanwezigen over het herindelingsontwerp. Na deze gespreksavond kon geen eenduidige conclusie worden getrokken. De bezoekers konden zich zowel vinden in een zelfstandig Krimpen aan den IJssel als in een fusie met Nederlek. De uitkomst van de gespreksavond was voor de aanwezige raadsleden dan ook geen aanleiding om hun visie op het herindelingsontwerp te heroverwegen.

Nederlek

- Enquête inwonerspeiling fusie gemeente Nederlek (tussen 2 april 2010 en 23 april 2010). Nederlek heeft een enquête met vragen over de vier varianten (behoud zelfstandigheid, fusie met Krimpen aan den IJssel, fusie tot een K5-gemeente en fusie tot een K6-gemeente) verzonden naar 5.825 huishoudens in Nederlek. In totaal zijn 2.165 enquêtes ingevuld teruggestuurd. Nederlek stelt dat ruim 57% kiest voor behoud van zelfstandigheid en als tweede eindigde de herindelingsvariant K5 met 18%. Nederlek concludeert dat het percentage dat kiest voor zelfstandigheid drie keer zo hoog is dan de herindelingsvariant en dat daarmee een forse meerderheid van de inwoners kiest voor het behouden van de zelfstandigheid. Het maakt voor Nederlek duidelijk dat er in Nederlek geen maatschappelijk draagvlak is.

Wij hebben hiervan kennisgenomen. Nederlek heeft ons als bijlage bij de financiële zienswijze het rapport *Draagvlakonderzoek herindeling Nederlek van het Instituut voor Publiek en Politiek (juni 2010)* toegezonden. Daaruit blijkt dat aan de inwoners gevraagd is hun eerste en tweede voorkeur te geven voor een variant van herindeling. In het draagvlakonderzoek trekken de onderzoekers de volgende conclusies:

1. De resultaten van het draagvlakonderzoek laten duidelijk zien dat de meerderheid van de inwoners van Nederlek voor zelfstandigheid is (opgeteld 78,1% van de respondenten heeft als 1^e of 2° voorkeur voor zelfstandigheid gekozen).
2. De tweede voorkeur is ook een duidelijk resultaat. Men kiest dan de variant K5 boven de varianten K2 en K6. (opgeteld 53,9% van de respondenten heeft als 1^e of 2° voorkeur gekozen voor K5).
3. Op de bewonersavonden is een duidelijke behoefte gebleken aan meer informatie over de consequenties van de verschillende herindelingsvarianten, zowel financieel als wat het (voort)bestaan en de beschikbaarheid betreft van voorzieningen als ziekenhuizen, huisartsenpost, hulpdiensten enzovoorts.

Ouderkerk

- Raadplegingsavonden in Gouderak (31 mei 2010) en Lageweg en Ouderkerk aan den IJssel (1 juni 2010 en 2 juni 2010).

Ouderkerk stelt vast dat, hoewel de bewoners huis-aan-huis zijn opgeroepen, de opkomst bescheiden is geweest. In Gouderak hebben 17, in Lageweg 4 en in Ouderkerk aan den IJssel 5 inwoners de avonden bezocht. In elke kern waren tevens verscheidene raadsleden aanwezig. Op de bewonersavonden was sprake van steeds terugkerende vragen en zorgen betreffende het niveau van voorzieningen en gemeentelijke dienstverlening in de kernen en de ongerustheid over hogere kosten voor de burgers bij de herindeling.

Schoonhoven

- Informatieavond in Schoonhoven over de herindeling in de Krimpenerwaard (26 oktober 2009).
- *OpinieWijzer* bestuurlijke toekomst Schoonhoven (februari 2010).

Van de *OpinieWijzer* zijn er in totaal 5.319 verspreid en zijn 1.036 exemplaren geretourneerd. Uit het opinieonderzoek blijkt, aldus Schoonhoven dat de scores voor de K5, K2/K4, K6 en andere varianten opgeteld op 51,4% komen. De scores voor de K5-variant of de K4-K2-variant zijn nagenoeg gelijk. De burgers geven aan dat Schoonhoven bij een herindeling zeker de eigen gemeenteloketten, de veerdienst en haar regiofuncties, onder andere voor het onderwijs, moet behouden.

Vlist

- Raadplegingsavond herindeling Krimpenerwaard in Vlist (17 februari 2010).
- Digitale enquête herindeling Krimpenerwaard (februari/maart 2010).

Op de raadplegingsavond waren ruim 60 inwoners van Vlist aanwezig. Er is een presentatie gehouden en aansluitend is in rondetafelgesprekken gesproken over specifieke thema's. Uit die avond zijn de volgende conclusies getrokken:

- onder de deelnemers bevonden zich zowel voorstanders, tegenstanders en twijfelaars van een herindeling; niet een van deze drie richtingen overheerste;
- er was geen sprake van een algemeen verzet tegen herindeling, wel leven er vragen;
- de inwoners stelden zich constructief op en de discussie vond plaats op basis van argumenten;
- er is zorg over aantasting van het voorzieningenniveau in de dorpskernen.

Uit de enquête van de gemeente Vlist blijkt dat 46 inwoners de digitale enquête hebben ingevuld. Van deze 46 personen gaf 47,8% (22 personen) aan tegen de herindeling te zijn. 41,3% (19 personen) is voor een herindeling van de Krimpenerwaard. 10,8% (5 personen) weet het nog niet. Vlist concludeert dat uit de uitkomsten van de raadplegingsavond en de enquête blijkt dat er geen sprake is van algemeen verzet tegen de herindeling.

Daarnaast hebben alle zes gemeenten via hun websites, informatiebrieven en lokale kranten hun inwoners geïnformeerd over de inhoud en het proces rond de herindeling in de Krimpenerwaard.

Wij hebben veel waardering voor de investeringen die de gemeenten hebben gepleegd om maatschappelijk draagvlak voor het herindelingsvoorstel te toetsen. Met de gemeenten Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist stellen wij vast dat er voldoende maatschappelijk draagvlak bestaat en er geen algemeen verzet bestaat bij de inwoners tegen de voorgenomen herindeling. De zienswijze van Bergambacht heeft ons niet duidelijk kunnen maken of er wel of geen voldoende maatschappelijk draagvlak bestaat voor herindeling. Nederlek trekt op basis van een gehouden enquête de conclusie dat er geen maatschappelijk draagvlak bestaat voor de herindeling.

Naast het onderzoek naar maatschappelijk draagvlak onder de inwoners van de Krimpenerwaard is het herindelingsontwerp ook ter inzage gelegd op de gemeentehuizen en het provinciehuis. Bovendien was het herindelingsontwerp te downloaden op de provinciale website.

5.1.4.2 Beschrijving en toets bestuurlijk draagvlak

In het herindelingsontwerp (april 2010) hebben wij vastgesteld dat Ouderkerk en Vlist zich hebben uitgesproken voor de vorming van een K5-gemeente. Schoonhoven streefde vooralsnog naar een zelfstandig Schoonhoven, maar als een herindeling onvermijdelijk is, zijn daarvoor kernwaarden geformuleerd. De raad van Bergambacht moest zich nog uitspreken, maar de voorkeursvariant voor de toekomst, wanneer blijkt dat herindeling onvermijdelijk is, is de vorming van een K5-gemeente. Nederlek had op dat moment nog geen principebesluit genomen over een fusie met Krimpen aan den IJssel. Krimpen aan den IJssel koos voor handhaven zelfstandigheid.

Wij constateerden in het herindelingsontwerp dat in die fase van het arhi-traject voldoende, maar nog geen unaniem lokaal bestuurlijk draagvlak bestaat bij de vijf gemeenten om te komen tot een K5-gemeente. Het lokaal bestuurlijk draagvlak was daarmee nog niet maximaal maar naar ons oordeel wel voldoende om te komen tot het herindelingsontwerp.

Nu de zienswijzen van de zes gemeenteraden in de Krimpenerwaard bekend zijn kan de balans voor het lokaal bestuurlijk draagvlak worden opgemaakt.

Ouderkerk, Vlist en Schoonhoven steunen onvoorwaardelijk het voorstel voor de vorming van een Krimpenerwaardgemeente bestaande uit Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Krimpen aan den IJssel. Bergambacht stelt drie voorwaarden voor het vergroten van maatschappelijk draagvlak en het zo mogelijk versterken van de bestuurskracht. Krimpen aan den IJssel wil zelfstandig blijven, maar kan zich vinden in de vorming van een K5-gemeente. Nederlek wil als zelfstandige gemeente blijven voortbestaan.

Wij stellen vast dat het lokaal bestuurlijk draagvlak met de positieve zienswijze van de gemeenteraad van Schoonhoven ten opzichte van het herindelingsontwerp toegenomen is. Daarmee is er nog meer sprake van voldoende, maar nog niet unaniem bestuurlijk lokaal draagvlak om te komen tot een K5-gemeente.

Er is nog steeds regionaal bestuurlijk draagvlak voor de vorming van een K5-gemeente. Het draagvlak is in feite verder toegenomen door het standpunt van de gemeenteraad van Krimpen aan den IJssel.

5.2 Conclusies toets aan de criteria

De ingekomen zienswijzen van de zes gemeenteraden hebben wij getoetst aan de criteria en wij zijn tot de conclusie gekomen dat het Voorstel Herindelingsadvies Krimpenerwaard voldoet aan de criteria van het beleidskader herindeling van het Rijk en de provinciale criteria. Wij zijn ervan overtuigd dat wij, gelet op het door ons gevoerde arhi-proces, in alle redelijkheid tot dit voorstel hebben kunnen komen.

Wij hebben tot op heden een zorgvuldig proces gevoerd om te komen tot een zo groot mogelijk draagvlak voor de vorming van een K5-gemeente. Ook in de volgende fase van het arhi-proces blijven wij ons met de gemeenten inzetten om het draagvlak voor deze herindeling te handhaven en verder te vergroten.

Tot slot hechten wij eraan aan te geven dat wij – hoewel wij de financiële zorgen van de gemeenten in de Krimpenerwaard herkennen, mede omdat wij constateren dat alle overheden in Nederland worden geconfronteerd met de financiële gevolgen van de economische crisis – van mening blijven dat een financieel levensvatbare gemeente zal ontstaan in de Krimpenerwaard.

6. Voorstel Herindelingsadvies

Op grond van de Wet arhi zijn Provinciale Staten het bevoegde orgaan om een herindelingsadvies vast te stellen. Op basis van de Wet arhi, artikel 8, lid 5, stellen Provinciale Staten een herindelingsadvies vast uiterlijk vier maanden na afloop van de termijn waarop de gemeenteraden hun zienswijze kenbaar kunnen maken. Provinciale Staten dienen daarmee het Herindelingsadvies Krimpenerwaard vast te stellen uiterlijk 12 november 2010.

6.1 Advies

Op basis van de uitkomsten van de fase van het open arhi-overleg zoals verwoord in het herindelingsontwerp, de ontvangen zienswijzen van de zes gemeenteraden, de ontvangen 1.451 zienswijzen van eenieder en onze beantwoording daarop en de toets aan de criteria doen wij het volgende voorstel aan Provinciale Staten:

Voor de duurzame versterking van de bestuurskracht van het lokaal bestuur in de Krimpenerwaard stellen wij voor de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist samen te voegen tot de nieuwe gemeente Krimpenerwaard per 1 januari 2013.

De gemeente Krimpen aan den IJssel is op dit moment voldoende bestuurskrachtig om zelfstandig de verbeterpunten voor de toekomstige bestuurskracht op te pakken. De bestuurlijke toekomst van Krimpen aan den IJssel ligt niet in de Krimpenerwaard maar, mede gelet op de huidige samenwerkingsrelaties, in de Rotterdamse regio.

6.2 Toelichting bij het advies

De opgaven in de Krimpenerwaard

De gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist, alle gelegen in de Krimpenerwaard, hebben in de K5-programmabegroting 2010 een centrale doelstelling geformuleerd om gezamenlijk te werken aan:

een uitgebalanceerde en vitale samenleving, waar de menselijke schaal en maat centraal staan, ingebed in een karakteristieke natuurlijke en landschappelijke omgeving waarvan diversiteit en kleinschaligheid de kenmerken zijn.

De vijf gemeenten staan voor forse opgaven in dit grotendeels veenweidegebied. De Commissie Leemhuis, die in mei 2009 advies heeft uitgebracht over de bestuurlijke toekomst van de gemeenten in de Krimpenerwaard, noemt onder andere de volgende bestuurlijke opgaven in het gebied:

- het behoud van het unieke karakter van het veenweidegebied;
- het tegengaan van verrommeling in het gebied;
- het verbeteren van de bereikbaarheid van het gebied;
- het versterken van toerisme en recreatie;
- het garanderen van veiligheid (bijvoorbeeld ten aanzien van watersnood);
- de afwikkeling van bodemsaneringsprojecten;
- handhaven dan wel omvormen van de economische, waaronder agrarische, bedrijvigheid;
- het realiseren van de woningbouwopgave.

Deze opgaven zijn terug te vinden in de in K5-verband vastgestelde documenten: de regionale structuurvisie, de strategische visie, de woonvisie, de detailhandelvisie, de economische visie, het leefbaarheidsplan, de integrale handhavingsnota, de huisvestingsverordening, de nota Armoede te lijf, het re-integratieplan SoZa, het uitvoeringsprogramma recreatie- en toerisme en de uitvoeringsregeling en het preventieplan schuldhulpverlening.

De regionale structuurvisie K5-gemeenten (juli 2009) bevat de centrale kernopgaven:

- verbeteren onbalans werkgelegenheid en beroepsbevolking;
- gedifferentieerde woonmilieus en behoud voorzieningenniveau;
- behouden (cultuur)landschap en ontwikkelingsperspectief landbouw;
- ontwikkelen van passende recreatiemogelijkheden;
- centrale opgave: het uitzetten van een evenwichtige koers in het spanningsveld tussen behoud/ versterken van grote omgevingskwaliteiten en het waarborgen van een vitale en leefbare regio.

In de door Provinciale Staten vastgestelde Provinciale Structuurvisie (juli 2010) wordt aangegeven dat er in de Krimpenerwaard een uitgebreid gebiedsproces plaatsvindt met een herverdeling van functies: het Veenweidepact Krimpenerwaard. Dit pact kent vijf doelen: de aanleg van nieuwe natuur (2.450 ha), duurzaam waterbeheer en het afremmen van bodemdaling, het versterken van de landbouwstructuur, extra kansen voor toerisme en recreatie en het stimuleren van vernieuwend ondernemerschap. In het pact werken overheden en maatschappelijke organisaties samen aan de toekomst van de Krimpenerwaard.

De gebiedsopgaven voor de Krimpenerwaard zijn:

- bodemdaling afremmen;
- realiseren van een robuust watersysteem;
- Groene Ruggengraat en samenhangend daarmee structuurverbetering voor de landbouw realiseren.

Naast de hiervoor genoemde opgaven en taken hebben alle gemeenten in ons land ook te maken met de gemeentelijke (operationele) taken zoals belasting heffen, ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer, onderwijs, gezondheidszorg, welzijn, cultuur, sport en recreatie.

Als het aan de VNG ligt - zie de brief van 5 augustus 2010 aan de informateur en de notitie 'Het perspectief van gemeenten' - wordt het gemeentelijk takenpakket fors versterkt op het terrein van:

- wonen (decentralisatie van mogelijkheden en middelen en meer ruimte voor gemeenten);
- werk (onder andere integrale benadering Wajong, SW, WWB);
- water (waterveiligheid, goed waterbeheer en kosteneffectieve waterketen);
- zorg (onderdelen AWBZ en Wmo overhevelen);
- jeugd (gemeenten verantwoordelijk voor jeugdzorg);
- veiligheid (integrale aanpak politie en brandweer, justitie, maatschappelijke organisaties en gemeenten);
- gebiedsontwikkeling (compacte en efficiënte projectprocedure).

De bestuurlijke inrichting in de Krimpenerwaard: voorstel van 5 naar 1

De forse opgaven en taken waarvoor de vijf gemeenten in de Krimpenerwaard staan en in de toekomst komen te staan bij verdere decentralisatie vragen om een robuust, bestuurskrachtig lokaal bestuur. Daarvan is op dit moment geen sprake. De vijf gemeenten hebben een beperkt aantal inwonertal (tussen de 8.145 en 14.109 inwoners) en de huidige en toekomstige bestuurskracht van de individuele gemeenten staat onder druk zo geven de gemeenten ook zelf aan. De hiervoor genoemde lokale en regionale opgaven en taken zullen de gemeenten niet in zelfstandigheid aankunnen.

Is voortzetting en intensivering van de huidige K5-samenwerking de oplossing om de forse opgaven en taken in de Krimpenerwaard voldoende en adequaat aan te pakken? De meeste gemeenten vinden na ruim tien jaren intensieve samenwerking van niet. Zij vinden de huidige en toekomstige K5-samenwerking geen goed alternatief voor de bestuurlijke toekomst. Ook de externe Adviescommissie Leemhuis komt tot de conclusie dat het perspectief van de K5-samenwerking als beperkt moet worden gezien omdat de Krimpenerwaardraad:

- nooit kan uitgroeien tot een direct gekozen democratisch orgaan;
- nooit tot een bestuursorgaan kan uitgroeien waarin via politieke fractievorming tot besluitvorming wordt gekomen, zonder het gevaar dat in conflict wordt gekomen met de gemeentelijke belangen;
- nooit de rol van de gemeenteraden zal kunnen overnemen.

Daar komt bij dat de uitkomsten van de gehouden bestuurskrachtmetingen en quick scans laten zien dat de K5-structuur de eigen beleidsvrijheid en kaderstellende rol voor strategische opgaven van de afzonderlijke gemeenten beperkt.

De vijf gemeenten werken tot nu toe wel samen in K5-verband, maar dan vanuit een verschillend perspectief voor de toekomst. Wij lichten dat hier nader toe. Nederlek wil de K5-samenwerking voortzetten en intensiveren om de huidige en toekomstige opgaven en taken als zelfstandige gemeente te kunnen blijven uitvoeren. Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist kiezen niet voor voortzetting en intensivering van de K5-samenwerking als bestuurlijke toekomst. Deze gemeenten vinden, mede vanwege de beperkte schaalgrootte en bestuurskracht, dat zij de huidige en toekomstige taken niet meer voldoende aankunnen. Zij pleiten voor een echte duurzame oplossing voor de Krimpenerwaard met een beperking van de bestuurlijke drukte in het gebied, te weten: één gemeente Krimpenerwaard per 2013. Bergambacht heeft de keuze voor één gemeente Krimpenerwaard (nog) niet gemaakt en stelt voorwaarden voor het vergroten van maatschappelijk draagvlak en het zo mogelijk versterken van de bestuurskracht, te weten een financieel gezonde startpositie, sterk commitment bij medeoverheden bij de opgaven in het gebied en vitale kernen en vitaal platteland.

Door deze verschillende perspectieven biedt de K5-samenwerking geen duurzame oplossing in de bestuurlijke toekomst voor de Krimpenerwaard. Andere samenwerkingsmodellen voor de bestuurlijke toekomst van de gemeenten in de Krimpenerwaard zijn in het arhi-proces niet aangedragen.

In het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard is op basis van inhoudelijke argumenten en toetsing aan rijks- en provinciale criteria gekozen voor versterking van de bestuurskracht in de Krimpenerwaard door gemeentelijke herindeling van de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist tot een nieuwe gemeente Krimpenerwaard. Krimpen aan den IJssel kan zelfstandig blijven.

De ontvangen zienswijzen van de betrokken gemeentebesturen en burgers over het herindelingsontwerp hebben ons geen aanleiding gegeven af te wijken van de voorgestelde herindeling zoals beschreven in het herindelingsontwerp. De zienswijzen hebben er wel toe geleid dat wij in het voorliggend voorstel nader ingaan op de financiële aspecten van de herindeling, de projecten die de gemeenten hebben aangedragen, de bestuurlijke organisatie in de omgeving van de Krimpenerwaard en het kernenbeleid in de nieuwe gemeente.

Gelet op:

- de opgaven waarvoor de vijf gemeenten in de Krimpenerwaard gezamenlijk staan en de daarbij behorende strategische agenda en het toekomstperspectief;
  - de uitkomsten van de evaluatie van de K5-samenwerking en de uitkomsten van de quick scans;
  - het ontbreken van een gezamenlijk gedeeld en eensluidende visie en oplossingsrichting bij de vijf gemeenten;
  - de noodzaak de bestuurlijke patstelling te doorbreken en te komen tot een regionaal consistent eindbeeld voor de Krimpenerwaard;
  - de noodzaak te komen tot een duurzame oplossing voor het gehele gebied met een beperking van de bestuurlijke drukte;
  - het advies van de Commissie Leemhuis dat in ieder geval de fusie van de K5-gemeenten op de kortst mogelijke termijn in gang moet worden gezet;
  - de opvattingen van de zes gemeenten tijdens het open-arhi overleg en de daarbij aangedragen constatering dat gemeenten, mede gelet op de beperkte schaalgrootte en individuele bestuurskracht, de taken en de toename van taken in de nabije toekomst niet meer aankunnen;
  - de noodzaak om adequaat, efficiënt en vanuit één bestuur de taken en opgaven voor de Krimpenerwaard op te pakken;
  - de ingekomen zienswijzen van de zes gemeenteraden en van een ieder op het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard;
  - de conclusie dat de K5-samenwerking geen echte duurzame oplossing biedt in de toekomst voor de Krimpenerwaard en andere samenwerkingsmodellen voor de bestuurlijke toekomst van de gemeenten in de Krimpenerwaard niet zijn aangedragen;
  - de uitkomsten van de toetsing aan de rijks- en provinciale criteria voor herindeling,
- zijn wij tot de conclusie gekomen dat als herindelingsadvies moet worden vastgesteld dat de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist moeten worden samengevoegd tot de nieuwe gemeente Krimpenerwaard per 1 januari 2013.

6.3 Financiële gevolgen

De gemeenteraad van Bergambacht - daarin gesteund door de andere gemeenteraden - heeft voorgesteld een werkgroep in te stellen bestaande uit financieel deskundigen van Rijk, provincie en K5-gemeenten die aan de hand van vergelijkingen met recent heringedeelde gemeenten in Zuid-Holland, de door ons aangedragen berekening op zijn juistheid zou kunnen beoordelen.

Tijdens het bestuurlijk overleg op 5 juli 2010 tussen Gedeputeerde Staten en de colleges van Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist is besloten tot de oprichting van een gezamenlijke werkgroep die de door de gemeenten in hun zienswijze gesignaleerde financiële zorgpunten nader zou onderzoeken. De werkgroep heeft zich in het bijzonder gericht op de financiële positie van de nieuw te vormen gemeente Krimpenerwaard. De werkgroep heeft eind augustus 2010 rapport uitgebracht. De integrale rapportage van de Financiële werkgroep Krimpenerwaard is in de bijlage opgenomen.

De werkgroep is tot de volgende aanbevelingen gekomen:

1. De werkgroep, met uitzondering van BZK, beveelt aan dat de provincie de gemeenten ondersteunt bij hun pleidooi bij het Ministerie van BZK voor herziening van de huidige systematiek van het moment van betaalbaarstelling van de maatstaf herindeling.
2. In de werkgroep is gesproken over de mogelijke gevolgen van nog te nemen beslissingen door het nieuwe kabinet (Brede herwaardering) voor de maatstaf herindeling. De werkgroep adviseert de bestuurders van de provincie en gemeenten de mogelijke consequenties voor genoemde maatstaf mee te nemen in het overleg met het Ministerie van BZK.

In het bestuurlijk overleg op 7 september 2010 tussen de colleges van Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist en Gedeputeerde Staten zijn de aanbevelingen overgenomen. Daarbij is een extra aanbeveling geformuleerd:

3. Het unieke karakter van de Krimpenerwaard maakt dat de nieuwe gemeente Krimpenerwaard gebaat is bij één centrale huisvesting om zodoende de gewenste integraliteit, kwaliteit en efficiëntie van de ambtelijke en bestuurlijke organisatie te bereiken.

Wij onderschrijven de bovengenoemde aanbevelingen. Wij stellen voor om conform de aanbevelingen overleg aan te gaan met de Minister van BZK.

7. Vervolprocedure

Op grond van de bepalingen en termijnen uit de Wet arhi dienen Provinciale Staten het Herindelingsadvies Krimpenerwaard uiterlijk op 12 november 2010 vast te stellen.

Na het besluit van Provinciale Staten wordt het vastgestelde Herindelingsadvies Krimpenerwaard aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aangeboden. In artikel 11 van de Wet arhi is bepaald dat, indien de minister besluit op basis van een herindelingsadvies van Provinciale Staten een voorstel voor samenvoeging van gemeenten (in de vorm van een wet) te doen, hij dit voorstel binnen vier maanden na ontvangst van het herindelingsadvies aan de ministerraad zendt.

De minister stelt het wetsontwerp op en zendt het voorstel met het advies van de Raad van State aan de voorzitter van de Tweede Kamer. Daarop volgt de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede en Eerste Kamer der Staten-Generaal. Bij een voorspoedige behandeling door het parlement kan de nieuwe gemeente Krimpenerwaard met ingang van 1 januari 2013 worden ingesteld.

Verkiezingen

Voorafgaande aan de datum van herindeling dienen er verkiezingen voor de nieuwe gemeenteraad plaats te vinden. Naar verwachting in november 2012 zullen die verkiezingen plaatsvinden. Normaliter zal in de herindelingswet worden bepaald dat de verkiezingen voor de gemeenteraad van maart 2014 niet zullen worden gehouden omdat de zittingstermijn van de in november 2012 gekozen gemeenteraad dan slechts één jaar en drie maanden zou bedragen (van 1 januari 2013 tot medio maart 2014). Deze situatie acht de wetgever ongewenst. De zittingsduur van de gemeenteraad zal in dit geval een periode van vijf jaar en drie maanden beslaan: van 1 januari 2013 tot medio maart 2018.

Personele aspecten

In artikel 59 van de Wet arhi is geregeld dat voor ambtenaren in dienst van een op te heffen gemeente (met uitzondering van gemeentesecretaris en griffier) geldt dat zij op de datum van herindeling voorlopig overgaan in dienst van de nieuwe gemeente. Hetzelfde geldt voor personen met een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht van een gemeenschappelijke regeling die met ingang van de datum van herindeling vervalt. Dit zijn die gemeenschappelijke regelingen waaraan uitsluitend wordt deelgenomen door gemeenten die in zijn geheel tot een en dezelfde gemeente komen te behoren.

Op basis van artikel 57 van de Wet arhi worden de gemeentesecretaris en griffier van de op te heffen gemeenten eervol uit hun ambt ontslagen. De betreffende gemeentesecretarissen en griffiers kunnen aan Gedeputeerde Staten verzoeken hen voorlopig over te laten gaan in een andere functie in dienst van de nieuwe gemeente. Voor de nieuwe gemeente zullen Gedeputeerde Staten een tijdelijke gemeentesecretaris en tijdelijke griffier benoemen (Wet arhi, artikel 61).

In artikel 79 van de Wet arhi is bepaald dat de besturen van een bij een herindeling betrokken gemeente er in onderling overleg zorg voor dienen te dragen dat alle te treffen voorzieningen tijdig worden voorbereid. Indien nodig of gewenst zullen wij bevorderen dat de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist tijdig alle voorbereidingen treffen om de nieuwe gemeente op een goede wijze van start te kunnen laten gaan. Wij hebben kennisgenomen van de brief van 12 augustus 2010 van het K5-bestuur dat zij na de vergadering van Provinciale Staten een definitief standpunt zullen nemen over ons aanbod om na te gaan of gezamenlijk een onafhankelijke kwartiermaker met een bestuurlijke status kan worden aangesteld en bij te dragen in de kosten ervan.

Overzicht gemeenschappelijke regelingen waaraan de zes gemeenten in de Krimpenerwaard deelnemen.

Bergambacht

Regeling GR K5-gemeenten 2009
Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Midden-Holland (ISMH)
Rekenkamer K5
Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)
Natuur- en Recreatieschap Krimpenerwaard
Regionale Brandweer en GHOR Hollands Midden
Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG)
Technisch Bureau Krimpenerwaard (TBK)
Streekarchief Midden-Holland
Promen

Krimpen aan den IJssel

Stadsregio Rotterdam
Streekarchief Midden-Holland
Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
Technisch Bureau Krimpenerwaard (TBK)
DCMR
Halt Rotterdam-Rijnmond
Openbaar Lichaam Openbare Gezondheidszorg Rotterdam-Rijnmond (OGZRR)
Promen
Volwasseneneducatie Rijnmond (OLIVER)
Koepelschap Buitenstedelijk Groen
Natuur- en Recreatieschap Krimpenerwaard

Nederlek

Regeling GR K5-gemeenten 2009
Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Midden-Holland (ISMH)
Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)
Natuur- en Recreatieschap Krimpenerwaard
Regionale Brandweer en GHOR Hollands Midden
Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG)
Technisch Bureau Krimpenerwaard (TBK)
Streekarchief Midden-Holland
Promen
Koepelschap Buitenstedelijk Groen

Ouderkerk

Regeling GR K5-gemeenten 2009

Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Midden-Holland (ISMH)

Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)

Natuur- en Recreatieschap Krimpenerwaard

Regionale Brandweer en GHOR Hollands Midden

Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG)

Technisch Bureau Krimpenerwaard (TBK)

Streekarchief Midden-Holland

Promen

Schoonhoven

Regeling GR K5-gemeenten 2009

Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Midden-Holland (ISMH)

Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)

Natuur- en Recreatieschap Krimpenerwaard

Regionale Brandweer en GHOR Hollands Midden

Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG)

Streekarchief Midden-Holland

Promen

Vlist

Regeling GR K5-gemeenten 2009

Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Midden-Holland (ISMH)

Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)

Natuur- en Recreatieschap Krimpenerwaard

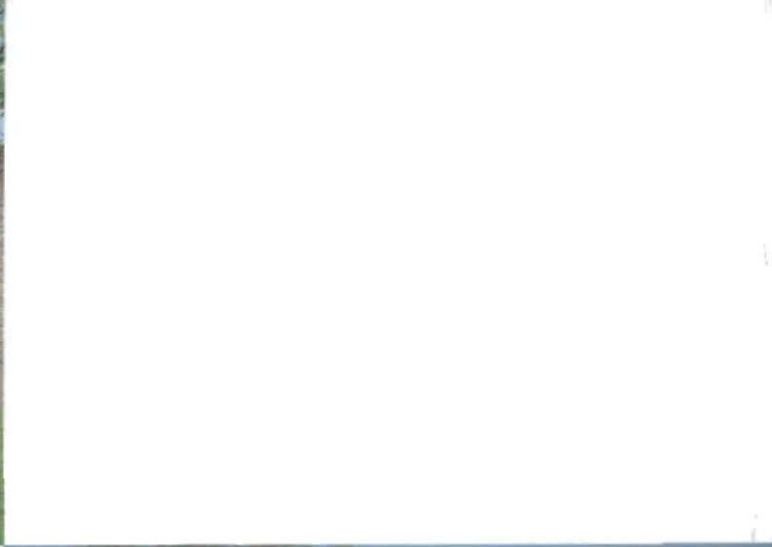
Regionale Brandweer en GHOR Hollands Midden

Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG)

Technisch Bureau Krimpenerwaard (TBK)

Streekarchief Midden-Holland

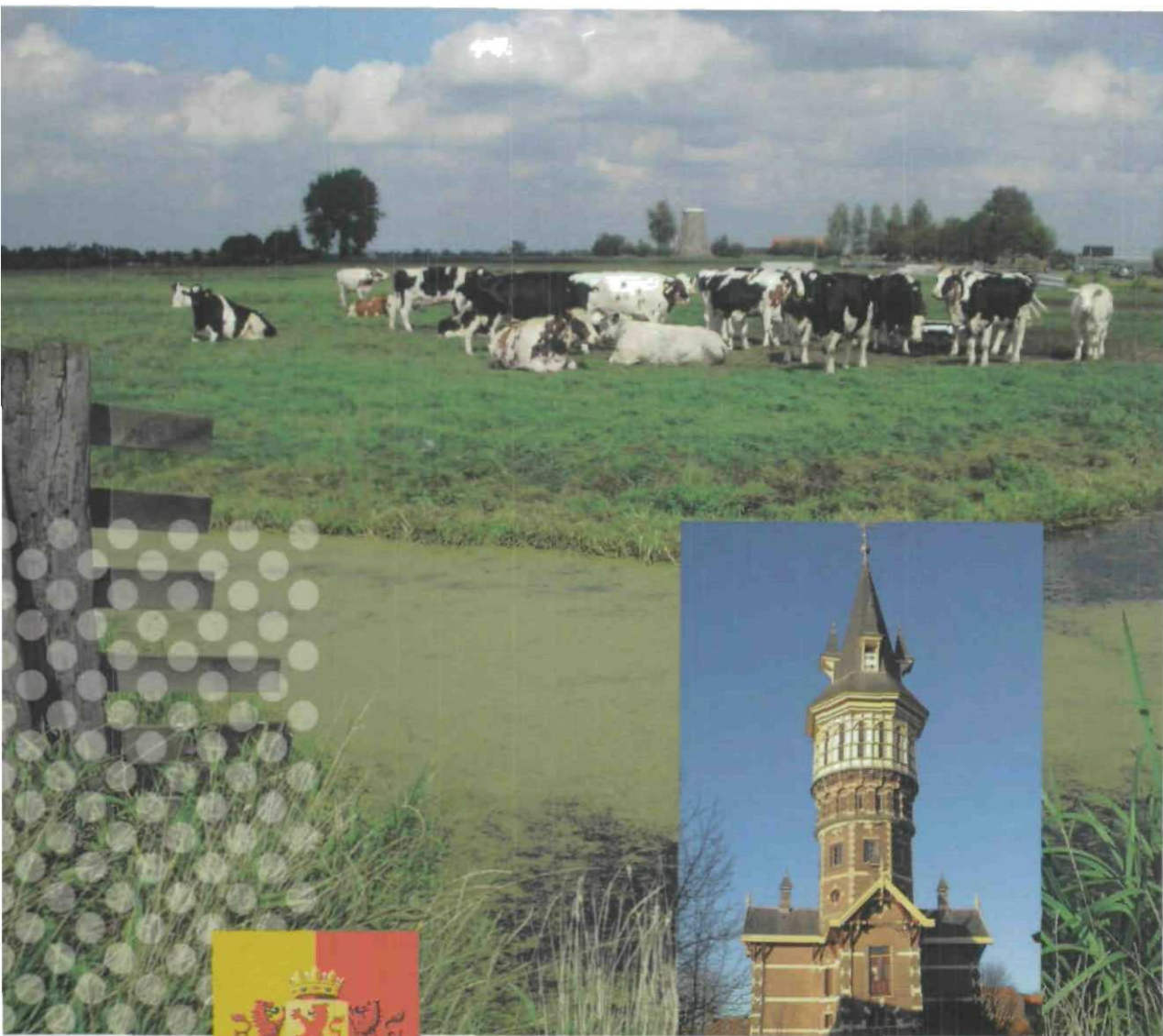
Promen

156374

Voorstel Herindelingsadvies Krimpenerwaard **BIJLAGEN**

provincie **HOLLAND**
ZUID

Voorstel Herindelingsadvies

Krimpenerwaard

BIJLAGEN

Inhoudsopgave

Zienswijzen

- Zienswijze van de gemeenteraad van Bergambacht
- Zienswijze van de gemeenteraad van Nederlek
- Zienswijze van de gemeenteraad van Krimpen aan den IJssel
- Zienswijze van de gemeenteraad van Ouderkerk
- Zienswijze van de gemeenteraad van Vlist
- Zienswijze van de gemeenteraad van Schoonhoven

Verslagen informatiebijeenkomsten

- Verslag van de informatiebijeenkomst op 27 april 2010 te Stolwijk
- Verslag van de informatiebijeenkomst op 11 mei 2010 te Lekkerkerk

Verslagen bestuurlijk overleg

- Verslag van het bestuurlijk overleg op 5 juli 2010
- Verslag van het bestuurlijk overleg op 7 september 2010

Gemeente Bergambacht

3011201000045

Provincie Zuid Holland
T.a.v. het college van Gedeputeerde Staten
Postbus 90602
2509 LP DEN HAAG

UW BRIEF VAN: 6 APRIL 2010
UW KENMERK: PZH-2010-164397973A

ONS KENMERK: BE10/10358
BLIJAGEN :PROJECTENBOEK, MEI 2010

BEHANDELD DOOR : S. VAN DER RUIT
DOORKIESNR. : (0182) 35 65 50

Bergambacht, 18 juni 2010

Verzonden d.d.: 25 JUNI 2010

Onderwerp: Zienswijze gemeente Bergambacht op het Herindelingsontwerp
Krimpenerwaard.

Geacht college,

Inleiding

Wij hebben kennis genomen van uw "Herindelingsontwerp Krimpenerwaard" en het daarbij behorende "Financieel onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard. In deze brief geven wij u onze zienswijze op deze documenten. In uw document refereert u aan de diverse bestuurlijke overleggen tussen uw en ons college en het document "Middel of Doel?" van 30 oktober 2009. Uit die stukken blijkt dat wij al eerder uitvoerig onze visie op de bestuurlijke toekomst van onze gemeente hebben gegeven.

Leeswijzer

Deze zienswijze is drieledig:

Eerst gaan wij op hoofdlijnen in op uw afweging om te komen tot het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard en beschrijven wij het maatschappelijk draagvlak (I).

Vervolgens geven wij u onze randvoorwaarden waaraan de door u voorgestane herindelingsvariant: de K5-gemeente, naar onze overtuiging moet voldoen (II).

Het laatste onderdeel bevat een uitvoerige reactie op uw document "Financieel onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard" (III).

Samenvatting

Onze zienswijze, die vanaf blz. 3 wordt uitgewerkt, is als volgt samen te vatten:

1. Uw conclusie dat uw voorstel gezien moet worden als "een logisch resultaat van een proces van steeds intensievere samenwerking (...)" (blz. 37) wordt naar onze mening onvoldoende gedragen door uw onderbouwing in het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard;
2. Voor het vergroten van maatschappelijk draagvlak en het zo mogelijk versterken van de bestuurskracht, gelden voor ons drie randvoorwaarden gebaseerd op de huidige positie van de gemeente Bergambacht:

- Een financieel gezonde startpositie met een degelijk meerjarig perspectief zodanig dat de nieuwe gemeente voldoende armslag krijgt om de gemeenschappelijke opgaven adequaat te kunnen uitvoeren. Bergambacht is een bestuurskrachtige en financieel gezonde gemeente, zoals ook onderzoeksbureau Van Naem en Partners aangeeft. Wij willen dit niet prijs geven in de nieuwe situatie.
  - Sterk commitment van de medeoverheden bij de opgaven in het gebied, blijkende uit krachtige investeringen in infrastructuur, de agrarische structuur en overige (planologische) medewerking.
  - Vitale kernen en vitaal platteland waar de menselijke schaal en maat centraal staan, met respect en kwaliteitsbehoud van de waarden van het landschap, natuur en cultuurhistorie waarvan diversiteit en kleinschaligheid de kenmerken zijn.
3. De in deze zienswijze opgenomen berekening laat zien dat de nieuwe gemeente wordt geconfronteerd met niet door Rijk of Provincie compensabele kosten die rechtstreeks verband houden met effectuering van de herindelingsvariant K5-gemeente ter grootte van ca € 6 miljoen bij aanvang fusie. Laatstgenoemd bedrag staat niet in verhouding tot de inspanningsverplichting van de nieuwe gemeente om met een financieel sluitende begroting te komen, zeker als dit bedrag ook wordt gerelateerd aan de totale o.z.b.-opbrengsten van de huidige K5-gemeenten (krap € 8 miljoen per jaar). Tellen wij bij de laatstgenoemde fusiegerelateerde kosten ook de € 4 à € 5 miljoen, nodig om de verwachte begrotingstekorten weg te werken en de onderhoudsvoorzieningen op een financieel verantwoord peil te brengen, dan kunnen wij niet anders dan concluderen dat de financiële positie van een K5-gemeente in negatieve zin behoorlijk afwijkt van hetgeen u aangeeft in de financiële toelichting bij het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard'.

Conclusie

Wij stellen u voor om een werkgroep in te stellen bestaande uit financieel deskundigen van Rijk, Provincie en K5-gemeenten die aan de hand van vergelijkingen met recent heringedeelde gemeenten in Zuid-Holland, de door ons aangedragen berekening op zijn juistheid kan beoordelen. Indien bedoelde werkgroep concludeert dat de door ons aangedragen berekening inderdaad berust op alleszins verantwoorde en verdedigbare aannames, dan mag uiteraard niet vrijblijvend door Provincie en Rijk met deze conclusie worden omgegaan, maar moet dit bij effectuering van het herindelingsvariant K5-gemeente leiden tot een hogere uitkering uit het gemeentefonds ter compensatie van voornoemde kosten.

Indien uw college, blijkende uit uw reactie op deze zienswijze, onverhoopt vasthoudt aan de in het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard genoemde visie op de (financiële) toekomst van de heringedeelde Krimpenerwaardgemeente, ontstaat er een ernstig verschil van inzicht over een consistent bestuurlijk eindbeeld van de Krimpenerwaard.

I. Inhoudelijke afwegingen

Inhoudelijk en bestuurlijk eindbeeld

De afgelopen jaren zijn binnen de K5-samenwerking duidelijke gemeenschappelijke opgaven voor de Krimpenerwaard geformuleerd. Deze opgaven zijn vastgelegd in de Structuurvisie K5, Woonvisie, Economische Visie, Detailhandelsvisie en de Visie Recreatie en Toerisme¹. Daarbij is er naar onze overtuiging wel degelijk sprake van een beleidsinhoudelijk consistent eindbeeld.

Wij ontkennen niet dat op dit moment het bestuurlijke eindbeeld ontbreekt. Daarover het volgende. In uw Herindelingsontwerp Krimpenerwaard haalt u de Nota samenwerken aan de kwaliteit van het lokaal bestuur aan. Deze nota bevat het beleidskader voor samenwerkingsmodellen, gemeentelijke herindelingen en grenscorrecties. De uitgangspunten die horen bij dit beleidskader, maken duidelijk dat versterking van de kwaliteit van het lokale bestuur met verschillende middelen kan worden bereikt. U constateert uitsluitend dat er sprake is van een "ernstige bestuurlijke patstelling" waarna u zonder fundamentele analyse kiest voor gemeentelijke herindeling als enige reële optie.

Wij missen vooral een toetsing van het huidige K5-samenwerkingsverband aan de provinciale "bestuurskracht"-criteria: publieke dienstverlener, daadkrachtige uitvoering, ownership en vermogen om toekomstige decentralisatie aan te kunnen, (blz. 29). Ook wordt niet verwezen naar de uitkomsten van het Burgertevredenheidsonderzoek Bergambacht. Uit deze meting blijkt dat 93 procent van onze inwoners het wonen en leven binnen onze gemeente als goed tot uitstekend beoordeelt. Tenslotte laat u ook de uitkomsten van de bestuurskrachtmeting uitgevoerd door Van Naem & Partners, buiten beschouwing. De uitkomsten van deze beide metingen laten zien dat onze gemeente ruimschoots voldoet aan alle criteria die worden gesteld aan een bestuurskrachtige gemeente. Uw voorkeursvariant: de K5-gemeente toetst u wel aan die criteria (blz. 38). Hierdoor ontbreekt een goede "bestuurskracht"vergelijking.

Samenwerking

In het laatste kwartaal van 2008 zijn er provinciale signalen dat u denkt in de richting van herindeling, terwijl op dat moment uitsluitend de gemeente Ouderkerk opteede voor een gemeentelijke fusie. Het behoeft geen betoog dat dit binnen de K5-gemeenten tot onzekerheid over hun bestuurlijke voortbestaan heeft geleid. Dit heeft logischerwijs niet bijgedragen aan een mogelijke uitbouw van de K5-samenwerking. Vervolgens is in de afwegingen centraal komen te staan dat de K5-gemeenten het onderling niet met elkaar eens zijn over de aanpak. Daarmee wordt deze bestuurlijke discussie over de verbreding en verdieping van de samenwerking als probleem centraal gesteld en zijn we – provincie en gemeenten gezamenlijk – niet meer toe gekomen aan de vraag welke concrete stappen we hiervoor zouden kunnen zetten.

Democratische legitimatie

Verder stelt u de democratische legitimatie van de samenwerking aan de orde. Alle gemeenschappelijke regelingen zijn natuurlijk gebaseerd op een democratisch model; anders bestonden zij niet. U heeft wellicht moeite met de mate van invloed van raadsleden op deze vormen van bestuur.

Deze kritiek komt op een "ontijdig" moment. Deze had geleverd moeten worden tijdens de discussie die vooraf ging aan de vorming van het K5-samenwerkingsverband. Nu komt deze kritiek over als een "doefredenering".

¹ Voor een toelichting op deze nota's verwijzen wij u naar bijlage 5 van de brochure "Herindeling Krimpenerwaard: Doel of Middel", dat bij het verslag van het bestuurlijke overleg tussen uw en ons college op 30 oktober jl., is gevoegd.

Dit, terwijl de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties eind vorig jaar bij de behandeling van het Beleidskader gemeentelijke herindeling nog heeft verklaard dat gemeentelijke herindeling geen doel op zich mag zijn; *het moet een duurzame bestuurlijke oplossing bieden die gemeenten beter in staat stelt hun eigen beleidsambities, wettelijke taken en regionale opgaven uit te voeren.*²

Maatschappelijk draagvlak

Wij hebben een aantal acties ondernomen om na te gaan of er draagvlak is voor gemeentelijke herindeling.

- Voorlichtingsavonden voor inwoners in Berkenwoude (1 februari 2010), Bergambacht (3 februari 2010) en Ammerstol (8 februari 2010)
- Bewonersavond voor alle inwoners in Bergambacht op 8 juni 2010

Hieruit blijkt dat onze financiële zorgen over de positie van een nieuw te vormen gemeente door onze inwoners wordt gedeeld.

De partijen die zowel vóór als na de gemeenteraadsverkiezingen het college vormen, beschikken over een ruime meerderheid in onze raad, te weten 8 van de 13 zetels. Deze partijen hebben zich gekeerd tegen de voorgenomen herindeling. De overige partijen zijn voorstander van een herindeling.

Daarnaast blijkt uit de resultaten van het Burgertevredenheidsonderzoek van juni 2008³ dat toen 19 procent van de inwoners voor een herindeling was.

Laatste ontwikkelingen

Wij wijzen u uitdrukkelijk op een recente publicatie in het blad "Binnenlands Bestuur" waarin Coelo-directeur Maarten Ailers aantoont dat de gemeentelijke uitgaven als gevolg van herindeling stijgen en van *efficiencywinst door schaalvergroting (..) in de eerste zeven jaren na herindeling geen sprake is*⁴. Hierop komen we nog terug. Wij vinden dat deze onderzoeken explicieter in uw afwegingen moeten worden betrokken.

Conclusie

Uw conclusie dat uw voorstel gezien moet worden als "een logisch resultaat van een proces van steeds intensievere samenwerking (..)" (blz. 37) wordt naar onze mening onvoldoende gedragen door uw onderbouwing van het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard.

² Brief van de Staatssecretaris van BZK aan de Voorzitter van de Tweede Kamer, dd. 19 november 2009 inzake "Toezeggingen en moties Beleidskader gemeentelijke herindeling", blz. 3.

³ SGBO Inwonersonderzoek Bergambacht, juni 2008, blz. 41.

⁴ Binnenlands Bestuur, 28 mei 2010: "Grote gemeenten duurder dan kleine".

II. Randvoorwaarden bij K5-variant

U motiveert in uw Herindelingsontwerp Krimpenerwaard uitvoerig de keuze voor de K5-variant. Deze keuze spoort in principe met de door ons onderschreven conclusies in het BMC-rapport. Voor het vergroten van maatschappelijk draagvlak en het zo mogelijk versterken van de bestuurskracht, gelden voor ons drie randvoorwaarden:

1. Een financieel gezonde startpositie met een degelijk meerjarig perspectief, zodanig dat de nieuwe gemeente voldoende armslag krijgt om de gemeenschappelijke opgaven adequaat te kunnen uitvoeren.
2. Sterk commitment van de medeoverheden bij de opgaven in het gebied, blijkende uit krachtige investeringen in infrastructuur, de agrarische structuur en overige (planologische) medewerking.
3. Vitale kernen en vitaal platteland waar de menselijke schaal en maat centraal staan, met respect en kwaliteitsbehoud van de waarden van het landschap, natuur en cultuurhistorie waarvan diversiteit en kleinschaligheid de kenmerken zijn.

Ad 1. Een financieel gezonde startpositie met een degelijk meerjarig perspectief

De nieuwe gemeente dient een goede startpositie te hebben: financieel draagkrachtig, een gedegen meerjarig perspectief en goed geëquipeerd, zoals wij al jaren gewend zijn. Materieel sluitende meerjarenbegrotingen in de huidige gemeenten zijn daarvoor van groot belang. Echter, ook de provincie en het rijk hebben hierbij een directe (financiële) verantwoordelijkheid. U bent bereid na te denken over de wijze waarop u hieraan een bijdrage kunt leveren (blz. 40). In het derde onderdeel van deze zienswijzen gaan wij uitvoerig in op uw financiële onderbouwing.

Ad 2. Sterke commitment voor de opgaven in het gebied

De gemeente Bergambacht heeft de Structuurvisie "Beleef Bergambacht" vastgesteld. Deze Structuurvisie wordt voortvarend – ook in een degelijk financieel kader - uitgevoerd. Om dit te illustreren treft u als bijlage een projectenboek van onze gemeente aan. Van een betrouwbare overheid mag worden verwacht dat de uitvoering van de vele projecten die binnen onze gemeente in gang zijn gezet en zijn gepland, ook in de nieuwe gemeente is gewaarborgd. Wij verwachten dat u erop toeziet dat de planning en de uitvoering van de projecten door de raad van de nieuwe gemeente worden gerespecteerd. Daarnaast rekenen wij op extra financiële armslag in de vorm van (extra) bijdragen van uw kant in investeringen die ook het provinciaal belang dienen en waarin u een verantwoordelijkheid heeft. Uit het bijgaande projectenboek valt af te leiden dat wij u hiervoor in een substantiële bijdrage vragen. Uw commitment en dat van andere overheden (waterschap, rijksoverheid en mogelijk zelfs de Europese Unie) voor deze uitvoering is en blijft dus hard nodig.

Ad 3. Vitale kernen, vitaal platteland en menselijke maat en schaal

Bergambacht ligt centraal in de Krimpenerwaard. Het provinciaal bestuur en het Intergemeentelijke samenwerkingsverband Midden-Holland (ISMH) hebben in de provinciale Structuurvisie Detailhandel 2007 en de regionale Structuurvisie detailhandel en leisure Midden-Holland deze kern aangewezen als subregionaal winkelcentrum. Ook is de uitbreiding van ons subregionale bedrijventerrein opgenomen in de nota Herstructurering bedrijventerreinen Midden-Holland. Wij zetten ons ten volle in om dit beleid voortvarend uit te voeren en wel door een goed en positief vestigingsklimaat te creëren en te behouden. Daarbij worden goede en zichtbare resultaten geboekt zoals uit de vestiging van een aantal kernvoorzieningen blijkt. We noemen: de nieuwe kantoren van de basiseenheid van politie, van de regionale woningbouwcorporatie en van de K5-brandweer en een provinciaal steunpunt wegen. Daarnaast is de laatste jaren geïnvesteerd in het voorzieningenniveau van de kleinere kernen.

Deze ambitie en inzet sluiten naadloos aan op de centrale doelstelling van de K5-Structuurvisie⁵, te weten: "Vitale kernen, vitaal platteland en menselijke maat en schaal".

Dit betekent voor ons onder andere een bestuur dat:

- zich in het bijzonder inzet voor het behoud –en daar waar mogelijk versterken- van een goed voorzieningenniveau in de (kleine) kernen, waarvan het niveau structureel tenminste gelijk is aan het huidige niveau.
- het geldende beleid respecteert en voortvarend blijft uitvoeren;
- tenminste even bestuurskrachtig is als nu in de gemeente Bergambacht;
- het huidige zeer goede economisch vestigingsklimaat en het uitstekende woon- en leefklimaat handhaaft;
- taken dicht bij de burger uitvoert;
- op een herkenbare en transparante wijze bestuurt.

---

⁵ Structuurvisie K5-Gemeenten, Deel A, blz. 15.

III. Financiële gevolgen bij herindeling

In het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard, met als 'onderlegger' het door het Ministerie van BIZa en Koninkrijksrelaties uitgevoerde financiële onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard, gaan Gedeputeerde Staten ook in op het BMC-rapport 'Bestuurlijke inrichting Krimpenerwaard'. De opmerkingen van Gedeputeerde Staten geven aanleiding tot de volgende reactie.

Wij vinden nog altijd dat het meerjarenperspectief voor een gefuseerde K5-gemeenten in het BMC-rapport van een reële benadering getuigt.

Wij lichten dit laatste graag aan de hand van de volgende punten, die zowel zijn terug te vinden in het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard als het BMC-rapport, nader toe:

- a. begrotingsresultaten K5-gemeenten
- b. beheerplannen
- c. salarissen
- d. nieuwe huisvesting
- e. vervallen vaste bijdrage Algemene uitkering
- f. frictiekosten(vergoeding)
- g. effect op woonlasten

Voor alle duidelijkheid:

- de punten **a. en b.** hebben betrekking op de financiële positie van de K5-gemeenten 'going-concern' (waar de gemeenten mee te maken hebben, los van de herindeling),
- de punten **c. tot en met g.** zijn het rechtstreeks gevolg van de fusie van voornoemde gemeenten.

Ad a. begrotingsresultaten K5-gemeenten

In bijlage 3 van het BMC-rapport is – zoals vermeld – uitgegaan van de begrotingsresultaten van de primitieve begrotingen 2010 van de Krimpenerwaardgemeenten. Op basis daarvan veronderstelt het BMC-rapport dat het totale begrotingstekort van de K5-gemeenten in 2013 uitkomt op ongeveer 2,7 miljoen euro (excl. stelpost). Het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard gaat er vanuit dat de nieuwe gemeente ten hoogste 0,5 miljoen euro zal moeten oplossen omdat de huidige gemeenten voor de fusiedatum maatregelen moeten nemen om voornoemd geprognosticeerd tekort ongedaan te maken.

Wij kijken hier anders tegen aan. Enerzijds omdat in de berekeningen van Gedeputeerde Staten er van wordt uitgegaan dat bezuinigingsvoornemens en -taakstellingen al van het ene op het andere jaar voor 100% effect sorteren (in de praktijk een zeer lastige opgave, zelfs indien een gemeente daar enkele jaren de tijd voor krijgt, bijv. tot 1 januari 2013), anderzijds omdat Gedeputeerde Staten zelf aangeven dat op dit moment nog niet duidelijk is wat de effecten van de huidige economische crisis voor de komende jaren zullen zijn. Hetzelfde geldt voor de doorwerking van de accessen van het gemeentefonds.

Hoewel de begrotingen 2011, onder voorwaarden van tijdige duidelijkheid van het voorgestane rijksbeleid via besluiten van het nieuwe kabinet en o.a. de Septembercirculaire, op dit punt meer duidelijkheid zullen brengen hechten wij toch waarde aan recente doorrekeningen per gemeente van de gevolgen van met name de nog verdere afname van de gemeentefondsuitkering, die ons doen concluderen dat het in het BMC-rapport geprognosticeerde tekort ad € 2,7 miljoen per fusiedatum eerder op een hoger (€ 4 à € 5 miljoen) dan op een lager bedrag zal uitkomen. De op de blz. 43 en 46 van het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard verwoorde eis om per 2013 een sluitend meerjarenperspectief te hebben – die wij overigens van harte ondersteunen – maakt in dit verband feitelijk niets uit.

Ad b. beheerplannen

Ook wij zijn van mening dat het BMC-rapport ten aanzien van dit onderwerp, ook qua analyse, niet het complete beeld schetst. Het rapport gaat immers alleen wat dieper in op de beheerplannen c.q. onderhoudsvoorzieningen wegen en niet op de beheerplannen van andere gemeentelijke kapitaalgoederen zoals rioleringen, waterwegen (beschoeiingen, bruggen, baggeren), openbare verlichting, speelvoorzieningen, onderwijshuishouding en de gemeentelijke gebouwen. Zijn de stortingen niet met name gerelateerd aan regulier onderhoud (alle beheerplannen hebben namelijk een zeer beperkte looptijd, te weten 2010, sommige 2014 en in een enkel geval 2019 of 2027) dan wel – zoals Gedeputeerde Staten terecht opmerken – aan vervanging ten gevolge van de ondergrond? Gelet op de bodemgesteldheid sorteert regulier onderhoud in de Krimpenerwaard immers - na verloop van tijd - steeds minder effect. Dit laatste maakt uitvoering van ingrijpende, constructieve maatregelen dan wel een algehele reconstructie – ook van rioleringen – op enig moment noodzakelijk. Een moment dat eerder plaats vindt dan elders in Nederland. Dit geldt zowel voor de provincie (denk aan N 210) als voor de gemeenten. Ons inziens leidt dit negatieve effect op de levensduur binnen afzienbare termijn voor de fusiegemeente tot aanzienlijk hogere stortingen in de onderhoudsvoorziening wegen en riolering dan wel tot een aanzienlijke toename van kapitaallasten voor deze gemeentelijke kapitaalgoederen. Op de wens van het Hoogheemraadschap om het onderhoud van de buitenwegen over te dragen naar de gemeenten gaan wij in dit kader hier niet verder in behoudens de opmerking dat dit financieel de nodige gevolgen zal hebben.

Dit onderdeel afsluitend zijn wij van mening dat de correctie niet naar beneden moet worden bijgesteld maar eerder aanzienlijk naar boven indien – naast het beheerplan wegen c.q. de stortingen voor wegenonderhoud – ook het onderhoud van eerdergenoemde, andere gemeentelijke kapitaalgoederen nog eens nauwkeurig worden geïnventariseerd en geanalyseerd. Terecht merkt het BZK-onderzoek - waarin overigens het jaar 2009 als uitgangspunt heeft gediend - op dit punt op dat met name de beleidskaders voor het onderhoud van kapitaalgoederen grote budgettaire gevolgen kunnen hebben en dat er op moet worden gelet of de beheerplannen volledig in de begroting en meerjarenraming zijn verwerkt.

Ad c. salarissen

Gedeputeerde Staten constateren dat in het onderzoeksrapport Financieel onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Provincie Zuid-Holland op blz. 47 de loonsom stijgt met 1,1%. De aanname van BMC dat de loonsom 5% hoger is dan het huidige niveau van de K5-gemeenten is echter al voorzichtig geraamd.

Dat Gedeputeerde Staten dit terugbrengen tot 1,1% en baseren op gegevens van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, die dateren uit 2007, en een indicatief gemiddelde loonsom van de groottegroep waartoe de K5 behoort – en die dus óf op natuurlijke wijze dit inwoneraantal hebben bereikt dan wel door fusie in het verleden en inmiddels in een genormaliseerde situatie zijn terecht gekomen – is een aanname waar nader overleg en uitleg gewenst is. Een reden temeer om dit punt in het bijzonder onder de aandacht te brengen.

Het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard kent in rijke mate woorden als 'versterking van de bestuurskracht'. Hiermee wordt bedoeld dat de bestuurlijke en ambtelijke organisatie van de gefuseerde gemeenten voldoende robuust zijn om taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden goed uit te oefenen, zodat door een goede arbeidsmarktpositie en de juiste mate van specialisatie gekomen kan worden tot een goed bestuur en dienstverlening.

Op basis van ervaringen in pas gevormde fusiegemeenten (Lansingerland en Zuidplas) en de nog te vormen gemeente Kinderdijk (Graafstroom, Liesveld en Nieuw Lekkerland) constateren wij het volgende:

- het functiebeschrijvings- (functieboek) en waarderingstraject voor de fusiegemeente resulteert door de aan het inwoneraantal gerelateerde bezoldigingsstructuur in een hogere waardering van ruim 70% van de functies in de te fuseren (kleinere) gemeenten (dus gemeenten met een lager salarisniveau);
- ruim 50% van de medewerkers wordt geplaatst op een hoger functieniveau;
- de nieuwe organisatie kent een aanzienlijk aantal formatieplaatsen meer dan het totaal van de voormalige gemeenten. De toekomstige gemeente Kinderdijk (30.000 inwoners) kent (uitgaande van de huidige nieuwe gefuseerde ambtelijke organisatie) 25 formatieplaatsen meer, de gemeente Zuidplas (41.000 inwoners) noemt een toename van 32 fte's.

De gemeente Zuidplas heeft berekend dat het vorenstaande heeft geleid tot een stijging van de loonsom met € 2,25 miljoen ten opzichte van het totaal van de loonsom van de voormalige gemeenten. Indien we laatstgenoemd bedrag extrapoleren naar een K5-gemeente van 55.000 inwoners dan constateren wij dat de stijging van de loonsom uitkomt op een percentage tussen 10 en 13% (ruim € 3 miljoen euro). In de cijferopstelling in de afsluiting ramen wij voorzichtigheidshalve ca. 10% (is € 2,5 miljoen euro).

Bij het punt 'frictiekosten' besteden wij aan de personeelskosten overigens ook nog de nodige aandacht.

Ad d. nieuwe huisvesting

Gedeputeerde Staten stellen met de laatste zin op blz. 47 van het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard dat het vooral van de politieke keuzes en het beleid van de nieuw te vormen gemeente afhangt of een gezonde financiële positie kan worden gecontinueerd of dat een minder gezonde financiële positie kan worden verbeterd.

Ten aanzien van dit punt vragen wij ons af waarom GS de conclusies van een gedateerd onderzoek in Overijsselse fusiegemeenten (zoals Gedeputeerde Staten doen) hanteert en niet op de ervaringen in recente Zuid-Hollandse fusiegemeenten zoals Westland, Lansingerland en Zuidplas:

- het duurt ten minste 4 jaar voordat een nieuw gemeentehuis kan worden gerealiseerd. Tot dat moment moet – om kennis en specialismen van de medewerkers bijeen te brengen en frustraties over en extra kosten door het verdeeld werken over diverse locaties zoveel als mogelijk te voorkomen – bedrijfsruimte worden gehuurd of gekocht. Kosten € 300.000 tot € 500.000 per jaar;
- het blijkt – onder verwijzing naar o.a. het raadsbesluit van de gemeente Lansingerland (53.000 inwoners en voorheen werkend in 5 locaties) – dat de jaarlijkse kosten van het gemeentehuis bijna € 2 miljoen bedragen waarvan – met inzet van € 20 miljoen uit de algemene reserve, Eneco dividend van € 0,5 miljoen per jaar, vrijvallende kapitaallasten, personeelsbesparing e.d. – per saldo € 550.000 per jaar als extra last op de begroting van de fusiegemeente blijft drukken;
- het blijkt dat verkoop/verhuur van de oude panden zeer moeilijk ligt omdat in de praktijk blijkt dat voormalige gemeentehuizen (die vaak ook nog een monumentenstatus hebben) slechts tegen zeer veel kosten – het welk de opbrengsten dus in belangrijke mate 'drukken' – geschikt kunnen worden gemaakt voor andere gebruiksdoeleinden. Zo raamt de gemeente Lansingerland aan netto opbrengst voormalige gemeentehuizen € 4,6 miljoen tegen nieuwbouwkosten gemeentehuis € 32,7 miljoen.

De in het BMC-rapport gehanteerde aanname dat circa 50% van de realisatiekosten van het nieuwe pand (in het BMC-rapport geraamd op € 40 miljoen) kan worden gefinancierd uit de verkoop/verhuur van de oude panden (derhalve € 20 miljoen) blijkt in de praktijk dus veel meer een 'wishful thinking' te zijn;

Ad e. vervallen vaste bijdrage Algemene uitkering

Wij hebben vraagtekens om binnen de eerste reguliere mjb-cyclus van de gefuseerde gemeente de vervallen vaste bijdrage van de Algemene uitkering te elimineren zoals gesteld op blz. 47. Zo gaat de gemeente Zuidplas er vanuit dat van deze terugval van de Algemene uitkering (één in plaats van drie vaste bedragen) ten hoogste 70% kan worden gecompenseerd door lagere uitgaven. Daarbij komt in ons geval nog eens het gegeven dat de integratie van diverse bedrijfsonderdelen door middel van de Gemeenschappelijke Regeling K5 nu al heeft geleid tot efficiencyvoordelen die normaliter pas na een fusie kunnen worden "ingeboekt".

Deze recente ervaringscijfers afzettend tegen de op blz. 47 van het BMC-rapport vermelde becijfering geven ons aanleiding tot nader overleg hierover met de provincie en BZK tot nadere afstemming. Wij denken hierbij concreet aan de winst die de herindeling de algemene uitkering oplevert. Deze dient terug te vloeien naar de Krimpenerwaard.

Ad f. frictiekosten(vergoeding)

Wij willen nog stil staan bij de frictiekosten waarvoor de fusiegemeenten op basis van de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling een tegemoetkoming via de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds ontvangen. Het gaat hierbij om een bedrag van in totaal ruim € 16,8 miljoen. Zo op het eerste gezicht een fors bedrag maar, zoals tijdens de bijeenkomst op 27 april jl. terecht door Gedeputeerde Van Engelshoven-Huls opgemerkt, de fusiegemeenten hebben dit bedrag volledig nodig om de kosten, die voortvloeien uit het fusieproces, op te vangen. Wat tijdens de bijeenkomst onderbelicht is gebleven is het gegeven dat de frictiekostenvergoeding moet worden 'voorgeschooten' en pas na de fusie in 4 jaar (40-20-20-20%) wordt uitbetaald.

In de brief van 28 april 2010 van Gedeputeerde Van Engelshoven-Huls wordt aangegeven dat GS in hoofdstuk 6.3 van het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard een bijdrage wil leveren. Indien dit een bijdrage in financiële zin is, betekent dit dat de eerste jaren na de fusie voor de nieuwe gemeente het geprognosticeerde renteverlies (bij een rekenrente van 5% en afhankelijk van het moment van uitbetaling) van € 800.000 + € 500.000 + € 330.000 + € 165.000 = € 1.795.000 voorkomen zou kunnen worden. Wij gaan er overigens van uit dat - gezien de ervaring in de onlangs heringedeelde gemeente Zuidplas - de Provincie en het Ministerie ons op dit punt tegemoet komen.

Hierbij komen kosten welke ook ten laste van de frictiekosten worden gerekend: de kosten van voorbereiding (plan van aanpak, projectleiding en ondersteuning), personeelskosten (wachtgelden⁶ bestuurders en personeel, werving en selectie, reiskosten dislocaties, inhuur van personeel omdat 'de winkel open moet blijven'), automatisering⁶ (conversie naar nieuwe systemen, bekabeling e.d.) en overige kosten zoals communicatie, voorlichting en archiveren, maar dat de kosten van meubilair, nieuw gemeentehuis, hogere salariskosten e.d. ten laste van de reguliere gemeentebegroting moeten worden gebracht.

In de praktijk blijkt dat de frictiekostenvergoeding voldoende is om de kortlopende fusiekosten te compenseren maar zeker niet de langlopende kosten zoals huur bedrijfsruimte en wachtgelden. Voor wat betreft deze laatste kostenpost nog het volgende. Zowel in het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard als in de Wet Arhi wordt gesproken over wachtgelden.

⁶ Deze kosten mogen slechts voor 50 % van het fusiebudget komen.

Dit geldt echter alleen voor bestuurders. Wachtgeld is namelijk niet meer van toepassing op ambtelijk personeel dat wordt ontslagen na 1 januari 2001. Daarvoor geldt een ww- en aanvullende ww-uitkering, waarvoor gemeenten overigens zelf geheel risicodragend zijn. Op dit punt is de Wet Arhi dus niet meer actueel. De ww-uitkering heeft verder directe gevolgen voor de pensioenopbouw van betrokkenen en vanuit de ww-positie is er ook geen mogelijkheid gebruik te maken van de FPU-regeling. Een en ander kan tot gevolg hebben dat – zeker bij een wat 'vergrijzend' ambtenarenbestand – dat de vakbonden bij de fusie van gemeenten geen gedwongen ontslagen accepteren en dat een gedwongen vertrek van ambtelijk personeel alleen mogelijk is via een vaststellingsovereenkomst waar zeer veel middelen mee zijn gemoed.

Tot voor kort waren er voor ambtelijke medewerkers, die niets voor het meemaken van een fusieproces voelden of het vermoeden hadden bij de inpassing/plaatsing op de door hen gewenste functie binnen de nieuwe organisatie 'buiten de boot te vallen' voldoende mobiliteitsmogelijkheden elders. Daar werd ook vol gebruik van gemaakt. Zo startte de gemeente Lansingerland met 60 vacatures en de gemeente Zuidplas met 55 vacatures. Dat dit leidde tot zeer beperkte kosten wegens ontslaguitkeringen is daaraan inherent. Op dit moment zijn door de financiële crisis en de mogelijke verlaging van de Algemene uitkering de mogelijkheden voor ambtelijke medewerkers om bij een andere gemeente een passende functie te vinden afgenomen en is de kans aanwezig dat bij fusie van de K5-gemeenten de ontslaguitkeringen voor met name management, waarvan er na de fusie velen hun huidige functie zullen kwijtraken, op een hoger bedrag zullen uitkomen dan bij eerdere gemeentelijke herindelingen het geval was.

Dat door of ondanks mobiliteitsbeperkingen de druk om gekwalificeerd personeel van buiten de eigen organisaties aan te nemen, zal toenemen is echter ook een gegeven. Immers, een bestuurskrachtiger organisatie wordt slechts gedeeltelijk bereikt door de kwantiteit (som van de medewerkers) maar veel meer door de toename van kwaliteit, die niet in alle gevallen – zo gebiedt de eerlijkheid te zeggen – bij de huidige medewerkers beschikbaar is: de opschaling van de gemeente betekent automatisch andere strategische uitgangspunten en andere kwaliteitsnormen waardoor niet direct van het aspect 'mens volgt functie' mag worden uitgegaan.

Ad g. effect op woonlasten

Het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard staat uitvoeriger stil bij het effect op woonlasten als gevolg van het samengaan van de K5-gemeenten (blz. 45 Herindelingsontwerp Krimpenerwaard). Het effect wordt door Gedeputeerde Staten echter wel heel eenvoudig berekend, te weten harmonisatie door middel van de berekening van een gemiddeld tarief, waardoor de woonlasten voor de inwoners van één kern stijgen en zich er voor de overige Krimpenerwaardbewoners een (lichte) daling van de tarieven aftekent.

Wij kunnen ons enerzijds nauwelijks voorstellen dat de gemeenteraad van de nieuwe K5-gemeente alleen de inwoners van de ene kern met fors hogere woonlasten confronteert (6,9%) en deze meeropbrengst laat terugvloeien naar de overige inwoners van dezelfde K5-gemeente, anderzijds omdat deze methodiek niet opgaat in een (fusie)gemeente die wordt geconfronteerd met een financieel zorgelijke situatie. Dan geldt voor alle inwoners eerder een toename van de woonlastendruk dan enkel en alleen een gelijktrekking van tarieven met de positieve en negatieve consequenties van dien.

Ter afsluiting

Wij komen tot een afsluiting waar het gaat om de financiële positie van een K5-gemeente in relatie met wat hierover is opgemerkt in Herindelingsontwerp Krimpenerwaard versus het BMC-rapport.

Wij constateren meer zorgen rond de financiële situatie van her in te delen gemeenten. Uit publicaties in de vakpers blijkt dat de zes fusiegemeenten die per 1 januari 2010 zijn gevormd (Peel en Maas, Venlo, Horst a/d Maas, Venray, Oldambt en Zuidplas) allem te maken hebben met een aanzienlijk begrotingstekort.

Ook eerdere fusies in West-Friesland laten dit beeld zien met in alle gevallen als één van de belangrijke oorzaken de relatief lagere Algemene uitkering uit het Gemeentefonds, o.a. doordat na de fusie slechts één keer het basisbedrag wordt ontvangen.

Op grond van dit geactualiseerde en verder uitgewerkte BMC-rapport constateren wij:

1. dat de K5-gemeenten de eerstkomende jaren in werkelijkheid te maken zouden kunnen krijgen met een in totaliteit tot minimaal € 4 miljoen per jaar oplopend begrotingstekort ten gevolge van de huidige financiële crisis en teruglopende accessen van het gemeentefonds (zie punt a.), alsmede aanzienlijke extra stortingen in de onderhoudsvoorzieningen wegen, rioleringen enz. (zie punt b.). Nadrukkelijk stellen wij hierbij dat de Krimpenerwaard zich met name bij punt a niet in een uitzonderingspositie bevindt. Alle gemeenten hebben te maken met deze problematiek;
2. dat de nieuwe K5-gemeente wordt geconfronteerd met voorshands niet door Rijk of Provincie compensabele kosten die rechtstreeks verband houden met effectuering van de herindelingsvariant K5-gemeente (zie de punten c. tot en met g.) ter grootte van ca € 6 miljoen bij aanvang fusie.

Laatstgenoemde bedragen, die dus alleen betrekking hebben op de punten c. tot en met g., zijn als volgt opgebouwd:

Fusie gerelateerde kosten	Kosten 1° jaar na fusie (x € 1.000)
Salarissen	-2.500
Loonsom bestuur + griffie	712
Nieuwe huisvesting	- 300 structureel oplopend tot ca - 2.000
Algemene uitkering (vervallen vaste bijdrage)	-1.460
Voorfinanciering frictiekosten	- 800 structureel (in 4 jaar) aflopend tot 0
Wachtgelden, ontslagvergoedingen	<u>-1.500</u> structureel aflopend tot 0
Totaal fusie gerelateerde meerkosten	-5.848

- = kostenstijging/afname inkomsten
- + = kostenbesparing

Voor alle duidelijkheid: in dit overzicht zijn de structurele kosten gepresenteerd. De **incidentele** kosten zijn onder het kopje frictiekosten al uitgebreid toegelicht.

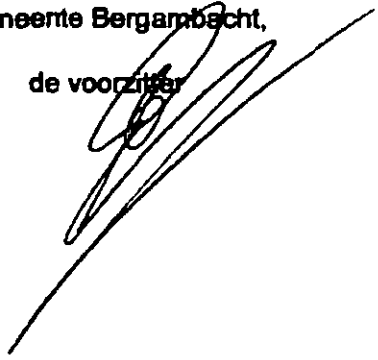
Tellen wij bij de laatstgenoemde fusiegerelateerde kosten ook nog eens de € 4 à € 5 miljoen, nodig om de verwachte begrotingstekorten weg te werken en de onderhoudsvoorzieningen op een financieel verantwoord peil te brengen, dan kunnen wij niet anders dan persisteren in de conclusie dat de financiële positie van een K5-gemeente nadrukkelijk aandacht vraagt en dat in het BMC-rapport zeker niet – zoals Gedeputeerde Staten stellen op blz 46 – wordt uitgegaan van een verkeerde voorstelling van zaken.

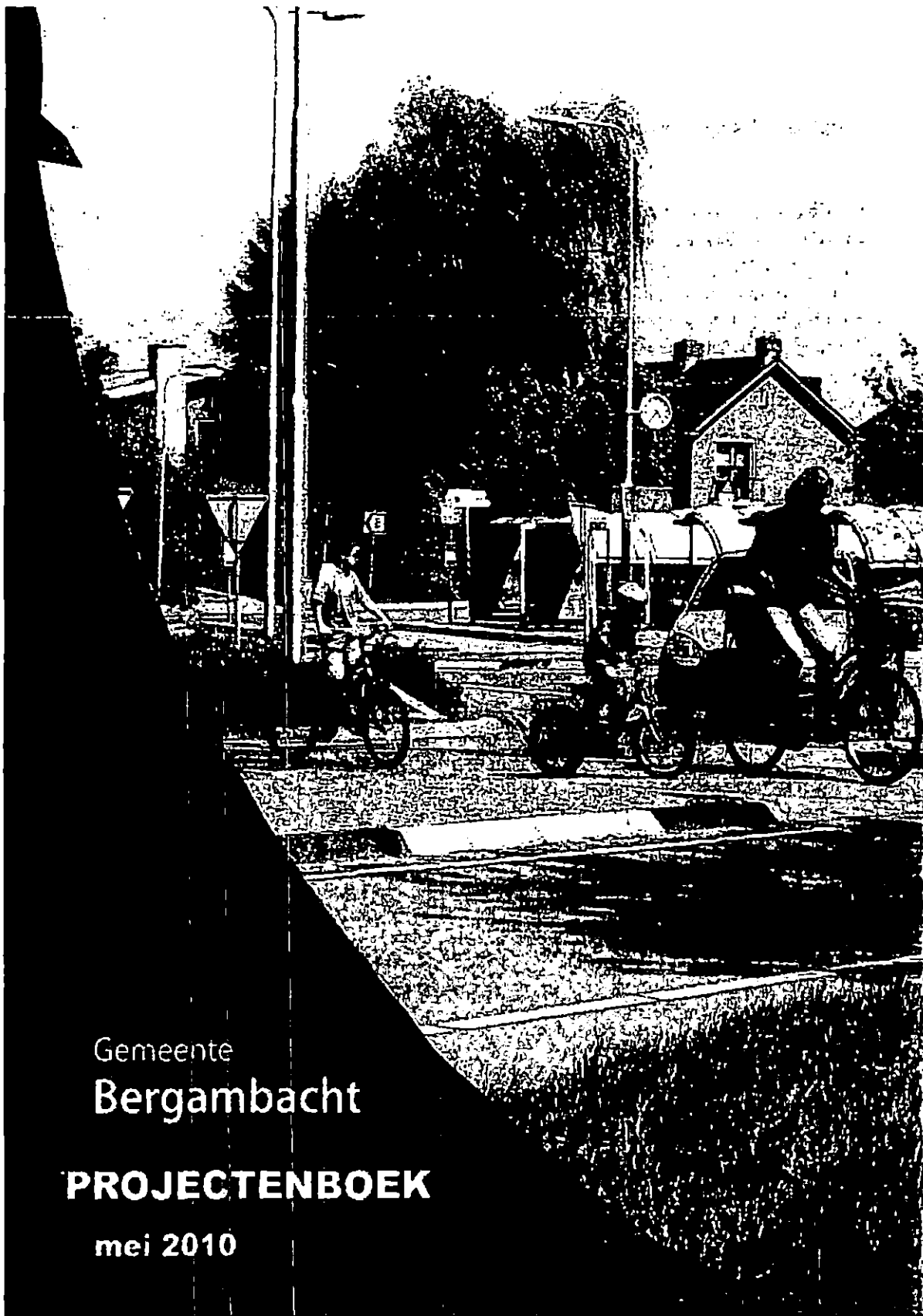
Wij zien uw reactie met grote belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,
De raad van de gemeente Bergambacht,

de griffier,

de voorzitter

Gemeente
Bergambacht

PROJECTENBOEK

mei 2010

Samenvatting Projectenboek

In dit boek wordt een overzicht gegeven van de projecten die in Bergambacht onder handen zijn genomen. Behalve de projecten die in het overzicht worden beschreven zijn er al een aantal zover gevorderd dat deze daadwerkelijk worden gerealiseerd. Zo wordt binnenkort in Ammerstol een bouwplan met 83 woningen in uitvoering genomen en wordt er een buurtsuper gebouwd.

Met inzet en passie van velen wordt er hard gewerkt om onze inwoners een goed woonklimaat aan te bieden.

Veel projecten zijn in voorbereiding genomen. Van de meesten daarvan is het werk gestart direct nadat de gemeenteraad een structuurvisie "Beleef Bergambacht" 2008-2010 vaststelde in zijn vergadering van 28 oktober 2008. De raad beseftte dat een structuurvisie niet alleen de doelstellingen weergeeft maar vooral ook dat de doelen feitelijk gehaald moeten kunnen worden. Daarvoor is samenwerking met vele partijen nodig, maar bovenal moet er ook geld beschikbaar zijn.

Deze boodschap is goed verstaan en uitgemond in een besluit van de gemeenteraad van 21 april 2009. Die heeft toen een voor onze gemeente substantieel bedrag gereserveerd voor de realisering van een aantal belangrijke projecten. De dekking bestaat deels uit gelden die in de reserve structuurvisie zijn opgenomen en deels in de begroting. De dekking is ook in de meerjarenbegroting structureel geregeld.

Maar daarmee zijn we er nog niet. De gemeente Bergambacht wordt doorsneden door 3 provinciale wegen waar

veel verkeer met een snelheid van 80 kilometer per uur overheen rijdt. De veiligheid en leefbaarheid wordt hierdoor negatief beïnvloed.

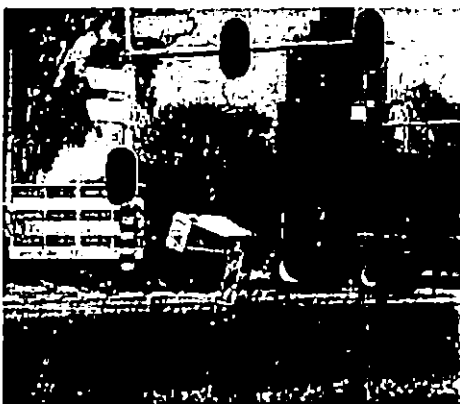

Deze omstandigheden hebben geleid tot een aantal belangrijke wensen die in de structuurvisie zijn opgenomen. Zo streven wij ernaar om een ongelijkvloerse noord-zuid verbinding voor voetgangers en fietsers aan te leggen: een tunnel onder de N 210 ter hoogte van de Dijklaan zien wij als een absolute must.

Ook willen wij graag een parallelweg langs de N 207. Het vele zware landbouwverkeer rijdt nu òf door de woonwijken òf begaat een verkeersovertreding door van de N 207 gebruik te maken.

Wij zien ook graag verbeteringen aan de N 210 door de aanleg van een tweetal rotondes.

In de gemeente Bergambacht zijn twee grote waterleidingbedrijven gevestigd. Het drinkwater voor het westen van ons land

wordt van hieruit door middel van grote transportleidingen gedistribueerd.

Zodra de gemeente aan de wegen moet werken komen we deze leidingen tegen. Het verleggen of beschermen ervan plaatst ons telkens weer voor hoge kosten. Deze externe omstandigheden mogen naar onze mening niet voor onze rekening komen.

Wij doen een dringend beroep op de provincie om ons financieel te steunen in de verbetering van de leefomstandigheden in onze gemeente.

In de inhoudsopgave van dit projectenboek hebben wij aangegeven bij welke projecten vooral een provinciaal belang is gediend. Hulp van de provincie tot een bedrag van circa 3,8 miljoen Euro op infrastructurele projecten is benodigd.

Er zijn uiteraard ook gemeentelijke belangen waarin de gemeente fors investeert. Toch ontkomen wij er niet aan om de provincie te vragen ons met circa 2 miljoen Euro te steunen om onrendabele toppen op te vangen van een tweetal dorpsvernieuwingsprojecten.

Bergambacht, mei 2010

INHOUDSOPGAVE

Naam Project	provinciaal en/of gemeentelijk belang	Pagina
1 Ronde in de N 210/Bedrijventerrein	Prov. + Gem.	5
2 Ronde N 210 /Capellelaan Ammerstol	Prov. + Gem. + HHSK	7
3 Aanleg van een voetgangers-/fietstunnel onder de N 210	Prov. + Gem.	9
4 Parallelweg langs de N 207	Prov. + Gem.	12
5 Aanleg parkeervoorziening langs de N 478	Prov.	13
6 Bouw parkeergarage en herinrichting openbare ruimte	Gem.	15
7 Woongebied Dijklaan West II	Gem.	17
8 Woonbebouwing Dijklaan 83-87	Gem.	19
9 De entree van Bergambacht (Dorpsvernieuwingsbijdrage)	Gem. + Prov.	21
10. Arendshoeve + omgeving.	Gem.	23
11 Zone tussen N 207 en Kadijkselaan	Gem.	25
12 Buurtsuper Berkenwoude	Gem.	26
13 Transformatiegebied Bloemengarde e.o.	Gem.	28
14 Ontwikkeling wonen in en aan de Lek, jachthaven en fastferry	Prov. + Gem.	29
15 Herstructureren bedrijventerrein	Gem.	31
16 Ontwikkeling van een (sub)regionaal bedrijventerrein	Gem.	33
17 Winkelgebied versterken ter hoogte van Hoofdstraat-Burgemeester Uilkensstraat (Dorpsvernieuwingsbijdrage)	Gem. + Prov.	35
18 Sportpark Ammerstol en oplossen parkeerprobleem in het dorp	Gem.	37

1. Rotonde in de N 210/Bedrijventerrein

Aanleiding voor het project

In de in oktober 2008 vastgestelde structuurvisie is voor de kern Bergambacht onder nummer 15 vermeld het ontwikkelen van een (sub) regionaal bedrijventerrein van 11 hectare. Onder nummer 17 is vermeld dat ten behoeve van dit bedrijventerrein onderzoek moet komen naar de noodzaak en inpasbaarheid van een rotonde.

Doel van het project

Het voorzien in een adequate en veilige ontsluiting van zowel het bestaande als het nieuw aan te leggen bedrijventerrein De Wetering

Betrokkenen

- Provincie Zuid-Holland
- Gemeente Bergambacht
- Particuliere ontwikkelaarscombinatie/eigenaren van het uit te breiden bedrijventerrein
- Oasen waterleidingbedrijf te Gouda

Aanspreekpunt / projectleider: K. Klaasse, provincie Zuid-Holland
 G. Bruggeman, gemeente
 H. Glerum, Oasen
 T. Oskam, namens de projectontwikkelaar

Bestuurlijk primaat: Gedeputeerde A. van Dijk
 Wethouder J. Vente

Startdatum: oktober 2008

Einddatum:

Stand van zaken mei 2010

In april 2004 toonde de provincie zich onder voorwaarden bereid mee te werken aan de aanleg van een rotonde. In maart 2009 is de provincie met de gemeente definitief overeen gekomen dat zij meewerkt aan het uitwegen van de bedrijventerreinen op de N 210. Daartoe zal de provincie een rotonde in de N 210 aanleggen. De gemeente heeft de locatie van de rotonde gekozen en de provincie heeft schriftelijk ingestemd met de ligging van een ontsluitingsweg vanuit het bedrijventerrein naar de aan te leggen rotonde. In opdracht van de provincie werkt het ingenieursbureau IV Infra aan het maken van het verkeerskundig en technisch ontwerp. Omdat langs de N 210 een tweetal watertransportleidingen liggen moeten ter bescherming hiervan speciale voorzieningen worden aangebracht. De provincie is belast met het ontwerp en de uitvoering van de rotonde, maar zal de kosten van dit werk bij de gemeente in rekening brengen. De gemeente moet zorgen dat eventuele benodigde eigendommen/gronden worden aangekocht. De ontwikkelaarscombinatie van het bedrijventerrein zal op basis van een te sluiten anterieure overeenkomst een gedeelte van de kosten als bovenwijkse voorziening voor haar rekening nemen. Afsproken is dat de gemeente maximaal € 300.000 betaalt. De ontwikkelaarscombinatie gaat ook uit van een investering van € 300.000. De meest recente kostenramingen fluctueren, afhankelijk van de technische oplossing in verband met de

watertransportleidingen, tussen € 900.000 en € 1.500.000. Er dreigt daarom een substantieel tekort te ontstaan. De gemeente is bereid een voorfinanciering te verlenen van maximaal € 600.000 gedurende 2 jaar. Omdat een rotonde in de provinciale weg tevens een provinciaal belang vertegenwoordigt, is een provinciale bijdrage noodzakelijk.

Planning

De provincie heeft in maart 2009 besloten de realisatie ervan te combineren met het onderhoud aan de N 210, dat voor 2010 staat gepland. De stand van zaken anno 2010 is dat het onderhoud wel in 2010 zal plaatsvinden maar dat de voorbereiding voor de rotonde meer tijd heeft gekost. De uitvoering van de rotonde is voorzien in 2011

Kansen en bedreigingen

Kansen:

Spreiding van het verkeer naar het bestaande en nieuwe bedrijventerrein, waardoor de rotonde Dijklaan niet overbelast wordt.

Bedreigingen/risico's:

- Op korte termijn de slagingskans voor grondaankopen
- Impact van de rotonde op de watertransportleidingen
- Vertraging in de R.O. procedure
- De hoogte van de aanlegkosten

Financiële stand van zaken

Het gemeentelijk aandeel in de kosten van dit project kan worden gedekt uit de door de gemeente te ontvangen exploitatiebijdrage.

Vanwege de zeer hoge geraamde kosten voor dit project is een provinciale bijdrage van circa € 600.000 noodzakelijk.

2. Rotonde N 210 /Capellelaan Ammerstol

Aanleiding voor het project

In de in oktober 2008 vastgestelde structuurvisie is voor de kern Ammerstol onder nummer 9 vermeld het realiseren van een rotonde ter vervanging van de T-kruising N 210/Capellelaan.

Doel van het project

Het opheffen van de gevaarlijke en drukke ontsluiting van de kern Ammerstol op de provinciale weg door het aanleggen van een rotonde.

Betrokken

- Provincie Zuid-Holland
- Gemeente Bergambacht
- Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard (HHSK)
- Oasen waterleidingbedrijf te Gouda

Aanspreekpunt/projectleider: K. Klaasse, provincie Zuid-Holland
G. Bruggeman, gemeente
E. de Jong, HHSK
H. Glerum, Oasen

Bestuurlijk primaat: Gedeputeerde A. van Dijk
Wethouder J. Vente
Hoogheemraad G. de Jonge

Startdatum: oktober 2008

Einddatum:

Stand van zaken mei 2010

De Capellelaan is in beheer en eigendom bij het HHSK. Met steun van het HHSK heeft de gemeente in maart 2009 met de provincie overeenstemming bereikt over het vervangen van de T-kruising in een rotonde. De provincie zal het ontwerp verzorgen en ook de uitvoering en aanleg regelen. De kosten van deze operatie worden aan de gemeente doorberekend. De gemeente op haar beurt zal een bijdrage in de aanlegkosten vragen van het HHSK. De gemeente moet ook zorgen dat de benodigde grond voor deze rotonde wordt verworven. In opdracht van de provincie werkt het ingenieursbureau IV Infra aan het maken van het verkeerskundig en technisch ontwerp. Omdat langs de N 210 een tweetal watertransportleidingen van Oasen liggen moeten ter bescherming hiervan speciale voorzieningen worden aangebracht. Daarnaast ligt de rotonde nabij de waterwinputten van Oasen. Dat vraagt speciale aandacht in het verkeerskundig ontwerp.

De gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 21 april 2009 een krediet van € 800.000,-- beschikbaar gesteld. Daarnaast is er van de zijde van het HHSK bereidheid getoond om een aandeel van de kosten voor haar rekening te nemen. Overigens vinden wij het ontorecht dat door de gemeente en het HHSK de kosten voor de verbetering van de verkeersveiligheid op de provinciale weg moet worden betaald. Normaliter is dit een taak van de provincie. Als gevolg van de aanwezigheid van de waterwinputten en de watertransportleidingen ter plaatse

moeten er hoge kosten worden gemaakt. Wij verzoeken de provincie een aanvullende bijdrage toe te kennen ter grootte van circa € 800.000

Planning

De provincie heeft in maart 2009 besloten de realisatie ervan te combineren met het onderhoud aan de N 210, dat voor 2010 staat gepland. De stand van zaken anno 2010 is dat het onderhoud wel in 2010 zal plaatsvinden maar dat de voorbereiding voor de rotonde meer tijd heeft gekost. De uitvoering van de rotonde is voorzien in 2011

Kansen en bedreigingen

Kansen:

Een zeer noodzakelijke verbetering van de verkeersveiligheid voor de inwoners en bezoekers van Ammerstol. Zij krijgen een veilige en snelle toegang tot de N 210.

Bedreigingen/risico's

- de eventuele omlegging van de watertransportleidingen kan tot zeer hoge kosten leiden
- de verlegging van een deel van de Capellelaan in verband met de ondergrondse aansluitingen van de watertransportleidingen is kostbaar
- de slagingskans voor de grondaankopen
- vertraging in de R.O. procedure

Financiële stand van zaken

De gemeenteraad heeft op 21 april 2009 € 800.000 beschikbaar gesteld.

Het HHSK heeft informeel aangegeven te overwegen om op basis van "de potenttheorie" (één derde gedeelte van het kruispunt/rotonde komt voor rekening van HHSK) een bijdrage te verlenen. Als gevolg van de aanwezigheid van de waterwinputten en de watertransportleidingen ter plaatse moeten er hoge kosten worden gemaakt. Wij verzoeken de provincie een aanvullende bijdrage toe te kennen ter grootte van circa € 800.000

3. Aanleg van een voetgangers-/fietstunnel onder de N 210

Aanleiding voor het project

In de in oktober 2008 vastgestelde structuurvisie is voor de kern Bergambacht onder nummer 27 vermeld het aanleggen van een fietstunnel onder de Provinciale weg N 210

Doel van het project

De bebouwde kom van de kern Bergambacht wordt doorsneden door de provinciale weg N 210. Deze drukke weg, waar een 80 km regime, geldt maakt het lastig om op een veilige wijze van noord naar zuid te komen en andersom. Vooral voor voetgangers en fietsers, die overigens voorrang moeten verlenen aan het gemotoriseerd verkeer, is het niet goed doenlijk deze weg over te steken. Ter plaatse is ook het busstation en aan beide zijden van de provinciale weg zijn scholen, kinderopvang en voorzieningen. Met de aanleg van een ongelijkvloerse verbinding kan de gewenste veiligheid worden bereikt.

Betrokkenen

- Provincie Zuid-Holland
- Gemeente Bergambacht
- Oasen waterleidingbedrijf te Gouda

Aanspreekpunt / projectleider: G. Bruggeman, gemeente
K. Klaasse, provincie Zuid-Holland
H. Glerum, Oasen

Bestuurlijk primaat: Wethouder J. Vente
Gedeputeerde A. van Dijk

Startdatum: winter 2008/2009

Einddatum:

Stand van zaken mei 2010

Eind 2008 is door het TBK een korte studie verricht naar de mogelijkheid om ter hoogte van de ronde Dijklaan/N 210 een fietstunnel aan te leggen. Het TBK voorzag een aantal technische moeilijkheden. Het gemeentebestuur heeft daarop besloten een quick scan te laten uitvoeren. Het ingenieursbureau IV Infra heeft dat onderzoek uitgevoerd en is met de opdracht verder gegaan tot aan het niveau van een voorlopig ontwerp. Op 12 januari 2010 heeft het college een keus gemaakt uit de voorgelegde varianten. De volgende stap is het verrichten van een technisch risico-onderzoek vanwege de te verwachten zettingen aan het wegestelsel en (oude) woningen in de directe omgeving. Verder is op 12 januari 2010 door het college gesproken over de wijze van financiering. Daarbij is geopteerd voor een combinatie van betaling van een bijdrage ineens en een gedeelte via activering. In de kadernota zoals deze in juni 2010 wordt vastgesteld zal dit worden verwerkt.

Planning

De inspanningen zijn erop gericht om eind 2010 een definitief besluit te kunnen nemen. De realisering ervan is echter nog niet exact aan te geven omdat er langs de gehele N 210 werkzaamheden plaatsvinden. Deze moeten nog op elkaar worden afgestemd.

Kansen en bedreigingen

Kansen:

Daar waar nu een tamelijk ingewikkeld en onoverzichtelijk verkeersknooppunt bestaat, is dit te verbeteren door voor het langzaam verkeer een goede noord-zuid verbinding te creëren.

Bedreigingen/risico's:

- Technisch een ingewikkelde klus omdat ter plaatse het wegensysteem op verschillende wijzen is gefundeerd. Een complexe factor daarbij is een omlegging van een grote watertransportleiding. Deze beide factoren kunnen naast de funderingstechniek ook in financiële zin voor nu nog onbekende risico's zorgen.
- Er is in dit stadium nog geen formele instemming van de provincie gevraagd.

Financiële stand van zaken

In december 2009 is een beperkte subsidie toegekend op grond van de BDU. (€ 38.708)

De voorbereidingskosten worden betaald uit de gelden die voor de structuurvisie projecten beschikbaar zijn gesteld. De voorlopige kostenraming komt uit op circa € 3.000.000. Het college heeft in januari 2010 een richting gekozen die in juni 2010 in de kadernota zal worden opgenomen. Zij tracht circa 50% van de geraamde kosten voor rekening van de gemeente te nemen. Maar het is onontkoombaar dat de provincie ook 50% bijdraagt.

4. Parallelweg langs de N 207

Aanleiding voor het project

In de in oktober 2008 vastgestelde structuurvisie is voor de kern Bergambacht onder nummer 21 aangegeven op de N 207 een 50 km regime in te stellen danwel een Parallelweg ten behoeve van het landbouwverkeer aan te leggen.

Doel van het project

Vanaf de Kadijk gezien is er in zuidelijke richting geen Parallelweg aanwezig tot aan de N 210. Het gevolg daarvan is dat al het zware landbouwverkeer door de woonwijken en langs basisscholen moet rijden. Soms wordt dat vermeden en neemt men toch de provinciale weg. Het leidt dan tot onveilige situaties. Om dit probleem op te lossen is met de provincie overleg geweest met als inzet om de toegestane snelheid op de provinciale weg te verminderen zodat het kan worden toegestaan dat het landbouwverkeer gebruik mag maken van de provinciale weg. Gebleken is dat de provincie daar geen voorstander van is want dat gaat ten koste van haar beleid dat eruit bestaat om de doorstroming op de provinciale wegen te bevorderen. Landbouwverkeer moet worden geweerd. De provincie heeft juist om die reden gekozen voor de aanleg van parallelwegen ten behoeve van het landbouwverkeer. In dit concrete geval gaat het om de aanleg van een parallelweg met een lengte van circa 1200 meter. De gemeente hecht grote waarde aan het beëindigen van deze ongewenste situatie en is bereid deze provinciale taak financieel te steunen.

Betrokkenen

- Provincie Zuid-Holland
- Gemeente Bergambacht

Aanspreekpunt / projectleider: K. Klaasse, provincie Zuid-Holland
G. Bruggeman, gemeente

Bestuurlijk primaat: Gedeputeerde A. van Dijk
Wethouder J. Vente

Startdatum: 10 maart 2009

Einddatum:

Stand van zaken mei 2010

In opdracht van de provincie heeft het ingenieursbureau DHV een voorlopig ontwerp van een parallelweg gemaakt. De hierbij behorende technische keuze van de zettingmethode is nog onderwerp van bespreking. De provincie zal dit onderdeel betrekken bij de uitwerking van het plan voor het onderhoud aan de N 207 dat in 2011 plaats zal vinden. Daarnaast is een voorlopige raming van de aanlegkosten beschikbaar, deze gaat in de richting van € 1.500.000. De gemeente heeft aangegeven een fors bedrag beschikbaar te willen stellen voor de aanleg van de weg. De provincie heeft haar aandeel in de kosten nog niet bekend gemaakt. De verdere voortgang en go or no go beslissing hangt hier vanaf.

Planning

In 2011 zal aan de N 207 onderhoud worden gepleegd. De inzet is om tegelijkertijd hiermee de parallelweg aan te leggen. De provincie is eigenaar van de gronden en over nagenoeg het gehele tracé is een verkeersbestemming aanwezig.

Kansen en bedreigingen

Kansen:

Het door de bebouwde kom rijdende landbouwverkeer te weren en het beëindigen van verkeersovertredingen op de N 207.

Voor de provincie ligt hier de kans om een aanzienlijke gemeentelijke bijdrage te verkrijgen aan de uitvoering van provinciaal beleid.

Bedreigingen/risico's:

- de door DHV voorgestelde methode van voorbelasten is voor de regio ongebruikelijk gelet op de aanwezige grondslag en vergroot de kans op breuk van kabels en leidingen
- de provincie is niet in staat om het overige deel van de investering te betalen.

Financiële stand van zaken

De gemeenteraad heeft op 21 april 2009 een bedrag van € 800.000 beschikbaar gesteld als bijdrage aan de aanleg van een provinciale parallelweg.

Op 25 augustus 2009 is een BDU subsidie beschikbaar gesteld van € 11.304

5 Aanleg parkeervoorziening langs de N 478

Aanleiding voor het project

In de in oktober 2008 vastgestelde structuurvisie wordt onder nummer 10 van de kern Bergambacht gesproken van een landschapselement.

Doel van het project

Het doel van het landschapselement is naast het aanbrengen van een ecologische zone ook het voorzieningencuster van de gemeente, provincie en brandweer in een groene setting te situeren. In 2009 is in opdracht van de provincie het landschapselement aangelegd. Gebleken is dat bezoekers geen gelegenheid hebben de auto te parkeren. Dat is een omissie in het ontwerp. Daarom is het gewenst alsnog een parkeerplaats aan te leggen. De wenselijke geachte locatie dient ook een ander doel namelijk het creëren van een TOP, een Toeristisch Overstap Punt e.e.a. in de directe nabijheid van de veerverbinding met de Alblasserwaard.

Betrokkenen

- Provincie Zuid-Holland
- Gemeente Bergambacht
- Zuid-Hollands Bureau voor Toerisme

Aanspreekpunt / projectleider: M. van Bleek, Provincie Zuid-Holland
G. Bruggeman, gemeente
J. Woudenberg, ZHBT

Bestuurlijk primaat: Wethouder J. Vente

Startdatum: 4 januari 2010

Einddatum:

Stand van zaken mei 2010

De gemeente wacht op antwoord van de provincie op het verzoek om op de kruising van de N 478 en de Lekdijk West in de teen van de dijk een parkeerterrein te maken. De provincie is eigenaar van dit terrein en het terrein grenst aan het landschapselement. De gemeente heeft ook gereageerd op het verzoek van het Zuid-Hollands Bureau voor Toerisme om mogelijkheden aan te bieden voor het creëren van een TOP. De locatie hiervoor nabij de veerpont, langs toeristische routes is uitstekend. Voorwaarde is echter dat er een parkeervoorziening aanwezig moet zijn. Het ZHBT ondersteunt het verzoek van de gemeente.

Planning

In het najaar van 2010 zal er onderhoud aan de N 478 worden gepleegd. Het is de wens van de gemeente om tijdens die werkzaamheden ook de parkeervoorziening aan te brengen. Het ZHBT heeft in dat geval de mogelijkheid om met ingang van 2011 een TOP te maken.

Kansen en bedreigingen

Kansen:

Het landschapselement biedt de mogelijkheid om te wandelen en tot bij de Lek te komen. Er zijn ook twee toeristische routes over de Lekdijk en de aanwezigheid van de veerpont maakt dat dit een mooi toeristisch knooppunt kan worden.

Bedreigingen/risico's:

Als er geen parkeergelegenheid wordt geboden ontstaat er een probleem van ongewenst parkeergedrag. Ook ontmoedigt dit bezoekers die ter plaatse van de natuur willen genieten. Zonder adequate parkeervoorziening kan er ook geen TOP komen.

De provincie herstelt niet wat ten onrechte ontbreekt aan het landschapselement.

Financiële stand van zaken

Wij gaan ervan uit dat de parkeervoorziening voor rekening van de provincie is, omdat dit een tekortkoming is gebleken bij het door de provincie aangelegde landschapselement. Wij verwachten dat het maken van een parkeerplaats met een ingang vanaf de Lekdijk circa € 200.000 zal kosten.

Voor het creëren van een TOP wordt een beperkte gemeentelijke bijdrage verlangd.

Burgemeester en wethouders hebben uitgesproken hieraan hun medewerking te verlenen.

6 Bouw parkeergarage en herinrichting openbare ruimte

Aanleiding voor het project

In de in oktober 2008 vastgestelde structuurvisie is voor de kern Bergambacht onder nummer 2 opgenomen: "De knoop van Bergambacht". Appartementcomplexen met ondergronds parkeren en water in de Secretaris Schippersstraat.

Doel van het project

De in een na-oorlogse woonwijk gelegen Secretaris Schippersstraat grenst aan het winkelcentrum. Er is in de structuurvisie aangegeven dat er rondom het winkelcentrum behoefte is aan meer parkeerplaatsen. Maar ook in de wijk zelf is er een flink tekort aan parkeerplaatsen. Daarnaast verandert als gevolg van de vergrijzing ook de woningbehoefte. Er is meer vraag naar levensloop geschikte seniorenwoningen. Een situering in de nabijheid van de voorzieningen is optimaal. Door reconstructie en herontwikkeling van dit gedeelte van de bebouwde kom kan er ruimte voor vernieuwing ontstaan.

Betrokkenen

- Gemeente Bergambacht
- Woningstichting Qua Wonen
- Middenstandsvereniging Onderling Belang

Aanspreekpunt / projectleider: G. Bruggeman, gemeente
J. Reedijk, Qua Wonen
M. Oskam, voorzitter middenstandsvereniging

Bestuurlijk primaat: Wethouder D. Blok

Startdatum: 5 februari 2009

Einddatum: eind 2012 / begin 2013

Stand van zaken mei 2010

In 2009 is er in werkgroepverband onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor sloop en herontwikkeling. Dit heeft geleid tot de keuze van een plan waarbij er 20 woningen in de westzijde van de Secretaris Schippersstraat worden afgebroken. De aldus vrij te maken ruimte biedt de kans voor de bouw van een parkeergarage op maaiveld met daarboven een appartementengebouw met 39 huurwoningen. Rondom het gebouw kunnen ook extra parkeerplaatsen worden aangelegd. De bevoorradingsstraat voor de winkels wordt beter bereikbaar en de openbare ruimte kan opnieuw en aantrekkelijker worden ingericht. Er zijn twee intentieovereenkomsten gesloten. Woningstichting Qua Wonen zal 39 levensloopgeschikte seniorenhuurwoningen bouwen. De parkeergarage die deel uitmaakt van het gebouw biedt plaats aan 55 plaatsen. Deze zijn bestemd voor de bezoekers van de winkels. De gemeente neemt de investeringskosten hiervan voor haar rekening. Verder verzorgt de gemeente ook de vernieuwing van de infrastructuur waarbij nog eens circa 70 parkeerplaatsen o.a. voor de bewoners worden aangelegd. Met de ondernemersvereniging is overeen gekomen dat zij de exploitatie van de parkeergarage verzorgt en betaalt. Voor dit laatste is toegezegd dat zal worden onderzocht of er een Bedrijveninvesteringszone (ondernemersfonds) kan worden ingesteld.

Qua Wonen heeft een architect geselecteerd en er is ook een aannemer in het bouwteam opgenomen. De gemeente heeft een landschapsarchitect ingeschakeld om kwaliteitscriteria voor de herinrichting van de openbare ruimte aan te bevelen. Qua Wonen heeft een sociaal statuut vastgesteld en bewoners van de te slopen woningen worden thans uitgeplaatst naar andere woningen.

Planning

Het ontwerp van het gebouw wordt thans gemaakt en de ruimtelijke ordeningsprocedure is in voorbereiding. Het doel is om in de zomer van 2011 de bouwvergunning te verlenen en te starten met de bouw begin 2012. De oplevering is dan circa een jaar later.

Kansen en bedreigingen

Kansen:

Er worden nieuwe levensloopgeschikte betaalbare huurwoningen voor senioren gebouwd, daar is veel vraag naar en voor de bezoekers van het winkelcentrum komen er veel parkeerplaatsen bij.

Bedreigingen/risico's:

De start van de bouw kan worden vertraagd als de bewoners die moeten verhuizen niet tijdig een andere geschikte woning kan worden aangeboden.

Vertraging in de Ruimtelijke Ordeningsprocedure als gevolg van behandeling van zienswijzen.

Financiële stand van zaken

Er is in de intentieovereenkomst een aantal afspraken gemaakt. Voor wat de gemeente betreft is dat vertaald in een raadsbesluit van 21 april 2009. Daarbij is voor de gebouwde parkeervoorziening € 800.000 beschikbaar gesteld. Met de winkeliersvereniging is een overeenkomst aangegaan waarbij zij de exploitatie van de parkeergarage voor haar rekening zal nemen.

Voor wat betreft de aanpassing van de infrastructuur rondom de nieuwbouw is er in de gemeentebegroting ook een budget gereserveerd.

7 Woongebied Dijklaan West II

Aanleiding voor het project

Dit gebied is een vervolg op het onlangs gerealiseerde woongebied I. In deelplan II is ruimte voor 124 woningen. In de in oktober 2008 vastgestelde structuurvisie is dit project onder de nummers 9 en 19 voor de kern Bergambacht opgenomen.

Doel van het project

Het doel is om woningen te bouwen teneinde te voorzien in de vraag naar woningen conform de beleidsnota wonen. Tevens moet worden voorzien in de aanleg van een ontsluiting op de Veerweg.

Betrokkenen

- Adr. van Erk Projecten B.V.
- Gemeente Bergambacht
- Provincie Zuid-Holland

Aanspreekpunt / projectleider: P. Buijzert, Adr. van Erk Projecten B.V.
G. Bruggeman, gemeente
H. Millenaar, provincie

Bestuurlijk primaat: H. van Erk namens Adr. van Erk Projecten B.V.
Wethouder D. Blok

Startdatum: februari 2006

Einddatum: 2014

Stand van zaken mei 2010

De exploitatieovereenkomst uit 1999 is geactualiseerd. Alle gronden zijn eigendom van Adr. van Erk projecten. Zij zal ook de aanleg van de nutsvoorzieningen en openbare ruimte voor haar rekening nemen. De gemeente moet zorgen voor een ontsluiting op de Veerweg. Daartoe koopt de gemeente een kavel grond van de provincie. Thans vindt onderzoek plaats naar de aanwezigheid van eventuele bodemverontreiniging op de aan te kopen kavel. Een plangroep is gestart met de voorbereiding van de bouwplannen. Het stedenbouwkundig plan is aangepast en een architect is gestart met het ontwerp van de woningen. Met een woningstichting vindt overleg plaats over de bouw van 40 appartementen in de sociale sector. Een procedure voor het verkrijgen van een projectbesluit is gestart.

De gemeente is met de provincie in overleg over de ontsluiting op de Veerweg.

Planning

Het woongebied wordt in 3 fases gebouwd. Elk jaar start een fase, te beginnen in het voorjaar van 2011. In de loop van 2014 moet de woonwijk dan zijn gerealiseerd.

De ontsluiting op de Veerweg kan worden gecombineerd met het door de provincie uit te voeren onderhoud aan de N 478. Dat staat gepland voor het najaar 2010. In beginsel zal de provincie (in opdracht van en tegen betaling door de gemeente) de ontsluiting verzorgen tot aan de oever van de aanwezige sloot met de woonwijk. De gemeente zal een brug naar de woonwijk laten aanleggen. Ook zal zij een polderspeeltuin aanleggen.

Kansen en bedreigingen

Kansen:

Een mooie aanvulling op het woningbestand kan worden verkregen in een rondom door water omsloten gebied. Het is een kans om een kwalitatief hoogwaardige woonwijk te realiseren.

Bedreigingen/risico's:

In beginsel heeft de gemeente overeenstemming met de provincie bereikt over de aankoop van de benodigde gronden teneinde te voorzien in een ontsluiting van de woonwijk op de Veerweg. Onzeker is of aanwezige bodemverontreiniging tot beperkingen van het gebruik danwel tot kostenverhoging zal leiden.

Financiële stand van zaken

In de exploitatieovereenkomst is voorzien in een financiële bijdrage van de projectontwikkelaar aan de gemeente. Daarnaast heeft de gemeenteraad in zijn vergadering van 21 april 2009 een bedrag van € 600.000 gereserveerd voor de aankoop van grond bij de provincie en de aanleg van de ontsluiting naar de Veerweg.

8 Woonbebouwing Dijklaan 83-87

Aanleiding voor het project

In de in oktober 2008 vastgestelde structuurvisie is voor de kern Bergambacht onder nummer 8 opgenomen dat voor dit gebied uitplaatsing van bedrijven en transformatie tot woongebied wordt voorgestaan.

Doel van het project

Ter plaatse zijn 3 bedrijfscomplexen aanwezig. Twee van de drie bedrijfsgebouwen zijn al vele jaren buiten gebruik. Eén bedrijfscomplex is nog niet buiten gebruik, doch de activiteiten die er plaats vinden zijn zeer beperkt. Wanneer de 3 percelen in zijn geheel kunnen worden ingezet voor nieuwbouw met woningen kan een acceptabel stedenbouwkundig plan worden gerealiseerd.

Het geheel maakt thans een verpauperde indruk en vraagt snel om een verbetering van de belevingswaarde.

Betrokkenen

- Bouwcombinatie Bergambacht en Leyten Bouwplanontwikkeling B.V.
- Gemeente Bergambacht

Aanspreekpunt / projectleider: H. van Lubeck namens Leyten
G. Bruggeman, gemeente

Bestuurlijk primaat: Wethouder D. Blok

Startdatum: 2000

Einddatum:

Stand van zaken mei 2010

In 2002 heeft de gemeente toegezegd mee te zullen werken aan een herontwikkeling van dit gebied. Uiteindelijk is pas in januari 2009 een intentie overeenkomst gesloten waarbij de gemeente zich bereid heeft verklaard om planologische medewerking te verlenen voor transformatie naar een woongebied. Het gebied biedt ruimte aan 73 tot 80 woningen. De projectontwikkelaar bezit al vele jaren de bedrijfscomplexen Dijklaan 83 en 87. Het complex Dijklaan 85 is niet verworven. Dit perceel is door zijn ligging belangrijk om te kunnen voorzien in een acceptabel stedenbouwkundig plan. Indien de projectontwikkelaar of de gemeente er niet in slaagt om dit perceel te verwerven zal een onteigeningsplan worden opgesteld.

Er wordt gewerkt aan het maken van een bestemmingsplan, een exploitatieplan en een exploitatieovereenkomst. Tegelijkertijd wordt ingezet op een minnelijke verwerving van het perceel Dijklaan 85. Het opstellen van een onteigeningsplan zal op korte termijn kunnen volgen. Er zal geen exploitatieplan worden gemaakt als het perceel Dijklaan 85 op minnelijke basis kan worden verworven voordat het bestemmingsplan wordt vastgesteld.

Planning

In het najaar van 2010 zal het bestemmingsplan in procedure kunnen worden gebracht, ervan uitgaande dat er dan overeenstemming is bereikt over de inhoud van de

exploitatieovereenkomst en een exploitatieplan. Als het bestemmingsplan in werking is getreden zal de procedure van het onteigeningsplan kunnen starten.

De bouwwerkzaamheden kunnen niet eerder aanvangen dan nadat alle percelen zijn verworven. Realisatie ervan wordt op zijn vroegst verwacht in 2012 en zal dan circa 2 jaar duren.

Kansen en bedreigingen

Kansen:

Het opknappen van een verpauperd gebied en het voorzien in de vraag naar woningen conform de kademota Wonen.

Het verbeteren van de verkeersveiligheid van het langzaam verkeer op de Dijklaan.

Bedreigingen/risico's:

Het niet kunnen verwerven van het perceel Dijklaan 85. Vanwege zijn strategische ligging en de huidige bedrijfsvoering is noodzakelijk om dit perceel te bezitten. Zonder dat is een start van de sloop en nieuwbouw onmogelijk.

Door de langdurige voorbereiding van het project drukken de oplopende rentelasten van de al gedane investeringen fors op de haalbaarheid van het plan.

Financiële stand van zaken

De gemeente zal zelf geen kosten voor haar rekening nemen. De door de gemeente te maken kosten moeten worden vergoed door een exploitatiebijdrage van de ontwikkelaar/bouwer.

9 De entree van Bergambacht

Aanleiding voor het project

Direct ten noorden van het kruispunt van de N 210 en de N 207 ligt op een donk gebouwd de oude historische kern van Bergambacht. Langs de N 210 wordt het zicht op de historische kern verstoord door een aantal verouderde grote loodsen waarin volumineuze detailhandel is ondergebracht. Daar weer achter ligt, tegen de monumentale kerk, een benzinstation. Deze gebouwen zijn een verstoring van de gewenste beeldkwaliteit.

Doel van het project

Het doel is om het zicht op de oude historische kern bij de entree van Bergambacht weer te doen herleven. De grote bedrijfsgebouwen zouden plaats moeten maken voor kleinschalige (woon)bebouwing, passend in het stedenbouwkundig beeld van de dorpskern.

Betrokkenen

- Gemeente Bergambacht
- Enkele eigenaren van onroerend goed

Aanspreekpunt / projectleider: G. Bruggeman, gemeente

Bestuurlijk primaat: Wethouder D. Blok

Startdatum: november 2009

Einddatum:

Stand van zaken mei 2010

Er is een stedenbouwkundig onderzoek gedaan met als doel om de kaders voor een reconstructie/herontwikkeling te bepalen. Met een tweetal eigenaren is informatief overleg geweest. Gebleken is dat in beginsel de bereidheid aanwezig is om aan eventuele initiatieven mee te werken. Er wordt door de eigenaren onderzocht in hoeverre een herontwikkeling naar woningbouw in financiële zin mogelijk is.

Vanuit de gemeente wordt verwacht dat een substantiële overheidsbijdrage noodzakelijk zal zijn om dit project te kunnen realiseren.

Planning

Bekend is dat één van de eigenaren bereid is om op korte termijn mee te werken aan een herontwikkeling, mits dit niet tot financieel nadeel leidt. Omdat er vele eigendommen bij betrokken kunnen worden, zal het plan in fasen moeten worden uitgevoerd.

Kansen en bedreigingen

Kansen:

De entree van Bergambacht met het zicht op de oude dorpskerk is totaal verstoord. Door tot sloop en nieuwbouw over te gaan wordt het zicht op het dorp weer zoals het behoort te zijn.

Bedreigingen/risico's:

Het is een smalle kavel langs de Parallelweg. De kosten om deze percelen te herontwikkelen zullen aanzienlijk zijn. Vanwege de wens om de beeldkwaliteit te verbeteren is er een beperkte hoeveelheid nieuwbouw mogelijk. Overheidssteun om de verliezen weg te werken lijkt noodzakelijk. De nieuw te bouwen woningen liggen in de geluidszone van de N 210. Dat zal beperkingen geven aan de herbouwmogelijkheden.

Voor enkele ondernemingen zal er vermoedelijk vervangende bedrijfsruimte moeten worden aangeboden.

Financiële stand van zaken

Het stedenbouwkundig onderzoek is betaald door de gemeente. Omdat het plan nog niet is uitgewerkt is er nog onvoldoende zicht op de kosten en baten als tot reconstructie/herinrichting wordt besloten. Behalve dan dat het welhaast zeker is dat het plan op zichzelf niet rendabel is. Het is jammer dat de provincie haar ISV regeling heeft ingetrokken. De gemeente verzoekt de provincie te onderzoeken op welke wijze zij desondanks financiële steun kan verlenen om het onrendabele deel van de investering af te dekken. De gemeente verwacht dat hier ongeveer € 1.500.000 mee gemoeid zal zijn.

10. Arendshoeve + omgeving.

Aanleiding voor het project

In de in oktober 2008 vastgestelde structuurvisie is voor de kern Bergambacht onder de nummers 3 en 5 de uitbreiding/versterking van een woonzorg zone in combinatie met de herontwikkeling van het voormalige hotel Arendshoeve tot zorghotel opgenomen.

Doel van het project

Door het realiseren van senioren(zorg)woningen/wooneenheden in de directe omgeving van het winkelconcentratiegebied aan de Hoofdstraat in combinatie met een uitbreiding van de zorg- en andere maatschappelijke voorzieningen in o.a. de Arendshoeve ontstaat een geschikte leefomgeving voor senioren.

Betrokkenen

- Gemeente Bergambacht
- TCN Property Projects

Aanspreekpunt / projectleider: M.A. Bruinen, gemeente
J. Grootenhuis, TCN Property Projects

Bestuurlijk primaat: Wethouder D. Blok

Startdatum: 2007

Einddatum:

Stand van zaken mei 2010

Voor het verbouwen en uitbreiden van het voormalige hotel Arendshoeve is een 1^e fase bouwvergunning verleend. Door de economische crisis bleek de financiering van het project problemen op te leveren. Er wordt nu met twee verschillende partijen gesproken over het creëren van een zorghotel in eerste instantie uitsluitend in het bestaande pand. De uitbreiding met seniorenappartementen is op dit moment niet haalbaar.

Planning

De verbouw van de Arendshoeve is gepland voor de tweede helft van 2010.

Kansen en bedreigingen

Kansen:

Door uitbreiding van zorgfaciliteiten wordt een complete woonzorg voorziening gerealiseerd in een in de structuurvisie aangewezen woonzorgzone.

Bedreigingen/risico's:

De realisatie van het zorghotel kan door financiële problemen onder druk komen te staan. De bouw van nieuwe levensloopgeschikte seniorenwoningen bij dit complex wordt uitgesteld terwijl er wel veel vraag naar is.

Financiële stand van zaken

Dit is een particuliere ontwikkeling. De gemeente draagt hieraan financieel niet bij.

11. Zone tussen N 207 en Kadijkselaan

Aanleiding voor het project

In de in oktober 2008 vastgestelde structuurvisie is voor de kern Bergambacht onder nummer 16 het afronden van het lint aan de Kadijkselaan, het uitbreiden van het bedrijventerrein aan de N 207 en het groen – blauw inrichten van het tussengebied opgenomen.

Doel van het project

Het doel is om de beeldkwaliteit van de entree van Bergambacht aan de noordzijde te verbeteren, het lint aan de Kadijkselaan binnen de bebouwingscontour met vrijstaande woningen af te ronden en de kwaliteit van het binnengebied te verbeteren. Onderzocht moet worden of het wenselijk en mogelijk is om de ijsbaan in dit gebied onder te brengen.

Betrokkenen

- Gemeente Bergambacht
- Enkele eigenaren van onroerend goed

Aanspreekpunt / projectleider: A. van Houtem, gemeente

Bestuurlijk primaat: Wethouder D. Blok

Startdatum: oktober 2009

Einddatum:

Stand van zaken mei 2010

Er is in opdracht van de gemeente een ruimtelijke scan uitgevoerd met betrekking tot het bedrijventerrein in de zuidoost hoek van het perceel en het middenterrein met als doel de mogelijkheden van het terrein in beeld te brengen. Daarnaast is een projectontwikkelaar bezig een plan te ontwikkelen voor woningen aan de Kadijkselaan.

Planning

De inspanningen zijn er op gericht om in 2011 te starten met de uitvoering/realisatie.

Kansen en bedreigingen

Kansen:

Een aantrekkelijke entree voor het dorp Bergambacht.

Een nieuw openbaar groen gebied met waterstructuur.

Bedreigingen/risico's:

Aankoop gronden in het middengebied blijkt niet haalbaar.

Financiële stand van zaken

De ruimtelijke scan is betaald door de gemeente. De gemeente is bereid te investeren in de sport- en recreatievoorziening. De overige delen van de ontwikkeling laat de gemeente aan het bedrijfsleven over.

12 Buurtsuper Berkenwoude

Aanleiding voor het project

In de in oktober 2008 vastgestelde structuurvisie is voor de kern Berkenwoude onder nummer 2 het ontwikkelen van een buurtsuper opgenomen.

Doel van het project

Het doel is om de inwoners van Berkenwoude een buurtsuper/servicepunt in hun directe woonomgeving te bieden.

Betrokkenen

- Gemeente Bergambacht
- Woonstichting Qua Wonen
- Particuliere ondernemer
- Maatschappelijke instellingen (nog nader te bepalen)

Aanspreekpunt / projectleider: A. van Houtem, gemeente
J. de Graaf, Qua Wonen

Bestuurlijk primaat: Wethouder D. Blok

Startdatum: 2007, herstart: december 2009

Einddatum:

Stand van zaken mei 2010

Na een eerste onderzoek naar de mogelijkheden van een buurtsuper als werkgelegenheidsproject voor mensen met een beperking leek het plan niet haalbaar. Eind 2009 is op initiatief van Qua Wonen met een nieuwe partij het plan nieuw leven ingeblazen. Er wordt een projectplan opgesteld voor een breder opgezet servicepunt, waarbij ook (re) integratie van jongeren met een handicap één van de doelen is.

Planning

De planning is om voor de zomer van 2010 een plan van aanpak te hebben waar alle betrokkenen zich in kunnen vinden. De uitvoering zal naar verwachting in het tweede kwartaal van 2011 starten.

Kansen en bedreigingen

Kansen:

Een buurtwinkel/servicepunt en verschillende diensten in de directe woonomgeving voor de inwoners van Berkenwoude.

Werkgelegenheid en re-integratie bieden aan gehandicapte jongeren.

Bedreigingen/risico's:

Zorgpartijen willen of kunnen niet meewerken.

Financiële onhaalbaarheid.

Financiële stand van zaken

Qua Wonen is eigenaar van de grond en zal de bouwkosten voor haar rekening nemen. Door de gemeente wordt rekening gehouden met een bijdrage van maximaal € 100.000. Ook de exploitant zal moeten investeren in het project.

13. Transformatiegebied Bloemengarde e.o.

Aanleiding voor het project

In de in oktober 2008 vastgestelde structuurvisie is voor de kern Bergambacht onder nummer 4 het herstructureren/herinrichten van het gebied Bloemengarde (Centrumplan Oost) met maatschappelijke voorzieningen en wonen opgenomen.

Doel van het project

Het doel van het project is om woningen te realiseren in de goedkope/middeldure huur- en koopsector.

Betrokkenen

- Gemeente Bergambacht
- Woonstichting Qua Wonen

Aanspreekpunt / projectleider: A. van Houtem, gemeente
J. de Graaf, Qua Wonen

Bestuurlijk primaat: Wethouder D. Blok

Startdatum: Tweede kwartaal 2010

Einddatum:

Stand van zaken mei 2010

Qua Wonen en de gemeente hebben het voornemen een samenwerkingsovereenkomst met elkaar aan te gaan.

Planning

De bouw van de woningen is (in fasen) gepland vanaf 2013.

Kansen en bedreigingen

Kansen:

Nieuwe woningen realiseren en de doorstroming bevorderen.

Het realiseren van levensloopgeschikte woningen.

Het toevoegen van maatschappelijke voorzieningen.

Bedreigingen/risico's:

Omdat er woningen moeten worden afgebroken wordt aan de bewoners daarvan adequate vervangende woonruimte aangeboden. De vraag is of deze in voldoende mate beschikbaar komt.

Financiële stand van zaken

De afspraak over ieders aandeel in deze reconstructieplannen zal worden opgenomen in de te sluiten samenwerkingsovereenkomst.

Planning

In het voorjaar van 2010 wordt het resultaat van het onderzoek naar de openbaar vervoersmogelijkheden over water verwacht. Ook zal in 2010 een beslissing worden genomen om nabij de veerpont een TOP aan te leggen. De bouw van een nieuw hotel-restaurant wacht op toestemming van Rijkswaterstaat. Die is noodzakelijk voordat een bouwvergunning kan worden verleend. De besluitvorming over de aanleg van een overnachtingshaven wordt eveneens in 2010 verwacht. In 2011 wordt gestart met de feitelijke uitvoering van het dijkversterkingsproject.

Kansen en bedreigingen

Kansen:

De strook buitendijks langs de Lekdijk ombouwen van een verouderd bedrijventerrein met enkele heel grote bedrijven naar een prachtige locatie waar het goed vertoeven is. Zowel ten behoeve van recreatie- en verblijfsgebied als op den duur ook als exclusief woongebied.

Bedreigingen/risico's:

De regelgeving over bouwen en verblijven in de stroomgebieden van de grote rivieren maakt een herontwikkeling er niet gemakkelijker op. Bovendien zal een verplaatsing van de zittende bedrijven een kostbare aangelegenheid worden. Daarom is het realiseren van andere functies nodig om ook opbrengsten te verkrijgen. Als dat vanwege hogere belangen niet mogelijk is resteert een overheidsbijdrage om de bestaande situatie te verbeteren.

Financiële stand van zaken

Het onderzoek naar de mogelijkheden van aanvullend openbaar vervoer wordt bekostigd door de provincie. Indien een halteplaats van een fastferry wordt toegestaan zal een aanlegplaats moeten worden gemaakt. Zowel de provincie als de gemeente hebben hierin een taak. Er is indicatief aangegeven dat voor de bouwkosten op een bedrag van circa € 400.000 moet worden gerekend.

15 Herstructureren bedrijventerrein

Aanleiding voor het project

In de in oktober 2008 vastgestelde structuurvisie is voor de kern Bergambacht onder nummer 14 als maatregel opgenomen om de bestaande bedrijventerreinen te herstructureren.

Doel van het project

Het bedrijventerrein De Wetering is toe aan herstructurering. De uitstraling is niet wat het moet zijn. Er is een tekort aan parkeerruimte waardoor het geheel een chaotisch beeld oplevert.

Betrokkenen

- Gemeente Bergambacht
- Ondernemerskring Bergambacht

Aanspreekpunt / projectleider: A. van Houtem, gemeente Bergambacht
P. Anker, voorzitter ondernemersvereniging
G. Overkamp, programmamaker ISMH

Bestuurlijk primaat: Burgemeester A. van Erk

Startdatum: voorjaar 2009

Einddatum:

Stand van zaken mei 2010

In 2009 is gestart met een inventarisatie van de parkeerproblematiek. Het bedrijf Mobiliteit Op Maat heeft dit verzorgd en is ook met aanbevelingen gekomen. In mei 2010 is besloten om te onderzoeken of op grond van de Experimentenwet Bedrijfsinvesterings zones een BI zone en een ondernemersfonds kan worden opgericht. De ondernemerskring is met het spoedig in te voeren Keurmerk Veilig Ondernemen al gestart met het opstellen van een overzicht van verbeteringsplannen. Vanuit het bedrijfsleven is dus een aantal doelstellingen *geformuleerd, gericht op het upgraden van het bedrijventerrein*. Te denken valt aan collectieve beveiliging en de verbetering van de uitstraling van de openbare ruimte. Via de instelling van een BI zone kunnen inkomsten worden verkregen die nodig zijn om de doelstellingen te realiseren.

Planning

Het instellen van een BI zone kan tot 1 mei 2011. De inspanningen zijn erop gericht om in het najaar van 2010 de besluitvorming voor te bereiden. Een eventueel instellingsbesluit moet worden bekrachtigd door middel van een draagvlakmeting met voldoende resultaat.

Kansen en bedreigingen

Kansen:

Een goed functionerend bedrijventerrein is gebaat bij een mooie en veilige omgeving. Een goed vestigingsklimaat is belangrijk voor de lokale economie en werkgelegenheid.

Bedreigingen/risico's:

Als er onvoldoende belangstelling is voor het instellen van een ondernemersfonds dan zullen de problemen op eigen kracht van de gemeente moeten worden aangepakt. Dat is financieel een zware opgave. Maar ook het ontbreken van support van de ondernemers leidt tot verval en verpaupering. De goede zullen dan onder de slechte lijden.

Financiële stand van zaken

Het onderzoek door Mobiliteit Op Maat is betaald door de gemeente. De gemeente heeft geen geld gereserveerd voor verbetering van het bedrijventerrein. Een financiële bijdrage van de provincie uit de FES gelden is noodzakelijk.

Kansen en bedreigingen

Kansen:

Met de uitbreiding van 11 hectare bedrijventerrein kan elders in Bergambacht en in de andere gemeenten in de Krimpenerwaard ook een verbeterlag worden gemaakt. Bedrijven die niet meer passend zijn op hun huidige locatie kan een alternatief worden geboden. Op deze wijze kan een dorpsvernieuwingcyclus ontstaan.

Bedreigingen/risico's:

De huidige economische en financiële crisis beperkt de projectontwikkelaar in haar mogelijkheden om financiering en zekerheidsstelling bij commerciële banken te verkrijgen. Van de gemeente wordt creativiteit gevraagd om alternatieve oplossingen te bieden. Daarbij wordt de overheid beperkt door Europese regelgeving over staatssteun e.d.

Financiële stand van zaken

In de afspraken die onderdeel vormen van de exploitatieovereenkomst is bepaald dat de kosten die de gemeente moet maken, worden vergoed door de ontwikkelaar. Op dit moment heeft de gemeente circa € 175.000 aan loonkosten e.d. gemaakt die nog in rekening moeten worden gebracht.

Een onderdeel van de afspraken is dat er een aantal bovenwijkse voorzieningen moet worden aangelegd, waarvan niet alle investeringen kunnen worden toegerekend aan dit project. Het gemeentelijk aandeel kan worden gefinancierd uit onder andere de opbrengst van een te verkopen bouwka­vel binnen dit uitbreidingsplan.

17 Winkelgebied versterken ter hoogte van Hoofdstraat-Burg. Uilkenstraat

Aanleiding voor het project

In de in oktober 2008 vastgestelde structuurvisie is voor de kern Bergambacht onder nummer 24 de wens opgenomen om ter hoogte van de hoek van de Hoofdstraat met de Burgemeester Uilkenstraat een trekker voor het winkelcentrum te realiseren en een parkeervoorziening te maken.

Doel van het project

Het (sub)regionale voorzieningenniveau is goed en dient behouden en versterkt te worden. Dit kan door middel van het toevoegen van nieuwe winkels en het upgraden van bestaande winkelpanden. Ook is er behoefte aan extra parkeerplaatsen rondom het winkelcentrum. Op deze locatie staan verouderde leegstaande panden. Herontwikkeling van dit winkelgedeelte ervan is zeer gewenst.

Betrokkenen

- Gemeente Bergambacht
- Particuliere ondernemingen

Aanspreekpunt / projectleider: G. Bruggeman, gemeente

Bestuurlijk primaat: Wethouder D. Blok

Startdatum: maart 2009 (herstart)

Einddatum:

Stand van zaken mei 2010

Met twee eigenaren is overleg gevoerd over een samenhangende en gelijktijdige herontwikkeling. Met het oog hierop is een stedenbouwkundig kader bepaald. Gebleken is dat partijen opteren voor een gescheiden ontwikkeling. Voor één locatie is een nieuw plan aangeboden, dat overigens nog niet volledig aan de stedenbouwkundige uitgangspunten voldoet. Dat plan voorziet in sloop en nieuwbouw van winkels en appartementen. De ontwikkelaar is verzocht om het plan aan te passen.

Eerder heeft de gemeente getracht om één van de percelen te kopen om zodoende het initiatief te nemen om dit gebied te verbeteren. De gemeente is daarin niet geslaagd. Wel bestaat bij de gemeente nog steeds de bereidheid om facilitaire zin bij te dragen aan de herontwikkeling, mits in de plannen ook een toename van openbare parkeergelegenheid wordt opgenomen.

Planning

De gemeente is afhankelijk van het tempo waarmee de particuliere partijen tot besluitvorming kunnen overgaan. Wat betreft de gemeente kan het niet snel genoeg gaan.

Kansen en bedreigingen

Kansen:

De locatie is prima gesitueerd aan het begin van het winkelcentrum en biedt goede kansen voor winkelvestiging.

Bedreigingen/risico's:

Het ontwikkelen van een samenhangend plan voor de gehele locatie biedt meer mogelijkheden dan twee afzonderlijke ontwikkelingen. Het perceel dat niet direct in de looproute is gelegen heeft dan minder mogelijkheden. Het inrichten als winkel ligt niet voor de hand.

Herontwikkelingen ondervinden beperkingen van de kleinschalige stedenbouwkundige opzet ter plaatse. Dat kan er toe leiden dat in financieel opzicht een herontwikkeling niet rendabel is.

Financiële stand van zaken

De kosten voor het opstellen van een stedenbouwkundig kader zijn voor rekening van de gemeente genomen. Het is jammer dat de provincie haar ISV regeling heeft ingetrokken. De gemeente verzoekt de provincie te onderzoeken op welke wijze zij desondanks financiële steun kan verlenen om het onrendabele deel van de investering af te dekken. De gemeente verwacht dat hier ongeveer € 500.000 mee gemocid zal zijn.

18 Sportpark Ammerstol en oplossen parkeerprobleem in het dorp

Aanleiding voor het project

In de in oktober 2008 vastgestelde structuurvisie is voor de kern Ammerstol een aantal maatregelen benoemd onder de nummers 3, 4, 5, 6 en 11

Doel van het project

Het doel is om in Ammerstol het huidige sportcomplex De Snackert optimaler te benutten en functioneler in te richten ten behoeve van schaatsen, skeeleren, voetbal, tennis en speelgelegenheid voor de jeugd. Daarbij hoort ook een adequate parkeervoorziening. Het plan is om een skeelerbaan met regiofunctie aan te leggen die kan worden gebruikt door inwoners uit de gehele Krimpenerwaard, bij de voetbalvereniging een kunstgras accommodatie aan te brengen, de tennisaccommodatie naar het sportcomplex te verplaatsen waarbij een extra tennisbaan kan worden aangelegd en daarmee tevens een oplossing voor het tekort aan parkeerplaatsen in het dorp te bereiken. Tegelijkertijd kan in de planvorming een "ommetje" langs de randen van het dorp worden meegenomen in combinatie met de aanleg van een polderspeeltuin. De verschillende doelstellingen worden in dit project bij elkaar gebracht.

Betrokkenen

- Gemeente Bergambacht
- IJscub Vooruitgang Ammerstol
- Schaatsvereniging Lekstreek
- Voetbalvereniging ASV
- Ammerstolse Tennisclub 't Veldje

Aanspreekpunt / projectleider: G. Bruggeman en M. den Hoed, gemeente
Bestuursleden van de verenigingen.

Bestuurlijk primaat: Wethouder D. Blok

Startdatum: november 2009

Einddatum:

Stand van zaken mei 2010

Er zijn van de sportverenigingen programma's van eisen ontvangen en er is een variantenstudie gedaan. Het daaruit gekozen model wordt thans in een maatvast tekening gezet waarin de programma's van eisen worden verwerkt. Vervolgens wordt een calculatie gemaakt. Daarna zal kunnen worden bepaald of de meest gewenste aanpak, namelijk een planconcept waarin alle doelstellingen in één plan kunnen worden gehaald, tot de mogelijkheden behoort.

De kern van het plan bestaat uit het aanleggen van een 400 meter lange skeelerbaan op de ijsbaanaccommodatie, het veranderen van één voetbalveld met natuurgras in een half kunstgrasveld voor de voetballers en een nieuwe accommodatie voor de tennisvereniging. Omdat bij een centrale sportaccommodatie ook voldoende parkeergelegenheid moet worden aangelegd zal het speeltuintje worden verplaatst. Onderzocht wordt of dit kan in de vorm van

een polderspeeltuin. Dit kan worden gecombineerd met de aanleg van een wandelroute ten westen van de dorpskern. Daartoe heeft de gemeente het ministerie van LNV gevraagd twee percelen grond aan de gemeente te verkopen. Op het huidige tenniscomplex, gelegen in het dorpscentrum, kunnen circa 50 openbare parkeerplaatsen worden aangelegd.

Planning

In de zomer van 2010, uiterlijk in september a.s., kan worden beslist over het gewenste planconcept. Er is dan inzicht in de aanlegkosten. Ook kan dan over een indicatie worden beschikt over de bijdragen van de sportverenigingen in de vorm van zelfwerkzaamheid, sponsoring e.d. In planologisch opzicht worden geen langdurige procedures voorzien. 2011 kan worden gebruikt om de planvorming in technisch en bouwkundig opzicht uit te werken, waarna de uitvoering uiterlijk in 2012 plaats kan vinden.

Kansen en bedreigingen

Kansen:

Ammerstol wordt leefbaarder als dit plan kan slagen. De inwoners beschikken dan over goede sportvoorzieningen. De sportaccommodaties kunnen dagelijks door de jeugd worden gebruikt. De saamhorigheid wordt vergroot en migratie/uitstroom van inwoners kan worden tegen gegaan. Het fikse parkeerprobleem in de kern van het dorp behoort dan tot het verleden. De skeelersport in de Krimpenerwaard krijgt een goede en vooral veilige accommodatie. Deze ontbreekt nog in de Krimpenerwaard en directe omgeving.

Bedreigingen/risico's:

Het niet kunnen oplossen van het parkeerprobleem. Als de verplaatsing van de tennisclub niet slaagt, is er geen acceptabele oplossing voor het parkeerprobleem. Het bureau Mobiliteit Op Maat heeft ook al eens een studie gedaan. Het probleem is weerbarstig in verband met de zeer intensieve (oude) bebouwing en het toegenomen autobezit.

Financiële stand van zaken

Er wordt nu onderzoek gedaan naar de verwachte kosten. Het is twijfelachtig of het door de gemeenteraad op 21 april 2009 beschikbaar gestelde budget voldoende is. De gemeenteraad zal om een uitspraak worden gevraagd over dit plan en de bekostiging daarvan. Een aanvullend budget van de gemeente en besparingen door zelfwerkzaamheid van de sportverenigingen en versoering van de plannen zullen daarbij dan moeten worden betrokken. Ook een realisering in fases kan dan aan de orde worden gesteld. Daarnaast tracht de gemeente subsidies te krijgen uit de budgetten voor plattelandsontwikkeling en Europese subsidies.

Gemeente Bergambacht

Provinciaal Bestuur
van Zuid Holland

28 JUNI 2010

Datum ontvangst

Provincie Zuid Holland
t.a.v. het college van Gedeputeerde Staten
Postbus 90602
2509 LP DEN HAAG

3011201000071

UW BRIEF VAN: 6 APRIL 2010

ONS KENMERK:

BE10/10357

BEHANDELD DOOR : S. VAN DER RUIT

UW KENMERK : PZH-2010-164397973ABULAGEN

DOORKIESNR. : (0182) 35 65 50

Bergambacht, 24 juni 2010

Verzonden d.d.: 25 JUNI 2010

Onderwerp: Zienswijze gemeente Bergambacht op het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard.

Geachte college van Gedeputeerde Staten,

In het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard, met als 'onderlegger' het door het Ministerie van BiZa en Koninkrijksrelaties uitgevoerde financiële onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard, gaan Gedeputeerde Staten ook in op het BMC-rapport 'Bestuurlijke inrichting Krimpenerwaard'. Deze reactie geeft aanleiding tot het volgende.

Alle vijf gemeenten maken zich ernstig zorgen over de structurele financiële situatie van de nieuwe gemeente als voorgesteld.

Ons inziens is een goede en gezonde financiële uitgangspositie een - met elkaar gedeelde - zeer belangrijke factor voor het slagen van het samenvoegingsproces.

Los van het feit of men voor- of tegenstander is van een herindeling - zie hiervoor de individuele zienswijzen - zijn alle vijf gemeenten van mening dat een herindeling noch de oorspronkelijke individuele gemeenten noch de nieuwe gemeente in een structureel financieel slechtere positie mag brengen.

Ons voorstel is om dit tekort in een gezamenlijk traject in kaart te brengen zodat daar inhoudelijk overeenstemming over kan worden bereikt.

Vervolgens vinden wij het van groot belang dat zou dit tekort met een concreet voorstel moeten worden opgelost via een extra financiële bijdrage zodat de nieuwe gemeente een gezond financieel perspectief op langere termijn heeft.

Dit verschilt van uw opvatting op pagina 45 van het ontwerp dat de nieuwe K5 gemeente het tekort zelf moet oplossen.

U geeft zelf aan op pagina 48 van het ontwerp dat kiezen voor een herindelingsvariant een bestuurlijke keuze is waarbij ook de financiële positie een rol speelt.

Dit is precies wat speelt in een herindelingsproces met voor- en tegenstanders.

De economische crisis en de aankomende bezuinigingen, waar overigens alle gemeenten mee te maken hebben, versterken de noodzaak voor de aandacht ten aanzien van het tekort.

Het is niet reëel (zie voor een nadere onderbouwing de bijlage, die bedoeld is om de financiële aspecten in een constructief gesprek met de Provincie en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties te kunnen voeren) om te veronderstellen dat de gemeente de daling van de algemene uitkering via efficiencyvoordelen kan opvangen zoals u stelt op pagina 44 van het herindelingsontwerp.

Wij vinden dat de oplossing van een fusie-gerelateerd tekort een gemeenschappelijke bestuurlijke verantwoordelijkheid is van gemeente, provincie en rijk.

Hoogachtend,

De gemeenteraad van Bergambacht,
de griffier,

de voorzitter.

Bijlage gemeenschappelijke zienswijze K5/Financiële gevolgen bij herindeling

In het Herindelingsontwerp, met als 'onderlegger' het door het Ministerie van BIZa en Koninkrijksrelaties uitgevoerde financiële onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard, gaan Gedeputeerde Staten ook in op het BMC-rapport 'Bestuurlijke inrichting Krimpenerwaard'. De opmerkingen van Gedeputeerde Staten geven aanleiding tot de volgende reactie.

Wij vinden nog altijd dat het meerjarenperspectief voor een gefuseerde K5-gemeenten in het BMC-rapport van een reële benadering getuigt.

Wij lichten dit laatste graag aan de hand van de volgende punten, die zowel zijn terug te vinden in het Herindelingsontwerp als het BMC-rapport, nader toe:

- a. begrotingsresultaten K5-gemeenten
- b. beheerplannen

- c. salarissen
- d. nieuwe huisvesting
- e. vervallen vaste bijdrage Algemene uitkering
- f. frictiekosten(vergoeding)
- g. effect op woonlasten

Voor alle duidelijkheid,

- de punten **a.** en **b.** hebben betrekking op de financiële positie van de K5-gemeenten 'going-concern' (waar de gemeenten mee te maken hebben, los van de herindeling),
- de punten **c.** tot en met **g.** zijn het rechtstreeks gevolg van de fusie van voornoemde gemeenten.

a. begrotingsresultaten K5-gemeenten

In bijlage 3 van het BMC-rapport is – zoals vermeld – uitgegaan van de begrotingsresultaten van de primitieve begrotingen 2010 van de Krimpenerwaardgemeenten. Op basis daarvan veronderstelt het BMC-rapport dat het totale begrotingstekort van de K5-gemeenten in 2013 uitkomt op ongeveer 2,7 miljoen euro (excl. stelpost). Het Herindelingsontwerp gaat er vanuit dat de nieuwe gemeente ten hoogste 0,5 miljoen euro zal moeten oplossen omdat de huidige gemeenten voor de fusiedatum maatregelen moeten nemen om voornoemd geprognosticeerd tekort ongedaan te maken.

Wij kijken hier anders tegen aan. Enerzijds omdat in de berekeningen van Gedeputeerde Staten er van wordt uitgegaan dat bezuinigingsvoornemens en -taakstellingen al van het ene op het andere jaar voor 100% effect sorteren (in de praktijk een zeer lastige opgave, zelfs indien een gemeente daar enkele jaren de tijd voor krijgt, bijv. tot 1 januari 2013), anderzijds omdat Gedeputeerde Staten zelf aangeven dat op dit moment nog niet duidelijk is wat de effecten van de huidige economische crisis voor de komende jaren zullen zijn. Hetzelfde geldt voor de doorwerking van de accessen van het gemeentefonds.

Hoewel de begrotingen 2011, onder voorwaarden van tijdige duidelijkheid van het voorgestane rijksbeleid via besluiten van het nieuwe kabinet en o.a. de Septembercirculaire, op dit punt meer duidelijkheid zullen brengen hechten wij toch waarde aan recente doorrekeningen per gemeente van de gevolgen van met name de nog verdere afname van de gemeentefondsuitkering, die ons doen concluderen dat het in het BMC-rapport geprognosticeerde tekort ad € 2,7 miljoen per fusiedatum eerder op een hoger (€ 4 à € 5 miljoen) dan op een lager bedrag zal uitkomen. De op de blz. 43 en 46 van het Herindelings-ontwerp verwoorde eis om per 2013 een sluitend meerjarenperspectief te hebben – die wij overigens van harte ondersteunen – maakt in dit verband feitelijk niets uit.

b. beheerplannen

Ook wij zijn van mening dat het BMC-rapport ten aanzien van dit onderwerp, ook qua analyse, niet het complete beeld schetst. Het rapport gaat immers alleen wat dieper in op de beheerplannen c.q. onderhoudsvoorzieningen wegen en niet op de beheerplannen van andere gemeentelijke kapitaalgoederen zoals rioleringen, waterwegen (beschoelingen, bruggen, baggeren), openbare verlichting, speelvoorzieningen, onderwijshuishouding en de gemeentelijke gebouwen. Zijn de stortingen niet met name gerelateerd aan regulier onderhoud (alle beheerplannen hebben namelijk een zeer beperkte looptijd, te weten 2010, sommige 2014 en in een enkel geval 2019 of 2027) dan wel – zoals Gedeputeerde Staten terecht opmerken – aan vervanging ten gevolge van de ondergrond? Gelet op de bodemgesteldheid sorteert regulier onderhoud in de Krimpenerwaard immers - na verloop van tijd - steeds minder effect. Dit laatste maakt uitvoering van ingrijpende, constructieve maatregelen dan wel een algehele reconstructie – ook van rioleringen – op enig moment noodzakelijk. Een moment dat eerder plaats vindt dan elders in Nederland. Dit geldt zowel voor de provincie (denk aan N 210) als voor de gemeenten. Ons inziens leidt dit negatieve effect op de levensduur binnen afzienbare termijn voor de fusiegemeente tot aanzienlijk hogere stortingen in de onderhoudsvoorziening wegen en riolering dan wel tot een aanzienlijke toename van kapitaallasten voor deze gemeentelijke kapitaalgoederen. Op de wens van het Hoogheemraadschap om het onderhoud van de buitenwegen over te dragen naar de gemeenten gaan wij in dit kader hier niet verder in behoudens de opmerking dat dit financieel de nodige gevolgen zal hebben.

Dit onderdeel afsluitend zijn wij van mening dat de correctie niet naar beneden moet worden bijgesteld maar eerder aanzienlijk naar boven indien – naast het beheerplan wegen c.q. de stortingen voor wegenonderhoud – ook het onderhoud van eerdergenoemde, andere gemeentelijke kapitaalgoederen nog eens nauwkeurig worden geïnventariseerd en geanalyseerd. Terecht merkt het BZK-onderzoek - waarin overigens het jaar 2009 als uitgangspunt heeft gediend - op dit punt op dat met name de beleidskaders voor het onderhoud van kapitaalgoederen grote budgettaire gevolgen kunnen hebben en dat er op moet worden gelet of de beheerplannen volledig in de begroting en meerjarenraming zijn verwerkt.

c. salarissen

Gedeputeerde Staten constateren dat in het onderzoeksrapport Financieel onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Provincie Zuid-Holland op blz. 47 de loonsom stijgt met 1,1%. De aanname van BMC dat de loonsom 5% hoger is dan het huidige niveau van de K5-gemeenten is echter al voorzichtig geraamd. Dat Gedeputeerde Staten dit terugbrengen tot 1,1% en baseren op gegevens van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, die dateren uit 2007, en een indicatief gemiddelde loonsom van de groottegroep waartoe de K5 behoort – en die dus óf op natuurlijke wijze dit inwoneraantal hebben bereikt dan wel door fusie in het verleden en inmiddels in een genormaliseerde situatie zijn terecht gekomen – is een aanname waar nader overleg en uitleg gewenst is. Een reden temeer om dit punt in het bijzonder onder de aandacht te brengen.

Het Herindelingsontwerp kent in rijke mate woorden als 'versterking van de bestuurskracht'. Hiermee wordt bedoeld dat de bestuurlijke en ambtelijke organisatie van de gefuseerde gemeenten voldoende robuust zijn om taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden goed uit te oefenen, zodat door een goede arbeidsmarktpositie en de juiste mate van specialisatie gekomen kan worden tot een goed bestuur en dienstverlening.

Op basis van ervaringen in pas gevormde fusiegemeenten (Lansingerland en Zuidplas) en de nog te vormen gemeente Kinderdijk (Graafstroom, Liesveld en Nieuw Lekkerland) constateren wij het volgende:

- het functiebeschrijvings- (functieboek) en waarderingstraject voor de fusiegemeente resulteert door de aan het inwoneraantal gerelateerde bazoldigingsstructuur in een hogere waardering van ruim 70% van de functies in de te fuseren (kleinere) gemeenten (dus gemeenten met een lager salarisniveau);
- ruim 50% van de medewerkers wordt geplaatst op een hoger functieniveau;

- de nieuwe organisatie kent een aanzienlijk aantal formatieplaatsen meer dan het totaal van de voormalige gemeenten. De toekomstige gemeente Kinderdijk (30.000 inwoners) kent (uitgaande van de huidige nieuwe gefuseerde ambtelijke organisatie) 25 formatieplaatsen meer, de gemeente Zuidplas (41.000 inwoners) noemt een toename van 32 fte's.

De gemeente Zuidplas heeft berekend dat het vorenstaande heeft geleid tot een stijging van de loonsom met € 2,25 miljoen ten opzichte van het totaal van de loonsom van de voormalige gemeenten. Indien we laatstgenoemd bedrag extrapoleren naar een K5-gemeente van 55.000 inwoners dan constateren wij dat de stijging van de loonsom uitkomt op een percentage tussen 10 en 13% (ruim € 3 miljoen euro). In de cijferopstelling in de afsluiting ramen wij voorzichtigheidshalve ca. 10% (is € 2,5 miljoen euro).

Bij het punt 'frictiekosten' besteden wij aan de personeelskosten overigens ook nog de nodige aandacht.

d. nieuwe huisvesting

Gedeputeerde Staten stellen met de laatste zin op blz. 47 van het Herindelingsontwerp dat het vooral van de politieke keuzes en het beleid van de nieuw te vormen gemeente afhangt of een gezonde financiële positie kan worden gecontinueerd of dat een minder gezonde financiële positie kan worden verbeterd.

Ten aanzien van dit punt vragen wij ons af waarom GS de conclusies van een gedateerd onderzoek in Overijsselse fusiegemeenten (zoals Gedeputeerde Staten doen) hanteert en niet op de ervaringen in recente Zuid-Hollandse fusiegemeenten zoals Westland, Lansingerland en Zuidplas:

- het duurt ten minste 4 jaar voordat een nieuw gemeentehuis kan worden gerealiseerd. Tot dat moment moet – om kennis en specialismen van de medewerkers bijeen te brengen en frustraties over en extra kosten door het verdeeld werken over diverse locaties zoveel als mogelijk te voorkomen – bedrijfsruimte worden gehuurd of gekocht. Kosten € 300.000 tot € 500.000 per jaar;
- het blijkt – onder verwijzing naar o.a. het raadsbesluit van de gemeente Lansingerland (53.000 inwoners en voorheen werkend in 5 locaties) – dat de jaarlijkse kosten van het gemeentehuis bijna € 2 miljoen bedragen waarvan – met inzet van € 20 miljoen uit de algemene reserve, Eneco dividend van € 0,5 miljoen per jaar, vrijvallende kapitaallasten, personeelsbesparing e.d. – per saldo € 550.000 per jaar als extra last op de begroting van de fusiegemeente blijft drukken;
- het blijkt dat verkoop/verhuur van de oude panden zeer moeilijk ligt omdat in de praktijk blijkt dat voormalige gemeentehuizen (die vaak ook nog een monumentenstatus hebben) slechts tegen zeer veel kosten – het welk de opbrengsten dus in belangrijke mate 'drukken' – geschikt kunnen worden gemaakt voor andere gebruiksdoeleinden. Zo raamt de gemeente Lansingerland aan netto opbrengst voormalige gemeentehuizen € 4,6 miljoen tegen nieuwbouwkosten gemeentehuis € 32,7 miljoen.

De in het BMC-rapport gehanteerde aanname dat circa 50% van de realisatiekosten van het nieuwe pand (in het BMC-rapport geraamd op € 40 miljoen) kan worden gefinancierd uit de verkoop/verhuur van de oude panden (derhalve € 20 miljoen) blijkt in de praktijk dus veel meer een 'wishful thinking' te zijn;

e. vervallen vaste bijdrage Algemene uitkering

Wij hebben vraagtekens om binnen de eerste reguliere mijb-cyclus van de gefuseerde gemeente de vervallen vaste bijdrage van de Algemene uitkering te elimineren zoals gesteld op blz. 47. Zo gaat de gemeente Zuidplas er vanuit dat van deze terugval van de Algemene uitkering (één in plaats van drie vaste bedragen) ten hoogste 70% kan worden gecompenseerd door lagere uitgaven. Daarbij komt in ons geval nog eens het gegeven dat de integratie van diverse bedrijfsonderdelen door middel van de Gemeenschappelijke Regeling K5 nu al heeft geleid tot efficiencyoordelen die normaliter pas na een fusie kunnen worden "ingeboekt".

Deze recente ervaringscijfers afzettend tegen de op blz. 47 van het BMC-rapport vermelde becijfering geven ons aanleiding tot nader overleg hierover met de provincie en BZK tot nadere afstemming. Wij denken hierbij concreet aan de winst die de herindeling de Algemene uitkering oplevert. Deze dient terug te vloeien naar de Krimpenerwaard.

f. frictiekosten(vergoeding)

Wij willen nog stil staan bij de frictiekosten waarvoor de fusiegemeenten op basis van de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling een tegemoetkoming via de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds ontvangen. Het gaat hierbij om een bedrag van in totaal ruim € 16,6 miljoen. Zo op het eerste gezicht een fors bedrag maar, zoals tijdens de bijeenkomst op 27 april jl. terecht door Gedeputeerde Van Engelshoven-Huls opgemerkt, de fusiegemeenten hebben dit bedrag volledig nodig om de kosten, die voortvloeien uit het fusieproces, op te vangen. Wat tijdens de bijeenkomst onderbelicht is gebleven is het gegeven dat de frictiekostenvergoeding moet worden 'voorgeschoten' en pas na de fusie in 4 jaar (40-20-20-20%) wordt uitbetaald.

In de brief van 26 april 2010 van Gedeputeerde Van Engelshoven-Huls wordt aangegeven dat GS in hoofdstuk 6.3 van het Herindelingsontwerp een bijdrage wil leveren. Indien dit een bijdrage in financiële zin is betekent dit dat de eerste jaren na de fusie voor de nieuwe gemeente het geprognosticeerde renteverlies (bij een rekenrente van 5% en afhankelijk van het moment van uitbetaling) van € 800.000 + € 500.000 + € 330.000 + € 165.000 = € 1.795.000 voorkomen zou kunnen worden.

Hierbij komen kosten welke ook ten laste van de frictiekosten worden gerekend: de kosten van voorbereiding (plan van aanpak, projectleiding en ondersteuning), personeelskosten (wachtgelden¹ bestuurders en personeel, werving en selectie, reiskosten dislocaties, inhuur van personeel omdat 'de winkel open moet blijven'), automatisering¹ (conversie naar nieuwe systemen, bekabeling e.d.) en overige kosten zoals communicatie, voorlichting en archiveren, maar dat de kosten van meubilair, nieuw gemeentehuis, hogere salariskosten e.d. ten laste van de reguliere gemeentebegroting moeten worden gebracht.

In de praktijk blijkt dat de frictiekostenvergoeding voldoende is om de kortlopende fusiekosten te compenseren maar zeker niet de langlopende kosten zoals huur bedrijfsruimte en wachtgelden. Voor wat betreft deze laatste kostenpost nog het volgende. Zowel in het Herindelingsontwerp als in de Wet Arhi wordt gesproken over wachtgelden.

Dit geldt echter alleen bestuurders. Wachtgeld is namelijk niet meer van toepassing op ambtelijk personeel dat wordt ontslagen na 1 januari 2001. Daarvoor geldt een ww- en aanvullende ww-uitkering, waarvoor gemeenten overigens zelf geheel risicodragend zijn. Op dit punt is de Wet Arhi dus niet meer actueel. De ww-uitkering heeft verder directe gevolgen voor de pensioenopbouw van betrokkenen en vanuit de ww-positie is er ook geen mogelijkheid gebruik te maken van de FPU-regeling. Een en ander kan tot gevolg hebben dat – zeker bij een wat 'vergrijzend' ambtenarenbestand – dat de vakbonden bij de fusie van gemeenten geen gedwongen ontslagen accepteren en dat een gedwongen vertrek van ambtelijk personeel alleen mogelijk is via een vaststellingsovereenkomst waar zeer veel middelen mee zijn gemoeid.

Tot voor kort waren er voor ambtelijke medewerkers, die niets voor het meemaken van een fusieproces voelden of het vermoeden hadden bij de inpassing/plaatsing op de door hen gewenste functie binnen de nieuwe organisatie 'buiten de boot te vallen' voldoende mobiliteitsmogelijkheden elders. Daar werd ook vol gebruik van gemaakt. Zo startte de gemeente Lansingerland met 60 vacatures en de gemeente Zuidplas met 55 vacatures. Dat dit leidde tot zeer beperkte kosten wegens ontslaguitkeringen is daaraan inherent. Op dit moment zijn door de financiële crisis en de mogelijke verlaging van de Algemene uitkering de mogelijkheden voor ambtelijke medewerkers om bij een andere gemeente een passende functie te vinden afgenomen en is de kans aanwezig dat bij fusie van de K5-gemeenten de ontslaguitkeringen voor met name management, waarvan er na de fusie velen hun huidige functie zullen kwijtraken, op een hoger bedrag zullen uitkomen dan bij eerdere gemeentelijke herindelingen het geval was.

¹ Deze kosten mogen slechts voor 50 % van het fusiebudget komen.

Dat door of ondanks mobiliteitsbeperkingen de druk om gekwalificeerd personeel van buiten de eigen organisaties aan te nemen, zal toenemen is echter ook een gegeven. Immers, een bestuurskrachtiger organisatie wordt slechts gedeeltelijk bereikt door de kwantiteit (som van de medewerkers) maar veel meer door de toename van kwaliteit, die niet in alle gevallen – zo gebiedt de eerlijkheid te zeggen – bij de huidige medewerkers beschikbaar is: de opschaling van de gemeente betekent automatisch andere strategische uitgangspunten en andere kwaliteitsnormen waardoor niet direct van het aspect 'mens volgt functie' mag worden uitgegaan.

Gezien de brief van 26 april 2010 gaan wij er van uit dat - gezien de ervaring in de onlangs heringedeelde gemeente Zuidplas - de Provincie en het Ministerie ons tegemoet willen komen in de hoge frictiekosten

g. effect op woonlasten

Het Herindelingsontwerp staat uitvoeriger stil bij het effect op woonlasten als gevolg van het samengaan van de K5-gemeenten (blz. 45 Herindelingsontwerp). Het effect wordt door Gedeputeerde Staten echter wel heel eenvoudig berekend, te weten harmonisatie door middel van de berekening van een gemiddeld tarief, waardoor de woonlasten voor de inwoners van één kern stijgen en zich er voor de overige Krimpenerwaardbewoners een (lichte) daling van de tarieven aftekent.

Wij kunnen ons enerzijds nauwelijks voorstellen dat de gemeenteraad van de nieuwe K5-gemeente alleen de inwoners van de ene kern met fors hogere woonlasten confronteert (6,9%) en deze meeropbrengst laat terugvloeien naar de overige inwoners van dezelfde K5-gemeente, anderzijds omdat deze methodiek niet opgaat in een (fusie)gemeente die wordt geconfronteerd met een financieel zorgelijke situatie. Dan geldt voor alle inwoners eerder een toename van de woonlastendruk dan enkel en alleen een gelijktrekking van tarieven met de positieve en negatieve consequenties van dien.

Ter afsluiting

Wij komen tot een afsluiting waar het gaat om de financiële positie van een K5-gemeente in relatie met wat hierover is opgemerkt in Herindelingsontwerp versus het BMC-rapport.

Wij constateren meer zorgen rond de financiële situatie van her in te delen gemeenten. Uit publicaties in de vakpers blijkt dat de zes fusiegemeenten die per 1 januari 2010 zijn gevormd (Peel en Maas, Venlo, Horst a/d Maas, Venray, Oldambt en Zuidplas) allen te maken hebben met een aanzienlijk begrotingstekort. Ook eerdere fusies in West-Friesland laten dit beeld zien met in alle gevallen als één van de belangrijke oorzaken de relatief lagere Algemene uitkering uit het Gemeentefonds, o.a. doordat na de fusie slechts één keer het basisbedrag wordt ontvangen.

Op grond van dit geactualiseerde en verder uitgewerkte BMC-rapport constateren wij:

1. dat de K5-gemeenten de eerstkomende jaren in werkelijkheid te maken zouden kunnen krijgen met een in totaliteit tot minimaal € 4 miljoen per jaar oplopend begrotingstekort ten gevolge van de huidige financiële crisis en teruglopende accessen van het gemeentefonds (zie punt a.), alsmede aanzienlijke extra stortingen in de onderhoudsvoorzieningen wegen, rioleringen enz. (zie punt b.). Nadrukkelijk stellen wij hierbij dat de Krimpenerwaard zich met name bij punt a niet in een uitzonderingspositie bevindt. Alle gemeenten hebben te maken met deze problematiek.
2. dat de nieuwe K5-gemeente wordt geconfronteerd met voorshands niet door Rijk of Provincie compensabele kosten die rechtstreeks verband houden met effectuering van de herindelingsvariant K5-gemeente (zie de punten c. tot en met g.) ter grootte van ca € 6 miljoen bij aanvang fusie.

Laatstgenoemde bedragen, die dus alleen betrekking hebben op de punten c. tot en met g., zijn als volgt opgebouwd:

Onderdelen:	Kosten 1 ^o jaar na fusie (x € 1.000)
- = kostenstijging/afname inkomsten	
+ = kostenbesparing	
<u>Fusie gerelateerde kosten</u>	
- Salarissen	-2.500
- Loonsom bestuur + griffie	712
- Nieuwe huisvesting	- 300 structureel oplopend tot ca - 2.000
- Algemene uitkering (vervallen vaste bijdrage)	-1.480
- Voorfinanciering frictiekosten	- 800 structureel (in 4 jaar) aflopend tot 0
- Wachtgelden, ontslagvergoedingen,	-1.500 structureel aflopend tot 0
<i>totaal fusie gerelateerde meerkosten</i>	<u>-5.848</u>

Voor alle duidelijkheid: het gaat hier om **structurele** kosten.

Op het onderdeel **Incidentele** kosten zijn wij onder het kopje frictiekosten al uitgebreid ingegaan.

Tellen wij bij de laatstgenoemde fusiegerelateerde kosten ook nog eens de € 4 à € 5 miljoen, nodig om de verwachte begrotingstekorten weg te werken en de onderhoudsvoorzieningen op een financieel verantwoord peil te brengen, dan kunnen wij niet anders dan persisteren in de conclusie dat de financiële positie van een K5-gemeente nadrukkelijk aandacht vraagt en dat in het BMC-rapport zeker niet – zoals Gedeputeerde Staten stellen op blz 46 – wordt uitgegaan van een verkeerde voorstelling van zaken.

Reg. dd: 11/06/2010
Beh: P.P. Stoof

Raad d.d. 29-6-2010

Akkoord: *[Handwritten signature]*
de griffier

Unaniem vastgesteld.

Gemeente
Nederlek

3011200076

AANTEKENEN

Provincie Zuid-Holland
College van Gedeputeerde Staten
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Contactpersoon	drs. T.W.B.M. van der Torre drs. P. Schouten	Ons kenmerk	NE10/04042	Datum	08 JULI 2010
Doorklesnr.	(0180) 66 77 75 (0180) 66 77 03	Uw kenmerk	PZH2010- 164397973A	Bijlage(n)	geen
Onderwerp	Zienschwizje Nederlek op het herindelingsontwerp Krimpenerwaard				

Geacht college,

Op 6 april 2010 heeft u het herindelingsontwerp Krimpenerwaard vastgesteld. U geeft daarmee aan dat u de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vliet wilt herindelen tot één nieuwe gemeente. Wij zijn in uw brief van 6 april 2010 op de hoogte gebracht van dat besluit. Daarin liet u ons weten dat wij tot uiterlijk 12 juli aanstaande in de gelegenheid zijn een zienschwizje in te dienen over dat herindelingsontwerp. In deze brief zetten wij onze zienschwizje uiteen.

1. Weet u wat de inwoners van Nederlek willen?

Wat willen de inwoners van Nederlek? Die vraag staat bij ons centraal bij belangrijke vraagstukken. Zo zien wij als raad de democratische mogelijkheid besluiten te nemen. Het vraagstuk over de bestuurlijke toekomst van de gemeente is veruit het belangrijkste op dit moment en gaat al onze inwoners aan.

De lokale politiek staat in Nederlek letterlijk en figuurlijk tussen de inwoners. Daarom doen wij er alles aan om aansluiting te vinden bij de vraag: wat willen de burgers? Wij benaderen het vraagstuk van de bestuurlijke toekomst daarom vanuit het perspectief van betrokkenheid en democratie. Helaas benadert u het vraagstuk van de bestuurlijke toekomst op een heel andere manier. Uw fusieplan voor Nederlek baseert u op een hiërarchisch-bureaucratisch perspectief. U stuurt vanuit het centrum, vanuit één punt en van afstand. U stelt technologische overwegingen over bestuurskracht centraal, die overigens op zich weinig solide zijn.

Op basis van wat wij weten van onze inwoners, zijn wij het pertinent oneens met uw fusieplannen. Wij vinden herindeling een onnodig zwaar middel om de maatschappelijke vraagstukken waar de gemeenten in de Krimpenerwaard voor staan op te lossen. De vraagstukken in onze regio vragen niet om grotere gemeenten, maar juist om een lokale en slagvaardige overheid die dicht bij haar inwoners staat. Dat geldt in elk geval voor onze gemeente.

In deze brief gaan wij dieper in op onze motivering om zelfstandig te blijven. Wij tonen aan dat wij als zelfstandige gemeente veel beter in staat zijn invulling te geven aan de opgaven die op ons afkomen. Ook onderbouwen wij waarom een zelfstandig Nederlek goed samengaat met een krachtige regio Krimpenerwaard.

2. Visie Nederlek op haar gemeente en de regio

De regio waar Nederlek onderdeel van uitmaakt, kenmerkt zich door een voornamelijk agrarisch karakter met een lage dynamiek. De opgaven die in onze regio spelen, sluiten aan op dat karakter. Nederlek is, in samenwerking met de KS-organisatie, in staat die opgaven goed aan te pakken.

Kenmerken van Nederlek

Nederlek is een gemeente met 14.000 inwoners. De meeste inwoners wonen in een van de twee kernen (Krimpen aan de Lek, Lekkerkerk). De kernen liggen ongeveer 3,5 km van elkaar en hebben door hun relatief geringe omvang een dorps karakter. De voorzieningen in de kernen zijn op orde. Beide kernen zijn omgeven door landelijk gebied en liggen aan de rivier de Lek. Het landelijk gebied is onderdeel van de Krimpenerwaard, die weer onderdeel is van het Groene Hart.

Dankzij deze schaal is nauw contact tussen bestuur en bevolking mogelijk en vanzelfsprekend. De drempel om bestuurders aan te spreken is laag. Collegeleden en raadsleden bevinden zich tussen de inwoners, hebben een luisterend oor en weten daardoor heel goed wat er speelt. Er zijn rechtstreekse contacten tussen burgers en raadsleden. Vrijwel iedere burger kent wel één of meerdere raadsleden, die men dan ook direct kan aanspreken. Daar zijn tijdens diverse formele en informele bijeenkomsten ook mogelijkheden voor.

Inwoners en organisaties herkennen zich om die reden in de gemeente Nederlek en spannen zich in voor de toekomst van hun gemeente. Dat blijkt bijvoorbeeld uit de hoge respons op de enquête over de bestuurlijke toekomst van onze gemeente, de opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen en het feit dat 56 inwoners een rol hebben als buurtcoördinator.

Hieruit kunt u afleiden dat onze inwoners en instellingen de aanspreekbaarheid van het bestuur en invloed op beleid belangrijk vinden. Dat geldt ook voor bedrijven en verenigingen. Wij zoeken dan ook steeds naar mogelijkheden om de aansluiting met hen te behouden en waar mogelijk te verbeteren.

Kenmerken van Nederlek en de regio

Nederlek neemt deel aan het samenwerkingsverband Midden-Holland (ISMH). Met uitzondering van Gouda bestaan de gemeenten binnen dit verband, net als Nederlek, uit kleine kernen. De meeste gemeenten hebben een omvangrijk landelijk gebied.

De vraagstukken die in onze regio spelen sluiten aan op het karakter van het gebied. Er is dan ook absoluut geen sprake van grootstedelijke problemen waar gemeenten in de Randstad voor staan. Die gemeenten staan voor zeer grote uitdagingen op het gebied van onder andere immigratie, werkloosheid, criminaliteit. Dat zijn onderwerpen die in onze regio nauwelijks of niet spelen. U erkent dat ook. Deze onderwerpen staan niet in het overzicht 'forse opgaven in de Krimpenerwaard' in uw brief van 2 februari 2009. In die brief stelt u dat dit overzicht van opgaven voor u wel aanleiding tot herindeling is.

Het is onlogisch te veronderstellen dat de gemeenten in de Krimpenerwaard niet in staat zijn die opgaven goed op te pakken. Immers, alle door u benoemde 'forse opgaven' die tot het gemeentelijke takenpakket horen, waren al afgerond toen u ons daarop wees in uw brief. De gemeenten werken bovendien positief mee aan een oplossing voor de opgaven die niet bij de gemeente liggen, maar die u wel noemt als onze problemen. Daarbij doelen wij op de aanleg van uw eigen provinciale weg N210 (die er nu bijna ligt) en de waterviligheid (de dijkverzwaring die het Hoogheemraadschap binnenkort afrondt).

Onze conclusie is dan ook dat de Krimpenerwaardgemeenten uitstekend in staat zijn om vraagstukken die spelen in onze regio op te lossen.

3. Visie van Nederlek op samenwerking

De K5-samenwerking levert de afzonderlijke gemeenten en de Krimpenerwaard als geheel veel op. Die samenwerking willen wij dan ook voortzetten. Wij willen niet fuseren. Onder meer omdat een grotere gemeente een andere (lees formelere en bureaucratische) manier van werken met zich meebrengt. Een werkwijze die niet strookt met het karakter van onze kleine dorpen.

Huidloze K5-samenwerking succesvol

Wij hebben met de K5-samenwerking veel bereikt. Niet alleen op operationeel gebied. Ook op strategisch niveau hebben wij gezamenlijk in een paar jaar belangrijke beleidsdocumenten opgesteld. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om:

- regionale woonvisie en huisvestingsverordening;

- regionale structuurvisie;
- leefbaarheidsplan;
- waterplan;
- structuurvisie detailhandel;
- economische visie;
- visie recreatie en toerisme.

Deze documenten tonen aan dat de vijf gemeenten de belangen voor de Krimpenerwaard laten prevaleren boven hun eigen belangen. Wij lichten hierna enkele toe. De woonvisie heeft als doel te bouwen voor leefbare kernen in de Krimpenerwaard. Een evenwichtige leeftijdsopbouw van ons inwonersbestand stond daarbij centraal. Op basis van deze gedachte hebben de gemeenten Bergambacht en Schoonhoven het aantal woningen dat zij kunnen en mogen bouwen afgestemd met Ouderkerk. Daardoor wordt de gemeente Ouderkerk, die in eerste instantie te weinig bouw mogelijkheden had, toch in staat gesteld woningen te ontwikkelen voor haar inwoners. Daardoor kan Ouderkerk woningen bouwen om haar eigen kernen leefbaar te houden dan wel te maken.

Ook de structuurvisie detailhandel getuigt van het denken in belangen voor de gehele Krimpenerwaard. Met dit document is overeenstemming bereikt over welk voorzieningenniveau bij een kern past. Toekomstige detailhandelontwikkelingen worden daarop afgestemd.

In de visie recreatie en toerisme hebben wij gezamenlijk knooppunten aangegeven in de Krimpenerwaard. Op die knooppunten zijn ondernemersinitiatieven (op recreatief gebied) wenselijk. Kortom, ook dit document is een leidraad voor ontwikkelingen in de gehele Krimpenerwaard, waar alle vijf de gemeenten zich aan committeren.

U besteedt weinig aandacht aan deze resultaten en benadrukt in uw herindelingsontwerp alleen de aspecten van de samenwerking waarover bij de gemeenten (nog) geen overeenstemming is. Deze aspecten vergroot u uit en trekt u bovendien uit hun verband. Deze manier van doelredenering vinden wij een onbegrijpelijke en verwerpelijke werkwijze. Een simpel voorbeeld. U citeert in paragraaf 5.3 van uw herindelingsontwerp een passage waarin wij zeggen dat Nederlek concludeert dat het gekozen samenwerkingsmodel geen duurzaam bestuurlijk model is om substantieel bij te dragen aan onze bestuurskracht. U plaatst dat in een context waardoor het lijkt alsof wij vinden dat de K5-samenwerking geen toekomst heeft. Dat is geheel onjuist. U weet ook dat wij in die passage bedoelen dat wij vinden dat het gekozen samenwerkingsmodel aangepast moet worden en niet dat de samenwerking op zich niet deugt.

Samenwerkingsverbanden voor de toekomst

Omdat de huidige samenwerking succesvol is, willen wij die voortzetten. Samenwerking biedt ons de voordelen van schaalvergroting, maar doet géén afbreuk aan de voordelen die wij zien in de huidige situatie als zelfstandige gemeente.

Samenwerking met andere gemeenten willen wij ook voorzetten bij een herindeling in de Krimpenerwaard waar wij geen onderdeel van uitmaken. Wij vinden het vanzelfsprekend dat wij op strategische gebieden blijven samenwerken en afstemmen. Dat geldt bijvoorbeeld voor de uitvoering van het Veenweidepact. Wij verzekeren u dat een zelfstandig Nederlek die uitvoering niet in gevaar brengt. U kunt dat onder andere afleiden uit de actieve rol die onze gemeente vervult bij de coördinatie van de vier afzonderlijke gemeentelijke bestemmingsplannen. Die plannen worden opgesteld om het beleid uit het Veenweidepact te vertalen in concrete regelgeving. U constateert dat zelf ook in uw herindelingsontwerp in paragraaf 2.4. Als zelfstandige gemeente Nederlek kunt u ook in de toekomst die actieve instelling van ons verwachten. Als andere gemeenten in de Krimpenerwaard willen herindelen, dan zij dat zo. Wij zien echter geen enkele reden waarom Nederlek daar ongewild bij betrokken moet worden. Wij blijven actief meewerken aan de uitvoering van de (strategische) opgaven. Daarmee vervallen uw argumenten om ons bij de herindeling te betrekken.

Ook vinden wij het vanzelfsprekend om de operationele samenwerking voort te zetten als twee of meer andere gemeenten in de Krimpenerwaard herindelen tot een nieuwe gemeente. Wij zien niet in waarom herindeling van andere gemeenten de samenwerking met Nederlek per definitie uitsluit. Wij hebben die signalen in elk geval niet ontvangen. Mochten die ons in de toekomst wel bereiken, dan zoeken wij naar

alternatieven voor de taken die nu in het samenwerkingsverband K5 zijn ondergebracht. Die kunnen wij onderbrengen in onze eigen organisatie of in een nieuw te vormen samenwerkingsverband. Een eerste alternatief daarvoor is samenwerking met Krimpen aan den IJssel. Op verschillende bijeenkomsten vernamen wij van verschillende raadsleden van die gemeente dat ook zij meerwaarde zien in een intensievere samenwerking. Bovendien blijkt uit het onderzoek van dr. L. Schaap 'Tussen zellingen en hoofdvaarwegen' dat beide gemeenten gemeenschappelijke opgaven hebben en een overeenkomstige oriëntatie kennen. Inwoners van beide gemeenten richten zich vooral op het westen.

Uiteraard zijn er nog diverse andere samenwerkingsmogelijkheden denkbaar. De operationele taken die de K5 nu voor ons uitvoert, zijn voor de toekomst dan ook zonder meer veiliggesteld. Daarom vinden wij dat u ons die mogelijkheid tot samenwerking moet bieden en dat niet mag zien als teken van zwakte. Staatssecretaris Bijleveld deelt deze mening. Zij heeft in oktober 2009 in de Tweede Kamer gezegd dat samenwerkingsverbanden een prima alternatief zijn voor herindelingen.

De toekomstige herindeling tot één K5-gemeente is overbodig en gedoemd te mislukken

Herindeling is een veel te zwaar en onnodig middel om de bescheiden vraagstukken op te lossen die in onze gemeente en regio spelen. Daar komt bij dat samenvoeging van de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist leidt tot een verslechtering van de uitvoering van gemeentelijke taken. Deze nieuwe gemeente kent maar liefst twaalf kleine kernen. Die kernen zijn vele kilometers van elkaar verwijderd. Er is geen enkele oriëntatie tussen de kernen aanwezig. Het college van Schoonhoven bevestigde dat in het met u gevoerde Arhi-overleg. Dat college stelt dat er een bestuurlijke relatie is, maar ook niets meer.

Daarnaast blijkt uit het onderzoek van dr. L. Schaap 'Tussen Zellingen en Hoofdvaarwegen' uit 2009 duidelijk dat ook de oriëntatie van de kernen op de regio sterk verschilt. Het oosten van deze fusiegemeente kent een maatschappelijke oriëntatie op Gouda terwijl het westen zich richt op de regio Rotterdam. Dit houdt in dat de nieuwe gemeente geen enkele interne samenhang kent en ook nooit een eenheid kan gaan vormen. De gemeente die ontstaat na de door u beoogde herindeling moet veel te veel tijd en energie richten op interne vraagstukken. Daardoor kan zij niet haar regionale belangen behartigen. De bestuurskracht van de regio als geheel wordt dus zwakker door de vorming van één K5-gemeente. Dit staat nog los van het feit dat herindeling op zichzelf een grote impact heeft op de betrokken organisaties. De verschillende organisaties kennen momenteel eigen beleid, werkwijzen en cultuur. U moet niet onderschatten wat het samenvoegen daarvan betekent. Het duurt nog jaren voordat de nieuwe gemeente functioneert op een wijze die inwoners van hun gemeente mogen verwachten. Herindeling heeft jarenlang een negatieve invloed op de bestuurskracht.

Met deze herindeling ontstaat een gemeente van ongeveer 53.000 inwoners. Onderzoeken tonen aan dat grotere gemeenten niet beter functioneren. Wel is bekend dat grotere gemeenten *anders* functioneren. De oorspronkelijke sterk natuurlijke en eenvoudige coördinatie maakt dan plaats voor een bureaucratische manier van beleidsvoorbereiding. Dit leidt bijvoorbeeld tot een vertraging van vergunningverlening en vermindering van de klantgerichtheid. Dat is een formele werkwijze die misschien wel past in een zwaar verstedelijkte omgeving, maar zeker niet in een plattelandsgemeente of agrarische regio.

In onze gemeente is onder inwoners interesse in gemeentepolitiek. Ook onder jongeren. Dat blijkt ook uit het feit dat Nederlek het jongste raadslid van Nederland heeft. De belangstelling van burgers voor gemeentepolitiek en het vertrouwen van burgers in de gemeente neemt af naarmate de gemeente groter is. Dit komt niet alleen doordat de fysieke afstand tot het gemeentehuis groter wordt, ook de zichtbaarheid van het gemeentebestuur neemt af. De afstand tussen burger en de gemeente neemt op alle fronten toe. Het is dan ook niet verwonderlijk, maar tegelijkertijd wel zorgelijk, dat de opkomst voor lokale verkiezingen afneemt. Met andere woorden; de burger interesseert zich minder voor gemeentepolitiek. Dat alleen al moet voor de overheid een signaal zijn niet lichtzinnig met herindeling om te gaan. Dat geldt zeker in ons geval, omdat er geen maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak voor herindeling bestaat.

Buiten het feit dat bij herindeling het vertrouwen van burgers in gemeentepolitiek daalt, is bekend dat herindeling kostenverhogend werkt. Dat blijkt onder andere uit het onderzoek van Maarten A. Allers, directeur COELO en universitair hoofddocent aan de Rijksuniversiteit Groningen. Zijn onderzoek heeft hij in mei 2010 in het vakblad voor economie en beleid (ESB) gepubliceerd. De meerkosten als gevolg van de herindeling moeten inwoners betalen, terwijl tegelijkertijd de dienstverlening niet aansluit op hun wensen. Dit staat nog los van het feit dat Ouderkerk vanaf 2008 onder financiële curatele van het rijk stond vanwege een structureel slechte financiële situatie. Door de toezegging in juni 2010 van het rijk om eenmalig een aanvullende bijdrage aan Ouderkerk te verstrekken voor het jaar 2009 is dit financiële toezicht (met terugwerkende kracht) per 1 januari 2010 weliswaar beëindigd. Maar u weet ook dat het rijk aan de daadwerkelijke uitkering van dat bedrag wel de voorwaarde stelt dat Ouderkerk meerjarig een sluitende begroting presenteert. Het is dus nog allerminst zeker of dit bedrag wel wordt uitgekeerd. Nog los daarvan worden onze zorgen over de structurele financiële situatie van de gemeente niet weggenomen. U leest in het advies van de Raad voor financiële verhoudingen aan het rijk van 14 april jl. dat ook die vindt dat de financiële positie van Ouderkerk kwetsbaar is. De kwetsbare situatie van Ouderkerk zet onherroepelijk een zware druk op de begroting van de nieuwe gemeente. Wij maken ons dan ook ernstig zorgen over de duurzame financiële situatie van de nieuwe gemeente. Wij vrezen dat de nieuwe gemeente op korte termijn onder financieel toezicht van het rijk komt te staan.

Wij hebben samen met de overige K5-gemeenten een zienswijze met betrekking tot de financiële aspecten opgesteld. Die luidt als volgt.

In het Herindelingsontwerp, met als 'onderlegger' het door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties uitgevoerde financiële onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard, gaat u ook in op het BMC-rapport 'Bestuurlijke inrichting Krimpenerwaard'. Die reactie geeft ons aanleiding tot het volgende.

Alle vijf gemeenten maken zich ernstig zorgen over de structurele financiële situatie van de nieuwe gemeente als voorgesteld. Wij vinden een goede en gezonde financiële uitgangspositie een - met elkaar gedeelde - zeer belangrijke factor voor het slagen van het samenvoegingsproces.

Los van het feit of men voor- of tegenstander is van een herindeling - zie hiervoor de individuele zienswijzen - zijn alle vijf gemeenten van mening dat een herindeling noch de oorspronkelijke individuele gemeenten, noch de nieuwe gemeente in een structureel financieel slechtere positie mag brengen.

Ons voorstel is dan ook om dit tekort in een gezamenlijk traject in kaart te brengen zodat daar inhoudelijk overeenstemming over kan worden bereikt. Vervolgens vinden wij het van groot belang dat dit tekort met een concreet voorstel wordt opgelost. Dit kan via een extra financiële bijdrage zodat de nieuwe gemeente een gezond financieel perspectief op langere termijn heeft. Dit verschilt van uw opvatting op pagina 45 van het ontwerp dat de nieuwe K5-gemeente het tekort zelf moet oplossen. U geeft zelf aan op pagina 48 van het ontwerp dat kiezen voor een herindelingsvariant een bestuurlijke keuze is waarbij ook de financiële positie een rol speelt.

De economische crisis en de aankomende bezuinigingen, waar overigens alle gemeenten mee te maken hebben, versterken de noodzaak voor de aandacht ten aanzien van het tekort. Het is niet reëel om te veronderstellen dat de gemeente de daling van de algemene uitkering via efficiëntievoordelen kan opvangen zoals u stelt op pagina 44 van het herindelingsontwerp. Wij vinden dat de oplossing van een fusiegerelateerd tekort een gemeenschappelijke bestuurlijke verantwoordelijkheid is van gemeente, provincie en rijk.

Een uitgebreide onderbouwing van het bovenstaande met betrekking tot de financiële aspecten wordt u in een aparte brief nagezonden. Die brief maakt integraal onderdeel uit van deze zienswijze.

4. K5-samenwerking groeit uit tot een krachtige organisatie

De samenwerking is vanaf de start in 2001 steeds beter geworden. Er was alle reden om aan te nemen dat met het opvolgen van de aanbevelingen uit de K5-evaluatie in 2008, de bestuurskracht voor alle

gemeenten zou toenemen. Het zou de gemeente Ouderkerk in staat stellen zelfstandig te functioneren. Daarom was er eind 2008 ook groot draagvlak om de samenwerking voort te zetten en te intensiveren.

Een goede start van de K5-samenwerking in 2001

Sinds 2001 werkt Nederlek formeel samen met de vier overige gemeenten in de Krimpenerwaard. Zoals gebruikelijk bij beginnende samenwerkingsverbanden was het ook hier in het begin een gezamenlijke zoektocht. Alle gemeenten zagen echter al snel de meerwaarde van samenwerking. Op basis van de evaluatie in 2003 besloten de gemeenten eind 2004 dan ook de strategische en operationele samenwerking te versterken. Dit is vertaald in de gemeenschappelijke regeling Regeling K5 2006 die op 15 november 2006 in werking is getreden.

De positieve beoordeling van de K5-samenwerking in 2008 door SGBO

Met de Regeling K5 2006 heeft de samenwerking vanaf 15 november 2006 een forse impuls gekregen. Vanaf dat moment zijn de strategische en bovengemeentelijke vraagstukken behartigd door de K5 en zijn de operationele taken verder uitgebouwd.

In 2007 en 2008 werden de eerste resultaten van de nieuwe samenwerking al zichtbaar. De K5-samenwerking leidde tot de woonvisie, de huisvestingsverordening, de visie recreatie en toerisme, het leefbaarheidsplan en de actualisatie van de handhavingsnota. De projecten die wij momenteel gezamenlijk uitvoeren liggen op schema.

Eind september 2008 is de K5-samenwerking geëvalueerd zoals de gemeenteraden hadden afgesproken. De samenwerking in herziene vorm is dan nog geen twee jaar oud. SGBO (Sociaal, Geografisch Bestuurskundig Onderzoek) concludeerde in de evaluatie dat ondanks de korte tijd, de samenwerking al goede resultaten oplevert. De kritiek over het ondemocratische gehalte van de K5-samenwerking wees SGBO van de hand. SGBO beval dan ook aan door te gaan met de K5-samenwerking, die te verbeteren en uit te bouwen.

De positieve beoordeling van de K5-samenwerking in 2008 door de gemeenten

In november en december 2008 hebben de raden van de betrokken gemeenten de evaluatie van de K5-samenwerking besproken. Daarbij hebben zij ook de individuele quick scan van de bestuurskrachtmeting betrokken die in datzelfde jaar is uitgevoerd. Die quick scans toonden voor alle gemeenten een verbetering van de bestuurskracht aan. Met uitzondering van Ouderkerk hebben alle gemeenten uitgesproken dat zij de samenwerking willen voorzetten en die in 2012 willen evalueren. Alleen Ouderkerk gaf aan een voorstander te zijn van herindeling. Reden daarvan was dat Ouderkerk meende onvoldoende bestuurskracht te hebben om de opgaven het hoofd te bieden. Dat besluit van Ouderkerk was overigens niet unaniem, maar is met acht stemmen voor en vijf tegen aangenomen. Onze conclusie is dan ook dat er eind 2008 een zeer groot draagvlak was voor voortzetting van de K5-samenwerking. Door uw gedeputeerde Van Engelshoven-Huls wordt dit gemakshalve niet genoemd. Tijdens de Informatieavond voor bewoners op 11 mei 2010 deed hij voorkomen dat samenwerking in de Krimpenerwaard geen toekomstbestendige optie is, omdat drie van de vijf gemeenten kiezen voor fusie. De gedeputeerde gaat hier voorbij aan het feit dat er eind 2008 groot draagvlak was om de samenwerking voort te zetten. De gemeenten hebben dat medio 2009 nogmaals bevestigd (zie hierna). Door uw inmenging is de verdeeldheid over de bestuurlijke toekomst alleen maar toegenomen. U past een 'verdeel en heers'-strategie toe.

De oprichting van de verbeterde gemeenschappelijke regeling K5 (GRK5)

In 2009 hebben de K5-gemeenten voorbereidingen getroffen die moesten leiden tot een verbeterde voortzetting van de K5-samenwerking.

De verwachtingen waren hoog gespannen want:

- de al behaalde successen van de K5-samenwerking boden goede vooruitzichten;
- de aanbevelingen van SGBO zouden zeer vermoedelijk leiden tot een verhoogde bestuurskracht van alle K5-gemeenten;
- het democratische gehalte van het K5-bestuur en de K5-raad kon, indien nodig, worden verhoogd.

Kortom, de nieuwe gemeenschappelijke regeling zou én voldoen aan de beginselen van de democratie én ertoe leiden dat de gemeenten nog beter en slagvaardiger gingen samenwerken.

Wij hebben er nog altijd alle vertrouwen in dat de aanpassingen zouden leiden tot een optimale samenwerking. Die nieuwe werkwijze zou duidelijk maken dat K5-samenwerking voor alle gemeenten een positieve bijdrage levert aan de bestuurskracht. In 2012 zouden gemeenten daarover evalueren. Op dat moment zouden gemeenten zelf een beslissing nemen over de bestuurlijke toekomst. Volledig geïnitieerd van onderop; door de gemeenten zelf. Op 22 januari 2009, dus al enkele maanden na de raadsbesluiten over de K5-samenwerking, is voor de eerste keer in de K5-raad gesproken over de opzet van de nieuwe GRK5. De vijf gemeenteraden hebben een K5-commissie ingesteld die onder andere bestond uit twee raadsleden van elke gemeente. Die commissie is verzocht een oordeel te geven over de aanbevelingen van SGBO. Ook de K5-commissie constateert dat er een brede steun is voor de voortzetting van de samenwerking. Omgekeerd constateert zij dat er geen draagvlak is voor gemeentelijke herindeling. De commissie adviseert daarom in mei 2009 onder andere om de huidige samenwerking voort te zetten en die in 2012 te evalueren. De gemeenteraden van Bergambacht, Ouderkerk, Nederlek en Vlist hebben dit advies ook overgenomen. De raad van Schoonhoven heeft dit advies voor kennisgeving aangenomen maar was, zoals u weet, op dat moment wel voor behoud van zelfstandigheid.

5. De bemoeienis van de provincie en daarmee de patstelling van de K5-samenwerking

Ondanks goede vooruitzichten en een groot draagvlak voor K5-samenwerking mengt de provincie zich in dit proces met een discussie over herindeling. De inmenging heeft geleid tot verdeeldheid over de bestuurlijke toekomst, spanningen tussen gemeenten, verlies van vertrouwen in objectiviteit van de provincie. Daarmee frustreert de provincie onnodig het proces dat door de gemeenten zelf in gang is gezet.

Het proces om van onderop en in gezamenlijkheid tot een gedragen standpunt te komen over de K5-samenwerking werd niet langer dan na twee weken door uw ingrijpen ruw verstoord. In uw brief van 2 februari 2009 deelde u mee de 'Adviescommissie bestuurlijke toekomst Krimpenerwaardgemeenten' in te stellen. Die commissie, ook wel commissie-Leemhuis genoemd, moest advies uitbrengen over de route naar en de condities waaronder tot herindeling van één K5-gemeente kan worden gekomen. Het door ons ingezette proces van verbeterde samenwerking werd daarmee in één klap vleugellam gemaakt. Dat proces was net enkele weken daarvoor door de K5 gestart. Bovendien lezen wij in het advies van de commissie Leemhuis wel opvattingen over onze Krimpenerwaard, maar die zijn nergens met gedegen onderzoek onderbouwd.

U volgt bovendien niet uw eigen beleid zoals u dat beschrijft in uw nota 'Samenwerken aan de kwaliteit van het lokaal bestuur in Zuid-Holland'. U stelt daarin nadrukkelijk dat bij gebrek aan (toekomstige) bestuurskracht gemeenten zelf aan zet zijn om die te verbeteren. De meting van de lokale bestuurskracht dateert van eind november 2008, maar al na ongeveer drie maanden trekt u de regie voor herindeling naar zich toe. Op deze manier kreeg onze regio geen tijd de bestuurskracht, die nota bene alleen voor Ouderkerk matig tot onvoldoende was, te verbeteren. Dat is onbehoorlijk, temeer omdat u herindeling ziet als 'ultimum remedium'. Daar komt nog bij dat u op oneigenlijke gronden en geheel naar eigen inzicht heeft vastgesteld dat Ouderkerk u om herindeling gevraagd zou hebben. Hoewel de verantwoordelijke gedeputeerde, de heer Van Engelshoven-Huls, heeft toegegeven dat dit niet correct was, blijft dit een onbehoorlijke manier van besturen. Bovendien voert u op deze manier de druk op de afzonderlijke gemeenten onnodig op en ziet u ons niet als een autonome bestuurslaag. U zet daarmee ook bestuurlijke verhoudingen onder druk. Dat geldt voor de gemeenten onderling maar zeker ook voor de relatie tussen gemeenten en provincie.

De voortzetting van de K5-samenwerking heeft geen enkele mogelijkheid gekregen om tot het verwachte succes uit te groeien. Dit geldt temeer omdat onze handelwijze het stappenplan volgt zoals u in uw eigen nota 'Samenwerken aan de kwaliteit van lokaal bestuur in Zuid-Holland' stelt. U heeft de gemeente Ouderkerk niet de tijd gegund om dat verbetertraject, al dan niet samen met haar partners uit de Krimpenerwaard, in gang te zetten. U kunt dat alsnog doen door ons tijd en ruimte te geven om gezamenlijk tot een oplossing te komen. Eerder gaven wij al aan dat wij overtuigd zijn dat de herziene K5-samenwerking ook voor Ouderkerk de bestuurskracht duurzaam verhoogt.

6. Herindeling voldoet niet aan de rijkscriteria voor herindeling

Een voorgenomen herindeling moet voldoen aan de criteria die het Rijk daaraan stelt in beleidskaders gemeentelijke herindeling. De herindeling tot één K5-gemeente voldoet niet aan die criteria.

Draagvlak

Het draagvlak voor herindeling is onvoldoende. Dit terwijl het beleidskader gemeentelijke herindeling van het Rijk daar juist zo veel aandacht voor vraagt. De raden van de gemeenten Nederlek en Bergambacht willen zelfstandig blijven. Deze twee gemeenten vertegenwoordigen gezamenlijk een substantieel deel van de inwoners in de Krimpenerwaard. Daar komt bij dat binnen de drie andere gemeenteraden verdeeldheid bestaat. En uit het coalitieakkoord van de gemeente Schoonhoven blijkt dat de gemeente zich neerlegt bij het standpunt van de provincie. Ook die opvatting vinden wij niet getuigen van een enthousiaste houding voor herindeling tot K5. Daarnaast verzetten landelijke politieke partijen zich tegen onvrijwillige samenvoeging van gemeenten.

Bestuurskracht

De bestuurskracht van onze gemeente is groot. Dat blijkt uit de quick scan bestuurskracht uit 2008. Er is dan ook geen enkele aanleiding om Nederlek te dwingen tot herindeling. U geeft geen enkele zekerheid dat de bestuurskracht van de Krimpenerwaard met de vorming van de K5-gemeente groter wordt dan nu het geval is. Wij verwachten juist jarenlang een achteruitgang van de bestuurskracht. Vanuit de praktijk is bewezen dat het jaren duurt voordat de nieuwe organisatie op orde is. Bij de vorming van een K5-gemeente komt daar nog bij dat de veelheid aan kernen en de gedeelde oriëntatie van die kernen op de regio leiden tot een gemeente die veel interne problemen moet oplossen. Bovendien zal de nieuwe en grotere gemeente formeler moeten werken dan de gemeenten nu doen. De snelheid van handelen wordt door de bureaucratie getemperd. Ook dit heeft een negatief effect op de bestuurskracht.

Interne samenhang

De door u voorstelde K5-gemeente kent geen interne samenhang. Het college van Schoonhoven deelt deze mening. Zij stelt in het Arhi-overleg dat er buiten de bestuurlijke relatie niet veel meer is. Ook uw gedeputeerde deelt de opvatting dat er geen samenhang is. In uw verslag van de inwonersbijeenkomst van 11 mei 2010 noemt uw gedeputeerde dat ook. Op een opmerking over het gebrek aan samenhang stelt hij (en wij citeren uit uw verslag): "Nederlek bestaat ook uit voorheen zelfstandige gemeenten die *nadien* naar elkaar zijn toegegroeid." Uit het woord 'nadien' leiden wij af dat de gedeputeerde vindt dat de kernen die onder de beoogde herindeling vallen nog naar elkaar toe moeten groeien. Uw gedeputeerde denkt blijkbaar dat als onze kernen naar elkaar zijn toegegroeid de kernen in de K5-gemeenten daarom ook naar elkaar toegroeien. Die vergelijking gaat niet op. Wij hebben de afgelopen 25 jaar veel moeite gedaan om de twee kernen bij elkaar te brengen. Tijdens de bewonersavond die wij in Krimpen aan de Lek hebben gehouden bleek maar weer eens dat nog altijd een deel van de inwoners vindt dat Lekkerkerk en Krimpen aan de Lek geen eenheid zijn. Uw opvatting dat de kernen in de K5-gemeenten zonder meer naar elkaar zullen toegroeien is dan ook voorbarig. De nieuwe K5-gemeente kent een lengte van hemelsbreed 20 km en een breedte van 10 km en is daarmee vele malen groter dan Nederlek. De twaalf kleine kernen hebben een onderlinge afstand die varieert tussen 3 en 20 km. Die laatste afstand heeft betrekking op de kernen Krimpen aan de Lek en Haastrecht. De kernen Schoonhoven en Ouderkerk aan de IJssel liggen op 17 km afstand van elkaar.

Daarnaast blijkt uit het onderzoek van dr. L. Schaap 'Tussen Zellingen en Hoofdvaarwegen' uit 2009 duidelijk dat ook de oriëntatie van de kernen op de regio sterk verschilt. Het oosten van deze fusiegemeente kent een maatschappelijke oriëntatie op Gouda terwijl het westen zich richt op de regio Rotterdam. De kernen van de nieuwe gemeenten zullen dan ook geen samenhang vertonen.

Duurzaamheid

Deze herindeling kan onmogelijk uitgroeien tot een duurzame gemeente. Een gedwongen huwelijk is nooit een succes. U heeft de onderlinge bestuurlijke verhoudingen onder hoge druk gezet. Door het ontbreken van interne samenhang staat ook de duurzaamheid onder druk. Wij zijn daarom bevreesd dat deze herindeling op termijn leidt opnieuw tot een nieuwe herindeling. Dit is in bestuurlijk Nederland geen nieuw fenomeen, maar kan ons wel bespaard blijven. Ook de financiële uitgangspositie van de nieuwe gemeente is dermate slecht, dat deze ook vanuit dat perspectief niet duurzaam is.

Regionale samenhang en evenwicht

U stelt in uw herindellingsontwerp dat de nieuwe gemeente een robuuste, bestuurskrachtige gemeente is in dit deel van het Groene Hart. U gaat daarbij totaal voorbij aan het feit dat deze nieuwe gemeente vooral gericht zal zijn op het oplossen van interne problemen. Dat komt door de veelheid aan kleine kernen, het gebrek aan interne samenhang en het verschil in externe oriëntatie. De nieuwe gemeente is daardoor niet in staat evenwicht te brengen in de regio.

Planologische ruimtebehoefte

Er zijn geen ruimtelijke knelpunten bij een of meer van de betrokken gemeenten. Vanuit dit criterium is er dan ook geen noodzaak tot herindeling.

Tot slot

Wij merken op dat in het beleidskader gemeentelijke herindeling van het rijk nog altijd het uitgangspunt is dat herindeling van onderop plaatsvindt. Die benadering is door het kabinet gekozen omdat, zo schrijft zij in dat beleidskader, zij ervan overtuigd is dat de kwaliteit van lokaal bestuur is gebaat bij 'herindeling op maat'. Wij begrijpen dat hier 'van onderop' geldt vanuit het perspectief van het rijk, en initiatieven van de provincie daar ook onder vallen. Echter, het maatwerk waar het rijk op doelt, leveren gemeenten. Dit maatwerk levert u niet door herindeling op te leggen.

7. Herindeling voldoet niet aan de uitgangspunten van de provincie voor herindeling

Een voorgenomen herindeling moet voldoen aan de uitgangspunten die de provincie daaraan stelt in beleidskaders gemeentelijke herindeling. De herindeling tot één K5-gemeente voldoet daar niet aan.

Voorkeuren gemeentebesturen

De argumenten hiervoor staan bij de rijkscriteria (paragraaf 6) onder 'draagvlak'.

Regionale opgaven

De gemeenten in de Krimpenerwaard zijn prima in staat gebleken regionale opgaven op te pakken. In hoofdstuk 3 geven wij daar ook voorbeelden van. Afhankelijk van het onderwerp gebeurt dat door gemeenten individueel of in K5-verband. Als het onderwerp zich daarvoor leent, worden ook andere samenwerkingsconstructies gezocht en gevonden. Dit heeft ertoe geleid dat de opgaven die spelen in onze regio altijd goed zijn opgepakt. De regionale opgaven kunnen dan ook geen argument zijn om herindeling te forceren. In de brief van Bergambacht aan u blijkt dat deze gemeente deze opvatting deelt.

Duurzaam, bestuurskrachtig en consistent eindbeeld voor het gehele gebied

De argumenten hiervoor staan bij de rijkscriteria (paragraaf 6) onder 'duurzaamheid'.

Belangrijke versterking bestuurskracht inliggende gemeenten

De argumenten hiervoor staan bij de rijkscriteria (paragraaf 6) onder 'bestuurskracht'.

Versterking ruimtelijk-economische ontwikkelingsmogelijkheden centrumgemeente

Er zijn geen ruimtelijke knelpunten bij een of meer van de betrokken gemeenten. Vanuit dit criterium is er dan ook geen noodzaak tot herindeling.

Duidelijke probleemeigenaren

U en uw gedeputeerde hebben ons op geen enkele wijze kunnen overtuigen voor welk problemen u een oplossing zoekt. In deze zienswijze tonen wij aan dat wij alle opgaven die op ons en onze regio afkomen goed oppakken.

Opdeling van gemeenten is over het algemeen niet nuttig

Dit is niet aan de orde. Integendeel, door de gebrekkige interne samenhang is een opdeling in de toekomst niet uit te sluiten als u deze herindeling tot K5 doorzet.

8. Standpunt provincie is vooropgezet en is een doelredenering

Wij vinden dat dit proces tot herindeling vooropgezet is. Uw motivering is gericht op één doel en dat is herindeling. Argumenten daarvoor zijn flinterdun en niet onderbouwd.

Hierna geven wij een korte opsomming van uw werkwijze in dit proces. Wij gaan daarbij enkel in op de meest in het oog springende aspecten.

- Natuurlijk bent u bevooroordeeld. Anders benoemt u toch niet overal waarnemend burgemeesters. Anders heeft u toch niet een gedeputeerde die over de bestuurlijke organisatie van andere overheden gaat. Kennelijk moeten onze burgers boeten voor de in uw ogen kennelijk verkeerde herindeling van 25 jaar geleden, een herindeling die door u is aangepakt. Mogen burgers zelf hun lotverbondenheid vormgeven in plaats van telkens dictaten te krijgen uit het provinciehuis?
- U spreekt over forse opgaven die er niet zijn of waar wij niet verantwoordelijk voor zijn. Uw gedeputeerde meent geheel ten onrechte dat de kernen van de K5-gemeente een goede samenhang met elkaar gaan vertonen. Kortom, u heeft een heleboel opvattingen, maar onvoldoende inzicht in de (lokale) situatie.
- Uw opvattingen staan haaks op uw eigen nota's van een aantal jaren geleden (Grensoverschrijdend samenwerken, et cetera). Ook zijn uw opvattingen strijdig met de beschouwing van de Raad van State over interbestuurlijke verhoudingen. Die laatste gaat voornamelijk over de relatie van het Rijk met overige bestuurslagen, maar er is alle reden de daar geformuleerde uitgangspunten ook toe te passen op de relatie tussen provincies en gemeenten.
- Nog voordat u enig onderzoek heeft laten uitvoeren over de wenselijkheid van herindeling tot K5, geeft u de commissie-Leemhuis opdracht om de route daartoe te bepalen.
- De commissie-Leemhuis voldoet aan uw verzoek en stippelt zoals u vraagt de route uit te komen tot herindeling K5, eventueel als opstap voor K6.
- U gebruikt vervolgens het rapport van Leemhuis als objectief en onafhankelijk onderzoek om uw doel te beargumenteren en te komen tot herindeling van K5.
- De motivering voor herindeling wijzigt u gedurende het proces. Aanvankelijk was het gebrek aan bestuurskracht van Ouderkerk uw motief, later de forse grote opgaven waarvoor wij zouden staan. Inmiddels put u kracht uit het felt dat twee gemeenten voorstander van herindeling zijn en de gemeente Schoonhoven de strijd daartegen opgeeft. Ook dit laatste legt u uit alsof u een voorstander voor herindeling hebt gevonden.
- U geeft feiten onvolledig weer en plaatst ze buiten de context. Bijvoorbeeld in het herindelingsontwerp in paragraaf 6.2 waarin u stelt dat wij zorgen uitten over onze eigen bestuurskracht. U weet dat deze opmerking is geplaatst in een veel breder perspectief en ook zeker niet geldt op korte termijn. Of waar u een raadsmeerderheid doet voorkomen als een unaniem besluit door dit een besluit van 'de gemeente' te noemen als dit u goed uitkomt. Gelijktijdig benadrukt u wel de verdeeldheid in een raadsbesluit als u dat uitkomt om de wens tot K5 te benadrukken.
- U citeert uit diverse rapporten en onderzoeken die uw standpunt voor K5 ondersteunen. Maar onderzoeken die u van ons heeft ontvangen en die het tegendeel aantonen (bijvoorbeeld onderzoeken van dr. L. Schaap) haalt u niet aan.
- Uw folder van april 2010 waarin u zeer eenzijdig uw standpunt voor K5 benadrukt, staat vol met suggestieve teksten die u als waarheden presenteert. Die folder heeft u verspreid onder alle huishoudens in de Krimpenerwaard. Dat zien wij als een eenzijdige en onbehoorlijke beïnvloeding van onze inwoners.
- U organiseerde op 11 mei 2010 een bewonersbijeenkomst in onze gemeente. Dit tijdstip viel midden in de schoolvakantie waardoor veel inwoners niet in de gelegenheid waren te komen. Van de mensen die wel kwamen, en dat waren er 350!, liet niemand u merken voorstander van herindeling te zijn. Sterker nog, een aantal is voortijdig weggelopen omdat zij Van Engelshoven-Huls niet meer kon aanhoren. U bagatelliseert dit door op uw website een persbericht te plaatsen met de kop 'Geen draagvlak voor herindeling Krimpenerwaard bij aantal inwoners Nederlek'.
- In onze visie past samenwerking, zoals dat in modern openbaar bestuur past. U dreigt dat de nek om te draaien omdat u dat ziet als teken van zwakte. Neen, er is geen enkel bestuur dat het in zijn eentje kan. U bedreigt de samenwerking tussen besturen onderling en tussen bestuur en samenleving.

9. De toekomst van Nederlek als zelfstandige gemeente in de regio

Uit onderzoek blijkt dat onze inwoners willen dat Nederlek zelfstandig blijft. Wij zijn daartoe in staat. Onze bestuurskracht en financiële situatie zijn prima op orde. Onderzoek bevestigt dat Nederlek in staat is zelfstandig te blijven.

Nederlek is een vitale plattelandsgemeente en wil dat ook blijven. Dat hebben wij onder andere uiteengezet in ons visiedocument 'Nederlek bouwt aan de toekomst'. Om onze vitaliteit te waarborgen werken wij hard en voortvarend aan de uitvoering van onze structuurvisie. De ontwikkeling van een nieuw centrum, nieuwe schoolgebouwen en een nieuwe brandweerkazerne zijn daar voorbeelden van. Daarnaast hebben onze woningbouwprojecten als doel een evenwichtige leeftijdsopbouw van ons inwonerbestand te krijgen en te houden. Herindeling tot één K5-gemeente is voor Nederlek niet wenselijk en niet nodig. Naast de argumenten die wij hiervoor hebben aangedragen, motiveren wij dit als volgt.

Onze inwoners willen behoud van zelfstandigheid

In de periode van 2 tot en met 23 april 2010 hebben wij een inwonerspeiling gehouden over de herindeling van de gemeente. Een enquête met vragen over vier varianten hebben wij naar 5.825 huishoudens in onze gemeente verstuurd. Die varianten, waarvan er één was behoud van zelfstandigheid, hebben wij objectief naast elkaar gezet. De overige varianten waren: fusie met Krimpen aan den IJssel (K2), fusie tot K5 en fusie tot K6 (is fusie K5 met Krimpen aan den IJssel).

In totaal zijn 2.165 enquêtes ingevuld teruggestuurd. De respons is daarmee zeer hoog, bovengemiddeld voor een enquête onder inwoners van een gemeente.

Uit de respons bleek dat ruim 57% kiest voor behoud van zelfstandigheid. Als tweede eindigde de herindelingsvariant K5 met 18,5%. Het percentage dat kiest voor zelfstandigheid is drie keer zo hoog als de herindelingsvariant. Er is daarmee een forse meerderheid van onze inwoners die kiest voor behoud van zelfstandigheid. Het maakt bovendien duidelijk dat er in onze gemeente geen maatschappelijk draagvlak is voor herindeling tot K5. Dit signaal werd overigens ook duidelijk overbracht naar de gedeputeerde Van Engelshoven-Huls tijdens de bijeenkomst die u op 11 mei 2010 organiseerde voor inwoners in de Krimpenerwaard.

U moet inzien dat onze inwoners niet (net als 25 jaar geleden) vanuit het provinciehuis dictaten opgelegd willen krijgen over hoe zij hun gemeente moeten vormgeven.

Onze dienstverlening naar de inwoners verloopt nu snel en persoonlijk

Een plattelandsgemeente is voor onze inwoners een gemeente waar het dorpse en landelijke karakter terug te vinden is in de identiteit en werkwijze van de gemeentelijke organisatie. Dat wil zeggen dat bestuur en organisatie gemakkelijk aanspreekbaar zijn en de inwoners en organisaties ook daadwerkelijk kent. Dienstverlening en de persoonlijke contacten staan daarin centraal. Deze toegankelijkheid betekent dat lokale wensen of problemen snel bij ons bekend zijn. Het gaat daarbij om wensen en problemen van uiteenlopende orde. Van iets simpels als een losse stoeptegels tot precare kwesties zoals een persoon die in een sociaal isolement dreigt te raken. In beide gevallen bereikt de informatie ons snel, doordat het gemeentebestuur middenin de samenleving staat en goed bereikbaar is. Wij handelen daardoor vlot en met gevoel voor de situatie.

Personeel en dienstverlening zijn duurzaam op orde

Onze gemeente kan op een goede wijze het takenpakket vervullen. Dat komt doordat wij beschikken over voldoende en kwalitatief goed opgeleid personeel. Daarnaast hebben wij onze beschikbare formatie en ambities heel goed op elkaar afgestemd. De projecten die wij uitvoeren kunnen wij goed aan. Dat bewijzen wij onder andere met de voortvarende uitvoering van de projecten uit onze structuurvisie.

Het zlekteverzuim in onze organisatie is beperkt en het verloop in ons personeelsbestand is niet ongewoon. Wij zijn altijd in staat geweest vacatures snel in te vullen door nieuwe medewerkers aan te trekken.

De Ondernemersraad

Onze Ondernemersraad (OR) volgt het proces van herindeling nauwlettend. De OR ziet in dat de besluitvorming over herindeling in onze gemeente ligt bij de gemeenteraad. De OR bekijkt wat de gevolgen van onze besluiten zijn voor personeel en organisatie. De OR behartigt de belangen voor personeel en organisatie en wil die ook veiligstellen. In dat verband heeft de OR ons per brief van 16 juni 2010 verzocht het zogenaamde tweesporenbeleid te volgen. De OR verzoekt ons daarmee om, los van ons standpunt over behoud van zelfstandigheid, deel te nemen aan overleggen over de mogelijk nieuw te vormen organisatie.

Onze financiële positie is robuust, zowel op korte als op lange termijn

De financiële positie van Nederlek is altijd al gezond geweest. De reservepositie van de gemeente is ruime voldoende en toereikend. De gemeente Nederlek is altijd in staat geweest een sluitende begroting aan te bieden aan de provincie.

Dit heeft er in het verleden toe geleid dat wij door u onder repressief toezicht zijn geplaatst. Zoals u weet houdt dat in dat u vooraf vertrouwen uitspreekt in de wijze waarop wij onze begroting opstellen. Pas achteraf controleert u deze.

De vermogenspositie van de gemeente Nederlek is zonder meer gezond te noemen. De solvabiliteit van de gemeente Nederlek is, in verhouding met die van gemeenten van gelijke omvang, zeer goed. De omvang van het weerstandsvermogen is bovengemiddeld en absoluut toereikend om risico's op te kunnen vangen. De wijze waarop de gemeente Nederlek haar risico's en het benodigde weerstandsvermogen berekent wordt door de accountant zelfs als conservatief betiteld. Wij zien geen reden waarom dat in de toekomst anders zou zijn.

Onze opgaven zijn helder en uitvoerbaar

Als vitale plattelandsgemeente geven wij met onze inwoners nadrukkelijk vorm aan onze gemeente. Onze structuurvisie Nederlek 2005-2015 is daar een voorbeeld van. De projecten uit deze visie zijn inmiddels afgerond of bevinden zich in de uitvoerende fase. De stelling van gedeputeerde Van Engelshoven-Huls op 11 mei 2010 tijdens de informatieavond kunnen wij dan ook niet plaatsen. Hij gaf namelijk aan dat gemeenten wel in staat zijn visies te ontwikkelen, maar niet in staat zijn die ook uit te voeren. Zoals gezegd gaat die stelling voor Nederlek volledig mank. De uitvoering ligt op schema, ondanks de economische crisis. Wij gaan daarom in 2011 een nieuwe visie voorbereiden om het ruimtelijk beleid verder uit te stippelen. Overigens staan wij niet alleen in de opvatting dat de opgaven die u voor ons formuleert, geen enkele reden zijn voor herindeling. Bergambacht schrijft in de brief van 25 februari 2009, verwijzend naar uw forse opgaven, dat zij bij het lezen daarvan een glimlach niet konden onderdrukken.

Naast de ruimtelijke vraagstukken houden wij goed in beeld wat moet gebeuren om nationale wetgeving te implementeren en uit te voeren. Dat doen wij zelfstandig als dat mogelijk en wenselijk is. Is dat niet het geval, dan zoeken wij bewust naar geschikte partners om daarin samen op te trekken. Als voorbeeld daarvoor geldt de implementatie van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Daarvoor hebben wij samen met de gemeente Ouderkerk het Wmo-beleidsplan opgesteld. Ook de uitvoering nemen wij gezamenlijk ter hand. Voor weer andere vraagstukken zoeken (en vinden) wij waar nodig andere samenwerkingsverbanden. De milieutaken die het ISMH voor ons uitvoert, zijn daar een voorbeeld van. Ander voorbeeld is de oprichting van het Technisch Bureau in de Krimpenerwaard (TBK) door Nederlek, Ouderkerk en Krimpen aan den IJssel en de K5-organisatie door Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist. Deze samenwerkingsverbanden kennen, afhankelijk van de opgave, een wisselende samenstelling en een wisselende duur.

Door samenwerking genieten wij enerzijds de schaalvoordelen van een grotere organisatie, maar blijven voor onze inwoners ook de voordelen van een kleine organisatie merkbaar aanwezig. Juist om die reden verkiezen wij samenwerking boven herindeling. Mede om die reden zien wij af van herindeling in welke vorm ook. Herindeling tot een grotere gemeente leidt onherroepelijk tot een wijziging van onze werkwijze. Die wordt dan formeler en bureaucratisch.

Conclusie

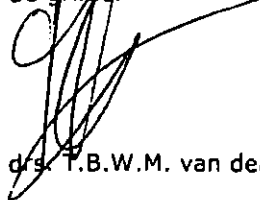
Het is de wens van onze inwoners dat Nederlek als zelfstandige gemeente blijft voortbestaan. In het onderzoek van dr. L. Schaap 'Samen of zelfstandig?' (2009) trekt hij de conclusie dat zelfstandigheid voor Nederlek, nu en later, een houdbare optie is. Daarnaast tonen wij aan dat onze regio niet vraagt om herindeling en alternatieven voorhanden zijn die wél passen bij dit gebied. Bovendien vergroten die alternatieven de bestuurskracht voor alle individuele gemeenten.

Uw inhoudelijke argumenten om herindeling te forceren zijn onjuist en flinterdun. Uw inmenging in de procedure, die gemeenten zelf zijn gestart om de bestuurskracht te vergroten, vinden wij niet getuigen van behoorlijk bestuur. Opmerkelijk is ook dat uw voorstel in strijd is met uw eigen beleid en dat van andere bestuurslagen.

Wij vertrouwen er daarom op dat u Nederlek uit het herindelingsontwerp Krimpenerwaard haalt. Dan kunnen wij, net als alle overige gemeenten in onze waard, ons volledig en op eigen wijze richten op onze bestuurlijke toekomst en de opgaven die spelen.

Hoogachtend,
Namens de raad van Nederlek,

de griffier

drs. T.B.W.M. van der Torre

de voorzitter

B.F.A. van der Kluit - de Groot

Reg.dd: 06/07/2010
Beh: P.P. Stoof

Gemeente Nederlek

301125
0083

Aantekenen
Provincie Zuid-Holland
College van Gedeputeerde Staten
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Contactpersoon	Ir. P.P.T.C. Stoof	Ons kenmerk	NE10/04640	Datum	09 JULI 2010
Doorkiesnr.	0180 - 66 77 32	Uw kenmerk	PZH2010- 164397973A	Bijlage(n)	2

Onderwerp Financiële zienswijze Nederlek op het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard

Geacht college,

Onze raad op heeft u op 8 juli 2010 zijn zienswijze op het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard toegestuurd. Op pagina 5 van die zienswijze leest u dat een nadere financiële onderbouwing in een aparte brief aan u wordt verzonden. Ook leest u op die pagina dat die brief integraal onderdeel uitmaakt van de zienswijze van de raad.

Deze brief met de financiële zienswijze als bijlage wordt daarmee bedoeld. U dient deze brief dan ook als zienswijze te betrekken in uw voorstel voor een herindelingsadvies aan Provinciale Staten.

Ter informatie sturen wij u ook de definitieve rapportage van het draagvlakonderzoek over herindeling dat wij onder onze inwoners hebben gehouden. De belangrijkste gegevens daarvan zijn opgenomen in de zienswijze die onze raad u heeft toegestuurd.

Indien u naar aanleiding van deze brief vragen heeft, dan kunt u contact opnemen met dhr. P.P. Stoof. Hij is bereikbaar via telefoonnummer 0180-667732.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Nederlek,

de secretaris

drs. P. Schouten

de burgemeester

B.F.A. van der Kluit - de Groot

In het Herindelingsontwerp, met als 'onderlegger' het door het Ministerie van BiZa en Koninkrijksrelaties uitgevoerde financiële onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard, gaan Gedeputeerde Staten ook in op het BMC-rapport 'Bestuurlijke inrichting Krimpenerwaard'. Deze reactie geeft aanleiding tot het volgende.

Alle vijf gemeenten maken zich ernstig zorgen over de structurele financiële situatie van de nieuwe gemeente als voorgesteld.

Ons inziens is een goede en gezonde financiële uitgangspositie een - met elkaar gedeelde - zeer belangrijke factor voor het slagen van het samenvoegingsproces.

Los van het feit of men voor- of tegenstander is van een herindeling - zie hiervoor de individuele zienswijzen - zijn alle vijf gemeenten van mening dat een herindeling noch de oorspronkelijke individuele gemeenten noch de nieuwe gemeente in een structureel financieel slechtere positie mag brengen.

Ons voorstel is om dit tekort in een gezamenlijk traject in kaart te brengen zodat daar inhoudelijk overeenstemming over kan worden bereikt.

Vervolgens vinden wij het van groot belang dat zou dit tekort met een concreet voorstel mochten worden opgelost via een extra financiële bijdrage zodat de nieuwe gemeente een gezond financieel perspectief op langere termijn heeft.

Dit verschilt van uw opvatting op pagina 45 van het ontwerp dat de nieuwe KS gemeente het tekort zelf moet oplossen.

U geeft zelf aan op pagina 48 van het ontwerp dat kiezen voor een herindelingsvariant een bestuurlijke keuze is waarbij ook de financiële positie een rol speelt.

Dit is precies wat speelt in een herindelingsproces met voor- en tegenstanders.

De economische crisis en de aankomende bezuinigingen, waar overigens alle gemeenten mee te maken hebben, versterken de noodzaak voor de aandacht ten aanzien van het tekort.

Het is niet reëel (zie voor een nadere onderbouwing de bijlage, die bedoeld is om de financiële aspecten in een constructief gesprek met de Provincie en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties te kunnen voeren) om te veronderstellen dat de gemeente de daling van de algemene uitkering via efficiencyvoordelen kan opvangen zoals u stelt op pagina 44 van het herindelingsontwerp.

Wij vinden dat de oplossing van een fusie-gerelateerd tekort een gemeenschappelijke bestuurlijke verantwoordelijkheid is van gemeente, provincie en rijk.

Financiële gevolgen bij herindeling

In het Herindelingsontwerp, met als 'onderlegger' het door het Ministerie van BiZa en Koninkrijksrelaties uitgevoerde financiële onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard, gaan Gedeputeerde Staten ook in op het BMC-rapport 'Bestuurlijke inrichting Krimpenerwaard'. De opmerkingen van Gedeputeerde Staten geven aanleiding tot de volgende reactie.

Wij vinden nog altijd dat het meerjarenperspectief voor een gefuseerde K5-gemeenten in het BMC-rapport van een reële benadering getuigt.

Wij lichten dit laatste graag aan de hand van de volgende punten, die zowel zijn terug te vinden in het Herindelingsontwerp als het BMC-rapport, nader toe:

- a. begrotingsresultaten K5-gemeenten
- b. beheerplannen
- c. salarissen
- d. nieuwe huisvesting
- e. vervallen vaste bijdrage Algemene uitkering
- f. frictiekosten(vergoeding)
- g. effect op woonlasten

Voor alle duidelijkheid,

- de punten **a. en b.** hebben betrekking op de financiële positie van de K5-gemeenten 'going-concern' (waar de gemeenten mee te maken hebben, los van de herindeling),
- de punten **c. tot en met g.** zijn het rechtstreeks gevolg van de fusie van voornoemde gemeenten.

a. begrotingsresultaten K5-gemeenten

In bijlage 3 van het BMC-rapport is – zoals vermeld – uitgegaan van de begrotingsresultaten van de primitieve begrotingen 2010 van de Krimpenerwaardgemeenten. Op basis daarvan veronderstelt het BMC-rapport dat het totale begrotingstekort van de K5-gemeenten in 2013 uitkomt op ongeveer 2,7 miljoen euro (excl. stelpost). Het Herindelingsontwerp gaat er vanuit dat de nieuwe gemeente ten hoogste 0,5 miljoen euro zal moeten oplossen omdat de huidige gemeenten voor de fusiedatum maatregelen moeten nemen om voornoemd geprognosticeerd tekort ongedaan te maken.

Wij kijken hier anders tegen aan. Enerzijds omdat in de berekeningen van Gedeputeerde Staten er van wordt uitgegaan dat bezuinigingsvoornemens en -taakstellingen al van het ene op het andere jaar voor 100% effect sorteren (in de praktijk een zeer lastige opgave, zelfs indien een gemeente daar enkele jaren de tijd voor krijgt, bijv. tot 1 januari 2013), anderzijds omdat Gedeputeerde Staten zelf aangeven dat op dit moment nog niet duidelijk is wat de effecten van de huidige economische crisis voor de komende jaren zullen zijn. Hetzelfde geldt voor de doorwerking van de accessen van het gemeentefonds.

Hoewel de begrotingen 2011, onder voorwaarden van tijdige duidelijkheid van het voorgestane rijksbeleid via besluiten van het nieuwe kabinet en o.a. de Septembercirculaire, op dit punt meer duidelijkheid zullen brengen hechten wij toch waarde aan recente doorrekeningen per gemeente van de gevolgen van met name de nog verdere afname van de gemeentefondsuitkering, die ons doen concluderen dat het in het BMC-rapport geprognosticeerde tekort ad € 2,7 miljoen per fusiedatum eerder op een hoger (€ 4 à € 5 miljoen) dan op een lager bedrag zal uitkomen. De op de blz. 43 en 46 van het Herindelingsontwerp verwoorde eis om per 2013 een sluitend meerjarenperspectief te hebben – die wij overigens van harte ondersteunen – maakt in dit verband feitelijk niets uit.

b. beheerplannen

Ook wij zijn van mening dat het BMC-rapport ten aanzien van dit onderwerp, ook qua analyse, niet het complete beeld schetst. Het rapport gaat immers alleen wat dieper in op de beheerplannen c.q. onderhoudsvoorzieningen wegen en niet op de beheerplannen van andere gemeentelijke kapitaalgoederen zoals rioleringen, waterwegen (beschoeiingen, bruggen, baggeren), openbare verlichting, speelvoorzieningen, onderwijshuishouding en de gemeentelijke gebouwen. Zijn de stortingen niet met name gerelateerd aan regulier onderhoud (alle beheerplannen hebben namelijk een zeer beperkte looptijd, te weten 2010, sommige 2014 en in een enkel geval 2019 of 2027) dan wel – zoals Gedeputeerde Staten terecht opmerken – aan vervanging ten gevolge van de ondergrond? Gelet op de bodemgesteldheid sorteert regulier onderhoud in de Krimpenerwaard immers - na verloop van tijd - steeds minder effect. Dit laatste maakt uitvoering van ingrijpende, constructieve maatregelen dan wel een algehele reconstructie – ook van rioleringen – op enig moment noodzakelijk. Een moment dat eerder plaats vindt dan elders in Nederland. Dit geldt zowel voor de provincie (denk aan N 210) als voor de gemeenten. Ons inziens leidt dit negatieve effect op de levensduur binnen afzienbare termijn voor de fusiegemeente tot aanzienlijk hogere stortingen in de onderhoudsvoorziening wegen en riolering dan wel tot een aanzienlijke toename van kapitaallasten voor deze gemeentelijke kapitaalgoederen. Op de wens van het Hoogheemraadschap om het onderhoud van de buitenwegen over te dragen naar de gemeenten gaan wij in dit kader hier niet verder in behoudens de opmerking dat dit financieel de nodige gevolgen zal hebben.

Dit onderdeel afsluitend zijn wij van mening dat de correctie niet naar beneden moet worden bijgesteld maar eerder aanzienlijk naar boven indien – naast het beheerplan wegen c.q. de stortingen voor wegenonderhoud – ook het onderhoud van eerdergenoemde, andere gemeentelijke kapitaalgoederen nog eens nauwkeurig worden geïnventariseerd en geanalyseerd. Terecht merkt het BZK-onderzoek - waarin overigens het jaar 2009 als uitgangspunt heeft gediend - op dit punt op dat met name de beleidskaders voor het onderhoud van kapitaalgoederen grote budgettaire gevolgen kunnen hebben en dat er op moet worden gelet of de beheerplannen volledig in de begroting en meerjarenraming zijn verwerkt.

c. salarissen

Gedeputeerde Staten constateren dat in het onderzoeksrapport Financieel onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Provincie Zuid-Holland op blz. 47 de loonsom stijgt met 1,1%. De aanname van BMC dat de loonsom 5% hoger is dan het huidige niveau van de K5-gemeenten is echter al voorzichtig geraamd. Dat Gedeputeerde Staten dit terugbrengen tot 1,1% en baseren op gegevens van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, die dateren uit 2007, en een indicatief gemiddelde loonsom van de groottegroep waartoe de K5 behoort – en die dus óf op natuurlijke wijze dit inwoneraantal hebben bereikt dan wel door fusie in het verleden en

inmiddels in een genormaliseerde situatie zijn terecht gekomen – is een aanname waar nader overleg en uitleg gewenst is. Een reden temeer om dit punt in het bijzonder onder de aandacht te brengen.

Het Herindelingsontwerp kent in rijke mate woorden als ‘versterking van de bestuurskracht’. Hiermee wordt bedoeld dat de bestuurlijke en ambtelijke organisatie van de gefuseerde gemeenten voldoende robuust zijn om taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden goed uit te oefenen, zodat door een goede arbeidsmarktpositie en de juiste mate van specialisatie gekomen kan worden tot een goed bestuur en dienstverlening.

Op basis van ervaringen in pas gevormde fusiegemeenten (Lansingerland en Zuidplas) en de nog te vormen gemeente Kinderdijk (Graafstroom, Liesveld en Nieuw Lekkerland) constateren wij het volgende:

- het functiebeschrijvings- (functieboek) en waarderingstraject voor de fusiegemeente resulteert door de aan het inwoneraantal gerelateerde bezoldigingsstructuur in een hogere waardering van ruim 70% van de functies in de te fuseren (kleinere) gemeenten (dus gemeenten met een lager salarisniveau);
- ruim 50% van de medewerkers wordt geplaatst op een hoger functieniveau;
- de nieuwe organisatie kent een aanzienlijk aantal formatieplaatsen meer dan het totaal van de voormalige gemeenten. De toekomstige gemeente Kinderdijk (30.000 inwoners) kent (uitgaande van de huidige nieuwe gefuseerde ambtelijke organisatie) 25 formatieplaatsen meer, de gemeente Zuidplas (41.000 inwoners) noemt een toename van 32 fte's.

De gemeente Zuidplas heeft berekend dat het vorenstaande heeft geleid tot een stijging van de loonsom met € 2,25 miljoen ten opzichte van het totaal van de loonsom van de voormalige gemeenten. Indien we laatstgenoemd bedrag extrapoleren naar een K5-gemeente van 55.000 inwoners dan constateren wij dat de stijging van de loonsom uitkomt op een percentage tussen 10 en 13% (ruim € 3 miljoen euro). In de cijferopstelling in de afsluiting ramen wij voorzichtigheidshalve ca. 10% (is € 2,5 miljoen euro).

Bij het punt ‘frictiekosten’ besteden wij aan de personeelskosten overigens ook nog de nodige aandacht.

d. nieuwe huisvesting

Gedeputeerde Staten stellen met de laatste zin op blz. 47 van het Herindelingsontwerp dat het vooral van de politieke keuzes en het beleid van de nieuw te vormen gemeente afhangt of een gezonde financiële positie kan worden gecontinueerd of dat een minder gezonde financiële positie kan worden verbeterd.

Ten aanzien van dit punt vragen wij ons af waarom GS de conclusies van een gedateerd onderzoek in Overijsselse fusiegemeenten (zoals Gedeputeerde Staten doen) hanteert en niet op de ervaringen in recente Zuid-Hollandse fusiegemeenten zoals Westland, Lansingerland en Zuidplas:

- het duurt ten minste 4 jaar voordat een nieuw gemeentehuis kan worden gerealiseerd. Tot dat moment moet – om kennis en specialismen van de medewerkers bijeen te brengen en frustraties over en extra kosten door het verdeeld werken over diverse locaties zoveel als mogelijk te voorkomen – bedrijfsruimte worden gehuurd of gekocht. Kosten € 300.000 tot € 500.000 per jaar;
- het blijkt – onder verwijzing naar o.a. het raadsbesluit van de gemeente Lansingerland (53.000 inwoners en voorheen werkend in 5 locaties) – dat de jaarlijkse kosten van het gemeentehuis bijna € 2 miljoen bedragen waarvan – met inzet van € 20 miljoen uit de algemene reserve, Eneco dividend van € 0,5 miljoen per jaar, vrijvallende

- kapitaallasten, personeelsbesparing e.d. – per saldo € 550.000 per jaar als extra last op de begroting van de fusiegemeente blijft drukken;
- het blijkt dat verkoop/verhuur van de oude panden zeer moeilijk ligt omdat in de praktijk blijkt dat voormalige gemeentehuizen (die vaak ook nog een monumentenstatus hebben) slechts tegen zeer veel kosten – het welk de opbrengsten dus in belangrijke mate ‘drukken’ – geschikt kunnen worden gemaakt voor andere gebruiksdoeleinden. Zo raamt de gemeente Lansingerland aan netto opbrengst voormalige gemeentehuizen € 4,6 miljoen tegen nieuwbouwkosten gemeentehuis € 32,7 miljoen.
- De in het BMC-rapport gehanteerde aanname dat circa 50% van de realisatiekosten van het nieuwe pand (in het BMC-rapport geraamd op € 40 miljoen) kan worden gefinancierd uit de verkoop/verhuur van de oude panden (derhalve € 20 miljoen) blijkt in de praktijk dus veel meer een ‘wishful thinking’ te zijn;

e. vervallen vaste bijdrage Algemene uitkering

Wij hebben vraagtekens om binnen de eerste reguliere mjb-cyclus van de gefuseerde gemeente de vervallen vaste bijdrage van de Algemene uitkering te elimineren zoals gesteld op blz. 47. Zo gaat de gemeente Zuidplas er vanuit dat van deze terugval van de Algemene uitkering (één in plaats van drie vaste bedragen) ten hoogste 70% kan worden gecompenseerd door lagere uitgaven. Daarbij komt in ons geval nog eens het gegeven dat de integratie van diverse bedrijfsonderdelen door middel van de Gemeenschappelijke Regeling KS nu al heeft geleid tot efficiencyvoordelen die normaliter pas na een fusie kunnen worden “ingeboekt”. Deze recente ervaringscijfers afzettend tegen de op blz. 47 van het BMC-rapport vermelde becijfering geven ons aanleiding tot nader overleg hierover met de provincie en BZK tot nadere afstemming. Wij denken hierbij concreet aan de winst die de herindeling de Algemene uitkering oplevert. Deze dient terug te vloeien naar de Krimpenerwaard.

f. frictiekosten(vergoeding)

Wij willen nog stil staan bij de frictiekosten waarvoor de fusiegemeenten op basis van de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling een tegemoetkoming via de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds ontvangen. Het gaat hierbij om een bedrag van in totaal ruim € 16,6 miljoen. Zo op het eerste gezicht een fors bedrag maar, zoals tijdens de bijeenkomst op 27 april jl. terecht door Gedeputeerde Van Engelshoven-Huls opgemerkt, de fusiegemeenten hebben dit bedrag volledig nodig om de kosten, die voortvloeien uit het fusieproces, op te vangen. Wat tijdens de bijeenkomst onderbelicht is gebleven is het gegeven dat de frictiekostenvergoeding moet worden ‘voorgesloten’ en pas na de fusie in 4 jaar (40-20-20-20%) wordt uitbetaald. In de brief van 26 april 2010 van Gedeputeerde Van Engelshoven-Huls wordt aangegeven dat GS in hoofdstuk 6.3 van het Herindelingsontwerp een bijdrage wil leveren. Indien dit een bijdrage in financiële zin is betekent dit dat de eerste jaren na de fusie voor de nieuwe gemeente het geprognoseerde renteverlies (bij een rekenrente van 5% en afhankelijk van het moment van uitbetaling) van € 800.000 + € 500.000 + € 330.000 + € 165.000 = € 1.795.000 voorkomen zou kunnen worden..

Hierbij komen kosten welke ook ten laste van de frictiekosten worden gerekend: de kosten van voorbereiding (plan van aanpak, projectleiding en ondersteuning), personeelskosten (wachtgeld¹ bestuurders en personeel, werving en selectie, reiskosten dislocaties, inhuur van personeel omdat ‘de winkel open moet blijven’), automatisering¹ (conversie naar nieuwe systemen, bekabeling e.d.) en overige kosten zoals communicatie, voorlichting en archieven,

¹ Deze kosten mogen slechts voor 50 % van het fusiebudget komen.

maar dat de kosten van meubilair, nieuw gemeentehuis, hogere salariskosten e.d. ten laste van de reguliere gemeentebegroting moeten worden gebracht.

In de praktijk blijkt dat de frictiekostenvergoeding voldoende is om de kortlopende fusiekosten te compenseren maar zeker niet de langlopende kosten zoals huur bedrijfsruimte en wachtgelden. Voor wat betreft deze laatste kostenpost nog het volgende. Zowel in het Herindelingsontwerp als in de Wet Arhi wordt gesproken over wachtgelden.

Dit geldt echter alleen bestuurders. Wachtgeld is namelijk niet meer van toepassing op ambtelijk personeel dat wordt ontslagen na 1 januari 2001. Daarvoor geldt een ww- en aanvullende ww-uitkering, waarvoor gemeenten overigens zelf geheel risicodragend zijn. Op dit punt is de Wet Arhi dus niet meer actueel. De ww-uitkering heeft verder directe gevolgen voor de pensioenopbouw van betrokkenen en vanuit de ww-positie is er ook geen mogelijkheid gebruik te maken van de FPU-regeling. Een en ander kan tot gevolg hebben dat – zeker bij een wat ‘vergrijzend’ ambtenarenbestand – dat de vakbonden bij de fusie van gemeenten geen gedwongen ontslagen accepteren en dat een gedwongen vertrek van ambtelijk personeel alleen mogelijk is via een vaststellingsovereenkomst waar zeer veel middelen mee zijn gemoeid.

Tot voor kort waren er voor ambtelijke medewerkers, die niets voor het meemaken van een fusieproces voelden of het vermoeden hadden bij de inpassing/plaatsing op de door hen gewenste functie binnen de nieuwe organisatie ‘buiten de boot te vallen’ voldoende mobiliteitsmogelijkheden elders. Daar werd ook vol gebruik van gemaakt. Zo startte de gemeente Lansingerland met 60 vacatures en de gemeente Zuidplas met 55 vacatures. Dat dit leidde tot zeer beperkte kosten wegens ontslaguitkeringen is daaraan inherent. Op dit moment zijn door de financiële crisis en de mogelijke verlaging van de Algemene uitkering de mogelijkheden voor ambtelijke medewerkers om bij een andere gemeente een passende functie te vinden afgenomen en is de kans aanwezig dat bij fusie van de K5-gemeenten de ontslaguitkeringen voor met name management, waarvan er na de fusie velen hun huidige functie zullen kwijtraken, op een hoger bedrag zullen uitkomen dan bij eerdere gemeentelijke herindelingen het geval was.

Dat door of ondanks mobiliteitsbeperkingen de druk om gekwalificeerd personeel van buiten de eigen organisaties aan te nemen, zal toenemen is echter ook een gegeven. Immers, een bestuurskrachtiger organisatie wordt slechts gedeeltelijk bereikt door de kwantiteit (soms van de medewerkers) maar veel meer door de toename van kwaliteit, die niet in alle gevallen – zo gebiedt de eerlijkheid te zeggen – bij de huidige medewerkers beschikbaar is: de opschaling van de gemeente betekent automatisch andere strategische uitgangspunten en andere kwaliteitsnormen waardoor niet direct van het aspect ‘mens volgt functie’ mag worden uitgegaan.

Gezien de brief van 26 april 2010 gaan wij er van uit dat - gezien de ervaring in de onlangs heringedeelde gemeente Zuidplas - de Provincie en het Ministerie ons tegemoet willen komen in de hoge frictiekosten

g. effect op woonlasten

Het Herindelingsontwerp staat uitvoeriger stil bij het effect op woonlasten als gevolg van het samengaan van de K5-gemeenten (blz. 45 Herindelingsontwerp). Het effect wordt door Gedeputeerde Staten echter wel heel eenvoudig berekend, te weten harmonisatie door middel van de berekening van een gemiddeld tarief, waardoor de woonlasten voor de inwoners van één kern stijgen en zich er voor de overige Krimpenerwaardbewoners een (lichte) daling van de tarieven aftekent.

Wij kunnen ons enerzijds nauwelijks voorstellen dat de gemeenteraad van de nieuwe K5-gemeente alleen de inwoners van de ene kern met fors hogere woonlasten confronteert (6,9%)

en deze meeropbrengst laat terugvloeien naar de overige inwoners van dezelfde K5-gemeente, anderzijds omdat deze methodiek niet opgaat in een (fusie)gemeente die wordt geconfronteerd met een financieel zorgelijke situatie. Dan geldt voor alle inwoners eerder een toename van de woonlastendruk dan enkel en alleen een gelijktrekking van tarieven met de positieve en negatieve consequenties van dien.

Ter afsluiting

Wij komen tot een afsluiting waar het gaat om de financiële positie van een K5-gemeente in relatie met wat hierover is opgemerkt in Herindelingsontwerp versus het BMC-rapport.

Wij constateren meer zorgen rond de financiële situatie van her in te delen gemeenten. Uit publicaties in de vakpers blijkt dat de zes fusiegemeenten die per 1 januari 2010 zijn gevormd (Peel en Maas, Venlo, Horst a/d Maas, Venray, Oldambt en Zuidplas) allen te maken hebben met een aanzienlijk begrotingstekort. Ook eerdere fusies in West-Friesland laten dit beeld zien met in alle gevallen als één van de belangrijke oorzaken de relatief lagere Algemene uitkering uit het Gemeentefonds, o.a. doordat na de fusie slechts één keer het basisbedrag wordt ontvangen.

Op grond van dit geactualiseerde en verder uitgewerkte BMC-rapport constateren wij:

1. dat de K5-gemeenten de eerstkomende jaren in werkelijkheid te maken zouden kunnen krijgen met een in totaliteit tot minimaal € 4 miljoen per jaar olopend begrotingstekort ten gevolge van de huidige financiële crisis en teruglopende accessen van het gemeentefonds (zie punt a.), alsmede aanzienlijke extra stortingen in de onderhoudsvoorzieningen wegen, rioleringen enz. (zie punt b.).

Nadrukkelijk stellen wij hierbij dat de Krimpenerwaard zich met name bij punt a niet in een uitzonderingspositie bevindt. Alle gemeenten hebben te maken met deze problematiek.

2. dat de nieuwe K5-gemeente wordt geconfronteerd met voorshands niet door Rijk of Provincie compensabele kosten die rechtstreeks verband houden met effectuering van de herindelingsvariant K5-gemeente (zie de punten c. tot en met g.) ter grootte van ca € 6 miljoen bij aanvang fusie.

Laatstgenoemde bedragen, die dus alleen betrekking hebben op de punten c. tot en met g., zijn als volgt opgebouwd:

Onderdelen:	Kosten 1 ^e jaar na fusie (x € 1.000)	
- = kostenstijging/afname inkomsten		
+ = kostenbesparing		
<u>Fusie gerelateerde kosten</u>		
- Salarissen	-2.500	
- Loonsom bestuur + griffie	712	
- Nieuwe huisvesting	- 300	structureel olopend tot ca - 2.000
- Algemene uitkering (vervallen vaste bijdrage)	-1.460	
- Voorfinanciering frictiekosten	- 800	structureel (in 4 jaar) aflopend tot 0
- Wachtgeld, ontslagvergoedingen,	-1.500	structureel aflopend tot 0
	-----	
totaal fusie gerelateerde meerkosten	-5.848	

Voor alle duidelijkheid: het gaat hier om **structurele** kosten.

Op het onderdeel **incidentele** kosten zijn wij onder het kopje **frictiekosten** al uitgebreid ingegaan.

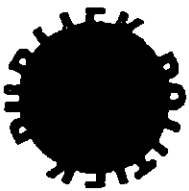
Tellen wij bij de laatstgenoemde fusiegerelateerde kosten ook nog eens de € 4 à € 5 miljoen, nodig om de verwachte begrotingstekorten weg te werken en de onderhoudsvoorzieningen op een financieel verantwoord peil te brengen, dan kunnen wij niet anders dan persisteren in de conclusie dat de financiële positie van een KS-gemeente nadrukkelijk aandacht vraagt en dat in het BMC-rapport zeker niet – zoals Gedeputeerde Staten stellen op blz 46 – wordt uitgegaan van een verkeerde voorstelling van zaken.

NE10/04630

Instituut voor Publiek en Politiek

**Draagvlakonderzoek herindeling
gemeente Nederlek**

**Instituut voor Publiek en Politiek (IPP)
Juni 2010**

Inleiding

De gemeenteraad van Nederlek heeft in zijn vergadering van 28 augustus 2009 besloten, dat er een onderzoek moet komen onder de inwoners van Nederlek naar de vraag hoe men aankijkt tegen de mogelijke fusie van Nederlek met andere gemeenten in de Krimpenerwaard.

In maart 2010 is het Instituut voor Publiek en Politiek (IPP) gevraagd dit draagvlakonderzoek onder de inwoners van Nederlek uit te voeren.

In dit rapport kunt u lezen hoe het draagvlakonderzoek is uitgevoerd en wat de resultaten zijn.

De enquête

Het IPP heeft in overleg met de gemeente Nederlek gekozen voor de opzet van een enquête met stellingen waar vier herindelingsvarianten aan de inwoners worden voorgelegd. Deze vier varianten zijn:

- Nederlek blijft zelfstandig (K1)
- Nederlek fuseert met Krimpen aan den IJssel (K2)
- Nederlek fuseert met Bergambacht, Ouderkerk, Vlist en Schoonhoven (K5)
- Nederlek fuseert met Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Ouderkerk, Vlist en Schoonhoven (K6)

Er is gekozen om te werken met stellingen (in plaats van met een vragenlijst) om inwoners tegelijkertijd te informeren en te confronteren met de dilemma's die spelen bij elke variant van herindelingsvariant. Per herindelingsvariant zijn in totaal zes stellingen geformuleerd. Per variant moest de invuller één stelling kiezen, nl. de stelling die de mening van de invuller het beste weergeeft. Daarnaast werd de invullers gevraagd om hun eerste en tweede voorkeur voor een herindelingsvariant aan te geven.

De verspreiding van de enquête

We hebben gekozen voor een open procedure zodat zoveel mogelijk mensen hun mening konden geven. De gemeente heeft op 2 april 2010 bij ieder huishouden een exemplaar van de enquête laten bezorgen. In totaal zijn 5.825 enquêtes verspreid. De enquête was vanaf dat moment ook digitaal beschikbaar via de website van de gemeente Nederlek. Men had drie weken de tijd om de enquête in te vullen.

Respons en representativiteit

Van de schriftelijke enquêtes zijn 1.896 exemplaren ingevuld teruggestuurd. In 32,5 % van de huishoudens is de bestuurlijke toekomst besproken. Via internet zijn 269 volledige digitale enquêtes ingevuld.

Papieren enquête	1.896
Digitale enquête	269
Totaal	2.165 volledige enquêtes

In relatie tot de gehele bevolking (zonder leeftijdsgrens, want ook jongeren beneden 18 jaar konden de enquête invullen) is de respons 15,3%. Deze respons is zeer hoog, bovengemiddeld voor een enquête onder inwoners van een gemeente. Door dit responspercentage kunnen we

concluderen dat het resultaat van de enquête een goed beeld geeft van de mening van de inwoners van Nederlek.

Alle inwoners van Nederlek konden de enquête invullen. We hebben onderzocht of de mensen die de enquête hebben ingevuld een afspiegeling vormen van de bevolking van Nederlek. Hierbij hebben we gekeken naar de leeftijdsopbouw en de verdeling man/vrouw.

Leeftijd: Als we kijken naar de leeftijdsopbouw, zien we dat de mensen ouder dan 50 jaar zijn oververtegenwoordigd, zoals in de volgende tabel te zien is.

	Ingevuld	Leeftijdsopbouw in Nederlek
< 18	0,3%	22,3%
19 t/m 29	4,7%	11,4%
30 t/m 39	11,6%	11,1%
40 t/m 49	16,9%	16,4%
50 t/m 59	20,9%	14,2%
60 en ouder	42,9%	24,6%

Man/vrouw: Als we kijken naar de sekseverdeling zien we dat relatief meer mannen de enquête hebben ingevuld, waardoor de mening van mannen is oververtegenwoordigd. De verdeling is als volgt:

	Ingevuld
Man	63%
Vrouw	36,4%
Leeg	0,6%

De resultaten

Bij elke herindelingsvariant hoorden zes stellingen. Drie stellingen met argumenten voor en drie stellingen met argumenten tegen. Men moest één stelling kiezen. Hieronder kunt u de stellingen en de percentages zien per variant. In rood is de stelling gemarkeerd die het meest is gekozen.

In circa 25% van de op papier ingevulde enquêtes zijn de vier volgende vragen niet ingevuld. Waarschijnlijk omdat de respondenten de stellingen als achtergrondinformatie hebben beschouwd en over het hoofd hebben gezien dat ze uit de stellingen een keuze moesten maken.

Nederlek blijft zelfstandig

In deze variant blijft de huidige gemeente Nederlek bestaan. Dus: een gemeente met twee kernen (Lekkerkerk en Krimpen aan de Lek). Beide kernen zijn ongeveer even groot en tellen gezamenlijk circa 14.100 inwoners. Het totale grondgebied van de gemeente is ongeveer 31 km². De gemeente werkt intensief samen met Gouda en tien omliggende gemeenten. Daarnaast blijft Nederlek samenwerken met de gemeenten in de Krimpenerwaard.

Voorstanders vinden / zeggen:		
1.	De gemeente Nederlek is financieel gezond en om dat zo te houden moet de gemeente zelfstandig blijven.	30,8%
2.	Fusies van gemeenten kosten veel geld.	5,1%
3.	Een fusie leidt tot een grotere afstand tussen de inwoners en de bestuurders.	19,5%
Tegenstanders vinden / zeggen:		
4.	Nederlek is te klein om het groeiende aantal gemeentelijke taken zelfstandig uit te voeren.	7,5%
5.	Een fusie met een andere gemeente betekent niet dat Nederlek minder invloed krijgt op het beleid, want er is al veel samenwerking met buurgemeenten.	7,6%
6.	Een zelfstandige gemeente is niet sterk genoeg om de taken uit te voeren waarvoor de Krimpenerwaard staat.	8,6%
7.	Niet ingevuld	20,9%

K2: Nederlek fuseert met Krimpen aan den IJssel

In deze variant fuseert Nederlek met de gemeente Krimpen aan den IJssel. Zo ontstaat een nieuwe gemeente met circa 42.900 inwoners. Deze zijn verdeeld over drie kernen (Lekkerkerk, Krimpen aan de Lek en Krimpen aan den IJssel). Het totale grondgebied is ongeveer 40 km². De gemeente gaat (vermoedelijk) deelnemen aan de Stadsregio Rotterdam, een samenwerkingsverband van Rotterdam en vijftien omliggende gemeenten.

Voorstanders vinden / zeggen:	
1. Fusie met Krimpen aan den IJssel is goed want inwoners van Nederlek maken veel gebruik van allerlei voorzieningen (winkels, onderwijs, ziekenhuizen, recreatie, werk) in Krimpen aan den IJssel en de regio Rotterdam.	14,7%
2. Nederlek en Krimpen aan den IJssel passen goed bij elkaar: beide zijn financieel gezond en vinden het behoud van de groene en open polder belangrijk.	7%
3. Door bestuurlijke deelname aan de Stadsregio Rotterdam krijgen de inwoners van Nederlek invloed op de plannen van de Stadsregio (waaronder de polder Krimpen).	1,1%
Tegenstanders vinden / zeggen:	
4. Krimpen aan den IJssel is verstedelijkt en Nederlek heeft een plattelandskarakter. De gemeenten passen daarom niet bij elkaar.	26,1%
5. Een gemeente met Nederlek en Krimpen aan den IJssel is te klein om invloed te hebben in de Stadsregio Rotterdam.	5,3%
6. De polder Krimpen wordt mogelijk bebouwd om in de behoefte van Krimpen aan den IJssel te voorzien.	22,4%
7. Niet ingevuld	23,4%

K5: Nederlek fuseert met Bergambacht, Ouderkerk, Vlist en Schoonhoven

In deze variant gaat Nederlek samen met Bergambacht, Ouderkerk, Vlist en Schoonhoven. Daarmee ontstaat een gemeente met circa 53.700 inwoners. Deze zijn verdeeld over twaalf kernen (Lekkerkerk, Krimpen aan de Lek, Ammerstol, Bergambacht, Berkenwoude, Gouderak, Lageweg, Ouderkerk aan den IJssel, Haastrecht, Stolwijk, Vlist en Schoonhoven). Het totale grondgebied is ongeveer 161 km². De nieuwe gemeente zal samenwerken met Gouda en tien omliggende gemeenten.

Voorstanders vinden / zeggen:	
1. Inwoners voelen een sterke verbondenheid met de Krimpenerwaard vanwege de landschappelijke kwaliteiten.	10%
2. Een aantal taken wordt nu al samen met deze gemeenten uitgevoerd. Een fusie is een logisch vervolg hierop.	9,1%
3. Deze gemeenten vertonen meerdere overeenkomsten: het landschappelijke karakter, de omvang (inwoneraantal) en de identiteit van de kernen.	12,1%
Tegenstanders vinden / zeggen:	
4. In de nieuwe gemeente zijn teveel dorpskernen die met elkaar moeten concurreren om het behoud van voorzieningen (bijvoorbeeld zwembad, sporthal).	12,3%
5. Een aantal van deze gemeenten heeft financiële problemen. De inwoners van de nieuwe gemeente draalen hiervoor op.	16,4%
6. Deze variant is geen verbetering voor de inwoners van Nederlek, omdat zij veel meer georiënteerd zijn op Krimpen aan den IJssel en de Rotterdamse regio.	17,3%
7. Niet ingevuld	22,8%

K6: Nederlek fuseert met Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Ouderkerk, Vlist en Schoonhoven

In deze variant gaat Nederlek samen met Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Ouderkerk, Vlist en Schoonhoven. Zo ontstaat een gemeente met circa 82.500 inwoners. Deze zijn verdeeld over dertien kernen (Lekkerkerk, Krimpen aan de Lek, Ammerstol, Bergambacht, Berkenwoude, Gouderak, Krimpen aan den IJssel, Lageweg, Ouderkerk aan den IJssel, Haastrecht, Stolwijk, Vlist en Schoonhoven). Het totale grondgebied is ongeveer 170 km². Het is nog onduidelijk met welke gemeenten deze nieuwe gemeente dan zou samenwerken: misschien met gemeenten rond Gouda, misschien met gemeenten rond Rotterdam.

Voorstanders vinden / zeggen:	
1. Eén grote gemeente in de Krimpenerwaard kan zorgen voor een goed woon-, werk- en leefklimaat voor de inwoners van het hele gebied.	7,3%
2. Eén grote gemeente in deze vorm hoeft in de toekomst niet meer te fuseren.	2,1%
3. De gemeente is een geografische eenheid en kan de noodzakelijke verbinding vormen tussen 'stad' en 'platteland'.	3,1%
Tegenstanders vinden / zeggen:	
4. De gemeente zal geen eenheid worden want het oosten van de Krimpenerwaard oriënteert zich op Gouda, het westen op Krimpen aan den IJssel en Rotterdam.	27,3%
5. De lokale problematiek loopt in deze grote gemeente sterk uiteen: het oosten heeft plattelandskenmerken en het westen heeft meer stedelijke eigenschappen.	19%
6. Inwoners zullen zich niet kunnen identificeren met de nieuwe gemeente.	13,3%
7. Niet ingevuld	27,9%

Voorkeurvarianten

Na de vragen met stellingen hebben we aan de inwoners gevraagd in de enquête om hun eerste en tweede voorkeur te geven voor een variant van herindeling.

Welke variant heeft uw 1ste voorkeur?

Zelfstandig	57,4%
K2	15,5%
K5	18,5%
K6	6%
Niet ingevuld	2,6%

Uitleg

Een duidelijke meerderheid van de invullers heeft als eerste voorkeur gekozen voor zelfstandigheid.

Welke variant heeft uw 2de voorkeur?

Zelfstandig	20,7%
K2	19%
K5	35,4%
K6	15,1%
	Opvallend is hier het verschil tussen papier en digitaal: - Papier 14% - Digitaal 23%
Niet ingevuld	10,5%

Uitleg

We hebben geconstateerd dat het voor een groep mensen kennelijk moeilijk was om te kiezen voor een tweede voorkeur van herindeling. Bij de papier versie van de enquête heeft ruim 10% van de respondenten deze vraag niet ingevuld. Bij de digitale versie was het niet mogelijk om deze vraag over te slaan.

Van het totaal aantal respondenten heeft een meerderheid als tweede optie gekozen voor een fusie met de K5 gemeenten. De varianten 'Zelfstandig' en K2 hebben ook een belangrijk aantal stemmen gekregen, maar die zijn duidelijk minder gekozen.

We kunnen de percentages van de eerste en tweede voorkeur optellen. Dan kunnen we –los van de volgorde in voorkeur- zien hoe vaak mensen een variant gekozen hebben. Dit levert de volgende informatie op:

78,1 % van de respondenten heeft als 1 ^{ste} of 2 ^{de} voorkeur voor zelfstandig gekozen
34,5% van de respondenten heeft als 1 ^{ste} of 2 ^{de} voorkeur gekozen voor K2
53,9% van de respondenten heeft als 1 ^{ste} of 2 ^{de} voorkeur gekozen voor K5
21,1% van de respondenten heeft als 1 ^{ste} of 2 ^{de} voorkeur gekozen voor K6

Deze cijfers geven aan, dat zelfstandigheid van Nederlek de voorkeur geniet van een duidelijke meerderheid van de respondenten. Als tweede komt K5, ook met een duidelijke voorsprong in vergelijking met de keuze voor K2. Als laatste optie wordt gekozen voor de variant K6.

Voorkeur voor een herindelingsvariant en de stellingen

We hebben gekeken naar de stellingen die het meest gekozen worden door de voorstanders van een bepaalde herindelingsvariant. Omdat de grote meerderheid van de respondenten gekozen heeft voor zelfstandigheid, hebben we als eerste gekeken hoe deze mensen denken over de stellingen. Op deze manier willen we beter begrijpen welke argumenten ze hebben om voor zelfstandigheid te kiezen.

Van de mensen die als eerste voorkeur hebben aangegeven dat Nederlek zelfstandig blijft, heeft een grote meerderheid gekozen voor de stellingen 1 en 3 van de eerste vraag van de enquête. Deze stellingen en de percentages kunt u in de onderstaande tabel teruglezen :

Stellingen over zelfstandigheid	Zelfstandig als eerste voorkeur
1. De gemeente Nederlek is financieel gezond en om dat zo te houden moet de gemeente zelfstandig blijven.	56,8%
3. Een fusie leidt tot een grotere afstand tussen de inwoners en de bestuurders.	31,2%

Van de mensen die als eerste voorkeur hebben aangegeven dat Nederlek zelfstandig blijft, hebben de volgende percentages gekozen voor de stellingen 4 en 6 van optie K2:

Stellingen over K2	Zelfstandig als eerste voorkeur
4. Krimpen aan den IJssel is verstedelijkt en Nederlek heeft een plattelandskarakter. De gemeenten passen daarom niet bij elkaar.	40,6%
6. De polder Krimpen wordt mogelijk bebouwd om in de behoefte van Krimpen aan den IJssel te voorzien.	34,6%

Van de mensen die als eerste voorkeur hebben aangegeven dat Nederlek zelfstandig blijft, hebben de volgende percentages gekozen voor de stellingen 4 en 5 van optie K5:

Stellingen over K5	Zelfstandig als eerste voorkeur
4. In de nieuwe gemeente zijn teveel dorpskernen die met elkaar moeten concurreren om het behoud van voorzieningen (bijvoorbeeld zwembad, sporthal)	21,5%
5. Een aantal van deze gemeenten heeft financiële problemen. De inwoners van de nieuwe gemeente draaien hiervoor op.	30,6%

Het is ook interessant om bij de invullers die als tweede voorkeur gekozen hebben voor de variant K5, te kijken hoe zij denken over de stellingen rond zelfstandigheid.

We constateren dat deze mensen dezelfde stellingen hebben gekozen als de respondenten die als eerste voorkeur gekozen hebben voor zelfstandigheid.

Stellingen over zelfstandigheid	K5 als 2 ^{de} voorkeur
1. De gemeente Nederlek is financieel gezond en om dat zo te houden moet de gemeente zelfstandig blijven.	44,9%
3. Een fusie leidt tot een grotere afstand tussen de inwoners en de bestuurders.	33,7%

Om de argumenten die leven onder de mensen die gekozen hebben voor K5 beter te kennen, kunt u hieronder in de volgende tabellen lezen hoe deze mensen gestemd hebben over de optie zelfstandigheid. Ze hebben gekozen voor de stellingen 5 en 6:

Stellingen over zelfstandigheid	K5 als eerste voorkeur
5. Een fusie met een andere gemeente betekent niet dat Nederlek minder invloed krijgt op het beleid, want er is al veel samenwerking met buurgemeenten.	20,7%
6. Een zelfstandige gemeente is niet sterk genoeg om de taken uit te voeren waarvoor de Krimpenewaard staat.	31,1%

Waarom hebben voorstanders van K5 voor deze variant gekozen? Welke stellingen hebben ze gekozen over de herindelingsvariant K5? De mensen die gekozen hebben voor K5 kiezen vooral voor de stellingen 1 en 3:

Stellingen over K5	K5 als eerste voorkeur
1. Inwoners voelen een sterke verbondenheid met de Krimpenerwaard vanwege de landschappelijke kwaliteiten.	29,4%
3. Deze gemeenten vertonen meerdere overeenkomsten: het landschappelijke karakter, de omvang (inwoneraantal) en de identiteit van de kernen.	32%

En tenslotte een nadere analyse van de invullers die gekozen hebben voor de variant K2. Welke stellingen hebben hun voorkeur? Voorstanders van K2 kiezen duidelijk voor stelling 1 en in veel mindere mate voor stelling 2:

Stellingen over K2	K2 als eerste voorkeur
1. Fusie met Krimpen aan den IJssel is goed want inwoners van Nederlek maken veel gebruik van allerlei voorzieningen (winkels, onderwijs, ziekenhuizen, recreatie, werk) in Krimpen aan den IJssel en de regio Rotterdam.	68,5%
2. Nederlek en Krimpen aan den IJssel passen goed bij elkaar: beide zijn financieel gezond en vinden het behoud van de groene en open polder belangrijk.	21%

De bewonersavonden

Er zijn twee bewonersavonden georganiseerd. Inwoners werden uitgenodigd om te komen discussiëren en hun mening verder toe te lichten over de mogelijke herindeling van de gemeente Nederlek. Deze bijeenkomsten hebben plaats gehad op 18 en 20 mei 2010 in Lekkerkerk en Krimpen aan de Lek. Het doel van de bijeenkomsten was driedelig: inwoners informatie geven over de procedure, de resultaten van de enquête presenteren en alle aanwezige bewoners de mogelijkheid bieden om hun mening en argumenten toe te lichten. Bij beide bijeenkomsten waren raadsleden aanwezig.

Uit de bewonersavonden kunnen we concluderen dat er een groot verschil was tussen beide bijeenkomsten wat betreft de inhoud van de vragen en de gevoerde discussie. Op de eerste bijeenkomst in Lekkerkerk was een duidelijk geluid te horen tegen elke vorm van fusie. Iedereen was voor zelfstandigheid. In Krimpen aan de Lek was de mening van de aanwezige inwoners verdeeld. Een aantal mensen was voor zelfstandigheid, een deel was voor K2 en een deel was voor K5. Hoe kan dit verschil verklaard worden? Met de informatie waarover we beschikken, is deze vraag op dit moment niet te beantwoorden. Het kan toeval zijn, maar het kan ook betekenen dat er een verschil van mening is tussen de inwoners van de kernen Lekkerkerk en Krimpen aan de Lek.

Uit de vragen van het publiek zowel in Lekkerkerk als in Krimpen aan de Lek kunnen we concluderen, dat voor veel inwoners niet duidelijk is welke consequenties de verschillende fusievarianten zullen hebben voor hun dagelijks leven. Men praat in de bijeenkomsten daarom veelal vanuit zijn gevoel.

We adviseren de gemeente om in de toekomst meer informatie te geven aan de inwoners over de gevolgen van een mogelijke fusie. Er bleek zowel behoefte aan informatie over de financiële consequenties van herindeling als voor het (voort)bestaan en de beschikbaarheid van voorzieningen als ziekenhuizen, huisartsenpost, hulpdiensten enz.

De argumenten uit de discussie geven extra informatie over de redenen die inwoners hebben om voor of tegen een bepaalde fusievariant te kiezen. De bewoners met hun vragen en opmerkingen hebben inzicht gegeven in de argumenten die onder de burgers leven.

In de enquête was een open vraag zodat burgers opmerkingen konden schrijven. Deze opmerkingen zijn heel verschillend, maar in veel gevallen wordt gewoon herhaald wat in de enquête is gevraagd. Daarom leveren deze opmerkingen van de respondenten geen of slechts weinig nieuwe inzichten op.

Conclusies

1. De resultaten van het draagvlakonderzoek laten duidelijk zien dat de meerderheid van de inwoners van Nederlek voor zelfstandigheid is.
2. De tweede voorkeur is ook een duidelijk resultaat. Men kiest dan de variant K5 boven de varianten K2 en K6.
3. Op de bewonersavonden is een duidelijke behoefte gebleken aan meer informatie over de consequenties van de verschillende herindelingsvarianten, zowel financieel als wat het (voort)bestaan en de beschikbaarheid betreft van voorzieningen als ziekenhuizen, huisartsenpost, hulpdiensten enz.).

De raad van de gemeente Krimpen aan den IJssel;

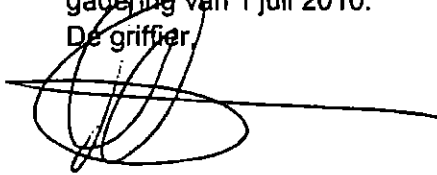
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 22 juni 2010;

besluit:

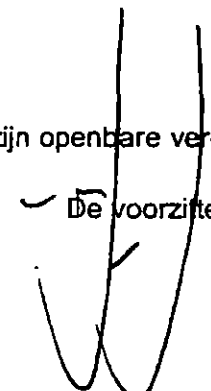
in te stemmen met het indienen van een zienswijze betreffende het Herindelingsontwerp-Krimpenerwaard bij het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland conform bijgevoegde concept brief, met inachtneming van de aangenomen amendementen tijdens de raadsvergadering van 1 juli 2010.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Krimpen aan den IJssel in zijn openbare vergadering van 1 juli 2010.

De griffier

De voorzitter,

AANTEKENEN

Aan : het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP DEN HAAG

Datum: 5 juli 2010
Ons kenmerk: 2010006151
Sector/Afdeling: Bestuurs- en Managementondersteuning
Contactpersoon: mr A.F. Braams
Doorkiesnummer: 0180-540655
Uw brief van: --
Uw kenmerk: --
Onderwerp: **Zienswijze Herindelingsontwerp Krimpenerwaard**

Datum verzending:

Geacht college,

Het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad van Krimpen aan den IJssel ontvingen medio april 2010 het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard van de provincie Zuid-Holland. In dit ontwerp licht de provincie de keuze toe voor een herindeling van de Krimpenerwaard volgens de K5/K1 variant. Dit betekent een nieuw te vormen K5 gemeente, bestaande uit de huidige gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist en een zelfstandig Krimpen aan den IJssel. In deze brief geven wij een reactie op het voorliggende Herindelingsontwerp Krimpenerwaard.

Herindelingsontwerp K5/K1

In het voorliggende Herindelingsontwerp kiest uw college voor een versterking van de bestuurskracht in het oostelijk deel van de Krimpenerwaard door een herindeling van de huidige gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist tot een nieuwe gemeente Krimpenerwaard (K5). Hierdoor ontstaat een nieuwe bestuurskrachtige, toekomstgerichte gemeente, die voldoende in staat zal zijn om de lokale, bovenlokale en regionale opgaven en vraagstukken voor de langere termijn op te pakken. De keuze voor een nieuwe gemeente Krimpenerwaard zal volgens uw college leiden tot een regionaal consistent eindbeeld, waarbij één gekozen bestuur zorg draagt voor de afwegingen ten aanzien voor het oostelijk gebied binnen de Krimpenerwaard. De nieuwe gemeente Krimpenerwaard kan daarbij van toegevoegde waarde zijn voor een verbetering van de samenwerking met bestaande gemeenschappelijke regelingen, zoals de Veiligheidsregio en Politieregio Hollands Midden, de Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden en het Intergemeentelijke Samenwerkingsverband Midden Holland.

Aan de westkant van de Krimpenerwaard kiest uw college voor een zelfstandig Krimpen aan den IJssel. De zelfstandigheid van Krimpen aan den IJssel beoordeelt u als haalbaar en houdbaar. De gemeente is voldoende bestuurskrachtig om de verbeterpunten uit de recent uitgevoerde bestuurskrachtmeting zelfstandig op te pakken. U verwacht wel van Krimpen aan den IJssel dat er kritisch zal worden nagedacht over de eigen bestuurlijke toekomst binnen de Stadsregio Rotterdam en dat periodiek de bestuurskracht zal worden onderzocht. Daarnaast bent u van oordeel dat Krimpen aan den IJssel nu en in de toekomst niet nodig is voor het realiseren van de specifieke opgaven in het oostelijk deel van de Krimpenerwaard.

Reactie gemeenteraad

Wij hebben ons voor het vaststellen van een zienswijze op het voorliggende Herindelingsontwerp inhoudelijk gebaseerd op de uitkomsten van een recent uitgevoerde bestuurskrachtmeting en op de uitkomsten van twee op ons verzoek uitgevoerde onderzoeken, te weten "Tussen zellingen en hoofdvaarwegen"

(Dr. Linze Schaap, Universiteit van Tilburg) en "Samen of zelfstandig" (Dr. Linze Schaap, Universiteit van Tilburg en Dr. Leon van den Dool, PricewaterhouseCoopers).

In de uitkomsten van de bestuurskrachtmeting en beide rapporten kan onomstotelijk een "rode draad" worden onderkend. De gemeente Krimpen aan den IJssel is in ieder geval bestuurskrachtig genoeg om zowel op korte als op langere termijn zelfstandig de opgedragen taken te kunnen uitvoeren. Daarnaast is op grond van de twee eerdergenoemde onderzoeksrapporten komen vast te staan dat een fusie met de gemeente Nederlek (K2 variant) eveneens haalbaar en houdbaar zal zijn.

In de vergaderingen van 11 februari 2010 en 29 april 2010 hebben wij uitvoerig gesproken over zowel de uitkomsten van alle onderzoeken als over het voorliggende Herindelingsontwerp. Op basis van een door ons op 29 april 2010 aangenomen motie is op 10 juni 2010 een gespreksavond voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen georganiseerd. Tijdens deze avond zijn vertegenwoordigers van onze gemeenteraad in gesprek gegaan over het voorliggend Herindelingsontwerp. Na deze gespreksavond kon géén eenduidige conclusie worden getrokken. De bezoekers van de avond konden zich zowel vinden in een zelfstandig Krimpen aan den IJssel als in een fusie met Nederlek. De uitkomst van de gespreksavond is voor de aanwezige raadsleden dan ook geen aanleiding geweest om hun visie op het Herindelingsontwerp te heroverwegen.

Op dit moment kan worden vastgesteld dat in de gemeenteraad thans twee standpunten bestaan. Een meerderheid van de gemeenteraad conformeert zich aan het Herindelingsontwerp, met een zelfstandig Krimpen aan den IJssel (K5/K1 variant) en een minderheid conformeert zich niet (geheel) aan het Herindelingsontwerp en is een voorstander van een fusie met de gemeente Nederlek (K4/K2 variant).

Overigens hebben wij inmiddels kennis genomen van het feit dat in het collegeprogramma 2010 – 2014 een onderzoek wordt aangekondigd naar de mogelijkheden tot ambtelijke samenwerking met de gemeente Capelle aan den IJssel en een nieuwe bestuurskrachtmeting is voorzien in 2013. Dit alles geheel conform hetgeen door uw college in het Herindelingsontwerp is geadviseerd.

Standpunt meerderheid gemeenteraad

De fracties van SGP, ChristenUnie, VVD, PvdA en GroenLinks (14 leden) delen de conclusie van het college van Gedeputeerde Staten dat een zelfstandig voortbestaan van de gemeente Krimpen aan den IJssel zowel haalbaar en houdbaar is en conformeren zich aan het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard. Hierbij wordt verder aangetekend dat:

- de gemeente Krimpen aan den IJssel openstaat voor versterking van de samenwerking zowel met de gemeenten binnen de Stadsregio Rotterdam als met de nieuw te vormen gemeente in de Krimpenerwaard, maar niet wenst deel te nemen aan een traject gericht op een fusie met de gemeente Capelle aan den IJssel;
- een fusie met de gemeente Nederlek (K4/K2 variant) opnieuw in beeld kan komen wanneer daarvoor in de volgende fases van de Arhi-procedure alsnog een breed draagvlak ontstaat binnen de Krimpenerwaard en de provincie.

Standpunt minderheid gemeenteraad

De fracties van D66, CDA, Stem van Krimpen en Leefbaar Krimpen (7 leden) conformeren zich niet (geheel) aan het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard. Hoewel de conclusie wordt gedeeld dat een zelfstandig voortbestaan van de gemeente Krimpen aan den IJssel zowel haalbaar en houdbaar is op de korte termijn, bestaat een voorkeur voor een fusie met de gemeente Nederlek (K4/K2 variant). Hierbij wordt verder aangetekend dat:

- de gemeente Krimpen aan den IJssel openstaat voor versterking van de samenwerking zowel met de gemeenten binnen de Stadsregio Rotterdam als met de nieuw te vormen gemeente in de Krimpenerwaard, maar niet wenst deel te nemen aan een traject gericht op een fusie met de gemeente Capelle aan den IJssel.

De belangrijkste argumenten voor de K4/K2 variant zijn:

- Nederlek en Krimpen hebben gemeenschappelijke kenmerken op het terrein van maatschappelijke oriëntatie, bestuurlijke- en ambtelijke cultuur en ruimtelijke opgaven;
- Nederlek en Krimpen zullen als fusiegemeente een duurzaam sterkere positie innemen aan de oostzijde van de Stadsregio Rotterdam;
- uitgaande van deelname van de nieuwe fusiegemeente aan de Stads- en VeiligheidsRegio Rotterdam is het van groot belang dat toekomstige grote maatschappelijke opgaven op het terrein van ruimtelijke ordening, verkeer en veiligheid (zeker ook op het water) door één sterke bestuurskrachtige gemeente kunnen worden opgepakt.

Conclusie

Gelet op de bovengenoemde standpunten en de daarbij behorende stemverhoudingen kan worden geconcludeerd dat wij ons conformeren aan het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard, waarin wordt aangegeven dat een zelfstandig voortbestaan van Krimpen aan den IJssel haalbaar en houdbaar is. Wij tekenen hierbij aan dat:

- de gemeente Krimpen aan den IJssel openstaat voor versterking van de samenwerking zowel met de gemeenten binnen de Stadsregio Rotterdam als met de nieuw te vormen gemeente in de Krimpenerwaard, maar niet wenst deel te nemen aan een traject gericht op een fusie met de gemeente Capelle aan den IJssel;
- een fusie met de gemeente Nederlek (K4/K2 variant) opnieuw in beeld kan komen wanneer daarvoor in de volgende fases van de Arhi-procedure alsnog een breed draagvlak ontstaat binnen de Krimpenerwaard en de provincie.

Hoogachtend,

De gemeenteraad van Krimpen aan den IJssel,

De griffier,

De voorzitter,

gemeente
Ouderkerk

Aan het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP Den Haag,

Provinciaal Bestuur
van Zuid-Holland

7 - JULI 2010

Behandeld door: M. Metz

0210/02235 -

Datum ontvangst

Betreft: reactie gemeentebestuur Ouderkerk
Herindelingsontwerp Krimpenerwaard

Ouderkerk aan den IJssel, 6 juli 2009

VERZONDEN 06 JUL 2010

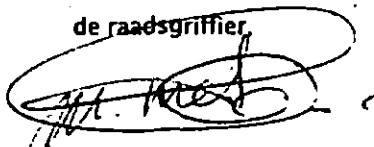
Geacht college,

Bijgaand treft u de reactie aan van het gemeentebestuur van Ouderkerk op uw herindelingsontwerp Krimpenerwaard zoals besproken in de openbare raadsvergadering van 1 juli 2010. Wij hechten er aan op te merken dat de zienswijze incl. bijlagen unaniem is goedgekeurd.

Hoogachtend,

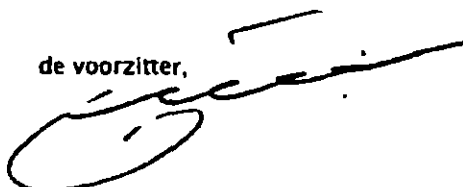
De gemeenteraad van Ouderkerk,

de raadsgriffier

mr. M. Metz.

de voorzitter,

mr. drs. J. de Prieëlle.

3011201000088

gemeente **Ouderkerk**

Provincie Zuid-Holland
College van Gedeputeerde Staten
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Betreft: reactie gemeentebestuur Ouderkerk op herindelingsontwerp Krimpenerwaard

Geacht college,

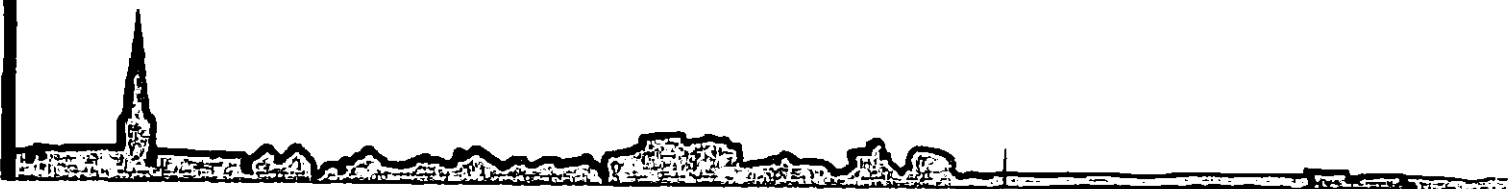
Op 6 april jl. hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland een voorstel ter inzage gelegd dat is gericht op de vorming van één gemeente voor de Krimpenerwaard, onder gelijktijdige opheffing van de vijf bestaande gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist. Op 15 september 2009 hebben Gedeputeerde Staten met inachtnaam van de bepalingen in de wet ARHI de procedure gestart voor de vorming van de zogenaamde K-5 gemeente. Daaraan voorafgaand heeft de commissie Leemhuis in haar rapport: "Een blauwe parel in zilver gezet, op weg naar één gemeente in de Krimpenerwaard" de discussie over de bestuurlijke toekomst van dit gebied een nieuwe impuls gegeven.

Op 30 oktober 2009 en 15 januari 2010 heeft het college van Ouderkerk ten overstaan van een afvaardiging van Gedeputeerde Staten gediscussieerd over de bestuurlijke toekomst van de Krimpenerwaard en bijzonderheid die van Ouderkerk. Ook de gemeenteraad is op 24 augustus 2009 in de gelegenheid gesteld van zijn gevoelens over dit onderwerp te doen blijken. Kortheidshalve wordt verwezen naar de verslagen van deze bijeenkomsten.

Tijdens het "open ARHI-overleg" heeft het college, onder verwijzing naar de door de gemeenteraad in vorige samenstelling aanvaarde motie over de bestuurlijke toekomst van Ouderkerk, gepleit voor de vorming van één K-5 gemeente waarbij ook melding is gemaakt van het minderheidsstandpunt in de raad. Was er tijdens het open ARHI-overleg geen sprake van een eenduidig standpunt van de vijf gemeentebesturen, thans is dat ook nog niet het geval. Wij hebben de indruk dat vooral de gemeenten Nederlek en Bergambacht naar behoud van zelfstandigheid streven.

In het oorspronkelijke voorstel kozen gedeputeerde Staten voor de vorming van een K-6 gemeente, dus inclusief Krimpen aan den IJssel. Het massale verzet van die gemeente tegen haar opheffing en samenvoeging met de andere vijf gemeenten heeft ertoe geleid dat Gedeputeerde Staten hebben besloten dat voornemen los te laten en nu uitsluitend te streven naar de vorming van één K-5 gemeente. GS concluderen dat een K-5 gemeente het meeste draagvlak onder de gemeentebesturen heeft.

Op 27 april en 11 mei 2010 hebben GS bewonersavonden georganiseerd waarop de bevolking van de betrokken gemeenten werd voorgelicht over het voornemen van GS en tevens in de gelegenheid werd gesteld vragen te stellen en desgewenst ook al haar zienswijze te geven. Ook de gemeenteraden worden in de gelegenheid gesteld hun zienswijze over het voorstel van GS te geven. Gelet op de verscheidenheid aan standpunten van de verschillende fracties is er door de raad voor gekozen deze als bijlagen bij deze algemene zienswijze te voegen (bijlagen 2,3 en 4). Het verslag van de raadsvergadering van 1 juli jl. treft u aan onder bijlage 5. De reactie van de ondernemingsraad is te vinden onder bijlage 6.

Op verzoek van de gemeenteraad zijn er drie bewonersavonden gehouden: In elke kern één. Hoewel de bewoners huis-aan-huis- zijn opgeroepen is de opkomst bescheiden geweest. In Gouderak hebben 17, in Lageweg 4 en in Ouderkerk aan den IJssel 5 inwoners de avonden bezocht. In elke kern waren tevens verscheidene leden van de gemeenteraad aanwezig.

De aanwezigen hebben de volgende vragen gesteld, zorgen, hartenkreten en wensen geuit:

Zorgen voorafgaand aan de herindeling:

- Gaat iedere kern op basis van gelijkwaardigheid de herindeling in? Een kleine kern mag niet als 'Klein Duimpje' worden meegenomen door de grotere gemeente.
- Vooruitlopend aan de fusie dient de gemeente te werken aan kernraden. Iedere kern krijgt een eigen kernraad die rekening houdt met de eigen historie en problemen van de kern. Een kernraad zal functioneren als een adviesraad.
- Eerder gemaakte afspraken kunnen door de nieuwe gemeenteraad opnieuw worden gewogen of van tafel geveegd.
- Het is mogelijk voorafgaand aan de fusie per gemeente een gezamenlijke wensenlijst op te stellen en deze zoveel mogelijk in de nieuwe gemeente te realiseren.
- Voer de herindeling direct goed uit zodat niet na een korte tijd een derde herindeling volgt. Denk hierbij aan de situatie van Krimpen aan den IJssel.
- Kunnen voorafgaand aan een fusie afspraken worden gemaakt cq. voorwaarden worden gesteld?
- De gemeenten die gaan fuseren, kunnen hun eigen beleid uitvoeren tot de fusiedatum maar de uitgaven dienen eveneens in het belang te zijn van de nieuwe fusiegemeente.

Zorgen na de herindeling:

- Is het mogelijk een nieuwe groeikern in de Krimpenerwaard te realiseren?
- Behouden de kernen hun bouw- en ontwikkelmogelijkheden?
- Iedere gemeente in de Krimpenerwaard heeft een eigen regelgeving. Op welke manier vindt de harmonisatie van de regelgeving plaats?
- Het verloren gaan van het dorpse en kleinschalige karakter vanwege het opgaan in een grote gemeente.
- De kernen van de fusiegemeente liggen geografisch gezien op grote afstand van elkaar.

Dienstverlening:

- Wat is de locatie van een nieuw gemeentehuis?
- Hoe zit het met de bereikbaarheid van de dienstverlening voor oudere inwoners? De inwoners van Gouderak moeten naar andere kernen zoals Ouderkerk aan den IJssel of Schoonhoven.
- Zijn dependances/servicepunten van het gemeentehuis mogelijk?
- De dienstverlening mag er voor de burger niet op achteruit gaan.

Financiën:

- Ondanks de diepe recessie wordt een dure fusie voorgesteld.
- Kan de fusiegemeente direct een artikel 12 gemeente worden?
- Wat gebeurt met de financiële reserves van de Individuele gemeenten na een fusie?
- Realiseer een financieel sterke gemeente.
- Wat zijn de gevolgen van een fusie voor de hoogte van de belastingen?
- Er is zorg over de financiële haalbaarheid en houdbaarheid van een nieuwe gemeente.
- Wat zijn de gevolgen van de artikel 12 status van gemeente Ouderkerk?

Voorzeningen:

- Blijven de huidige voorzieningen behouden voor de kernen?
- Gouderak hecht grote waarde aan het zwembad, het dorps huis en de bibliotheek.
- In een grotere gemeente professionaliseren de voorzieningen vanwege het hogere ambitieniveau. Dit leidt tot financiële consequenties.
- Qua organisatie: Is de KS-samenwerking een voordeel bij een herindeling?
- Een grote gemeente vraagt een hoog ambtlieniveau.
- Qua politiek: de verschillende meningen van de verschillende gemeenteraden en colleges is een zorgpunt.
- Het vertrouwen van de burger in de politiek is nu al laag. Hoe kan een KS-raadslid van bijvoorbeeld Vlist de Ouderkerkse belangen goed behartigen?

Hartenkreet:

- De fusie is niet de wens van alle burgers.
- Een Gouderakker wordt geen Ouderkerker of Krimpenerwaarder.
- Dit is in korte tijd de tweede herindeling in de Krimpenerwaard.
- Het onderwerp herindeling leeft nog niet in de kern. Het besluit is genomen; het gevoel ontbreekt dat inspraak mogelijk is.
- Gouderak is een bloelende kleine kern en hecht belang aan kleinschaligheid in de samenleving.
- Wat is de reden van de lage opkomst tijdens de Raadplegingsavond?

Wensenlijst benoemd door de aanwezige inwoners:

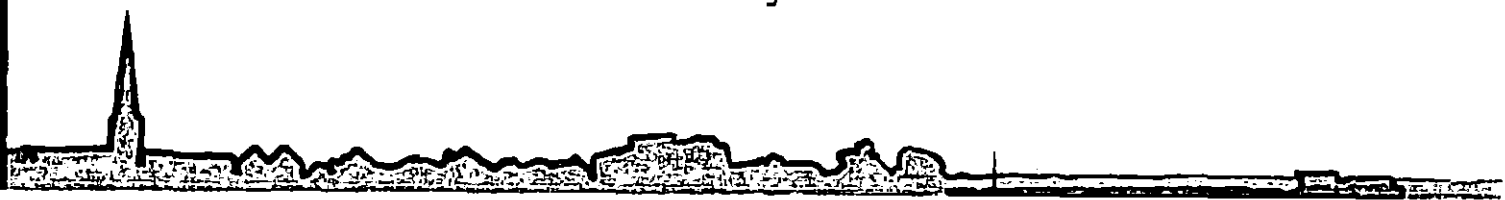
1. Inbreilocaties bebouwen.
2. Het huidige voorzieningenniveau handhaven. Dit geldt met name voor het zwembad, het dorps huis en de bibliotheek.
3. Dorpsraden realiseren want dorpsraden behartigen in korte lijnen de belangen van de inwoners.
4. Verkeer en vervoer optimaliseren.

Opvallend zijn de steeds terugkerende vragen en zorgen betreffende het niveau van de voorzieningen en gemeentelijke dienstverleningen in de kernen naast de ongerustheid over de gemeentelijke financiën. Wat het laatste betreft gaat het dan voornamelijk om de vraag of deze voorgenomen gemeentelijke herindeling de kosten voor de burgers niet verhoogt?

Onder verwijzing naar het door de vijf gemeenten gezamenlijk opgestelde financiële rapport wordt opgemerkt dat tijdens de fusie en nog jaren daarna sprake zal zijn van hogere kosten. Dat zijn de zogenaamde aanloopkosten. Deze kunnen slechts ten dele worden gedekt uit de extra uitkering voor de 'fictiekosten'. Na ommekomst van een aantal jaren zullen de kosten naar verwachting enigszins dalen. Dat zal mede afhangen van de investeringen die de nieuwe gemeente voor de uitvoering van haar taken zal moeten maken.

Binnen de Krimpenerwaard bestaan gemeenschappelijke financiële zorgen welke geleid hebben tot het opnemen van een gelijke passage in de respectievelijke zienswijzen.

In het Herindelingsontwerp, met als 'onderlegger' het door het Ministerie van BiZa en Koninkrijksrelaties uitgevoerde financiële onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard, gaan Gedeputeerde Staten ook in op het BMC-rapport 'Bestuurlijke inrichting Krimpenerwaard'. Deze reactie geeft aanleiding tot het volgende.

Alle vijf gemeenten maken zich ernstig zorgen over de structurele financiële situatie van de nieuwe gemeente als voorgesteld. Ons inziens is een goede en gezonde financiële uitgangspositie een - met elkaar gedeelde - zeer belangrijke factor voor het slagen van het samenvoegingsproces.

Los van het feit of men voor- of tegenstander is van een herindeling - zie hiervoor de Individuele zienswijzen - zijn alle vijf gemeenten van mening dat een herindeling noch de oorspronkelijke individuele gemeenten noch de nieuwe gemeente in een structureel financieel slechtere positie mag brengen.

Ons voorstel is om dit tekort in een gezamenlijk traject in kaart te brengen zodat daar inhoudelijk overeenstemming over kan worden bereikt. Vervolgens vinden wij het van groot belang dat dit tekort met een concreet voorstel wordt opgelost via een extra financiële bijdrage zodat de nieuwe gemeente een gezond financieel perspectief op langere termijn heeft. Dit verschilt van de opvatting op pagina 45 van het ontwerp dat de nieuwe KS gemeente het tekort zelf moet oplossen. GS geven zelf aan op pagina 48 van het ontwerp dat kiezen voor een herindelingsvariant een bestuurlijke keuze is waarbij ook de financiële positie een rol speelt. Dit is precies wat speelt in een herindelingsproces met voor- en tegenstanders.

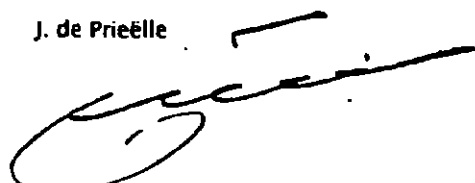
De aankomende bezuinigingen, waar overigens alle gemeenten mee te maken hebben, versterken de noodzaak voor de aandacht ten aanzien van het tekort. Het is niet reëel (zie voor een nadere onderbouwing bijlage 1, die bedoeld is om de financiële aspecten in een constructief gesprek met de Provincie en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties te kunnen voeren) om te veronderstellen dat de gemeente de daling van de algemene uitkering via efficiencyvoordelen kan opvangen zoals GS stellen op pagina 44 van het herindelingsontwerp.

Concluderend vinden wij dat de oplossing van een fusie-gerelateerd tekort een gemeenschappelijke bestuurlijke verantwoordelijkheid is van gemeente, provincie en rijk, waarbij de gemeente Ouderkerk van mening is dat er een extra structurele bijdrage dient te komen.

De gemeenteraad heeft het herindelingsontwerp Krimpenerwaard voor het overige voor kennisgeving aangenomen.

Hoogachtend,
Namens de raad van Ouderkerk,

M. Metz

Raadsgriffier

J. de Prieëlle

Burgemeester

Bijlage 1

Financiële gevolgen bij herindeling

In het Herindelingsontwerp, met als 'onderlegger' het door het Ministerie van BiZa en Koninkrijksrelaties uitgevoerde financiële onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard, gaan Gedeputeerde Staten ook in op het BMC-rapport 'Bestuurlijke inrichting Krimpenerwaard'. De opmerkingen van Gedeputeerde Staten geven aanleiding tot de volgende reactie.

Wij vinden nog altijd dat het meerjarenperspectief voor een gefuseerde K5-gemeenten in het BMC-rapport van een reële benadering getuigt.

Wij lichten dit laatste graag aan de hand van de volgende punten, die zowel zijn terug te vinden in het Herindelingsontwerp als het BMC-rapport, nader toe:

- a. begrotingsresultaten K5-gemeenten
- b. beheerplannen

- c. salarissen
- d. nieuwe huisvesting
- e. vervallen vaste bijdrage Algemene uitkering
- f. frictiekosten(vergoeding)
- g. effect op woonlasten

Voor alle duidelijkheid,

- de punten a. en b. hebben betrekking op de financiële positie van de K5-gemeenten 'going-concern' (waar de gemeenten mee te maken hebben, los van de herindeling),
- de punten c. tot en met g. zijn het rechtstreeks gevolg van de fusie van voornoemde gemeenten.

a. begrotingsresultaten K5-gemeenten

In bijlage 3 van het BMC-rapport is - zoals vermeld - uitgegaan van de begrotingsresultaten van de primitieve begrotingen 2010 van de Krimpenerwaardgemeenten. Op basis daarvan veronderstelt het BMC-rapport dat het totale begrotingstekort van de K5-gemeenten in 2013 uitkomt op ongeveer 2,7 miljoen euro (excl. stelpost). Het Herindelingsontwerp gaat er vanuit dat de nieuwe gemeente ten hoogste 0,5 miljoen euro zal moeten oplossen omdat de huidige gemeenten voor de fusiedatum maatregelen moeten nemen om voornoemd geprognoseerd tekort ongedaan te maken.

Wij kijken hier anders tegen aan. Enerzijds omdat in de berekeningen van Gedeputeerde Staten er van wordt uitgegaan dat bezuinigingsvoornemens en -taakstellingen al van het ene op het andere jaar voor 100% effect sorteren (in de praktijk een zeer lastige opgave, zelfs indien een gemeente daar enkele jaren de tijd voor krijgt, bijv. tot 1 januari 2013), anderzijds omdat Gedeputeerde Staten zelf aangeven dat op dit moment nog niet duidelijk is wat de effecten van de huidige economische crisis voor de komende jaren zullen zijn. Hetzelfde geldt voor de doorwerking van de accessen van het gemeentefonds.

Hoewel de begrotingen 2011, onder voorwaarden van tijdige duidelijkheid van het voorgestane rijksbeleid via besluiten van het nieuwe kabinet en o.a. de Septembercirculaire, op dit punt meer duidelijkheid zullen brengen hechten wij toch waarde aan recente doorrekeningen per gemeente van de gevolgen van in het bijzonder de nog verdere afname van de gemeentefondsultkering, die ons doen concluderen dat het in het BMC-rapport geprognoseerde tekort ad € 2,7 miljoen per fusiedatum eerder op een hoger (€ 4 à € 5 miljoen) dan op een lager bedrag zal uitkomen. De op de blz. 43 en 46 van het Herindelings-ontwerp verwoorde eis om per 2013 een sluitend meerjarenperspectief te hebben - die wij overigens van harte ondersteunen - maakt in dit verband feitelijk niets uit.

b. beheerplannen

Ook wij zijn van mening dat het BMC-rapport ten aanzien van dit onderwerp, ook qua analyse, niet het complete beeld schetst. Het rapport gaat immers alleen wat dieper in op de beheerplannen c.q. onderhoudsvoorzieningen wegen en niet op de beheerplannen van andere gemeentelijke kapitaalgoederen zoals rioleringen, waterwegen (beschoelingen, bruggen, baggeren), openbare verlichting, speelvoorzieningen, onderwijsshuishouding en de gemeentelijke gebouwen. Zijn de stortingen niet met name gerelateerd aan regulier onderhoud (alle beheerplannen hebben namelijk een zeer beperkte looptijd, te weten 2010, sommige 2014 en in een enkel geval 2019 of 2027) dan wel - zoals Gedeputeerde Staten terecht opmerken - aan vervanging ten gevolge van de ondergrond? Gelet op de bodemgesteldheid sorteert regulier onderhoud in de Krimpenerwaard immers - na verloop van tijd - steeds minder effect. Dit laatste maakt uitvoering van ingrijpende, constructieve maatregelen dan wel een complete reconstructie - ook van rioleringen - op enig moment noodzakelijk. Een moment dat eerder plaats vindt dan elders in Nederland. Dit geldt zowel voor de provincie (denk aan N 210) als voor de gemeenten. Ons inziens leidt dit negatieve effect op de levensduur binnen afzienbare termijn voor de fusiegemeente tot aanzienlijk hogere stortingen in de onderhoudsvoorziening wegen en riolering dan wel tot een aanzienlijke toename van kapitaallasten voor deze gemeentelijke kapitaalgoederen. Op de wens van het Hoogheemraadschap om het onderhoud van de buitenwegen over te dragen naar de gemeenten gaan wij in dit kader hier niet verder in behoudens de opmerking dat dit financieel de nodige gevolgen zal hebben.

Dit onderdeel afsluitend zijn wij van mening dat de correctie niet naar beneden moet worden bijgesteld maar eerder aanzienlijk naar boven indien - naast het beheerplan wegen c.q. de stortingen voor wegenonderhoud - ook het onderhoud van eerdergenoemde, andere gemeentelijke kapitaalgoederen nog eens nauwkeurig worden geïnventariseerd en geanalyseerd. Terecht merkt het BZK-onderzoek - waarin overigens het jaar 2009 als uitgangspunt heeft gediend - op dit punt op dat met name de beleidskaders voor het onderhoud van kapitaalgoederen grote budgettaire gevolgen kunnen hebben en dat er op moet worden gelet of de beheerplannen volledig in de begroting en meerjarenraming zijn verwerkt.

c. salarissen

Gedeputeerde Staten constateren dat in het onderzoeksrapport Financieel onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Provincie Zuid-Holland op blz. 47 de loonsom stijgt met 1,1%. De aanname van BMC dat de loonsom 5% hoger is dan het huidige niveau van de K5-gemeenten is echter al voorzichtig geraamd. Dat Gedeputeerde Staten dit terugbrengen tot 1,1% en baseren op gegevens van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, die dateren uit 2007, en een indicatief gemiddelde loonsom van de groottegroep waartoe de K5 behoort - en die dus óf op natuurlijke wijze dit inwoneraantal hebben bereikt dan wel door fusie in het verleden en inmiddels in een genormaliseerde situatie zijn terecht gekomen - is een aanname waar nader overleg en uitleg gewenst is. Een reden temeer om dit punt in het bijzonder onder de aandacht te brengen.

Het Herindelingsontwerp kent in rijke mate woorden als 'versterking van de bestuurskracht'. Hiermee wordt bedoeld dat de bestuurlijke en ambtelijke organisatie van de gefuseerde gemeenten voldoende robuust zijn om taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden goed uit te oefenen, zodat door een goede arbeidsmarktpositie en de juiste mate van specialisatie gekomen kan worden tot een goed bestuur en dienstverlening.

Op basis van ervaringen in pas gevormde fusiegemeenten (Lansingerland en Zuidplas) en de nog te vormen gemeente Kinderdijk (Graafstroom, Liesveld en Nieuw Lekkerland) constateren wij het volgende:

- het functiebeschrijvings- (functieboek) en waarderingstraject voor de fusiegemeente resulteert door de aan het inwoneraantal gerelateerde bezoldigingsstructuur in een hogere waardering van ruim 70% van de functies in de te fuseren (kleinere) gemeenten (dus gemeenten met een lager salarisoniveau);
- ruim 50% van de medewerkers wordt geplaatst op een hoger functieniveau;
- de nieuwe organisatie kent een aanzienlijk aantal formatieplaatsen meer dan het totaal van de voormalige gemeenten. De toekomstige gemeente Kinderdijk (30.000 inwoners) kent (uitgaande van de huidige nieuwe gefuseerde ambtelijke organisatie) 25 formatieplaatsen meer, de gemeente Zuidplas (41.000 inwoners) noemt een toename van 32 fte's.

De gemeente Zuidplas heeft berekend dat het vorenstaande heeft geleid tot een stijging van de loonsom met € 2,25 miljoen ten opzichte van het totaal van de loonsom van de voormalige gemeenten. Indien we laatstgenoemd bedrag extrapoleren naar een K5-gemeente van 55.000 inwoners dan constateren wij dat de stijging van de loonsom uitkomt op een percentage tussen 10 en 13% (ruim € 3 miljoen euro). In de cijferopstelling in de afsluiting ramen wij voorzichtigheidshalve ca. 10% (is € 2,5 miljoen euro).

Bij het punt 'frictiekosten' besteden wij aan de personeelskosten overigens ook nog de nodige aandacht.

d. nieuwe huisvesting

Gedeputeerde Staten stellen met de laatste zin op blz. 47 van het Herindelingsontwerp dat het vooral van de politieke keuzes en het beleid van de nieuw te vormen gemeente afhangt of een gezonde financiële positie kan worden gecontinueerd of dat een minder gezonde financiële positie kan worden verbeterd.

Ten aanzien van dit punt vragen wij ons af waarom GS de conclusies van een gedateerd onderzoek in Overijsselse fusiegemeenten (zoals Gedeputeerde Staten doen) hanteert en niet op de ervaringen in recente Zuid-Hollandse fusiegemeenten zoals Westland, Lansingerland en Zuidplas:

- het duurt ten minste 4 jaar voordat een nieuw gemeentehuis kan worden gerealiseerd. Tot dat moment moet - om kennis en specialismen van de medewerkers bijeen te brengen en frustraties over en extra kosten door het verdeeld werken over diverse locaties zoveel als mogelijk te voorkomen - bedrijfsruimte worden gehuurd of gekocht. Kosten € 300.000 tot € 500.000 per jaar;
- het blijkt - onder verwijzing naar o.a. het raadsbesluit van de gemeente Lansingerland (53.000 inwoners en voorheen werkend in 5 locaties) - dat de jaarlijkse kosten van het gemeentehuis bijna € 2 miljoen bedragen waarvan - met inzet van € 20 miljoen uit de algemene reserve, Eneco dividend van € 0,5 miljoen per jaar, vrijvallende kapitaallasten, personeelsbesparing e.d. - per saldo € 550.000 per jaar als extra last op de begroting van de fusiegemeente blijft drukken;
- het blijkt dat verkoop/verhuur van de oude panden zeer moeilijk ligt omdat in de praktijk blijkt dat voormalige gemeentehuizen (die vaak ook nog een monumentenstatus hebben) slechts tegen zeer veel kosten - het welk de opbrengsten dus in belangrijke mate 'drukken' - geschikt kunnen worden gemaakt voor andere gebruiksdoeleinden. Zo raamt de gemeente Lansingerland aan netto opbrengst voormalige gemeentehuizen € 4,6 miljoen tegen nieuwbouwkosten gemeentehuis € 32,7 miljoen.

De in het BMC-rapport gehanteerde aanname dat circa 50% van de realisatiekosten van het nieuwe pand (in het BMC-rapport geraamd op € 40 miljoen) kan worden gefinancierd uit de verkoop/verhuur van de oude panden (derhalve € 20 miljoen) blijkt in de praktijk dus veel meer een 'wishful thinking' te zijn;

e. vervallen vaste bijdrage Algemene uitkering

Wij hebben vraagtekens om binnen de eerste reguliere mjb-cyclus van de gefuseerde gemeente de vervallen vaste bijdrage van de Algemene uitkering te elimineren zoals gesteld op blz. 47. Zo gaat de gemeente Zuidplas er vanuit dat van deze terugval van de Algemene uitkering (één in plaats van drie vaste bedragen) ten hoogste 70% kan worden gecompenseerd door lagere uitgaven. Daarbij komt in ons geval nog eens het gegeven dat de Integratie van diverse bedrijfsonderdelen door middel van de Gemeenschappelijke Regeling K5 nu al heeft geleid tot efficiencyvoordelen die normaliter pas na een fusie kunnen worden "ingeboekt".

Deze recente ervaringscijfers afzettend tegen de op blz. 47 van het BMC-rapport vermelde becijfering geven ons aanleiding tot nader overleg hierover met de provincie en BZK tot nadere afstemming. Wij denken hierbij concreet aan de winst die de herindeling de Algemene uitkering oplevert. Deze dient terug te vloeien naar de Krimpenerwaard.

f. frictiekosten(vergoeding)

Wij willen nog stil staan bij de frictiekosten waarvoor de fusiegemeenten op basis van de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling een tegemoetkoming via de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds ontvangen. Het gaat hierbij om een bedrag van in totaal ruim € 16,6 miljoen. Zo op het eerste gezicht een fors bedrag maar, zoals tijdens de bijeenkomst op 27 april jl. terecht door Gedeputeerde Van Engelshoven-Huls opgemerkt, de fusiegemeenten hebben dit bedrag volledig nodig om de kosten, die voortvloeien uit het fusieproces, op te vangen. Wat tijdens de bijeenkomst onderbelicht is gebleven is het gegeven dat de frictiekostenvergoeding moet worden 'voorgesloten' en pas na de fusie in 4 jaar (40-20-20-20%) wordt uitbetaald.

In de brief van 26 april 2010 van Gedeputeerde Van Engelshoven-Huls wordt aangegeven dat GS in hoofdstuk 6.3 van het Herindelingsontwerp een bijdrage wil leveren. Indien dit een bijdrage in financiële zin is betekent dit dat de eerste jaren na de fusie voor de nieuwe gemeente het geprognosticeerde renteverlies (bij een rekenrente van 5% en afhankelijk van het moment van uitbetaling) van € 800.000 + € 500.000 + € 330.000 + € 165.000 = € 1.795.000 voorkomen zou kunnen worden..

Hierbij komen kosten welke ook ten laste van de frictiekosten worden gerekend: de kosten van voorbereiding (plan van aanpak, projectleiding en ondersteuning), personeelskosten (wachtgelden¹ bestuurders en personeel, werving en selectie, reiskosten dislocaties, inhuur van personeel omdat 'de winkel open moet blijven'), automatisering¹ (conversie naar nieuwe systemen, bekabeling e.d.) en overige kosten zoals communicatie, voorlichting en archieven, maar dat de kosten van meubilair, nieuw gemeentehuis, hogere salariskosten e.d. ten laste van de reguliere gemeentebegroting moeten worden gebracht.

In de praktijk blijkt dat de frictiekostenvergoeding voldoende is om de kortlopende fusiekosten te compenseren maar zeker niet de langlopende kosten zoals huur bedrijfsruimte en wachtgelden. Voor wat betreft deze laatste kostenpost nog het volgende. Zowel in het Herindelingsontwerp als in de Wet Arhi wordt gesproken over wachtgelden.

Dit geldt echter alleen bestuurders. Wachtgeld is namelijk niet meer van toepassing op ambtelijk personeel dat wordt ontslagen na 1 januari 2001. Daarvoor geldt een ww- en aanvullende ww-uitkering, waarvoor

¹ Deze kosten mogen slechts voor 50 % van het fusiebudget komen.

gemeenten overigens zelf geheel risicodragend zijn. Op dit punt is de Wet Arhi dus niet meer actueel. De ww-uitkering heeft verder directe gevolgen voor de pensioenopbouw van betrokkenen en vanuit de ww-positie is er ook geen mogelijkheid gebruik te maken van de FPU-regeling. Een en ander kan tot gevolg hebben dat - zeker bij een wat 'vergrijzend' ambtenarenbestand - dat de vakbonden bij de fusie van gemeenten geen gedwongen ontslagen accepteren en dat een gedwongen vertrek van ambtelijk personeel alleen mogelijk is via een vaststellingsovereenkomst waar zeer veel middelen mee zijn gemoeld.

Tot voor kort waren er voor ambtelijke medewerkers, die niets voor het meemaken van een fusieproces voelden of het vermoeden hadden bij de Inpassing/plaatsing op de door hen gewenste functie binnen de nieuwe organisatie 'buiten de boot te vallen' voldoende mobiliteitsmogelijkheden elders. Daar werd ook vol gebruik van gemaakt. Zo startte de gemeente Lansingerland met 60 vacatures en de gemeente Zuidplas met 55 vacatures. Dat dit leidde tot zeer beperkte kosten wegens ontslaguitkeringen is daaraan inherent. Op dit moment zijn door de financiële crisis en de mogelijke verlaging van de Algemene uitkering de mogelijkheden voor ambtelijke medewerkers om bij een andere gemeente een passende functie te vinden afgenomen en is de kans aanwezig dat bij fusie van de K5-gemeenten de ontslaguitkeringen voor met name management, waarvan er na de fusie velen hun huidige functie zullen kwijtraken, op een hoger bedrag zullen uitkomen dan bij eerdere gemeentelijke herindelingen het geval was.

Dat door of ondanks mobiliteitsbeperkingen de druk om gekwalificeerd personeel van buiten de eigen organisaties aan te nemen, zal toenemen is echter ook een gegeven. Immers, een bestuurskrachtiger organisatie wordt slechts gedeeltelijk bereikt door de kwantiteit (som van de medewerkers) maar veel meer door de toename van kwaliteit, die niet in alle gevallen - zo gebiedt de eerlijkheid te zeggen - bij de huidige medewerkers beschikbaar is: de opschaling van de gemeente betekent automatisch andere strategische uitgangspunten en andere kwaliteitsnormen waardoor niet direct van het aspect 'mens volgt functie' mag worden uitgegaan.

Gezien de brief van 26 april 2010 gaan wij er van uit dat - gezien de ervaring in de onlangs heringedeelde gemeente Zuidplas - de Provincie en het Ministerie ons tegemoet willen komen in de hoge frictiekosten

g. effect op woonlasten

Het Herindelingsontwerp staat uitvoeriger stil bij het effect op woonlasten als gevolg van het samengaan van de K5-gemeenten (blz. 45 Herindelingsontwerp). Het effect wordt door Gedeputeerde Staten echter wel heel eenvoudig berekend, te weten harmonisatie door middel van de berekening van een gemiddeld tarief, waardoor de woonlasten voor de inwoners van één kern stijgen en zich er voor de overige Krimpenerwaardbewoners een (lichte) daling van de tarieven aftekent.

Wij kunnen ons enerzijds nauwelijks voorstellen dat de gemeenteraad van de nieuwe K5-gemeente alleen de inwoners van de ene kern met fors hogere woonlasten confronteert (6,9%) en deze meeropbrengst laat terugvloeien naar de overige inwoners van dezelfde K5-gemeente, anderzijds omdat deze methodiek niet opgaat in een (fusie)gemeente die wordt geconfronteerd met een financieel zorgelijke situatie. Dan geldt voor alle inwoners eerder een toename van de woonlastendruk dan enkel en alleen een gelijktrekking van tarieven met de positieve en negatieve consequenties van dien.

Ter afsluiting

Wij komen tot een afsluiting waar het gaat om de financiële positie van een K5-gemeente in relatie met wat hierover is opgemerkt in Herindelingsontwerp versus het BMC-rapport.

Wij constateren meer zorgen rond de financiële situatie van her in te delen gemeenten. Uit publicaties in de vakpers blijkt dat de zes fusiegemeenten die per 1 januari 2010 zijn gevormd (Peel en Maas, Venlo, Horst a/d Maas, Venray, Oldambt en Zuidplas) allen te maken hebben met een aanzienlijk begrotingstekort. Ook eerdere fusies in West-Friesland laten dit beeld zien met in alle gevallen als één van de belangrijke oorzaken de relatief lagere Algemene uitkering uit het Gemeentefonds, o.a. doordat na de fusie slechts één keer het basisbedrag wordt ontvangen.

Op grond van dit geactualiseerde en verder uitgewerkte BMC-rapport constateren wij:

1. dat de K5-gemeenten de eerstkomende jaren in werkelijkheid te maken zouden kunnen krijgen met een in totaliteit tot minimaal € 4 miljoen per jaar oplopend begrotingstekort ten gevolge van de huidige financiële crisis en teruglopende accessen van het gemeentefonds (zie punt a.), alsmede aanzienlijke extra stortingen in de onderhoudsvoorzieningen wegen, rioleringen enz. (zie punt b.). Nadrukkelijk stellen wij hierbij dat de Krimpenerwaard zich met name bij punt a niet in een uitzonderingspositie bevindt. Alle gemeenten hebben te maken met deze problematiek.
2. dat de nieuwe K5-gemeente wordt geconfronteerd met voorshands niet door Rijk of Provincie compensabele kosten die rechtstreeks verband houden met effectuering van de herindelingsvariant K5-gemeente (zie de punten c. tot en met g.) ter grootte van ca € 6 miljoen bij aanvang fusie.

Laatstgenoemde bedragen, die dus alleen betrekking hebben op de punten c. tot en met g., zijn als volgt opgebouwd:

Onderdelen:	Kosten 1 ^e jaar na fusie (x € 1.000)	
- = kostenstijging/afname inkomsten		
+ = kostenbesparing		
<u>Fusie gerelateerde kosten</u>		
- Salarissen	-2.500	
- Loonsom bestuur + griffie	712	
- Nieuwe huisvesting	- 300	structureel oplopend tot ca - 2.000
- Algemene uitkering (vervallen vaste bijdrage)	-1.460	
- Voorfinanciering frictiekosten	- 800	structureel (in 4 jaar) aflopend tot 0
- Wachtgelden, ontslagvergoedingen,	-1.500	structureel aflopend tot 0
	-----	
totaal fusie gerelateerde meerkosten	-5.848	

Voor alle duidelijkheid: het gaat hier om structurele kosten.

Op het onderdeel Incidentele kosten zijn wij onder het kopje frictiekosten al uitgebreid ingegaan.

Tellen wij bij de laatstgenoemde fusiegerelateerde kosten ook nog eens de € 4 à € 5 miljoen, nodig om de verwachte begrotingstekorten weg te werken en de onderhoudsvorzieningen op een financieel verantwoord peil te brengen, dan kunnen wij niet anders dan persisteren in de conclusie dat de financiële positie van een KS-gemeente nadrukkelijk aandacht vraagt en dat in het BMC-rapport zeker niet - zoals Gedeputeerde Staten stellen op biz 46 - wordt uitgegaan van een verkeerde voorstelling van zaken.

Bijlage 2

INGREDIENTEN VOOR ZIENSWIJZE HERINDELINGONTWERP KRIMPENERWAARD

SGP-FRACTIE

draagvlak

In het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard legt de provincie de nadruk op het belang van de aanwezigheid van draagvlak binnen het gebied voor voorstellen over de bestuurlijke toekomst van de Krimpenerwaard. Geconstateerd moet worden dat er voor geen van de gepresenteerde herindelingsvarianten draagvlak bestaat. Vanuit dien hoofd is het niet duidelijk op basis van de welke doorslaggevende argumenten de provincie tot de slotsom komt dat K5 dé oplossing is/moet zijn voor een bestuurskrachtige Krimpenerwaard. Het herindelingsontwerp zelf laat in allerlei toonaarden zien dat voor de gepresenteerde K5-variant geen draagvlak in het gebied bestaat; hooguit kan gezegd worden dat er relatief het meeste draagvlak voor het besluit om nu tot een K5-gemeente te komen bestaat, maar opgemerkt dient te worden dat dit draagvlak nog steeds minimaal is en dit besluit niet rechtvaardigt. Ook uit de gehouden raadplegingsavonden kunnen niet zonder meer conclusies worden getrokken: slechts een tiental bezoekers (politiek betrokkenen niet meegerekend). De inwoners die geweest zijn hebben vooral angst over de toekomstige ontwikkeling van de financiële lasten en het behoud van voorzieningen.

samenwerking

Door meerdere gemeenten - en ook door Ouderkerk in de motie van 9 juli 2009 - is het belang van versterking van de samenwerking in K5-verband geaccentueerd. Ook het coalitieprogramma van de gemeente Ouderkerk van 20 april 2010 gaat uit van de motie van 9 juli 2009 en concludeert dat besluitvorming over herindeling op dit moment prematuur is. Ingezet dient te worden op versterking van de samenwerking in K5-verband conform de aanbevelingen van SGBO en besluitvorming over een eventuele herindeling dient later genomen te worden. Dit sluit overigens ook aan op de houding van Bergambacht die besluitvorming over eventuele herindeling aan de hand van een evaluatie van de K5-samenwerking niet eerder dan in 2012 wil nemen. In het Herindelingsontwerp wordt hieraan onvoldoende aandacht gegeven.

Rapport-Kalden

In het kader van de Brede Heroverweging door de rijksoverheid is een 20-tal rapporten verschenen, waarin voorstellen zijn opgenomen om tot forse bezuinigingen te komen. In het rapport van de werkgroep-Kalden worden voorstellen gedaan voor de toekomstige gemeentelijke en provinciale inrichting van Nederland. Het is mogelijk dat dit rapport een rol gaat spelen bij de beleidsvorming van het nieuwe kabinet. In het rapport wordt een fors grotere gemeentelijke schaal voorgesteld. Los van het feit dat dit niet de lijn is die de SGP-fractie voorstaat, moet toch rekening gehouden worden met mogelijk nieuw beleid in het kader van gemeentelijke herindelingen. Het herindelingsontwerp houdt hiermee geen rekening.

Alternatieven

Het Herindelingsontwerp focust op de varianten K2/K4, K5 en K6. Er wordt niet ingegaan op cultuuraspecten tussen de samen te voegen kernen en de gemeente die vooralsnog buiten de herindeling gehouden wordt. Zo is de kern Ouderkerk aan den IJssel in sociaal-maatschappelijk opzicht goed vergelijkbaar met Krimpen aan den IJssel. Denkbaar is een herindelingsvariant waarin daarmee meer rekening gehouden wordt: Krimpen aan den IJssel, Krimpen aan de Lek, Ouderkerk aan den IJssel en Lekkerkerk enerzijds en de overige gemeenten anderzijds.

Staatkundig
Gereformeerde
Partij

Financiën

Het is zeer waarschijnlijk dat de K5-herindeling voor extra uitgaven gaat zorgen. Gemeentelijke herindelingen overal te lande hebben uitgewezen dat wat de gemeentelijke uitgaven betreft de gemeente die uit de herindeling ontstaat meer uitgaven doet/moet doen dan de afzonderlijke gemeenten van voor de herindeling. De rekening daarvoor komt bij de burger. Duidelijk dient te zijn dat - als tot herindeling wordt besloten - dit niet tot kostenverhoging mag leiden.

Bijlage 3

Inbreng ChristenUnie Ouderkerk m.b.t. zienswijze herindellingsontwerp Krimpenerwaard.

Gedeputeerde Staten hebben het voorstel tot wijziging van de gemeentelijke herindeling van Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist uitgesproken.

Voor de ChristenUnie komt deze herindeling te snel. Wij hebben altijd de voorkeur uitgesproken om tot 2012 de K5 samenwerking te handhaven en dan, na evaluatie, te beslissen of een herindeling de beste optie zou zijn.

Die handelswijze zou voor de inwoners van de gemeente Ouderkerk ook de beste zijn geweest, zo concluderen wij na de raadplegingsavonden. De betrokkenheid van en door de inwoners van onze gemeente was dan groter geweest. En had daarmee ook meer draagvlak op kunnen leveren. De zeer geringe opkomst tijdens de raadplegingsavonden is voor velerlei uitleg vatbaar. Een uitleg is dat de inwoners van Ouderkerk zich voor een voldongen feit gesteld voelen. Het gevoel leeft sterk dat er nu over hen wordt beslist. Dit is voor onze gemeente de tweede herindeling binnen een redelijk korte termijn. Veel van de inwoners van de gemeente Ouderkerk koesteren bij die herindeling nog steeds weinig positieve gevoelens.

De gemeenteraad is in de gelegenheid een zienswijze op te stellen. Het is goed om in die zienswijze de visie te verwoorden die de gemeenteraad heeft op de herindeling van de gemeenten van de K5. En vooral welke voorwaarden zij bij deze herindeling stelt.

De ChristenUnie doet daarvoor de volgende voorstellen.

- Behouden van de identiteit van Ouderkerk:

Onze gemeente karakteriseert zich door de goede sociale betrokkenheid, de kleinschaligheid, en een rijk verenigingsleven. Een fusie mag geen verstoring geven van deze zo kenmerkende eigenschappen van onze gemeente.

- Het behoud van de voorzieningen in de kernen:

De voorzieningen die nu in de kernen te vinden zijn, zijn van groot belang voor de (sociale) vitaliteit van de gemeente. Het is van groot belang dat deze voorzieningen gehandhaafd blijven voor vitale, bloeiende en aantrekkelijke kernen.

- Iedere kern gaat op basis van gelijkwaardigheid de herindeling in.

- Bereikbaarheid van de dienstverlening moet goed toegankelijk zijn:

Met name voor ouderen en gezinnen met jonge kinderen kan een eind reizen voor een loket een hele opgaaft zijn. Het openbaar vervoer is vaak niet toereikend en erg duur.

- Een financieel gezonde uitgangspositie voor de nieuw te vormen gemeente is een voorwaarde. Dat betekent dat de inwoners van Ouderkerk geen financieel nadelige gevolgen mogen ondervinden.
- Er zit een groot verschil in de visie op de financiën voor de nieuw te vormen gemeente tussen het BMC rapport en de Provincie. Door deze verschillende visies is het onmogelijk om een gedegen afweging te maken.
- Woningbouw voor de gemeente Ouderkerk blijft prioriteit. Een andere woonkern mag geen groeikern worden, ten koste van Ouderkerk.
- De ChristenUnie is een grote voorstander van zorgvuldigheid. Snelheid is hieraan ondergeschikt. Wanneer blijkt dat er meer draagvlak is te creëren door het proces van herindelen te vertragen, en daarmee zorgvuldiger te doorlopen, levert dat alleen maar meerwaarde en zelfs winst op. Niet voor niets geldt de uitspraak "hardlopers zijn doodlopers".

ChristenUnie Ouderkerk
E. van Zijl - Vuyk

Bijlage 4

ZIENSWIJZE

van de CDA-fractie m.b.t. het 'Herindelingsontwerp Krimpenerwaard' van GS Zuid-Holland

Het CDA stemt in met het ontwerpbesluit van GS Zuid Holland tot de vorming van één Krimpenerwaardgemeente, bestaande uit de samenwerkende K5-gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist, per 1 januari 2013.

Argumenten / overwegingen :

- weliswaar kunnen we tevreden zijn over de ontwikkeling van de samenwerking in de afgelopen jaren tussen de K5-gemeenten en over het feit dat er op het operationele vlak een aantal gemeentelijke taken worden uitgevoerd die de afzonderlijke gemeenten waarschijnlijk niet op een zelfde wijze hadden kunnen realiseren. Maar:
  - a) de strategische taken blijken moeizaam in K5-verband te kunnen worden opgepakt.
  - b) de huidige K5-raad mist een democratische legitimatie en daarmee dus ook de benodigde slagvaardigheid en daadkracht.
 Om met name ook de strategische opgaven nu en in de toekomst effectief en doelmatig het hoofd te kunnen bieden is een krachtige bestuurlijke eenheid nodig van een voldoende schaalgrootte. Met ca. 55.000 inwoners leggen de K5 gemeenten samen voldoende gewicht in de bestuurlijke schaal en kan een sterke, vitale en leefbare gemeente worden gevormd;
- het beleid van de hogere overheden om steeds meer overheidstaken decentraal uit te voeren, alsmede de toenemende complexiteit van wet- en regelgeving vraagt om grote, bestuurskrachtige gemeenten, die in staat zijn de burger blijvend een adequate dienstverlening te bieden;
- de vorming van één gemeente tussen Lek & IJssel is een logische keuze, omdat de K5-gemeenten samen een geografische eenheid vormen. De nieuw te vormen gemeente zal beter in staat zijn tot een integrale benadering bij het beheer van dit unieke gebied in Hollands midden en de gewenste planologische ontwikkelingen;
- om in deze tijd optimaal partij te kunnen bieden aan externe partijen is het noodzakelijk om over een ambtelijk apparaat te kunnen beschikken dat hier zowel kwalitatief als kwantitatief op is berekend;
- aan de west-, noord en oostkant rukt de verstedelijking op. Allen een gemeente van een voldoende omvang als de K5 biedt garanties om in dit gebied het natuurlijke, open, groene karakter van het polderlandschap in dit unieke veenwedegebied te behouden;
- met een hoger ambitieniveau kunnen de belangen van alle burgers in de 12 kernen professioneel worden behartigd op een wijze die beantwoordt aan de snel veranderende eisen van deze tijd.

Enkele voorwaarden:

Voorafgaande aan de fusie dienen de 5 gemeenten samen een convenant op te stellen waarin de wensen van de 5 afzonderlijke oude gemeenten ten aanzien van de nabije toekomst worden verwoord. Wat het CDA betreft worden daarin tenminste de volgende punten opgenomen:

- de nieuwe gemeente kan getypeerd worden als een 'vereniging van dorpen'. M.a.w. : het dorpse karakter dient behouden te blijven. De verschillende kernen daarbinnen zijn gelijkwaardig. Elk van de kernen heeft een eigen karakter en eigen kernwaarden die bescherming verdienen en behouden moeten worden.
- een groter wordende bestuurlijke schaal vraagt om maatregelen die blijvend recht doen aan de kleinschaligheid van de dorpse samenleving. Nog voor de fusie dienen afspraken te worden gemaakt over plaats, rol en verantwoordelijkheden van in te stellen kernraden.
- er dienen afspraken te worden gemaakt over het behoud van bestaande gemeenschapsvoorzieningen in de kernen die hun bestaansrecht in de afgelopen jaren ruimschoots hebben bewezen;
- het agrarische karakter van dit unieke gebied dient gewaarborgd te zijn;

Het CDA kiest heel duidelijk voor een nieuwe gemeente die gevormd wordt door alle vijf betrokken oude gemeenten. Een k4-variant als gevolg van het eventueel niet deelnemen van Nederlek is voor het CDA geen optie.

Namens de CDA - fractie,

L.M. van der Vlist

Bijlage 5

Verslag van de vergadering van de raad der gemeente Ouderkerk op donderdag 1 juli 2010 om 20.00 uur

Aanwezig:

de voorzitter: Burgemeester J. de Prieëlle

de wethouders: de dames M.G. Boere-Schoonderwoerd en G. Gravesteijn-Witvoet

de griffier: mevrouw M. Metz

de raadsleden: CDA: de heer L.M. van der Vliet

ChristenUnie: mevrouw N.E. van Zijl-Vuijk en de heren A. Burger en A. Halma

PvdA: de heren A. Maat, J.T.J. Simons en L.G. van Winden

SGP: de heren L.G.I. Barth en M.C. Noordergraaf

VVD: de heren J.A. van Anen, J.H. Peters en R.C.M. Timmermans

de notulist: mevrouw P. Heijne-Geels

Afwezig: de heer J.W. van der Ham (SGP) en wethouder de heer T.C. Segers

1. Opening

De VOORZITTER: Dames en heren, ik open de vergadering van de raad van gemeente Ouderkerk en heet u allen hartelijk welkom.

Er zijn berichten van verhindering ontvangen van de heren Van der Ham en Segers.

... agendapunten 2 tot en met 14 ...

15. Zienswijze gemeentebestuur Ouderkerk op herindelingsontwerp Krimpenerwaard inclusief K5-motie volksraadpleging

De VOORZITTER: De komende tijd zullen een aantal bijeenkomsten plaatsvinden. Op 20 oktober 2010 en 27 oktober 2010 vinden informerende bijeenkomsten plaats van Statenleden en gemeenteraadsleden. Op 3 november 2010 vindt bespreking van de herindeling Krimpenerwaard plaats in de Statencommissies. Gedeputeerde Staten geven op 10 november 2010 een eindoordeel over de herindeling Krimpenerwaard. Dit moment is een van de weinige keren dat de raad aan het woord is. Het college is bevoegd in het kader van de Wet-Arhi aangezien het de uitvoering betreft.

Het voorstel betreft de zienswijze van de raad. Het college heeft een voorzet gegeven. De ingediende zienswijzen van de fracties worden zonder meer meegestuurd. Dit agendapunt wordt met voorrang uitgewerkt en meegezonden zonder vaststelling door de raad. In het provinciehuis is daarmee de mening van de gemeenteraad bekend gemaakt. De financiële bijlage die de vijf gemeenten gezamenlijk hebben opgesteld, wordt eveneens meegezonden. In de komende weken zal overleg plaatsvinden over de financiële gang van zaken met gedeputeerde Van Engelshoven-Huls. Het is de raad niet ontgaan dat de meerderheid van twee gemeenteraden zich niet kunnen verenigen met het voorstel van Gedeputeerde Staten. Gemeente Bergambacht zit anders in de gehele procedure. Gemeente Nederlek voelt zich gehamast. Gemeente Nederlek noemt gemeente Ouderkerk op een niet-chique wijze. Het college verwerpt de indruk dat gemeente Ouderkerk een gemeente zou zijn die toezeggingen doet aan de rijksorganen die ervoor hebben gezorgd dat de gemeente een extra bijdrage krijgt, maar moet zien alsof het allemaal wel een effect zal hebben. Dit doe je niet. Ik heb tegen burgemeester mevrouw Van der Kluit gezegd dat ik het geen chique manier van doen vindt en dat wij zo niet met elkaar omgaan.

De heer BURGER: Wat is de reden of aanleiding dat gemeente Nederlek met deze opmerking kwam?

De VOORZITTER: Gemeente Nederlek haalt alles uit de kast om dit herindelingsvoorstel te ontcrachten en torpederen. Het zou van kracht getuigen als de eigen situatie centraal wordt gesteld. Ik vind er een vorm van hovaardij in. Gemeente Nederlek vindt dat zij alles prima voor elkaar heeft, acht zichzelf bijzonder goed en op de rest kan worden afgedongen. Dat schiet door. Dat moet een gemeente op dit punt niet doen.

De heer TIMMERMANS: De VVD-fractie heeft kennisgenomen van het herindelingsontwerp Krimpenerwaard. Het moge bekend zijn dat de VVD-fractie een voorstander is van een herindeling van de huidige K5-gemeenten, met als tweede optie de K6-variant, dus inclusief Krimpen aan den IJssel. Elke andere K-variant is voor de VVD-fractie geen optie. De

VVD-fractie heeft aangegeven de huidige samenwerking binnen de KS actief voort te willen zetten tot de definitieve herindeling.

De voorgestelde fusie cq. herindeling lijkt een onomkeerbaar proces, hoewel formeel niets is besloten.

Voor de VVD-fractie hebben de volgende zaken prioriteit.

- Het -zoveel mogelijk- in stand houden van de voorzieningen in de kernen.
- Het realiseren van een sterke nieuwe gemeente met voldoende armslag en slagkracht. Een betaalbare nieuwe gemeente realiseren zonder stijging van de financiële druk op de inwoners als gevolg van de herindeling. De nieuwe gemeente moet zelf de breuk kunnen ophouden. Is een financieel gezonde nieuwe gemeente haalbaar en houdbaar zowel op de korte als op de langere termijn?
- Het starten van een nieuwe gemeente met een begrotingstekort ten gevolge van de herindeling en de daardoor lagere algemene uitkering uit het gemeentefonds, is voor de VVD-fractie een hard punt. De dekking van dit tekort is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van Rijk, provincie en de nieuwe gemeente. Wat gebeurt er met de reserves van de op dit moment zelfstandige gemeente? Kunnen die reserves en eventuele opbrengsten, worden geoormerkt voor de oude gemeente?
- Een zorg voor de VVD-fractie is het op termijn realiseren van een nieuw gemeentehuis. Hoewel ook de locatie een rol speelt, is vooral het kostenaspect een thema dat niet als een zwaard van Damocles boven de nieuwe gemeente mag hangen.
- Een goede en adequate dienstverlening met een sterk ambtenarenapparaat.
- Het instellen van een werkgroep die de verschillen in het rapport van de provincie en dat van BMC in kaart brengt en analyseert.
- Het kunnen blijven bouwen in de Ouderkerkse kernen en niet uitwisselen met de andere kernen.
- De keuze om slechts vijf gemeenten te laten fuseren, mag niet leiden tot een nieuwe herindeling in de nabije toekomst.

De heer MAAT: De PvdA-fractie kan instemmen met het ontwerpbesluit van Gedeputeerde Staten om te komen tot de herindeling van een nieuwe gemeente in de Krimpenerwaard. Deze nieuwe gemeenten zal ontstaan uit het samengaan van de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist. Deze variant heeft altijd de voorkeur gehad van de PvdA-fractie met name vanwege de volgende argumenten.

- Met deze herindeling ontstaat een gemeente van circa 55.000 inwoners welke voldoende bestuurskracht kent om het groeiend aantal taken correct uit te voeren. Daarnaast is de gemeente in staat om een betere dienstverlening aan de burgers te realiseren. Dit argument is in een aantal gemeenten door het ambtelijk apparaat onderschreven.
- Deze nieuwe gemeente is vanuit geografisch oogpunt de meest logische optie. Grote delen van de Krimpenerwaard krijgen een natuurfunctie die de gemeentegrens overschrijdt en een eenduidige aanpak verlangt.
- De voorgenomen herindeling zal een einde maken aan het KS-samenwerkingsverband. Hoewel deze samenwerking de afgelopen jaren op een aantal gebieden succesvol is geweest, is sprake van onderlinge bestuurlijke verdeeldheid en het ontbreken van een gemeenschappelijk einddoel. De gemeenten hielden en houden elkaar in een bestuurlijke houdgreep. Waar de ene gemeente de horizon zo ver weg had staan dat het onmogelijk was om überhaupt een stip te zien, was de horizon voor andere gemeenten onverwachts zo dichtbij dat zij er letterlijk over vielen. Voor de PvdA is het einddoel van deze samenwerking altijd helder geweest, namelijk fuseren tot een sterke vitale gemeente.
- Het huidige samenwerkingsverband KS heeft geen enkele democratische legitimatie. Onze inwoners hebben geen electorale invloed op de KS-raad. De verdeeldheid onder de aangesloten gemeenten hebben de bestuurskracht en slagvaardigheid van dit orgaan altijd ernstig ondermijnd.

De PvdA-fractie is van mening dat in de voortgang van de procedure een aantal zaken aandacht behoeven.

- In een grotere gemeente is het onvermijdelijk dat het bestuur op grotere afstand van de burger in de diverse kernen komt te staan. Om feeling en interactie met de kernen te behouden, heeft vorming van dorpsvisies of kernraden, met een duidelijke omschrijving van taken en verantwoordelijkheden, een hoge prioriteit. Voorafgaand aan de herindeling zal hiervoor een duidelijk format moet worden vastgesteld.
- Het is de wens van de PvdA-fractie dat het thans bereikte voorzieningenniveau in de kernen blijft gehandhaafd. Wij erkennen hierbij dat dit in een nieuw te vormen gemeente vooral de verantwoordelijkheid is van de nieuwe gemeenteraad. Het lijkt niet gepast om over het politieke graf heen te willen regeren. Hoe sympathiek dat in dit geval mag lijken.
- Het in opdracht van de gemeenten door BMC uitgevoerde onderzoek naar de mogelijke financiële consequenties van de herindeling, wijkt in grote mate af van de financiële onderbouwing door Gedeputeerde Staten. Wij pleiten voor een vervolgonderzoek dat wordt uitgevoerd door de betrokken gemeenten in samenwerking met ambtenaren van de provincie. Aan de hand van het vervolgonderzoek ontstaat een duidelijk beeld van de te verwachten financiële consequenties van de herindeling. De uitkomst van dit onderzoek zal medebepalend zijn voor de hoogte van de structurele financiële bijdrage van het rijk.

Het doel van de herindeling is primair om te komen tot een bestuurskrachtig sterke gemeente. Deze gemeente zal beter in staat zijn om, in het belang van haar inwoners, de taken adequaat uit te voeren. Het doel van de herindeling mag niet het doorvoeren van een bezuiniging op openbaar bestuur zijn.

Mevrouw VAN ZIJL: Dit is het enige moment dat de raadsfracties iets kunnen zeggen over dit onderwerp. Vanavond bespreken wij de zienswijze van de gemeente Ouderkerk met betrekking tot het herindelingsontwerp Krimpenerwaard.

De inbreng van de fracties tijdens deze vergadering maakt deel uit van de zienswijze die zal worden gezonden naar Gedeputeerde Staten.

De samenwerking van de gemeenten van de K5 heeft een aanvang genomen in 2001. In 2004 werd, na een evaluatie 2003, besloten de strategische en operationele samenwerking te versterken. Dat heeft zich vertaald in een Gemeenschappelijke Regeling die in november 2006 in werking is getreden.

Wij waren ons er van bewust dat door Gedeputeerde Staten al die tijd kritisch naar de samenwerking van de K5-gemeenten is gekeken en dat voor Gedeputeerde Staten een herindeling vroeg of later een feit zou zijn.

Helaas is het voornemen van Gedeputeerde Staten om tot herindeling over te gaan, of in ieder geval dit te laten onderzoeken, eerder gekomen dan wij hadden verwacht of gewild. In 2008 is door de SGBO een evaluatie van de K5-samenwerking uitgevoerd. Op 30 september 2008 verscheen de "eindrapportage evaluatie K5". Dit rapport droeg de verwachtingsvolle naam: "De stip boven de horizon". De aanbevelingen in combinatie met de titel van dit rapport gaven voor de ChristenUnie aanleiding om perspectieven te zien in een verdere voortzetting en zelfs versterking van de samenwerking. Er werd geadviseerd om een nieuwe evaluatie te laten plaatsvinden in 2012. Letterlijk staat in het rapport: "Geef de inhoudelijke samenwerking de ruimte en de tijd en evalueer begin 2012 de K5-samenwerking. Op dat tijdstip kan eventueel een bestuurskrachtmeting aan de orde zijn. Als de samenwerking slaagt en op steeds meer terreinen succesvol wordt samengewerkt, is de herindeling een logische stap. Leg het bovenstaande vast in een ontwikkelagenda 2009-2012."

De ChristenUnie is altijd voorstander geweest van bovengenoemd traject. Dat had tijd en ruimte gegeven om meer draagvlak voor herindeling te creëren en, wat belangrijker is, meer begrip voor een herindeling kunnen opleveren. De keuze tussen "blijmoedig fuseren" tegenover "gedwongen fuseren" is niet zo moeilijk. Helaas heeft Gedeputeerde Staten ons en de Gemeenschappelijke Regeling K5 niet de tijd gegeven om uit te groeien tot een robuuste en krachtigere samenwerking van waaruit herindeling een logische stap had kunnen zijn.

Nu Gedeputeerde Staten tot dit herindelingsontwerp is gekomen en voornemens is de nieuwe gemeente per 2013 een feit te laten zijn, moeten wij het voor ons meest ideale traject loslaten. Wij willen ons inzetten voor een goed proces met bovenal het beste voor de inwoners van Ouderkerk. Een K6 is voor de ChristenUnie een optie, als dit de gemeente behoedt voor een nieuwe fusie op korte termijn.

Wij staan aan de vooravond van de definitieve beslissing over het herindelingsontwerp. De gemeenteraad mag een advies geven middels een zienswijze. De ChristenUnie-fractie maakt van de gelegenheid gebruik om de papieren inbreng die bij de stukken is gevoegd, toe te lichten en het een en ander te zeggen over de concept reactie die is opgesteld om te dienen als zienswijze namens de gemeenteraad.

In grote lijnen kan de ChristenUnie-fractie zich vinden in de reactie zoals die is verwoord. In de reactie wordt kort de gevolgde procedure genoemd en wordt melding gemaakt van de drie bewonersavonden die zijn gehouden op verzoek van de gemeenteraad. Met name de zorgen, hartenkreten en wensen die door de inwoners zijn geuit, zijn van groot belang. Het is goed dat die zo worden genoemd. In de reactie wordt op pagina 3, na de wensenlijst van de aanwezige inwoners, gesteld dat de terugkerende vraag betreffende de gemeentelijke financiën opvallend is. Dat is terecht. Mijn fractie mist nadrukkelijk de zorg die is geuit met betrekking tot de voorzieningen en de dienstverlening. Die zorg is de onze. Wij willen namens de raad het zorgpunt opgenomen zien in de reactie.

In deze reactie worden nadrukkelijk de financiële consequenties van de herindeling en het traject daaraan voorafgaand in beeld gebracht en verder toegelicht in een bijlage. Wij sluiten ons volledig aan bij de geuite zorg. Het is onverantwoord willens en wetens een nieuwe gemeente op te zadelen met een financieel tekort van enkele miljoenen euro's. Zeker met het zeer fragiele financiële verleden van de gemeente Ouderkerk in het achterhoofd. Dat moet ten enen male worden voorkomen bij de nieuw te vormen gemeente.

Op pagina 4 wordt een voorstel gedaan voor een gezamenlijk traject om het financiële tekort in kaart te brengen zodat daarover inhoudelijk overeenstemming kan worden bereikt. Voor de CU-fractie is dat te mager. Er zijn verschillende financiële berekeningen in omloop namelijk de berekening van BMC en de berekening van de provincie genaamd "financieel onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard". Het is voor mijn fractie onmogelijk om met deze twee totaal verschillende berekeningen een precies beeld te schetsen van de financiële status van de nieuwe gemeente. Wij stellen voor een werkgroep in te stellen bestaande uit financieel deskundigen van Rijk, provincie en K5-gemeenten. Deze werkgroep doet onderzoek naar de verschillende rapporten en varianten en trekt vergelijkingen met recent heringedeelde gemeenten om tot een redelijk, eensluidend en gedegen financieel plaatje te komen. Pas wanneer een goed inzicht kan worden geboden in de financiële consequenties van de herindeling en de financiële status van de nieuwe gemeente, kunnen wij een goede afweging en keuze maken om tot overeenstemming te komen. Het tekort dient middels een concreet voorstel tot een extra financiële bijdrage te worden opgelost.

De papieren inbreng van de ChristenUnie lijkt ons duidelijk en behoeft niet veel toelichting. De identiteit van onze gemeente, de eigen couleur locale, is bijzonder. De sociale structuur en betrokkenheid zijn iets karakteristieks dat wij willen behouden. Voor de inwoners van Ouderkerk is betrokkenheid en zorg van de plaatselijke overheid belangrijk en een groot goed. Dat vindt ook de ChristenUnie. Een inwoner van Ouderkerk kiest bewust voor de kleinschaligheid, de

groene leefomgeving en de sociale betrokkenheid. Voor de ChristenUnie zijn zorg voor elkaar, dienstbaarheid dicht bij de burgers, omzien en betrokkenheid speerpunten uit het verkiezingsprogramma en het coalitieprogramma. Wij willen dit speerpunten laten zijn in deze zienswijze. Uiteraard zijn hiervoor financiële middelen nodig. Dat is de reden van ons pleidooi om hierover helderheid te krijgen om tot overeenstemming te komen.

Ik wil het volgende zeggen betreffende de inbreng van de SGP. De heer Van der Ham noemt onder het kopje "samenwerking" de motie van 9 juli 2009. In deze motie wordt het belang van versterking van de samenwerking in K5-verband geaccentueerd. Deze motie is opgenomen in het coalitieakkoord. In deze motie wordt aangegeven dat versterking noodzakelijk is en blijft en doet geen uitspraak over een mogelijk eindperspectief zoals ook de K5-commissie dat niet heeft gedaan. De heer Van der Ham concludeert dat de motie aangeeft dat op 9 juni 2009 besluitvorming over herindeling prematuur is. Dat is echt een andere interpretatie en nooit de insteek van de motie geweest. De motie heeft willen aangeven dat wij zowel het ene, als het andere moeten doen namelijk de adviezen van de K5-commissie integraal overnemen en daarmee de K5-samenwerking versterken en met een open blik de herindeling blijven volgen. Het blijven bewandelen van twee sporen.

De heer BARTH: De opstelling van de SGP-fractie bij de discussie over de herindeling is altijd duidelijk geweest. Het standpunt was dat zelfstandigheid boven fusie gaat en als sprake is van fusie dan moet dat in een keer goed worden gedaan. Wij hebben deze opstelling de afgelopen jaren consequent gekozen. Wij hebben de nadruk steeds gelegd op versterking van de samenwerking ten behoud van de zelfstandigheid. Wij missen een evenwichtige benadering in de discussie over de bestuurlijke toekomst van de Krimpenerwaard. Sinds de indiening van de PvdA-motie van december 2008 en de daarop volgende rapporten van de commissie Leenhuis en de Provincie is onverkort gekozen voor één eind perspectief namelijk herindeling.

De SGP-fractie vindt het betreurenswaardig dat een samenwerkingsvariant, waarvan er meerdere in Nederland zijn en ons ten voorbeeld kunnen zijn zoals Drechtsteden, daarmee volledig buiten beeld is gekomen. De raad heeft op 9 juli 2009, mevrouw Van Zijl refereerde daaraan in haar bijdrage, een motie aangenomen waarin wordt aangedrongen op het uitvoeren van de aanbeveling van het onderzoek van SGBO dus dat moet worden ingezet op versterking van de samenwerking. Dit los van het eindperspectief. In het coalitieprogramma is deze motie uitgangspunt in de discussie over de bestuurlijke toekomst van Ouderkerk. Hier doet zich een serieuze vraag voor. In de toelichting op de motie van 9 juli 2009 is uitdrukkelijk gezegd dat de versterking van de samenwerking, waarop in deze motie wordt aangedrongen, los moet worden gezien van het bestuurlijke eindperspectief van de Krimpenerwaard. Dat houdt een samenwerking in en het niet voorsorteren op herindeling en ook niet om herindeling per se te voorkomen. In het coalitieprogramma staat dat de motie wordt genomen als uitgangspunt en dat in dat kader een herindeling moet worden voorbereid. Dat is een merkwaardige positie want de motie wordt, uitdrukkelijk tegen de bedoeling waartoe deze is ingediend, geplaatst in het traject naar herindeling. Kunnen de coalitiepartijen aangeven hoe de inzet van het coalitieprogramma tegen de achtergrond van deze eerder door de diverse partijen ingenomen standpunten moet worden begrepen?

De SGP-fractie heeft schriftelijk belangrijke punten ingediend. Deze zullen als bijlage bij de zienswijze worden meegestuurd naar de provincie.

- **Draagvlak.** In het herindelingsontwerp Krimpenerwaard legt de provincie de nadruk op het belang van de aanwezigheid van draagvlak binnen het gebied en op voorstellen over de bestuurlijke toekomst van de Krimpenerwaard. De constatering kan worden gedaan dat geen draagvlak bestaat voor de gepresenteerde herindelingsvarianten. Vanuit dien hoofde is het niet duidelijk op basis van welke doorslaggevende argumenten de provincie tot de slotsom komt dat een K5 de oplossing is of moet zijn voor een bestuurskrachtige Krimpenerwaard. Er kan hooguit worden gezegd dat relatief het meeste draagvlak aanwezig is voor het besluit om tot een K5-gemeente te komen. Tegelijk moet worden opgemerkt dat dit draagvlak minimaal is en dit ingrijpende besluit niet rechtvaardigt. Uit de gehouden raadplegingsavonden kunnen niet zonder meer conclusies worden getrokken. Er waren slechts een tiental bezoekers aanwezig daarbij de politiek betrokkenen niet meegerekend. De inwoners die zijn geweest, hebben vooral angst over de toekomstige ontwikkeling van de financiële lasten en het behoud van voorzieningen.
- **Samenwerking.** Door meerdere gemeenten, ook door gemeente Ouderkerk, is het belang van versterking van de samenwerking in K5-verband geaccentueerd. Het coalitieprogramma van gemeente Ouderkerk van 20 april 2010 gaat uit van de motie van 9 juli 2009 en concludeert dat besluitvorming over herindeling op dit moment prematuur is. Er dient te worden ingezet op versterking van de samenwerking in K5-verband conform de aanbevelingen van SGBO. De besluitvorming over een eventuele herindeling dient later te worden genomen. Dit sluit aan op de houding van Bergambacht die besluitvorming over eventuele herindeling aan de hand van een evaluatie van de K5-samenwerking niet eerder dan in 2012 wilt nemen. In het herindelingsontwerp wordt hieraan onvoldoende aandacht gegeven.
- **Rapport-Kalden.** In het kader van de Brede Heroverweging door de rijksoverheid zijn ongeveer twintig rapporten verschenen, waarin voorstellen zijn opgenomen om tot forse bezuinigingen te komen. In het rapport dat luistert naar de naam "werkgroep-Kalden" worden voorstellen gedaan voor de toekomstige gemeentelijke en provinciale inrichting van Nederland. Het is mogelijk dat dit rapport een rol gaat spelen bij de beleidsvorming van een nieuw kabinet. In het rapport wordt een fors grotere gemeentelijke schaal voorgesteld. Los van het feit dat dit niet de lijn is die de SGP-fractie voorstaat, moet rekening worden gehouden met mogelijk nieuw beleid in het kader van gemeentelijke herindelingen. Het voorliggende herindelingsontwerp houdt hiermee geen rekening.
- **Alternatieven.** Het herindelingsontwerp focust op de varianten K2/K4, K5 en K6. Er wordt niet ingegaan op cultuuraspecten tussen de samen te voegen kernen en de gemeente die vooralsnog buiten de herindeling wordt gehouden. De geografische ligging komt nauwelijks aan de orde. De kern Ouderkerk aan den IJssel is in sociaal-

3011201002130

maatschappelijk opzicht goed vergelijkbaar met Krimpen aan den IJssel. Voor de SGP-fractie is een herindelingsvariant denkbaar waarin daarmee meer rekening wordt gehouden namelijk Krimpen aan den IJssel, Krimpen aan den Lek, Ouderkerk aan den IJssel en Lekkerkerk enerzijds en de overige gemeenten anderzijds. De geografische ligging leidt wellicht tot het prefereren van een K6-variant.

• Financiën. Het is zeer waarschijnlijk dat de K5-herindeling voor extra uitgaven gaat zorgen. Gemeentelijke herindelingen overal te lande hebben uitgewezen dat de gemeente die uit de herindeling ontstaat meer uitgaven doet of moet doen dan de afzonderlijke gemeenten van voor de herindeling. De rekening daarvoor komt bij de burger. Het moet duidelijk zijn dat als tot een herindeling wordt besloten dit niet tot een kostenverhoging mag leiden. De SGP-fractie is benieuwd naar het standpunt van de overige fracties als een nieuwe gemeente start met een tekort dat kan oplopen tot € 7 miljoen. Zijn de andere partijen dan nog steeds voorstander van herindeling?

De SGP-fractie kan in grote lijnen instemmen met de voorliggende reactie van het gemeentebestuur en wil twee wijzigingsvoorstellen indienen.

- Pagina 1, vierde alinea, laatste zin: verwijderen "Gedeputeerde Staten ... heeft."

De heer MAAT: Ik voel er niets voor om aanpassingen te doen in het concept zoals dat is voorgesteld door het college.

De heer BARTH: Ik stel twee aanpassingen voor.

De heer MAAT: Ik wil aanpassingen eerst in de fractie bespreken. Als er aanmerkingen zijn op het voorliggende concept, dan zijn de mogelijkheden aanwezig om dat te verwoorden in de zienswijze.

De VOORZITTER: De heer Barth heeft het recht wijzigingen aan te brengen in het stuk. De heer Maat heeft het recht om het daarmee niet eens te zijn.

De heer BARTH: Ik heb een tweede wijzigingsvoorstel.

- Pagina 4, vijfde alinea, na de zin die start met Concluderend: toevoegen "Zonder structurele financiële oplossing voor de voorziene tekorten, kan de gemeenteraad van Ouderkerk niet instemmen met een herindeling."

De heer VAN DER VLIST: De zienswijze van het CDA is afgedrukt in de toegezonden stukken. Wij stemmen in met de voorliggende notitie. Het CDA geeft in de zienswijze aan dat een K4 geen alternatief is. Verder in de procedure komt een en ander in de Tweede Kamer. Als gemeente Nederlek moeilijk doet en de Tweede Kamer zegt dat de zielige mensen uit Nederlek niet mee hoeven te doen, dan restaert een K4. Wij bevinden ons dan in een geheel andere situatie. Wat het CDA betreft, wordt nadrukkelijker in de stukken gesteld dat gemeente Ouderkerk gaat voor een K5-herindeling.

De heer BURGER: Stelt het CDA dit voor als wijziging op het stuk? Creëert u hiermee een voorwaarde dat als de herindeling een K4 blijkt te zijn, dat het CDA dan tegen de herindeling is?

De heer VAN DER VLIST: Ik zou de tekst op dit punt willen aanscherpen.

De heer BURGER: Het aanscherpen van een tekst is iets anders dan een voorwaarde creëren. De SGP-fractie creëert een voorwaarde namelijk als een financieel gat ontstaat, dan is men tegen de herindeling. Doet het CDA dit eveneens met de voorwaarde over de K4?

De heer VAN DER VLIST: Het is de toon die de muziek maakt. Hetgeen je wilt, kan duidelijk worden omschreven. Zo duidelijk, dat het duidelijk is dat je iets anders niet wilt. Het CDA wenst niet te formuleren in de zin van als dit niet gebeurd dan. Het CDA stelt voor dat zeer duidelijk wordt geformuleerd dat gemeente Ouderkerk alleen voor een K5 gaat.

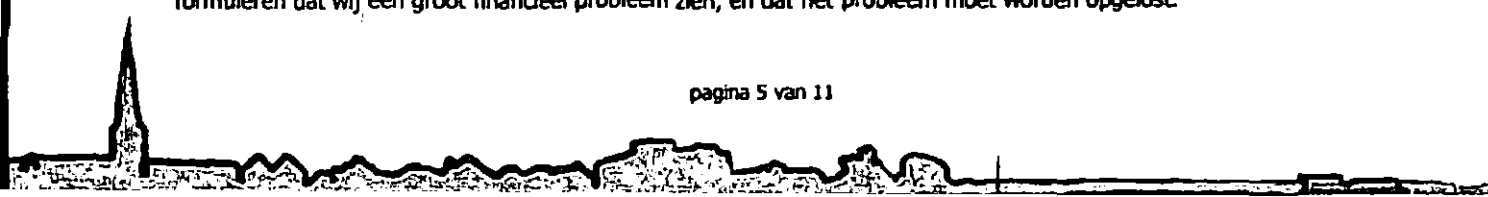
Het is niet bekend in hoeverre krantenartikelen de werkelijkheid weergeven. Wonder boven wonder heeft gemeente Bergambacht gezegd mee te doen aan de K5 mits de overheid garant staat voor een aantal miljoenen euro's. Het hoeft voor mij niet als voorwaarde te worden geformuleerd, maar in het stuk dient duidelijk te worden opgenomen dat van hogere overheden financiële middelen beschikbaar moeten worden gesteld.

De heer BURGER: Ik begrijp dat u niet van voorwaarden houdt, maar het CDA is niet duidelijk. Wat is het standpunt van het CDA als het tekort van € 7 miljoen aanwezig is? Is het CDA dan voor de herindeling?

De heer VAN DER VLIST: Als het zover is, dan bezien wij het op dat moment. Ik houd niet van als-dan formuleringen. Wij moeten duidelijk stellen hoe het ervoor staat. Er wordt een zorgelijke financiële situatie geschetst. In het stuk dient te worden aangegeven dat ergens geld vandaan moet komen om de herindeling mogelijk te maken. Dat moet strak worden geformuleerd.

De heer BURGER: U bent het eens met de voorwaarde van de SGP-fractie, maar u wilt het niet in het stuk hebben opgenomen?

De heer VAN DER VLIST: Niet in de zin van, als u dit niet doet, dan doen wij dat niet. Niet op die manier. Wel scherp formuleren dat wij een groot financieel probleem zien, en dat het probleem moet worden opgelost.

De heer BARTH: De heer Van der Vlist wil het niet als voorwaarde hebben geformuleerd. Het toegevoegde voorstel van de SGP-fractie is bedoeld als drukmiddel richting provincie om met geld over de brug te komen. Het CDA wordt op haar wenken bediend en kan het SGP-voorstel steunen.

De heer VAN DER VLIST: Ik zal de tekst moeten lezen. Aan de stukken was de brief van de Ondernemingsraad toegevoegd. Ik neem aan dat deze brief wordt aangehecht. Ik heb twee sterke punten gelezen. De Ondernemingsraad zegt dat in het herindelingsontwerp van de provincie een te negatief beeld van gemeente Ouderkerk wordt geschetst. Ik deel deze mening. Sommige van onze partners in de Krimpenerwaard doen dat eveneens. De Ondernemingsraad zegt dat intensivering van de samenwerking in feite niet tot oplossingen zal leiden voor die onderwerpen waarop wij niet intensief samenwerken zoals de strategische onderwerpen en de planologische en economische ontwikkeling. Het probleem is dat de vijf gemeenten vanuit het eigen belang redeneren. Bij het ontstaan van een nieuwe gemeente kan vanuit het belang van het totaal tot oplossingen voor dit soort vraagstukken worden gekomen. Dat is een belangrijke overweging.

Mevrouw VAN ZIJL: Kan de voorzitter de status van het voorliggende document melden? Dit is een zienswijze van de raad dus de raad kan wijzigingen aanbrengen.

De VOORZITTER: Ik ben gestart met te zeggen dat wij dit stuk als suggestie aan de raad voorleggen. Na de vergadering wordt de naam van de secretaris vervangen door de naam van de griffier. De raad verstuurt het document. Als de raad dat wenselijk acht, mag het stuk worden herschreven. De indientermijn tot 12 juli 2010 is fataal.

De centrale vraag die bij een herindeling moet worden gesteld is de volgende. Op welke wijze willen wij een gemeentebestuur over twintig of dertig jaar laten functioneren? Dat is de centrale vraag. Doen wij het op deze wijze? Doen wij het op deze wijze inclusief een wirwar van gemeenschappelijke regelingen? Doen wij het via doorzichtige of ondoorzichtige samenwerkingsverbanden of via een adequate moderne wijze? Steeds meer taken gaan vanuit het Rijk naar de gemeente. In 2015 moet in het kader van de één-loket-gedachte een gemeente antwoord hebben op alle vragen die de burger aan de overheid wil stellen. Een gemeente moet dat kunnen en wordt geacht dat te gaan doen. Er moet sprake zijn van een zekere schaalessprong. Als er sprake is van een herindeling dan moet dat goed worden gedaan. Het CDA heeft duidelijk gesteld dat het gaat om een K5 en geen K4-gemeente. De SGP ziet wellicht een K6 voor zich gezien de sociaal economische en culturele relatie tussen Ouderkerk aan den IJssel en Krimpen. De kern Gouderak heeft minder relaties met gemeente Krimpen. De gemeenten dienen een dussdanige schaal hebben dat de taken en bevoegdheden op het hogere niveau kunnen worden uitgevoerd. Een gemeente van 55.000 inwoners heeft een zodanige schaal. Hoe komt het dat een negatieve klank wordt verbonden aan het uitspreken van het woord schaalvergroting? Dat is zeker de laatste jaren het geval. Fusies van scholen en fusies van banken hebben geleid tot een wisselend maar meestal negatief beeld. Wij zien een tegendraadse beweging ontstaan. Gemeente Ouderkerk heeft 8.000 inwoners. Kan gemeente Ouderkerk in 2015 een dienst verlenen zoals de burger vraagt. Het gaat niet om de inzet van de mensen. Het gaat niet om het ontbreken van proactief beleid. Kunnen wij de taken met de beperkte menskracht uitvoeren? Het antwoord is nee. Het is een duidelijk antwoord. Daar kan geen wirwar van gemeenschappelijke regelingen iets aan helpen. De zaak wordt versluierd en dat is niet wenselijk. De burger verlangt een transparant bestuur en een krachtig optreden van de gemeente. De gemeente kan op haar verantwoordelijkheid en daden worden aangesproken. De schaal van de gemeenten hoeft niet gelijk te zijn aan de schaal van de dienstverlening. De dienstverlening kan op een kleinere schaal worden uitgevoerd dan de grootte van de gemeente. Daarbij kunnen allerlei situaties worden bedacht zoals wijkraden, deelraden of andere vormen zoals dorpsvisies passend bij de cultuur van het dorp. Een gemeenteloket in de eerdere gemeenten is denkbaar. Het kan zijn dat de mensen in deze kernen een aantal functies blijven vervullen.

Een kleine hechte gemeenschap zoals Ouderkerk aan den IJssel, Lageweg, IJssellaan en Gouderak blijft goed functioneren in een grotere eenheid. Dat staat voor mij absoluut vast. Men zal zich zelfs iets sterker profileren ten opzichte van de andere gemeenten. De kleine kernen komen op voor de eigen belangen. Het is van belang om de burgers bij hun leefomgeving te betrekken. Bij een centraal gemeentehuis mag geen sprake zijn van een dirigistische visie maar het zichzelf laten zijn van de gemeenten.

De marsroute is om een einddoel of plan te formuleren. Sommige fracties zeggen dat conform de motie uit 2009, die aanschuurt tegen de motie van december 2008, een einddoel en een planhorizon moet worden geformuleerd. Het gaat in de K5 niet om de democratische legitimatie volgens de PvdA. Als op een dergelijke intensieve manier met elkaar wordt samengewerkt en ieder de samenwerking tot een hoger plan wil brengen, dan is het logisch om daarvan een gemeente te maken. De ondoorzichtige laag wordt verwijderd en er komt een transparant bestuur. Dan kan blijmoedig worden gefuseerd tot een nieuwe gemeente. De kernen komen uiteraard zelf ook op voor het behoud van de voorzieningen. Ten aanzien van het willens en wetens opzadelen van de nieuwe gemeente met een financieel tekort het volgende. Wij verkeren niet in de positie om voorwaarden te stellen of consequenties te verbinden. Het initiatief is van de provincie. Wij hebben de regie niet meer in handen. De provincie heeft de regie van ons vandaan genomen. De provincie start de procedure en stelt de voorwaarden. De provincie bepaalt de marsroute. Je gelooft in de nieuwe gemeente of niet. Het is niet mogelijk in te stemmen onder bepaalde voorwaarden. Te allen tijde zal gedurende de komende jaren een moment komen waarbij niet wordt voldaan aan de financiële voorwaarden. De uitkering uit het gemeentefonds geeft nadrukkelijk de verdeelmaatstaven aan en de voorwaarden geldend voor iedere gemeente die de uitkering ontvangt. De uitkering is verdubbeld in het kader van de frictievergoeding. Dat is een behoorlijk bedrag maar structureel volstrekt onvoldoende. Wij moeten bij BZK met een aantal gemeenten die in dezelfde sfeer zitten, proberen te bewerkstelligen dat er meer geld komt voor de herindeling. Op het moment dat de regering een slooppremie geeft voor oude auto, staan mensen in rijen

voor de deur. Ditzelfde geldt voor energiebesparingssubsidies zoals zonnepanelen. Deze regelingen zijn uitgeput en bij wijze van spreken aan hun eigen succes ten onder gegaan.

Wij zijn het erover eens dat dit structureel verkeerd zit. Een voorwaarde stellen bij een fusie, is niet mogelijk. Wij moeten het met elkaar oplossen. Ik weet op voorhand dat ondanks het feit dat wij hieraan veel energie besteden, dat wij het niet halen op de door u voorgestelde wijze. Wij moeten het eerst eens worden met Gedeputeerde Staten over de waardering van de functie. Wij hebben meer gelijk dan Gedeputeerde Staten. Gedeputeerde Staten zeggen van dit zijn de kosten en de toekomstige uitgaven. De ambtenaren voor de nieuwe gemeente worden een of twee salarisschalen hoger ingedeeld gezien de kwaliteit die moet worden aangetrokken voor de grotere gemeente. Ik ontraad de raad om een voorwaarde te stellen.

Het voeren van een tweesporenbeleid is goed. Er moet enerzijds worden getracht de samenwerking te gaan intensiveren en anderzijds te werken aan de nieuwe gemeente. Het zou typisch of onlogisch zijn om de samenwerking te staken en te starten met de herindeling. Andersom werkt dat eveneens niet. Het moet in elkaar overvloeien om te komen tot de vorming van een gemeente.

De uitvoering van de Wet-Arhi is een zaak van het college. Men gaat met de provincie om tafel zitten. Ik stel voor het resultaat daarvan af te wachten. Hierover zal het nodige worden gezegd. De Statencommissie zal zich over dit punt zeker buigen.

De Ondernemingsraad is van groot belang. Bij het eerste gesprek met de Commissaris des Konings is duidelijk gezegd dat van gemeente Ouderkerk niet het beeld mag ontstaan van een in zichzelf gekeerde desolate gemeente die niets meer kan en zielig moet worden gevonden. De gedeputeerde zei dat hij iets met gemeente Ouderkerk moet. Ik antwoordde hem dat de raad goed voor zichzelf zorgt en opkomt.

Ik kan niet garanderen dat de Kamer geen wijzigingen aanbrengt in het voorstel. De Kamer heeft het grondwettelijke recht om amendementen in te dienen. Er zijn veel voorbeelden dat een gemeente wordt uitgeamendeerd. Als de gemeente met goed onderbouwde argumenten naar voren komt, kan een amendement wordt ingediend. De Kamer kijkt op de kaart en ziet voldoende bestuurskracht in een K4. Wij hebben dit niet in de hand. Wij weten geen van allen hoe dat gaat lopen. Wij moeten met goede argumenten komen dat de K5 niet zonder de gemeente Nederlek kan.

De nieuwe gemeente bepaalt of in de Ouderkerkse kern kan worden blijven gebouwd zonder uitwisseling met andere kernen.

Op 1 januari 2013 komen alle reserves van de gemeente in een pot terecht. Het college kan daar niets aan doen. Het is zuur voor gemeenten die reserves hebben. Niet alle gemeenten kunnen net als gemeente Ouderkerk zeggen te beschikken over een meerjarenbegroting met een sluitend meerjarenperspectief. Wij moeten ons niet laten drukken in het Calimero-effect dat wij klein en zielig zijn. Er is absoluut geen reden voor om dat te doen. De rekening- en begrotingsresultaten worden in een begroting opgenomen. De grote tekorten ontstaan omdat wordt uitgegaan van een aantal investeringen in de traditie die bij een nieuwe gemeente horen. De gemeente Westland is vijf jaar geleden gefuseerd en wilde een gemeentehuis bouwen van ongeveer € 100 miljoen. De gemeenteraad heeft na vijf jaar praten besloten dat het gemeentehuis niet wordt gebouwd. Wat is de reden voor een groot gemeentehuis? Waarom geen klein bestuurskantoor en behoud van functies in de oude kernen? In dit soort zaken moet uitermate zorgvuldig worden gehandeld.

De heer TIMMERMANS: De voorzitter ontraadt de raad voorwaarden te stellen. Dit is het enige moment dat de raad zich duidelijk kan uitspreken over zaken. Aan het einde van de rit kan de Tweede Kamer anders besluiten. De Tweede Kamer kan de woorden van de gemeenteraad negeren, maar dan zijn deze wel gezegd. De gemeenteraad van Ouderkerk zit er tevens voor de belangen van de nieuwe gemeente.

Ten aanzien van het eerste amendement van de SGP stel ik voor de zin te laten staan maar het woord 'terecht' te verwijderen. De VVD-fractie acht het tweede amendement van de SGP-fractie overbodig.

De heer VAN WINDEN: Ik denk dat het woord 'terecht' is opgenomen aangezien het een terechte constatering is dat het grootste draagvlak aanwezig is voor de K5.

De heer TIMMERMANS: Het woord 'terecht' is een waardeoordeel en geen feitelijkheid.

De VOORZITTER: Het woord 'terecht' is een waardeoordeel. De zin wordt door verwijdering van het woord 'terecht' niet minder waardevol.

De heer MAAT: Het betoog van de voorzitter had een duidelijke en goede kijk op de realiteit van vandaag de dag. Ik werd blij van het stellen van een vraag aan onszelf. "Zijn wij als gemeentebestuur van een gemeente van 8.000 inwoners in staat om in 2015 de burgers voldoende te bedienen?" Deze vraag is achterwege gebleven in de discussies. De PvdA-fractie respecteert de zienswijzen van de andere partijen. Wij weten dat andere partijen een andere keuze voorstaan dan de PvdA-fractie. De kleinschaligheid van de kleine kernen en de couleur locale moet behouden blijven. Ik ken de kernen vanaf het moment dat deze veel kleinschaliger waren dan nu het geval is. De kern is al veertig jaar behouden gebleven. In Nederland heeft geen enkel gemeentebestuur invloed op de couleur locale. De couleur locale wordt gemaakt door de inwoners zelf. Gemeente Ouderkerk bestaat 25 jaar maar Gouderak is Gouderak en Ouderkerk aan den IJssel is Ouderkerk aan den IJssel gebleven. De couleur locale blijft gegarandeerd. Het herindelingsproces lijkt zijn einde te naderen. Het is een proces van bijna tien jaar. De geschiedenis lijkt zich te herhalen. Ik heb in 1985 bewust meegekregen en meegelezen op welke manier de herindeling tot stand is gekomen. De problemen en discussies die wij nu voeren, waren destijds eveneens aanwezig. Iedereen wist op voorhand dat een fusie tussen Ouderkerk aan den IJssel en Gouderak problemen op zou leveren. Het betreft twee verschillende karakters. Het

was bekend dat het voor de nieuwe gemeente bijzonder lastig zou zijn om financieel het hoofd boven water te houden. De burgemeester heeft destijds gezegd dat het standaard is dat het ambtelijk apparaat wordt opgeschaald. Sommige zaken veranderen niet, maar komen weer terug.

Op het moment dat partijen pleiten voor zelfstandigheid, vraag ik mij af of wij in 2015 als bestuur de burgers voldoende kunnen bedienen. Gemeente Ouderkerk bestaat op dit moment bijna 25 jaar. Hoe ziet u het als in 1985 het verzet van de burgers in beide kernen was gehonoreerd? Hoe had u gedacht dat gemeente Ouderkerk en gemeente Gouderak zelfstandig hadden kunnen opereren? Ziet u dat zitten?

Mevrouw VAN ZIJL: De heer Maat sprak in zijn betoog over partijen die zich voor zelfstandigheid uitspreken. De heer Maat keek daarbij onze kant op. De ChristenUnie-fractie voelt zich niet aangesproken.

Ik ben blij dat wij van de heer Maat de garantie krijgen dat de identiteit van de kernen in onze gemeente behouden blijven. Garanties kunnen bijna niet worden gegeven, maar het is prettig dat de heer Maat dat wel doet. Iedereen begrijpt dat wij trots zijn op onze kernen en de gemeente.

De zorg betreffende de dienstverlening en voorzieningen wordt door onze inwoners genoemd. Dat is de reden dat het in de zienswijze moet worden genoemd. De raad vindt het een belangrijk aspect.

De woorden van de voorzitter verontrusten mij een beetje. Wij mogen geen voorwaarden stellen en kunnen enkel iets meegeven dat wij belangrijk vinden. Dat geeft een krachteloos gevoel. De gemeente moet aantonen dat wij als K5 verder willen. Dat is hetgeen de voorzitter zegt. Als dat niet voldoende wordt onderbouwd, kan iets anders gebeuren. Er zit veel ruimte tussen de twee rapporten. Het uitgangspunt is niet duidelijk. Dat is de reden om een werkgroep voor te stellen.

De heer BARTH: De SGP is de enige partij die pleit voor zelfstandigheid. Dat is vanavond duidelijk geworden. De SGP-fractie stelt niet dat de zelfstandige gemeente Ouderkerk zonder samenwerking verder kan. Wij zoeken het alternatief in een samenwerkingsmodel zoals dat bijvoorbeeld in de Drechtsteden functioneert. In andere provincies zijn samenwerkingsverbanden waar gemeenten zelfstandig kunnen functioneren op basis van samenwerking. Wij hebben hierover verschil van inzicht. De voorzitter vroeg waarin wij geloven. De SGP-fractie gelooft in een andere oplossing dan de meerderheid van deze raad. Dat is een goed recht. Wij zijn realistisch en zien dat het proces vrijwel onomkeerbaar is. Wij willen in de zienswijze zo duidelijk mogelijk zien verwoord de aspecten die voor gemeente Ouderkerk van belang zijn.

Ik stel een gewijzigd amendement voor:

Pagina 4, vijfde alinea, de zin "Concluderend ... rijk.": de punt te vervangen door een komma en toe te voegen: "waarbij de gemeente Ouderkerk van mening is dat er een extra structurele bijdrage dient te komen." De reactie moet worden gedragen door het totaal. Over de financiële positie van een nieuwe gemeente is de raad het eens. Deze moet zo gunstig mogelijk zijn zonder een start met tekorten. Vandaar dat de SGP-fractie er aan hecht om dat met nadruk te vermelden en in deze notitie mee te sturen.

Mevrouw VAN ZIJL: De CU-fractie stemt in met het verwijderen van het woord 'terecht'.

De VOORZITTER: Het valt mij op dat er geen reactie of zienswijze van de burgers uit Ouderkerk aan den IJssel of Gouderak bij de provincie in ingediend. De provincie heeft bijzonder veel reacties ontvangen uit Nederlek en Bergambacht. Er zijn een paar reacties uit Viist en Schoonhoven ontvangen. Ik heb deze reacties doorgenomen.

De heer BARTH: Ik heb twee zienswijzen van burgers uit Ouderkerk gezien.

De VOORZITTER: Bij de provincie?

De heer BARTH: Ja, deze zijn gestuurd naar de provincie.

De VOORZITTER: Deze zienswijzen hebben wij niet ontvangen.

De heer BARTH: De zienswijzen zijn gestuurd via het malformulier van de provincie.

De VOORZITTER: Dit geeft aanleiding de stapel nogmaals door te nemen. Is de heer Barth op de hoogte van de inhoud van de reacties?

De heer BARTH: De ene reactie pleitte voor zelfstandigheid, geen K5 en anders een K6.

De VOORZITTER: De heer Barth refereert aan de Drechtsteden. Het geval wil dat ik een aantal jaren heb gefunctioneerd binnen de Drechtsteden. De gemeente 's-Gravendeel bestond uit 8.000 inwoners. De gemeente was van mening te klein te zijn om de toekomst als zelfstandige gemeente aan te gaan. De gemeenten Graafstroom, Nieuw-Lekkerland en Liesveld zijn samengegaan naar een nieuwe gemeente Kinderdijk. Gemeente Sliedrecht is met 23.000 inwoners de kleinste gemeente in het geheel van de Drechtsteden. Daar is echter sprake van een andere schaal en vorm van gemeentelijke samenwerking.

Het is van belang een duidelijke visie uit te geven. Ik geef bij andere gemeenten mijn visie op de gemeentelijke herindeling. De gemeenten zijn meestal opgedeeld en opgegaan in andere gemeenten. Ik vraag dan wat men ervan vindt. In hoor bijna altijd dezelfde lijn van antwoord, namelijk jammer dat de gemeente is opgeheven. Het is jammer van

het charmante gemeentehuis. Ons gemeentehuis is charmant maar kent zijn beperkingen. In Heerjansdam bestond het gemeentelijke apparaat uit achttien personen. Het was een grote familie. Is dat het gemeentebestuur dat in 2030 het gemeentewerk moet uitvoeren en de belangen van de burgers bedient? Het antwoord luidt nee. Ik spreek mensen van de grotere steden die hier zijn komen wonen. Zij worden in Rotterdam door veel meer ambtenaren geknipt en geschoren over allerlei punten en willen hier op dezelfde professionele wijze worden behandeld. Het gaat niet over de inzet van de ambtenaren. De inzet is fenomenaal zonder acht te slaan op gewone arbeidsuren. Men werkt hard, maar kan niet alles tegelijk. Er moeten keuzes in de werkzaamheden worden gemaakt. Dat is geen goede zaak. De gemeente moet opschalen.

Wij kunnen moeilijk fuseren met Lopik of Oudewater. Wellicht was een ander beeld ontstaan als die keuze aanwezig was geweest. Door de goede samenwerking die tot stand is gekomen en moet worden voortgezet in het kader van de K5, moeten wij ervoor zorgen om alles afwegende te besluiten tot een nieuwe gemeente. Dat is geen krachteloosheid. Onze zinswijze is dat wij de samenwerking willen voortzetten. Handen af van het amputeren van de gemeente in K2 en K4. Wij wensen nadrukkelijk een K5.

De situatie ten aanzien van de financiën is onzeker. De verkeerde uitgangspunten worden gehanteerd. De gemeente en provincie moeten het eens worden dat een aantal zaken worden benoemd. Anders wordt ons bij de vaste Kamercommissie en bij de Statencommissie om de oren geslagen dat wij of de provincie ons huiswerk niet goed hebben gedaan. Wij moeten het eens worden over de uitgangspunten. De waardering van de uitgangspunten is een andere zaak.

Ik ben het met de PvdA-fractie eens dat de couleur locale door de inwoners wordt bepaald. Bij de hoorzitting in Gouderak is door een inwoner aangegeven dat iedere gemeentebestuurder die met de handen aan het zwembad komt, persoonlijk door haar de handen worden afgehakt. Dat getuigt van lef voor een bepaalde zaak en het opkomen voor de gemeentelijke belangen.

De heer MAAT: Wellicht zie ik het verkeerd, maar onze wethouder zit met de vingers in het verband.

De VOORZITTER: U wenst een verklaring. Het betreft een bedrijfsongeluk.

Ik ben het eens met de visie van de SGP-fractie dat de samenwerking moet worden geïntensiveerd. Tientallen gemeenten van dezelfde omvang en groter stellen dat de toekomst ligt in opschaling. Als wij stellen dat wij opschalen op voorwaarde dat daarbij geld wordt gegeven, dan manoeuvreren wij ons in een positie die wij niet hebben. Het klinkt stoer maar het Rijk bepaalt. Wij moeten zorgen dat de verdeelmaatstaf wordt gewijzigd. Het spreekt mij aan om de minister te vragen om een positieve prikkel aan de herindeling te geven door de financiën van de oude gemeenten nog drie jaar voort te zetten. De frictiekosten zijn een paar jaar geleden door minister Remkes gewijzigd. De tijd is moeilijk, met krimp in de financiën. De gemeente kan veel doen aan de bijdrage.

Ten aanzien van de amendementen adviseert het college als volgt:

- Pagina 1, vierde alinea, laatste zin wordt gewijzigd in: "Gedeputeerde Staten concluderen dat een K5-gemeente het meeste draagvlak onder de gemeentebesturen heeft."
- Pagina 4, vijfde alinea, de zin wordt gewijzigd in: "Concluderend vinden wij dat de oplossing van een fusie-gerelateerd tekort een gemeenteschappelijk bestuurlijke verantwoordelijkheid is van gemeente, provincie en rijk, waarbij de gemeente Ouderkerk van mening is dat er een extra structurele bijdrage dient te komen."

Mevrouw VAN ZIJL: Ik heb het voorstel gedaan om de zorg die is geuit door de bewoners betreffende de dienstverlening en voorziening als raad uit te spreken. Deze zorg is niet in het stuk opgenomen.

De VOORZITTER: In het verslag wordt de zorg unaniem uitgesproken.

Mevrouw VAN ZIJL: Het staat niet opgenomen in de reactie.

De VOORZITTER: Het verslag maakt integraal onderdeel uit van de beraadslagingen. Niet alleen de reactie wordt gelezen maar ook de visie van de ChristenUnie.

Mevrouw VAN ZIJL: Ik hecht er persoonlijk aan dat de tekst in de reactie wordt opgenomen. Ik denk dat daaraan meerwaarde wordt gegeven.

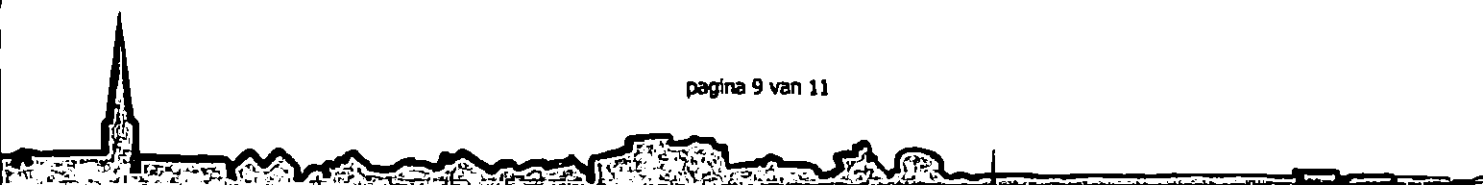
De heer TIMMERMANS: De VVD-fractie sluit zich hierbij aan.

De VOORZITTER: Kunt u de zin herhalen die in de reactie dient te worden opgenomen?

Mevrouw VAN ZIJL: Mijn fractie mist op pagina 3 nadrukkelijk de zorg die door de inwoners is geuit met betrekking tot de voorzieningen en de dienstverlening. Die zorg is tevens die van de raad.

De heer BURGER: Kunnen wij een kopie ontvangen van de definitieve versie die wordt verzonden?

De gemeenteraad aanvaard met algemene stemmen hetgeen is voorgesteld.

16. Raadsvoorstel tot vaststelling van het Protocol afstemming besluiten ten behoeve van Arhi-proces

De VOORZITTER: De raad moet een besluit nemen over het mandateren aan het college. Er wordt een submandaat gegeven aan de portefeuillehouder Financiën. In het kader van de Arhi-procedure verkeert de gemeente onder preventief toezicht. Dat is voor onze gemeente geen onbekende zaak. Andere gemeenten verkeren onder passief toezicht. Dat betekent dat iedere uitgave boven de € 10.000,- respectievelijk € 50.000,-, afhankelijk van de zwaarte, moet worden gemeld. De andere gemeenten moeten daarover een mening vormen ter voorkoming van een uitverkoop in de komende drie jaar. Het kan een stilzwijgende uitverkoop zijn in de trant van, als jij niet moeilijk doet over mijn kunstgrasvelden, dan doe ik niet moeilijk over jouw sporthal. Daarvan zijn helaas voldoende voorbeelden waardoor de nieuwe gemeente met het tekort wordt opgezadeld. Vandaar dat wij over elkaars schouder meekijken.

De heer VAN DER VLIST: De vijf gemeenten zetten een handtekening onder dit stuk. Het lastige in een dergelijke situatie is dat bij alle vijf de raden dezelfde tekst op tafel moet liggen. Een van de vier gemeenten kan het niet eens zijn met een amendement van gemeente Ouderkerk. Het CDA wil tekstwijzigingen voorstellen.

De VOORZITTER: Ik wil u dit ontraden.

De heer VAN DER VLIST: Wellicht kan een afspraak worden gemaakt die wij buiten deze tekst om vastleggen zoals een side-letter.

De VOORZITTER: Bij een aantal mensen ontstaan rode vlekken in de nek bij het woord side-letter.

De heer VAN DER VLIST: Het college bestaat uit eerlijke en integere mensen. De raad geeft op deze wijze een groot mandaat. Ik begrijp dat het in het kader van een vlotte besluitvorming nuttig en nodig is. Ik kan mij voorstellen dat een besluit van een andere gemeente op tafel komt te liggen waarover het college twijfelt of het voorstel eveneens in het belang is van gemeente Ouderkerk. In bepaalde twijfelgevallen kan de raad in kennis worden gesteld. Tevens kan worden afgesproken dat boven een bepaald bedrag de raad wordt geïnformeerd. De CDA-fractie stelt voor dat de raad bij dergelijke gevallen in de besluitvorming wordt betrokken.

De heer SIMONS: De PvdA-fractie sluit zich aan bij de woorden van de CDA-fractie. Op welke manier wordt de raad geïnformeerd? Het mandateren is geen punt. Wij willen worden geïnformeerd over de onderwerpen die onder de zware procedure vallen.

Mevrouw VAN ZIJL: Wij worden geïnformeerd middels een besluitenlijst. Bij punt 8 besluitvormingsstukken staat onder punt 2 dat bij mandatering aan het college het raadsvoorstel wordt meegezonden. Dient het woord 'raadsvoorstel' te worden gewijzigd in 'collegevoorstel'?

De VOORZITTER: Op het moment dat de raad het besluit neemt om bepaalde zaken te mandateren aan het college dan kan dat worden gedaan onder voorwaarde dat bijvoorbeeld in de commissievergadering een lijst wordt overgelegd van allerlei zaken die gelden. De verantwoordelijkheid ligt bij degene die is gemandateerd. Wij moeten praktisch trachten te werken, dus het gaat om het totaal en niet per project.

De heer VAN WINDEN: Stel dat gemeente Nederlek niet akkoord gaat met deze procedure. Houdt dat in dat de ondertekening in principe niet rechtsgeldig is? Is het alle vijf de gemeenten of niemand?

De VOORZITTER: Het gaat om preventief toezicht. Als blijkt dat een van de gemeenten absoluut tegen een kapitaalsinvestering is die wij toepassen dan zal Gedeputeerde Staten daarover een standpunt moeten innemen. Het is de verwachting dat iedere gemeente dit praktische voorstel ondertekend.

De heer VAN WINDEN: Erkent gemeente Nederlek hiermee dat zij uiteindelijk gaat deelnemen?

Wethouder mevrouw BOERE: Dit stuk is met vijf gemeenten en met vijf hoofden financiën opgesteld. Gemeente Nederlek heeft duidelijk aangegeven dat zij zich verzet tegen een herindeling maar dat de KS-samenwerking loopt en onder de bestaande regels valt. Het lijkt mij goed om dit onderwerp te agenderen voor de vergadering van de commissie FEA en de lijsten en grote projecten de revue te laten passeren.

De heer TIMMERMANS: De VVD-fractie deelt de angst die is uitgesproken door de PvdA-fractie. Het is bevreemdend dat gemeente Nederlek aangeeft tegen de herindeling te zijn maar door de medeondertekening meewerkt richting de herindeling.

De VOORZITTER: Gemeente Nederlek heeft het besluit genomen conform ons voorstel. Gemeente Nederlek zal een tweesporenbeleid volgen. Enerzijds neemt men deel aan de KS. Anderzijds zal men zich in de procedure uiten voor het behoud van de zelfstandigheid van de gemeente. Dit wordt voor gemeente Nederlek een moeizaam traject en wordt betrokken volgend genoemd. De procedure brengt voorbereidingskosten met zich mee. Gemeente Nederlek heeft bij monde van haar burgemeester ons verzekerd te participeren in deze kosten.

Zonder hoofdelijke stemming besluit de gemeenteraad overeenkomstig het raadsvoorstel.

... agendapunten 17 tot en met 25 ...

26. Sluiting

De VOORZITTER: Ik sluit de vergadering.

De vergadering is gesloten. (23.00 uur)

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van de gemeente Ouderkerk, gehouden op 16 september 2010.

De griffier,

De voorzitter,

3011201000113

Aan de raad van de gemeente Ouderkerk
Postbus 3018
2935 ZG Ouderkerk aan den IJssel

Bij beantwoording datum en nummer vermelden

Nummer : IBB/HdR-10-010
Bericht op schrijven van :
Behandeld door : De OR
Onderwerp : Reactie OR op herindelingsontwerp

Ouderkerk aan den IJssel, 22 juni 2010.

Geachte leden van de raad,

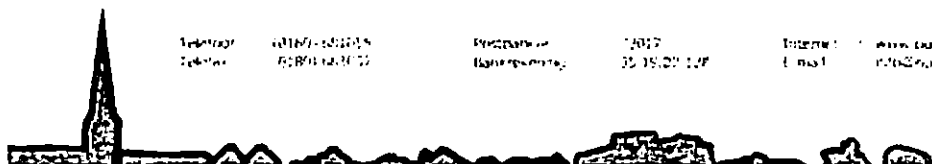
In overeenstemming met artikel 79 van de wet Arhi en de oproep van Gedeputeerde Staten waarin de raad verzocht wordt het standpunt van de ondernemingsraad mee te nemen in haar oordeel, bijgaand de reactie van de ondernemingsraad. Deze reactie is mede tot stand gekomen door de meningen te vragen van de medewerkers.

De ondernemingsraad (OR) herkent de door Gedeputeerde Staten geschetste situatie voor de gemeente Ouderkerk en trekt eenzelfde conclusie, nl. dat zelfstandig blijven van de gemeente niet haalbaar is. Zeker waar het gaat om de bestuurlijke en financiële toekomst. Wel vindt de OR dat Gedeputeerde Staten de gemeente Ouderkerk te negatief vermeldt in de argumenten voor herindeling.

De OR concludeert dat de afgelopen jaren, maar ook de komende jaren, de taken van de gemeente blijven toenemen, terwijl de formatieve ruimte binnen Ouderkerk niet meegroeit. De werkdruk voor de medewerkers wordt hierdoor alleen maar groter. Daarentegen blijven de financiële middelen onder druk staan, hetgeen niet ten goede komt aan de medewerkers.

De KS-gemeenten werken al samen op het gebied van onder andere P&O, onderwijs, ICT, veiligheid en openbare orde en sociale zaken. Uitbreiding op andere onderdelen kan alleen succesvol zijn als de vijf gemeenten plus de gemeenschappelijke organisatie KS hun eigen belangen loslaten. Iets wat tot op heden niet het geval is en het is niet de verwachting dat dit in de toekomst verandert. Ondanks de goede bedoelingen van alle partijen wordt de huidige samenwerking en bestuurstructuur als inefficiënt ervaren.

De OR is van mening dat met het huidige voorstel tot herindeling een gemeente ontstaat van voldoende grootte voor voldoende stuurkracht en ambtelijke kwaliteit, met een samenhangend (landelijk) gebied, die kansen biedt om de identiteit van het gebied en de kernen te kunnen waarborgen.

De OR is van mening dat met het huidige voorstel tot herindeling een gemeente ontstaat van voldoende grootte voor voldoende stuurkracht en ambtelijke kwaliteit, met een samenhangend (landelijk) gebied, die kansen biedt om de identiteit van het gebied en de kernen te kunnen waarborgen.

Wel wordt het als een gemiste kans ervaren dat bij de landelijke trend van steeds maar groter wordende gemeenten dit niet geldt voor de nieuw te vormen Krimpenerwaardgemeente. De kans dat over 10 jaar de gemeente wederom voor een herindeling kan staan, is groot.

De herindeling biedt kansen voor het personeel en de dienstverlening voor de inwoners van de gemeente. De herindeling heeft wel personele consequenties. Daarom is het van belang dat niet alleen gekeken moet worden naar de bestuurlijke en financiële consequenties van de herindeling, maar ook naar de personele consequenties. Veel medewerkers kennen de gemeente goed en hebben een grote betrokkenheid bij de gemeente. Deze kwaliteit mag in een nieuw te vormen gemeente niet verloren gaan en moet blijvend gewaardeerd worden. Verder mag een herindeling niet leiden tot gedwongen ontslagen.

De mogelijkheid is aanwezig dat een (klein) deel van het personeel gedurende de aanloopfase een andere dienstbetrekking zal vinden buiten de KS. De OR vindt het belangrijk dat de dan ontstane vacatures ingevuld worden met "vast" personeel en niet met inhuur. Hierdoor blijft lokale kennis geborgd, ook na de herindeling.

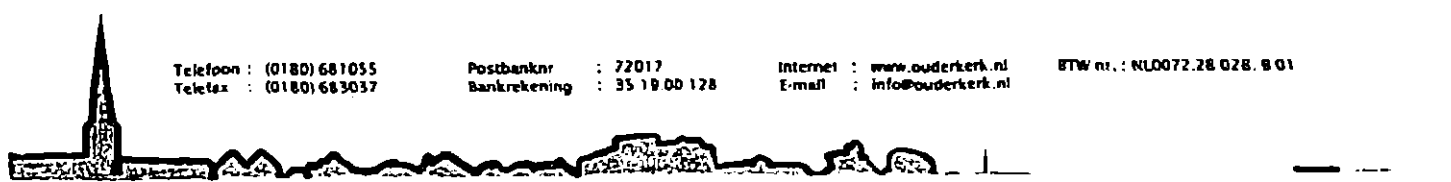
De Arhi zal extra werkdruk met zich meebrengen. Desondanks moet ruimte geboden worden aan de medewerkers van Ouderkerk om zitting te nemen in de te vormen werkgroepen en zodoende een belangrijke stem namens Ouderkerk te hebben in de nieuw te vormen gemeente.

Er dient snel duidelijkheid gegeven te worden hoe de medewerkers overgaan naar de nieuwe situatie. Een goed sociaal statuut is daarbij van belang. De OR is van mening dat het statuut op korte termijn tot stand kan komen, zeker omdat al geruime tijd sprake is van een herindeling.

Het is belangrijk dat de KS-gemeenten eenzelfde uitgangspunt hanteren voor de medewerkers. Dit houdt in dat er een centrale informatievoorziening dient te komen voor alle medewerkers en dat de betrokken gemeenten eenzelfde aanpak en (financiële) commitment bieden aan de medewerkers. Alleen op deze manier ontstaan er voor iedereen binnen de KS-gemeenten gelijke kansen en zijn medewerkers niet afhankelijk van de inspanningen van de eigen gemeente.

De verschillende gemeenten kennen verschillende secundaire arbeidsvoorwaarden (reiskostenvergoeding, diensttijdloop etc). Uiteraard dient uit goed werkgeverschap gekeken te worden naar deze arbeidsvoorwaarden en gekozen te worden uit best of both worlds met, indien van toepassing, een goede afbouwregeling.

De komende periode wordt gebruikt voor het herijken en actualiseren van het beleid. Hiermee wordt wel risico gelopen dat ook de medewerkers zich niet kunnen ontwikkelen. Een visie van het gemeentebestuur is dan ook noodzakelijk op hoe te komen naar de nieuwe organisatie zonder stilstand van de ontwikkelingen. De ambtelijke organisatie van Ouderkerk moet een aantrekkelijke partner zijn in de herindeling en een aantrekkelijke organisatie voor de medewerker.

Ondernemingsraad

De Ondernemingsraad roept de Raad, het college en het management van de gemeente Ouderkerk op om de OR actief te (blijven) betrekken in het proces van herindelen. Wij zullen als OR ook zelf het initiatief nemen om dit mogelijk te maken.

Hoogachtend,
De voorzitter

(A. Schipper)

Aan Gedeputeerde Staten
van Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

VERZONDEN 30 JUN 2010

Stolwijk, 29 juni 2010

Betreft: Reactie op herindelingsontwerp Krimpenerwaard
Kenmerk: VG 10 / 3410

Geacht college,

Op 6 april 2010 ontvingen wij het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard. U heeft gekozen voor het samenvoegen van de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Vlist en Schoonhoven. Het handhaven van de zelfstandigheid van Krimpen aan den IJssel vindt u haalbaar en houdbaar.

In deze brief geeft de raad van de gemeente Vlist haar reactie op het herindelingsontwerp Krimpenerwaard.

Deze reactie bestaat uit twee delen, namelijk een individueel deel en een gemeenschappelijk deel. Dit gemeenschappelijk deel vindt u tevens terug in de zienswijze die u zult ontvangen van de andere K5 gemeenten.

Deel 1 : reactie Vlist

Vlist staat achter het herindelingsontwerp

Zowel de meerderheid van de raad als het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Vlist heeft zich uitgesproken voor een gemeentelijke herindeling. Dit standpunt is reeds uiteengezet tijdens het open overleg op 30 oktober 2009 en 15 januari 2010 (met het college) en tijdens

Gemeentekantoor:
Dorpsplein 8, Stolwijk

Postadres:
Postbus 51, 2820 AB Stolwijk

Telefoon: 0182 - 348400
Telefax: 0182 - 341325
E-mail: info@gem-vlist.nl
Website: www.gemvlist.nl
BNG: 28.50.08.897

1

Gemeentekantoor
bereikbaar met het openbaar
vervoer vanaf Gouda C.S.
met buslijn 197

het bestuurlijk overleg op 24 februari 2010 (met een vertegenwoordiging van fracties uit de Raad van Vlist) en is opgenomen in de verslagen die onderdeel uitmaken van de Arhi-procedure.

De meerderheid van onze raad heeft uitgesproken voorstander te zijn van tenminste een K5 variant. Een eventuele keuze voor een K6 variant laten wij, zoals aangegeven op 24 februari j.l. onder de verantwoordelijkheid van het provinciale bestuur.

Het is de strategische agenda en het toekomstperspectief van de Krimpenerwaard, in combinatie met de kleinschaligheid en de kwetsbaarheid van de eigen kleine organisaties die de fracties tot dit standpunt hebben gebracht.

Naast de strategische argumenten is het groeiend aantal taken een argument voor schaalvergroting. De eigen organisatie en het College geven duidelijk en unaniem aan dat de gemeente met deze schaalgrootte haar taken in de nabije toekomst niet meer aankan.

In een nieuwe gemeente kan adequaat, efficiënt en vanuit één bestuur aan alle opdrachten voor het gehele gebied worden gewerkt.

Vlist heeft steeds aangegeven de samenhang tussen de K5 gemeenten groot te vinden en aangegeven dat de reeds bestaande intensieve samenwerking niet zomaar is ontstaan. Dit vloeit logischerwijs voort uit de opgaven in het gebied en vanuit de noodzaak tot samenwerking op de huidige operationele taken. Vanuit Vlist is steeds benadrukt dat men de oriëntatie wil houden op Gouda en het Groene Hart.

Hoewel de meerderheid van de raad in beginsel positief staat tegenover een herindeling heeft de raad ook zorgen. De financiële zorgen worden onder deel 2 nader aangegeven.

Conclusie:

Het herindelingsontwerp Krimpenerwaard is in overeenstemming met de standpunten van zowel het voltallige College als de meerderheid in de Raad. Een minderheid in de Raad is geen voorstander van een gemeentelijke herindeling. Van deze fractie ontvangt u een eigen zienswijze.

Draagvlak (raadplegingsavond en enquête)

De gemeente Vlist heeft op 17 februari j.l. een raadplegingsavond gehouden met inwoners van de gemeente Vlist. Ruim 60 personen bezochten de bijeenkomst. Er is een presentatie gehouden en aansluitend is in

rondetafelgesprekken gesproken over specifieke thema's. Afsluitend zijn de bevindingen per tafel plenair besproken.

Uit de avond zijn de volgende conclusies getrokken:

- Onder de deelnemers van de avond bevonden zich zowel voorstanders, tegenstanders en twijfelaars van een herindeling. Niet één van deze drie richtingen overheerste.
- Er was geen sprake van een algemeen verzet tegen herindeling, wel leven er vragen.
- De inwoners stelden zich constructief op en de discussie vond plaats op basis van argumenten.
- Er is zorg over aantasting van het voorzieningenniveau in de dorpskernen.

Een uitgebreid verslag treft u aan als bijlage 1 bij deze zienswijze.

Daarnaast is er gelegenheid geboden aan de inwoners van Vlist om via de website een digitale enquête in te vullen. Deze enquête is door 46 mensen ingevuld. Van deze 46 personen gaf 47,8% (22 personen) aan tegen de herindeling te zijn. 41,3% (19 personen) is voor een herindeling van de Krimpenerwaard. 10,8% (5 personen) weet het nog niet.

Deelnemers aan de enquête konden ook aangeven waarom zij juist voor of tegen een herindeling zijn. De uitslag van deze enquête treft u aan als bijlage 2 bij deze zienswijze.

Uit de uitkomsten van de raadplegingsavond en de enquête blijkt dat er geen sprake is van algemeen verzet tegen herindeling.

De raad voelt zich door de uitkomsten gesteund in haar besluit voor één Krimpenerwaardgemeente (K5) en constateert dat er sprake is van voldoende draagvlak.

Versneld uitvoeren van projecten

Onze raad heeft reeds aandacht gevraagd voor het versneld uitvoeren van enkele concrete projecten. Hierop heeft u gereageerd bij brief van 26 april j.l. richting het college van Vlist. Over de projecten vindt op korte termijn ambtelijk overleg plaats tussen gemeente en provincie. De vijf gemeenten bereiden hiertoe een totaallijst voor met projecten waarover zij willen spreken. Een formele reactie op uw brief van 26 april j.l. zult u nog van het College ontvangen.

Oordeel Ondernemingsraad

In het ontwerp wordt op pagina 51 gesteld dat de gemeente in hun zienswijze ook het oordeel van de ondernemingsraad dient op te nemen. De ondernemingsraad heeft in de brief van haar standpunt kenbaar gemaakt (zie bijlage 3)

De ondernemingsraad concludeert na lezing van het ontwerpbesluit dat u na een grondig en gedegen onderzoek tot de conclusie gekomen bent, dat de versterking van de bestuurskracht in de Krimpenerwaard het best geborgd wordt door een gemeentelijke herindeling van de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist (hierna te noemen: K5-gemeente). U bent van mening dat gemeentelijke herindeling van deze vijf gemeenten onvermijdelijk is en dat alternatieven niet meer aan de orde zijn.

De ondernemingsraad is content met uw keus voor de K5-variant. Deze keus komt overeen met de wens van de medewerkers van de gemeente Vlist. In april 2009 heeft de Ondernemingsraad in een enquête de mening gevraagd van haar achterban inzake samenvoeging van de K5-gemeenten. Uit deze enquête is gebleken dat 67% van de medewerkers zich uitgesproken heeft voor een fusie van de K5-gemeenten. De overgrote meerderheid van de medewerkers (83%) heeft dan ook aangegeven in de nieuwe organisatie te willen werken. Als belangrijkste argument voor een herindeling geven de medewerkers aan, dat een herindeling leidt tot een sterkere organisatie, die beter in staat is om nieuwe ontwikkelingen op te pakken. Op basis van deze enquête onderschrijft de ondernemingsraad dan ook de inhoud van het herindelingsontwerp.

Verder vindt de Ondernemingsraad het voor de medewerkers belangrijk dat er snel bestuurlijke duidelijkheid komt. Zij verzoeken u dan ook om vaart te (blijven) maken in het besluitvormingsproces.

Tot slot wil de Ondernemingsraad graag een positieve en constructieve bijdrage leveren aan het herindelingsproces.

Deel 2:

Gemeenschappelijke financiële zorgen

In het Herindelingsontwerp, met als 'onderlegger' het door het Ministerie van BIZa en Koninkrijksrelaties uitgevoerde financiële onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard, gaat u in op het BMC-rapport 'Bestuurlijke inrichting Krimpenerwaard'. Deze reactie geeft aanleiding tot het volgende.

Alle vijf gemeenten maken zich ernstig zorgen over de structurele financiële situatie van de nieuwe gemeente als voorgesteld.

Ons inziens is een goede en gezonde financiële uitgangspositie een - met elkaar gedeelde - zeer belangrijke factor voor het slagen van het samenvoegingsproces.

Los van het feit of men voor- of tegenstander is van een herindeling - zie hiervoor de individuele zienswijzen - zijn alle vijf gemeenten van mening dat een herindeling noch de oorspronkelijke individuele gemeenten noch de nieuwe gemeente in een structureel financieel slechtere positie mag brengen.

Ons voorstel is om dit tekort in een gezamenlijk traject in kaart te brengen zodat daar inhoudelijk overeenstemming over kan worden bereikt.

Vervolgens vinden wij het van groot belang dat dit tekort met een concreet voorstel moeten worden opgelost via een extra financiële bijdrage zodat de nieuwe gemeente een gezond financieel perspectief op langere termijn heeft. Dit verschilt van uw opvatting op pagina 45 van het ontwerp dat de nieuwe K5 gemeente het tekort zelf moet oplossen.

U geeft zelf aan op pagina 48 van het ontwerp dat kiezen voor een herindelingsvariant een bestuurlijke keuze is waarbij ook de financiële positie een rol speelt.

Dit is precies wat speelt in een herindelingsproces met voor- en tegenstanders.

De economische crisis en de aankomende bezuinigingen, waar overigens alle gemeenten mee te maken hebben, versterken de noodzaak voor de aandacht ten aanzien van het tekort.

Het is niet reëel (zie voor een nadere onderbouwing bijlage 3, die bedoeld is om de financiële aspecten in een constructief gesprek met de Provincie en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties te kunnen bespreken) om te veronderstellen dat de gemeente de daling van de algemene uitkering via efficiencyvoordelen kan opvangen zoals u stelt op pagina 44 van het herindelingsontwerp.

Wij vinden dat de oplossing van een fusie-gerelateerd tekort een gemeenschappelijke bestuurlijke verantwoordelijkheid is van gemeente, provincie en rijk.

Tot slot:

De raad en het college van Vlist hebben vertrouwen in de bestuurlijke ontwikkelingen in de Krimpenerwaard, waarbij we gezamenlijk toewerken naar één gemeente Krimpenerwaard.

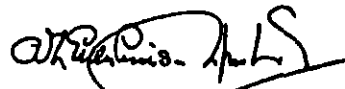
Hoogachtend,
De raad van de gemeente Vlist,

de griffier,

mw. mr. M.C. Bellaart

de voorzitter,

A. Z. Evenhuis-Meppelink

Bijlagen:

1. Verslag raadplegingsavond 17 februari 2010
2. Uitslag enquête
3. Brief van de OR dd 10 juni 2010.
4. Nadere onderbouwing financiële zorg.

Verslag Raadplegingsavond herindelingsplannen Krimpenerwaard

17 februari 2010 in de Vliesterste te Vlist

Aanwezig

Ruim 60 inwoners van de gemeente Vlist (80 aanmeldingen)

Verder aanwezig: de burgemeester, drie wethouders, 10 raadsleden, ambtelijke ondersteuning en extern gespreksleider de heer D. Louter.

Welkomstwoord burgemeester Evenhuis-Meppelink

Als voorzitter van de gemeenteraad heet burgemeester Evenhuis-Meppelink eenieder welkom en geeft aan blij verrast te zijn door de hoge opkomst. Voorts zet zij de opzet van de avond uiteen, namelijk een raadplegingsavond met inwoners van de gemeente Vlist over de plannen van de provincie tot herindeling van de Krimpenerwaard. De heer Dirk Louter geeft vanavond, als onafhankelijk extern deskundige, een presentatie en treedt op als gespreksleider. Aansluitend wordt in rondetafel gesprekken verder gesproken over specifieke thema's. Afsluitend worden de bevindingen per tafel plenair besproken.

Presentatie Dirk Louter

De heer Louter licht zijn presentatie aan de hand van een powerpoint presentatie toe. De presentatie is als bijlage bij dit verslag gevoegd.

De K5 gemeenten (Vlist, Schoonhoven, Bergambacht, Nederlek en Ouderkerk) werken al jaren samen op verschillende terreinen. De K5 gemeenten zijn echter onderling verdeeld over een herindeling en over de mogelijke varianten (K6, K5, K4 - K2). De provincie heeft daarom de sturing overgenomen en de commissie Leemhuis ingesteld. Het advies van de commissie is door de provincie overgenomen. Het advies houdt in: samenvoeging van de K5 gemeenten met Krimpen aan den IJssel. Krimpen aan den IJssel wil zelfstandig blijven.

De meerderheid van de gemeenteraad van Vlist is voorstander van een herindeling van de K5 gemeenten en voortzetting van aansluiting bij de regio Midden Holland. Eén fractie is tegen een herindeling. Het college van B&W van Vlist is voorstander van een herindeling van de K5 gemeenten. Argumenten voor de herindeling zijn de grotere bestuurskracht en efficiency.

Het besluit is nog niet genomen, maar de provincie is de zogenaamde Arhi-procedure gestart. In de Wet Arhi staan algemene regels over de procedure van de gemeentelijke herindeling. De procedure onderscheidt vier fasen: open Arhi-overleg, herindelingsontwerp, herindelingsadvies en wetgeving. Het open Arhi-overleg is in september 2009 gestart en is bijna afgerond. In april 2010 legt de provincie het herindelingsontwerp voor een ieder ter inzage. Iedereen (inwoners, maatschappelijke organisaties en de gemeenteraad) kan tussen april en juni zienswijzen op het herindelingsontwerp indienen. In augustus 2010 stelt GS het herindelingsadvies met de zienswijzen op. In november 2010 behandelt Provinciale Staten het herindelingsadvies. In de eerste helft van 2011 gaat het Wetsontwerp tot herindeling naar de Minister van Binnenlandse Zaken en volgt de parlementaire behandeling in de Tweede en Eerste Kamer. In november 2012 vindt de verkiezing van de nieuwe gemeenteraad plaats en op 1 januari 2013 is sprake van een nieuwe gemeente.

Al met al gaan verschillende organen een besluit nemen en zijn er verschillende mogelijkheden om de besluitvorming te beïnvloeden. De gemeenteraad van Vlist wil de bevolking betrekken in hun deel van het proces. De raadplegingsavond van vanavond is een stap daarin.

Vragen

Een inwoner vraagt of er in een eerder stadium aan de inwoners om een mening is gevraagd. De heer Louter geeft aan dat dit niet rechtstreeks is gebeurd. De fracties in de gemeenteraad hebben wel hun mening kenbaar gemaakt. De procedure is nu in handen van de provincie.

De inwoner vraagt of een referendum onder de inwoners niet beter was geweest bij zo'n belangrijk onderwerp. De heer Louter licht toe dat een referendum niet heeft plaats gehad, maar dat de Arhi-procedure verschillende momenten kent waarop inspraak mogelijk is. Elke inwoner kan na bekendmaking van het herindelingsontwerp in april een zienswijze bij de provincie indienen.

Rondetafel themagesprekken

In kleinere groepjes (9 tafels) hebben de aanwezigen met elkaar en onder leiding van een raadslid als gespreksleider over de volgende thema's gesproken: wonen en leefomgeving, ondernemen, voorzieningen, recreatie en dienstverlening. Er was ook een vrij thema, waarbij de deelnemers een onderwerp naar keuze konden bespreken. Vanuit de themagesprekken zijn de volgende opmerkingen gemaakt:

Themagesprek voorzieningen:

Nadelen:

- De afstand tussen de inwoners en het bestuur wordt groter.
- De fysieke toegankelijkheid van het gemeentehuis wordt minder.
- Mogelijkheid van verdwijnen zwembad en/of bibliotheek aanwezig.
- Angst voor uitkleden van de WMO regeling.

Voordelen:

- Meer 'know how' in een grotere organisatie.
- Meer eenduidigheid in regelgeving.

Vragen vanuit de groep:

- Waar blijft het referendum.
- Er is een hogere bijdrage van het Rijk nodig i.v.m. de slappe veenbodem. Er verdwijnt teveel gemeentegeld in de slechte bodem.

Algemeen:

- Het huidige niveau van de sportvoorzieningen moet gegarandeerd blijven.
- De bestaande zwembaden moeten behouden blijven.
- De voetbalverenigingen van Haastrecht en Stolwijk moeten niet fuseren.
- Na herindeling is kans groter dat vrijwilligers geleidelijk wegvallen.
- Grotere bestuurskracht is voor het winkelbestand ook beter.
- Dat het RABO kantoor in Stolwijk gaat sluiten is jammer, maar ook wel begrijpelijk.
- Probeer sportvoorzieningen in een kern te clusteren.
- Stel voor de zwembaden 1 hoofdtechnicus aan voor meerdere baden.
- Dat de politiepост van Schoonhoven sluit is jammer, maar begrijpelijk.
- Bij voorzieningen hoort ook blauw op straat.
- Geen groot nieuw sportcomplex, maar nadruk op kleinschaligheid.

- Begraafplaatsen in de kernen houden, beheer centraliseren.
- Respect houden voor lokale evenementen, zoals wielerronde.
- De WMO voorzieningen moeten minder lange procedures kennen.
- Cultuur (concerten en toneel) moet in de kernen behouden blijven.

Meeste zorgen:

- Behoud van het niveau van de huidige voorzieningen.
- Kostenplaatje nieuwe gefuseerde gemeente.
- Grotere afstand tussen inwoner en bestuur.

Meest positief:

- Verhoging van het niveau van bestuurskracht.

Themagesprek wonen en leefomgeving

Nadelen:

- Verpaupering van de kleine kernen.
- Voorzieningen en winkels verdwijnen. Haastrecht, Stolwijk en Vlist worden dode dorpen.
- Woningen worden straks alleen nog gebouwd in Nederlek en Krimpen aan den IJssel.
- Het onderhoud aan het openbare gebied komt onder druk te staan. Het wordt steeds meer afhankelijk van inwoners.
- De positie van de lokale radio per gemeente verdwijnt.
- Veel minder invloed op bouwprogramma's.
- Bepaalde voorzieningen zullen minder goed bereikbaar worden.

Voordelen:

- Uniformering van uitgifte van vergunningen. Het meer gespecialiseerd uitvoeren van taken binnen de K5.
- Het toekennen van grotere bouwvolumes aan woningen/bedrijven.

Meeste zorg:

- Het ondersneeuwen als kleine gemeente, het voorzieningenniveau, een slechte financiële positie als nieuwe gemeente.

Themagesprek ondernemen

Nadelen:

- Ontsluitingsproblemen qua verkeer, vanwege het ontbreken van een snelweg.
- In woonwijken zijn geen kantoren toegestaan.
- Een herindeling biedt geen voordeel voor de economie.
- Teveel centralisatie waardoor de plaatselijke identiteit/kwaliteit verdwijnt.
- De plaatselijke voorzieningen verdwijnen sneller.
- Minder persoonlijke betrokkenheid.

Voordelen:

- Een K5 bestuur heeft meer macht richting provincie met betrekking tot de bouwcontouren van woningen en industrie.
- Op het gebied van ruimtelijke ordening is specialisatie een pré.
- Het buitengebied van een nieuwe gemeente krijgt eenduidige regelgeving, bijvoorbeeld inzake bedrijvigheid in vrijkomende boerderijen.
- Versterking van de dienstverlening en deskundigheid en meer bestuurlijke slagkracht.
- Betere en snellere afhandeling van aanvragen, vragen en vergunningen.

Algemene sfeer ten opzichte van een herindeling: positief neutraal.

Themagesprek recreatie

Nadelen:

- Organisaties rond recreatie zijn al gemeenteoverschrijdend: Zuid Hollands Landschap en Recreatieschap.
- Hoe gaat het met de voorzieningen in een grote gemeente; gaan er zwembaden dicht?
- Grotere afstand tussen burger en bestuur; gaat kant op van provincie.
- Blijft de zelfwerkzaamheid van vrijwilligers bestaan en blijft ondersteuning van gemeente behouden.

Voordelen:

- De voorwaarden en regels voor recreatie zijn dan in het gehele gebied hetzelfde.

Themagesprek dienstverlening

Nadelen:

- De afstand tot de voorzieningen wordt te groot.
- De identiteit van de kernen gaat verloren.
- Kwantiteit betekent niet automatisch een toename van kwaliteit.
- Er moet meer aandacht komen voor hulpverlening aan senioren, bijvoorbeeld door het telefonisch inroepen van hulp.

Voordelen:

- De dienstverlening naar burgers wordt door de herindeling versterkt.
- Een herindeling geeft betere condities voor doelgroepenbeleid.
- De WMO dienstverlening kan op afspraak decentraal.

Vrij thema

Nadelen:

- Er zijn geen efficiency voordelen, herindeling wordt juist duurder.
- Het gevaar bestaat dat de buitengebieden (bv gladheidsbestrijding) worden achtergesteld.
- De kans bestaat dat een dorp geen raadsvertegenwoordiging krijgt.

Voordelen:

- Een herindeling biedt meer deskundigheid binnen de gemeentelijke organisatie.

Vragen:

- Hoe kunnen we de saamhorigheid van de K5 gemeenten bevorderen?
- Wat zijn de financiële consequenties geweest van de herindeling van 1985. Hoe zit dat nu met de nieuwe herindeling?

Aandachtspunten:

- Er moet in beeld worden gebracht wat een kern zo bijzonder maakt. De identiteit van elke kern moet gehandhaafd blijven.
- De oriëntatie moet gericht blijven op de regio Midden Holland met Gouda als centrumgemeente.

Conclusies

Uit de avond kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- Onder de deelnemers van de avond bevonden zich zowel voorstanders, tegenstanders als twijfelaars van een herindeling. Niet één van deze drie richtingen overheerste.
- Er was geen sprake van een algemeen verzet tegen een herindeling, wel leven er vragen.
- De inwoners stelden zich constructief op en de discussie vond plaats op basis van argumenten.
- Er is zorg over aantasting van het voorzieningenniveau in de dorpskernen.

Afsluiting burgemeester

De burgemeester sluit de avond af en dankt een ieder voor de waardevolle inbreng. Het is naar haar mening goed geweest om deze avond te houden. Zo krijgt men inzicht in het maatschappelijk draagvlak voor een herindeling binnen de gemeente Vlist. De aanwezigen worden onder meer via de Desselbode nader geïnformeerd. Het verslag van deze avond komt op de website van de gemeente. Alle aanwezigen krijgen een kalender mee naar huis met de belangrijkste data van de procedure rond de herindeling.

Uitslag enquête herindeling Krimpenerwaard

In welke dorpskern woont u?

Haastrecht 47,8% (22)

Stolwijk 47,8% (22)

Vlist 4,4% (2)

Bent u voor of tegen gemeentelijke herindeling van uw gemeente?

Voor 41,3% (19)

Tegen 47,8% (22)

Weet nog niet 10,8% (5)

Waarom bent u voor een gemeentelijke herindeling? (deze vraag hoeft u alleen in te vullen als u voorstander bent van de herindeling)

- De problematiek van de Krimpenerwaard als geheel vraagt om een integrale aanpak en een professionalisering van de gemeenten die alleen mogelijk is bij opschaling van de huidige gemeenten.
- Gemeente Vlist is niet bekwaam om de benodigde taken uit te voeren. Wethouders zijn onvoldoende opgeleid om hun taken uit te voeren en ook worden sommige ambtenaren onvoldoende aangestuurd zodat zij niet de juiste prioriteiten stellen. Het Bestemmingsplan Buitengebied is na zes jaar voorbereiding nog niet vastgesteld en daardoor worden ondernemers ernstig belemmerd in hun bedrijfsvoering. Aanbestedingen gebeuren onprofessioneel en niet volgens de regels, hierdoor word veel geld verspild.
- het zal vooral op langere termijn een verbetering geven.
- omdat er teveel geneuzel is op lokaal niveau, en omdat het behoud en beheer van de krimpenerwaard beter op iets hoger niveau kan worden geregeld.
- gemeente bestuur niet daad krachtig
- 1. Als kleine gemeente kun je op termijn je voorzieningen nooit peil houden.
  2. Bestuur moet efficiënter en goedkoper door de provincies te schrappen. In plaats daarvan gemeenten/reglobestuur. Dit is bestuurlijk goedkoper en efficiënter.
  3. Door zelf te herindelen oefen je invloed uit. Anders neemt de provincie een besluit en voegt het Haastrecht bij Gouda.
- Om de gemeentelijke taken doelmatig te kunnen blijven uitvoeren is het nodig om gemeentelijke organisaties met meer inwoners te creëren. Dit is in het belang van de inwoners en bedrijven van de Krimpenerwaard.
- Ik vind dat Gemeente Vlist onvoldoende in staat is om zelfstandig op een adequate wijze de benodigde taken uit te voeren.

- Gemeenten zoeken in een ingewikkelder wordende samenleving steeds meer naar samenwerkingsverbanden. Deze verbanden verkleinen het democratische gehalte van de samenleving. Voor gemeenteraden wordt het moeilijker om een vinger aan de pols te houden. De burger heeft minder inzicht in wat er speelt. Herindeling zorgt voor meer slagvaardigheid en een beter omgaan met samenwerkingsverbanden. De democratie is beter gewaarborgd. Het K5 verband is een bestuurslaag, waar de burger geen directe invloed op heeft.

Waarom bent u tegen een gemeentelijke herindeling? (deze vraag hoeft u alleen in te vullen als u tegenstander bent van de herindeling)

- Omdat ik bang ben dat alles duurder wordt voor de inwoners.
- te groot, te log, onpersoonlijker
- Als herindeling gelijk staat aan 'groter' dan ben ik tegen herindeling. K5 is groot genoeg. En Krimpén heeft een totaal andere cultuur dan K5.
- De afstanden naar gemeentelijke instellingen worden te groot.
Men kan Haastrecht beter bij Gouda indelen
Mensen die op openbaar vervoer aangewezen zijn kunnen dan makkelijker hun zaken regelen.
Als je naar Lekkerkerk moet om je zaken te regelen ben je een dag kwijt om heen en weer te reizen.
- Verloren gaan van de eigen identiteit en het ontbreken van binding met de gebieden waarmee samengegaan wordt.
- De gemeente wordt te groot.
- Een kleine gemeente weet beter wat er speelt onder de burger bevolking. Vergelijk het maar met een klein of groot bedrijf.
- grtr gem kan gem-app wel eff. funct., echter de discussie die nu al lopen over voorzieningen als sporthallen, zwembaden e.d. zal bij een nog grotere gem nog veel harder & frequenter gaan spelen. Waarom zou 1 Gem. 2 binnenbaden (BAB & Krimpén) en nog veel meer buitenbaden hebben gezien het #inw. idem sporthal. Want voorzieningen worden toch vooral gemeten per inw. en niet per km². Erg handig voor de jeugd. De eerste paar jaar zal het goed gaan, maar dan komt (leert de ervaring met Vlist) de discussie toch vanzelf.
- Waarschijnlijk wordt er veel gepraat, en het beleid in Vlist is nu gewoon goed, en straks ben je een klein onderdeel van die grote gemeente en daardoor dus ook een kleine stem. De grotere gemeenten zullen meer inspraak krijgen. En waarschijnlijk zullen de kosten ook niet lager worden.
Goede samenwerking is prima, maar ieder zijn eigen beleid!
- Geen voordelen, alleen nadelen:
dit is niet kostenbesparend;
er werken niet minder mensen;
een nieuw stadhuis is geldverslindend;
de korte lijnen met ambtenaren verdwijnen;
dit wordt een logge organisatie.
- Vindt K5 niet relevant, wel K4 zonder Krimpén aan de Lek. Deze stad kan beter samengaan met Krimpén aan de IJssel. Als wij bij K. a/d Lek worden ingedeeld,

zijn mijn kinderen na enkele jaren ingedeeld bij Rijnmond. En daar ben ik tegen.

- wij hebben ervaring met het wonen in een grote(re) stad. De service, vriendelijkheid, bereikbaarheid, behulpzaamheid, korte communicatielijnen, aandacht zijn een verademing hier in Vlist/Stolwijk. Dit is niet te vergelijken met de behandeling door een grote(re) stad. Wij zijn zeer gelukkig met deze omvang, en willen dat oa om deze redenen zo houden. Zie het ook als een compliment naar uw gemeentelijke organisatie toe!
- Kosten verhogende factoren. Verdergaande samenwerking kan kostenbeparend werken!
- bereikbaarheid voorzieningen
afstand tot bestuurders
"efficiëntie" leidt tot veronpersoonlijking
herindeling zou hier m.i. samenvoeging genoemd moeten worden
- Bij een herindeling dient wel rekening te worden gehouden met geografisch samenhang. Voor de K5 ligt een fusie voor de hand, een fusie met Krimpen zou echter zeer vreemd zijn aangezien Krimpen veel eigen taken en problematieken heeft die verschillen van de K5, een fusie zou daarom de K5 geen goed doen.
- De afstand tussen burger en gemeente wordt steeds groter.
- Des te groter de gemeente, des te anoniemer en onpersoonlijker de relatie met de gemeente wordt. En als inwoner of als dorp wordt je relatief minder belangrijk. Je stem en invloed verwatert als het ware.
- Omdat wij, Haastrecht, in een nog grotere gemeente het onderspit gaan delven!
- Afstand gemeente tot de kern is nu al groot als dat nog verder verwijderd wordt kunnen we beter gelijk overgaan naar een bestuur door provinciale staten.
- De herindeling stevent erop af om een soort kleine provincie in een provincie te worden.
- Deze trend van herindelingen is al een tijd aan de gang. De beweegredenen vindt de gewone burger totaal niet van belang. De burger komt door dit soort processen steeds verder af te staan van waar het om draait: zijn lokale vertegenwoordiging en inspraak daarop.

Heeft u verder nog opmerkingen?

- Zorg van tegenstanders van herindeling is o.a. verlies van de bereikbaarheid/toegankelijkheid cq kleinschaligheid van de gemeenten. Te overwegen valt daarom niet over te gaan tot één nieuw gebouw waar alle medewerkers bijeen moeten zitten, maar verspreid een aantal kleinere kantoren aan te houden (zeker ook front-offices als zodanig te handhaven).
- Een enquête met reactievelid van 500 tekens is erg kort tenzij je SMS taal gaat schrijven. Voor leesbaarheid misschien iets hogere norm????

- huidige k5 is mijns inziens de maximale grootte voor de gemeentelijke organisatie om fatsoenlijk met elkaar te kunnen samenwerken en de inwoners te kunnen bedienen.
- Ik begrijp niet, dat de besturen van Vlist niet voor elgen belang opkomen. Wat hebben wij met Krimpen. Straks moeten wij voor alle loketformaliteiten naar K. a/d/ IJssel.
- Het is belangrijk dat de gemeente niet minder geld gaan ontvangen na de herindeling. Provinciale taken moeten voor zover zij belangrijk zijn worden overgeheveld naar gemeenten en rijk. Een sterke goed geleide gemeente maakt de provincie overbodig.
- ga niet te lang overleggen kost te veel geld en tijd
- Burgers goed voorlichten. Niet alleen roepen dat de afstand tot de burger groter wordt bij herindeling, maar ook andere opties geven en voordelen benoemen. Beter 1 topzwembad op 5 kilometer dan in ieder dorp een matig zwembad op loopafstand. Beter geld investeren in goede sportaccomodaties dan een beperkte bibliotheek handhaven waar de helft van de bevolking door de onmogelijke tijden geen gebruik van kan maken.
- Onbegrijpelijk dat de inwoners van Vlist in verkiezingstijd zo weinig te horen, zien en lezen krijgen over de gemeentelijke herindeling en overigens ook over andere thema's. Ik neem aan dat het de politieke partijen en ook de inwoners toch ergens om te doen is?
- voorkeur voor de K5 herindeling, in ieder geval zonder Krimpen
geen aansluiting bij Rijnmond, betekent het einde van een "groene"
Krimpenerwaard
- Daarom heb ik op VKGB gestemd omdat dit de enige partij in Vlist is tegen de herindeling. Ik stem meestal VVD. 5 is de beste optie voor een komende herindeling
- Welke besparingen worden gerealiseerd door de herindeling en hoeveel lager zullen de gemeentelijke belastingen daardoor worden.
- Neen
- Wees trots op wat u als gemeente hebt bereikt. Natuurlijk kan het altijd beter, maar tel de zegeningen. Wij wonen sinds een paar jaar in Stolwijk en zijn meer dan aangenaam verrast door het zeer plezierige leefklimaat, de mogelijkheden en de contacten in deze gemeente. Wij leven met heel veel plezier in onze nieuwe omgeving!
- En het wordt ook duurder voor de inwoners, en de voorzieningen zie ik ook minder worden.
- Samenvoeging van huidige K5-gemeenten vind ik de meest wenselijke herindeling (logischer dan K4 of K6)

Wilt u op de hoogte blijven van de uitkomst van deze enquête?

Nee 23,7% (9)

Ja 76,3% (29)

Wilt u op de hoogte blijven van de ontwikkelingen van de gemeentelijke herindeling?

Nee 18,4% (7)

Ja 81,6% (31)

Ondernemingsraad gemeente Vlist

postadres: Postbus 51, 2820 AB Stolwijk - bezoekadres: Dorpsplein 6, 2821 AS Stolwijk
 e-mail: or@gem-vlist.nl - telefoonnummer: 0182 - 348400
 Doc.nr.: 2010-010 Kопie aan.

Inge- komen: 10 JUNI 2010						Rappst:
Secr.	Bgm.	B&W	Raad Griffie	Stat	Control	K5 OO&V
FO	WZ	FIN	FZ	ROC	BD	Ontv. bev.

Stolwijk, 10 juni 2010

De gemeenteraad van Vlist
 Postbus 51
 2820 AB STOLWIJK

Bijlage(n) : geen
 Onderwerp : zienswijze op het herindelingsontwerp Krimpenerwaard.

Geachte raad,

Op 8 april 2010 hebben wij het herindelingsontwerp "Krimpenerwaard" van de provincie Zuid Holland ontvangen. In dit ontwerp wordt op pagina 51 gesteld dat de gemeente in hun zienswijze ook het oordeel van de ondernemingsraad dient op te nemen. Met deze brief willen wij van de mogelijkheid gebruik maken om onze zienswijze in te dienen, zodat u deze kunt gebruiken in uw zienswijze richting de provincie.

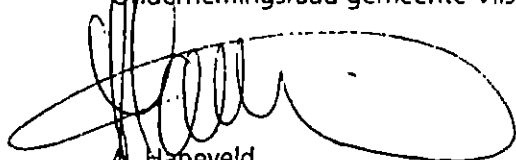
Na lezing van het ontwerpbesluit concluderen wij dat de provincie na een grondig en gedegen onderzoek tot de conclusie gekomen is, dat de versterking van de bestuurskracht in de Krimpenerwaard het best geborgd wordt door een gemeentelijke herindeling van de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist (hierna te noemen: K5-gemeente). De provincie is van mening dat gemeentelijke herindeling van deze vijf gemeenten onvermijdelijk is en dat alternatieven niet meer aan de orde zijn.

Vooropgesteld delen wij u mede dat wij content zijn met de keus voor de K5-variant. Deze keus komt overeen met de wens van de medewerkers van de gemeente Vlist. In april 2009 heeft de Ondernemingsraad in een enquête de mening gevraagd van haar achterban inzake samenvoeging van de K5-gemeenten. Uit deze enquête is gebleken dat 67% van de medewerkers zich uitgesproken heeft voor een fusie van de K5-gemeenten. De overgrote meerderheid van de medewerkers (83%) heeft dan ook aangegeven in de nieuwe organisatie te willen werken. Als belangrijkste argument voor een herindeling geven de medewerkers aan, dat een herindeling leidt tot een sterkere organisatie, die beter in staat is om nieuwe ontwikkelingen op te pakken. Op basis van deze enquête onderschrijven wij dan ook de inhoud van uw herindelingsontwerp.

Verder vinden wij het voor de medewerkers belangrijk dat er snel bestuurlijke duidelijkheid komt. Vanuit ons ligt er de wens om vaart te (blijven) maken in het besluitvormingsproces.

Tot slot wil de Ondernemingsraad graag een positieve en constructieve bijdrage leveren aan het herindelingsproces.

Met vriendelijke groet,
 Ondernemingsraad gemeente Vlist,

 A. Haneveld
 voorzitter

 R.E.J.L. Hageaars
 secretaris

Financiële gevolgen bij herindeling

In het Herindelingsontwerp, met als 'onderlegger' het door het Ministerie van BiZa en Koninkrijksrelaties uitgevoerde financiële onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard, gaan Gedeputeerde Staten ook in op het BMC-rapport 'Bestuurlijke inrichting Krimpenerwaard'. De opmerkingen van Gedeputeerde Staten geven aanleiding tot de volgende reactie.

Wij vinden nog altijd dat het meerjarenperspectief voor een gefuseerde K5-gemeenten in het BMC-rapport van een reële benadering getuigt.

Wij lichten dit laatste graag aan de hand van de volgende punten, die zowel zijn terug te vinden in het Herindelingsontwerp als het BMC-rapport, nader toe:

- a. begrotingsresultaten K5-gemeenten
- b. beheerplannen

- c. salarissen
- d. nieuwe huisvesting
- e. vervallen vaste bijdrage Algemene uitkering
- f. frictiekosten(vergoeding)
- g. effect op woonlasten

Voor alle duidelijkheid,

- de punten a. en b. hebben betrekking op de financiële positie van de K5-gemeenten 'going-concern' (waar de gemeenten mee te maken hebben, los van de herindeling),
- de punten c. tot en met g. zijn het rechtstreeks gevolg van de fusie van voornoemde gemeenten.

a. begrotingsresultaten K5-gemeenten

In bijlage 3 van het BMC-rapport is – zoals vermeld – uitgegaan van de begrotingsresultaten van de primitieve begrotingen 2010 van de Krimpenerwaardgemeenten. Op basis daarvan veronderstelt het BMC-rapport dat het totale begrotingstekort van de K5-gemeenten in 2013 uitkomt op ongeveer 2,7 miljoen euro (excl. stelpost). Het Herindelingsontwerp gaat er vanuit dat de nieuwe gemeente ten hoogste 0,5 miljoen euro zal moeten oplossen omdat de huidige gemeenten voor de fusiedatum maatregelen moeten nemen om voornoemd geprognosticeerd tekort ongedaan te maken.

Wij kijken hier anders tegen aan. Enerzijds omdat in de berekeningen van Gedeputeerde Staten er van wordt uitgegaan dat bezuinigingsvoornemens en -taakstellingen al van het ene op het andere jaar voor 100% effect sorteren (in de praktijk een zeer lastige opgave, zelfs indien een gemeente daar enkele jaren de tijd voor krijgt, bijv. tot 1 januari 2013), anderzijds omdat Gedeputeerde Staten zelf aangeven dat op dit moment nog niet duidelijk is wat de effecten van de huidige economische crisis voor de komende jaren zullen zijn. Hetzelfde geldt voor de doorwerking van de accessen van het gemeentefonds.

Hoewel de begrotingen 2011, onder voorwaarden van tijdige duidelijkheid van het voorgestane rijksbeleid via besluiten van het nieuwe kabinet en o.a. de Septembercirculaire, op dit punt meer duidelijkheid zullen brengen hechten wij toch waarde aan recente doorrekeningen per gemeente van de gevolgen van met name de nog verdere afname van de gemeentefondsuitkering, die ons doen concluderen dat het in het BMC-rapport geprognosticeerde tekort ad € 2,7 miljoen per fusiedatum eerder op een hoger (€ 4 à € 5 miljoen) dan op een lager bedrag zal uitkomen. De op de blz. 43 en 46 van het Herindelingsontwerp verwoorde eis om per 2013 een sluitend meerjarenperspectief te hebben – die wij overigens van harte ondersteunen – maakt in dit verband feitelijk niets uit.

b. beheerplannen

Ook wij zijn van mening dat het BMC-rapport ten aanzien van dit onderwerp, ook qua analyse, niet het complete beeld schetst. Het rapport gaat immers alleen wat dieper in op de beheerplannen c.q. onderhoudsvoorzieningen wegen en niet op de beheerplannen van andere gemeentelijke kapitaalgoederen zoals rioleringen, waterwegen (beschoeiingen, bruggen, baggeren), openbare verlichting, speelvoorzieningen, onderwijshuishouding en de gemeentelijke gebouwen. Zijn de stortingen niet met name gerelateerd aan regulier onderhoud (alle beheerplannen hebben namelijk een zeer beperkte looptijd, te weten 2010, sommige 2014 en in een enkel geval 2019 of 2027) dan wel – zoals Gedeputeerde Staten terecht opmerken – aan vervanging ten gevolge van de ondergrond? Gelet op de bodemgesteldheid sorteert regulier onderhoud in de Krimpenerwaard immers - na verloop van tijd - steeds minder effect. Dit laatste maakt uitvoering van ingrijpende, constructieve maatregelen dan wel een algehele reconstructie – ook van rioleringen – op enig moment noodzakelijk. Een moment dat eerder plaats vindt dan elders in Nederland. Dit geldt zowel voor de provincie (denk aan N 210) als voor de gemeenten. Ons inziens leidt dit negatieve effect op de levensduur binnen afzienbare termijn voor de fusiegemeente tot aanzienlijk hogere stortingen in de onderhoudsvoorziening wegen en riolering dan wel tot een aanzienlijke toename van kapitaallasten voor deze gemeentelijke kapitaalgoederen. Op de wens van het Hoogheemraadschap om het onderhoud van de buitenwegen over te dragen naar de gemeenten gaan wij in dit kader hier niet verder in behoudens de opmerking dat dit financieel de nodige gevolgen zal hebben.

Dit onderdeel afsluitend zijn wij van mening dat de correctie niet naar beneden moet worden bijgesteld maar eerder aanzienlijk naar boven indien – naast het beheerplan wegen c.q. de stortingen voor wegenonderhoud – ook het onderhoud van eerdergenoemde, andere gemeentelijke kapitaalgoederen nog eens nauwkeurig worden geïnventariseerd en geanalyseerd. Terecht merkt het BZK-onderzoek - waarin overigens het jaar 2009 als uitgangspunt heeft gediend - op dit punt op dat met name de beleidskaders voor het onderhoud van kapitaalgoederen grote budgettaire gevolgen kunnen hebben en dat er op moet worden gelet of de beheerplannen volledig in de begroting en meerjarenraming zijn verwerkt.

c. salarissen

Gedeputeerde Staten constateren dat in het onderzoeksrapport Financieel onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Provincie Zuid-Holland op blz. 47 de loonsom stijgt met 1,1%. De aanname van BMC dat de loonsom 5% hoger is dan het huidige niveau van de K5-gemeenten is echter al voorzichtig geraamd. Dat Gedeputeerde Staten dit terugbrengen tot 1,1% en baseren op gegevens van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, die dateren uit 2007, en een indicatief gemiddelde loonsom van de groottegroep waartoe de K5 behoort – en die dus óf op natuurlijke wijze dit inwoneraantal hebben bereikt dan wel door fusie in het verleden en

inmiddels in een genormaliseerde situatie zijn terecht gekomen – is een aanname waar nader overleg en uitleg gewenst is. Een reden temeer om dit punt in het bijzonder onder de aandacht te brengen.

Het Herindelingsontwerp kent in rijke mate woorden als ‘versterking van de bestuurskracht’. Hiermee wordt bedoeld dat de bestuurlijke en ambtelijke organisatie van de gefuseerde gemeenten voldoende robuust zijn om taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden goed uit te oefenen, zodat door een goede arbeidsmarktpositie en de juiste mate van specialisatie gekomen kan worden tot een goed bestuur en dienstverlening.

Op basis van ervaringen in pas gevormde fusiegemeenten (Lansingerland en Zuidplas) en de nog te vormen gemeente Kinderdijk (Graafstroom, Liesveld en Nieuw Lekkerland) constateren wij het volgende:

- het functiebeschrijvings- (functieboek) en waarderingstraject voor de fusiegemeente resulteert door de aan het inwoneraantal gerelateerde bezoldigingsstructuur in een hogere waardering van ruim 70% van de functies in de te fuseren (kleinere) gemeenten (dus gemeenten met een lager salarisniveau);
- ruim 50% van de medewerkers wordt geplaatst op een hoger functieniveau;
- de nieuwe organisatie kent een aanzienlijk aantal formatieplaatsen meer dan het totaal van de voormalige gemeenten. De toekomstige gemeente Kinderdijk (30.000 inwoners) kent (uitgaande van de huidige nieuwe gefuseerde ambtelijke organisatie) 25 formatieplaatsen meer, de gemeente Zuidplas (41.000 inwoners) noemt een toename van 32 fte's.

De gemeente Zuidplas heeft berekend dat het vorenstaande heeft geleid tot een stijging van de loonsom met € 2,25 miljoen ten opzichte van het totaal van de loonsom van de voormalige gemeenten. Indien we laatstgenoemd bedrag extrapoleren naar een K5-gemeente van 55.000 inwoners dan constateren wij dat de stijging van de loonsom uitkomt op een percentage tussen 10 en 13% (ruim € 3 miljoen euro). In de cijferopstelling in de afsluiting ramen wij voorzichtigheidshalve ca. 10% (is € 2,5 miljoen euro).

Bij het punt ‘frictiekosten’ besteden wij aan de personeelskosten overigens ook nog de nodige aandacht.

d. nieuwe huisvesting

Gedeputeerde Staten stellen met de laatste zin op blz. 47 van het Herindelingsontwerp dat het vooral van de politieke keuzes en het beleid van de nieuw te vormen gemeente afhangt of een gezonde financiële positie kan worden gecontinueerd of dat een minder gezonde financiële positie kan worden verbeterd.

Ten aanzien van dit punt vragen wij ons af waarom GS de conclusies van een gedateerd onderzoek in Overijsselse fusiegemeenten (zoals Gedeputeerde Staten doen) hanteert en niet op de ervaringen in recente Zuid-Hollandse fusiegemeenten zoals Westland, Lansingerland en Zuidplas:

- het duurt ten minste 4 jaar voordat een nieuw gemeentehuis kan worden gerealiseerd. Tot dat moment moet – om kennis en specialismen van de medewerkers bijeen te brengen en frustraties over en extra kosten door het verdeeld werken over diverse locaties zoveel als mogelijk te voorkomen – bedrijfsruimte worden gehuurd of gekocht. Kosten € 300.000 tot € 500.000 per jaar;
- het blijkt – onder verwijzing naar o.a. het raadsbesluit van de gemeente Lansingerland (53.000 inwoners en voorheen werkend in 5 locaties) – dat de jaarlijkse kosten van het gemeentehuis bijna € 2 miljoen bedragen waarvan – met inzet van € 20 miljoen uit de algemene reserve, Eneco dividend van € 0,5 miljoen per jaar, vrijvallende

kapitaallasten, personeelsbesparing e.d. – per saldo € 550.000 per jaar als extra last op de begroting van de fusiegemeente blijft drukken;

- het blijkt dat verkoop/verhuur van de oude panden zeer moeilijk ligt omdat in de praktijk blijkt dat voormalige gemeentehuizen (die vaak ook nog een monumentenstatus hebben) slechts tegen zeer veel kosten – het welk de opbrengsten dus in belangrijke mate ‘drukken’ – geschikt kunnen worden gemaakt voor andere gebruikdoeleinden. Zo raamt de gemeente Lansingerland aan netto opbrengst voormalige gemeentehuizen € 4,6 miljoen tegen nieuwbouwkosten gemeentehuis € 32,7 miljoen.

De in het BMC-rapport gehanteerde aanname dat circa 50% van de realisatiekosten van het nieuwe pand (in het BMC-rapport geraamd op € 40 miljoen) kan worden gefinancierd uit de verkoop/verhuur van de oude panden (derhalve € 20 miljoen) blijkt in de praktijk dus veel meer een ‘wishful thinking’ te zijn;

e. vervallen vaste bijdrage Algemene uitkering

Wij hebben vraagtekens om binnen de eerste reguliere mjb-cyclus van de gefuseerde gemeente de vervallen vaste bijdrage van de Algemene uitkering te elimineren zoals gesteld op blz. 47. Zo gaat de gemeente Zuidplas er vanuit dat van deze terugval van de Algemene uitkering (één in plaats van drie vaste bedragen) ten hoogste 70% kan worden gecompenseerd door lagere uitgaven. Daarbij komt in ons geval nog eens het gegeven dat de integratie van diverse bedrijfsonderdelen door middel van de Gemeenschappelijke Regeling KS nu al heeft geleid tot efficiencyvoordelen die normaliter pas na een fusie kunnen worden “ingeboekt”. Deze recente ervaringscijfers afzettend tegen de op blz. 47 van het BMC-rapport vermelde becijfering geven ons aanleiding tot nader overleg hierover met de provincie en BZK tot nadere afstemming. Wij denken hierbij concreet aan de winst die de herindeling de Algemene uitkering oplevert. Deze dient terug te vloeien naar de Krimpenerwaard.

f. frictiekosten(vergoeding)

Wij willen nog stil staan bij de frictiekosten waarvoor de fusiegemeenten op basis van de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling een tegemoetkoming via de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds ontvangen. Het gaat hierbij om een bedrag van in totaal ruim € 16,6 miljoen. Zo op het eerste gezicht een fors bedrag maar, zoals tijdens de bijeenkomst op 27 april jl. terecht door Gedeputeerde Van Engelshoven-Huls opgemerkt, de fusiegemeenten hebben dit bedrag volledig nodig om de kosten, die voortvloeien uit het fusieproces, op te vangen. Wat tijdens de bijeenkomst onderbelicht is gebleven is het gegeven dat de frictiekostenvergoeding moet worden ‘voorgesloten’ en pas na de fusie in 4 jaar (40-20-20-20%) wordt uitbetaald. In de brief van 26 april 2010 van Gedeputeerde Van Engelshoven-Huls wordt aangegeven dat GS in hoofdstuk 6.3 van het Herindelingsontwerp een bijdrage wil leveren. Indien dit een bijdrage in financiële zin is betekent dit dat de eerste jaren na de fusie voor de nieuwe gemeente het geprognosticeerde renteverlies (bij een rekenrente van 5% en afhankelijk van het moment van uitbetaling) van € 800.000 + € 500.000 + € 330.000 + € 165.000 = € 1.795.000 voorkomen zou kunnen worden..

Hierbij komen kosten welke ook ten laste van de frictiekosten worden gerekend: de kosten van voorbereiding (plan van aanpak, projectleiding en ondersteuning), personeelskosten (wachtgeld¹ bestuurders en personeel, werving en selectie, reiskosten dislocaties, inhuur van personeel omdat ‘de winkel open moet blijven’), automatisering¹ (conversie naar nieuwe systemen, bekabeling e.d.) en overige kosten zoals communicatie, voorlichting en archieven,

---

¹ Deze kosten mogen slechts voor 50 % van het fusiebudget komen.

maar dat de kosten van meubilair, nieuw gemeentehuis, hogere salariskosten e.d. ten laste van de reguliere gemeentebegroting moeten worden gebracht.

In de praktijk blijkt dat de frictiekostenvergoeding voldoende is om de kortlopende fusiekosten te compenseren maar zeker niet de langlopende kosten zoals huur bedrijfsruimte en wachtgelden. Voor wat betreft deze laatste kostenpost nog het volgende. Zowel in het Herindelingsontwerp als in de Wet Arhi wordt gesproken over wachtgelden.

Dit geldt echter alleen bestuurders. Wachtgeld is namelijk niet meer van toepassing op ambtelijk personeel dat wordt ontslagen na 1 januari 2001. Daarvoor geldt een ww- en aanvullende ww-uitkering, waarvoor gemeenten overigens zelf geheel risicodragend zijn. Op dit punt is de Wet Arhi dus niet meer actueel. De ww-uitkering heeft verder directe gevolgen voor de pensioenopbouw van betrokkenen en vanuit de ww-positie is er ook geen mogelijkheid gebruik te maken van de FPU-regeling. Een en ander kan tot gevolg hebben dat – zeker bij een wat ‘vergrijzend’ ambtenarenbestand – dat de vakbonden bij de fusie van gemeenten geen gedwongen ontslagen accepteren en dat een gedwongen vertrek van ambtelijk personeel alleen mogelijk is via een vaststellingsovereenkomst waar zeer veel middelen mee zijn gemoeid.

Tot voor kort waren er voor ambtelijke medewerkers, die niets voor het meemaken van een fusieproces voelden of het vermoeden hadden bij de inpassing/plaatsing op de door hen gewenste functie binnen de nieuwe organisatie ‘buiten de boot te vallen’ voldoende mobiliteitsmogelijkheden elders. Daar werd ook vol gebruik van gemaakt. Zo startte de gemeente Lansingerland met 60 vacatures en de gemeente Zuidplas met 55 vacatures. Dat dit leidde tot zeer beperkte kosten wegens ontslaguitkeringen is daaraan inherent. Op dit moment zijn door de financiële crisis en de mogelijke verlaging van de Algemene uitkering de mogelijkheden voor ambtelijke medewerkers om bij een andere gemeente een passende functie te vinden afgenomen en is de kans aanwezig dat bij fusie van de K5-gemeenten de ontslaguitkeringen voor met name management, waarvan er na de fusie velen hun huidige functie zullen kwijtraken, op een hoger bedrag zullen uitkomen dan bij eerdere gemeentelijke herindelingen het geval was.

Dat door of ondanks mobiliteitsbeperkingen de druk om gekwalificeerd personeel van buiten de eigen organisaties aan te nemen, zal toenemen is echter ook een gegeven. Immers, een bestuurskrachtiger organisatie wordt slechts gedeeltelijk bereikt door de kwantiteit (som van de medewerkers) maar veel meer door de toename van kwaliteit, die niet in alle gevallen – zo gebiedt de eerlijkheid te zeggen – bij de huidige medewerkers beschikbaar is: de opschaling van de gemeente betekent automatisch andere strategische uitgangspunten en andere kwaliteitsnormen waardoor niet direct van het aspect ‘mens volgt functie’ mag worden uitgegaan.

Gezien de brief van 26 april 2010 gaan wij er van uit dat - gezien de ervaring in de onlangs heringedeelde gemeente Zuidplas - de Provincie en het Ministerie ons tegemoet willen komen in de hoge frictiekosten

g. effect op woonlasten

Het Herindelingsontwerp staat uitvoeriger stil bij het effect op woonlasten als gevolg van het samengaan van de K5-gemeenten (blz. 45 Herindelingsontwerp). Het effect wordt door Gedeputeerde Staten echter wel heel eenvoudig berekend, te weten harmonisatie door middel van de berekening van een gemiddeld tarief, waardoor de woonlasten voor de inwoners van één kern stijgen en zich er voor de overige Krimpenerwaardbewoners een (lichte) daling van de tarieven aftekent.

Wij kunnen ons enerzijds nauwelijks voorstellen dat de gemeenteraad van de nieuwe K5-gemeente alleen de inwoners van de ene kern met fors hogere woonlasten confronteert (6,9%)

en deze meeropbrengst laat terugvloeien naar de overige inwoners van dezelfde K5-gemeente, anderzijds omdat deze methodiek niet opgaat in een (fusie)gemeente die wordt geconfronteerd met een financieel zorgelijke situatie. Dan geldt voor alle inwoners eerder een toename van de woonlastendruk dan enkel en alleen een gelijktrekking van tarieven met de positieve en negatieve consequenties van dien.

Ter afsluiting

Wij komen tot een afsluiting waar het gaat om de financiële positie van een K5-gemeente in relatie met wat hierover is opgemerkt in Herindelingsontwerp versus het BMC-rapport.

Wij constateren meer zorgen rond de financiële situatie van her in te delen gemeenten. Uit publicaties in de vakpers blijkt dat de zes fusiegemeenten die per 1 januari 2010 zijn gevormd (Peel en Maas, Venlo, Horst a/d Maas, Venray, Oldambt en Zuidplas) allen te maken hebben met een aanzienlijk begrotingstekort. Ook eerdere fusies in West-Friesland laten dit beeld zien met in alle gevallen als één van de belangrijke oorzaken de relatief lagere Algemene uitkering uit het Gemeentefonds, o.a. doordat na de fusie slechts één keer het basisbedrag wordt ontvangen.

Op grond van dit geactualiseerde en verder uitgewerkte BMC-rapport constateren wij:

1. dat de K5-gemeenten de eerstkomende jaren in werkelijkheid te maken zouden kunnen krijgen met een in totaliteit tot minimaal € 4 miljoen per jaar oplopend begrotingstekort ten gevolge van de huidige financiële crisis en teruglopende accessen van het gemeentefonds (zie punt a.), alsmede aanzienlijke extra stortingen in de onderhoudsvoorzieningen wegen, rioleringen enz. (zie punt b.).

Nadrukkelijk stellen wij hierbij dat de Krimpenerwaard zich met name bij punt a niet in een uitzonderingspositie bevindt. Alle gemeenten hebben te maken met deze problematiek.

2. dat de nieuwe K5-gemeente wordt geconfronteerd met voorshands niet door Rijk of Provincie compensabele kosten die rechtstreeks verband houden met effectuering van de herindelingsvariant K5-gemeente (zie de punten c. tot en met g.) ter grootte van ca € 6 miljoen bij aanvang fusie.

Laatstgenoemde bedragen, die dus alleen betrekking hebben op de punten c. tot en met g., zijn als volgt opgebouwd:

Onderdelen:	Kosten 1 ^e jaar na fusie (x € 1.000)	
- = kostenstijging/afname inkomsten		
+ = kostenbesparing		
<u>Fusie gerelateerde kosten</u>		
- Salarissen	-2.500	
- Loonsom bestuur + griffie	712	
- Nieuwe huisvesting	- 300	structureel oplopend tot ca - 2.000
- Algemene uitkering (vervallen vaste bijdrage)	-1.460	
- Voorfinanciering frictiekosten	- 800	structureel (in 4 jaar) aflopend tot 0
- Wachtgelden, ontslagver- goedingen,	-1.500	structureel aflopend tot 0

<i>totaal fusie gerelateerde meerkosten</i>	<i>-5.848</i>	

Voor alle duidelijkheid: het gaat hier om **structurele** kosten.

Op het onderdeel **incidentele** kosten zijn wij onder het kopje frictiekosten al uitgebreid ingegaan.

Tellen wij bij de laatstgenoemde fusiegerelateerde kosten ook nog eens de € 4 à € 5 miljoen, nodig om de verwachte begrotingstekorten weg te werken en de onderhoudsvoorzieningen op een financieel verantwoord peil te brengen, dan kunnen wij niet anders dan persisteren in de conclusie dat de financiële positie van een K5-gemeente nadrukkelijk aandacht vraagt en dat in het BMC-rapport zeker niet – zoals Gedeputeerde Staten stellen op blz 46 – wordt uitgegaan van een verkeerde voorstelling van zaken.

3011201000130

GEMEENTE
SCHOONHOVEN

Aan:
College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP DEN HAAG

Schoonhoven, *via e-mail*
7 juli 2010

Onderwerp : **Aanbieding zienswijze op herindelingsontwerp Krimpenerwaard**
Uw kenmerk : Inlichtingen bij : M. de Greef
Bijlage(n) : 5 Doorkiesnummer : 0182-389391
Ons kenmerk :

Geacht college,

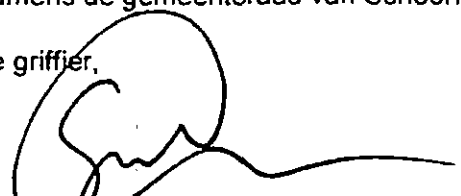
In reactie op uw Herindelingsontwerp Krimpenerwaard d.d. april 2010, ontvangt u bijgaand de gezamenlijke zienswijze van de gemeenteraad en het college van Burgemeester en Wethouders van Schoonhoven.

Tevens treft u aan:

- Uitslagen Opiniewijzer Bestuurlijke Toekomst Schoonhoven, d.d. februari 2010.
- Onderzoek uitgevoerd door de Ondernemingsraad gemeente Schoonhoven d.d. 15 april 2009 naar het gevoel en binnen de gemeentelijke organisatie over gemeentelijke herindeling.
- Fragment uit het verslag van de raadsvergadering d.d. 1 juli 2010: behandeling van de zienswijze op het herindelingsontwerp.
- Afschrift van de brief van het college van B&W aan het college Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, waarin diverse financiële aspecten nader worden toegelicht.

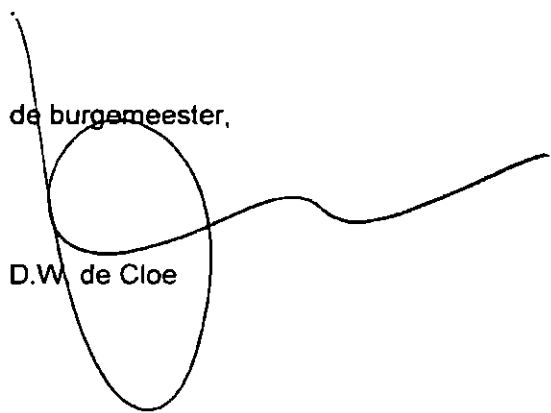
Met vriendelijke groet,
namens de gemeenteraad van Schoonhoven,

de griffier,

M. de Greef

de burgemeester,

D.W. de Cloe

Haven 37 | 2871 CK
Postbus 504 | 2870 AH Schoonhoven
alg. tele. (0182) 38 92 00
alg. faxnr. (0182) 38 93 99
Postbank: 7062
BNG-bank: 26.50.07.637

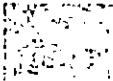
www.schoonhoven.nl

GEMEENTE
SCHOONHOVEN

Aan het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-
Holland
Postbus 90602
2509 LP DEN HAAG

Schoonhoven, *Via e-mail*
7 juli 2010

Onderwerp : Reactie op herindelingsontwerp Krimpenerwaard
Uw kenmerk : Inlichtingen bij : P.A. Huijsman
Bijlage(n) : Doorkiesnummer : 0182-389386
Ons kenmerk :

Geacht college,

Het college van burgemeester en wethouders en de raad van de gemeente Schoonhoven ontvingen in april het herindelingsontwerp Krimpenerwaard van de provincie Zuid-Holland. De provincie licht in dit ontwerp de keuze toe voor een herindeling tot een K5-gemeente, waarbij de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist een nieuwe gemeente Krimpenerwaard gaan vormen. In deze brief geven het college van burgemeester en wethouders en de raad van de gemeente Schoonhoven hun reactie op het herindelingsontwerp Krimpenerwaard.

Herindelingsontwerp K5

De provincie kiest voor de versterking van de bestuurskracht in de Krimpenerwaard door herindeling van de huidige gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist tot een nieuwe gemeente Krimpenerwaard. Dit is de zogenaamde K5 variant. De provincie is van mening dat door samenvoeging van de gemeenten tot een K5 gemeente een nieuwe bestuurskrachtige, toekomstgerichte gemeente ontstaat, die voldoende in staat zal zijn om de lokale, bovenlokale en regionale opgaven en vraagstukken voor de langere termijn op te pakken. De provincie geeft tevens aan dat de keuze voor de K5 variant leidt tot een regionaal consistent eindbeeld in de Krimpenerwaard, waarbij één democratisch rechtstreeks gekozen bestuur zorg draagt voor de afwegingen ten aanzien van het gebied van de Krimpenerwaard. De K5 gemeente kan tevens een goede bijdrage leveren aan de samenwerking binnen de veiligheidsregio en de politieregio Hollands Midden, de Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden en het Intergemeentelijke Samenwerkingsverband Midden Holland.

Haven 37 | 2671 CK
Postbus 504 | 2670 AM Schoonhoven
alg. telnr. (0182) 38 92 00
alg. faxnr. (0182) 38 93 09
Postbank: 7062
RIBG-bank: 28.50.07.037

www.schoonhoven.nl

Schoonhoven staat achter het herindelingsontwerp

Het college van burgemeester en wethouders en de raad van de gemeente Schoonhoven staan achter het herindelingsontwerp Krimpenerwaard, zoals dat in april 2010 is opgesteld door de provincie Zuid-Holland. Het college en de raad ondersteunen de keuze van de provincie dat de K5 variant kan leiden tot een bestuurskrachtige en toekomstgerichte gemeente. Schoonhoven heeft in het proces steeds aangedrongen op een duurzame oplossing voor het hele gebied met beperkte bestuurlijke drukte, waarbij de kwaliteit van de Krimpenerwaard voorop staat. Met de keuze voor de K5 variant, ziet Schoonhoven deze zaken geborgd. Vanuit Schoonhoven is steeds benadrukt dat er een oriëntatie moet blijven bestaan op Gouda en het Groene Hart. In de raad is nadrukkelijk aandacht gevraagd voor het risico dat de afstand tussen bestuur en burger groter wordt en voor het risico dat de lasten stijgen terwijl daar niets tegenover staat.

Het college en de raad van Schoonhoven ervaren het K5-herindelingsontwerp in principe als een goede stap voor de toekomst van de Krimpenerwaard.

Draagvlak

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Schoonhoven heeft zich uitgesproken voor de herindelingsvariant K5. In het recente coalitie-akkoord is opgenomen dat een herindeling een krachtig bestuur en een betere dienstverlening voor de inwoners moet opleveren.

De gemeente Schoonhoven heeft een opinieonderzoek laten uitvoeren onder haar burgers over de bestuurlijke toekomst van de gemeente Schoonhoven. De scores voor de K5, K2/K4, K6 en andere varianten komen opgeteld uit op 51,4%. De scores voor de K5 variant of de K4-K2 variant zijn nagenoeg gelijk. De burgers geven aan dat de gemeente Schoonhoven bij een herindeling zeker de eigen gemeenteloketten, de veerdienst en haar regiofuncties (o.a. voor het onderwijs) moet behouden. De gemeente Schoonhoven ziet deze wensen van de inwoners graag geborgd in het herindelingsvoorstel.

Aansluiten bij de identiteit

Schoonhoven ziet graag dat in de nieuwe gemeente een actief kernenbeleid wordt gevoerd. Iedere kern heeft een eigen identiteit en daarmee samenhangende opgaven. Zo heeft Schoonhoven een centrumfunctie en een stedelijke identiteit gericht op de dienstensector. Andere kernen zijn bijvoorbeeld meer gericht op logistiek/transport of op de agrarische sector.

Schoonhoven vindt het van groot belang dat de kernwaarden en de identiteit van Schoonhoven geborgd worden. Schoonhoven is een historische vestingstad aan de Lek met een beschermd stadsgezicht en ca. 135 Rijksmonumenten. Deze rijke historie is op veel plaatsen goed zichtbaar en herkenbaar in de stad. Het centrum van Schoonhoven is belangrijk voor inwoners en toeristen. Schoonhoven is bekend als de "Zilverstad"; jaarlijks komen er zo'n 200.000 toeristen naar Schoonhoven. Er is in Nederland en in onze buurlanden geen stad waar de historie van de zilvertraditie nog zo gaaf en volledig overeind staat als in Schoonhoven. Oude werkplaatsen, fabrieken en fabriekjes, zilversmidwoningen, arbeiderswoningen en directievilla's vormen een bijzonder stuk cultureel erfgoed.

Schoonhoven is een stad met alle voor- en nadelen die daarbij horen. De studenten, het levendige centrum en de winkelveorzieningen zorgen voor dynamiek en stedelijkheid in

Schoonhoven. De stad heeft een gemêleerde bevolkingssamenstelling. Belangrijke speerpunten binnen het stedelijke karakter van Schoonhoven zijn de aanwezigheid van voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs inclusief de zilvervakschool en het ruime en gevarieerde aanbod van winkels.

Kleinstedelijke problematiek, die een afgeleide is van hetgeen wordt aangetroffen in grote steden, gaat echter ook aan Schoonhoven niet voorbij. Aandacht en inzet daarvoor behoren blijvend te worden geborgd.

Schoonhoven is van mening dat de voorzieningen in de nieuwe gemeente dienen aan te sluiten bij deze speerpunten van Schoonhoven en bij de identiteit van de andere kernen.

Het college en de gemeenteraad van Schoonhoven waarderen in het herindelingsvoorstel bijzonder positief de passage waarin Gedeputeerde Staten duidelijk aangeven bereid te zijn een bijdrage te leveren aan het handhaven van de bijzondere centrumpositie van Schoonhoven als grootste kern in de Krimpenerwaard. Daarbij wordt aangestipt dat Schoonhoven ook vanuit de Lopikerwaard duidelijk wordt gezien en gewaardeerd als een kern met aantrekkelijke centrumvoorzieningen.

Projecten

Schoonhoven omarmt het voornemen van de provincie om met de K5 gemeenten na te gaan of en op welke wijze de provincie medewerking kan verlenen aan het uitvoeren van een aantal concrete plannen in de Krimpenerwaard. Schoonhoven stelt voor om op korte termijn met de betrokken gemeenten en de provincie na te denken over gezamenlijke projecten waar de provincie een concrete en betekenisvolle rol in kan vervullen. Schoonhoven is voorstander van het doen van gezamenlijke voorstellen voor projecten, waaraan een zorgvuldige afweging vooraf moet gaan.

Daarvoor is in overleg met de provincie inmiddels een format ontwikkeld.

In verband hiermee wordt in deze zienswijze afgezien van het geven van een opsomming, maar voor Schoonhoven kan worden gedacht aan de verplaatsing c.q. sanering van bedrijfscomplexen, ISV-achtige projecten, welzijns- en verkeersvoorzieningen.

Aandachtspunten

Het college en de raad vragen aandacht voor een aantal punten in het herindelingsontwerp zoals daar zijn:

- *Dienstverlening:* De raad en het college van Schoonhoven vragen aandacht voor de dienstverlening aan de burgers. De afstand tussen burger en politiek moet niet groter worden en de dienstverlening moet op peil blijven of zelfs worden versterkt.
- *Voorzieningen:* Een herindeling heeft het risico in zich dat mogelijk voorzieningen uit de stad zullen verdwijnen. College en raad van Schoonhoven willen het voorzieningenniveau behouden inclusief de gemeentelijke dienstverlening. Zij vragen hiervoor aandacht aan de provincie.
- *Financiën:* Schoonhoven vraagt aandacht voor de financiële situatie van de nieuwe gemeente. De indruk bestaat dat er ondanks alle onderzoeken nog geen betrouwbaar beeld bestaat van de huidige en toekomstige financiële situatie in de

Krimpenerwaard. In die zin zijn er zorgen, niet alleen bij de gemeente Schoonhoven, maar ook bij de andere gemeenten die in het herindelingsvoorstel zijn betrokken.

De colleges van de vijf gemeenten in de Krimpenerwaard zijn eensgezind in hun zorgen over de financiële onderbouwing van het herindelingsvoorstel. Die zorgen zijn in een brief, die door alle colleges wordt onderschreven, neergelegd. De brief gaat vergezeld van een bijlage waarin diverse financiële aspecten nader zijn toegelicht. Deze onderbouwde reactie van het college gaat onderwerp van overleg vormen om tot een oplossing te komen op basis van een bestuurlijk gedragen gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente, provincie en het rijk. In het stuk is, met verwijzing naar de situatie in andere herindelingsgebieden, een duidelijke richting aangegeven. Schoonhoven stelt zich op het standpunt dat voordelen die voor het rijk (gemeentefonds) ontstaan binnen de systematiek van de algemene uitkering, blijvend ten goede moeten komen van het gebied, onder meer om daarmee extra kosten te kunnen opvangen.

De reactie van het college gaat ter kennisneming hierbij en zal separaat met de zienswijze worden verzonden naar Gedeputeerde Staten.

- Voor Schoonhoven speelt nog specifiek dat er een aanzienlijk risico is van lastenverzwaring. Schoonhoven is altijd behoedzaam geweest met het verhogen van de belastingen. De huidige tarieven getuigen daarvan. Het is onwenselijk voor de burgers van Schoonhoven dat de lasten omhoog gaan zonder dat ze er iets concreets voor terug krijgen.
De gezamenlijke reactie van de vijf colleges appelleert ook aan dit punt van zorg.
- *Kernwaarden:* Daarnaast vraagt Schoonhoven nogmaals aandacht voor de belangrijkste kernwaarden van de stad:
  - a) behoud van het voorzieningenniveau waarvan het onderwijs- en het sport- en culturaanbod manifeste onderdelen vormen;
  - b) aandacht en inzet voor de klein-stedelijke problematiek;
  - c) behoud en verdere ontwikkeling van de centrumfunctie met een passend en zich ontwikkelend winkelaanbod;
  - d) aantrekkelijkheid behouden voor het toerisme als cultuurhistorische stad en zilverstad;
  - e) voldoende aantrekkelijk blijven voor studenten;
  - f) het niet onevenredig toenemen van de lastendruk;
  - g) het continueren van de bestuurlijke oriëntatie op Gouda en het Groene Hart.

Vragen en opmerkingen bij het herindelingsontwerp

Het college en de raad van Schoonhoven hebben de volgende vragen en opmerkingen over het herindelingsontwerp:

- De raad vraagt de provincie voor Schoonhoven een overgangperiode te faciliteren voor de voorziene stijging van de lokale lasten tot een voor alle inwoners van de nieuwe gemeente gelijk niveau.
- Schoonhoven wordt gedeeltelijk ook tot de Lopikerwaard gerekend; dit feit moet uit een oogpunt van zorgvuldigheid worden benoemd in het ontwerp.

- De raad vraagt de provincie om een uitgebreide toelichting op de gevolgen voor de gemeenschappelijke regelingen waarin Schoonhoven op dit moment deelneemt.

Snelheid

Het college van burgemeester en wethouders en de raad van de gemeente Schoonhoven willen ten slotte benadrukken dat snelheid in het proces gewenst is. Bij een voorspoedig verloop van het proces zal de nieuwe gemeente op 1 januari 2013 van start gaan. We moeten er gezamenlijk voor zorgen dat dit niet door allerlei vertragingen 2014 wordt! Schoonhoven is voorstander van een vlot proces omdat college en raad duidelijkheid willen bieden aan de burgers en aan de ambtelijke organisatie. Daarnaast wil Schoonhoven voorkomen dat er aandachtspunten zijn, bijvoorbeeld de kwetsbaarheid van de bedrijfsvoering en noodzakelijk verdergaande samenwerking en beleidsvorming, die door het herindelingsproces jaren blijven liggen. Schoonhoven is van mening dat alle gemeenten nu al moeten denken en handelen met het oog op de nieuwe gemeente Krimpenerwaard. Afwegingen over bestaande projecten en nieuwe initiatieven moeten gezamenlijk worden gemaakt en genomen met het oog op de belangen van de nieuwe gemeente.

Het college en de raad van Schoonhoven hebben vertrouwen in de bestuurlijke ontwikkelingen in de Krimpenerwaard, waarbij gezamenlijk wordt toegewerkt naar een slagvaardige en efficiënte gemeente Krimpenerwaard.

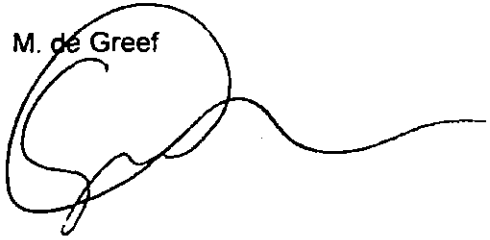
In de gemeenteraad wordt over de voorgenomen gemeentelijke herindeling niet eensluidend gedacht. Mede om recht te doen aan het standpunt van een minderheid binnen de gemeenteraad zijn de notulen van de raadsvergadering waarin deze zienswijze is vastgesteld aan de zienswijze gehecht.

Hoogachtend,

de raad van Schoonhoven,

de griffier,

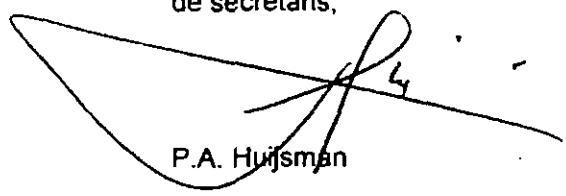
M. de Greef

Burgemeester en wethouders van Schoonhoven,

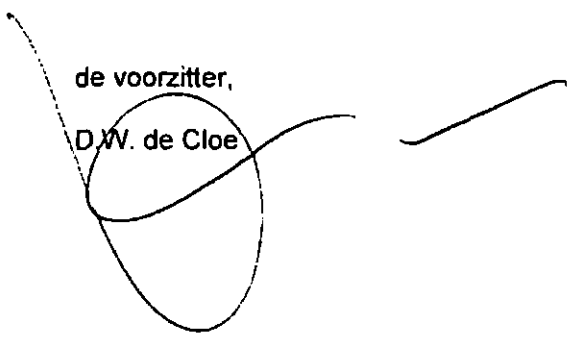
de secretaris,

P.A. Hujsman

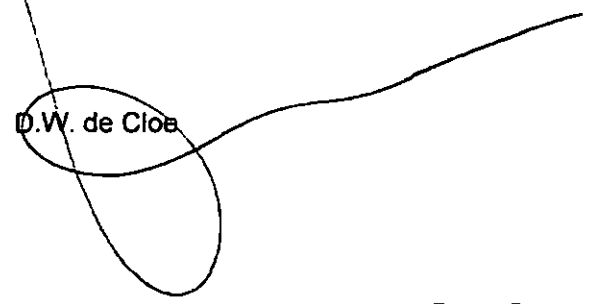
de voorzitter,

D.W. de Cloe

de burgemeester,

D.W. de Cloe

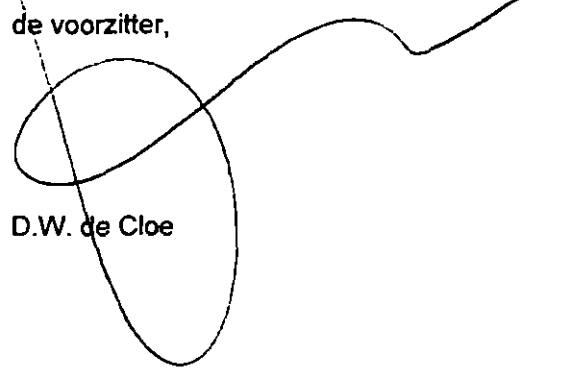

GEMEENTE SCHOONHOVEN

Raadsbesluit		
Nummer	Datum raadsvergadering	Portefeuillehouder
46	1 juli 2010	D.W. de Cloe
Onderwerp	Reactie op het herindelingsontwerp Krimpenerwaard	
Besluit		
<p>In te stemmen met het versturen van bijgaande reactie van raad en college op het herindelingsontwerp Krimpenerwaard van het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, en als bijlagen mee te zenden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitslagen OpinieWijzer Bestuurlijke Toekomst Schoonhoven, d.d. februari 2010. - Onderzoek uitgevoerd door de Ondernemingsraad gemeente Schoonhoven d.d. 15 april 2009 naar het gevoelen binnen de gemeentelijke organisatie over gemeentelijke herindeling. - Fragment uit het verslag van de raadsvergadering d.d. 1 juli 2010: behandeling van de zienswijze op het herindelingsontwerp. - Afschrift van de brief van het college van B&W aan het college Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, waarin diverse financiële aspecten nader worden toegelicht.		

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Schoonhoven

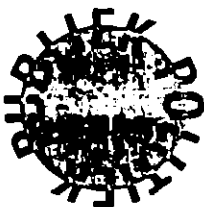
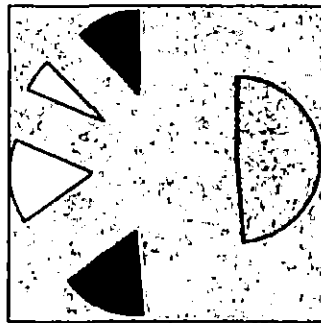
de griffier,

M. de Greef

de voorzitter,

D.W. de Cloe

Uitslagen Opiniewijzer

Bestuurlijke toekomst Schoonhoven

Instituut voor Publiek en Politiek
Februari 2010

Uitslagen OpinieWijzer Bestuurlijke toekomst Schoonhoven

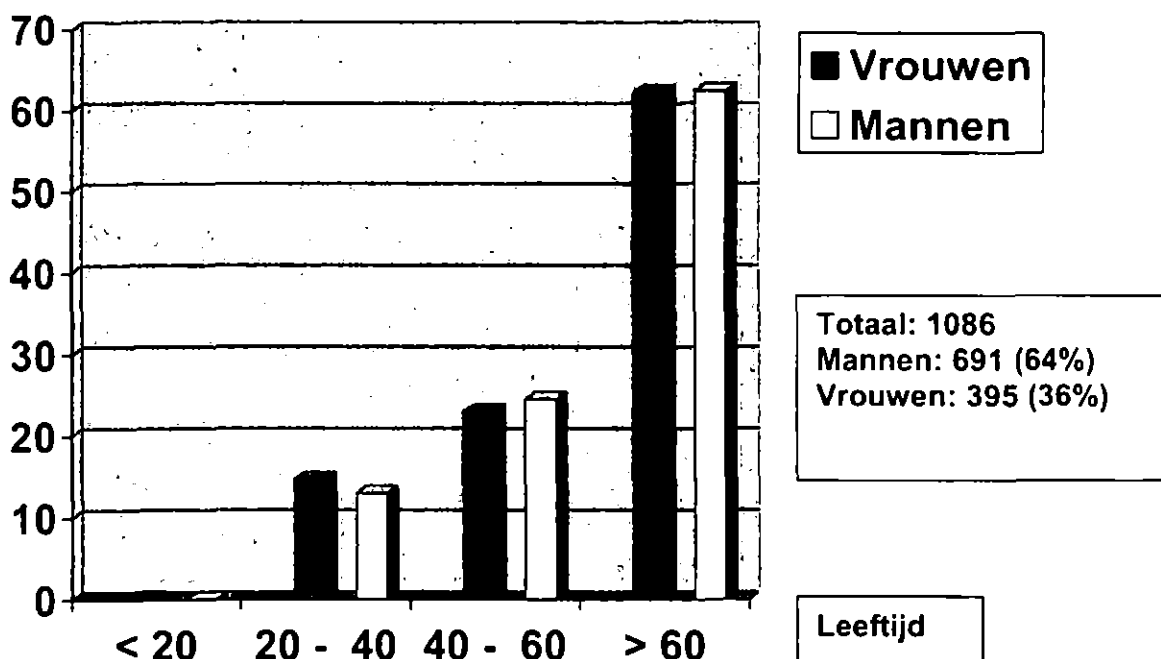
De gemeente heeft bij ieder huishouden een exemplaar van de OpinieWijzer laten bezorgen. In totaal zijn 5319 OpinieWijzers verspreid, 1036 exemplaren (19,3%) zijn geretourneerd. Daarnaast kon de OpinieWijzer ook op internet worden ingevuld. Hiervan hebben 50 mensen gebruik gemaakt.

De respondenten naar geslacht, leeftijd en woonduur

691 Mannen (64%) en 395 vrouwen (36%) hebben de OpinieWijzer ingevuld. De ouderen zijn oververtegenwoordigd. Onderstaande grafiek maakt dat duidelijk. Zowel bij de mannen als bij de vrouwen is ruim 60% ouder dan zestig.

Men woont in meerderheid al lang in Schoonhoven:

korter dan 10 jaar - 13%, 10 tot 25 jaar - 25%, 25 jaar of langer - 62%

Vraag 1. Wat zijn volgens u de sterke punten van de huidige gemeente Schoonhoven? Kies maximaal 3 mogelijkheden.

- Schoonhoven heeft geen sterke punten
- de korte lijnen tussen bestuur en inwoners
- de regiofunctie van het winkelaanbod
- de duidelijke eigen identiteit (zilverstad)
- de regiofunctie voor het middelbaar onderwijs
- de regiofunctie voor de sport
- de regiofunctie voor historie en cultuur
- prettig woon- en leefklimaat

- de lage gemeentelijke lasten
- bereikbaarheid van de gemeenteloketten
- anders, namelijk:

Geen sterke punten	117
Korte lijnen met bestuur	62
Regiofunctie winkels	165
Eigen identiteit	647 (1)
Regiofunctie middelbaar onderwijs	532 (2)
Regiofunctie sport	45
Regiofunctie historie en cultuur	247
Prettig woon- en leefklimaat	505 (3)
Lage gemeentelijke lasten	42
Bereikbaarheid gemeenteloketten	146

De top-3 van de sterke punten zijn alle drie onderwerpen waarvan je redelijkerwijs kunt verwachten dat een fusie daar geen grote invloed op zal hebben. Twee punten waarop de fusie wel invloed kan hebben (korte lijnen met bestuur en lage gemeentelijke lasten) worden juist niet als huidige sterke punten ervaren.

Vraag 2. Wat zijn volgens u de zwakke punten van de huidige gemeente Schoonhoven? Kies maximaal 3 mogelijkheden.

- Schoonhoven heeft geen zwakke punten
- de gemeente is te klein om alle ambtelijke taken uit te voeren
- de gemeente heeft moeite om alle bestuurlijke taken uit te voeren
- de kleinsteedse mentaliteit
- de gemeente kan geen vuist maken naar provincie en rijk
- de gemeente is te klein om voorzieningen als een huisartsenpost of sociale dienst in stand te houden
- anders, namelijk:

Geen zwakke punten	55
Ambtelijk te klein	243
Moeite met bestuurlijke taken	551 (1)
Kleinsteedse mentaliteit	282
Geen vuist naar provincie en rijk	313 (2)
Te klein voor voorzieningen	308 (3)

3. Welke voordelen verwacht u van een herindeling? Kies maximaal 5 mogelijkheden.

- ik verwacht geen voordelen van een herindeling
- een grotere gemeente heeft meer politiek gewicht tegenover rijk en provincie
- een nieuwe gemeente is democratischer dan het bestaande samenwerkingsverband van Schoonhoven met Vlist, Nederlek, Bergambacht en Ouderkerk (de 'K5')
- een grotere gemeente heeft meer te zeggen in de grotere samenwerkingsverbanden (dus niet de K5) waar Schoonhoven nu in zit op het gebied van milieu, sociale werkvoorziening en afvalverwerking
- er komt meer financiële armslag voor de nieuwe gemeente
- er komt een groter/beter aanbod van sportfaciliteiten
- er komt een groter/beter aanbod op het gebied van cultuur
- meer voorzieningen op het gebied van veiligheid
- een sterker gemeentebestuur
- een groter, dus minder kwetsbaar en beter toegerust ambtelijk apparaat
- een minder versnipperd ruimtelijk beleid (woningbouw, bedrijventerreinen, agrarisch gebied)
- de gemeentebelastingen gaan omlaag

- anders, namelijk:

Geen voordelen	390 (1)
Meer politiek gewicht t.o. provincie en rijk	274
Democratischer dan huidige K5	100
Meer te zeggen in samenwerking	163
Meer financiële armslag	172
Beter aanbod sportfaciliteiten	51
Beter cultuuraanbod	40
Meer voorzieningen veiligheid	143
Sterker bestuur	319 (2)
Beter ambtelijk apparaat	304 (3)
Minder versnipperd ruimtelijk beleid	273
Gemeentebelasting omlaag	162

Van de bij vraag 2 genoemde huidige zwakke punten betreffende te weinig bestuurskracht verwacht men dat een fusie daar verbetering in zal brengen.

4. Welke nadelen verwacht u van een herindeling? Kies maximaal 5 mogelijkheden.

- ik verwacht geen nadelen van een herindeling
- de inwoners van Schoonhoven krijgen minder te zeggen
- de korte lijnen tussen bestuur en inwoners gaan verloren
- gemeentelijke diensten komen op grotere afstand te staan
- de nieuwe gemeente krijgt minder financiële armslag
- de eigen identiteit van Schoonhoven (zilver, toerisme) gaat verloren
- voorzieningen op het gebied van sport en cultuur worden naar elders verplaatst
- minder voorzieningen op het gebied van veiligheid
- minder voorzieningen op het gebied van onderwijs
- het ambtelijk apparaat zal minder efficiënt gaan werken
- de gemeentebelastingen gaan omhoog
- anders, namelijk:

Geen nadelen	115
Inwoners krijgen minder te zeggen	497 (2)
Geen korte lijnen meer met bestuur	297
Gemeentelijke diensten op afstand	591 (1)
Minder financiële armslag	90
Eigen identiteit weg	420 (3)
Voorzieningen worden verplaatst	103
Minder veiligheid	199
Minder onderwijs	93
Minder efficiënt werken	226
Meer belasting	330

5. Wat zijn voor u eisen die Schoonhoven moet stellen bij een fusie? Kies maximaal 5 mogelijkheden.

- behoud van de regiofunctie voor het middelbaar onderwijs
- gemeenteraadsvergaderingen laten circuleren
- behoud eigen gemeenteloketten in Schoonhoven
- behoud van de veerdienst
- behoud van het zwembad
- behoud van de regiofunctie wat betreft de andere sportvoorzieningen

- behoud van culturele en toeristische activiteiten
- behoud van zondagsopenstelling
- bereikbaarheid van en open lijnen met politiek bestuur
- behoud van een eigen cliëntenraad
- instellen wijk- en dorpsraden met eigen bevoegdheden
- maximum stellen aan verhoging gemeentebelastingen
- anders, namelijk:

Behoud regiofunctie onderwijs	612 (3)
Raadsvergaderingen circuleren	65
Behoud eigen gemeenteloketten	790 (1)
Behoud veerdienst	654 (2)
Behoud zwembad	563
Behoud regiofunctie sport	104
Behoud culturele & toeristische activiteiten	442
Behoud zondagsopenstelling	150
Bereikbaarheid en open lijnen bestuur	140
Behoud eigen cliëntenraad	87
Instellen wijk- en dorpsraden	184
Maximum gemeentebelasting	414

Bij vraag 4 werd als zeer belangrijk nadeel gezien dat de inwoners minder te zeggen krijgen. Maar het instellen van wijk- of dorpsraden of de garantie van bereikbaarheid en open lijnen met het politiek bestuur, scoren toch niet hoog.

6. Als Schoonhoven na een herindeling eigen gemeente- en andere loketten kan behouden, wat zijn voor u de belangrijkste? Kies de 3 belangrijkste.

- loket bouwvergunningen
- loket burgerzaken (paspoort, rijbewijs, aangifte geboorte en overlijden, uittreksel geboorteregister)
- politieloket
- loket sociale zaken (werk en uitkeringen)
- loket zorg en welzijn/wmo
- loket parkeervergunningen
- loket huisvesting/woningtoewijzing (van de woningcorporatie)
- anders, namelijk:

Bouwvergunningen	141
Burgerzaken	962 (1)
Politie	696 (2)
Sociale zaken	279
Zorg en welzijn	459 (3)
Parkeren	38
Huisvesting	267

7. Welke voorzieningen zou een nieuwe gemeente er in ieder geval bij moeten krijgen? Kies de 3 belangrijkste.

- in iedere plaats een dorpsraad of wijkraad als de inwoners dat willen
- een volwaardig politiebureau
- een huisartsenpost op een centrale plek
- meer busverbindingen in de Krimpenerwaard
- meer bedrijventerreinen en werkgelegenheid
- meer woningbouw

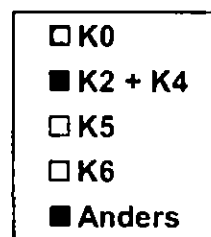
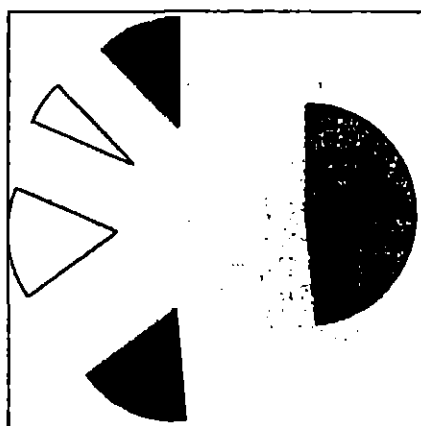
- anders, namelijk:

Dorps- of wijkraad	316 (3)
Volwaardig politiebureau	714 (2)
Centrale huisartsenpost	797 (1)
Meer busverbindingen	218
Meer bedrijventerreinen en werk	220
Meer woningbouw	272

In tegenstelling tot bij vraag 5, scoren dorps- en wijkraden hier weer wel redelijk hoog.

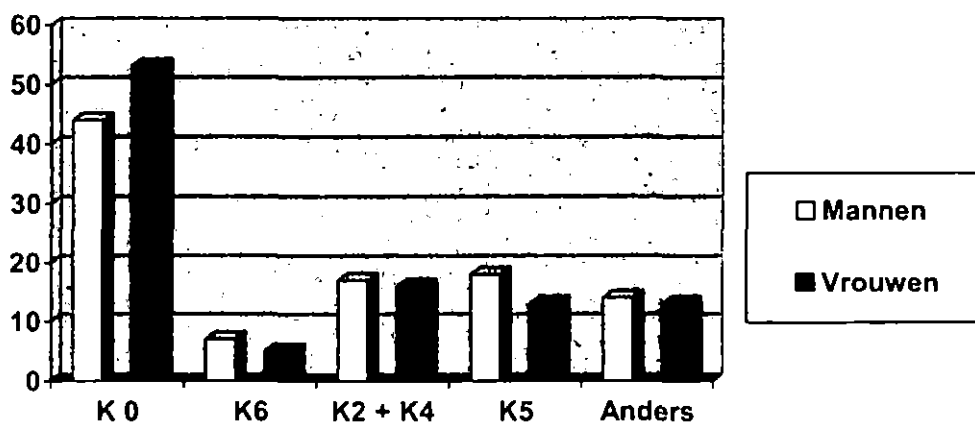
8. Hoe moet de bestuurlijke toekomst van Schoonhoven eruit zien volgens u? Kies 1 mogelijkheid.

- voortzetting van de bestaande samenwerking in de K5
- een herindeling met de K6
- de K2 + K4 herindeling
- een herindeling met de K5
- anders, namelijk:

Bijna de helft van de respondenten heeft een voorkeur voor een zelfstandig Schoonhoven. Bij de vrouwen is er een meerderheid. Bij de categorie 'Anders' was een K3 van Schoonhoven, Vlist en Bergambacht de meest genoemde optie. Enkele K3-voorstanders wilden tevens met Lopik fuseren, om zo Schoonhoven tot logisch centrum van de nieuwe gemeente te maken. Ook fuseren van deze K3 met Gouda werd enige malen genoemd. Uitgedrukt in percentages:

De totalen M/V	Totaal	Mannen	Vrouwen
Zelfstandig (K0)	48,5%	44%	53%
K2 + K4	16,5%	17%	16%
K5	16,4%	18%	13%
Anders	12,1%	14%	13%
K6	6,5%	7%	5%

Opgesplitst naar leeftijdscategorieën blijkt dat men meer voor zelfstandigheid opteert naarmate men ouder is.

Naar leeftijd	20 - 40	40 - 60	> 60
Zelfstandig (K0)	42%	43%	57%
K6	1%	10%	5,5%
K2 + K4	14%	22%	17%
K5	25%	20%	15%
Anders	18%	5%	5,5%

Bij deze uitslag kunnen een paar kanttekeningen geplaatst worden. Het is zeker niet zo dat degenen die voor zelfstandigheid kiezen, geen oog hebben voor de nadelen van de huidige situatie. Ook onder voorstanders van K0 leeft het besef dat de gemeente misschien te klein is om alle bestuurlijke en ambtelijke taken uit te kunnen voeren. Wel is het zo dat de voorstanders van zelfstandigheid consequent hoger scoren op de vraag wat de sterke punten zijn van de huidige gemeente en ook consequent minder voordelen van een fusie verwachten.

Vraag 9. Als u voor de herindelingsvariant met Krimpen a/d IJssel (K6) hebt gekozen, wat telt dan voor u het zwaarst? Kies 1 argument.

- de Krimpenwaard moet meer aansluiting zoeken bij de stadsregio Rotterdam
- één Krimpenwaardgemeente staat juist sterker tegenover Rotterdam
- beter nu met z'n allen fuseren dan over tien jaar het hele proces nog eens overdoen
- de Krimpenwaard is één, geografisch samenhangend gebied
- anders, namelijk:

Aansluiten bij Rotterdam	19
Sterk staan tegenover R'dam	22
Beter nu fuseren dan over 10 jaar	35
Krimpenwaard samenhangend gebied	51 (1)

10. Als u voor een van de herindelingsvarianten zonder Krimpen a/d IJssel hebt gekozen, wat telt dan voor u het zwaarst? Kies 1 argument.

- de Krimpenwaard moet deel van het Groene Hart blijven
- Krimpen a/d IJssel zou de andere partners teveel overheersen

- de Krimpenwaard kan zich beter op Gouda dan op Rotterdam oriënteren
- anders, namelijk:

Krimpenwaard bij Groene Hart blijven	305 (1)
Krimpen a/d IJssel te overheersend	124
Beter op Gouda dan op R'dam richten	264

OR Gemeente Schoonhoven

Correspondentieadres:
Postbus 504
2870 AH Schoonhoven

Gemeentelijke herindeling K5: doen of niet doen

***Een onderzoek binnen de organisatie van de gemeente Schoonhoven middels
een enquête.***

Inleiding.

De Ondernemingsraad van de gemeente Schoonhoven (OR) heeft op 24 februari 2009 een brief geschreven aan de commissie Leemhuis¹⁾ met het verzoek te worden gehoord over de toekomst van de gemeente. Het standpunt van Gedeputeerde Staten (GS) – het “meest gereede toekomstige eindbeeld” voor de K5-gemeenten is een fusie tot één gemeente Krimpenerwaard – en de uitkomsten van het advies van de commissie Leemhuis zal voor de organisatie van de gemeente Schoonhoven onomkeerbare gevolgen hebben. Daarbij is de impact voor de medewerkers erg groot. Daarom wil de OR vanaf het begin betrokken worden bij het proces. Voor de uiteindelijke standpuntbepaling is de mening van de collega's over het al dan niet samenvoegen van de vijf gemeenten van belang. Daarvoor heeft de OR een enquête opgesteld die vanaf 1 april tot en met 8 april door de medewerkers ingevuld kon worden.

Gesprek commissie Leemhuis.

Een delegatie van de OR heeft op 20 maart 2009 een gesprek gehad met de voltallige commissie Leemhuis. In dat gesprek heeft de OR zijn redenen aangegeven voor het verzoek voor dit gesprek. Nadrukkelijk werd het belang genoemd van de betrokkenheid van de medewerkers bij een samengaan van de organisaties aan het begin van het traject. Om na de fusie tot een goed draaiende en effectieve organisatie te komen is de voorbereiding daarvan en het draagvlak bij de medewerkers van cruciaal belang.

In het gesprek zijn de ervaringen met de huidige samenwerking binnen de K5-gemeenten aan de orde geweest. Ook besproken is de kwetsbaarheid, zowel in kwantitatieve als in kwalitatieve zin van een kleine organisatie als die van Schoonhoven.

Nadrukkelijk is gesteld dat de mening van de OR nog niet de mening is van de medewerkers. Wel leeft de indruk dat de meerderheid van de medewerkers niet tegen een samenvoeging is van de vijf gemeenten. Op het moment van het gesprek was wel de enquête voorbereid, maar nog niet uitgezet. Toegezegd is de deze enquête en de resultaten daarvan zo spoedig mogelijk (half april) ter kennisname aan de commissie te sturen, zo mogelijk van commentaar voorzien.

Naar aanleiding van het gesprek is aan de enquête een vraag toegevoegd over een vergaande samenwerking c.q. fusie met Krimpen aan de IJssel.

De enquête.

Om een zo groot mogelijk respons te krijgen is de enquête kort en eenvoudig gehouden. In totaal zijn er zeven vragen gesteld, inclusief een vraag over een samengaan met Krimpen aan den IJssel. Tot slot is nog de mogelijkheid gegeven opmerkingen te maken over een samenvoeging van de zes organisaties. Bij enkele vragen zouden meerder antwoorden mogelijk zijn. Om het toch simpel te houden en ook de verwerking van de resultaten, is telkens maar één antwoord mogelijk. Bij enkele vragen moest men dan ook een keus maken welk antwoord men het belangrijkste vond.

De enquête is met het in de lucht gaan van het vernieuwde intranet vanaf 1 april tot en met 8 april 2009 in te vullen geweest. De respons was groot: ruim 70% van de medewerkers heeft de enquête ingevuld (57 van de 80 medewerkers).

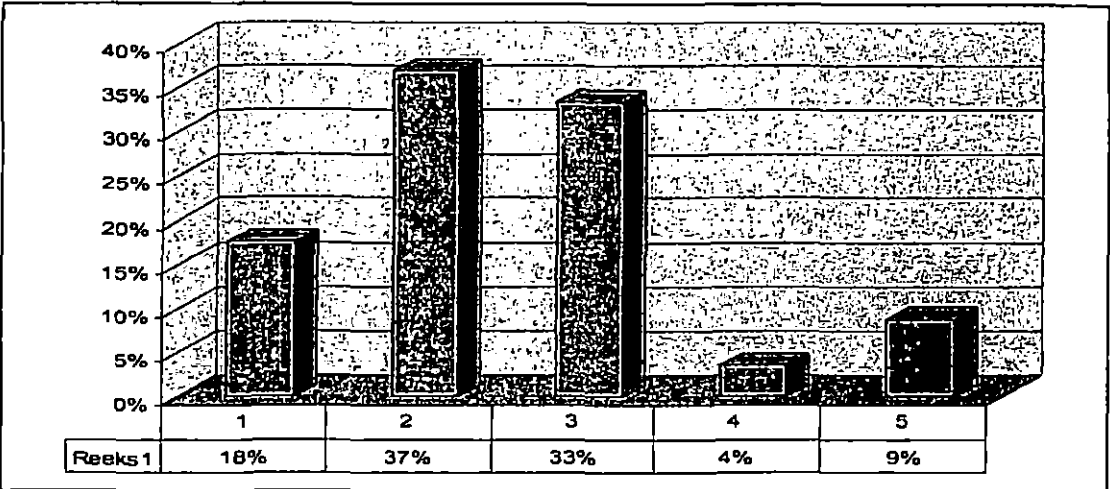
---

¹⁾ de Commissie Leemhuis is een door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland ingestelde commissie die advies moet uitbrengen over de route naar en de condities waaronder de huidige gemeenten in de Krimpenerwaard moeten c.q. kunnen samengaan. De commissie staat onder voorzitterschap van oud Commissaris van de Koningin mevrouw Ir. J.M. Leemhuis-Stout en heeft de opdracht voor 1 mei 2009 advies uit te brengen.

De enquête en de resultaten.

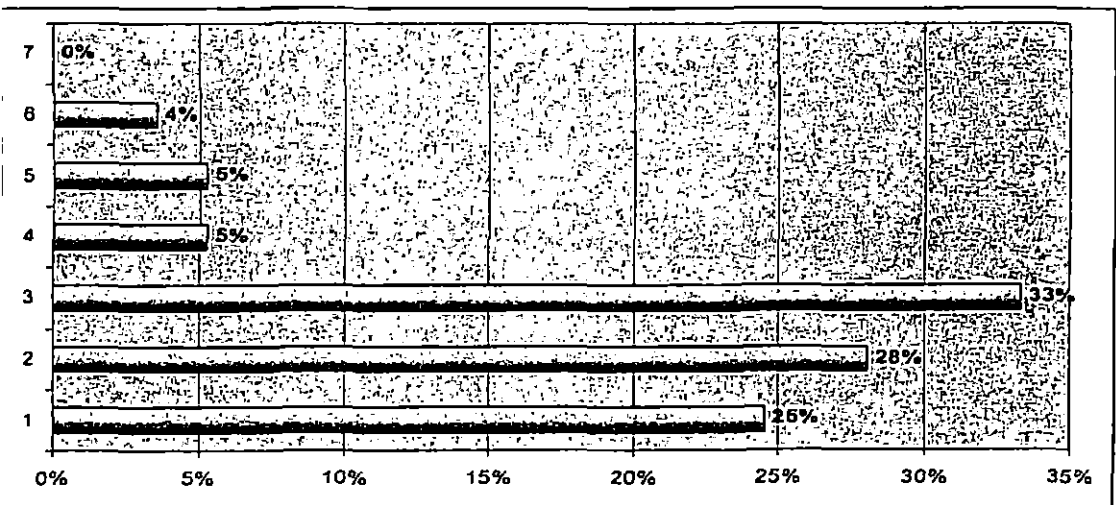
1. Wat vind je van de mogelijke samenvoeging?

- 1 Prima, liever vandaag dan morgen
- 2 Ik ben voor, zoals het nu is, gaat het niet langer
- 3 Het maakt mij niet zoveel uit, als ik mijn functie maar kan houden
- 4 Als het zover komt ga ik een andere baan zoeken
- 5 Ik vind het geen goed idee, het gaat toch prima zo?

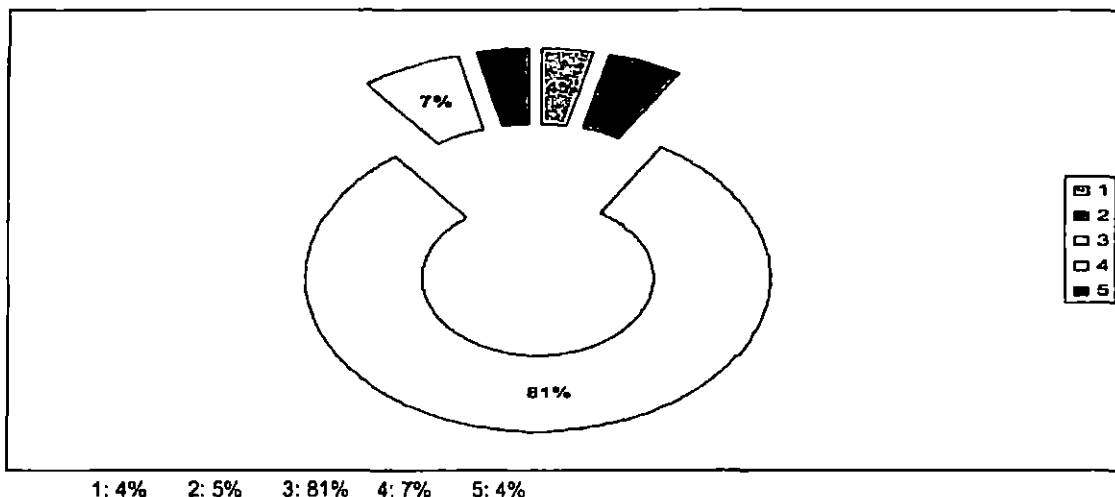
2. Als het tot een fusie komt, moet het wat mij betreft onder de volgende voorwaarde (kies er 1, die je het belangrijkste vindt):

- 1 Geen gedwongen ontslagen
- 2 Een in goed overleg met het personeel opgesteld implementatieplan
- 3 Een goed sociaal plan
- 4 Huidige salarissen behouden
- 5 Functie-inhoud moet hetzelfde blijven
- 6 Zo goedkoop mogelijk, het gaat wel om gemeenschapsgeld
- 7 Anders namelijk ...

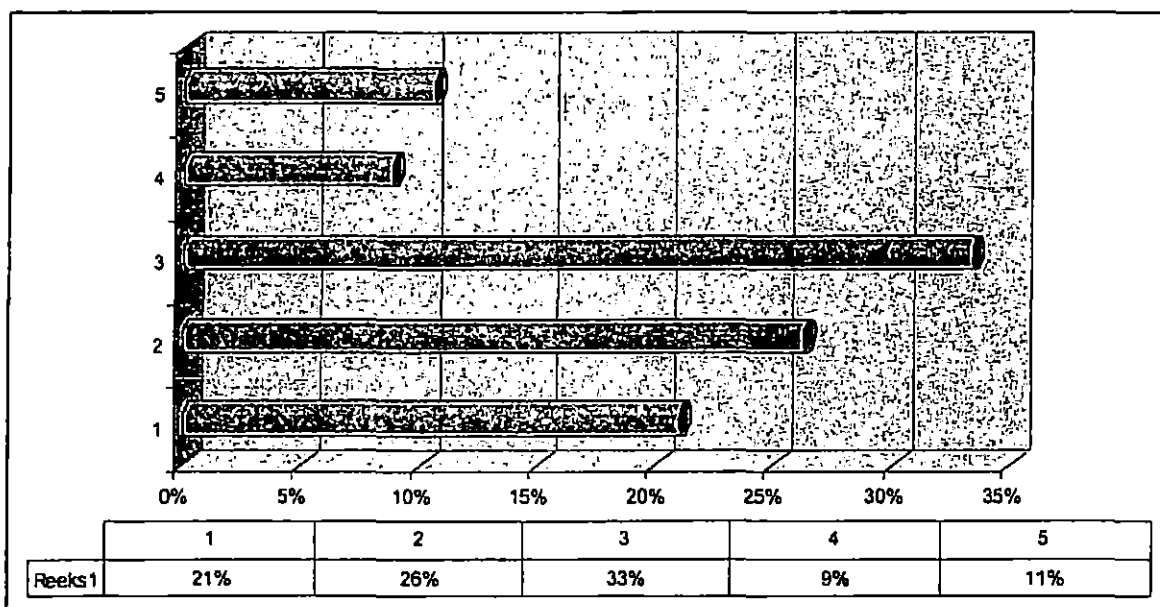
3. Positief aan de eventuele samenvoeging vind ik (kies er 1):

- 1 Verandering is goed, een nieuwe uitdaging!
- 2 Meer collega's om taken te verdelen
- 3 Een sterkere organisatie en beter in staat om nieuwe ontwikkelingen op te pakken
- 4 Meer doorgroeimogelijkheden
- 5 Ik vind er niks positiefs aan

4. Bij een fusie vind ik de belangrijkste taak van het verantwoordelijke bestuur:

- 1 Karakterschets nieuwe gemeente met visie, missie en doelstellingen
- 2 Goed organisatie model
- 3 Goed dienstverleningsconcept voor de burger
- 4 Realistisch raads- en collegeprogramma
- 5 Juiste omschrijving van functies en bijbehorende waardering (functieboek)

5. De reden voor mij om te vertrekken uit de nieuwe organisatie zou zijn als (kies er 1):

- 1 De reisafstand te lang wordt
- 2 Ik niet meer de uren kan werken die ik wil
- 3 Mijn functie qua inhoud heel anders zou worden
- 4 Mijn functie qua niveau zou veranderen (lager of juist hoger in de hiërarchie)
- 5 Ik met mijn nieuwe chefs of directe collega's niet kan opschieten
- 6 Ik geen inspraak heb in de gang van zaken
- 7 Anders namelijk ...

omdat het mij absoluut niet aanspreekt om binnen de nieuwe organisatie te werken. Dit gelet op de huidige ervaringen binnen de K5-samenwerking

ik zou niet weggaan

ik vertrek niet

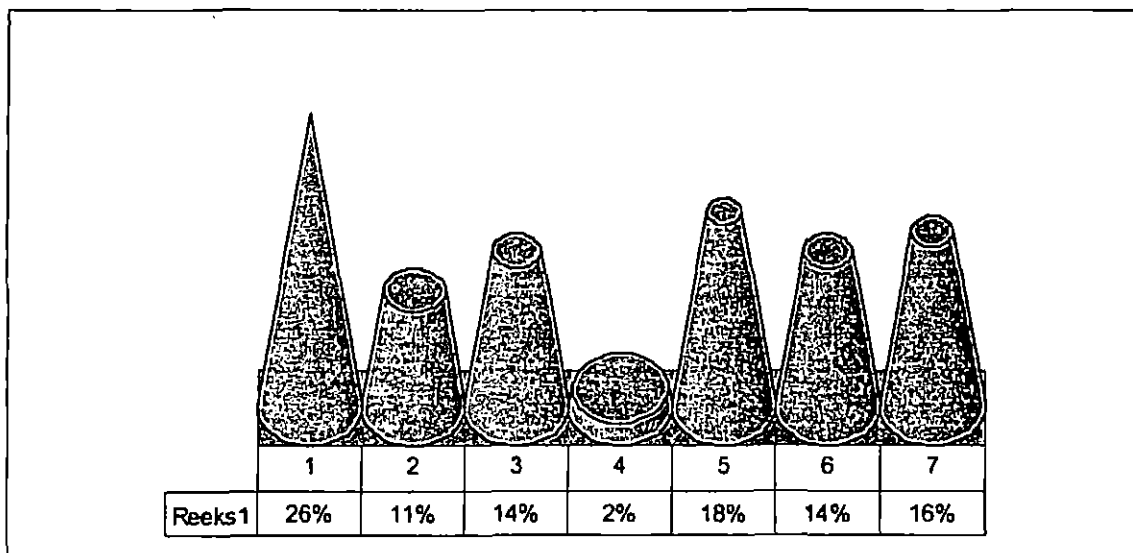
geen vertrek

alle bovenstaande antwoorden zouden voor mij een reden kunnen zijn

alle omschrijvingen zijn wat mij betreft van toepassing

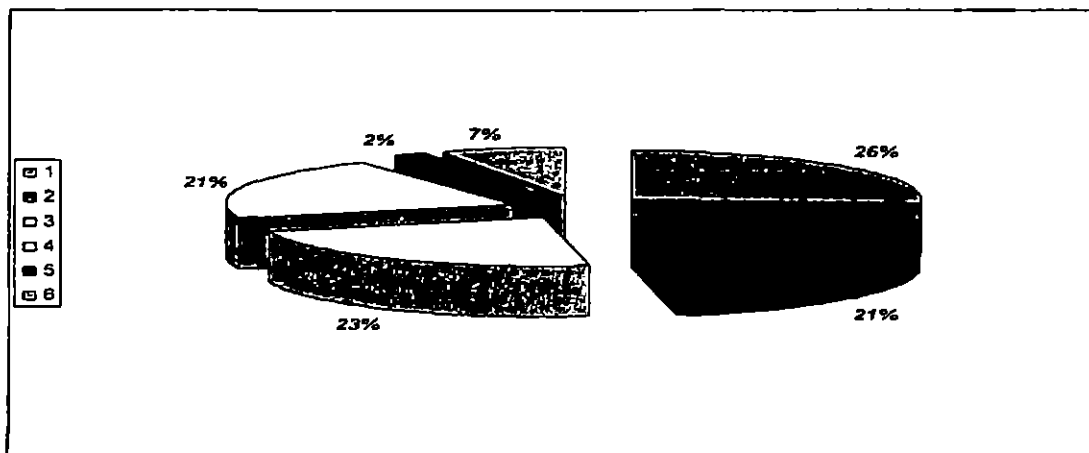
ben niet van plan om te vertrekken uit de nieuwe organisatie. In goed overleg tussen beide partijen kan er altijd een situatie worden gevonden waar een ieder zich in kan vinden.

ben op dit moment 61 jaar en verwacht niet dat dit op mij van toepassing is.

6. Bij mijn aanstelling in de nieuwe organisatie:

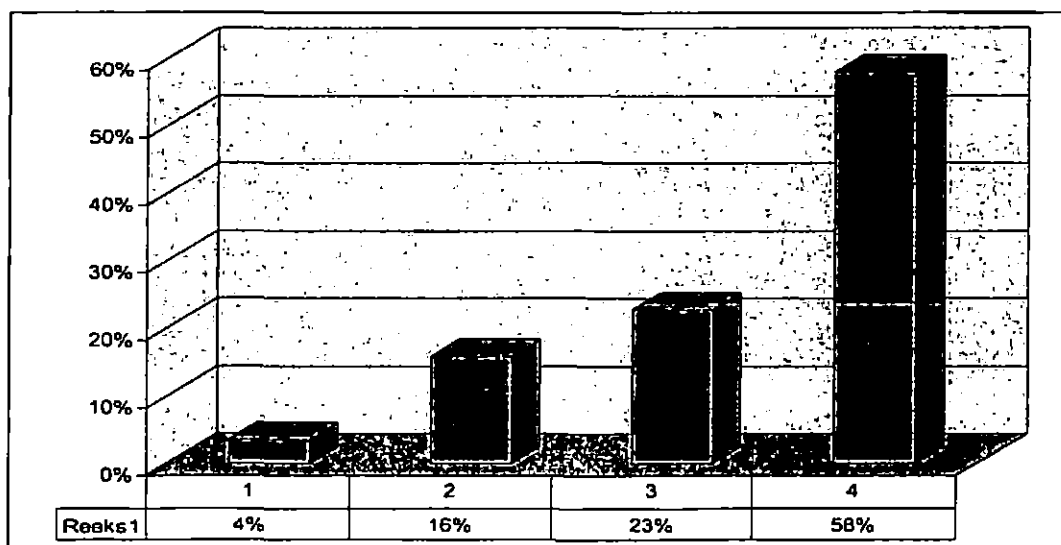
- 1 Zou ik me graag willen specialiseren in een taakgebied binnen mijn huidige functie
- 2 Wil ik per se worden teruggeplaatst in mijn huidige vakgebied
- 3 Sta ik ook open voor een vergelijkbare functie in een ander vakgebied
- 4 Sta ik open voor een hele andere functie binnen de nieuwe organisatie
- 5 Wil ik ook wel op zoek gaan naar een andere functie buiten de organisatie met hulp van mijn werkgever (outplacement)
- 6 Ik wil niet mee verhuizen naar de nieuwe organisatie, maar wil graag een andere oplossing

1: 26% 2: 21% 3: 23% 4: 21% 5: 2% 6: 7%

7. Een mogelijkheid die ook wordt onderzocht is een herindeling van de K5 gemeenten, met toevoeging van de gemeente Krimpen a/d IJssel. Wat vind je van deze mogelijkheid?

- 1 Goed idee, hoe groter de gemeente wordt, hoe beter
- 2 Prima, maar niet als het voor vertraging van de samenvoeging zorgt
- 3 Het maakt me niet zoveel uit
- 4 Een slecht idee, toevoeging van Krimpen aan den IJssel is geen verbetering

8. Ik wil het volgende nog kwijt:

<i>Hou ons op de hoogte van de ontwikkelingen.</i>
<i>Ik vind het vragenformulier op zich goed, maar jammer dat ik niet meer antwoorden kan geven. Meer antwoorden zijn van groot belang en dat komt nu niet tot uiting.</i>
<i>Het invullen vond ik lastig omdat er per vraag meerdere antwoorden van toepassing waren. Dus het invullen van de vragenlijst geeft niet helemaal weer hoe ik er over denk.</i>
<i>Jammer dat de keuzes soms te eenzijdig zijn of niet aangeven wat ik bedoel.</i>
<i>Bij vraag 1, moet het antwoord zijn: Ik vind het geen goed idee, liever veel aandacht voor inhoudelijke verbetering van de eigen organisatie.</i>
<i>Ik ben in principe voor 1 gemeente. Als het zover komt ga je toch naar je eigen belangen kijken, daarbij zijn voor mij reistijd en flexibele werktijden belangrijk.</i>
<i>De schaal van Schoonhoven lijkt mij te klein, de organisatie te kwetsbaar, het gebrek aan besluitvaardigheid pleit ook niet voor een zelfstandig Schoonhoven.</i>
<i>Het beste naar mijn idee is het samengaan van gemeenten Schoonhoven, Vlist en Bergambacht met de naam Schoonhoven. Het hele grote is voor de poldergemeente niks, ze zijn geen stad.</i>
<i>Het van hot naar her rijden trekt mij absoluut niet. Ook de band die je nu hebt met je directe collega's kun je dan niet opbouwen. Aangezien je geen vaste locatie hebt. Neem als voorbeeld ict.</i>
<i>De herindeling van de vijf gemeenten heeft mijn voorkeur, K4 of K3 of zelfs kleiner is mijns inziens financieel niet mogelijk aangezien de GR K5 dan ook moet worden gesplitst.</i>
<i>Tav vraag 2 wil ik met nadruk opmerken dat eigenlijk alle voorwaarden in acht moeten worden genomen. Ik heb nu de naar mijn mening belangrijkste voorwaarde aangetipt.</i>
<i>Ik vind dat de gemeente Schoonhoven absoluut geen binding heeft met Krimpen ad IJssel. Beter kan gekeken worden richting Gouda. Tevens vind ik dat Schoonhoven de naam gemeente Schoonhoven moet behouden voor zijn bekendheid in de rest van Nederland. De overige gemeenten hebben een hele andere niet vergelijkbare status/bekendheid binnen Nederland als Schoonhoven.</i>

De enquête en de conclusies.

Zoals al is gemeld is de respons hoog te noemen, ruim 70% van de medewerkers heeft de enquête ingevuld. De uitkomsten kunnen dan ook als representatief voor de organisatie van Schoonhoven worden genoemd.

De eerste vraag gaat met name over de samenvoeging van de K5-gemeenten en hun organisaties. De conclusie is dat slechts 13% echt tegen een fusie van de vijf gemeentelijke organisaties en de organisatie van de K5-raad is. Meer dan de helft (55%) is nadrukkelijk voor een samenvoeging, terwijl een derde het belang van het werk, de functie voorop stelt.

De vragen 2 tot en met 6 gaan uit van een fusie en vragen daarbij naar voorwaarden. Vraag 2 gaat over de sociale en financiële voorwaarden waarbij een fusie tot stand mag komen. Heel duidelijk is in dit resultaat te zien dat de medewerkers met name kiezen voor het behoud van het werk, ruim 85%. Uit de opmerkingen die als toevoeging nog gemaakt konden worden blijkt dat men het moeilijk vindt een keus te moeten maken. De antwoorden 1, 2 en 3 liggen daarmee op eenzelfde vlak.

Vraag 3 gaat uit van de positieve mogelijkheden die een herindeling met zich mee brengt. Slechts 4% kan er geen positieve dingen bij bedenken. Opvallend is de score van 81% voor een sterkere organisatie die beter in staat is de nieuwe ontwikkelingen op te pakken. Daarvan kan ook gezegd worden dat de medewerkers zich bewust zijn dat de organisatie in zijn huidige omvang onvoldoende in staat is of zal zijn om alle veranderingen adequaat op te kunnen vangen. Het resultaat van deze vraag ondersteunt de conclusie dat een samenvoeging van de organisaties wenselijk en goed is voor zowel de medewerkers als de burgers.

Dat laatste komt ook met name bij vraag 4 naar voren. Daarin wordt gevraagd naar de belangrijkste taak voor het verantwoordelijk bestuur. Een derde van de ondervraagden vindt een goede dienstverlening aan de burger erg belangrijk. Niet veel minder vindt men overigens ook dat er een goed organisatie model aan een nieuwe gemeente ten grondslag moet liggen en dat daaraan gekoppeld moet zijn een visie.

Het resultaat van vraag 5 lijkt een beetje haaks te staan op het resultaat van vraag 1. Een kwart van het aantal mensen zal de nieuwe organisatie verlaten als de reisafstand te ver wordt. Vraag 1 daarentegen geeft aan dat ruim 85% de samenvoeging noodzakelijk vindt dan wel dat men het niet zoveel uit maakt. Wellicht dat men hieruit de conclusie kan trekken dat de huisvesting van de nieuwe organisatie toch centraal in het gebied zal moeten liggen.

De spreiding bij vraag 6 is wat groter. Ongeveer evenveel mensen wil in zijn huidige vak- of taakgebied blijven werken, dan wel staat open voor een ander (vergelijkbare) functie in de nieuwe organisatie. Slechts een klein percentage geeft aan te zoeken naar een andere oplossing.

Toch nog één op de vijf ondervraagden (vraag 7) is niet tegen een samenvoeging met Krimpen aan den IJssel wordt betrokken. Een meerderheid (58%) vindt het echter een slecht idee. Bij de opmerkingen bij punt 8 wordt ook genoemd dat Schoonhoven ook geen binding heeft met Krimpen aan den IJssel maar meer georiënteerd is op Gouda. Daarbij zij opgemerkt dat Krimpen aan den IJssel deel uitmaakt van de Stadsregio Rotterdam.

Samenvattend

zou men kunnen stellen dat de medewerkers van de gemeente Schoonhoven een fusie van de zes bestaande organisaties in ruime meerderheid noodzakelijk vinden, maar dat daar wel de nodige voorwaarden aan verbonden zijn. Die voorwaarden betreffen het uiteindelijke resultaat (een sterke organisatie ten dienste van de burger) als de route daar naar toe (een goed implementatie- en sociaal plan en zonder gedwongen ontslagen). Daarbij wordt in meerderheid Krimpen aan den IJssel uitgesloten om mee te doen met de gemeentelijke herindeling.

Fragment uit het verslag van de openbare vergadering van de gemeenteraad van Schoonhoven, gehouden op 1 juli 2010

9. Zienswijze gemeenteraad Schoonhoven op het herindelingsontwerp van GS

De heer **Heerens** vindt de reactie richting GS geen recht doen aan de werkelijkheid. Slechts tweederde deel van de raad is voor het ingediende herindelingsontwerp van GS. De fracties van Gemeentebelang en D66 zijn tegen dit ontwerp en willen het minderheidsstandpunt duidelijker verwoord zien in de brief. De raad wordt daarom middels het navolgende amendement opgeroepen genoemde passage in de brief te wijzigen.

Amendement 09-01

De raad van de gemeente Schoonhoven in vergadering bijeen d.d. 1 juli 2010.

voegt onderstreepte toe op pagina 2, eerste zin:

"Het college van burgemeester en wethouders en de meerderheid van de raad van de gemeente Schoonhoven staan achter het herindelingsontwerp Krimpenerwaard."

w.g. de fracties van D66 en Gemeentebelang

De heer **Hamel** zegt dat dit onderwerp al uitgebreid is behandeld en is bang dat de verwoording van een minderheidsstandpunt de zaak alleen maar zal vertragen.

De heer **Struijs** maakt een compliment aan het college en de raad en geeft de indieners van het amendement het advies hun verlies te nemen en gezamenlijk vooruit te gaan in het belang van Schoonhoven. Hij zal het amendement niet steunen.

Mevrouw **Jaspers** zegt dat de fractie eveneens geen voorstander is van de herindeling van vijf gemeenten en is voorstander van verduidelijking van het minderheidsstandpunt. Verder zegt zij moeite te hebben met de grote financiële gevolgen die de herindelingsoperatie voor Schoonhoven heeft.

Mevrouw **Hoogendoorn** kan instemmen met de tekst en zegt het amendement niet te steunen.

De heer **Neven** zegt zich voor te kunnen stellen dat mensen tegen herindeling zijn, maar vindt het minderheidsstandpunt voldoende verwoord in de brief, zeker wanneer ook nog een fragment van het verslag van de raadsvergadering van vandaag wordt toegevoegd aan de brief. Hij wil daarom de discussie sluiten en vooral tempo maken zodat de nieuwe gemeente in 2013 van start kan gaan en de invoering geen vertraging oploopt.

De heer **Van den Dool** is tevreden met het opnemen van een fragment uit het verslag van de raadsvergadering van vanavond. Hij steunt het amendement niet.

De **voorzitter** benadrukt nogmaals dat er snelheid moet worden gemaakt omdat college en raad de inwoners van Schoonhoven zo snel mogelijk duidelijkheid willen bieden. Vertraging moet met het oog op de belangen van de nieuwe gemeente dan ook worden voorkomen.

Tweede termijn.

De heer **Heerens** blijft bij zijn standpunt. Het is een kwestie van onderhandelen meent hij. Gemeentebelang komt daarom binnenkort met een schriftelijke zienswijze. De raad ontvangt hiervan een afschrift. Ondanks het door hem ingenomen standpunt geeft hij aan de voortgang van het proces niet te willen vertragen en de vaart erin te willen houden.

Mevrouw **Jaspers** geeft aan herindeling van vijf gemeenten niet wenselijk te vinden en blijft achter het amendement staan. Desondanks wil ook zij de vaart erin houden, zodat het proces geen vertraging oploopt.

Het amendement van de fracties D66 en Gemeentebelang wordt in stemming gebracht en zonder hoofdelijke stemming verworpen.

Nadat alle fracties nogmaals hebben aangegeven er in het belang van de nieuwe gemeente voorstander van te zijn dat er tempo wordt gemaakt in de voortgang van het proces, wordt het voorstel zonder hoofdelijke stemming conform aangenomen.

GEMEENTE
SCHOONHOVEN

Aan het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-
Holland
Postbus 90602
2509 LP DEN HAAG

Reg. dd: 05/07/2010
Verantw: P. Huijsman

Schoonhoven, 05 JULI 2010

Onderwerp : Gemeenschappelijke financiële zorgen herindelingsontwerp

Uw kenmerk : Inlichtingen bij : P.A. Huijsman

Bijlage(n) : 1

Doorkiesnummer : 0182-389386

Ons kenmerk : SC10/030574

Geacht college,

In het Herindelingsontwerp, met als 'onderlegger' het door het Ministerie van BiZa en Koninkrijksrelaties uitgevoerde financiële onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard, gaan Gedeputeerde Staten ook in op het BMC-rapport 'Bestuurlijke inrichting Krimpenerwaard'. Deze reactie geeft aanleiding tot het volgende.

Alle vijf gemeenten maken zich ernstig zorgen over de structurele financiële situatie van de nieuwe gemeente als voorgesteld.

Ons inziens is een goede en gezonde financiële uitgangspositie een - met elkaar gedeelde - zeer belangrijke factor voor het slagen van het samenvoegingsproces.

Los van het feit of men voor- of tegenstander is van een herindeling - zie hiervoor de individuele zienswijzen - zijn alle vijf gemeenten van mening dat een herindeling noch de oorspronkelijke individuele gemeenten noch de nieuwe gemeente in een structureel financieel slechtere positie mag brengen.

Ons voorstel is om dit tekort in een gezamenlijk traject in kaart te brengen zodat daar inhoudelijk overeenstemming over kan worden bereikt.

Vervolgens vinden wij het van groot belang dat dit tekort met een concreet voorstel moeten worden opgelost via een extra financiële bijdrage zodat de nieuwe gemeente een gezond financieel perspectief op langere termijn heeft.

Dit verschilt van uw opvatting op pagina 45 van het ontwerp dat de nieuwe K5 gemeente het tekort zelf moet oplossen.

U geeft zelf aan op pagina 48 van het ontwerp dat kiezen voor een herindelingsvariant een bestuurlijke keuze is waarbij ook de financiële positie een rol speelt.

Dit is precies wat speelt in een herindelingsproces met voor- en tegenstanders.

De economische crisis en de aankomende bezuinigingen, waar overigens alle gemeenten mee te maken hebben, versterken de noodzaak voor de aandacht ten aanzien van het tekort.

Het is niet reëel (zie voor een nadere onderbouwing de bijlage, die bedoeld is om de financiële aspecten in een constructief gesprek met de Provincie en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties te kunnen voeren) om te veronderstellen dat de gemeente de daling van de algemene uitkering via efficiencyvoordelen kan opvangen zoals u stelt op pagina 44 van het herindelingsontwerp.

Wij vinden dat de oplossing van een fusie-gerelateerd tekort een gemeenschappelijke bestuurlijke verantwoordelijkheid is van gemeente, provincie en rijk.

Hoogachtend,

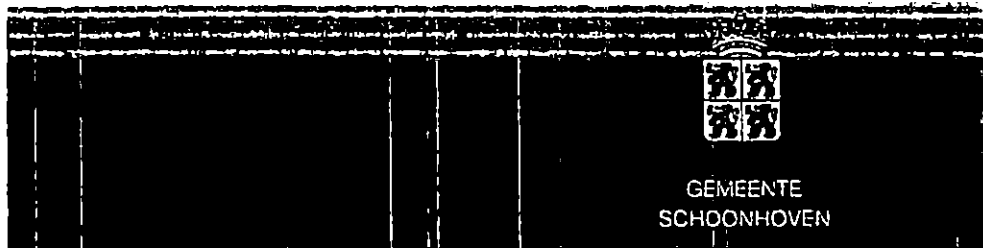
Burgemeester en wethouders van Schoonhoven,

de secretaris,

de burgemeester,

P.A. Hujsman

D.W. de Cloe

Bijlage

1 juli 2010

Financiële gevolgen bij herindeling

In het Herindelingsontwerp, met als 'onderlegger' het door het Ministerie van BiZa en Koninkrijksrelaties uitgevoerde financiële onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard, gaan Gedeputeerde Staten ook in op het BMC-rapport 'Bestuurlijke inrichting Krimpenerwaard'. De opmerkingen van Gedeputeerde Staten geven aanleiding tot de volgende reactie.

Wij vinden nog altijd dat het meerjarenperspectief voor een gefuseerde K5-gemeenten in het BMC-rapport van een reële benadering getuigt.

Wij lichten dit laatste graag aan de hand van de volgende punten, die zowel zijn terug te vinden in het Herindelingsontwerp als het BMC-rapport, nader toe:

- a. begrotingsresultaten K5-gemeenten
- b. beheerplannen

- c. salarissen
- d. nieuwe huisvesting
- e. vervallen vaste bijdrage Algemene uitkering
- f. frictiekosten(vergoeding)
- g. effect op woonlasten

Voor alle duidelijkheid,

- de punten **a. en b.** hebben betrekking op de financiële positie van de K5-gemeenten 'going-concern' (waar de gemeenten mee te maken hebben, los van de herindeling),
- de punten **c. tot en met g.** zijn het rechtstreeks gevolg van de fusie van voornoemde gemeenten.

a. begrotingsresultaten K5-gemeenten

In bijlage 3 van het BMC-rapport is – zoals vermeld – uitgegaan van de begrotingsresultaten van de primitieve begrotingen 2010 van de Krimpenerwaardgemeenten. Op basis daarvan veronderstelt het BMC-rapport dat het totale begrotingstekort van de K5-gemeenten in 2013 uitkomt op ongeveer 2,7 miljoen euro (excl. stelpost). Het Herindelingsontwerp gaat er vanuit dat de nieuwe gemeente ten hoogste 0,5 miljoen euro zal moeten oplossen omdat de huidige gemeenten voor de fusiedatum maatregelen moeten nemen om voornoemd geprognoseerd tekort ongedaan te maken.

Wij kijken hier anders tegen aan. Enerzijds omdat in de berekeningen van Gedeputeerde Staten er van wordt uitgegaan dat bezuinigingsvoornemens en -taakstellingen al van het ene op het andere jaar voor 100% effect sorteren (in de praktijk een zeer lastige opgave, zelfs indien een gemeente daar enkele jaren de tijd voor krijgt, bijv. tot 1 januari 2013), anderzijds omdat Gedeputeerde Staten zelf aangeven dat op dit moment nog niet duidelijk is wat de effecten van de huidige economische crisis voor de komende jaren zullen zijn. Hetzelfde geldt voor de doorwerking van de accessen van het gemeentefonds.

Hoewel de begrotingen 2011, onder voorwaarden van tijdige duidelijkheid van het voorgestane rijksbeleid via besluiten van het nieuwe kabinet en o.a. de Septembercirculaire, op dit punt meer duidelijkheid zullen brengen hechten wij toch waarde aan recente doorrekeningen per gemeente van de gevolgen van met name de nog verdere afname van de gemeentefondsuitkering, die ons doen concluderen dat het in het BMC-rapport geprognosticeerde tekort ad € 2,7 miljoen per fusiedatum eerder op een hoger (€ 4 à € 5 miljoen) dan op een lager bedrag zal uitkomen. De op de blz. 43 en 46 van het Herindelingsontwerp verwoorde eis om per 2013 een sluitend meerjarenperspectief te hebben – die wij overigens van harte ondersteunen – maakt in dit verband feitelijk niets uit.

b. beheerplannen

Ook wij zijn van mening dat het BMC-rapport ten aanzien van dit onderwerp, ook qua analyse, niet het complete beeld schetst. Het rapport gaat immers alleen wat dieper in op de beheerplannen c.q. onderhoudsvoorzieningen wegen en niet op de beheerplannen van andere gemeentelijke kapitaalgoederen zoals rioleringen, waterwegen (beschoeiingen, bruggen, baggeren), openbare verlichting, speelvoorzieningen, onderwijshuishouding en de gemeentelijke gebouwen. Zijn de stortingen niet met name gerelateerd aan regulier onderhoud (alle beheerplannen hebben namelijk een zeer beperkte looptijd, te weten 2010, sommige 2014 en in een enkel geval 2019 of 2027) dan wel – zoals Gedeputeerde Staten terecht opmerken – aan vervanging ten gevolge van de ondergrond? Gelet op de bodemgesteldheid sorteert regulier onderhoud in de Krimpenerwaard immers - na verloop van tijd - steeds minder effect. Dit laatste maakt uitvoering van ingrijpende, constructieve maatregelen dan wel een algehele reconstructie – ook van rioleringen – op enig moment noodzakelijk. Een moment dat eerder plaats vindt dan elders in Nederland. Dit geldt zowel voor de provincie (denk aan N 210) als voor de gemeenten. Ons inziens leidt dit negatieve effect op de levensduur binnen afzienbare termijn voor de fusiegemeente tot aanzienlijk hogere stortingen in de onderhoudsvoorziening wegen en riolering dan wel tot een aanzienlijke toename van kapitaallasten voor deze gemeentelijke kapitaalgoederen. Op de wens van het Hoogheemraadschap om het onderhoud van de buitenwegen over te dragen naar de gemeenten gaan wij in dit kader hier niet verder in behoudens de opmerking dat dit financieel de nodige gevolgen zal hebben.

Dit onderdeel afsluitend zijn wij van mening dat de correctie niet naar beneden moet worden bijgesteld maar eerder aanzienlijk naar boven indien – naast het beheerplan wegen c.q. de stortingen voor wegenonderhoud – ook het onderhoud van eerdergenoemde, andere gemeentelijke kapitaalgoederen nog eens nauwkeurig worden geïnventariseerd en geanalyseerd. Terecht merkt het BZK-onderzoek - waarin overigens het jaar 2009 als uitgangspunt heeft gediend - op dit punt op dat met name de beleidskaders voor het onderhoud van kapitaalgoederen grote budgettaire gevolgen kunnen hebben en dat er op moet worden gelet of de beheerplannen volledig in de begroting en meerjarenraming zijn verwerkt.

c. salarissen

Gedeputeerde Staten constateren dat in het onderzoeksrapport Financieel onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Provincie Zuid-Holland op blz. 47 de loonsom stijgt met 1,1%. De aanname van BMC dat de loonsom 5% hoger is dan het huidige niveau van de K5-gemeenten is echter al voorzichtig geraamd. Dat Gedeputeerde Staten dit terugbrengen tot 1,1% en baseren op gegevens van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, die dateren uit 2007, en een indicatief gemiddelde loonsom van de groottegroep waartoe de K5 behoort – en die dus óf op natuurlijke wijze dit inwoneraantal hebben bereikt dan wel door fusie in het verleden en inmiddels in een genormaliseerde situatie zijn terecht gekomen – is een aanname waar nader overleg en uitleg gewenst is. Een reden temeer om dit punt in het bijzonder onder de aandacht te brengen.

Het Herindelingsontwerp kent in rijke mate woorden als 'versterking van de bestuurskracht'. Hiermee wordt bedoeld dat de bestuurlijke en ambtelijke organisatie van de gefuseerde gemeenten voldoende robuust zijn om taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden goed uit te oefenen, zodat door een goede arbeidsmarktpositie en de juiste mate van specialisatie gekomen kan worden tot een goed bestuur en dienstverlening.

Op basis van ervaringen in pas gevormde fusiegemeenten (Lansingerland en Zuidplas) en de nog te vormen gemeente Kinderdijk (Graafstroom, Liesveld en Nieuw Lekkerland) constateren wij het volgende:

- het functiebeschrijvings- (functieboek) en waarderingstraject voor de fusiegemeente resulteert door de aan het inwoneraantal gerelateerde bezoldigingsstructuur in een hogere waardering van ruim 70% van de functies in de te fuseren (kleinere) gemeenten (dus gemeenten met een lager salarisniveau);
- ruim 50% van de medewerkers wordt geplaatst op een hoger functieniveau;
- de nieuwe organisatie kent een aanzienlijk aantal formatieplaatsen meer dan het totaal van de voormalige gemeenten. De toekomstige gemeente Kinderdijk (30.000 inwoners) kent (uitgaande van de huidige nieuwe gefuseerde ambtelijke organisatie) 25 formatieplaatsen meer, de gemeente Zuidplas (41.000 inwoners) noemt een toename van 32 fte's.

De gemeente Zuidplas heeft berekend dat het vorenstaande heeft geleid tot een stijging van de loonsom met € 2,25 miljoen ten opzichte van het totaal van de loonsom van de voormalige gemeenten. Indien we laatstgenoemd bedrag extrapoleren naar een K5-gemeente van 55.000 inwoners dan constateren wij dat de stijging van de loonsom uitkomt op een percentage tussen 10 en 13% (ruim € 3 miljoen euro). In de cijferopstelling in de afsluiting ramen wij voorzichtigheidshalve ca. 10% (is € 2,5 miljoen euro).

Bij het punt 'frictiekosten' besteden wij aan de personeelskosten overigens ook nog de nodige aandacht.

d. nieuwe huisvesting

Gedeputeerde Staten stellen met de laatste zin op blz. 47 van het Herindelingsontwerp dat het vooral van de politieke keuzes en het beleid van de nieuw te vormen gemeente afhangt of een gezonde financiële positie kan worden gecontinueerd of dat een minder gezonde financiële positie kan worden verbeterd.

Ten aanzien van dit punt vragen wij ons af waarom GS de conclusies van een gedateerd onderzoek in Overijsselse fusiegemeenten (zoals Gedeputeerde Staten doen) hanteert en niet op de ervaringen in recente Zuid-Hollandse fusiegemeenten zoals Westland, Lansingerland en Zuidplas:

- het duurt ten minste 4 jaar voordat een nieuw gemeentehuis kan worden gerealiseerd. Tot dat moment moet – om kennis en specialismen van de medewerkers bijeen te brengen en frustraties over en extra kosten door het verdeeld werken over diverse locaties zoveel als mogelijk te voorkomen – bedrijfsruimte worden gehuurd of gekocht. Kosten € 300.000 tot € 500.000 per jaar;
- het blijkt – onder verwijzing naar o.a. het raadsbesluit van de gemeente Lansingerland (53.000 inwoners en voorheen werkend in 5 locaties) – dat de jaarlijkse kosten van het gemeentehuis bijna € 2 miljoen bedragen waarvan – met inzet van € 20 miljoen uit de algemene reserve, Eneco dividend van € 0,5 miljoen per jaar, vrijvallende kapitaallasten, personeelsbesparing e.d. – per saldo € 550.000 per jaar als extra last op de begroting van de fusiegemeente blijft drukken;
- het blijkt dat verkoop/verhuur van de oude panden zeer moeilijk ligt omdat in de praktijk blijkt dat voormalige gemeentehuizen (die vaak ook nog een monumentenstatus hebben) slechts tegen zeer veel kosten – het welk de opbrengsten dus in belangrijke mate 'drukken' – geschikt kunnen worden gemaakt voor andere gebruiksdoeleinden. Zo raamt de gemeente Lansingerland aan netto opbrengst voormalige gemeentehuizen € 4,6 miljoen tegen nieuwbouwkosten gemeentehuis € 32,7 miljoen.

De in het BMC-rapport gehanteerde aanname dat circa 50% van de realisatiekosten van het nieuwe pand (in het BMC-rapport geraamd op € 40 miljoen) kan worden gefinancierd uit de verkoop/verhuur van de oude panden (derhalve € 20 miljoen) blijkt in de praktijk dus veel meer een 'wishful thinking' te zijn;

e. vervallen vaste bijdrage Algemene uitkering

Wij hebben vraagtekens om binnen de eerste reguliere mjb-cyclus van de gefuseerde gemeente de vervallen vaste bijdrage van de Algemene uitkering te elimineren zoals gesteld op blz. 47. Zo gaat de gemeente Zuidplas er vanuit dat van deze terugval van de Algemene uitkering (één in plaats van drie vaste bedragen) ten hoogste 70% kan worden gecompenseerd door lagere uitgaven. Daarbij komt in ons geval nog eens het gegeven dat de integratie van diverse bedrijfsonderdelen door middel van de Gemeenschappelijke Regeling K5 nu al heeft geleid tot efficiencyvoordelen die normaliter pas na een fusie kunnen worden "ingeboekt".

Deze recente ervaringscijfers afzettend tegen de op blz. 47 van het BMC-rapport vermelde becijfering geven ons aanleiding tot nader overleg hierover met de provincie en BZK tot nadere afstemming. Wij denken hierbij concreet aan de winst die de herindeling de Algemene uitkering oplevert. Deze dient terug te vloeien naar de Krimpenerwaard.

f. frictiekosten(vergoeding)

Wij willen nog stil staan bij de frictiekosten waarvoor de fusiegemeenten op basis van de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling een tegemoetkoming via de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds ontvangen. Het gaat hierbij om een bedrag van in totaal ruim € 16,6 miljoen. Zo op het eerste gezicht een fors bedrag maar, zoals tijdens de bijeenkomst op 27 april jl. terecht door Gedeputeerde Van Engelshoven-Huls opgemerkt, de fusiegemeenten hebben dit bedrag volledig nodig om de kosten, die voortvloeien uit het fusieproces, op te vangen. Wat tijdens de bijeenkomst onderbelicht is gebleven is het gegeven dat de frictiekostenvergoeding moet worden 'voorgeschoten' en pas na de fusie in 4 jaar (40-20-20-20%) wordt uitbetaald.

In de brief van 26 april 2010 van Gedeputeerde Van Engelshoven-Huls wordt aangegeven dat GS in hoofdstuk 6.3 van het Herindelingsontwerp een bijdrage wil leveren. Indien dit een bijdrage in financiële zin is betekent dit dat de eerste jaren na de fusie voor de nieuwe gemeente het geprognosticeerde renteverlies (bij een rekenrente van 5% en afhankelijk van het moment van uitbetaling) van € 800.000 + € 500.000 + € 330.000 + € 165.000 = € 1.795.000 voorkomen zou kunnen worden..

Hierbij komen kosten welke ook ten laste van de frictiekosten worden gerekend: de kosten van voorbereiding (plan van aanpak, projectleiding en ondersteuning), personeelskosten (wachtgelden¹ bestuurders en personeel, werving en selectie, reiskosten dislocaties, inhuur van personeel omdat 'de winkel open moet blijven'), automatisering¹ (conversie naar nieuwe systemen, bekabeling e.d.) en overige kosten zoals communicatie, voorlichting en archieven, maar dat de kosten van meubilair, nieuw gemeentehuis, hogere salariskosten e.d. ten laste van de reguliere gemeentebegroting moeten worden gebracht.

In de praktijk blijkt dat de frictiekostenvergoeding voldoende is om de kortlopende fusiekosten te compenseren maar zeker niet de langlopende kosten zoals huur bedrijfsruimte en wachtgelden. Voor wat betreft deze laatste kostenpost nog het volgende. Zowel in het Herindelingsontwerp als in de Wet Arhi wordt gesproken over wachtgelden.

Dit geldt echter alleen bestuurders. Wachtgeld is namelijk niet meer van toepassing op ambtelijk personeel dat wordt ontslagen na 1 januari 2001. Daarvoor geldt een ww- en aanvullende ww-uitkering, waarvoor gemeenten overigens zelf geheel risicodragend zijn. Op dit punt is de Wet Arhi dus niet meer actueel. De ww-uitkering heeft verder directe gevolgen voor de pensioenopbouw van betrokkenen en vanuit de ww-positie is er ook geen mogelijkheid gebruik te maken van de FPU-regeling. Een en ander kan tot gevolg hebben dat – zeker bij een wat 'vergrijzend' ambtenarenbestand – dat de vakbonden bij de fusie van

¹ Deze kosten mogen slechts voor 50 % van het fusiebudget komen.

gemeenten geen gedwongen ontslagen accepteren en dat een gedwongen vertrek van ambtelijk personeel alleen mogelijk is via een vaststellingsovereenkomst waar zeer veel middelen mee zijn gemoeid.

Tot voor kort waren er voor ambtelijke medewerkers, die niets voor het meemaken van een fusieproces voelden of het vermoeden hadden bij de inpassing/plaatsing op de door hen gewenste functie binnen de nieuwe organisatie 'buiten de boot te vallen' voldoende mobiliteitsmogelijkheden elders. Daar werd ook vol gebruik van gemaakt. Zo startte de gemeente Lansingerland met 60 vacatures en de gemeente Zuidplas met 55 vacatures. Dat dit leidde tot zeer beperkte kosten wegens ontslaguitkeringen is daaraan inherent. Op dit moment zijn door de financiële crisis en de mogelijke verlaging van de Algemene uitkering de mogelijkheden voor ambtelijke medewerkers om bij een andere gemeente een passende functie te vinden afgenomen en is de kans aanwezig dat bij fusie van de K5-gemeenten de ontslaguitkeringen voor met name management, waarvan er na de fusie velen hun huidige functie zullen kwijtraken, op een hoger bedrag zullen uitkomen dan bij eerdere gemeentelijke herindelingen het geval was.

Dat door of ondanks mobiliteitsbeperkingen de druk om gekwalificeerd personeel van buiten de eigen organisaties aan te nemen, zal toenemen is echter ook een gegeven. Immers, een bestuurskrachtiger organisatie wordt slechts gedeeltelijk bereikt door de kwantiteit (som van de medewerkers) maar veel meer door de toename van kwaliteit, die niet in alle gevallen – zo gebiedt de eerlijkheid te zeggen – bij de huidige medewerkers beschikbaar is: de opschaling van de gemeente betekent automatisch andere strategische uitgangspunten en andere kwaliteitsnormen waardoor niet direct van het aspect 'mens volgt functie' mag worden uitgegaan.

Gezien de brief van 26 april 2010 gaan wij er van uit dat - gezien de ervaring in de onlangs heringedeelde gemeente Zuidplas - de Provincie en het Ministerie ons tegemoet willen komen in de hoge frictiekosten

g. effect op woonlasten

Het Herindelingsontwerp staat uitvoeriger stil bij het effect op woonlasten als gevolg van het samengaan van de K5-gemeenten (blz. 45 Herindelingsontwerp). Het effect wordt door Gedeputeerde Staten echter wel heel eenvoudig berekend, te weten harmonisatie door middel van de berekening van een gemiddeld tarief, waardoor de woonlasten voor de inwoners van één kern stijgen en zich er voor de overige Krimpenerwaardbewoners een (lichte) daling van de tarieven aftekent.

Wij kunnen ons enerzijds nauwelijks voorstellen dat de gemeenteraad van de nieuwe K5-gemeente alleen de inwoners van de ene kern met fors hogere woonlasten confronteert (6,9%) en deze meeropbrengst laat terugvloeien naar de overige inwoners van dezelfde K5-gemeente, anderzijds omdat deze methodiek niet opgaat in een (fusie)gemeente die wordt geconfronteerd met een financieel zorgelijke situatie. Dan geldt voor alle inwoners eerder een toename van de woonlastendruk dan enkel en alleen een gelijktrekking van tarieven met de positieve en negatieve consequenties van dien.

Ter afsluiting

Wij komen tot een afsluiting waar het gaat om de financiële positie van een K5-gemeente in relatie met wat hierover is opgemerkt in Herindelingsontwerp versus het BMC-rapport.

Wij constateren meer zorgen rond de financiële situatie van her in te delen gemeenten. Uit publicaties in de vakpers blijkt dat de zes fusiegemeenten die per 1 januari 2010 zijn gevormd (Peel en Maas, Venlo, Horst a/d Maas, Venray, Oldambt en Zuidplas) allen te maken hebben met een aanzienlijk begrotingstekort. Ook eerdere fusies in West-Friesland laten dit beeld zien met in alle gevallen als één van de belangrijke oorzaken de relatief lagere Algemene uitkering uit het Gemeentefonds, o.a. doordat na de fusie slechts één keer het basisbedrag wordt ontvangen.

Op grond van dit geactualiseerde en verder uitgewerkte BMC-rapport constateren wij:

1. dat de K5-gemeenten de eerstkomende jaren in werkelijkheid te maken zouden kunnen krijgen met een in totaliteit tot minimaal € 4 miljoen per jaar oplopend begrotingstekort ten gevolge van de huidige financiële crisis en teruglopende accessen van het gemeentefonds (zie punt a.), alsmede aanzienlijke extra stortingen in de onderhoudsvoorzieningen wegen, rioleringen enz. (zie punt b.).

Nadrukkelijk stellen wij hierbij dat de Krimpenerwaard zich met name bij punt a niet in een uitzonderingspositie bevindt. Alle gemeenten hebben te maken met deze problematiek.

2. dat de nieuwe K5-gemeente wordt geconfronteerd met voorshands niet door Rijk of Provincie compensabele kosten die rechtstreeks verband houden met effectuering van de herindelingsvariant K5-gemeente (zie de punten c. tot en met g.) ter grootte van ca € 6 miljoen bij aanvang fusie.

Laatstgenoemde bedragen, die dus alleen betrekking hebben op de punten c. tot en met g., zijn als volgt opgebouwd:

Onderdelen:	Kosten 1 ^o jaar na fusie (x € 1.000)	
- = kostenstijging/afname inkomsten		
+ = kostenbesparing		
<u>Fusie gerelateerde kosten</u>		
- Salarissen	-2.500	
- Loosom bestuur + griffie	712	
- Nieuwe huisvesting	- 300	structureel oplopend tot ca - 2.000
- Algemene uitkering (vervallen vaste bijdrage)	-1.460	
- Voorfinanciering frictiekosten	- 800	structureel (in 4 jaar) aflopend tot 0
- Wachtgeld, ontslagvergoedingen,	-1.500	structureel aflopend tot 0
	<hr/>	
totaal fusie gerelateerde meerkosten	-5.848	

Voor alle duidelijkheid: het gaat hier om **structurele** kosten.

Op het onderdeel **incidentele** kosten zijn wij onder het kopje frictiekosten al uitgebreid ingegaan.

Tellen wij bij de laatstgenoemde fusiegerelateerde kosten ook nog eens de € 4 à € 5 miljoen, nodig om de verwachte begrotingstekorten weg te werken en de onderhoudsvoorzieningen op een financieel verantwoord peil te brengen, dan kunnen wij niet anders dan persisteren in de conclusie dat de financiële positie van een K5-gemeente nadrukkelijk aandacht vraagt en dat in het BMC-rapport zeker niet – zoals Gedeputeerde Staten stellen op blz. 46 – wordt uitgegaan van een verkeerde voorstelling van zaken.

De heer Van Straalen deelt mee dat, nadat Gedeputeerde Staten een herindelingontwerp hebben vastgesteld, belanghebbenden op basis van de Wet Algemene Regels Herindeling (Arhi), een wet die door het parlement is vastgesteld, acht weken de tijd hebben om een zienswijze in te dienen. Een zienswijze is een formele reactie op een besluit van GS. Ook zij die met de herindeling instemmen, kunnen hun zienswijze kenbaar maken. In een zienswijze kunnen indieners GS ook op een aspect dat samenhangt met het voorstel, maar waaraan volgens hen te weinig of geen aandacht zou zijn besteed, wijzen. De zienswijze kan per brief worden ingediend of door een formulier op de website van de provincie in te vullen en naar de provincie te verzenden. Van belang is in de zienswijze het adres van de opsteller te vermelden zodat de provincie kan bevestigen dat de zienswijze is ontvangen en er een reactie op kan geven. De zienswijzen en de antwoorden daarop van de provincie worden een onderdeel van de te volgen procedure zodat Provinciale Staten, minister en de Tweede en Eerste Kamer kunnen kennisnemen van de zienswijzen.

3. Toelichting van de gedeputeerde op de gemeentelijke herindeling

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland hebben aan de betreffende gemeenten en aan Provinciale Staten voorgesteld de vijf gemeenten in de Krimpenerwaard – Bergambacht, Nederlek, Vlist, Ouderkerk en Schoonhoven – per 1 januari 2013 tot één gemeente samen te voegen. Die nieuwe gemeente zal circa 55.000 inwoners tellen en taken die voor het gebied van belang zijn op een goede wijze kunnen vervullen.

Voorafgaand aan het formulieren van dit voorstel is een traject doorlopen waarin:

- met de vijf gemeenten is gesproken over de vraag of zij hun taken in de komende jaren op een goede en effectieve wijze kunnen uitvoeren;
- gemeenten is gevraagd een visie te ontwikkelen over hun bestuurlijke toekomst;
- gelijktijdig voor de vijf gemeenten een bestuurskrachtonderzoek is uitgevoerd om vast te kunnen stellen welke taken goed en welke minder goed worden uitgevoerd;
- de gemeente is gevraagd of zij zich herkennen in de uitkomst van dat onderzoek;
- is bekeken op welke wijze het samenwerkingsverband van de vijf gemeenten functioneert;
- uit de bestuurskrachtmeting is gebleken dat veranderingen noodzakelijk zijn en dat de gemeenten geen eenduidige visie op de bestuurlijke toekomst hebben;
- de commissie Leemhuis is gevraagd een oordeel te geven over de uitkomsten van de bestuurskrachtonderzoeken en de verschillende visies die gemeenten over de bestuurlijke toekomst hebben;
- door die commissie is voorgesteld naast de vijf gemeenten ook de gemeente Krimpen aan den IJssel in het proces te betrekken;
- met de Colleges van B&W van de zes gemeenten is gesproken;
- op basis van de standpunten van deze zes gemeenten en ervaringen elders in de provincie is geconcludeerd dat een herindeling noodzakelijk is.

Het voorstel van GS zal vervolgens in Provinciale Staten, de Tweede en de Eerste Kamer worden besproken.

4. Vragen van inwoners van de vier gemeenten

Nb: De vragen en opmerkingen van aanwezigen zijn hieronder cursief weergegeven. De gedeputeerde geeft antwoord op vragen.

De toekomstige opgaven van de nieuwe gemeente

De heer Versluis uit Stolwijk meent dat de conclusie van de commissie Leemhuis haaks staat op het standpunt van GS. In de Informatiekrant is gesteld dat het een onafhankelijke commissie zou zijn. In het voorstel van GS

is op blz. 27 echter te lezen dat de commissie de opdracht had te onderzoeken op welke wijze het tot een herindeling zou kunnen komen. Daaruit blijkt dat ongeacht of de samenwerking voldoende was of niet, er een herindeling zou moeten komen en dat is haalbaar. Het instellen van een dergelijke commissie die een antwoord op een vraag moet geven is een gangbare strategie. Overigens vindt hij de informatiekraant een propogandakraant van de provincie.

GS stellen in hun rapport ook dat de Tweede Kamer zal vragen waarom er niet is gekozen voor een verbreding en intensivering van de samenwerking die volgens afspraak minimaal tot 1 januari 2013 zou worden gecontinueerd. De samenwerking zou een alternatief voor een herindeling zijn, behoort een volwaardige kans te krijgen en mag niet worden getraineed. In 2009 is GS echter al begonnen met dit proces dat tot een herindeling moet leiden. De gemeenten werken op vijf kerntaken samen en verdelen deze vijf taken over de vijf gemeenten. Dat is goedkoper dan het zelfstandig uitvoeren van die taken en gemeenten blijven zelfstandig hetgeen belangrijk is. De gemeentebesturen blijven dan verbonden met de inwoners van de gemeente wat essentieel is voor een democratie.

Naast deze vorm van centralisatie van het bestuur, zullen taken vanuit het Rijk naar de gemeenten overgaan.

GS beweren dat de vorming van één gemeente van belang is voor het beheer van het watersysteem. Het beheer van het watersysteem is een taak van de Waterschappen en het Hoogheemraadschap en niet van de gemeenten. In de Informatiekraant wordt beweerd dat er nu geen sprake van veiligheid zou zijn; dat is niet juist. De gemeenten hebben de procedures, draaiboeken en protocollen op orde. Op kleine punten zijn verbeteringen mogelijk. Verbetering van de veiligheid is geen argument voor een herindeling.

Reactie Gedeputeerde

Er is een eerste Informatiekraant met algemene informatie over de gemeentelijke herindeling en de rol van de provincie daarin uitgegeven. GS zijn van mening dat inwoners van de Krimpenerwaard het recht hebben te weten welke visie GS over deze herindeling hebben en die visie is in de tweede Informatiekraant uiteengezet. Die visie is niet objectief. Er kunnen nog alternatieven aan de orde komen zoals de samenwerking. Daarbij moet dan wel rekening worden gehouden met het gegeven dat de gemeenten na jaren van discussie geen overeenstemming hebben weten te bereiken over de wijze waarop kan worden samengewerkt en welke taken gezamenlijk kunnen worden gedaan. Er zijn gemeenten die de samenwerking willen intensiveren en er zijn gemeenten die nadelen zien in die samenwerking. Een nadeel van samenwerking is dat niet meer de gemeenteraden besluiten nemen maar dat de besluitvorming overgaat naar het bestuur van de K5-samenwerking. Dat bestuur staat verder weg van inwoners van de streek dan het eigen gemeentebestuur en er zijn aanzienlijke kosten gemoeid met de organisatie van die samenwerking. Er zijn ook gemeenten die de voorkeur geven aan een alternatief; samengaan. Bij de vorming van één gemeente kunnen inwoners hun gemeentebestuur kiezen dat de belangen van het hele gebied behartigt. De vorming van één gemeente is eenvoudiger dan een samenwerkingsverband en heeft effecten op de veiligheid. Het komt weinig voor dat een gemeenteraad, te weten Ouderkerk, de uitspraak doet dat fuseren onontkoombaar is en die uitspraak hebben GS vernomen.

GS beschouwen het als een goede ontwikkeling als er taken vanuit het Rijk en provincie naar gemeenten worden gedecentraliseerd. De gemeenten staan immers het dichtst bij de inwoners van de gemeente. In de toekomst zullen gemeenten steeds meer taken moeten uitvoeren. Daarop moeten gemeenten zijn berekend. Gemeenten die voor een herindeling kiezen of daarover genuanceerd denken, zullen de decentralisatie van taken in hun oordeel hebben betrokken. Samenwerking in K5-verband zou mogelijk zijn. Voorbeelden van samenwerking tussen gemeenten in Zuid-Holland zijn aan te wijzen; een daarvan laten de

vijf gemeenten op Voorne-Putten zien. Als gemeenten gezamenlijk tot zo'n standpunt komen, bemoeien GS zich daar niet mee. Die situatie doet zich zoals hiervoor al is aangegeven, in de Krimpenerwaard niet voor.

De heer Versluis benadrukt dat de huidige gemeenteraden ook door de inwoners van de gemeenten op een democratische wijze zijn gekozen. Enkele gemeenten hebben hun positie bepaald nadat zij met enkele problemen werden geconfronteerd.

Kan een uitleg worden gegeven aan de volgende zin: "Het gros van de toekomstige opgaven heeft als schaal een groot deel van de Krimpenerwaard."

Reactie Gedeputeerde

De vijf gemeenten hebben een aantal kenmerken gemeen:

- de ligging in het Groene Hart;
- de problemen van de kernen en het behoud van voorzieningen in kernen;
- de woningvoorraad en de mate waarin die is afgestemd op inwoners van de gemeenten;
- de situering van bedrijventerreinen;
- het Veenweidepact;
- de ontwikkeling van de recreatie en het toerisme.

Dat zijn opgaven op de schaal van de Krimpenerwaard waarvoor beleid voor het hele gebied moet worden ontwikkeld. Voor het laatste onderwerp is er het Recreatieschap waarin zes gemeenten zijn vertegenwoordigd die daarin een bijdrage moeten leveren. Het is voor het gebied beter als er één gemeente besluiten op die terreinen neemt waarbij de belangen van het gehele gebied tegen elkaar worden afgewogen.

Als deze vijf gemeenten moeten fuseren, is het een gemiste kans dat Krimpen aan den IJssel niet in deze fusie wordt betrokken. Waarom die gemeente niet in deze fusie is betrokken, wordt in de stukken niet verklaard. Het komt voor dat als gemeenten fuseren, de nieuwe gemeente na enige tijd weer met een fusie worden geconfronteerd. Dat zou ook nu kunnen gebeuren. Ook het onvermijdelijk zijn van deze fusie, komt in de stukken onvoldoende tot uitdrukking.

Reactie Gedeputeerde

Krimpen aan den IJssel is in de Arhi-procedure betrokken en met het College van die gemeente zijn gesprekken gevoerd. Met de vijf andere gemeenten en belanghebbenden is over de positie van Krimpen aan den IJssel gesproken. Daaruit is gebleken dat het merendeel van de gemeenteraad van Krimpen aan den IJssel, de Stadsregio Rotterdam, het samenwerkingsverband Midden-Holland en de Veiligheidsregio, geen voorstander van het betrekken van Krimpen aan den IJssel, de K6-variant, in deze fusie zijn. De conclusie is dat daarvoor geen draagvlak bestaat. Als desondanks Krimpen aan den IJssel in deze fusie betrokken zou worden, ontstaat er een probleem met de regiovorming. De grens van de Stadsregio Rotterdam kan niet dwars door een gemeente lopen; dat zou tal van complicaties opleveren. Gezien de positie van Krimpen aan den IJssel in de Stadsregio is het onvermijdelijk dat deze vijf samenwerkende gemeenten fuseren. Zij erkennen dat zij gemeenschappelijke belangen hebben. Aan het College van B&W van Krimpen aan den IJssel is gevraagd zich te oriënteren op de Stadsregio Rotterdam.

Een fusie is onvermijdelijk gezien de ervaring die tijdens gesprekken met de vijf gemeenten zijn opgedaan. Bijna alle gemeenten zijn ervan overtuigd dat er een verandering moet komen.

Kan een reactie worden gegeven op de stelling dat draagvlak voor de gemeentelijke herindeling ontbreekt? Er bestaat slechts draagvlak voor het behoud van de zelfstandigheid van de vijf gemeenten. Heeft de provincie

begrip voor de vrees van bewoners dat voorzieningen zoals bibliotheek en zwembad in kernen zullen verdwijnen? Kan die vrees worden weggenomen?

Reactie Gedeputeerde

Met de colleges van B&W is gesproken over hun visie op de bestuurlijke toekomst van de vijf gemeenten. De visie van gemeenten over hun toekomst lopen uiteen. Er zijn gemeenten die kiezen voor samenwerking en er zijn gemeenten die kiezen voor een herindeling maar dan wel voor een andere variant dan GS voorstellen. Er is geen enkel model dat gezamenlijk wordt onderschreven of waarvoor draagvlak bestaat. Kan alsnog een alternatief worden aangegeven waarvoor wel draagvlak bestaat? Voor het zelfstandig blijven voortbestaan is geen draagvlak.

Er zijn op dit moment meerder zwembaden in de gemeenten die door vrijwilligers worden opgehouden. Wellicht zal de nieuwe gemeenteraad besluiten nemen over het ophouden van zwembaden. Ook als de huidige vijf gemeenten blijven voortbestaan, kan niet worden gegarandeerd dat over 10 jaar deze voorzieningen nog aanwezig zijn. De nieuwe gemeente zal beslissen welke voorzieningen zullen blijven en zal trachten de voorzieningen op een redelijke manier over het gebied te spreiden.

De fusie zou per 1 januari 2013 een feit moeten zijn en daarvoor zouden in 2012 gemeenteraadsverkiezingen moeten worden gehouden. Is bewust voor dit tijdsplan gekozen? Een fusie zou ook mogelijk zijn na afloop van deze raadsperiode waarbij dan met de verkiezingen in 2014 de nieuwe gemeenteraad kan worden gekozen.

Reactie Gedeputeerde

Er is gekozen voor een tijdsplan waarbij zo spoedig mogelijk deze nieuwe gemeente wordt gevormd. Conform de Wet Arhi moet nadat Provinciale Staten dit herindelingsontwerp hebben goedgekeurd, het voorstel naar de minister, Ministerraad, Tweede en Eerste Kamer. Die procedure vergt de nodige tijd en als gevolg daarvan kan de fusie niet eerder dan de voorgestelde datum een feit zijn. Het verdient de voorkeur deze procedure zo snel mogelijk te doorlopen waardoor een fusie per 1 januari 2013 een feit kan zijn. Dit is mede in het belang van hen die bij de gemeenten werken.

De financiële gevolgen van een herindeling

De begrotingen en de meerjarenbegrotingen van gemeenten zijn bestudeerd en er is beoordeeld op welke wijze de nieuwe gemeente financieel van start zal gaan. In de komende periode, tot aan de start van de nieuwe gemeente, zal de provincie toezicht houden op de financiële positie van de huidige vijf gemeenten. Aan de huidige gemeenten is gevraagd een sluitende meerjarenbegroting op te stellen. Dat kan tot gevolg hebben dat sommige gemeenten de komende jaren moeten bezuinigen. Tevens is bekeken wat de hoogte van de uitkering aan de nieuwe gemeente uit het gemeentefonds zal zijn. Die uitkering betreft een rijksuitkering en moet met de gemeentelijke belastingen voldoende zijn voor een goede financiële start van de nieuwe gemeente. Ook is de gemeentelijke lastendruk beoordeeld en is bekeken op welke wijze deze lasten zich voor de inwoners van de huidige gemeenten zullen ontwikkelen.

De heer De Joode uit Gouderak merkt op dat in 1985 die gemeente met de toenmalige gemeente Ouderkerk is samengevoegd. Bij een samenvoeging van gemeenten wordt verondersteld dat daarmee de efficiency wordt bevorderd en kosten worden bespaard. Dat was bij die fusie in 1985 niet het geval. Er was dan wel een burgemeester minder nodig, maar er kwam een wethouder bij en het aantal ambtenaren nam toe. Is het juist dat de K5-samenwerking door de gemeenten en

niet door de provincie is geïnitieerd? Werd die samenwerking beïnvloed door de Wet Arhi?

Reactie gedeputeerde

In de eerste jaren na een herindeling worden door de nieuwe gemeente meer kosten gemaakt. Voor die hogere kosten heeft het ministerie van BZK een vergoedingsregeling opgesteld waardoor er voor de nieuwe gemeente € 16 miljoen beschikbaar komt.

Een fusie beoogt niet zozeer dat gemeenten goedkoper maar wel beter zullen functioneren en zij taken waarvoor de gemeente verantwoordelijk is op een betere wijze zal kunnen uitvoeren. Uit een onderzoek onder gemeenten die zijn gefuseerd, is gebleken dat gemeenten voordat zij fuseerden bepaalde taken niet uitvoerden. Daardoor kan een gemeente wel goedkoop werken maar een dergelijke situatie is ongewenst.

De gedeputeerde heeft opgemerkt dat er aanvankelijk meer kosten zullen worden gemaakt maar dat die kosten later zullen dalen. Voor inwoners is het essentieel te weten wat deze fusie hen uiteindelijk zal kosten. Wat de huidige -gemeentelijke belastingen zijn is bekend. Gevreesd wordt voor stijging van die lasten.

Reactie Gedeputeerde

Als gemeenten fuseren, zullen gemeentelijke organisaties worden samengevoegd, moeten computersystemen op elkaar worden afgestemd, afdelingen worden samengevoegd, kan een nieuw gemeentehuis noodzakelijk zijn en zullen ambtenaren ergens moeten worden gehuisvest. Die kosten zal de nieuwe gemeente moeten maken. Die kosten worden frictiekosten genoemd en worden op basis van de eerder genoemde Wet Arhi door het Rijk vergoed.

Of de kosten voor inwoners zullen toenemen of dalen is niet zeker. Nu bestaan er per gemeente verschillen in de gemeentelijke belastingen omdat die belastingen door elke gemeenteraad apart worden vastgesteld. Als de gemeenten fuseren, komt er één gemeenteraad en die zal de hoogte van de gemeentelijke belastingen vaststellen. De hoogte van die belastingen zal afhankelijk zijn van het voorzieningenniveau in de nieuwe gemeente en de wijze waarop die voorzieningen worden gefinancierd. Die nieuwe belastingen zullen een gemiddelde zijn van wat nu wordt geheven en dat betekent dat voor inwoners van een gemeente die lagere belastingen heft dan dat gemiddelde de lasten zullen stijgen en dat voor inwoners van een gemeente met hogere belastingen dan dat gemiddelde de lasten zullen dalen. Bij het kiezen van de nieuwe gemeenteraad kan het uitbrengen van de stem worden beïnvloed door de visie van de partij waarop wordt gestemd op de gemeentelijke belastingen.

In opdracht van gemeenten is door BMC een rapport opgesteld waaruit blijkt dat de nieuwe gemeente bij de start zal worden geconfronteerd met een structureel tekort van ten minste € 7 miljoen ofwel € 155,= per inwoner ofwel € 600,= per jaar voor een gezin. Is dat rapport juist? De provincie komt uit op geen tekort. Kan de provincie garanderen dat er geen tekort zal zijn bij de start van de nieuwe gemeente? De vrees bestaat dat de huidige voorzieningen die zijn gerealiseerd doordat de huidige gemeente het van belang achtte daaraan geld te besteden, door het nieuwe bestuur dat uit managers zal bestaan, zullen verdwijnen. Voorzieningen in kernen, zoals de bibliotheek, zullen verdwijnen omdat gelden ergens anders aan moeten worden besteed.

Reactie Gedeputeerde

De provincie heeft dat rapport bestudeerd en de conclusies van BMC vergeleken met de resultaten van het eigen onderzoek.

Bij het rapport van BMC kunnen de volgende kanttekeningen worden geplaatst:

1. BMC is er niet van uit gegaan dat de gemeenten tot 1 januari 2013 structureel een dekkende meerjarenbegroting moeten hebben.
2. BMC gaat uit van de huidige situatie en houdt geen rekening met de correctie die de gemeenten bij de laatste begrotingsbehandeling hebben toegepast.
3. BMC houdt geen rekening met een veranderend uitgavenpatroon bij gemeenten.

Het veronderstelde tekort dat BMC heeft berekend is daarmee niet correct en is door de provincie weerlegd. Op basis van het onderzoek van de provincie zal de nieuwe gemeente op financieel gebied een goede start maken.

De provincie kan niet garanderen dat er geen financieel tekort zal zijn omdat de provincie geen besluiten kan nemen over het financiële beleid van de gemeente. De provincie zal er wel op toezien dat de gemeenten de komende jaren een sluitende begroting zullen hebben. De inwoners van de Krimpenerwaard kiezen een nieuwe gemeenteraad die keuzes zal maken omtrent het financiële beleid, de hoogte van de gemeentelijke belastingen en besteding van inkomsten. Het blijkt nu al dat de vijf gemeenten met moeite voorzieningen als een bibliotheek in de kernen kunnen handhaven. Het niet kunnen behouden van zo'n voorziening heeft dan ook geen relatie met de plannen voor een gemeentelijke herindeling.

Welk van de vijf gemeenten is een artikel 12-gemeente? Is Ouderkerk geen artikel 12-gemeente?

Reactie Gedeputeerde

Geen enkele gemeente is een artikel 12-gemeente. Een dergelijke gemeente heeft financiële ondersteuning van het Rijk nodig.

Ouderkerk was een artikel 12-gemeente maar is dat niet meer.

De heer De Prieëlle, waarnemend burgemeester van Ouderkerk, deelt mee dat de gemeente een krap sluitende begroting, meerjarenbegroting en een sluitende rekening heeft. Dat is mede mogelijk dank zij een extra uitkering uit het gemeentefonds vanwege de slechte bodemstructuur. De gemeente acht het niet mogelijk dat zij de komende 10 jaar zelfstandig kan blijven. In de komende jaren zal een fusie met andere gemeenten onvermijdelijk zijn. De meerderheid in de gemeenteraad is van mening dat samenwerking gericht moet zijn op de vorming van één gemeente in de Krimpenerwaard. De meerderheid in de raad heeft het College opgedragen werkzaamheden te verrichten om tot een fusie te komen. In het belang van de inwoners van het gebied moet worden getracht te komen tot een goede gemeente die de toekomstige taken aan kan.

Wat wordt bedoeld met de opmerking dat vanwege de slechte bodemgesteldheid een extra uitkering uit het gemeentefonds wordt verkregen. Die bodemgesteldheid is hetzelfde als elders in de Krimpenerwaard. Er is sprake van achterstallig onderhoud van wegen in de gemeente Ouderkerk.

De heer De Prieëlle deelt mee dat als structurele factoren de inkomsten of uitgaven van de gemeente verstoren, een verzoek om een extra uitkering uit het gemeentefonds kan worden gedaan. Een dergelijke aanvraag wordt zorgvuldig beoordeeld. De bodemgesteldheid in de gemeente Ouderkerk is zo'n verstorende factor. Er zal door de bodemgesteldheid in de komende jaren veel meer aan het onderhoud van wegen moeten worden uitgegeven dan bij andere gelijksoortige gemeenten het geval is. Wat de gemeente extra krijgt, gaat ten koste van andere Nederlandse gemeenten. Vandaar die zorgvuldig gevolgde procedure. Het is mogelijk dat als gevolg van het financiële tekort dat de gemeente had, onderhoud aan wegen achter is gebleven.

Op 25 maart 2010 heeft een artikel in de krant gestaan waarin wordt gerefereerd aan het onderzoek naar gemeentelijke herindelingen gehouden door de heer Allers, directeur van het economisch onderzoeksinstituut Coelo

verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen. Uit dat onderzoek blijkt dat de kosten voor de ambtelijke organisatie structureel hoger zullen zijn dan voor de herindeling. Dat betekent dat de lasten voor burgers structureel hoger zullen worden.

Reactie Gedeputeerde

Zoals al eerder is gesteld zal niet goedkoper worden gewerkt. De nieuwe gemeente zal taken gaan uitvoeren die niet door de huidige vijf gemeenten zijn uitgevoerd en professionelere ambtenaren aantrekken die meer salaris zullen ontvangen. Het is daardoor niet uit te sluiten dat, zoals ook uit dat onderzoek blijkt, de totale loonkosten voor de ambtelijke organisatie zullen toenemen. Daarnaast zullen de bestuurskosten afnemen omdat er nog slechts één burgemeester, één gemeentesecretaris, één griffier, minder wethouders, minder wethouders met wachtgelden, minder raadsleden en minder gemeentehuizen zullen zijn. Ook zal het samenwerkingsverband wat ook kosten met zich meebrengt verdwijnen. Het is van belang dat de huidige vijf gemeenten de komst van de nieuwe gemeente en de taken die zij zal hebben te vervullen, goed voorbereiden. Daarbij moet worden beseft dat het niet lang duurt voordat de nieuwe gemeente zal zijn gevormd.

Gezien de grote bezuinigingen die zullen worden opgelegd, is het verstandiger te wachten met deze herindeling.

Reactie Gedeputeerde

Het Rijk zal bezuinigen en ook de provincies en gemeenten een taakstelling opleggen. Het geld dat in het provincie- en gemeentefonds zal worden gestort zal afnemen. Of de Krimpenerwaard vijf of één gemeente telt, maakt op het bedrag dat zal worden bezuinigd geen verschil. Dat is dan ook geen reden om de gemeentelijke herindeling uit te stellen.

Cultuur en identiteit

Over cultuur en identiteit van de kernen en gemeenten in de Krimpenerwaard zijn geen specifieke vragen gesteld.

Overige vragen

De heer De Jooode merkt op dat al 30 jaar wordt gesproken over een rondweg rond Gouda. Die weg wordt nu op het grondgebied van de gemeente Gouderak aangelegd.

Het Veenweidepact beoogt door van een deel van de Krimpenerwaard een moerasgebied te maken het toerisme te bevorderen. Die projecten komen niet tot stand door samenwerking van de gemeenten maar zijn aan bedrijven uitbesteed.

Als de fusie beoogt een tegenwicht te kunnen bieden aan gemeenten als Gouda, Rotterdam en Utrecht, zal dat een illusie blijken; dat zal niet lukken.

De vrees bestaat dat de provincie slechts plannen bedenkt zoals deze fusie omdat zij weinig anders te doen heeft. In sommige verkiezingsprogramma's wordt voorgesteld de provincies af te schaffen; dat lijkt een goede oplossing.

Reactie Gedeputeerde

De samenwerking kan niet door de provincie worden afgedwongen. De gemeenten besluiten tot samenwerking en bepalen welke taken gezamenlijk worden uitgevoerd.

De provincie gaat een inpassingsplan opstellen en over tot onteigenen om de randweg te kunnen aanleggen. Dat die weg er eindelijk komt, is een compliment voor GS.

Gezien de grondslag van de Krimpenerwaard, moet worden beoordeeld waar veeteelt mogelijk is. Daarnaast hebben stadsbewoners behoefte aan natuurgebieden voor recreatie. De provincie tracht een evenwicht te zoeken tussen de belangen van boeren en stads-

bewoners. De provincie werkt voor het Veenweidepact samen met de gemeenten. Dergelijke projecten zijn lastig te bespreken met bestuurders van verschillende gemeenten die elk opkomen voor de eigen belangen.

De provincie werkt niet alleen aan herindelingen. In de afgelopen vier jaar heeft de provincie naast de Krimpenerwaard alleen voor Goeree-Overflakkee gewerkt aan een samenvoeging van gemeenten. Daarnaast hebben gemeenten op vrijwillige basis gekozen om te fuseren. Dat betreft de gemeenten Lansingerland, Reeuwijk en Bodegraven, Rozenburg en Rotterdam, Westland en Midden Delfland. Gemeenten op Voorne-Putten zijn het onderling eens geworden over een vorm van samenwerking. De gemeenten Liesveld, Graafstroom en Nieuw Lekkerland hebben op eigen initiatief gekozen voor de vorming van één ambtelijke organisatie terwijl de gemeenten zelfstandig blijven. Die gemeenten zijn echter zelf tot de conclusie gekomen dat die vorm van samenwerking niet duurzaam is en hebben gekozen voor een fusie. Dat achten deze gemeenten eenvoudiger, doorzichtiger en gemakkelijker.

Het opheffen van provincies wordt niet door alle politieke partijen nagestreefd.

De provincies Zuid-Holland, Utrecht, Noord-Holland en Flevoland hebben bestuurskracht-onderzoek laten uitvoeren. De uitkomst daarvan kan een schaalvergroting tot gevolg hebben. Ook een bundeling met Waterschappen of Stadsregio's behoort tot de mogelijkheid. De provincie Zuid-Holland is daarvan een voorstander.

Is het juist dat de K5-samenwerking als gevolg van onderlinge onenigheid als mislukt moet worden beschouwd en ligt daarvoor de verantwoordelijkheid bij bestuurders van de gemeenten? Het hebben van draagvlak voor een voorstel is belangrijk. De gemeenten Vlist en Ouderkerk zijn tot de conclusie gekomen dat een herindeling noodzakelijk is. Politieke partijen hebben echter niet de mening van de bevolking hierover gevraagd en de Informatiekrant van de provincie bevat alleen positieve punten waaruit moet worden geconcludeerd dat besluiten al zijn genomen. De vijf gemeenten moeten zelfstandig blijven. Dan kan een inwoner de bestuurder van de gemeente op straat tegenkomen. Een gemeentebestuur dat op afstand van de burgers staat en bestaat uit managers, is ongewenst.

Reactie Gedeputeerde

Over de K5-samenwerking moet niet denigrerend worden gesproken. De vijf gemeenten werken nog steeds samen. De bestuurders van de K5-samenwerking zijn als wethouder verantwoordelijk voor de inbreng vanuit de eigen gemeente en streven het belang van de eigen gemeente na; dat is ook hun taak. Zij zijn gekozen en over de mate waarin zij voor de belangen van de eigen gemeente zijn opgekomen, worden zij door de gemeenteraad ter verantwoording geroepen. Daardoor is het niet eenvoudig om de belangen van de gehele Krimpenerwaard te behartigen. Na een fusie worden gemeenteraadsleden gekozen door de inwoners van de Krimpenerwaard en worden zij verantwoordelijk voor het hele gebied.

De opmerking over de bereikbaarheid en herkenbaarheid van het bestuur is juist. Als de nieuwe gemeente is gevormd, zal het aantal burgemeesters, wethouders en raadsleden afnemen waardoor de kans dat een inwoner van de Krimpenerwaard een wethouder op straat tegenkomt, zal afnemen. De nieuwe gemeenteraad zal daarvoor een oplossing moeten bedenken. Een mogelijkheid is het in elke kern of voor een aantal kernen het installeren van een dorpsraad. Er zijn gemeenten in het verleden gefuseerd die voor een dergelijke oplossing hebben gekozen.

Inwoners van een gemeente zullen op andere gronden dan de visie van die partij over herindeling op een politieke partij hebben gestemd. Politieke partijen hebben niet expliciet gevraagd naar de visie van inwoners van de gemeente over de herindeling.

Reactie Gedeputeerde

Elke gemeente kan bepalen op welke wijze zij inwoners betreft bij de herindeling. In Nederlek wordt een enquête onder de inwoners van die gemeente gehouden. Inwoners kunnen daarin hun voorkeur uitspreken voor het zelfstandig blijven voortbestaan van de gemeente, voor een fusie met Krimpen aan den IJssel, voor een fusie met de andere vier gemeente of voor samenwerking met die gemeenten.

Er zijn onlangs gemeenteraadsverkiezingen gehouden en de verkiezingsprogramma's van politieke partijen zijn bestudeerd. Daaruit blijkt dat sommige partijen voor een herindeling zijn en andere partijen daar tegen zijn. Het lijkt aannemelijk dat fusie of zelfstandig blijven voortbestaan een belangrijk thema is geweest bij deze verkiezingen.

De provincie heeft deze bijeenkomst belegd om de mening van inwoners van de Krimpenerwaard te vernemen en inwoners kunnen een zienswijze indienen. Die meningen worden gebundeld en worden met dit herindelingvoorstel voorgelegd aan Provinciale Staten en Tweede en Eerste Kamer. Dat is ook een draagvlak onderzoek. Er zijn nog geen alternatieven voor dit voorstel aangeboden die wel draagvlak hebben.

Alleen de gemeenten Vlist en Ouderkerk zijn voor een herindeling.

Reactie Gedeputeerde

Nederlek wenste tot voor kort met Krimpen aan den IJssel te fuseren maar heeft dat idee achter zich gelaten. In het Collegeakkoord van Schoonhoven is het standpunt van GS over de fusie opgenomen en is ook opgenomen dat standpunt nader uit te werken. Er is geen draagvlak voor één oplossing. Voor het voorstel van GS bestaat een zo groot mogelijk draagvlak. Er is geen alternatief dat kan rekenen op een groter draagvlak.

Een inwoonster van een kleine kern in de Krimpenerwaard vraagt waarop die angst voor een herindeling is gebaseerd. De voorzieningen in die kern zijn verdwenen omdat de inwoners van die kern niet naar de lokale winkels zijn gegaan. Als dat wel zou zijn gebeurd waren die winkels niet verdwenen. Is het een probleem om elders naar een bibliotheek te gaan? Die bibliotheken kunnen alleen met het geld dat daarvoor beschikbaar wordt gesteld, blijven voortbestaan. Als inwoners het belangrijk vinden dat elke gemeente zelfstandig blijft, hadden meer bewoners deze bijeenkomst moeten bijwonen. Van belang is een zienswijze in te dienen.

Wie bepaalt waar het nieuwe gemeentehuis zal worden gebouwd? Kan, zoals in de Zuidplas is gebeurd, de oude raad een dergelijk besluit nemen?

Reactie Gedeputeerde

De nieuwe gemeenteraad bepaalt waar als dat nodig is het nieuwe gemeentehuis zal komen. Een besluit over de bouw van een nieuw gemeentehuis kan door de oude gemeenten worden voorbereid. In de eerste raadsvergadering van de nieuwe gemeente kan dan een keuze voor de locatie worden gemaakt.

Mevrouw De Vos was tegen de vorige herindeling en is nu voorstander van deze herindeling. Ruim 25 jaar geleden was Bergambacht ook betrokken bij een herindeling en toen was 95% van de inwoners van die gemeente tegen die herindeling. Daar werd toen tegen geprotesteerd maar dat zal nu niet meer gebeuren. Vijf jaar na die herindeling werd in bestuurlijk overleg al vastgesteld dat die herindeling te klein van omvang was omdat een aantal problemen niet met die herindeling was opgeheven. De ambtelijke organisatie was kwetsbaar omdat deze te klein was. Er was onvoldoende sprake van professionalisering van de ambtelijke organisatie omdat het niet mogelijk was professionele krachten aan te trekken die in grotere gemeenten meer verdienen. De inzet

van ambtenaren op de secretarieën wordt gewaardeerd. De argumenten als schaalvergroting en decentralisatie van taken naar gemeenten zijn wezenlijke argumenten voor schaalvergroting.

Het wordt gewenst dat de gemeenten kunnen rekenen op de bestuurskracht van de provincie. De provincie moet haar rug recht houden en niets anders besluiten. Het zou zeer worden betreurd als dat toch zou gebeuren. Het zou gewenst zijn als de negatieve gevoelens over deze herindeling worden omgezet in positieve gevoelens. De nieuwe organisatie moet door de kwartiermakers op een goede wijze worden voorbereid.

Naar aanleiding van dit onderzoek wordt gevraagd waarom weinig aandacht wordt besteed aan beschikbare alternatieven voor een herindeling zoals het BEL-model dat staat voor de samenwerking tussen de gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren.

Politieke partijen stellen in hun programma's voor de komende Tweede Kamerverkiezingen voor te bezuinigen op ambtelijke organisaties. Dat is een reden om deze herindeling uit te stellen.

Reactie gedeputeerde

Aan dat BEL-model is weinig aandacht besteed vanwege het onderscheid dat moet worden gemaakt tussen wat een provincie kan doen en wat gemeenten kunnen doen. De BEL-constructie is een ingewikkelde constructie omdat er in één gemeentehuis drie burgemeesters zijn en drie gemeentebesturen één ambtelijke organisatie moeten aansturen. Het is een oplossing waarvan wordt betwijfeld of die werkzaam is.

Is er een verklaring voor de geringe opkomst? Veel aanwezigen zijn tevens gemeenteraadslid in Bergambacht.

Reactie Gedeputeerde

Naast de herindeling in de Krimpenerwaard is er ook een herindelingsadvies voor de gemeenten op Goeree-Overflakkee. Voor de inwoners van die gemeenten is ook een informatieavond georganiseerd waar circa 130 inwoners van de betrokken gemeenten aanwezig waren. Voor de inwoners van de Krimpenerwaard zijn twee informatieavonden georganiseerd. De opkomst bij deze avond kan een indicatie zijn voor de mate waarin deze problematiek onder inwoners leeft. Als er veel bezwaren tegen de herindeling zouden zijn, zou de opkomst hoger zijn geweest. Voorstanders van de herindeling komen meestal niet op informatieavonden als deze.

De informatie in de Informatiekrant over Bergambacht en Nederlek is niet juist. In die krant is opgenomen dat Bergambacht onder voorwaarden voor de herindeling is.

Reactie Gedeputeerde

In het persbericht dat de gemeente Nederlek heeft uitgegeven worden twee standpunten weergegeven; een fusie met Krimpen aan den IJssel en behoud van zelfstandigheid. De informatie uit Nederlek is, als die van het College afkomstig is, anders dan die van de raad en nu anders dan een jaar geleden. Het college of de raad mogen uiteraard hun standpunt wijzigen en er kunnen verschillen optreden tussen de standpunten van de raad en het College. De informatie van GS over Nederlek is gebaseerd op het standpunt dat het College in het laatste gesprek met GS hebben weergegeven. Het College heeft inmiddels een ander standpunt ingenomen. De gemeenteraad van Nederlek zal dit voorstel van een zienswijze voorzien waarmee het definitieve standpunt van de gemeente bekend is.

Een inwoner van de gemeente Nederlek merkt op dat de gemeente duidelijk is over haar standpunt. De gemeente is in eerste instantie voor het behoud van haar zelfstandigheid. De gemeente beseft dat een Arhi-procedure gevolgen voor de gemeente zal hebben en is daarom aan het onderzoeken wat de beste oplossing is als zij niet zelfstandig kan blijven.

Reactie Gedeputeerde

Het is raadzaam de verslagen van de gesprekken met het College van Nederlek na te lezen die in het herindelingsontwerp zijn opgenomen. Met die verslagen heeft het College ingestemd en wat het College daarin heeft verklaard over een fusie van Nederlek en Krimpen aan den IJssel kan derhalve worden beschouwd al het standpunt van het College. Bergambacht kiest voor zelfstandig blijven voortbestaan maar kiest voor een fusie van de K5-gemeenten inclusief Nederlek, als een herindeling onvermijdelijk is. Een andere variant dan de K5-variant is niet acceptabel. In de stukken is een brief opgenomen waarin de gemeente dat standpunt verwoord.

De gemeenteraad van Bergambacht en de raden van de andere vier gemeenten, zullen op basis van dit herindelingsontwerp een standpunt innemen. Als een gemeente kiest voor zelfstandig blijven en voor samenwerking in K5-verband, moet worden nagegaan of daarvoor draagvlak bestaat bij andere gemeenten. Als een gemeente beseft dat voor haar standpunt geen draagvlak aanwezig is, kan de gemeente een ander standpunt innemen.

5. Afronding

De gedeputeerde meent dat veel onderwerpen aan de orde zijn gekomen die in elke discussie over een herindeling aan de orde komen. Een herindeling is niet de meest ideale oplossing en heeft voor- en nadelen. Zo zal, omdat het aantal bestuurders zal afnemen, de afstand tussen inwoners en bestuurders toenemen. Deze fusie kent ook voordelen en GS hebben voor- en nadelen tegen elkaar afgewogen. Het is nu aan de gemeenten om een standpunt in te nemen. Als er door de vijf gemeenten geen alternatief wordt aangeboden, blijven GS op hun standpunt dat een fusie onvermijdelijk zal zijn.

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de gespreksleider de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.

**Verslag van de informatiebijeenkomst georganiseerd door
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland voor
inwoners van Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Vlist en Schoonhoven
gehouden in Partycentrum Amicitia te Lekkerkerk
op 11 mei 2010 van 19.30 – 21.45 uur**

Aanwezig:

Ongeveer 350 inwoners van Nederlek, Bergambacht, Schoonhoven, Ouderkerk en Vlist

Namens GS

dhr. G. Camps	gespreksleider
dhr. M. van Engelshoven-Huis	Gedeputeerde

Ambtelijke ondersteuning Provincie Zuid-Holland

Notulist:

dhr. J.F.M. van Gessel	Notuleerbureau De Rondvraag
------------------------	-----------------------------

1. Opening

De heer Camps opent als gespreksleider de bijeenkomst met een woord van welkom.

Hij stelt de vertegenwoordigers van de provincie voor.

Deze informatieavond is door de provincie georganiseerd om een toelichting te geven op de provinciale plannen voor de Krimpenerwaard en om zoveel mogelijk vragen, ook schriftelijk ingediende vragen, te beantwoorden. Op vragen waarop in deze bijeenkomst geen antwoord is gegeven, zal op de website van de provincie een antwoord worden gegeven. Het adres van de website is www.zuid-holland.nl/herindelingen

Er kunnen in een discussie over voorstellen voor een gemeentelijke herindeling een aantal thema's worden onderscheiden waarover vragen kunnen worden gesteld.

Het betreft de volgende thema's:

1. De toekomstige opgaven van de nieuwe gemeente;
2. De financiële gevolgen van een herindeling;
3. Cultuur en identiteit;
4. Overige onderwerpen.

Van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt dat ook op de website van de provincie zal worden geplaatst. Diegenen die de website niet kunnen bezoeken, krijgen als zij hun adres opgeven, het verslag met de antwoorden op vragen via de post toegezonden.

2. De zienswijze

De gespreksleider deelt mee dat inwoners van gemeenten die in een herindeling worden betrokken, hun visie op de voorstellen van GS kunnen geven. Zij dienen daarvoor uiterlijk 15 juni 2010 een zienswijze in te dienen.

De heer Van Straalen deelt mee dat nadat Gedeputeerde Staten een herindelingsontwerp hebben vastgesteld, belanghebbenden op basis van de Wet Algemene Regels Herindeling (Arhi), een wet die door het parlement is vastgesteld, acht weken de tijd hebben om een zienswijze in te dienen. Een zienswijze is een formele reactie op een besluit van GS. Ook zij die met de herindeling instemmen, kunnen hun zienswijze kenbaar maken. In een ziens-

wijze kunnen indieners GS ook op een aspect dat samenhangt met het voorstel maar waaraan volgens hen te weinig of geen aandacht zou zijn besteed, wijzen. De zienswijze kan per brief worden ingediend of door een formulier op de website van de provincie in te vullen en naar de provincie te verzenden. Voor het verzenden van de zienswijze via de website moet het DigiD worden gebruikt. Van belang is in de zienswijze het adres van de opsteller te vermelden zodat de provincie kan bevestigen dat de zienswijze is ontvangen en er een reactie op kan geven. De zienswijzen en de antwoorden daarop van de provincie worden een onderdeel van de te volgen procedure zodat Provinciale Staten, minister, de Tweede en Eerste Kamer kennis kunnen nemen van de zienswijzen.

De heer De Wolf meent dat de zienswijze van de bevolking al voldoende bekend is. Het bleek immers dat 63% van degenen die de enquête hebben ingevuld, voor het behoud van een zelfstandige gemeente Nederlek zijn. Inwoners zijn voor het behoud van zelfstandigheid omdat bij fusie de gemeentelijke lasten voor hen zullen stijgen en omdat de huidige gemeentelijke organisatie getalenteerd genoeg is om als zelfstandige gemeente te blijven functioneren.

3. Toelichting van de gedeputeerde op de gemeentelijke herindeling

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland hebben voorgesteld de vijf gemeenten in de Krimpenerwaard – Bergambacht, Nederlek, Vlist, Ouderkerk en Schoonhoven – per 1 januari 2013 tot één gemeente samen te voegen. Die nieuwe gemeente zal circa 55.000 inwoners tellen. Zij kan taken die voor het gebied van belang zijn op een betere wijze vervullen dan de vijf gemeenten afzonderlijk in de huidige situatie kunnen doen. Gedeputeerde Staten doen dat voorstel niet uit eigener beweging maar het is het resultaat van gesprekken met gemeenten waarin de gemeenten hun visie op de bestuurlijke toekomst hebben gegeven. GS hebben moeten constateren dat de gemeenten geen eensluidende visie op die bestuurlijke toekomst hebben en hebben daarop hun verantwoordelijkheid genomen en bestudeerd wat een gemeentelijke herindeling van de vijf gemeenten voor de inwoners van de Krimpenerwaard voor gevolgen heeft. GS zijn er van overtuigd dat een fusie van die gemeente per 1 januari 2013 een feit moet zijn.

In deze procedure die moet leiden tot een herindeling zal het volgende moeten gebeuren:

1. De gemeenteraden van de gemeenten in de Krimpenerwaard, inclusief die van Krimpen aan den IJssel, zullen een standpunt over het GS-voorstel innemen.
2. De Commissie Bestuur en Middelen van de provincie zal in een openbare vergadering waarin de gemeenten het inspraakrecht hebben, een advies over dit voorstel aan Provinciale Staten uitbrengen.
3. Als Provinciale Staten instemmen met deze herindeling, zal de provincie dat voorstel als advies aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voorleggen.
4. Deze minister zal het wetsvoorstel tot herindeling aan de Ministerraad aanbieden.
5. De Ministerraad zal het wetsvoorstel aan de Tweede Kamer aanbieden.
6. De Vaste Kamercommissie die dit onderwerp bespreekt, zal een hoorzitting in het gebied organiseren om de mening van belanghebbenden over deze herindeling te kunnen vernemen.
7. Nadat de Tweede Kamer met het wetsvoorstel heeft ingestemd, zal het wetsvoorstel aan de Eerste Kamer worden aangeboden.
8. Als de Eerste Kamer met het voorstel instemt, zal de herindeling een feit zijn.

In de planning hebben GS met dit tijdsplan rekening gehouden; vandaar dat de fusie niet eerder dan 1 januari 2013 een feit kan zijn.

4. Vragen van inwoners van de vier gemeenten

Nb: De vragen en opmerkingen van aanwezigen zijn hieronder cursief en zoveel mogelijk op item, niet chronologisch, weergegeven.

- **De toekomstige opgaven van de nieuwe gemeente**

Visie GS

Het gros van de toekomstige opgaven heeft de schaal van de gehele Krimpenerwaard. De vijf gemeenten liggen in het Groene Hart met als gevolg dat zij weinig mogelijkheden voor woningbouw hebben. De woningvoorraad moet wel aansluiten op de woningbehoefte van de inwoners van de Krimpenerwaard. Als er één gemeente is ontstaan kan op een betere manier worden overwogen waar in de Krimpenerwaard woningen kunnen worden gebouwd.

Het Veenweidepact raakt ook de vijf gemeenten. Het is efficiënter als alle ontwikkelingen op dat terrein onder verantwoordelijkheid van één gemeentebestuur tot stand komen.

De uitkomst van de enquête die in de gemeente Nederlek is gehouden, is bestudeerd. Het is bekend dat de raad de uitkomst van die enquête zal gebruiken bij het bepalen van haar standpunt. Het standpunt dat de fracties van de politieke partijen in de gemeenteraad innemen is bekend; zij kiezen voor een zelfstandige gemeente Nederlek. Daarmee geeft de raad gehoor aan de uitkomst van de enquête.

De gemeenten Ouderkerk, Vlist en Schoonhoven kiezen voor een herindeling waarvan de vijf gemeenten deel uitmaken. Dat ligt, gezien de samenwerking van deze vijf gemeenten, voor de hand.

Sinds 2001 werkt Nederlek samen met de andere gemeenten in het K5-samenwerkingsverband dat alle maatschappelijke vraagstukken behandelt. Welke gemeente(n) is/zijn volgens GS niet bestuurskrachtig?

De nieuwe gemeente zou in staat zijn de opgaven die de Krimpenerwaard te wachten staan te volbrengen. Dat zou ondermeer betrekking hebben op het beheer van een robuust watersysteem. Dat systeem wordt door het Hoogheemraadschap onderhouden.

Reactie gedeputeerde

Er zijn bij de vijf gemeenten bestuurskrachtonderzoeken uitgevoerd en daaruit blijkt dat de gemeenten Ouderkerk en Vlist in het verleden problemen met de bestuurskracht hadden.

- **De financiële gevolgen van een herindeling**

Een tekst op een sheet luidt: Het samenvoegen van de vijf gemeenten leidt tot een financieel levensvatbare gemeente.

Visie gedeputeerde

Alvorens tot een herindeling wordt overgegaan, wordt de financiële positie van gemeenten die in die herindeling worden betrokken onderzocht. De rapportage over deze financiële herindelingscan is voor iedereen beschikbaar.

De gemeentelijke belastingdruk, zoals de OZB en afvalstoffenheffing, verschilt op dit moment per gemeente omdat elke gemeenteraad daarover besluiten neemt. Als er een nieuwe gemeente wordt gevormd, zal de nieuwe gemeenteraad besluiten die verschillende tarieven te harmoniseren. Dan zal blijken waar deze gemeentelijke lasten zullen dalen, gelijk zullen blijven of zullen stijgen. De gemeentelijke lasten in Schoonhoven zijn laag maar in de meerjarenbegroting van die gemeente is opgenomen dat die lasten zullen stijgen.

Er zijn gemeenten die voorstander zijn van deze fusie; beseft moet worden dat die gemeenten nagenoeg failliet zijn. Nederlek is financieel een gezonde

gemeente en wenst niet financieel verzwakt te worden door de fusie met die financieel zwakkere gemeenten.

Reactie gedeputeerde

Hoewel Ouderkerk financieel in een moeilijke positie verkeert, kan niet worden gestaafd dat de gemeenten die voor deze fusie zijn financieel zwakke gemeenten zijn of failliet zijn. Informatie over de financiële positie van de vijf gemeenten is terug te vinden in het rapport omtrent de financiële positie van de gemeenten in de Krimpenerwaard. Dat rapport is voor iedereen beschikbaar.

Gemeenten zijn niet alleen om financiële redenen voorstander van een fusie. De gemeenten Ouderkerk en Vlist hebben al in een vroeg stadium aangegeven dat zij niet in staat zullen zijn om de taken die zij ten behoeve van hun bevolking moeten uitvoeren ook op een goede manier uit te voeren. Een deel van dat probleem kan door samenwerking worden opgelost maar de gemeenteraden hebben gekozen voor een fusie wat zij als een betere oplossing beschouwen. Het komt niet vaak voor dat een gemeenteraad een dergelijk standpunt inneemt en GS zijn verplicht zeer serieus om te gaan met zo'n standpunt.

De heer De Wolf merkt op dat tijdens de bijeenkomst op 27 april 2010 in Stolwijk door de heer Van der Sluis werd beweerd dat de inrichtingskosten € 7 miljoen zouden bedragen. Dat werd, zo blijkt uit artikelen in de streekbladen, niet goed weerlegd. Is die bewering juist geweest?

Reactie gedeputeerde

Naast het onderzoek dat GS hebben uitgevoerd, heeft in opdracht van enkele gemeenten het bureau BMC onderzoek verricht naar de financiële positie van de vijf gemeenten. Dat bureau komt uit op een tekort van € 7 miljoen.

In het onderzoek dat door de provincie is uitgevoerd, zijn de begrotingen van de gemeenten bestudeerd. Op basis van die gegevens komt de provincie op een tekort van € 25.000,= in 2013. Met de gemeenten wordt gesproken over de verschillen tussen beide onderzoeken. Waarom verschillen optreden is gedeeltelijk al bekend. BMC heeft begrotingen van gemeenten samengevoegd. Een aantal gemeenten had op de meerjarenbegroting een tekort en BMC heeft die tekorten laten bestaan. De provincie houdt financieel toezicht op de gemeenten. Dat toezicht is gericht op het wegwerken van de tekorten op de begroting zodat de nieuwe gemeente op de fusiedatum nauwelijks een tekort heeft en een goede financiële start kan maken.

Uit nieuwsbladen is vernomen dat de K5-gemeenten minder geld van het Rijk zullen krijgen. Deze gemeenten kunnen op dit moment al nauwelijks hun begroting sluitend krijgen.

Vermoed wordt dat een fusie noodzakelijk is om te kunnen bezuinigen.

Reactie gedeputeerde

Het is juist dat als de gemeenten samengaan, zij minder geld van het Rijk zullen ontvangen dan de huidige vijf gemeenten gezamenlijk. De nieuwe gemeente krijgt als alle omstandigheden hetzelfde zijn, eenzelfde bedrag van het Rijk via het gemeentefonds als elke andere gemeente van die omvang en karakteristiek. De nieuwe gemeente zal ook minder kosten hebben. Er is nog maar een burgemeester, een gemeentesecretaris, er zijn minder wethouders, minder wachtgelden voor oud-wethouders en minder raadsleden. Ook worden kosten bespaard omdat een aantal taken niet meer dubbel zullen worden gedaan.

De nieuwe gemeente zal wel om taken te kunnen uitvoeren, meer gespecialiseerde ambtenaren in dienst nemen waardoor gemeentelijke kosten kunnen stijgen. Dat past in de visie van GS om na een fusie te komen tot een beter functionerende gemeente.

Als gemeenten fuseren, ontvangt de nieuwe gemeente van het Rijk een extra uitkering uit het gemeentefonds omdat de nieuwe gemeente eenmalig extra kosten, frictiekosten geheten, moet maken. Er zal een nieuw gemeentehuis komen, computersystemen moeten op elkaar worden afgestemd en de ambtelijke organisatie moet worden gereorganiseerd. De nieuwe gemeenteraad die door alle inwoners van de Krimpenerwaard wordt gekozen, zal beslissingen nemen over de vestigingsplaats van het nieuwe gemeentehuis, de tarieven van de gemeentelijke belastingen, de voorzieningen in de kernen en het ruimtelijke orderingsbeleid. Dergelijke besluiten worden in de huidige situatie door de vijf gemeenten genomen maar op verschillende terreinen zijn de gemeenten gebonden aan afspraken die in K5-verband worden genomen. Dat is een ingewikkeld besluitvormingsproces dat op enige afstand van de inwoners van de Krimpenerwaard staat. GS zijn er van overtuigd dat één gemeenteraad een eenvoudiger besluitvormingssysteem is dan besluitvorming in een K5-samenwerkingsverband en vijf gemeenteraden. Deze raad van de Krimpenerwaard kan besluiten nemen over het hele gebied en is gevormd nadat democratische verkiezingen zijn gehouden waaraan alle inwoners van de Krimpenerwaard kunnen meedoen. Als meer taken beter kunnen worden uitgevoerd met meer gespecialiseerde ambtenaren, is er geen sprake van een bezuiniging.

Als wordt beweerd dat dan ambtenaren meer gespecialiseerd zullen zijn, houdt dat in dat zij nu hun werk niet goed zouden uitvoeren. Verwezen wordt naar de gemeente Zuidplas; een onlangs gefuseerde gemeente.

Reactie gedeputeerde

GS doen geen uitspraken over het functioneren van het ambtenarenapparaat in de huidige gemeenten. Een gemeente met een bepaald aantal inwoners, heeft een bepaald aantal ambtenaren in dienst. Een gemeente van 10.000 inwoners kan simpelweg niet over voldoende gespecialiseerde ambtenaren beschikken om alle taken uit te voeren. Na een fusie kunnen ambtenaren worden geschoold of aangetrokken die een bepaald specialisme hebben.

De problemen met het vervullen van vacatures in de nieuwe gemeente Zuidplas kunnen GS niet oplossen. Die gemeente werkt aan de vormgeving van de nieuwe gemeente.

- **Cultuur en identiteit**

Wordt rekening gehouden met de karakters van de verschillende kernen in de Krimpenerwaard? Ouderkerk heeft een ander karakter dan de kernen gelegen in het westen van de Krimpenerwaard.

Reactie gedeputeerde

Zoals blijkt uit het standpunt dat GS hebben ingenomen wordt met de verschillende karakters rekening gehouden. Zo is overwogen ook Krimpen aan den IJssel bij deze fusie te betrekken. Die gemeente heeft echter een heel ander karakter dan de vijf gemeenten, ligt niet in het Groene Hart en werkt in de huidige situatie niet met de andere vijf gemeenten samen, maar is gericht op de stad en regio Rotterdam.

Beseft moet worden dat met uitzondering van de gemeente Schoonhoven, de gemeenten het resultaat zijn van een eerdere samenvoeging. Nederlek bestaat ook uit voorheen zelfstandige gemeenten die nadien naar elkaar zijn toegegroeid.

Is er ervaring opgedaan met dorpsraden?

Reactie gedeputeerde

De provincie heeft onderzoek laten doen naar de gevolgen van herindelingen in Zuid-Holland in het verleden en daaruit blijkt ondermeer dat in gemeenten waar dorpsraden zijn ingesteld, zoals in de gemeente Zwijndrecht/Heerjansdam, deze raden goed functioneren. Dorpsraden kunnen ook in de Krimpenerwaard voor kernen worden ingesteld.

Er bestaat weinig saamhorigheidsgevoel in Nederlek dat bestaat uit Lekkerkerk of Krimpen aan den Lek. Denkt de provincie dat er saamhorigheid zal ontstaan tussen de kernen in de nieuwe gemeente?

Reactie gedeputeerde

Inwoners voelen zich kennelijk het meest aan de eigen kern gebonden. Dat verandert met deze herindeling niet. De gemeente Krimpenerwaard zal veel kernen kennen die een eigen gemeenschap vormen. Dat zal voor een groot deel blijven als het nu is.

• Overige vragen of opmerkingen

Zijn de huidige voorzieningen niet op een acceptabel niveau?

Het zou ongewenst zijn als er straks naast één gemeentebestuur er ook nog slechts één bibliotheek of één voetbalvereniging zal zijn. De fusie van Lekkerkerk met Krimpen aan den Lek is bewoners niet goed bevallen omdat er maar één gemeentehuis overbleef, het Politiebureau wegging, de buurtagent weinig aanwezig is en het gemeentelijke loket maar weinig uren open is.

Moeten inwoners uit Nederlek naar het zwembad in Schoonhoven gaan? Die gemeente zal omdat die het meeste aantal inwoners telt, alle rechten op voorzieningen opeisen. Ook het nieuwe gemeentehuis zal in Schoonhoven komen. Ouderen zullen om het gemeentehuis te kunnen bereiken van het openbaar vervoer gebruik maken. Dat is slecht geregeld.

Komt een nieuw politiebureau in Bergambacht?

Reactie gedeputeerde

GS constateren dat in het algemeen het voorzieningenniveau – het behouden van gezondheidsvoorzieningen zwembaden of bibliotheken, – in gemeenten in het Groene Hart afneemt. Of een bibliotheek of postkantoor zullen sluiten, hangt niet direct samen met een herindeling, zo toont de situatie in Schiedam aan. Op het niveau van de Krimpenerwaard moet worden bepaald welke voorzieningen waar behouden kunnen blijven en of voorzieningen op een goede wijze over het gehele gebied zijn verdeeld. Dergelijke besluiten kunnen beter door één gemeenteraad worden genomen dan door vijf gemeenten afzonderlijk.

De afstand naar het gemeentehuis zal na een fusie groter worden. De huidige gemeentehuizen hebben een beperkte openingstijd en in de nieuwe situatie zal dat wel de hele dag en wellicht ook op een koopavond geopend zijn.

De gemeente Schoonhoven kan niet alle voorzieningen opeisen omdat die gemeente is opgegaan in de nieuwe gemeente die een nieuwe gemeenteraad zal hebben voor de gehele Krimpenerwaard. Gemeenten die vroeger zijn opgegaan in de gemeente Nederlek hebben ook niet meer een afzonderlijk gemeentehuis; dat is in Nederland onmogelijk.

Het zou te waarderen zijn als de provincie voordat de fusie definitief is, zou meedelen wat de consequenties van de vorming van een K5 of K2-gemeente zijn. Als de K2-gemeente er komt en Nederlek bij de Stadsregio Rotterdam komt, zal er meer Politie in de kernen komen en zal het winkelcentrum niet verloren gaan.

Reactie gedeputeerde

GS kunnen niet voorschrijven wat er in de nieuwe gemeente zal gebeuren. Dat is de taak van de nieuwe gemeenteraad.

Als de huidige gemeenten niet goed samenwerken, zal die samenwerking er dan zijn als er één gemeente is gevormd?

Er zal een nieuwe gemeenteraad komen maar de afgevaardigden zullen hun huidige standpunten blijven innemen.

Reactie gedeputeerde

De gemeenten werken dan niet meer samen omdat zij niet meer afzonderlijk bestaan; er is slechts één gemeente voor het gehele gebied.

Nadat de nieuwe gemeente is gevormd, worden de huidige gemeenteraden niet samengevoegd maar worden er gemeenteraadsverkiezingen gehouden waarin alle inwoners zullen stemmen op de partij van zijn of haar voorkeur. Elk gemeenteraadslid is dan verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de hele Krimpenerwaard.

Het is de overtuiging van de heer De Wolf dat inwoners zich dienen te onderwerpen aan de overheid. Van die overheid mag goede en eerlijke voorlichting worden verwacht die niet suggestief of onwaar mag zijn. Door de informatie in die krant worden inwoners niet juist voorgelicht. Dat is een ongewenste en kwalijke ontwikkeling die niet mag voorkomen.

In de Informatiekrant is opgenomen dat Bergambacht kiest voor een herindeling. De uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen in Bergambacht laat zien dat de twee partijen die voor het behoud van een zelfstandige gemeente zijn, 65% van het aantal uitgebrachte stemmen hebben behaald. Dat geeft aan welk draagvlak er is voor behoud van een zelfstandige gemeente waarmee GS rekening moeten houden.

Het samenwerkingsverband functioneert steeds beter en GS zouden de ruimte moeten geven aan de samenwerkingsovereenkomst waarbij de vijf gemeenten zelfstandig kunnen blijven.

Reactie gedeputeerde

Er zijn, zoals is beweerd, drie gemeenten in de Krimpenerwaard die kiezen voor de herindelingsvariant welke GS voorstaan. In de Informatiekrant is niet opgenomen dat Bergambacht kiest voor herindeling. Bergambacht stelt zich op het standpunt dat als het tot een herindeling in de Krimpenerwaard komt, dat op het niveau van de K5 zou moeten gebeuren.

In de afgelopen jaren bleek meer dan eens dat standpunten kunnen veranderen. Het maakt ook een verschil of wordt gesproken met de burgemeester, het College van B&W of de gemeenteraad voor en na de jongste gemeenteraadsverkiezingen.

Ook in Nederlek veranderen standpunten. In de gesprekken tussen GS en het College van B&W van Nederlek heeft dat College aan GS gemeld dat de inzet is dat de gemeente met Krimpen aan den IJssel wil fuseren. Dat die mededeling door het College van B&W van Nederlek is gedaan, blijkt uit de door dat College goedgekeurde gespreksverslagen. Het College van B&W heeft onderzoek laten uitvoeren naar de oriëntatie van de inwoners uit die gemeente. Daaruit blijkt dat de inwoners van Nederlek zich richten op de Rotterdamse regio. Daarom zou een fusie met Krimpen aan den IJssel voor de hand liggen. Dat standpunt heeft het College naar GS verwoord. Inmiddels lijkt dat standpunt verlaten en lijkt een andere keuze te worden gemaakt.

Over de bestuurlijke toekomst van de gemeenten in de Krimpenerwaard wordt al enige jaren gesproken. GS hebben aan de gemeenten meer dan eens vragen gesteld over de samenwerking. GS waren betrokken bij de start van de samenwerking omdat de gemeenten op dat moment niet in staat waren zelfstandig een regeling om tot die

samenwerking te komen, op te stellen. Die samenwerking was op dat moment een alternatief voor een gemeentelijke herindeling. Over het doel van de samenwerking wordt verschillend gedacht. Er zijn gemeenten die voorstander zijn van een intensivering van die samenwerking, er zijn gemeenten die van mening zijn dat het samenwerkingsverband teveel taken op zich heeft genomen waardoor de gemeenteraad wordt gepasseerd en er zijn drie gemeenten die van mening zijn dat de samenwerking positieve effecten heeft gehad maar nu voor een andere variant kiezen; de fusie. Het is een probleem als samenwerkende gemeenten verschillende visies hebben op die samenwerking. Nederlek kan er naar streven die samenwerking voort te zetten maar moet beseffen dat samenwerking lastig uitvoerbaar is als partnergemeenten voor een andere oplossing kiezen. Nederlek zal een visie moeten hebben op welke wijze samenwerking met de nieuw gevormde gemeente vorm kan krijgen.

Er is beweerd dat al enige tijd aan deze herindeling wordt gewerkt. Wordt er nog aan plannen voor de samenwerking gewerkt? Heeft die samenwerking nog kans?

De heer De Wolf meent dat het enige tijd kost om een goede vorm van samenwerking te kiezen. Die tijd moet de K5 ook worden gegund. Het is onterecht dat GS op basis van de visie van één gemeente tot herindeling besluiten.

Reactie gedeputeerde

Er is niet jarenlang gewerkt aan deze herindeling, maar er wordt al zo'n 10 jaar met de gemeenten gesproken over hun bestuurlijke toekomst en in het bijzonder over de vorm waarin kan worden samengewerkt. De K5-samenwerking bestaat in verschillende constructies en gemeenten hebben die samenwerking geëvalueerd. Uit die evaluatie zijn verschillende conclusies getrokken en er bestaan verschillende ideeën over de toekomst van die samenwerking.

Elke gemeenteraad is zeer betrokken bij het welzijn van de gemeente en in elke raad zijn sommige raadsleden al jaren actief voor hun gemeente. Voor die raadsleden is het niet eenvoudig te kiezen voor het opheffen van de gemeente als wordt beseft dat die gemeente niet langer zelfstandig kan blijven. Die wens kunnen GS niet negeren en die gemeenteraad kan niet worden voorgehouden dat de samenwerking moet worden voortgezet.

De vijf gemeenten op Voorne-Putten kiezen allen voor samenwerking en niet voor herindeling. GS accepteren dat unaniem genomen besluit. In de Krimpenerwaard is echter sprake van een andere situatie. Van de vijf gemeenten kiezen er drie voor een herindeling waarbij de vijf gemeenten uit de Krimpenerwaard moeten worden betrokken.

Een voormalig lid van de gemeenteraad van Nederlek vraagt een toelichting op de uitspraak al zou de gemeenteraad van Nederlek van standpunt zijn veranderd. Het College kan niet hebben beweerd dat er een besluit over een fusie met Krimpen aan den IJssel is genomen. Er is slechts onderzocht of een fusie met Krimpen aan den IJssel mogelijk was. Het College handelt in opdracht van de gemeenteraad. Een fusie met die gemeente leek mogelijk totdat de provincie de uitspraak deed dat Krimpen aan den IJssel zelfstandig kan blijven.

Moet in Schoonhoven een besluit worden genomen over het schoonhouden van straten in Nederlek? Een fusie van de K5-gemeenten wordt alleen door GS gewenst.

Reactie gedeputeerde

Er is met het College en niet met de gemeenteraad van Nederlek gesproken. In het gespreksverslag dat GS hebben gevoerd met het College van B&W van Nederlek blijkt dat

Nederlek in eerste instantie koos voor een fusie met Krimpen aan den IJssel. Dat verslag is openbaar en kan worden bestudeerd.

Het College van Krimpen aan den IJssel heeft bevestigd dat onderzoek is verricht naar een mogelijk fusie met Nederlek. In dat onderzoek is de oriëntatie van de inwoners van Nederlek bestudeerd en is gebleken dat zij op Rotterdam zijn georiënteerd. Inmiddels heeft het College van Nederlek dat standpunt verlaten en dat stemt GS tot tevredenheid omdat die visie niet strookte met de visie van GS op de Krimpenerwaard. In de visie van GS moet Nederlek zich niet oriënteren op de Rotterdamse regio of op Krimpen aan den IJssel maar op de andere vier gemeenten in de Krimpenerwaard.

Het standpunt van de gedeputeerde verdient enige nuancering. Het College van Nederlek heeft dat onderzoek naar een fusie met Krimpen aan den IJssel laten uitvoeren. De gemeenteraad van Nederlek heeft voortdurend het standpunt ingenomen dat Nederlek zelfstandig moet blijven. De heer Van Hulst heeft beweerd dat de gemeente voor een fusie zou zijn en dat scheidt verwarring. De gemeenteraad en niet het College neemt besluiten over de toekomst van de gemeente.

Welke invloed hebben inwoners op het besluit over deze herindeling? Het idee bestaat dat het besluit al is genomen en dat deze avond geen effect op het besluit zal hebben.

Reactie gedeputeerde

GS zijn overtuigd van hun standpunt dat deze fusie noodzakelijk is. Van GS mag worden verwacht dat als zij een voorstel doen, dat wordt verdedigd. Niet iedereen zal het eens zijn met dat standpunt; dat wordt gerespecteerd.

Voordat GS tot dat besluit zijn gekomen zijn 24 gesprekken gevoerd met de Colleges van B&W van de gemeenten, gemeenteraden, met het bestuur van de Stadsregio, de Veiligheidsregio's, het Waterschap en het samenwerkingsverband Midden-Holland. Op vragen aan hen over de toekomst van het gebied en de bestuurlijke inrichting van het gebied, blijkt dat dit herindelingsvoorstel het meeste draagvlak bij die instanties heeft.

Inwoners van het gebied kunnen invloed uitoefenen door voor het herindelingsvoorstel alternatieven in te dienen of GS te wijzen op aspecten waaraan geen of onvoldoende aandacht is besteed. Er is slechts één alternatief voorgelegd; Nederlek moet zelfstandig blijven. Er is daarbij niet uitgewerkt hoe de vier gefuseerde gemeenten en Nederlek en Krimpen aan den IJssel zouden moeten samenwerken en wat dat zou kunnen inhouden.

De heer Hofstra, fractievoorzitter VVD Krimpen aan den IJssel, wijst erop dat Nederlek en Krimpen aan den IJssel veel zaken gemeenschappelijk hebben zoals het voorzieningenniveau, de scholen, bedrijvigheid en de oriëntatie op Rotterdam. De fractie van de VVD in Krimpen aan den IJssel wenst dat met de gemeente Nederlek verder uit te bouwen.

Nederlek is een vitale gemeente die zijn zaken, ook financieel, op orde heeft. Waarom zou de gemeente die goed functioneert geen toekomst hebben naast de vier gefuseerde gemeenten?

Er zijn drie gemeenten die een herindeling voorstaan. Die kunnen fuseren en Nederlek en Bergambacht kunnen zelfstandig blijven.

Reactie gedeputeerde

Welk voorstel doet Nederlek om zaken die in de Krimpenerwaard aan de orde zijn zoals de infrastructuur, het Veenweidepact en de wateropgaven, te regelen als Nederlek zelfstandig zou blijven? Moet er na de herindeling een nieuwe vorm van samenwerking komen; dat is inefficiënt. De gemeente Nederlek geeft aan dat zij niet volledig zelfstandig kan blijven

omdat zij zal moeten samenwerken met de gefuseerde gemeente en van het samenwerkingsverband Midden-Holland deel uitmaakt.

Drie gemeente waarmee Nederlek denkt te kunnen samenwerken kiezen voor een andere optie en daaraan gaat Nederlek voorbij. Nederlek kan die optie blijven volhouden maar daarvoor bestaat geen unanimititeit en dat is het probleem in de Krimpenerwaard.

De heer Moerland, fractievoorzitter van het CDA in Krimpen aan den IJssel, acht samenwerking met Nederlek maar ook een fusie met die gemeente goed mogelijk.

Reactie gedeputeerde

De gemeenteraad van Krimpen aan den IJssel heeft een ander besluit genomen dan de fractie van het CDA voorstaat.

Moet de gemeenteraad van Nederlek zich nog uitspreken over het voorstel van GS? Wat zullen de gevolgen voor het voorstel zijn als de gemeenteraad zich zal uitspreken voor het behoud van zelfstandigheid?

Reactie gedeputeerde

De gemeenteraad zal zich uitspreken over het voorstel van GS. De gedeputeerde verwacht, afgaande op de poster bij de ingang, dat alle fracties voor het behoud van zelfstandigheid van de gemeente Nederlek zullen zijn.

De andere gemeenteraden van Krimpen aan den IJssel, Bergambacht, Vlist, Ouderkerk en Schoonhoven zullen zich ook uitspreken over het voorstel van GS. Er zullen geen eensluidende standpunten worden ingenomen. GS zullen de standpunten inventariseren en vervolgens daaruit een conclusie trekken. Daarbij wordt beoordeeld wat het draagvlak voor het voorstel is, welke mogelijkheden er zijn en wat de alternatieven zijn. Als de raad van Nederlek kiest voor zelfstandigheid en de andere gemeenten in grote meerderheid kiezen voor de K5-gemeente, kiezen GS voor de fusie van de K5-gemeenten.

De wet Arhi, Wet Algemene Regels Herindeling (Arhi) die door het parlement is vastgesteld, geeft de provincie de positie om besluiten te nemen als gemeenten geen eenduidig standpunt innemen. De provincie neemt een dergelijke positie niet in als betrokken gemeenten een eenduidig standpunt innemen.

Als er een provinciale herindeling moet komen, zal het Rijk op dezelfde manier keuzes maken.

Zullen minister en Tweede en Eerste Kamer er rekening mee houden dat inwoners in het westen van de Krimpenerwaard op Rotterdam en de overige inwoners op Gouda zijn georiënteerd? Inwoners uit het westelijke deel zullen naar ziekenhuizen in de Rotterdamse regio gaan; niet naar Gouda.

Reactie gedeputeerde

Zoals in het rapport van GS kan worden gelezen is ook gesproken over de oriëntatie op Rotterdam en een fusie waarbij ook Krimpen aan den IJssel is betrokken. Een fusie van Nederlek en Krimpen aan den IJssel is niet aan de orde omdat beide gemeenteraden kiezen voor het behoud van hun zelfstandigheid.

Welk ziekenhuis door bewoners zal worden bezocht, staat los van deze gemeentelijke herindeling.

Als Krimpen aan den IJssel en Nederlek fuseren, zal die nieuwe gemeente deel gaan uitmaken van de Stadsregio Rotterdam. Er is een enquête gehouden maar de bevolking had over de gevolgen beter moeten worden geïnformeerd en moeten zijn voorgehouden wat de nadelen van de verschillende mogelijkheden zijn. De enquête is te vroeg gehouden. Inwoners

van het westelijke deel van de Krimpenerwaard zijn op sociaal gebied op Rotterdam georiënteerd. Nederlek wordt door het samenwerkingsverband Midden-Holland niet goed behandeld.

Reactie gedeputeerde

Het bestaan van Nederlek kan niet door het samenwerkingsverband Midden-Holland worden ontkend. De gemeenteraad van Nederlek moet inzien dat de gemeenteraad van Krimpen aan den IJssel niet kiest voor een fusie met Nederlek.

Als GS beslissen over de bestuurlijke toekomst van Nederlek en Krimpen aan den IJssel en die twee gemeenten niet zelfstandig kunnen blijven, kunnen GS besluiten dat Nederlek fuseert met Krimpen aan den IJssel.

Reactie gedeputeerde

GS nemen geen finaal besluit, dat doet het parlement. De besluitvormingsprocedure die wordt gevolgd als gemeenten zelf geen overeenstemming bereiken en er geen gemeenschappelijk draagvlak kan worden bereikt, is hiervoor al uiteengezet.

Als Krimpen aan den IJssel wel in de variant van GS was betrokken, zou dan de Krimpenerwaard gevoegd worden bij de Stadsregio Rotterdam? De Krimpenerwaard zou dan een weinig belangrijke rol in die Stadsregio kunnen vervullen. Krimpen aan den IJssel vervult nu die rol. Die gemeente kan uit de Stadsregio treden en bij de Krimpenerwaard gaan behoren.

GS beweren dat Krimpen aan den IJssel niet wenst te fuseren. Dat is niet correct omdat de GS hebben beweerd dat Krimpen aan den IJssel zelfstandig mag blijven en dan zal die gemeente niet fuseren met Nederlek.

Het raadslid uit Krimpen aan den IJssel wijst erop dat de gemeente in de Krimpenerwaard en niet in de Rotterdam regio ligt. Dat de gemeente met Rotterdam samenwerkt, kan het gevolg zijn van de inbreng van de burgemeester of het niet adequaat reageren van de gemeenteraad.

Reactie gedeputeerde

Er is overwogen één gemeente in de Krimpenerwaard te vormen. Dan zou dit gebied tot de Stadsregio gaan behoren omdat een grens van een stadsregio niet dwars door een gemeente kan lopen. De consequenties van de hele Krimpenerwaard bij de Stadsregio Rotterdam zijn zodanig omvangrijk dat het samenwerkingsverband Midden-Holland en de Stadsregio die ontwikkeling niet wensen. Vandaar dat GS niet hebben gekozen voor de K6-variant. Overigens gaat formeel de minister van BZK over de indeling in veiligheidsregio's en stadsregio's.

De gemeenteraad van Nederlek heeft op 16 december 2008 een standpunt over de bestuurlijke toekomst van de gemeente ingenomen. De gemeenteraad heeft zich toen uitgesproken voor het behoud van haar zelfstandigheid en samenwerking in K5-verband.

Reactie gedeputeerde

Het is juist dat de gemeenteraad dat standpunt in december 2008 heeft ingenomen.

Er zijn in de Krimpenerwaard enkele provinciale wegen en de provincie verzorgt het onderhoud daarvan. Komen de kosten voor dat onderhoud ten laste van de nieuwe gemeente? Het Loetbos wordt ook door de provincie onderhouden. Komen die kosten ook ten laste van de nieuwe gemeente?

Reactie gedeputeerde

Een gemeentelijke herindeling heeft niet tot gevolg dat provinciale wegen overgaan naar de gemeente.

Het Loetbos wordt nu door de zes gemeenten en de provincie onderhouden die daarvoor het Recreatieschap Krimpenerwaard hebben opgericht. Na de herindeling zal de nieuwe gemeente, Krimpen aan den IJssel en de provincie deel uitmaken van dat Recreatieschap. Dat zal een efficiëntere werkwijze tot gevolg hebben.

De gemeente Schoonhoven heeft aandacht gevraagd voor de centrumfunctie die de gemeente heeft. Wat bedoelen GS als ook zij van mening zijn dat die functie moet worden gestimuleerd?

Reactie gedeputeerde

Schoonhoven is een stad met een centrumfunctie en heeft een eigen karakter dat afwijkt van de andere gemeenten in de Krimpenerwaard. Schoonhoven heeft ervoor gepleit dat aandacht wordt besteed aan dat eigen karakter en GS beseffen dat daarmee rekening moet worden gehouden.

*Er wordt al enige tijd gesproken over deze herindeling maar waarom is in die periode geen enquête onder alle inwoners van het gebied gehouden?
Waarom wordt er geen referendum onder de bevolking van de vijf gemeenten in de Krimpenerwaard gehouden met de vraag naar de voorkeur voor herindeling of voortzetting van de huidige samenwerking?
In Nederlek is een enquête uitgezet; dat had een referendum kunnen worden. Dat had ook in andere gemeenten kunnen gebeuren.*

Reactie gedeputeerde

Het is aan de gemeente om te beslissen of een referendum zal worden gehouden of enquête wordt uitgezet. Als een referendum zou worden gehouden waarin de meerderheid zich uitspreekt voor zelfstandigheid en vervolgens de vijf gemeenteraden zich uitspreken voor het behoud van zelfstandigheid, is er sprake van een andere situatie dan de huidige waarin drie gemeenten kiezen voor een fusie van de vijf gemeenten.

Enkele gemeenten hebben een Structuur- en Landschapsvisie ontwikkeld. Welke visie hebben GS over deze plannen en in het bijzonder op de vitaliteit van de kernen.

Reactie gedeputeerde

De Structuurvisie is voor een groot deel bekend maar komt niet altijd overeen met het beleid van de provincie voor het Groene Hart. Aan de provincie is gevraagd waar belangen voor de nieuwe gemeente liggen en is gevraagd contouren te verleggen, verkeerssituaties aan te passen en mee te blijven werken aan het Veenweidepact. Gemeenten en provincie hebben afgesproken op welke terreinen het beleid kan worden verbeterd zodat die visies ook kunnen worden uitgevoerd. Gemeenten kunnen visies ontwikkelen maar het ontbreekt hen aan de capaciteit de plannen ten uitvoer te brengen.

De gedeputeerde beweert dat gemeenten niet in staat zijn plannen ten uitvoer te brengen maar de provincie blijft achterwege bij het realiseren van enkele rotondes. Waarschijnlijk zal ook in de toekomst niet teveel op de steun van de provincie kunnen worden gerekend.

Reactie gedeputeerde

De provincie werkt hard aan de verbetering van de N210. Het opknappen van die weg heeft enige voorbereidingstijd gekost en vergde een grote investering maar wordt op dit moment uitgevoerd.

Het wordt betreurd dat er slechts twee informatieavonden zijn belegd. Als draagvlak voor deze herindeling moet ontstaan, zouden meer informatieavonden moeten worden georganiseerd. Het zal niet mogelijk zijn in alle kernen zo'n avond te organiseren maar in meer plaatsen was gewenst. Veel inwoners worden nu niet gehoord. Waarom is er geen bijeenkomst in Bergambacht georganiseerd? Voor oudere inwoners van die gemeente is het lastig om naar Nederlek te komen.

Reactie gedeputeerde

Er wordt een afweging gemaakt hoeveel en waar deze informatieavonden worden gehouden. Er zijn twee avonden georganiseerd; in het westen en oosten. Op Goeree-Overflakkee waar ook een herindeling aan de orde is, is maar één avond georganiseerd. Iedereen heeft de kans om zijn zienswijze in te dienen.

Zal als de K5-gemeenten fuseren, het gat tussen bevolking en politiek worden gedicht? De vrees bestaat dat dat gat eerder groter zal worden.

Reactie gedeputeerde

Een nadeel van deze herindeling is dat omdat er minder wethouders en er minder gemeenteraadsliden zullen zijn, de afstand tussen de kiezer en gekozenen groter wordt. De kans op een raadslid of wethouder te kennen of op straat te ontmoeten wordt kleiner. Door de grotere professionalisering zal een ambtenaar of wethouder beter in staat zijn de vraag van een inwoner te beantwoorden. Of dat zo zal zijn kan verschillend worden gedacht maar uit onderzoek dat is verricht onder gemeenten die zijn gefuseerd en uit gesprekken over het huidige functioneren van die gemeenten blijkt dat die gemeenten beter dan voorheen functioneren. Gemeenten die zijn onderzocht betreft gemeenten Westland, Lansingerland en Teylingen. De gemeenten hebben ervaren dat beter de gemeentelijke organisatie beter functioneerde, beter beleid was te ontwikkelen en goede diensten aan bewoners werden aangeboden.

Kan de provincie garanderen dat alle vragen worden beantwoord?

Reactie gedeputeerde

Alle vragen worden zeker beantwoord. Bij het verslag komt een bijlage met de vragen en antwoorden, net als op Goeree-Overflakkee is gedaan.

Om welke reden hebben drie van de vier gemeenten een fusie van Vlist, Bergambacht, Ouderkerk en Schoonhoven afgewezen?

Reactie gedeputeerde

Die variant is afgewezen omdat die gemeenten kiezen voor een herindeling waarbij de vijf gemeenten zijn betrokken die al samenwerken.

5. Afronding

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de gespreksleider de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.

Op de bewonersavond van 11 mei jl. te Nederlek zijn ongeveer 50 vragen ingeleverd. Hieronder gaan wij in op de gestelde vragen. Wij doen dat per rubriek zoals die ook in het Herindelingsontwerp zijn gebruikt, daarbij hebben we bij de beantwoording verschillende vragen samengevoegd.

Draagvlak

Vraag

Het uitgangspunt is dat een herindelingswens van onderop moet komen? BenW Nederlek hebben in februari 2010 aan de raad voorgesteld te fuseren met Krimpen aan den IJssel. De raad heeft dat niet overgenomen. Nederlek wil geen verandering (meer). Waarom toch dan toch herindeling?

Antwoord

Wij hebben de zes betrokken gemeenten om hun standpunt over de bestuurlijke toekomst van de Krimpenerwaard gevraagd. Vanwege de verschillende antwoorden van de gemeenten zijn wij een herindelingsprocedure gestart om een adequate keuze voor het lokaal bestuur in de Krimpenerwaard te kunnen maken. De provincie kijkt daarbij naar de belangen, opgaven en toekomst van het gehele gebied en heeft daarbij - op basis van alle gevoerde gesprekken - gekozen voor een fusie van Bergambacht, Vlist, Ouderkerk, Schoonhoven en Nederlek.

Vraag

Hoeveel handtekeningen heeft u nodig om Nederlek zelfstandig te laten blijven

Antwoord

De discussie over de bestuurlijke toekomst van de Krimpenerwaard wordt niet gevoerd op basis van handtekening, maar op basis van argumenten. Die argumenten kunt u middels uw zienswijze aangeven.

Vraag

Wat wordt er met de enquête van Nederlek gedaan?

Antwoord

De gemeenteraad van Nederlek heeft aangegeven de uitslag daarvan te zien als een 'zwaarwegend advies'.

Vraag

Wat vindt de Ondernemingsraad van Nederlek van het zelfstandig voorbestaan van Nederlek?

Antwoord

Dat is ons nog niet bekend.

Bestuurskracht

Vraag

Als de samenwerking tussen de K-5 gemeente al niet soepel verloopt, hoe kan de raad van de nieuwe gemeente dan wel goed samenwerken?

Antwoord

De samenwerking loopt niet altijd soepel omdat elke bestuurder gekozen is én verantwoording moet afleggen in zijn eigen gemeente. De samenwerking gaat juist over onderwerpen die daarbuiten liggen en gezamenlijk moeten worden opgepakt. Het maken van keuzes in het belang van het gebied, maar in het nadeel van de eigen gemeente, is dan lastig. Door de samenwerkende gemeenten samen te voegen ontstaat er één gemeentebestuur dat integraal verantwoordelijk is voor het gehele gebied. Het maken van keuzes wordt daarmee minder complex en de bestuurlijke drukte neemt af.

Vraag

Er zijn verschillende vragen gesteld over de voordelen van samenvoeging van de K5-gemeenten, waarbij specifiek aandacht is gevraagd voor de voordelen voor inwoners van Nederlek.

Antwoord

Er wordt in de huidige tijd veel van gemeenten verwacht. Dat vraagt dat gemeenten hoge kwaliteit aan beleid en dienstverlening kunnen leveren. Uit het onderzoek dat de Provincie Zuid-Holland heeft laten uitvoeren naar de effecten van herindeling is gebleken dat de kwaliteit van de dienstverlening van gefuseerde gemeenten toeneemt.

Ook neemt de kwaliteit van bestuurders over het algemeen toe. Met de keuze voor één gemeente(bestuur) voor de Krimpenerwaard ontstaat er een rechtstreeks gekozen democratisch bestuur dat verantwoordelijk is voor het gehele gebied. Dat bestuur mag beter in staat worden geacht om integrale afwegingen te maken dat de huidige vijf gemeentebesturen. De huidige K5-gemeenten werken al jaren intensief samen op bijna alle gemeentelijke beleidsterreinen. Op de website van de K5-samenwerking (<http://www.k5-gemeenten.nl/>) vindt u hierover meer informatie. De huidige structuur van ambtelijke en bestuurlijke afstemming en getrapte besluitvorming is straks niet meer nodig.

Gezien de opgaven en mogelijkheden is de toekomst van Nederlek niet gelegen in de Rotterdamse regio, maar in de Krimpenerwaard. Om die reden omvat het voorstel voor een nieuwe gemeente Krimpenerwaard ook de huidige gemeente Nederlek, inwoners kunnen in de toekomst op die wijze rechtstreeks invloed uitoefenen op het bestuur en beleid in de Krimpenerwaard.

Vraag

Hoe is het in de toekomst met de betrokkenheid van de burgers? Er is een veel grotere afstand tot het bestuur. Zie bijvoorbeeld de geringe animo om voor Provinciale Staten te stemmen. Invoering van dorpsraden geeft weer een nieuwe schijnbestuurslaag. Dan liever een echte gemeenteraad.

Antwoord

Elke gemeente heeft altijd een gemeenteraad. Het is aan die gemeenteraad om een beleid te bepalen op welke wijze de raad de belangen van dorpen en kernen wil behartigen, een keuze voor dorpsraden is daarbij een manier.

Vraag

Waarom is het nodig om meer ambtelijke specialisten te hebben?

Antwoord

Onze maatschappij wordt steeds complexer en daarmee ook de vraagstukken die op de gemeente afkomen. Dat vraagt om ambtelijke specialisatie om daarmee adequaat om te kunnen gaan. Een kleine gemeente is simpelweg vanwege de omvang van het ambtelijk apparaat vaak niet in staat die noodzakelijke expertise zelf in huis te hebben. Via samenwerking kan dan een deel worden opgelost of via externe inhuur. Met de keuze voor een samenvoeging van de vijf gemeenten ontstaat een ambtelijk apparaat dat beter in

staat mag worden geacht zelfstandig kennis en kunde te verkrijgen en daarmee minder afhankelijk is van anderen.

Duurzaamheid

Vraag

Waarom bepalen enkele gemeenten de gang van zaken en moeten sterke gemeenten daaraan opgeofferd worden?

Antwoord

Fusies van gemeenten vragen veel tijd en energie van bestuurders en betrokkenen. Als gekozen wordt voor een herindeling, vinden wij het van groot belang dat de oplossing duurzaam is. Daarmee bedoelen we dat we voor een oplossing kiezen die niet zorgt dat andere omliggende gemeenten in de problemen komen en dat de oplossing voor flink wat jaren staat. Daarom kijkt de provincie altijd naar een regionaal consistent eindresultaat voor een bepaald gebied, in dit geval de gehele Krimpenerwaard. Logischerwijs zijn er een gebied verschillen tussen gemeenten, ook al werken die gemeenten intensief samen zoals de K5-gemeenten doen.

Vraag

Is bij de gemeente die voor de K5 fusie zijn ook een alternatief gepresenteerd als de beoogde deelnemende gemeenten in de K5 niet allemaal willen fuseren?

Antwoord

In de fase van het open arhi-overleg hebben wij meerdere malen intensief met alle gemeentebesturen gesproken. Daarbij zijn ook alternatieven zoals K4-K2 en K4-K1-K1 besproken. Alle gemeentebesturen zijn naar hun voorkeuren gevraagd. Daarnaast zijn de verschillende alternatieven in het financieel onderzoek naar herindelingsvarianten (zie onderzoek) doorgerekend. In het Herindelingsontwerp hebben wij - na weging van verschillende alternatieven op basis van de criteria van BZK voor herindeling - een keuze gemaakt voor het samenvoegen van Bergambacht, Vlist, Ouderkerk, Schoonhoven en Nederlek.

Interne samenhang van de nieuwe gemeente

Vraag

Zijn er bij andere fusies tevredenheidsonderzoeken gedaan bij de burgers? En zo ja, kunnen de resultaten hiervan bekend gemaakt worden.

Antwoord

Bij het onderzoek naar de effecten van fusies in Zuid-Holland is de mening van burgers niet onderzocht.

Vraag

Er is gesteld dat vergroting van de gemeente onherroepelijk leidt tot vermindering democratisch gehalte.

Antwoord

De (beleefde) afstand tussen burger en bestuur zal inderdaad toenemen, maar dat impliceert niet dat het democratisch gehalte van de gemeente vermindert.

Vraag

Enkele gemeenten hebben een structuurvisie, er liggen dorpsvisies en landschapsvisies. Hoe ziet u die plannen vanuit het gebied voor de toekomst in relatie tot behoud van vitale kernen.

In hoeverre is GS op de hoogte van de verschillen tussen de dorpen en de stad Schoonhoven? Wat doet u hiermee?

Antwoord

De leefbaarheid van het gebied, de kernen, maar ook de stad, is een belangrijk thema dat aandacht verdient in het fusie proces. De gemeenten zullen de komende periode gezamenlijk aan de slag moeten om vooruitlopend op de fusie keuzes te maken om de vitaliteit van het gebied te behouden. De huidige visies zijn daarbij behulpzaam, daarnaast kan uit ervaringen van andere gemeenten worden geput.

Vraag

Wordt de digitale dienstverlening van bijvoorbeeld burgerzaken veel verbeterd bij een eventuele fusie? M.a.w. is het straks mogelijk om via internet of mail bijvoorbeeld een paspoort te verlengen of bewijs van goed gedrag aan te vragen. Voor de oudere onder ons, wordt het moeilijk. Zou er iets geregeld kunnen worden b.v. vervoer. Worden de reiskosten naar het nieuwe gemeentehuis vergoed?

Antwoord

Steeds meer dienstverlening loopt via internet. Die ontwikkeling zal blijven doorgaan. Tegelijkertijd zien wij ook een ontwikkeling waarbij burgers thuis geholpen worden zoals nu bijvoorbeeld op verschillende plekken in het land gebeurt om te zorgen dat (met name) ouderen een geldig identiteitsbewijs hebben voor de verkiezingen van de Tweede Kamer. De nieuwe gemeente zal hiervoor beleid gaan ontwikkelen zodat alle inwoners een goede dienstverlening krijgen.

Vraag

Is het beperken van de voorzieningen niet in strijd met het rijksbeleid voor bijvoorbeeld bewegen en onderwijs? Bij verkiezingen in de toekomstige gemeente mogen we zelf leden kiezen. Als inwoner van een kleine kern trekken wij altijd aan het kortste eind/touw want qua inwoner komen de meeste kandidaten uit de grotere gemeenten. Is het niet tegenstrijdig dat de betreffende gemeenten vergrijzen en dat de afstand tot de gemeente voorzieningen toe neemt (terwijl de mobiliteit van ouderen slechter is)?

Antwoord

Wij zien een ontwikkeling dat het steeds moeilijker wordt om - zeker in landelijk gebied - de voorzieningen op peil te houden. Dat staat los van het vraagstuk van herindeling. Wel zien wij dat één gemeentebestuur dat verantwoordelijk is voor het gehele gebied beter in staat is zodanige afwegingen te maken dat voorzieningen elkaar niet gaan beconcurreren, maar dat een goede verdeling van die voorzieningen er voor zorgt dat het niveau van de voorzieningen als geheel op peil blijft.

Regionale samenhang en evenwicht

Vraag

Heeft G5 nog niet door dat de keuze van Nederlek voor Krimpen a/d IJssel gedomineerd werd door een collegelid?

Antwoord

Wij baseren onze keuze zoals wij die in het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard hebben gemaakt op de arhi-overleggen die wij gevoerd hebben. Daarin spreken wij met colleges en gemeenteraden, niet met individuele bestuurders.

Vraag

Nederlek wil zelfstandig blijven en samenwerken met de omliggende gemeenten u stelt dat dit niet kan omdat zij (3 gemeentes) 1 K5 gemeente willen zijn. Dus u stelt dat we als K5 gemeente niet kunnen samenwerken met bijvoorbeeld Krimpen aan den IJssel. De samenwerking blijft hetzelfde tussen gemeenten. Hoe groot of klein dan ook, zie ik dit verkeerd?

Antwoord

Elke gemeente in Nederland - hoe groot of klein ook- zal voor bepaalde onderwerpen moeten samenwerken met de omliggende gemeenten. De nieuwe gemeente Krimpenerwaard zal dus ook op bepaalde thema's samenwerken met Krimpen aan den IJssel. Wel is het zo dat een grotere gemeente minder leunt op samenwerking dan de K5-gemeenten nu doen.

Planologische ruimtebehoefte

Vraag

Hoe zit het met de Algerabrug met zo een grote samenvoeging?

Antwoord

Het samenvoegen van de vijf Krimpenerwaard gemeenten staat los van het vraagstuk van de bereikbaarheid van het gebied.

Vraag

Ik heb ook gelezen dat de provincie stelde dat de waterschappen onder provincie komen. Dan is het water beheer gelijk opgelost en hoeft dat niet naar de gemeente.

Antwoord

Na 9 juni a.s. zal de nieuwe regering een keuze maken over de inrichting van ons staatsbestel, wat dat voor gemeenten, provincies en waterschappen zal betekenen is op dit moment nog niet bekend.

Proces

Vraag

Is er nog wel inspraak? Naar mijn idee staat het al vast voor de provincie! Hebben de inwoners dan geen inspraak? Het wordt gewoon opgelegd. Als ik u zo hoor praten heb ik de indruk dat alles al is beklonken. U weet zelfs al een datum te noemen nl. 1 januari 2013. Kan alles al zo snel in kannen en kruiken zijn,? We zitten nu medio 2010.

Antwoord

Een ieder heeft de gelegenheid om zijn of haar zienswijze te geven op het Herindelingsadvies. Wij zullen al die zienswijzen bestuderen op nieuwe feiten en argumenten. In de herindelingskranten kunt u de planning van het gehele proces vinden.

Vraag

Waarom heeft de provincie de uitkomsten van het SGBO rapport niet gevolgd: Samenwerking evalueren in 2012 en dan beslissen over herindeling. Advies: operationele taken gaan goed en bouw strategische taken uit. De K5 was net gestart met dit advies maar zijn tijd niet.

Antwoord

Door de eigen keuze en uiteenlopende standpunten van de gemeenten over de bestuurlijke toekomst hebben wij in september 2009 besloten om de arhi-procedure te starten.

Vraag

Waarom zijn er geen aparte bewonersavonden georganiseerd per gemeente? Kan ik mijn reiskosten Schoonhoven-Lekkerkerk vergoed krijgen?

Antwoord

Er is een keuze gemaakt om twee bewonersavonden in het gebied te organiseren. De provincie vergoedt geen reiskosten voor het bezoek van een van de twee avonden.

Vraag

Kan de gemeente Nederlek nu nog steeds kiezen voor K2?

Antwoord

Nu de provincie de arhi-procedure is gestart, kan geen van de betrokken gemeenten eigenstandig een besluit tot fusie nemen, dat verbiedt de wet. Wel kan de gemeenteraad van Nederlek in zijn zienswijze aangeven hoe de raad aankijkt tegen het voorstel van Gedeputeerde Staten.

Vraag

Wat gebeurt er met de ambtenaren die volgens niet voldoende kennis hebben en worden vervangen door specialisten wachtgeld of ww/bijstand.

Antwoord

In de wet is geregeld dat bij een fusie alle ambtenaren overgaan naar de nieuwe gemeente.

Vraag

Technocraat: wijsheid top-down versus democraat: wens kiezers down-up. Welke cultuur heeft de provincie hierbij?

Antwoord

Wij vinden dat gemeenten in eerste instantie zelf aan zet zijn om een keuze voor de toekomst te maken, zo hebben Provinciale Staten dat in het beleidskader 'Samenwerken aan de kwaliteit van het lokaal bestuur in Zuid-Holland' bepaald. In het stappenplan is ook vastgelegd dat als gemeenten er zelf niet uitkomen, de provincie het initiatief kan overnemen.

Vraag:

Hoe kan een provincie een voorstel doen/besluit nemen, zonder dat zij over de gevolgen besluiten mag nemen (nieuwe gemeenteraad)?

Antwoord

De provincie kan een besluit tot samenvoeging van gemeenten nemen. Het blijft echter de bevoegdheid van een gemeenteraad om zijn eigen begroting en beleid vast te stellen.

Vraag

Leren GS van vorige herindelingen, weet u wat er door gedwongen samenvoegen allemaal fout kan gaan?

Antwoord

In 2008 hebben Gedeputeerde Staten de herindelingen van Zuid-Hollandse gemeenten in de periode tussen 1991 en 2007 laten evalueren. Uit deze evaluatie kwam naar voren dat een herindeling leidt tot betere dienstverlening aan de inwoners, professionelere ambtenaren, betere bestuurders, effectiever beleid en een betere positie van de gemeente ten opzichte van het Rijk en de provincie.

Vraag

Motiveren van mensen. Als de provincie wil dat gemeenschappen in goede sfeer en communicatief met elkaar omgaan, moet zij beseffen dat de 1000-jarige dorpskernen hiervoor bestaan. D.m.v. samenvoeging gaat de spirit weg. Fout, men interesseert zich niet meer. De boel gaat verloederen daarom: samenwerking-geen samenvoeging.

Antwoord

Het nieuwe gemeentebestuur staat voor de belangrijke keuze op welke wijze de dorpskernen vitaal blijven en op welke wijze inwoners bij de gemeente betrokken worden.

Financiën**Vraag**

Wat gebeurt er met de overschotten/tekorten van de bestaande gemeenten?

Antwoord

Met ingang van de datum van herindeling gaan alle rechten en verplichtingen over naar de nieuwe gemeente.

Vraag

Wat is de terugverdienperiode van de initiële investering?

Antwoord

Als gevolg van de herindeling ontstaan voor de nieuwe gemeente zogenoemde frictiekosten. Dit zijn tijdelijke extra kosten die zonder de herindeling niet gemaakt zouden zijn. Te denken valt o.a. aan extra kosten van voorbereiding herindeling, organisatieonderzoek, integratie van beheerplannen, voorlichting, wachtgeld, boventalligen, functiewaardering, extra opleidingen, verhuizing en tijdelijke voorzieningen voor huisvesting in afwachting van definitieve huisvesting.

Om deze frictiekosten te kunnen opvangen komt de nieuwe gemeente in aanmerking voor de zogenoemde tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling. Dit is een uitkering van het Rijk die op basis van de inwonersgegevens van 2009 en de septembercirculaire 2009 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Voor de nieuwe K5-gemeente zou uitkomen op ruim € 16,5 miljoen.

Vraag

Ik heb in de krant gelezen dat na de herindeling de kosten omhoog zullen gaan. Wie gaat dit betalen? Ik hoop niet de inwoners. Wat denkt u van Griekenland? Ik heb graag dat iedereen zijn eigen rekening betaald.

Antwoord

Na herindeling zal de algemene uitkering van de heringedeelde gemeente structureel lager zijn dan de optelsom van de algemene uitkeringen van de huidige gemeenten. Dat wordt vooral veroorzaakt doordat bij de herindeling het vaste bedrag maar éénmaal wordt ontvangen, terwijl nu alle herindelingspartners dit bedrag nog hebben. Voor alle duidelijkheid: een nieuwe gemeente krijgt een even hoge algemene uitkering als vergelijkbare gemeenten met dezelfde structuurkenmerken waardoor zij een in principe gelijke voorzieningencapaciteit heeft.

De vraag rijst dan welke lasten op kortere of langere termijn (vanzelf) zullen of (bewust) kunnen dalen om baten en lasten in evenwicht te houden. Allereerst zal een relatie gelegd kunnen worden tussen de terreinen waarop zich de daling van de algemene uitkering voordoet. Meest in het oogspringend is de daling van het vaste bedrag. De hiermee samenhangende lasten nemen als gevolg van de afname van het aantal gemeenten af. Het betreft hier onder meer lasten als gevolg van besparingen op bestuurskosten (raad, college, griffie, rekenkamer, gemeentesecretaris, enzovoorts), die na een herindeling immers minder gemaakt zullen worden. Als gevolg van wachtgeldverplichtingen kan de besparing mogelijk wat vertraagd worden gerealiseerd. Via efficiencyvoordelen zal de gemeente de daling van de algemene uitkering kunnen opvangen.

Naast de financiële uitgangspositie zal het vooral van de politieke keuzes en het beleid van de nieuwe gemeente afhangen of een gezonde financiële positie kan worden gecontinueerd of dat een minder gezonde financiële positie kan worden verbeterd.

--
einde

**Verslag van het bestuurlijk overleg tussen
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
en Burgemeesters en Wethouders van
Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist
gehouden in het in het Provinciehuis te Den Haag op 5 juli 2010
van 16.00 – 17.15 uur**

Aanwezig:

dhr. M. van Engelshoven-Huls	gedeputeerde, voorzitter
dhr. J. Kleinhesselink	adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland
dhr. A. van den Berg	Financieel toezicht provincie Zuid-Holland
dhr. J. Eijsackers	Financieel toezicht provincie Zuid-Holland

Gemeente Bergambacht

dhr. A. van Erk	burgemeester
mw. D. Blok	wethouder
dhr. J. Vente	wethouder
mw. S. van der Ruit	adjunct gemeentesecretaris

Gemeente Nederlek

mw. B.F.A. van der Kluit-de Groot	burgemeester
dhr. R.P.A van de Haterd	wethouder
dhr. P. Schouten	gemeentesecretaris

Gemeente Ouderkerk

mw. M.G. Boere-Schoonderwoerd	wethouder
mw. G. Gravesteijn – Witvoet	wethouder
dhr. G.H. Logt	gemeentesecretaris

Gemeente Schoonhoven

dhr. D.W de Cloe	burgemeester
dhr. P.A. Huijsman	gemeentesecretaris

Gemeente Vlist

mw. A.Z. Evenhuis-Meppelink	burgemeester
dhr. A.H. van Dorp	wethouder
mw. C. Plokhooij	gemeentesecretaris

Verslag:

dhr. J.F.M. van Gessel	Notuleerbureau De Rondvraag
------------------------	-----------------------------

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.

Van deze bijeenkomst wordt een zakelijk verslag gemaakt. Als dat door de Colleges en GS is geaccordeerd, is het een openbaar stuk en wordt het in het herindelingsdossier opgenomen. De Colleges kunnen het verslag benutten om de raden over dit gesprek te informeren.

Mevrouw Boere deelt mee dat de burgemeester van Ouderkerk, de heer De Prieëlle, verhinderd is dit overleg bij te wonen.

2. Toelichting door de gedeputeerde over de verdere procedure rond de ingekomen zienswijzen over het herindelingsvoorstel Krimpenerwaard

De gedeputeerde deelt mee dat uit de onderstaande gemeenten de volgende aantallen zienswijzen zijn ingediend:

Bergambacht:	450
Krimpen aan den IJssel:	3
Nederlek:	549
Ouderkerk:	1
Schoonhoven:	1
Vlist:	498
Gouda:	1

Deze zienswijzen zullen in de zomermaanden worden beoordeeld. GS stellen eind augustus of begin september 2010 een herindelingsadvies op dat aan Provinciale Staten zal worden aangeboden. In dat advies zal aan de zienswijzen aandacht worden besteed.

De Staten Commissie Bestuur en Middelen heeft op 23 juni 2010 gesproken over de wijze waarop het herindelingsadvies zal worden behandeld. Die commissie zal, wetende dat bijeenkomsten voor bewoners zijn belegd, op 20 of op 27 oktober 2010 een bijeenkomst voor raadsleden organiseren. De griffie van de provincie zal met de griffiers van gemeenteraden contact opnemen over de exacte datum en dan ook uiteenzetten op welke wijze deze hoorzitting zal worden georganiseerd.

De Commissie Bestuur en Middelen zal volgens de planning op 3 november 2010 het herindelingsadvies van GS bespreken. Op 10 november 2010 zullen Provinciale Staten dat advies bespreken. Deze planning is onder voorbehoud van de agenda van Provinciale Staten opgesteld en was ook in de Huis-aan-Huiskranten vermeld.

3. Toelichting door Colleges op de inhoud van de (concept)brief en de bijlage

Visie gemeente Schoonhoven

Het College heeft de brief van de vijf gemeenten, waarin de grote zorgen zijn uitgesproken over de financiële toekomst van de nieuwe gemeente, aan de raad aangeboden. De gemeenteraad heeft kennis genomen van de inhoud van de brief maar heeft de inhoud van de brief niet overgenomen. De raad acht dat de verantwoordelijkheid van het College. De raad wil wel op de hoogte blijven van de ontwikkelingen.

Drie punten vragen aandacht:

1. Medewerkers van de provincie en medewerkers van de afdelingen Financiën van de gemeenten verschillen van opvatting over de interpretatie van het BMC-rapport en de financiële scan van de provincie. Kan een overleg worden georganiseerd om uit te zoeken en te verklaren waarom deze verschillende visies bestaan? De gemeenteraad van Schoonhoven hecht belang aan een dergelijke bijeenkomst.
2. Omtrent de vergoeding voor de frictiekosten zouden gemeenten en provincie een gezamenlijk standpunt naar BZK moeten innemen. Het is gewenst dat de nieuwe gemeente eerder over de vergoeding voor frictiekosten kan beschikken. Als dat mogelijk is, is dat vanwege de rentevergoeding financieel voordeliger.
3. De basisbijdrage uit het gemeentefonds zou voor de vijf gemeenten nog een aantal jaren moeten doorlopen. Dat heeft financiële voordelen voor de nieuwe gemeente en zal niet ten nadele gaan van de overige Nederlandse gemeenten. Die discussie is ook met de gemeente Zuidplas gevoerd. Voor de gemeenten in de Krimpenerwaard is het

van belang dat aspect meer en krachtig te benadrukken. Erkend wordt dat de provincie niet de kosten voor de bouw van een nieuw stadhuis kan vergoeden; dat is elders ook niet gebeurd.

Het is in het belang van de nieuwe gemeente in de Krimpenerwaard en de provincie om op deze punten overeenstemming te bereiken. Het betreft hier stevige gespreksonderwerpen of voorwaarden; er wordt vanuit Schoonhoven niet gesproken over breekpunten. De nieuwe gemeente heeft echter recht op een goede financiële startpositie; daar moet alle aandacht en gezamenlijke inspanning naar uitgaan.

Er zou ook over projecten moeten worden gesproken. Een voorstel daaromtrent heeft de provincie gedaan en de gemeenten werken aan een overzicht van uit te voeren projecten.

De gedeputeerde deelt de opvatting dat over de verschillen tussen het BMC-rapport en de financiële scan moet worden gesproken, mogelijk kan dat leiden tot een gezamenlijk standpunt naar de staatssecretaris of minister. De provincie kan geen bijdrage ter aanvulling van de uitkering uit het gemeentefonds uitkeren.

In het gesprek met de gemeenteraad van Vlist is gesproken over de projecten en daarop hebben GS in positieve zin gereageerd.

Visie gemeente Bergambacht

De gemeenteraad van Bergambacht heeft unaniem een zienswijze ingediend. Over de brief mbt de financiële zorg aan GS bestaat tussen de K5-Colleges overeenstemming. De gemeenteraad van Bergambacht heeft, in tegenstelling tot de raad van Schoonhoven, de inhoud van deze brief unaniem onderschreven en maakt onderdeel uit van de ingediende zienswijze. Over de inhoud van deze zienswijze kan niet worden onderhandeld. De raad vraagt om de instelling van een werkgroep om in deze fase over al de eerder genoemde punten uit het BMC-rapport duidelijkheid te verkrijgen. De antwoorden die tot op heden op de vragen naar aanleiding van het BMC-rapport zijn ontvangen, zijn teleurstellend. De werkgroep zou moeten bestaan uit financieel deskundigen van de gemeenten, de provincie en BZK. Als die werkgroep niet wordt gevormd en/of een oplossing voor de geconstateerde (financiële) problemen uitblijft, zal Bergambacht niet aan een herindeling meewerken. Als de bevindingen van die werkgroep helder zijn en een concrete oplossing wordt geboden, kan het standpunt van de raad van Bergambacht worden bijgesteld.

Visie gemeente Ouderkerk

De meerderheid van de gemeenteraad heeft met een herindeling ingestemd. De raad acht het wel van belang dat er een financieel gezonde gemeente moet ontstaan. De zienswijze is door alle partijen in de raad onderschreven. De fractie van de SGP heeft ingestemd met de vorming van de werkgroep die de financiële problematiek moet onderzoeken. Er mag in de onderhandelingen over de fusie geen sprake zijn van twee verschillende documenten. De suggestie van de heer De Cloe over de aanvulling van de basis uitkering uit het gemeentefonds wordt onderschreven. Er zal een structurele bijdrage moeten worden verstrekt om de nieuwe gemeente structureel en voor een periode langer dan vier tot zes jaar, een goede financiële positie te geven. In een verslag van een overleg wordt verwezen naar gemeenten met ongeveer eenzelfde structuur. Kunnen voorbeelden worden gegeven van gemeenten die na een fusie structureel een goede financiële positie hebben verkregen? Of de nieuwe gemeente een structureel goede positie zal krijgen, wordt gezien de karakteristiek van de Krimpenerwaard met het veenweidepact en natuuropgaven, betwijfeld.

Visie gemeente Nederlek

De gemeenteraad van Nederlek heeft zich ook in deze fase unaniem uitgesproken voor het behoud van zelfstandigheid. De gemeente is voldoende bestuurskrachtig, is georiënteerd

op het westen en niet op het oosten. Deze argumenten zijn opgenomen in de zienswijze van de raad. Gezien de onzekerheid omtrent de uitkomst van dit proces, zal het College min of meer als toehoorder aanwezig zijn bij al deze "voorsorteesgesprekken" om het proces te kunnen volgen in het geval er onverhoopt tot een fusie wordt besloten waarbij Nederlek wordt betrokken. Over deze insteek van Nederlek kan geen misverstand bestaan. Het zou ongewenst zijn als het College en de raad dan alsnog over het proces moeten worden geïnformeerd. Alleen als het onvermijdelijk is, zal het College zijn inbreng in het proces hebben.

De gedeputeerde stelt de aanwezigheid van het College van Nederlek op prijs. De raad van Schoonhoven vraagt GS samen met gemeenten het Rijk te benaderen. Is het College daarbij aanwezig zonder inbreng te hebben of trekt het College in het belang van de Krimpenerwaard met de andere gemeenten en provincie op?

De werkgroep kan niet pas na het PS-besluit, in november 2010, van start gaan omdat naar mag worden aangenomen, de gesprekken met BZK in een eerder stadium zullen worden gevoerd.

Mevrouw Van der Kluit acht het ook voor de vier andere gemeenten van belang dat Nederlek van die werkgroep deel uitmaakt en inbreng zal hebben in de discussie over de financiële toekomst van een K4- of K5-gemeente.

Visie gemeente Vlist

De meerderheid van de gemeenteraad heeft op dinsdag 29 juni 2010 het eerste deel van de zienswijze van de gemeente en het tweede deel dat de gemeenten gezamenlijk hebben opgesteld, onderschreven. Eén fractie heeft niet met de zienswijze kunnen instemmen. Het College kan zich vinden in de inbreng van Schoonhoven. De verschillen van inzicht moeten worden geïnventariseerd en worden besproken voordat met het Rijk wordt gesproken. Dan zullen compromissen moeten worden gesloten. In de discussie met het Rijk zullen de frictiekosten aan de orde moeten komen. Als het Rijk een vaste module hanteert, moet worden beoordeeld op welke wijze de gemeenten met die normen kunnen omgaan. Kosten mogen niet zondermeer op de nieuwe gemeente worden afgewenteld.

De raad van Vlist meent dat het goed is dat deze herindeling er komt. Er moet echter een nieuwe gemeente ontstaan, die op termijn financieel en structureel gezond is. Gemeenten en provincie zouden met het Rijk afspraken moeten maken over de termijn waarop dat kan worden bereikt. In de discussie tussen de gemeenten en de provincie moeten ook de projecten waarover nu wordt gesproken aan de orde komen. Uit die gesprekken zouden structurele componenten kunnen voortkomen die ten voordele van de nieuwe gemeente kunnen komen.

Reactie gedeputeerde

Er is over het gezamenlijk optrekken en de verschillen tussen de uitgangspunten en rapportage van BMC en de financiële scan al eens met mevrouw Evenhuis gesproken. In dat gesprek is toegezegd dat de provincie ambtelijke ondersteuning aanbiedt. Het is de vijf gemeenten niet gelukt om een bijeenkomst te organiseren. Het is nu niet zinvol te bekijken waarom dat niet is gelukt. Een werkgroep kan worden geformeerd. Wie is namens de gemeenten bereid de organisatie daarvan op zich te nemen en is bereid de hoofden Financiën bijeen te roepen om het onderzoek naar de verschillen tussen het BMC-rapport en de financiële scan uit te zoeken en dichter bij elkaar te brengen? Deze werkgroep zou op korte termijn bijeen moeten komen. Van de vijf gemeenten wordt verwacht dat zij gezamenlijk optrekken. Als gezamenlijk BZK moet worden benaderd, dan moeten we er naar streven dat gemeenten en provincie geen uiteenlopend beeld over de financiële situatie van de nieuwe gemeente hebben. Vanuit de provincie kan de heer Huisman, voormalig hoofd van de afdeling Financieel Toezicht thans adviseur van de provincie

inzake financiële aangelegenheden, die taak op zich nemen. Kan vanuit elke gemeente een lid voor die werkgroep worden aangewezen? Nu de vakantieperiode aanbreekt, wordt het niet eenvoudig om op korte termijn die werkgroep bijeen te laten komen.

De heer Van Erk vraagt waarom de provincie bij het opstellen van het herindelingsontwerp het standpunt van BZK heeft overgenomen. Waarom is op dat moment het BMC-rapport ter zijde gelegd? Het lijkt verstandig om gelijk BZK in het onderzoek van de werkgroep te betrekken. Kan dat onderzoek zijn afgerond voordat Provinciale Staten zich over het voorstel buigen? Het is ongewenst dat het onderzoek dan nog niet is afgerond.

De heer De Cloe acht het van belang dat ook met medewerkers van BZK dat onderzoek wordt verricht. Zij zouden deel uit moeten maken van de werkgroep. De gemeenten zullen hun gegevens naar voren brengen en aantonen waar het probleem ligt. Als uit het onderzoek van de werkgroep blijkt dat de gemeenten meer gelijk hebben dan de provincie, moet dat in het herindelingsadvies terug te zien zijn. Als in het onderzoek van BMC goede punten zijn opgenomen, zouden met de provincie afspraken kunnen worden gemaakt over de wijze waarop die punten kunnen worden gerealiseerd. Met mevrouw Evenhuis is spreker van mening dat ook over de door de gemeenten gewenste projecten moet worden gesproken. Het spoedig afkaarten en honoreren van een aantal belangrijke projecten maakt de start van de nieuwe gemeente ook gemakkelijker.

De gedeputeerde merkt op dat het ministerie bij het vergelijken van de rapportages van BMC en de financiële scan die met BZK is opgesteld, op ambtelijk niveau betrokken zal moeten zijn. In het herindelingsontwerp is het BMC-rapport zeker niet terzijde gelegd; er is op de inhoudelijke punten gereageerd.

De vraag over de frictiekosten, is een vraag die met BZK worden moet besproken. Zij kunnen aan geven of een oplossing kan worden gevonden in de sfeer van de frictiekosten, de uitgangspunten met betrekking tot de uitkering uit het gemeentefonds of door de samengevoegde gemeenten financieel nog enige tijd als zelfstandige gemeenten te beschouwen.

Het is onmogelijk dat de provincie een bepaald bedrag aan de nieuwe gemeente ter beschikking moet stellen.

De heer De Cloe heeft daarvoor begrip. Provincie en gemeenten moeten in een open overleg over de financiële gegevens overeenstemming bereiken.

Volgens mevrouw Van der Kluit kunnen geen conclusies worden getrokken zolang onbekend is wat de juiste cijfers zijn. Pas als die conclusies zijn getrokken, kan worden gesproken over wat er moet gebeuren. Het kan niet in het belang van de provincie zijn dat een nieuwe, noodlijdende gemeente ontstaat.

Mevrouw Evenhuis deelt die opvatting. Het zou voor zowel GS, PS en de gemeenten ongewenst zijn dat de nieuwe gemeente gedurende vele jaren niet voor haar inwoners kan doen, wat moet gebeuren. De werkgroep moet er komen en de uitkomst van het onderzoek moet bestuurlijk worden besproken. Over de financiële positie van de nieuwe gemeente moet duidelijkheid bestaan. Beseft wordt dat de provincie geen extra budget heeft maar de provincie kan wellicht op een andere wijze ondersteuning bieden. Er dient een goede planning te worden opgesteld zodat bekend is wanneer de werkgroep zijn resultaten kan presenteren. Dat is ook voor GS van belang. Voorkomen moet worden dat elke gemeente afzonderlijk PS zullen benaderen.

In het gesprek met het Rijk moet worden gepleit voor een goede financiële toekomst van de nieuwe gemeente.

De heer Van Erk wijst erop dat de vakantieperiode aanbreekt.

Uit het verslag van een ambtelijk overleg van de tweede helft van juni 2010 blijkt dat ook toen is gesproken over:

- het niet vergoeden van de rente;
- het voorschieten van de frictiekosten;
- het gesprek met BZK;
- de reactie van BZK waarin dat ministerie zou hebben beweerd dat die verzoeken precedentwerking zouden hebben en daarom niet gehonoreerd kunnen worden.

Het is niet voldoende om in de werkgroep alleen over de financiële gegevens te discussiëren, er moeten ook concrete oplossingen worden geboden. Er is, mede gezien de opvatting van de gedeputeerde en ambtelijke reacties op het BMC-rapport (dat afdoende inhoudelijk is gereageerd op het BMC-rapport in het herindelingsontwerp) geen beweging in het standpunt van de provincie te bekennen.

De gedeputeerde verwijst naar een uitspraak van de heer De Cloe die stelt dat als BZK geen financiën beschikbaar stelt, de provincie dat zelfs structureel zou moeten doen. Dat ligt niet in de mogelijkheden van de provincie.

Op de brief van 26 april 2010 waarin werd verzocht om het aanstellen van een kwartiermaker, is nog niet gereageerd.

De heer Van Erk merkt op dat een aanstelling van een kwartiermaker nu niet wordt gewenst. Nu moet eerst aandacht worden besteed aan de ingediende zienswijzen, inclusief het financiële verhaal. Dat mag niet even snel in 3 weken moeten gebeuren.

De heer De Cloe deelt mee dat de gemeenten in hun eerdere reactie hebben gesteld dat zij het niet verstandig achten op dat moment een kwartiermaker in te stellen. De gemeenten zouden na 1 juli 2010 een reactie kunnen geven. Als de provincie in de fase van de herindeling een kwartiermaker betaalt, is daartegen geen bezwaar. Mevrouw Evenhuis zou dat met GS opnemen en dat is gebeurd. Bij het verschil tussen de financiële gegevens van de provincie en van de vijf gemeenten, zijn kanttekeningen te plaatsen. Daarover moet met de financieel deskundigen van de gemeenten en de provincie op korte termijn worden gesproken. De gemeente Schoonhoven heeft een kandidaat voor die werkgroep.

Mevrouw Boere wijst erop dat de gemeente één medewerker telt die goed op de hoogte is van begrotingszaken. Deze gaat met vakantie waardoor er een tijdsprobleem ontstaat. Een praktische oplossing moet voor het overbruggen van deze periode worden gevonden.

Het mag niet gebeuren dat een overleg wordt gehouden omdat dat past in de arhi-procedure. Dat idee is ontstaan na het lezen van het ambtelijke verslag. Er moet nu één uitkomst over de financiën worden vastgesteld. Als het tekort op de begroting in 2013 € 7 miljoen zal zijn, wordt de nieuwe gemeente een artikel 12-gemeente en ligt er ook voor de provincie een taak. Er is geen positief overschot te verwachten.

De gedeputeerde merkt op dat ook uit de financiële scan geen positief overschot blijkt. Hij geeft aan dat de gemeenten benadrukken dat gezamenlijk moet worden gezocht naar een oplossing, maar het lijkt alsof enkele gemeenten een terugtrekkende beweging maken als actie moet worden ondernomen. Een termijn van drie weken is door hem niet genoemd.

Mevrouw Boere erkent dat geen termijn van drie weken is genoemd. De vakantieperiode vormt een probleem.

De heer Van Erk benadrukt dat zoals mevrouw Evenhuis heeft opgemerkt, er moet zijn gerapporteerd over de rente, de frictiekosten en de uitkering uit het gemeentefonds voordat Provinciale Staten het herindelingsontwerp behandelen. Ook over de huisvestings- en

salariskosten kan nog worden gesproken maar als BZK niet bereid is mee te werken aan een oplossing, ontstaan in september 2010 problemen met het draagvlak voor de herindeling. Dat moet voor GS duidelijk zijn.

Zijn er contacten met BZK gelegd? Als dat zo is, wordt dat dan in de planning opgenomen? Een antwoord op die vragen is niet gegeven.

De gedeputeerde merkt op dat het onjuist is te veronderstellen dat BZK niet bereid zou zijn mee te werken. De heer Huisman zal de werkgroepbijeenkomsten organiseren en alle gemeenten bij de werkzaamheden van de werkgroep betrekken. Hij zal met het plannen van een overleg rekening houden met de vakantieperiode mits de gemeenten daarbij enige souplesse vertonen. BZK zal daarbij zijn betrokken omdat het ministerie ook betrokken was bij het opstellen van de herindelingscan. Het moet mogelijk zijn voor 10 november 2010 dit overleg af te ronden en het overleg met BZK te hebben gehad.

Kunnen de gemeenten instemmen met een termijn van twee maanden voor het onderzoek dat de werkgroep zal uitvoeren?

De heer De Cloe merkt op dat de provincie aan een aantal aspecten een invulling geeft die royaler zijn dan in eerste instantie werd verstaan. Provincie en gemeenten moeten ernaar streven binnen twee maanden dat overleg af te ronden. Er moeten geen nieuwe financiële gegevens worden gepresenteerd; de voorliggende financiële gegevens moeten worden verduidelijkt. Als die duidelijk zijn, kan worden gesproken over de wijze waarop met die gegevens wordt omgegaan. Binnen twee maanden, voor de behandeling in november 2010 in Provinciale Staten, moet daarover duidelijkheid zijn ontstaan. In de discussie in de gemeenteraad van Schoonhoven werd gewezen op het belang van het halen van het tijdschema. Dat is ook van belang voor hen die tegen de herindeling zijn.

De heer Van Erk acht dat een redelijke termijn. In de voorstellen van de werkgroep zal ook een oplossingsrichting moeten zijn opgenomen. Het zoeken naar de verschillen is minder interessant en zal geen lastige opgave zijn. Als over de uitkomst van dat onderzoek overeenstemming bestaat, zal daarmee iets moeten worden gedaan. De houding en inzet van betrokkenen is van belang. Alleen het produceren van cijfers is niet voldoende.

Het bereiken van overeenstemming over het gezamenlijke optreden is ook voor de provincie van belang.

De gedeputeerde benadrukt dat als gezamenlijk moet worden opgetreden naar BZK, er overeenstemming moet bestaan over de problematiek van gemeenten; de omvang van de frictiekosten, de aanpassing van de bijdrage uit het gemeentefonds of de verlenging van de bijdrage uit dat fonds al zou er sprake zijn van nog zelfstandig functionerende gemeenten. Er kan dan niet worden verlangd dat op dat moment ook de oplossing van de problemen bekend is. De werkgroep zou spoedig met de werkzaamheden moeten beginnen omdat anders een probleem kan ontstaan.

Het is onmogelijk de problemen te inventariseren en één overheid verantwoordelijk te stellen voor een oplossing.

Mevrouw Evenhuis veronderstelt dat het de bedoeling van dit overleg is om op bestuurlijk niveau afspraken te maken. Daarna kunnen afspraken worden gemaakt om gezamenlijk overleg te hebben met BZK.

Mevrouw Boere kan instemmen met de periode van twee maanden. Als een gezamenlijk visie kan worden bereikt, moeten die genoemde aspecten daarin worden meegenomen. Er zullen oplossingen voor de problemen moeten komen. Over de wijze waarop kunnen procesafspraken worden gemaakt. Als de uitkomst negatief voor de gemeenten is, zal moeten worden besproken welke stappen moeten worden ondernomen. Er is niet beweerd

dat de provincie structureel extra financieel moet bijdragen. Ook een andere uitkering dan uit het gemeentefonds zou een oplossing kunnen zijn.

Mevrouw Van der Kluit acht het een goed initiatief. Het wordt gewaardeerd als problemen open worden geïnventariseerd. Personele problemen zullen worden opgelost. Vanuit Nederlek zal een financieel deskundige in de werkgroep plaatsnemen.

Mevrouw Blok vraagt op welke wijze de gemaakte afspraken over de vorming van de werkgroepen in het kader van de formele arhi-procedure moet worden gezien. De gemeenteraad verwacht van GS een reactie op hun zienswijze. Het College zal aan de gemeenteraad moeten uiteenzetten op welke wijze het proces verder zal verlopen en of er voldoende duidelijkheid is ontstaan. De gemeenteraad van Bergambacht zal tenminste over een notitie moeten beschikken om zijn standpunt in heroverweging te kunnen nemen. Moet de gemeenteraad naar de vergadering van Provinciale Staten komen?

De heer De Cloe meent dat de zienswijzen zijn ingediend om het standpunt dat GS voorlopig hebben ingenomen aan te scherpen. Mede op basis van die zienswijzen moeten GS een definitief standpunt innemen en dat aan Provinciale Staten voorleggen.

De gedeputeerde deelt mee dat GS in het herindelingsadvies een reactie op de binnengekomen zienswijzen zullen geven. De zienswijzen zijn geen voorwaarden die een gemeenteraad kan stellen. Als de werkgroep binnen twee maanden zijn werk heeft verricht, moet begin september 2010 die gewenste duidelijkheid er zijn.

In deze procedure zijn gemeenteraden niet nogmaals in de gelegenheid een standpunt in te nemen, daartoe diende de zienswijze. GS bereiden een besluit voor dat Provinciale Staten zullen nemen. In die besluitvorming zal het resultaat van de verkenning van de werkgroep worden ingebracht.

De heer Van Erk veronderstelt dat de bevindingen van de werkgroep schriftelijk zullen worden vastgelegd. Worden die bevindingen door GS in de voorbereiding op het besluit dat Provinciale Staten zullen nemen meegenomen? De werkgroep zal niet rapporteren aan Provinciale Staten.

De gedeputeerde deelt mee dat de bevindingen van de werkgroep zullen worden gerapporteerd aan het college van GS en de colleges van B&W en in een overleg met de Colleges zullen worden besproken. In dat overleg wordt bepaald wat aan BZK zal worden voorgelegd.

4. Tussentijdse informatie/stand van zaken van de inventarisatie van projecten cs zoals die door de vijf gemeenten in een separaat overleg met provincie worden ingebracht, een en ander onder verwijzing naar de brief van GS van 26 april 2010

De provincie heeft aangeboden mee te denken over projecten om de nieuwe gemeente Krimpenerwaard een goede start te geven. De gemeenten hebben over die projecten een verkenning uitgevoerd. De vijf gemeenten zouden een voorstel neerleggen dat past binnen het beleid van de provincie. Is een dergelijk voorstel gereed?

Medegedeeld wordt dat er een datum is vastgelegd waarop met mevrouw Sikking van de provincie over de projecten in de Krimpenerwaard zal worden gesproken.

De gedeputeerde merkt op dat tips zijn gegeven om te komen tot een goede projectenlijst. Het heeft geen zin om grote projecten op het gebied van de ruimtelijke ordening op de lijst te plaatsen waarover provincie en gemeenten al hebben gesproken en die in de Provinciale Structuurvisie aan de orde zijn gekomen waarbij PS niet voor dat project heeft gekozen. Als dergelijke projecten op de lijst voorkomen, weten gemeenten bij voorbaat wat de reactie van GS daarop zal zijn.

Op de projectenlijst moeten projecten voorkomen waarmee de Krimpenerwaard als geheel en niet de huidige individuele gemeenten baat heeft. De lijst moet door de vijf gemeenten zijn opgesteld en door hen zijn onderschreven. Het zou geen optelsom van wensen vanuit de huidige gemeenten mogen zijn. In de komende twee maanden zal hierover worden gesproken. De uitkomst van dat overleg zal ook in een bijeenkomst met alle Colleges worden besproken.

Mevrouw Evenhuis stelt naar aanleiding van de uitspraak van GS voor een overleg te organiseren waaraan gemeenten en provincie deelnemen om over de lijst een discussie aan te gaan. Dan kunnen de gemeenten ervan worden overtuigd waarom de provincie een project niet wenst en wat gemeenten voorstaan. In dat overleg zal op die wijze overeenstemming over de projecten kunnen worden bereikt.

Er is afgesproken dat gemeenten zullen inventariseren welke ideeën er bestaan. Dat is gebeurd en is overleg met de provincie gewenst om tot overeenstemming te komen.

De gedeputeerde merkt op dat een dergelijk voorstel is gedaan waarop de gemeenten hebben besloten eerst onderling een gesprek over de projectenlijst aan te gaan.

De heer De Cloe kan daarmee instemmen. Het pakket is samengesteld uit wensen die bij de gemeenten leven. Op de uiteindelijke lijst zullen voor de afzonderlijke gemeenten en voor de Krimpenerwaard als geheel goede projecten moeten zijn opgenomen.

Mevrouw Evenhuis benadrukt dat het projecten moeten zijn waarvan de noodzaak om deze uit te voeren moet zijn aangetoond. Zij moeten ten gunste van de nieuwe gemeente komen.

Mevrouw Boere merkt op dat er een opdracht ligt voor het formuleren van een sociaal-economische visie op het gebied van het veenweidepact. Ofschoon er aandacht is besteed aan de strategische opgaven die in de woon-, structuur- en economische visie zijn genoemd, is er nog uitgegaan van een zelfstandige gemeente Ouderkerk. Die werkwijze is door de gedeputeerde Evertse geaccordeerd. Dat over de grenzen van de gemeente Ouderkerk moet worden gekeken en dat rekening moet worden met afspraken die voor het hele gebied van kracht zijn, wordt begrepen. Het veenweidepact heeft grote gevolgen voor de gemeente Ouderkerk. De formulering in de brief over de kwartiermaker is van dien aard dat teveel rekening met de herindeling is gehouden.

5. Het maken van werk/vervolgafspraken voorzien van een tijdspad

De gedeputeerde vraagt of gemeenten een voorstel omtrent de onafhankelijke kwartiermaker zullen indienen.

De heer De Cloe meent dat het benoemen van een onafhankelijk kwartiermaker tot november 2010 kan wachten.

Mevrouw Evenhuis deelt mee dat die vraag is voorgelegd aan het bestuur van het K5 samenwerkingsverband. Er wordt een reactie voorbereid. De brief zal worden beantwoord.

De voorzitter stelt vast dat afspraken zijn gemaakt met over;

- de formering van een werkgroep die de financiële gegevens van het BMC-rapport en de herindelingscan zal bestuderen;
- de formering van een werkgroep die zich zal buigen over de projectenlijst, en
- met de aanstelling van een kwartiermaker kan worden gewacht tot na november 2010.

De voorzitter van de werkgroep financiën zal de heer Huisman van de provincie zijn.

Beide werkgroepen zullen begin september 2010 rapporteren.

De bevindingen van beide werkgroepen zullen in een overleg van gedeputeerde en de Colleges worden besproken.

Dat overleg zal worden gehouden op:

dinsdag 7 september 2010
aanvang 11.30 uur
te Schoonhoven

6. Rondvraag

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

7. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de bijeenkomst.

**Verslag van het bestuurlijk overleg tussen
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
en Burgemeesters en Wethouders van
Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist
gehouden in het in het gemeentehuis van Schoonhoven
op 7 september 2010 van 12.00 – 13.30 uur**

Aanwezig:

dhr. M. van Engelshoven-Huls	gedeputeerde, voorzitter
dhr. J. Kleinhesselink	adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland
dhr. Ph. Huisman	voorzitter Financiële werkgroep Krimpenerwaard
dhr. C.P.A. Zoon	regioadviseur provincie Zuid-Holland (projectenlijst)

Gemeente Bergambacht

dhr. A. van Erk	burgemeester
dhr. P. van Willigen	gemeentesecretaris
dhr. J. Vente	wethouder

Gemeente Nederlek

mw. B.F.A. van der Kluit-de Groot	burgemeester
dhr. P. Schouten	gemeentesecretaris
dhr. R.P.A. van de Haterd	wethouder
dhr. R.J. Blom	wethouder

Gemeente Ouderkerk

dhr. J. de Prieëlle	burgemeester
dhr. W. Dokter	loco-gemeentesecretaris
dhr. T.C. Segers	wethouder
mw. G. Gravesteijn-Witvoet	wethouder
mw. M.G. Boere-Schoonderwoerd	wethouder

Gemeente Schoonhoven

dhr. D.W. de Cloe	burgemeester
dhr. P.A. Huijsman	gemeentesecretaris
dhr. P.P. Matheij	wethouder
mw. M.A.C. Willems	wethouder

Gemeente Vlist

mw. A.Z. Evenhuis-Meppelink	burgemeester
mw. C. Plokhooij	gemeentesecretaris
dhr. A.H. van Dorp	wethouder
dhr. L.F.M. Crouwers	wethouder

K5

dhr. G. Peters	secretaris
----------------	------------

Verslag:

dhr. J.F.M. van Gessel	Notuleerbureau De Rondvraag
------------------------	-----------------------------

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.

In het laatst gehouden overleg is overeengekomen:

1. Een werkgroep te formeren die zich zal buigen over de verschillen tussen de financiële scan van de provincie en de in de zienswijze van de gemeenten genoemde bedragen.
2. Een projectenlijst op te stellen waarop projecten voorkomen die door de provincie mogelijk eerder zouden kunnen worden uitgevoerd dan wel waar de provincie een bijdrage zou kunnen verstrekken, om de nieuwe gemeente daarmee een goede start te kunnen laten maken.

Van deze bijeenkomst wordt een zakelijk verslag gemaakt. Als dat door de Colleges en GS is geaccordeerd, is het een openbaar stuk en wordt het in het herindelingsdossier opgenomen. De Colleges kunnen het verslag benutten om de raden over dit gesprek te informeren.

2 a. Toelichting door de heer Ph. Huisman bij de Eindrapportage Financiële Werkgroep Krimpenerwaard

De heer Huisman, voorzitter van de werkgroep financiën, geeft een toelichting op zijn werkzaamheden en op de aanbevelingen die de werkgroep doet.

Nadat op 5 juli 2010 was besloten een werkgroep in te stellen die onderzoek zou doen naar de verschillende opvattingen over de financiële situatie van de nieuwe gemeente, is deze werkgroep op 15 juli 2010 voor de eerste maal bijeengekomen. Na afloop van de tweede bijeenkomst heeft de werkgroep zich beraden over haar functioneren en is daarover met de bestuurders van de gemeenten gesproken. Daarop is besloten dat partijen elkaar niet van hun gelijk zouden blijven overtuigen als zij van mening verschillen. In dat geval zijn beide opvattingen in het rapport opgenomen.

De gemeente Schoonhoven heeft op onderdelen een eigen beeld gepresenteerd waardoor drie overzichten in het rapport zijn opgenomen; een van de gemeenten, een van Schoonhoven en een van de provincie.

De volgende aspecten zijn in de werkgroep besproken:

1. Friciekosten

De werkgroep is van mening dat de vergoeding voldoende zou moeten zijn om de kosten op te vangen. De gemeenten hebben een bedrag opgenomen voor renteverlies. De provincie erkent dat renteverlies optreedt; de omvang wordt echter bepaald door de momenten waarop kosten daadwerkelijk worden gemaakt en worden vergoed.

2. Wachtgeld en ontslagvergoedingen

De gemeenten, provincie en BZK hebben hierover in de werkgroep overeenstemming bereikt. Deze kosten kunnen uit de frictiekosten worden vergoed. Die genommerde vergoeding is daarvoor toereikend.

3. Vervallen van het vaste bedrag van de Algemene Uitkering

De vertegenwoordigers van provincie en BZK zijn van mening dat de wegvallende kosten overeenkomen met de wegvallende inkomsten. De gemeenten worden hierop niet te kort gedaan. De gemeenten betrekken hierbij alleen de kosten van het bestuur. De kosten voor ambtenaren worden door de gemeenten bij de salariskosten geteld. De gemeenten vrezen een tekort van € 700.000,=.

Uit informatie die van gemeenten die recent zijn heringedeeld is ontvangen, blijkt dat de wegvallende kosten voldoende zijn om de verminderde inkomsten te compenseren. Bij deze kosten moeten de kosten van de gemeentesecretarissen, de griffiers en de bestuurskosten van de K5 worden betrokken.

4. Salarissen

Op dit onderwerp is evenmin overeenstemming bereikt. Er zijn twee methodes gehanteerd. De vertegenwoordigers van de gemeenten baseren zich op het BMC-rapport en menen dat een voldoende geëquipeerde gemeentelijke organisatie meer kosten met zich meebrengt. Zij hebben in de zienswijze de berekening van de gemeente Zuidplas overgenomen. Achteraf blijkt dat is uitgegaan van achterhaalde cijfers. Uiteindelijk zijn de loonkosten in die gemeente gestegen met een percentage van 1,1%.

De vertegenwoordigers van BZK en de provincie menen dat op basis van praktijkgegevens een bedrag in de financiële scan is opgenomen. Volgens hen is een stijging van 1,1% daarom reëel. BZK baseert zich op de ABP-loonsom die eveneens een stijging van 1,1% laat zien. De provincie heeft gemeenten die de laatste jaren zijn heringedeeld gevraagd naar hun bevindingen op dit terrein. Daaruit blijkt ook dat de stijging ongeveer 1% is.

5. Huisvestingskosten

De gemeenten achten het van belang om van de verschillende locaties over te gaan naar één locatie en een nieuw gemeentehuis te bouwen. Van gemeenten die in de afgelopen jaren zijn heringedeeld, had één gemeente het voornemen nieuwbouw te realiseren maar dat besluit is teruggedraaid. Een andere gemeente, Lansingerland, is groeigemeente met een toename van het aantal taken en heeft mede om die reden tot nieuwbouw besloten. Als wordt uitgegaan van de investering van de gemeente Lansingerland, klopt de berekening die de vijf gemeenten hebben gemaakt.

De provincie heeft gemeenten benaderd over hun huisvestingslasten en komt op basis daarvan tot de conclusie dat als voor nieuwbouw wordt gekozen, dat meer kosten tot gevolg kan hebben. Als tot nieuwbouw wordt overgegaan maar niet alleen naar het te investeren bedrag wordt gekeken, kan mogelijk met nieuwbouw een besparing van 5% ten opzichte van de oude situatie worden gerealiseerd.

De heer Huisman deelt de opvatting van de vertegenwoordigers van de gemeenten als die stellen dat huisvesting een probleem is. Bij gemeenten die zijn heringedeeld is sprake van een kleiner aantal daarbij betrokken gemeenten of van een kleiner aantal locaties per gemeente.

De gemeenten stellen dat als het parlement met de herindeling instemt, de fusie ten tijde van een economische crisis zijn beslag krijgt. Dat is een andere situatie dan een fusie in een tijd van economische groei.

Aanbevelingen

De werkgroep heeft in zijn rapport twee aanbevelingen geformuleerd:

1. De gemeenten en de provincie zouden gezamenlijk bij BZK moeten pleiten voor een zo gering mogelijk renteverlies voor de gemeenten.
2. De gemeenten vrezen een bezuiniging op de uitkering uit het gemeentefonds. Als de financiële crisis op een bepaald moment tot een verlaging van het gemeentefonds leidt, bestaat de mogelijkheid dat de tijdelijke herverdelingsmaatstaf zal dalen.

Ter toelichting op de eerste aanbeveling stelt de heer Huisman dat BZK heeft benadrukt dat geen vergoeding kan worden uitgekeerd voordat de herindeling ingaat. Een verzoek tot voorfinanciering is al eens eerder voorgelegd. De minister van BZK heeft dit verzoek afgewezen, maar wel besloten tot een ophoging van de frictiekostenvergoeding met één

jaar. Buiten het overleg om heeft BZK verklaard dat het uitbetalingritme nadat de herindeling een feit is, zou kunnen worden aangepast.

Ter toelichting op de tweede aanbeveling stelt spreker dat de werkgroep, inclusief de vertegenwoordiger van BZK, het mogelijk acht dat een gezamenlijke actie van de gemeenten richting de minister van BZK succes kan hebben om te voorkomen dat die tijdelijke herverdelingsmaatstaf problemen oplevert.

De gedeputeerde dankt de heer Huisman voor zijn toelichting op het rapport.

De gemeenten hebben verondersteld dat de nieuwe gemeente bij de start zou worden geconfronteerd met een groot financieel tekort. Dat standpunt kan worden genuanceerd.

De werkgroep heeft twee aanbevelingen gedaan. Als met BZK het gesprek aangegaan wordt over de financiële consequenties van fusie, is het van belang dat er meer kan worden gezegd dan dat er overeenstemming bestaat op een aantal punten en geen overeenstemming over andere vraagstukken. Alleen dat zou onvoldoende basis voor een degelijk gesprek zijn. Gemeenten en provincie zouden het met elkaar eens moeten zijn.

2 b. Inventarisatie en bespreking van de opvattingen van elke gemeente over de inhoud en de conclusies van de eindrapportage

Visie gemeente Bergambacht

In het rapport van de werkgroep zijn vanuit de K5 over de huisvesting en salariskosten meer ambtelijke kanttekeningen geplaatst dan dat thans door de heer Huisman wordt verwoord. Dit betreft de mening van de provincie, maar ambtelijk K5 is het daar op verschillende onderdelen niet mee eens en dat staat ook in het rapport.

Volgens BZK en de provincie is bij de heringedeelde gemeenten er sprake van een stijging van de salariskosten van ongeveer 1,1%. Van belang is te weten wat de salariskosten voor de fusie zijn; die zijn in de Krimpenerwaard momenteel zeer laag t.o.v. het landelijk gemiddelde. In het BMC-rapport is aangegeven dat er in de Krimpenerwaard 6,3 ambtenaren per 1000 inwoners zijn. Voor een gemeente van circa 50.000 inwoners is dat 8 ambtenaren per 1000 inwoners. De nieuwe gemeente Krimpenerwaard zal dat aantal ambtenaren nodig kunnen hebben. Als, zo is voorgesteld, uit wordt gegaan van 7,5 ambtenaren per 1000 inwoners, zal er sprake zijn van een salarisstijging van € 2.500.000,-. In Zuidplas is een bezuinigingsronde afgekondigd van € 7 tot 8 miljoen neergelegd. Daarvan bezuinigt men € 3 miljoen op de ambtelijke organisatie. Dat wil niet zeggen dat de aannames in de K5 fout zijn. De gemeenten wensen een goede ambtelijke organisatie op te bouwen.

De nieuwe gemeenteraad zal een besluit over de huisvesting nemen. Nieuwe huisvesting is wel noodzakelijk, want werken vanuit 8 locaties is niet te doen.

Er wordt vanwege de herindeling een korting op het gemeentefonds verwacht en bij stijgende kosten voor huisvesting en de ambtelijke organisatie, zal het niet eenvoudig zijn € 3 tot 5 miljoen te bezuinigen, omdat er ook nog een paar miljoen tekort in de bestaande begroting, er vanwege de crisis ook 3 tot 4 miljoen gekort zal worden op het gemeentefonds en omdat er een projectenlijst ligt met een opgave van € 40 miljoen in het gebied, waar zeer weinig dekking voor is. Over die bezuinigingen zijn opmerkingen gemaakt in de zienswijze. Het rapport van de werkgroep besteedt daaraan slechts enkele regels. Het College kan nog niet instemmen met de conclusie uit het rapport. De aanbeveling om, gezamenlijk een gesprek met BZK aan te gaan, wordt onderschreven.

Met de opmerking over de frictiekosten kan worden ingestemd maar of dat voldoende is, is onzeker. Het moet mogelijk zijn om een verhoging van de vergoeding voor de frictiekosten te vragen, bijvoorbeeld met een ingroeieregeling.

De opmerking dat de daling van het vaste deel van de uitkering wordt gecompenseerd omdat er minder burgemeesters, secretarissen en griffiers zijn, is niet acceptabel. Het tekort is aanwezig. De visie van de provincie hierover is niet juist.

Er wordt gesteld dat de provincie met de gemeenten naar BZK zullen gaan. Wat doet de provincie nu de vijf gemeenten in een moeilijke positie komen te verkeren? Er is geen enkele beweging van die zijde merkbaar en dat is wat Bergambacht betreft niet de juiste houding.

Visie gemeente Ouderkerk

Er bestaat waardering voor het rapport dat in korte tijd is opgesteld. Uit het rapport blijkt dat in de loop van het proces begrip is ontstaan over de wederzijdse standpunten.

Hoewel het niet de taak van de werkgroep was, wordt toch een visie op de nieuwe gemeente, en het dienstverleningsconcept gemist. Wat voor soort gemeente wordt er gevormd? Op welke wijze zal de gemeente worden bestuurd? Een antwoord op die vragen heeft gevolgen voor de financiën van de nieuwe gemeente.

Er is een opsomming gegeven van de gemeenten die na 2004 zijn heringedeeld. Hoewel niet helemaal vergelijkbaar, worden de gemeenten Midden Delfland en Kaag en Braassem daarin gemist. Als een vergelijking mogelijk was met vijf, eventueel ook buiten de provincie gelegen, gemeenten van ongeveer dezelfde grootte zoals Hof van Twente of Bronckhorst, zou het eenvoudig zijn inzicht te krijgen in de kosten die worden gemaakt.

De nieuwe gemeente zal een goede financiële en bestuurlijke start moeten hebben. Voor de gemeente Ouderkerk spreekt dat meer aan dan dat bij een andere gemeente het geval zal zijn. De nieuwe gemeente zal over een redelijk budget moeten beschikken. Als dat niet het geval zal zijn, zullen inwoners negatief oordelen over deze samenvoeging. Bestuurders zullen zich voor de nieuwe gemeente moeten inzetten en de provincie en BZK moeten middelen inzetten om die start mogelijk te maken.

Er wordt beweerd dat er een efficiencykorting zal plaatsvinden. Die zal moeilijker te realiseren zijn zonder een gemeentehuis.

De aanbevelingen worden onderschreven. Voor het gesprek met BZK zal de steun van de provincie nodig zijn.

Visie gemeente Vlist

Het College en de meerderheid van de raad zijn voor deze herindeling. Als de nieuwe gemeente zal worden gevormd, moet deze een kwalitatief goede start maken. De nieuwe gemeente zal de taken die haar in de toekomst te wachten staan, goed moeten kunnen vervullen. Tegen die achtergrond worden enkele kanttekeningen bij het rapport geplaatst.

Als de nieuwe gemeente wordt gevormd, moet bekend zijn wat voor soort gemeente zij zal zijn, welke taken zij uitvoert en welke door derden zullen worden uitgevoerd. De taken die zullen worden uitgevoerd, dienen vanuit één locatie te worden uitgevoerd; nieuwe huisvesting is onvermijdelijk. Daarin verschillen deze bijna gelijksoortige vijf gemeenten van andere gefuseerde gemeenten. Die nieuwe huisvesting is ook noodzakelijk om te bereiken dat de stijging van de loonsom de eerder genoemde ongeveer 1% zal zijn.

GS hebben met gemeenteraden over de herindeling gesproken. In het gesprek met de raad van Vlist is toegezegd dat er een projectenlijst zou komen. Aan het samenstellen van die lijst wordt gewerkt. Op basis van dit rapport moet de realisatie van een nieuw gemeentehuis aan die projectenlijst worden toegevoegd. Daarmee wordt namelijk aangegeven dat er een kwalitatief goede gemeente wordt nagestreefd. Van GS wordt hierop een reactie verwacht.

De aanbevelingen met betrekking tot de frictiekosten en de herverdelingsmaatstaf worden onderschreven. Een nuancering wordt aangebracht bij de Algemene Uitkering. Verwacht wordt dat de provincie ondersteuning biedt bij de gesprekken met BZK. Provincie en gemeenten zullen gezamenlijk het Rijk moeten benaderen.

Visie gemeente Nederlek

De gemeenteraad is nog steeds unaniem voor het behoud van een zelfstandige gemeente Nederlek. Als er een nieuwe gemeente wordt gevormd, zal deze financieel gezond moeten zijn. Dat uitgangspunt wordt door Nederlek onderschreven.

De Krimpenerwaard kent acht locaties met gemeentelijke apparaten. Er zou vanuit die acht locaties moeten worden gewerkt als er geen nieuw gemeentehuis zou komen. Nederlek is het eens met hen die stellen dat er één gemeentehuis moet komen omdat er anders geen efficiencykorting mogelijk is.

Met de aanbevelingen kan worden ingestemd. Nederlek zal niet meegaan naar BZK om iets te bepleiten wat niet gewenst wordt omdat de gemeente zelfstandig wenst te blijven. Tegen het gesprek met BZK zal geen bezwaar worden gemaakt. De vier gemeenten wordt gesteund in hun streven om de maatstaf, de peildatum en frictiekosten een bijdrage te laten leveren aan een gezonde gemeente.

Nederlek blijft ernaar streven de bestuurskracht op peil te houden. De gemeente telt 14.000 inwoners en groeit en dat is voor de raad de reden om zelfstandig te blijven. Het College zal dat standpunt blijven uitdragen.

Het voorstel de bouw van een nieuw gemeentehuis op de projectenlijst te plaatsen, wordt onderschreven en zou de hoogste prioriteit moeten hebben. Het blijkt dat alleen de gemeente Lansingerland een besluit tot nieuwbouw heeft genomen omdat daar een vindexlocatie wordt ontwikkeld en de gemeente van 43.000 naar circa 70.000 inwoners zal groeien. Deze ontwikkelopgave levert opbrengsten op waardoor het in die situatie eenvoudiger is een nieuw gemeentehuis te realiseren.

Visie gemeente Schoonhoven

Het College en de gemeenteraad zijn voorstander van deze herindeling.

De opdracht aan de werkgroep luidde de berekeningen te beoordelen. Het blijkt evenwel dat ook andere aspecten zijn beoordeeld en dat levert een betrekkelijk beeld op. Elk voorbeeld op het gebied van de huisvesting kan worden weerlegd met andere voorbeelden. Dat geldt ook voor de salariskosten. In het BMC-rapport en de stukken wordt verwezen naar de gemeente Zuidplas. Dat voorbeeld is, doordat andere cijfers beschikbaar kwamen, niet meer juist.

In het rapport wordt gesteld dat er een oplossing moet komen voor de huisvesting. De suggestie van het College van Vlist nieuwbouw toe te voegen aan de projectenlijst, wordt onderschreven. Deze lijst bestaat wellicht ook uit wensen maar voor de nieuwe gemeente is, gegeven de specifieke situatie van de Krimpenerwaard, nieuwe huisvesting in elk geval van groot belang.

Met de twee aanbevelingen wordt ingestemd. Deze aanbevelingen moeten worden gelezen als een opdracht richting BZK om te komen tot realisering van het gestelde. Als op 12 november 2010 Provinciale Staten over het voorstel van GS een besluit nemen, zou daarbij een brief moeten zijn gevoegd waarin wordt gesteld dat, los van het standpunt dat wordt ingenomen, provincie en gemeenten samen en eensgezind, BZK moeten benaderen. De frictiekostensystematiek is al eens aangepast waarbij de 20% uitkering over het vijfde jaar al naar voren is geschoven. Met politieke druk zou kunnen worden herhaald zoveel mogelijk in het eerste jaar uit te keren. Daarvan heeft de nieuwe gemeente voordeel. De provincie zou moeten toezeggen ook naar BZK te gaan en daar met goede argumenten een stevig pleidooi te houden. De gemeenteraden hebben hun reactie op het herindelingsontwerp inmiddels gegeven. Er zal nog wel een hoorzitting worden georganiseerd maar de formele reactietermijn is gesloten. De gemeenteraden rusten nog gesprekken met Provinciale Staten en de leden van de Tweede Kamer. Die gesprekken zullen worden gevoerd.

Voor het overige sluit spreker zich aan bij opmerkingen die in het belang van de Krimpenerwaard zijn gemaakt.

Reactie gedeputeerde

De twee aanbevelingen worden gedragen door de werkgroep en door de Colleges. Het is echter geen exercitie waarvan bij voorbaat kan worden vermoed dat die succes zal hebben. De suggestie van de heer De Cloe om deze aanbevelingen te verwerken in het advies dat aan de minister van BZK zal worden gericht, is in lijn met de te volgen werkwijze. Conform de Arhi-regeling brengen Provinciale Staten een advies uit aan de minister van BZK. Daarbij wordt vermeld wanneer de fusie zou moeten ingaan en aandacht aan relevante aspecten zoals financiën, besteed. Toegezegd wordt aan GS en PS voor te stellen in dat advies deze aanbevelingen op te nemen.

De frictiekostenregeling en het betaalregiem ervan stemmen zoals is aangetoond bij andere gemeenten niet met elkaar overeen. Op basis daarvan kan voor het voorstel van de werkgroep worden gepleit.

De peildatum voor de maatstaf frictiekosten vloeit voort uit het Gemeentefonds. Met de gemeenten kan, onverlet het standpunt van de gemeenten/gemeenteraden, worden geprobeerd om voor de nieuwe gemeente een goede regeling te treffen.

De periode waarin de gemeenteraden hun mening hebben kunnen geven is afgesloten. Zij kunnen nog in de hoorzitting hun standpunt kenbaar te maken.

Met de derde aanbeveling die wordt voorgelegd, kan niet worden ingestemd. De provincie wil én moet ook niet worden betrokken bij de keuze voor nieuwbouw, de locatie en daaraan meebetalen. De keuze of meerdere locaties worden aangehouden of dat er sprake zal zijn van één locatie, het dienstverleningsconcept, het ontwerp en de inrichting van het nieuwe gemeentehuis en de energiebesparingen die daarmee worden gerealiseerd, is een gemeentelijke en geen provinciale aangelegenheid. De huidige gemeenten die de komst van de nieuwe gemeente voorbereiden, zouden daaromtrent gezamenlijk keuzes moeten maken. Een nieuw gemeentehuis komt volgens spreker dan ook niet op de projectenlijst. De provincie zal evenmin een (structurele) toelage ter aanvulling op het gemeentefonds beschikbaar stellen. Een dergelijke toelage zal ten koste gaan van andere inwoners van de provincie.

De heer Van Erk benadrukt dat de strekking van zijn opmerking de neerwaartse bijstelling van de Algemene Uitkering betrof. Op ambtelijk niveau bestaat daarover een verschil van mening. De provinciale vertegenwoordigers in de werkgroep zijn van mening dat compensatie wordt gevonden door kosten die wegvallen. De vertegenwoordigers van de gemeenten zijn van mening dat dat slechts voor de helft mogelijk is. Dat is een bedrag van € 700.000,- per jaar of € 4,2 miljoen over zes jaar. De aanbeveling vraagt die eenmalige frictiekosten te verhogen met dat bedrag. Dat zou in het gesprek met BZK aan de orde moeten komen.

Van de provincie wordt verlangd dat de problemen van de Krimpenerwaard worden erkend. De projectenlijst met een scala van projecten met een totaal bedrag van € 40 miljoen, is ingediend. Er zullen projecten op die lijst voorkomen waarmee de provincie een gebaar naar de gemeente kan maken. Het zou gewenst zijn om als gezamenlijk naar BZK wordt gegaan, een gebaar te hebben gemaakt. Als de provincie een nieuw gemeentehuis niet op die lijst wenst te plaatsen, kan BZK erop worden gewezen dat de nieuwe gemeente die kosten moet maken. Het is een argument om te pleiten voor een verhoging van de frictiekostenvergoeding. Spreker verwijst naar blz. 14 van het rapport.

De gedeputeerde benadrukt dat is uitgelegd dat zo'n project niet op die lijst moet voorkomen. De bedoeling van het formeren van een werkgroep was overeenstemming te bereiken over de financiële positie van de nieuwe gemeente. Nu worden problemen van de gemeenten voorgelegd.

De gemeenten hebben verwezen naar de gemeente Zuidplas. Het is gebleken dat cijfers van die gemeente niet juist waren. De provincie acht een vergelijking met één gemeente niet juist. Vandaar dat vergelijkingen met andere gemeenten zijn gemaakt.

De heer De Prieëlle wijst erop dat die vergelijking niet compleet was. Er ontbreken enkele gemeenten.

De gedeputeerde benadrukt dat vergelijkbare gemeenten zijn benaderd. Het betrof geen uitputtend onderzoek. Er zijn gemeenten benaderd om hun informatie tegenover die van de gemeente Zuidplas te plaatsen.

De heer Huisman deelt mee dat vanwege de vakantieperiode geen informatie van Midden-Delfland beschikbaar was.

De gemeenten baseren zich in het BMC-rapport op kerngegevens van BZK waarin gegevens per 1000 inwoners zijn vermeld. BZK en de provincie baseren zich op de jaarlijkse monitor waarin de stijging van de salarissen per jaar op basis van de ABP-loonsom zijn verwerkt en wat zich bij heringedeelde gemeenten in Zuid-Holland heeft voorgedaan. Als dan loonsommen van het jaar voor de fusie worden vergeleken met die van het jaar na de fusie, blijkt dat die stijging niet meer dan 1,1% is geweest. Als wordt gelet op nieuwe gemeenten als de K5, dan blijkt in 2008 sprake van een daling van 0,1%. Op basis van de gegevens van gemeenten die zijn heringedeeld, zal de werkelijkheid dicht worden benaderd.

Op dit punt is in de werkgroep geen overeenstemming bereikt.

De gedeputeerde merkt op dat als andere uitgangspunten worden gehanteerd, het niet mogelijk zal zijn overeenstemming te bereiken. Waarom kan niet worden ingestemd met het hanteren van objectieve gegevens die zijn gebaseerd op heringedeelde gemeenten?

De heer Van Willigen benadrukt dat deze discussie ook in de werkgroep is gevoerd. Er worden verschillende uitgangspunten gehanteerd die op zich juist kunnen zijn. Er is geen sprake van slechts één waarheid. De salarisgegevens van de Zuidplas waren niet onjuist maar achterhaald; vanwege bezuinigingen is men gaan snijden in het loongebouw. De werkgroep is gevraagd de juistheid van de cijfers te beoordelen. Op basis van gegevens zijn nieuwe berekeningen gemaakt om te kunnen beoordelen wat juist of onjuist was. Op onderdelen heeft de K5 moeten concluderen dat berekeningen niet juist waren. Er kan niet worden beweerd dat er naar een bepaald bedrag is toegerekend. De onderbouwing van de gegevens is bestudeerd. Daarbij zijn landelijke gegevens afgezet tegen de gegevens die er over de gemeenten in de Krimpenerwaard zijn. Dan blijkt dat als van een gemiddelde gemeente tussen de 30.000 en 50.000 inwoners, wordt uitgegaan, de salariskosten stijgen. Er is getracht de argumenten die deze stijging aantonen te onderbouwen.

De gedeputeerde mist een reactie op hetgeen door de heer Huisman is beweerd. De veronderstelling dat door de herindelingscan de salariskosten toenemen, is door de werkgroep beoordeeld. Dan blijkt dat de praktijk anders uitwijst en het stijgingspercentage waarvan in de herindelingscan is uitgegaan, wordt benaderd.

Als de gemeenten vragen om met de provincie BZK te benaderen, moet er een gezamenlijke basis zijn waarover wordt gesproken. Dan zou er geen verschil van mening mogen bestaan over de wijzer waarop conclusies zijn getrokken en moet er een gezamenlijke visie zijn op de financiële positie van de nieuwe gemeente. Dat was de taak van de werkgroep.

De heer Crouwers benadrukt dat de huisvestingskosten een onderwerp is waarover met BZK moet worden gesproken. De vijf gemeenten onderschrijven de behoefte om gezien de ambities, de gewenste dienstverlening en uit efficiency overwegingen te komen tot één gemeentehuis. Het gaat de gemeenten om een goede financiële uitgangssituatie.

De heer De Cloe merkt op dat BZK moet worden voorgehouden dat de gemeenten bepaalde eisen stellen. Van de provincie of het Rijk kan inderdaad niet worden verwacht

dat zij zullen zorgen voor een nieuw gemeentehuis. Wel zal in het gesprek met BZK moeten worden aangetoond dat de nieuwe gemeente deze kostenpost van € 30 tot 40 miljoen heeft omdat de noodzaak om één gemeentehuis te realiseren onbetwist is. Een nieuw gemeentehuis zou op de projectenlijst kunnen worden geplaatst en de gemeenten moeten dan beoordelen welke andere projecten eventueel van die lijst kunnen worden geschrapt. Bij BZK moet ervoor worden gepleit de frictiekosten te verhogen. Over de aannames bij de cijfers over deze nieuwbouw bestaat geen verschil van mening. Ook de werkgroep blijkt daarover overeenstemming te hebben bereikt. De passage die de gemeente Schoonhoven heeft laten opnemen, kan in dat verband vervallen.

Mevrouw Evenhuis acht het van minder belang om nu over de exacte hoogte van de investering te discussiëren. Gemeenten zijn het er over eens dat er één gemeentehuis moet worden gebouwd. Ook uit de toelichting van de heer Huisman blijkt dat een nieuw gemeentehuis moet worden gerealiseerd. Er bestaan voorbeelden van gemeenten die zijn heringedeeld waar eerst in verschillende locaties werd gewerkt maar besloten werd te gaan werken vanuit één locatie om te bereiken wat werd beoogd. De gedeputeerde is van mening dat de provincie geen bemoeienis zou moeten hebben met de gemeenten; in de Arhi-procedure is dat wel gebeurd. Daartegen bestaat geen bezwaar. Deze procedure zou op korte termijn tot een goed einde moeten komen. Als er één gemeente moet komen en er vanuit één plek wordt gewerkt, zou de provincie kunnen meedenken over realisatie van een nieuw gemeentehuis. Het realiseren van nieuwbouw zou een nieuwe aanbeveling zijn. Als dat op de projectenlijst wordt geplaatst, wordt aangetoond dat nieuwbouw voor de nieuwe gemeente van belang is om haar goed van start te laten gaan.

De gedeputeerde kan zich vanuit de financiële positie van de vijf gemeenten en vanuit de aanbevelingen die de werkgroep heeft gedaan, indenken dat in de discussie de nieuwe huisvesting wordt betrokken. De huisvesting moet echter niet op de projectenlijst worden geplaatst omdat dat geen zaak is tussen gemeenten en provincie. De discussie over de kosten van nieuwbouw zou kunnen worden ondergebracht in de discussie over de uitkering uit het gemeentefonds of de frictiekosten. De aangedragen noodzaak tot nieuwbouw is iets specifiek voor de nieuwe gemeente Krimpenerwaard. Het is onterecht om alle financiële problemen naar te leggen bij een andere overheid.

De heer Van Erk vraagt welk bedrag voor de nieuwbouw in de vergoeding van de frictiekosten zou moeten worden opgenomen.

De heer Huisman merkt op dat het heilloos is het vaste deel van de Algemene Uitkering dat wegvalt te becijferen omdat alle gemeenten die met een herindeling zijn geconfronteerd hebben geconstateerd dat kosten wegvallen. Deze vergoeding is twee jaar geleden aangepast en de gemeenten bepleiten nu een nieuwe verhoging van de termijn. Een pleidooi voor de bijzondere situatie rond de huisvesting in de Krimpenerwaard zal meer effect hebben dan een beroep doen op het vaste deel van de uitkering.

De gedeputeerde stelt dat de hoogte van die investering afhankelijk is van de keuzes die door de nieuwe gemeente worden gemaakt, ondermeer voor wat betreft het dienstverleningsconcept.

Mevrouw Van der Kluit vraagt of met deze drie aanbevelingen BZK zal worden benaderd. Als dat het geval is, zal aan het seniorenconvent van Nederlek worden gevraagd of de gemeente daarbij aanwezig kan zijn.

De gedeputeerde zegt toe dat hij in het herindelingsadvies aan GS zal voorstellen deze drie aanbevelingen als onderdeel van het advies op te nemen. Dat advies zal aan Provinciale Staten worden voorgelegd. PS nemen vervolgens een besluit.

Mevrouw Boere vraagt een toelichting op de uitspraak van de heer Huisman.

De heer Huisman deelt mee dat alle heringedeelde gemeenten bevestigen dat het wegvallen van het vaste deel wordt gecompenseerd door het wegvallen van uitgaven. De veronderstelling dat de heringedeelde gemeenten daarin te kort wordt gedaan, is niet eerder ter sprake gekomen.

Als een verzoek wordt gedaan aan de herindelingsmaatstaf een jaar toe te voegen, moet worden beseft dat de looptijd acht jaar is en daarom zal volgens BZK een dergelijk verzoek weinig succesvol zijn. Meer kans zal een pleidooi voor het specifieke huisvestingsprobleem hebben.

Mevrouw Boere constateert dat de provincie dat standpunt van BZK onderschrijft.

De heer De Cloe wijst erop dat de gedeputeerde een voorstel aan GS zal voorleggen. Een gesprek met BZK moet eerst worden gevoerd.

De gedeputeerde benadrukt dat het specifieke van de Krimpenerwaard moet worden benadrukt. Vragen om een wijziging van een algemene regeling is kansloos.

3. Stand van zaken van de projecten die door de afzonderlijke gemeenten zijn ingediend bij de provincie en toelichting door gedeputeerde over hoe hiermee om te gaan en een reactie van de gemeente daarop

De gedeputeerde deelt mee dat een groslijst is ontvangen. Op die lijst worden de wensen van de gemeenten aangetroffen. Kan worden aangegeven wat van de provincie wordt verwacht?

Mevrouw Evenhuis vermoedt dat er een misverstand is ontstaan. De gemeenten hebben in een gesprek met de provincie een toelichting gegeven op projecten die zijn ingediend. Nadien is er volgens de gemeente Vlist niets meer gebeurd.

De heer Huijsman deelt mee dat een lijst is opgesteld. Collega Gert Logt van de gemeente Ouderkerk heeft een en ander gecoördineerd. Daarover is met mevrouw Sikking gesproken. Zij heeft ook elke gemeente bezocht om de projecten te bespreken. Zij zou haar bevindingen terugleggen bij die afdelingen binnen de provincie die bij de projecten zijn betrokken. Op 4 oktober 2010 zullen gemeenten en ambtenaren van de provincie deze projecten bekijken en bespreken. Sommige projecten zijn op de lijst geplaatst als hulpmiddel voor de provincie om bij het Rijk op oplossingen te kunnen aandringen. Het is ongewenst dat de nieuwe gemeente straks nog zaken en kwesties moet oplossen die in deze fase door beperkte interventie in samenwerking tussen gemeenten en provincie kunnen worden opgelost.

De gedeputeerde merkt op dat in het herindelingsontwerp positief is gereageerd op de suggestie van de gemeente Vlist om te komen tot een gezamenlijke lijst van provinciale projecten die versneld zouden kunnen worden uitgevoerd. De gemeenten zouden met deze projectenlijst komen. Nu zijn alle projecten die in de Krimpenerwaard aan de orde zouden kunnen komen geïnventariseerd waardoor op die lijst projecten komen als dorpsvernieuwing en ruimtelijke ordeningsprojecten waarmee de provincie geen bemoeienis heeft. Veel van deze projecten voldoen dus niet aan de het aanbod dat GS hebben gedaan. Voor veel van die gemeentelijke projecten is het aan de nieuwe gemeente om een gedragen visie voor de gehele Krimpenerwaard te gaan ontwikkelen.

Daarnaast moet het niet alleen gaan over projecten die extra geld kosten, GS hebben immers aangegeven met de gemeenten naar projecten te willen kijken die eerder dan gepland zouden kunnen worden uitgevoerd. Het zouden bijvoorbeeld projecten kunnen zijn die een relatie hebben met het veenweidepact. Over dergelijke projecten kunnen dan afspraken worden gemaakt. Op 4 oktober 2010 zou kunnen worden besproken welke projecten aan de gestelde criteria voldoen. Voorkomen moet worden dat verwachtingen worden gewekt die niet kunnen worden waargemaakt.

Mevrouw Evenhuis deelt mee dat de afspraak van 4 oktober niet in de gemeente Vlist bekend is. Mevrouw Sikking heeft de gemeente Vlist niet bezocht. Er zijn projecten geïnventariseerd en die zijn teruggelegd bij de provincie om te beoordelen welke haalbaar zijn.

De heer Huijsman merkt op dat mevrouw Sikking kennis heeft genomen van alle projecten. Vanwege zijn vakantie kent hij niet de laatste stand van zaken rondom de invulling van de afspraak van 4 oktober. In het overzicht zijn ook projecten opgenomen waarvoor subsidieregelingen voor die investeringen bestaan, ook bij andere overheden. De provincie zou voor het benutten van die subsidieregelingen een stevige rol kunnen vervullen.

De gedeputeerde benadrukt dat als projecten die niet tot het domein van de provincie behoren op de lijst voorkomen en worden teruggelegd bij de provincie, de gemeenten daarop een bestuurlijke reactie zullen ontvangen. De provincie zal nogmaals de criteria aangeven waaraan projecten moeten voldoen. De gemeenten moeten dan aan de hand van deze criteria nog een gedegen en kritisch naar de projectenlijst kijken. Als provincie en gemeenten instemmen over een projectenlijst, zal die worden geformaliseerd als de Eerste Kamer met de herindeling heeft ingestemd. De lijst wordt opgesteld om de nieuwe gemeente Krimpenerwaard een goede start te geven.

Mevrouw Evenhuis acht het voorstelbaar dat GS en PS zicht wensen te hebben op de projecten. De heer Van Erk geeft aan dat zijn gemeenteraad dat zeker ook wil hebben.

De gedeputeerde acht het gewenst om goede afspraken te maken over datgene wat mogelijk is. Deze lijst heeft geen relatie met de visie van gemeenten op de herindeling. Dat de gemeente daarover geen unaniem standpunt innemen, is bekend. Daardoor heeft de provincie deze procedure gestart.

4. Het maken van werk/vervolgafspraken

De gedeputeerde merkt op dat afspraken zijn gemaakt.

De provincie zal criteria bij de projecten helder maken en de gemeenten zullen de projectenlijst herzien. Daarbij voeren zij overleg met mevrouw Sikking.

5. Rondvraag

De heer De Cloe vraagt of Gouda wordt betrokken in een Arhi-procedure.

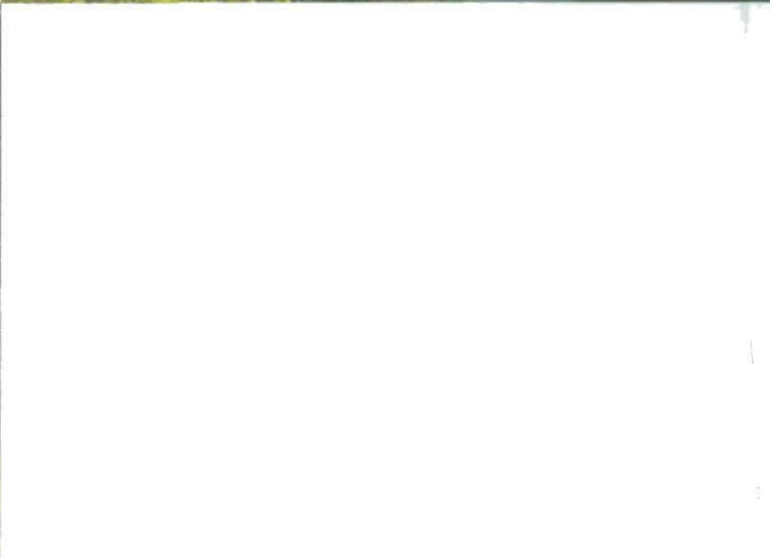
De gedeputeerde deelt mee dat conform de procedure in de Krimpenerwaard in Gouda en Waddinxveen, maar ook in *Rijnwoude*, *Boskoop* en *Alphen aan den Rijn* is aangekondigd dat GS voornemens zijn op 14 december 2010 het open overleg conform de arhi-procedure te starten. Met die aankondiging kunnen gemeenten zich op het open overleg voorbereiden. De gemeenten worden per brief geïnformeerd over de beweegredenen van GS. Het streven is er op gericht dat die gemeenten per 1 januari 2014 fuseren.

De heer De Prieëlle vraagt of dan de buitengrenzen van de gemeente Krimpenerwaard ter discussie komen te staan. Dat is ongewenst.

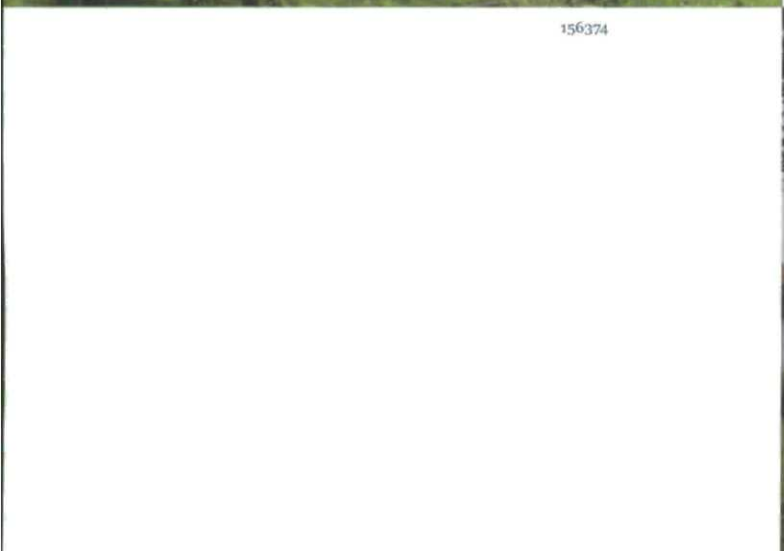
De gedeputeerde beoogt dat niet. De visie van de gemeenten over de grenzen kan aan de orde komen. Bij Zuidplas, Gouda en Waddinxveen kan dat aan de orde komen. Het ligt niet voor de hand dat andere gemeentegrenzen ter discussie komen.

6. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de bijeenkomst.

156374

Rapportage financiële werkgroep Krimpenerwaard

Onderzoek financiële zorgpunten

Rapportage financiële werkgroep Krimpenerwaard

Onderzoek financiële zorgpunten

Financiële werkgroep Krimpenerwaard

- Gemeente Bergambacht
- Gemeente Nederlek
- Gemeente Ouderkerk
- Gemeente Schoonhoven
- Gemeente Vlist
- Provincie Zuid-Holland
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Augustus 2010

Rapportage financiële werkgroep Krimpenerwaard

Onderzoek financiële zorgpunten

27 augustus 2010

INHOUD

Hoofdstuk 1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	4
Hoofdstuk 2	Opdracht van de werkgroep	5
2.1	Uitwerking opdracht	5
Hoofdstuk 3	Analyse, conclusies en standpunten	7
3.1	Inleiding	7
3.2	Salarissen	8
3.3	Huisvesting	11
3.4	Algemene Uitkering	14
3.5	Frichtiekosten	16
3.6	Wachtgeld/ontslagvergoedingen	20
Hoofdstuk 4	Cijfermatige overzichten	21
Hoofdstuk 5	Conclusies, samenvatting en aanbevelingen	25
Bijlage 1	Overzicht leden werkgroep	29
Bijlage 2	Overzicht salariskosten diverse heringedeelde gemeenten in Zuid-Holland (voor - en na herindeling)	30
Bijlage 3	Overzicht huisvestingskosten diverse heringedeelde gemeenten in Zuid-Holland (voor -en na de herindeling)	33
Bijlage 4	Verslagen bijeenkomsten financiële werkgroep	36

1 Inleiding

Tijdens het bestuurlijk overleg tussen de provincie en de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist is besloten tot de oprichting van een werkgroep die de door de gemeenten in hun zienswijze gesignaleerde financiële zorgpunten onderzocht moet onderzoeken. In deze rapportage gaat de werkgroep nader op deze punten in. Hij heeft zich in het bijzonder gericht op de door de vijf gemeenten gezamenlijk geformuleerde zienswijze over de financiële positie van de nieuw te vormen gemeente. Deze zienswijze is gebaseerd op het door BMC in december 2009 uitgebrachte rapport 'Bestuurlijke inrichting Krimpenerwaard, vergelijking van drie herindelingsvarianten'

De werkgroep hecht eraan te melden dat de bijeenkomsten waarin de onderwerpen zijn verkend en elkaars standpunten zijn gedeeld na een wat stroef begin in een prettige sfeer en constructief zijn verlopen. Daarin is de afspraak gemaakt dat de deelnemers elkaar niet van hun gelijk behoeven te overtuigen oftewel agree to disagree.

Tot slot wordt opgemerkt dat in deze fase van het proces er eerder sprake is van indicatieve cijfers dan van cijfers die tot achter de komma exact zijn. Dit heeft te maken met de beschikbare en te verkrijgen gegevens, de korte doorlooptijd en de eigen verantwoordelijkheid voor de cijfers van betrokkenen. Nu gaat het om een globale lijn die gebruikt kan worden in het totale besluitvormingsproces.

Voor dit onderzoek kunnen verschillende methodieken en analyses worden gehanteerd. Provincie en gemeenten hebben ieder voor een eigen benadering gekozen. De provincie heeft haar cijfers met name gebaseerd op eerdere herindelingen in Zuid-Holland en gemiddelden van gemeenten van dezelfde grootteklasse als de nieuw te vormen gemeente. Hiervoor is gebruik gemaakt van een landelijke database waar BZK over beschikt. De K5-gemeenten hebben de cijfers met name gebaseerd op de huidige specifieke situatie binnen de K5 en de verwachte toekomstige situatie. Het verschil in benaderingen leidt tot een *bandbreedte in de mogelijke financiële effecten die zich kunnen voordoen.*

Beide hebben begrip voor de door de andere partij gehanteerde methodieken en analyses. De financiële impact van deze benaderingen is mede afhankelijk van in de toekomst te maken bestuurlijke keuzen.

De werkgroep hoopt dat met deze rapportage een *zinnvolle bijdrage wordt geleverd aan de bestuurlijke behandeling van de herindeling van de Krimpenerwaard.*

1.1 Aanleiding

Over het mogelijk samengaan van de gemeenten Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist is door de provincie in samenwerking met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) een financieel onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard uitgevoerd. Dit onderzoek maakt deel uit van het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard. De conclusie van dit onderzoek is dat ook voor de variant K5 geen financiële belemmeringen bestaan. Wel geldt er een aantal financiële aandachtspunten.

De gemeenten Bergambacht, Ouderkerk en Vlist hebben naar aanleiding van de door de provincie op 15 september 2009 gestarte procedure tot herindeling van het desbetreffende gebied BMC gevraagd hen te ondersteunen bij het formuleren van een visie op de meeste wenselijke herindelingsvariant. BMC hebben in dit rapport ook een financiële analyse gegeven van de desbetreffende zes gemeenten. Aan het geschetste meerjarenperspectief is in hoofdstuk 7 van het herindelingsontwerp Krimpenerwaard aandacht besteed.

Getracht is een genuanceerd beeld te schetsen. Dit heeft geleid tot een gezamenlijke reactie van de K5-gemeenten. Deze zienswijze bevat een bijlage waarin de vijf gemeenten een toelichting geven op het door BMC gepresenteerde meerjarenperspectief. Daarin worden nogmaals de zorgen geuit omtrent de financiële positie van de nieuw te vormen gemeente.

Deze zienswijze was aanleiding tot een extra bestuurlijk overleg op 5 juli 2010. In dit overleg hebben gedeputeerde van Engelshoven-Huls en bestuurders van de Krimpenerwaard-gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist (K5-gemeenten) afgesproken dat een ambtelijke werkgroep onder voorzitterschap van de heer Ph. Huisman wordt ingesteld. Deze werkgroep zal verder bestaan uit financieel deskundigen van de provincie, de gemeenten en het ministerie van BZK Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Voor de namen van de leden van de werkgroep verwijzen wij naar bijlage 1.

2 Opdracht van de werkgroep

Hieronder treft u de formulering van de opdracht aan die tijdens het bestuurlijk overleg op 5 juli 2010 door gedeputeerde van Engelshoven-Huls met de vertegenwoordigers van de vijf gemeenten in de Krimpenerwaard is gemaakt.

Er wordt een werkgroep met financieel deskundigen ingesteld die de berekeningen die de gemeenten in hun aan GS gezonden brief met bijlagen (zienswijze) hebben aangedragen op juistheid zal beoordelen. GS en de vijf colleges van B en W gaan ermee akkoord dat de heer Ph. Huisman, voormalig hoofd van de Afdeling Financieel Toezicht bij de provincie de Werkgroep zal voorzitten. Naast de voorzitter zal de provincie 2 leden benoemen. De 5 gemeenten zullen elk een lid voor de werkgroep aandragen en de voorzitter zal ervoor zorgen dat ook BZK in de werkgroep vertegenwoordigd is.

De voorzitter zal met onmiddellijke ingang de werkzaamheden ter hand nemen. GS vragen de voorzitter van de Werkgroep om tijdig voor 7 september 2010 met een rapportage te komen en daarin aanbevelingen te doen aan de betrokken partijen. Op 7 september 2010 vindt over die rapportage bestuurlijk overleg plaats tussen GS en de 5 colleges van B en W.

2.1 Uitwerking opdracht

Op 15 juli 2010 heeft een eerste vergadering van de financiële werkgroep plaatsgevonden. Deze vergadering had voornamelijk een oriënterend karakter. Daarin zijn ondermeer aan de orde gesteld: de te onderzoeken knelpunten, de vergaderfrequentie, de locatie van de te houden bijeenkomsten. Tevens is afgesproken dat van elke vergadering een verslag zal worden gemaakt.

De opdracht is als volgt geoperationaliseerd: De verschilpunten tussen de financiële paragraaf van het herindelingsontwerp, de zienswijze van de gemeenten alsmede het financieel onderzoek naar de herindelingsvarianten inventariseren, bespreken en trachten daarover overeenstemming te bereiken. De werkgroep heeft zich uitsluitend beperkt tot de punten zoals opgenomen in de zienswijze. Dit betekent dat een specifieke focus is gedaan op alleen de aangehaalde zorgpunten. Afgesproken is geen andere of nieuwe onderwerpen te agenderen. Er heeft geen integrale afweging van plussen en minnen plaatsgevonden van financiële aspecten bij een herindeling. De herformulering was noodzakelijk om recht te kunnen doen aan het noodzakelijke uitgangspunt van *agree to disagree*.

BZK heeft aangegeven alleen als facilitator uit hoofde van medewerking van het variantenonderzoek aan de werkgroep deel te nemen. BZK is niet uit hoofde van artikel 12 Fw aanwezig en laat het beoordelen van de financiële vraagstukken behoudens de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling een

verantwoordelijkheid van de provincie en gemeenten. BZK neemt dus geen waardeoordeel of oordeel over de juistheid van gegevens in over de door de provincie en gemeenten voorgelegde cijfers op de financiële vraagstukken behoudens de zojuist genoemde. Verder biedt BZK alleen haar kennis en expertise aan.

De te onderzoeken zorgpunten

In de zienswijze van de gemeenten is de volgende becijfering van zoals door de gemeenten geduide fusiegerelateerde kosten opgenomen.

	(x € 1.000)
Salarissen	- 2.500
Loonsom bestuur + griffie	712
Nieuwe huisvesting	- 300
Algemene uitkering (vervallen vaste bedrag)	- 1.460
Voorfinanciering frictiekosten	- 800
Wachtgelden, ontslagvergoedingen	- 1.500
Totaal fusie gerelateerde meerkosten	- 5.848

- = kostenstijging/afname inkomsten
+ = kostenbesparing

In de financiële werkgroep hebben de deelnemers hun zienswijze over voornoemde meerkosten nader toegelicht. Voorts is nader onderzoek gedaan en informatie aangeleverd om de juistheid van de cijfers te kunnen beoordelen. Dit heeft geleid tot de in hoofdstuk 3 opgenomen meningen en conclusies.

3 Analyses, conclusies en standpunten

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden per zorgpunt naast de analyses en conclusies van de gemeenten en de provincie, de conclusie en standpunten van BZK weergegeven.

De gemeentelijke vertegenwoordigers in de werkgroep hebben daarnaast behoefte in een algemene inleiding de financiële zorgen van de nieuwe gemeente nog eens te schetsen. Hier wordt hiernavolgend invulling aan gegeven.

Gemeenten

Alle vijf gemeenten maken zich ernstig zorgen over de structurele financiële situatie van de nieuwe gemeente als voorgesteld.

Deze worden geuit omdat alle gemeenten een eventuele nieuwe gemeente een goede start willen geven. Deze goede start kan er alleen maar zijn wanneer de middelen voorhanden zijn om een kwalitatief goede bestuurskrachtige gemeente te vormen.

Met name het beschikbaar zijn van financiële middelen is hierbij een belangrijke factor. De gemeenten willen dit nogmaals toelichten. Zij doen dit aan de hand van dezelfde onderdelen die zij u reeds aangegeven hebben te weten:

- salarissen
- nieuwe huisvesting
- vervallen vaste bedrag Algemene uitkering
- frictiekosten(vergoeding)
- wachtgelden en ontslagvergoedingen

Met de Provincie en BZK bestaat geen verschil van mening over het feit dat deze onderdelen bij elke herindeling verschuiving van lasten dan wel baten te zien geven.

Alhoewel de bovenstaande onderdelen direct van invloed zijn op de financiële positie van de heringedeelde gemeente moet niet uit het oog worden verloren dat alle - dus ook de K5-gemeenten - worden geconfronteerd met vermoedelijke rijksbezuinigingen als gevolg van de financiële crisis. In de zienswijzen zijn deze bezuinigingen enkel aangestipt om de context aan te geven waarbinnen de herindeling plaatsvindt. Dit punt is niet in de cijfermatige opstelling verwerkt en komt dan ook niet in het saldo tot uiting.

Hiernaast hebben enkele gemeenten nog tot 2013 de nodige taakstellende ombuigingen te effectueren. Verder is relevant te vermelden dat de harmonisatie van de beheerplannen weliswaar geen directe doorwerking naar de nieuwe gemeente hebben, maar wel,

afhankelijk van de bestuurlijke keuzen, het risico van een kostenverhoging als gevolg van deze harmonisatie in zich hebben.

3.2 Salarissen

Provincie

In hun rapport "Financieel onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard" hebben de provincie Zuid-Holland en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) in hoofdstuk 2 'Financiële effecten bij gemeentelijke herindeling' aandacht besteed aan de loonkostenontwikkeling. Hiervoor is gebruik gemaakt van een landelijke database waar BZK over beschikt. De gemiddelde loonsom per formatieplaats van de K5-variant is vergeleken met het gemiddelde van de vergelijkbare groottegroep van gemeenten en met de groep met dezelfde sociale structuur en centrumfunctie. Deze vergelijking resulteert in een te verwachten stijging van de loonsom van 1,1 % indien de groottegroep (50.000-100.000) als uitgangspunt wordt gekozen. Als basis zijn de cijfers van het ABP eind 2007 gehanteerd.

Tevens is er voor de werkgroep een extra analyse gemaakt van de cijfers per eind 2008. De stijging van de loonsom op basis van de groottegroep bedraagt dan 2,6 %. Aangegeven wordt dat de K5 aan de onderkant van de groottegroep valt. Indien een vergelijking wordt gemaakt met de groep gemeenten met dezelfde sociale structuur en centrumfunctie dan is sprake van een daling van de loonsom als het gemiddelde als verwacht referentiepunt wordt genomen. Het betreft dan een verwachte daling van respectievelijk 1,1% (2007) en 0,1% (2008). Voor alle gehanteerde referentiepunten van de salarissen geldt dat de loonsom beleidsmatige keuze is van onder andere de organisatieopbouw waaronder tevens de mate van uitbesteding/inhuur alsmede het personeelsbeleid. Voorts speelt deelname aan verbonden partijen (met name gemeenschappelijke regelingen) een rol. Werken met een loonsomstijging van 1,1% gaat op basis van deze ABP-gegevens cijfers uit van een voorzichtig scenario (minstvoordelig). Voordeel van het gebruik van de ABP-gegevens is dat gegevens beschikbaar zijn van alle gemeenten.

Ten behoeve van de Financiële werkgroep Krimpenerwaard heeft de provincie Zuid-Holland nader onderzoek gedaan naar de loonkostenontwikkeling van recent heringedeelde gemeenten in Zuid-Holland. Gelet op de korte termijn waarop gegevens beschikbaar moesten zijn en vanwege de vakantieperiode is gekozen voor een beperkt onderzoek. De provincie heeft deze gemeenten verzocht gegevens over de loonsom voor en na de herindeling aan te leveren. De gemeenten Binnenmaas, Bodegraven-Reeuwijk, Nieuwkoop, De Waard, Pijnacker-Nootdorp, Teylingen en Zuidplas hebben gegevens aangeleverd. Het beeld dat uit deze inventarisatie (zie bijlage 2) naar voren komt is dat de loonsom in deze gemeenten licht is gestegen (Binnenmaas, Teylingen en Zuidplas) of is gedaald (Nieuwkoop, Bodegraven-Reeuwijk, De Waard, Pijnacker-Nootdorp).

Bij de per 1-1-2010 heringedeelde gemeente Zuidplas leek in eerste instantie op basis van een medio 2009 gemaakte inschatting van de benodigde capaciteit sprake te zijn van een stijging van de loonsom van € 2,8 miljoen (+32 Fte). Later in 2009 bleek dat deze inschatting fors te hoog was. Na correctie resulteert een toename van de loonsom als gevolg van de herindeling met € 0,2 miljoen, een beeld dat past in dat van de andere onderzochte herindelingsgemeenten.

Het vorenstaande heeft ook gevolgen voor de berekening van de loonkosten in de zienswijze van de gemeenten merkt de provincie op dat deze is gebaseerd op de stijging van de loonsom van de gemeente Zuidplas. De K5-gemeenten hebben daarbij echter geen rekening gehouden met de neerwaartse correctie van 22 Fte. Indien de gemeenten daar wel rekening mee zouden hebben gehouden dan zou dat een beeld van de loonkostenontwikkeling hebben opgeleverd dat overeenkomt met het beeld in het rapport "Financieel onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard" en met het beeld dat het nader onderzoek naar heringedeelde gemeenten heeft opgeleverd.

In het algemeen kan worden gesteld dat ook sprake zal zijn van synergie-effecten.

Conclusie provincie

De provincie kan zich op basis van het vorenstaande niet vinden in de stijging van de loonsom: ad € 2,5 miljoen (10% stijging) zoals opgenomen in de zienswijze. De provincie is van mening dat de in het 'Financieel onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard' opgenomen gemiddelde een redelijke verwachting is voor de ontwikkeling van de loonsom (1,1% stijging) en, gelet op de nadere informatie die van heringedeelde gemeenten is verkregen, geen bijstelling behoeft.

Gemeenten

Het uitgangspunt van de gemeenten is dat om een voldoende bestuurskrachtige gemeente te vormen de bestuurlijke en ambtelijke organisatie van de gefuseerde gemeenten voldoende robuust moeten zijn om taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden goed uit te oefenen, zodat door een goede arbeidsmarktpositie en de juiste mate van specialisatie gekomen kan worden tot een goed bestuur en dienstverlening.

In deze fase is de visie op de nieuwe gemeente nog niet bekend. Ook is nog niet duidelijk welk dienstverleningsconcept in de nieuwe gemeente ingevoerd zal gaan worden. Een definitieve uitspraak over de kosten van de nieuwe organisatie is dan ook op dit moment niet te maken. Hierover verschillen de gemeenten met de Provincie niet van mening.

Wel achten zij het van belang aan te geven dat in het algemeen een grotere gemeente een grotere ambtelijke organisatie heeft. De gemeenten verwijzen hierbij naar de recente publicatie van Maarten A. Allers, directeur COELO en universitair hoofddocent aan de

Rijksuniversiteit Groningen, gepubliceerd in ESB 95(4586) d.d. 28 mei 2010. In deze publicatie wordt onder meer gesteld dat in een grotere gemeente, over het algemeen, het aantal personeelsleden per duizend inwoners, gemeten in fulltime-banen (fte) hoger is. Er moet dus rekening worden gehouden met een nieuwe organisatie die kwantitief groter is. Dit heeft financiële gevolgen.

De kwaliteit van een organisatie is afhankelijk van meerdere factoren. Eén van deze factoren is de inschaling van de medewerkers. Dat het loonegebouw ten opzichte van de huidige gemeenten niet wijzigt is niet voor te stellen. Alleen al door de invoering van - onvermijdelijke – extra managementlagen zal het loonegebouw uitgerekt worden. Ook dit wordt in voornoemd rapport opgemerkt. Dat ook hiermee extra financiële middelen gemoeid zijn achten de gemeenten evident.

Het Financieel onderzoek herindelingsvarianten Krimpenewaard van de provincie Zuid-Holland laat op blz. 118 zien dat een gemeente van 50.000-100.000 inwoners gemiddeld 8,6 fte per 1.000 inwoners aan ambtelijke organisatie heeft. Op onze huidige organisatie van ca. 360 fte zou dat een stijging met 113 fte tot 473 betekenen. Een benchmark van de gemeente Rijssen-Holten uit 2008 (Berenschot 2008) geeft een cijfer van 8,9 fte voor een gemeente van 50.000-100.000 inwoners. Een gemeente van 30.000-50.000 inw. kent een gemiddeld aantal fte van 7,3. Omgerekend naar onze huidige situatie een stijging van 360 naar 401 fte.

Doorrekening van onze huidige formatie op basis van dit laatste cijfer (dus een gemeente van 30.000-50.000 inwoners.) laat een stijging van de loonsom zien van ca. € 2.3 miljoen. Hierbij is nog geen rekening gehouden met een verlenging van het loonegebouw zoals hierboven is vermeld en is de huidige verdeling van de fte's over de verschillende niveaus aangehouden. Dat een verlenging van het loonegebouw een extra verhogend effect heeft op de totale loonsom zal door niemand betwist worden. Een zeer beperkte stijging van € 200.000 als gevolg van dit effect brengt al een extra loonpost van de in de zienswijze gepresenteerde € 2.5 miljoen.

Tot slot ontlenen de gemeenten aan het in opdracht van de Provincie Zuid-Holland uitgevoerde onderzoek "Effecten van gemeentelijke herindelingen" van Berenschot en de Rijksuniversiteit Groningen van juni 2008 (een onderzoek naar twaalf Zuid-Hollandse herindelingen) het volgende:

"Naar het oordeel van de respondenten is de professionaliteit van het ambtelijk apparaat toegenomen. Bovendien kan meer specialisatie plaatsvinden. Wel wordt erkend dat door een toename van de ambtelijke organisatie meer coördinatie en afstemming moet plaatsvinden. Opvallend is ook dat ondanks de toename van de professionaliteit meer externen worden ingehuurd".

Conclusie gemeenten

De verwachting dat de salarislasten gaan stijgen bij de vorming van de nieuwe gemeente Krimpenerwaard vormt een reëel aandachtspunt. Volgens de gemeenten dient met een stijging rekening te worden gehouden. De hoogte van de stijging (€ 2.500.000) achten de gemeenten geen onredelijke inschatting

De gemeente Schoonhoven erkent dat de aanneming een mogelijke uitkomst is. Aangezien andere aannemen kunnen leiden tot andere uitkomsten kan Schoonhoven zich niet vinden in de opname van deze inschatting in de cijfermatige samenvatting.

3.3 Huisvesting

Provincie

De meest optimale situatie na herindeling is het huisvesten van de nieuwe organisatie in één gebouw. Functioneren uit diverse verspreid liggende kantoorlocaties wordt als onhandig voor de klanten en de medewerkers beschouwd. De bouw van een nieuw gemeentehuis vergt daarentegen wel financiële middelen. In de zienswijze wordt voor nieuwbouw uitgegaan van een investering van 39 miljoen euro. Deze raming blijkt gebaseerd te zijn op het besluit van de gemeente Lansingerland (gefuseerd per 1 januari 2007) om tot nieuwbouw over te gaan. Naar aanleiding van de stelling dat de nieuwe huisvesting tot extra lasten voor de nieuwe gemeente zal leiden heeft de provincie deze getoetst aan de ervaringen met betrekking tot eerdere samenvoegingen van gemeenten in Zuid-Holland.

Vanaf 2004 heeft een aantal fusies plaatsgevonden. Het gaat onder andere om de gemeenten Westland, Teylingen, Lansingerland, Binnenmaas, Nieuwkoop en Zuidplas. Vervolgens zijn de ontwikkelingen om tot fuseren over te gaan bij de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk en De Waard in een ver gevorderd stadium.

Ook hiervoor is gelet op de korte termijn waarop gegevens beschikbaar moesten zijn en vanwege de vakantieperiode gekozen voor een beperkt onderzoek. De provincie heeft deze gemeenten verzocht gegevens aan te leveren over de huisvestingskosten van de oude gemeenten en van de nieuwe gemeente. Daarnaast is gevraagd of er gemeentehuizen van de voormalige gemeenten zijn verkocht of verhuurd. Ten slotte is gevraagd hoe de huisvesting van de nieuwe gemeente is geregeld.

Van deze acht gemeenten heeft uiteindelijk alleen Lansingerland gekozen voor nieuwbouw. Aangezien in de zienswijze aan deze gemeente wordt gerefereerd gaat de provincie nader in op de overweging van de gemeente om tot nieuwbouw over te gaan. Voor de gekozen oplossingen voor de huisvesting in de andere gemeenten wordt verwezen naar bijlage 3. De gemeentelijke diensten van de gemeente Lansingerland die ontstaan is uit de samenvoeging van de gemeenten Bergschenhoek, Bleiswijk en Berkel en Rodenrijs zijn gehuisvest in vijf verspreid liggende kantoorpanden. Op dit moment heeft deze gemeente 45.000 inwoners. De verwachting is dat het aantal zal groeien naar 75.000 in 2015. Het gevolg van deze groei is dat ongeveer 540 medewerkers nodig zijn om de gemeentelijke taken uit te voeren. Binnen de huidige locaties is

onvoldoende ruimte aanwezig om de verwachte personele groei (van 390 naar 540 fte) op te vangen. De daardoor noodzakelijk geachte nieuwbouw inclusief bestuurscentrum (€ 39 miljoen) blijkt volgens een extern onderzoeksbureau op de langere termijn uiteindelijk lager uit te vallen (6%) dan handhaving van de bestaande panden. Voorts wordt opgemerkt dat bij de gunning bleek dat een aanzienlijk aanbestedingsvoordeel kon worden gerealiseerd waardoor de aanvankelijk geraamde inzet van de algemene reserve (€ 15 miljoen) kon worden teruggedraaid.

De provincie merkt op dat gelet op de omvang van de formatie van de K5-gemeente het reëler voorkomt om van een lager investeringsbedrag en lagere lasten uit te gaan dan in de zienswijze wordt verondersteld. Het nieuwe gemeentehuis van Lansingerland heeft namelijk een capaciteit van 540 werkplekken terwijl voor de K5-gemeente capaciteit voor circa 400 werkplekken nodig is.

Uit het onderzoek naar de huisvestingskosten van de hiervoor genoemde gemeenten (zie bijlage 2) blijkt voorts dat deze ten opzichte van voor de fusie niet of nauwelijks zijn gestegen en bij de gemeente Binnenmaas en Teylingen zelfs zijn gedaald.

Tot slot wordt nog opgemerkt dat op grond van het advies Financiële gevolgen gemeentelijke herindeling van de Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv 2003) inzake de werking van de verdeelmaatstaf herindeling, huisvesting niet zal mogen worden aangemerkt als frictiekosten. Verondersteld wordt immers dat de beheers- en exploitatielasten van de oude gebouwen voldoende moeten zijn om een nieuw en efficiënt gebouw te kunnen exploiteren.

Conclusie provincie

De situatie is bij elke herindeling anders en er zijn over het algemeen door de nieuwe gemeente keuzes te maken. De optimale situatie is één centrale huisvesting. De onderzochte heringedeelde gemeenten hebben hier, met uitzondering van Lansingerland, niet voor gekozen. De huisvestingskosten van deze gemeenten zijn ten opzichte van voor de fusie niet of nauwelijks zijn gestegen en in enkele gevallen gedaald. In de situatie van de K 5 is de mogelijkheid om te kiezen voor aan- en of verbouw van een gemeentehuis in beperkte mate aanwezig.

Indien voor een nieuw gemeentehuis zou worden gekozen dan dient van een lager investeringsbedrag te worden uitgegaan dan het bedrag waar in de zienswijze vanuit wordt gegaan. De bijgestelde berekening van de gemeenten voor deze optie is dan mogelijk.

Gemeenten

Hetgeen door de gemeenten onder het punt salarissen opgemerkt is over de noodzaak van een voldoende bestuurskrachtige gemeente herhalen zij bij dit punt.

Natuurlijk is het mogelijk om een gemeente te besturen en te leiden vanuit diverse locaties. Dat dit echter ten koste gaat van de efficiency achten de gemeenten een vanzelfsprekend gevolg.

Niet voor niets heeft de nieuwe organisatie van de Waard (gemeente Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland) er bij de samenvoeging van de gemeentelijke organisaties voor gekozen om, als één van de eerste acties, op één locatie gehuisvest te zijn.

Dat er dus voor centrale huisvesting gekozen wordt achten de gemeenten dus zeker aannemelijk. De vraag welke kosten hiermee gemoeid zijn is moeilijker te beantwoorden. Omdat er in de K5-situatie sprake is van een samenvoeging van vijf - inwonertal - gelijksoortige organisaties (zes inclusief de gemeenschappelijke regeling K5) is geen enkele gemeente in staat de overige organisaties - met bescheiden middelen - te huisvesten op de eigen locatie. Aanbouw en verbouw van één gemeentehuis, zoals elders bij herindeling nog wel eens aan de orde is, kan in de K5-situatie nauwelijks gerealiseerd worden. Hier is namelijk geen sprake van een samenvoeging van één grote met één of meer kleinere gemeenten. In een dergelijke situatie is deze mogelijkheid gemakkelijker uit te voeren. Een nieuw gemeentehuis ligt dus in de lijn der verwachting.

Zoals in de zienswijze al aangegeven ontlenen de gemeenten aan een berekening van de gemeente Lansingerland de kosten van ca € 40 miljoen aan investering die een dergelijk project met zich meebrengt.

Een digitale rondgang langs een aantal gemeenten, die recent een nieuw gemeentehuis hebben gerealiseerd dan wel aan het realiseren zijn, levert een nadere onderbouwing van het investeringsbedrag.

De gemiddelde investeringskosten van de nieuwe gemeentehuizen in Berkelland, Beverwijk, Gouda, Hardenberg, Haren, Heemskerk, Leiderdorp, Lochem en Weert bedragen ca € 665.000 per duizend inwoners. Dit bedrag afzettend op een aantal van ca 54.000 inwoners van de nieuwe gemeente (in de) Krimpenerwaard zou dit uitkomen op bijna € 36 miljoen.

Uitgaande van dit investeringsbedrag bedragen de jaarlijkse kapitaallasten € 1.928.000. De huidige boekwaarde van de vijf gemeentehuizen bedraagt € 5.150.000 hetgeen een jaarlijkse kapitaallast (50 jr, 5% annuïteit) met zich meebrengt van € 276.000. Wanneer de huidige gemeentehuizen voor de boekwaarde verkocht kunnen worden bedragen de meerkosten dan ook € 1.652.000. Hierbij is geen rekening gehouden met overige exploitatiekosten.

Belangrijke factor bij de totale investering is dus de opbrengst van de verkoop van de huidige gemeentehuizen. De gemeenten handhaven hun in de zienswijze aangegeven standpunt dat verkoop/verhuur van de oude panden zeer moeilijk ligt omdat in de praktijk blijkt dat voormalige gemeentehuizen (die vaak ook nog een monumentenstatus hebben) slechts tegen zeer veel kosten – hetwelk de opbrengsten dus in belangrijke mate 'drukken' – geschikt kunnen worden gemaakt voor andere gebruiksdoeleinden. Voorshands rekenen de gemeenten zich niet rijk door hier hogere bedragen dan de boekwaarden in te boeken.

Wanneer de opbrengst lager is dan de boekwaarden nemen uiteraard de gemeentelijke kosten toe.

Voorts is de plaats van bouw bepalend omdat de bouw op gemeentelijke dan wel particuliere grond de kosten kan beïnvloeden. Ook de mate van representativiteit van het te bouwen gemeentehuis beïnvloedt het investeringsbedrag.

Tot slot zijn genoemde investeringsbedragen afhankelijk van het tijdstip waarop gegund wordt. De bouwmarkt (conjunctuur) kan voor verrassingen in positieve, dan wel negatieve zin zorgen.

Conclusie gemeenten

De verwachting dat in de nabije toekomst rekening gehouden moet worden met de lasten van nieuwbouw van centrale huisvesting achten de gemeenten reëel.

De gemeenten blijven uitgaan van de uitgangspunten zoals aangegeven in de zienswijze.

De cijfers hebben de gemeenten verder verfijnd en leidt tot een bijstelling van het bedrag tot € 1.652.000. Belangrijke risicofactor blijft de opbrengst van de te verlaten panden.

De gemeente Schoonhoven erkent dat de aannahme een mogelijke uitkomst is. Aangezien andere aannamen kunnen leiden tot andere uitkomsten kan Schoonhoven zich niet vinden in de opname van deze inschatting in de cijfermatige samenvatting.

3.4 Algemene Uitkering

Provincie

Voor de nieuwe gemeente is sprake van een daling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds die kan worden verklaard doordat het vaste bedrag straks maar éénmaal wordt ontvangen, terwijl nu de vijf herindelingspartners dit bedrag nog hebben. Volgens de beheerders van het gemeentefonds is deze daling gerechtvaardigd omdat de hiermee corresponderende lasten als gevolg van de afname van het aantal gemeenten blijken weg te vallen. Het betreft hier onder meer lasten als gevolg van besparingen op bestuurskosten (raad, college, griffie, rekenkamer, gemeentesecretaris enzovoorts) maar ook voor andere onderdelen (met name overheadkosten) op de overige clusters. Een nadere analyse van deze onderdelen heeft wegens tijdgebrek niet plaatsgevonden.

Als gevolg van wachtgeldverplichtingen kan de besparing mogelijk wat vertraagd worden gerealiseerd. De zienswijze van de provincie is op dit uitgangspunt gebaseerd. Voor alle duidelijkheid: een nieuwe gemeente krijgt een even hoge algemene uitkering als vergelijkbare andere gemeenten met dezelfde structuurkenmerken.

De gemeenten gaan er in hun zienswijze van uit dat de wegvallende vaste bedragen ad € 1.460.000 voor ca. 50% (€ 712.000) worden gecompenseerd door vervallen loonkosten van bestuur en griffie.

Conclusie provincie

In lijn met de systematiek van het gemeentefonds worden de wegvallende vaste bedragen gecompenseerd door de daarmee corresponderende wegvallende lasten. Het vervallen van het vaste bedrag kan daarom niet als last worden beschouwd.

Standpunt BZK

BZK deelt de conclusie van de provincie op het vervallen vaste bedrag van de algemene uitkering.

Gemeenten

Niet ter discussie staat dat bij een herindeling de algemene uitkering verlaagd wordt. Op bladzijde 187 van het financieel onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard van de Provincie Zuid-Holland en het ministerie van BZK wordt het bedrag dat de gemeenten minder zullen ontvangen op basis van de daar gehanteerde uitgangspunten becijferd op € 1.460.047. Dit bedrag is overgenomen in de zienswijzen.

In de zienswijze is het bedrag van de hiertegenover staande kosten geraamd op € 712.000. Nadere berekening op basis van de meest recente gegevens (begroting 2011) geeft een minimale bijstelling van dit bedrag tot een voordeel van € 676.640. Verschil dus: € 35.360. Het betreft bestuurskosten. Deze kosten worden hieronder gespecificeerd.

Ter toelichting wordt vermeld dat het aantal wethouders in de nieuwe gemeente een wettelijk minimum van twee en een maximum van zes te zien geeft. In de opstartfase (eerste raadsperiode) is een aantal van vijf aangehouden. Daarna wordt uitgegaan van een aantal van vier.

Het voordeel door vermindering van de ambtelijke kosten van griffier en gemeentesecretaris is verwerkt in de post salarissen. Het betreft hier immers uitsluitend de ambtelijke formatie.

Functie	5 gemeenten		1 gemeente		verschil
	aantal	loonsom	aantal	loonsom	
raadslid	69	€ 479.473	31	€ 598.537	- € 119.064
burgemeester	5	€ 577.402	1	€ 151.477	€ 425.925
wethouder	11	€ 786.493	4	€ 416.714	€ 369.779
Totaal		€ 1.843.368		€ 1.166.728	€ 676.640

Hiernaast geeft het Ministerie van BZK aan dat het vaste bedrag in de tijdelijke maatstaf herindeling na een herleide benadering naast een grootste deel voor bestuurskosten ook bestaat uit onderdelen op andere clusters.

Er is geen oormerking tussen de bedragen zoals opgenomen als uitgangspunt in het gemeentefonds en werkelijke lasten van een gemeente. Dat geldt ook voor de frictiekosten. Gemeenten zijn binnen randvoorwaarden vrij tot besteding. De opbouw van het vaste bedrag in de tijdelijke maatstaf herindeling geeft wel enige richting. Voor alle vaste bedragen in het gemeentefonds bestaan uiteraard grondslagen. Deze zijn weer gerelateerd aan de berekening voor het vaste bedrag in de tijdelijke bijdrage.

Daar bovengenoemde posten niet concreet in te vullen zijn zullen de gemeenten deze post dan ook in het samenvattend overzicht op pm stellen.

Het is de gemeenten bekend dat de ratio achter de verlaging van de vaste bijdrage van de algemene uitkering (met name) een verlaging van bestuurskosten is. Deze kosten maken echter onderdeel uit van de reguliere meerjarenbegroting. In de opstelling die is gemaakt over het beeld van de meerjarenbegroting van de nieuwe gemeente zijn de bestuurskosten als voordeel opgenomen. In dat beeld is het wegvallen van de vaste bedragen van de algemene uitkering eveneens opgenomen. Daarmee vormen beide componenten een onderdeel van de uitkomsten van de meerjarenbegroting. Het nadelig saldo dat ontstaat na verrekening van deze twee componenten vormt derhalve een onderdeel van de verwachte tekorten.

Het financiële beeld is dus gevormd door de voordelen (waaronder het wegvallen van de bestuurskosten) die zich voordoen op te nemen, maar ook de nadelen (wegvallen algemene dekkingsmiddelen in de vorm van de vaste bijdrage in de Algemene Uitkering gemeentefonds). Het wegvallen van de vaste bijdragen vindt ineens plaats, terwijl de nieuwe gemeente een aanlooperperiode nodig heeft om het inkomsten- en uitgavenpatroon op elkaar af te stemmen.

Conclusie gemeenten

Het "verlies" ineens van de vaste bijdrage als algemeen dekkingsmiddel vormt voor de nieuwe gemeente een structureel nadeel dat niet ineens per de herindelingsdatum is op te vangen en de nieuwe gemeente zelf dient op te lossen.

3.5 Frictiekosten

Provincie

Uit het eerdergenoemde onderzoek van de Raad voor de Financiële Verhoudingen is gebleken dat de maatstaf herindeling zoals die tot 2009 van toepassing was voldoende is

om de frictiekosten op te kunnen vangen. Desalniettemin is de maatstaf herindeling op advies van de commissie D'Hondt met ingang van 1 januari 2009 verhoogd in die zin dat het wegvallende vaste bedrag van de bij herindeling betrokken gemeenten acht jaar in plaats van zeven jaar doorloopt.

In hun zienswijze stellen de gemeenten dat zij de frictiekosten moeten voorfinancieren omdat de maatstaf herindeling (frictiekostenvergoeding) pas na de fusie in vier jaar wordt uitbetaald.

Volgens de gemeenten worden zij hierdoor geconfronteerd met een geprognosticeerd renteverlies van € 1.795.000 (in het eerste jaar € 800.000 in vier jaar aflopend tot € 0).

Conclusie provincie

Op basis van een nog te vervaardigen goede onderbouwing van deze cijfers (welke uitgaven, geschatte omvang van die uitgaven en jaar waarin deze uitgaven worden gedaan) kan de provincie de gemeenten ondersteunen bij een pleidooi voor herziening van de huidige systematiek van het moment van betaalbaarstelling van de frictiekostenvergoeding.

Conclusie BZK

Ten aanzien van de frictiekostenvergoeding is BZK van oordeel dat op basis van eerdere besluiten op soortgelijke verzoeken er op basis van het huidige beleid geen mogelijkheden zijn tot voorfinanciering. De gronden voor afwijzing hebben eerder met name gelegen in de noodzakelijke parlementaire afronding van het betreffende wetsvoorstel tot herindeling.. Ambtelijk heeft BZK uitgebreid kennis genomen van de standpunten van de gemeenten en is bereid de mogelijkheden van een eventuele geringe resterende ruimte tot beleidswijziging te verkennen. Ambtelijk BZK ziet derhalve geen slagingskans bij een verzoek tot voorfinanciering op korte termijn. De tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling wordt toereikend geacht.

Standpunt BZK

BZK neemt als standpunt in dat voorfinanciering wordt verondersteld deel uit te maken van de frictiekosten.

Gemeenten

Er bestaat geen verschil van mening over de elementen die onder de frictievergoeding zouden moeten vallen: Het betreft:

- a. Kosten die (nagenoeg) geheel tot de frictiekosten behoren:
  - organisatieonderzoek
  - integratie beheerplannen
  - afstemming beleidsvelden
  - voorlichting
  - wachtgelders

- boventalligen
- garantiesalarissen
- woon-werkverkeer
- functiewaardering
- extra opleidingen
- verhuizing
- tijdelijke voorziening voor huisvesting

b. Kosten die in niet onbelangrijke mate tot de frictiekosten behoren:

- automatisering
- versneld afsluiten archief
- integratie brandweer
- komborden
- plattegronden
- promotieborden
- ontwikkelen huisstijl

Ook is de hoogte van de frictiekostenvergoeding helder. Het betreft een vergoeding van € 16.675.985. Deze vergoeding wordt als volgt uitbetaald:

2013: 40% = € 6.670.394

2014: 20% = € 3.335.197

2015: 20% = € 3.335.197

2016: 20% = € 3.335.197

Op dit moment is nog niet duidelijk in welke mate de vermoedelijke rijksbezuinigingen van invloed zijn op voormeld bedrag.

BZK heeft aangegeven dat er bij een eventuele bezuiniging op het gemeentefonds de zogenaamde uitkeringsfactor (onder de ceteris paribus voorwaarde) neerwaarts zal worden bijgesteld. Dit leidt tot een daling van de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling. Zie ook variantenonderzoek bijlage 12.

De omvang is uiteraard (als gevolg Van de kabinetsformatie en nadere uitwerkingen daarop) nog niet bekend. Bij herindeling (aanneame per 2013) ligt de uitkeringsfactor voor de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling voor 2013 in de meicirculaire van 2012 vast. Deze verdeelmaatstaf ligt dan voor 4 jaar vast. Eventuele verdere ontwikkelingen op het gemeentefonds werken dan niet verder door voor de desbetreffende gemeente op deze verdeelmaatstaf.

Omdat de structurele kosten en de incidentele frictiekosten gemakkelijk door elkaar lopen en dus tot verwarring aanleiding geven is een nieuwe opstelling gemaakt waarbij structurele en incidentele kosten en vergoedingen afzonderlijk in beeld zijn gebracht. Omdat op dit moment

geen voldoende inzicht bestaat in de mate waarin de frictiekostenvergoeding toereikend is om de incidentele frictiekosten te compenseren is afgezien van een rekenexercitie en is er van uitgegaan dat de vergoeding dekkend is. De in de zienswijze opgenomen wachtgelden worden geacht in de frictiekosten opgenomen te zijn.

Per saldo bestaat het verschil op de incidentele kosten/vergoeding uit de rentekosten die ontstaan doordat de kosten op een eerder moment gemaakt moeten worden dan de vergoeding uitbetaald wordt. Door deze meer uitgebreide wijze van presenteren is de rentecomponent nader berekend en aangepast. Het rentebedrag blijft echter geheel afhankelijk van het moment waarop de kosten gemaakt gaan worden. Hoe eerder de kosten gemaakt moeten worden hoe hoger de te betalen rente. In hoofdstuk 4 wordt in het financieel overzicht van de gemeenten een voorbeeld gegeven van het verloop van de kosten.

De in de zienswijze opgenomen wachtgelden worden geacht in de frictiekosten opgenomen te zijn. De Brede Heroverwegingen en de daarmee gepaard gaande verwachte bezuinigingen op het gemeentefonds hebben echter wel invloed op de frictiekostenvergoeding. Hoe de verlaging uitpakt is nog niet aan te geven, evenmin is nu aan te geven of het resterende bedrag al dan niet afdoende is om de frictiekosten te compenseren.

Wat echter wel duidelijk is, is dat de gemeenten frictiekosten gaan maken voordat het Rijk tot uitbetaling van de vergoeding over kan gaan. Door deze voorfinanciering ontstaat een renteverlies voor de gemeenten. Dit renteverlies verzwakt bij de huidige gemeenten en de nieuwe gemeente de financiële positie. In combinatie met de verwachte verlaging van de vergoeding als gevolg van de Brede Heroverwegingen komt het frictiekostenbudget nog verder onder druk te staan.

Ambtelijke is aangegeven dat het Rijk niet over kan gaan tot uitbetaling van de frictiekostenvergoeding voordat definitieve parlementaire besluitvorming over de herindeling heeft plaatsgevonden. Deze besluitvorming wordt verwacht in 2012, waarna uitbetaling op zijn vroegst in 2013 plaatsvindt. Bij een oplossing van het probleem van renteverlies kan dan gedacht worden aan een aanpassing van het uitbetalingsschema zoals nu is vastgesteld (40%, 20%, 20%, 20%) naar een schema waarbij gemeenten in staat worden gesteld om het ontstane renteverlies te compenseren. Uitbetaling van de gehele frictiekostenvergoeding ineens per 2013 of bijvoorbeeld een uitbetalingsschema van 80%, 10%, 10% stelt de nieuwe gemeente in staat om (een deel van) het renteverlies te compenseren.

De gemeenten hebben kennis genomen van het aanbod van de provincie om de gemeenten

te ondersteunen bij een pleidooi aan het ministerie van BZK voor herziening van de huidige systematiek van het moment van betaalbaarstelling van de frictiekosten.

Conclusie gemeenten

Het renteverlies als gevolg van de voorfinanciering van frictiekosten verzwakt de financiële positie van de nieuwe gemeente. In combinatie met de verwachte verlaging van de vergoeding als gevolg van nog te nemen beslissingen door het nieuwe kabinet komt het frictiekostenbudget nog verder onder druk te staan. Indien de uitbetaling van de vergoeding wordt aangepast aan het uitgavenpatroon wordt (een groot deel van) dit nadeel ongedaan gemaakt.

3.6 Wachtgelden/ontslagvergoedingen

Provincie

De gemeenten voeren een nadeel op voor wachtgelden en ontslagvergoedingen van € 1.500.000 structureel aflopend tot 0.

Conclusie provincie

De provincie is van mening dat deze post ten onrechte wordt opgevoerd aangezien de frictiekostenvergoeding onder meer is bedoeld om deze kosten te kunnen dekken. Blijkens eerder genoemd onderzoek van de Raad voor de Financiële Verhoudingen worden wachtgelden en kosten van boventalligen (nagenoeg) geheel als frictiekosten aangemerkt.

Gemeenten

De gemeenten verwijzen naar hetgeen onder de frictiekosten is vermeld.

Hoofdstuk 4 Cijfermatige overzichten

Gemeenten zie overzichten op bladzijde 22 en 23

Provincie zie overzicht op bladzijde 24

Overzicht wijzigingen financiële positie gemeente(n) Krimpenoerwaard 2011-2021 a.g.v. herindeling

				-2	-1	1	2	3	4	5	6	7	8	9
				2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Incidontaal			ronto %											
frictiekostenvergoeding		16.675.985				6.670.394	3.335.197	3.335.197	3.335.197					
frictiekosten		-16.675.985		2.000.000	8.000.000	3.500.000	1.500.000	-750.000	-375.000	-250.000	-125.000	-100.000	-75.985	0
	<i>nagonoeg geheel</i>													
	organisatieonderzoek													
	integratie beheerplannen													
	afstemming beleidsvelden													
	voorzichting													
	wachtgelders													
	boventalligen													
	garantiesalarissen													
	woon-werkverkeer													
	functiewaardering													
	extra opleidingen													
	verhuizing													
	tijdelijke voorzieningen huisvesting													
	<i>in niet onbelangrijke mate</i>													
	automatisering													
	versneld afsluiten archief													
	integratie brandweer													
	komborden													
	plattegronden													
	Promotieborden													
	ontwikkeling huisstijl													
voortfinanciering		-1.256.464	5%	-100.000	-500.000	-341.480	-249.720	-120.461	27.549	15.049	8.799	3.799	0	0
totaal		-1.256.464		2.100.000	8.500.000	2.828.914	1.585.477	2.464.736	2.987.746	-234.951	-116.201	-96.201	-75.985	0

structureel														
algemene uitkering						1.460.000	1.460.000	1.460.000	1.460.000	1.460.000	1.460.000	1.460.000	1.460.000	1.460.000
loonsom bestuur						572.462	572.462	572.462	572.462	676.640	676.640	676.640	676.640	676.640
overige gevolgen						pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
kosten														
salarissen						2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000
huisvesting						-300.000	-300.000	-300.000	-300.000	-300.000	1.652.000	1.652.000	1.652.000	1.652.000
totaal						0	0	3.687.538	3.687.538	3.687.538	3.687.538	3.583.360	4.935.360	4.935.360

Bijlage bij standpunt Schoonhoven

				-2	-1	1	2	3	4	5	6	7	8	9
				2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
incidenteel			rente %											
frictiekostenvergoeding		16.675.985				6.670.394	3.335.197	3.335.197	3.335.197					
frictiekosten		16.675.985		2.000.000	8.000.000	3.500.000	1.500.000	-750.000	-375.000	-250.000	-125.000	-100.000	-75.985	0
	<i>nagenoeg geheel</i>													
	organisatieonderzoek													
	integratie beheerplannen													
	afstemming beleidsvelden													
	voorlichting													
	wachtgelders													
	boventalligen													
	garantiesalarissen													
	woon-werkverkeer													
	functiewaardering													
	extra opleidingen													
	verhuizing													
	tijdelijke voorzeningen huisvesting													
	<i>in niet onbelangrijke mate</i>													
	automatisering													
	versneld afsluiten archief													
	integratie brandweer													
	komborden													
	plattengronden													
	promotieborden													
	ontwikkeling huisstijl													
voorfinanciering		-1.256.464	5%	-100.000	-500.000	-341.480	-249.720	-120.461	27.549	15.049	8.799	3.799	0	0
totaal		-1.256.464		2.100.000	8.600.000	2.828.914	1.585.477	2.464.736	2.987.746	-234.951	-116.201	-96.201	-75.985	0

structuureel														
algemene uitkering						1.460.000	1.460.000	1.460.000	1.460.000	1.460.000	1.460.000	1.460.000	1.460.000	1.460.000
loonsom bestuur						572.462	572.462	572.462	572.462	676.640	676.640	676.640	676.640	676.640
overige gevolgen kosten						pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
salarissen						pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
huisvesting						pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
totaal						0	0	-887.538	-887.538	-887.538	-887.538	-783.360	-783.360	-783.360

Cijfermatig overzicht provincie

Salarissen	+ 200.000
Huisvesting	PM *
Algemene uitkering	0
Voorfinanciering frictiekosten	PM **
Wachtgelden/ontslagvergoedingen	0

* Gelet op de door de provincie verzamelde informatie van heringedeelde gemeenten in Zuid-Holland en omdat dit afhankelijk is van bestuurlijke keuze van de nieuwe gemeente.

** Afhankelijk van het moment waarop deze lasten zich voordoen en de omvang van die lasten. Tevens afhankelijk van de bereidheid van het Ministerie van BZK om de gemeenten tegemoet te komen in het renteverlies en/of aanpassing van het betaalritme van de frictiekostenvergoeding.

Hoofdstuk 5 Conclusies, samenvatting en aanbevelingen

Hieronder wordende in hoofdstuk 3 geformuleerde conclusies ten aanzien van de onderzochte zorgpunten voor de gemeenten respectievelijk de provincie weergegeven. Een afzonderlijk conclusie door BZK van de frictiekostenvergoeding is daaronder opgenomen.

Daarna volgt een samenvatting van de analyses van provincie, gemeenten en BZK. Dit hoofdstuk wordt afgesloten met een tweetal aanbevelingen.

Hier wordt herhaald hetgeen in de inleiding wordt aangegeven dat voor dit onderzoek verschillende methodieken en analyses kunnen worden gehanteerd. Provincie en gemeenten hebben ieder voor een eigen benadering gekozen. Zij hebben begrip voor de door de andere partij gehanteerde methodieken en analyses.

De financiële impact van deze benaderingen is mede afhankelijk van in de toekomst te maken bestuurlijke keuzen.

Provincie Zuid-Holland	Gemeenten
<p><i>Salarissen</i></p> <p>De provincie kan zich op basis van het vorenstaande niet vinden in de stijging van de loonsom ad € 2,5 miljoen (10% stijging) zoals opgenomen in de zienswijze. De provincie is van mening dat de in het 'Financieel onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard' opgenomen gemiddelde een redelijke verwachting is voor de ontwikkeling van de loonsom (1,1% stijging) en, gelet op de nadere informatie die van heringedeelde gemeenten is verkregen, geen bijstelling behoeft.</p>	<p><i>Salarissen</i></p> <p>De verwachting dat de salarislasten gaan stijgen bij de vorming van de nieuwe gemeente Krimpenerwaard vormt een reëel aandachtspunt. Volgens de gemeenten dient met een stijging rekening te worden gehouden. De hoogte van de stijging achten de gemeenten geen onredelijke inschatting. De gemeente Schoonhoven erkent dat de aannames een mogelijke uitkomst is. Aangezien andere aannames kunnen leiden tot andere uitkomsten kan Schoonhoven zich niet vinden in de opname van de inschatting in de cijfermatige samenvatting.</p>
<p><i>Huisvesting</i></p> <p>De situatie is bij elke herindeling anders en er zijn over het algemeen door de nieuwe gemeente keuzes te maken. De optimale situatie is één centrale huisvesting. De onderzochte heringedeelde gemeenten hebben hier, met uitzondering van Lansingerland, niet voor gekozen. De</p>	<p><i>Huisvesting</i></p> <p>De verwachting dat in de nabije toekomst rekening gehouden moet worden met de lasten van nieuwbouw van centrale huisvesting achten de gemeenten reëel. De gemeenten blijven uitgaan van de uitgangspunten zoals aangegeven in de zienswijzen. De cijfers hebben de</p>

<p>huisvestingskosten van deze gemeenten zijn ten opzichte van voor de fusie niet of nauwelijks zijn gestegen en in enkele gevallen gedaald. In de situatie van de K 5 is de mogelijkheid om te kiezen voor aan- en of verbouw van een gemeentehuis in beperkte mate aanwezig. Indien voor een nieuw gemeentehuis zou worden gekozen dan dient van een lager investeringsbedrag te worden uitgegaan dan het bedrag waar in de zienswijze vanuit wordt gegaan. De bijgestelde berekening van de gemeenten voor deze optie is dan mogelijk.</p>	<p>gemeenten verder verfijnd en leidt tot een bijstelling van het bedrag tot € 1.652.000. Belangrijke risicofactor blijft de opbrengst van de te verlaten panden.</p> <p>De gemeente Schoonhoven erkent dat de aanname een mogelijke uitkomst is. Aangezien andere aannamen kunnen leiden tot andere uitkomsten kan Schoonhoven zich niet vinden in de opname van de inschatting in de cijfermatige samenvatting.</p>
<p><i>Algemene uitkering</i></p> <p>De wegvallende vaste bedragen worden gecompenseerd door de daarmee corresponderende wegvallende lasten</p>	<p><i>Algemene uitkering</i></p> <p>Het "verlies" ineens van de vaste bijdrage als algemeen dekkingsmiddel vormt voor de nieuwe gemeente een structureel nadeel dat niet ineens per de herindelingsdatum is op te vangen en de gemeente nu zelf dient op te vangen.</p>
<p><i>Frictiekostenvergoeding</i></p> <p>Op basis van een goede onderbouwing van deze cijfers (welke uitgaven, geschatte omvang van die uitgaven en jaar waarin deze uitgaven worden gedaan) kan de provincie de gemeenten ondersteunen bij een pleidooi voor herziening van de huidige systematiek van het moment van betaalbaarstelling van de frictiekostenvergoeding.</p> <p><i>Wachtgelden/ontslagvergoedingen</i></p> <p>De provincie is van mening dat deze post ten onrechte wordt opgevoerd aangezien de frictiekostenvergoeding onder meer is bedoeld om deze kosten te kunnen dekken. Blijkens eerder genoemd onderzoek van de Raad voor</p>	<p><i>Frictiekostenvergoeding</i></p> <p>Het renteverlies als gevolg van de voorfinanciering van frictiekosten verzwakt de financiële positie van de nieuwe gemeente. In combinatie met de verwachte verlaging van de vergoeding als gevolg van nog te nemen beslissingen door het nieuwe kabinet komt het frictiekostenbudget nog verder onder druk te staan. Indien de uitbetaling van de vergoeding wordt aangepast aan het uitgavenpatroon wordt (een deel van) dit nadeel ongedaan gemaakt.</p>

de Financiële Verhoudingen worden wachtgelden en kosten van boventalligen (nagenoeg) geheel als frictiekosten aangemerkt.	
---	--

Ministerie van BZK

Ten aanzien van de frictiekostenvergoeding is BZK van oordeel dat op basis van eerdere besluiten op soortgelijke verzoeken en op basis van het huidige beleid er geen mogelijkheden zijn tot voorfinanciering. De gronden voor afwijzing hebben eerder met name gelegen in de noodzakelijke parlementaire afronding van het betreffende wetsvoorstel tot herindeling. Ambtelijk BZK ziet derhalve geen slagingskans bij een verzoek tot voorfinanciering op korte termijn. Ambtelijk heeft BZK uitgebreid kennis genomen van de standpunten van de gemeenten en zijn bereid de mogelijkheden van een eventuele geringe resterende ruimte tot beleidswijziging op dit punt te verkennen. De tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling wordt *toereikend geacht. Voorfinanciering wordt verondersteld deel uit te maken van de frictiekosten.*

BZK deelt het standpunt van de provincie op het vervallen bedrag van de algemene uitkering. BZK neemt geen standpunt in de andere onderwerpen in aangezien zij dat niet tot haar verantwoordelijkheid of taak rekent. Wel is voor alle onderwerpen waar nodig en mogelijk kennis en expertise aangeboden op basis van het reeds uitgevoerde variantenonderzoek.

Samenvatting

Provincie en gemeenten zijn het er over eens dat het huisvesten van de nieuwe organisatie op één locatie uit een oogpunt van efficiency en klantvriendelijkheid de voorkeur verdient. De provincie is van mening dat de praktijk echter leert dat van de onderzochte gemeenten in Zuid-Holland die de afgelopen periode zijn samengevoegd slechts een gemeente daadwerkelijk heeft besloten tot nieuwbouw over te gaan.

De gemeenten menen dat aanbouw en verbouw van één gemeentehuis, zoals elders bij herindeling nog wel eens aan de orde is, in de K5-situatie nauwelijks gerealiseerd kan worden.

Provincie en gemeenten zijn het er ook over eens dat de herindeling een toename van de personeelslasten tot gevolg kan hebben. Echter over de omvang daarvan verschillen zij van mening. Over de frictiekostenvergoeding bestaat geen verschil van mening. Omdat op dit moment geen voldoende inzicht bestaat in de mate waarin de frictiekostenvergoeding toereikend is om de incidentele frictiekosten te compenseren is afgezien van een rekenexercitie en is er van uitgegaan dat de vergoeding dekkend is. De wijze van betaalbaarstelling van deze vergoeding is op dit moment nog binnen strikte regels verankerd. De provincie verklaart zich bereid het pleidooi van de K5 om

aanpassing hiervan bij het Rijk te ondersteunen. Provincie en BZK enerzijds en gemeenten anderzijds verschillen eveneens van mening over het wegvallen van het vaste bedrag in de algemene uitkering. Tot slot wordt nog opgemerkt dat partijen begrip hebben voor de door de andere partij gehanteerde methodieken en analyses. Benadrukt wordt nogmaals dat de financiële impact van deze benaderingen mede afhankelijk is van de in de toekomst te maken bestuurlijke keuzen.

Aanbevelingen

- 1 De werkgroep, met uitzondering van BZK, beveelt aan dat de provincie de gemeenten ondersteunt bij hun pleidooi bij het ministerie van BZK voor herziening van de huidige systematiek van het moment van betaalbaarstelling van de maatstaf herindeling.

- 2 In de werkgroep is gesproken over de mogelijke gevolgen van nog te nemen beslissingen door het nieuwe kabinet (Brede herwaardering) voor de maatstaf herindeling. De werkgroep adviseert de bestuurders van provincie en gemeenten de mogelijke consequenties voor genoemde maatstaf mee te nemen in het overleg met het ministerie van BZK.

3 Bijlage 1 Leden van de werkgroep

Voorzitter	de heer Ph. Huisman
Bergambacht	de heer P. van Willigen (tevens scribent) mevrouw S. van der Ruit
Nederlek	de heer J. Berk de heer E. Eland
Ouderkerk	de heer W. Dokter de heer K. Dijkman de heer T. Valk
Schoonhoven	de heer W. Roth de heer F. Koffeman
Vlist	de heer R. van Eijdsen de heer R. van Leeuwen
Provincie Zuid-Holland	de heer H.R.J. Moïze de Chateleux (tevens scribent) de heer J.T. Eijsackers (tevens scribent) de heer A. van den Berg
Ministerie van BZK	de heer R. Bik de heer P. Tetteroo de heer S. van den Berg

N.B.

Er is voor meer dan één deelnemer per organisatie gekozen i.v.m. vervanging tijdens de vakantieperiode.

Bijlage 2 Salariskosten heringedeelde gemeenten

Nieuwkoop

Heringedeeld per 1-1-2007

Voormalige gemeenten Nieuwkoop, Ter Aar en Liemeer

Voor de fusie:

2006	10.582.780
------	------------

Na de fusie:

2007	9.718.381
------	-----------

2008	10.430.589
------	------------

Binnenmaas

Heringedeeld per 1-1-2007

Voormalige gemeenten Binnenmaas en 's-Gravendeel

Voor de fusie:

2006	10.596.437
------	------------

Na de fusie:

2007	10.722.950
------	------------

2008	11.421.009
------	------------

2009	11.980.610
------	------------

Bodegraven-Reeuwijk

Herindeling per 1-1-2011

Voor de fusie (op basis van de begrotingen van de gemeenten Bodegraven en Reeuwijk):

2011	13.635.200
------	------------

Na de fusie (begroting 2011 van de nieuwe gemeente):

2011	12.664.100
------	------------

De gemeente deelt mede het in de nieuwe situatie met een kleinere formatie af te kunnen.

Zuidplas

Heringedeeld per 1-1-2010

Voormalige gemeenten Nieuwerkerk a/d IJssel, Moordrecht en Zevenhuizen-Moerkapelle

Voor de fusie:

2009 15.197.011

Na de fusie:

2010 17.482.055

Het verschil bedraagt € 2.285.044. Dit is bijgesteld omdat in een later stadium in 2009 bleek dat de aanvankelijke inschatting van de benodigde formatie te hoog was.

Analyse verschil

Aanpassing formatie (neerwaartse bijstelling)	1.200.000
Uitbreiding formatie a.g.v. nieuwe taken (WABO, Bag etc.)	500.000
Autonome stijging (2% salaris, 1% ABP-premie)	379.925
	<hr/>
	2.079.925
	2.285.044
	<hr/>
Toename loonsom a.g.v. fusie	205.089

Teylingen

Herindeling per 1-1-2006

De gemeente deelt mede dat i.v.m. de overgang naar een nieuw systeem niet mogelijk is om gegevens o.b.v. de rekening 2005 te leveren.

Volgens de gemeente zijn de salarissen na de fusie nauwelijks gestegen. Maximaal 10 personen zijn iets opgeschaald wat een verhoging van de loonsom met maximaal € 100.000 tot gevolg heeft gehad.

De Waard

De loonsom van de ambtelijke organisaties van de drie gemeenten was per 30-06-2009 € 10.300.000

Na de ambtelijke fusie bedraagt de loonsom van de werkorganisatie De Waard in 2010 € 10.128.000

De GR De Waard is een bezuinigingstaakstelling/vermindering van de formatie opgelegd die in fasen oploopt tot € 493.000 in 2013.

Pijnacker-Nootdorp

Heringedeeld per 1-1-2002

Voormalige gemeenten Pijnacker en Nootdorp

De gemeente beschikt niet meer over de exacte cijfers van vóór de fusie. De gemeente deelt mede dat in relatieve zin het volgende kan worden gezegd.

"Het niveau aan personeelslasten is gedaald 25%. Pijnacker en Nootdorp hadden in de oude situatie gezamenlijk 330 medewerkers. Nu hebben we er 320, terwijl de gemeente is gegroeid van 34.000 naar 49.000 inwoners sinds de fusie (= + 38%), echter een deel van het efficiencyvoordeel zijn we weer kwijt door hogere inschaling."

Bijlage 3 Huisvestingskosten heringedeelde gemeenten

Binnenmaas

heringedeeld per 1-1-2007

Voormalige gemeenten Binnenmaas en 's-Gravendeel

2006	395.782
2007	363.660
2008	402.367
2009	425.492
2010	253.407

Tot 1-1-2009 was het personeel verdeeld over de locaties Maasdam en 's-Gravendeel. Per 1 december was de uitbreiding van het gemeentehuis te Maasdam gerealiseerd en werden alle ambtenaren van Binnenmaas daar centraal gehuisvest.

Bodegraven-Reeuwijk

herindeling per 1-1-2011

Huisvestingskosten voor de fusie	1.052.000
Huisvestingskosten na de fusie	1.110.000

Het bestaande gemeentehuis in Bodegraven blijft in gebruik. Na de fusie wordt het gemeentehuis van Reeuwijk afgestoten en wordt een nieuwe dislocatie betrokken. De bestaande kapitaallasten gemeentehuis Reeuwijk zijn met € 58.000 verhoogd o.b.v. de verwachte investering in de nieuwe dislocatie. De kapitaallasten gemeentehuis Reeuwijk vallen vrij.

Nieuwkoop (2007)

heringedeeld per 1-1-2007

Voormalige gemeenten Nieuwkoop, Ter Aar en Liemeer

Het voormalige gemeentehuis van Ter Aar is gemeentekantoor geworden. Hier zijn de beleidsdirecties en burgerzaken ondergebracht. Het voormalige gemeentehuis van Liemeer fungeert als bestuurscentrum, hier is ook de concernstaf gehuisvest. Het voormalige gemeentehuis van Nieuwkoop is als dependance verhuurd aan het Ashramcollege.

	Binnendienst	Buitendienst
2006	619.023	153.123
2007	605.058	121.770
2008	643.815	144.110
2009	638.838	277.095 ¹

¹ In 2009 zijn de gemeentewerven gecentraliseerd op één nieuwe locatie (huur met een optie van koop). Twee voormalige gemeentewerven zullen worden verkocht, waarna de kosten van de buitendienst weer zullen afnemen.

Pijnacker-Nootdorp

Heringedeeld per

De gemeente deelt mede dat het niveau aan huisvestingskosten per saldo ongeveer gelijk is gebleven. Er zijn verschillende panden afgestoten en er is aan het kantoor Pijnacker een stuk bijgebouwd.

Teylingen

Heringedeeld per 1-1-2006

Voormalige gemeenten Sassenheim, Voorhout en Warmond

Huisvestingskosten voor de fusie	839.317
Huisvestingskosten na de fusie	761.094

Het voormalige gemeentehuis in Sassenheim fungeert als gemeentekantoor . Het voormalige gemeentehuis van Voorhout fungeert als bestuurscentrum.

Zuidplas

Heringedeeld per 1-1-2010

Voormalige gemeenten Nieuwerkerk a/d IJssel, Zevenhuizen/Moerkapelle en Moordrecht

Huisvestingskosten voor de fusie	576.000
Huisvestingskosten na de fusie	767.000

Wat betreft het gemeentehuis in Moordrecht worden de mogelijkheden van een nieuwe bestemming onderzocht die lastendekkend moet zijn. De huisvestingslasten (119.000) vallen dan vrij. Het is de bedoeling is dat het gemeentehuis van Zevenhuizen-M wordt ingepast in de dorpskern en dat daar winkel voorzieningen en woningen worden gerealiseerd. De huisvestingslasten (244.000) vallen dan vrij. Voorlopig is de bibliotheek erin gevestigd. I.v.m. de fusie huurt de gemeente nabij het gemeentehuis in Nieuwerkerk een locatie. Per saldo stijgen de huisvestingslasten met € 191.000.

Westland

Heringedeeld per 1-1-2004

Voormalige gemeenten De Lier, 's-Gravenzande, Monster, Naaldwijk en Wateringen

Huisvestingskosten voor de fusie
Huisvestingskosten na de fusie

De gemeente Westland is in 2004 ontstaan uit de samenvoeging van de gemeenten De Lier , 's-Gravezande , Naaldwijk, Monster en Wateringen. De gemeentelijke organisatie is ondergebracht in de vijf voormalige gemeentekantoren. De nieuwe gemeente Westland heeft een omvang van circa 100.000 inwoners.

In april 2008 heeft de raad besloten tot de bouw van een nieuw gemeentehuis in Naaldwijk. De haalbaarheid stond al geruime tijd ter discussie vanwege de complexe financiële aspecten van het

plan. In 2010 heeft de gemeente een extern bureau opdracht gegeven om het plan voor het nieuwe gemeentehuis en de grondexploitatie Verdilaan cijfermatig te laten valideren. Uit de bevinding van het bureau is gebleken dat de totale uitgaven hoger zullen uitvallen dan de raming en dat de afhankelijkheidsrelaties tussen de verschillende partijen en deelplannen zodanig complex zijn dat de synergievoordelen en de kansen niet opwegen tegen de risico's. De raad heeft daarop besloten af te zien van de realisatie van het nieuwe gemeentehuis.

Bijlage 4 Verslagen bijeenkomsten financiële werkgroep

**Definitief verslag van het overleg tussen
vertegenwoordigers van de provincie, BZK en
de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist
gehouden in het Provinciehuis te Den Haag
op 15 juli 2010 van 10.00 – 12.15 uur**

Aanwezig:**namens de provincie**

dhr. Ph. Huisman	voorzitter
dhr. A. van den Berg	afdeling Bestuur, Financieel Toezicht
dhr. H. Moïze de Chateaux	afdeling Bestuur, Financieel Toezicht
dhr. J. Eijsackers	afdeling Bestuur, Financieel Toezicht

namens BZK

dhr. P. Tetteroo	programmadiirectie Krachtig Bestuur
dhr. R. Bik	programmadiirectie Krachtig Bestuur

namens de gemeenten

mw. S. van der Ruit	adjunct directeur gemeente Bergambacht
dhr. J. Berk	hoofd sector Middelen gemeente Nederlek
dhr. E. Eland	afdelingshoofd gemeente Nederlek
dhr. W. Dokter	Hoofd intern Beleid en Bedrijfsvoering gemeente Ouderkerk
dhr. F. Koffeman	beleidsmedewerker gemeente Schoonhoven
dhr. W. Roth	beleidsmedewerker Financiën gemeente Schoonhoven
dhr. R. van Eijdsen	afdeling Financiën gemeente Vlist
dhr. R. van Leeuwen	gemeente Vlist

Afwezig:

dhr. P. van Willigen	gemeentesecretaris Bergambacht
dhr. J. Kuijlenburg	gemeente Schoonhoven

Verslag:

dhr. J.F.M. van Gessel	Notuleerbureau De Rondvraag
------------------------	-----------------------------

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.

Dit overleg is georganiseerd om te trachten tot overeenstemming te komen over enkele financiële aspecten rond de herindeling van de vijf gemeenten in de Krimpenerwaard.

Van dit overleg wordt een zakelijk verslag gemaakt dat in concept aan de gemeenten zal worden verzonden waarna het in een vergadering kan worden vastgesteld.

2. Kennismaking

Aanwezigen stellen zich voor.

3. Aanwijzing scribent

De heer Huisman vraagt wie zich namens de gemeenten beschikbaar stelt voor het opstellen van het conceptrapport dat op basis van deze gesprekken en de verslagen van de bijeenkomsten moet worden opgesteld. Dat conceptrapport zal in een vergadering van deze werkgroep worden besproken waarna het een definitief rapport zal worden.

De heer Van Eijnsden stelt voor twee scribenten aan te wijzen; één vanuit de gemeenten en één vanuit de provincie. De gemeenten zullen een kandidaat benaderen.

De heer Huisman gaat akkoord met dat voorstel en zal een kandidaat scribent namens de provincie voorstellen.

4. Afbakening opdracht

Van de zijde van de provincie wordt het volgende gemeld:

1. Er is kennisgenomen van het herindelingsontwerp, de financiële paragraaf bij dat ontwerp, het rapport van BMC en de zienswijze van de raad van Bergambacht. Het rapport van BMC wijkt in essentie af van de financiële paragraaf van de provincie en de zienswijze van Bergambacht wijkt af van het rapport van BMC.
2. De opdracht die vervolgens aan de werkgroep is gegeven, luidt de genoemde geschilpunten te inventariseren, te bespreken en te trachten daarover overeenstemming te bereiken. Het is mogelijk dat over punten geen overeenstemming kan worden bereikt. Die verschillen zullen dan worden aangegeven. De bevindingen van de werkgroep zullen in een rapport worden gemeld. Het is niet de bedoeling in dit overleg nieuwe punten aan de orde te stellen.
3. Op de vraag van de heer Dokter kan worden gemeld dat een gezonde nieuwe gemeente een uitgangspunt kan zijn. Beseft moet worden dat daarop meer zaken van invloed zijn dan alleen de herindeling.
4. De provincie is, nadat het herindelingsontwerp is opgesteld, niet tot nieuwe inzichten gekomen.
5. Er is getracht te komen tot een gesprek met de burgemeester van Bergambacht. Deze blijkt met vakantie te zijn.
6. In een gesprek in mei 2010 tussen de gedeputeerde en de burgemeester van Vlist is gesproken over de vorming van een werkgroep om te bezien of verschillen tussen de gemeenten en provincie zouden kunnen worden verkleind. In een gesprek met de gemeentesecretaris van Vlist is dat aanbod herhaald waarop echter geen reactie is verkregen. Nadien werd vernomen dat een rapport was opgesteld waarbij de provincie niet was betrokken. Vervolgens hebben de gemeenten hun zienswijze opgesteld. Dat werd betreurd. Het was mogelijk geweest deze exercitie met gemeenten en provincie eerder te laten plaatsvinden.
7. Op verzoek van de burgemeester van Bergambacht zal worden bekeken wat met gemeenten is gebeurd die inmiddels zijn heringedeeld. De burgemeester heeft gevraagd of BZK, gezien de herindelingskosten, iets kan betekenen en heeft daarbij gewezen op de nieuwe gemeente Zuidplas. Het maken van dergelijke vergelijkingen is een onderdeel van dit proces.

De heer Bik deelt mee dat BZK een faciliterende rol heeft vervuld bij het opstellen van het financiële onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard. BZK zit hier niet in de rol van inspecteur zoals dat bijvoorbeeld het geval was bij de behandeling van de artikel 12-aanvraag van de gemeente Ouderkerk. Kennis en expertise van BZK kan worden benut. Het inventariseren van verschillen en het beoordelen van de financiële vraagstukken is een taak van provincie en gemeenten. Het uitgangspunt van de gemeenten is begrijpelijk maar BZK heeft daarin direct of indirect geen verantwoordelijkheid.

De heer Van Eijnsden merkt op dat een bijeenkomst op het Provinciehuis is belegd waarin de Colleges van de vijf gemeenten met de gedeputeerde hebben gesproken over punten uit de zienswijzen, het BMC-

rapport en het herindelingsontwerp en de financiële bijlage daarbij. Van het College is vernomen dat er sprake zou moeten zijn van een open gesprek waarin ook over financiële steun aan de gemeenten moet worden gesproken. Uit deze gesprekken zou wat moeten voortkomen. Uit hetgeen tot nu toe is verwoord, lijkt het erop dat geen extra steun is te verwachten. Als in dit overleg over andere zaken zal worden gesproken dan waarover de Colleges hebben gesproken, zal het gemeentebestuur daarover moeten worden geïnformeerd.

Met de toelichting die tot dusver door de provincie is gegeven, kan worden ingestemd.

Het zou wenselijk zijn geweest dat er een overleg zou zijn georganiseerd om over de verschillen te kunnen discussiëren vóórdat het herindelingsontwerp was vastgesteld. Dat is een gemiste kans.

De heer Huisman constateert dat misverstanden uit het verleden zijn blijven bestaan. De bestuurders hebben afgesproken dat er een poging zal worden ondernomen oplossingen te bedenken voor gerezen problemen. Voorkomen moet worden dat nogmaals wordt gesproken over wat mogelijk zou zijn geweest. Er kan wel van worden geleerd.

Mevrouw Van der Ruit acht het van belang dat oplossingsrichtingen worden besproken. Deze gesprekken moeten op 7 september 2010 zijn afgerond.

De heer Huisman stelt vast dat kan worden gewerkt zoals is besproken.

5. Plan van aanpak

6. Vergaderschema

De voorzitter merkt op dat de werkgroep uiterlijk één week voor 7 september 2010 zijn taak moet hebben afgerond zodat de bevindingen in het bestuurlijke overleg op die datum aan de orde kunnen komen. Dat betekent dat, zoals mevrouw van der Ruit opmerkt, een planning moet worden opgesteld waarbij de werkgroep tenminste eenmaal per week bijeenkomt. Als een overleg kan vervallen, zal dat ook gebeuren. Per bijeenkomst zullen een of meerdere thema's moeten worden besproken.

Mevrouw Van der Ruit vraagt of ook over de projecten zal worden gesproken.

De heer Huisman deelt mee dat over de projecten separaat zal worden gesproken.

Er komen ook twee rapporten.

De vergaderdata en de dan aan de orde zijnde thema's zijn:

22 juli 2010	beheerplannen, nieuwe huisvesting
29 juli 2010	frictiekosten inclusief de voorfinanciering, de wachtgelden, ontslagvergoedingen, en algemene uitkering
5 augustus 2010	salarissen, begrotingsresultaten K5
12 augustus 2010	het financiële beeld
19 augustus 2010	de conceptrapportage
26 augustus 2010	eindbespreking conceptrapportage

- Elke vergadering begint om 10.00 uur. Geschatte vergaderduur 2½ uur.
- Elke vergadering zal worden gehouden in het gemeentehuis van Vlist.
- Tijdens het overleg van 12 augustus zal ook de heer Peters, secretaris van de K5 aanwezig zijn.
- Er wordt verwacht dat er van elke gemeente tenminste een afgevaardigde aanwezig is.
- Bij enkele onderdelen kan een vergelijking worden gemaakt met een reeds heringedeelde gemeente. Naast de gemeente Zuidplas kunnen ook andere gemeenten als voorbeeld dienen. De heer Dokter vraagt ook om voorbeelden van gemeenten die niet in Zuid-Holland liggen. De heer Eijsackers deelt mee dat er voldoende herindelingen in Zuid-Holland zijn uitgevoerd.
- Voor het verkrijgen van inzicht in de salarissen zijn gegevens van meer dan alleen de gemeenten van belang. Op basis van beschikbare gegevens hebben zowel BMC als de provincie een inschatting over

de salarisontwikkeling gemaakt. De informatie over salarisontwikkelingen die BZK kan verstrekken zijn van belang.

De heer Bik deelt daarop mee dat een vergelijkingsgroep van gemeenten kan worden samengesteld waarbij aandacht wordt besteed aan de structuur van de gemeenten. Dan nog kunnen afwijkingen en deviaties aan de orde zijn. Er zal worden bekeken of meer actuele cijfers beschikbaar zijn dan die welke door provincie en gemeenten zijn benut. De cijfers geven niet meer dan een indicatie over de totale loonsom en dienen met kennis van zaken te worden beoordeeld. Spreker zal uitzoeken of er cijfers beschikbaar zijn van een gemeente die met de Krimpenerwaard is te vergelijken.

De heer Eijsackers benadrukt dat een gemeente na een herindeling groter wordt en wordt geconfronteerd met stijgende salariskosten. Bekeken moet worden op welke wijze een heringedeelde gemeente met de salariskosten is omgegaan.

De heer Roth vraagt of het onderzoek naar de gevolgen voor de salariskosten van de herindeling van de universiteit van Groningen bekend is.

De heer Tetteroo deelt mee dat daarop een officiële reactie zal worden gegeven.

De heer Huisman vraagt BZK op zo kort mogelijke termijn informatie via de mail aan de werkgroep ter beschikking te stellen. De provincie zal ook informatie die beschikbaar is gekomen na de herindeling van gemeenten zoals Westland, Bodegraven of Zuidplas aan de gemeenten overhandigen. Als de gemeenten ook over informatie beschikken, is het gewenst dat aan de provincie en BZK ter beschikking te stellen.

- Zodra de scribenten een paragraaf gereed hebben, zal daarover in een vergadering kunnen worden gesproken.
- Bij de bespreking van het verslag op 22 juli 2010 moet worden vastgesteld of een compleet onderzoeksopzet is geformuleerd.

De heer Van Eijsden merkt op dat het BMC-rapport in een kort tijdsbestek is opgesteld en naar de provincie is verzonden. Daarna is het herindelingsadvies met de financiële bijlage verschenen. De provincie heeft op specifieke punten een reactie gegeven en heeft algemene conclusies getrokken. In het bestuurlijke en ambtelijke overleg is gevraagd of de provincie de financiële zorg van gemeenten deelt. Die vraag heeft een bredere context dan de punten waarop in dit overleg aandacht zal worden besteed. Kan over de daarachter liggende analyse worden gesproken?

Financiële factoren zijn van invloed op de zorg bij gemeenten over de herindeling. De provincie stelt dat de nieuwe gemeente een algemene uitkering op basis van structuurkenmerken krijgt. Het onderzoek van BMC kent een andere grondslag. Als alleen over de cijfers zal worden gesproken, zal de discussie over de zorg die bij gemeenten bestaat niet worden gevoerd.

De heer Berk meent dat niet alleen de pijnpunten maar ook het totaalbeeld en andere, nog niet genoemde financiële risico's, moeten worden besproken.

De heer Eijsackers wijst erop dat financiële risico's in de scan zijn beschreven. De herindeling is bedoeld om de bestuurskracht te verhogen. De financiële problematiek is een onderdeel van de herindeling. De nieuwe gemeente kan door het ontwikkelen van nieuw beleid financiële risico's creëren of voorkomen. De nieuwe gemeente kan een nieuwe start maken.

De heer Van Leeuwen heeft in het rapport van BMC niets aangetroffen over mogelijke financiële risico's die kunnen worden gelopen als na de herindeling beleid geharmoniseerd wordt. Dat vraagt aandacht.

De heer Van Eijsden merkt op dat vanwege de beschikbare tijd en de opdracht aan BMC dat aspect in het onderzoek niet aan de orde is gekomen.

De economische crisis kan dan wel losstaan van deze herindeling maar de herindeling voltrekt zich wel in een tijd van een economische crisis. Als in het herindelingsontwerp wordt gesteld dat de financiële zorg afhankelijk zal zijn van politieke keuzes, wordt duidelijk dat de provincie het probleem van de gemeenten niet herkent. Het probleem is groter omdat ten tijde van een economische crisis wordt heringedeeld.

Bestuurders moeten deze herindeling tot een goed einde brengen. Bij gedeelde zorg en dezelfde uitgangspunten, kunnen financiële problemen gezamenlijk worden aangepakt.

De heer Dokter benadrukt dat bij het opstellen van begrotingen voor 2011 blijkt dat er ten opzichte van een jaar geleden veranderingen zijn opgetreden. Wordt daaraan aandacht besteed of blijft de aandacht gericht op de rapporten? Voor 2011 zou er voor Ouderkerk sprake zijn van een sluitende begroting; de kans is aanwezig dat er een tekort van € 300.000,- zal zijn. De geprognosticeerde begrotingstekorten voor 2013 en 2014 voor de gemeenten kunnen miljoenen euro's hoger zijn dan in de rapporten is opgenomen. Wordt de aandacht gericht op dat hogere tekort?

Op basis van veronderstellingen over de economische crisis, de lagere opbrengst van gronden en panden en de hogere investeringslasten kunnen uitspraken over de financiën in de toekomst worden gedaan. Als Bergambacht in 2013 een overschot heeft en de tekorten bij andere gemeenten oplopen, kan Bergambacht tegenstander van de herindeling worden.

De heer Huisman acht het gezien de opdracht en de beschikbare tijd ongewenst om nieuwe elementen in het onderzoek te betrekken. In algemene termen kunnen over die elementen in het op te stellen rapport opmerkingen worden geplaatst. In de discussie over het financiële beeld kunnen de genoemde problemen worden genoemd.

De heer Eland verwijst naar de financiële zienswijze van de K5 waarin is gesteld dat de punten A en B voor de herindelingsgerelateerde kosten niet van belang zijn. Wat wordt van de gemeenten voor het overleg van 22 juli 2010 verwacht? De provincie heeft op de zienswijzen nog niet gereageerd. Kan de provincie daarop reageren? Kan dat vóór die bijeenkomst gebeuren?

De heer Tetteroo benadrukt dat de onderwerpen waarover zal worden gesproken een relatie met de herindeling moeten hebben. Het regeerakkoord zal van invloed zijn op de uitkering uit het gemeentefonds. Wellicht komt er voor gemeenten een verruiming van het belastinggebied. Zolang daarover niets bekend is, moeten dat soort ontwikkelingen hier niet bij worden betrokken.

De heer Van den Berg benadrukt dat de provincie de zorg die de heer Van Eijdsden heeft verwoord, deelt. De crisis treft elke Nederlandse gemeente. Ook de provincie is bezorgd over wat er in het regeerakkoord zal worden opgenomen. Dat probleem kan de provincie echter niet oplossen. In het overleg van 22 juli 2010 wordt gesproken over de beheerplannen en de nieuwe huisvesting. Wat daarover in notities is vermeld, is de basis voor de discussie daarover. Nieuwe aspecten kunnen in die discussie worden ingebracht mits die onderwerpen op dinsdag 20 juli 2010 via de mail zijn ingebracht.

In het rapport van BMC wordt gesteld dat voor de beheerplannen een bedrag van € 620.000,= moet worden gereserveerd en voor het wegonderhoud zou € 285.000,= moeten worden bijgestort. Dat bedrag van € 620.000,= komt voor een groot deel ten laste van Nederlek.

De heer Eland verwijst naar de opmerking in de zienswijze. De kosten zullen tot € 5,8 miljoen oplopen. Dat bedrag is exclusief het geld voor de beheerplannen; dat zijn niet fusiegerelateerde kosten. Het grootste probleem wordt gevormd door de salarissen. Die stijgen met € 1,8 miljoen; de algemene uitkering daalt met € 1,5 miljoen. Dat verschil kan niet worden opgevangen door verhoging van de efficiency omdat al zeer efficiënt wordt gewerkt.

De heer Van den Berg vraagt of € 4 miljoen extra budgettaire consequenties daar ook buiten zijn gehouden.

De heer Eland wijst erop dat dat bedrag niet in de zienswijze is opgesomd. Het probleem doet zich echter wel voor. Tijdens de bijeenkomst in Schoonhoven werd beweerd dat de nieuwe gemeente een uitkering krijgt als die van een gemeente van een vergelijkbare omvang; dat bedrag zou volgens de provincie voldoende moeten zijn.

De heer Eijsackers merkt op dat de scan een goed beeld geeft van de financiële situatie. De scan is een foto van de financiële problemen van de gemeenten en de wijze waarop die worden opgepakt.

De scan is nodig om te weten of de beheerplannen en het onderhoud op orde zijn, er geen sprake is van achterstallig onderhoud, inzicht is ontstaan in de lastenontwikkeling en de ontwikkeling van de lasten voor de burgers; kennis die van belang is voor de nieuwe gemeente. Een scan geeft inzicht in de frictiekosten, verstrekt informatie voor gemeenten over de financiële positie van de andere gemeenten.

Volgens de heer Van Eijsden zou de scan niet zijn opgesteld als er geen financiële problemen waren. Die scan was ook niet nodig omdat het probleem met Ouderkerk is opgelost.

In het BMC-rapport zijn ook passages opgenomen over reserves, voorzieningen en de grondexploitatie. Die onderwerpen zijn niet in het overzicht van te bespreken onderwerpen opgenomen.

De heer Dokter benadrukt dat de opdracht van de bestuurders moet worden aangehouden.

De heer Huisman stipuleert dat zou worden gesproken over:

- de verschillen die zijn geconstateerd tussen het BMC-rapport en het rapport van de provincie en BZK;
  - de punten die in de zienswijze zijn genoemd met de visie van de provincie en BZK daarop;
  - punten die in een andere categorie zijn geplaatst en waarop de werkgroep een commentaar zal geven.
- Over de discussie en bevindingen zal een rapport verschijnen.

Gezien de tijd die voor dit overleg is uitgetrokken, kunnen de eerste twee thema's worden besproken.

7. Bespreking thema's; beheerplannen en nieuwe huisvesting

Beheerplannen

De heer Van den Berg deelt mee dat in het BMC-rapport voor de K5 een nadeel wordt berekend van € 620.000,-. Van dit bedrag heeft € 450.000,- betrekking op de gemeente Nederlek. Nederlek heeft geconstateerd dat de gemeente jaarlijks minder nodig heeft en is van mening dat een verlaging van € 450.000,- daarom verantwoord is. Volgens de provincie moet nog blijken of dat bedrag een financieel nadeel voor de K5-gemeente is.

De heer Eland deelt mee dat Nederlek die conclusie uit het BMC-rapport niet onderschrijft. De voorziening voor die kosten is getroffen. De voorziening is niet opgebouwd op basis van de Crow-normering maar is ontstaan op basis van de behoeften die er zijn. De conclusie van BMC is niet in overleg met de gemeente Nederlek opgesteld.

Als Nederlek in de fusie zou worden betrokken en zich zou moeten conformeren aan de Crow-normering, zal er een tekort ontstaan. In de Crow-normering is uitgegaan van een hoger niveau dan de gemeente Nederlek hanteert.

De heer Moïze de Chateaux deelt mee dat van het genoemde bedrag van € 620.000,= een bedrag van € 450.000,= betrekking heeft op de gemeente Nederlek. Met Nederlek is gesproken over de onderbouwing van een reductie van de kosten. De gemeente Nederlek heeft tevens aangegeven dat het beheerplan wegen wordt geactualiseerd. Vandaar dat de provincie het bedrag dat in het BMC-rapport is genoemd, niet reëel acht.

Het rapport van BMC is voor een deel gebaseerd op onvolledige informatie omdat op dat moment nog niet alle plannen beschikbaar waren. Op basis van de wel beschikbare gegevens is geconcludeerd dat de nieuwe gemeente een risico zou lopen. De provincie heeft in haar rapport op basis van informatie over de plannen voor alle kapitaalgoederen geconcludeerd dat er geen risico voor de nieuwe gemeente bestaat. De gemeente Nederlek heeft haar visie goed onderbouwd.

Als de gemeenten hun beheerplannen niet op orde zouden hebben gehad, zou de provincie vanuit haar toezichthoudende rol dat eerder hebben moeten onderkennen en zou daarover een opmerking in de financiële scan hebben moeten staan.

Voor het financiële onderzoek herindelingsvarianten is voor alle gemeenten geïnventariseerd of er voor alle kapitaalgoederen beheerplannen bestaan, of deze plannen actueel en op orde zijn en of de ramingen zijn vertaald naar de begroting. Deze plannen zijn er en enkele moeten in 2010 worden geactualiseerd. De gemeenten hebben verklaard dat er geen sprake is van achterstallig onderhoud en dat als daarvan al sprake was, maatregelen zijn genomen. De conclusie van de provincie is dan ook dat er geen probleem aanwezig is voor wat het onderhoud van de kapitaalgoederen betreft.

Voor de extra kosten van het onderhoud aan de weg heeft BMC gerekend met de gemiddelde kosten per kilometer weg. Op basis daarvan zouden enkele gemeenten het onderhoudsniveau moeten verhogen. In de benaderingswijze van BMC is bijvoorbeeld geen rekening gehouden met de typen wegverharding en ondergrond. Bovendien kan elke gemeente, rekening houdend met de ondergrond, gedifferentieerd onderhoud uitvoeren. Voor de provincie is er derhalve geen aanleiding een post op te nemen voor een extra storting in de voorzieningen.

De Crow-normering kan op basis van verschillende uitgangspunten worden opgesteld. Er kan worden uitgegaan van goed of minder goed onderhoud. Een nieuwe gemeente kan kiezen voor een lager niveau dan gemeenten nu hanteren.

De heer Eland is het niet eens met die laatste opmerking. De huidige situatie moet uitgangspunt blijven. Het is niet juist om uit te gaan van nieuwe besluiten.

De heer Eijsackers meent dat de verschillen in het uitvoeren van het onderhoud in de huidige gemeenten zich ook in de nieuwe gemeente kunnen voordoen. Waarom zou de hoogste norm van een van de gemeenten voor de gehele Krimpenerwaard van kracht moeten zijn? De nieuwe gemeente kan vaststellen waar een wat lager niveau en waar een wat hoger niveau zal worden gerealiseerd. Als het gemiddelde van wat nu wordt gerealiseerd wordt uitgevoerd, wordt een goed niveau gerealiseerd.

De heer Eland meent dat verschillen ongewenst zijn; zij zullen niet logisch zijn en zullen worden gelijkgetrokken. Bewoners zullen een verschil in het groenonderhoud niet accepteren.

De heer Eijsackers benadrukt dat inwoners het niveauverschil niet zullen weten. Het onderhoudsniveau moet zijn afgestemd op de beschikbare middelen. Achterstand mag niet ontstaan en voorkomen moet worden dat schadeclaims worden ingediend.

De heer Eland meent dat als wordt gesproken over stortingen en onttrekkingen dit onderwerp zal terugkeren.

Delen van de nieuwe gemeente zullen een lager voorzieningenniveau krijgen tenzij meer geld beschikbaar komt.

De heer Bik herkent deze discussie uit de tijd dat hij werkte voor de nieuw te vormen gemeente Rijnwoude. In een periode waarin wordt gewerkt aan de harmonisatie van het beleid, zal wellicht wat meer geld beschikbaar worden gesteld voor bepaalde onderdelen van de nieuwe gemeente.

De heer Huisman merkt op dat de beheerplannen op orde zijn, de begrotingscijfers voor de beheerplannen juist zijn en er geen extra middelen noodzakelijk zijn. De nieuwe gemeente zal nieuwe normen kunnen hanteren. Taken zullen binnen de begroting van de nieuwe gemeente moeten worden uitgevoerd. Belastingtechnisch kunnen nog enkele jaren voorzieningen worden getroffen maar harmonisatie is mogelijk, plannen kunnen kritisch worden herzien en uniformering zal onvermijdelijk zijn. Politici in de nieuwe gemeente zullen op een inhoudelijk juiste wijze de discussie over de uniformering van de uitvoering van beheertaken voeren. Als er voor een groter geheel moet worden aanbesteed, zijn efficiency en financiële voordelen te behalen.

De heer Roth deelt mee dat de gemeente Schoonhoven het niet eens is met de bewering dat de beheerplannen in de gemeente niet op orde zouden zijn.

De heer Eijsackers merkt naar aanleiding van een opmerking van de heer Eland die stelde dat uniformering financiële consequenties kan hebben, op dat dat niet nodig is omdat dat een keuze van de raad zal zijn.

De heer Van Leeuwen meent dat problemen niet eenvoudig ter zijde kunnen worden geschoven. De nieuwe raad zal keuzes omtrent het onderhoudsniveau maken en kan besluiten het onderhoudsniveau in de gehele nieuwe gemeente op hetzelfde niveau uit te voeren. Dan kan er een financieel probleem ontstaan waarop om financiële redenen wordt besloten een lager uniform niveau aan te houden. Daarmee wordt de nieuwe gemeenteraad beperkt in zijn keuze.

De heer Van Eijsden merkt op dat eenzelfde discussie kan worden gevoerd bij elk onderwerp. Het probleem waarmee de nieuwe gemeente wordt geconfronteerd betreft de algemene vergoeding die de gemeente ontvangt. Er ligt dan ook een gezamenlijk probleem.

In de zienswijze is opgemerkt dat er geen sprake is van een groot verschil van inzicht over de beheersplannen. De provincie beweert echter met enige stelligheid dat de harmonisatie die ervoor wat de provincie betreft ook zal moeten komen, geen opwaarts effect zal hebben. De gemeenten beweren niet dat er op alle onderdelen van een dergelijk effect sprake zal zijn maar beseffen dat harmonisatie in het algemeen een opwaarts effect zal hebben. Uiteindelijk is de uitwerking van de fusie op de plannen van belang. De provincie hanteert daarbij een theoretische benadering; de gemeenten zijn meer op de praktijk gericht en moeten rekening houden met de mening van de bevolking over de fusie. De bevolking is in het algemeen daarvan geen voorstander en dan is het lastig om hen mee te delen dat het onderhoudsniveau lager moet.

Mevrouw Van der Ruit herinnert eraan dat in het vorige overleg in Schoonhoven de provincie ook weinig begrip had voor een probleem waarmee gemeenten worden geconfronteerd; het uitleggen waarom gemeenten moeten fuseren. Algemeen theoretische uitspraken worden niet door inwoners herkend en de indruk bestaat dat de provincie dat niet inziet.

De heer Eijsackers erkent dat dat een lastige mededeling is. Er zou niet moeten worden beweerd dat het niveau wordt verlaagd maar dat het onderhoudsniveau op een behoorlijk peil is.

In het BMC-onderzoek wordt gesteld dat de herindeling een financieel probleem zal opleveren. Ook onderdelen van de zienswijzen zijn niet correct en in dit overleg moet duidelijk worden dat er geen probleem zal ontstaan en zal over de juistheid van die zienswijzen moeten worden gesproken. Welke ideeën burgers over een fusie hebben, is bekend. Dat de Krimpenerwaard een veengebied is waar extra geld voor beschikbaar zou moeten komen, is de provincie bekend. Dat heeft echter geen relatie met de herindeling.

De heer Eland merkt op dat als, zoals ook in de discussie over de salarissen is beweerd, ook nu weer wordt beweerd dat de nieuwe raad bepaalt, het weinig zinvol is dit overleg te blijven bijwonen. Er zouden vergelijkingen worden gemaakt en dan kan blijken of gemeenten van eenzelfde omvang hogere salarissen uitkeren. Er kunnen ook keuzes worden gemaakt die tot resultaat hebben dat de herindeling geld oplevert. De nieuwe gemeente is samengesteld uit vijf gemeenten en dat is een andere situatie dan waarin een gemeente verkeert die al jaren bestaat. Die effecten zullen blijken als de gegevens van BZK beschikbaar komen. Salarissen zijn ook afhankelijk van wat de markt biedt.

De heer Roth benadrukt dat een onderscheid moet worden gemaakt naar kosten die voortvloeien uit de herindeling en kosten die daar niet toe kunnen worden gerekend. Wat moet worden besteed aan het onderhoud van de kapitaalgoederen, staat los van de herindeling. De harmonisering is wel een gevolg van de herindeling.

De heer Huisman zou het betreuren als de discussie niet verder komt doordat het standpunt wordt ingenomen dat het komen tot een vergelijk onmogelijk is als de provincie haar standpunt niet wijzigt. Bij een fusie moet worden geharmoniseerd. De bevolking moet niet worden voorgehouden dat aan een fusie alleen maar nadelen verbonden zijn; een fusie biedt ook voordelen.

Mevrouw Van der Ruit benadrukt dat de gemeenteraden een standpunt moeten innemen. De raden vergelijken de huidige met een toekomstige situatie en moeten voor- en nadelen tegen elkaar afwegen. Wat er na een fusie kan gebeuren is onzeker.

De heer Huisman acht het niet mogelijk om op basis van de discussie over het beheer en het onderhoud een redelijke conclusie te trekken. Harmonisatie op dat terrein is mogelijk als die wordt beoordeeld als onderdeel van de totale harmonisatie. Dat is niet in het BMC-rapport, in de scan van de provincie of in de zienswijzen aan de orde gekomen. Het probleem is dat harmonisatie niet meer nader kan worden onderzocht. Als onderzoek daarnaar wordt verricht, zouden alle gemeentelijke verordeningen moeten worden bestudeerd. Dat is elders gebeurd en heeft vier maanden gekost. Dat valt buiten de opzet van dit onderzoek.

Als een besluit tot herindeling is genomen, zullen gemeenten in een zo vroeg mogelijk stadium bijeen moeten komen en moeten zij zo spoedig mogelijk afspraken maken over personeel, het opstellen van een begroting en voorstellen over de harmonisatie moeten indienen. Harmoniseren houdt niet in het gelijkschakelen op het minimale niveau van de inkomsten en het op maximaal niveau brengen van de uitgaven. Bestudeerd zal moeten worden of onderhoud op een andere manier kan worden uitgevoerd. Gelijkschakelen behoeft niet altijd geld te kosten. Het is ook mogelijk evenwicht te realiseren.

De heer Van Eijdsen meent dat dat in de zienswijzen van de vijf gemeenten aan de orde is gekomen. Er is gesproken over een achteruitgang en daarover wordt tot op het scherpst van de snede in de raden en Colleges gesproken. Die achteruitgang is voor bestuurders een van de pijnpunten.

Er wordt meer dan eens beweerd dat de nieuwe gemeente een keuze kan maken. Dat kan tot gevolg hebben dat in een gemeente minder zal worden gedaan. Dat is voor bestuurders een probleem en maakt het voor de leden van de werkgroep lastig om de theorie om te zetten naar de weerbarstige realiteit.

Harmoniseren betekent niet alles gelijktrekken naar het gemiddelde.

Mevrouw Van der Ruit meent dat zodra de projectgroep en stuurgroep met hun taak beginnen, de harmonisatie het eerste is waarmee moet worden begonnen.

De heer Roth acht het niet reëel te veronderstellen dat alle gemeenten naar hetzelfde hoge niveau moeten gaan als een gemeente nu heeft bereikt. Het belastingniveau is in Schoonhoven het laagste van de vijf gemeenten. Schoonhoven kan niet verlangen dat de nieuwe gemeente naar dat niveau overgaat.

Nieuwe huisvesting

De heer Eijsackers merkt op dat is beweerd dat gemeenten in monumentale, moeilijk verkoopbare panden zijn gehuisvest. Dat is echter alleen in Schoonhoven en Haastrecht het geval. Het is niet noodzakelijk om op zo kort mogelijke termijn een nieuw pand te realiseren. Het is mogelijk portocabins te huren.

De heer Dokter merkt op dat de opbrengsten van deze panden een punt van aandacht is. Een nieuwe investering is een extra kapitaallast. Deze lasten zullen mede afhankelijk zijn van een besluit om in elke kern een kantoor te vestigen.

De heer Eland acht het inzetten van portocabins geen oplossing. Die kosten komen dan ten laste van de frictiekosten. Het heeft de voorkeur een nieuw gebouw te betrekken. Die lasten moeten worden afgezet tegen de huidige lasten en de opbrengsten van de verkoop van de huidige panden. De huisvestingskosten zullen minimaal € 300.000,- stijgen.

De heringedeelde gemeenten zullen in eerste instantie bijkantoren openen. Na enige tijd worden die gesloten en zal er nog slechts één gemeentehuis zijn.

De heer Tetteroo bevestigt dat nieuwe gemeenten na enige tijd vanwege de kosten de bijkantoren afstoten.

De heer Huisman stelt voor om voorbeelden van gemeenten die enkele jaren geleden zijn gefuseerd te bestuderen. Het is mogelijk een bestaand pand te betrekken.

De heer Eijsackers merkt op dat de nieuwe gemeente Westland enkele jaren heeft gespaard voordat nieuwbouw werd gerealiseerd. Een deel van de kosten wordt daar ook uit de reserves gedekt.

De heer Eland benadrukt dat de tijdelijke huisvesting die wordt benut zolang nieuwbouw niet kan worden betrokken, tot de frictiekosten kan worden gerekend. Het betreft immers dubbele lasten die niet zouden worden gemaakt als er van een herindeling geen sprake zou zijn. Vergelijking van deze kosten bij nieuw gevormde gemeenten geeft inzicht. In Zuidplas worden reserves aangewend om de kapitaallasten laag te houden; dat is geen reële situatie. De kosten van een nieuw kantoor zullen hoog zijn, moeten bekend zijn en worden afgezet tegen de huidige kosten. Als de kosten voor huisvesting als gevolg van de herindeling stijgen, ontstaat er een probleem. In een kostenvergelijking moet niet de dekking worden betrokken.

De heer Huisman deelt de opvatting niet dat er een probleem ontstaat als de huisvestingskosten stijgen. Op langere termijn is huisvesting een zorg van elke gemeente en is daarom niet fusiegerelateerd. Kosten die wel fusiegerelateerd zijn, zijn in de frictiekosten opgenomen. Er zullen kosten moeten worden gemaakt omdat er nu sprake is van verdeelde huisvesting. Vandaar dat die kosten voor een deel fusiegerelateerd zijn.

De heer Bik merkt op dat een gemeente na circa 30 jaar een nieuw gemeentehuis zal moeten betrekken. Elke gemeente zal op het vervangen van het gemeentehuis beleid ontwikkelen. Het betrekken van een nieuw pand is geen fusiegerelateerde kostenpost.

De heer Dokter meent dat als een gemeente dat niet heeft gedaan, er wel sprake is van een fusiegerelateerde kostenpost.

Er worden nu huisvestingskosten voor de K5 gemaakt. Die kosten zullen in mindering op de huisvestingskosten worden gebracht en dan kunnen de totale huidige huisvestingskosten worden vergeleken met nieuwbouwkosten. De totale huisvestingskosten in de Krimpenerwaard zullen hoog zijn. Als wordt gesproken over nieuwbouw, moet er rekening worden gehouden met een nieuwe fusie over enige jaren. Een nieuw gemeentehuis zal geen 50 jaar als zodanig een functie hebben.

De heer Eland stelt dat als nieuwbouw als gevolg van de fusie hoger is dan de huidige kosten, er sprake van kosten als gevolg van de herindeling moet zijn. Dit betreft immers een structurele kostenverhoging. Nieuwbouw zal nodig zijn omdat alle afdelingen in één gebouw moeten worden ondergebracht. Bovendien zullen de medewerkers van de K5 gehuisvest moeten worden.

De heer Eijsackers deelt de opvatting dat de huisvestingslasten van de K5 in deze discussie moeten worden betrokken. In het onderzoek zijn de kosten van de K5 niet meegenomen. Met de opmerkingen van de heer Eland kan worden ingestemd; de kosten van een nieuw gemeentehuis zullen niet uit de opbrengsten van de verkoop van panden kunnen worden gedekt. Wat voor soort gemeentehuis heeft men voor ogen?

De heer Huisman stelt voor om voor het volgende overleg te bestuderen welke huisvestingskosten gemeenten hebben die onlangs zijn gefuseerd.

De heer Van Eijsden weet dat de meeste panden redelijk voldoen aan hun doel. De meeste gemeenten hebben niet verwacht dat zij mogelijk spoedig uit hun pand zouden moeten trekken omdat er geen rekening met een herindeling werd gehouden. Het is niet realistisch te veronderstellen dat reserves voor nieuwbouw kunnen worden benut. Deze kosten zijn extra financiële lasten.

De heer Tetteroo merkt op dat als nieuwbouw wordt gerealiseerd, de nieuwste technieken rond energiebesparing en klimaatbeheersing kunnen worden benut. Dergelijke investeringen verdienen zich terug.

De heer Huisman trekt op dit punt vooralsnog geen conclusies. Praktijkvoorbeelden moeten worden bestudeerd. De provincie zal informatie verstrekken. Nieuwe technologieën moeten in een vergelijking worden betrokken. Er kan ook worden overwogen een pand te huren.

8. Rondvraag

Voor het volgende overleg zal worden gesproken over:

- punten uit het verslag;
- de nieuwe huisvesting, en
- de algemene uitkering, frictiekosten en voorschotten.

De heer Bik zegt toe dat informatie over de K5 uit 2008 zal worden gegeven, er zal geen informatie over een vergelijkbare gemeente worden verstrekt.

De heer Eland vraagt informatie over de salariskosten uit 2007 en 2008 van drie of vier gemeenten die in 2008 zijn gefuseerd en welke salariskosten die gemeenten in 2009 en 2010 hebben. Dan wordt duidelijk of de salarisschalen zullen stijgen. Informatie van de K5-gemeenten is al aanwezig. Die informatie zou tijdig van BZK moeten worden verkregen om te kunnen bestuderen.

De heer Bik betwijfelt of die informatie beschikbaar is.

De heer Moïze de Chateleux verwijst naar de onlangs ambtelijk gefuseerde Waard-gemeente. Daar is het salarisniveau voor en na de ambtelijke fusie gelijk gebleven. Het aantal formatieplaatsen was gestegen.

De heer Dokter vraagt of gegevens bekend zijn over de interne inhuur. Salariskosten kunnen gelijk blijven maar die inhuur kan stijgen.

De provincie moet uit de jaarrekeningen ook die informatie kunnen verstrekken.

De heer Tetteroo merkt op dat de kosten van het inhuren van externen ook kunnen dalen. Er is onderzoek naar deze kosten verricht en daaruit blijkt dat er sprake is van een grote bandbreedte; er zijn gemeenten in salarisniveau gestegen maar er zijn er ook waarbij die kosten zijn gedaald.

De heer Huisman deelt mee dat die informatie niet meer uit de jaarrekeningen blijkt. Hij constateert dat in de volgende vergadering BZK en provincie hierover zullen rapporteren.

9. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en sluit het overleg.

**Definitief verslag van het overleg tussen
vertegenwoordigers van de provincie, BZK en
de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist
gehouden in het gemeentehuis van Vlist in Stolwijk
op 22 juli 2010 van 10.00 – 13.15 uur**

Aanwezig

namens de provincie

dhr. Ph. Huisman	voorzitter
dhr. H. Moïze de Chateaux	afdeling Bestuur, Financieel Toezicht
dhr. J. Eijsackers	afdeling Bestuur, Financieel Toezicht

namens BZK

dhr. S. van den Berg	programmadirectie Krachtig Bestuur
----------------------	------------------------------------

namens de gemeenten

mw. S. van der Ruit	adjunct-directeur gemeente Bergambacht
dhr. J. Berk	hoofd sector Middelen gemeente Nederlek
dhr. E. Eland	afdelingshoofd gemeente Nederlek
dhr. W. Dokter	Hoofd intern Beleid en Bedrijfsvoering gemeente Ouderkerk
dhr. K. Dijkstra	gemeente Ouderkerk
dhr. F. Koffeman	beleidsmedewerker gemeente Schoonhoven
dhr. R. van Eijssden	afdeling Financiën gemeente Vlist
dhr. R. van Leeuwen	gemeente Vlist

Afwezig

dhr. A. van den Berg	afdeling Bestuur, Financieel Toezicht
dhr. P. van Willigen	gemeentesecretaris Bergambacht
dhr. J. Kuijlenburg	gemeente Schoonhoven
dhr. W. Roth	beleidsmedewerker Financiën gemeente Schoonhoven
dhr. P. Tetteroo	programmadirectie Krachtig Bestuur
dhr. R. Bik	programmadirectie Krachtig Bestuur

Verslag

dhr. J.F.M. van Gessel	Notuleerbureau De Rondvraag
------------------------	-----------------------------

---

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.

De heer Moïze de Chateaux deelt mee dat informatie over de huisvestingskosten is opgevraagd en verkregen van onlangs opnieuw ingedeelde gemeenten. Deze informatie wordt uitgereikt. Er wordt nog informatie verwacht over de salarisontwikkelingen bij heringedeelde gemeenten.

Van dit overleg wordt een zakelijk verslag gemaakt dat in concept aan de gemeenten zal worden verzonden waarna het in de volgende vergadering kan worden vastgesteld.

2. Verslag bijeenkomst 15 juli 2010

Van de zijde van de provincie zijn wijzigingsvoorstellen in het verslag verwerkt.

Tekstueel:

- Blz. 2, punt 1: "zienswijze van de gemeente Bergambacht" moet zijn "zienswijze van de raad van Bergambacht."
- Blz. 3, 2° tekstblok: De zin "Van het College ... financiën." moet worden "Van het College is vernomen dat er sprake zou moeten zijn van een open gesprek waarin ook over financiële steun aan de gemeenten moet worden gesproken."
- Blz. 3, laatste punt: De vergaderingen worden niet in het kantoor van de K5 maar in het gemeentehuis van Vlist gehouden.
- Blz. 5, 3° alinea: De laatste zin moet zijn: Bij gedeelde zorg en dezelfde uitgangspunten, kunnen financiële problemen gezamenlijk worden aangepakt.
- Blz. 5, 6° alinea: De zin moet zijn: De heer Eland verwijst naar de financiële zienswijze van de K5 waarin is gesteld dat de punten A en B voor de herindelingsgerelateerde kosten niet van belang zijn.
- Blz. 7: Crown-normering moet zijn Crow-normering.
- Blz. 8, voor 9° alinea: na de zin van de heer Roth moet komen te staan:
De heer Eijsackers merkt naar aanleiding van een opmerking van de heer Eland, die stelde dat uniformering financiële consequenties kan hebben, op dat dat niet nodig is omdat dat een keuze van de raad zal zijn.
- Blz. 8, 9° alinea: De laatste zin moet zijn: Daarmee wordt de nieuwe raad beperkt in zijn keuze.
- Blz. 11, 6° alinea: De heer Eland heeft een tekstvoorstel ingediend. "frictiekosten" moet zijn "kosten als gevolg van de herindeling" Toegevoegd wordt "Dit betreft immers een structurele kostenverhoging."

Met inachtneming van deze aanpassingen wordt het verslag vastgesteld.

Naar aanleiding van:

- Blz. 2, scribenten: Mevrouw Van der Ruit zal de heer Van Willigen vragen of deze scribent kan zijn.
Van de zijde van de provincie zullen de heren Eijsackers en Moize de Chateaux scribenten zijn.
- Blz. 2, punt 6: De heer Van Eijdsden deelt mee dat het besprokene onjuist is weergegeven. De burgemeester en secretaris van Vlist kunnen zich niet in de tekst herkennen.
Ook mevrouw Van der Ruit meent dat deze tekst niet overeenstemt met hetgeen in dat overleg is besproken.
De voorzitter stelt vast dat de provincie hecht aan deze weergave van hetgeen is besproken. De betrokkenen in Vlist herkennen zich niet in deze tekst.
- Blz. 2, punt 7: Volgens mevrouw Van der Ruit is dit de visie van de raad van Bergambacht.
De voorzitter heeft begrepen dat dit verzoek in het bestuurlijke overleg is verwoord.
- Blz. 3, planning: De heer Dokter merkt op dat in het eerste overleg van deze planning is afgeweken.
De heer Huisman erkent dat. Aan het einde van elk overleg zal worden vastgesteld wat in het dan volgende overleg zal worden besproken.
- Blz. 11, 3° alinea: De heer Dokter betwijfelt of de uitspraak van de heer Bik juist is. Daarop is de geluidsopname opnieuw beluisterd: hetgeen de heer Bik heeft beweerd, is correct weergegeven.

3. Inventarisatie besprekpunten

De heer Dokter meent dat aandacht moet worden besteed aan de specifieke situatie van de Krimpenerwaard. De beheersplannen kunnen op orde zijn; onzeker is of voldoende in de reserves en voorzieningen worden gestort. *Nederlek* heeft opgemerkt dat het BMC-rapport op dit punt niet juist was. Er

blijft echter op dit gebied een financieel risico voor de nieuwe gemeente aanwezig. De Krimpenerwaard is een veengebied waar verzakkingen optreden; dat vergt extra investeringen. Wat tussen 2013 en 2020 kan gebeuren, is onbekend. Daaraan besteden BMC en provincie geen aandacht.

Ook de heer Van Eijdsen weet dat deze investeringen niet te kwantificeren zijn maar acht op dit terrein een financieel risico aanwezig.

Van de zijde van de provincie wordt opgemerkt dat voor de beheersplannen geen risico aanwezig is. Harmonisatie kan problemen geven.

Genoemde kosten en risico's doen zich ook voor indien er geen herindeling komt. Er was sprake van achterstallig onderhoud bij de kapitaalgoederen. Met de scan is vastgesteld dat dat probleem zich in het beheer niet meer voordoet. In de toekomst zal voldoende in dat onderhoud moeten worden geïnvesteerd zodat niet opnieuw achterstallig onderhoud op dit gebied kan ontstaan.

De zorg die de gemeenten hieromtrent hebben, is voldoende naar voren gebracht.

4. Huisvestingskosten

De heer Moize de Chateleux deelt mee dat, omdat daarover in het overleg van 15 juli 2010 is gesproken, informatie over de huisvestingslasten van gemeenten voor en na de herindeling is opgevraagd. Dat is gebeurd bij de gemeenten Nieuwkoop, Zuidplas, Binnenmaas, Bodegraven-Reeuwijk en Teylingen; gemeenten die in de afgelopen vier jaar zijn heringedeeld. Pynacker-Nootdorp, Lansingerland en de Waard-gemeenten zullen nog informatie toezenden. Het is nu wel een vakantieperiode, hetgeen invloed heeft op de hoeveelheid informatie die is verkregen. Er kan nog nieuwe informatie binnenkomen.

De conclusie uit de verkregen informatie is dat:

- het aantal locaties waar gemeentelijke instellingen zijn gehuisvest is afgenomen;
- meerdere gemeenten één van de voormalige gemeentehuizen als bestuurscentrum gebruiken en een ander gemeentehuis als gemeentekantoor gebruiken;
- in één gemeente sprake was van een uitbreiding van één van de locaties;
- in enkele gemeenten locaties zijn afgestoten of worden verhuurd;
- geen van de gemeenten direct voor nieuwbouw heeft gekozen;
- één gemeente enige tijd na de herindeling plannen heeft voor nieuwbouw.

Van de zijde van de gemeenten wordt het volgende opgemerkt:

- Deze voorbeeldgemeenten zijn ontstaan na een fusie van hooguit drie gemeenten. In de Krimpenerwaard worden vijf gemeenten samengevoegd en er is het samenwerkingsverband. Er is hier sprake van een groot aantal locaties waar circa 400 personen werkzaam zijn. De voorbeelden zijn dan ook niet te vergelijken met de situatie waarin de Krimpenerwaardgemeente zal terechtkomen.
- Kunnen de vragen die aan de gemeenten zijn gesteld aan de leden van de werkgroep worden overhandigd?
- Informatie over de Zuidplas zal van de heer Van Willigen worden verkregen.
- Zijn bij deze gemeenten reserves ingezet? Indien dat is gebeurd, ontstaat een andere situatie dan wanneer dat niet is gebeurd.
- Op basis van deze informatie kunnen geen conclusies worden getrokken.
- Zijn in het overzicht kapitaallasten of exploitatie- en onderhoudslasten weergegeven?
- Van belang in de discussie is of gemeenten die fuseren van gelijke omvang zijn. Als er sprake is van een grote en kleine gemeente is een besluit over de huisvesting gemakkelijker te nemen.
- Het samenwerkingsverband is niet optimaal gehuisvest.
- Het is mogelijk dat de huidige panden, inclusief die van de K5, in stand worden gehouden.
- Uit efficiencyoverwegingen lijkt het raadzaam een nieuw gemeentehuis te bouwen. Dat vergt een herindelingsgerelateerde last van € 1,5 miljoen.
- De aard van de nieuwe gemeente Krimpenerwaard zal anders zijn dan die van een aantal gemeenten waarvan informatie is ontvangen. Ook het aantal en soort gebouwen zal anders zijn.

De conclusie is dat de uitgangspunten uit het BMC-rapport nog van kracht zijn. Er worden geen nieuwe argumenten over de huisvestingslasten ingebracht. Het BMC-rapport prognosticeert een bedrag van € 1,5 miljoen en dat bedrag houden de gemeenten aan. Provincie en gemeenten verschillen over de huisvestingslasten van mening en dat geschilpunt kan gehandhaafd blijven. De bestuurders moeten een besluit nemen.

Van de zijde van de provincie wordt het volgende opgemerkt:

- De vragen die aan deze gemeenten zijn gesteld, zullen worden overhandigd.
- In dit overzicht worden de totale huisvestingslasten weergegeven.
- In een nieuwe gemeente kunnen functies over de gemeenten worden gespreid. Er zijn ook gemeenten die raadsvergaderingen afwisselend in een van de oude gemeentehuizen beleggen.
- Er zijn meer gemeenten die voor de fusie een samenwerkingsverband hadden; de nieuwe gemeente Westland is daarvan een voorbeeld.
- Vóórdat medewerkers bij elkaar worden geplaatst, moet er in gebouwen worden geïnvesteerd.
- Dit onderwerp kan voor het volgende overleg weer worden geagendeerd. De Krimpenerwaardgemeenten zijn terecht van mening dat het karakter van de nieuwe gemeente anders zal zijn dan de gemeenten waarover informatie is verkregen.
- Het blijft een zaak van de nieuwe gemeente om een keuze over nieuwbouw te maken.

De heer Van Eijsden constateert dat de provincie op dit onderwerp het BMC-rapport onderschrijft.

De heer Eijsackers deelt die opvatting niet. Besproken moet worden of de aannames die BMC hanteert terecht zijn. De werkgroep moet inzicht verschaffen in de bedragen die de vijf gemeenten en de provincie hanteren. In dat kader is deze informatie verstrekt.

Mevrouw Van der Ruit vraagt wat kan gebeuren als in het rapport wordt opgenomen dat provincie en gemeenten verschillende beelden over de huisvestingslasten hebben.

De heer Huisman constateert dat de gemeenten van mening zijn dat op basis van die extra informatie geen conclusies kunnen worden getrokken omdat er sprake is van een onvergelykbare situatie. Het lijkt aannemelijk dat de bouw van een nieuw gemeentehuis duurder zal zijn dan het handhaven van de huidige locaties.

De heer Dokter vraagt of kan worden berekend wat de kosten zijn van het realiseren van nieuwbouw en het verkopen van de huidige panden.

Een rekenexercitie is hier op zijn plaats. De provincie heeft al erkend dat de kosten hoger zullen zijn dan zij had berekend. Daarmee is een geschilpunt tussen BMC en de provincie opgelost.

De heer Eijsackers acht dat onmogelijk omdat onbekend is hoeveel fte's in het pand moeten worden ondergebracht. Voor de Zuidplas werd berekend dat het aantal fte's met 32 zou groeien; er werd een afname van 22 fte's gerealiseerd.

In de rekenexercitie zullen de huisvestingslasten van de K5-gemeente, de opbrengst van de verkoop van de huidige panden en de beschikbaarheid van financiële middelen moeten worden betrokken.

Volgens de heer Eland is het aantal fte's in de Waard-gemeenten gegroeid. Wat er kan gebeuren zal afhankelijk zijn van het startpunt dat een gemeente inneemt.

De kosten van nieuwbouw zullen afhankelijk zijn van politieke keuzes. Relevant is de huidige situatie te vergelijken met die waarin een nieuw gemeentehuis wordt gerealiseerd. Op welke wijze de nieuwbouw wordt gefinancierd en wat de gemeente daardoor minder kan doen, is minder relevant.

De heer Van den Berg merkt op dat als de kosten voor nieuwbouw worden vergeleken met die van een gelijksoortige gemeente, vastgesteld kan worden of de Krimpenerwaard duurder, even duur of goedkoper uit zal zijn dan die andere gemeente. In geval de toekomstige Krimpenerwaardgemeente hogere kosten zal

hebben, impliceert dat niet dat de nieuwe gemeente een achterstand op die andere gemeente zal hebben; de relatie tussen inkomsten en uitgaven moet worden beoordeeld.

De heer Van Eijnsden verwijst naar het BMC-rapport waarin wordt gesteld dat de nieuwe gemeente voor nieuwe huisvesting kan kiezen. In het herindelingsontwerp wordt gesteld dat nieuwbouw afhankelijk zal zijn van politieke keuzes. In de discussie over de nieuwe huisvesting wordt de stellingname van BMC door de provincie in twijfel getrokken. In feite zijn provincie en BMC het over dit punt eens en kan op dit onderdeel een eindconclusie worden getrokken.

De heer Huisman besluit dat de provincie de cijfers nader zal uitwerken.

De heer Van Leeuwen benadrukt dat meer factoren dan de financiële gegevens van invloed zijn op de uitkomst van de exercitie. Vragen die dan rijzen zijn: welke panden worden afgestoten, is hergebruik van panden mogelijk en is herontwikkeling van locaties mogelijk? Alleen cijfermatige vergelijkingen maken, is niet zinvol.

Mevrouw Van der Ruit benadrukt dat in het BMC-rapport is gesteld dat als voor nieuwbouw wordt gekozen, kosten zullen stijgen.

Volgens de heer Eijsackers had in het BMC-rapport kunnen zijn opgenomen wat de kosten voor nieuwbouw zijn of wat nieuwbouw meer kost boven het behoud van de huidige locaties.

De heer Van Eijnsden benadrukt dat de discussie is ontstaan doordat de provincie het BMC-rapport in twijfel heeft getrokken. De gemeenten hebben niet beweerd dat het BMC-rapport het enige is wat van kracht is. De gemeenten hebben geconcludeerd dat er een financiële zorg is. Die wordt niet verminderd door over details te discussiëren.

De heer Huisman concludeert dat:

- informatie van andere gemeenten is opgevraagd en in de discussie is betrokken;
- een conclusie over de huisvestingslasten in het overleg van week 30 kan worden getrokken als meer informatie beschikbaar is;
- het uitvoeren van nieuwe berekeningen niet eenvoudig zal zijn omdat het inzetten van nieuwe technologieën van invloed kan zijn op de beheerskosten;
- BMC op basis van globale berekeningen heeft aangegeven wat de kosten zullen zijn;
- nieuwbouw zal waarschijnlijk duurder zijn dan andere opties;
- bij het handhaven van de huidige locaties zullen meerkosten ontstaan omdat medewerkers de gemeentehuizen moeten aandoen. Die kosten vallen dan niet onder de huisvestingskosten.

De heer Moïze de Chateleux acht dat moeilijk te bepalen omdat nog niet bekend is hoeveel locaties kunnen worden afgestoten.

De heer Van den Berg merkt op dat efficiency kan worden behaald omdat niet meer in elke gemeente een ambtenaar voor een bepaalde taak is aangesteld en de nieuwe gemeente geen vijf ambtenaren op dat terrein nodig zal hebben.

De heer Eland benadrukt dat taken al zijn gebundeld en alle ondersteunende diensten al zo efficiënt mogelijk zijn ingericht waardoor dat voordeel niet meer kan worden gerealiseerd. Efficiencywinst is te behalen in het ondersteunende proces. Een dergelijke discussie zal ook worden gevoerd zodra wordt gesproken over de algemene uitkering.

De heer Koffeman vraagt of efficiency kan worden gerealiseerd bij behoud van de huidige situatie. Het zou overigens onterecht zijn te stellen dat er efficiënter moet worden gewerkt en te beweren dat de huisvesting over meerdere locaties moeten worden verdeeld.

De heer Moize de Chateleux merkt op dat gemeenten die zijn heringedeeld soms met beperkte middelen het aantal locaties hebben gereduceerd. Dat heeft tot een efficiencyvoordeel geleid. In de verstrekte informatie is aangegeven op welke wijze die gemeenten een oplossing voor hun huisvestingsituatie hebben gevonden.

De heer Dokter meent dat het verschil van inzicht tussen het BMC-rapport en het rapport van de provincie over de huisvestingslasten duidelijk is.

De heer Van Eijsden vraagt of er gemeenten zijn waar nieuwbouw is gerealiseerd.

De heer Moize de Chateleux verwijst naar de gemeente Westland waar vijf gemeenten zijn samengevoegd. In die gemeente is jaren gewacht met het realiseren van nieuwbouw.

5. Friciekosten, Algemene Uitkering, de voorfinanciering en de wachtgeld

Friciekosten

De heer Dokter constateert dat de friciekosten beschikbaar komen nadat zowel de Tweede als de Eerste Kamer met het wetsvoorstel tot herindeling hebben ingestemd. Is het juist dat, zoals de provincie heeft beweerd, dat bedrag mogelijk eerder beschikbaar kan komen?

De heer Van den Berg stipuleert dat BZK niet de mogelijkheid heeft deze kosten eerder uit te betalen dan nadat het parlement met de herindeling heeft ingestemd en de herindeling een feit is. Op de Eerste Kamer moet worden gewacht omdat als het wetsvoorstel over de herindeling niet zou worden aangenomen, andere gemeenten hebben bijgedragen aan deze dan ten onrechte uitgekeerde bijdrage. Er kan worden onderzocht of een bijdrage in deze kosten al ter beschikking kan worden gesteld nadat ook de Eerste Kamer met de herindeling heeft ingestemd. In het eerste jaar na de herindeling wordt 40% van de totale friciekosten uitgekeerd. Deze regeling is voor alle gemeenten die met een herindeling worden geconfronteerd van toepassing. Gemeenten zullen een deel van die kosten moeten voorfinancieren.

De gemeenten stellen hierop vast dat partijen het eens zijn met de stelling uit de zienswijze dat gemeenten kosten maken en zij, vanwege die voorfinanciering, een probleem hebben. Een oplossing is mogelijk indien de regeling wordt aangepast. Het aanbod van de heer Van Straalen om dit verzoek van de gemeenten onder de aandacht van BZK te brengen heeft niet tot resultaat geleid. De heer Van Straalen achtte het verzoek de friciekosten voor te financieren redelijk en bespreekbaar. In het verslag van het bestuurlijke overleg tussen de gedeputeerde en de Colleges is overeengekomen dat zou worden bestudeerd op welke wijze dat te realiseren zou zijn. Een dergelijk verzoek zou ook zijn gedaan bij de herindeling van de gemeente Zuidplas of Lansingerland. Wat is de uitkomst geweest van die discussie?

De heer Eijsackers merkt op dat de heer Van Straalen heeft beweerd dat de provincie er bij BZK op zal aandringen of een andere oplossing mogelijk is. Daarover kan geen verschil van mening bestaan.

De burgemeesters van gemeenten die de nieuwe gemeente Zuidplas vormen, hebben over de uitbetaling van de friciekosten met de staatssecretaris gesproken. Op advies van de commissie D'Hondt heeft het Rijk besloten dat de maatstaf herindeling wordt vernuimd in die zin dat het wegvallende vaste bedrag van de algemene uitkering van de bij herindeling betrokken gemeenten acht jaar (twee bestuursperioden) in plaats van zeven jaar doorloopt.

De heer Huisman vraagt BZK te bestuderen of er ten aanzien van de voorfinanciering mogelijkheden aanwezig zijn om gelden eerder beschikbaar te stellen en in het volgende overleg daarover te rapporteren zodat daarover duidelijkheid kan ontstaan.

De heer Van den Berg acht het niet mogelijk in het eerstkomende overleg daarover te rapporteren. De vraag zal aan de orde kunnen worden gesteld zodra er een nieuw Kabinet is geformeerd.

De heer Eland stelt vast dat de uitspraak in het BMC-rapport juist is. Partijen zijn het er over eens dat de gemeenten vanwege de herindeling extra kosten hebben. Daarmee kan dit punt als afgehandeld worden beschouwd.

De heren Moïze de Chateleux en Van den Berg stemmen daarmee in.

Algemene uitkering

De heer Van Eijnsden meent dat het BMC-rapport hierover duidelijk is.

BMC heeft bestudeerd of de nieuwe gemeente zal worden geconfronteerd met financiële problemen. Er is een financieel beeld over 2009 geschetst en varianten bestudeerd. In het herindelingsontwerp is de zorg die de gemeenten hebben en die zij in het BMC-rapport hebben onderbouwd, niet onderschreven. Daarover zou worden gesproken. Die discussie moet zich niet beperken tot de systematiek. Hetgeen is beweerd over de vaste bijdrage en de frictiekostenvergoeding, kan juist zijn maar dat verandert niet het probleem van de gemeenten. Ook wordt betwijfeld of met deze regelingen het te verwachten tekort van de gemeenten zal verminderen.

De heer Van den Berg benadrukt dat gemeenten met een vergelijkbare omvang als de nieuwe gemeente Krimpenerwaard, één bedrag uitgekeerd krijgen. De regeling kan niet worden aangepast.

De heer Huisman deelt mee dat de frictiekostenvergoeding uit twee elementen bestaat:

- een vergoeding voor het wegvallende vaste bedrag, en
- een uitkering op basis van het aantal inwoners en een bepaald bedrag.

Het vaste bedrag is voor de kosten die elke gemeente heeft omdat er een raad, een College van B&W en een griffier moet zijn. In plaats van vijf gemeenten is er nog maar één gemeente en daardoor vervallen een groot deel van die kosten. Daardoor wordt het bedrag van de algemene uitkering verlaagd.

Uit een ander deel van de uitkering kunnen wachtgelden worden betaald. Na acht jaar vervalt de gehele vaste bijdrage.

De frictiekostenvergoeding wordt over vier jaar uitgekeerd in een verhouding 40%, 20%, 20%, en 20%.

De heer Koffeman meent dat de frictiekosten andere kosten zijn dan waarvoor de algemene uitkering is bedoeld.

De heer Eland betwijfelt of het bedrag dat wegvalt aan bestuurskosten even hoog zal zijn als het wegvallen van het vaste bedrag.

Er wordt beweerd dat de lagere algemene uitkering kan worden gecompenseerd door efficiencywinst. Die winst zal niet worden gerealiseerd omdat, zoals reeds eerder is beweerd, door de K5-samenwerking al efficiënt wordt gewerkt. De daling in de algemene uitkering is voor de nieuwe gemeente een grote opgave en zal ten koste gaan van de dienstverlening aan inwoners. Daardoor hanteren gemeenten een ander bedrag voor efficiencywinst dan de provincie. Dat is het verschil tussen BMC en de provincie.

Als er sprake was van vijf gemeenten en geen gemeenschappelijke regeling, zouden de gemeenten van mening zijn dat redelijke bedragen zijn uitgekeerd.

De heer Huisman constateert dat de gemeenten het wegvallen van het vaste deel van de algemene uitkering als een probleem zien. Uitgezocht kan worden wat precies daarvan wegvalt.

De heer Koffeman acht het onjuist om het wegvallen van het vaste bedrag van de algemene uitkering alleen te relateren aan het wegvallen van gemeentebesturen. Er zijn meer kosten die vallen onder de algemene uitkering.

Het wegvallen van de vaste bijdrage algemene uitkering moet in het geheel van de verwachte toekomstige financiële problematiek moet in het geheel van de verwachte toekomstige financiële problematiek van de

begroting van de Krimpenerwaardgemeente worden gezien. Daarin zal ook het wegvallen van de bestuurskosten zijn verwerkt. Het op microniveau willen wegedeneren op basis van oneigenlijke argumenten is ongewenst. Daarmee blijkt dan het wegvallen van de vaste bijdrage een probleem van structurele omvang te zijn voor de nieuwe gemeente.

De heer Huisman merkt op dat de gemeenten in hun zienswijze een bedrag van € 1,4 miljoen opvoeren vanwege het wegvallen van de vaste delen van de algemene uitkering. Er wordt echter geen rekening gehouden met het wegvallen van kosten. Beide aspecten moeten worden gezien.

De heer Van Eijsden benadrukt dat in het BMC-rapport wel wordt gesproken over het wegvallen van de kosten. In de zienswijze wordt dat niet betwist.

De heer Moïze de Chateleux bevestigt dat het wegvallen van het vaste bedrag niet volledig wordt gecompenseerd. De nieuwe gemeente wordt in een positie geplaatst als overeenkomstige gemeenten. De compensatie wordt gegeven over een periode van acht jaar; een periode waarin de nieuwe gemeente naar de nieuwe situatie kan toegroeien. De gemeenten stellen dat zij, als gevolg van specifieke omstandigheden, al in verregaande mate zijn gecentraliseerd en daardoor niet voldoende zullen worden gecompenseerd. Met dat andere inzicht kan worden ingestemd.

Volgens de heer Van Eijsden is daarover niet op deze wijze gesproken. De gemeenten vrezen een financiële achteruitgang voor de nieuwe gemeente.

De heer Huisman stelt voor op dit onderdeel een vingeroefening op te stellen. Dan kan worden vastgesteld of het BMC-rapport, een bedrag van € 1,4 miljoen, juist is en ontstaat meer inzicht in de problematiek.

De heer Van Eijsden acht dat niet nodig.

De heer Eland benadrukt dat de gemeenten ook positieve posten in hun berekening opnemen. Een voordeel waarvan de provincie uitgaat, efficiency, kunnen gemeenten niet meer volledig realiseren waardoor er een probleem zal ontstaan waarvoor een oplossing moet worden gevonden. Er bestaat geen verschil van mening hieromtrent omdat de cijfers kloppen.

De heer Koffeman verwijst naar blz. 47 van het BMC-rapport waar de vervallen bijdragen voor de K5 worden genoemd. Met de efficiency die al is gerealiseerd, benadert de Krimpenerwaard de situatie die er voor de gemeente Zuidplas was.

Spreker merkt daarbij op dat de provincie van mening is dat het percentage vervallen bestuurskosten in het BMC-rapport ten opzichte van de de vervallen vaste bijdrage opmerkelijk laag is. In de Zuidplas bedraagt dat percentage ongeveer 50% en voor de Krimpenerwaardgemeente is dat ongeveer 33%. De provincie wil daarmee aangeven dat de voordelen die in het BMC-rapport en dus in de zienswijze zijn opgenomen, te laag zijn. De efficiency die al is gerealiseerd via de GR-K5, benadert de situatie van de gemeente Zuidplas. Tevens benadrukt spreker dat de benaderingswijze van de provincie niet juist is. Er moet worden gekeken naar het geheel van de uitkomst van de toekomstige financiële problematiek van de begroting van de Krimpenerwaardgemeente en dat vraagt in combinatie met de aangebrachte punten, aandacht. Het is ongewenst op microniveau de aangebrachte punten weg te redeneren. De provincie zou moeten erkennen dat het wegvallen van de vaste bijdrage van de Algemene Uitkering een probleem vormt.

De heer Huisman benadrukt dat provincie en gemeenten gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen. Dat de heer Eland heeft geconcludeerd dat de provincie het eens is met de gemeenten, wordt bestreden; dat moet nog worden onderzocht.

De heer Dokter acht het gewenst te bezien of de gepresenteerde cijfers correct zijn.

Het wegvallen van bestuurders is geen efficiency maar een verlaging van de bestuurskosten. Efficiency en verlaging van bestuurskosten lijken te worden gekoppeld. Efficiency kan worden bereikt door de samenwerking.

De heer Moïze de Chateleux merkt op dat in de vaste kosten meer componenten zijn opgenomen dan de bestuurskosten. Bekeken moet worden welke kosten in het vaste bedrag zijn opgenomen.

De heer Van Eijnsden benadrukt dat als gevolg van de korte tijd waarin dit rapport is opgesteld, niet over kleine verschillen kan worden gesproken. De vaste uitkering heeft teveel aandacht gekregen. Essentieel is dat de provincie de stellingname van BMC in twijfel trekt.

De heer Huisman acht het van belang te discussiëren over de juistheid van bedragen. Vastgesteld moet worden waarvoor het vaste deel bestemd is en dat te vergelijken met de huidige en wegvallende kosten. Dan kan blijken of overeenstemming tussen provincie en gemeenten kan ontstaan. In de zienswijze stellen de gemeenten dat zij onvoldoende op de vaste kosten kunnen besparen. Dat moet worden bestudeerd en het staat los van het BMC-rapport.

De heer Van Eijnsden acht dat mogelijk. In het BMC-rapport zijn enkele financiële gegevens in beeld gebracht en is een eindconclusie getrokken. In de zienswijze is opgemerkt dat het totale saldo voor de nieuwe gemeente lager wordt doordat de vaste bijdrage vervalt. Dat is een zorg voor de gemeente.

De heer Moïze de Chateleux stelt vast dat BMC componenten meeneemt die tegenover het wegvallen van het vaste bedrag staan. Bekeken kan worden uit welke componenten het vaste bedrag is samengesteld en of BMC alle componenten heeft opgenomen. Ook moet worden beoordeeld of meer componenten in die vergoeding kunnen worden opgenomen. Als daarvan sprake is, moeten die ook in het bedrag van € 700.000,= worden opgenomen. Dan kan ook worden beoordeeld of er niet meer kan worden bespaard omdat efficiencywinst al is ingeboekt.

De voorzitter besluit die exercitie de volgende bijeenkomst door te nemen.

Wachtgelden

De heer Moïze de Chateleux veronderstelt dat er in de zienswijze sprake is van een misverstand omdat wordt gesteld dat wachtgelden niet meer van toepassing zouden zijn en daarom niet meer in de frictiekosten worden opgenomen. Dat is niet juist; de ww-regeling in plaats wachtgeld wordt wel in de frictiekosten vergoed.

Voor de gemeenten ontstaat onduidelijkheid wat met de tekst is bedoeld.

Ook hieromtrent hebben de gemeenten een financiële zorg. Een discussie over het al dan niet passen van de wachtgelden onder de frictiekosten is minder relevant. Het bedrag van € 1,5 miljoen dat in de zienswijze is genoemd, is gebaseerd op aannames die deels uit het BMC-rapport zijn overgenomen. Ook hier kan wellicht iets niet kloppen maar dat zou dan ook gezegd kunnen worden over de herindelingscan. Daarin wordt ook gesteld dat een aantal zaken voor 2013 niet duidelijk is.

Er is voor dit onderwerp een foto gemaakt en op een ander tijdstip kan een andere foto worden gemaakt. Een tekort wordt voorzien. Afgewacht moet worden of de bestuurders die zorg over het tekort delen.

De heer Huisman vraagt of een berekening is gemaakt waaruit blijkt dat voor wachtgelden € 1,5 miljoen meer moet worden uitgetrokken. Kan dat bedrag alsnog worden onderbouwd? Zijn deze kosten frictiekostengerelateerd?

Mevrouw Van der Ruit zegt toe dat op die vraag een antwoord zal worden gegeven. De heer Van Willigen beschikt over de nodige gegevens.

De heer Van Eijdsden acht het minder relevant of deze kosten frictiekostengerelateerd zijn. Enkele problemen bedreigen de financiële positie van de nieuwe gemeente. Ook hier kan over details worden gesproken en kan worden vastgesteld dat er in theorie geen probleem zal zijn. Dat is niet het probleem. Er moet een sluitende begroting worden opgesteld.

Het perspectief van waaruit een oordeel over de financiële problematiek wordt gegeven, is verschillend. Er moet rekening worden gehouden met het economisch perspectief. Er kan niet worden volstaan met de opmerking dat de nieuwe gemeenteraad keuzes zal maken.

Theoretisch kunnen keuzes worden gemaakt en aannames kunnen worden genuanceerd maar de zorg kan niet worden verminderd.

Mevrouw Van der Ruit benadrukt dat ook op dit punt een financiële zorg bij de bestuurders bestaat die door de provincie niet wordt herkend. Er kan niet in de beperkte tijd die beschikbaar is worden voorzien wat na de fusie zal gebeuren. Beoogt de provincie met deze bijeenkomsten op een gemakkelijke wijze een reactie op de zienswijze te kunnen opstellen? Welke conclusies kunnen eind augustus 2010 worden getrokken als inzicht is verkregen in de verschillende aannames? Het is mogelijk dat bestuurders de zorg die bij hen bestaat anders beoordelen dan de werkgroep.

Volgens de heer Van Leeuwen zijn de aannames waarop BMC en de provincie hun visie baseren even arbitrair.

De heer Van den Berg acht het mogelijk de verschillen te bezien en te beoordelen of die kunnen worden geëlimineerd.

Volgens de heer Huisman moet worden beoordeeld of de twee rapporten en de zienswijze reëel zijn. Dat kan zodra de verschillende punten besproken zijn. In de opdracht is ook gevraagd te bezien wat in andere gemeenten is gebeurd.

Zorgen over de financiën zijn er, maar kunnen niet worden weggenomen, ongeacht of deze terecht zijn of niet. Wat mogelijk is, is te onderzoeken of de getallen juist zijn. Daarna zal ook over de zorg worden gesproken.

Als de gemeenten van mening zijn dat niet conform de bestuursopdracht wordt gewerkt, moet dat worden gemeld. Als niet over de cijfers mag worden gesproken, is er een probleem.

Mevrouw Van der Ruit benadrukt dat in het herindelingsontwerp op enkele punten een reactie is gegeven op het BMC-rapport. Daarop is een zienswijze opgesteld en dat is aanleiding voor deze bijeenkomsten. Daarin moet niet over kleine punten uit het herindelingsontwerp worden gesproken maar over de zorg bij gemeenten.

Er is niet bewezen dat niet mag worden onderzocht waarop getallen zijn gebaseerd. Die vragen kunnen worden gesteld en zullen worden beantwoord. De aannames van de gemeenten zijn gebaseerd op andere visies dan die van de provincie. Vergelijken wordt dan een probleem.

De heer Van Eijdsden merkt op dat het niet de bedoeling kan zijn alleen de bedragen uit de zienswijze opnieuw te berekenen of naar beneden bij te stellen.

De heer Huisman wijst erop dat inzake de huisvesting informatie is gegeven over gemeenten die niet helemaal vergelijkbaar zijn, kosten worden bestudeerd en er wordt op teruggekomen.

De heer Dokter merkt op dat partijen elkaars standpunt pareren. Moet op deze wijze worden doorgegaan? *De gemeenten trachten cijfers op macroniveau te onderbouwen; de provincie trekt ze in twijfel. Is de provincie bereid om de gevoelens van de K5-gemeenten en de zorg over de financiën te begrijpen? De indruk bestaat dat gemeenten niet serieus worden genomen.*

De heer Huisman betreurt het als dat idee is ontstaan.

Deze bijeenkomsten moeten leiden tot conclusies. Problemen mogen niet worden gebagatelliseerd. Niet alle conclusies zullen door beide partijen worden onderschreven. Dat kan worden beargumenteerd en dan wordt voldaan aan de opdracht. Er bestaat begrip voor de financiële zorg bij de gemeenten. De werkwijze kan worden aangepast.

De heer Van den Berg verwijst naar wat in het verslag is opgenomen over de werkwijze van deze werkgroep.

Mevrouw Van der Ruit benadrukt dat ook aan de orde moet komen of er indachtig de financiële zorg oplossingsrichtingen mogelijk zijn. In het bestuurlijke overleg zal over oplossingen daarvoor moeten worden gesproken.

Op verzoek van de gemeenten wordt een schorsing ingelast.

- schorsing -

De heer Van Eijdsden deelt na de schorsing mee dat wordt betwijfeld of bestuurders de wijze waarop dit overleg wordt gevoerd, goed voor ogen hadden. Er werd verondersteld dat er ruimte was voor een open gesprek wat zou leiden tot een uitkomst voor de problemen waarmee de gemeenten worden geconfronteerd. Daar die problematiek niet wordt herkend, is er een probleem.

Er bestaat behoefte aan een terugkoppeling naar de Colleges. Op basis daarvan zal worden beoordeeld of deze bijeenkomsten kunnen worden voortgezet.

Voldoet het overleg voor de provincie aan de bedoelingen?

De heer Eijsackers is ervan uitgegaan dat de zorgen van de gemeenten in beeld zouden worden gebracht. Zodra daarover consensus ontstaat, wordt het mogelijk de zorg te verminderen.

De heer Huisman deelt mee dat ook hij overleg met de gedeputeerde zal hebben.

De heer Moïze de Chateleux merkt op dat zou worden bekeken of de aannames, uitgangspunten en de onderbouwing daarbij van het BMC-rapport correct zijn of dat daarin een nuancering moet worden aangebracht. Ook de provincie is van aannames uitgegaan en er wordt beoordeeld of die van toepassing zijn. Dan kan worden beoordeeld in hoeverre overeenstemming kan worden bereikt.

Mevrouw Van der Ruit vraagt waarom dat niet is gebeurd.

De heer Moïze de Chateleux heeft ervaren dat als de gemeenten om informatie vragen en die wordt verstrekt, deze gelijk terzijde wordt geschoven. Dat is ongewenst.

De heer Van Eijdsden meent dat partijen onwrikbaar lijkende standpunten hebben ingenomen. Is dat te wijten aan een houding of is dat het gevolg van de bestuurlijke achtergrond van de opdracht? Het gesprek met de heer Van Straalen verliep positiever dan deze gesprekken. Wellicht is de toon gezet in het vorige overleg. Als anders wordt gewerkt, zijn wellicht minder bijeenkomsten nodig.

Mevrouw Van der Ruit stelt voor het voorwerk in een klein comité te doen.

De heer Van den Berg merkt op dat een wij/zij situatie niet vruchtbaar is. Wellicht kunnen vergaderingen beter worden voorbereid en kan er minder frequent bijeen worden gekomen. In de tussenliggende periode kan vooroverleg worden gehouden. Als de rapporten niet met elkaar stroken, moet worden uitgezocht waarom dat zo is. Met de verschillende scenario's en de aannames die daaraan ten grondslag liggen, kan rekening worden gehouden. Er zou in bijeenkomsten moeten worden getracht meer inzicht in de verschillen tussen gemeenten en provincie te krijgen.

6. Werkafspraken

- De heer Huisman stelt vast dat beide partijen begin volgende week contact opnemen met bestuurders.
- Er is afgesproken dat nog aandacht zal worden besteed aan de:
  - huisvestingskosten;
  - salarislasten;
  - wachtgelden;
  - kosten die tegenover de vaste uitkering kunnen worden geplaatst.
- Een kleine werkgroep zal vooroverleg hebben waardoor in een bijeenkomst slechts over geschilpunten zal worden gesproken.
- De heer Berk neemt deel aan de voorbereidende werkgroep en deze veronderstelt dat ook de heer Van Willigen daarin zal plaatsnemen. Twee medewerkers van de provincie zullen daarbij aanwezig zijn en de heer Van den Berg zal bekijken wie vanuit BZK kan deelnemen.
- Het overleg van 29 juli 2010 wordt geschrapt. De eerstkomende vergadering is 5 augustus 2010.
- Het afgesproken rekenwerk zal worden uitgevoerd.

7. Rondvraag/Sluiting

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en sluit het overleg.

**Definitief verslag van het overleg tussen
vertegenwoordigers van de provincie, BZK en
de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist
gehouden in het gemeentehuis van Vlist in Stolwijk
op 5 augustus 2010 van 10.00 – 12.15 uur**

Aanwezig:

namens de provincie

dhr. Ph. Huisman	voorzitter
dhr. H. Moïze de Chateaux	afdeling Bestuur, Financieel Toezicht
dhr. J. Eijsackers	afdeling Bestuur, Financieel Toezicht

namens BZK

dhr. R. Bik	programmadiirectie Krachtig Bestuur
-------------	-------------------------------------

namens de gemeenten

dhr. P. van Willigen	gemeentesecretaris Bergambacht
dhr. J. Berk	hoofd sector Middelen gemeente Nederlek
dhr. K. Dijkman	gemeente Ouderkerk
dhr. F. Koffeman	beleidsmedewerker gemeente Schoonhoven
dhr. R. van Leeuwen	gemeente Vlist

Afwezig:

mw. S. van der Ruit	adjunct-directeur gemeente Bergambacht
dhr. E. Eland	afdelingshoofd gemeente Nederlek
dhr. R. van Eijsden	afdeling Financiën gemeente Vlist
dhr. W. Dokter	Hoofd intern Beleid en Bedrijfsvoering gemeente Ouderkerk
dhr. A. van den Berg	afdeling Bestuur, Financieel Toezicht
dhr. J. Kuijlenburg	gemeente Schoonhoven
dhr. W. Roth	beleidsmedewerker Financiën gemeente Schoonhoven
dhr. S. van den Berg	programmadiirectie Krachtig Bestuur

Verslag:

dhr. J.F.M. van Gessel	Notuleerbureau De Rondvraag
------------------------	-----------------------------

---

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de derde bijeenkomst van deze werkgroep met een woord van welkom.

Van dit overleg wordt een zakelijk verslag gemaakt dat in concept aan de gemeenten zal worden verzonden waarna het in de volgende vergadering kan worden vastgesteld.

2. Resultaten van de terugkoppeling naar Colleges en van het voorbereidings-overleg van 2 augustus 2010 te Bergambacht

De heer Huisman constateert dat, ondanks dat de vorige twee vergaderingen enigszins stroef verliepen, elke gemeente van mening is dat het overleg moet worden voortgezet.

Van de zijde van de gemeenten wordt opgemerkt dat:

- het niet de bedoeling kan zijn dat de werkgroep kost wat kost over alle cijfers overeenstemming moet bereiken;
- meningen en standpunten gerespecteerd moeten worden;
- het ongewenst is elkaar te overtuigen van een bepaald standpunt;
- het legitiem is dat tussen de gemeenten en provincie over een aantal onderwerpen verschillen van mening blijven bestaan;
- die verschillen in het rapport zullen worden vermeld zodat bestuurders een besluit kunnen nemen.

Gewezen wordt op de wijze waarop de provincie op uitspraken uit het BMC-rapport over de frictiekosten en de vaste bijdrage heeft gereageerd. Daarop heeft de gemeente Bergambacht een zienswijze ingediend.

De heer Eijsackers benadrukt dat de werkgroep zich moet baseren op de zienswijzen van de gemeenten. Deze zienswijzen zijn op het BMC-rapport gebaseerd.

De heer Huisman verwijst naar de opdracht aan de werkgroep; het beoordelen van de juistheid van de financiële gegevens. Daarvoor zullen de aannames moeten worden beoordeeld. Als deze verschillen, moeten die verschillen duidelijk worden gemaakt.

Als provincie en gemeenten geen overeenstemming bereiken, zullen de beide visies in het rapport worden opgenomen.

Terugkoppeling gesprek 2 augustus 2010

De heer Huisman deelt mee dat in dat gesprek over de taakopdracht van de werkgroep is gesproken. Na afloop is geconcludeerd dat partijen op sommige punten het wel en op andere onderwerpen het niet met elkaar eens zijn. Die verschillende visies worden, zoals reeds is betoogd, beargumenteerd in het rapport verwoord.

De gemeente Vlist heeft bezwaar aangetekend tegen het feit dat zij voor dat gesprek niet was uitgenodigd. Na afloop van de vorige bijeenkomst is afgesproken dat dat gesprek zou worden gevoerd met de gemeenten Bergambacht, Ouderkerk en Nederlek. Schoonhoven was daarbij op eigen initiatief aanwezig ondanks dat daarvoor met de heer Koffeman was besproken dat het gesprek alleen met die drie gemeenten zou worden gevoerd. Deze was echter op verzoek van de andere drie gemeenten toch aanwezig.

Spreker betreurt het dat niemand van de gemeente Vlist aanwezig was. Het is echter niet terecht aangesproken te worden op het niet aanwezig zijn van de gemeente Vlist. In het vervolg zullen duidelijke afspraken moeten worden gemaakt om te voorkomen dat dergelijke misverstanden opnieuw voorkomen.

Als er een probleem ontstaat, moet direct met hem contact worden opgenomen. Het wordt lastig als op geruchten moet worden afgegaan.

De heer Van Leeuwen erkent dat deze afspraak is gemaakt. De gemeente Ouderkerk was door omstandigheden niet aanwezig. De gemeente Vlist had er alsnog bij moeten worden betrokken om te voorkomen dat de gemeente zich buitengesloten voelt.

De heer Dijksman vermoedt dat de gemeente Vlist niet bij dat gesprek aanwezig was omdat de gemeentesecretaris met vakantie is.

3. Afspraken ten aanzien van voortgang werkzaamheden

De heer Huisman deelt mee dat de heer Van Willigen bereid is namens de gemeenten scribent te zijn. Hij zal daarbij worden ondersteund door afgevaardigden van de andere gemeenten.

Van de zijde van de provincie zijn de heren Eijsackers en Moïze de Chateleux scribenten. Na dit overleg kunnen scribenten beginnen met het opstellen van het rapport.

De heer Koffeman vraagt of het rapport op 24 augustus 2010 gereed kan zijn; dan hebben Colleges de tijd om het rapport te bespreken.

De heer Huisman benadrukt dat de werkgroep in korte tijd het rapport moet opstellen. Van bestuurders mag worden verwacht dat ook zij zich inspannen het rapport, nadat het op 26 augustus 2010 is verschenen, vóór het bestuurlijke overleg van 7 september 2010 te bespreken. Als het rapport eerder kan verschijnen, zal dat ook gebeuren.

4. Definitief verslag bijeenkomst 15 juli 2010

De heer Huisman deelt mee dat de wijzigingen zijn verwerkt en de geluidsopname opnieuw zijn beluisterd. Het besprokene was correct weergegeven. Het verslag wordt vastgesteld.

5. Conceptverslag 22 juli 2010

Van de zijde van de provincie zijn wijzigingsvoorstellen in dat conceptverslag verwerkt. De heer Koffeman heeft eveneens wijzigingsvoorstellen ingediend.

Tekstueel:

De wijzigingen van de zijde van de provincie en het tweede en derde voorstel van de heer Koffeman worden in het verslag opgenomen.

Blz. 3, 3^e aandachtspunt van onderen: 450 moet zijn circa 400.

Blz. 4, 7^e aandachtspunt: de laatste zin moet zijn "Dat vergt een herindelingsgerelateerde last van € 1,5 miljoen."

Met inachtneming van deze aanpassingen wordt het verslag vastgesteld.

Naar aanleiding van:

Blz. 9: de heren Huisman en Bik delen de opvatting van de heer Koffeman zoals verwoord in zijn aanpassing op het verslag niet helemaal.

De heer Bik benadrukt dat de opmerking over het wegvallen van het vaste bedrag in het BMC-rapport niet juist is. Er kan niet worden gesproken over een last als daartegenover geen kosten staan. Conform de uitgangspunten van het gemeentefonds moeten er structuur kenmerken zijn aan de hand waarvan gemeenten kunnen aantonen dat zij in een nadelige positie verkeren. Die kenmerken zijn niet aanwezig. Als de Krimpenerwaardgemeenten dit standpunt blijven volhouden, plaatsen zij zich buiten de orde van het gemeentefonds en boven andere gemeenten. De fusiegemeente ontvangt een gelijke gemeentefondsuitkering als een soortgelijke gemeente. De overige Nederlandse gemeenten zullen dat standpunt niet accepteren. De stelling van de gemeenten in de Krimpenerwaard kan dan ook niet worden gehandhaafd. Wellicht houdt het gemeentefonds in formules onvoldoende rekening met specifieke omstandigheden; daarover kan worden gesproken. Hierin heeft BZK van deze gemeenten geen signalen voor ontvangen.

De heer Koffeman benadrukt dat de Krimpenerwaardgemeenten zich afvragen of het gemeentefonds haar standpunt moet blijven volhouden en dat het niet de bedoeling is om de Krimpenerwaardgemeenten buiten de orde van het gemeentefonds te stellen. De uitgangspunten bij een herindeling van het fonds, zouden ter discussie kunnen worden gesteld. De nieuwe gemeente zal op basis van de huidige uitgangspunten een achteruitgang in de inkomsten moeten opvangen.

De frictiekostenvergoeding is noodzakelijk. Financiële problemen moeten ondanks dat er sprake is van een economische crisis, worden opgelost. Vanwege de daling van inkomsten, ontstaat er een extra druk op de begroting van de nieuwe gemeente. Vandaar dat voor een overgangssituatie wordt gepleit.

De heer Bik constateert dat volgens de gemeenten de vaste bijdrage naar de gemeenten zou moeten terugvloeien. Hiervan kan zoals aangegeven geen sprake zijn. De Krimpenerwaardgemeenten pleiten nu voor iets anders namelijk voor een grotere differentiatie over de tijd van de tijdelijke maatstaf herindeling. Zij zien zich in de overgangsfase en vanwege de context waarbinnen moet worden gewerkt, voor een financieel probleem geplaatst. De frictiekostenvergoeding was, zo bleek uit onderzoek, in het algemeen voldoende. Desondanks is deze component verruimd. Als de herindeling vier jaar geleden een feit zou zijn geweest, zou de nieuwe gemeente € 4 miljoen minder uit dat fonds hebben ontvangen. Als blijkt dat de vergoeding niet toereikend is, moet dat worden gemeld. Tot nog toe heeft BZK geen gronden gehoord die aangeven dat deze maatstaf voor deze gemeenten ontoereikend is.

De economische crisis staat los van deze herindeling en bestaat ook bij niet herindeling. Dit argument kan dan ook buiten beschouwing worden gelaten.

De heer Eijsackers meent dat de laatste uitspraken van de heer Koffeman niet te onderbouwen zijn. Door de commissie D'Hondt is de eerder genoemde verruiming er gekomen. Een deel van de inkomsten van de nieuwe gemeente valt weg maar daarvoor komt deze frictiekostenregeling de gemeente tegemoet.

De heer Huisman merkt op dat deze discussie onder agendapunt 7 zal worden voortgezet. De visie van de gemeente Schoonhoven wordt in het definitieve verslag van het overleg van 22 juli 2010 verwoord. Niet iedereen zal het met die opvatting eens zijn.

6. Huisvesting

De heer Huisman merkt op dat in het BMC-rapport en in de zienswijze, van de bouw van een nieuw gemeentehuis wordt uitgegaan. Over de realisatie van een nieuw gemeentehuis is bij andere, recentelijk gefuseerde, gemeenten informatie opgevraagd.

De heer Moïze de Chateaux deelt mee dat het vanwege de vakantieperiode niet mogelijk was van alle benaderde gemeenten de gewenste informatie te ontvangen. De informatie geeft een beeld over de huisvestingskosten waarmee deze gemeenten zijn geconfronteerd.

De gemeente Westland, ontstaan na een fusie van vijf gemeenten in 2004, telt circa 100.000 inwoners en heeft de vijf gemeentehuizen gehandhaafd en de gemeentelijke diensten over die vijf locaties verspreid. Er is overwogen een nieuw gemeentehuis te realiseren; kosten € 82 miljoen. Een extern bureau is ingeschakeld om te beoordelen of nieuwbouw een juist besluit zou zijn. Dat bureau berekende dat dat bedrag niet voldoende zou zijn waarop is besloten niet tot nieuwbouw over te gaan.

De heer Eijsackers merkt op dat in die gemeente eerst is bestudeerd hoeveel medewerkers de nieuwe gemeente zou tellen en waar de raadszaal zou moeten komen. Het nadeel van spreiding over meerdere locaties wordt voor een deel opgevangen door het mailverkeer.

Sommige gemeenten hebben bewust gekozen voor het aanhouden van twee of meer locaties. De gemeente Lansingerland heeft tot nieuwbouw besloten omdat de vijf locaties waar personeel was gehuisvest, te klein waren om het groter aantal medewerkers te kunnen huisvesten. Dat aantal stijgt omdat de nieuwe gemeente in de periode 2007-2015 groeit van 45.000 naar circa 75.000 inwoners. Een extern

bureau heeft berekend dat nieuwbouw daar 6% goedkoper zou zijn dan het handhaven van de huidige locaties.

De heer Koffeman herinnert er aan dat de heer Tetteroo heeft aangegeven dat veel gemeenten beginnen met verschillende locaties vanuit een dienstverleningsconcept maar vanwege het kostenaspect later besluiten om naar centrale huisvesting over te gaan.

De heer Van Leeuwen stelt vast dat:

- elke herindeling onafhankelijk van het aantal gemeenten dat daarbij is betrokken, uniek is;
- in het BMC-ondezoek de kosten voor het aanhouden van de verschillende locaties zijn gecijferd, en
- is bekeken wat met de huidige locaties kan gebeuren en wat afstoten van die locaties oplevert.

Verschuillende factoren zijn van invloed op het besluit nieuwbouw te realiseren waardoor het in deze fase onmogelijk is te calculeren wat nieuwbouw in de nieuwe Krimpenerwaardgemeente zal kosten. Als wordt besloten de verschuillende locaties te handhaven, zal dat ten koste van bijvoorbeeld de efficiency kunnen gaan. Dat moet ook in een besluit over nieuwbouw worden meegenomen. De discussie over nieuwbouw of handhaven van de bestaande locaties, zal in de nieuwe gemeente worden gevoerd. BMC heeft aangegeven wat de consequenties van bepaalde keuzes zijn.

De heer Van Willigen merkt op dat nieuwbouw optimaal kan zijn. Als nieuwbouw niet mogelijk is, moet worden beoordeeld wat dan mogelijk is. Elke oplossing zal gevolgen kunnen hebben voor andere mogelijkheden. De mogelijkheden moet de werkgroep in zijn rapport melden. Bestuurders moeten dan een besluit nemen.

De nieuwe gemeente zal zo goed mogelijk moeten functioneren; dat wordt met de fusie beoogd. Het voorbeeld van de Waard-gemeenten is niet van toepassing omdat daar geen sprake van een herindeling is. Daar is vanuit efficiencyoverwegingen gekozen voor centralisatie van alle medewerkers waarvoor units worden benut.

De situatie in de Krimpenerwaard is anders dan in de nieuwe gemeenten Bodegraven en Zuidplas. De nieuwe gemeente Bodegraven is samengesteld uit twee gemeenten en in Zuidplas was één gemeente groter dan de andere gemeenten. De Krimpenerwaard kent nu vijf relatief kleine gemeenten en in geen enkele gemeente is ruimte om al het personeel dat de nieuwe gemeente zal hebben, te huisvesten.

De heer Moïze de Chateleux merkt op dat om informatie over andere, heringedeelde, gemeenten is gevraagd. Een gemeente kiest voor een oplossing en elke oplossing heeft financiële gevolgen.

De heer Huisman meent dat in het rapport van de werkgroep kan worden opgenomen dat realisatie van nieuwbouw een optimale oplossing zal zijn en suboptimale oplossingen denkbaar zijn. Als tot nieuwbouw zal worden besloten, zal dat volgens het BMC-rapport leiden tot een last van € 1,5 miljoen. BMC houdt rekening met investeringen en de verkoop of het beëindigen van de huur van andere panden maar niet met mogelijke besparingen op bijvoorbeeld de energierekening. In het rapport zullen gemeenten en de provincie argumenten opnemen waarom voor een oplossing kan worden gekozen. De opvatting van gemeenten en provincie zijn gebaseerd op aannames die oorzaak zijn van de verschuillende uitkomsten.

De heer Van Leeuwen wijst erop dat BMC een optie aangeeft welke op aannames is gebaseerd. Een van de aannames is dat bij een investering van € 40 miljoen opbrengsten staan als gevolg van de verkoop van panden. Die verkoop kan € 20 miljoen zijn maar ook hoger of lager uitvallen.

De heer Eijsackers acht een kleiner gemeentehuis mogelijk waardoor de investering lager zal zijn. De kosten van een kantoorwerkplek zijn bekend. De kosten van een werkplek van een gemeentehuis kunnen daarmee worden vergeleken. Een vergelijking met andere gemeenten is reëel.

Zowel over de kosten van een nieuw gemeentehuis als over de salariskosten zijn in de zienswijzen opmerkingen gemaakt en daarop zal de werkgroep in het rapport moeten ingaan.

De heer Willigen zegt dat hij voor de bepaling van de investeringskosten van een vuistregel is uitgegaan. BMC gaat voor nieuwbouw niet uit van een onredelijk bedrag.

7. Friciekosten inclusief de voorfinanciering, de wachtgeld, de ontslagvergoedingen en het vaste deel van de Algemene Uitkering

Friciekosten

De heer Huisman merkt op dat bij de bespreking van het verslag van de vorige bijeenkomst over de frictiekosten is gesproken.

De heer Moïze de Chateleux verwijst voor een toelichting over wat tot de frictiekosten kan worden gerekend, naar het financieel onderzoek dat voor de herindelingsvariant is verricht. Nadere informatie is aan de vijf gemeenten toegezonden. De provincie baseert zich op het rapport van de Raad voor de financiële verhoudingen.

De heer Koffeman merkt op dat de gemeenten een reële inschatting van de frictiekosten waarmee de nieuwe organisatie wordt geconfronteerd hebben gemaakt. De nieuwe raad zal na 1 januari 2013 o.a. over de subsidieverlening aan sportverenigingen besluiten moet nemen. Dergelijke subsidietoekenningen kunnen, als de gemeente wordt geconfronteerd met lagere inkomsten, in gevaar komen.

De vaste bijdrage zou niet in één keer moeten worden beëindigd maar over een langere periode moeten worden afgebouwd. Dat zou geen negatief effect op het gemeentefonds hebben omdat uiteindelijk alle bedragen terugvloeien in het fonds en over alle gemeenten worden verdeeld. Zo'n werkwijze zou in het belang zijn van alle gemeenten die met een herindeling worden geconfronteerd en daarmee wordt een probleem opgelost wat niet ten koste gaat van andere gemeenten.

Vast moet staan wat onder frictiekosten kan worden gerekend.

De heer Bik merkt op dat hiermee een nieuw financieel vraagstuk, de subsidieverlening aan organisaties in de gemeente, wordt opgevoerd. De gemeenten moeten zich op de nieuwe situatie voorbereiden hetgeen niet eenvoudig is omdat zij aan verplichtingen zijn gebonden. In de periode tot aan de fusie kunnen al harmonisatiemaatregelen op dit terrein worden genomen. Er zullen, ook in het subsidiebeleid van de nieuwe gemeente, keuzes moeten worden gemaakt.

Zoals op blz. 3 van dit verslag, bij de bespreking van het verslag van het overleg van 22 juli 2010, al is aangegeven hebben de gemeenten in de Krimpenerwaard in de visie van BZK geen recht op de vaste bijdrage zoals voorgesteld door de gemeenten. De uitgangspunten van het gemeentefonds moeten gehanteerd worden.

In dat overleg heeft de heer Van den Berg toegelicht waarom de vergoeding van de frictiekosten niet eerder kan worden toegekend. Eerdere gelijksoortige verzoeken zijn afgewezen. Bij beantwoording van Tweede Kamervragen is gebleken dat de verdeling – 40%, 20%, 20%, 20% – goed aansluit bij de kostenontwikkeling. Deze vergoeding moet enigszins gelijkmatig zijn verdeeld omdat die kosten ten laste van alle andere gemeenten komen.

De kosten voor de bestuursorganen vormen het grootste deel van het vaste bedrag. Over de opbouw over de verschillende clusters is een overzicht uitgereikt.

De heer Eijsackers benadrukt eveneens dat nu al moet worden gewerkt aan harmonisatie van het subsidiebeleid. De frictiekosten zullen voldoende zijn om kosten te dekken. Met organisaties zal over de mogelijke afbouw van subsidies moeten worden gesproken. Friciekosten zijn niet bestemd om structurele uitgaven te financieren. De nieuwe gemeente zal aan moeten geven wat reële frictiekosten zijn geweest en welke andere kosten met deze vergoeding zijn gedekt.

De heer Huisman stelt vast dat de vraag wat onder de frictiekosten wordt begrepen, is beantwoord.

De heer Van Willigen dankt de provincie voor de informatie die over de frictiekostenvergoeding is verstrekt. Er was om informatie gevraagd om meer inzicht te verkrijgen in de kostencomponenten die in de frictievergoeding zijn opgenomen in gemeenten waar van een herindeling sprake is geweest. Daarover is in de raad van de nieuwe gemeente Zuidplas verantwoording afgelegd. Beschikt de provincie over die gegevens?

De heer Eijsackers wijst erop dat per gemeente kan worden vastgelegd wat onder de frictiekosten wordt volstaan. Met dat eigen beleid moet bij een vergelijking rekening worden gehouden. Frictiekosten zijn geen geormerkte kosten. Voorkomen moet worden dat de herindeling meer kost dan wat aan de frictiekostenvergoeding wordt ontvangen. Dat zou kunnen leiden tot negatieve publicaties over herindelingen in dagbladen.

De heer Dijksman merkt op het volgende op:

1. In de frictiekostenvergoeding is een component opgenomen vanwege het wegvallen van het vaste bedrag. Als dat bedrag wordt afgetrokken van het bedrag dat beschikbaar wordt gesteld, resteert een bedrag van € 10,1 miljoen. Over vier jaar, tot 2017, wordt het bedrag dat beschikbaar is uitgekeerd en per 1 januari 2017 wordt de nieuwe gemeente met een korting van netto € 1,6 miljoen geconfronteerd.
2. Het vaste bedrag wordt voor een groot deel benut voor de bestuursorganen. Een groot deel van de kosten voor de bestuursorganen is in de Gemeenschappelijke Regeling ondergebracht. Die regeling wordt voortgezet. Welke visie hebben provincie en BZK daarop?
3. De herindelingscan is de basis. Wat gebeurt daarmee als op de Algemene Uitkering wordt gekort?
4. De gemeente Ouderkerk was een artikel 12-gemeente. De gemeente streeft naar een structurele dekking. Eind 2016 wordt de laatste 20% uitgekeerd en na 2021 zal de nieuwe gemeente geen extra geld vanwege deze herindeling meer ontvangen. Dat is geen structurele oplossing. De frictiekosten zijn daarom geen € 17 miljoen maar € 10 miljoen. Als daar nog € 4,1 miljoen vanwege de korting op de Algemene Uitkering vanaf gaat, blijft zoals ook in het BMC-rapport is vermeld, weinig over voor de dekking van de frictiekosten.

Uit een gesprek met de gemeente Alblasterdam is gebleken dat de kosten van de voorfinanciering niet uit de frictiekosten worden vergoed.

De uitkering van € 17 miljoen is discutabel als rekening moet worden gehouden met het feit dat gedurende acht jaar telkens een bedrag van € 1,6 miljoen wordt ingehouden.

De heer Bik geeft aan dat de begrippen zoals het vervallen van de vaste bijdrage, tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling en de componenten daarvan vermoedelijk teveel door elkaar worden gebruikt. Overigens acht de heer Bik de kans klein dat een nieuw verzoek voor voorfinanciering zal worden ingewilligd. Ten aanzien van de berekening door de gemeenten daarvoor geldt dat de kosten voor bestuurders niet meteen per 1 januari 2013 wegvallen omdat rekening wordt gehouden met uit te keren wachtgelden. Geleidelijk aan zullen die kosten vervallen.

De heer Huisman benadrukt dat voor de berekening van de frictiekostenvergoeding het vaste deel en een bedrag per inwoner van belang zijn. Het vaste deel zal voor een periode van acht jaar in de Algemene Uitkering worden vergoed. Het vaste deel valt weg omdat kosten voor burgemeesters, secretarissen, wethouders en gemeenteraadsleden wegvallen.

De heer Van Leeuwen merkt op dat het bedrag van € 1,6 miljoen stapsgewijs wordt verminderd. Na drie jaar is wellicht nog slechts € 800.000,- nodig en wordt geld voor andere zaken overgehouden. De heroverweging van het Rijk zal effect hebben op de uitkering uit het gemeentefonds. Zal dat weer effect hebben op de omvang van de uit te keren frictiekosten? Loopt de nieuwe gemeente op dat terrein een extra financieel risico?

De heer Bik merkt op dat onbekend is welke maatregelen een nieuw Kabinet zal nemen.

De opmerking van de gemeenten, zal worden voorgelegd aan de afdeling Beleid van het ministerie.

Ook de heer Moïze de Chateleux kan niets zeggen over de effecten van nieuw kabinetsbeleid op herindelingen. Als nieuw beleid wordt ontwikkeld, zouden lopende herindelingen moeten worden ontzien. Als de gemeenten van menig zijn dat de economische recessie hen voor problemen stelt, kan minder geld aan de gemeenschappelijke regeling ter beschikking worden gesteld. Een dergelijke ontwikkeling doet zich bij Haaglanden voor.

De heer Van Willigen vraagt een toelichting op het door BZK verstrekte overzicht over de opbouw van het vaste bedrag waarin een daling van de kosten voor openbare orde en veiligheid wordt verondersteld; die daling zou 16% bedragen. De kosten die wegvallen doordat het aantal bestuurders afneemt, verklaart deze daling niet.

De heer Bik zegt toe uit te zoeken waarop dat percentage is gebaseerd. Het is niet eenvoudig vast te stellen welke kosten precies onder de genoemde posten uit het overzicht "Opbouw vast bedrag tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling obv Gemeentefonds uitgangspunten" vallen. Waarschijnlijk is het overzicht gebaseerd op de uitgangspunten die het gemeentefonds hanteert. Meer dan de achterliggende formule is hem niet bekend.

De heer Huisman constateert dat de frictiekosten geen punt meer van bespreking zijn. Er is informatie verstrekt over de onderbouwing van frictiekosten. Gemeenten die al eerder zijn benaderd, zullen opnieuw worden benaderd met de vraag inzicht te verschaffen in de realisatie van de frictiekosten. N.B. Volgens mij is hiervoor geconcludeerd dat dit weinig toegevoegde waarde heeft omdat elke herindeling uniek is en dat het eigen beleid van de gemeenten is om te bepalen welke kosten als frictiekosten zullen worden aangemerkt. Er is nu informatie verstrekt die inzicht geeft in de kostencomponenten die in de frictievergoeding zijn opgenomen. Hiermee kan worden volstaan. Uitgezocht zal worden of door de heroverweging de Algemene Uitkering zal dalen.

De heer Van Leeuwen merkt op dat, zoals in het BMC-rapport is gesteld, de vaste uitkering vervalst en de bestuurskosten zullen wegvallen. Als in de bestuurskosten ook andere elementen zijn opgenomen, moet daarover meer bekend zijn voordat een rekenexercitie wordt uitgevoerd.

De heer Huisman wijst erop dat de formule is opgesteld en de uitgangspunten bekend zijn. Voor het volgende overleg zou meer duidelijkheid moeten worden gegeven over het bedrag van € 1,4 miljoen dat voor de wegvallende algemene delen is uitgetrokken en waarom er een bedrag van circa € 712.000,= vanwege wegvallende kosten is opgenomen. Als BZK heeft uitgezocht welke kosten het betreft, kan worden vastgesteld of dat laatste bedrag juist is.

De heer Bik betwijfelt of de gevraagde informatie kan worden verstrekt.

De heer Dijksman meent dat als de kosten voor orde en veiligheid moeten dalen, posten in de begroting kunnen worden geschrapt. Die kosten vallen echter voor een deel buiten de invloedssfeer van de vijf gemeenten omdat het kosten voor de gemeenschappelijke regeling betreft.

De heer Moïze de Chateleux benadrukt dat de provincie in haar rapport rekening heeft gehouden met het wegvallen van het vaste bedrag waartegenover wegvallende lasten staan. Volgens de beheerders van het gemeentefonds is deze daling gerechtvaardigd omdat de hiermee corresponderende lasten als gevolg van de afname van het aantal gemeenten blijken weg te vallen. Op welke wijze de elementen zijn opgebouwd, is onbekend.

De heer Huisman acht het gewenst te weten waaruit het bedrag van € 800.000,= voorfinanciering frictiekosten is opgebouwd.

Voorfinanciering van de frictiekosten

De heer Huisman wijst erop dat het Rijk er van uit gaat dat de gemeenten die voorbereidingskosten zelf vanuit de exploitatie moeten voorfinancieren. De dekking daarvan kan t.l.v. de algemene reserves. Met de

later ontvangen frictiekostenvergoeding kan de algemene reserve van de nieuwe gemeente weer worden aangevuld. Sommige heringedeelde gemeenten activeren die kosten.

In de zienswijze is gesteld dat de gemeenten die kosten vooruit maken en de daaruit voortvloeiende voorfinancieringslast € 800.000,= bedraagt. Bekeken moet worden of dat bedrag correct is. De gemeenten vragen of BZK bereid is tot voorfinanciering over te gaan. Zoals eerder is betoogd, kan BZK op wettelijke gronden daartoe niet overgaan omdat eerst het parlement het wetsvoorstel tot herindeling moet hebben aanvaard en de herindeling een feit moet zijn. Over het tempo waarin de bijdrage wordt uitgekeerd, is in het verleden al eens gesproken.

Als meer informatie beschikbaar kan opnieuw over de voorfinanciering worden gesproken.

De heer Van Willigen zal uitzoeken waaruit het bedrag van € 800.000,= is opgebouwd.

De heer Bik merkt op dat als in het kader van bijvoorbeeld de ESF-regeling een subsidie wordt aangevraagd, ook niet wordt gesproken over de kosten van voorfinanciering van de subsidie en het bijbehorende renteverlies. Waarom dat nu wel gebeurt, is opmerkelijk. De renteberekening door de gemeenten is naast dat deze niet transparant niet redelijk om als kostenpost op te voeren.

De heer Koffeman wijst erop dat de gemeenten nu gedwongen worden deze uitgaven te doen.

De heer Huisman meent dat kan worden geïnventariseerd welke kosten inmiddels worden gemaakt, kan worden ingeschat welke kosten er na 2013 zullen worden gemaakt en kan worden bekeken in welk tempo die kosten zullen worden terugbetaald. Dan kunnen de voorfinancieringslasten worden berekend. Als dan blijkt dat de gemeenten met die lasten worden geconfronteerd, kan dat BZK worden gemeld. Of de provincie met de gemeenten BZK zullen benaderen, zal worden gezien.

Wachtgelden en ontslagvergoedingen

De heer Huisman merkt op dat de gemeenten een bedrag van € 1,5 miljoen aan wachtgelden opvoeren. Kan worden toegelicht op welke wijze BMC dat bedrag heeft vastgesteld?

De heer Van Willigen deelt mee dat dat bedrag op basis van inschattingen is vastgesteld. Er is een splitsing gemaakt in wachtgelden voor bestuurders en voor ambtenaren. Het aantal wethouders zal met ongeveer zeven afnemen. Bij de huidige loonsom zal het bedrag dat voor hen aan wachtgeld moet worden uitgegeven € 300.000,= bedragen. De berekening zal aan de provincie worden overhandigd. De gehanteerde aannames kunnen worden bekritiseerd maar zijn nodig om de te maken kosten te kunnen berekenen.

Hoeveel ambtenaren de nieuwe gemeente nodig zal hebben, is niet te voorspellen. Als aan 25 ambtenaren wachtgeld moet worden uitgekeerd, zal naar schatting de eerste jaren telkens een bedrag van € 1,2 miljoen aan wachtgeld nodig zijn. Dat bedrag zal na enige tijd kunnen dalen. Als voorbeeld bij deze berekening is de gemeente Medemblik genomen.

Het is onduidelijk of deze kosten deel uitmaken van de frictiekosten.

In de zienswijze is zowel aan de huisvesting als aan de wachtgelden aandacht besteed. Het bedrag dat aan wachtgelden moet worden besteed, zal afnemen maar de huisvestingskosten zullen stijgen. Per saldo zal het bedrag dat daaraan moet worden besteed, gelijk blijven.

Wachtgelden komen bij elke reorganisatie aan de orde. De hoogte daarvan zal afhankelijk zijn van de nieuwe organisatiestructuur.

Er is nauwelijks tot geen vacatureruimte.

De heer Moïze de Chateleux merkt op dat bij de vaststelling van de frictiekosten rekening gehouden wordt met de wachtgelden en ontslagvergoedingen.

De heer Van Willigen is het daarmee eens. Vandaar dat in het informele overleg aandacht is gevraagd voor de frictiekostenvergoeding.

De heer Huisman stelt voor af te wachten welke informatie van andere gemeenten zal worden verkregen. De berekening van de heer Van Willigen zal worden verspreid.

8. Salarissen

De heer Moïze de Chateleux deelt informatie uit over de ontwikkeling in de salariskosten bij andere gemeenten voor en na de fusie. De salarissen blijken in sommige gevallen slechts licht te stijgen en in enkele gevallen is sprake van een daling. Er is hierbij geen rekeningen gehouden met autonome ontwikkelingen. Dit past in het beeld zoals de provincie dat in haar rapport heeft vermeld. In dat rapport is de nieuwe Krimpenerwaardgemeente vergeleken met stabiele gemeenten van gelijke omvang en overeenkomstige sociale structuur en kenmerken.

Er is gesproken met de gemeente Bodegraven en daarin kwam naar voren dat de beoogde omvang van de formatie geen relatie heeft met de noodzakelijke bezuinigingen. Er is daar beoordeeld wat de meest efficiënte organisatie is die noodzakelijk wordt geacht. Daaruit is geconcludeerd dat een reductie van 20 formatieplaatsen mogelijk is.

De heer Van Leeuwen merkt op dat bij gemeenten die zijn heringedeeld de efficiency sterk is verbeterd. Met het K5-samenwerkingsverband hebben de gemeenten al een efficiencyverbetering gerealiseerd. Goede informatie is essentieel om een juist oordeel over deze cijfers te kunnen geven. Er is informatie gegeven over de loonsom maar nog onbekend is of er bij die voorbeeldgemeenten sprake was van vacatureruimte. Ook bepalend is welke bezettingsnorm gold voor de herindeling en na de herindeling. Het is riskant om op basis van deze informatie een conclusie te trekken. Het is immers niet bekend wat de achterliggende parameters zijn.

De heer Berk acht de situatie in Bodegraven-Reeuwijk niet te vergelijken met die in de Krimpenerwaard.

De heer Van Willigen benadrukt dat vanuit verschillende invalshoeken de omvang van de formatie in een nieuwe gemeente kan worden beoordeeld. Het heeft geen zin dat partijen elkaar van hun gelijk overtuigen. De herindeling betreft vijf gemeenten van kwantitatief relatief kleine omvang. De nieuwe gemeente zal circa 55.000 inwoners tellen; een relatief grote overgang. Als het beoogde doel, een bestuurskrachtiger gemeente, moet worden bereikt, heeft dat zijn effect op de ambtelijke organisatie. Het is mogelijk dat alle ambtenaren naar de nieuwe gemeente overgaan. Naast de kwantiteit is de kwaliteit van de gemeentelijke organisatie van belang. De kwaliteit moet worden verbeterd en dat betekent dat het salarisoniveau zal stijgen.

De heer Eijsackers deelt mee dat in het gesprek met de gemeente Zuidplas is gebleken dat daar is gekozen voor één beleidsmedewerker die beleidstaken uitvoert. Deze is één salarisschaal hoger geplaatst. De andere beleidsmedewerkers zullen zich, met behoud van hetzelfde salaris, richten op de uitvoering. Een extern bureau is ingeschakeld om te beoordelen hoeveel medewerkers daar nodig zijn om de taken te kunnen uitvoeren. Uit dat onderzoek bleek dat de taken met 22 fte's minder kunnen worden uitgevoerd.

De heer Van Willigen meent dat in het rapport beide visies moeten worden verwoord. De bestuurders zullen dan een besluit moeten nemen.

De teruggang van het aantal fte's in de Zuidplas kan ook om financiële redenen - de gemeente wordt immers geconfronteerd met een tekort van € 7,5 miljoen - noodzakelijk zijn.

De heer Koffeman merkt op dat het overzicht de reële situatie weergeeft. De situatie in de Zuidplas wijkt af van die in andere gemeenten.

De heer Van Leeuwen acht het aannemelijk dat de loonsom mede wordt beïnvloed door de structuur van de nieuwe gemeente. Elke gemeente in de Krimpenerwaard telt circa 10.000 inwoners en er ontstaat één nieuwe gemeente met circa 55.000 inwoners. Die groei moet effecten hebben op de opbouw van de

loonstructuur van de organisatie waarmee rekening moet worden gehouden. De gehanteerde uitgangspunten van de gemeenten en de provincie zijn reëel en moeten worden geaccepteerd. Op dit punt kan geen overeenstemming worden bereikt.

De heer Van Willigen merkt op dat informatie is gevraagd om inzicht te verkrijgen in het aantal fte's dat gemeenten hebben. In de nieuwe Krimpenerwaardgemeente zal de kwaliteit van de organisatie moeten verbeteren. Als blijkt dat de gewenste organisatie omvang te duur is, kan worden beoordeeld of de kwaliteit ervan lager moet. De herindeling is echter bedoeld om een sterkere gemeente te realiseren. Die doelstelling moet waar worden gemaakt. Op de kwaliteit van de organisatie zal dan ook moeten worden gestuurd.

Volgens de heer Moïze de Chateleux geven de voorbeelden niet aan dat de nieuwe organisatie goedkoper zal worden. Dat heeft ook de provincie in haar rapport verwoord. De gemeenten hebben gewezen op ontwikkelingen in de Zuidplas en benadrukken dat de overgang van kleine organisaties naar één grote organisatie gevolgen zal hebben. Zowel de gemeenten als de provincie constateren dat er een stijging van de salarissen is te verwachten. Deze stijging zal lager zijn dan in de zienswijze is aangenomen.

De heer Huisman stelt voor te wachten totdat de informatie van de gemeente Zuidplas beschikbaar komt. Er blijft verschil van mening bestaan. Zowel de gemeenten als de provincie zullen hun visie in het rapport beargumenteren.

9. K5

De heer Huisman merkt op dat ook voor de K5 kosten worden gemaakt. De K5-medewerkers zijn van gemeenten afkomstig en zullen in de nieuwe gemeentelijke organisatie terugkeren. De provincie veronderstelt dat de K5-organisatie een aantal medewerkers zal hebben die functies vervullen die ook bij gemeenten worden vervuld. Beoordeeld moet worden of functies dubbel voorkomen. De begroting van de K5 moet worden bestudeerd om vast te kunnen stellen of sprake is van dubbelfuncties en om vast te kunnen stellen wat de directe en indirecte kosten zijn.

Met dat voorstel wordt ingestemd.

10. Totaal financieel beeld

De heer Huisman stelt vast dat hierover meer duidelijkheid zal ontstaan als alle informatie is bestudeerd.

11. Rondvraag

De heer Dijkman deelt mee dat nog onbekend is wie in het volgende overleg de gemeente Ouderkerk zal vertegenwoordigen.

De heer Van Leeuwen heeft waardering voor de wijze waarop dit overleg heeft plaatsgevonden.

De heer Moïze de Chateleux deelt die opvatting.

De heer Van Willigen stelt voor dat de scribenten een afspraak maken voor een eerste bijeenkomst. Ook stelt hij voor de vertegenwoordigers van de gemeenten bijeen te laten komen.

Deze afspraken worden na afloop van het overleg gemaakt.

De heer Bik deelt mee dat hij niet bij het volgende overleg aanwezig zal zijn. Onzeker is of BZK dan zal zijn vertegenwoordigd. Hetgeen is toegezegd, zal worden aangeleverd.

Volgende vergadering:

**19 augustus 2010,
aanvang 14.00
gemeentehuis Vlist**

12. Sluiting

De heer Huisman is ook van mening dat dit overleg in een goede sfeer is verlopen.
Niets meer aan de orde zijnde, dankt hij de aanwezigen voor hun inbreng en sluit het overleg.

**Definitief verslag van het overleg tussen
vertegenwoordigers van de provincie, BZK en
de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist
gehouden in het gemeentehuis van Vlist in Stolwijk
op 12 augustus 2010 van 10.00 – 11.20 uur**

Aanwezig:

namens de provincie

dhr. H. Moïze de Chateleux   afdeling Bestuur, Financieel Toezicht
dhr. J. Eijsackers   afdeling Bestuur, Financieel Toezicht

namens BZK

-

namens de gemeenten

dhr. P. van Willigen   gemeentesecretaris Bergambacht
dhr. J. Berk   hoofd sector Middelen gemeente Nederlek
dhr. T. Valk   gemeente Ouderkerk (vervanger van dhr. K. Dijkman)
dhr. F. Koffeman   beleidsmedewerker gemeente Schoonhoven
dhr. R. van Leeuwen   gemeente Vlist

Afwezig:

dhr. Ph. Huisman   voorzitter
dhr. R. Bik   programmadirectie Krachtig Bestuur
dhr. K. Dijkman   gemeente Ouderkerk
mw. S. van der Ruit   adjunct-directeur gemeente Bergambacht
dhr. E. Eland   afdelingshoofd gemeente Nederlek
dhr. R. van Eijnden   afdeling Financiën gemeente Vlist
dhr. W. Dokter   Hoofd intern Beleid en Bedrijfsvoering gemeente Ouderkerk
dhr. A. van den Berg   afdeling Bestuur, Financieel Toezicht
dhr. J. Kuijlenburg   gemeente Schoonhoven
dhr. W. Roth   beleidsmedewerker Financiën gemeente Schoonhoven
dhr. S. van den Berg   programmadirectie Krachtig Bestuur

Verslag:

dhr. P.J. Emck   Notuleerbureau De Rondvraag

---

1. Opening en mededelingen

De heer Moïze de Chateleux deelt mee dat de voorzitter, de heer Huisman, hem vanochtend heeft bericht dat hij wegens ziekte is verhinderd.

Een tweede probleem is dat de provincie gisteren is getroffen door een omvangrijke computerstoring. Spreker is er in geslaagd het eerste concept van de rapportage van de financiële werkgroep via zijn eigen e-mailadres aan de deelnemers van dit overleg te verspreiden. De vertegenwoordigers van de provincie hebben echter geen kennis kunnen nemen van gisteren aan hen gestuurde berichten.

De aanwezigen besluiten de agenda te volgen en in de bespreking vooral vast te stellen welke acties op welk moment nog moeten worden uitgevoerd.

Het tijdstip van de vergadering van 19 augustus is verplaatst naar 14.00 uur, maar op dat moment is de vergaderzaal van Vlist al besproken. Daarom wordt besloten om op 19 augustus in Bergambacht te vergaderen.

2. Verslag 22 juli 2010 (definitief)

Het verslag wordt goedgekeurd.

3. Verslag 5 augustus 2010 (concept)

Door de provincie, BZK en gemeenten is een aantal tekstaanpassingen voorgesteld. De medewerkers van de provincie hebben van een aantal daarvan door de computerstoring geen kennis kunnen nemen.

De heer Koffeman deelt mee zich niet te kunnen vinden in een deel van de verslaglegging onder agendapunt 7. De discussie is onvolledig weergegeven en het verslag raakt daarom de kern niet. Desgevraagd zegt hij toe een tekstvoorstel aan te zullen leveren.

Besloten wordt de vaststelling van het verslag uit te stellen tot de volgende vergadering, waarin een versie met alle ingediende en nog in te dienen voorstellen voor aanpassing zal worden voorgelegd.

4. Stand van zaken Huisvesting

Dit punt is voldoende besproken voor het opstellen van de eindrapportage van de werkgroep.

5. Stand van zaken Friciekosten

De heer Van Willigen deelt mee dat de K5-gemeenten hebben besproken hoe deze kosten het best in de eindrapportage kunnen worden verwerkt. Men kiest voor het aanbrengen van een helder onderscheid in structurele en incidentele kosten. Op grond daarvan is een iets andere opzet gekozen voor het presenteren van de cijfers.

De heer Moïze de Chateleux herinnert aan de afspraak dat aan een aantal heringedeelde gemeenten een overzicht van de frictiekosten zou worden gevraagd. Is daar nog steeds behoefte aan?

Hij wijst erop dat gemeenten beleidsvrijheid hebben bij de besteding. Dat betekent dat zij daarover geen verantwoording hoeven af te leggen en dat zij eventueel overblijvende middelen mogen behouden. De provincie wil dit gegeven kort in de eindrapportage benoemen.

De heer Van Willigen wil uitgaan van het principe dat incidentele kosten uit de frictiekostenvergoeding worden voldaan. Het is echter wel essentieel dat die vergoeding toereikend is en omdat de vijf gemeenten geen ervaring hebben met dit soort processen is dat voor hen lastig te beoordelen. In die zin is men geïnteresseerd in ervaringen van anderen, maar gegevens daarover zijn niet cruciaal voor het tot stand komen van de rapportage.

De heer Moïze de Chateleux vraagt of de provincie een aantal gemeenten moet benaderen met de vraag of zij informatie met de K5-gemeenten willen delen. De gemeenten kunnen dat ook zelf doen.

De gemeenten stellen het op prijs als de provincie hierin actie onderneemt.

De heer Van Leeuwen merkt op dat ook de timing van belang is: de frictiekostenvergoeding zou moeten worden uitgekeerd op het moment dat die kosten worden gemaakt. Valt te achterhalen op welk moment de meeste kosten moeten worden gemaakt? Ligt het zwaartepunt daarvan voor het besluit over de herindeling of daarna?

De vertegenwoordigers van de provincie wijzen erop dat gemeenten zelf keuzes maken in het tempo waarin zij harmoniseren. Zo zijn er fusiegemeenten die zijn gestart met een goed doordachte gezamenlijke begroting, maar er zijn ook fusiegemeenten die dat hebben gedaan met 'drie begrotingen met een nietje erdoor'. Het ligt voor de hand en is ook waarmeembaar dat men eerder van start gaat, en dus ook eerder kosten maakt, wanneer sprake is van een vrijwillig proces.

De heer Koffeman merkt op dat op dit moment al kosten worden gemaakt.

De heer Moïze de Chateleux erkent dat, maar deze voorbereidingskosten zijn laag in vergelijking met wat er moet gebeuren om de herindeling praktisch vorm te geven en in gang te zetten.

De heer Van Leeuwen vraagt wanneer de herindeling formeel een feit zal zijn.

De heer Moïze de Chateleux beschrijft het traject dat het advies nog moet afleggen. Als de minister besluit het advies om te zetten in een wetsvoorstel, zal dat uiteindelijk door de Eerste Kamer worden vastgesteld. De planning is dat dit, als de procedure zonder horten of stoten verloopt, in het najaar van 2012 gaat gebeuren.

De heer Van Leeuwen denkt dat bij dit soort processen meer kans aanwezig is op uitstel of afstel dan bij een vrijwillig proces. Dat kan een reden zijn niet te snel met de concrete voorbereiding op de harmonisatie te beginnen.

Anderen merken op dat dat ook een bestuurlijke keus is. Het is verstandig om in ieder geval ambtelijk in de voorbereiding te participeren.

De heer Van Leeuwen herinnert eraan dat de vraag is gesteld of de komende bezuinigingen, en de invloed die die zullen hebben op het Gemeentefonds, ook een effect zullen hebben op de vaststelling van de hoogte van de vergoeding voor de frictiekosten.

De heer Bik heeft dit vermoeden bevestigd; de bezuinigingen zullen waarschijnlijk effect hebben op de uitkeringsfactor van het Gemeentefonds en die uitkeringsfactor bepaalt mede de hoogte van de frictiekostenvergoeding. Het bedrag van € 16,6 miljoen staat dus niet met zekerheid vast.

De heer Moïze de Chateleux merkt op dat mogelijk een uitzondering voor de frictiekosten wordt gemaakt als de invloed hiervan heel groot zou blijken te zijn. Hij wijst er ook op dat de hoogte van de vergoeding op een bepaald moment wordt vastgelegd.

Het is duidelijk dat er sprake is van een zeker risico. Men spreekt af de tekst van de heer Bik in de eindrapportage te verwerken.

6. Stand van zaken Voorfinanciering

De heer Van Willigen heeft de bedragen onderbouwd die de gemeenten in hun zienswijze hebben benoemd.

De veronderstelling dat alle kosten voor 2013 worden gemaakt is onwaarschijnlijk en daarom heeft hij het *financiële overzicht bijgesteld*.

7. Stand van zaken Wachtgelden

De heer Van Willigen heeft ook hiervan een overzicht opgesteld. Hij denkt dat de discussie in de werkgroep niet verder hoeft te worden gevoerd als het zojuist genoemde principe wordt gehanteerd dat wachtgelden vallen onder de frictiekosten, die uit de vergoeding daarvoor moeten worden betaald.

Omdat de hoogte van de totale uitgaven onbekend is, is ook de discussie over de exacte hoogte van de wachtgelden dan niet opportuun.

8. Stand van zaken Vast deel AU

De heer Van Leeuwen herinnert eraan dat is gesproken over het staatje 'Opbouw vast bedrag tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling'. De heer Bik heeft gisteren per e-mail laten weten te verwachten dat uitgegaan dient te worden van de opbouw van de elementen uit de verdeelmaatstaf van het Gemeentefonds. De gemeenten herkennen zich daar echter niet in: hoe zou er bijvoorbeeld 16% in de begroting moeten worden gevonden op de post Openbare orde en veiligheid?

De heer Moïze de Chateleux is het ermee eens dat, wanneer vrij exacte percentages worden gegeven, daar ook een onderbouwing van aanwezig moet zijn.

De heer Eijsackers suggereert om bij de ontwerper van het systeem te rade te gaan, de heer Boerboom.

De heer Van Willigen heeft deze opgave in een overzicht verwerkt door het verlies, € 1,7 miljoen, eerst te benoemen, daar vervolgens de € 712.000,= bestuurskosten tegenover te stellen en de overige kosten PM te benoemen. In deze opzet wordt afgezien van een verdere onderverdeling.

De vertegenwoordigers van de provincie hebben ook van dit stuk nog geen kennis kunnen nemen.

De heer Van Willigen heeft een nadere vraag: maken ambtelijke kosten van de bestuursondersteuning (griffier, gemeentesecretaris) wel of geen deel uit van de bestuurskosten? Zij maken in *principe* deel uit van de ambtelijke formatie.

Hij heeft gisteren een globale berekening van de bestuurskosten uitgereikt.

Om het beeld scherper te kunnen stellen heeft hij P&O opdracht gegeven om op basis van de begroting 2011 een overzicht op te stellen van de kosten van alle bestuursfunctionarissen. Op grond daarvan kan worden berekend wat de kosten van het nieuwe bestuur zullen zijn. Dat er één burgemeester, één gemeentesecretaris en één griffier komen is duidelijk. Het aantal wethouders is onzeker; in de berekening gaat hij uit van vijf wethouders in de eerste periode van 4 jaar en daarna van vier wethouders.

Er ontstaat volgens hem een zuiver beeld als enerzijds de huidige ambtelijke formatie wordt afgezet tegen de verwachte toekomstige formatie – hij doet dat door de omvang van de totale formatie van vijf gemeenten af te zetten tegen de gemiddelde omvang van gemeenten die even groot zijn als de nieuwe gemeente na de herindeling – en anderzijds de huidige bestuurlijke omvang sec (dus zonder ambtelijke ondersteuning) tegen de verwachte toekomstige bestuurlijke omvang sec.

Als in de bestuurskosten deze ambtelijke kosten wel worden meegenomen dient rekening te worden gehouden met de wijzigingen in salariskosten die op andere posten in de begroting ook voorkomen.

Hij zal een en ander uitwerken en in de vergadering van 19 augustus voorleggen.

9. Stand van zaken Salarissen

Dit punt is voldoende besproken voor het opstellen van de eindrapportage van de werkgroep.

10. K5

De heer Van Willigen resumeert dat de te beantwoorden vraag is welke kosten de K5-organisatie maakt die niet direct aan een product gerelateerd zijn.

De heer Eijsackers deelt mee dat hier het een en ander over op papier staat; deze gegevens zullen worden verspreid en in de volgende vergadering aan de orde worden gesteld.

De heer Van Willigen wijst erop dat deze discussie niet meer aan de orde is als wordt afgesproken dat voor bestuurskosten de enge definitie wordt gehanteerd: burgemeester, wethouders, raadsleden. Al het andere dient dan onder ambtelijke kosten te worden geschaard.

Het hanteren van dit uitgangspunt strookt ook met het door het ministerie verstrekte overzicht, waarin wordt uitgegaan van 47% bestuurskosten. De uitkeringen worden in totaal met € 1,4 miljoen verminderd, daar staat € 712.000,= tegenover aan verlaging van bestuurskosten en dat correspondeert goed met die 47%.

11. Totaal financieel Beeld en 12. Voortgang Eindrapportage

Onder deze twee agendapunten wordt het door de provincie opgestelde eerste concept van de rapportage van de financiële werkgroep aan de orde gesteld.

De scribenten spreken af om op maandag 16 augustus bij elkaar te komen, onder andere om een aantal met name door de heer Van Willigen voorbereide onderdelen in de rapportage op te nemen.

De heer Van Leeuwen verwacht dat per onderwerp de standpunten van de provincie en de gemeenten worden benoemd. Soms komen die overeen, soms zijn er verschillen.

Hij ervaart sommige omschrijvingen als subjectief en verzoekt dat te corrigeren.

Onder de kop *Inleiding* wordt gesproken over "financiële knelpunten": hij geeft de voorkeur aan de omschrijving "zorg om de financiële positie van de nieuwe gemeente".

Onder de kop *Aanleiding* is sprake van "... een geschetst somber meerjarenperspectief" waaruit hij het adjectief "somber" graag ziet geschrapt. Dezelfde zin eindigt met "... om recht te doen aan de realiteit", maar niemand weet wat de realiteit op dat moment zal zijn.

De vertegenwoordigers van de provincie nemen deze opmerkingen mee.

De heer Moïze de Chateaux herinnert eraan dat in de zienswijze aandacht is besteed aan de beheerplannen en de begrotingspositie. De gemeenten hebben meegedeeld over deze onderwerpen in dit verband niet te willen spreken. Moet hier in de rapportage nog aandacht aan worden besteed?

De heer Van Willigen deelt mee dat de gemeenten daarop terugkomen. Er is een alinea gewijd aan de mening van de gemeenten dat dit wel speelt maar geen directe invloed heeft op de financiële herindelingspositie. De gemeenten begrijpen heel goed dat zij geen uitzonderingspositie hebben ten opzichte van andere gemeenten in Nederland.

De heer Van Leeuwen wijst erop dat iedere gemeente bezig is met het treffen en inplannen van bezuinigingsmaatregelen, voor een periode passend bij de meerjarenbegroting. Iedere gemeente maakt daarbij eigen bestuurlijke keuzes.

Dit kan tot problemen leiden op het moment dat de herindeling wordt uitgevoerd. Ten eerste dienen de verschillende bestuurlijke keuzes te worden geharmoniseerd, wat tot fricties en wisselingen in beleid kan leiden; ten tweede kan het voorkomen dat voor dat moment door de afzonderlijke gemeenten voorgenomen noodzakelijke bezuinigingsmaatregelen niet opportuun zijn. De situatie is gecompliceerd.

De heer Eijsackers suggereert de nadruk te leggen op going concern en af te zien van beleidsvernieuwing.

De heer Van Leeuwen deelt mee dat deze keus al is gemaakt, maar dat is onvoldoende om de voortliggende opdracht te beantwoorden. Ingrijpendere maatregelen zijn noodzakelijk.

Anderen herkennen het probleem dat de heer Van Leeuwen beschrijft. Het is een ambtelijke opgave om om te gaan met veranderende bestuurlijke keuzes.

De heer Koffeman herinnert eraan dat eerder van gedachten is gewisseld over de opdracht aan de werkgroep. De interpretatie daarvan verschilt, mogelijk zelfs per deelnemer. Zo richt de provincie zich sterk

op het cijfermatige aspect en is hij van mening dat de discussie breder zou moeten worden getrokken. Dit verschil zal tot uiting komen in de standpunten.

De heer Moïze de Chateleux houdt zich aan de opdrachtformulering die de heer Van Stralen heeft gegeven. Die lijn die de voorzitter in de vergaderingen heeft gevolgd sluit daar op aan.

De heer Van Willigen ziet twee mogelijke benaderingen: 'partijen zijn het overwegend oneens, maar hebben over het volgende overeenstemming bereikt', of 'partijen zijn het grotendeels eens, maar op deze punten niet'. Hij is zelf van mening dat de verschillen niet zo groot zijn. De opvattingen van gemeenten en provincie lopen op slechts twee belangrijke punten uiteen, over de salarissen en over de huisvesting. Dat is legitiem.

De heer Koffeman zou ook het vaste deel AU benoemen als punt waar partijen het niet over eens zijn. Zijn inbreng was een reactie op de vraag hoe het concept valt. De opvatting over de opdrachtformulering werkt door in de opzet van de eindrapportage.

De heer Moïze de Chateleux omschrijft dat de aanleiding voor het instellen van de werkgroep was dat de gemeenten aan de provincie verzochten om de bij hen levende zorgen over de financiële toekomst te delen. De provincie wilde dat, mits die zorgen eerst werden geconcretiseerd. De opdracht aan de werkgroep is om na te gaan of de bedragen en de onderbouwing daarvan juist zijn.

Het is mogelijk dat in het rapport de conclusie wordt getrokken dat de provincie een deel van de zorgen onderschrijft.

In bestuurlijk verband heeft de provincie de bereidheid uitgesproken om het Rijk te benaderen om zaken voor de gemeenten te bepleiten. De provincie beschikt niet over een eigen budget om de gemeenten financieel bij te staan. Wel is toegezegd dat de provincie de kosten van een kwartiermaker zal dragen.

De heer Koffeman wijst erop dat de verhouding in het ter beschikking stellen van de frictiekostenvergoeding al is gewijzigd in 40/20/20/20. Men ontvangt het grootste deel aan het begin.

De heer Van Willigen vraagt hoe de frictiekosten in het jaar 2012 begrotingstechnisch moeten worden ondergebracht. In dat jaar ontvangen de gemeenten nog geen vergoeding.

Als mogelijkheden worden benoemd dat deze kosten tijdelijk ten laste van de algemene reserve kunnen worden gebracht, of onder nog te ontvangen bedragen.

De heer Eijsackers vraagt of de gemeenten een duidelijk beeld hebben bij wat de provincie bedoelt met het stuk over het nieuwe gemeentehuis, met een voorgestelde investering van € 39 miljoen. De vooronderstelling daarbij is dat de gemeente bij de bouw rekening houdt met de groeifunctie die zij denkt te krijgen, dus dat men uitgaat van het huisvesten van een formatie passend bij een groei van 45.000 naar 75.000 inwoners. Als men dat niet doet, kan in zijn ogen met een lager bedrag voor de nieuwbouw worden volstaan.

De heer Van Willigen stelt dat in deze fase niet van de gemeenten kan worden verlangd dat zij zich op exacte bedragen vastleggen. Wel is hij van mening dat, indien tot een herindeling wordt besloten, ook voor centrale huisvesting moet worden gekozen om de doelstelling om aan bestuurskracht te winnen waar te maken. Het is mogelijk om voor een sobere uitvoering te kiezen en het aantal werkplekken te minimaliseren, maar een nieuw gemeentehuis kost hoe dan ook veel geld.

De heer Moïze de Chateleux geeft als voorbeeld dat Lansingerland gunstig heeft kunnen aanbesteden en zodoende een voordeel ten opzichte van het handhaven van de oude situatie van 6% heeft bereikt.

De heer Van Leeuwen merkt op dat de provincie de focus nu weer bij de kosten legt. De uiteindelijke uitkomst is afhankelijk van variabelen. Zo is er een opbrengst geraamd van af te stoten panden, maar ook

die kan mee- of tegenvallen. In het rapport wordt een aanname gedaan van kosten en opbrengsten en de uitkomst van geen van beide is volkomen zeker.

Eerder is de afspraak gemaakt dat provincie en gemeenten ervan afzien om te proberen elkaar op dit soort punten te overtuigen.

De heer Moïze de Chateleux wilde duidelijk maken dat na de besluitvorming de cijfers in de praktijk anders kunnen uitvallen.

De heer Van Willigen wijst erop dat de gemeente Westland de ambitie om een nieuw gemeentehuis te realiseren heeft laten vallen omdat dit financieel niet haalbaar is. Zijn punt blijft dat het realiseren van een nieuw gemeentehuis bij een besluit tot herindeling aangewezen is en veel geld zal kosten.

De heer Eijsackers wijst erop dat er ook gemeenten zijn die om hen moverende redenen kiezen voor een apart gelegen bestuurscentrum.

13. Rondvraag

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

Volgende vergadering: **19 augustus, 14.00 uur, Bergambacht**

**Definitief verslag van het overleg tussen
vertegenwoordigers van de provincie, BZK en
de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist
gehouden in het gemeentehuis van Vlist in Stolwijk
op 19 augustus 2010 van 14.00 – 16.30 uur**

Aanwezig:

namens de provincie

dhr. Ph. Huisman	voorzitter
dhr. H. Moize de Chateaux	afdeling Bestuur, Financieel Toezicht
dhr. J. Eijsackers	afdeling Bestuur, Financieel Toezicht

namens BZK

dhr. R. Bik	programmadiirectie Krachtig Bestuur
-------------	-------------------------------------

namens de gemeenten

dhr. R. van Eijsden	afdeling Financiën gemeente Vlist
dhr. E. Eland	afdelingshoofd gemeente Nederlek
dhr. F. Koffeman	beleidsmedewerker gemeente Schoonhoven
dhr. R. van Leeuwen	gemeente Vlist
dhr. T. Valk	gemeente Ouderkerk (vervanger van dhr. K. Dijkman)
dhr. P. van Willigen	gemeentesecretaris Bergambacht

Afwezig:

dhr. J. Berk	hoofd sector Middelen gemeente Nederlek
dhr. K. Dijkman	gemeente Ouderkerk
mw. S. van der Ruit	adjunct-directeur gemeente Bergambacht
dhr. W. Dokter	Hoofd intern Beleid en Bedrijfsvoering gemeente Ouderkerk
dhr. A. van den Berg	afdeling Bestuur, Financieel Toezicht
dhr. J. Kuijlenburg	gemeente Schoonhoven
dhr. W. Roth	beleidsmedewerker Financiën gemeente Schoonhoven
dhr. S. van den Berg	programmadiirectie Krachtig Bestuur

Verslag:

dhr. P.J. Emck	Notuleerbureau De Rondvraag
----------------	-----------------------------

---

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vierde vergadering van de werkgroep met een woord van welkom.

De heer Valk deelt mee een aantal vergaderstukken niet te hebben ontvangen. Hij beschikt wel over de laatste versie van de conceptrapportage van de werkgroep.

De voorzitter noteert de gegevens van de heer Valk en zal zorgdragen voor toezending van de ontbrekende stukken.

2. Verslag 5 augustus 2010 ('definitief')

De vaststelling van dit verslag is uitgesteld naar deze vergadering, opdat de vele voorgestelde wijzigingen in één document konden worden gepresenteerd.

Het verslag wordt vastgesteld met de voorgestelde wijzigingen, met dien verstande dat:

- de tekst: "NB. Volgens mij zou geen nader informatie...punt 7" (pagina 10, midden) wordt geschrapt.
- de drie vraagtekens (pagina 12, bovenaan) worden verwijderd.
- de heer Koffeman in de gelegenheid wordt gesteld het door hem aangekondigde voorstel voor tekstaanpassing aan te leveren. De voorzitter vraagt hem dat deze week nog te doen en vraagt de andere vergaderdeelnemers binnen één dag op dit voorstel te reageren, opdat het tekstvoorstel in de volgende vergadering kan worden vastgesteld.

Naar aanleiding van het verslag deelt de voorzitter mee dat het hoofd van de afdeling Financiën van de gemeente Zuidplas hem heeft bericht dat bij die gemeente in eerste instantie door een extern bureau een bepaalde benodigde formatieomvang is berekend, waarvan naderhand door het management is vastgesteld dat deze in de praktijk kleiner kon worden ingevuld. Er was daarbij geen sprake van een bezuinigingsopdracht. De begroting van de gemeente Zuidplas is op basis van deze aangepaste omvang opgesteld.

3. Verslag 12 augustus 2010 (concept)

Tekst:

Blz. 3, 10 ^e alinea:	De heer Van Leeuwen stelt voor om de tekst "Dat is een goede reden om niet te snel met de concrete voorbereiding op de harmonisatie te beginnen." te wijzigen in: "Dat kan een reden zijn niet te snel met de concrete voorbereiding op de harmonisatie te beginnen."
Blz. 4, midden:	De heer Moïze de Chateleux merkt op dat "... mevrouw Boerboom" moet zijn: "... de heer Boerboom".
Blz. 5, bovenaan:	De heer Van Willigen heeft meegedeeld in zijn berekening van het vast bestanddeel AU uit te gaan van "... 5 [wethouders] in de eerste periode van 4 jaar en daarna van 4 wethouders."
Blz. 7, laatste zin eerste alinea:	De heer Van Willigen stelt voor de zin "In eerdere cases heeft de provincie het Rijk kunnen bewegen de vergoeding voor frictiekosten eerder ter beschikking te stellen." Te schrappen. Daarmee wordt ingestemd.

4. Bespreking Conceptrapportage

De huidige opzet, dat per partij alle onderwerpen achtereenvolgens worden behandeld, bevordert volgens de voorzitter de toegankelijkheid en leesbaarheid van het rapport niet. Hij geeft de voorkeur aan een onderverdeling in onderwerpen, waarbij per onderwerp, na een korte neutrale inleiding, de meningen van de provincie, gemeenten en desgewenst ook BZK worden weergegeven, waarna het onderwerp wordt afgesloten met een conclusie, per partij, of gezamenlijk.

Hij stelt voor, zoals nu in hoofdstuk 5 is gedaan, het rapport af te sluiten met een opsomming van conclusies en cijferstaten.

Op voorstel van de heer Bik wordt besloten om, overal waar in de tekst sprake is van 'ons' en 'wij', die woorden te vervangen door een tekst waaruit blijkt of het een mening betreft van de gemeenten, van de provincie, van BZK, of van partijen gezamenlijk.

De heer Eland verzoekt om bij verwijzingen naar andere rapporten de exacte naam daarvan op te nemen en, wanneer daaruit wordt geciteerd, ook de pagina waarop dat citaat is terug te vinden.

De heer Koffeman vraagt of het mogelijk is een minderheidsstandpunt van een gemeente weer te geven.

De voorzitter bevestigt dat. Hij raadt de gemeenten wel aan zoveel mogelijk een gezamenlijk standpunt in te nemen.

De heer Eijsackers brengt onder de aandacht dat namens de gemeenten een Inleiding is opgesteld, waarin een aantal zorgen naar voren wordt gebracht. Daar is geen plaats voor in de opzet die de voorzitter nu voorstelt.

De voorzitter stelt voor een hoofdstuk Algemeen aan het rapport toe te voegen, waarin deze tekst van de gemeenten kan worden opgenomen – en desgewenst ook teksten van provincie en BZK.

De aanwezigen besluiten de opzet van de rapportage conform de voorstellen van de voorzitter te wijzigen.

Er is sprake van tijdsdruk om het rapport af te ronden. De aanwezigen spreken het volgende af:

- tekstvoorstellen worden vandaag bij de voorzitter ingediend.
- de scribenten komen op 19 augustus bij elkaar om het concept te bewerken.
- uiterlijk dinsdagmiddag 24 augustus gaat het aangepaste concept uit, zodat partijen tijd hebben om er vanaf dat moment tot aan de vergadering op 26 augustus kennis van te nemen en het naar behoefte intern voor te leggen.
- de vergadering van 26 augustus wordt verplaatst van 10.00 uur naar 13.00 uur, in Bergambacht.

De heer Bik deelt mee dat hij wegens andere verplichtingen alleen het eerste deel van de bespreking op 26 augustus kan bijwonen; de heer Van Willigen zal om die reden waarschijnlijk het begin van de vergadering missen.

Men gaat over tot behandeling van het conceptrapport, per onderwerp, waarbij de inbreng van provincie en gemeenten tegelijkertijd aan de orde wordt gesteld.

Inleiding

Pag. 1, 1^e alinea: van de nieuw te vormen gemeente.

De heer Bik stelt voor op pagina 1, in de 3^e alinea, na de 1^e zin, in te voegen: "Dit heeft te maken met de beschikbare en te verkrijgen gegevens, de korte doorlooptijd en de eigen verantwoordelijkheid voor de cijfers van betrokkenen." Ook stelt hij voor om als laatste zin aan die alinea toe te voegen: "Gemeenten kunnen hun voordeel doen met de verstrekte inzichten."

Alleen het eerste voorstel wordt overgenomen.

De heer Bik wijst erop dat de betiteling 'herindelingsscan' (onder Aanleiding, 4^e regel) onjuist is en stelt daarom de volgende wijziging voor: "Dit zogeheten Financieel onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard..." Als conclusie, in plaats van de huidige laatste zin, van die alinea stelt hij voor: "De conclusie van dit onderzoek is dat ook voor de variant K5 geen financiële belemmeringen bestaan. Wel geldt een aantal financiële aandachtspunten."

De heer Van Eijsden suggereert om de passage over hoe de bijeenkomsten zijn verlopen (pagina 1, 2^e alinea: "... na een wat stroef begin in een prettige sfeer en constructief ...") niet op te nemen.

Na een korte gedachtewisseling besluit men de tekst niet te wijzigen. Die strookt met de gang van zaken en de bestuurders zijn daarvan op de hoogte.

Opdracht van de werkgroep

Pag. 2: de kop "De te onderzoeken knelpunten" wordt gewijzigd in: "De te onderzoeken zorgpunten".

De heer Bik leest in de opdrachtformulering dat "... een werkgroep met financieel deskundigen [wordt] ingesteld die de berekeningen die de gemeenten [...] hebben aangedragen op juistheid zal beoordelen."

Spreker heeft echter in de eerste vergadering gemeld dat BZK kennis en expertise ter beschikking stelt; niet dat BZK cijfers van de zienswijze of het BMC-rapport op juistheid beoordeelt. BZK heeft daarnaast een variantenonderzoek uitgevoerd en staat achter de uitkomsten daarvan. Deze operationalisering is conform de afspraken die in de eerste vergadering van de werkgroep zijn gemaakt.

Zijns inziens had de opdrachtformulering duidelijker in de uitnodiging aan BZK moeten worden verwoord; dan had BZK zich daar hoogstwaarschijnlijk niet aan gecommitteerd. Met uitzondering van de AU en de frictiekostenvergoeding vallen alle onderwerpen onder de verantwoordelijkheid van provincie en gemeente.

Spreker legt het volgende tekstvoorstel voor, te plaatsen als 2^e alinea onder het kopje Uitwerking opdracht:

Voor de uitwerking van de opdracht is de opdracht als volgt geoperationaliseerd: De verschillen tussen de financiële paragraaf van het herindelingontwerp, het BMC-rapport, de zienswijze van de gemeenten alsmede het financieel onderzoek naar de herindelingsvarianten inventariseren, bespreken en trachten daarover overeenstemming te bereiken. De werkgroep heeft zich uitsluitend beperkt tot de punten zoals opgenomen in het BMC-rapport en zienswijze. Dit betekent dat een specifieke focus is gedaan op alleen de aangehaalde zorgpunten. Er heeft geen integrale afweging van plussen en minnen plaatsgevonden van financiële aspecten bij een herindeling. Tevens wordt, wellicht ten overvloede, aangegeven dat alleen een financiële kijk op de voornaamste zorgpunten is gegeven. Afgesproken is geen andere of nieuwe onderwerpen te agenderen. De herformulering was noodzakelijk om recht te kunnen doen aan het noodzakelijke uitgangspunt van agree to disagree.

BZK heeft aangegeven alleen als facilitator uit hoofde van medewerking aan het variantenonderzoek aan de werkgroep deel te nemen. BZK is niet uit hoofde van artikel 12 Fw aanwezig en laat het beoordelen van de financiële vraagstukken behoudens de hierna genoemde een verantwoordelijkheid van de provincie en gemeenten. BZK neemt geen waardeoordeel in over de door de provincie en gemeenten voorgelegde cijfers op de financiële vraagstukken behoudens de

hiernagenoemde. Wel geeft BZK een oordeel over standpunten aangaande het Gemeentefonds. Het betreft in concreto de vaste bijdrage uit het Gemeentefonds alsmede de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling. Verder biedt BZK alleen haar kennis en expertise aan.

Van de zijde van de provincie wordt erop gewezen dat de opdracht door de heer Van Straalen in de loop van de besprekingen nog eens is herbevestigd en rondgezonden.

De voorzitter verzoekt de scribenten om het tekstvoorstel in het concept in te passen.

De heer Koffeman vraagt of aan BZK meer is gevraagd dan het ter beschikking stellen van expertise.

De heer Bik is van mening dat, als deze vraag aan de orde zou zijn, die in de eerste vergadering had moeten worden gesteld. Er zijn twee onderwerpen waar BZK een eigen standpunt over wil innemen, de AU en de frictiekosten.

De voorzitter heeft BZK uitgenodigd als deelnemer aan de besprekingen. De status van BZK in de werkgroep is enerzijds het leveren van expertise bij een aantal ter sprake komende onderwerpen en anderzijds medeauteur van het rapport van de werkgroep.

De mening van BZK over de twee genoemde onderwerpen is genoteerd. Als de heer Bik een mening van BZK in het rapport wil laten opnemen rekent spreker op diens inbreng.

Hij suggereert om de door BZK voorgelegde tekst op te splitsen in twee onderdelen: een onderdeel dat betrekking heeft op de uitwerking van de opdracht (op te nemen in het hoofdstuk Opdracht van de werkgroep, onder Uitwerking opdracht) en een ander onderdeel over BZK (op te nemen in het hoofdstuk Algemeen).

De heer Bik kan zich hierin vinden. Hij is voorts voornemens op de onderwerpen AU en frictiekostenvergoeding tekstvoorstellen in te dienen.

Salarissen

De heer Eland betwijfelt of de gang van zaken bij de Zuidplas goed vergelijkingsmateriaal biedt voor de Krimpenerwaard. Er is niet onderzocht of de uitgangssituatie daar overeenstemt met die van de Krimpenerwaard en dus is de verwachting dat processen parallel zullen verlopen niet gerechtvaardigd.

De voorzitter merkt op dat deze discussie eerder is gevoerd.

De heer Eijsackers steunt deze opmerking.

De voorzitter zegt dat deze discussie eerder is gevoerd. In de zienswijze van de vijf gemeenten is de Zuidplas als ijkpunt voor de berekening genomen.

De heer Van Willigen acht het voor de hand liggend dat de provincie in haar reactie op die zienswijze op de casus Zuidplas is ingegaan.

De heer Eland is van mening dat geen uitspraken zijn te doen over de juistheid van een salarisstijging van 1,1% of van 5%. Het maken van een inschatting van het aantal fte's op basis van een vergelijking met de Zuidplas is volgens hem nog twijfelachtiger, omdat de teruggang in formatie die bij de Zuidplas mogelijk bleek, in de Krimpenerwaard door de efficiënte en intensieve samenwerking nu al is ingevuld.

De heer Van Eijsden vult aan dat verschillende grootheden met elkaar worden vergeleken. Bij de uitkomst van een stijging met 10% gaat het om een vergelijking tussen de situatie voor en na de fusie, bij de uitkomst van een stijging van 1,1% gaat het om een vergelijking tussen de som van de vijf gemeenten samen ten opzichte van het gemiddelde van een gemeente met meer dan 50.000 inwoners.

De heer Moïze de Chateleux herinnert eraan dat daarom is afgesproken om de gegevens voor en na de fusie van een aantal andere gemeenten op te vragen. Dat is gedaan – snel en daarom niet in detail – en het beeld dat eerder is ontstaan wordt door die uitkomsten min of meer bevestigd.

De heer Van Willigen herinnert aan de discussie in de eerste vergadering, waarin is vastgesteld dat de standpunten over dit onderwerp uiteen lagen en de afspraak is gemaakt om beide te benoemen. Dat is ook informatief voor bestuurders.

De heer Moïze de Chateleux wijst erop dat het in beide gevallen aannames betreft.

De heer Bik stelt voor om in het variantenonderzoek ook nog de gegevens over 2008 te betrekken. De uitkomst van het variantenonderzoek met betrekking tot salarissen is overigens meer dan een aanname. Als onderdeel van dat onderzoek uit 2008 zijn standaarddeviaties berekend en gepresenteerd en is op alle feitelijke gegevens gebaseerd.

De voorzitter verzoekt de heer Bik om namens BZK een tekstvoorstel aan te leveren waarin ook de gegevens over 2008 zijn betrokken.

De heer Van Eijsden stelt voor om in de tekst te verduidelijken dat de provincie de loonsom van de vijf gemeenten vergelijkt met die van het gemiddelde van een gemeente in de groep waartoe de nieuwe gemeente behoort en dat in de BMC en in de zienswijze over een stijgingspercentage voor en na de fusie wordt gesproken.

De voorzitter stelt dat dit in de neutrale Inleiding kan worden opgenomen: gemeenten en provincie zijn het eens dat na een herindeling een stijging van de loonsom op kan treden, maar bij de uitwerking van wat die in zal houden verschillen de meningen.

De heer Van Leeuwen heeft erop gewezen dat de werkelijke gemiddelde bezetting voor en na de fusie cruciaal is. Hij ziet hierover niets terug in de conceptrapportage. In het variantenonderzoek van BZK wordt dit gegeven gelukkig wel betrokken.

Men stelt vast dat 'de Zuidplas' voortdurend een rol in de vergelijkingen is blijven spelen, ook omdat is afgesproken dat de zienswijze en niet het BMC-rapport de basis voor het onderzoek vormt.

Op pagina 3, in laatste vier zinnen van de 3° alinea, worden cijfers gepresenteerd die meerdere vragen oproepen.

De heer Valk vraagt een toelichting op de zin: "Na correctie resulteert een toename van de loonsom met € 0,2 miljoen." Eerder in de tekst is sprake van € 2,8 miljoen, waar vervolgens € 2 miljoen van af wordt getrokken en "na correctie" blijft er € 0,2 miljoen over. Wat houdt die correctie in?

De voorzitter licht toe dat in de nieuwe begroting nieuwe taken waren opgenomen, die leidden tot een uitbreiding van de formatie. De correctie is toegepast om de oude en de nieuwe formatie te kunnen vergelijken.

De heer Moïze de Chateleux vult aan dat de gemeente deze informatie deze week aanvullend heeft verstrekt.

De heer Eland leest in hetzelfde tekstblok dat 22 fte overeen zou komen met € 2 miljoen.

De voorzitter licht toe dat het verschil van € 2 miljoen voor € 1,7 miljoen bestaat uit het verschil in de fte's, waarvan ongeveer € 0,5 miljoen voor het uitvoeren van nieuwe taken, € 200.000,= voor bevorderingen als gevolg van de fusie en ABP-premie. Alles samen genomen resulteert dat in een correctie van € 0,2 miljoen.

Hij stelt voor de op dit punt van Zuidplas ontvangen cijfers in de bijlage op te nemen.

Men constateert dat dit stuk tekst opnieuw moet worden geredigeerd. De scribenten nemen dit op zich.

De heer Koffeman neemt waar dat het opnemen van fte-berekeningen (pagina 8) opnieuw tot verschillen in uitkomsten leidt. Hij suggereert om alleen de conclusie op te nemen dat een stijging op kan treden en het cijfermateriaal niet in de tekst maar in de bijlagen op te nemen.

De heer Eland kan zich niet in deze suggestie vinden. Hij wil in de tekst benoemd zien dat de K5-gemeenten al een efficiëncyslag hebben gemaakt en dat besparingen zoals die door Zuidplas tijdens het fusieproces zijn gerealiseerd niet mogelijk zijn. Dat betekent dat andere keuzes moeten worden gemaakt.

De heer Van Willigen sluit zich hierbij aan. Het gaat hier om macrocijfers en het is van belang die weer te geven. Hij wijst erop dat door bestuurders in de uitvoering, aan de hand van een nieuw te formuleren visie op de nieuwe gemeente, keuzes kunnen worden gemaakt die afwijken van deze opstelling. Als zij kiezen voor een bestuurskrachtige gemeente – wat ook de voorkeur van de provincie heeft – zal de formatie in omvang stijgen. Dat is al het geval als wordt uitgegaan van een lichte stijging van het aantal inwoners.

De heer Koffeman wijst erop dat het opnemen van twee fte-berekeningen met sterk uiteenlopende uitkomsten niet bijdraagt aan het tot stand komen van een algemeen gedragen verhaal.

De heer Van Willigen wil dit cruciale punt in de tekst van de rapportage behouden. De bestuurders moeten zich bewust zijn van dit aspect en zullen in de loop van het proces moeten kiezen hoe ermee om te gaan.

De heer Van Eijsden acht het niet bezwaarlijk om verschillende uitkomsten te benoemen. Dat laat onverlet dat bestuurders eigen keuzes kunnen maken.

De heer Eland stelt voor de uitgangspunten van de twee berekeningswijzen duidelijker te benoemen: dat maakt in de achtergronden van de verschillen in uitkomsten inzichtelijk voor de bestuurders.

De heer Van Eijsden sluit zich hierbij aan. Er is uitgegaan van verschillende grootheden, analyses en methodieken om tot een conclusie te komen en het valt niet te zeggen welke conclusie juist is. Er is niets op tegen om dit aan de bestuurders te laten weten.

De heer Van Willigen is in zijn opstelling uitgegaan van het gemiddelde van de benchmark. Dat is geen optimum: er zijn gemeenten die daarvan behoorlijk afwijken, op grond van keuzes die zij hebben gemaakt. Die vrijheid hebben de bestuurders hier ook.

De aanwezigen besluiten de tekst op dit punt niet te wijzigen.

Huisvesting

De heer Van Willigen is tevreden dat de provincie haar conclusie (pagina 5) afsluit met de tekst: "De bijgestelde berekening van de gemeenten voor deze optie is dan niet onrealistisch."

Hij heeft er eerder op gewezen dat het bij deze herindeling om vijf kleine gemeenten gaat. Geen van hen is in staat een gemeentehuis te bouwen van vijfmaal de huidige omvang.

De heer Eland vraagt wat de provincie, in diezelfde conclusie, bedoelt met "... de mogelijkheid om te kiezen voor aan- of verbouw van een gemeentehuis [is] in beperkte mate aanwezig."

De heer Van Willigen zag als mogelijkheid dat zou worden besloten in Nederlek een grote aanbouw te realiseren. Hij verwacht hiervoor geen steun van het bestuur, maar dat is technisch mogelijk.

De heer Eland deelt mee dat in de raadsvergadering van Nederlek van 29 juni 2010 is besloten om op deze locatie een Kindcentrum te plaatsen. Hij legt de provincie de suggestie voor om "in beperkte mate" te vervangen door "niet".

De heer Koffeman vraagt een toelichting op de tekst (pagina 5, alinea voor de conclusie): "Verondersteld wordt immers dat de beheers- en exploitatiekosten van de oude gebouwen voldoende moeten zijn om een nieuw en efficiënt gebouw te kunnen exploiteren." Hoe zijn 'de oude gebouwen' opgenomen in de verdeelmaatstaven?

De heer Eijsackers deelt mee dat een vergelijking is gemaakt met Lansingerland. Het verschil is dat het daar een gemeente met een omvangrijke groeiambitie betreft en daarom de verwachting gerechtvaardigd is dat de kosten voor de K5-gemeenten lager uitvallen. Lansingerland kon vanwege de recessie goedkoop aanbesteden en heeft daarmee een extra voordeel gerealiseerd.

De heer Van Eijsden ziet dat deze alinea begint met een verwijzing naar het rapport van de RFV van 2003. Wat is het verband met de K5-gemeenten?

De heer Eijsackers licht toe dat als algemeen uitgangspunt is genomen dat gemeenten met de lasten die zij hebben een nieuw gemeentehuis zouden moeten kunnen bouwen.

De heer Van Eijsden ziet dan graag in de tekst benoemd dat dit een algemeen uitgangspunt is. Zijns inziens is de door de werkgroep te beantwoorden vraag of de uit deze systematiek voortvloeiende opdracht voor de K5-gemeenten haalbaar is.

De heer Moïze de Chateleux deelt mee dat de scribenten deze alinea zullen aanpassen.

De heer Eland vraagt wat wordt bedoeld met "...netto opbrengst voormalige gemeentehuizen..." (pagina 10, bovenaan), in relatie tot de zin daarachter: "Met onze boekwaarden benaderen wij dit bedrag." Gaat het om het verschil tussen netto opbrengst en de boekwaarde? De tekst is in zijn ogen onduidelijk.

De heer Van Willigen zal deze tekst kritisch nazien.

De heer Eland ziet dat wordt uitgegaan van een afschrijvingstermijn van 50 jaar. Dit is volgens hem niet gebruikelijk.

De heer Van Willigen gaat dit na.

Hij licht desgevraagd toe dat bij alle gemeenten de boekwaarden zijn opgevraagd en op basis daarvan een annuïteitenberekening is opgesteld.

Vervallen vaste bijdrage Algemene uitkering

De heer Koffeman acht de conclusie van de provincie erg stellig: "De wegvallende vaste bedragen worden volledig gecompenseerd door de daarmee corresponderende wegvallende lasten." (pagina 6)

De heer Moize de Chateleux deelt mee dat dit op termijn de uitkomst was bij de gemeente Zuidplas.

De voorzitter vult aan dat het hoofd Financiën van Zuidplas hem heeft laten weten dat de in de zienswijze genoemde 70% juist is als 1 januari als peildatum wordt aangehouden. Volgens de regels van BZK mogen wachtgeldkosten van bestuurders in de periode na de fusie voor 50% aan de frictiekosten en voor 50% aan de exploitatie mogen worden toegerekend.

De heer Bik wijst erop dat in het variantenonderzoek een referentie- en geen normeringskader wordt gegeven. Op zijn voorstel wordt de volgende zin verwijderd (pagina 5, 5° alinea): "Uit een door het ministerie van BZK ... vermindering van lasten." Deze zin heeft geen betrekking op de AU maar op de opbouw van het vaste bedrag dat was opgenomen in de Tijdelijke maatstaf herindeling.

Er lijkt sprake te zijn van een misverstand. De vraag van de gemeenten, in reactie waarop door BZK een cijferstaat is aangeleverd, kwam voort uit de behoefte om te weten waar het vaste bedrag uit is opgebouwd, opdat men in de begroting kon gaan zoeken naar de daarmee corresponderende posten.

De heer Bik licht toe dat er bij de Tijdelijke maatstaf herindeling is gekeken naar het totaal van de kosten op verschillende clusters; daarom is geen nadere onderverdeling op posten aan te geven. Er is een vast bedrag vastgesteld voor een herindeling, voor zowel grote als kleine gemeenten.

De voorzitter stelt vast dat is gevraagd om een staatje waarin een uitsplitsing van het vaste bedrag van het Gemeentefonds werd gegeven en dat ervan is uitgegaan dat de geleverde staat diende ter onderbouwing van het vaste bedrag. Dat is kennelijk onjuist en de op grond van deze veronderstelling gevoerde discussie en gelegde verbanden hebben daarom geen basis.

De heer Eijsackers attendeert de aanwezigen erop dat de opbouw van het bedrag mogelijk bij Pauw is na te gaan.

De heer Van Willigen heeft in zijn presentatie het door de gemeenten berekende verschil PM opgenomen. Hij stelt voor deze opstelling te handhaven.

De voorzitter deelt de keus niet om aan het bestuur verbonden kosten van ambtelijke formatie los te zien van die van burgemeester, wethouders en raadsleden. Dat dubbeltellingen moeten worden vermeden onderschrijft hij, maar bij de vaststelling van het vaste bedrag is uitgegaan van

een brede benadering en daar vallen ook de kosten onder van aan het bestuur hangende organen.

De vertegenwoordigers van de gemeenten lichten hun keus toe. Zowel de visie van de provincie als die van de gemeenten is in het rapport verwoord.

De heer Bik stelt voor om aan de conclusie van de provincie toe te voegen: "Het vervallen van het vaste bedrag kan daarom niet als lasten worden beschouwd."

De heer Van Eijsden is van mening dat onvoldoende duidelijk is dat het hier om een uitgangspunt in de systematiek gaat en niet om een voor de K5-gemeenten vastgestelde realiteit. De huidige tekst wekt ten onrechte de suggestie dat een kostencomputatie is uitgevoerd.

De heer Bik refereert aan een eerder gevoerde discussie, waarin is vastgesteld dat de problematiek van gemeenten niet voortkomt uit de AU maar uit de tijdelijke extra kosten en de overgangssituatie.

De heer Moïze de Chateleux is van mening dat de tekstsuggestie van de heer Bik geen toegevoegde waarde heeft.

De heer Van Eijsden vraagt om in de tekst op te nemen dat het om een uitgangspunt in de systematiek gaat.

De voorzitter merkt op dat het een ervaringsfeit van veel gemeenten is dat dit uitgangspunt op den duur correct is. Het is zijns inziens mogelijk een onderbouwing van de € 1,4 miljoen te verzorgen.

De heer Van Eijsden wijst erop dat provincie en BZK de kwestie vanuit de werking van het Gemeentefonds benaderen. De gemeenten komen uit op een realisatie van € 0,7 miljoen en een PM-post.

De voorzitter herinnert eraan dat zojuist door de vertegenwoordiger van BZK is gemeld dat de aangeleverde staat geen betrekking heeft op de AU. De op dat misverstand gebaseerde gevolgtrekkingen zijn daarom ook niet houdbaar.

Verder heeft hij deze vergadering laten weten de enge benadering van de gemeenten voor wat betreft de wegvallende kosten niet te delen: de Rekenkamer, de griffie, de gemeentesecretaris en secretariële ondersteuning van het bestuur vallen daar ook onder, want daar is bij de verhoging van het vaste bedrag rekening mee gehouden.

De heer Van Eijsden wijst erop dat is vastgesteld dat de grondslag voor de tekst ligt in een uitgangspunt in de systematiek. In aansluiting daarop heeft hij gevraagd om dat aan de lezer duidelijk te maken.

De heer Bik zal op korte termijn nagaan of het variantenonderzoek houvast biedt om terzake uitspraken te doen voor de K5-gemeenten. Zo ja, dan ligt er straks zowel een uitgangspunt als een berekening.

Voorfinanciering frictiekosten

De voorzitter is van mening dat provincie en gemeenten hierover overeenstemming hebben bereikt. De provincie is bereid om met de gemeenten aan BZK de vraag voor te leggen of het uitbetalingstempo kan worden gewijzigd.

De heer Bik vraagt de volgende conclusie van BZK op te nemen: "Ten aanzien van de frictiekostenvergoeding is BZK van oordeel dat op basis van eerdere besluiten op soortgelijke verzoeken er op basis van het huidige beleid geen mogelijkheden zijn tot voorfinanciering. De gronden voor afwijzingen hebben eerder gelegen in de noodzakelijke parlementaire afronding van het betreffende wetsvoorstel tot herindeling, alsmede de eventueel nog benodigde besluitvorming tot herindeling van de gemeenten zelf. Ambtelijk BZK ziet derhalve geen slaagkans bij een verzoek tot voorfinanciering op korte termijn.

BZK geeft ten aanzien van het aangegeven renteverlies aan dat in de berekening geen rekening is gehouden met de werkelijke mate van spreiding van de frictiekosten (lasten, zoals wachtgelden, zijn over de jaren gespreid.)

De heer Van Willigen heeft een staat opgesteld over de spreiding van de wachtgelden in tijd. Deze zal aan de rapportage worden toegevoegd.

De heer Koffeman vraagt of het noodzakelijk is deze conclusie in dit rapport neer te leggen, nu in het bestuurlijke overleg al is besloten dat gemeenten en provincie dit verzoek gaan doen.

De voorzitter heeft de nuance gehoord dat *ambtelijk* BZK geen slaagkans ziet.

De heer Moïze de Chateleux wijst erop dat de conclusie van de provincie zo is geformuleerd dat de inspanningen zowel kunnen worden gericht op betaalbaarstelling vóór de datum van herindeling – hoewel de slaagkans daarvan in de ogen van ambtelijk BZK klein is – als op een aanpassing van de betaalbaarstelling na de datum van herindeling, zodanig dat de nieuwe gemeente zo min mogelijk renteverlies lijdt.

De heer Van Willigen brengt onder de aandacht dat tijdens een herindelingsproces normaal gesproken de meeste kosten in het voortraject worden gemaakt, ongeveer vanaf twee jaar voordat de herindeling een feit is.

De heer Bik wijst erop dat de betaling van de wachtgelden op een latere periode betrekking hebben. Ruim voor het einde daarvan heeft de nieuwe gemeente haar eerste termijn van de vergoeding ontvangen.

De vertegenwoordigers van de gemeenten zijn van mening dat dit voordeel niet tegen het eerdere nadeel opweegt.

De heer Moize de Chateleux steunt het standpunt van de heer Van Willigen. Vroeger startten gemeenten veelal met de vormgeving van de herindeling nadat het officiële besluit daartoe was genomen, tegenwoordig komt het steeds vaker voor dat men daarmee voor die datum van start gaat. De frictiekosten, behalve dan die voor de wachtgelden, worden dan eerder gemaakt. Dat is een argument om een andere maatstaf voor de herindeling te gaan hanteren en een aantal gemeenten heeft daar dan ook, tot dusver tevergeefs, voor gepleit.

In dit geval gaat het niet om een vrijwillige herindeling, maar mochten de betrokken gemeenten besluiten om de voorbereiding actief ter hand te nemen nadat de provincie haar besluit heeft genomen, worden zij met hetzelfde nadeel geconfronteerd.

De heer Van Eijsden merkt op dat het feit dat het niet om een vrijwillige herindeling gaat en de hogere overheden juist het belang van de herindeling aangegeven hebben, dat juist een argument kan zijn om de gemeenten de kosten voorafgaand aan de feitelijke herindeling niet alleen te laten dragen.

Tevens merkt spreker op dat als voorfinanciering niet mogelijk blijkt te zijn er ook voor gekozen kan worden om te bezien of het volledige bedrag aan frictiekostenvergoeding bij de eerste gelegenheid, de datum van de herindeling uit te betalen.

De heer Bik brengt tegen de laatste suggestie in dat het anderzijds redelijk is de last voor het Gemeentefonds te spreiden. Dat laat onverlet dat het uitbetalingsritme is gestoeld op de werkelijke cijfers. Hij heeft het signaal dat de gemeenten op tafel leggen goed begrepen en aan zijn collega's doorgegeven.

De heer Van Willigen brengt onder de aandacht dat zijn gemeente voor de uitvoering van het protocol op dit moment al formatie heeft vrijgemaakt.

De voorzitter onderschrijft dat het de tendens is dat de gemeenten eerder kosten maken en geeft daarvan een aantal praktijkvoorbeelden.

Hij stelt vast dat de tekst over de overige onderwerpen, hoofdstukken en de bijlagen geen opmerkingen oproepen.

De heer Bik vraagt om de conclusie van BZK over de frictiekosten ook in Hoofdstuk 5, Conclusies, op te nemen. Omdat dat de enige opmerking van BZK is, kan die conclusie wat hem betreft in een voetnoot worden gepresenteerd.

De definitief vastgestelde verslagen van de werkgroep zullen als bijlage bij het rapport worden gevoegd.

5. Open Einden

De voorzitter stelt vast dat er geen andere onderwerpen zijn die de deelnemers van de werkgroep alsnog aan de orde willen stellen.

6. Rondvraag

De heer Valk mist in het rapport een opmerking over het feit dat de provincie heeft aangeboden de kosten van een kwartiermaker te dragen.

De heer Eijsackers wijst erop dat het aanbod is gedaan, maar dat de gemeenten nog niet hebben uitgesproken daar gebruik van te willen maken. Men achtte het daarvoor nog te vroeg.

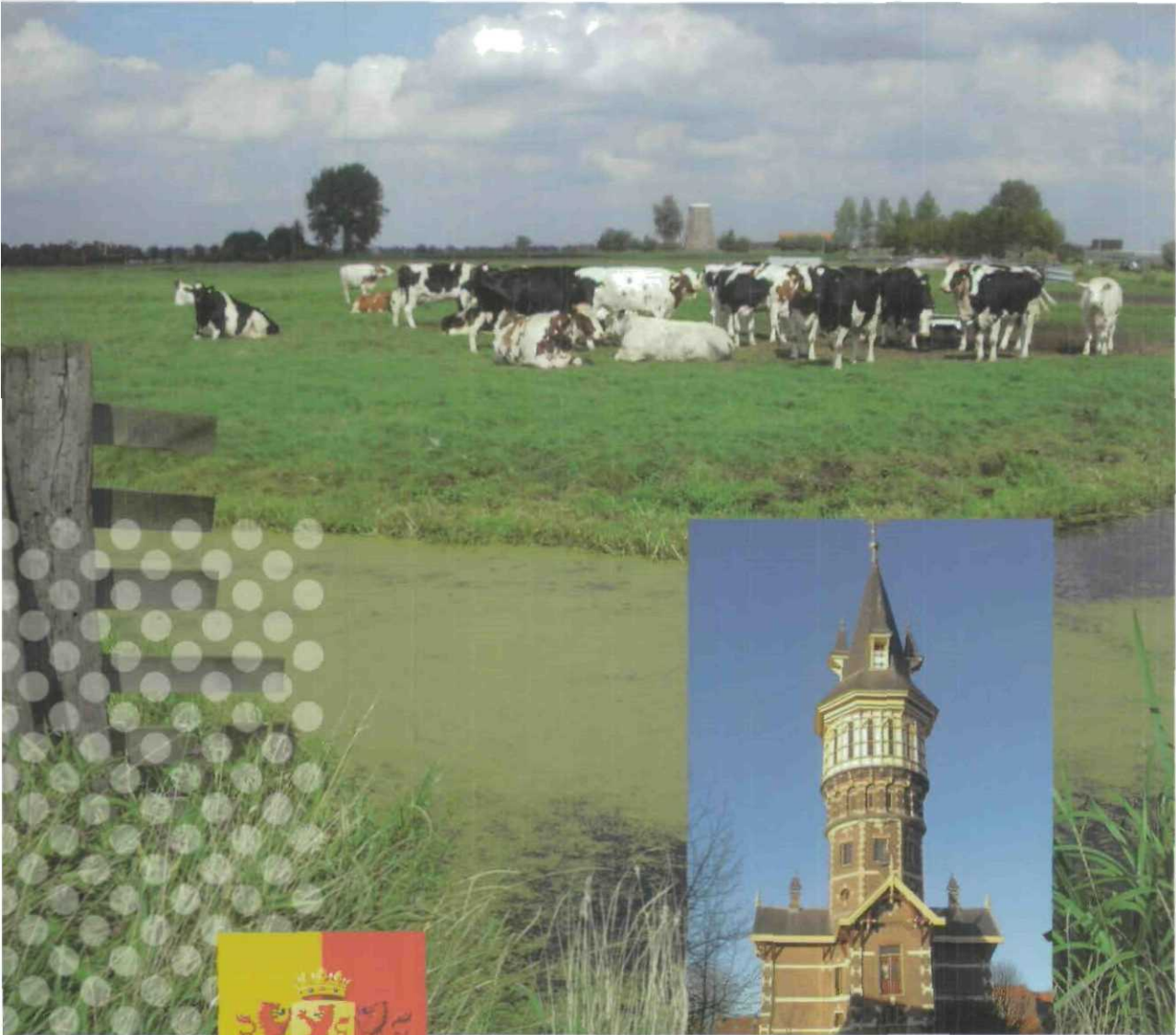
De voorzitter bedankt de aanwezigen voor de constructieve bijeenkomst en sluit de vergadering.

Volgende vergadering: 26 augustus, 13.00 uur, locatie Bergambacht

160699

Herindelingsontwerp Krimpenerwaard

provincie **HOLLAND**
ZUID

Herindelingsontwerp

Krimpenerwaard

Inhoudsopgave	Pagina
1. Inleiding	4
2. Karakteristiek en opgaven van het gebied	5
2.1 Karakteristiek van de Krimpenerwaard	5
2.2 De gemeenten in de Krimpenerwaard	5
2.3 Samenwerking in de Krimpenerwaard	8
2.4 Regionale opgaven in de Krimpenerwaard	9
2.5 Samenvatting	11
3. Voorgeschiedenis bestuurlijke ontwikkelingen in de Krimpenerwaard	12
3.1 Voorgaande ontwikkelingen	12
3.2 De evaluatie van de K5-samenwerking: de aanbevelingen	13
3.3 Quick scan huidige stand van zaken bestuurskracht van de 6 gemeenten	13
3.4 Standpunten van de gemeenteraden over bestuurskracht en samenwerking	15
3.5 Samenvatting	16
4. De arhi-procedure en de standpunten van de gemeenten en andere belanghebbenden	17
4.1 Aanleiding en start van de arhi-procedure	17
4.2 Standpunten van de gemeenten in het open arhi-overleg	19
4.3 Standpunten van andere belanghebbenden	26
4.4 Samenvatting	27
5. Op weg naar een standpuntbepaling	28
5.1 Beleidskader herindeling van het Rijk	28
5.2 Provinciaal beleidskader	29
5.3 Overwegingen bij versterking niet-vrijblijvende samenwerking	29
5.4 Samenvatting	31
6. Het voorstel	32
6.1 De varianten	32
6.1.1 De K6-variant	32
6.1.2 De K4-variant	33
6.1.3 De K2-variant	33
6.1.4 Handhaven zelfstandigheid Krimpen aan den IJssel en Nederlek	34
6.2 Conclusie ten aanzien van de varianten	35
6.3 Ons voorstel toegelicht	35
6.4 Samenvatting	41

7.	Financiële gevolgen	42
7.1	Inleiding	42
7.2	Gemeentefinanciën	42
7.3	BMC-rapport 'Bestuurlijke inrichting Krimpenerwaard'	46
7.4	PWC-rapport 'Onderzoek naar de bestuurlijke toekomst van de gemeenten Krimpen aan den IJssel en Nederlek'	48
7.5	Financieel Toezicht	48
7.6	Samenvatting	48
8.	De verdere procedure: inwerkingtreding, verkiezingen en personele aspecten	50
8.1	Vervolg van de procedure	50
8.2	Communicatie	51
8.3	Verkiezingen	51
8.4	Personele aspecten	51
8.5	Samenvatting	52
9.	Samenvattende conclusies leidend tot ons voorstel	53

Bijlagen

1. Kaart met de voorgestelde wijziging van de gemeentegrenzen in de Krimpenerwaard
2. Overzicht van de gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeenten in de Krimpenerwaard deelnemen
3. Verslagen van de gehouden arhi-overleggen tussen 15 september 2009 en 15 maart 2010

1. Inleiding

Voor u ligt een voorstel tot wijziging van de gemeentelijke indeling van Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist. Dit voorstel, in de vorm van een herindelingsontwerp Krimpenerwaard, is het resultaat van een discussie over de bestuurlijke toekomst van de gemeenten in dit gebied die eind jaren negentig van de vorige eeuw in gang is gezet. Het herindelingsontwerp is tot stand gekomen op basis van vele onderzoeken in dit gebied, waaronder bestuurskrachtmetingen bij gemeenten, rapporten over intergemeentelijke samenwerking en bestuurlijke ontwikkelingen en standpunten van de individuele gemeenten en anderen voor en tijdens de open arhi-overleggen.

Het verschijnen van het rapport van de commissie Leemhuis - 'Een blauwe parel in zilver gezet, op weg naar één gemeente in de Krimpenerwaard' - van mei 2009 heeft de discussie over de bestuurlijke toekomst van de gemeenten in dit gebied een forse impuls gegeven, mede vanwege de positie die Krimpen aan den IJssel in het rapport kreeg. Het eindbeeld van de commissie, één gemeente die is samengesteld uit de huidige zes gemeenten in de Krimpenerwaard, heeft voor veel commotie in het gebied gezorgd.

Wij hadden de commissie ingesteld om antwoord te kunnen geven op de vraag hoe te komen tot een gemeente Krimpenerwaard bestaande uit de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist. Wij gaven de commissie mee dat van die variant kan worden afgeweken indien de commissie constateert dat er voldoende draagvlak bestaat voor een andere variant en die variant leidt tot een consistent regionaal eindbeeld.

Tussen 15 september 2009 en 15 maart 2010 hebben wij het open overleg als bedoeld in artikel 8, lid 1, van de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi) gevoerd met de betrokken gemeenten en andere belanghebbenden. In het open arhi-overleg hebben wij de zes gemeenten in de gelegenheid gesteld om varianten voor de bestuurlijke toekomst aan te dragen en toe te lichten. Daar hebben de gemeenten gebruik van gemaakt, onder meer door het laten uitvoeren van verschillende onderzoeken naar herindelingsvarianten in de Krimpenerwaard.

Uit het gevoerde open arhi-overleg is ons duidelijk geworden dat er bij de zes gemeenten geen bestuurlijk draagvlak bestaat voor samenvoeging tot één gemeente Krimpenerwaard. De opvattingen van de gemeenten over andere herindelingsvarianten in de Krimpenerwaard laten een verdeeld beeld zien. In dit herindelingsontwerp zullen wij nader ingaan op die varianten en daarover een oordeel geven.

In hoofdstuk 2 geven wij een beschrijving van de huidige situatie in de Krimpenerwaard, onderverdeeld naar karakteristieken van het gebied, de gemeenten, de samenwerking en de regionale opgaven in het gebied. In het volgende hoofdstuk schetsen wij de voorgeschiedenis van de bestuurlijke ontwikkelingen in de Krimpenerwaard. De standpunten van de gemeenten over de uitkomsten van bestuurskrachtmetingen en evaluatie van de samenwerking komen daar aan de orde. In hoofdstuk 4 gaan wij in op de arhi-procedure en de standpunten van betrokkenen in de 24 overleggen die wij hebben gevoerd. Vervolgens zetten wij de beleidskaders van het Rijk en de provincie uiteen en geven wij enkele overwegingen bij het versterken van niet-vrijblijvende samenwerking. In het 6^e hoofdstuk volgt op basis van de standpunten in het open arhi-overleg ons voorstel tot herindeling van de vijf gemeenten in de Krimpenerwaard. De financiële gevolgen van ons herindelingsvoorstel staan in hoofdstuk 7. In hoofdstuk 8 presenteren wij de verdere procedure en het slothoofdstuk geeft de samenvattende conclusies leidend tot ons voorstel.

2. Karakteristiek en opgaven van het gebied

2.1 Karakteristiek van de Krimpenerwaard

De Krimpenerwaard is door de provincie aangemerkt als een 'Topgebied Cultureel Erfgoed Zuid-Holland', waar cultuurhistorische waarden in bijzondere mate en in onderlinge samenhang voorkomen. In het regioprofiel cultuurhistorie Zuid-Holland hebben wij een gebiedstypering van de Krimpenerwaard opgenomen. Hieronder hebben wij die typering voor een deel overgenomen.

De Krimpenerwaard is een uitgestrekt veenweidegebied, gelegen tussen de Hollandsche IJssel, de Nieuwe Maas, de Lek en het veenriviertje de Vlist. Ten oosten van de Vlist behoort ook een klein deel, gelegen in de Lopikerwaard, tot de gemeente Vlist. Aan de randen van de waard langs de Hollandsche IJssel, de Nieuwe Maas en de Lek domineren de zware rivierdijken, waaraan de meeste bebouwing ligt: een vrijwel ononderbroken bewoningslint, op een aantal plaatsen verdicht tot dorpen en enkele kleine steden. Buitendijks is industriële bebouwing aanwezig. Het open vlakke veenweidegebied achter de rivierdijken kenmerkt zich door een gaaf verkavelingspatroon van middeleeuwse ontginningen, met karakteristieke langgerekte percelen en poldersloten, polderkades, weteringen, veenstromen (Loet en Vlist) en langgerekte bebouwingslinten (Achterbroek en Berkenwoude). De historische landschapsstructuren van de Krimpenerwaard zijn niet uniek in Nederland, maar de omvang van het gebied en vooral de gaafheid ervan zijn dat wel.

De herkenbaarheid van de Krimpenerwaard is groot: na 1600 was er nauwelijks sprake van grootschalige ruimtelijke ingrepen. Pas vanaf de jaren zestig van de vorige eeuw was er sprake van enige verstedelijking rond Schoonhoven (in het uiterste oosten van de waard) en meer verstedelijking rond Krimpen aan den IJssel (in het uiterste westen van de waard). In de jaren zeventig is bovendien het Loetbos aangelegd en meer recent het in 2001 geopende recreatiegebied Het Krimpenerhout. Het middengebied van de Krimpenerwaard is een van de kroonjuwelen van het Zuid-Hollands Landschap.

Naast Topgebied Cultuurhistorie is de Krimpenerwaard tevens *Belvédèregebied* en onderdeel van het Nationaal Landschap Groene Hart.

Krimpen aan den IJssel ligt geografisch wel in de Krimpenerwaard, maar is geen onderdeel van het Nationaal Landschap Groene Hart. De gemeente heeft een duidelijke bestuurlijke en wettelijke band met de Stadsregio Rotterdam vanwege de verplichte deelname aan de gemeenschappelijke regeling Stadsregio Rotterdam op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. *Krimpen aan den IJssel* kenmerkt zich als een compacte woongemeente tussen de rivieren de Lek en de IJssel. Krimpen heeft een hoge bevolkingsdichtheid en dat heeft vooral te maken met het ontbreken van een-eigen buitengebied.

De belangrijkste oost-westverbinding in de Krimpenerwaard is de provinciale weg N210, de N228, in noord-zuid richting de provinciale weg N207. Daarnaast zijn er nog enkele andere provinciale wegen. Ontsluiting van de Krimpenerwaard vindt hoofdzakelijk plaats via de *Algerabrug in Krimpen aan den IJssel*, de *Stolwijkersluis* bij Gouda, enkele ontsluitingen over de Hollandsche IJssel en de autoveerdiensten *Schoonhoven-Gelkenes*, *Bergambacht-Ammerstol*, *Krimpen aan den Lek-Kinderdijk* en *Gouderak-Moordrecht*. Daarnaast zijn er nog enkele fiets- en voetveren.

2.2 De gemeenten in de Krimpenerwaard

Op 1 januari 1985 zijn als gevolg van de Wet gemeentelijke herindeling van de Krimpenerwaard (Staatsblad 1984, 281) de huidige gemeenten Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk,

Schoonhoven en Vlist ontstaan. Samen hebben deze zes gemeenten ruim 82.000 inwoners. Hieronder volgen per gemeente enkele statistische gegevens.

Bergambacht

Ammerstol	1.544
Bergambacht	6.437
Berkenwoude	1.666
Totaal aantal inwoners 2007	9.647
Totaal aantal inwoners 2010	9.733
Oppervlakte 2006	38,05 km ²
Bebouwd, semibebouwd en verkeer	7%
Recreatie	1%
Bos en natuur	1%
Agrarisch	83%
Water	8%

Krimpen aan den IJssel

Inwoners 2007	28.983
Inwoners 2010	28.832
Oppervlakte 2006	8,93 km ²
Bebouwd, semibebouwd en verkeer	65%
Recreatie	14%
Bos en natuur	3%
Agrarisch	5%
Water	13%

Nederlek

Lekkerkerk	7.659
Krimpen aan den Lek	6.533
Totaal aantal inwoners 2007	14.192
Totaal aantal inwoners 2010	14.109
Oppervlakte 2006	31,44 km ²
Bebouwd, semi-bebouwd en verkeer	11%
Recreatie	5%
Bos en natuur	6%
Agrarisch	67%
Water	11%

Ouderkerk

Ouderkerk aan den IJssel	4.220
Lageweg/IJssellaan	1.470
Gouderak	2.500
Totaal aantal inwoners 2007	8.190
Totaal aantal inwoners 2010	8.145
Oppervlakte 2006	28,53 km ²
Bebouwd, semi-bebouwd en verkeer	7%
Recreatie	1%
Bos en natuur	1%
Agrarisch	86%
Water	5%

Schoonhoven

Totaal aantal inwoners 2007	11.984
Totaal aantal inwoners 2010	11.986
Oppervlakte 2006	6,96 km ²
Bebouwd, semi-bebouwd en verkeer	30%
Recreatie	4%
Bos en natuur	1%
Agrarisch	55%
Water	10%

Vlist

Vlist	610
Stolwijk	4.980
Haastrecht	4.210
Totaal aantal inwoners 2007	9.800
Totaal aantal inwoners 2010	9.760
Oppervlakte	56,52 km ²
Bebouwd, semi-bebouwd en verkeer	4%
Recreatie	1%
Bos en natuur	0%
Agrarisch	90%
Water	5%

Cijfers van kernen en totalen voor 2007: Regionale Structuurvisie K5, deel A, bladzijde 12.

Cijfers van inwoners 2010 en oppervlakte 2006:

- CBS Regionale Kerncijfers Nederland, laatst gewijzigd 12 maart 2010.
- CBS Bodemgebruik in Nederland vanaf 1996, laatst gewijzigd 9 november 2009.

Als sterk verstedelijkte gemeente heeft Krimpen aan den IJssel maar weinig buitengebied. Wel is in deze gemeente relatief veel oppervlak bestemd voor recreatie, omdat hier in het verleden de Krimpenerhout is aangelegd. De gemeenten Bergambacht, Ouderkerk, Vlist en, in iets mindere mate, Nederlek zijn sterk agrarische gemeenten. Schoonhoven zit hier tussen in: meer buitengebied dan Krimpen, maar veel minder dan de vier agrarische gemeenten.

2.3 Samenwerking in de Krimpenerwaard

De zes gemeenten in de Krimpenerwaard werken op verschillende terreinen samen, meestal op basis van gemeenschappelijke regelingen. In bijlage 2 hebben wij opgenomen aan welke gemeenschappelijke regelingen de zes gemeenten deelnemen. Enkele gemeenschappelijke regelingen lichten wij hieronder nader toe.

De gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist werken sinds 2001 op vrijwillige basis samen. In 2002 trad een eigen gemeenschappelijke regeling K5-gemeenten in werking. Na een evaluatie van deze samenwerking is eind 2006 een nieuwe gemeenschappelijke regeling K5 in werking getreden. Daarna is de regeling op 1 januari 2009 gewijzigd in de regeling GR K5-gemeenten 2009.

Het bestuur van de K5 bestaat uit een dagelijks bestuur, het 'K5-bestuur' en de Krimpenerwaardraad als algemeen bestuur. Het K5-bestuur komt maandelijks bijeen, de Krimpenerwaardraad minimaal vier keer per jaar. De Krimpenerwaardraad bestaat uit één lid per fractie per gemeente, 27 leden in totaal (situatie vóór 3 maart 2010). Elk lid krijgt net zoveel stemmen als zijn/haar fractie groot is. Daarnaast maakt ook het dagelijks bestuur deel uit van het algemeen bestuur. In totaal hebben de raadsleden 69 stemmen. Het bestuur heeft daarnaast 1 stem indien sprake is van een unaniem voorstel. Bij een verdeeld advies vanuit het bestuur krijgt het bestuur 2 stemmen toebedeeld, wat het totaal aantal stemmen brengt op 70 of 71 stemmen. In de aangepaste gemeenschappelijke regeling K5 hebben de gemeenten afspraken gemaakt over intensievere samenwerking. Vooraf bepaalde strategische beleidsvelden vallen onder de aansturing van de Krimpenerwaardraad. Zo is er onder andere een strategisch werkprogramma.

De K5 heeft tot doel om binnen de kaders van de regeling draagvlak te creëren voor een evenwichtige ontwikkeling van het gebied met inachtneming van de autonomie van de deelnemende gemeenten. De K5 behartigt de gemeenschappelijke belangen op de volgende terreinen:

- Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
- Openbare veiligheid en hulpverlening
- Onderwijs
- Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk
- Economische ontwikkeling en werkgelegenheid
- Verkeer, vervoer en water
- Recreatie en toerisme
- Facilitaire en ondersteunende diensten
- Ondersteuning van een gemeenschappelijke rekenkamer.

Qua organisatie hebben de K5-gemeenten ervoor gekozen om de ambtenaren die zich bij de individuele gemeenten met K5-onderwerpen bezighouden in dienst te nemen van de K5: eind 2008 had het samenwerkingsverband 80 medewerkers in dienst. Inmiddels zijn ook de 180 brandweervrijwilligers onder de vlag van de K5 gebracht.

De K5-gemeenten maken onderdeel uit van de Politie- en Veiligheidsregio Hollands Midden. De K5-gemeenten zijn tevens deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Midden-Holland (ISMH).

Krimpen aan den IJssel is een verplichte deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling Stadsregio Rotterdam. Aan deze regeling nemen 16 gemeenten deel. Op 18 maart 2010 is het aantal deelnemers gedaald naar 15 vanwege de toevoeging van Rozenburg aan Rotterdam.

De Stadsregio Rotterdam heeft de verantwoordelijkheid voor het regionale beleid op het terrein van verkeer en vervoer, wonen, economie, groen, milieu en jeugdzorg. Naast het uitoefenen van wettelijke taken, voert de stadsregio ook taken uit die de gemeenten aan haar hebben overgedragen. Zo zorgt de stadsregio voor afstemming en ondersteuning van gemeenten bij vraagstukken over werk en inkomen.

Krimpen aan den IJssel maakt onderdeel uit van de Politie- en Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond.

2.4 Regionale opgaven in de Krimpenerwaard

In paragraaf 2.3 is aangegeven welke gemeenschappelijke belangen de K5 behartigt. De opgaven waarvoor de K5-gemeenten staan zijn te vinden in de regionale structuurvisie, de woonvisie, het leefbaarheidsplan K5, de detailhandelvisie K5, het uitvoeringsprogramma recreatie- en toerisme K5 en de huisvestingsverordening.

Een belangrijk en recent document, de Structuurvisie K5, is in juli 2009 door de Krimpenerwaardraad vastgesteld. Deze visie geeft de hoofdlijnen van de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van de K5 tot 2020 weer met een doorkijk naar de lange termijn (2030). De structuurvisie bouwt voort op eerdere beleidsnota's die in K5-verband zijn opgesteld en op afzonderlijke gemeentelijke ruimtelijke visies.

De Structuurvisie K5-gemeenten bevat de volgende kernopgaven voor de Krimpenerwaard:

- Verbeteren onbalans werkgelegenheid en beroepsbevolking.
- Gedifferentieerde woonmilieus en behoud voorzieningenniveau.
- Behouden (cultuur)landschap en ontwikkelingsperspectief landbouw.
- Ontwikkelen van passende recreatiemogelijkheden.
- Centrale opgave: het uitzetten van een evenwichtige koers in het spanningsveld tussen behoud/versterken van grote omgevingskwaliteiten en het waarborgen van een vitale en leefbare regio.

In de Ontwerp-Provinciale Structuurvisie (november 2009) hebben wij aangegeven dat vanaf 2020 voor grote delen van het landelijk gebied, waaronder de Krimpenerwaard, sprake is van bevolkingsafname. De bevolkingsontwikkeling heeft gevolgen voor de leefbaarheid op het platteland en dus ook in de Krimpenerwaard.

In de Ontwerp-Provinciale Structuurvisie worden de gebiedsopgaven opgesomd waarvoor de Krimpenerwaard staat: bodemdaling afremmen, een robuust watersysteem realiseren, Groene Ruggengraat en samenhangend daarmee structuurverbetering voor de landbouw realiseren. Er heeft in de Krimpenerwaard een uitgebreid gebiedsproces plaatsgevonden met een herverdeling van functies, waarmee in dit gebied de Groene Ruggengraat is beschermd. In het Veenweidepact Krimpenerwaard zijn de hoofdlijnen van de inrichting bepaald.

In het kader van dit pact werken overheden en maatschappelijke organisaties samen aan de herinrichting van de Krimpenerwaard. Deelnemers aan het pact zijn onder andere de provincie Zuid-Holland, de

gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist, het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en de Land- en Tuinbouworganisatie Noord. De herinrichting realiseert 2.450 ha nieuwe natuur (Ecologische Hoofdstructuur) in de Krimpenerwaard. Tot nu toe (begin 2010) is 1.170 ha gerealiseerd. Daarnaast wordt nog eens 20 ha gereserveerd voor ecologische verbindingzones.

Het Veenweidepact Krimpenerwaard onderscheidt vijf doelen:

- de aanleg van nieuwe natuur;
- duurzaam waterbeheer en het tegengaan van bodemdaling;
- het versterken van de landbouwstructuur;
- extra kansen voor toerisme en recreatie;
- het stimuleren van vernieuwend ondernemerschap.

Het Veenweidepact heeft vooral effecten in de gemeenten Ouderkerk, Nederlek, Bergambacht en Vlist. De gemeente Ouderkerk heeft in de loop van 2009 haar medewerking aan het pact opgeschort omdat de gemeente het niet eens was met de omvang van het natuurgebied op haar grondgebied en de bijbehorende begrenzing. Sindsdien loopt een bemiddelingspoging vanuit de Strategiegroep Veenweidepact onder voorzitterschap van de verantwoordelijk gedeputeerde.

Een belangrijk aspect is de juridisch planologische vastlegging van het natuurgebied Veenweidepact. Hiervoor loopt momenteel een gecoördineerde opstelling van vier gemeentelijke bestemmingsplannen buitengebied, omdat de afzonderlijke gemeenten dit niet elk op eigen kracht aankunnen. Nederlek trekt dit proces. De provincie draagt bij aan een strakke regie en coördinatie vanwege het belang voor de Krimpenerwaard als geheel. Dit proces loopt vertraging op door de actie van Ouderkerk. Afhankelijk van de uitkomst van de bemiddelingspoging zal de provincie een keuze maken tussen ofwel doorgaan met de gecoördineerde opstelling van de bestemmingsplannen ofwel overgaan tot het opstellen van een provinciaal inpassingsplan voor het hele gebied.

Op 23 april 2008 is de 'partiële streekplanherziening Zuid-Holland Oost' in Provinciale Staten vastgesteld. Daarin was naast het hoofdonderwerp Veenweidepact ook de mogelijke aanleg van bedrijventerrein Veerstablok in de gemeente Ouderkerk aan de orde. Wij hadden voorgesteld de ruimtelijke reservering voor dit terrein uit het streekplan te schrappen, omdat dit niet nodig en niet meer gewenst was. Provinciale Staten waren het niet eens met dit voorstel en dienden daarover een amendement in dat werd aangenomen. De ruimtelijke reservering is daardoor gehandhaafd. Daadwerkelijke aanleg kan alsnog aan de orde zijn vanaf 2012, indien voldaan wordt aan een aantal specifieke voorwaarden. In 2012 is dus een hernieuwde afweging aan de orde.

Krimpen aan den IJssel staat voor een aantal forse opgaven. Enkele daarvan lichten wij hier toe. De gemeente heeft in 2004 de structuurvisie 'Ruimte voor ontwikkeling' vastgesteld. Binnen deze structuurvisie worden zeven thema's onderscheiden die hebben geleid tot: een woonvisie, een centrumvisie, het fietsenstructuurplan, woonzorgzoning, sportbeleid en een duurzaamheidsvisie.

De Woonvisie 'Goed wonen tussen wereldstad en Groene Hart' is in april 2009 door de gemeenteraad van Krimpen aan den IJssel vastgesteld. De geformuleerde ambities zijn: voldoende nieuwbouw in verschillende woonmilieus, behoud van kwaliteit van bestaande wijken, meer mogelijkheden voor woningzoekenden en een sluitend netwerk van wonen, welzijn en zorg.

Het bedrijventerrein Stormpolder zal, zo blijkt uit een in februari 2010 getekend convenant tussen onder andere de Stadsregio Rotterdam, de provincie en Krimpen aan den IJssel, in de periode 2011-2013 worden geherstructureerd. Belangrijke speerpunten voor Krimpen aan den IJssel zijn hierbij: handhaven karakter van de Stormpolder, bereikbaarheid vergroten, de infrastructuur binnen het terrein verbeteren, de deelgebieden aanpakken en waarborgen dat wonen en werken elkaar niet belemmeren.

De Algeracorridor is een belangrijke verbinding tussen de Krimpenewaard en de Rotterdamse regio. Krimpen aan den IJssel zoekt samen met de provincie, Capelle aan den IJssel, de Stadsregio Rotterdam en Rijkswaterstaat naar oplossingen om de doorstroming te verbeteren.

Andere belangrijke regionale opgaven voor Krimpen aan den IJssel zijn terug te vinden in het Uitvoeringsprogramma RR2020 van de Stadsregio Rotterdam.

2.5 Samenvatting

De Krimpenewaard is een uitgestrekt veenweidegebied midden in het Zuid-Hollandse deel van het Groene Hart. De 2450 ha natuurgebied die in het kader van het Veenweidepact wordt gerealiseerd, is onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur. Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist maken deel uit van de K5-samenwerking en samenwerking binnen het Intergemeentelijke Samenwerkingsverband Midden-Holland en de regio Hollands Midden. Schoonhoven kenmerkt zich als een kleinstedelijke gemeente en heeft een centrumfunctie voor de regio en omliggende gemeenten. Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk en Vlist kenmerken zich voor een groot deel door agrarisch grondgebruik. Krimpen aan den IJssel ligt niet in het Groene Hart, maakt deel uit van de Stadsregio Rotterdam en kent overwegend een stedelijk gebied. De K5-gemeenten staan voor forse opgaven, waaronder de uitvoering van het Veenweidepact en het realiseren van een robuust watersysteem. Krimpen aan den IJssel heeft meer stedelijke opgaven en opgaven op het gebied van infrastructuur en van herstructurering bedrijventerreinen.

3. Voorgeschiedenis bestuurlijke ontwikkelingen in de Krimpenerwaard

3.1 Voorgaande ontwikkelingen

De discussie over de bestuurlijke toekomst van de vijf gemeenten in de Krimpenerwaard (Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist) loopt al sinds eind jaren negentig van de vorige eeuw. Krimpen aan den IJssel is sinds 2008 betrokken bij de discussie over de bestuurlijke toekomst van de buurgemeente Nederlek.

Sinds 2001 werken de vijf gemeenten in de Krimpenerwaard formeel samen. Onderwijs, Openbare orde en veiligheid, Sociale zaken en Personeel en organisatie zijn toen op basis van de centrumgemeenteconstructie ondergebracht bij telkens één gemeente. Vanuit deze gemeente werden de burgers en de besturen van de vijf gemeenten bediend.

Een evaluatie in 2003 liet zien dat bij strategische opgaven nauwelijks concrete resultaten zijn aan te wijzen, met name op het terrein van gemeenteverstijgend ruimtelijk beleid. Vervolgens zijn de gemeenten gaan werken aan een nieuwe gemeenschappelijke regeling K5 die eind 2006 tot stand is gekomen. Deze regeling maakte een eind aan de centrumgemeenteconstructie: in plaats daarvan de de K5 zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van specifieke K5-taken. De regeling is per 1 januari 2009 vervangen door een nieuwe regeling die een aantal redactionele wijzigingen bevatte, geen zware inhoudelijke wijzigingen.

In 2004/2005 hebben de vijf gemeenten door een extern bureau de bestuurskracht laten meten. De uitkomsten laten zien dat de bestuurskracht van Ouderkerk matig tot onvoldoende is. De bestuurskracht van Vlist is matig tot voldoende en de bestuurskracht van Bergambacht, Nederlek en Schoonhoven is voldoende. Alle gemeenten hebben vervolgens een verbetertraject in gang gezet.

In 2006 hebben de K5-gemeenten een strategische visie vastgesteld, met een daarbij behorend strategisch werkprogramma. De visie beschrijft op hoofdlijnen de koers voor de verdere ontwikkeling van gebied, gemeenschap en bestuur van de Krimpenerwaard.

In het Coalitieakkoord 200-2011 'Duurzaam denken, dynamisch doen' van de provincie Zuid-Holland is de volgende passage opgenomen: *"Krimpenerwaard: met de K-5 is afgesproken dat de 1 januari 2007 gestarte samenwerking binnen twee jaar wordt geëvalueerd. De bestuurskracht van Ouderkerk en Vlist zijn voor de provincie punten van zorg waarop actief zal worden gemonitord."*

Op 22 januari 2008 hebben wij over de bestuurlijke toekomst van de vijf gemeenten in de Krimpenerwaard aangegeven dat de evaluatie van de K5-samenwerking in eerste instantie een zaak voor de vijf gemeenten is. Wij gaven aan dat wij na standpuntbepaling door de vijf gemeenten over de evaluatie van de K5-samenwerking en over de uitgevoerde quick scans (zie hoofdstuk 3,3) met de gemeenten een open discussie willen voeren over de bestuurlijke toekomst van de gemeenten in de Krimpenerwaard. De gemeenten hebben ingestemd met dat tijdpad.

In september 2008 laat Nederlek een quick scan uitvoeren naar een mogelijke fusie van Nederlek en Krimpen aan den IJssel. De conclusie in het rapport is dat samenwerking tussen Krimpen aan den IJssel en Nederlek als perspectiefvol kan worden aangemerkt. Samenwerking kan opmaat zijn voor samengaan, maar besluitvorming daarover zou pas na een ordentelijke procedure moeten plaatsvinden. Wij merken op dat in deze quick scan slechts gekeken is naar de consequenties voor Nederlek en Krimpen aan den IJssel en niet naar de consequenties voor de Krimpenerwaard als geheel.

3.2 De evaluatie van de K5-samenwerking: de aanbevelingen

De K5-gemeenten hebben het onderzoeksbureau SGBO de opdracht gegeven de K5-samenwerking te evalueren. In de SGBO Eindrapportage Evaluatie K5 (De stip boven de horizon) van 30 september 2008 zijn de volgende aanbevelingen gegeven:

- A. Ga door met de samenwerking in K5-verband.
- B. Verbeter de kwaliteit van de huidige vijf operationele taken.
- C. Bouw de operationele taken stap voor stap verder uit.
- D. Voer strategische taken verder uit en incorporeer EZ.
- E. Verbeter de informatievoorziening.
- F. Verbeter de procesvoering.
- G. Evalueer de K5-samenwerking begin 2010.
- H. Besluit begin 2012 over gemeentelijke herindeling.
- I. Leg het bovenstaande vast in een ontwikkelagenda 2009-2012.

Ten aanzien van onderdelen G en H stellen de onderzoekers het volgende voor:

- G: Geef de inhoudelijke samenwerking de ruimte en tijd en evalueer begin 2012 de K5-samenwerking. Op dat tijdstip kan eventueel een bestuurskrachtmeting aan de orde zijn.
- H: Wees niet bang voor verlies van eigen autonomie. Om de samenwerking te laten slagen moet per onderwerp op de inhoud beoordeeld worden of samenwerking meerwaarde oplevert. Daarbij moet de overweging dat de eigen gemeente voldoende taken moet overhouden om zelfstandig te kunnen blijven geen rol spelen. Structuur volgt op de inhoud. Uitgangspunt bij de evaluatie is dat een gezamenlijk besluit wordt genomen over gemeentelijke herindeling en hoe dat proces in gang wordt gezet. Als de samenwerking slaagt en er op steeds meer terreinen succesvol wordt samengewerkt, is de herindeling een logische stap.

3.3 Quick scan huidige stand van zaken bestuurskracht van de zes gemeenten

Op verzoek van de provincie hebben de K5-gemeenten in 2008 door middel van een quick scan van een extern bureau laten nagaan wat de huidige stand is van de afzonderlijke bestuurskracht sinds de bestuurskrachtonderzoeken uit 2004/2005. Dat heeft geleid tot het volgende beeld bij de onderzoekers.

Schoonhoven

Schoonhoven heeft haar bestuurskracht sinds de bestuurskrachtmeting in 2005 merkbaar verbeterd. Veel van de versterkingspunten en achterstanden zijn aangepakt en opgelost. Er zijn nieuwe opgaven geformuleerd die worden opgepakt (veiligheid, armoedebestrijding en integraliteit). De vraag ligt bij Schoonhoven of de gemeente met de huidige samenwerking zelfstandig bestuurskrachtig is en wat eventuele alternatieven zijn (zoals een gemeentelijke herindeling).

Vlist

De bestuurskracht van Vlist in de rol als bestuur van de gemeenschap is ten opzichte van 2005 op verschillende aspecten versterkt. Belangrijk versterkingspunt is het ontwikkelen van een toekomstvisie. De bestuurskracht in de rol van dienstverlener is versterkt maar behoeft aandacht (integraliteit van werken, ontwikkelen van doelgerichtheid van beleid en evaluatie). Als participant in het openbaar bestuur is Vlist door middel van de K5-samenwerking op strategisch niveau minder bestuurskrachtig geworden dan in 2005. De bestuurskracht van de gemeente als interne organisatie op verschillende aspecten versterkt.

Wij hebben op 16 september 2008 de raad van Vlist laten weten dat de uitgevoerde quick scan laat zien dat de gemeente Vlist de versterking van de bestuurskracht voortvarend heeft opgepakt.

Bergambacht

Bergambacht heeft haar bestuurskracht sinds de meting in 2005 versterkt. Versterkingspunten (planning- en controlcyclus, evaluatie en monitoring, visie op regiefunctie) en achterstanden zijn aangepakt en opgelost. Met het vaststellen van een toekomstvisie heeft de gemeente gekozen voor een koers voor de lange termijn. Er worden keuzes gemaakt op het terrein van ruimtelijke- en economische ontwikkeling. Bergambacht is een zelfbewuste gemeente die weet wat wel en niet tot de eigen mogelijkheden behoort.

Nederlek

De bestuurskracht van Nederlek in de rol als bestuur van de gemeenschap is op verschillende aspecten versterkt (overallvisie over de eigen positie en ontwikkelingsrichting). Nederlek heeft haar dienstverlening en beheer in het algemeen op orde. Aandachtspunt blijft integraliteit van werken. Nederlek is door middel van de K5-samenwerking op strategisch niveau minder bestuurskrachtig geworden. In de samenwerking zijn scherpe keuzes nog niet nodig geweest. De bestuurskracht van de gemeente als interne organisatie is versterkt.

Ouderkerk

Op strategisch niveau heeft Ouderkerk geen overallvisie op de gemeente en haar ontwikkelingsrichting naar de toekomst toe. Met een collegeprogramma en twee dorpsvisies maakt Ouderkerk geen echte keuzes. Hierdoor missen gemeentelijke werknemers, raads- en bestuursleden een vastgelegde en gedeelde focus. De onderzoekers zijn van mening dat Ouderkerk, gelet op de financiële positie en de capaciteiten van de organisatie, zonder samenwerking niet in staat is hetzelfde niveau van beleidsontwikkeling en -uitvoering te genereren als dat zij nu voor een belangrijk deel doet met de hulp van de samenwerking. Tevens stellen de onderzoekers dat Ouderkerk, zowel organisatorisch als financieel gezien, haar bestuurskracht niet zodanig heeft versterkt dat zij in staat is om bijvoorbeeld ontwikkelingen vanuit decentralisatie en veranderende wetgeving adequaat op te pakken.

Enkele algemene conclusies van de onderzoekers

De onderzoekers constateren in 2008 in elk van de vijf quick scans dat met de gemeenschappelijke regeling de K5-gemeenten beogen een stevige en slagvaardige structuur neer te zetten voor hun samenwerking. Deze structuur beperkt echter de eigen beleidsvrijheid en kaderstellende rol voor strategische opgaven van de afzonderlijke gemeenten. De strategische visiedocumenten (de woonvisie, huisvestingsverordening en economische visie zijn vastgesteld; nog vast te stellen: leefbaarheidsvisie, verkeers- en vervoersvisie, recreatievisie en de structuurvisie) worden immers niet in de eigen gemeenteraad vastgesteld maar alleen in de Krimpenerwaardraad.

Tevens stellen de onderzoekers dat de samenwerking tot nu toe vooral bestaat uit afstemming en dat nog geen zwaar inhoudelijk beroep is gedaan op de bestuurskracht van de samenwerking en daarmee op de bestuurskracht van elke individuele gemeente. Door het instellen van de Krimpenerwaardraad en het overdragen van bevoegdheden aan dit orgaan, vooral wat betreft de strategische beleidsbepaling, neemt de bestuurskracht van elke individuele gemeente volgens het provinciale normenkader formeel af, aldus de onderzoekers.

Krimpen aan den IJssel

Krimpen aan den IJssel heeft in 2009 door een extern bureau de bestuurskracht nieuwe stijl laten onderzoeken. Samengevat concluderen de onderzoekers dat Krimpen aan den IJssel een bestuurskrachtige gemeente is. Zij stellen dat de verbeterpunten (de gemeente is te intern gericht, er moet een oplossing komen voor de Algerabrug, complexe projecten als de centrumontwikkeling en de Stormpolder vragen om deskundige projectbegeleiding, kwetsbaarheid ambtelijke organisatie en sterker sturen op prestaties) door de huidige gemeente in principe kunnen worden opgepakt. De onderzoekers hebben geen reden te twifelen aan de toekomstige bestuurskracht van Krimpen aan den IJssel en zij stellen dat zelfstandigheid daarmee een houdbare optie is.

3.4 Standpunten van de gemeenteraden over bestuurskracht en samenwerking

Vlist

In de raad van Vlist is op 25 november 2008 geconcludeerd dat er draagvlak is over de volle breedte van de raad voor intensiveren van de samenwerking. Concreet betekent dit dat er meer taken moeten worden overgedragen aan de K5. Over de uiteindelijke uitkomst van dit proces bestaat geen overeenstemming. De fracties van de PvdA en de SGP/ChristenUnie zijn onomwonden voorstander van een herindeling. De VVD is dat ook, als de inwoners van Vlist daar voordeel van hebben. Het CDA wil nu nog geen standpunt innemen over wel of niet fuseren. De fractie wil dat uitstellen tot 2012, na een nieuwe evaluatie van de samenwerking. De VKGB ziet voorlopig niets in een fusie tussen de K5-gemeenten.

Schoonhoven

Op 27 november 2008 heeft de raad van Schoonhoven twee moties aangenomen. Met het aannemen van de eerste motie heeft de raad uitgesproken dat:

1. er vooralsnog vanuit wordt gegaan dat Schoonhoven een zelfstandige gemeente blijft;
2. wordt doorgedaan met de samenwerking in K5-verband;
3. de kwaliteit van de huidige operationele taken moet worden verbeterd;
4. taken alleen worden uitbesteed - in K5 of andere verbanden - als dit in het belang van Schoonhoven is; het belang van Schoonhoven gaat voor het K5-belang;
5. de procesvoering moet worden verbeterd;
6. de K5-informatievoorziening moet worden verbeterd;
7. nauwkeurig wordt nagegaan of het ambtenarenapparaat in staat is zijn taken naar behoren te verrichten;
8. een toekomstvisie voor Schoonhoven wordt ontwikkeld;
9. de hiervoor genoemde punten worden vastgelegd in een ontwikkelagenda 2009-2012;
10. de samenwerking opnieuw wordt geëvalueerd in 2012.

Bergambacht

De raad van Bergambacht heeft op 2 december 2008 een motie 'Bestuurlijke Toekomst' aangenomen waarin de raad als zijn mening uitspreekt dat:

- a. door de K5-samenwerking te intensiveren de bestuurskracht van de gemeente Bergambacht verder kan worden versterkt;
- b. de gemeenschappelijke regeling K5 maar twee jaar van kracht is;
- c. de strategische opgaven voor de GR K5 nog niet zijn verwezenlijkt en mede gelet op de jonge levensduur zich nog moet en verder kan bewijzen;
- d. een gemeentelijke herindeling K5 of een andere bestuurlijke vormgeving tot 1 januari 2012 om voornoemde redenen niet gewenst is;
- e. aan een besluit tot herindeling of andere bestuurlijke vormgeving opnieuw een bestuurskrachtmeting en K5-evaluatie naar de samenwerking vooraf dient te gaan.

Daarnaast zijn er moties aangenomen over de brandweertaken, wmo- en vrom-taken, Veenweidepact en decentralisatie van rijkstaken.

Nederlek

De raad van Nederlek heeft op 16 december 2008 unaniem besloten dat Nederlek een zelfstandige, vitale plattelandsgemeente moet blijven. Nederlek heeft haar bestuurskracht versterkt en op orde. De organisatie is op de opdrachten van de gemeente berekend. De raad wil geen herindelingsdiscussie voeren want dat is niet aan de orde. De K5-samenwerking wordt voortgezet waarbij alle partijen aantekenen dat de K5-evaluatie veel te vroeg is uitgevoerd. Daarnaast wil de raad dat Nederlek de poort naar de stad (Stadsregio Rotterdam en relatie met Krimpen aan den IJssel) en het Groene Hart moet zijn.

Ouderkerk

De raad van Ouderkerk heeft op 18 december 2008 een motie aangenomen waarin de raad uitspreekt dat zo snel mogelijk stappen moeten worden gezet die leiden tot de vorming van één Krimpenerwaard-gemeente bij voorkeur bestaande uit de huidige K5-gemeenten. De raad verzoekt het college de mening van de raad over te brengen en te verdedigen bij de vier andere K5-gemeenten, het dagelijks bestuur van de K5, de Krimpenerwaardraad, Gedeputeerde Staten en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).

Krimpen aan den IJssel

Op 17 december 2009 heeft de raad de uitkomsten van het bestuurskrachtonderzoek besproken waarin de gemeente zichzelf een spiegel heeft voorgehouden en waar zij als 'goed en krachtig' uit is gekomen. De raad vraagt aandacht voor onder andere de vergrijzing, het verzoek om herhaling van een dergelijk onderzoek, de aanbevelingen, de interne gerichtheid, het economisch beleid en ontwikkeling, het voorzieningenniveau, de regierol, mobiliteit/Algerabrug, ruimte voor innovatie en prestatieafspraken.

3.5 Samenvatting

Sinds 2001 werken de vijf gemeenten in de Krimpenerwaard formeel samen op basis van de centrum-gemeenteconstructie. Een evaluatie in 2003 liet zien dat bij strategische opgaven nauwelijks concrete resultaten zijn aan te wijzen, vooral op het terrein van gemeentee overstijgend ruimtelijk beleid.

In 2004/2005 hebben de vijf gemeenten door een extern bureau de bestuurskracht laten meten. Vervolgens zijn de gemeenten gaan werken aan een nieuwe gemeenschappelijke regeling K5 die eind 2006 tot stand is gekomen en daarna is gewijzigd. De nieuwe K5-regeling is eind 2008 geëvalueerd en de bestuurskrachtonderzoeken zijn door middel van een quick scan geactualiseerd. Alle vijf gemeenten hebben daarover een standpunt ingenomen. Nederlek laat in 2008 een quick scan uitvoeren naar een mogelijke fusie met Krimpen aan den IJssel.

Eind 2008 kiest Ouderkerk voor gemeentelijke herindeling en de vorming van bij voorkeur één gemeente Krimpenerwaard; Nederlek heeft besloten zelfstandig te blijven en wil geen herindelingsdiscussie voeren; Schoonhoven wil vooralsnog zelfstandig blijven en alleen samenwerken vanuit het Schoonhovens belang; Bergambacht wil intensivering samenwerking maar een discussie over herindeling pas in 2012 voeren en Vlist wil ook intensivering van de samenwerking maar de raad is verdeeld over al dan niet nu een discussie voeren over herindeling. Krimpen aan den IJssel ziet zichzelf in 2009 goed en krachtig uit een bestuurskrachtonderzoek komen.

4. De arhi-procedure en de standpunten van de gemeenten en andere belanghebbenden

4.1 Aanleiding en start van de arhi-procedure

In hoofdstuk 3 van dit herindelingsontwerp hebben wij uitvoerig stilgestaan bij de bestuurlijke ontwikkelingen van de zes gemeenten in de Krimpenerwaard de afgelopen tien jaar. Nadat wij de standpunten van de gemeenteraden over de evaluatie van de K5-samenwerking en de quick scan van de huidige bestuurskracht hadden ontvangen hebben wij daarover op 2 februari 2009 het volgende standpunt ingenomen:

"De K5-gemeenten hebben uitspraken gedaan over hun bestuurlijke toekomst en hebben daarbij verschillende opties besproken. Echter, er is geen sprake van een gezamenlijk gedeeld en eensluidende visie en oplossingsrichting bij de vijf gemeenten. Niet alle aangedragen oplossingen voor de bestuurlijke toekomst zijn verenigbaar; er zijn ook oplossingen gepresenteerd die andere oplossingen lijken uit te sluiten. Er is daarmee geen regionaal consistent eindbeeld ontstaan. Naar ons oordeel vraagt deze bestuurlijke patstelling om een structurele en duurzame oplossing voor de Krimpenerwaard.

In de Nota Samenwerken aan de kwaliteit van het lokaal bestuur in Zuid-Holland (november 2008) hebben wij aangegeven dat indien dat aan de orde is vrijwillige herindeling van gemeenten onder regie van de gemeenten onze voorkeur heeft, maar dat wij gemeentelijke herindeling als ultimum remedium niet uit de weg gaan. Indien een of meer gemeenten ons verzoeken de regie te voeren in een herindelingsproces zullen wij onze verantwoordelijkheid nemen en zoekenaar een zo groot mogelijk draagvlak daarvoor in de regio. Wij vinden het niet gewenst dat eengemeente een regionaal gewenste herindeling kan tegenhouden. Wij stellen vast dat Ouderkerk aan ons gevraagd heeft de regierol op te pakken en een herindelingsprocedure te starten om te komen tot een gemeente in de Krimpenerwaard.

Gelet op:

- de kwetsbare en zorgelijke situatie waarin Ouderkerk verkeert;
- de conclusie van Ouderkerk dat de situatie in Ouderkerk structureel verbeterd moet worden om de knelpunten op te lossen;
- de uitkomsten van de evaluatie van de K5-samenwerking ("Als de samenwerking slaagt en er op steeds meer terreinen succesvol wordt samengewerkt, is de herindeling een logische stap") ;
- de uitkomsten van de quick scans ("De K5-structuur beperkt echter de eigen beleidsvrijheid en kaderstellende rol voor strategische opgaven van de afzonderlijke gemeenten");
- de standpunten van de gemeenteraden (van handhaven zelfstandigheid tot zo snel mogelijk 1 gemeente Krimpenerwaard);

zijn wij tot de conclusie gekomen dat als het meest gerede toekomstige eindbeeld moet worden vastgesteld dat de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist moeten fuseren tot 1 gemeente Krimpenerwaard.

Om antwoord te kunnen geven op de vraag hoe te komen tot een gemeente Krimpenerwaard hebben wij gekozen voor het instellen van een "Adviescommissie bestuurlijke toekomst Krimpenerwaardgemeenten". Wij zullen deze commissie vragen om voor 1 mei 2009 advies aan ons uit te brengen over de route naar en de condities waaronder tot die ene gemeente moet/kan worden gekomen. Wij geven de commissie daarbij mee dat van deze variant kan worden afgeweken indien de commissie constateert dat er voldoende draagvlak bestaat voor een andere in te brengen variant en die variant in ieder geval leidt tot een consistent regionaal eindbeeld in de Krimpenerwaard. Wij hebben de commissie verzocht om ook de positie van de gemeente Krimpen aan den IJssel te bezien in het licht van de (komende) bestuurlijke ontwikkelingen.

Tevens verzoeken wij de commissie om daarbij de huidige functie en perspectief van de Krimpenerwaardraad te beschrijven."

Op 12 mei 2009 heeft de 'Adviescommissie bestuurlijke toekomst Krimpenerwaardgemeenten (Commissie-Leemhuis)' het advies 'Een groen-blaauwe parel, in zilver gezet; op weg naar één gemeente in de Krimpenerwaard' aan de provincie uitgebracht. De commissie komt tot het volgende advies.

1. De Krimpenerwaard is een in zilver gezette groen-blaauwe parel in de provincie Zuid-Holland die als één gebied moet worden benaderd om de opgaven waar de Krimpenerwaard voor staat bestuurlijk krachtadig en in eenheid op te pakken.
2. De aanpak van de bestuurlijke opgaven waarvoor de Krimpenerwaard staat is niet gewaarborgd bij het zelfstandig laten voortbestaan van de K5-gemeenten.
3. Alhoewel de oriëntatie van de kernen in het gebied als het gaat om een aantal grootstedelijke voorzieningen verschillend is (westelijke Krimpenerwaard: Rotterdamse regio, oostelijke Krimpenerwaard: Gouda/Utrecht), leidt een bestuurlijke splitsing van de Krimpenerwaard langs deze oriëntatielijn derhalve ook tot opsplitsing van de Krimpenerwaard. Dit is strijdig met het hiervoor genoemde uitgangspunt/advies dat de Krimpenerwaard als één gebied moet worden benaderd.
4. Het meest gerede eindbeeld van het college van Gedeputeerde Staten, de fusie van de K5-gemeenten tot één gemeente Krimpenerwaard, leidt niet tot een toekomstbestendige situatie, gelet op de positie van Krimpen aan den IJssel, het niet als één bestuurlijke entiteit benaderen van de Krimpenerwaard en het niet leggen van de noodzakelijke verbinding tussen 'stad' en 'platteland'.
5. Een toekomstbestendig eindbeeld voor de Krimpenerwaard om de bestuurlijke opgaven in het gebied aan te kunnen en kwalitatief zorg te dragen voor een goed woon-, werk- en leefklimaat voor de inwoners van het gebied, wordt gevormd door de gemeente Krimpenerwaard te laten bestaan uit de zes huidige gemeenten in de Krimpenerwaard. Dit is het punt op de horizon waar op gekoerst dient te worden. Het heeft de voorkeur van de commissie om dat punt in één stap te bereiken.
6. In ieder geval dient echter de fusie van de K5-gemeenten op de kortst mogelijke termijn te worden ingezet, waarbij uw college zijn verantwoordelijkheid moet nemen om in een onomkeerbaar proces de gemeenten daarheen te geleiden. Het nog langer investeren in pogingen tot verbetering van de samenwerking tussen de vijf zelfstandige gemeenten leidt tot onnodig tijdverlies en vermoedelijk tot verdere belemmering om met vertrouwen in elkaar tot herindeling te komen. De bestuurlijke houdgreep waarin de K5-gemeenten elkaar houden wordt daarmee doorbroken.
7. Mochten de gemeente Krimpen aan den IJssel en de op korte termijn te herindelen K5-gemeenten het eindbeeld van één gemeente Krimpenerwaard bestaande uit de zes gemeenten in goed onderling overleg toch in één stap willen maken, dan moet dat worden toegejuicht en dient u te bezien op welke wijze u dat proces nader zou kunnen en willen faciliteren.
8. Flankerend zal uw college in ieder geval reeds nu het proces in gang moeten zetten om de Krimpenerwaard mede uit oogpunt van de veiligheidsopgaven in het gebied op korte termijn bij de Veiligheidsregio en de Regio Rotterdam-Rijnmond te voegen, om zo ook het eindbeeld van aansluiting van de gemeente Krimpen aan den IJssel mogelijk te maken.
9. Voor een succesvolle herindeling van de Krimpenerwaard met de K5-gemeenten zijn daarnaast de volgende randvoorwaarden en uitgangspunten van belang:
  - het bieden van financiële transparantie en waarborgen aan de gemeenten om investeringsplannen (bijvoorbeeld voortvloeiend uit de eigen gemeentelijke structuurvisies) uit te kunnen blijven voeren;
  - het inzetten van een gedegen kernenbeleid om de identiteit van de kernen te bewaren;

- een goede voorbereiding van het fusieproces zodat per beoogde fusiedatum de nieuwe gemeente zodanig is ingericht dat de meerwaarde van de fusie in termen van dienstverlening aan inwoners en bedrijfsleven direct tot uitdrukking komt en de gemeente ook bestuurlijk een speler van betekenis wordt.

Op 2 juni 2009 hebben wij een standpunt ingenomen over het advies van de Commissie-Leemhuis. Dat standpunt luidt als volgt:

Het beeld dat de commissie schetst over de situatie in de Krimpenerwaard maakt nogmaals duidelijk in welke ernstige bestuurlijke patstelling de gemeenten in de Krimpenerwaard zich bevinden. Wij vinden het onze verantwoordelijkheid om nu die patstelling te doorbreken. Het gedegen onderbouwde advies van de commissie onderschrijft onze conclusie dat één Krimpenerwaardgemeente het meest gereede toekomstige eindbeeld is in dit gebied. Met de commissie zijn wij van oordeel dat de aanpak van de bestuurlijke opgaven waarvoor de Krimpenerwaard staat niet gewaarborgd is bij het zelfstandig laten voortbestaan van de K5-gemeenten. Het advies van de commissie dat Krimpen aan den IJssel onlosmakelijk verbonden is met de Krimpenerwaard en daarvan, eventueel op termijn, ook onderdeel zou moeten uitmaken moet naar onze mening nader onderzocht worden. Op onze vraag aan de commissie of er voldoende draagvlak bestaat voor een andere in te brengen variant en die variant leidt tot een consistent regionaal eindbeeld is de commissie duidelijk: de commissie wijst een opsplitsing van de Krimpenerwaard van de hand en andere varianten (in het advies aangeduid als K4, K3/K2 en combinaties met Gouda en met Krimpen aan den IJssel) zijn ofwel niet toekomstbestendig ofwel verstoren de samenhang van de totale Krimpenerwaard. Wij onderschrijven de conclusie van de commissie dat door de bestuurlijke houdgreep waarin de K5-gemeenten elkaar gevangen houden en het feit dat de K5-samenwerking niet hetzelfde doel heeft voor elk van de gemeenten (van samenwerking als einddoel tot een opstap naar herindeling) het perspectief voor de Krimpenerwaardraad beperkt is.

Wij hebben kennisgenomen van de opmerking van de commissie dat als de zes gemeenten in goed onderling overleg in één stap tot één Krimpenerwaardgemeente willen komen dat moet worden toegejuicht en dat wij dan moeten bezien op welke wijze wij dat proces nader kunnen en willen faciliteren.

Wij zijn op basis van het advies van de Commissie-Leemhuis en gelet op ons Coalitieakkoord 'Duurzaam denken, dynamisch doen' en de door Provinciale Staten op 25 maart 2009 vastgestelde nota Samenwerken aan de kwaliteit van het lokaal bestuur in Zuid-Holland tot de conclusie gekomen dat de wijziging van de gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard gewenst is. Dit betekent dat wij het voornemen hebben om de procedure op grond van de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi) te starten tot wijziging van de gemeentelijke indeling van Bergambacht, Vlist, Ouderkerk, Nederlek, Schoonhoven en Krimpen aan den IJssel.

Op 2 september 2009 heeft de statencommissie Bestuur en Middelen van gedachten gewisseld over ons standpunt. De commissie kan zich vinden in ons voornemen de arhi-procedure te starten.

4.2 Standpunten van de gemeenten in het open arhi-overleg

Op 15 september 2009 hebben wij op grond van artikel 8, lid 1, van de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi) de arhi-procedure gestart waarin wij de wenselijkheid uitspraken van een wijziging van de gemeentelijke indeling van Bergambacht, Ouderkerk, Nederlek, Schoonhoven, Vlist en Krimpen aan den IJssel. Wij hebben burgemeester en wethouders van de zes gemeenten uitgenodigd voor het voeren van het arhi-overleg. Wij hebben benadrukt dat het arhi-overleg volgens de wetgever een open karakter dient te hebben en dat wij pas na afloop van het open overleg - dat wil zeggen na 15 maart 2010 - bij de formulering van het herindelingsontwerp een standpunt zullen innemen over de herindelingsvarianten.

Op 30 september 2009 hebben wij voor alle bestuurders van de zes gemeenten in de Krimpenerwaard een informatiebijeenkomst in Berkenwoude georganiseerd. Wij hebben de aanwezigen geïnformeerd over de arhi-procedure en de beslismomenten in het proces. Wij wilden daarmee bereiken dat het voor alle betrokkenen helder zou zijn wat van welk bestuursorgaan op welk moment in het arhi-proces wordt verwacht.

In september 2009 hebben wij huis-aan-huis een informatiekrant (oplage 42.000 exemplaren) verspreid waarmee wij de inwoners en andere betrokkenen in de Krimpenerwaard hebben geïnformeerd over de start van de arhi-procedure. Op de website van de provincie (www.zuid-holland.nl/herindelingen) zijn sinds de start van de arhi-procedure alle relevante documenten van de provincie te raadplegen.

Gedurende de fase van het open arhi-overleg hebben wij overleg gevoerd met Burgemeester en Wethouders van Bergambacht, Krimpen aan den IJssel Ouderkerk, Nederlek, Vlist en Schoonhoven op 30 oktober 2009 (1° ronde) en 15 januari 2010 (2° ronde). De gemeenten hebben ingestemd met het laten uitvoeren van een financieel onderzoek naar herindelingsvarianten in de Krimpenerwaard.

Op 17 en 24 februari 2010 hebben wij overleg gevoerd met delegaties van de gemeenteraden van Krimpen aan den IJssel, Schoonhoven, Vlist en Ouderkerk. De raad van Bergambacht heeft ons schriftelijk laten weten dat de raad zich schaart achter het standpunt van Burgemeester en Wethouders van Bergambacht en dat de standpunten van de raad genoegzaam bekend zijn bij de provincie. De raad van Nederlek had verzocht om overleg met ons, maar de raad vindt de timing van het gesprek ongelukkig. De raad stelt dat als zij nu reeds een standpunt inneemt over de fusie, bij de inwoners van Nederlek heel gemakkelijk het beeld kan ontstaan dat de beslissing feitelijk al genomen is. Wij vinden het jammer dat de raad van Nederlek in tegenstelling tot de vier andere raden geen open overleg met ons heeft willen voeren.

Wij hebben ook met andere organisaties overleg gevoerd. Daarover meer in de volgende paragraaf.

In bijlage 3 van dit herindelingsontwerp zijn alle arhi-verslagen van de gehouden overleggen opgenomen. Korthedshalve verwijzen wij u daarnaar.

1° ronde open arhi-overleg

Op 30 oktober hebben burgemeester en wethouders van de zes gemeenten in de Krimpenerwaard in het open arhi-overleg samengeval het volgende standpunt ingenomen.

Standpunt Bergambacht

Burgemeester en Wethouders van Bergambacht geven aan dat de raad van Bergambacht op het standpunt staat dat voortzetting en intensivering van de huidige K5-samenwerking de beste keuze is voor de nabije toekomst van de Krimpenerwaard. Wanneer blijkt dat een herindeling onvermijdelijk is, dan kiest de raad van Bergambacht voor het als eenheid blijven zien van de Krimpenerwaard (minimaal de huidige K5-gemeenten). De financiële gevolgen van een herindeling en de voor- en nadelen van het toevoegen van de gemeente Krimpen aan den IJssel moeten nader onderzocht worden en daarom vraagt Bergambacht om een vervolgoverleg.

Burgemeester en Wethouders van Bergambacht overhandigen de brochure 'Herindeling Krimpenerwaard: Middel of Doel?' Daarin staat dat een mogelijk nieuwe gemeente een goede start moet kunnen maken, levensvatbaar moet zijn en de bestuurskracht erop vooruit moet gaan. Het doel is een vitale en leefbare Krimpenerwaard, als onderdeel van het Groene Hart. De leefbaarheid, bereikbaarheid van voorzieningen, realiseren woningbouw voor eigen woningbehoefte, economische ontwikkeling en behoud van agrariërs staat centraal.

Standpunt Krimpen aan den IJssel

Burgemeester en Wethouders geven aan dat Krimpen aan den IJssel geen reden ziet om de zelfstandigheid op te geven. Krimpen aan den IJssel is het niet eens met het voornemen van Gedeputeerde Staten om te komen tot de vorming van één Krimpenerwaardgemeente, bestaande uit de zes gemeenten. Er is overleg gevoerd met Nederlek en Krimpen aan den IJssel is bereid vanuit strategisch oogpunt een mogelijke fusie met Nederlek nader te onderzoeken. Een eerste verkennend onderzoek ('Tussen zellingen en hoofdvaarwegen') is uitgevoerd en daarin komt naar voren dat er goede argumenten bestaan voor een fusie van beide gemeenten. Er zal een vervolgonderzoek gaan plaatsvinden. Uit het onderzoek moet blijken of Krimpen aan den IJssel zelfstandig kan blijven, of een fusie met Nederlek haalbaar is en wat de voor- en nadelen van die opties zijn. Op basis van de uitkomst van dat onderzoek zal een besluit worden genomen over de mogelijke keuzes. Burgemeester en wethouders vragen om een vervolgoverleg nadat de uitkomsten van de onderzoeken bekend zijn.

Standpunt Nederlek

Burgemeester en Wethouders van Nederlek geven aan dat de raad de voorkeur geeft aan zelfstandig blijven omdat de resultaten van bestuurskrachtmeting dat aantonen. Nederlek beseft dat dat standpunt gezien ontwikkelingen in de omgeving, mogelijk een onhaalbaar standpunt is en dat niet alleen moet worden bekeken wat goed is voor Nederlek maar rekening moet houden met buurgemeenten. Om die reden is een onderzoek met Krimpen aan den IJssel gestart waarin wordt geïnventariseerd of een fusie met die gemeente haalbaar is. Beide gemeenten streven naar de vorming van een robuuste gemeente van circa 43.000 inwoners. De raden van Krimpen aan den IJssel en Nederlek laten na een eerste verkennend onderzoek ('Tussen zellingen en hoofdvaarwegen') nader onderzoek uitvoeren. Burgemeester en Wethouders geven aan dat als een fusie met Krimpen aan den IJssel mogelijk is, de vier overige gemeenten in de Krimpenerwaard een substantiële gemeente kunnen vormen. Die gemeenten zullen een andere visie op hun toekomst hebben dan het westelijke deel van de Krimpenerwaard. Gevraagd wordt om een vervolgoverleg half januari 2010 als de onderzoeken op tafel liggen.

Standpunt Ouderkerk

Burgemeester en Wethouders van Ouderkerk geven aan dat naar aanleiding van de bestuurskrachtmeting de gemeenteraad zich in december 2008 in een motie heeft uitgesproken voor de vorming op korte termijn van één gemeente in de Krimpenerwaard bij voorkeur bestaande uit de huidige K5-gemeente. De gemeente Ouderkerk verkeert niet in een desolate positie, maar ziet haar bestuurlijke toekomst zelfbewust tegemoet. De gemeente wordt steeds vaker met decentrale taken geconfronteerd waardoor het takenpakket van de gemeente steeds groter wordt en de gemeente tegen haar beperkingen aanloopt. De komende jaren kan dankzij de bestuurlijke en ambtelijke inzet en vanwege de samenwerking in de K5, de gemeente nog zelfstandig blijven maar voor de langere termijn zal de gemeente conform de eerdergenoemde motie moeten opgaan in een grotere gemeente. In een motie in juni 2009 spreekt de raad zich uit te streven naar verdergaande intensieve samenwerking. In het kader van de K5 zal worden getracht die strategische samenwerking te intensiveren. Ouderkerk laat met Bergambacht en Vlist een nader onderzoek doen naar de meest wenselijk herindelingsvariant en de voor- en nadelen daarvan. Tevens laat Ouderkerk onderzoek doen naar aanleiding van de motie van juni 2009 over de versterking van samenwerkingsvarianten.

Standpunt Schoonhoven

Burgemeester en Wethouders van Schoonhoven geven aan dat met de start van deze herindeling kan worden ingestemd omdat een herindeling in de Krimpenerwaard zeer gewenst is. Daarbij dient een zo kort mogelijke procedure te worden gebruikt. Voor het samenwerkingsverband van de vijf gemeenten bestond weinig enthousiasme omdat het een uitholling van de taken van de gemeente inhoudt en bij het overgaan naar dat verband van elke taak de invloed van de gemeenteraad minder wordt. Burgemeester en Wethouders geven aan dat de provincie de steun van Schoonhoven in dit herindelingsproces zullen krijgen. Nadat bekend was geworden dat Nederlek zich op Krimpen aan den IJssel oriënteert, bestaat er in de raad draagvlak voor de K4-gemeente en minder voor de K5-variant vanwege de oriëntatie op het Groene Hart en op Gouda. Burgemeester en Wethouders willen dat de financiële scan snel wordt uitgevoerd en dat de resultaten daarvan spoedig bekend zullen worden. Burgemeester en Wethouders willen vervolgoverleg en vragen ook overleg te voeren met de raad.

Standpunt Vlist

Burgemeester en Wethouders geven aan dat de raad van Vlist op korte termijn een herindeling wil in K5-verband. De vorming van een K5-gemeente is vanwege de ligging in het gebied van het Veenweidepact gewenst. De vijf gemeenten werken samen om aan dat gebied een goede invulling te geven. In een nieuwe gemeente kan adequaat, efficiënt en vanuit één bestuurslaag aan opgaven voor het gebied worden gewerkt. Vlist werkt mee aan dat onderzoek naar de wenselijke herindelingsvariant en de voor- en nadelen. Vlist staat een herindeling voor omdat de K5 de grenzen van zijn effectiviteit en democratisch gehalte heeft bereikt. De ontwikkeling die de K5 doormaakt, moet worden voortgezet in één K5-gemeente. De vijf gemeenten moeten één krachtige gemeente worden om die taken te doen waaraan moet worden gewerkt en om de versnippering in die zaken die voor alle vijf gemeenten van belang zijn tegen te gaan. De gemeente is kwetsbaar en de raad van Vlist is van dat probleem doordrongen.

2e ronde open arhi-overleg

Op 15 januari 2010 hebben wij op verzoek van de gemeenten een 2^e open arhi-overleg gevoerd met de zes burgemeesters en wethouders. In dat overleg werden de volgende onderzoeksrapporten aangereikt:

Rapport van BMC van december 2009: Bestuurlijke inrichting Krimpenerwaard; vergelijking van drie herindelingsvarianten 'K4, K5 en K6' (opdrachtgevers Bergambacht, Vlist en Ouderkerk).

Conclusies/aanbevelingen samengevat: de herindelingsvariant K5 verdient de voorkeur en is een voor de hand liggende keuze. De K5-variant scoort op alle criteria een voldoende. De K4 en K6 scoren minder goed op onder andere duurzaamheid, bestuurskracht, interne en regionale samenhang. De K4-variant veroorzaakt tevens schaalverkleining en een tweedeling van het landelijk gebied. Aanbevolen wordt om in het open overleg nadrukkelijk aandacht te vragen voor de financiële positie van een K5-gemeente. De onderzoekers constateren dat "de K5-gemeente op basis van aannames een zorglijke financiële stabiliteit hebben; dit geldt overigens voor alle herindelingsvarianten. Er zijn nogal wat financiële onzekerheden en beperkte mogelijkheden om tegenvallende resultaten op te vangen".

Rapport van BMC van december 2009: K5-varianten (opdrachtgever Ouderkerk). Naast het hiervoor genoemde rapport heeft Ouderkerk aan BMC een vierde vraag gesteld namelijk: "hoe verhouden deze vragen zich tot de door onze raad integraal overgenomen adviezen van de K5-commissie waarin o.a. versterking van de samenwerking wordt bepleit".

Conclusies/aanbevelingen samengevat: de raad van Ouderkerk wordt geadviseerd een principiële keuze te maken en samen met daarvoor in aanmerking komende partners een visie op samenwerking te ontwikkelen die even duurzaam is als herindeling; ga door met de K5-samenwerking.

Rapport PWC en de Universiteit van Tilburg van 17 december 2009: Samen of zelfstandig?; onderzoek naar de bestuurlijke toekomst van de gemeenten Krimpen aan den IJssel en Nederlek (opdrachtgevers Krimpen aan den IJssel en Nederlek).

De onderzoekers hebben de blijvende zelfstandigheid van Krimpen aan den IJssel en Nederlek, de K2-, de K4- en de K6-varianten onderzocht en getoetst aan de rijkscriteria, de provinciale criteria en de eigen gemeentelijke criteria.

Conclusies/aanbevelingen samengevat: de onderzoekers trekken geen conclusies, anders dan ze op grond van de toetsing in tabellen laten zien dat de K6 slechter scoort dan een K2-K4 en dat een zelfstandig Krimpen aan den IJssel beter scoort dan een zelfstandig Nederlek.

Standpunt Bergambacht

Burgemeester en Wethouders geven aan dat de raad nog een standpunt moet innemen over de onderzoeksrapporten maar dat in de raadscommissie bleek dat in de toekomst een K5-gemeente de voorkeursvariant is. Bergambacht geeft aan dat de financiële situatie waarin de nieuwe gemeente zal komen niet rooskleurig zal zijn. Het onderzoek naar de financiële gevolgen van de herindelingsvarianten zal hier meer duidelijkheid over moeten geven. Er dient een oplossing te komen voor de financiële problematiek zodat de nieuw te vormen gemeente een gezonde financiële start kan maken. Bergambacht verwacht dat de provincie daarbij een rol kan spelen en kan helpen bijvoorbeeld richting het Ministerie van BZK. In februari 2010 zal de gemeente informatieavonden voor de inwoners organiseren waarbij wordt gevraagd wat de inwoners van Bergambacht aan de raad wil meegeven.

Standpunt Krimpen aan den IJssel

Burgemeester en Wethouders geven aan dat het onderzoeksrapport van PWC op 1 februari 2010 in een raadscommissie zal worden besproken en vervolgens in de gemeenteraad van 11 februari 2010. Het voorlopig standpunt van de raad zal aan de bevolking worden voorgelegd waarna de raad in nieuwe samenstelling op basis van het draagvlakonderzoek onder de bevolking een definitief besluit kan nemen. Burgemeester en Wethouders geven aan dat zij in een Opinienota voor de raad de voorkeur geven aan de vorming van een K2-K4-gemeente. Als de raad zich zou uitspreken voor de K1-K5 variant dan zouden beide varianten aan de bevolking kunnen worden voorgelegd. De K6-variant vindt Krimpen aan den IJssel ongewenst.

Standpunt Nederlek

Burgemeester en Wethouders van Nederlek verwijzen naar de rapporten van PWC en BMC. Het rapport van PWC leidt tot andere uitkomsten, andere conclusies en is gefundeerder van het BMC-rapport. Op basis van het PWC-rapport hebben Burgemeester en Wethouders een voorstel opgesteld voor de raad van Nederlek van 16 februari 2010. De raad van Nederlek zal worden gevraagd of deze zich kan vinden in de intentie om te komen tot een K2-gemeente en deze gemeente deel te laten uitmaken van de Stadsregio Rotterdam en de Veiligheidsregio Rotterdam. Burgemeester en Wethouders geven daarbij aan dat de raad echter verklaard heeft zo lang mogelijk te ijveren voor het zelfstandig voort laten bestaan van Nederlek. Als de raad de intentie tot een K2 uitspreekt dan zal waarschijnlijk een draagvlakonderzoek onder de bevolking worden gehouden. De raad in nieuwe samenstelling zal dan een definitieve uitspraak doen. Nederlek benadrukt dat de nieuwe K2-gemeente dezelfde visie zal hebben op het Veenweidepact als de huidige gemeente Nederlek. Nederlek wil graag de uitkomsten van de herindelingscan vernemen.

Standpunt Ouderkerk

Voor Burgemeester en Wethouders van Ouderkerk is de conclusie die kan worden getrokken uit de onderzoeken duidelijk: van de drie varianten K4, K5 en K6 blijkt de K5 de beste variant te zijn. De raad van Ouderkerk is een voorstander van de K5-variant. De raad van Ouderkerk heeft in december 2008 al vastgesteld dat Ouderkerk moet opgaan in een grotere gemeente. Een nieuw te vormen Krimpenerwaardgemeente met bijna 55.000 inwoners zal een voldoende bestuurskrachtige gemeente zijn. De nieuwe K5-gemeente zal in het belang van het veenweidegebied als één bestuurlijke eenheid dat gehele gebied beheren. Krimpen aan den IJssel is als verstedelijkte gemeente daar dan niet bij betrokken en er hoeft dan ook geen hulpconstructie te worden gevormd. Het beheer en onderhoud zal ook na 2013 aandacht vragen. Daarvoor en vanwege maatregelen die moeten worden getroffen op het terrein van recreatie en toerisme is het noodzakelijk dat één gemeentebestuur dat oppakt. Ouderkerk vraagt aandacht voor een gezonde financiële situatie van de nieuwe gemeente en Ouderkerk is benieuwd naar de uitkomsten van de herindelingscan.

Standpunt Schoonhoven

Burgemeester en Wethouders van Schoonhoven geven aan dat zij altijd voorstander zijn geweest van een herindeling van Schoonhoven in K5-verband. Bij een herindeling is van groot belang dat de kernwaarden van Schoonhoven geborgd worden en er een oriëntatie blijft bestaan op Gouda en het Groene Hart. Die kernwaarden hebben betrekking op behoud van het voorzieningenniveau, de stadsproblematiek, de centrumfunctie, voldoende aantrekkelijk blijven voor de studenten, de kwaliteit van de Krimpenerwaard, de lastendruk, de bestuurlijke oriëntatie, een duurzame oplossing voor het gehele gebied en de noodzaak om snel een keuze te maken. Nadrukkelijke aandacht wordt gevraagd voor de financiële situatie en de herindelingscan. De raad van Schoonhoven wenst vooralsnog een zelfstandig Schoonhoven na te streven. Wel heeft de raad vanwege het standpunt van Nederlek de opdracht gegeven om de K4-variant verder te onderzoeken. Burgemeester en Wethouders geven aan dat draagvlak voor een herindeling moet worden gecreëerd en keuzes moeten worden gemaakt waarmee de raad van Schoonhoven kan instemmen als duidelijk wordt dat Schoonhoven niet zelfstandig kan blijven voortbestaan.

Standpunt Vlist

Burgemeester en Wethouders van Vlist zijn op basis van de uitkomsten van het BMC-onderzoek gesterkt in de opvatting dat de K5-variant de beste variant is. De K4-variant is voor Vlist geen bespreekbare optie. De grootste opgave voor het gebied is het Veenweidepact en dat gebied mag bestuurlijk niet worden opgesplitst. Een integrale aanpak van de opgaven voor dat gebied zal gezamenlijk moeten worden gerealiseerd. Met de K5-samenwerking hebben de vijf gemeenten gekozen voor de samenwerking in dit gebied op vele terreinen. Krimpen aan den IJssel heeft als stedelijk gebied andere opgaven dan de plattelandsopgaven van de K5-gemeenten. De ontwikkeling van het buitengebied in de Krimpenerwaard is het belangrijkste argument om te komen tot een herindeling in K5-verband. Nederlek maakt deel uit van dat buitengebied en hoort in de nieuwe Krimpenerwaardgemeente.

Overleg met de gemeenteraden

Zoals al eerder aangegeven gaat de raad van Bergambacht ervan uit dat wij genoegzaam op de hoogte zijn van het standpunt van Bergambacht. De raad van Nederlek wil op dit moment in deze fase van het arhi-proces geen overleg met ons voeren omdat de raad geen standpunt wenst in te nemen over een fusie-variant.

Standpunt gemeenteraad van Krimpen aan den IJssel

Op 17 februari 2010 heeft de meerderheid van de raad laten weten dat Krimpen aan den IJssel, zoals uit rapporten blijkt, een goede bestuurskracht heeft en een gemeente is die opkomt voor de belangen van de inwoners. Krimpen aan den IJssel werkt samen in gemeenschappelijke regelingen en dat gaat prima. De K5-variant is de meest voor de hand liggende variant omdat de K5-gemeenten al lang samenwerken, maar die samenwerking loopt niet goed. De K2-variant is geen initiatief van Krimpen aan den IJssel maar van Nederlek. De verdeeldheid tussen de vijf gemeenten maakt dat er geen sprake was van een krachtig samenwerkingsverband. De minderheid van de raad geeft aan dat de K2-variant wordt nagestreefd, niet uit angst maar omdat deze variant uitdagingen en kansen biedt om verbeteringen na te streven. Het gaat daarbij om de oriëntatie van Nederlek op de Rotterdamse Regio, de verkeers- en vervoersproblematiek, het herinrichten van de Stormpolder en woningbouw. De raad meldt dat het houden van een volksraadpleging zal afhangen van het besluit van Gedeputeerde Staten in het herindelingsontwerp.

Standpunt gemeenteraad van Schoonhoven

Op 17 februari 2010 heeft een vertegenwoordiger van de raad van Schoonhoven laten weten dat Burgemeester en Wethouders voorstander zijn van een herindeling. De raad van Schoonhoven wenst vooralsnog zelfstandig te blijven. Als een herindeling onvermijdelijk is, zijn er door Burgemeester en Wethouders kernwaarden geformuleerd die door de raad worden onderschreven. De raad vraagt welke gevolgen een gedwongen herindeling heeft voor de inwoners en voor het verdere proces bij de provincie en op rijksniveau. Tevens vraagt de raad aandacht voor de financiële situatie. De raad is beslist geen voorstander van de K6-variant. Alle raadsfracties zijn in de gelegenheid gesteld hun standpunt aan te geven.

Standpunt gemeenteraad van Ouderkerk

Op 24 februari 2010 heeft de raad aangegeven dat de verslagen van de gesprekken die Gedeputeerde Staten hebben gevoerd met Burgemeester en Wethouders van Ouderkerk op correcte wijze het standpunt van de raad van Ouderkerk weergeeft: voorstander van de K5-variant. Daarbij vraagt de raad aandacht voor de financiën, het ontwikkelen van kernenbeleid, de oriëntatie op het Groene Hart en Hollands Midden, het voorkomen dat bij de K5-variant daarna weer een discussie gaat plaatsvinden over Krimpen aan den IJssel en draagvlak bij de inwoners. De minderheid van de raad laat weten niet gelukkig te zijn met de door de provincie gevolgde procedure naar aanleiding van de aanvaarde motie in de raad van december 2008. De minderheid is voorstander van het continueren van de K5-samenwerking tot 2012 en daarna een besluit over de bestuurlijke toekomst. Gezien het standpunt van de provincie dat er een herindeling moet komen kiest de minderheid voor de K6-variant.

Standpunt gemeenteraad van Vlist

Op 24 februari 2010 heeft de meerderheid van de raad aangegeven voorstander van een gemeentelijke herindeling in de Krimpenerwaard te zijn. Een K5-gemeente is de beste variant. De meerderheid komt tot dit standpunt vanwege de strategische agenda en het toekomstperspectief van de Krimpenerwaard in combinatie met de kleinschaligheid en dus kwetsbaarheid van de eigen kleine organisaties. Daar komt bij dat Vlist door de schaalgrootte haar taken in de nabije toekomst niet meer aankan. Grote projecten lopen vertraging op en blijven onuitgevoerd. De andere vier gemeenten zullen dezelfde problemen als Vlist onderkennen. De raad vraagt aandacht voor de financiële situatie en de uitkering uit het gemeentefonds. Tevens vraagt de raad aandacht voor de leefbaarheid van de kernen, het voorzieningenniveau in de nieuwe gemeente, bedrijvigheid, recreatie en ontspanning, het buitengebied en natuur en landbouw. De raad vraagt of de provincie medewerking kan verlenen aan het versneld uitvoeren van verschillende concrete plannen zoals de aanleg van een rotonde Stolwijk, een extra brug over de Hollandsche IJssel, extra woningbouwlocaties in Haastrecht en het verplaatsen van sportvelden in Stolwijk.

Gevraagd wordt aan de provincie of er een werkgroep kan worden geformeerd met de gemeente die deze projecten gaat aanpakken. De minderheid van de raad in Vlist is geen voorstander van gemeentelijke herindeling in de Krimpenerwaard. Gevraagd wordt de arhi-procedure te bevroren en pas weer op te starten als er meer duidelijkheid is over de financiële consequenties van een herindeling. Ook de minderheid wil versneld plannen realiseren.

4.3 Standpunten van andere belanghebbenden

Op 11 november 2009 hebben de volgende instanties op ons verzoek hun opvattingen over de herindeling in de Krimpenerwaard in een overleg met ons bekendgemaakt. Voor de verslagen van het gehouden overleg verwijzen wij u naar de bijlage 3. Samengevat komen die standpunten op het volgende neer.

Standpunt Capelle aan den IJssel

Krimpen aan den IJssel moet onderdeel blijven van de Rotterdamse Regio. Capelle aan den IJssel heeft geen bezwaar tegen een fusie van Krimpen aan den IJssel met Nederlek. Capelle aan den IJssel zal blijven samenwerken met Krimpen aan den IJssel.

Standpunt Stadsregio Rotterdam

De Stadsregio Rotterdam heeft geen behoefte aan uitbreiding met een K6-gemeente. Krimpen aan den IJssel moet bij de stadsregio blijven en de stadsregio heeft geen bezwaar tegen de K2-variant.

Standpunt Gouda

Gouda is een voorstander van een sterke K5-gemeente als buurgemeente. Gouda wijst een K6-gemeente af als die wordt ingedeeld in de Rotterdamse Regio. Gouda is er geen voorstander van dat Nederlek fuseert met Krimpen en dat de K2-gemeente wordt ingedeeld bij de Rotterdamse Regio.

Standpunt K5-samenwerkingsverband

Het K5-samenwerkingsverband voert opgedragen taken naar behoren uit en is in staat dit te continueren en desgewenst verder uit te bouwen. Het K5-bestuur doet geen uitspraak over varianten.

Standpunt Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Midden-Holland

Het ISMH is geen voorstander van de K6-variant en geen voorstander van indeling van een nieuwe Krimpenerwaardgemeente in de Rotterdamse Regio. Indien toch door de provincie gekozen wordt voor de K6-variant dan moet die nieuwe gemeente worden ingedeeld bij het ISMH. Het ISMH is er geen voorstander van dat Nederlek in K2-verband overgaat naar de Rotterdamse Regio.

Standpunt Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard

Het Hoogheemraadschap is voorstander van een sterke K6-gemeente en maakt geen bezwaar tegen indelen van de K6-gemeente bij de Rotterdamse Regio.

Standpunt Veiligheidsregio en Politieregio Hollands Midden

De Veiligheidsregio en Politieregio zijn geen voorstander van een K6-gemeente die overgaat naar de Rotterdamse Regio. Tegen een K6-gemeente ingedeeld bij Hollands Midden bestaat geen bezwaar.

Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden

De RDOG is voorstander van handhaven van een nieuwe Krimpenerwaardgemeente (K5 of K6) bij de regio Hollands Midden en RDOG.

4.4 Samenvatting

De discussie over de gewenste bestuurlijke toekomst van de gemeenten in de Krimpenerwaard kent een lange historie. Begin 2009 hebben wij moeten vaststellen dat de K5-gemeenten uitspraken hebben gedaan over hun bestuurlijke toekomst en daarbij verschillende opties hebben besproken. Echter, er is geen sprake van een gezamenlijk gedeeld en eensluidende visie en oplossingsrichting bij de vijf gemeenten. Niet alle aangedragen oplossingen voor de bestuurlijke toekomst zijn verenigbaar; er zijn ook oplossingen gepresenteerd die andere oplossingen lijken uit te sluiten. Er is daarmee geen regionaal consistent eindbeeld ontstaan. Naar ons oordeel vraagt deze bestuurlijke patstelling om een structurele en duurzame oplossing voor de Krimpenerwaard.

Wij hebben de Commissie-Leemhuis ingesteld en gevraagd hoe te komen tot één Krimpenerwaard-gemeente en daarbij de positie van Krimpen aan den IJssel en het toekomstperspectief van de Krimpenerwaard mee te nemen. De commissie komt tot de conclusie dat een toekomstbestendig eindbeeld voor de Krimpenerwaard bestaat uit één Krimpenerwaardgemeente die bestaat uit de K5-gemeenten en Krimpen aan den IJssel. Zo ontstaat een gemeente die haar bestuurlijke opgaven in het gebied aan kan en kwalitatief kan zorgdragen voor een goed woon-, werk- en leefklimaat voor de inwoners van het gebied.

Op 15 september 2009 hebben wij na consultatie van de statencommissie Bestuur en Middelen de arhi-procedure gestart waarin wij de wenselijkheid van een wijziging van de gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard hebben uitgesproken. Wij hebben de zes gemeenten en andere belanghebbende uitgenodigd voor een open arhi-overleg. Wij hebben in de periode 15 september 2009-15 maart 2010 in totaal 24 overleggen gevoerd.

Sinds de aankondiging en start van de arhi-procedure en de gehouden open arhi-overleggen liggen de volgende varianten op tafel:

- A. *K6-gemeente* bestaande uit Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist;
- B. *K5-gemeente* bestaande uit Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist en een zelfstandig Krimpen aan den IJssel;
- C. *K4-gemeente* bestaande uit Bergambacht, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist in combinatie met: een *K2-gemeente* bestaande uit Nederlek en Krimpen aan den IJssel;
- D. *K4-gemeente* in combinatie met *zelfstandig Nederlek* en *zelfstandig Krimpen aan den IJssel*.

Geen van de zes gemeenteraden kiest voor de K6-variant. De raad van Bergambacht heeft als voorlopig standpunt ingenomen de K5-samenwerking voort te zetten, maar als een herindeling onvermijdelijk is, dan ziet de raad de herindelingsvariant K5 voor de toekomst als voorkeursvariant. De raad van Schoonhoven wenst vooralsnog een zelfstandig Schoonhoven na te streven. Wel heeft de raad vanwege het standpunt van Nederlek de opdracht gegeven om de K4-variant verder te onderzoeken. De raden van Vlist en Ouderkerk willen een herindeling in K5-verband. De raad van Krimpen aan den IJssel wijst een samenvoeging van Krimpen aan den IJssel en Nederlek af en wenst zelfstandig te blijven. De raad van Nederlek heeft geen principebesluit genomen over een fusie met Krimpen aan den IJssel.

5. Op weg naar een standpuntbepaling

In dit hoofdstuk gaan wij in op de criteria voor de afweging van herindelingsvoorstellen zoals die zijn vastgesteld in het Beleidskader herindeling van het Rijk en de provinciale nota 'Samenwerken aan de kwaliteit van het lokaal bestuur in Zuid-Holland'.

5.1 Beleidskader herindeling van het Rijk

Het Beleidskader gemeentelijke herindeling, zoals vastgesteld door de Ministerraad van 13 december 2002, bevat een uitwerking van de in het strategisch akkoord opgenomen uitgangspunten met betrekking tot gemeentelijke herindeling. Anno 2010 gelden deze criteria nog steeds.

Deze criteria zijn:

- *draagvlak*: bij een herindelingsvoorstel optimaal draagvlak nastreven en in kaart brengen;
- *bestuurskracht*: de bestuurlijke en ambtelijke organisatie dient voldoende onkwetsbaar te zijn om taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden goed uit te oefenen, zodat door een goede arbeidsmarktpositie en de juiste mate van specialisatie gekomen kan worden tot goed bestuur en goede dienstverlening;
- *duurzaamheid*: de gemeente moet zijn toegerust voor een langere periode en niet binnen afzienbare tijd weer in een herindelingsdiscussie geraken;
- *interne samenhang van nieuwe gemeente*: de nieuwe gemeente moet een logische interne samenhang hebben die identiteit geeft (sociaal, cultureel, economisch, geografisch enzovoorts) aan de nieuwe eenheid;
- *regionale samenhang en evenwicht*: door de vorming van een nieuwe gemeente moeten goede regionale verhoudingen ontstaan; dit criterium houdt ook in dat geen restproblematiek ontstaat (dat wil zeggen dat door de vorming van een nieuwe gemeente buurgemeenten niet in een bekleemde positie mogen komen waardoor het toekomstperspectief van deze gemeenten ongunstig wordt beïnvloed);
- *planologische ruimtebehoefte*: indien zodanige ruimtelijke knelpunten ontstaan die door samenwerking niet op te lossen zijn moet de provincie kiezen voor herindeling of grenswijziging.

Ook voor deze criteria geldt, aldus het toenmalige kabinet, dat ze richtinggevend zijn, maar niet absoluut.

In het regeerakkoord 'Samen werken, samen leven' (februari 2007) is aangegeven dat herindeling van gemeenten plaatsvindt indien daarvoor voldoende lokaal draagvlak bestaat. De verantwoordelijkheid voor de toetsing daarvan berust bij het provinciebestuur; de wetgever toetst de voorstellen in principe uitsluitend op het gevolgde proces.

Op 3 april 2009 heeft het kabinet het vernieuwde Beleidskader gemeentelijke herindeling vastgesteld. In dit beleidskader zijn de afspraken uit het coalitieakkoord over gemeentelijke herindeling nader uitgewerkt. De criteria uit 2002 gelden nog onverkort maar zijn nader uitgewerkt. De gemeente is als eerste aan zet om maatregelen te nemen om de bestuurskracht te vergroten, indien deze tekortschiet. Het kabinet heeft ervoor gekozen de provincies een stevige rol te geven bij gemeentelijke herindelingen, met name in gevallen waar gemeenten er onderling zelf niet uitkomen. De herindelingspraktijk is er een van veelal balanceren tussen de verschillende criteria van het beleidskader aldus het kabinet. Het kabinet toetst de herindelingsvoorstellen primair op het gevoerde proces.

5.2 Provinciaal beleidskader

In het Coalitieakkoord 'Duurzaam denken, dynamisch doen 2007-2011' geven wij aan te streven naar bestuurskrachtige gemeenten en samenwerkingsverbanden in Zuid-Holland. Bestuurskrachtige gemeenten en regio's hebben voor ons prioriteit.

In de Nota samenwerken aan de kwaliteit van het lokaal bestuur, vastgesteld door Provinciale Staten op 25 maart 2009, zijn onderstaande uitgangspunten opgenomen die wij hanteren bij het beoordelen van toekomstige samenwerkingsmodellen, gemeentelijke herindelingen en grenscorrecties. Wij vragen de gemeenten dat zelf ook te doen bij hun keuze voor de versterking van de kwaliteit van hun lokaal bestuur. De uitgangspunten zijn:

- de voorkeuren van de gemeentebesturen, waarbij de provincie hecht aan initiatieven van onderop;
- de uitspraken van de betrokken gemeentebesturen over nut en noodzaak van mogelijke grenscorrectie met buurgemeenten;
- de regionale opgaven in het gebied; de gemeenten moeten met een regionale blik naar zichzelf en de andere gemeenten kijken;
- een duurzaam, bestuurskrachtig en consistent eindbeeld voor het gehele gebied;
- de ruimtelijk-economische ontwikkelingsmogelijkheden van de centrumgemeente verdienen met urgentie aanzienlijke versterking waarbij altijd de vraag aan de orde is of een (beperkte) grenscorrectie voor deze gemeente voldoende is;
- gelet op de grote opgaven en het dynamische karakter van het gebied (voor zover van toepassing) behoeft de bestuurskracht van de meeste inliggende gemeenten belangrijke versterking;
- naast bestuurskracht en ruimte is ook 'ownership' essentieel: ambities en vraagstukken verdienen een verantwoordelijke en daadkrachtige probleemeigenaar; stroperigheid in besluitvormingsprocessen moet daarmee worden aangepakt;
- in het algemeen wordt de bestuurlijke herstructurering van een gebied niet gediend met opdeling van gemeenten over nieuwe gemeenten.

Voor ons zijn deze uitgangspunten richtinggevend, maar niet absoluut. Dit betekent dat wij tussen deze uitgangspunten geen hiërarchie hebben aangebracht.

5.3 Overwegingen bij versterking niet-vrijblijvende samenwerking

In december 2008 is in de Kamer een motie aangenomen waarin samenwerking als alternatief voor herindeling wordt bepleit. Dit heeft tot gevolg dat het kabinet bij herindelingsvoorstellen vanuit de gemeenten of de provincie de vraag zal stellen waarom niet gekozen is voor verbreding en intensivering van de samenwerking in plaats van gemeentelijke herindeling.

Ook wij hebben onszelf de vraag gesteld of de K5-samenwerking een structurele oplossing biedt voor de problemen waarmee de gemeenten in de Krimpenerwaard geconfronteerd worden.

Het K5-bestuur heeft in het arhi-overleg aangegeven dat de afgelopen drie jaar de samenwerking in K5-verband gegroeid is en dat het nodige is bereikt. Uit de SGB0-evaluatie blijkt dat de gemeenten van oordeel zijn dat de K5 goed functioneert, maar dat sommige gemeenten ook beseffen dat zij niet langer zelfstandig kunnen blijven voortbestaan.

Schoonhoven wijst in het arhi-overleg op de uitholling van de taken van de gemeenteraad bij het overdragen van taken aan het K5-samenwerkingsverband. De invloed van de gemeenteraad wordt hierdoor minder. Schoonhoven wil een duurzame oplossing voor het gebied en vindt die oplossing niet in verdere intensivering van de K5-samenwerking.

Vlist geeft aan te kiezen voor een herindeling vanwege de strategische agenda en het toekomstperspectief van de Krimpenerwaard in combinatie met de kleinschaligheid en kwetsbaarheid van de eigen organisatie.

Ouderkerk vindt het handhaven van de huidige situatie niet gewenst. Ouderkerk kiest voor gemeentelijke herindeling omdat de situatie in Ouderkerk structureel verbeterd moet worden om de knelpunten op te lossen. Deze knelpunten zijn: kwetsbaarheid van de ambtelijke en bestuurlijke organisatie; zorgelijke financiële situatie; beperkt strategisch handelen en beperkte slag- en onderhandelingskracht om grote dossiers op te pakken en tot een goed einde te brengen.

Burgemeester en Wethouders van Nederlek geven in verschillende op de website van de gemeente geplaatste en daarmee openbare documenten richting de raad aan (onder andere notitie duurzame bestuurskracht van februari 2008 en een Side letter van 26 juni 2009) dat Nederlek net als in andere gemeenten van tijd tot tijd stil moet staan bij de vraag of de gemeente voldoende bestuurskracht heeft om de ambities die voortkomen uit de visie en de bovenlokale opgaven vorm te kunnen geven. Verwijzend naar Ouderkerk, Vlist en Schoonhoven geeft Nederlek daarbij aan dat er ook twijfels zijn "of de K5-samenwerkingsformule voldoende soelaas biedt om dit tekort aan bestuurskracht te compenseren, zonder dat dit gepaard gaat met een te groot gebrek aan democratisch gehalte, met te grote bestuurlijke drukte en/of met (voor de burgers) te ondoorzichtige bevoegdheidsverdeling, verdeling van verantwoordelijkheden en processen". Nederlek concludeert "alles overziend zijn wij van mening dat het gekozen samenwerkingsmodel voor de Krimpenerwaard geen duurzaam bestuurlijk model is om substantieel bij te dragen aan onze bestuurskracht."

De Commissie-Leemhuis heeft op onze vraag naar het toekomstperspectief van de Krimpenerwaard geconcludeerd:

"Het perspectief voor de Krimpenerwaardraad moet dientengevolge dan ook als beperkt worden gezien. De Krimpenerwaardraad:

- kan nooit uitgroeien tot een direct gekozen democratisch orgaan;
- kan nooit tot een bestuursorgaan uitgroeien waarin via politieke fractievorming tot besluitvorming wordt gekomen, zonder het gevaar dat in conflict wordt gekomen met de gemeentelijke belangen;
- zal nooit de rol van de gemeenteraden over kunnen nemen.

Wel zal gelden dat hoe meer taken aan de gemeenschappelijke regeling worden op- dan wel overgedragen des te meer de rol van de gemeenteraden uitgehold wordt. Gelet op de staatsrechtelijke en bestuurlijke verhoudingen in Nederland is dat ongewenst. Ook vanuit democratisch oogpunt is een dergelijke ontwikkeling ongewenst, omdat voor de inwoners van de gemeenten besluitvorming over belangrijke onderwerpen via een indirect gekozen orgaan gaat plaatsvinden."

Wij waarderen hetgeen in K5-verband tot stand is gekomen. Er zijn op veel terreinen gemeenschappelijke beleidsvisies ontwikkeld en vastgesteld. Maar tegelijkertijd stellen wij met gemeenten en de Commissie-Leemhuis vast dat de K5-samenwerking geen echte duurzame oplossing biedt in de toekomst voor het gehele gebied. De gemeenten hebben allen verschillende opvattingen over de aard, intensiteit en toekomst van de K5-samenwerking. In dat verband hebben wij kennisgenomen van het rapport van 26 mei 2009 van de K5-commissie over de SGBO-aanbevelingen waarin de conclusie wordt getrokken dat de verschillen van opvatting tussen de vijf gemeenteraden over een nieuw evaluatiemoment van de K5-samenwerking en

besluitvorming over al dan niet herindelen zodanig waren dat dit niet tot een gezamenlijk standpunt heeft geleid.

Tot slot stellen wij vast dat de gemeenten in het arhi-overleg geen andere samenwerkingsmodellen hebben aangedragen.

5.4 Samenvatting

Met de gemeenten in de Krimpenerwaard en de Commissie-Leemhuis stellen wij vast dat de K5-samenwerking geen echte duurzame oplossing biedt in de toekomst voor het gehele gebied. De gemeenten hebben allen verschillende opvattingen over de aard, intensiteit en toekomst van de de K5-samenwerking. Andere samenwerkingsmodellen voor de bestuurlijke toekomst van de gemeenten Krimpenerwaard zijn niet aangedragen.

Op basis van de criteria in het beleidskader gemeentelijke herindeling van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het Coalitieakkoord 'Duurzaam denken, dynamisch doen 2007-2011', de door Provinciale Staten vastgestelde nota 'Samenwerken aan de kwaliteit van het lokaal bestuur in Zuid-Holland' nemen wij met dit herindelingsvoorstel onze verantwoordelijkheid voor de versterking van de kwaliteit van het lokaal bestuur in de Krimpenerwaard.

6. Het voorstel

In dit hoofdstuk gaan wij in op de bestuurlijke toekomst van de zes gemeenten in de Krimpenerwaard. Wij gaan in op de gepresenteerde varianten in het arhi-overleg en komen tot een oordeel daarover. Ons voorstel zullen wij vervolgens toelichten aan de hand van de criteria uit het Beleidskader herindeling, de criteria uit het provinciaal beleidskader en de argumenten die zijn aangedragen in het arhi-overleg.

6.1 De varianten

Sinds de aankondiging en start van de arhi-procedure en de gehouden open arhi-overleggen liggen de volgende varianten op tafel:

- A. *K6-gemeente* bestaande uit Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist;
- B. *K4-gemeente* bestaande uit Bergambacht, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist in combinatie met een *K2-gemeente* bestaande uit Nederlek en Krimpen aan den IJssel;
- C. *K4-gemeente* in combinatie met *zelfstandig Nederlek* en *zelfstandig Krimpen aan den IJssel*;
- D. *K5-gemeente* bestaande uit Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist en een zelfstandig Krimpen aan den IJssel.

In deze paragraaf gaan wij in op de varianten A tot en met C. In paragraaf 6.2 trekken wij de conclusies over deze varianten. De K5-variant komt in paragraaf 6.3 aan de orde.

6.1.1 De K6-variant

De K6-variant betreft de samenvoeging van Bergambacht, Krimpen aan den IJssel Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist tot één gemeente bestaande bijna 83.000 inwoners. Deze variant is ontstaan als gevolg van het advies van de Commissie-Leemhuis.

Wij hadden de Commissie-Leemhuis gevraagd om na te gaan of er voldoende draagvlak bestaat voor een andere variant dan de K5-variant. De commissie komt tot de conclusie dat een toekomstbestendig eindbeeld voor de Krimpenerwaard om de bestuurlijke opgaven in het gebied aan te kunnen en kwalitatief zorg te dragen voor een goed woon-, werk- en leefklimaat voor de inwoners in het gebied wordt gevormd door de gemeente Krimpenerwaard te laten bestaan uit de K5-gemeenten en de gemeente Krimpen aan den IJssel ofwel een K6-gemeente. De commissie doet geen uitspraak over het draagvlak voor de K6-variant.

In het arhi-overleg is ons gebleken dat géén van de zes gemeenten als eerste voorkeur de vorming van een K6-gemeente heeft uitgesproken. Krimpen aan den IJssel wijst de vorming van één Krimpenerwaard-gemeente, een K6, stellig en met kracht van argumenten af en wenst niet te participeren in een proces dat hierop gericht is. Verwijzend naar het onderzoek van PWC wijst Nederlek de K6-variant af. Ouderkerk, Vlist, Bergambacht en Schoonhoven wijzen de K6-variant eveneens af. Van de andere belanghebbenden is alleen het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard een voorstander van een sterke K6-gemeente.

Wij hebben daarmee geen draagvlak kunnen vinden voor deze variant. Dat geldt zowel voor bestuurlijk als regionaal draagvlak. Of maatschappelijk draagvlak voor deze variant gevonden zou kunnen worden is niet waarschijnlijk, gelet op de standpunten van de zes gemeenten en andere betrokkenen in dit proces. Met de zes gemeenten zijn wij geen voorstander van deze variant en zullen wij deze variant niet verder toetsten aan de rijks- en provinciale criteria en niet verder in procedure brengen.

6.1.2 De K4-variant

De K4-variant betreft de samenvoeging van Schoonhoven, Bergambacht, Vlist en Ouderkerk tot één gemeente bestaande uit bijna 40.000 inwoners. Deze variant is ontstaan doordat Nederlek en Krimpen aan den IJssel voor de bestuurlijke toekomst een onderzoek hebben laten verrichten naar een mogelijke samenvoeging van beide gemeenten.

In het arhi-overleg is ons gebleken dat drie van de vier gemeenten deze K4-variant zonder meer afwijzen. De raden van Ouderkerk en Vlist willen een herindeling in K5-verband. De raad van Bergambacht heeft als voorlopig standpunt ingenomen de K5-samenwerking voort te zetten, maar als een herindeling onvermijdelijk is, dan ziet de raad de herindelingsvariant K5 voor de toekomst als voorkeursvariant. De raad van Schoonhoven wenst voornamelijk een zelfstandig Schoonhoven na te streven. Wel heeft de raad vanwege het standpunt van Nederlek de opdracht gegeven om de K4-variant verder te onderzoeken.

De standpunten van de andere belanghebbenden laten een wisselend beeld zien en hangt mede af van de toekomst van Nederlek en van de toekomstige samenwerkingsrelaties.

Wij stellen vast dat er slechts zeer beperkt bestuurlijk en beperkt regionaal draagvlak bestaat voor deze variant, namelijk alleen en geclausuleerd bij de raad van Schoonhoven. Of maatschappelijk draagvlak voor deze variant gevonden zou kunnen worden achten wij niet waarschijnlijk gelet op de standpunten van drie van de vier gemeenteraden.

In het BMC-onderzoek naar een vergelijking van herindelingsvarianten wordt aangegeven dat in vergelijking met de K5-samenwerking er bij de K4-gemeente sprake zal zijn van schaalverkleining. Daarnaast zou een K4-gemeente moeten samenwerken met Nederlek bij het aanpakken van vraagstukken in het landelijk gebied in de Krimpenerwaard.

Alle aangedragen argumenten overwegende zijn wij geen voorstander van deze variant en zullen wij deze variant niet verder in procedure brengen.

6.1.3 De K2-variant

De K2-variant betreft de samenvoeging van Krimpen aan den IJssel en Nederlek tot één gemeente van ongeveer 43.500 inwoners. Op initiatief van Nederlek is in 2008 extern onderzoek gedaan naar een mogelijke fusie van Nederlek en Krimpen aan den IJssel. Samenwerking kan opmaat zijn voor samengaan, maar besluitvorming daarover zou pas na een ordentelijke procedure moeten plaatsvinden. In 2009 hebben Nederlek en Krimpen aan den IJssel onderzoek laten doen naar de bestuurlijke toekomst.

Zoals hiervoor aangegeven is de K4-variant ontstaan doordat Nederlek en Krimpen aan den IJssel voor de bestuurlijke toekomst een onderzoek hebben laten verrichten naar een mogelijke samenvoeging van beide gemeenten. De onderzoekers van PWC trekken geen conclusies en laten op grond van de toetsing in tabellen zien dat de K6-variant slechter scoort dan een K2-K4-variant en dat een zelfstandig Krimpen aan den IJssel beter scoort dan een zelfstandig Nederlek.

Burgemeester en Wethouders van Krimpen aan den IJssel hebben in een Opinienota voor de raad aangegeven de voorkeur te hebben voor een samenvoeging van Krimpen aan den IJssel en Nederlek. De raad van Krimpen aan den IJssel heeft op 11 februari 2010 besloten dat Krimpen aan den IJssel zelfstandig kan blijven. De raad wijst een samenvoeging met Nederlek af.

Burgemeester en Wethouders van Nederlek hebben de raad van Nederlek voorgesteld een principebesluit te nemen voor een fusie met Krimpen aan den IJssel en uit te spreken dat het voor de hand ligt dat deze fusiegemeente deel gaat uitmaken van de Stadsregio Rotterdam en de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond. De raad van Nederlek heeft op 16 februari 2010 geen principebesluit genomen over een fusie met Krimpen aan den IJssel. De raad heeft wel besloten een maatschappelijke discussie te voeren met inwoners en instellingen over draagvlak voor herindeling en de uitkomst daarvan voor te leggen aan de nieuwe gemeenteraad voor afronding van de besluitvorming over de bestuurlijke toekomst.

Wij stellen vast dat noch de raad van Krimpen aan den IJssel, noch de raad van Nederlek kiest voor een samenvoeging van Krimpen aan den IJssel en Nederlek. Daarmee is er bij beide gemeenten geen bestuurlijk draagvlak ontstaan. Of maatschappelijk draagvlak voor deze variant gevonden zou kunnen worden is op dit moment niet bekend.

Een K2-gemeente in combinatie met een K4-gemeente betekent schaalverkleining ten opzichte van de K5-variant. Daarnaast zou een K2-gemeente moeten samenwerken met een K4-gemeente bij het aanpakken van vraagstukken in het landelijk gebied in de Krimpenerwaard. Daar komt bij dat de K2-variant de vorming van een K5-gemeente onmogelijk zou maken, hetgeen wij niet wenselijk vinden.

Alle aangedragen argumenten overwegende zijn wij geen voorstander van de K2-variant en zullen wij deze variant niet verder in procedure brengen.

6.1.4 Handhaven zelfstandigheid Krimpen aan den IJssel en Nederlek

De raad van Krimpen aan den IJssel kiest voor handhaven van zelfstandigheid in combinatie met het samenwerken binnen verschillende gemeenschappelijke regelingen. Het bestuurskrachtonderzoek van Krimpen aan den IJssel en het onderzoek 'Samen of zelfstandig: een onderzoek naar de bestuurlijke toekomst van de gemeenten Krimpen aan den IJssel en Nederlek' geeft aan dat het handhaven van de zelfstandigheid van Krimpen aan den IJssel haalbaar en houdbaar is.

Met Krimpen aan den IJssel zijn wij het eens dat de gemeente op dit moment voldoende bestuurskrachtig is en voldoende in staat moet worden geacht om de verbeterpunten zelfstandig op te pakken. Dat laat onverlet dat wij ook van Krimpen aan den IJssel verwachten dat deze gemeente kritisch blijft nadenken over de eigen bestuurlijke toekomst in stadsregionaal verband en periodiek de bestuurskracht laat onderzoeken. Daarnaast zijn wij van oordeel dat Krimpen aan den IJssel nu en in de toekomst niet nodig is voor het oplossen van de problematiek waarmee de vijf gemeenten in de Krimpenerwaard te maken hebben. Wij komen daar later op terug.

De raad van Nederlek heeft zoals hiervoor aangegeven op 16 februari 2010 geen principebesluit genomen over een fusie met Krimpen aan den IJssel. Op 17 februari 2010 meldt de raad ons dat zij draagvlak bij een fusie belangrijk vindt en dat zij daarom een draagvlakonderzoek zal houden. Eerder, in juni 2009, had de raad de opdracht gegeven om de haalbaarheid tot fusie van Nederlek en Krimpen aan den IJssel te onderzoeken.

In hoofdstuk 5.3 hebben wij aangegeven welke ontwikkelingen zich in die gemeente en bij de andere gemeenten hebben voorgedaan waardoor de K5-samenwerking voor Nederlek, die zichzelf als een ontwikkelgemeente ziet, geen duurzame en structurele oplossing biedt en waardoor wordt nagedacht over fusievarianten. In dat verband wijzen wij u opnieuw naar verschillende openbare documenten (onder andere notitie duurzame bestuurskracht van februari 2008 en een Side letter van 26 juni 2009) die zijn besproken in de raad van Nederlek. Burgemeester en Wethouders van Nederlek hebben zorgen of de individuele

bestuurskracht van Nederlek voldoende is om die ambities op termijn waar te maken. Die zorgen hebben er mede toe geleid dat Nederlek onderzoeken heeft laten uitvoeren naar fusievarianten.

Uit het vorenstaande concluderen wij dat handhaven van de zelfstandigheid van Nederlek geen houdbare en haalbare optie is voor de bestuurlijke toekomst van Nederlek. Gelet op de ambities van Nederlek en de zorgen die de gemeente uitspreekt over de eigen bestuurskracht in combinatie met de forse kritiek op de K5-samenwerking vinden wij een herindeling van Nederlek noodzakelijk en onontkoombaar. Wij komen daar in de volgende paragraaf op terug.

6.2 Conclusie ten aanzien van de varianten

Er bestaat geen bestuurlijk, regionaal en maatschappelijk draagvlak voor de vorming van een K6-gemeente bestaande uit Bergambacht, Krimpen aan den IJssel Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist. Met de zes gemeenten zijn wij geen voorstander van deze variant en zullen wij deze variant niet verder toetsen aan de rijks- en provinciale criteria en niet verder in procedure brengen.

Bergambacht, Ouderkerk en Vlist zijn tegen de vorming van een K4-gemeente bestaande uit Bergambacht, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist. Bij Schoonhoven bestaat er een beperkt bestuurlijk draagvlak voor deze variant. Tegen de K4-variant pleit ook de schaalverkleining ten opzichte van de K5-variant. Daarnaast zou een K4-gemeente moeten samenwerken met Nederlek bij het aanpakken van vraagstukken in het landelijk gebied in de Krimpenerwaard. Alle aangedragen argumenten overwegende zijn wij geen voorstander van deze variant en zullen wij deze variant niet verder in procedure brengen.

Noch de raad van Krimpen aan den IJssel, noch de raad van Nederlek kiest voor een samenvoeging van Krimpen aan den IJssel en Nederlek. Daarmee is er bij beide gemeenten geen bestuurlijk draagvlak ontstaan. Tegen de K2-variant pleit ook de schaalverkleining ten opzichte van de K5-variant. Een K2-gemeente moet altijd samenwerken met een K4-gemeente bij het aanpakken van vraagstukken in het landelijk gebied in de Krimpenerwaard. Alle aangedragen argumenten overwegende zijn wij geen voorstander van de K2-variant en zullen wij deze variant niet verder in procedure brengen.

Krimpen aan den IJssel kiest voor handhaven van zelfstandigheid in combinatie met het samenwerken binnen verschillende gemeenschappelijke regelingen. Met Krimpen aan den IJssel zijn wij het eens dat de gemeente op dit moment voldoende bestuurskrachtig is en voldoende in staat moet worden geacht om de verbeterpunten zelfstandig op te pakken. Dat laat onverlet dat wij ook van Krimpen aan den IJssel verwachten dat deze gemeente kritisch blijft nadenken over de eigen bestuurlijke toekomst in stadsregionaal verband en periodiek de bestuurskracht laat onderzoeken. Daarnaast zijn wij van oordeel dat Krimpen aan den IJssel nu en in de toekomst niet nodig is voor het realiseren van de opgaven in de Krimpenerwaard.

Wij concluderen dat handhaven van de zelfstandigheid van Nederlek geen houdbare en haalbare optie is voor de bestuurlijke toekomst van Nederlek. Gelet op de ambities van Nederlek en de zorgen die de gemeente uitspreekt over de eigen bestuurskracht in combinatie met de forse kritiek op de K5-samenwerking, vinden wij een herindeling van Nederlek noodzakelijk en onontkoombaar.

6.3 Ons voorstel toegelicht

Wij kiezen voor de versterking van de bestuurskracht in de Krimpenerwaard door gemeentelijke herindeling van de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist tot een nieuwe gemeente Krimpenerwaard (hierna te noemen K5-gemeente).

Wij zijn van oordeel dat gemeentelijke herindeling van de vijf gemeenten onvermijdelijk is en dat alternatieven niet meer aan de orde zijn. In hoofdstuk 5.3 hebben wij toegelicht dat wij met de gemeenten in de Krimpenerwaard en de Commissie-Leemhuis vaststellen dat de K5-samenwerking geen echte duurzame oplossing biedt in de toekomst voor het gehele gebied. Andere samenwerkingsmodellen voor de bestuurlijke toekomst van de gemeenten Krimpenerwaard zijn in het arhi-overleg niet aangedragen.

In de aanloop naar de arhi-procedure en gedurende de fase van het open arhi-overleg zijn door de gemeenten aandachtspunten en randvoorwaarden aangedragen voor de toekomst van de Krimpenerwaard. Hieronder lichten wij ons voorstel toe om te komen tot één gemeente Krimpenerwaard aan de hand van de criteria van het Beleidskader gemeentelijke herindeling, de criteria uit ons provinciaal beleidskader en aangedragen aandachtspunten en randvoorwaarden.

Draagvlak

Het kabinet heeft bij het beoordelen van het draagvlak aangegeven dat de provincie dient uit te gaan van het lokaal bestuurlijke en het regionale draagvlak.

Wij stellen vast dat de gemeenteraden van Ouderkerk en Vlist zich hebben uitgesproken voor de vorming van een K5-gemeente. De raad van Bergambacht moet zich nog uitspreken, maar de voorkeursvariant voor de toekomst, wanneer blijkt dat herindeling onvermijdelijk is, is de vorming van een K5-gemeente. De raad van Schoonhoven streeft vooralsnog een zelfstandig Schoonhoven na, maar als een herindeling onvermijdelijk is dan zijn daarvoor kernwaarden geformuleerd. De raad van Nederlek heeft geen principebesluit genomen over een fusie van Krimpen aan den IJssel en Nederlek.

Dit betekent dat onder voorwaarden vier van de vijf gemeenten zich uitspreken voor gemeentelijke herindeling in de Krimpenerwaard. Schoonhoven lijkt in dat geval te kiezen voor de K4-variant, maar wij verwachten dat gelet op de K5-samenwerking voor de raad de vorming van een K5-gemeente een bespreekbare en aanvaardbare optie is. Op de door Schoonhoven geformuleerde kernwaarden komen wij bij het criterium interne samenhang terug. De raad van Nederlek moet zich nog uitspreken nadat een draagvlakonderzoek is gehouden.

Wij hebben tot op heden een zorgvuldig proces gevoerd om te komen tot een zo groot mogelijk bestuurlijk draagvlak bij de gemeenten. Wij concluderen dat er in deze fase van het arhi-traject voldoende, maar nog geen unaniem lokaal bestuurlijk draagvlak bestaat bij de vijf gemeenten om te komen tot een K5-gemeente. Het lokale draagvlak is daarmee nog niet maximaal maar wel voldoende om te komen tot dit herindelingsvoorstel.

Uit de standpunten in het arhi-overleg van de andere belanghebbenden trekken wij de conclusie dat er breed en voldoende regionaal draagvlak bestaat voor de vorming van een K5-gemeente.

Het kabinet staat op het standpunt dat het de verantwoordelijkheid van het gemeentebestuur in een representatieve democratie is om te investeren in het maatschappelijk draagvlak, maar tevens ook om lokale opvattingen en belangen tegen elkaar af te wegen. Dat betekent dat na vaststelling van dit herindelingsontwerp de gemeentebesturen het maatschappelijk draagvlak voor de vorming van een K5-gemeente dienen te verkennen.

Wij vinden het een goede zaak dat verschillende gemeenten nu al investeren in het vinden van maatschappelijk draagvlak voor de bestuurlijke toekomst van de gemeenten. Alle gemeenten hebben op hun website brieven, documenten, standpunten en arhi-verslagen geplaatst.

Bergambacht heeft al voor het eerste arhi-overleg de brochure 'Herindeling: doel of middel' uitgebracht en breed verspreid onder de inwoners. Vervolgens heeft Bergambacht in februari 2010 voorlichtingsavonden gehouden in de kernen Berkenwoude, Bergambacht en Ammerstol. De raad zal de aangedragen punten van de inwoners betrekken bij de reactie op dit herindelingsontwerp.

Schoonhoven heeft in oktober 2009 voor de inwoners een informatieavond herindelingsplannen Krimpenerwaard met workshops gehouden. Vervolgens is eind 2009 bij ieder huishouden een exemplaar van de *OpinieWijzer* bestuurlijke toekomst Schoonhoven bezorgd. De raad van Schoonhoven zal de uitkomsten daarvan meenemen bij de zienswijze op het herindelingsadvies.

Vlist heeft op 17 februari 2010 een raadplegingsavond gehouden over de gemeentelijke herindeling in de Krimpenerwaard. Op die avond zijn wensen, zorgen en behoeften geïnventariseerd en punten aangedragen die de gemeente kan meenemen naar het overleg met de provincie.

Nederlek heeft op 16 februari 2010 besloten de maatschappelijke discussie met de inwoners en instellingen over draagvlak voor herindeling uit te voeren en de uitkomsten van het onderzoek voor te leggen aan de nieuwe gemeenteraad voor afronding van de besluitvorming over de bestuurlijke toekomst.

Krimpen aan den IJssel heeft laten weten het houden van een volksraadpleging te laten afhangen van het besluit over het herindelingsontwerp.

Wij concluderen dat de gemeenten ieder op een eigen wijze de inwoners betrekken bij de discussie over de bestuurlijke toekomst. Wij verwachten van de gemeenten dat zij maatschappelijk draagvlak zullen verkennen voor de vorming van de K5-gemeente.

Bestuurskracht

In hoofdstuk 5.3 hebben wij aangegeven dat de gemeenten Ouderkerk, Vlist, Schoonhoven en Nederlek zelf aangeven dat de bestuurskracht versterking behoeft. Wij delen die opvatting en zijn van oordeel dat gelet op de specifieke opgaven in dit gebied de bestuurskracht van de betrokken gemeenten versterking behoeft.

In de Krimpenerwaard zal een robuuste, bestuurskrachtige gemeente ontstaan van ongeveer 55.000 inwoners. De onderzoekers van BMC laten zien dat de gemeentelijke organisatie een zodanige omvang heeft dat ze als voldoende robuust kan worden beschouwd met een beperkte kwetsbaarheid ten opzichte van de situatie bij de huidige vijf gemeenten. De nieuwe organisatie biedt ook voldoende mogelijkheden voor specialisatie wat een extra kwaliteitsimpuls zal geven. Door specialisatie is er ook minder behoefte om externe expertise in te huren. De samenwerkingsorganisaties die in het kader van de K5-samenwerking zijn gevormd kunnen worden opgenomen in de organisatie van de nieuwe gemeente. Dit leidt tevens tot een vermindering van samenwerkingsverbanden en daarmee met een vermindering van de *bestuurlijke drukte*.

De vorming van een K5-gemeente kan worden gezien als een logisch resultaat van een proces van steeds intensievere samenwerking tussen de vijf betrokken gemeenten.

De K5-gemeente moet in staat worden geacht haar taken als publieke dienstverlener op een goede en adequate wijze uit te voeren. De nieuwe K5-gemeente zal voldoende strategisch vermogen hebben en moet voldoende in staat zijn de belangrijke opgaven in het gebied te realiseren. Het betreft hier onder meer het uitvoeren van de vijf doelen uit het Veenweidepact Krimpenerwaard, het open, vitaal en groen houden van het landelijk gebied, realiseren van een robuust watersysteem en het handhaven van een acceptabel voorzieningenniveau in de kernen.

De K5-gemeente zal daadkrachtig uitvoering gaan geven aan de actuele beleidsdocumenten en -visies die zijn vastgesteld door de Krimpenerwaardraad voor het gehele gebied zoals de structuurvisie, de economische visie, het leefbaarheidsplan, de subregionale woonvisie en het uitvoeringsprogramma recreatie en toerisme.

De vorming van een K5-gemeente creëert voldoende ownership, dat wil zeggen dat de K5-gemeente een verantwoordelijke en daadkrachtige probleemeigenaar is voor het realiseren van de ambities en het oplossen van regionale vraagstukken in de Krimpenerwaard. De stroperigheid in besluitvormingsprocessen, zoals door sommige gemeenten geconstateerd bij de K5-samenwerking, kan voldoende worden aangepakt.

Wij verwachten dat als van verdergaande decentralisatie van rijksbeleid en nieuwe taken de druk op de vijf gemeenten in dit gebied verder zal toenemen er een nog groter beroep gedaan zal worden op de bestuurskracht. De bestuurskrachtige K5-gemeente moet in staat worden geacht die druk op te kunnen vangen.

Wij hebben met de zes gemeenten en het Ministerie van BZK een Financieel onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard laten uitvoeren. Uit dat onderzoek wordt de conclusie getrokken dat de samenvoeging van de vijf gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist en het zelfstandig blijven van Krimpen aan den IJssel leidt tot twee financieel levensvatbare gemeenten. In hoofdstuk 7 komen wij daar uitgebreid op terug.

Duurzaamheid

Door de samenvoeging van Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist ontstaat er een bestuurskrachtige, toekomstgerichte gemeente die voldoende in staat zal zijn om de lokale, bovenlokale en regionale opgaven en vraagstukken adequaat voor langere termijn op te pakken. De duurzaamheid vinden wij voldoende omdat er qua oppervlakte en inwoners een grote groene gemeente ontstaat in dit deel van het Groene Hart met in de nabijheid Gouda en de Stadsregio Rotterdam. De K5-gemeente beschikt over voldoende kwaliteit en capaciteit van de ambtelijke organisatie om te kunnen voorzien in de huidige en toekomstige taken. Wij zijn er dan ook van overtuigd dat een nieuwe herindeling binnen afzienbare termijn niet te verwachten is.

Van een grenscorrectie of opdeling van een van de gemeenten is in dit arhi-traject en dit herindelingsvoorstel geen sprake omdat daar geen aanleiding toe bestaat en geen van de vijf gemeenten daarom verzocht heeft.

Interne samenhang

De vijf gemeenten laten qua grondgebruik grote overeenkomsten zien. Het grootste deel van de grond wordt ingezet voor landbouw en voor de uitvoering van het Veenweidepact. Alle vijf gemeenten in de Krimpenerwaard vallen onder het Groene Hartbeleid.

De vijf gemeenten in de Krimpenerwaard hebben vanaf eind jaren negentig een bewuste keuze met elkaar gemaakt om in K5-verband samen te werken met als doel de dienstverlening aan de burger te verhogen en de individuele bestuurskracht te versterken. Die K5-samenwerking is daarna alleen maar toegenomen en tot voor kort hebben alle gemeenten zich volledig ingezet voor het welslagen van die samenwerking. Desondanks bestaat er de wens bij de gemeenten om de bestuurskracht in de Krimpenerwaard te vergroten. De K5-samenwerking en de gezamenlijke beleidsvisies die dat heeft opgeleverd bevestigt onmiskenbaar dat de vijf gemeenten in sociaal, economisch en maatschappelijk opzicht veel met elkaar te maken hebben. De vorming van één gemeente daarbij past daar goed bij.

De keuze van de samenvoeging van de vijf gemeenten leidt tot een regionaal consistent eindbeeld in de Krimpenerwaard waarbij één democratisch rechtstreeks gekozen bestuur zorg draagt voor de afwegingen ten aanzien van het gebied van de Krimpenerwaard.

In het open arhi-overleg hebben verschillende gemeenten aandacht gevraagd voor kernenbeleid bij de vorming van een nieuwe gemeente. De vijf Krimpenerwaardgemeenten hebben in totaal 12 dorpen/kernen. In de K5-gemeente zal de stad Schoonhoven met bijna 12.000 inwoners de grootste kern zijn. Elk dorp/kern kent van oudsher zijn eigenheid en identiteit. Wij zien het als de primaire taak van het nieuwe gemeentebestuur de bestuurlijke inrichting van de nieuwe gemeente vorm te geven. Wij vinden dat die vormgeving op een zodanige wijze vorm en inhoud moet krijgen dat daarbij recht wordt gedaan aan de verschillen tussen de dorpen en identiteit van de inwoners, maar dat tegelijkertijd verbindingen hiertussen worden gelegd. Wij vragen de nieuwe gemeente daarbij expliciet aandacht te besteden aan de relatie met de inwoners, het maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven.

Verschiedende gemeenten hebben in het open arhi-overleg aandacht gevraagd voor het profiel van een nieuwe gemeente in de Krimpenerwaard. Alle gemeenten vragen aandacht voor de financiële positie van de nieuwe gemeente.

Schoonhoven vindt het bij een herindeling van groot belang dat de kernwaarden van de stad Schoonhoven geborgd worden. Die kernwaarden en uitgangspunten hebben betrekking op behoud van het voorzieningenniveau, aandacht voor de "kleinstedelijke problematiek", behoud en verdere ontwikkeling van de centrumfunctie van Schoonhoven, voldoende aantrekkelijk blijven voor de studenten, de kwaliteit van de Krimpenerwaard, de lastendruk mag niet onevenredig toenemen, de bestuurlijke oriëntatie blijft op Gouda en het Groene Hart gericht, een duurzame oplossing voor het gehele gebied en de noodzaak om snel een keuze te maken. Schoonhoven pleit er voor dat de financiële winst van een gemeentelijke herindeling ten goede komt van de nieuwe gemeente en niet door de overheid wordt afgeroomd.

Voor Bergambacht is het doel een vitale en leefbare Krimpenerwaard, als onderdeel van het Groene Hart. De leefbaarheid, bereikbaarheid van voorzieningen, realiseren woningbouw voor eigen woningbehoefte, economische ontwikkeling en behoud van agrariërs staan voor Bergambacht centraal.

Vlist vindt dat de vijf gemeenten één krachtige gemeente moet worden om die taken te doen waaraan moet worden gewerkt en om de versnippering in die zaken die voor alle vijf gemeenten van belang zijn tegen te gaan. Het Veenweidepact mag niet versnipperd worden uitgevoerd. Vlist vraagt aandacht voor de leefbaarheid van de kernen, het voorzieningenniveau in de nieuwe gemeente, bedrijvigheid, recreatie en ontspanning, het buitengebied en natuur en landbouw. De raad vraagt of de provincie medewerking kan verlenen aan het versneld uitvoeren van verschillende concrete plannen zoals de aanleg van de rotonde Stolwijk, een extra brug over de Hollandsche IJssel, extra woningbouwlocaties in Haastrecht en het verplaatsen van sportvelden in Stolwijk. Wij zullen met de K5-gemeenten nagaan of en zo ja op welke wijze wij

medewerking kunnen verlenen aan het versneld uitvoeren van verschillende concrete plannen in de Krimpenerwaard. Wij streven ernaar dat om dit voor november 2010 af te ronden.

Ouderkerk vraagt bij de vorming van een nieuwe gemeente aandacht voor het ontwikkelen van kernen-beleid, de oriëntatie op het Groene Hart en Midden-Holland, het voorkomen dat bij de K5-variant daarna weer een discussie gaat plaatsvinden over Krimpen aan den IJssel en draagvlak bij de inwoners.

Nederlek wil een ontwikkelgemeente zijn en heeft stevige ambities op grond van het eigen visiedocument, de eigen structuurvisie, de visie WMO en het visiedocument e-gemeente Nederlek.

De nieuwe gemeenteraad zal uiteindelijk het definitieve profiel en het ambitieniveau van de K5-gemeente moeten vaststellen. Maar in de aanloop daarnaartoe verwachten wij van de vijf gemeenten dat zij een projectorganisatie (kwartiermaker, stuurgroep, klankbordgroep, werkgroepen enzovoorts) opzetten om in goed onderling overleg er zorg voor te dragen dat alle te treffen voorzieningen tijdig worden voorbereid. Wij wijzen in dat verband naar artikel 79 van de Wet arhi. Ervaringen elders in Nederland laten zien dat binnen zo'n projectorganisatie een profiel van de nieuwe gemeente wordt opgesteld. Ook hier kunnen wij ons indenken dat de reeds vastgestelde gezamenlijke beleidsdocumenten in K5-verband daarvoor als basis dienen. Wij vragen daarbij aandacht voor de bijzondere centrumpositie van Schoonhoven als grootste kern van de Krimpenerwaard in de nieuwe gemeente en de ontwikkelfunctie van Nederlek. Indien gewenst zullen wij nagaan of, en zo ja, op welke wijze wij daaraan een bijdrage kunnen leveren. Ook willen wij bezien welke wederzijdse afspraken met de gemeenten gemaakt kunnen worden op weg naar één gemeente Krimpenerwaard.

Uit het onderzoek Processen en effecten van herindeling (2009) blijkt dat het hebben van een visie op de nieuwe gemeente bijdraagt aan een goede start van die nieuwe gemeente.

Regionale samenhang en evenwicht

Er ontstaat een robuuste bestuurskrachtige gemeente in dit deel van het Groene Hart die een goede bijdrage kan leveren aan de samenwerking binnen de Veiligheidsregio en Politieregio Hollands Midden en de Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden. Ten opzichte van de aangrenzende gemeente Krimpen aan den IJssel en de gemeente Gouda en de regio's ISMH en Stadsregio Rotterdam zal de nieuwe gemeente een sterke speler zijn.

Planologische ruimtebehoefte

Het voorstel tot herindeling van de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist vindt mede zijn oorzaak in het behoud van het open karakter van het groene gebied. Deze opgave in combinatie met het vraagstuk van de leefbaarheid van de kernen en het vraagstuk van krimp van de bevolking vraagt om een integrale afweging in het gebied.

6.4 Samenvatting

Wij kiezen voor de versterking van de bestuurskracht in de Krimpenerwaard door gemeentelijke herindeling van de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist tot een nieuwe gemeente Krimpenerwaard (hierna te noemen K5-gemeente). Wij zijn van oordeel dat gemeentelijke herindeling van de vijf gemeenten onvermijdelijk is en dat alternatieven niet meer aan de orde zijn.

Wij hebben tot op heden een zorgvuldig proces gevoerd om te komen tot een zo groot mogelijk bestuurlijk draagvlak bij de gemeenten. Wij concluderen dat er in deze fase van het arhi-traject voldoende, maar nog geen unaniem lokaal bestuurlijk draagvlak bestaat bij de vijf gemeenten om te komen tot een K5-gemeente. Het lokale draagvlak is daarmee nog niet maximaal maar wel voldoende om te komen tot dit herindelingsontwerp. Uit de standpunten in het arhi-overleg van de andere belanghebbenden trekken wij de conclusie dat er breed en voldoende regionaal draagvlak bestaat voor de vorming van een K5-gemeente.

Wij concluderen dat de gemeenten ieder op een eigen wijze de inwoners betrekken bij de discussie over de bestuurlijke toekomst. Wij verwachten van de gemeenten dat zij maatschappelijk draagvlak zullen verkennen voor de vorming van de K5-gemeente.

In de Krimpenerwaard zal een robuuste, bestuurskrachtige gemeente ontstaan van ongeveer 55.000 inwoners. Onderzoek laat zien dat de nieuwe gemeente een financieel levensvatbare gemeente is.

De K5-gemeente zal voldoende strategisch vermogen hebben en moet voldoende in staat zijn de belangrijke opgaven in het gebied te realiseren. Het betreft hier onder meer het uitvoeren van de vijf doelen uit het Veenweidepact Krimpenerwaard, het open, vitaal en groen houden van het landelijk gebied, de bodemdaling afremmen, realiseren van een robuust watersysteem en het handhaven van een acceptabel voorzieningenniveau in de kernen.

De K5-gemeente moet in staat worden geacht haar taken als publieke dienstverlener op een goede en adequate wijze uit te voeren. De gemeentelijke organisatie heeft een zodanige omvang dat ze als voldoende robuust kan worden beschouwd met een beperkte kwetsbaarheid ten opzichte van de situatie bij de huidige vijf gemeenten. De vorming van de K5-gemeente leidt tevens tot een vermindering van samenwerkingsverbanden en daarmee tot een vermindering van de bestuurlijke drukte.

Er ontstaat een robuuste bestuurskrachtige gemeente in dit deel van het Groene Hart die een goede bijdrage kan leveren aan de samenwerking binnen de Veiligheidsregio en Politieregio Hollands Midden en de Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden. Ten opzichte van de aangrenzende gemeente Krimpen aan den IJssel en de gemeente Gouda en de regio's ISMH en Stadsregio Rotterdam zal de nieuwe gemeente een sterke speler vormen.

De duurzaamheid en interne samenhang vinden wij voldoende. De gemeenten vragen aandacht voor het kernenbeleid en voor het profiel van de nieuwe gemeente. In het arhi-overleg hebben gemeenten waardevolle suggesties gedaan voor het profiel van een nieuwe gemeente en voor het kernenbeleid. De nieuwe gemeenteraad zal uiteindelijk het definitieve profiel, ambitieniveau van de K5-gemeente moeten vaststellen. Maar in de aanloop daarnaartoe verwachten wij van de vijf gemeenten dat zij een projectorganisatie (stuurgroep, klankbordgroep, werkgroepen enzovoorts) zullen opzetten om in goed onderling overleg er zorg voor te dragen dat alle te treffen voorzieningen tijdig worden voorbereid. Wij wijzen in dat verband naar artikel 79 van de Wet arhi.

7. Financiële gevolgen

7.1 Inleiding

In dit hoofdstuk gaan wij op hoofdlijnen in op de financiële gevolgen van de samenvoeging van de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist tot één nieuwe gemeente en het zelfstandig blijven van de gemeente Krimpen aan den IJssel. Daarnaast geven wij voor de volledigheid in paragraaf 7.2 een toelichting op alle vier de varianten, die de gemeenten in het open arhi-overleg hebben ingebracht en die op verzoek van de gemeenten in het Financieel onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard zijn onderzocht. Voor een uitgebreid overzicht van de financiële gevolgen verwijzen wij u naar dit financiële onderzoek. In paragraaf 7.3 wordt ingegaan op de financiële analyse van de zes gemeenten in het BMC-rapport 'Bestuurlijke inrichting Krimpenerwaard'. In paragraaf 7.4 wordt kort ingegaan op de financiële aspecten in het PWC-rapport 'Onderzoek naar de bestuurlijke toekomst van de gemeenten Krimpen aan den IJssel en Nederlek'. In paragraaf 7.5 gaan wij in op het financiële toezicht op de gemeenten ingevolge de Wet arhi. In paragraaf 7.6 sluiten wij dit hoofdstuk af met onze conclusie.

7.2 Gemeentefinanciën

Wij hebben met de zes gemeentebesturen afgesproken een Financieel onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard te laten uitvoeren. Dit onderzoek is uitgevoerd door Financieel Toezicht van de provincie Zuid-Holland in samenwerking met het Ministerie van BZK. In het onderzoek zijn de volgende vier varianten onderzocht:

1. K6 (fusie Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist) is één gemeente;
2. K5 (fusie Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist) en K1 (zelfstandig Krimpen aan den IJssel) is twee gemeenten;
3. K4 (fusie Bergambacht, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist) en K2 (fusie Krimpen aan den IJssel en Nederlek) is twee gemeenten;
4. K4 (fusie Bergambacht, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist) en K1a (zelfstandig Krimpen aan den IJssel) en K1b (zelfstandig Nederlek) is drie gemeenten.

Het 1°, 2° en 3° concept van het uiteindelijke definitieve rapport Financieel onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard zijn aan de zes gemeenten voorgelegd met het verzoek ontbrekende gegevens aan te vullen, vragen te beantwoorden en de inhoud te controleren op feitelijke onjuistheden en/of onduidelijkheden. De ontbrekende gegevens zijn alsnog geleverd en in het onderzoek verwerkt. Vragen zijn beantwoord en eveneens in het onderzoek verwerkt. Ditzelfde geldt voor feitelijke onjuistheden en/of onduidelijkheden. Het college van Burgemeester en Wethouders van Bergambacht heeft bij brief van 24 februari 2010 medegedeeld dat zij de bevindingen van ons rapport niet overnemen omdat deze nogal afwijken van de bevindingen in het BMC-rapport. Wij hebben daar kennis van genomen. Voor onze reactie op het BMC-rapport verwijzen wij naar paragraaf 7.3. Voorts hebben wij kennisgenomen van de brief van 17 februari 2010 van het college van Burgemeester en Wethouders van Vlist. In deze brief wordt aangegeven dat zij ons op het moment dat het definitieve rapport van het Financieel onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard zal verschijnen op de hoogte zal stellen van hun bestuurlijke reactie.

Toezichtregime 2010

Wij hebben de gemeenten Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Schoonhoven en Vlist voor het begrotingsjaar 2010 onder het repressieve toezicht geplaatst, met per gemeente enkele financiële aandachtspunten. De gemeente Ouderkerk is onder het preventieve toezicht geplaatst. De reden hiervan is dat de gemeente er in de meerjarenbegroting 2010-2013 van is uitgegaan dat artikel 12-steun zal worden verleend voor het wegwerken van de negatieve algemene reserve en van het achterstallig onderhoud aan de wegen. Op het moment van samenstelling van deze rapportage bestaat daarover nog geen zekerheid. Het artikel 12-rapport is inmiddels uitgebracht. De beheerders van het gemeentefonds zullen daarover, nadat de Raad voor de financiële verhoudingen en de provincie hun advies over het artikel 12-rapport hebben uitgebracht, nog een besluit over de artikel 12-bijdrage moeten nemen. Naar verwachting zal dit besluit uiterlijk voor 1 juni 2010 worden genomen.

Resultaten begroting 2010 en meerjarenraming 2011-2013

De begrotingen van de gemeenten staan onder druk door de economische crisis. Voornamelijk als gevolg hiervan heeft van de 73 gemeenten in Zuid-Holland een groot deel een sluitende begroting 2010 en een niet sluitende meerjarenraming gepresenteerd (42 gemeenten). Dit komt overeen met het landelijke beeld. Ook bij de meeste Krimpenerwaardgemeenten zijn deze effecten zichtbaar. Bij de gemeenten Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Schoonhoven en Vlist laten de meerjarenramingen nadelige saldi zien. De gemeenten Nederlek en Vlist voor de jaarschijven 2011-2013, Krimpen aan den IJssel voor de jaarschijven 2012 en 2013 en Schoonhoven voor de jaarschijven 2011 en 2012. De gemeente Bergambacht heeft een niet sluitende begroting 2010 en sluitende meerjarenramingen 2011-2013. De gemeente Ouderkerk heeft een sluitende begroting 2010 en sluitende meerjarenramingen 2011-2013 gepresenteerd.

In onze brieven aan de gemeenteraden van de Zuid-Hollandse gemeenten over de begroting 2010 hebben wij reeds aandacht gevraagd voor de ontwikkelingen in 2011. Op dit moment is nog niet duidelijk wat de effecten van de huidige economische crisis voor de komende jaren zullen zijn. Dit geldt ook voor de doorwerking van de accessen van het gemeentefonds. Vooralsnog gaan wij ervan uit dat de criteria van de Gemeentewet voor sluitendheid van de begroting in 2011 onverkort van toepassing zullen zijn. Dit betekent dat sprake moet zijn van een materieel sluitende begroting 2011. Indien geen sprake is van een materieel sluitende begroting 2011, dient de meerjarenraming 2012-2014 uiterlijk in 2014 materieel sluitend te zijn. Wij hebben de gemeenten verzocht de gevolgen van de economische crisis voor de financiële positie van de gemeente te betrekken bij het nieuwe collegeakkoord en de bijbehorende gevolgen voor de kadernota 2011.

Daling algemene uitkering gemeentefonds

Bij samenvoeging van gemeenten wijzigt de algemene uitkering uit het gemeentefonds. In onderstaande tabel geven wij een overzicht van de mutaties:

Mutatie algemene uitkering bij een eventuele herindeling afgerond x € 1.000

Herindelingsvarianten	verschil absoluut x € 1.000 (afgerond)	verschil in %	verschil per inwoner x € 1
K6	-1.799	-2,38	-22
K5	-1.460	-2,93	-27
K4	-978	-2,67	-25
K2	-586	-1,51	-14

Uit de tabel blijkt dat de verschillen per inwoner elkaar voor de K6, K5 en K4 niet veel ontlopen. Bij de K2 treedt het kleinste verschil per inwoner op. Dat laatste is te verklaren omdat hierbij slechts twee gemeenten worden samengevoegd. Overigens merken wij op dat er bij de variant K4 - K1a - K1b wat betreft de algemene uitkering uit het gemeentefonds geen gevolgen zijn voor Krimpen aan den IJssel (K1a) en Nederlek (K1b).

Ontwikkelingen aan de lastenkant

Nu duidelijk is hoe de algemene uitkering zich als gevolg van de herindeling ontwikkelt, dringt zich de vraag op welke lasten er op kortere of langere termijn (vanzelf) zullen of (bewust) kunnen dalen om baten en lasten in evenwicht te houden. Allereerst zal een relatie gelegd kunnen worden tussen de terreinen waarop zich de daling van de algemene uitkering voordoet. Meest in het oogspringend is de daling van het vaste bedrag. De hiermee samenhangende lasten nemen als gevolg van de afname van het aantal gemeenten af. Het betreft hier onder meer lasten als gevolg van besparingen op bestuurskosten (raad, college, griffie, rekenkamer, gemeentesecretaris, enzovoorts), die na een herindeling immers minder gemaakt zullen worden. Als gevolg van wachtgeldverplichtingen kan de besparing mogelijk wat vertraagd worden gerealiseerd. Via efficiencyvoordelen zal de gemeente de daling van de algemene uitkering kunnen opvangen.

Fricliekosten

De tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling is bedoeld om in de frictiekosten tegemoet te komen. Deze tijdelijke maatstaf zou op basis van de inwonersgegevens van 2009 uitkomen op de volgende bedragen.

Opbrengst tijdelijke maatstaf herindeling voor de herindelingsvarianten

Herindelingsvarianten	Totale opbrengst tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling	
	in absolute bedragen x € 1	bedragen per inwoner x € 1
K6	21.196.878	256
K5	16.675.985	309
K4	12.329.378	311
K2	4.520.893	105

Deze bedragen zouden voldoende moeten zijn om de lasten van de zogenaamde frictiekosten op te vangen. Voor de volledigheid wordt nog opgemerkt dat de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling met ingang van 2009 is verruimd, waardoor gemeenten die herindelen een hoger bedrag ontvangen dan voorheen.

In het jaar van samenvoeging en de drie daaropvolgende jaren wordt het vastgestelde bedrag omgerekend tot een gedurende vier jaar te verstrekken uitkering, waarvan 40% wordt verstrekt in het eerste jaar, en 20% in ieder van de volgende jaren. Voor de K5 gaat het dan om € 6.670.394 voor 2013 en € 3.335.197 voor elk van de daaropvolgende jaren (2014 tot en met 2016).

Wij realiseren ons dat de gemeenten in de jaren voorafgaande aan het fusiejaar 2013 reeds veel frictiekosten moeten voorfinancieren, alvorens de bijdrage ingevolge de maatstaf herindeling wordt ontvangen. Wij zijn bereid bij het ministerie van BZK te bepleiten om deze middelen, door middel voor voorfinanciering, eerder aan de gemeenten ter beschikking te stellen.

Effect op woonlasten

Wij hebben in de volgende tabel berekend wat de mutaties in de woonlasten voor eigenaren van woningen zouden zijn geweest als de vier herindelingsvarianten op 1 januari 2010 tot stand zouden zijn gekomen en een OZB-opbrengst voor de woningen geraamd zou worden gelijk aan de totaalopbrengst van de bij de herindelingsvariant betrokken gemeenten.

Bij de berekening van de woonlastendruk (op basis van een woning met een WOZ-waarde van € 265.000¹) is uitgegaan van het gelijkrekken van de percentages van de OZB en de tarieven van de afvalstoffenheffing en de rioolrechten in de herindelingsvarianten (overigens is alleen bij de OZB onmiddellijke harmonisatie verplicht, bij de twee andere belastingen kan harmonisatie eventueel gefaseerd over twee jaar ingevoerd worden). De gevolgen van deze harmonisatie zijn, zoals uit de volgende tabel blijkt, voor de inwoners van de huidige gemeenten verschillend (steeds voor de eigenaar/gebruiker met een meerpersoonshuishouden) gebaseerd op de tarieven 2010:

Tabel mutatie woonlasten voor eigenaren van een woning (bedragen x € 1)

Gemeenten/herindelingsvarianten	WOZ-waarde € 265.000	Afvalstoffenheffing	Rioolheffing	Totaal woonlasten	Vershil
Krimpenerwaard (K6)	264	302	239	805	
Bergambacht	249	277	284	811	-0,7%
Krimpen aan den IJssel	291	313	218	822	-2,1%
Nederlek	261	326	225	812	-0,9%
Ouderkerk	287	290	230	807	-0,2%
Schoonhoven	216	273	255	744	8,2%
Vlist	248	299	260	806	-0,1%
Krimpenerwaard (K5)	250	296	249	795	
Bergambacht	249	277	284	811	-1,9%
Nederlek	261	326	225	812	-2,1%
Ouderkerk	287	290	230	807	-1,4%
Schoonhoven	216	273	255	744	6,9%
Vlist	248	299	260	806	-1,3%
Krimpenerwaard (K4)	246	284	258	788	
Bergambacht	249	277	284	811	-2,8%
Ouderkerk	287	290	230	807	-2,3%
Schoonhoven	216	273	255	744	5,9%
Vlist	248	299	260	806	-2,3%
Krimpenerwaard (K2)	281	318	220	819	
Krimpen aan den IJssel	291	313	218	822	-0,4%
Nederlek	261	326	225	812	0,8%

Uit deze tabel blijkt dat voor een eigenaar van een woning met een WOZ-waarde van € 265.000 de woonlasten in de herindelingsvarianten K6, K5 en K4 in de gemeente Schoonhoven stijgen terwijl voor de overige gemeenten sprake is van een (lichte) daling. Bij de K2 is nauwelijks sprake van een wijziging in de woonlastendruk.

¹ Deze WOZ-waarde is bepaald door de totale WOZ-waarde van alle Krimpenerwaardgemeenten te delen door het totaal aantal woonruimten van deze gemeenten.

7.3 BMC-rapport 'Bestuurlijke inrichting Krimpenerwaard'

Eind 2009 hebben de gemeenten Bergambacht, Ouderkerk en Vlist onderzoeksbureau BMC opdracht gegeven om nader onderzoek te doen naar de mogelijke voor- en nadelen van een herindeling in de Krimpenerwaard. Tevens is overgelegd een oplegnotitie van het college van Burgemeester en Wethouders van Bergambacht behorende bij het BMC-rapport met als stellingname dat Bergambacht:

1. de vastgestelde zorgelijke financiële situatie van een nieuwe gemeente als onoverkomelijk probleem ziet voor een eventuele herindeling; dit vraagt om een oplossing;
2. de herindelingsvariant K5 voor de toekomst als voorkeursvariant ziet.

In hoofdstuk 3 en de Bijlagen 1 tot en met 4 van het rapport wordt ingegaan op de financiële analyse van de zes gemeenten. Aangegeven wordt dat de basis voor deze analyse de begroting 2010 is en dat het onderzoek is gericht op feiten, waarbij de verschillen tussen de gemeenten in beeld worden gebracht. De beelden zijn gebaseerd op de door de gemeenten aangeleverde stukken. BMC concludeert dat de vorming van een K5-gemeente een voor de hand liggende keuze is, maar tekent daarbij aan dat de K5-gemeente op basis van aannames een zorgelijke financiële stabiliteit heeft en dat dit ook geldt voor alle herindelingsvarianten. Er zijn volgens BMC nogal wat financiële onzekerheden en beperkte mogelijkheden om tegenvallende resultaten op te vangen.

Wij hebben de financiële punten in het rapport van BMC vergeleken met onze bevindingen in het Financieel onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard. Wij zijn van oordeel dat in het rapport van BMC bij een aantal onderdelen onjuiste conclusies worden getrokken, sprake is van onvolledige informatie en/of van niet correcte weergave of onjuiste interpretatie van informatie. Hierna gaan wij op een aantal van deze onderdelen nader in.

In het rapport van BMC en de oplegnotitie van Bergambacht wordt voor de K5 in 2013 uitgegaan van een startpositie van 7 miljoen euro tekort. Wij vinden dit een onjuist uitgangspunt. Hierna gaan wij daar nader op in.

In bijlage 3 van het BMC-rapport is weergegeven hoe het door BMC berekende tekort van 7 miljoen euro is opgebouwd. Wij merken daar het volgende over op. Van het door BMC veronderstelde tekort van 7 miljoen euro wordt 2,7 miljoen euro veroorzaakt door de op dit moment geraamde saldi jaarschijf 2013 van de meerjarenramingen van de K5-gemeenten. Het tekort van 2,7 miljoen euro zou gelden als de nieuwe gemeente op 1 januari 2010 zou starten. Echter, de nieuwe gemeente zou pas per 1 januari 2013 starten. Aangezien de begrotingen van de gemeenten moeten voldoen aan de criteria van de Gemeentewet betekent dit dat de tot en met het begrotingsjaar 2012 berekende structurele tekorten nog door de op dat moment zelfstandige gemeenten zelf moeten worden opgelost. Wij zullen erop toezien dat de gemeenteraden hieraan uitvoering geven. Voorts merken wij op dat voor de gemeente Nederlek voor 2013 wordt uitgegaan van een nadelig saldo van € 1.877.000. In dit saldo is echter ten onrechte nog geen rekening gehouden met de bezuinigingsmaatregelen voor de begroting 2010 en de doorwerking hiervan voor de jaren 2011 tot en met 2013, die deze gemeente heeft doorgevoerd. Het negatieve saldo 2013 voor Nederlek komt dan uit op € 1.033.000 (is € 844.000 lager). Daarnaast is voor Bergambacht nog geen rekening gehouden met de positieve effecten van de septembercirculaire van het Ministerie van BZK, of € 114.000 voor 2013. Het totale tekort voor de K5 gemeenten in 2013 zou dan uitkomen op ongeveer 1,7 miljoen euro in plaats van 2,7 miljoen euro. Het betreft hier overigens tekorten die voornamelijk worden veroorzaakt door de lagere gemeentefondsuitkering welke door het Rijk in het meerjarenperspectief wordt berekend. Alle gemeenten hebben met deze korting op het gemeentefonds te maken en zullen maatregelen moeten treffen ter dekking van deze tekorten. Zoals eerder vermeld, hebben 42 van 73 gemeenten in Zuid-Holland hiermee te maken. De gemeenten in de Krimpenerwaard zijn daarin niet uniek.

De nieuwe gemeente K5 zal ten hoogste 0,5 miljoen euro, zijnde het verschil tussen de berekende gecorrigeerde tekorten tot en met 2012 (1,2 miljoen euro) en het gecorrigeerde berekende tekort voor 2013 (1,7 miljoen euro) moeten oplossen en niet de 2,7 miljoen euro, zoals door BMC wordt aangegeven.

Punt 1 Beheerplannen

De negatieve post van € 620.000 voor de K5 in bijlage 3 sluit niet aan bij bladzijde 13 van het rapport. Daar wordt namelijk gesteld dat in een tweetal gevallen op basis van de stukken de conclusie is getrokken dat er tekorten zijn, te weten Nederlek (€ 450.000) en Krimpen aan den IJssel (€ 200.000). Voor het verschil bij de K5 ad € 170.000 (€ 620.000 -/- € 450.000) is in het rapport geen verklaring terug te vinden. Voor de K5 dient daarom naar onze mening in de bijlage niet € 620.000 maar € 450.000 te worden opgenomen. Overigens betekent dit niet dat de onderhoudsbudgetten onvoldoende zijn. Nederlek heeft namelijk geconstateerd dat de gemeente jaarlijks veel minder nodig heeft en is van mening dat een verlaging met € 450.000 daarom verantwoord is.

Punt 2 Uitgangspunt dat de storting in de voorziening wegen gelijk moet zijn aan een gemiddeld bedrag dat de gemeenten storten per strekkende kilometer weg

Volgens BMC zou dit uitgangspunt leiden tot een negatieve post van € 285.000 (K5). Wij onderschrijven dit uitgangspunt van BMC niet. Zoals in het rapport van BMC wordt opgemerkt behoeft het stortingsbedrag per kilometer weg niet per definitie voor alle gemeenten gelijk te zijn. Daarnaast zijn wij van oordeel dat een gemiddelde per strekkende kilometer weg geen goede basis is voor de berekening. Geen rekening is gehouden met onder andere de breedte van wegen, het type wegverharding en de ondergrond. Voorts wordt in het rapport opgemerkt dat het opvallend is dat Ouderkerk per kilometer weg de grootste storting op jaarbasis realiseert. Wij merken op dat in de storting van € 640.000 een bedrag van € 274.000 is opgenomen voor het wegwerken van achterstallig onderhoud. Voor de vergelijking met de andere gemeenten dient te worden uitgegaan van de storting voor regulier onderhoud en dient laatstgenoemd bedrag dus buiten beschouwing te blijven. Aangezien wij geen aanwijzingen hebben dat het niveau van de onderhoudsramingen van de K5-gemeenten ertoe leidt dat de grens van kapitaalvernietiging wordt overschreden, vinden wij het niet reëel dat een negatieve post van € 285.000 is opgenomen.

Punt 5 Salarissen

BMC gaat uit van een stijging van de loonsom met 5%. In ons onderzoeksrapport is deze stijging berekend op 1,1 %. Deze berekening is gebaseerd op de indicatieve gemiddelde loonsom van de groottegroep waartoe de K5 behoort. Wij verwijzen u korthedshalve naar de tabel op pagina 11 van het onderzoeksrapport.

Punt 7 Nieuwe huisvesting en punt 8 Algemene uitkering (vervallen vaste bijdrage)

Wij merken op dat een nieuwe gemeente die door herindeling ontstaat in ieder geval een even hoge algemene uitkering krijgt als vergelijkbare gemeenten met dezelfde structuurkenmerken waardoor zij een in principe gelijkwaardige voorzieningencapaciteit kan realiseren. Via efficiencyvoordelen zal de gemeente de daling van de algemene uitkering kunnen opvangen. Naast de financiële uitgangspositie van de herindelingsvariant zal het vooral van de politieke keuzes en het beleid van de nieuw te vormen gemeente afhangen of een gezonde financiële positie kan worden gecontinueerd of dat een minder gezonde financiële positie kan worden verbeterd.

7.4 PWC-rapport 'Onderzoek naar de bestuurlijke toekomst van de gemeenten Krimpen aan den IJssel en Nederlek'

In het rapport worden nagenoeg geen opmerkingen gemaakt over de financiële positie van beide gemeenten. Op bladzijden 37, 38, 51, 52 en 57 worden enkele algemene financiële conclusies getrokken, die kunnen worden onderschreven. Verder wordt in Bijlage D van het rapport ingegaan op de financiële gevolgen van verbonden partijen (toetreding uittreding). Op bladzijde 66 financiële aspecten wordt aangegeven dat PWC in het onderzoek maar in zeer beperkte mate de gekwantificeerde financiële gevolgen in beeld heeft kunnen brengen. Bij de meeste gemeenschappelijke regelingen is de conclusie dat de kosten van uittreding onbekend, en niet te berekenen zijn op basis van de gemeenschappelijke regeling. Deze conclusies geven geen aanleiding tot het maken van aanvullende opmerkingen.

7.5 Financieel Toezicht

In de Wet arhi, artikel 21, is vastgelegd dat met ingang van de dag waarop een gemeente blijkens een herindelingsontwerp in aanmerking komt om te worden opgeheven, door ons aangewezen besluiten van raden en colleges van Burgemeester en Wethouders van de betrokken gemeenten onze goedkeuring behoeven. Dit toezicht blijft van kracht tot de datum van herindeling. Doel hiervan is om te voorkomen dat gemeenten die bij herindeling worden betrokken een zodanig financieel beleid gaan voeren, dat de nieuwe gemeente in een financieel ongunstige startpositie wordt gebracht.

Met de vaststelling van dit voorliggende herindelingsontwerp Krimpenewaard geldt daarmee dat de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist met ingang van heden vallen onder preventief arhi-toezicht vanwege de beoogde herindeling. Wij zullen hierover separaat nadere afspraken maken met de vijf gemeenten. Preventief arhi-toezicht geldt niet voor de gemeente Krimpen aan den IJssel aangezien dit ingevolge de Wet arhi alleen van toepassing is op gemeenten die blijkens een herindelingsontwerp in aanmerking komen om te worden opgeheven.

7.6 Samenvatting

De vier ingebrachte herindelingsvarianten zijn in het Financieel onderzoek herindelingsvarianten op een aantal onderdelen met elkaar vergeleken. Een belangrijke conclusie uit het financieel onderzoek naar de herindelingsvarianten is dat er geen financiële belemmeringen bestaan voor de keuze van één van de vier varianten. Wel gelden voor de verschillende varianten enkele (financiële) aandachtspunten. Korthedshalve wordt hiervoor verwezen naar het in het onderzoek opgenomen 'Samenvattend overzicht financiële aandachtspunten per variant' (bladzijden 21 en 22 van de Bestuurlijke samenvatting en conclusies van het Financieel onderzoek herindelingsvarianten Krimpenewaard).

Voor de keuze van variant K5 (fusie Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist) en K1a (zelfstandig blijven Krimpen aan den IJssel) bestaan geen financiële belemmeringen.

Een nieuwe gemeente die door herindeling ontstaat, krijgt in ieder geval een even hoge algemene uitkering als vergelijkbare gemeenten met dezelfde structuurkenmerken waardoor zij een in principe gelijkwaardige voorzieningencapaciteit kan realiseren. Naast de financiële uitgangspositie van de herindelingsvariant zal het vooral van de politieke keuzes en het beleid van de nieuw te vormen gemeente afhangen of een gezonde financiële positie kan worden gecontinueerd of dat een minder gezonde financiële positie kan worden verbeterd. Kiezen voor een bepaalde herindelingsvariant is een bestuurlijke keuze, waarbij ook de financiële positie een rol speelt.

Samenvoeging van de vijf gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist en het zelfstandig blijven van Krimpen aan den IJssel leidt tot twee financieel levensvatbare gemeenten.

3011201000256

8. De verdere procedure: inwerkingtreding, verkiezingen en personele aspecten

In dit hoofdstuk gaan wij in op de verdere procedure nu onze keuze is bepaald met het voorliggende herindelingsontwerp. Wij gaan in op het kenbaar maken van zienswijzen door eenieder en de gemeenteraden in het bijzonder. Daarnaast lichten wij een aantal personele aspecten toe.

8.1 Vervolg van de procedure

Op basis van artikel 8, lid 3, van de Wet arhi leggen de collèges van Burgemeester en Wethouders van de zes betrokken gemeenten het herindelingsontwerp binnen twee weken na ontvangst gedurende acht weken ter inzage op de gemeentesecretarie. Wij verzoeken hen het herindelingsontwerp van 20 april 2010 tot 15 juni 2010 ter inzage te leggen zodat eenieder gelegenheid wordt geboden zijn zienswijze over het ontwerp kenbaar maken aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland.

Wij organiseren op 27 april 2010 en 11 mei 2010 informatieve bijeenkomsten in de Krimpenerwaard waarop wij onze keuze zullen toelichten en inwoners de gelegenheid willen bieden het gesprek aan te gaan over deze keuze.

Op basis van artikel 8, lid 4, van de Wet arhi kunnen de zes gemeenteraden van de betrokken gemeenten tot uiterlijk drie maanden na ontvangst van het herindelingsontwerp hun zienswijze kenbaar maken aan Gedeputeerde Staten. Dit betekent dat de raden tot 12 juli 2010 de tijd hebben hun zienswijze aan ons kenbaar te maken.

Na het einde van de periode voor het kenbaar maken van zienswijzen zullen wij aan Provinciale Staten een voorstel voor een herindelingsadvies doen. Op basis van artikel 8, lid 5, van de Wet arhi stellen Provinciale Staten uiterlijk vier maanden na afloop van de termijn waarop de gemeenteraden hun zienswijze kenbaar kunnen maken het herindelingsadvies vast.

Provinciale Staten zullen het vastgestelde herindelingsadvies aan de Minister van BZK zenden. In artikel 11 van de Wet arhi is bepaald dat, indien de minister besluit op basis van een herindelingsadvies van Provinciale Staten een voorstel voor samenvoeging van gemeenten (in de vorm van een wet) te doen, hij dit voorstel binnen vier maanden na ontvangst van het herindelingsadvies aan de ministerraad zendt.

Nadat Provinciale Staten uiterlijk op 12 november 2010 het herindelingsadvies hebben vastgesteld en vervolgens verzonden aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, is hij verantwoordelijk voor het verdere traject langs de ministerraad, Raad van State, Tweede Kamer en Eerste Kamer.

Na vaststelling en publicatie van de Wet tot samenvoeging van de betreffende gemeenten treedt de samenvoeging op 1 januari van het jaar daaropvolgend in werking. Naar verwachting is dat op 1 januari 2013.

8.2 Communicatie

Wij zullen medio april 2010 opnieuw een informatiekraant huis-aan-huis verspreiden waarin wij een toelichting geven op het herindelingsontwerp en de verdere procedure, waaronder de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen op het voorliggende herindelingsontwerp.

In de periode van 20 april 2010 tot 15 juni 2010 ligt het herindelingsontwerp ter inzage in het provinciehuis en de zes gemeentehuizen zodat eenieder zijn zienswijze kenbaar kan maken aan ons. De gemeenten dienen op de voor hen gebruikelijke wijze hieraan bekendheid te geven.

Op de website van de provincie zijn sinds de start van de arhi-procedure alle openbare documenten te raadplegen. Gedurende de periode van de terinzagelegging is op de website een mogelijkheid om digitaal een zienswijze in te dienen.

Op 27 april 2010 en 11 mei 2010 organiseren wij een bijeenkomst voor inwoners, maatschappelijk middenveld en bedrijfsleven waarin wij onze keuze in dit herindelingsontwerp toelichten en in dialoog willen gaan met aanwezigen over de samenvoeging van de vier gemeenten.

8.3 Verkiezingen

Naar verwachting zullen in november 2012 verkiezingen plaatsvinden voor de gemeenteraad van de nieuwe gemeente. Normaliter zal in de herindelingswet worden bepaald dat de verkiezingen voor de gemeenteraad van maart 2014 niet zullen worden gehouden omdat de zittingstermijn van de in november 2012 gekozen gemeenteraad dan slechts één jaar en drie maanden zou bedragen. Deze situatie acht de wetgever ongewenst. De zittingsduur van de gemeenteraad zal in dit geval een periode van vijf jaar en drie maanden beslaan: van 1 januari 2013 tot medio maart 2018.

8.4 Personele aspecten

In artikel 59 van de Wet arhi is geregeld dat voor ambtenaren in dienst van een op te heffen gemeente (met uitzondering van gemeentesecretaris en griffier) geldt dat zij op de datum van herindeling voorlopig overgaan in dienst van de nieuwe gemeente. Hetzelfde geldt voor personen met een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht van een gemeenschappelijke regeling die met ingang de datum van herindeling vervalt. Dit zijn die gemeenschappelijke regelingen waaraan uitsluitend wordt deelgenomen door gemeenten die in zijn geheel tot een en dezelfde gemeente komen te behoren.

Op basis van artikel 57 van de Wet arhi worden de gemeentesecretaris en griffier van de op te heffen gemeenten eervol uit hun ambt ontslagen. De betreffende gemeentesecretarissen en griffiers kunnen aan Gedeputeerde Staten verzoeken hen voorlopig over te laten gaan in een andere functie in dienst van de nieuwe gemeente. Voor de nieuwe gemeente zullen Gedeputeerde Staten een tijdelijke gemeentesecretaris en tijdelijke griffier benoemen (Wet arhi, artikel 61).

Tevens is het de bedoeling dat de gemeenten in hun reactie op ons - nu voorliggend - standpunt ook het oordeel van de desbetreffende ondernemingsraden opnemen en dat zij, nadat het wetsvoorstel tot herindeling aanvaard is een gemeenschappelijke, bijzondere ondernemingsraad instellen. Wij hebben tot taak zo nodig te bevorderen dat het overleg van de gemeenten met de ambtenarenbonden tot stand komt.

In artikel 79 van de Wet arhi is bepaald dat de besturen van bij een herindeling betrokken gemeenten er in onderling overleg zorg voor dienen te dragen dat alle te treffen voorzieningen tijdig worden voorbereid. Indien nodig of gewenst zullen wij bevorderen dat de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist tijdig alle voorbereidingen treffen om de nieuwe gemeente op een goede wijze van start te kunnen laten gaan.

8.5 Samenvatting

Burgemeester en Wethouders van Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist leggen van 20 april 2010 tot 15 juni 2010 het herindelingsontwerp Krimpenerwaard ter inzage zodat eenieder de gelegenheid wordt geboden zijn zienswijze over het herindelingsontwerp Krimpenerwaard kenbaar te maken aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland. Het kenbaar maken van een zienswijze kan schriftelijk en digitaal.

Wij organiseren op 27 april 2010 en 11 mei 2010 een informatieve bijeenkomst in de Krimpenerwaard waarop wij onze keuze zullen toelichten en inwoners de gelegenheid willen bieden het gesprek aan te gaan over deze keuze.

De gemeenteraden van Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist kunnen hun zienswijze geven tot 12 juli 2010.

Na het einde van de periode voor het kenbaar maken van zienswijzen zullen wij aan Provinciale Staten een voorstel voor een herindelingsadvies doen. Provinciale Staten stellen dit Herindelingsadvies uiterlijk 12 november 2010 vast bieden het vervolgens aan de Minister van BZK aan.

Na de parlementaire behandeling kan de herindeling van Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist tot de nieuwe gemeente Krimpenerwaard op 1 januari 2013 van kracht worden.

9. Samenvattende conclusies leidend tot ons voorstel

Karakteristiek en opgaven van het gebied

De Krimpenerwaard is een uitgestrekt veenweidegebied midden in het Zuid-Hollandse deel van het Groene Hart. De 2450 ha natuurgebied die in het kader van het Veenweidepact wordt gerealiseerd, is onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur. Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist maken deel uit van de K5-samenwerking en samenwerking binnen het Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Midden-Holland, de regio Hollands Midden. Schoonhoven kenmerkt zich als een kleinstedelijke gemeente en heeft een centrumfunctie voor de regio en omliggende gemeenten. Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk en Vlist kenmerken zich voor een groot deel door agrarisch grondgebruik. Krimpen aan den IJssel ligt niet in het Groene Hart, maakt deel uit van de Stadsregio Rotterdam en kent overwegend een stedelijk gebied. De K5-gemeenten staan voor forse opgaven, waaronder de uitvoering van het Veenweidepact en het realiseren van een robuust watersysteem. Krimpen aan den IJssel heeft meer stedelijke opgaven en opgaven op het gebied van infrastructuur en van herstructurering bedrijventerreinen.

Voorgeschiedenis bestuurlijke ontwikkelingen in de Krimpenerwaard

Sinds 2001 werken de vijf gemeenten in de Krimpenerwaard formeel samen op basis van de centrum-gemeentestructuur. Een evaluatie in 2003 liet zien dat bij strategische opgaven nauwelijks concrete resultaten zijn aan te wijzen, vooral op het terrein van gemeenteverstijgend ruimtelijk beleid.

In 2004/2005 hebben de vijf gemeenten door een extern bureau de bestuurskracht laten meten. Vervolgens zijn de gemeenten gaan werken aan een nieuwe gemeenschappelijke regeling K5 die eind 2006 tot stand is gekomen en daarna is gewijzigd. De nieuwe K5-regeling is eind 2008 geëvalueerd en de bestuurskrachtonderzoeken zijn door middel van een quick scan geactualiseerd. Alle vijf gemeenten hebben daarover een standpunt ingenomen. Nederlek laat in 2008 een quick scan uitvoeren naar een mogelijke fusie met Krimpen aan den IJssel.

Eind 2008 kiest Ouderkerk voor gemeentelijke herindeling en de vorming van bij voorkeur één gemeente Krimpenerwaard; Nederlek heeft besloten zelfstandig te blijven en wil geen herindelingsdiscussie voeren; Schoonhoven wil vooralsnog zelfstandig blijven en alleen samenwerken vanuit het Schoonhovens belang; Bergambacht wil intensivering van de samenwerking maar een discussie over herindeling pas in 2012 voeren en Vlist wil ook intensivering van de samenwerking maar de raad is verdeeld over al dan niet nu een discussie voeren over herindeling. Krimpen aan den IJssel ziet zichzelf in 2009 goed en krachtig uit een bestuurskrachtonderzoek komen.

De arhi-procedure en de standpunten van de gemeenten en andere belanghebbenden

De discussie over de gewenste bestuurlijke toekomst van de gemeenten in de Krimpenerwaard kent een lange historie. Begin 2009 hebben wij moeten vaststellen dat de K5-gemeenten uitspraken hebben gedaan over hun bestuurlijke toekomst en daarbij verschillende opties hebben besproken. Echter, er is geen sprake van een gezamenlijk gedeeld en eensluidende visie en oplossingsrichting bij de vijf gemeenten. Niet alle aangedragen oplossingen voor de bestuurlijke toekomst zijn verenigbaar; er zijn ook oplossingen gepresenteerd die andere oplossingen lijken uit te sluiten. Er is daarmee geen regionaal consistent eindbeeld ontstaan. Naar ons oordeel vraagt deze bestuurlijke patstelling om een structurele en duurzame oplossing voor de Krimpenerwaard.

Wij hebben de Commissie-Leemhuis ingesteld en gevraagd hoe te komen tot één Krimpenerwaard-gemeente en daarbij de positie van Krimpen aan den IJssel en het toekomstperspectief van de Krimpenerwaard mee te nemen. De commissie komt tot de conclusie dat een toekomstbestendig eindbeeld voor de Krimpenerwaard bestaat uit één Krimpenerwaardgemeente die bestaat uit de K5-gemeenten en Krimpen aan den IJssel. Zo ontstaat een gemeente die haar bestuurlijke opgaven in het gebied aan kan en kwalitatief kan zorg dragen voor een goed woon-, werk- en leefklimaat voor de inwoners van het gebied.

Op 15 september 2009 hebben wij na consultatie van de statencommissie Bestuur en Middelen de arhi-procedure gestart waarin wij de wenselijkheid van een wijziging van de gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard hebben uitgesproken. Wij hebben de zes gemeenten en andere belanghebbenden uitgenodigd voor een open arhi-overleg. Wij hebben in de periode 15 september 2009-15 maart 2010 in totaal 24 overleggen gevoerd.

Sinds de aankondiging en start van de arhi-procedure en de gehouden open arhi-overleggen liggen de volgende varianten op tafel:

- A. *K6-gemeente* bestaande uit Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist;
- B. *K5-gemeente* bestaande uit Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist en een zelfstandig Krimpen aan den IJssel;
- C. *K4-gemeente* bestaande uit Bergambacht, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist in combinatie met: een *K2-gemeente* bestaande uit Nederlek en Krimpen aan den IJssel;
- D. *K4-gemeente* in combinatie met *zelfstandig Nederlek* en *zelfstandig Krimpen aan den IJssel*.

Geen van de zes gemeenteraden kiest voor de K6-variant. De raad van Bergambacht heeft als voorlopig standpunt ingenomen de K5-samenwerking voort te zetten, maar als een herindeling onvermijdelijk is, dan ziet de raad de herindelingsvariant K5 voor de toekomst als voorkeursvariant. De raad van Schoonhoven wenst vooralsnog een zelfstandig Schoonhoven na te streven. Wel heeft de raad vanwege het standpunt van Nederlek de opdracht gegeven om de K4-variant verder te onderzoeken. De raden van Vlist en Ouderkerk willen een herindeling in K5-verband. De raad van Krimpen aan den IJssel wijst een samenvoeging van Krimpen aan den IJssel en Nederlek af en wenst zelfstandig te blijven. De raad van Nederlek heeft geen principebesluit genomen over een fusie met Krimpen aan den IJssel.

Op weg naar een standpuntbepaling

Met de gemeenten in de Krimpenerwaard en de Commissie-Leemhuis stellen wij vast dat de K5-samenwerking geen echte duurzame oplossing biedt in de toekomst voor het gehele gebied. De gemeenten hebben allen verschillende opvattingen over de aard, intensiteit en toekomst van de K5-samenwerking. Andere samenwerkingsmodellen voor de bestuurlijke toekomst van de gemeenten Krimpenerwaard zijn niet aangedragen.

Op basis van de criteria in het beleidskader gemeentelijke herindeling van BZK, het Coalitieakkoord 'Duurzaam denken, dynamisch doen 2007-2011', de door Provinciale Staten vastgestelde nota 'Samenwerken aan de kwaliteit van het lokaal bestuur in Zuid-Holland' nemen wij met dit herindelingsvoorstel onze verantwoordelijkheid voor de versterking van de kwaliteit van het lokaal bestuur in de Krimpenerwaard.

Het voorstel

Conclusie ten aanzien van de varianten

Er bestaat geen bestuurlijk, regionaal en maatschappelijk draagvlak voor de vorming van een K6-gemeente bestaande uit Bergambacht, Krimpen aan den IJssel Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist. Met de zes gemeenten zijn wij geen voorstander van deze variant en zullen wij deze variant niet verder toetsen aan de rijks- en provinciale criteria en niet verder in procedure brengen.

Bergambacht, Ouderkerk en Vlist zijn tegen de vorming van een K4-gemeente bestaande uit Bergambacht, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist. Bij Schoonhoven bestaat er een beperkt bestuurlijk draagvlak voor deze variant. Tegen de K4-variant pleit ook de schaalverkleining ten opzichte van de K5-variant en het feit dat de K4-gemeente altijd zal moeten samenwerken met de K2-gemeente in verband met het landelijk gebied. Alle aangedragen argumenten overwegende zijn wij geen voorstander van deze variant en zullen wij deze variant niet verder in procedure brengen.

Noch de raad van Krimpen aan den IJssel, noch de raad van Nederlek kiest voor een samenvoeging van Krimpen aan den IJssel en Nederlek. Daarmee is er bij beide gemeenten geen bestuurlijk draagvlak ontstaan. Tegen de K2-variant pleit ook de schaalverkleining ten opzichte van de K5-variant. Een K2-gemeente moet altijd samenwerken met een K4-gemeente bij het aanpakken van vraagstukken in het landelijk gebied in de Krimpenerwaard. Alle aangedragen argumenten overwegende zijn wij geen voorstander van de K2-variant en zullen wij deze variant niet verder in procedure brengen.

Krimpen aan den IJssel kiest voor handhaven van zelfstandigheid in combinatie met het samenwerken binnen verschillende gemeenschappelijke regelingen. Met Krimpen aan den IJssel zijn wij het eens dat de gemeente op dit moment voldoende bestuurskrachtig is en voldoende in staat moet worden geacht om de verbeterpunten zelfstandig op te pakken. Dat laat onverlet dat wij ook van Krimpen aan den IJssel verwachten dat deze gemeente kritisch blijft nadenken over de eigen bestuurlijke toekomst in stadsregionaal verband en periodiek de bestuurskracht laat onderzoeken. Daarnaast zijn wij van oordeel dat *Krimpen aan den IJssel* nu en in de toekomst niet nodig is voor het realiseren van de opgaven in de Krimpenerwaard.

Wij concluderen dat handhaven van de zelfstandigheid van Nederlek geen houdbare en haalbare optie is voor de bestuurlijke toekomst van Nederlek. Gelet op de ambities van Nederlek en de zorgen die de gemeente uitspreekt over de eigen bestuurskracht in combinatie met de forse kritiek op de K5-samenwerking vinden wij een herindeling van Nederlek noodzakelijk en onontkoombaar.

Ons voorstel toegelicht

Wij kiezen voor de versterking van de bestuurskracht in de Krimpenerwaard door gemeentelijke herindeling van de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist tot een nieuwe gemeente Krimpenerwaard (hierna te noemen K5-gemeente). Wij zijn van oordeel dat gemeentelijke herindeling van de vijf gemeenten onvermijdelijk is en dat alternatieven niet meer aan de orde zijn.

Wij hebben tot op heden een zorgvuldig proces gevoerd om te komen tot een zo groot mogelijk bestuurlijk draagvlak bij de gemeenten. Wij concluderen dat er in deze fase van het arhi-traject voldoende, maar nog geen unaniem lokaal bestuurlijk draagvlak bestaat bij de vijf gemeenten om te komen tot een K5-gemeente. Het lokale draagvlak is daarmee nog niet maximaal maar wel voldoende om te komen tot dit herindelings-

ontwerp. Uit de standpunten in het arhi-overleg van de andere belanghebbenden trekken wij de conclusie dat er breed en voldoende regionaal draagvlak bestaat voor de vorming van een K5-gemeente.

Wij concluderen dat de gemeenten ieder op een eigen wijze de inwoners betrekken bij de discussie over de bestuurlijke toekomst. Wij verwachten van de gemeenten dat zij maatschappelijk draagvlak zullen verkennen voor de vorming van de K5-gemeente.

In de Krimpenerwaard zal een robuuste, bestuurskrachtige gemeente ontstaan van ongeveer 55.000 inwoners. Onderzoek laat zien dat de nieuwe gemeente een financieel levensvatbare gemeente is.

De K5-gemeente zal voldoende strategisch vermogen hebben en moet voldoende in staat zijn de belangrijke opgaven in het gebied te realiseren. Het betreft hier onder meer het uitvoeren van de vijf doelen uit het Veenweidepact Krimpenerwaard, het open, vitaal en groen houden van het landelijk gebied, realiseren van een robuust watersysteem en het handhaven van een acceptabel voorzieningenniveau in de kernen.

De K5-gemeente moet in staat worden geacht haar taken als publieke dienstverlener op een goede en adequate wijze uit te voeren. De gemeentelijke organisatie heeft een zodanige omvang dat ze als voldoende robuust kan worden beschouwd met een beperkte kwetsbaarheid ten opzichte van de situatie bij de huidige vijf gemeenten. De vorming van de K5-gemeente leidt tevens tot een vermindering van samenwerkingsverbanden en daarmee tot een vermindering van de bestuurlijke drukte.

Er ontstaat een robuuste bestuurskrachtige gemeente in dit deel van het Groene Hart die een goede bijdrage kan leveren aan de samenwerking binnen de Veiligheidsregio en Politieregio Hollands Midden en de Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden. Ten opzichte van de aangrenzende gemeente Krimpen aan den IJssel en de gemeente Gouda en de regio's ISMH en Stadsregio Rotterdam zal de nieuwe gemeente een sterke speler vormen.

De duurzaamheid en interne samenhang vinden wij voldoende. De gemeenten vragen aandacht voor het kernenbeleid en voor het profiel van de nieuwe gemeente. In het arhi-overleg hebben gemeenten waardevolle suggesties gedaan voor het profiel van een nieuwe gemeenten en voor het kernenbeleid. De nieuwe gemeenteraad zal uiteindelijk het definitieve profiel, ambitieniveau van de K5-gemeente moeten vaststellen. Maar in de aanloop daarnaartoe verwachten wij van de vijf gemeenten dat zij een projectorganisatie (stuurgroep, klankbordgroep, werkgroepen enzovoorts) zullen opzetten om in goed onderling overleg er zorg voor te dragen dat alle te treffen voorzieningen tijdig worden voorbereid. Wij wijzen in dat verband naar artikel 79 van de Wet arhi.

Financiële gevolgen

De vier ingebrachte herindelingsvarianten zijn in het Financieel onderzoek herindelingsvarianten op een aantal onderdelen met elkaar vergeleken. Een belangrijke conclusie uit het financieel onderzoek naar de herindelingsvarianten is dat er geen financiële belemmeringen bestaan voor de keuze van één van de vier varianten. Wel gelden voor de verschillende varianten enkele (financiële) aandachtspunten. Korthedshalve wordt hiervoor verwezen naar het in het onderzoek opgenomen 'Samenvattend overzicht financiële aandachtspunten per variant' (bladzijden 21 en 22 van de Bestuurlijke samenvatting en conclusies van het Financieel onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard).

Voor de keuze van variant K5 (fusie Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist) en K1a (zelfstandig blijven Krimpen aan den IJssel) bestaan geen financiële belemmeringen.

Een nieuwe gemeente die door herindeling ontstaat, krijgt in ieder geval een even hoge algemene uitkering als vergelijkbare gemeenten met dezelfde structuurkenmerken waardoor zij een in principe gelijkwaardige voorzieningencapaciteit kan realiseren. Naast de financiële uitgangspositie van de herindelingsvariant zal het vooral van de politieke keuzes en het beleid van de nieuw te vormen gemeente afhangen of een gezonde financiële positie kan worden gecontinueerd of dat een minder gezonde financiële positie kan worden verbeterd. Kiezen voor een bepaalde herindelingsvariant is een bestuurlijke keuze, waarbij ook de financiële positie een rol speelt.

Samenvoeging van de vijf gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist en het zelfstandig blijven van Krimpen aan den IJssel leidt tot twee financieel levensvatbare gemeenten.

De verdere procedure: inwerkingtreding, verkiezingen en personele aspecten

Burgemeester en Wethouders van Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist leggen van 20 april 2010 tot 15 juni 2010 het herindelingsontwerp Krimpenerwaard *ter inzage zodat eenieder de gelegenheid wordt geboden zijn zienswijze over het herindelingsontwerp Krimpenerwaard kenbaar te maken aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland*. Het kenbaar maken van een zienswijze kan schriftelijk en digitaal.

Wij organiseren op 27 april 2010 en 11 mei 2010 een informatieve bijeenkomst in de Krimpenerwaard waarop wij onze keuze zullen toelichten en inwoners de gelegenheid willen bieden het gesprek aan te gaan over deze keuze.

De gemeenteraden van Bergambacht, Krimpen aan den IJssel Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist kunnen hun zienswijze geven tot 12 juli 2010.

Na het einde van de periode voor het kenbaar maken van zienswijzen zullen wij aan Provinciale Staten een voorstel voor een herindelingsadvies doen. Provinciale Staten stellen dit Herindelingsadvies uiterlijk 12 november 2010 vast bieden het vervolgens aan de Minister van BZK aan.

Na de parlementaire behandeling kan de herindeling van Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist tot de nieuwe gemeente Krimpenerwaard op 1 januari 2013 van kracht worden.

BULAGE 1

3011201000261

Overzicht gemeenschappelijke regelingen waaraan de zes gemeenten in de Krimpenerwaard deelnemen.**Bergambacht**

Regeling GR K5-gemeenten 2009

Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Midden-Holland (ISMH)

Rekenkamer K5

Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)

Natuur- en Recreatieschap Krimpenerwaard

Regionale Brandweer en GHOR Hollands Midden

Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG)

Technisch Bureau Krimpenerwaard (TBK)

Streekarchief Midden-Holland

Promen

Krimpen aan den IJssel

Stadsregio Rotterdam

Streekarchief Midden-Holland

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Technisch Bureau Krimpenerwaard (TBK)

DCMR

Halt Rotterdam-Rijnmond

Openbaar Lichaam Openbare Gezondheidszorg Rotterdam-Rijnmond (OGZRR)

Promen

Volwasseneneducatie Rijnmond (OLIVER)

Koepelschap Buitenstedelijk Groen

Natuur- en Recreatieschap Krimpenerwaard

Nederlek

Regeling GR K5-gemeenten 2009

Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Midden-Holland (ISMH)

Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)

Natuur- en Recreatieschap Krimpenerwaard

Regionale Brandweer en GHOR Hollands Midden

Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG)

Technisch Bureau Krimpenerwaard (TBK)

Streekarchief Midden-Holland

Promen

Koepelschap Buitenstedelijk Groen

Ouderkerk

Regeling GR K5-gemeenten 2009

Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Midden-Holland (ISMH)

Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)

Natuur- en Recreatieschap Krimpenerwaard

Regionale Brandweer en GHOR Hollands Midden

Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG)

Technisch Bureau Krimpenerwaard (TBK)

Streekarchief Midden-Holland

Promen

Schoonhoven

Regeling GR K5-gemeenten 2009

Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Midden-Holland (ISMH)

Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)

Natuur- en Recreatieschap Krimpenerwaard

Regionale Brandweer en GHOR Hollands Midden

Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG)

Streekarchief Midden-Holland

Promen

Vlist

Regeling GR K5-gemeenten 2009

Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Midden-Holland (ISMH)

Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)

Natuur- en Recreatieschap Krimpenerwaard

Regionale Brandweer en GHOR Hollands Midden

Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG)

Technisch Bureau Krimpenerwaard (TBK)

Streekarchief Midden-Holland

Promen

BIJLAGE 3

**Verslag van het bestuurlijk overleg tussen
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
en Burgemeesters en Wethouders van Bergambacht
gehouden in het Cultureel Centrum De Zwaan te Berkenwoude
op 30 oktober 2009 van 14.20 tot 15.00 uur**

Aanwezig:

dhr. J. Franssen	Commissaris van de Koningin, voorzitter
dhr. M. van Engelshoven-Huls	Gedeputeerde provincie Zuid-Holland
dhr. J. van Straalen	Senior adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland
dhr. J. Kleinhesselink	Adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland

dhr. A. van Erk	Wvd. burgemeester
dhr. P. van Willigen	Gemeentesecretaris
mw. D. Blok	Wethouder
dhr. J. Vente	Wethouder

Verslag:

dhr. J.F.M. van Gessel	Notuleerbureau De Rondvraag
------------------------	-----------------------------

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.

GS hebben op basis van het rapport van de commissie Leemhuis en vanwege het ontbreken van eenstemmigheid tussen de gemeenten op 15 september 2009 besloten voor de Krimpenerwaard de Arhi-procedure te starten. De voorgeschiedenis wordt als bekend verondersteld. In het kader van de Arhi-procedure is besloten dit open overleg te voeren.

Het open overleg is bedoeld om:

- Colleges van betrokken gemeenten en GS de gelegenheid te bieden alles wat betrekking heeft op een wijziging van de gemeentelijke indeling aan de orde te stellen;
- onderwerpen die nog niet voldoende zijn bekeken te bespreken;
- alle mogelijke herindelingvarianten te belichten;
- als dat wordt gewenst een vervolgoverleg te organiseren.

Deze periode duurt volgens de wet maximaal zes maanden en zal op 15 maart 2010 eindigen.

Van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt. Als dat van de zijde van het College en van GS is geaccordeerd, is het een openbaar stuk. Het College kan het verslag benutten om de raad over dit gesprek te informeren.

2. Inventarisatie en bespreking van de opvattingen van de gemeente over de wenselijkheid tot wijziging van de gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard**Algemene opmerkingen:****College:**

Het zal GS duidelijk zijn geworden dat de gemeente teleurgesteld is geraakt over de aanpak en zich gepasseerd voelt. Het College en de raad zijn van mening dat Bergambacht weer een gelijkwaardige positie in het overleg over de bestuurlijke toekomst

van de Krimpenerwaard moet krijgen. GS zijn geïnformeerd over zaken waaraan wordt gewerkt.

Wat de nieuwe gemeente inhoudelijk kan betekenen moet duidelijk zijn. Zij moet voor haar inwoners meer betekenen dan wat elke gemeente afzonderlijk voor haar inwoners en het gebied kan betekenen.

De gemeente oriënteert zich nog nader op een aantal zaken en een onderzoek dat wordt verricht zal in de eerste week van december 2009 gereed zijn. Kan een tweede overleg worden georganiseerd om de uitkomst van dat onderzoek te bespreken?

Reactie GS:

Het wordt betreurd dat de gemeente zich gepasseerd voelt.

Een vervolgoverleg zal worden georganiseerd.

Commissie Leemhuis

Visie College:

Op verschillende manieren kan de provincie de regie overnemen. Een van die manieren is het instellen van een commissie; de commissie Leemhuis. Het overleg tussen gemeenten is, doordat die commissie werd ingesteld, afgebroken. De raad heeft via moties aan de commissie Leemhuis gevraagd een toekomstbeeld voor de gemeente te schetsen, een goede financiële onderbouwing te geven en aan te geven wat onafhankelijk van argumenten over decentralisatie op landelijk niveau de meerwaarde van die nieuwe gemeente kan zijn. Er zijn ook andere vragen aan de commissie Leemhuis gesteld waarop ook geen antwoord is gekregen.

Het rapport van die commissie is eenzijdig en gebaseerd op interviews; niet op inhoud. Die commissie heeft soms matig onderbouwde conclusies in het rapport opgenomen. Het einddoel moet op argumenten zijn gebaseerd en het gebied moet met dat einddoel zijn gebaat. Dat is niet gebeurd en daarom tracht de gemeente nu de conclusies nader te onderbouwen.

Na het verschijnen van het rapport van de commissie Leemhuis staan gemeenteraden tegenover de provincie als gevolg van de wijze waarop in dat rapport het resultaat van de werkwijze van het K5-samenwerkingsverband is beschreven. De commissie Leemhuis had geen goed woord over voor de K5-samenwerking. Niet ontkend kan worden dat de onderlinge verhoudingen beter kunnen. Bergambacht kent de beleidsopgaven waar de Krimpenerwaard voor staat. In een discussie binnen het ISMH over de regionale agenda en de visie op het ISMH-gebied, blijkt dat de Krimpenerwaard dank zij de samenwerking een krachtige inbreng heeft. De Krimpenerwaard heeft na een goede inhoudelijke discussie visies op de economische ontwikkeling, de ontwikkeling van de detailhandel, de ruimtelijke ontwikkeling en het wonen ontwikkeld. De Krimpenerwaardraad functioneert constructief en in het overleg van de portefeuillehouders wordt resultaat geboekt. Die ontwikkelingen moeten meer ruimte krijgen.

Of het ook zonder de commissie Leemhuis tot een herindeling zou zijn gekomen, is afhankelijk van de termijn die zou zijn gegeven. De gemeenteraad heeft ingestemd met het advies van het SGB0-rapport: evaluatie van de samenwerking in 2012. Nu dreigt een geforceerde herindeling.

Reactie GS:

De kritiek op de commissie Leemhuis is legitiem. GS hebben het bestuurlijke rapport onderschreven maar niet alle details uit het rapport onderschreven. De beeldvorming over de gemeentelijke standpunten en de K5-samenwerking heeft een belangrijke rol gespeeld in zowel het rapport als bij de standpuntbepaling van Gedeputeerde Staten.

De commissie Leemhuis is ingesteld en de onderzoeksvraag van GS aan de commissie Leemhuis was bekend. Het College had de commissie kunnen meedelen voor welke oplossing is gekozen. Dat is niet gebeurd.

De procedure**Visie GS:**

Tot een arhi-procedure wordt overgegaan als een of meerdere gemeenten geen keuze omtrent de bestuurlijke toekomst van de gemeente kunnen maken. Zou, als meer tijd aan gemeenten was gegeven of als er een tussenfase was ingelast om de visie van gemeenten te vernemen, er nu sprake zijn geweest van een andere fase in dit proces dat al in 2005 is ingezet? Is er nu kritiek op GS omdat er te snel wordt ingegrepen terwijl er voorheen kritiek was vanwege het achterwege blijven van een standpunt? Ook als meer tijd zou zijn gegeven, is het niet zeker of er dan sprake zou zijn van een andere uitkomst.

Tijdens een werkbezoek vorig jaar achtte het College de vorming van één gemeente een reëel perspectief en is uitsluitend gesproken over het jaar waarin die gemeente zou moeten zijn gevormd.

Reactie College:

De samenwerking tussen de K5-gemeenten is eind 2008 geëvalueerd. De aanbevelingen uit het evaluatierapport over het naar elkaar toegroeien en over de eindsituatie, zijn door de gemeenteraad overgenomen. Over de vorm en intensiviteit van de samenwerking hebben de verschillende raden uiteenlopende besluiten genomen. In januari 2009 was er een conferentie voor gemeenteraden waarin over de voortzetting van de samenwerking is gesproken. Als de provincie daarbij aanwezig zou zijn geweest, was het mogelijk geweest de patstelling te doorbreken.

GS weten dat de gemeente nog een aantal jaren zelfstandig kan blijven voortbestaan, dat een herindeling op termijn, 2015, bespreekbaar was en in de periode tot aan de herindeling in 2015 met de andere gemeenten in de Krimpenerwaard zal worden samengewerkt. Daarbij is verwezen naar de ontwikkelingen rond Gouda en Waddinxveen. Die mededeling was toen kennelijk voor GS verrassend, maar was vanuit Bergambacht een opening voor het vervolgproces.

Het alternatief voor samenwerking moet een levensvatbare Krimpenerwaard-gemeente zijn.

Reactie GS:

De argumenten waarom er in het gebied een herindeling moet komen zijn:

1. De problemen van het gebied zoals de landschappelijke kwaliteit, economie, natuur, recreatie en bedrijventerreinen zijn gerelateerd aan de omgeving van de Krimpenerwaard en zijn van dien aard dat de afzonderlijke gemeenten die uitdaging voor de toekomst niet kunnen aanpakken.
2. De discussies over het ruimtelijke beeld van de streek, het Veenweidepact, de volkshuisvestingvisie, de waterproblematiek tonen aan dat de versnippering van het bestuur de slagkracht en toekomst van het gebied niet ten goede komen.
3. De hoeveelheid tijd die gemoeid is met het innemen van een gemeenschappelijk standpunt en de moeite die het kost om aan de belangen van de afzonderlijke gemeenten vorm te geven, maken de vorming van één gemeente noodzakelijk.
4. Voor zover het samenwerkingsverband succes heeft gehad, heeft dat te lang op zich laten wachten, is het onvolledig en biedt het te weinig vertrouwen om er zeker van te zijn dat er daardoor uiteindelijk één gemeente zal ontstaan. Als er een gemeenschappelijk visie zoals de regionale structuurvisie, wordt ontwikkeld, streeft elke gemeente zoveel mogelijk de eigen belangen na. In de discussie over de subregionale woonvisie, die onderdeel zou worden van de regionale woonvisie van het ISMH, wenste Bergambacht bij het vaststellen van de aantallen te bouwen woningen in de gemeenten, de bestaande bouwplannen tot 2020 geheel buiten beschouwing te laten. Bij het toepassen van de woonvisie in de gemeenten ontstaan tussen gemeenten verschillen mede omdat de competenties van gemeenten in de huidige situatie verschillen.

5. Op genoemde problemen moeten besluiten worden genomen op het niveau van de Krimpenerwaard en op het niveau van de te vormen gemeente moeten deze, binnen de door de provincie gegeven kaders, worden opgelost. De provincie kan deze niet oplossen. De provincie moet op basis van het rapport Lodders en van de lijn van Provincie Nieuwe Stijl tot een andere positie keuze komen.

In de Krimpenerwaard, één gebied met een eenduidig profiel en een eenduidige problematiek, bestaat verdeeldheid. Als de K5 in de afgelopen jaren in staat zou zijn geweest om eensgezinde standpunten over het gebied in te nemen, zou zijn aangetoond dat deze intensieve samenwerking een reëel alternatief was.

Waarom was het niet mogelijk om op het niveau van de K5 afspraken te maken om te komen tot één gemeente in 2015? Zijn de verschillen terug te brengen tot een verschil in het tempo en het besluit van GS om de regie te nemen?

Reactie College:

GS zijn van mening dat er geen gezamenlijke standpunten kunnen worden ingenomen maar beseft moet worden dat nadat in 2006 een lastige periode was afgesloten, er in de afgelopen drie jaar visies op alle gebieden voor de Krimpenerwaard zijn vastgesteld (zie bijlage in bijgevoegde brochure). Als voorbeeld wordt de woonvisie genoemd en een uniform woonruimteverdelingsbeleid. In Midden-Holland is dat nog niet tot stand gekomen. In die visie zullen tot 2030 circa 3000 woningen worden gebouwd. Medewerkers van de gemeente werken niet alleen voor de belangen van Bergambacht maar ook voor die van de Krimpenerwaard.

Sommige gemeenten besteden veel tijd aan de eigen problemen en beperken zich daarom teveel tot de eigen gemeente. Dat vertroebelt het beeld van de samenwerking.

De nieuwe gemeente, K5 of K6, moet levensvatbaar en bestuurskrachtig zijn.

De gemeenten hebben nog een aantal jaren nodig om de eenheid te bereiken. Naar buiten presenteert het gebied zich steeds meer als een eenheid. De conclusies van het SGBO-rapport heeft de raad overgenomen. Met een evaluatie in 2012 heeft de gemeenschappelijke regeling K5 de mogelijkheid zich verder te ontwikkelen.

Dat GS vraagtekens plaatsen bij de totstandkoming van de woonvisie omdat er veel discussie aan vooraf is gegaan is gechargeerd. Bergambacht heeft haar belangen ingebracht (getekende exploitatieovereenkomsten) en dat is door de andere gemeenten aanvaard. Als die overeenkomsten moeten worden opgebroken, zouden de K5-gemeenten moeten meebetalen aan de vergoeding die dan aan de ontwikkelaars moet worden verstrekt.

Het jaar waarin de nieuwe gemeente kan worden gevormd is minder relevant. Van belang is op welke manier dat kan worden bereikt. Het creëren van draagvlak is essentieel. De nieuwe gemeente moet een goede start maken en levensvatbaar zijn. Er moet een bestuurlijk krachtige gemeente ontstaan die ook in financiële zin met de provincie taken kan uitvoeren. De gemeenten werken daaraan.

De vorming van één gemeente is niet het meest urgente van wat in de Krimpenerwaard moet gebeuren. Van die noodzaak moet Bergambacht nog worden overtuigd. De inhoud is van meer belang dan de bestuurlijke constellatie.

Reactie GS:

Er kunnen vraagtekens worden geplaatst bij de wijze waarop die volkshuisvestingsvisie is gerealiseerd. Een gebied als Midden-Holland kan niet als voorbeeld worden genomen.

Als een fusie op een later tijdstip wordt beoogd, is samenwerking tot dat tijdstip onvermijdelijk.

Positie Ouderkerk en Schoonhoven**Visie GS:**

Het College beoogt de samenwerking in de K5-gemeente maar is het College bekend met de positie die Ouderkerk en Schoonhoven innemen? Is tussen de gemeenten overeenstemming te bereiken?

Reactie College:

In een gesprek tussen de colleges van de K5-gemeenten heeft het College van Ouderkerk uiteengezet dat de samenwerking gewenst is om te komen tot de herindeling. Het College van Ouderkerk was bekend met besluiten die in de andere gemeenten waren genomen en had begrip voor de wens om een discussie te voeren over het tijdstip van de fusie.

Positie Krimpen aan den IJssel**Visie College:**

In een motie van de raad is gesteld dat als een fusie onvermijdelijk is, de fusie minimaal de K5-gemeenten moet omvatten. Er moet een duidelijke uitspraak over de positie van Krimpen aan den IJssel worden gedaan. Een eindbeeld moet een eindbeeld zijn. Het is ongewenst om 10 jaar na de realisatie van één gemeente in de Krimpenerwaard daaraan alsnog Krimpen aan den IJssel toe te voegen.

Of Krimpen aan den IJssel in deze fusie wordt betrokken, wordt als gevolg van een motie van de raad van december 2008, uitgezocht. Kunnen argumenten worden aangereikt waarom Krimpen aan den IJssel nu in deze fusie moet worden betrokken?

Overige zaken**GS:**

Vanwege de interne verdeeldheid is, zo is de ervaring, veel druk van de provincie nodig om ontwikkelingen in gang te zetten. Als de commissie Leemhuis niet was geformeerd was het SGBO-rapport een alibi geweest de vorming van één gemeente opnieuw een aantal jaren uit te stellen.

Reactie College:

Dat de raadsbesluiten in november/december 2008 over de adviezen van SGBO inzake de K5 evaluatie van elkaar verschilden wordt betreurd. Dit is geen goed signaal geweest, echter er is geen kans geweest om dit met elkaar te bespreken, omdat al in januari 2009 de commissie Leemhuis werd ingesteld.

Aan GS wordt de nota, "Herindeling Krimpenerwaard Middel of Doel", overhandigd waarin is verwoord wat ook in het gesprek aan de orde is gekomen. Kan die nota aan het verslag worden gevoegd? Dit wordt toegezegd.

De raad wenst slechts deel te nemen in een nieuw gemeentebestuur voor de Krimpenerwaard als men overtuigd kan worden dat dat bestuur opereert op een wijze waarop nu in Bergambacht wordt gewerkt en wanneer met goede argumenten is onderbouwd dat de nieuwe gemeente levensvatbaar is. De nieuwe gemeente dient een meerwaarde op te leveren voor zowel het gebied als de huidige gemeente Bergambacht.

Reactie GS:

In het herindelingsontwerp dat na afloop van dit open overleg zal worden geformuleerd, zal aan de punten waarover is gesproken aandacht worden besteed.

Bergambacht is een goed georganiseerde gemeente; daarover kan geen misverstand bestaan. De gemeente moet nu bijdragen aan het oplossen van een probleem in het gebied. De gemeente kan, gezien haar positie, van mening zijn dat zij zelfstandig kan blijven maar als het gebied als geheel wordt gezien, kan worden vastgesteld dat een herindeling het meest wenselijke eindbeeld kan zijn.

3. Maken van vervolgspraken in het arhi-traject

De voorzitter besluit, omdat het onderzoek in december 2009 gereed is, in januari 2010 een vervolgoverleg te plannen.

4. Rondvraag en sluiting

Het College merkt op dat met de andere Colleges wordt gesproken en daarbij is geconstateerd dat niet in elke gemeente een constructieve bestuurscultuur aanwezig is als het gaat om regionale zaken. Vandaar dat Bergambacht niet zeker is of de grote opgaven die het gebied te wachten staat kunnen worden uitgevoerd. Over de inhoud bestaat overeenstemming tussen de gemeenten. De woonvisie is daarvan een voorbeeld.

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng.

gemeente Bergambacht

Herindeling Krimpenerwaard

Middel of Doel?

Inbreng College gemeente Beieren aan open en aanpak

Aanbiedingsbrief

30 oktober 2009

Op 15 september jl. is door het college van GS de zogenaamde arhi-procedure gestart om te komen tot een nieuwe gemeentelijke indeling voor de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven, Vlist en Krimpen aan den IJssel. Een eerste stap in dat proces is het open overleg tussen de colleges van de gemeenten en het college van Gedeputeerde Staten.

De strekking van onze inbreng tijdens dit overleg staat in deze brochure. Wij zullen dit ook op de website en de gemeentelijke voorlichtingspagina plaatsen. Wij kiezen voor deze aanpak omdat wij het belangrijk vinden dat onze opvatting breed bekend is bij de inwoners, het maatschappelijk middenveld, bestuurders en volksvertegenwoordigers. In het proces te duiden als het informeren en het creëren van draagvlak.

Wij geven u achtereenvolgens onze visie op:

- Ontwikkelen is investeren met de regio en de provincie als partner
- Bergambacht is een bestuurskrachtige gemeente
- Bestuurlijke patstelling?
- Denken in oplossingen
- Het belang voor de gemeente Bergambacht en de Krimpenerwaard

Wij menen dat in deze fase iedereen gediend is met het terugbrengen van rust en eenheid in de discussie rond de bestuurlijke toekomst. Hiermee bedoelen wij niet de "afgedwongen" bestuurlijke eenheid in de vorm van één Krimpenerwaardgemeente, maar wel het bieden van de mogelijkheid om van onderaf te komen tot een consistent regionaal eindbeeld.

Ons doel is om op basis van inhoudelijke argumenten de discussie verder te brengen. Het belang van de bewoners en de toekomst van het gebied staat daarbij voorop. Uiteraard is het aan de individuele gemeenten om deze mogelijkheid te benutten. Wij doen u hierbij een handreiking als aanzet voor een dergelijk proces.

Hoogachtend,

Het college van de gemeente Bergambacht

De secretaris,

De burgemeester,

P. van Willigen

A. van Erk

301120100269

WELKOM IN
BERGAMBACHT - HET BESTE
ONDERNEMERSKLIMAAT

VAN ZUID-HOLLAND 2009

Gastreatment Services by
Ondernemer van het jaar

Ontwikkelen is investeren met de regio en de provincie als partner

De gemeente Bergambacht kent een constructief politiek klimaat en een stabiele bestuurscultuur. De afgelopen jaren zijn vele projecten gerealiseerd gericht op o.a. woningbouw, infrastructuur, jeugdbeleid, milieubeleid en woonomgeving.

Bergambacht is een financieel krachtige gemeente die met een gemotiveerd ambtelijk apparaat, succesvol werkt om de gemeentelijk toekomstvisie vastgelegd in de structuurvisie "Beleef Bergambacht" uit te voeren (bijlage 1).

Ook draagt de gemeente Bergambacht, in deze economische zorgelijke tijden, met het ten uitvoer brengen van het investeringsplan van tien miljoen euro, haar steentje bij ter bestrijding van de economische crisis. In het investeringsplan zijn tal van werkzaamheden opgenomen op het gebied van de infrastructuur, onderhoud wegen en riolering, milieu, leefbaarheid en onderhoud gebouwen.

Onze taak is nu vooral eerst de vastgestelde plannen ten uitvoer te brengen.

Parallel hieraan werken wij loyaal mee aan de uitvoering van de door de Krimpenerwaardraad vastgestelde visies (bijlage 5).

De spirit is er één van volle kracht vooruit nu en in de toekomst. Ons motto in deze tijd is niet voor niets 'Ontwikkelen is investeren!'.

Wij gaan er vanuit dat ook de provincie zich hier een bestuurskrachtige partner toont zodat we als het gaat om investeringen in de agrarische structuur, de infrastructuur, de economische vitaliteit en op het terrein van duurzaamheid voortvarend verder

kunnen gaan.

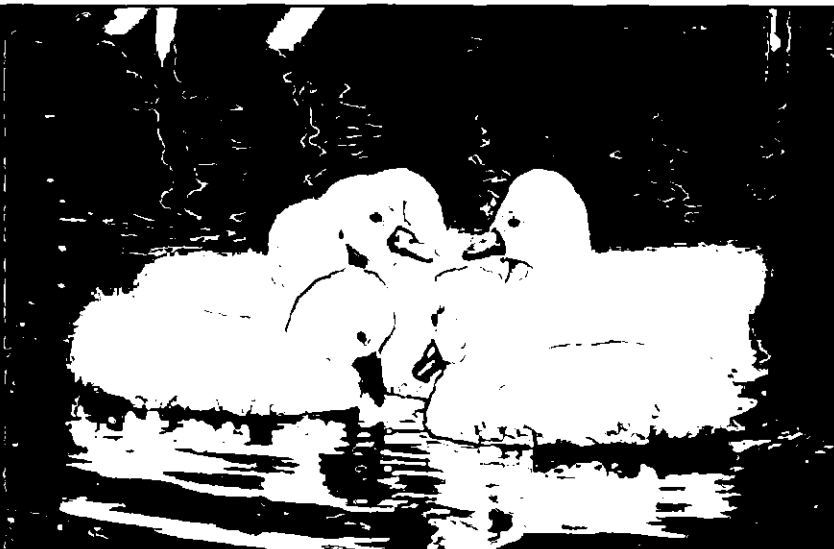
Het ontbrekende consistente bestuurlijke eindbeeld in de Krimpenerwaard mag geen alibi vormen om dergelijke ontwikkelingen niet te ondersteunen.

Toch lijkt dit nu wel te gebeuren. Het college van GS kondigt in haar brief van 2 februari 2009 de onderzoekscommissie Leemhuis aan. In die brief wekt GS de indruk oog te hebben voor de vraagstukken in het gebied.

Een analyse op de in de brief genoemde punten, waaronder Veenweidepact, N210, decentralisatie, geeft het gevoel dat de provincie slechts problemen ziet en niet samen met het gebied in oplossingen denkt.

De huidige bestuurlijke indeling van de Krimpenerwaard werkt volgens GS hierbij belemmerend.

Een argument wat geen recht doet aan het feit dat een groot aantal belangrijke thema's door de gemeenten in de Krimpenerwaard in gang is gezet. Daar waar het wat minder loopt kunnen wij ons niet aan de indruk onttrekken dat de provincie ook de hand in eigen boezem mag steken. De gang van zaken rondom het Veenweidepact is daar een kenmerkend voorbeeld van. De provincie zou wat bestuurskrachtiger kunnen optreden of wat meer (financiële) steun kunnen geven. Dit heeft de gemeente Bergambacht schriftelijk aan GS kenbaar gemaakt op 2 maart jl. maar inhoudelijk is hier nooit een reactie op gekomen.

Bergambacht is een bestuurskrachtige gemeente

Op 2 december 2008 heeft de raad van de gemeente Bergambacht zijn standpunt aangaande de bestuurlijke toekomst van de gemeente Bergambacht in relatie tot de samenwerking in de K5 in een motie bepaald (bijlage 4).

Via een meerderheidsbesluit heeft de gemeenteraad van Bergambacht zich uitgesproken vóór zelfstandigheid en vóór een verdere intensivering van de K5-samenwerking en een evaluatie hiervan in 2012. Hierbij moet vol worden ingezet op het verwezenlijken van de strategische opgaven voor de nog jonge Gemeenschappelijke Regeling K5. De basis hiervoor vormen de door de Krimpenerwaardraad unaniem vastgestelde gebiedsvisies (bijlage 5).

Een minderheid van de raad wil toewerken naar een gemeentelijke herindeling, waarbij de genoemde visies een hulpmiddel kunnen zijn.

De onderstaande afwegingen lagen ten grondslag aan deze standpuntbepaling:

- In de "Quick Scan bestuurskracht gemeente Bergambacht" uitgevoerd in juli 2008 wordt de conclusie getrokken dat de gemeente Bergambacht een bestuurskrachtige gemeente is. Op alle onderdelen die zijn onderzocht van slagvaardigheid tot betrouwbaarheid voldoet de gemeente ruimschoots aan de normen (bijlage 2).
- Het onderzoeksbureau concludeert tevens dat met de Gemeenschappelijke Rege-

ling door de K5-gemeenten een stevige en slagvaardige structuur is neergezet voor de samenwerking. Deze structuur beperkt op bovengemeentelijk strategisch niveau de eigen beleidsvrijheid en kaderstellende rol voor de strategische opgaven van de gemeente Bergambacht niet of nauwelijks. De strategische visiedocumenten worden niet formeel in de eigen gemeenteraad vastgesteld, maar in de Krimpenerwaardraad. Materieel vindt er wel voorbespreking of terugkoppeling plaats en de raad en/of het college geven hun zienswijzen over de conceptvoorstellen. Daarnaast heeft Bergambacht de eigen lokale beleidsvisies ingebracht als input voor de (limitatieve) bovengemeentelijke strategische visies (bijlage 5).

- Het "Burgertevredenheidsonderzoek 2008" toont aan dat de inwoners van Bergambacht uitermate tevreden zijn over het functioneren van de gemeente Bergambacht. Slechts 16% van de ondervraagden is voorstander van een gemeentelijke herindeling (bijlage 3).
- Uit het K5-evaluatierapport van 30 september 2008 blijkt dat bij een meerderheid van de geïnterviewden in de K5 gemeenten geen draagvlak bestaat voor een gemeentelijke herindeling. Gelet op de uitstekende resultaten van de samenwerking in de afgelopen twee jaar is het advies om de samenwerking te verstevigen, verder uit te bouwen en in 2012 opnieuw te evalueren (bijlage 6).

Bestuurlijke patstelling?

Wij zijn van mening dat het op dit moment inzetten van de arhi-procedure, gericht op een herindeling, door het college van Gedeputeerde Staten, niet het meest passend is om het doel (versterken van de kwaliteit van het lokaal bestuur / gebiedsontwikkeling Krimpenerwaard) te bereiken.

Het bereiken van een consistent regionaal eindbeeld had op termijn (bij een betekenis van logisch en samenhangend) bij uitstek bereikt kunnen worden via het intensiveren van de K5-samenwerking. We vragen ons gelijktijdig af of een consistent regionaal eindbeeld een middel is of een doel op zich?

Op inhoud is er namelijk wel degelijk een consistent eindbeeld in de Krimpenerwaard, getuige tal van K5 visiedocumenten en de vaak vergevorderde uitvoering hiervan. Het doel moet ons inziens gericht zijn op het gebied, de woonkernen, het maatschappelijk middenveld en haar inwoners en niet alleen op het *bestuurlijk* consistent einddoel.

Om die reden vinden wij dat het beter was geweest als GS al in een eerder stadium was aangeschoven, te weten bij de radenconferentie van januari 2009, om in gezamenlijkheid een eensluidend eindbeeld te bewerkstelligen en om draagvlak te creëren. Een en ander op basis van dialoog en niet de schriftelijke discussie die nu wordt gevoerd.

Ook de uitkomsten van het onderzoek van de commissie Leemhuis sterken ons in

deze opvatting, want van een deugdelijke inhoudelijk onderbouwing van de conclusies in het rapport is geen sprake. Zo wordt er bijvoorbeeld gesproken over het doorbreken van een bestuurlijke patstelling. Ondanks de verschillen van inzicht over de bestuurlijke toekomst van de K5 (dus alleen over het bestuurlijke eindperspectief) heeft deze discussie de inhoud niet belemmerd.

Er is constant gewerkt in het belang van de Krimpenerwaard als totaal en ook dit jaar zijn belangrijke visiedocumenten, t.w. de structuurvisie K5 en detailhandelsvisie, vastgesteld door de Krimpenerwaardraad. In deze documenten komt het belang van het gebied als totaal goed uit de verf.

Wij hebben de indruk dat de bestuurlijke patstelling sterk is uitvergroet en ter discussie kan worden gesteld. In dit verband vragen wij ons af waarom GS het argument van verschil van mening over een bestuurlijke toekomst gebruikt. Is er immers een duidelijkheid van denken over de bestuurlijke toekomst van de Randstad Provincie?

Op basis van de uitkomsten van bestuurskrachtmetingen en de democratische besluitvorming daarover had o.i. eerst onderzocht moeten worden in hoeverre de problematiek van de gemeente Ouderkerk opgelost had kunnen worden (bijvoorbeeld middels de K5-samenwerking). Dit zou in overeenstemming zijn geweest met de nota Samenwerken aan de kwaliteit van het lokaal bestuur in Zuid-Holland.

Denken in oplossingen

Over de aanpak verschilt de gemeente Bergambacht van mening met het college van GS. Het beeld medio oktober 2009 is echter wel dat de gemeenten verder zijn dan een jaar geleden in hun gedachten over de K5 samenwerking en waar dat op termijn toe zou moeten leiden. De druk die door GS met de arhi-procedure wordt opgelegd is echter niet goed voor een constructief overleg en de zeer gewenste uitvoering van diverse strategische beleidsdocumenten. Wij vragen daarom aan GS of zij de gemeenten de ruimte willen geven om op eigen kracht tot een gezamenlijk eindbeeld te (kunnen) komen.

Wij achten dat een dergelijke wijze van goed onderbouwde beeldvorming, die wel recht doet aan de realiteit, zal leiden tot een groot draagvlak van onderaf.

Dit in tegenstelling tot de situatie die nu ontstaat vanuit een van bovenaf met grote druk opgelegde arhi-procedure.

De varianten die wij zien voor de gemeenten in de Krimpenerwaard zijn vastgelegd in een unaniem door de gemeenteraad van Bergambacht aangenomen motie d.d. 29 september 2009 (bijlage 7).

Deze motie houdt het volgende in:

- Een meerderheid van de raad is voor de voortzetting en intensivering van de huidige samenwerking in K5 verband als beste keuze voor de nabije toekomst van de Krimpenerwaard. (Nieuwe evaluatie in 2012).
- Mocht herindeling onvermijdelijk zijn, dan kiest de gemeenteraad er unaniem voor het gebied van de Krimpenerwaard als een eenheid te blijven zien, omdat

opdeling geen enkel belang dient. De gemeenteraad zou in die situatie kiezen voor een gemeente die bestaat uit minimaal de huidige K5 gemeenten.

- Aan het college B&W is door de gemeenteraad unaniem opgedragen een inhoudelijke notitie op te stellen waarin duidelijk wordt wat de voor- en nadelen zijn van een nieuwe gemeente. Twee punten die bij de commissie Leemhuis zijn ingebracht maar waarop geen antwoord is teruggevonden moeten extra aandacht krijgen. Het gaat daarbij om: (1) de financiële gevolgen van een herindeling. Het is van belang eerst te kijken hoe de huidige financiële positie van de vijf afzonderlijke gemeenten is en hoe de financiële positie van een mogelijk nieuwe gemeente in de toekomst eruit zal zien en (2) een diepgaand onderzoek naar de voor- en nadelen van het samenvoegen van de K5 met Krimpen aan den IJssel.

De gemeenteraad is namelijk van mening dat de binnen de arhi-procedure passende herindelingscan onvoldoende basis biedt om belangrijke beslissingen te nemen over de bestuurlijke toekomst van Bergambacht en de Krimpenerwaard.

Een dergelijke scan geeft onvoldoende inzicht in de huidige financiële positie van de K6 gemeenten in relatie tot de begroting van een nieuw te vormen gemeente.

Daarnaast moet worden ingegaan op de instandhouding van allerlei voorzieningen, het gewenst onderhoudsniveau (bijvoorbeeld voor de gebouwen en de herstraatcyclus voor wegen), grondexploitaties, meerjarenplanningen, reserves en voorzieningen, de risicoparaagraaf, weerstandsvermogen etc. Onder andere hiervoor hebben wij een extern bureau een onderzoeksoopdracht gegeven.

Het belang voor de gemeente Bergambacht en de Krimpenerwaard

Bewoners, bestuurders en het maatschappelijk middenveld van de Krimpenerwaard moeten kunnen worden overtuigd van het belang van een nieuwe gemeentelijke indeling. Een mogelijk nieuwe gemeente moet een goede start kunnen maken, levensvatbaar zijn en de bestuurskracht moet erop vooruit gaan.

Het doel moet zijn een vitale en leefbare Krimpenerwaard, als onderdeel van het Groene Hart. De leefbaarheid, bereikbaarheid van voorzieningen, realiseren woningbouw voor eigen woningbehoefte, economische ontwikkeling en behoud van agrariërs staat centraal, waarbij een gezonde gemeentelijke financiële huidhouding essentieel is.

Het gebied en haar bewoners zullen bij een mogelijke herindeling baat moeten hebben tot in de verre toekomst. Er hangt teveel vanaf om een dergelijk besluit overhaast, ondoordacht en niet voldoende onderbouwd te nemen.

Hoe verder?

Met de voorgaande uiteenzetting heeft het College van de gemeente Bergambacht een antwoord willen geven op de vragen van Gedeputeerde Staten zoals gesteld in

hun brief d.d. 15 september 2009 (bijlage 8). Dit lukt niet in de door GS beschikbaar gestelde vijftien minuten op 30 oktober 2009.

Zoals eerder al is aangegeven, hebben wij een extern bureau een onderzoeksopdracht gegeven om een inhoudelijke toekomstnotitie op te stellen waarbij wordt ingegaan op de voor- en nadelen van de mogelijke herindelingsvarianten en de financiële gevolgen hiervan. Dit rapport is medio november gereed.

Wij verzoeken GS om een tweede gesprek waarin we ons standpunt verder kunnen toelichten op basis van het rapport.

Bijlagen

In het tweede deel vindt u een nadere uiteenzetting over de volgende onderwerpen:

- 1: Structuurvisie "Beleef Bergambacht"
- 2: Bestuurskracht Bergambacht
- 3: Burgertevredenheidsonderzoek Bergambacht
- 4: Motie 2 december 2008 'Bestuurlijke toekomst'
- 5: K5-samenwerking
- 6: Aanbevelingen Evaluatie K5
- 7: Motie 29 september 2009
8. Vragenlijst GS ter voorbereiding van het open arhi gesprek

Bijlage 1

Structuurvisie “Beleef Bergambacht”

Op 28 oktober 2008 heeft de gemeenteraad de structuurvisie “Beleef Bergambacht” goedgekeurd.

Met de vastgestelde structuurvisie “Beleef Bergambacht” heeft de gemeente haar ambities voor de komende jaren vastgelegd (t/m 2020). Naast het opstellen van een lokale structuurvisie zijn de volgende (sub)doelstellingen geformuleerd en gerealiseerd:

- Het geven van een ruimtelijke vertaling van de door de raad vastgestelde toekomstvisie: “Bergambacht en zijn visie, de handen uit de mouwen met de voeten in ‘t Veen”
- Het bieden van een samenhangende visie op de stedelijke uitbreiding voor woningbouw en het regionale bedrijventerrein
- Het vertalen van het Veenweidepact in samenhang met het herijken van het bestemmingsplan “Buitengebied”
- Het onderzoeken van de verkeersstructuur voor een drietal bestaande knelpunten en voor de nieuwe ontwikkelingen
- Het formuleren van een duidelijke inbreng voor de regionale structuurvisie van de Krimpenerwaard

In de vastgestelde structuurvisie, die overigens via de website www.bergambacht.nl te raadplegen is, is opgebouwd aan de hand van de volgende thema’s:

- Ruimtelijke kwaliteit
- Wonen bij het groen
- Rondom zorg en leefbaarheid
- Bereikbaar en benaderbaar
- Vitaal en ondernemend
- Brede plattelandsontwikkeling
- Recreatie, de groene meter
- Duurzaam Bergambacht

Passend bij de gemeente Bergambacht is de visie interactief met inwoners en maatschappelijk middenveld tot stand gebracht, waardoor een groot draagvlak is gerealiseerd. Door de gemeenteraad is de lijst met 44 ambities/projecten voorzien van een prioriteitsstelling. Op basis daarvan is een concrete planning opgesteld voor de middellange termijn. Deze planning heeft zijn weerslag gekregen in de afdelingsplannen van het ambtelijk apparaat. Met een zeer beperkte inhuur van externe capaciteit is de uitvoering van het plan ter hand genomen.

Voor de realisatie van tal van projecten is een aparte voorziening structuurvisie gevormd. Met deze voorziening is de uitvoering van het plan ook financieel geregeld.

Bijlage 2

Bestuurskracht Bergambacht

Uit de 2e meting van de bestuurskracht van Bergambacht, uitgevoerd door Van Naem & Partners in 2008, blijkt wederom dat de gemeente Bergambacht een bestuurskrachtige gemeente is.

Op de acht velden waarop gemeten is, interactiviteit, betrouwbaarheid, consistentie, democratische legitimering, proactiviteit, slagvaardigheid, transparantie en zelfstandigheid, wordt geconstateerd dat de gemeente Bergambacht voldoet aan de definities en het normenkader die daarvoor gelden.

Bergambacht is een bestuurskrachtige gemeente!

De acht velden zijn onderdeel van de verschillende rollen die een gemeente heeft te vervullen.

De gemeente als bestuur van de gemeenschap

Geconstateerd wordt dat de bestuurskracht in deze rol ten opzichte van 2005 is versterkt. De gemeente betreft de inwoners van de gemeente Bergambacht bij het voorbereiden van het beleid en heeft door de procesafspraken rond kaderstelling en participatie de slagkracht vergroot. De vaststelling van een integrale visie op de toekomst van Bergambacht (2006) en de structuurvisie (2008) geven richting aan het bestuurlijk handelen. Opgemerkt wordt dat ook in Bergambacht -zoals in vele andere gemeenten - het helder en concreet formuleren van doelstellingen in de programmabegroting nog in de leerprocesfase zit. Ten aanzien van de middelen wordt vastgesteld dat het weerstandsvermogen c.q. de algemene reserves op peil zijn en er voldoende ruimte is in de reserves incidenteel beleid.

De gemeente als interne organisatie

Het bureau constateert dat de bestuurskracht in deze rol op verschillende aspecten ten opzichte van 2005 is versterkt. De kanttekening die gemaakt wordt, heeft betrekking op de kwetsbaarheid van de ambtelijke organisatie.

De gemeente als participant in het openbaar bestuur

Op basis van de normen van bestuurskracht wordt vastgesteld dat Bergambacht als participant in het openbaar bestuur door middel van de K5 samenwerking op strategisch niveau materieel inhoudelijk bestuurskrachtiger is geworden dan in 2005. Deze bestuurskracht is nagenoeg geheel toe te schrijven aan het feit dat Bergambacht als zelfstandige gemeente eerst zelf de doelstellingen en kaders bepaalt, om vervolgens via afstemming binnen de K5 te komen tot een bovenlokaal beleid.

De gemeente als dienstverlener

Vastgesteld wordt dat de bestuurskracht in de rol van dienstverlener in vergelijking met 2005 is versterkt. De gemeente heeft een slag gemaakt in het organiseren en structureren van (het beleid voor) haar opgaven. De meeste achterstanden zijn weggewerkt of worden momenteel weggewerkt en het grootste deel van de beheerplannen is op orde. Het Rekenkameronderzoek naar de subsidieverlening was aanleiding om een kadernota subsidiebeleid vast te stellen (2007) en een herziene algemene subsidieverordening (2008). Ook worden er strakkere prestatieafspraken gemaakt met subsidieontvangers.

Samenvattende conclusie

Van Naem en Partners concludeert:

"Bergambacht heeft haar bestuurskracht sinds de bestuurskrachtmeting in 2005 versterkt. De geconstateerde versterkingspunten en achterstanden zijn opgepakt en het merendeel daarvan is verbeterd en/of opgelost. Met het vaststellen van een toekomstvisie heeft de gemeente gekozen voor een koers voor langere termijn. Er worden bewuste keuzes gemaakt, anticiperend op wat er gaat gebeuren. Goede voorbeelden zijn de ruimtelijke en economische ontwikkeling, waarbij ingrijpende veranderingen in de agrarische sector kansen bieden voor ontwikkelingen en de samenwerking, vooral in K5 verband.

Als wij kijken naar de acht velden waarop wij gemeten hebben: interactiviteit, betrouwbaarheid, consistentie, democratische legitimering, pro-activiteit, slagvaardigheid, transparantie en zelfstandigheid, dan constateren wij dat de gemeente Bergambacht voldoet aan de definities en het normenkader die daarvoor gelden. In de gesprekken met het college en het management kregen wij de indruk dat wij te maken hebben met een zelfbewuste gemeente, die weet wat wel en niet tot de (eigen) mogelijkheden behoort en waar ambitie is gekoppeld aan het vermogen tot realisatie daarvan. Naar eigen zeggen komt dat door de lokale cultuur, die zich kenmerkt door een grote nuchterheid en zakelijkheid.

Dat uit zich ook in de lokale bestuurscultuur en de bestuurlijke verhoudingen. Raad

en college werken eendrachtig samen om resultaten te behalen. De titel van de toekomstvisie 'De handen uit de mouwen met de voeten in 't veen' is niet voor niets gekozen."

Bestuurskracht K5-gemeenten

Wij constateren dat uit de uitgevoerde bestuurskrachtmetingen in de overige gemeenten eveneens blijkt dat in elke gemeente, inclusief de gemeente Bergambacht, een positieve ontwikkeling waarneembaar is ten opzichte van de uitgevoerde bestuurskrachtmetingen in 2005.

Bijlage 3

Burgertevredenheidsonderzoek Bergambacht

In 2008 is voor de derde maal een burgertevredenheidsonderzoek gehouden. De uitkomsten van het burgertevredenheidsonderzoek 2008 zijn door onderzoeksbureau SGBO op 1 juni 2008 aangeboden.

Uit het rapport blijkt dat de burgers uitermate tevreden zijn over het functioneren van de gemeente Bergambacht.

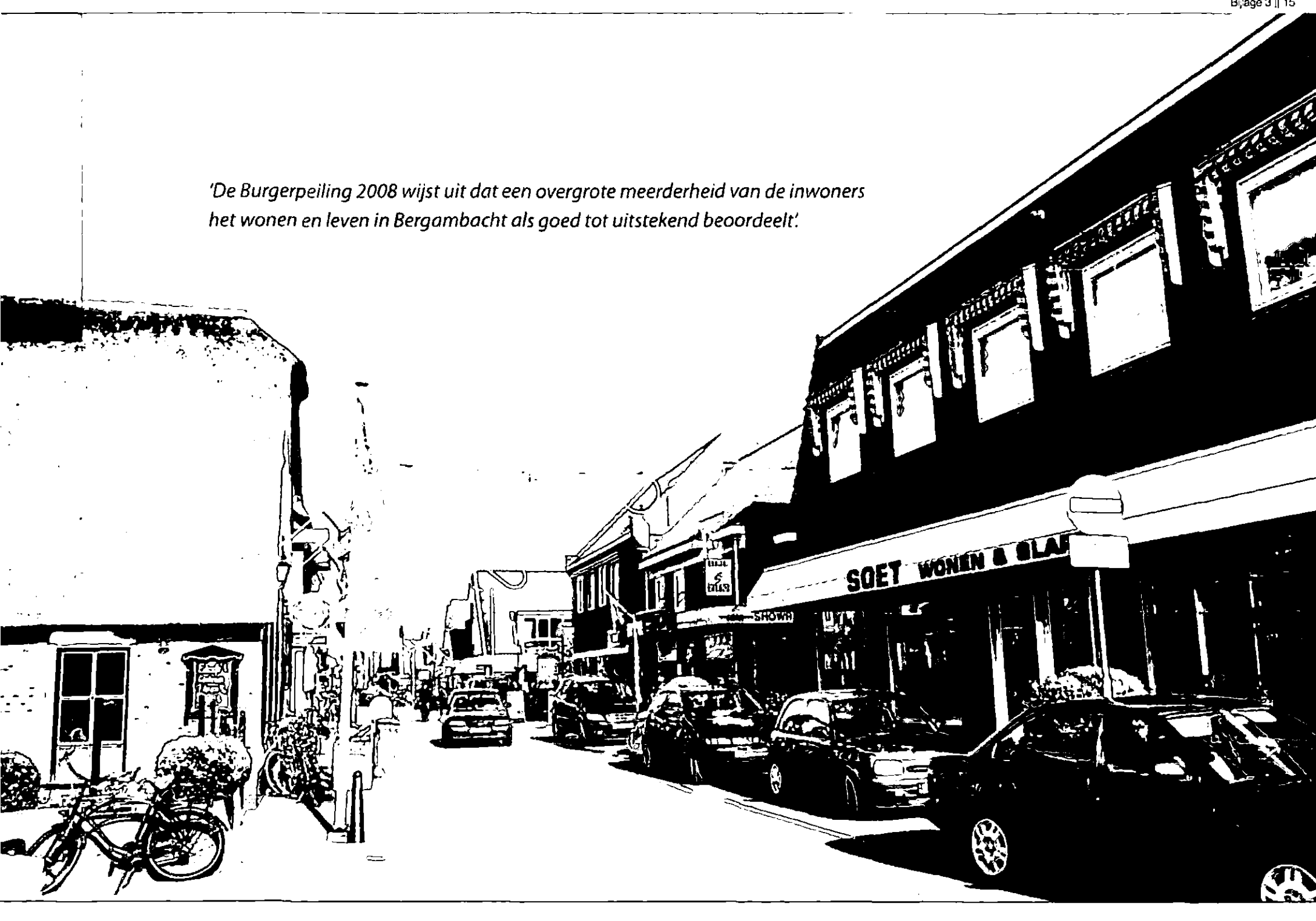
De Burgerpeiling 2008 wijst uit dat een overgrote meerderheid van de inwoners het wonen en leven in Bergambacht als goed tot uitstekend beoordeelt. 93 procent van de inwoners geeft dat aan. Dit is een stijging ten opzichte van 2004, toen bleek uit een soortgelijk tevredenheidsonderzoek dat 80 procent van de bevolking erg goed te spreken was over het wonen en leven in Bergambacht.

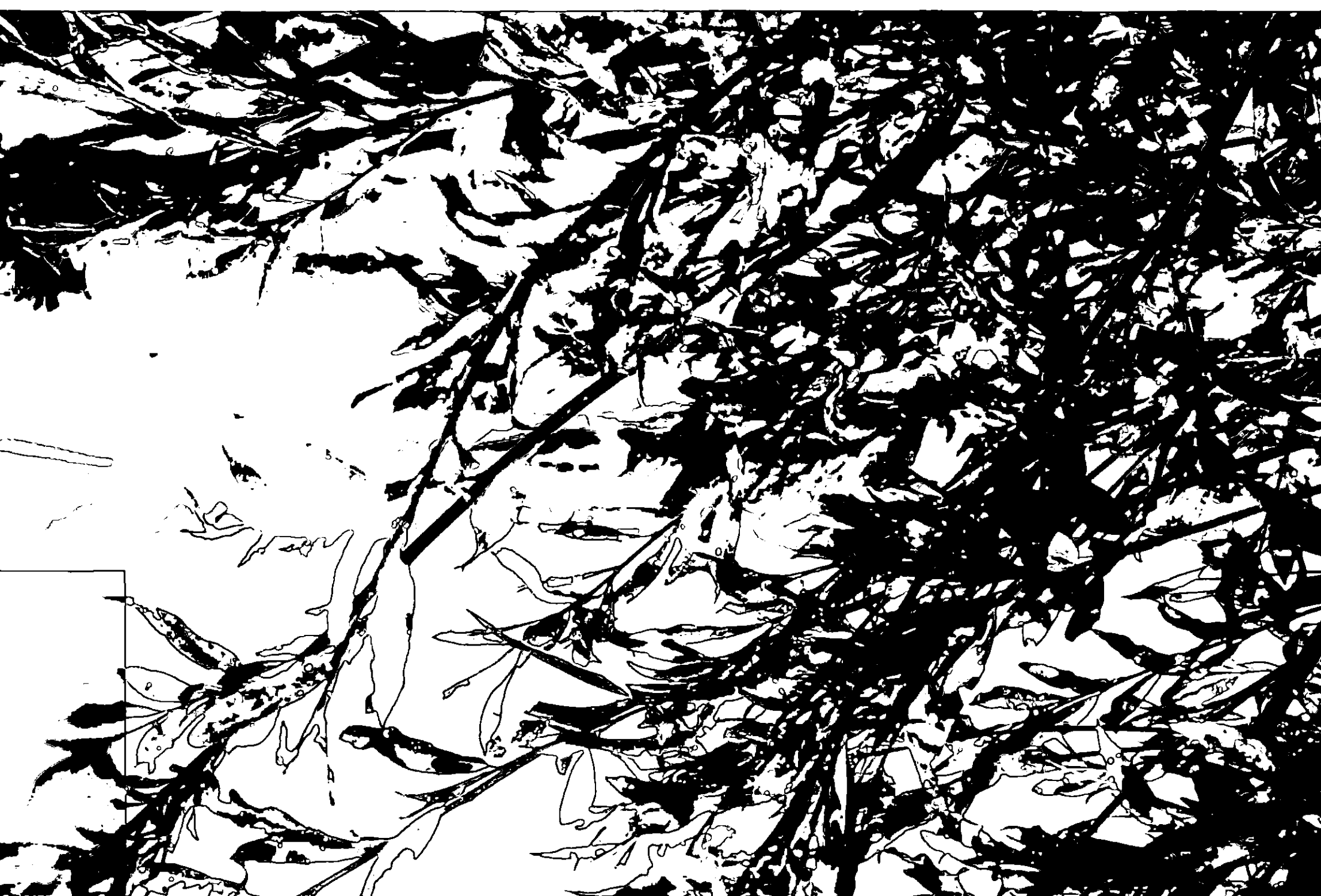
De voorzieningen, het gevarieerde winkelaanbod en de sportaccommodaties worden het hoogst gewaardeerd. Ook de gemeentelijke dienstverlening en klantgerichtheid van ambtenaren vertoont een stijgende lijn, ondanks het feit dat de score in 2004 al hoog te noemen was.

Vanwege de discussie rondom de bestuurlijke toekomst van de K5-gemeenten is in het onderzoek een aantal vragen opgenomen over de gemeentelijke samenwerking in de Krimpenerwaard. Hieruit blijkt dat inwoners liever zien dat de samenwerking wordt voortgezet dan dat er een herindeling plaatsvindt (slechts 16% is voor een herindeling). De meerderheid is expliciet tegen een herindeling.

'De Burgerpeiling 2008 wijst uit dat een overgrote meerderheid van de inwoners het wonen en leven in Bergambacht als goed tot uitstekend beoordeelt.'

Bijlage 4

Motie “Bestuurlijke Toekomst”

De raad van de gemeente Bergambacht in zijn openbare vergadering bijeen op dinsdag 2 december 2008;

Gelezen de aanbiedingsbrief van het College van Burgemeester en Wethouders van 20 november 2008;

Overwegende, dat

- a) *blijkens de resultaten zoals vermeld in het rapport “Quick Scan bestuurskracht gemeente Bergambacht” geconcludeerd is dat de gemeente Bergambacht een bestuurskrachtige gemeente is;*
- b) *blijkens de uitkomsten van het “Burgertevredenheidsonderzoek 2008” de inwoners van Bergambacht uitermate tevreden zijn over het functioneren van de gemeente Bergambacht;*
- c) *blijkens de uitkomsten van het “Burgertevredenheidsonderzoek 2008” 60% van de inwoners van Bergambacht tegen een gemeentelijke herindeling is en voorts een groot draagvlak is om de K5-samenwerking voort te zetten;*
- d) *blijkens het K5-evaluatierapport van 30 september 2008 er in de Krimpenerwaard-gemeenten géén draagvlak is om op dit moment te komen tot een gemeentelijke herindeling;*

Spreekt als zijn mening uit, dat

- a) *door de K5-samenwerking te intensiveren de bestuurskracht van de gemeente Bergambacht verder kan worden versterkt;*
- b) *de Gemeenschappelijke Regeling K5 nog maar twee jaar van kracht is;*
- c) *de strategische opgaven voor de GR K5 nog niet zijn verwezenlijkt en mede gelet op de jonge levensduur zich nog moet en verder kán bewijzen;*
- d) *een gemeentelijke herindeling K5 of een andere bestuurlijke vormgeving tot 1 januari 2012 om voornoemde redenen niet gewenst is;*
- e) *aan een besluit tot herindeling of andere bestuurlijke vormgeving opnieuw een Bestuurskrachtmeting en K5-evaluatie naar de samenwerking vooraf dient te gaan;*

Verzoekt het college,

deze motie in afschrift te sturen aan de Commissaris der Koningin van de Provincie Zuid-Holland alsmede aan het College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland;

en gaat over tot de orde van de dag.

Bijlage 5

K5-samenwerking

Sinds 2001 werken de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist samen. In 2006 is op basis van een evaluatieonderzoek naar de effectiviteit van de samenwerking een nieuwe Gemeenschappelijke Regeling opgesteld. Doel van deze wijziging was het verstevigen van de strategische samenwerking (gemeentegrensoverstijgend) en het verbeteren van de operationele samenwerking (waaronder Personeel & Organisatie, ICT, Sociale Zaken, Lokaal Onderwijsbeleid en Brandweer).

Behaalde resultaten

Uit het evaluatieonderzoek dat in 2008 is uitgevoerd blijkt dat binnen de samenwerking een indrukwekkend aantal concrete resultaten is bereikt. Wij betreuren het dat de behaalde resultaten op geen enkele wijze worden genoemd in het advies van de commissie Leemhuis. Wij noemen enkele:

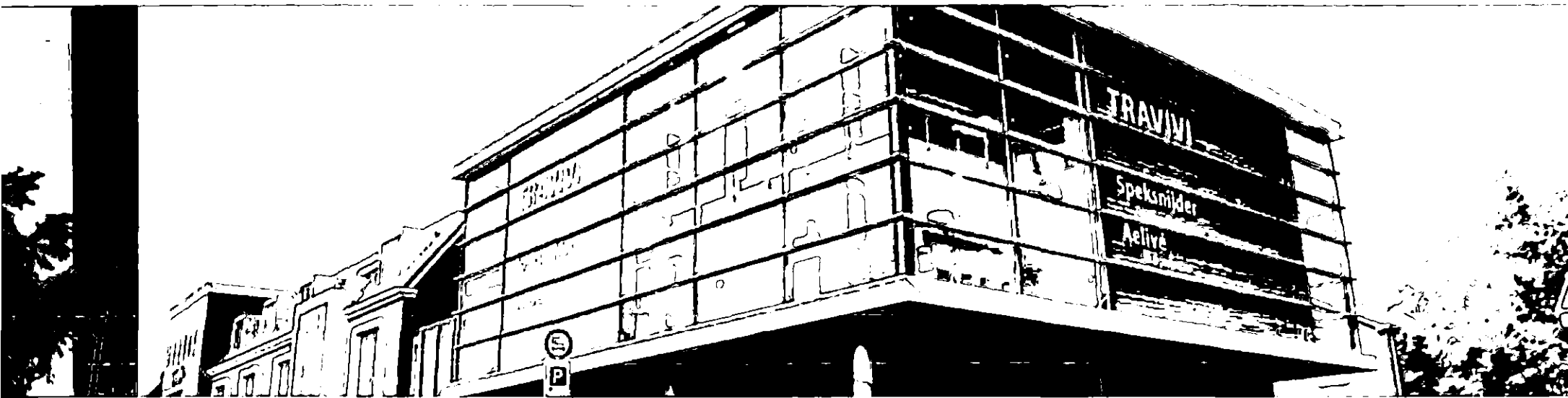
De K5-structuurvisie

Er ligt een structuurvisie als ruimtelijk ontwikkelingskader van de K5. De centrale opgave voor de K5 is het voeren van een evenwichtige koers in het spanningsveld tussen behoud van de grote omgevingskwaliteiten van de Krimpenerwaard en het waarborgen van een vitale en leefbare regio.

De belangrijkste uitgangspunten hierbij zijn: leefbaarheid, bereikbaarheid van voorzieningen en een woningbouwcapaciteit die het mogelijk maakt om in de eigen woningbehoefte te voorzien. Hierbij is het nadrukkelijk de inzet om enerzijds zuinig om te springen met de ruimte en anderzijds woon- en werkmilieus te creëren van een schaal en ruimtelijke kwaliteit die passen bij de schaal van de kernen.

De structuurvisie die een beeld geeft over de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen over een periode tot 2020 kent de volgende inzet:

- Kernprofilering en instandhouding voorzieningen;
- Bebouwingscontouren en ruimte voor stedelijke functies;
- Benutten van kansen voor waterfrontontwikkeling;
- Herstructurering verouderde bedrijventerreinen en circa 30 ha nieuw terrein;
- Vitaliteit en ruimtelijke kwaliteit landelijk gebied;
- Verbeteren bereikbaarheid en vergroten verkeersveiligheid;
- Beleefbaar maken natuurgebieden met behoud landschapskarakteristiek;
- Agrarische sector als economische pijler en vernieuwend ondernemerschap;
- Instandhouding ruimtelijke kwaliteit dijken en linten;
- Inzetten op recreatief netwerk en het ontwikkelen van recreatieve knooppunten;
- Het voorkomen van milieuknelpunten en duurzaamheid als uitgangspunt bij inrichting en herstructurering van woonwijken en bedrijventerreinen.

De detailhandelsvisie

Binnen de K5 wordt gestreefd naar een zo optimaal mogelijk winkelaanbod voor alle inwoners van de K5 gemeenten. Concreet betekent dit dat:

- Zo veel mogelijk inwoners op een goede manier hun dagelijkse boodschappen kunnen doen in de eigen kern;
- Voor de niet-dagelijkse aankopen wordt gestreefd naar een optimalisatie van het aanbod zodat het totale voorzieningenniveau voor niet-dagelijkse goederen voor het totaal van de kernen maximaal is.

Gestreefd wordt naar goede randvoorwaarden voor ondernemers waarbinnen zij kunnen ondernemen.

Dit beleid is verder gedifferentieerd en uitgewerkt naar een aanbod van dagelijkse goederen en niet dagelijkse goederen per kern.

Woonvisie

De woonvisie levert een bijdrage aan het woningbeleid van de K5, met name door de juiste woningbouw, zowel kwantitatief als in kwalitatief opzicht. Binnen het woningbeleid is de hoofddoelstelling: het behoud van vitale, leefbare kernen en de daarbij behorende bevolkingsopbouw, voor nu en in de toekomst.

De woonvisie is opgehangen aan een viertal beleidsopgaven. Per beleidsopgave is de woonvisie als volgt samen te vatten:

Beleidsopgave 1

Voldoende woningbouw die aansluit bij de vraag en leidt tot een evenwichtige bevolkingssamenstelling.

Woonvisie: De K5 wil voldoende woningbouw realiseren om een bovenmatige vergrijzing en ontgroening tegen te gaan en de leefbaarheid in alle kernen te waarborgen. Niet alleen door de aantallen te bouwen woningen, maar ook door het soort woningen zoveel mogelijk te sturen op de gewenste leeftijdsopbouw.

Beleidsopgave 2

Integrale en gecoördineerde aanpak herstructurering.

Woonvisie: In het geval van sloop en vervangende nieuwbouw is het uitgangspunt dat 100% van het aantal te slopen woningen wordt teruggebouwd in de sociale huursector. Daarnaast is vaak een extra verdichting van circa 10% mogelijk. Deze woningen dienen met name in het duurdere segment te worden gerealiseerd, waarmee

ze een bijdrage leveren aan gedifferentieerde wijken en een wooncarrière binnen de wijk mogelijk maken. De mate van verdichting moet op lokaal niveau in samenhang met leefbaarheidsaspecten worden gezien, zoals behoud van groen- en speelvoorzieningen. Voor herstructureringsprojecten is een nauwe samenwerking tussen de gemeenten en woningcorporaties nodig. Het gaat niet alleen om de vernieuwing van het woningbezit, maar ook om de integrale aanpak van sociale en fysieke problemen in de woonomgeving. De rol van de woningcorporaties dient daarbij niet alleen die van beheerder van het woningbezit te zijn, maar die van maatschappelijke investeerder in de wijk.

Beleidsopgave 3

Uitwerking beleid wonen-zorg-welzijn.

Woonvisie: De K5 heeft deze beleidsopgave vastgelegd in het Pact van Savelberg. De belangrijkste punten daarin zijn:

- het compenseren in het woningbouwprogramma van de extramuralisering,
- een sterke toename van de vraag naar seniorenwoningen door de vergrijzing en de extramuralisatie, die zich uit in een behoefte aan zelfstandige woningen, beschut en beschermd wonen en intensieve zorgwoningen (clusterwoningen),
- voldoende dienstverlenend aanbod aan zorg en welzijn, waarbij elke kern van de K5 over tenminste het basisniveau aan deze voorzieningen beschikt.
- afstemming tussen WMO-beleid en het woonbeleid voor wat betreft het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid in kernen en wijken.

Aanbevelingen Evaluatie K5

"De stip boven de horizon" is de titel van het evaluatieonderzoek dat is uitgevoerd door onderzoeksbureau SGBO over de periode 2006 t/m 2008.

Ga door met de samenwerking in K5 verband

In het belang van het behoud en de ontwikkeling van de Krimpenerwaard is een verdere investering in de K5-samenwerking wenselijk. De ambitie voor de komende periode is om de beste gemeentelijke samenwerking in de provincie Zuid-Holland te worden.

Verbeter de kwaliteit van de huidige vijf operationele taken

Met een nog betere dienstverlening is iedere burger in de Krimpenerwaard beter af. Investeer in kwaliteit van product- en dienstverlening en richt daarvoor een goede front- en backoffice in. Uniformiteit in kwaliteit en dienstverlening is het uitgangspunt maar aandacht voor maatwerk blijft vereist.

Bouw de operationele taken stap voor stap verder uit

- Maak een plan van aanpak om de kazernes en het materieel en de rampenbestrijding op K5-niveau te integreren met de brandweer
- Ga de Wmo alsnog gezamenlijk doen en maak hiervoor een plan van aanpak
- Onderzoek op welke wijze de gemeentelijke VROM-taken anders georganiseerd kunnen worden om kwaliteit en efficiency te borgen. Betrek daarbij het al functionerende technische bureau voor de Krimpenerwaard.

Voer strategische taken verder uit en incorporeer EZ

Houdt de planning voor de strategische taken aan en voer de plannen uit. Verbreed het strategische takenpakket.

- Breng visie, beleid en uitvoering van het economisch beleid integraal in handen van de K5. Bezie op welke wijze er na 1 november 2008 door de K5 een herstart met de ROM-K gemaakt kan worden
- Treedt als K5 op in dit overleg en breng ook gezamenlijk de standpunten over de Krimpenerwaard in.

Verbeter de Informatievoorziening

Bedenk een manier om de informatie meer op de diverse doelgroepen (raadsleden, bestuurders, ambtenaren, bevolking, maatschappelijke organisaties) te richten waardoor de informatievoorziening effectiever wordt.

Verbeter de procesvoering

- Maak duidelijke afspraken over de samenwerking in de komende vier jaar en in het bijzonder over de intensivering en uitbreiding van strategische en operationele taken.
- Leg afspraken vast als een gemeente uiteindelijk toch kiest voor een afwijkend traject. Accepteer dat.
- Bespreek in alle openheid het verschil tussen Schoonhoven en de andere vier gemeenten en tracht hierover afspraken te maken.
- Investeer in de werkwijze en het positioneren van het dagelijks bestuur van de K5.
- Organiseer jaarlijks een K5-middag/avond waar thema's besproken worden en waar ruimte is voor ontmoeting tussen de bestuurders en raadsleden van de K5-gemeenten.
- Voer tot en met de besluitvorming van de 5 gemeenten over het vervolg van de samenwerking een strakke regie. Overweeg daarbij de inschakeling van een externe deskundige c.q. ervaren bestuurder.

Evalueer de K5-samenwerking begin 2012

Geef de inhoudelijke samenwerking de ruimte en de tijd en evalueer begin 2012 de K5-samenwerking. Op dat tijdstip kan eventueel een bestuurskrachtmeting aan de orde zijn.

Besluit begin 2012 over gemeentelijke herindeling

Wees niet bang voor verlies van eigen autonomie. Om de samenwerking te laten slagen, moet per onderwerp op de inhoud beoordeeld worden of samenwerking meerwaarde oplevert. Daarbij moet de overweging dat de eigen gemeente voldoende taken moet overhouden om zelfstandig te kunnen blijven geen rol spelen. Structuur volgt op inhoud. Uitgangspunt bij de evaluatie is dat een gezamenlijk besluit wordt genomen over gemeentelijke herindeling en hoe dat proces in gang wordt gezet. Als de samenwerking slaagt en er op steeds meer terreinen succesvol wordt samengewerkt, is de herindeling een logische stap.

Leg het bovenstaande vast in een ontwikkelagenda 2009-2012

De gemaakte afspraken over de bovengenoemde aanbevelingen worden in dit document vastgelegd.

301120100279

Motie

29 september 2009

De raad van de gemeente Bergambacht, bijeen in zijn openbare vergadering van 29 september 2009;

Overwegende, dat

- de raad blijkens de resultaten zoals vermeld in het rapport "Quick Scan bestuurskracht gemeente Bergambacht" en de uitkomsten van het "Burgertevredenheids-onderzoek 2008" geconcludeerd heeft dat de gemeente Bergambacht een bestuurskrachtige gemeente is en de inwoners van Bergambacht uitermate tevreden zijn over het functioneren van de gemeente Bergambacht (motie raad 2 december 2008);
- door de K5-samenwerking te intensiveren, de bestuurskracht van de gemeente Bergambacht verder kan worden versterkt conform het advies van het Evaluatie-rapport K5 van 30 september 2008 (door onderzoeksbureau SGB0);

- de provincie per brief van 2 februari 2009 heeft meegedeeld over te gaan tot het instellen van de onderzoekscommissie Leemhuis-Stout om onderzoek te doen naar de bestuurlijke toekomst van de vijf Krimpenerwaard gemeenten;
- de commissie Leemhuis verzocht werd bij dit onderzoek tevens de gemeente Krimpen aan den IJssel te betrekken;
- in de raadsvergadering van 24 februari 2009 het raadsvoorstel is besproken "Voorbereiding inbreng gemeente Bergambacht bij commissie Leemhuis-Stout";
- de gemeenteraad unaniem heeft uitgesproken dat een aantal punten van belang werden geacht om in te brengen bij de commissie Leemhuis, waarvan de belangrijkste twee punten zijn:

1. Financiële gevolgen van een herindeling

Het is gewenst dat de commissie Leemhuis een financiële herindelingscan maakt op basis van het model van BZK. Het is van belang dat eerst wordt bekeken hoe de huidige financiële positie van de vijf afzonderlijke gemeenten nu is en hoe de financiële positie van een mogelijke nieuwe gemeente in de toekomst eruit zal zien.

2. Gemeente Krimpen aan den IJssel

Ook lijkt een diepgaand onderzoek belangrijk naar de voor- en nadelen van het mogelijk samenvoegen van de gemeente Krimpen aan den IJssel en de K5 gemeenten gezamenlijk. Dat kan zich dus niet beperken tot het voeren van een gesprek met

Krimpen aan den IJssel.

Het doen van onderzoek naar een kleinere entiteit, is niet wenselijk;

spreekt als zijn mening/oordeel uit, dat

- de meerderheid van de gemeenteraad nog steeds op het standpunt staat dat voortzetting en intensivering van de huidige samenwerking de beste keuze is voor de nabije toekomst van de Krimpenerwaard;
- mocht echter blijken dat een herindeling onvermijdelijk is, dan kiest de gemeenteraad ervoor het gebied van de Krimpenerwaard als een eenheid te blijven zien, omdat opdeling in niemands belang is en zou de keuze van de gemeenteraad zijn, een gemeente bestaande uit minimaal de huidige K5 gemeenten;
- in het rapport van de commissie Leemhuis-Stout, aangeboden aan de gedeputeerde op 12 mei 2009, geen antwoord wordt gegeven op de twee door de raad van Bergambacht naar voren gebrachte punten;
- deze punten voor de gemeenteraad van Bergambacht van wezenlijk belang zijn om een goed oordeel te kunnen geven m.b.t. de omvang van en gevolgen voor een herindelingsgemeente;

en verzoekt het college van B & W;

- een notitie te laten opstellen om antwoorden te verkrijgen op de twee hiervoor genoemde punten, en
- deze motie ter kennis te brengen van Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland, de raden en de colleges van B & W van de vier andere K5-gemeenten en van de gemeente Krimpen aan den IJssel, en
- de motie + de notitie in te brengen in het gesprek met de gedeputeerde op 30 oktober a.s.

en gaat over tot de orde van de dag.

Bijlage 8

“Open” arhi-gesprek

Op 15 september 2009 zijn wij uitgenodigd door GS voor het conform de procedure gebruikelijke open arhi-overleg. Ter voorbereiding op dit gesprek, waarvoor maximaal 55 minuten is uitgetrokken, is de onderstaande vragenlijst toegezonden.

Vragenlijst GS

1. Hoe staat u tegenover de door Gedeputeerde Staten gestarte arhi-procedure gericht op duurzame versterking van de kwaliteit van het lokaal bestuur en een consistent regionaal eindbeeld in de Krimpenerwaard?
2. Bent u het eens met Gedeputeerde Staten dat, gelet op de verdeeldheid van de standpunten van de gemeenten in de Krimpenerwaard over de bestuurlijke toekomst, deze bestuurlijke patstelling doorbroken moet worden?
3. Vindt u de noodzaak aanwezig om de bestuurskracht van de gemeenten in de Krimpenerwaard duurzaam te versterken? Hoe kijkt u aan tegen de bestuurskracht van uw eigen gemeente?
4. Gedeputeerde Staten hebben de gemeenten Schoonhoven, Vlist, Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk en Krimpen aan den IJssel uitgenodigd voor dit overleg gericht op een wijziging van de gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard. Bent u in dit verband van oordeel dat de juiste gemeenten in het arhi-proces betrokken zijn?
5. Gedeputeerde Staten hebben met de start van de arhi-procedure de regie in dit proces naar zich toegetrokken. Vindt u het denkbaar dat de zes gemeenten in de Krimpenerwaard zelf in goed onderling overleg tot een wijziging van de gemeentelijke indeling kunnen komen en zo ja, op welke wijze en wanneer kan een regionaal consistent eindbeeld worden gerealiseerd?
6. Kunt u andere varianten of alternatieven aandragen die eveneens leiden tot duurzame versterking van de bestuurskracht van het lokaal bestuur en een consistent regionaal eindbeeld in de Krimpenerwaard? Zo ja, kunt u aangeven op welke wijze en wanneer u met andere Krimpenerwaard-gemeenten die varianten of alternatieven gaat realiseren?
7. Deelt u de conclusie uit het advies van de Commissie-Leemhuis

- dat het perspectief van de Krimpenerwaard-raad beperkt is?
8. Hoe kijkt u aan tegen de regionale samenwerking (en dan in het bijzonder voor zover van toepassing het ISMH, de Stadsregio Rotterdam, de Veiligheidsregio Hollands Midden en de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond) en hoe wilt u dat in de toekomst georganiseerd zien?
  9. Op welke wijze heeft u tot nu toe de inwoners van uw gemeente geïnformeerd over de bestuurlijke toekomst van uw gemeente?
  10. Bij het bepalen van maatschappelijk draagvlak voor gemeentelijke herindeling geldt op basis van het vernieuwde Beleidskader gemeentelijke herindeling van het kabinet het uitgangspunt dat gemeenten zelf verantwoordelijk zijn voor het betrekken van inwoners en andere belanghebbenden bij het herindelingsproces. Op welke wijze gaat u het maatschappelijk draagvlak organiseren?
  11. Op welke wijze wilt u bijdragen aan een gezamenlijke profielschets (ambitie, fysieke en sociale omgeving, identiteit, dienstverlening, besturingsfilosofie enzovoorts) van de nieuw te vormen gemeente Krimpenerwaard?
  12. Op welke wijze kan naar uw oordeel de identiteit van de kernen of dorpen in de Krimpenerwaard bij een gemeentelijke herindeling bewaard blijven? Wat is uw visie op kernenbeleid of wijkgericht werken?
  13. Bent u bereid mee te werken aan een herindelingscan (onderzoek naar effecten f financieel beleid bij een herindeling) uit te voeren door de provincie en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties?
(Toelichting: aan de hand van dit instrument worden de financiële consequenties van de nieuw te vormen 'fictieve' gemeente in kaart gebracht.)

gemeente Bergambacht

Gemeente Bergambacht

Raadhuisstraat 5

2861 AH Bergambacht

Telefoon: 0182 - 356 555

Email: gemeente@bergambacht.nl

www.bergambacht.nl

**Verslag van het bestuurlijk overleg tussen
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
en Burgemeesters en Wethouders van Krimpen aan den IJssel
gehouden in het Cultureel Centrum De Zwaan te Berkenwoude
op 30 oktober 2009 van 15.00 tot 16.00 uur**

Aanwezig:

dhr. J. Franssen	Commissaris van de Koningin, voorzitter
dhr. M. van Engelshoven-Huls	Gedeputeerde provincie Zuid-Holland
dhr. J. van Straalen	Senior adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland
dhr. J. Kleinhesselink	Adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland
dhr. M.J.D. Jansen	Burgemeester
dhr. A. Boele	Gemeentesecretaris
mw. A.A. Aeyelts Averink-Winsemius	Wethouder
dhr. J.H. Blankenberg	Wethouder
dhr. A. Prins	Wethouder

Verslag:

dhr. J.F.M. van Gessel   Notuleerbureau De Rondvraag

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.

GS hebben op basis van het rapport van de commissie Leemhuis en vanwege het ontbreken van eenstemmigheid tussen de gemeenten op 15 september 2009 besloten voor de Krimpenerwaard de Arhi-procedure te starten. De voorgeschiedenis wordt als bekend verondersteld. In het kader van de Arhi-procedure is besloten dit open overleg te voeren.

Het open overleg is bedoeld om:

- Colleges van betrokken gemeenten en GS de gelegenheid te bieden alles wat betrekking heeft op een wijziging van de gemeentelijke indeling aan de orde te stellen;
- onderwerpen die nog niet voldoende zijn bekeken te bespreken;
- alle mogelijke herindelingvarianten te belichten;
- als dat wordt gewenst een vervolgoverleg te organiseren.

Deze periode duurt volgens de wet maximaal zes maanden en zal op 15 maart 2010 eindigen.

Van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt. Als dat van de zijde van het College en van GS is geaccordeerd, is het een openbaar stuk. Het College kan het verslag benutten om de raad over dit gesprek te informeren.

2. Inventarisatie en bespreking van de opvattingen van de gemeente over de wenselijkheid tot wijziging van de gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard

Het College overhandigt aan de voorzitter de antwoorden op de door GS gestelde vragen en het rapport over het eerste deel van het onderzoek naar de positie van de gemeente.

Tijdsplanning lopende onderzoeken

Visie College:

Een onderzoek wordt uitgevoerd naar het zelfstandig blijven voortbestaan van de gemeente en een ander onderzoek wordt verricht naar de meerwaarde van een fusie met Nederlek. Beide onderzoeken worden door hetzelfde onderzoeksinstituut verricht, beide opties zijn gelijkwaardig, er is dus geen voorkeursvariant. De kosten van het tweede onderzoek worden op 50/50 basis verdeeld over Krimpen aan den IJssel en Nederlek.

De onderzoeksopzet en een concept van vragen die over de maatschappelijke gerichtheid van burgers zullen worden gesteld, zullen op 2 november 2009 aan GS worden verzonden.

Eind 2009 zal het grootste deel van het onderzoek over de fusie met Nederlek, met vragen die voortvloeien uit het eerste voorlopige onderzoek dat bij de provincie bekend is, en met vragen over de maatschappelijke oriëntatie van burgers beschikbaar komen.

Medio januari 2010 zullen antwoorden op alle vragen beschikbaar zijn. Aan de hand van die onderzoeken kan het College zijn afwegingen maken en is een vervolgesprek met GS gewenst. Dan kan ook een verdere toelichting op de vraagstelling van GS worden gegeven.

Reactie GS:

Een vervolgesprek kan worden georganiseerd.

Commissie Leemhuis

Visie GS:

Er zijn van de gesprekken met de commissie Leemhuis geen verslagen gemaakt. Er bestaan evenwel verschillende lezingen over hetgeen in de gesprekken, die de commissie afzonderlijk met de burgemeester, het College en de gemeenteraad heeft gevoerd, is gezegd. Kan daarom worden toegelicht wat de burgemeester, het College en de raad met de commissie hebben besproken?

Er is door het College een reactie gegeven op het rapport van de commissie Leemhuis. Over die reactie ontstond in relatie tot wat is besproken, verwondering en daarover zou opheldering moeten zijn gegeven voordat aan het einde van dit open overleg conclusies worden opgesteld. Vandaar dat verduidelijking is gewenst hetgeen in een vervolgesprek kan worden gegeven. In dat vervolgesprek zal de commissie Leemhuis aanwezig zijn omdat de toon van de interventies van de bestuursorganen en de commissie Leemhuis, een nadere verduidelijking van de positiebepaling vragen.

Reactie College:

Welke ideeën de individuele leden van het College in hun gesprek met de commissie hebben geuit, is minder relevant. Van belang is welke uitspraken het College en de gemeenteraad als bestuursorganen hebben gedaan.

De commissie Leemhuis wordt niets verweten. De provincie wordt verweten dat het College van Krimpen aan den IJssel onverhoeds en zonder enige voorbereiding bij dit proces is betrokken. Dat zal ook zijn opgenomen in het verslag van de gemeenteraad. GS communiceren nu in verwijtende sfeer met de gemeente; het is gewenst die fase af te sluiten en de aandacht te richten op de inhoud. In de commissievergadering wordt nog op verschillende manieren over dit proces gesproken; dat varieert van venijnig tot constructief meedenkend over de toekomst van de gemeente. Op basis van deze onderzoeken waartoe de raad unaniem op voordracht van het College heeft besloten, bepalen raad en College hun positie.

Er is geen verslag gemaakt van het gesprek dat het College met de commissie Leemhuis heeft gevoerd. Wel zijn documenten overhandigd met betrekking tot het Collegestandpunt over herindeling in de Krimpenerwaard. De commissie heeft een commissievergadering bijgewoond en van dat gesprek is een verslag gemaakt. Of raad en College dezelfde informatie aan de commissie Leemhuis hebben verstrekt, kan niet worden vastgesteld.

Het College legt bij elk gesprek zijn inbreng vooraf schriftelijk vast zodat er over hetgeen is gezegd geen misverstand kan ontstaan. Persoonlijke inkleuringen zijn op persoonlijke titel ingebracht en betreffen niet het standpunt van het bestuursorgaan. Dat laatste is relevant. Deze opening van dit open overleg wordt betreurd. Een fase moet worden afgesloten zodat zinnig overleg mogelijk wordt.

Reactie GS:

Het is daarom van belang dat opheldering wordt gegeven over wat in het verleden is gewisseld.

Positie Krimpen aan den IJssel

Visie GS:

Er wordt onderzocht of Krimpen aan den IJssel zelfstandig kan blijven en daarnaast wordt onderzocht of een fusie met Nederlek mogelijk is. Bekijkt Krimpen aan den IJssel ook wat mogelijk is met de gehele Krimpenerwaard? Welke oplossing is in dat gebied mogelijk bij de door Krimpen aan den IJssel beoogde oplossing?

Als onderzoek wordt verricht, welke criteria worden dan gehanteerd?

Op basis van welke criteria zal het gemeentebestuur van Krimpen aan den IJssel de mogelijke varianten beoordelen? Op basis van welke criteria zullen de alternatieven worden beoordeeld? In het open overleg zullen alle varianten, ook die waarin niets zal gebeuren aan de orde kunnen komen.

Reactie College:

Beide onderzoeken zijn nevengeschied aan elkaar.

Op verzoek van het College van Bergambacht wordt meegewerkt aan het onderzoek van BMC. Als onderdeel van het onderzoek naar de K2-variant, past een globaal onderzoek naar de mogelijkheden van de K4. Ook zal worden meegewerkt aan een onderzoek naar de K5 en K6-variant.

De onderzoeker heeft een vragenlijst aan betrokken Colleges en raden voorgelegd en daarbij gevraagd aan te geven welke aspecten van toepassing zijn bij de beantwoording van de vraag waar de voorkeur naar uitgaat. De uitkomsten van die enquête die aan gemeenteraden zijn voorgelegd, zijn gepresenteerd.

Dat rapport wordt aan GS overhandigd.

De onderzoekers hebben gevraagd de criteria die volgens het Rijk en de provincie voor deze Arhi-procedure van belang zijn, te becommentariëren. Aangegeven kan worden of aan criteria veel, neutraal of weinig gewicht moet worden toegekend. Daarop is redelijk eenstemmig door de raden en Colleges van Krimpen aan den IJssel en Nederlek gereageerd. Het was mogelijk eigen criteria aan het onderzoek toe te voegen. Als het onderzoek is verricht, zullen daaraan geen conclusies over de varianten zijn verbonden. Dat zal de raad op basis van de door haar opgestelde criteria doen. Dan zal ook worden bepaald welk gewicht aan de criteria kan worden toegekend.

Een van de vragen die door de gemeente is ingebracht, heeft betrekking op de mate waarin inwoners van de gemeenten op Rotterdam of op de andere kant van de Krimpenerwaard zijn georiënteerd. Die scheidslijn is in de Krimpenerwaard herkenbaar. Die oriëntatie en het gevoel van inwoners daarbij is van belang.

Uit het onderzoek moet blijken of Krimpen aan den IJssel zelfstandig kan blijven, of een fusie met Nederlek haalbaar is en wat de voor- en nadelen van die opties zijn. Op basis van de uitkomst van dat onderzoek zal een besluit worden genomen over de mogelijke keuzes en dat zal GS worden medegedeeld. De raad mag verwachten dat zicht wordt verkregen op feiten. Het heeft geen zin die criteria in dit overleg te bespreken.

Reactie GS:

Er worden twee onderzoeken verricht waaruit moet blijken of Krimpen aan den IJssel zelfstandig blijft of dat wordt samengegaan met Nederlek. Wat daarnaast past, komt niet aan de orde.

Reactie College:

Die uitspraak wordt niet gedeeld. Er heeft zich nog geen andere gemeente tot Krimpen aan den IJssel gewend. Er zijn gemeenteraden in de Krimpenerwaard die zich hebben uitgesproken tegen een optie waarin ook Krimpen aan den IJssel is betrokken.

Relatie tussen Krimpen aan den IJssel en de Krimpenerwaard**Visie GS:**

De vorige burgemeester van Nederlek heeft de fusie van Nederlek met Krimpen aan den IJssel bespreekbaar gemaakt. Als dat niet zou zijn gebeurd, welke zienswijze zou Krimpen aan den IJssel dan op de Krimpenerwaard en op hetgeen daar moet gebeuren hebben? Zijn er overeenkomstige beleidsvraagstukken tussen de Krimpenerwaard en Krimpen aan den IJssel aan de orde die noodzakelijker wijze in onderlinge samenhang moeten worden aangepakt? Wat was in het verleden de oriëntatie op de Krimpenerwaard en de bemoeienis met de K5-gemeenten?

Reactie College:

1. Er was in beperkte mate bemoeienis met de K5-gemeenten: Krimpen aan den IJssel doet sinds 1943 in een gemeenschappelijke regeling met Ouderkerk, Nederlek en Bergambacht het Bouw- en Woningtoezicht en Bouwzaken. De twee andere gemeenten kunnen daarbij worden betrokken; dat is nog niet gelukt. Als die twee gemeenten problemen hebben, wordt hulp geboden.
2. Daarnaast wordt in het Recreatieschap, de Sociale Werkplaats en het streekarchief met K5-gemeenten samengewerkt. Het streekarchief is in Gouda ondergebracht.
3. Met Nederlek en Ouderkerk wordt samengewerkt bij het milieustation.
4. De brandweer, milieu- en vervoertaken zijn van Holland-Midden overgegaan naar Rotterdam-Rijnmond. Kleine taken zijn niet overgegaan.

In 1992 is een eventuele aansluiting bij de stadsregio Rotterdam onderzocht. Uit dat onderzoek is gebleken dat de inwoners van Krimpen aan den IJssel zich voor werk, gezondheidszorg, uitgaan, scholing en recreatie oriënteren op Rotterdam. Voor de recreatie was de oriëntatie meer op de Krimpenerwaard gericht. Die situatie is nadien niet veranderd.

Het college van Nederlek heeft het college van Krimpen aan den IJssel benaderd met de vraag of een fusie tot de mogelijkheden zou kunnen behoren. Daarop is het college medegedeeld dat op die vraag geen antwoord zou kunnen worden gegeven omdat Nederlek deel uitmaakt van het K5-beraad.

Mevrouw Leemhuis is gevraagd te onderzoeken of onder gemeenten in de omgeving van Krimpen aan den IJssel herkenning zou zijn om deel te nemen in een dergelijk proces. Mevrouw Leemhuis was van mening dat Nederlek niet zou kunnen loskomen van de K5 voordat de evaluatie van dat proces is afgerond. Tot aan dat moment was er niet met Nederlek over een fusie gesproken. Dat gebeurt nu wel

Op de ontwikkelingen in de Krimpenerwaard zoals het veenweidepact, heeft het College geen visie ontwikkeld omdat daarmee weinig bemoeienis bestaat.

Door het College zijn wel pogingen ondernomen om tot een gezamenlijke aanpak van de Algera-problematiek (N210) te komen, welke geen effect hebben gehad.

Inzake de Hollandse IJssel wordt met alle gemeenten die daaraan liggen samengewerkt in het project "Hollandsche IJssel".

Andere fusie mogelijkheden van Krimpen aan den IJssel

Visie GS

In een eerder gesprek is beweerd dat een fusie met Ouderkerk tot de mogelijkheden zou kunnen behoren.

Reactie College:

Er was geen sprake van een fusie met Ouderkerk maar er werd gesproken over gemeenten in de Westhoek. In de jaren 80 was er een herindeling die nog sporen nalaat. In die periode is gesproken over een fusie van Krimpen aan den IJssel, Ouderkerk aan de IJssel en Krimpen aan de Lek. Die fusie was in die periode niet haalbaar omdat bezwaren bestonden tegen het samengaan met een verstedelijkte gemeente als Krimpen aan den IJssel. Wellicht is een dergelijke fusie nu haalbaar.

Een fusie met de kern Ouderkerk aan den IJssel zou opmerkelijk zijn omdat dan de gemeente Ouderkerk wordt opgesplitst. Dat zou volgens de criteria bij voorkeur niet moeten gebeuren.

Visie GS:

Vastgesteld kan worden dat in een fusie van Krimpen aan den IJssel en Nederlek, Ouderkerk geen optie meer is. De gemeente Ouderkerk heeft zich, zoals ook blijkt uit gemeenteraadsbesluiten, van Krimpen aan den IJssel afgekeerd.

Fusie K5-gemeenten

Visie GS:

Wat zou er kunnen gebeuren als wordt gekozen voor een fusie van de K5-gemeenten. Zou dat op termijn voor Krimpen aan den IJssel een oriëntatie op Capelle aan de IJssel of op de Krimpenerwaard inhouden?

Wordt beseft dat als de K5-gemeenten fuseren, het niet mogelijk is dat binnen vijf jaar Krimpen aan den IJssel daaraan alsnog zal worden toegevoegd?

Reactie College:

Krimpen aan den IJssel kan voor een reeks van jaren zelfstandig blijven.

Bij een fusie van Nederlek en Krimpen aan den IJssel kan de samenwerking tussen die gefuseerde gemeente, Capelle aan de IJssel en de gefuseerde Krimpenerwaard-gemeenten meer inhoud worden gegeven. Als mocht blijken dat Krimpen aan den IJssel zelfstandig blijft, is het logisch om de samenwerking met de zelfstandige gemeente Capelle aan den IJssel te onderzoeken omdat er al de nodige samenwerkingsrelaties met Capelle aan de IJssel bestaan. Daarmee kan voorlopig worden volstaan. Op welke wijze eventuele uitbreiding van de samenwerking zou kunnen gebeuren, is nog onbekend.

Een fusie met Capelle aan den IJssel is nu niet aan de orde.

Binnen vijf jaar na een fusie een nieuwe fusie realiseren is een te korte periode. Dat zou onverstandig zijn. Wat op een termijn van 15 jaar mogelijk is, is niet te voorzien.

Regionale ontwikkelingen

College:

Kunnen GS hun visie op de regionale indeling in het bijzonder die van het ISMH en Holland-Midden geven?

Krimpen aan den IJssel hecht aan de samenwerking in Rotterdam-Rijnmond; dat staat ook bij de gemeenteraad primair. Ook bij een eventuele fusie met Nederlek is het een absolute voorwaarde om binnen dat samenwerkingsverband te kunnen blijven functioneren. Als Nederlek daarover anders denkt, kan het onderzoek naar een mogelijke fusie worden stopgezet.

Binnen de politie zal het vanwege de bezuinigingen die worden opgelegd, onvermijdelijk zijn om zonder al te grote problemen met de formatie te krijgen, over te gaan op het model dat de minister voorstaat; de realisatie van 10 tot 12 politieregio's.

Reactie GS:

In Rotterdam-Rijnmond wordt over een herpositionering binnen die regio wordt gesproken. Zal de Regioraad worden opgeheven? Heeft het College een opvatting over het gewenste aantal gemeenten in die stadsregio?

Wat betekent het voor de oostflank van de stadsregio als de BAR-gemeenten en de gemeenten op Voorne-Putten fuseren.

Reactie College:

In het kader van de evaluatie van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen hebben in een open overleg, Dialoog 2009, de 16 gemeenten in de stadsregio Rotterdam een nieuwe structuur ontwikkeld. De eindvoorstellen daarvoor zijn gereed en geaccordeerd in een bestuurlijke werkgroep. Deze voorstellen zullen nog in deze raadsperiode in alle 16 gemeenteraden worden behandeld. De schaal van de stadsregio en het takenpakket blijven in die voorstellen ongewijzigd. De regioraad zal worden vervangen door een Algemeen en Dagelijks Bestuur.

Over het aantal gewenste gemeenten is niet gesproken.

Binnen de stadregio zouden, als die er al niet zijn, enkele krachtige subregio's moeten komen; de BAR aan de zuidkant, Voorne-Putten, de oostflank en mogelijk Lansingerland. Binnen deze subregio's zou een nog krachtiger samenwerking moeten komen bijvoorbeeld op het gebied van de beleidsvoering.

Wat een en ander voor de Oostflank kan betekenen moet worden afgewacht.

De stadsregio heeft aangetoond wat samenwerking tot stand kan brengen. Daarover zijn de gemeenten inclusief Rotterdam, het eens. Bij een goede samenwerking kunnen gemeenten hun zelfstandigheid bewaren. Als één cluster zich samenvoegt, is een ander cluster niet verplicht hetzelfde te doen.

GS:

Per 1 januari 2010 zal de Zuidplaspoging tot stand komen en in het voorjaar van 2011 zullen de raden van Gouda en Waddinxveen beslissen over niet-vrijblijvende samenwerking en op den duur fusie. Over circa 10 jaar zal er mogelijk een grote Zuidplaspoging ontstaan die binnen de invloedssfeer van Rotterdam zal komen. Dan ontstaat er aan de oost- en westkant van Rotterdam evenwicht. Dan moet er in het resterende gebied ook wat gebeuren. De gemeente Lansingerland zal zich meer op Haaglanden oriënteren als die gemeente mogelijk zal fuseren met Pijnacker/Nootdorp. Het is gewenst deze ontwikkeling te betrekken in de overwegingen rond de herindeling.

Reactie College:

De burgemeester zegt dat toe. Deze overwegingen zijn opgenomen in de keuze voor Nederlek en er wordt bestudeerd of die fusie meerwaarde voor beide gemeenten oplevert. In een periode van 15 jaar zullen beide regio's zich ontwikkelen op een wijze die hiervoor is verondersteld. Het gemeentebestuur beoogt de oostflank van de regio te versterken en daarin past deze oriëntatie op Nederlek.

Uiteenvallen K5-gebied

Visie GS:

Is in de overwegingen ook het uiteenrafelen van het K5-gebied opgenomen?

Is Nederlek ervan doordrongen dat Krimpen aan den IJssel wellicht geen meerwaarde ziet in een samengaan met Nederlek?

Wat is de reactie van Krimpen aan den IJssel als GS van mening zijn dat het uiteenrafelen van de K5-gemeenten voor de toekomst de minst gewenste oplossing is? GS moeten overwegen of een K4-gemeente levensvatbaar is en kunnen beoordelen of een K6-gemeente gewenst is.

Reactie College:

De overige gemeenten in de Krimpenerwaard, met uitzondering van Schoonhoven, zijn agrarische gemeenten met agrarische vraagstukken. Krimpen aan den IJssel heeft daarvan geen kennis. De westkant van de Krimpenerwaard is op de regio Rotterdam/Rijnmond geïntereerd. De raad van Nederlek is zich daarvan bewust mede omdat fracties uit beide gemeente contacten onderhouden. De moties en uitspraken van beide gemeenten zijn gelijklopend.

In geval GS een besluit nemen dat haaks staat op de uitkomst van de onderzoeken die de gemeenten laten uitvoeren, zal Krimpen aan den IJssel tegenover GS komen te staan. Krimpen aan den IJssel kan dan besluiten om Provinciale Staten op andere gedachten dan die van GS te brengen. Of dat haalbaar is, zal blijken. Uiteindelijk zal de Tweede Kamer dan een besluit moeten nemen. Zullen GS dan bij hun besluit ook de overwegingen van Krimpen aan den IJssel en Nederlek betrekken?

In 2010 zullen de raden een besluit moeten nemen op een moment waarop de gemeenten nog niet weten wat GS in het herindelingontwerp zullen voorstellen. Is een besluit van de raden voor een K2-gemeente nog van invloed op het besluit van GS? Is een K2/K4-optie nevensgeschikt aan een K1/K5-optie?

In het proces dat door de provincie is ingezet en dat de twee gemeenten doormaken, is een ontmoeting van de gemeenteraden op 8 december 2009 gepland. Dan kunnen bij de raden verwachtingen ontstaan. Aan het managen van die verwachtingen wordt gewerkt. Krimpen aan den IJssel voedt en formuleert opvattingen. In dat proces worden ideeën en opvattingen op schrift gesteld en aan GS overhandigd. Het proces kan als uitkomst hebben dat Krimpen aan den IJssel zelfstandig verdergaat en zich oriënteert op de oostflank en de samenwerking met Capelle aan de IJssel intensiveert. Dat kan ook gebeuren als Krimpen aan den IJssel en Nederlek fuseren; daarmee wordt de oostflank versterkt. Voor de stadsregio Rotterdam/Rijnmond is het een versterking als Nederlek of de westpunt van de Krimpenerwaard daarin wordt betrokken. De twee raden zullen in februari 2010 beslissen over welke optie de voorkeur verdient. Als GS later anders besluiten, zijn er twee posities.

3. Maken van vervolgafspraken in het arhi-traject

De voorzitter vraagt welk moment het meeste geschikt is voor het vervolgoverleg.

Het College stelt voor in de tweede helft van januari 2010 dat vervolgoverleg te houden. Het streven is erop gericht de resultaten van de onderzoeken medio januari 2010 aan GS te overhandigen. De gemeenteraden zullen over de rapporten een uitspraak moeten doen.

De voorzitter acht het in het kader van het open overleg waarin met het College over de bevindingen van de onderzoekers zal worden gesproken, niet gewenst een vervolgoverleg te houden nadat de gemeenteraden over de onderzoeksrapporten hebben gesproken.

Het College deelt mee dat op 8 december 2009 over de onderzoeksresultaten zal worden gesproken. De discussie over wat die resultaten betekenen afgezet tegen de criteria wat een belangrijk deel van het onderzoek is, wordt begin januari 2010 gevoerd. Medio januari 2010 kan met GS worden gesproken.

4. Rondvraag en sluiting

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en sluit het overleg.

BIJLAGE

Vragenlijst Gedeputeerde Staten open arhi-overleg Krimpenerwaard. Vraag 1:

Hoe staat u tegenover de door Gedeputeerde Staten gestarte arhi-procedure gericht op duurzame versterking van de kwaliteit van het lokaal bestuur en een consistent regionaal eindbeeld in de Krimpenerwaard?

Antwoord 1:

Zoals eerder aangegeven zien wij niets in de vorming van 1 Krimpenerwaardgemeente. Vanuit onze eigen intrinsieke waarde zien wij nog steeds géén reden om de eigen zelfstandigheid op te geven. De uitkomsten van de onlangs op 28 september 2009 gepresenteerde rapportage van een Bestuurkrachtskrachtmeting-nieuwe-stijl bevestigen deze visie. Met inachtneming van enkele waardevolle aanbevelingen in de rapportage, is onze gemeente zeer goed in staat om zelfstandig een duurzame versterking van de kwaliteit van het lokale bestuur te bewerkstelligen.

Vraag 2:

Bent u het eens met Gedeputeerde Staten dat, gelet op de verdeeldheid van de standpunten van de gemeenten in de Krimpenerwaard over de bestuurlijke toekomst, deze bestuurlijke patstelling doorbroken moet worden?

Antwoord 2:

Voor zover wij dit kunnen beoordelen baseren Gedeputeerde Staten zich hierbij kennelijk op de feitelijke verdeeldheid van standpunten van de 5 gemeenten, die sinds 2001 binnen de gemeenschappelijke regeling K5 op verschillende terreinen samenwerken. Deze samenwerking heeft tot nu toe kennelijk niet geleid tot een door Gedeputeerde Staten gewenst doel, namelijk de samenwerking te gebruiken als opmaat voor een gemeentelijke herindeling. Krimpen aan den IJssel maakt géén deel uit van de K5 en is nooit betrokken geweest bij het vraagstuk van de herindeling. Wij kunnen daarom niet goed beoordelen of er al sprake is van een bestuurlijke patstelling bij de andere 5 gemeenten, laat staan op welke manier deze doorbroken zou moeten worden. Onze gemeente ziet zich niet als partij bij deze discussie en is van mening dat zij ten onrechte bij deze discussie wordt betrokken.

Vraag 3:

Vindt u de noodzaak aanwezig om de bestuurskracht van de gemeenten in de Krimpenerwaard duurzaam te versterken? Hoe kijkt u aan tegen de bestuurskracht van uw eigen gemeente?

Antwoord 3:

Wij hebben onvoldoende kennis om te kunnen oordelen over de noodzaak om de bestuurskracht van de overige gemeenten in de Krimpenerwaard duurzaam te versterken. Voor wat betreft onze gemeente zijn wij in algemene zin van mening dat het altijd verstandig is om inspanningen te verrichten om de eigen bestuurskracht duurzaam te versterken. Om die reden hebben wij dan ook onlangs een bestuurskrachtmeting-nieuwe-stijl laten uitvoeren door de Universiteit van Tilburg en PricewaterhouseCoopers. De uitkomsten van dit onderzoek geven een realistisch beeld van de huidige bestuurskracht van onze gemeente. Krimpen aan den IJssel komt uit dit onderzoek naar voren als een bestuurskrachtige gemeente, die met inachtneming van enkele aanbevelingen van de onderzoekers, zeer goed in staat moet worden geacht om duurzaam als krachtige zelfstandige gemeente te kunnen functioneren.

Vraag 4:

Gedeputeerde Staten hebben de gemeenten Schoonhoven, Vlist, Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk en Krimpen aan den IJssel uitgenodigd voor dit overleg gericht op een wijziging van de gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard. Bent u in dit verband van oordeel dat de juiste gemeenten in het arhi-proces betrokken zijn?

Antwoord 4:

Nee, wij zijn nog steeds van oordeel dat onze gemeente ten onrechte betrokken is bij het arhi-proces. De verdeeldheid van standpunten van de 5 gemeenten, die sinds 2001 binnen de gemeenschappelijke regeling K5 op verschillende terreinen binnen de Krimpenerwaard samenwerken, is de feitelijke reden dat wij door Gedeputeerde Staten bij het proces zijn betrokken. Voorheen zijn wij nooit betrokken geweest bij het vraagstuk van de herindeling en zien onszelf ook niet als partij in de discussie.

Indien we uitgaan van het feit dat Gedeputeerde Staten alle gemeenten uit de Krimpenerwaard wensen te betrekken bij het arhi-proces, kunnen nog meerdere gemeenten uitgenodigd worden. Voor zover ons bekend ligt een deel van de gemeente Gouda eveneens binnen de grenzen van de Krimpenerwaard, terwijl ook een bedrijventerrein van Schoonhoven deels op het gebied van de gemeente Lopik is gevestigd. Bij een ruime interpretatie van het arhi-proces zou je dus ook de gemeenten Gouda en Lopik kunnen betrekken.

Vraag 5:

Gedeputeerde Staten hebben met de start van de arhi-procedure de regie in dit proces naar zich toegetrokken. Vindt u het denkbaar dat de zes gemeenten in de Krimpenerwaard zelf in goed onderling overleg tot een wijziging van de gemeentelijke indeling kunnen komen en zo ja, op welke wijze en wanneer kan een regionaal consistent eindbeeld worden gerealiseerd?

Antwoord 5:

Vastgesteld moet worden dat ten aanzien van het starten van de arhi-procedure in formele zin nooit overleg is gevoerd met Krimpen. Wij zijn nooit in de positie geweest om hierover met de provincie of de overige gemeenten van gedachten te wisselen, laat staan om in goed onderling overleg een standpunt te bepalen. Om die reden achten wij het zeker denkbaar dat de huidige 6 gemeenten in overleg kunnen komen tot een wijziging van de gemeentelijke indeling. Zeker indien meerdere varianten bespreekbaar zouden worden gemaakt, waarbij de mogelijkheid van gemeenten om zelfstandig te kunnen blijven niet op voorhand wordt uitgesloten.

Vraag 6:

Kunt u andere varianten of alternatieven aandragen die eveneens leiden tot duurzame versterking van de bestuurskracht van het lokaal bestuur en een consistent regionaal eindbeeld in de Krimpenerwaard? Zo ja, kunt u aangeven op welke wijze en wanneer u met andere Krimpenerwaard-gemeenten die varianten of alternatieven gaat realiseren?

Antwoord 6:

Indien de uitgangspositie een K6 betreft, dan zijn de varianten die voor onze gemeente mogelijk zijn een K1/K5 variant (Krimpen zelfstandig) en een K2/K4 variant (Nederlek en Krimpen samen als K2 en de overige gemeenten samen als K4). Een K6 als geheel wijzen wij af. Naar de varianten K1/K5 en K2/K4 wordt momenteel door Krimpen en Nederlek in gezamenlijkheid onderzoek gedaan. Andere gemeenten onderzoeken momenteel de K5 en de K6 varianten.

Onze gemeente staat in de varianten K1/K5 en K2/K4 open voor samenwerking met de K5 of K4 binnen de Krimpenerwaard, gecombineerd met een bestuurlijke versterking aan de oostflank van de Stadsregio Rotterdam, middels samenwerking met Capelle aan den IJssel.

Pas nadat de onderzoeken zijn afgerond (naar verwachting medio januari 2010) kunnen wij aangeven welke variant onze voorkeur heeft. Het gemeentebestuur wil op een verantwoorde manier een keuze kunnen maken op basis van objectieve gronden.

Vraag 7:

Deelt u de conclusie uit het advies van de Commissie-Leemhuis dat het perspectief van de Krimpenerwaard-raad beperkt is?

Antwoord 7:

Onze gemeente maakt géén deel uit van de huidige K-5 samenwerking en is uit dien hoofde niet in de Krimpenerwaard-raad vertegenwoordigd. Wij kunnen daarom over het perspectief géén gefundeerd oordeel geven.

Vraag 8:

Hoe kijkt u aan tegen de regionale samenwerking (en dan in het bijzonder voor zover van toepassing op het ISMH, de Stadsregio Rotterdam, de Veiligheidsregio Hollands Midden en de Veiligheidsregio Rotterdam - Rijnmond) en hoe wilt u dat in de toekomst georganiseerd zien?

Antwoord 8:

Onze gemeente maakt sinds de start van de Stadsregio - Rotterdam en de Veiligheidsregio Rotterdam - Rijnmond deel uit van deze gemeenschappelijke regelingen. Wij zijn een volwaardig partner binnen deze regelingen en staan met volle overtuiging achter de missies en visies. Wij hechten dan ook vanuit deze diep verankerde maatschappelijke oriëntatie zeer aan een continuering van onze deelname aan beide gemeenschappelijke regelingen, ook in de verre toekomst. Overigens maken wij u er op attent dat tot op heden uit meerdere beleidsdocumenten de deelname van onze gemeente aan beide gemeenschappelijke regelingen door zowel het Rijk als door de Provincie wordt onderschreven.

Vraag 9:

Op welke wijze heeft u tot nu toe de inwoners van uw gemeente geïnformeerd over de bestuurlijke toekomst van uw gemeente?

Antwoord 9:

Via onze reguliere informatiedragers (website en informatieblad de Klinker) houden wij de inwoners van onze gemeente op de hoogte van de voortgang van het proces.

Vraag 10:

Bij het bepalen van maatschappelijk draagvlak voor gemeentelijke herindeling geldt op basis van het vernieuwde Beleidskader gemeentelijke herindeling van het kabinet het uitgangspunt dat gemeenten zelf verantwoordelijk zijn voor het betrekken van inwoners en andere belanghebbenden bij het herindelingsproces. Op welke wijze gaat u het maatschappelijk draagvlak organiseren?

Antwoord 10:

Wij zijn voornemens om zodra de lopende onderzoeken zijn afgerond een maatschappelijke discussie onder burgers en maatschappelijk middenveld te organiseren met als onderwerp het standpunt van de Raad over de bestuurlijke herindeling in de Krimpenerwaard (conform een ingediende motie tijdens de Raadsvergadering van 24 september 2009).

Vraag 11:

Op welke wijze wilt u bijdragen aan een gezamenlijke profielschets (ambitie, fysieke en sociale omgeving, identiteit, dienstverlening, besturingsfilosofie enzovoorts) van

de nieuw te vormen gemeente Krimpenerwaard?

Antwoord 11:

Wij zijn van mening dat tijdens dit open Arhi overleg niet kan en mag worden uitgegaan van het gegeven van 1 nieuw te vormen gemeente Krimpenerwaard. Dit past niet in het karakter van een open overleg. Er zijn tenslotte nog meerdere varianten mogelijk. Wij vragen ons overigens af in hoeverre er sprake dient te zijn van een gezamenlijke profielschets. Ons zijn dienaangaande geen beleidsdocumenten bekend, waarin dit is beschreven.

Vraag 12:

Op welke wijze kan naar uw oordeel de identiteit van de kernen of dorpen in de Krimpenerwaard bij een gemeentelijke herindeling bewaard blijven? Wat is uw visie op kernenbeleid of wijkgericht werken?

Antwoord 12:

Onze gemeente kent thans géén specifieke kernen of dorpen binnen de gemeentelijke grenzen. De gemeente is onderverdeeld in verschillende wijken, ieder met een min of meer specifiek karakter. De algemene beleidsontwikkeling binnen de verschillende gemeentelijke programma's is dan ook zoveel mogelijk gericht om rekening te houden met het specifieke karakter van deze wijken.

Vraag 13:

Bent u bereid mee te werken aan een herindelingscan (onderzoek naar effecten financieel beleid bij een herindeling) uit te voeren door de provincie en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties?
(Toelichting: aan de hand van dit instrument worden de financiële consequenties van de nieuw te vormen 'fictieve' gemeente in kaart gebracht.)

Antwoord 13:

Wij zijn daartoe uitsluitend bereid, indien in deze herindelingscan rekening zal worden gehouden met meerdere varianten. Pas nadat de onderzoeken zijn afgerond (naar verwachting medio januari 2010) kunnen wij aangeven welke variant onze voorkeur heeft. Nadat het gemeentebestuur deze keuze op objectieve gronden heeft gemaakt, zal medewerking worden verleend aan een herindelingscan voor deze variant.

Mr. A.F. Braams
28 oktober 2009

**Verslag van het bestuurlijk overleg tussen
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
en Burgemeesters en Wethouders van Nederlek
gehouden in het Cultureel Centrum De Zwaan te Berkenwoude
op 30 oktober 2009 van 16.00 tot 17.10 uur**

Aanwezig:

dhr. J. Franssen	Commissaris van de Koningin, voorzitter
dhr. M. van Engelshoven-Huls	Gedeputeerde provincie Zuid-Holland
dhr. J. van Straalen	Senior adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland
dhr. J. Kleinhesselink	Adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland

mw. B.F.A. van der Kluit-de Groot	Wvd. burgemeester
dhr. P. Schouten	Gemeentesecretaris
dhr. R.P.A van de Haterd	Wethouder
dhr. C.J.M.W. Wassenaar	Wethouder

Verslag:

dhr. J.F.M. van Gessel	Notuleerbureau De Rondvraag
------------------------	-----------------------------

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.

GS hebben op basis van het rapport van de commissie Leemhuis vanwege het ontbreken van eenstemmigheid tussen de gemeenten op 15 september 2009 besloten voor de Krimpenerwaard de Arhi-procedure te starten. De voorgeschiedenis wordt als bekend verondersteld. In het kader van de Arhi-procedure is besloten dit open overleg te voeren.

Het open overleg is bedoeld om:

- Colleges van betrokken gemeenten en GS de gelegenheid te bieden alles wat betrekking heeft op een wijziging van de gemeentelijke indeling aan de orde te stellen;
- onderwerpen die nog niet voldoende zijn bekeken te bespreken;
- alle mogelijke herindelingvarianten te belichten;
- als dat wordt gewenst een vervolgoverleg te organiseren.

Deze periode duurt volgens de wet maximaal zes maanden en zal op 15 maart 2010 eindigen.

Van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt. Als dat van de zijde van het College en van GS is geaccordeerd, is het een openbaar stuk. Het College kan het verslag benutten om de raad over dit gesprek te informeren.

2. Inventarisatie en bespreking van de opvattingen van de gemeente over de wenselijkheid tot wijziging van de gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard

Positie Nederlek

Visie College:

Voornameijk de visie van de gemeenteraad van Nederlek zal worden verwoord. GS zijn bekend met de raadsstukken.

Omdat de resultaten van de bestuurskrachtmetering aantonen dat de gemeente zelfstandig kan blijven, geeft de gemeenteraad daaraan de voorkeur. Nederlek beseft dat dat gezien ontwikkelingen in de omgeving, mogelijk een onhaalbaar standpunt is en dat niet alleen moet worden bekeken wat goed is voor Nederlek maar rekening moet houden met buurgemeenten. Vandaar dat dit onderzoek met Krimpen aan den IJssel is gestart waarin wordt geïventariseerd of een fusie met die gemeente haalbaar is. Beide gemeenten streven naar de vorming van een robuuste gemeente van circa 43.000 inwoners. De raden van Krimpen aan den IJssel en Nederlek laten een eerste verkenning van het bureau Linze Schaap nader onderzoek uitvoeren waarvoor een onderzoeksopzet door dat bureau en door PriceWaterhouseCoopers is geformuleerd. Beide gemeenten zijn opdrachtgevers. Die onderzoeken zijn inmiddels van start gegaan en een eerste verkenning omtrent de maatschappelijke oriëntatie van beide gemeenten is afgerond.

Binnenkort zal een bijeenkomst voor delegaties van beide Colleges en beide gemeenteraden worden georganiseerd waarin de resultaten van het eerste onderzoek zullen worden gepresenteerd. Het zou wenselijk zijn als daar een duidelijke aanwijzing uit voortkomt op basis waarvan besluiten kunnen worden genomen.

Als een fusie met Krimpen aan den IJssel mogelijk is, kunnen de vier overige gemeenten in de Krimpenerwaard een substantiële gemeente vormen. Die gemeenten zullen een andere visie op hun toekomst hebben dan het westelijke deel van de Krimpenerwaard.

Reactie GS:

De vorige burgemeester heeft kort voor zijn vertrek zich voor zowel raad als College onverwacht afgewend van de Krimpenerwaard en zich gericht tot Krimpen aan den IJssel. Wat is de achterliggende gedachte geweest bij het zoeken van contact met Krimpen aan den IJssel? Kunnen ambities niet in de K5 worden gerealiseerd? Waarom was het lange tijd geen probleem om in de K5 samenwerking te investeren?

Tijdens een bezoek aan Nederlek en Krimpen aan den IJssel in 2008 is in een gesprek met de raad van Nederlek gebleken dat in tegenstelling tot het College, het vertrek uit de K5 voor de raad onbespreekbaar was. Wat is nadien gebeurd?

Reactie College:

Die ontwikkeling was niet onverwachts; het College was daarbij betrokken. De gemeenteraad was dat niet.

In een bijeenkomst van het College met het MT van de gemeente is de vraag gesteld wat het financieel, emotioneel en strategisch zou betekenen en welke risico's met bijvoorbeeld de structuurvisie zouden worden gelopen, als Nederlek met een andere partner de ambities zou waarmaken. Ook de maatschappelijke oriëntatie heeft in dit besluit een rol vervuld; Nederlek is meer op het westen georiënteerd dan op het oosten of op Gouda.

De samenwerking in de K5 is nagestreefd omdat werd verwacht dat met die samenwerking de gemeente zelfstandig zou kunnen blijven.

Als een fusie noodzakelijk is, is het gewenst te streven naar de vorming van een gemeente waarin inwoners zich thuis voelen; dat is een K2-gemeente. Daarnaast is het van belang dat de gemeenten bij elkaar passen. Krimpen aan den IJssel heeft de ontwikkelingsfase afgerond en werkt aan herstructurering. Die ontwikkeling maakt Nederlek ook door. De cultuur in Nederlek komt meer overeen met Krimpen aan den IJssel en gemeenten in het

westen. Daaruit blijkt dat Krimpen aan den IJssel en Nederlek beter bij elkaar passen dan Nederlek past bij de K4-gemeenten.

Verwacht werd dat met de K5-samenwerking de cultuurverschillen minder zouden worden. Dat is niet gebeurd vermoedelijk omdat verschillende agenda's bestaan omtrent de doelstelling van de K5 en daarover niet vrijuit werd gesproken. In de praktijk wordt veel over processen gesproken en minder over de inhoud. Nederlek heeft in de K5 samengewerkt maar dat had ook met gemeenten ten westen van Nederlek kunnen zijn.

De verschillen tussen de K2 en K4 kunnen wellicht door het standpunt van de provincie over de K5 zijn versterkt. Bij een bezoek aan het provinciehuis enkele jaren geleden bleken vier van de vijf burgemeesters voor herindeling te zijn. Eind 2008 waren vier van de vijf gemeenteraden voor het zelfstandig blijven voortbestaan van de eigen gemeente. De voorstanders van herindeling werden daarin gesteund door de provincie. Dat standpunt van de provincie was voor Nederlek aanleiding anders aan te kijken tegen de K5-samenwerking. Vermoedelijk ontstaat er in K5-verband niet die krachtige functionele samenwerking waarbij elke gemeente baat zou hebben.

Reactie GS:

De verschillen in maatschappelijke oriëntatie en de bestuurscultuur vormen slechts een aspect in de afweging die moet worden gemaakt over wat het beste voor dit gebied is.

GS dienen voor dit gebied een afweging te maken tussen enerzijds het behoud van de bestuurlijke eenheid van het gebied, de opgaven van de gehele Krimpenerwaard, het behoud van de landschappelijke en geografische identiteit en de opgaven die daarmee samenhangen, de sociaaleconomische en culturele eenheid, de opgaven voor het gebied van provincie en Rijk en anderzijds het opsplitsen van de Krimpenerwaard vanwege de veronderstelde sterkere maatschappelijke oriëntatie tussen Nederlek en Krimpen aan den IJssel.

Wanneer is die oriëntatie zichtbaar geworden?

Er moet een oplossing worden gevonden voor de Krimpenerwaard met zijn specifieke kwaliteiten, uitdagingen en problemen. Hoe duurzaam is zo'n oplossing?

Reactie College:

Dat laatste is ook voor Nederlek het vertrekpunt.

Nederlek neemt deel aan het Veenweidepact. De te vormen K2-gemeente zou zich aan haar verantwoordelijkheid voor die ontwikkeling niet mogen onttrekken.

In de K2-gemeente is bouwontwikkeling binnen de kernen van zowel Nederlek als Krimpen aan den IJssel een gegeven. Nederlek ontwikkelt zich en doet dat meer dan de vier andere gemeenten. Krimpen aan den IJssel is slechts zijdelings bij de Krimpenerwaard betrokken en die gemeente voelt zich niet in de Krimpenerwaard thuis.

Het is ongewenst dat een K6-gemeente wordt geformeerd omdat de K2-gemeente een andere cultuur zal hebben dan de K4-gemeenten. Het College en de raad hebben verklaard geen banden te hebben met het oostelijke deel van de Krimpenerwaard. Als een K6-gemeente zou ontstaan, is dat geforceerd en wordt een eenheid van twee elkaar niet begrijpende onderdelen gecreëerd.

Betwijfeld wordt ook of de door GS genoemde afwegingen tegenover elkaar moeten worden geplaatst. De maatschappelijke oriëntatie is evenals de taakstelling voor het gehele gebied van belang. Waarom zouden deze belangen alleen in een K5 of K6 kunnen worden geregeld? Bij de vorming van een K2 gemeente zal geen afstand tot het gebied ontstaan. De belangen van het gebied kunnen door twee gemeenten worden behartigd als het gemeenten betreft waarin inwoners zich thuis voelen. De belangen van het Groene Hart worden door meerdere samenwerkende gemeenten behartigd.

Reactie GS:

Het College van Krimpen aan den IJssel heeft in het open overleg verklaard dat het geen oriëntatie of aantoonbare bemoeienis met de Krimpenerwaard of tot voor kort met Nederlek heeft gehad. De K2-gemeente zou betrokken kunnen worden bij de rest van de Krimpenerwaard. Zijn de maatschappelijke oriëntatie die als argument is opgevoerd, de identiteit van het gebied, het streven van de K5-gemeenten om tot samenwerking te komen of om althans de verdeeldheid van het gebied tot meer eenheid te brengen, het beschouwen van het gebied als een geheel in de afweging om te komen tot de K2-variant betrokken? Wat zijn daarvan de voor- en nadelen?

Reactie College:

Er wordt nog onderzoek verricht en er worden nog afwegingen gemaakt. Er is geen reden om op basis van de vooronderstellingen aan te nemen dat het tegendeel het geval is. Als met het College van Krimpen aan den IJssel wordt gesproken, is de zorg voor de Krimpenerwaard een van de eerste aandachtspunten. Een voorbeeld is de polder Krimpen waarover met Krimpen aan den IJssel afspraken zijn gemaakt. Vanuit eenduidige besluitvorming is tot eenduidig beleid gekomen. Het College van Nederlek acht het mogelijk de eigen doelstelling te realiseren. Bij de vorming van een K6-gemeente kan een krachtige inbreng van het stedelijke gebied, voor het landelijke gebied ook van meerwaarde zijn. Dat zal ook mogelijk zijn bij de vorming van een K2-gemeente en is niet afhankelijk van de vorming van een K6-gemeente.

Drie gemeenten**Visie GS:**

In de visie van het College van Krimpen aan den IJssel zijn er slechts twee mogelijkheden: de vorming van de K2-gemeente of een zelfstandig blijvende gemeente Krimpen aan den IJssel. Voor Nederlek zijn er ook twee mogelijkheden de fusie met Krimpen aan den IJssel of een zelfstandige gemeente. Het resultaat zal zijn de vorming van drie gemeenten de K4, Nederlek en Krimpen aan den IJssel.

Reactie College:

Er kan van drie gemeenten sprake zijn. Wellicht wensen meer gemeenten, Bergambacht en Schoonhoven, zelfstandig te blijven. Schoonhoven zou voorstander van een K4/K2-oplossing zijn en ziet dan mogelijkheden voor de K4-gemeente.

Mogelijke regionale ontwikkelingen**Visie GS:**

De volgende ontwikkelingen zijn te verwachten:

- De resultaten van de heroverwegingen van het Rijk.
- Vooruitlopend op de beoordeling op de positie en functie van de Waterschappen in de heroverwegingscommissie is op initiatief van de staatssecretaris voor Verkeer en Waterstaat onder de Waterschappen een forse opschaling te verwachten.
- De minister van Financiën heeft voorgesteld het aantal Waterschappen van 26 terug te brengen tot 10 of 12.
- De Unie van Waterschappen heeft op grond van het crisispakket van het Kabinet een taakstelling in te vullen.
- Er wordt gesproken over het terugbrengen van het aantal Veiligheidsregio's.
- Het Zuidplaspgebied en gemeenten die zich ten westen daarvan bevinden kunnen zich oriënteren op Rotterdam. Wanneer dit alles zal gebeuren is onbekend maar het zal gevolgen hebben voor dit gebied en daarmee wordt nu al in dit gebied rekening gehouden.
- Een herindeling van Boskoop, Rijnwoude en Alphen aan de Rijn zal na de gemeenteraadsverkiezingen van 2010 waarschijnlijk onvermijdelijk zijn. Waddinxveen en Gouda zullen naar verwachting voor 2015 fuseren. Deze twee nieuwe gemeenten

zullen elk meer dan 100.000 inwoners tellen. In Zuid-Holland zullen grotere gemeenten ontstaan. Met de staatssecretaris van BZK is indringend over deze problematiek *gesproken en zij heeft de juistheid van het beleid van GS in deze bevestigd*. Het herindelingskader is niet voor niets aangescherpt. Daardoor heeft de provincie de mogelijkheid om beslissingen te nemen.

De vorming van een K2/K4-variant maar ook een K5-variant kunnen een tussenstap zijn naar een grotere gemeente.

Reactie College:

Het zou gewenst zijn als deze visie duidelijker naar voren komt. In een bijeenkomst waarin de gedeputeerde de gemeenteraden heeft toegesproken, zijn raden op basis van de voorbeelden die zijn gegeven gesterkt in de opvatting dat zij ook in de huidige vorm zelfstandig kunnen blijven. Het realiseren van twee gemeenten, een van 43.000 inwoners en een van 41.000 inwoners is een forse stap voor de raden. De realisatie van een gemeente met 84.000 inwoners is ongewenst omdat de bewoners van dit gebied zich daarin ontheemd en verloren zullen voelen. Zo'n gemeente past niet in de cultuur van de Krimpenerwaard. Met de ontwikkelingen in de Hoeksche Waard werd de raad gesterkt in zijn opvatting om zelfstandig te kunnen blijven voortbestaan. Door die ontwikkeling is het het gesprek van het college met de gemeenteraad over draagvlak voor de bestuurlijke toekomst in een ander perspectief geplaatst.

Het is te verwachten dat de K2-variant kan rekenen op meer draagvlak Als op den duur een grotere gemeente moet worden gevormd, zal niemand worden geschaad met het realiseren van een tussenstap.

Veiligheidsregio

College:

Wordt omdat GS de adviezen van de commissie Leemhuis hebben overgenomen, ook uitgegaan van een andere oriëntatie op de Veiligheidsregio?

Nederlek ligt op het kruispunt van drie rivieren in een gebied dat ook vanaf het water bezien, in drie Veiligheidsregio's valt. Zoals vaker is verklaard is de huidige oriëntatie op het westelijke deel van de Krimpenerwaard en baart de huidige indeling in geval van crises of bij rampenbestrijding ernstige zorgen. Die problematiek kan worden opgelost als de K2 zich oriënteert op Rotterdam/Rijnmond en de K4 op Midden-Holland.

GS:

Als voor de K6-gemeente wordt gekozen is één oriëntatie op termijn voor het hele gebied nodig.

ISMH

Visie GS:

Waarschijnlijk zal het ISMH niet lang meer functioneren. De Rijnstreek wordt bij Holland-Rijnland gevoegd en er resteert weinig van het ISMH als de ontwikkelingen rond Gouda en het Zuidplaspgebied een feit zijn. Wat betekent dat voor de Krimpenerwaard als geheel?

Reactie College:

De brandweer gaat over naar Hollands-Midden. Dat is echter geen oplossing voor het gebied. Het ISMH omvat slechts de Milieudienst en de GGD. Als Nederlek zou overgaan naar Rotterdam/Rijnmond betekent dat een daling van het aantal inwoners dat in het ISMH-gebied wonen van slechts 14.000 inwoners. Al de gehele Krimpenerwaard zou overgaan betekent dat een verlies voor het ISMH van 53.000 inwoners.

K6-variant

Visie GS:

Wordt beseft dat als een K2-gemeente op termijn binnen de Randstad niet levensvatbaar genoeg is, de K6-variant realiteit zal worden?

Verwezen wordt naar de BAR-gemeenten die een netwerk centrische samenwerking kennen wat een opmaak naar een fusie op termijn zal zijn en naar ontwikkelingen tussen gemeenten op Voorne-Putten. Het is noodzakelijk om te besturen op de langere termijn. Ook andere gemeenten in de stadsregio Rotterdam gaan op in grotere verbanden. De K2-gemeente zal de kleinste gemeente in de stadsregio worden. In een gesprek met de burgemeester van Rotterdam heeft deze verklaard dat de regio in zijn ontwikkeling wordt gehinderd door de vele gemeenten in de regio.

Reactie College:

Het lijkt voorbarig een dergelijke stelling te betrekken. De K2 zal levensvatbaar zijn. De gemeente zal circa 40.000 inwoners tellen. Waarom moeten er grotere gemeenten worden gevormd?

De geschetste ontwikkelingen met die gemeenten zijn op termijn mogelijk. De toekomstvisie op de regio van GS behoeft niet de juiste te zijn. Een gemeente van 43.000 inwoners kan in een samenwerkingsverband met gemeenten in een stedelijke regio voor een lange termijn op een verantwoorde wijze bestaan. Betwijfeld wordt of in de Tweede Kamer de visie van GS wordt gedeeld.

Positie Bergambacht

Visie GS:

In het open overleg met Bergambacht heeft dat College verklaard dat een herindeling op termijn onvermijdelijk zal zijn maar het College wenst eerst die taken af te ronden die de gemeente op zich heeft genomen. Die visie was er ook in Nederlek. Daaruit blijkt dat de gemeenten vooral de eigen belangen nastreven. Het schetsen van een helder eindbeeld werd door het College van Bergambacht belangrijk bevonden.

Reactie College:

De K2/K4-variant is voor een periode van 25 jaar mogelijk. Nederlek is 25 jaar geleden gevormd. Over 25 jaar kan het bestaan van de K2-gemeente worden gevierd waarna kan worden geconcludeerd dat die gemeente in een groter geheel zal opgaan. Er kan geen argument worden genoemd om de gemeenteraad daar nu toe over te halen. Met deze stap zou de raad tevreden kunnen zijn omdat een stukje maatwerk is gecreëerd waarbij inwoners zich thuis voelen. Inwoners zijn aan de streek gebonden hebben een bepaalde manier van met elkaar omgaan en dat kan hen zo nog wel 25 jaar worden gegund.

Krimpen aan den IJssel zelfstandig

Visie GS:

Samen met Krimpen aan den IJssel worden onderzoeken uitgevoerd. Het is mogelijk dat Krimpen aan den IJssel besluit zelfstandig voort te blijven bestaan. Dan ontstaat ervoor Nederlek een probleem. GS kunnen van mening zijn dat een gemeente als Nederlek geen toekomst heeft. Welke visie heeft het College daarop?

Wordt een K5-variant voorgestaan als de K6-variant niet haalbaar is?

Als Krimpen aan den IJssel kiest voor zelfstandig blijven voortbestaan, is het zelfstandig blijven voortbestaan van Nederlek geen optie.

Reactie College:

Volgens het College zal de vorming van een K5-gemeente een bedreiging zijn en die optie zal worden bestreden. De realisatie van de K2/K4-variant is de enige optie.

Krimpen aan den IJssel zal in eerste instantie kiezen voor zelfstandig blijven voortbestaan. Een fusie met Nederlek wordt als een gelijkwaardig onderzoeksdoel gezien. Na een fusie zal Krimpen aan den IJssel zich beschouwen als een gemeente die zelfstandig is. De K4/K2-variant past in de visie van Krimpen aan den IJssel op het gebied. Als een K6-variant wordt gevormd, zal het jaren duren voordat het onderscheid naar gemeente van herkomst zal zijn verdwenen. De raad van Krimpen aan den IJssel werd kort voor de zomer geconfronteerd met de herindelingsdiscussie. Nederlek was daarin verder gevorderd.

Reactie GS:

In de laatste jaren, dus ook voordat de commissie Leemhuis werd geïnstalleerd, zijn gesprekken met het College en raad van Krimpen aan den IJssel en de andere gemeenten in de Krimpenerwaard over herindeling gevoerd. De gemeenten wist dat zij met deze problematiek zal worden geconfronteerd.

Er is kennis genomen van de gelaagde aanpak van het College. Het College zal zich moeten beraden wat mogelijk is als een voorgestane variant niet haalbaar zijn.

Reactie College:

Het is gewenst daarover meer informatie te ontvangen.

De beide Colleges zijn duidelijk in hun opvatting. De twee gemeenteraden dienen om draagvlak te krijgen, vaker bijeen te komen. In die bijeenkomsten zullen presentaties worden verzorgd en op die wijze kunnen de raden een klankbordgroep worden. De raad van Krimpen aan den IJssel heeft meer tijd nodig om daarover een standpunt in te nemen en erover te discussiëren. De raad van Nederlek wenst daarop te wachten totdat de onderzoekresultaten bekend zijn. Daaruit zal blijken dat de K2-variant een robuuste gemeente zal worden. Dat zal niet mogelijk zijn als een K6 moet worden gerealiseerd. De ervaring leert dat de Krimpenerwaardraad geen samenhang vertoont.

Visie GS:

GS hebben in deze nog geen conclusies getrokken maar een keuze voor de K2/K4-variant is op termijn een keuze voor de K6. Wie voor K5 kiest, kiest op termijn voor een andere oplossing voor Krimpen aan den IJssel. Die redeneerlijn is terug te vinden in het rapport van de commissie Leemhuis. De K2/K4-variant kan als een tussenstap dienen voor de K6 die op termijn zal worden gerealiseerd. Een gemeente met 40.000 inwoners lijkt in de Randstad niet levensvatbaar.

Reactie College:

De tweede keuze is de K6-variant omdat de K5 een probleem is. Dit is een te grote stap. Een gemeente Kaag en Braassem met 32.000 inwoners krijgt een door de Kroon benoemde burgemeester. Ook die gemeente is in de optiek van de provincie dus een tussenstap in een ontwikkeling.

Op welke wijze kan K2/K4 in deze procedure worden ingepast?

Visie GS

Op die laatste vraag wordt verwezen naar de uitleg over de Arhi-procedure. De start van een Arhi-procedure betekent niet per definitie dat er een herindeling komt. Een Arhi-procedure kan worden gestopt. Deze Arhi-procedure is voor zes gemeenten gestart en in de procedure moeten alle mogelijke herindelingvarianten worden besproken. Er zal dus geen afzonderlijke Arhi-procedure worden gevolgd voor de K2 of de K4.

Een herindeling moet met de grootst mogelijke zorgvuldigheid tot stand komen wil het voorstel in de Tweede Kamer worden aangenomen.

3. Maken van vervolgfafspraken in het arhi-traject

De gedeputeerde deelt mee dat medio januari 2010 een tweede overleg zal worden gehouden.

GS hebben nog geen opvatting over mogelijke varianten.

Als alle gemeenten voor de K2/K4-variant zijn, zal het voor GS lastig zijn om de Tweede Kamer een andere optie voor te leggen.

Het College deelt mee dat een voorlopig onderzoeksresultaat gereed is. Dat resultaat moet nog nader worden onderzocht. Voor het kerstreces zullen de uitkomsten van de onderzoeken beschikbaar zijn. Dan wordt duidelijk welke variant de wenselijke variant is. In januari of februari 2010 zal een draagvlakonderzoek kunnen worden gehouden.

Het wordt op prijs gesteld als een delegatie van de raad een gesprek met GS kan hebben.

De voorzitter deelt mee dat wensen voor vervolggesprekken worden geïnventariseerd en na deze eerste gespreksronde wordt een opzet voor vervolggesprekken opgesteld. Er zal ook met vertegenwoordigers uit het maatschappelijke middenveld worden gesproken.

Er zal wellicht een Salomonsoordeel moeten worden geveld.

4. Rondvraag en sluiting

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en sluit het overleg.

**Verslag van het bestuurlijk overleg tussen
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
en Burgemeesters en Wethouders van Ouderkerk
gehouden in het Cultureel Centrum De Zwaan te Berkenwoude
op 30 oktober 2009 van 17.15 – 17.45 uur**

Aanwezig:

dhr. J. Franssen	Commissaris van de Koningin, voorzitter
dhr. M. van Engelshoven-Huls	Gedeputeerde provincie Zuid-Holland
dhr. J. van Straalen	Senior adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland
dhr. J. Kleinhesselink	Adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland
dhr. J. de Prieëlle	Wvd. burgemeester
dhr. G.H. Logt	Gemeentesecretaris
mw. M.G. Boere-Schoonderwoerd	Wethouder

Verslag:

dhr. J.F.M. van Gessel   Notuleerbureau De Rondvraag

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.

GS hebben op basis van het rapport van de commissie Leemhuis vanwege het ontbreken van eenstemmigheid tussen de gemeenten op 15 september 2009 besloten voor de Krimpenerwaard de Arhi-procedure te starten. De voorgeschiedenis wordt als bekend verondersteld. In het kader van de Arhi-procedure is besloten dit open overleg te voeren.

Het open overleg is bedoeld om:

- Colleges van betrokken gemeenten en GS de gelegenheid te bieden alles wat betrekking heeft op een wijziging van de gemeentelijke indeling aan de orde te stellen;
- onderwerpen die nog niet voldoende zijn bekeken te bespreken;
- alle mogelijke herindelingsvarianten te belichten;
- als dat wordt gewenst een vervolgoverleg te organiseren.

Deze periode duurt volgens de wet maximaal zes maanden en zal op 15 maart 2010 eindigen.

Van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt. Als dat van de zijde van het College en van GS is geaccordeerd, is het een openbaar stuk. Het College kan het verslag benutten om de raad over dit gesprek te informeren.

2. Inventarisatie en bespreking van de opvattingen van de gemeente over de wenselijkheid tot wijziging van de gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard

Positie Ouderkerk**Visie College:**

Naar aanleiding van de bestuurskrachtmeting heeft de gemeenteraad in december 2008 zich in een motie uitgesproken voor de vorming op korte termijn van één gemeente in de Krimpenerwaard bij voorkeur bestaande uit de huidige K5-gemeente. De gemeente

Ouderkerk verkeert niet een desolate positie, maar ziet haar bestuurlijke toekomst zelfbewust tegemoet. De gemeente wordt steeds vaker met decentrale taken geconfronteerd waardoor het takenpakket van de gemeente steeds groter wordt en de gemeente tegen haar beperkingen aanloopt. Met de provincie en rijksinspecteur is afgesproken dat voor 2010 en de daarop volgende drie jaren een sluitende begroting wordt overgelegd. De komende jaren kan dank zij de bestuurlijke en ambtelijke inzet en vanwege de samenwerking in de K5, de gemeente nog zelfstandig blijven maar voor de langere termijn zal de gemeente conform de eerder genoemde motie moeten opgaan in een grotere gemeente. In een motie in juni 2009 spreekt de raad zich uit te streven naar verdergaande intensieve samenwerking. In het kader van de K5 zal worden getracht die strategische samenwerking te intensiveren.

Inmiddels had Nederlek contact opgenomen met Krimpen aan den IJssel. Op dat moment dreigde die samenwerking even minder intensief te worden. De gemeenten hebben niettemin besloten die samenwerking verder gestalte te geven.

Reactie GS:

Er is enige commotie ontstaan over de wijze waarop GS op de motie uit december 2008 en brief hebben gereageerd. Wat beoogde de raad om deze motie aan te nemen en welke acties zijn ondernomen om tot die grotere gemeente te komen?

Op het moment dat deze motie werd aangenomen, waren de standpunten van de andere gemeenten bekend. Die gemeenten hebben een andere visie en alleen Ouderkerk is de mening toegedaan dat de K5-gemeenten zouden moeten streven naar een fusie. Daartoe is het nog niet gekomen en ook pogingen daartoe nadien hebben dat niet weten te bewerkstelligen.

De provincie heeft gemeend de regie te moeten gaan voeren. In de brief aan GS is verwoord dat dat niet de bedoeling van de raad van Ouderkerk was. Het zou ook niet de bedoeling zijn geweest te wachten tot de evaluatie naar aanleiding van het SBGO-rapport maar nu te gaan werken aan een herindeling.

Op 18 december 2008 is eerder genoemde motie in de raad aangenomen. In maart 2009 is de commissie Leemhuis met haar werk begonnen. In die tussenliggende periode hebben GS moeten vaststellen dat de oproep van de raad van Ouderkerk die in haar motie besloten lag, om tot een eigen aanpak te komen, niet zou slagen.

Is er binnen de gemeente Ouderkerk sprake van een gescheiden oriëntatie? Is het juist dat Gouderak op Gouda en Ouderkerk op Krimpen aan den IJssel is georiënteerd? Is dat in dit proces van belang?

Reactie College:

Meer dan eens zijn de gesprekken tussen de Colleges geweest maar er zijn geen gezamenlijke standpunten ingenomen. Sommige colleges stonden een fusie in 2012, andere in 2013 voor. Weer andere Colleges vermoeden dat hun gemeenteraad na het nodige overleg alsnog tot een herindeling zou besluiten.

Vlist is een gemeente die in tweede instantie voor herindeling koos.. Nederlek benadrukte het zelfstandig blijven voortbestaan en wenste te wachten met maatregelen tot 2012 of 2013. De raad van Ouderkerk wenst niet te wachten en wenst op korte termijn een herindeling.

Het is juist dat tussen het aannemen van de motie op 18 december 2008 en de start van de werkzaamheden van de commissie Leemhuis aan die oproep geen gehoor is gegeven.

De andere gemeenten hebben Ouderkerk verweten dat zij aan GS zou hebben gevraagd actie te ondernemen, hetgeen niet het geval is..

Als over de oriëntatie of positie van Ouderkerk wordt gesproken, wordt over de gehele gemeente gesproken. Er bestaan verschillen tussen de kernen Gouderak en Ouderkerk aan den IJssel. Er worden geluiden vernomen dat ondanks het feit dat allerlei voorzieningen zijn gerealiseerd het dorp achtergesteld wordt bij Ouderkerk aan den IJssel.

Reactie GS:

In het herindelingsontwerp zal, aannemend dat de conclusie van het open overleg in de richting van herindeling zal gaan, worden aangegeven dat die motie een cruciaal moment is geweest. GS hebben niet aanstonds de regie genomen maar hebben moeten vaststellen dat enkele maanden nadat de motie was aangenomen, de gemeenten geen eenduidig standpunt hebben kunnen innemen.

GS zouden ook op grond van het gedrag van de vijf gemeentebesturen tot deze conclusie zijn gekomen.

Samenwerking in K5-verband**Visie GS:**

Heeft de K5-samenwerking nadien een positieve impuls gekregen?

In het open overleg met het College van Bergambacht is beweerd dat na het aannemen van de betreffende motie door de raad van Ouderkerk, de samenwerking in de K5 een positieve impuls heeft gekregen en het daarom niet nodig zou zijn geweest dat de provincie zou interveniëren met de instelling van de commissie Leemhuis.

Reactie College:

Een positieve impuls tot samenwerking was daarvoor, in deze collegeperiode, al gegeven. De vijf Colleges zijn in deze collegeperiode tot een positieve manier van samenwerking gekomen. Ook daarvoor, vanaf 2006, is intensiever en op een goede manier samengewerkt. De woonvisie voor dit gebied en de huisvestingsverordening zijn daarvan goede voorbeelden. Daarin hebben de gemeenten geleerd concessies te doen in lokale belangen ten behoeve van de belangen van het gebied.

De conclusies van de commissie Leemhuis worden niet gedeeld. De samenwerking verloopt steeds beter. Gemeenten weten elkaar te vinden en in het ISMH-verband vormen de K5-gemeenten een eenheid. Er is in die samenwerking een stevig fundament gelegd.

De burgemeester heeft tijdens zijn eerste vergadering van het DB en AB van het samenwerkingsverband ervaren dat er sprake was van een intensieve samenwerking. Een dergelijke vorm van samenwerking was niet op Goeree-Overflakkee of in de Hoeksche Waard tot stand gekomen.

De fracties van SGP en ChristenUnie nemen een ander standpunt in over een eventuele herindelingsvariant maar juichen de samenwerking juist toe.

Reactie GS:

De standpunten van die fracties zijn bekend.

Vastgesteld wordt dat volgens het College van Ouderkerk een herindeling noodzakelijk is ondanks dat er sprake is van een goede samenwerking. De overwegingen van de commissie Leemhuis worden niet onderschreven.

Reactie College:

Daarmee wordt ingestemd. Bestuurlijk wordt gewerkt aan de structuurvisie en wordt op economisch terrein ook samengewerkt.

Positie Nederlek**Visie GS:**

Nadien heeft Nederlek zich gewend tot Krimpen aan den IJssel. Welke visie heeft het College daarop?

Reactie College:

Als er in K5-verband op een goede manier wordt samengewerkt, is het te betreuren als een gemeente besluit zich op een andere gemeente buiten K5-verband te oriënteren. Op grond van argumenten moet duidelijk worden waarom dat is gedaan en moet worden geprobeerd

die gemeente terug te brengen in het K5-verband. Er is op een beheerste wijze op deze ontwikkeling gereageerd en er is op aangedrongen in K5-verband verder te gaan. Wat in de krant wordt vermeld is minder relevant. Een gemeente heeft natuurlijk het recht zich op een andere gemeente te oriënteren, maar betwijfeld wordt of daarmee de belangen van de K5 worden gediend.

Positie K5

Visie College

Met betrekking tot de andere opties dan K5 is het voor de Krimpenerwaard van belang dat een bestuurlijke oplossing wordt gekozen die aan het hele gebied recht doet. De K5-gemeenten zijn op velerlei fronten één geografisch gebied. Het kan betekenen dat de K5 en Krimpen aan den IJssel een gemeente worden ondanks dat die gemeente zaken met Capelle aan de IJssel doet.

Het is ongewenst en zou geen recht doen aan de Krimpenerwaard als er een eenheid uit de K5 wordt gelicht. De K5-gemeenten zijn economisch gezien een eenheid, heeft vitale kernen en een Groene Hart- en buiten gebiedsbeleid. Ondanks dat Schoonhoven weinig buitengebied heeft, behoort Schoonhoven ook tot de K5. Het zou daarnaast ook voor het Veenweidepact niet goed zijn als daarin bestuurlijk een scheiding wordt aangebracht. Ook agrariërs in het dat gebied kunnen dan een probleem krijgen.

De K5-gemeenten hebben veel raakvlakken met elkaar en mogen bestuurlijk niet gescheiden worden. Een K5-gemeente zal meer kracht hebben om de vitale kernen in stand te kunnen houden door het voorzieningsniveau daar te behouden.

Reactie GS:

Het is gewenst dieper in te gaan op de geografische eenheid en de problemen die in dat gebied spelen. Kan het College in het kader van het open overleg onderbouwen waarom de eenheid van de Krimpenerwaard niet mag worden doorbroken? Andere gemeenten in de Krimpenerwaard menen dat dat mogelijk is.

De volgende varianten zijn mogelijk:

- Bergambacht is voor de realisatie van de K5 en eventueel de K6-gemeente.
- Krimpen aan den IJssel wenst zelfstandig te blijven of met Nederlek te fuseren zodat een K2-gemeente wordt gevormd.
- Nederlek is voor de vorming van een K2-gemeente, zelfstandig blijven of voor een K2/K4-variant. Betwijfeld wordt of Nederlek zich in voldoende mate realiseert dat die variant op den duur een K6-gemeente zal betekenen.

Kan het College zich verdiepen in de verschillende varianten? Het is voor de visie van Ouderkerk van belang dat al deze varianten zijn bestudeerd. Zonodig kan daarover in een vervolgoverleg worden gesproken.

Reactie College:

Een vervolgesprek is gewenst.

Met de gemeenteraad wordt ondanks dat in het duale systeem over een herindeling het College het overleg voert, over de herindeling gesproken. College en gemeenteraad hebben over de herindeling dezelfde opvatting. Er wordt voor de K5-variant gekozen omdat er goed is en wordt samengewerkt en de gemeente op dezelfde lijn zitten. Een SETA-model is ongewenst. Een opschaling die ertoe doet moet worden gerealiseerd; de nieuwe gemeente moet tenminste 40.000 inwoners tellen. In de K2/K4-variant wordt dat aantal gerealiseerd maar van meer belang is de eenheid van het K5-gebied. De voorkeur blijft naar de K5 uitgaan. De motie biedt ruimte omdat daarin wordt gesproken bij voorkeur de K5-gemeenten.

Positie Krimpen aan den IJssel**Visie GS:**

Als wordt gekozen voor een K5-gemeente komt de gemeente Krimpen aan den IJssel in een lastige positie. Zal Krimpen aan den IJssel naar de Krimpenerwaard komen of zijn andere oplossingen denkbaar?

Reactie College:

Die vraag moet aan Krimpen aan den IJssel worden gesteld. Die gemeente maakt deel uit van het geografisch gebied de Krimpenerwaard maar oriënteert zich al jaren op Rotterdam..

Positie Schoonhoven**Visie GS:**

Zijn er contacten met de gemeente Schoonhoven? Worden met die gemeente gesprekken gevoerd over de bestuurlijke toekomst van de Krimpenerwaard?

Reactie College:

Er wordt alleen in K5-verband met Schoonhoven gesproken. Er is niet op uitnodiging van Schoonhoven met Ouderkerk over een andere variant gesproken.

Conclusie:

De voorzitter concludeert dat volgens het College de samenwerking in K5-verband beter is geworden,, opschaling noodzakelijk is, waarbij door Ouderkerk wordt geopteerd voor de K5-gemeente en een andere variant niet aan de orde is.

Het College onderschrijft die conclusie.

3. Maken van vervolgspraken in het arhi-traject

De voorzitter zegt toe dat er half januari 2010 een vervolgsprek zal komen.

4. Rondvraag en sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en sluit het overleg.

Bijlage

Vraag 1	Hoe staat u tegenover de door Gedeputeerde Staten gestarte arhi-procedure gericht op duurzame versterking van de kwaliteit van het lokaal bestuur en een consistent regionaal eindbeeld in de Krimpenerwaard?
Opvatting college: Wij hebben eerder kanttekeningen bij het proces geuit. Uiteindelijk zijn wij positief over het feit dat het nu gaat gebeuren. Iets meer tijd nemen en Gouda horen was wijzer geweest.	
Vraag 2	Bent u het eens met Gedeputeerde Staten dat, gelet op de verdeeldheid van de standpunten van de gemeenten in de Krimpenerwaard over de bestuurlijke toekomst, deze bestuurlijke patstelling doorbroken moet worden?
Opvatting college: Gedeputeerde Staten zijn sterk gericht op een zogenaamde patstelling in de Krimpenerwaard. Wij herkennen de genoemde bestuurlijke houdgreep wel. De verschillende gemeenten hadden verschillende verwachtingen en doelstellingen ten opzichte van de samenwerking. Liever gezien dat K5 zelf regie in handen had genomen. Op zich doorbreken begrijpelijk, maar de wijze waarop verdient niet de schoonheidsprijs	
Vraag 3	Vindt u de noodzaak aanwezig om de bestuurskracht van de gemeenten in de Krimpenerwaard duurzaam te versterken? Hoe kijkt u aan tegen de bestuurskracht van uw eigen gemeente?
Opvatting college: Eerste deel is Ja. De versterking en verbetering van de bestuurskracht van de K5-gemeenten was één van de doelstellingen van de samenwerking. Bestuurskrachtrapport geeft aan niet alle taken te kunnen verrichten/vervullen nu en in de toekomst.	
Vraag 4	Gedeputeerde Staten hebben de gemeenten Schoonhoven, Vlist, Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk en Krimpen aan den IJssel uitgenodigd voor dit overleg gericht op een wijziging van de gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard. Bent u in dit verband van oordeel dat de juiste gemeenten in het arhi-proces betrokken zijn?
Opvatting college: Nee, voorkeur K5.	
Vraag 5	Gedeputeerde Staten hebben met de start van de arhi-procedure de regie in dit proces naar zich toegetrokken. Vindt u het denkbaar dat de zes gemeenten in de Krimpenerwaard zelf in goed onderling overleg tot een wijziging van de gemeentelijke indeling kunnen komen en zo ja, op welke wijze en wanneer kan een regionaal consistent eindbeeld worden gerealiseerd?

Opvatting college:

Gaat om 5 gemeenten. Deze vraag wordt op het verkeerde moment gesteld en moet op dit moment negatief worden beantwoord.

Vraag 6	Kunt u andere varianten of alternatieven aandragen die eveneens leiden tot duurzame versterking van de bestuurskracht van het lokaal bestuur en een consistent regionaal eindbeeld in de Krimpenerwaard? Zo ja, kunt u aangeven op welke wijze en wanneer u met andere Krimpenerwaardgemeenten die varianten of alternatieven gaat realiseren?
---------	--

Opvatting college:

De achterliggende gedachte van de vraag is het college niet bekend.

Buiten herindeling: als de vraag wordt gesteld vanwege een alternatief voor de herindeling dan is het antwoord dat partijen in de raad sterk voor samenwerking zijn

Vraag 7	Deelt u de conclusie uit het advies van de commissie-Leemhuis dat het perspectief van de Krimpenerwaardraad beperkt is?
---------	---

Opvatting college:

Juist de commissie Leemhuis gaat voorbij aan het goede dat is gepresteerd, de wilskracht die tot uitdrukking is gekomen in de Krimpenerwaardraad en de bevoegdheden die vanuit gemeenten naar K5-niveau zijn gebracht en die nu moet leiden tot één gemeente. Samenwerking is sterk verbeterd laatste jaren. Nodige bereikt.

Vraag 8	Hoe kijkt u aan tegen de regionale samenwerking (en dat in het bijzonder voor zover van toepassing het ISMH, de Stadsregio Rotterdam, de Veiligheidsregio Hollands Midden en de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond) en hoe wilt u dat in de toekomst georganiseerd zien?
---------	---

Opvatting college:

Krimpenerwaard is geworteld in het groene hart.

De regionale samenwerking is nu niet aan de orde, deze vraag is veel te vroeg.

Vraag 9	Op welke wijze heeft u tot nu toe de inwoners van uw gemeente geïnformeerd over de bestuurlijke toekomst van uw gemeente?
---------	---

Opvatting college:

Via lokale politiek, maar ook via een begrotingskrant bijvoorbeeld

Vraag 10	Bij het bepalen van maatschappelijk draagvlak voor gemeentelijke herindeling geldt op basis van het vernieuwde Beleidskader gemeentelijke herindeling van het kabinet het uitgangspunt dat gemeenten zelf verantwoordelijk zijn voor het betrekken van inwoners en andere belanghebbenden bij het herindelingsproces. Op welke wijze gaat u het maatschappelijk draagvlak organiseren?
----------	--

Opvatting college:
Zodra het herindelingsvoorstel klaar is, zullen wij onze verantwoordelijkheid nemen in het nader betrekken van de bevolking.

Vraag 11	Op welke wijze wilt u bijdragen aan een gezamenlijke profielschets (ambitie, fysieke en sociale omgeving, identiteit, dienstverlening, besturingsfilosofie enzovoorts) van de nieuw te vormen gemeente Krimpenerwaard
----------	---

Opvatting college:

Dat is te zijner tijd aan de orde, afhankelijk van de keuze.

Vraag 12	Op welke wijze kan naar uw oordeel de identiteit van de kernen of dorpen in de Krimpenerwaard bij een gemeentelijke herindeling bewaard blijven? Wat is uw visie op kernenbeleid of wijkgericht werken?
----------	---

Opvatting college:

Door een specifieke vorm van dorpsgericht werken/kerngericht werken . De identiteit kan ook gewaarborgd worden in een andere bestuurlijke omgeving

Vraag 13	Bent u bereid mee te werken aan een herindelingscan (onderzoek naar effecten financieel beleid bij een herindeling) uit te voeren door de provincie en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties? Toelichting: aan de hand van dit instrument worden de financiële consequenties van de nieuw te vormen 'fictieve' gemeente in kaart gebracht.
----------	---

Opvatting college:

Ja, als ook een K5-gemeente doorgerekend wordt.

**Verslag van het bestuurlijk overleg tussen
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
en Burgemeesters en Wethouders van Schoonhoven
gehouden in het Cultureel Centrum De Zwaan te Berkenwoude
op 30 oktober 2009 van 18.30 tot 19.30 uur**

Aanwezig:

dhr. J. Franssen	Commissaris van de Koningin, voorzitter
dhr. M. van Engelshoven-Huls	Gedeputeerde provincie Zuid-Holland
dhr. J. van Straalen	Senior adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland
dhr. J. Kleinhesselink	Adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland

dhr. D.W de Cloe	Wvd. burgemeester
dhr. J. Sluizeman	Gemeentesecretaris
dhr. J. Beugelaar	Wethouder
dhr. P.P. Matheij	Wethouder

Verslag:

dhr. J.F.M. van Gessel	Notuleerbureau De Rondvraag
------------------------	-----------------------------

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.

GS hebben op basis van het rapport van de commissie Leemhuis vanwege het ontbreken van eenstemmigheid tussen de gemeenten op 15 september 2009 besloten voor de Krimpenerwaard de Arhi-procedure te starten. De voorgeschiedenis wordt als bekend verondersteld. In het kader van de Arhi-procedure is besloten dit open overleg te voeren.

Het open overleg is bedoeld om:

- Colleges van betrokken gemeenten en GS de gelegenheid te bieden alles wat betrekking heeft op een wijziging van de gemeentelijke indeling aan de orde te stellen;
- onderwerpen die nog niet voldoende zijn bekeken te bespreken;
- alle mogelijke herindelingsvarianten te belichten;
- als dat wordt gewenst een vervolgoverleg te organiseren.

Deze periode duurt volgens de wet maximaal zes maanden en zal op 15 maart 2010 eindigen.

Van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt. Als dat van de zijde van het College en van GS is geaccordeerd, is het een openbaar stuk. Het College kan het verslag benutten om de raad over dit gesprek te informeren.

2. Inventarisatie en bespreking van de opvattingen van de gemeente over de wenselijkheid tot wijziging van de gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard**De procedure****Visie College:**

Met de start van deze herindeling kan worden ingestemd omdat er een herindeling in de Krimpenerwaard zeer gewenst is. Die visie was elk College van welke samenstelling dan

ook toegedaan. Daarbij dient een zo kort mogelijke procedure te worden gebruikt. Voor het samenwerkingsverband van de vijf gemeenten bestond weinig enthousiasme omdat het een uitholling van de taken van de gemeente inhoudt en bij het overgaan naar dat verband van elke taak de invloed van de gemeenteraad minder wordt. Er is een bestuurlijke relatie maar ook niet veel meer, tussen die vijf gemeenten.

In de brief van februari 2009 wordt nog over vijf gemeenten gesproken en is gemeld dat de positie van Krimpen aan den IJssel zal worden gezien. In het voorstel van GS van juni 2009, dat op het advies van de commissie Leemhuis was gebaseerd, wordt niet over vijf maar over zes gemeenten gesproken en wordt toegezegd dat er nog een onderzoek zal volgen over de positie van Krimpen aan den IJssel. In de discussies in Schoonhoven blijkt dat de animo om Krimpen aan den IJssel bij de herindeling te betrekken, minimaal is.

Op dit moment worden allerlei onderzoeken uitgevoerd met de verwachting dat daardoor de termijnen worden opgerekt. De provincie heeft de procedure goed gevolgd door met bestuurskrachtmetingen te beginnen. De procedure moet ook nu goed worden gevolgd. Schoonhoven heeft als eerste aan een dergelijk onderzoek meegewerkt. De gemeente is geen mede-opdrachtgever aan een onderzoek dat in opdracht van Bergambacht wordt uitgevoerd omdat er al een bestuurskrachtonderzoek was uitgevoerd en de K4 variant niet volwaardig in dat onderzoek wordt opgenomen.

GS zullen de steun van Schoonhoven in dit herindelingproces krijgen. Sommige Colleges spreken zich niet over een herindeling uit. Nederlek kan met Krimpen aan den IJssel fuseren als daarvoor draagvlak bestaat. Als dat zal gebeuren zal het College van Schoonhoven zich daar zeker niet tegen verzetten.

Het is bekend dat onderdeel van deze procedure een financiële scan is. Daarover is al met de provincie gesproken en daarbij heeft de gemeente erop aangedrongen deze scan zo spoedig mogelijk uit te voeren. Een dergelijk onderzoek door een extern bureau is niet nodig; dat werkt vertragend.

Het is ongewenst dat het proces wordt vertraagd; dat wordt wel voorzien. Er zou in 2008 een evaluatie omtrent de samenwerking worden gehouden. Dat was gewenst om tot een herindeling te kunnen komen. De voortgang in het proces moet worden bewaakt omdat de termijnen in deze procedure geen fatale termijnen zijn maar termijnen van orde. Als een proces lang duurt, neemt de kwetsbaarheid van vooral het ambtelijk apparaat toe, hetgeen zorgen baart.

Reactie GS:

In het arhi-besluit wordt gesproken over een herindeling van de Krimpenerwaard waarbij zes gemeenten zijn betrokken. Daarmee wordt geen uitspraak gedaan over de eindsituatie. Als wordt gekozen voor de K4-variant zal er op termijn gezien de bestuurlijke ontwikkelingen in andere gemeenten, een K6-gemeente ontstaan omdat de K2/K4-variant op termijn niet levensvatbaar zal zijn.

Nu de Arhi-procedure is gestart omdat de gemeenten niet tot een eenduidig beeld zijn gekomen, moet worden beseft dat een ongewenst einduitkomst mogelijk is.

Reactie College:

Vastgesteld moet worden dat het arhi-besluit niet goed is gelezen. De ontwikkeling naar één K6-gemeente blijkt niet uit de door de provincie geëntameerde bestuurskrachtmetingen die in Zuid-Holland onderdeel van het proces zijn. Alle gemeenten hebben in de laatst gehouden meting beter gescoord dan in de voorlaatste meting. Aan dergelijke metingen wordt overigens ook weer niet teveel waarde gehecht omdat die nog meer geprofessionaliseerd kunnen worden.

De term "op termijn" is betrekkelijk zoals o.a. uit de ontwikkeling in de Bommelerwaard blijkt. Bij een K2/K4-variant nu kan over 15 jaar alsnog worden besloten één gemeente te creëren, maar het kan ook niet.

Er wordt beseft dat een ongewenst einduitkomst mogelijk is. De raad zal dan verwijzen naar de situatie rond Maarssen en Breukelen. Nadat GS en PS een besluit hebben genomen, zijn er nog een aantal mogelijkheden om de einduitkomst te beïnvloeden. Dit College wenst aan het proces mee te werken maar heeft een andere visie op de uitkomst ervan dan GS.

Positie Schoonhoven

Visie College:

Schoonhoven neemt een andere positie in dan de andere gemeenten omdat de gemeente weinig buitengebied heeft, het een sterk historische kern heeft, het veenweidepact weinig relevant voor Schoonhoven is en het eigen kansen en mogelijkheden heeft. Argumenten als de Krimpenerwaard is één gebied en de gemeenten horen bij elkaar, vinden niet veel weerklank. Het College evenwel tracht draagvlak voor de fusie in de raad te creëren. Stond het College vorig jaar nog alleen in zijn opvatting over herindeling, op dit moment heeft het College de ruimte om over een herindeling te discussiëren. Er is geen draagvlak voor oriëntatie op de Rotterdamse regio maar wel voor een oriëntatie op het Groene Hart en Gouda. Als Gouda zou kiezen voor een oriëntatie op Rotterdam, zal er sprake zijn van een nieuwe situatie voor wat betreft de oriëntatie.

Als Nederlek en Krimpen aan den IJssel fuseren, wordt het mogelijk dat in de raad steun voor de herindeling van de vier gemeenten ontstaat. Het zal aanmerkelijk minder eenvoudig zijn om bij de raad draagvlak voor de K5-gemeente te creëren.

Draagvlak creëren is belangrijk. In week 45 is een bijeenkomst met bewoners georganiseerd waarin is uiteengezet dat het College voor herindeling kiest. Daar bleek ook dat er weinig draagvlak bestaat voor een oriëntatie op Krimpen aan den IJssel maar wel een oriëntatie op het Groene Hart. Er werd ook veelvuldig gewezen op een oriëntatie op Lopik. Voor het grote aantal winkels is Lopik van belang.

Een door de raad geaccordeerd verslag van de bijeenkomst met inwoners van Schoonhoven zal aan GS worden overhandigd.

Reactie GS:

Is Nederlek er op gewezen dat een fusie met Krimpen aan den IJssel ongewenst is en dat het zich op de Krimpenerwaard moet richten?

Participeert Nederlek nog in de K5-samenwerking?

In de gemeenteraad van 24 september 2009 is de uitspraak gedaan waarbij het College de ruimte voor onderhandelingen heeft gekregen. De raad acht bij een wijziging van de gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard de culturele samenhang van het gebied bij een nieuw te vormen gemeente van groot belang. Als over samenhang wordt gesproken is de K5 een optie.

Waarom is er na het vertrek van Nederlek draagvlak voor de K4-variant?

Mag worden verondersteld dat als wordt gewezen op gemeenten buiten de Krimpenerwaard, Gouda, Oudewater en Lopik, dat als illustratie van het proces kan worden beschouwd en geen opties zijn die bij het College leven.

Reactie College:

Benadrukt wordt dat in die vergadering vooral is gesproken over de K4-variant.

Het startuitgangspunt voor het College was K5, de K6 is geen optie. Eind 2008 waren alle fracties in de raad van Schoonhoven voor het zelfstandig blijven voortbestaan.

Nadat bekend was geworden dat Nederlek zich op Krimpen aan den IJssel oriënteert, bestaat er in de raad draagvlak voor de K4-gemeente en minder voor de K5-variant vanwege de oriëntatie op het Groene Hart en, los van de oriëntatie van Gouda in de toekomst, op Gouda.

Opties als samenwerking met Gouda en Lopik zijn nog niet serieus uitgewerkt. Lopik is door inwoners genoemd. Het College heeft met het College van Lopik geen gesprekken

over de bestuurlijke oriëntatie gevoerd. Met die gemeente zijn wel praktische afspraken gemaakt over bijvoorbeeld het afvalstation. Voor burgers bestaan provinciegrenzen niet. Schoonhoven en het gebied er omheen heeft ook een oriëntatie op Utrecht.

Positie Ouderkerk

Visie GS:

In het open overleg met Ouderkerk bleek dat voor die gemeente een K4-variant niet bespreekbaar is; de K5-variant wordt voor de hand liggend beschouwd. Dat College meent ook dat bij de uitwerking van het Veenweidepact niet twee gemeenten mogen worden betrokken. Krimpen aan den IJssel heeft ook de optie om zelfstandig te blijven.

Reactie College:

Een K4-gemeente is meer op het Groene Hart en Gouda georiënteerd. Een deel van de gemeente Nederlek en een deel van de gemeente Ouderkerk zijn op Krimpen aan den IJssel georiënteerd. Het is denkbaar dat, zoals ook recent weer in Limburg is gebeurd, een gemeente wordt opgesplitst gezien de maatschappelijke relaties.

K1/K5-variant

Visie GS:

Het is mogelijk dat op basis van de onderzoeken Krimpen aan den IJssel kiest voor zelfstandig, zonder Nederlek, blijven voortbestaan. Welke visie heeft Schoonhoven op de terugkeer van Nederlek tot de Krimpenerwaard?

Is het mogelijk dat er drie gemeenten in de Krimpenerwaard ontstaan; Nederlek, Krimpen aan den IJssel en de nieuwe K4-gemeente?

Reactie College:

De raad zal daarop niet enthousiast reageren. De raad was voordat Nederlek besloot met Krimpen aan den IJssel een gesprek aan te gaan, in meerderheid niet voor een herindeling. Het risico bestaat dat als Nederlek zou terugkeren, de raad niet met een herindeling zal instemmen. Die ontwikkeling kan politieke betekenis hebben. Het College zal dan een standpunt innemen.

Het College is tot aan de zomer uitgegaan van een herindeling van de vijf gemeenten. Schoonhoven was die mening toegedaan en heeft daarover de nodige verwijten van andere Colleges gekregen. Het College werd zelfs indirect verzocht af te treden. Er werd te hard en vooruitgelopen, maar langzamerhand wordt nu het standpunt van het College gedeeld.

Positie K5-samenwerkingsverband

Visie College:

Er bestaat onduidelijkheid over de toekomst van het samenwerkingsverband en daarom komen er geen nieuwe taken bij dat samenwerkingsverband. De gemeente was geen voorstander van deze zware regeling.

Gezien de taken die de Sociale Dienst en het CWI hebben, is de Krimpenerwaard een te klein gebied voor die organisaties. Om de regionale economie te stimuleren moet met Midden-Holland of Gouda worden samengewerkt. Per probleem moet worden beoordeeld welke maat bij een oplossing hoort. Het is lastig om in dat samenwerkingsverband te opereren.

Positie Bergambacht

Visie GS:

Bij een bezoek aan Bergambacht in 2008 heeft het College beweerd dat een herindeling tegen 2015 mogelijk en wellicht onvermijdelijk zijn als dan de taken die er nu liggen zijn uitgevoerd.

Dit College heeft benadrukt dat er een levensvatbare gemeente moet ontstaan en wenst dat GS daarover een bestuurlijk eindbeeld schetsen waarbij minimaal de K5 als eindbeeld wordt genomen. Welke visie heeft het College van Schoonhoven daarover?

Reactie College:

Het standpunt van het college van Schoonhoven is bekend. Er is een gemeente die kiest voor zelfstandigheid in een opgedeelde Krimpenerwaard, maar die een opdeling van de Krimpenerwaard bij een herindeling ongewenst acht. Dat is een wat merkwaardige opstelling.

Positie Gouda

Visie College:

Er wordt zeker een band met Gouda ervaren naast die met omliggende gemeenten in het landelijke gebied. Met Gouda zijn gesprekken gevoerd. Beide gemeenten kennen monumenten waaraan gezamenlijk zou kunnen worden gewerkt. Daarnaast heeft Schoonhoven net als Gouda een probleem met Marokkaanse jongeren en ook Schoonhoven is een stad met veel onderwijs. Die problematiek moet door de andere gemeenten worden onderkend; dat gebeurt onvoldoende. In het ISMH trekken Gouda en Schoonhoven vaak samen op. De twee gemeenten investeren in cultuur, jeugd en de WMo. Een fusie met Gouda is nu geen serieuze optie. Daarmee wordt de problematiek van de Krimpenerwaard niet opgelost.

Regionale ontwikkelingen

Visie GS:

Het ISMH zal tegen de achtergrond van regionale ontwikkelingen geen toekomst hebben mede omdat het Rijnstreekberaad zal opgaan in Holland-Rijnland.

Er moeten besluiten worden genomen in een periode waarin veel onzekerheid bestaat.

Onzeker is:

- of het aantal Politieregio's zal worden teruggebracht tot 10 of 12;
- of het aantal Waterschappen ook tot 10 of 12 zullen worden teruggebracht;

Als daarover besluiten worden genomen, zullen regiogrenzen worden verschoven. Als het aantal regio's tot 10 wordt teruggebracht, is het illusoir te veronderstellen dat in dit gebied vier regio's zullen blijven bestaan. Die grote regio's zullen minder gemeenten binnen hun grenzen tellen.

De volgende ontwikkelingen zijn in dit deel van Zuid-Holland te verwachten;

1. Krimpen aan den IJssel blijft een relatie houden met Capelle aan den IJssel.
2. In Capelle aan den IJssel zal onder de leiding van de nieuwe burgemeester een strategische toekomstvisie worden ontwikkeld.
3. Krimpen aan den IJssel en Capelle aan den IJssel zullen tezamen meer dan 100.000 inwoners tellen.
4. Per 1 januari 2010 zal de Zuidplasp gemeente ontstaan die zich op Rotterdam zal oriënteren.
5. Gouda en Waddinxveen zullen in 2011 besluiten tot intensieve samenwerking of tot fusie waarbij waarschijnlijk zal worden gekozen voor een fusie.
6. Er zal naar verwachting binnen 10 jaar een fusie komen tussen de Zuidplasp gemeente en Gouda.
7. Als er een K2 en K4 variant zal worden gerealiseerd, zullen binnen circa 10 jaar die twee gemeenten fuseren tot een K6-gemeente.

8. De burgemeester van Rotterdam is bekend met het concept van een Dubbelstad en hij wil een nadrukkelijke samenhang tussen Rotterdam/Rijnmond en de Drechtsteden nastreven maar kan dat niet realiseren bij dit grote aantal gemeenten in de regio's.
9. De burgemeester van Dordrecht zal worden opgedragen meer strategische diepgang aan de samenwerking in Drechtsteden te geven en het bestuurlijke model voor de Drechtsteden verder te ontwikkelen. Het aantal gemeenten zal daar logischerwijs verminderen.
10. Aan de zuidkant van Rotterdam gaan Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk een netwerkcentrische samenwerking en wordt één ambtelijke organisatie gevormd.
11. Op Voorne-Putten hebben drie kleine gemeente besloten tot opschaling.
12. Spijkenisse zal meer voor Voorne-Putten gaan betekenen.
13. De vorming van een gemeente op Goeree-Overflakkee effecten zal hebben op de andere eilanden.

Tegen deze achtergrond kan een herindeling in de Krimpenerwaard niet op zichzelf staand worden gezien en zal deze meer in de context van deze ontwikkelingen moeten worden bekeken.

Is tegen die achtergrond een oriëntatie op den duur op Rotterdam mogelijk?

Reactie College:

Dergelijke ontwikkelingen zijn niet uit te sluiten maar het is onzeker of die ontwikkelingen bewaarheid zullen worden. Discussies over de vorming van nieuwe regio's leiden niet altijd tot veranderingen. Het aantal provincies is in de afgelopen jaren ook niet toegenomen. Wat rond Rotterdam zou kunnen gebeuren, is genoemd door G.S. maar niet onderbouwd en nog niet aan de orde.

Schoonhoven heeft geen invloed op de indeling van de Veiligheidsregio's of op de gebieds-indelingen. Zolang wordt gesproken over de gemeentelijke herindeling van de Krimpenerwaard, dient met de huidige regio indelingen rekening te worden gehouden.

In de discussie over de vorming van regio's zal van belang zijn wat met Gouda zal gebeuren. Als een K6-gemeente ontstaat en de oriëntatie naar Rotterdam verschuift, zal het voor de Krimpenerwaard van belang zijn om dat dan met Gouda als partner te doen.

De geschetste ontwikkelingen zijn veranderingen in samenwerkingsverbanden en bestuurlijke eenheden. Een gemeentelijke overheid werkt in een kleiner verband; dicht bij de inwoners. Het zal onwaarschijnlijk zijn dat analoog aan de bestuurlijke regio's vier gemeenten in Zuid-Holland worden gevormd. Elke regio zal een aantal gemeenten onder zich hebben.

Tegen de achtergrond van die ontwikkelingen zal de K4-gemeente wellicht een relatief kleine gemeente worden. K4 en K3 gemeenten zijn dan zeker passend met bestaande danwel nieuw te vormen buurgemeenten.

Reactie GS:

In de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden zal de A3 ook een tussenstap naar een groter model zijn. Als een bestuurder reëel is moet bij een oplossing durven aan te geven wat het perspectief zal zijn en zal dan moeten vragen of met die kennis dan nog die stap zal worden gezet of dat dan de voorkeur aan een ander model kan worden gegeven. Daarover zal moeten worden gesproken.

Reactie College:

Het lijkt erop dat voor de provincie een herindeling het doel is. Dat kan zijn de vorming van een K1/K5 of K2/K4 en uiteindelijk een K6. Het College wenst dicht bij de bevolking te staan en inwoners te faciliteren. Dat moet gebeuren op een niveau waarin inwoners zich thuis voelen. Er wordt gezocht naar een juiste vorm waarbij de inhoud voorop moet staan.

Kernenbeleid**Visie GS:**

De gemeenten op Goeree-Overflakkee kennen tezamen circa 15 kernen. Met die gemeenten zal worden bezien of bij de start van de nieuwe gemeente het kernenbeleid en de identiteit van de kernen bestuurlijk vorm kan worden gegeven. Met die opgave wordt ook de Krimpenerwaard geconfronteerd.

Reactie College:

Er is vanuit Schoonhoven op gewezen dat als wordt gekozen voor een herindeling er een goed kernenbeleid moet worden ontwikkeld.

Rol gemeenteraden**Visie College:**

Het is gewenst om in het kader van het open overleg met de gemeenteraden te discussiëren; daarom heeft de raad gevraagd. In de gedualiseerde verhoudingen is de positie van de gemeenteraden in een arhi-procedure veranderd; de Arhi-wet is nog op het oude systeem van het gemeentelijk monisme gebaseerd. Het is van belang dat er draagvlak ontstaat. Daar kan de communicatie tussen de provincie en de gemeenteraad aan bij dragen.

Reactie GS:

In de informatiebijeenkomst voor gemeenteraadsleden is de procedure uiteengezet.

3. Maken van vervolgspraken in het arhi-traject

De voorzitter vraagt of er naast het overleg met de raad, nog behoefte bestaat aan een vervolgoverleg.

Het College merkt op dat als nog met de andere Colleges wordt gesproken, dit College daarover wenst te worden geïnformeerd zodat het zijn belangen kan behartigen.

De raad wenst te worden gehoord.

Medio januari 2010 zullen vervolgsprekken met Colleges worden gehouden omdat dan de keuze die Krimpen aan den IJssel en Nederlek hebben gemaakt besproken kunnen worden.

4. Rondvraag en sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en sluit het overleg.

**Verslag van het bestuurlijk overleg tussen
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
en Burgemeesters en Wethouders van Vlist
gehouden in het Cultureel Centrum De Zwaan te Berkenwoude
op 30 oktober 2009 van 19.30 tot 20.15 uur**

Aanwezig:

dhr. J. Franssen	Commissaris van de Koningin, voorzitter
dhr. M. van Engelshoven-Huls	Gedeputeerde provincie Zuid-Holland
dhr. J. van Straalen	Senior adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland
dhr. J. Kleinhesselink	Adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland

mw. A.Z. Evenhuis-Meppelink	Wvd. burgemeester
mw. C. Plokhooij	Gemeentesecretaris
dhr. L.F.M. Crouwers	Wethouder
dhr. A.H. van Dorp	Wethouder
mw. E.C.M. van der Klauw	Wethouder

Verslag:

dhr. J.F.M. van Gessel	Notuleerbureau De Rondvraag
------------------------	-----------------------------

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.

GS hebben op basis van het rapport van de commissie Leemhuis vanwege het ontbreken van eenstemmigheid tussen de gemeenten op 15 september 2009 besloten voor de Krimpenerwaard de Arhi-procedure te starten. De voorgeschiedenis wordt als bekend verondersteld. In het kader van de Arhi-procedure is besloten dit open overleg te voeren.

Het open overleg is bedoeld om:

- Colleges van betrokken gemeenten en GS de gelegenheid te bieden alles wat betrekking heeft op een wijziging van de gemeentelijke indeling aan de orde te stellen;
- onderwerpen die nog niet voldoende zijn bekeken te bespreken;
- alle mogelijke herindelingsvarianten te belichten;
- als dat wordt gewenst een vervolgoverleg te organiseren.

Deze periode duurt volgens de wet maximaal zes maanden en zal op 15 maart 2010 eindigen.

Van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt. Als dat van de zijde van het College en van GS is geaccordeerd, is het een openbaar stuk. Het College kan het verslag benutten om de raad over dit gesprek te informeren.

2. Inventarisatie en bespreking van de opvattingen van de gemeente over de wenselijkheid tot wijziging van de gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard**De positie van Krimpen aan den IJssel****Visie College:**

De meerderheid van de raad is voor een herindeling op korte termijn in K5-verband. Die herindeling is aan de orde. De vorming van de K5-gemeente is vanwege de ligging in het

gebied van het Veenweidepact gewenst. In een Gemeenschappelijke Regeling werken de vijf gemeenten samen om aan dat gebied een goede invulling te geven. In een nieuwe gemeente kan adequaat, efficiënt en vanuit één bestuurslaag aan opdrachten voor het gebied worden gewerkt.

Sommige raadsleden zijn voorstander van een onderzoek naar de voor- en nadelen en meerwaarde van een K6-variant. Ook zal dan worden onderzocht of Krimpen aan den IJssel een extra dimensie aan het geheel en voor de toekomst kan toevoegen. Op dit moment bestaat er geen zekerheid dat van toegevoegde waarde sprake kan zijn. Als Krimpen aan den IJssel bij deze herindeling wordt betrokken, moet worden beseft dat Krimpen aan den IJssel afwijkt van de vijf gemeenten in de Krimpenerwaard; het is een stedelijke gemeente die stedelijk is georiënteerd. Dat onderzoek naar de K5 en K6 variant wordt uitgevoerd en de uitkomst ervan wordt afgewacht.

In de brief van GS wordt op basis van het rapport van de commissie Leemhuis gesteld dat moet worden onderzocht wat de K6-variant voor meerwaarde voor de Krimpenerwaard zou kunnen hebben. Kan die keuze worden beargumenteerd? Het College heeft bij het bestuderen van alle notities deze meerwaarde niet aangetroffen. In een brief van GS is slechts gemeld dat GS het de moeite waard achten deze mogelijkheid te onderzoeken.

Reactie GS:

Er moet in de Krimpenerwaard een herindeling komen. Nu Nederlek de K5 dreigt te verlaten en zich op Krimpen aan den IJssel richt, kan die gemeente niet buiten dit onderzoek worden gehouden. GS hebben van het College van Krimpen aan den IJssel vernomen dat het in eerste instantie niet op het verzoek van Nederlek is ingegaan. Nadien heeft dat College uitspraken gedaan over wat in dit gebied al dan niet met Krimpen aan den IJssel erbij, zou moeten gebeuren.

De commissie Leemhuis heeft geadviseerd die mogelijkheid niet buiten het geheel van de Krimpenerwaard te laten. Daarop hebben GS besloten Krimpen aan den IJssel in dit open proces te betrekken. Daarmee wordt niet voorgesorteerd op de uitkomst ervan. Het betekent dat aandacht moet worden besteed aan een K1/K5 en de K2/K4-variant. Bij die eerste variant blijft Krimpen aan den IJssel zelfstandig. Als de commissie Leemhuis GS zou hebben geadviseerd zich te concentreren op de K5 en GS dat advies zouden hebben overgenomen, zouden GS zich in het Arhi-besluit tot de K5 hebben beperkt.

Bij de wijze waarop Nederlek zich heeft gericht op Krimpen aan den IJssel kunnen vraagtekens worden geplaatst. In het open overleg met die gemeente is verklaard dat dit idee was besproken in het College en het MT.

Het is opmerkelijk dat Vlist, de gemeente die van de K5-gemeenten het meest op Gouda is georiënteerd, een K6-variant mogelijk acht. De Zuidplasp gemeente en de gemeenten Gouda en Waddinxveen, die op termijn een gemeente kunnen worden, zullen zich op termijn op Rotterdam oriënteren.

Reactie College:

In het belang van het gebied moet worden onderzocht of de K6-variant een toegevoegde waarde heeft. Als die variant wordt gerealiseerd en de Krimpenerwaard zich op Rotterdam-Rijnmond zou moeten oriënteren, wordt van deze mogelijkheid afgezien. De bevolking van Vlist is georiënteerd op Midden-Holland.

Vermoedelijk heeft Krimpen aan den IJssel niet de ruimte om woningbouw binnen de eigen gemeentegrenzen te realiseren. Moet dat probleem met deze herindeling worden opgelost? Kan daarvoor geen andere oplossing worden gevonden?

Beseft moet worden dat Krimpen aan den IJssel de Krimpenerwaard niet als een geheel ziet. Als wordt gekozen voor de K2/K4-variant ontstaat in de Krimpenerwaard een nieuwe grens die ook het Veenweidepactgebied doorsnijdt.

Vlist staat een herindeling voor omdat de K5 de grenzen van zijn effectiviteit en democratisch gehalte heeft bereikt. Binnen de K5 is het nodige gebeurd; er zijn de nodige strategische portefeuilles tot ontwikkeling gekomen. Op basis van de ontwikkelingen die de

Krimpenerwaard de laatst vijf jaren heeft doorgemaakt, is bewezen dat de K5 een goed team is. Wat Nederlek doet en ondanks de gewijzigde opvatting van Schoonhoven, is er geen reden om dat wat bereikt is, teniet te doen. De ontwikkeling die de K5 doormaakt, moet worden voortgezet in één K5-gemeente.

Vorming K5-gemeente

GS:

In dit open overleg met de gemeenten is gebleken dat er sprake is van sociaal-maatschappelijke samenhang die een keuze noodzakelijk maakt. Op grond daarvan heeft Nederlek zich gericht tot Krimpen aan den IJssel. Ouderkerk heeft verklaard intrinsiek te beperkt te zijn om haar taken uit te voeren. Dat College heeft ook verklaard dat de Krimpenerwaard een geografische entiteit is met een identieke bovenlokale problematiek waaraan op lokaal niveau moet worden gewerkt. Het College is er op gewezen dat de provincie daarin geen taak meer heeft. Om die reden moet deze herindeling worden doorgevoerd. Wat is het dominante argument in de visie hierop van Vlist?

Reactie College:

Vlist moet het vermogen, de capaciteit en de kracht hebben om taken uit te voeren. In de K5-gemeente kan Vlist zich ontwikkelen en verzekerd zijn van de toekomst.

De economie, de gebiedsontwikkeling, het voorzieningenniveau en de woonvisie moeten in K5-verband worden aangepakt.

De vijf gemeenten moeten één krachtige gemeente worden om die taken te doen waaraan moet worden gewerkt en om de versnippering in die zaken die voor alle vijf gemeenten van belang zijn tegen te gaan.

De gemeente is kwetsbaar en de raad is van dat probleem doordrongen. Bij ziekte of vertrek van een medewerker blijft werk liggen. De gemeentesecretaris heeft de raad uitgelegd op welke manier de organisatie werkt en wat daarbij de problemen zijn. De raad beseft daardoor dat veranderingen noodzakelijk zijn. Nadat één gemeente is gevormd, kan de kwaliteit van de gemeentelijke organisatie worden verhoogd.

Visies op de varianten:

GS:

De volgende visies zijn geïnterpreteerd:

- De meerderheid van de raad van Vlist heeft voor een herindeling van minimaal de K5 gekozen en een deel van de raad kiest voor een onderzoek naar de voor- en nadelen van de K6.
- Ouderkerk kiest voor de K5-variant.
- Bergambacht heeft verklaard dat het nog niet toe is aan het maken van een keuze. Als moet worden gekozen, wordt voor de K5-variant gekozen en wordt van GS verwacht dat een bestuurlijk eindbeeld wordt geschetst.
- Het College van Schoonhoven is voor een herindeling van de K5. Nu Nederlek anders heeft beslist, ontstaat voor de K4 draagvlak. Voor de K5-variant bestaat in de raad vermoedelijk geen draagvlak.
- Nederlek wenst zelfstandig te blijven maar acht een K2/K4-variant ook mogelijk. De vorming van K6, een fusie van de K2 en K4 wordt als een schrikbeeld ervaren. Het College heeft over dat eindbeeld niet nagedacht.
- Krimpen aan den IJssel is voor zelfstandig blijven en ziet de K2-variant als een mogelijkheid.

Uit gespreksverslagen van de afgelopen jaren wordt een palet aan visies duidelijk. Zijn gemeenten met elkaar in gesprek om tot meer eenheid te komen? Er liggen drie modellen voor mogelijke herindelingen voor; dat maakt het nemen van een besluit niet eenvoudiger. Het lijkt onmogelijk een gemeenschappelijk noemer te ontwikkelen.

Positie Nederlek

Visie GS:

Kan Vlist een reactie geven op de argumenten waarop Nederlek zijn besluit heeft genomen?

Nederlek heeft haar financiële situatie op orde gebracht. Of de gemeente een ontwikkelgemeente is en dat het College een nieuwe ambitie heeft geformuleerd, is onomstreden.

Reactie College:

Nederlek beschouwt zich als een ontwikkelgemeente en de vier andere gemeenten als beheergemeenten. Of dat zo is, kan worden bediscussieerd; mogelijk zijn alle vijf gemeenten beheergemeenten of ontwikkelgemeenten.

Inhoudelijke redenen zijn er in de jaren waarin in de K5 wordt samengewerkt zoals bij het opstellen van de woon- en structuurvisie, niet aan de orde gekomen. In die periode is niet gebleken dat Nederlek een totaal andere gemeente is dan de andere vier gemeenten. In ISMH-verband is ook niet gebleken dat Nederlek een andere oriëntatie heeft. Evenmin is bekeken of als er sprake zou zijn van een andere oriëntatie, die ook kan worden gerealiseerd. De oriëntatie was altijd op Gouda.

Als een gemeente in de K5 dissoneerde was dat niet Nederlek. In een samenwerkingverband zullen gemeenten komen tot het formuleren van beleid en tot uitvoering ervan. De samenwerking was goed en dan is een verschil van mening mogelijk.

Positie Bergambacht:

Visie GS:

Is de positie van Bergambacht te verklaren? Dat College heeft verklaard dat in 2015 een herindeling mogelijk is.

Vlist kent problemen met de formatie maar Bergambacht dat kleiner dan Vlist is, kent dat probleem niet. Naar formatie en organisatie moet die gemeente dezelfde problemen hebben.

Reactie College

Vermoedelijk wenst Bergambacht de eigen ambities ten uitvoering te brengen en vreest die gemeente dat die stil komen te liggen. Over het uitvoeren van die ambities kunnen afspraken worden gemaakt. Ontwikkelingen die in een gemeente zijn ingezet, zullen door moeten gaan. Ook Vlist wenst haar plannen af te ronden. In de visie die Vlist heeft ontwikkeld en heeft vastgesteld, wordt aandacht besteed aan de kernen. Dat beleid kan in de nieuwe gemeente worden ingebracht en is niet aan Vlist gebonden.

Overige onderwerpen

College:

- Bergambacht, Ouderkerk en Vlist zullen in november of december 2009 het onderzoek dat in hun opdracht wordt uitgevoerd, hebben afgerond. Het onderzoeksrapport zal dan beschikbaar zijn. Kunnen de drie gemeenten dan in het kader van het open overleg een vervolgesprek met GS hebben? Moet dat schriftelijk worden aangevraagd?

Reactie GS:

Eind 2009 zullen ook Nederlek en Krimpen aan den IJssel hun onderzoek hebben afgerond. Half januari 2010 zullen vervolgesprekken worden gevoerd. GS zullen gemeenten uitnodigen.

Wenst de raad een gesprek met GS te hebben?

Reactie College:

De gemeenteraad heeft op dit moment niet aangegeven een apart gesprek met GS te willen. In dit gesprek is, mede op verzoek van de raad, de minimumvariant, de K5, ingebracht. Een partij is tegen een herindeling.

Het wordt betreurd dat de gemeenten niet in staat zijn geweest gezamenlijk dit herindeling-proces te trekken.

3. Maken van vervolgspraken in het arhi-traject

De voorzitter deelt mee dat in januari 2010 vervolgesprekken worden georganiseerd.

Er zal in deze procedure ook worden gesproken met de Colleges van Capelle aan den IJssel, Gouda en met de stadregio en Veiligheidsregio Rotterdam.

4. Rondvraag en sluiting

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en sluit het overleg.

provincie **HOLLAND**
ZUID

Gedeputeerde Staten

Directie Leefomgeving en Bestuur
Afdeling Bestuur en
Beleidscoördinatie
Contact
drs. J. van Straalen
T 070 - 441 61 92
j.van.straalen@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
16 JUL 2009
Ons kenmerk
PZH-2009-145734725
Uw kenmerk
-
Bijlagen
1

Burgemeester en Wethouders van Capelle aan den
IJssel,
Postbus 70,
2900 AB Capelle aan den IJssel.

Onderwerp
Verslag overleg op 11 november 2009

Geacht college,

Hierbij bieden wij u aan het verslag van het overleg, als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Wet arhi, dat wij op 11 november 2009 met u hebben gevoerd over de wijziging van de gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard. Het verslag is hiermee openbaar geworden.

Het verslag zal onderdeel gaan uitmaken van het te zijner tijd op te stellen Herindelingsontwerp.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

M.H.J. van Wieringen-Wagenaar

J. Franssen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bussen 18,
22, 65 stoppen dichtbij
het provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

3011201000303

**Verslag van het bestuurlijk overleg tussen
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
en Burgemeesters en Wethouders van Capelle aan den IJssel
gehouden in het Provinciehuis te Den Haag
op 11 november 2009 van 18.30 tot 19.00 uur**

Aanwezig

dhr. M. van Engelshoven-Huls	gedeputeerde provincie Zuid-Holland, voorzitter
dhr. J. van Straalen	senior adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland
dhr. J. Kleinhesselink	adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland

mw. J. van Doorne	burgemeester
dhr. A.J. Moerkerke	wethouder

Afwezig

dhr. J. Franssen	Commissaris van de Koningin
------------------	-----------------------------

Verslag

dhr. J.F.M. van Gessel	Notuleerbureau De Rondvraag
------------------------	-----------------------------

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.

Hij excuseert de Commissaris van de Koningin die verhinderd is dit overleg bij te wonen omdat hij voorzitter is in een ander overleg.

GS hebben op 15 september 2009 besloten voor de zes gemeenten in de Krimpenerwaard de Arhi-procedure te starten. In deze Arhi-procedure zijn zes gemeenten betrokken: Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Bergambacht, Vlist en Schoonhoven. Aan dat besluit is uitvoerig overleg met betrokken gemeenten en het samenwerkingsverband vooraf gegaan en hebben gemeenten meegewerkt aan een bestuurskrachtmeting. Tevens heeft op verzoek van GS de commissie Leemhuis zich georiënteerd op de bestuurlijke problematiek. Deze commissie is van mening dat minimaal deze vijf gemeenten moeten fuseren maar geeft de voorkeur aan de fusie van de zes gemeenten. De gemeente Ouderkerk heeft op basis van de uitkomst van die bestuurskrachtmeting geconcludeerd dat zij niet zelfstandig kan blijven voortbestaan. De zes gemeenten in de Krimpenerwaard kiezen voor een herindeling; over de wijze waarop dat kan geschieden, bestaat geen overeenstemming.

Er is sprake van een aantal varianten;

- de vijf gemeenten fuseren en Krimpen aan den IJssel blijft zelfstandig voortbestaan;
- Krimpen aan den IJssel en Nederlek fuseren en daarnaast fuseren de overige vier gemeenten, of
- de zes gemeenten fuseren.

Naast het open overleg dat in het kader van de Arhi-procedure met de zes gemeenten wordt gevoerd, wensen GS gesprekken te voeren met de Colleges van B&W van enkele omliggende gemeenten en met andere organisaties die belang hebben bij de gemeentelijke

herindeling in de Krimpenerwaard. De periode waarin open overleg mogelijk is, sluit op 15 maart 2010. Daarna zullen GS een herindelingontwerp opstellen dat aan de gemeenteraden zal worden voorgelegd.

In dit overleg wordt het College van B&W van Capelle aan den IJssel de gelegenheid geboden zijn visie op deze herindeling te geven.

Van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt. Het conceptverslag zal aan het College worden voorgelegd. Als dat van de zijde van het College en van GS is geaccordeerd, is het een openbaar stuk. Het College kan het verslag benutten om de raad over dit gesprek te informeren.

2. Visie van het College van Capelle aan den IJssel op de herindeling van gemeenten in de Krimpenerwaard

De voorzitter legt de volgende vragen voor:

1. Is het volgens het College juist dat deze zes gemeenten in het Arhi-traject zijn betrokken?
2. Welke visie heeft het College op de fusie van deze zes gemeenten en de andere varianten die zijn genoemd.
3. Welke visie heeft het College van Capelle aan den IJssel over de bestuurlijke toekomst in de Krimpenerwaard in relatie tot de gemeente Gouda?
4. Welke visie heeft het College op de samenwerking die er nu met de gemeenten in de Krimpenerwaard is?

Visie College

Capelle aan den IJssel telt 65.000 inwoners en wordt zoals blijkt uit het bestuurskracht-onderzoek goed bestuurd. De gemeente is bestuurlijk en financieel op orde en kan op veel punten als voorbeeld voor andere middelgrote gemeenten dienen. Dat idee bestaat ook bij de gemeentelijke organisatie. Inwoners zijn tevreden over de dienstverlening van de gemeente. Bij de bestuurscultuur kunnen kanttekeningen worden geplaatst. Aan verbetering van die cultuur wordt gewerkt.

Als een gemeente goed functioneert, heeft dat effect op het functioneren van de regio. Een regio moet bestaan uit goed functionerende gemeenten. Capelle aan den IJssel zal met andere gemeenten in de regio samenwerken. De BAR-gemeenten kunnen daarin als voorbeeld dienen.

Capelle aan den IJssel is een buurgemeente van Krimpen aan den IJssel waarmee een goede relatie wordt onderhouden. Op de samenwerking met Krimpen aan den IJssel is een visie ontwikkeld. Beide steden vormen de oostflank van de stadsregio Rotterdam en Capelle aan den IJssel is met Krimpen aan den IJssel sterk op die stadsregio georiënteerd. Krimpen aan den IJssel is geen voorstander van een fusie met de vijf andere gemeenten in de Krimpenerwaard. Een fusie met Nederlek is mogelijk omdat die gemeente nog tot het stedelijke gebied kan worden gerekend. Een landschappelijk gebied stelt andere eisen aan een bestuur.

De gemeente heeft een visie ontwikkeld op het functioneren van de stadsregio Rotterdam en de positie van Capelle aan den IJssel daarin. Het is gewenst dat Capelle aan den IJssel in die regio met Krimpen aan den IJssel een sterke positie innemen. De gemeente heeft er belang bij haar belangen in dat stedelijke gebied goed te definiëren. Het College en raad hebben geen visie op de samenwerking met de Krimpenerwaard ontwikkeld. De Krimpenerwaard ligt buiten het stedelijke gebied waarop Capelle aan den IJssel zich oriënteert en de gemeente ziet de noodzaak niet in om in dat niet-stedelijke gebied te investeren. Op de vragen van GS kan dan ook geen antwoord worden gegeven.

Capelle aan den IJssel heeft circa 14 samenwerkingsrelaties met Krimpen aan den IJssel waarbij die gemeente doorgaans aansluit bij het beleid dat door Capelle aan den IJssel is ontwikkeld. Een aantal organisaties in beide steden streven dezelfde doelstelling na.

Er is onderzoek verricht naar de bestuurskracht van Capelle aan den IJssel en drie gemeenten in haar omgeving en dat rapport is aan GS overhandigd.

De Politie en Brandweer van de twee gemeenten in de oostflank van de stadsregio werken met twee aan Capelle aan den IJssel grenzende deelgemeenten van Rotterdam samen. Die samenwerking zou kunnen worden versterkt als Krimpen aan den IJssel en Nederlek zouden samenwerken en fuseren. Die samenwerking is ook georiënteerd op het stedelijk gebied waarvan Capelle aan den IJssel deel uitmaakt.

Naast een proces waarbij op rationele argumenten afwegingen kunnen worden gemaakt is er een emotioneel proces gaande waarmee rekening moet worden gehouden. Met die emoties moet zorgvuldig worden omgegaan. Die argumenten kunnen van belang zijn om een rationeel proces te kunnen laten slagen. Een daarvan is inwoners zich goed voelen bij het opgaan in een grotere gemeente. Capelle aan den IJssel heeft samenwerkingsrelaties met Krimpen aan den IJssel ondanks dat een rivier de gemeenten scheidt. Met de rest van de Krimpenerwaard zijn geen banden en ook dat is van invloed op de visie die de gemeente inneemt en dergelijke argumenten kunnen van invloed op het proces zijn.

Reactie GS

Deze visie sluit aan op hetgeen door het College van Krimpen aan den IJssel is aangegeven.

Regionale ontwikkelingen

Visie GS

In de stadsregio zijn een aantal ontwikkelingen gaande zoals:

1. De vijf gemeenten op Voorne-Putten hebben besloten tot meer samenwerking maar beseffen daarbij dat die samenwerking niet de oplossing is voor alle taken die die gemeenten moeten uitvoeren. De samenwerking is een voorbode van mogelijk opschaling.
2. Rozenburg wordt een deelgemeente van Rotterdam.
3. De BAR-gemeenten hebben voor een vorm van samenwerking gekozen die mogelijk, zoals bij andere gemeenten die voor deze vorm hebben gekozen is gebeurd, tot een fusie kan leiden.
4. De gemeente Lansingerland die recentelijk is gevormd kan gaan samenwerken met Pijnacker/Nootdorp wat in een periode van vijf tot tien jaar kan leiden tot een fusie.
5. De gemeenten Liesveld, Graafstroom en Nieuw Lekkerland hebben gekozen voor de vorming van één ambtelijke organisatie. Die gemeenten hebben inmiddels ervaren dat het in standhouden van drie besturen nadelen heeft en kiezen voor een fusie per 1 januari 2013.
6. Nieuwerkerk aan den IJssel, Zevenhuizen-Moerkapelle en Moordrecht vormen per 1 januari 2010 de nieuwe gemeente Zuidplas.

Welke visie heeft het College op die ontwikkeling als daarbij in overweging wordt genomen dat Krimpen aan den IJssel met Nederlek zouden kunnen fuseren? Capelle aan den IJssel wordt dan door grotere gemeenten omringd en wordt een van de kleinste gemeenten in de regio.

Reactie College

Als een afweging moet worden gemaakt wat wenselijk voor de toekomst van de gemeente is, wordt bekeken welk belang de inwoners van de gemeente bij die ontwikkeling hebben. De gemeente behartigt die belangen op een goede manier en daarom is er geen reden om over een mogelijke verder weg gelegen toekomst na te denken. De samenwerking in de

regio is voor Capelle aan den IJssel belangrijk en daarin wordt geïnvesteerd. Als de samenwerking goed is, is de omvang van een gemeente daarin minder relevant. Dat Capelle aan den IJssel de kleinste gemeente zal worden, is vooralsnog niet reëel te veronderstellen en is niet reëel voor dat wat de gemeente op dit moment voor haar inwoners betekent. Het valt niet uit te sluiten dat zo'n situatie ook goed kan zijn. Wat in de omgeving gebeurt, wordt gevolgd maar de omvang is niet bepalend. Een vergelijking met de positie waarin Spijkenisse of Nieuwegein zich bevinden is reëel. Met die gemeenten bestaan geen geografische raakvlakken; die zijn er wel in ontwikkeling en bestaan. Een voorkeur zou kunnen uitgaan naar een K2/K4-variant boven de K6-variant.

Reactie GS

Het is mogelijk dat de K4-gemeenten daarop een andere visie hebben. De K4-gemeenten zijn tot opschaling bereid als ook Nederlek daarbij wordt betrokken. De visies op herindeling lopen uiteen omdat vanuit verschillende gezichtspunten en belangen wordt geredeneerd. Daarover moeten GS een oordeel vellen.

Commissie Leemhuis

College

In het advies van de commissie Leemhuis werd nog niet over Krimpen aan den IJssel gesproken.

Reactie GS

Volgens de commissie Leemhuis moeten minimaal de K5 fuseren en zal Krimpen aan den IJssel daarbij moeten worden betrokken. De gefuseerde gemeente zou zich volgens de commissie moeten oriënteren op de Stadsregio. Dat raakt de stadsregio waarmee zal worden gesproken. Mede op basis van de conclusies van de commissie Leemhuis zijn de zes gemeenten in deze Arhi-procedure betrokken.

Dat standpunt hebben GS nog niet overgenomen. Een andere variant kan de uitkomst van deze procedure zijn. Krimpen aan den IJssel en Nederlek verkennen de mogelijkheid van een fusie; vandaar dat GS Krimpen aan den IJssel in deze procedure heeft betrokken. Over de varianten bestaat nog geen duidelijkheid.

Als Krimpen aan den IJssel met Nederlek zou fuseren, krijgt Capelle aan den IJssel een buurgemeente met een groot buitengebied. Dan kan Krimpen aan den IJssel zich meer op de Krimpenerwaard oriënteren en worden betrokken bij het veenweidepact en bij het ontwikkelen van natuur en recreatie. Kan daarop een reactie worden gegeven?

Reactie College

Met name Nederlek heeft op een fusie met Krimpen aan den IJssel aangedrongen. Krimpen aan den IJssel heeft weinig gebied voor verdere ontwikkeling. Als die fusie wordt gerealiseerd, kan Krimpen aan den IJssel als stad beter functioneren.

Als de gemeenten zouden fuseren, zal Capelle aan den IJssel met die nieuwe gemeente minder overeenkomsten hebben en zal moeten worden overwogen of de samenwerkingsrelaties dan nog zinvol zijn. Krimpen aan den IJssel heeft meer baat bij de samenwerking met Capelle aan den IJssel dan andersom.

Het lijkt niet aannemelijk dat na een fusie met Nederlek, Krimpen aan den IJssel zich meer op de Krimpenerwaard zal oriënteren. Als dat toch mocht gebeuren, zal dat weinig effect hebben op de opstelling van Capelle aan den IJssel. Ook dan zal Capelle aan den IJssel een grotere gemeenten dan de gefuseerde gemeente zijn.

Conclusie

Het College benadrukt dat de gemeente op Rotterdam is georiënteerd en een positie heeft in de stadsregio. Als Krimpen aan den IJssel met de gemeenten in de Krimpenerwaard zou

fuseren en geen onderdeel meer zou zijn van de Stadsregio, zal de oostflank van de stadsregio verzwakken. Dat zal ook nadelig voor Capelle aan den IJssel zijn omdat die gemeente met Krimpen aan den IJssel is verbonden.

4. Rondvraag en sluiting

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en sluit het overleg.

provincie **HOLLAND**
ZUID

Dagelijks Bestuur van de Stadsregio Rotterdam,
Postbus 21051,
3001 AB Rotterdam.

Onderwerp
Verslag overleg op 11 november 2009

Geacht bestuur,

Hierbij bieden wij u aan het verslag van het overleg, als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Wet arhi, dat wij op 11 november 2009 met u hebben gevoerd over de wijziging van de gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard. Het verslag is hiermee openbaar geworden.

Het verslag zal onderdeel gaan uitmaken van het te zijner tijd op te stellen Herindelingsontwerp.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

M.H.J. van Wieringen-Wagenaar

J. Franssen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Trom 9 en bussen 18,
22, 65 stoppen dichtbij
het provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Gedeputeerde Staten

Directie Leefomgeving en Bestuur
Afdeling Bestuur en
Beleidscoördinatie
Contact
drs. J. van Straalen
T 070 - 441 61 92
j.van.straalen@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum

16 DEC 2009
Ons kenmerk
PZH-2009-145734725
Uw kenmerk

-
Bijlagen
1

3011201000307

**Verslag van het bestuurlijk overleg tussen
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
met de voorzitter van de Stadsregio Rotterdam
gehouden in het Provinciehuis te Den Haag
op 11 november 2009 van 19.00 tot 19.15 uur**

Aanwezig

dhr. M. van Engelshoven-Huls	gedeputeerde provincie Zuid-Holland, voorzitter
dhr. J. van Straalen	senior adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland
dhr. J. Kleinhesselink	adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland
mw. J. van Doorne	Lid van het Dagelijks Bestuur van de Stadsregio Rotterdam

Afwezig

dhr. J. Franssen	Commissaris van de Koningin
------------------	-----------------------------

Verslag

dhr. J.F.M. van Gessel	Notuleerbureau De Rondvraag
------------------------	-----------------------------

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.

Hij excuseert de Commissaris van de Koningin die verhinderd is dit overleg bij te wonen omdat hij voorzitter is in een ander overleg.

GS hebben op 15 september 2009 besloten voor de zes gemeenten in de Krimpenerwaard de Arhi-procedure te starten. In deze Arhi-procedure zijn zes gemeenten betrokken: Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Bergambacht, Vlist en Schoonhoven. Aan dat besluit is uitvoerig overleg met betrokken gemeenten en het samenwerkingsverband vooraf gegaan en hebben gemeenten meegewerkt aan een bestuurskrachtmeting. Tevens heeft op verzoek van GS de commissie Løemhuis zich georiënteerd op de bestuurlijke problematiek. Deze commissie is van mening dat minimaal deze vijf gemeenten moeten fuseren maar geeft de voorkeur aan de fusie van de zes gemeenten. De gemeente Ouderkerk heeft op basis van de uitkomst van die bestuurskrachtmeting geconcludeerd dat zij niet zelfstandig kan blijven voortbestaan. De zes gemeenten in de Krimpenerwaard kiezen voor een herindeling; over de wijze waarop dat kan geschieden, bestaat geen overeenstemming.

Er is sprake van een aantal varianten;

- de vijf gemeenten fuseren en Krimpen aan den IJssel blijft zelfstandig voortbestaan;
- Krimpen aan den IJssel en Nederlek fuseren en daarnaast fuseren de overige vier gemeenten, of
- de zes gemeenten fuseren.

Naast het open overleg dat in het kader van de Arhi-procedure met de zes gemeenten wordt gevoerd, wensen GS gesprekken te voeren met de Colleges van B&W van enkele omliggende gemeenten en met andere organisaties die belang hebben bij de gemeentelijke herindeling in de Krimpenerwaard.

De periode waarin open overleg mogelijk is, sluit op 15 maart 2010. Daarna zullen GS een herindelingsontwerp opstellen dat aan de gemeenteraden zal worden voorgelegd. In dit overleg wordt het Dagelijks Bestuur van de Stadsregio Rotterdam de gelegenheid geboden zijn visie op deze herindeling te geven.

Van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt. Het conceptverslag zal aan het Dagelijks Bestuur van de Stadsregio worden voorgelegd. Als dat van de zijde van het Dagelijks Bestuur en van GS is geaccordeerd, is het een openbaar stuk. Het College kan het verslag benutten om de raad over dit gesprek te informeren.

2. Visie van het Dagelijks Bestuur van de Stadsregio Rotterdam op de herindeling van gemeenten in de Krimpenerwaard

GS

De visie van de Stadsregio wordt gevraagd omdat in een van de herindelingsvarianten Krimpen aan den IJssel en Nederlek fuseren. Krimpen aan den IJssel zou dan uit de Stadsregio kunnen worden gelicht of deze gemeente kan zich op de stadsregio oriënteren. In dat geval zal de grens van die stadsregio dwars door de Krimpenerwaard lopen of zal de gehele Krimpenerwaard bij de stadsregio moeten worden gevoegd.

Visie Dagelijks Bestuur

Het DB heeft geen behoefte aan uitbreiding van de Stadsregio richting Krimpenerwaard. De kracht van de Stadsregio is gericht op het stedelijke gebied en daarop moet de Stadsregio zich blijven concentreren. In dat gebied liggen de belangen van de Stadsregio en bij het afwegen van belangen moet met die stedelijke belangen rekening worden gehouden. Dan kan de stadsregio slagvaardig blijven opereren en kan het de stedelijke problemen aanpakken.

Als Nederlek met Krimpen aan den IJssel fuseert, zal die gemeente deel uitmaken van de Stadsregio. Daarmee zal Krimpen aan den IJssel meer slagkracht in de Stadsregio krijgen.

Reactie GS

De keuze voor het stedelijke gebied is logisch. Voorne-Putten vormt daarop wellicht een uitzondering maar die positie kan worden verklaard door de ligging van Spijkenisse.

Zouden de Zuidplaspogemeente en Gouda, wat ook één stedelijk gebied zal worden, tot de Stadsregio moeten gaan behoren? Dat zou negatieve effecten hebben op de regio Hollands Midden; die wordt klein. Dat zou een reden kunnen zijn de Krimpenerwaardgemeente bij de Stadsregio te voegen. Moet de regio gelijkwaardige gesprekspartners hebben die elkaars problemen kennen, daarover kunnen oordelen en daardoor slagvaardig kunnen optreden?

Visie Dagelijks Bestuur

Er is geen mandaat om daarover een formele uitspraak te doen maar het is aannemelijk. Als Gouda, de Zuidplaspogemeente en de Krimpenerwaard bij de Stadsregio worden betrokken, ontstaat er bijna een nieuwe provincie.

De Stadsregio richt zich nu al op Haaglanden en de Drechtsteden in Zuidvleugelverband wat ook stedelijke gebieden zijn. Daarmee kan de Stadsregio zich positioneren. De mate van slagvaardig optreden van de Stadsregio kan worden belemmerd door stijging van het aantal partners. Voor de inwoners van die stedelijke gebieden is het van belang om achterland te hebben voor recreatie. Dat moet niet één gebied worden. Die gelijkwaardigheid is gewenst.

Conclusie

De voorzitter stelt vast dat de Stadsregio geen behoefte heeft met uitbreiding van de gemeenten in de Krimpenerwaard. Als GS de K6-variant zouden omarmen maar Krimpen aan den IJssel volhardt in haar standpunt om onderdeel te blijven van de Stadsregio, is de Stadsregio geen voorstander van de toevoeging van de K6-gemeente aan de Stadsregio.

Als de K6-variant het voorstel van GS zou worden, zou over de gevolgen daarvan eerst met de Stadsregio moeten worden gesproken. De gemeentelijke herindeling is de basis en tot welke regio die nieuwe gemeente zal behoren, is daarvan afgeleid.

De belangen van Capelle aan den IJssel en de Stadsregio sluiten op dit punt aan elkaar aan. De positie van Nederlek is in deze inpasbaar. Bestuurlijk maakt die gemeente deel uit van de K5; inwoners oriënteren zich op de Stadsregio Rotterdam.

Mevrouw Van Doome bevestigt dat eerste. Het zou gezien de betekenis van Krimpen aan den IJssel voor de Stadsregio ongewenst zijn als die gemeente daarvan wordt losgemaakt. De visie van Krimpen aan den IJssel sluit op dit gebied ook aan op de visie van de Stadsregio. Bij ontwikkelingen in de oostflank van de Stadsregio zal Krimpen aan den IJssel een rol vervullen. Er zullen ingrijpende maatregelen moeten worden genomen om de problemen rond de Algerabrug en de verkeersproblematiek in het algemeen, op te kunnen lossen. Die problemen moeten integraal worden aangepakt.

3. Rondvraag en sluiting

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en sluit het overleg.

provincie **HOLLAND**
ZUID

Burgemeester en Wethouders van Gouda,
Postbus 1086,
2800 BB Gouda.

Onderwerp
Verslag overleg op 11 november 2009

Geacht college,

Hierbij bieden wij u aan het verslag van het overleg, als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Wet arhi, dat wij op 11 november 2009 met u hebben gevoerd over de wijziging van de gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard. Het verslag is hiermee openbaar geworden.

Het verslag zal onderdeel gaan uitmaken van het te zijner tijd op te stellen Herindelingsontwerp.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

M.H.J. van Wieringen-Wagenaar J. Franssen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2586 AW Den Haag

Trom 9 en bussen 18,
22, 65 stoppen dichtbij
het provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Gedeputeerde Staten

Directie Leefomgeving en Bestuur
Afdeling Bestuur en
Beleidscoördinatie
Contact
drs. J. van Straalen
T 070 - 441 61 92
j.van.straalen@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
16 DEC 2009
Ons kenmerk
PZH-2009-145734725
Uw kenmerk
-
Bijlagen
1

3011201000310

**Verslag van het bestuurlijk overleg tussen
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
en Burgemeesters en Wethouders van Gouda
gehouden in het Provinciehuis te Den Haag
op 11 november 2009 van 19.15 tot 19.45 uur**

Aanwezig

dhr. M. van Engelshoven-Huls	gedeputeerde provincie Zuid-Holland, voorzitter
dhr. J. van Straalen	senior adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland
dhr. J. Kleinhesselink	adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland

dhr. M. Kastelein	wethouder
dhr. S. Keulen	wethouder
mw. L. Bakker	gemeentesecretaris

Afwezig

dhr. J. Franssen	Commissaris van de Koningin
dhr. W. Cornelis	burgemeester

Verslag

dhr. J.F.M. van Gessel	Notuleerbureau De Rondvraag
------------------------	-----------------------------

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.

Hij excuseert de Commissaris van de Koningin die verhinderd is dit overleg bij te wonen omdat hij voorzitter is in een ander overleg.

GS hebben op 15 september 2009 besloten voor de zes gemeenten in de Krimpenerwaard de Arhi-procedure te starten. In deze Arhi-procedure zijn zes gemeenten betrokken: Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Bergambacht, Vlist en Schoonhoven. Aan dat besluit is uitvoerig overleg met betrokken gemeenten en het samenwerkingsverband vooraf gegaan en hebben gemeenten meegewerkt aan een bestuurskrachtmeting. Tevens heeft op verzoek van GS de commissie Leemhuis zich georiënteerd op de bestuurlijke problematiek. Deze commissie is van mening dat minimaal deze vijf gemeenten moeten fuseren maar geeft de voorkeur aan de fusie van de zes gemeenten. De gemeente Ouderkerk heeft op basis van de uitkomst van die bestuurskrachtmeting geconcludeerd dat zij niet zelfstandig kan blijven voortbestaan. De zes gemeenten in de Krimpenerwaard kiezen voor een herindeling; over de wijze waarop dat kan geschieden, bestaat geen overeenstemming.

Er is sprake van een aantal varianten;

- de vijf gemeenten fuseren en Krimpen aan den IJssel blijft zelfstandig voortbestaan;
- Krimpen aan den IJssel en Nederlek fuseren en daarnaast fuseren de overige vier gemeenten, of
- de zes gemeenten fuseren.

Naast het open overleg dat in het kader van de Arhi-procedure met de zes gemeenten wordt gevoerd, wensen GS gesprekken te voeren met de Colleges van B&W van enkele omliggende gemeenten en met andere organisaties die belang hebben bij de gemeentelijke herindeling in de Krimpenerwaard. De periode waarin open overleg mogelijk is, sluit op 15 maart 2010. Daarna zullen GS een herindelingsontwerp opstellen dat aan de gemeenteraden zal worden voorgelegd.

In dit overleg wordt het College van B&W van Gouda de gelegenheid geboden zijn visie op deze herindeling te geven.

Van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt. Het conceptverslag zal aan het College worden voorgelegd. Als dat van de zijde van het College en van GS is geaccordeerd, is het een openbaar stuk. Het College kan het verslag benutten om de raad over dit gesprek te informeren.

2. Visie van het College van Gouda op de herindeling van gemeenten in de Krimpenerwaard

De voorzitter legt de volgende vragen voor:

1. Is het volgens het College juist dat deze zes gemeenten in het Arhi-traject zijn betrokken?
2. Welke visie heeft het College op de fusie van deze zes gemeenten en de andere varianten die zijn genoemd?
3. Welke visie heeft het College van Gouda over de bestuurlijke toekomst in de Krimpenerwaard in relatie tot de gemeente Gouda?
4. Welke visie heeft het College op de samenwerking die er nu met de gemeenten in de Krimpenerwaard is?

Het College verontschuldigt zich voor de afwezigheid van de burgemeester die een overleg heeft met de staatssecretaris van BZK.

Het wordt gewaardeerd dat het College voor dit gesprek is uitgenodigd. Het college heeft in een brief een reactie gegeven op het rapport van de commissie Leemhuis.

Het wordt betreurd en het wordt als onzorgvuldig handelen beschouwd dat de commissie Leemhuis het niet nodig achtte een gesprek met het College van Gouda en het ISMH te voeren terwijl Gouda een gebiedsgemeente is.

Het College geeft zijn reactie als zijnde het bestuur van de centrumgemeente in Midden-Holland en als buurgemeente van de vijf gemeenten in de Krimpenerwaard. Daarnaast wordt een reactie gegeven op het proces van de gemeentelijke herindeling. Gouda werkt samen met de gemeenten in de Krimpenerwaard met uitzondering van Krimpen aan den IJssel in het ISMH (Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Midden-Holland). Deze vijf gemeenten en Gouda maken deel uit van dezelfde Velligheidsregio (Hollands-Midden).

Positie samenwerkingsgebied ISMH en de veiligheidsregio

Visie College

De vijf gemeenten in de Krimpenerwaard zullen aan bestuurskracht winnen indien zij fuseren.

Als de Krimpenerwaard blijvend aan het ISMH wordt toebedeeld en de provincie één visie zou hebben over de toekomst van het ISMH zou dat het succes van deze regio kunnen beïnvloeden. Gemeenten en provincie zouden de ambitie moeten hebben het samenwerkingsgebied beter te laten functioneren en het ISMH kansen moeten bieden. Er zouden geen besluiten mogen worden genomen waardoor het realiseren van die ambitie wordt gehinderd of onmogelijk wordt gemaakt.

Als een deel of de gehele Krimpenerwaard aan de Stadsregio Rotterdam zou worden toebedeeld komt het functioneren van het ISMH op het spel te staan. Als dat gebeurt, komt Gouda als centrumgemeente voor het resterende deel van die regio aan de rand van het gebied te liggen. Dan zou Gouda kunnen overwegen naar die regio over te gaan. In die situatie kan het ISMH worden opgeheven wat nieuwe herindelingsproblemen voor bestaande regio's met zich meebrengt.

Welk belang heeft de provincie bij het overbrengen van de Krimpenerwaard van het ISMH naar de Stadsregio Rotterdam?

Als de Krimpenerwaard naar de Stadsregio Rotterdam overgaat, zal dat gebied ook naar de Veiligheidsregio Rijnmond moeten overgaan. Andere gemeenten kunnen volgen. Voor wat dan resteert van de huidige Veiligheidsregio waarin Gouda ligt wordt betwijfeld of dat op termijn nog een levensvatbare Veiligheidsregio kan zijn.

Het toewijzen van de Krimpenerwaard aan de regio Rijnmond heeft voor Gouda als centrumgemeente geen meerwaarde. Een deel van de Krimpenerwaard is meer op Gouda dan op Rotterdam geïntereerd. Een deel van Gouda ligt in de Krimpenerwaard, maar een sprong van de stad over de IJssel heeft Gouda nooit gewild. De gemeente heeft geen uitbreidingsplannen voor dat gebied, omdat Gouda het karakter van dat gebied niet wenst aan te tasten. Het gebied is bestemd voor recreatie en heeft invloed op de groene omgeving van de stad.

Het ISMH acht het niet logisch om Krimpen aan den IJssel bij het ISMH te voegen. Oriëntatie en samenhang zijn argumenten om een gemeente bij een andere regio te voegen. Het ISMH werkt aan een economische visie. Nederlek is voor een deel op de Rotterdamse regio geïntereerd. Als een grens van een regio moet worden bepaald, moet worden erkend dat de Krimpenerwaard een groen gebied is dat als zodanig moet worden bestuurd.

Er wordt belang gehecht aan het ISMH. Dit samenwerkingsgebied moet zo krachtig mogelijk zijn en moet een krachtige centrumgemeente houden.

Reactie GS

De provincie heeft geen belang bij een overheveling van de Krimpenerwaard naar de Stadsregio Rotterdam. In een Arhi-procedure wordt het bekeken wat goed is voor de betrokken gemeenten en de gemeentelijke indeling. De indeling in een regio is daarvan een afgeleide. Als het van belang wordt geacht één gemeente Krimpenerwaard te realiseren, moet worden bekeken of die gemeente moet overgaan naar de Stadsregio Rotterdam en wat de gevolgen zijn van het leggen van een regiogrens dwars door een nieuwe gemeente.

Ontwikkelingen in het ISMH-gebied

Visie GS

Er zijn ook andere processen gaande die tot gevolg hebben dat er minder gemeenten in het gebied van het ISMH.

Genoemd kan worden:

- de fusie waarbij Bodegraven en Reeuwijk zijn betrokken;
- het ontstaan van een Zuidplaspogemeente;
- de ontwikkelingen rond Gouda en Waddinxveen;
- de mogelijke fusie van Boskoop en Rijnwoude waarbij Alphen aan de Rijn kan worden betrokken.
- Nieuwkoop, Alphen aan de Rijn, Rijnwoude en wellicht Boskoop gaan deel uitmaken van Holland-Rijnland.

Is tegen deze achtergrond Gouda, de Zuidplaspogemeente, de Krimpenerwaard en de nieuwe gemeente Bodegraven/Reeuwijk voldoende als regio ISMH? Wat moet gebeuren als de regio te klein wordt?

Er wordt ook gewerkt aan een opschaling van de veiligheidsregio's.

Reactie College

Het is acceptabel dat het aantal gemeenten afneemt, omdat grotere gemeenten worden gevormd. Die ontwikkeling kan de samenwerking tussen de gemeenten versterken. Een dergelijke ontwikkeling was in de Drechtsteden merkbaar.

De samenwerking in het ISMH verloopt mede beter, omdat wordt begrepen dat als de samenwerking niet goed gaat, het samenwerkingsgebied zal worden opgedeeld. Ook wordt gewerkt aan de ruimtelijke agenda en een economische visie voor het gebied

Met uitzondering van het formeren van de omgevingsdiensten wordt er bij de regiovorming niet gesproken over een minimale omvang van de regio's.

Het is niet onmogelijk dat de Zuidplaspogemeente zich meer op de Stadsregio Rotterdam zal oriënteren. Dan rijst de vraag of Gouda het meest oostelijke deel van Rotterdam wordt of de eerste gemeente die niet meer bij Rotterdam behoort.

Het is ook nog onduidelijk met welke gemeente Boskoop kan fuseren. Die gemeente zou in de toekomst wellicht kunnen aansluiten bij de gefuseerde gemeente Reeuwijk/Bodegraven. Alle gemeenten om Gouda hebben om voor hen moverende redenen gekozen voor een fusie met een andere gemeente dan de centrumgemeente Gouda. Een mogelijke fusie met Waddinxveen wordt op prijs gesteld vanuit de meerwaarde die dat voor beide gemeenten zou kunnen opleveren en vanuit het perspectief van een toekomstbestendige krachtige centrumgemeente.

Het lijkt niet aannemelijk dat Bodegraven en Reeuwijk kiezen voor een oriëntatie op Woerden omdat die gemeente zich dan terugtrekt uit de huidige regio en de provinciegrens zou worden overtreden.

Gouda is de centrumgemeente voor een regio en moet ook in de toekomst in het centrum van die regio liggen. Om Gouda zouden krachtige gemeenten moeten ontstaan zodat Gouda een goede centrumgemeente kan zijn. Ook de nieuw te vormen gemeente in de Krimpenerwaard zou de centrumpositie van Gouda moeten versterken. Niet elke grotere gemeente zou het zelfde voorzieningenniveau als de centrumgemeente moeten nastreven. Een centrumgemeente moet groeien als omliggende gemeenten groter worden. Als dat niet gebeurt, wordt de relatieve afstand tussen centrumgemeente en de andere gemeenten te klein waardoor de centrumpositie van de centrumstad wordt aangetast. In dat kader bezien we de fusieplannen met Waddinxveen en dient de provincie afspraken na te komen over grenscorrecties.

De gemeente heeft op dit moment geen aspiraties voor de Krimpenerwaard en zal geen gesprekken met gemeenten over verdergaande samenwerking voeren omdat wordt samengewerkt en mogelijk wordt gefuseerd met Waddinxveen. Als over die fusie is besloten bestaat de mogelijkheid om over nieuwe fusies gesprekken te voeren.

De K5-gemeente**Visie College**

De bestuurlijke ontwikkeling van gemeenten in de Krimpenerwaard is een lastig proces. De K5-samenwerking ontwikkelde zich goed. Het rapport van de commissie Leemhuis heeft die samenwerking niet vereenvoudigd. Een sterke gemeente op het niveau van de K5-gemeente ten zuiden van Gouda is gewenst.

Alhoewel er soms wat andere uitspraken werden gedaan, werd minder zichtbaar duidelijk dat gezien de problemen die er zijn in de toekomst de vorming van één gemeente onontkoombaar zou zijn. De samenwerking is een opstap naar de fusie. Er werd beseft dat het zelfstandig blijven voortbestaan van een aantal gemeenten geen optimale situatie is.

Het is te betreuren dat Krimpen aan den IJssel in dit proces is betrokken; het verstoort het proces dat de K5-gemeenten hebben doorgemaakt.

Visie GS

Op het moment dat de commissie Leemhuis haar werkzaamheden begon, heeft een gemeente zich voor een fusie uitgesproken. Inmiddels hebben verschillende gemeenten zich daarvoor uitgesproken waaruit kan worden geconcludeerd dat er sprake is van een ontwikkeling die tot een uitkomst voor dit gebied moet leiden. Er is nog geen eenduidig beeld ontstaan. De vijf gemeenten zijn nog niet in staat zelf tot een oplossing te komen. Vandaar dat de provincie een rol in dit proces heeft te vervullen. Er kan worden beweerd dat de K5-samenwerking goed verloopt maar als een gemeenteraad beweert dat die samenwerking niet voldoende is en er een fusie moet komen, moet daarop een reactie komen.

Reactie College

Dat daarop een antwoord moet worden gegeven is juist. Het hindert Gouda als buurgemeenten problemen hebben. De bestuurskracht van de gemeente Ouderkerk is op een aantal punten versterkt doordat de provincie heeft geassisteerd. Steeds meer werd ervaren dat de K5-samenwerking een voorloper van een fusie zou zijn. Dat beeld wordt verstoord door de opstelling van Nederlek en het onderzoek naar fusie met Krimpen aan den IJssel.

De uitkomst van de discussie over de omgevingsdiensten kan voor het bestaande samenwerkingsverband ongewenste effecten hebben.

Vorming van een K4-gemeente**Visie GS**

Biedt een K4-gemeente als sterke buurgemeente van Gouda voor Gouda voldoende perspectief? Het lijkt waarschijnlijk dat het realiseren van een K2 en een K4-gemeente op niet al te lange termijn zal leiden tot een K6-gemeente. Zou de K6-gemeente een versterking van het ISMH kunnen zijn?

Reactie College

Als Nederlek overgaat naar de Stadsregio Rotterdam, zal dat leiden tot andere verhoudingen in de Krimpenerwaard. Het College van Gouda moet afwegen of dat gewenst is. Als de Krimpenerwaard onder twee gemeentelijke regimes komt, kunnen er verschillen ontstaan omdat de Stadsregio Rotterdam een andere visie op het groene gebied zal hebben dan het ISMH. Dat wordt een probleem omdat de Krimpenerwaard één gebied is dat tot het Groene Hart behoort. Het is ongewenst en onlogisch dat een deel van de Krimpenerwaard onderdeel wordt van de Stadsregio Rotterdam.

Overige zaken

De voorzitter merkt op dat voor het Kabinet en de Tweede Kamer het beginsel van draagvlak belangrijk is. Als Nederlek en Krimpen aan den IJssel wensen te fuseren, moeten sterke argumenten worden aangedragen om voor een andere oplossing te kiezen. Dat is een reden om met omliggende gemeenten gesprekken over deze herindeling te voeren.

3. Rondvraag en sluiting

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en sluit het overleg.

provincie **HOLLAND**
ZUID

Dagelijks Bestuur van de K5,
Postbus 2507,
2940 AA Lekkerkerk.

Onderwerp
Verslag overleg op 11 november 2009

Geacht bestuur,

Hierbij bieden wij u aan het verslag van het overleg, als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Wet arhi, dat wij op 11 november 2009 met u hebben gevoerd over de wijziging van de gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard. Het verslag is hiermee openbaar geworden.

Het verslag zal onderdeel gaan uitmaken van het te zijner tijd op te stellen Herindelingsontwerp.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

M.H.J. van Wieringen-Wagenaar

J. Franssen

Gedeputeerde Staten

Directie Leefomgeving en Bestuur
Afdeling Bestuur en
Beleidscoördinatie
Contact
drs. J. van Straalen
T 070 - 441 61 92
j.van.straalen@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
16 DEC 2009

Ons kenmerk
PZH-2009-145734725

Uw kenmerk

-

Bijlagen

1

3011201000314

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2396 AW Den Haag

Tram 9 en bussen 18,
22, 65 stoppen dichtbij
het provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

**Verslag van het bestuurlijk overleg tussen
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
met de voorzitter van het Dagelijks Bestuur van het
K5-samenwerkingsverband
gehouden in het Provinciehuis te Den Haag
op 11 november 2009 van 19.45 tot 20.00 uur**

Aanwezig

dhr. M. van Engelshoven-Huls	gedeputeerde provincie Zuid-Holland, voorzitter
dhr. J. van Straalen	senior adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland
dhr. J. Kleinhesselink	adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland

dhr. A. van Erk	Voorzitter van het K5-samenwerkingsverband
dhr. G.C. Peters	regiosecretaris

Afwezig

dhr. J. Franssen	Commissaris van de Koningin
------------------	-----------------------------

Verslag

dhr. J.F.M. van Gessel	Notuleerbureau De Rondvraag
------------------------	-----------------------------

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.

Hij excuseert de Commissaris van de Koningin die verhinderd is dit overleg bij te wonen omdat hij voorzitter is in een ander overleg.

GS hebben op 15 september 2009 besloten voor de zes gemeenten in de Krimpenerwaard de Arhi-procedure te starten. In deze Arhi-procedure zijn zes gemeenten betrokken: Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Bergambacht, Vlist en Schoonhoven. Aan dat besluit is uitvoerig overleg met betrokken gemeenten en het samenwerkingsverband vooraf gegaan en hebben gemeenten meegewerkt aan een bestuurskrachtmeting. Tevens heeft op verzoek van GS de commissie Leemhuls zich georiënteerd op de bestuurlijke problematiek. Deze commissie is van mening dat minimaal deze vijf gemeenten moeten fuseren maar geeft de voorkeur aan de fusie van de zes gemeenten. De gemeente Ouderkerk heeft op basis van de uitkomst van die bestuurskrachtmeting geconcludeerd dat zij niet zelfstandig kan blijven voortbestaan. De zes gemeenten in de Krimpenerwaard kiezen voor een herindeling; over de wijze waarop dat kan geschieden, bestaat geen overeenstemming.

Er is sprake van een aantal varianten;

- de vijf gemeenten fuseren en Krimpen aan den IJssel blijft zelfstandig voortbestaan;
- Krimpen aan den IJssel en Nederlek fuseren en daarnaast fuseren de overige vier gemeenten, of
- de zes gemeenten fuseren.

Naast het open overleg dat in het kader van de Arhi-procedure met de zes gemeenten wordt gevoerd, wensen GS gesprekken te voeren met de Colleges van B&W van enkele

omliggende gemeenten en met andere organisaties die belang hebben bij de gemeentelijke herindeling in de Krimpenerwaard.

De periode waarin open overleg mogelijk is, sluit op 15 maart 2010. Daarna zullen GS een herindelingontwerp opstellen dat aan de gemeenteraden zal worden voorgelegd.

In dit overleg wordt het Dagelijks Bestuur van het K5-samenwerkingsverband de gelegenheid geboden zijn visie op deze herindeling te geven.

Van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt. Het conceptverslag zal aan het Dagelijks Bestuur van het K5-samenwerkingsverband worden voorgelegd. Als dat van de zijde van het Dagelijks Bestuur en van GS is geaccordeerd, is het een openbaar stuk. Het Dagelijks Bestuur kan het verslag benutten om de achterban over dit gesprek te informeren.

2. Visie van het Dagelijks Bestuur van de K5 op de herindeling van gemeenten in de Krimpenerwaard

De voorzitter legt de volgende vragen voor:

1. Is het volgens het Dagelijks Bestuur juist dat deze zes gemeenten in het Arhi-traject zijn betrokken?
2. Welke visie heeft het Dagelijks Bestuur op de fusie van deze zes gemeenten en de andere varianten die zijn genoemd?
3. Welke visie heeft het Dagelijks Bestuur over deze fusie in de Krimpenerwaard in relatie tot de samenwerking op het niveau van de K5?

Positie K5 samenwerkingsverband

De heer Van Erk deelt mee dat het DB van de K5 niet over voor- en nadelen, aspecten en voorkeuren van fusievarianten heeft gesproken. Het DB is van mening dat in de afgelopen drie jaar de samenwerking in de K5 is gegroeid en daarin het nodige is bereikt. Nadat in de jaren 2001 tot 2006 op operationeel niveau is samengewerkt, is nadien een robuuste gemeenschappelijke regeling tot stand gekomen en zijn centrumfuncties in een ambtelijke organisatie ondergebracht.

Na 2006 is het volgende bereikt:

1. Er is één brandweer voor de hele Krimpenerwaard gekomen.
2. Er wordt op ICT-gebied samengewerkt.
3. Er wordt in de sector onderwijs samengewerkt.
4. Onder leiding van de gemeentesecretarissen wordt de elektronische gemeente uitgerold.
5. Er is een structuur-, woon- en economische visie opgesteld en door de Krimpenerwaardraad vastgesteld.

De gemeenten zijn van mening dat het samenwerkingsverband K5 als dienstverlener voor hen iets heeft bereikt en de K5 in ISMH-verband een krachtige organisatie is.

Uit de evaluatie blijkt dat de gemeenten van oordeel zijn dat de K5 goed functioneert. Intussen beseffen sommige gemeenten dat zij niet zelfstandig kunnen voortbestaan. Zij wensen vanuit dat besef, en niet omdat de K5 niet zou functioneren, een gemeentelijke herindeling.

De voorzitter merkt op dat uit wat in de laatste maanden is gebeurd, blijkt dat sommige gemeenten het waarderen wat op het niveau van de K5 sinds de startperiode is bereikt maar dat het resultaat voor Ouderkerk en Vlist niet voldoende is om zelfstandig te kunnen blijven voortbestaan. Voor Nederlek is het de reden om te onderzoeken of een fusie met Krimpen aan den IJssel mogelijk is.

GS waarderen het functioneren van het K5-samenwerkingsverband maar dat is niet voldoende om gemeenten zelfstandig te laten voortbestaan. Op welke wijze zou de K5 verder kunnen gaan als die ontwikkeling niet wordt ingezien? Op welke wijze wordt de positie van de K5-gemeenten beoordeeld? Een dergelijke beoordeling wordt gehinderd doordat sommige gemeenten die samenwerking anders georganiseerd zouden willen zien. De directeur/secretaris en de ambtelijke organisatie van de K5 acht het mogelijk verder te gaan in K5-verband alhoewel de K5 weinig nieuwe taken krijgt toebedeeld.

Effecten commissie Leemhuis

Het DB van de K5 benadrukt dat in het rapport van de commissie Leemhuis de K5 nauwelijks is beschreven en als dat is gebeurd, is dat niet gedaan op basis van argumenten. De commissie Leemhuis heeft het functioneren van de K5 ondergewaardeerd. Het beeld werd geschetst dat gemeenten het niet eens zijn over het uitgangspunt en de bestuurlijke toekomst. Er werd geen aandacht besteed aan het feit dat er inhoudelijk resultaten zijn geboekt. GS wordt verzocht zich daarover nader te laten informeren aan de hand van notities die zijn geschreven en van de kennis die GS inmiddels over dit gebied heeft verkregen.

De heer Peters acht het van belang de ontwikkelingen van de laatste maanden in het juiste perspectief te plaatsen. Dat gemeenten een ander standpunt zijn gaan innemen is niet gebeurd vanwege de samenwerking in de K5 en de uitkomst van het SGBO-onderzoek maar vanwege de uitleg die de provincie aan de uitkomst van dat onderzoek heeft gegeven en het onderschrijven van de bevindingen van de commissie Leemhuis. Ook Vlist heeft recentelijk, nadat de Arhi-procedure was aangekondigd, een ander standpunt ingenomen. Het is er in de laatste maanden niet eenvoudiger op geworden de K5 als eenheid te laten functioneren en voortgang in processen te behouden. Gemeenten nemen een afwachtende houding aan omdat onzekerheid over de toekomst bestaat. De oorzaak daarvan ligt niet bij de K5. Nederlek zal tot aan de fusie met Krimpen aan den IJssel loyaal in de K5 meewerken. Aan die gemeente worden op correcte wijze diensten verleend.

Positie Nederlek

De heer Peters merkt op dat Nederlek primair zelf gaat voor behoud van de zelfstandigheid, maar de ogen niet sluit voor de werkelijkheid en daarom een tweede scenario onderzoekt, zijnde een fusie met Krimpen aan den IJssel.

De voorzitter benadrukt dat het College ook schriftelijk heeft medegedeeld dat het voorstander van een fusie met Krimpen aan den IJssel is.

De heer Peters acht het niet gewenst om namens een van de gemeenten uitspraken te doen.

Vervolggesprek

De voorzitter concludeert dat het DB in het kader van het open overleg in deze Arhi-procedure voor de K6-gemeenten geen uitspraak doet over haar voorkeur voor een van de varianten.

Is het gewenst medio januari 2010 een tweede gesprek met het DB van de K5 te organiseren of is een tweede gesprek met de Colleges meer op zijn plaats?

De heer Van Erk acht een tweede gesprek tussen GS en de Colleges gewenst. Dat zal in het DB van de K5 worden besproken. Er worden door de verschillende gemeenten in de Krimpenwaard onderzoeken uitgevoerd over het in- en uitreden uit het samenwerkingsverband en de financiële gevolgen daarvan en Nederlek onderzoekt met Krimpen aan den IJssel de mogelijkheid van een fusie van beide gemeenten. Als die

onderzoeken zijn afgerond en de gemeentebesturen vragen daarom, het wordt het voor het DB mogelijk te discussiëren over de mogelijke varianten.

Spreker overhandigt de voorzitter een notitie waarin het standpunt van de K5 in deze is verwoord. Deze notitie wordt als bijlage bij dit verslag gevoegd.

3. Rondvraag en sluiting

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en sluit het overleg.

K5-Bestuur

secretariaat: postbus 2507 2940 AA Lekkerkerk
 telefoon: 0180 667850 e-mail: info@k5-gemeenten.nl
 website: www.k5-gemeenten.nl

K5 gemeenten

K5 samenwerking als stabiele factor.

Het samenwerkingsverband K5-gemeenten fungeert sinds eind 2006 onder de robuustere Gemeenschappelijke Regeling.

Robuuster, in die zin dat de samenwerking op het gebied van gemeentegrens overschrijdende strategische taken is verstevigd. Ook is de samenwerking op het gebied van diverse operationele taken –o.a. wat betreft die taken die in een centrumgemeenteconstructie functioneerden– verbeterd door deze onder te brengen onder de GR-K5. Eén bestuurlijke en één ambtelijke aansturing.

Met deze opzet beoogden de deelnemende gemeenten de kwetsbaarheid van die organisatieonderdelen op te lossen. De door de K5 ter hand te nemen strategische taken werden opgesomd in de GR-K5. Een Meerjaren Uitvoeringsprogramma werd de strategische agenda voor de jaren 2006 tot 2010.

Het bestuur is verheugd te constateren dat de eindproducten van de strategische taken allen tijdig en op een kwalitatief verantwoord niveau aan de Krimpenerwaardraad zijn aangeleverd. Deze beleidsnota's zijn allen –na een goed inhoudelijk debat– unaniem vastgesteld. Ook de uitvoering c.q. implementatie is inmiddels ter hand genomen, waardoor de Krimpenerwaard een sterkere regionale partner is geworden. Het SGBO-evaluatieonderzoek (eind 2008) concludeert dat de K5 in zo korte tijd goede resultaten heeft neergezet. Voortzetting van de samenwerking en een nieuwe evaluatie in 2012 geeft kansen om de samenwerking nog meer tot wasdom te brengen. Het SGBO concludeerde tenslotte: *“Als de samenwerking slaagt en er op steeds meer terreinen succesvol wordt samengewerkt, is de herindeling een logische stap.”*

De Commissie Leemhuis (en in het verlengde daarvan GS) spreekt van een bestuurlijke houdgreep, maar hiermee kunnen het functioneren van en de geleverde producten door de K5 samenwerking niet worden bedoeld. Een gedegen “veld”onderzoek naar de feitelijkheden (zoals bovenstaand genoemd) is alsnog aan te bevelen.

Het bestuur is van mening dat het samenwerkingsverband de haar opgedragen taken naar behoren uitvoert en is in staat dit te continueren en desgewenst verder uit te bouwen. Opgemerkt kan worden dat het door GS aangekondigde herindelingsproces heeft geleid tot een zekere “afwachtende houding”, waarin de samenwerking nu dreigt te komen.

Wat betreft het inzicht in de door de K5 opgestelde strategische documenten verwijst het bestuur u graag naar de CD welke aan de Commissie Leemhuis is overhandigd en de website van de K5 zelf (www.k5-gemeenten.nl)

Lekkerkerk, 11 nov. 2009

Het K5-bestuur,
 de secretaris, de voorzitter,
 mr. G.C. Peters A. van Erk

Samenwerking K5

Postadres: postbus 2507, 2940 AA Lekkerkerk

Telefoon: 0180 667850 E-mail: gpeters@k5-gemeenten.nl

K5 gemeenten

30120100318

Aan het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
door tussenkomst van de heer J. van Straalen,
Directie Leefomgeving en Bestuur,
Afdeling Bestuur en Beleidscoördinatie
Postbus 90602
2509 LP DEN HAAG

Provinciaal Bestuur
van Zuid Holland

13 JAN. 2010

Datum ontvangst

Onderwerp: verslag Arhi-overleg K5 d.d. 11-11-09
Uw kenmerk: PZH-2009-145734725
Reg.nr.: K510/00045
Datum, 7 januari 2010 11 JAN. 2010

Geacht college,

In de vergadering van het K5-bestuur van 5 januari 2010 is het verslag van het Arhi-overleg van 11 nov. 2009 aan de orde geweest.

Op basis van het gecorrigeerde verslag meent het K5-bestuur toch nog enkele opmerkingen te moeten maken. Niet zozeer vanwege het feit dat bepaalde uitlatingen niet gedaan zouden zijn, maar vanwege uitlatingen die gedaan zijn en niet juist blijken te zijn respectievelijk verkeerd uitgelegd kunnen worden. Het betreft in beide gevallen situaties die de gemeente Vlist aangaan.

Dit betreft allereerst de laatste alinea op bladzijde 2 van het verslag waarin de voorzitter (cq. de gedeputeerde) ten onrechte de gemeente Vlist noemt als een gemeente die, alle inspanningen van de K5 ten spijt, niet zelfstandig kan blijven voortbestaan. In de richting van deze gemeente heeft de gedeputeerde beweringen gaut, en heeft uw college correspondentie met Vlist gevoerd, die van het tegenovergestelde getuigen. Wij beseffen dat het verslag een weergave is van het be- en gesprokene, maar voor de geschiedschrijving lijkt het ons beter op die plek de aanduiding van Vlist te schrappen.

Tenslotte is het bestuur van mening dat het tussenzinnetje "...nadat de Arhi-procedure was aangekondigd..." op bladzijde 3 van het verslag in de tweede alinea onder het kopje "effecten commissie Leemhuls", de gemeente Vlist aangaande, de indruk kán wekken dat de Arhi-procedure aanleiding is geweest voor Vlist om haar standpunt te herzien. De vertegenwoordigers van Vlist hechten er aan duidelijk te maken dat hier meer inhoudelijke argumenten aan ten grondslag liggen.

Wij stellen het op prijs als het verslag in bovengenoemde zin wordt aangepast.

Hoogachtend,
Het K5-bestuur,
de secretaris

mr. G.C. Peters

de voorzitter,

A. van Erk

provincie **HOLLAND**
ZUID

Dagelijks bestuur van het Intergemeentelijk
Samenwerkingsverband Midden-Holland,
Thorbeckelaan 5,
2805 CA Gouda.

Onderwerp
Verslag overleg op 11 november 2009

Geacht bestuur,

Hierbij bieden wij u aan het verslag van het overleg, als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de
Wet arhi, dat wij op 11 november 2009 met u hebben gevoerd over de wijziging van de
gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard. Het verslag is hiermee openbaar geworden.

Het verslag zal onderdeel gaan uitmaken van het te zijner tijd op te stellen Herindelingsontwerp.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

M.H.J. van Wieringen-Wagenaar

J. Franssen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2598 AW Den Haag

Tram 9 en bussen 18,
22, 65 stoppen dichtbij
het provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Gedeputeerde Staten

Directie Leefomgeving en Bestuur
Afdeling Bestuur en
Beleidscoördinatie
Contact
drs. J. van Straalen
T 070 - 441 61 92
j.van.straalen@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
16 DEC 2009
Oms kenmerk
PZH-2009-145734725
Uw kenmerk
-
Bijlagen
1

3011201000319

**Verslag van het bestuurlijk overleg tussen
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
met de vice-voorzitter van het
Intergemeentelijke Samenwerkingsverband Midden-Holland
gehouden in het Provinciehuis te Den Haag
op 11 november 2009 van 20.00 tot 20.15 uur**

Aanwezig

dhr. M. van Engelshoven-Huls	gedeputeerde provincie Zuid-Holland, voorzitter
dhr. J. van Straalen	senior adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland
dhr. J. Kleinhesselink	adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland

dhr. A.F. Bonthuis	vice-voorzitter van het ISMH
--------------------	------------------------------

Afwezig

dhr. J. Franssen	Commissaris van de Koningin
------------------	-----------------------------

Verslag

dhr. J.F.M. van Gessel	Notuleerbureau De Rondvraag
------------------------	-----------------------------

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.

Hij excuseert de Commissaris van de Koningin die verhinderd is dit overleg bij te wonen omdat hij voorzitter is in een ander overleg.

GS hebben op 15 september 2009 besloten voor de zes gemeenten in de Krimpenerwaard de Arhi-procedure te starten. In deze Arhi-procedure zijn zes gemeenten betrokken: Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Bergambacht, Vlist en Schoonhoven. Aan dat besluit is uitvoerig overleg met betrokken gemeenten en het samenwerkingsverband vooraf gegaan en hebben gemeenten meegewerkt aan een bestuurskrachtmeting. Tevens heeft op verzoek van GS de commissie Leemhuis zich georiënteerd op de bestuurlijke problematiek. Deze commissie is van mening dat minimaal deze vijf gemeenten moeten fuseren maar geeft de voorkeur aan de fusie van de zes gemeenten. De gemeente Ouderkerk heeft op basis van de uitkomst van die bestuurskrachtmeting geconcludeerd dat zij niet zelfstandig kan blijven voortbestaan. De zes gemeenten in de Krimpenerwaard kiezen voor een herindeling; over de wijze waarop dat kan geschieden, bestaat geen overeenstemming.

Er is sprake van een aantal varianten;

- de vijf gemeenten fuseren en Krimpen aan den IJssel blijft zelfstandig voortbestaan;
- Krimpen aan den IJssel en Nederlek fuseren en daarnaast fuseren de overige vier gemeenten, of
- de zes gemeenten fuseren.

Naast het open overleg dat in het kader van de Arhi-procedure met de zes gemeenten wordt gevoerd, wensen GS gesprekken te voeren met de Colleges van B&W van enkele omliggende gemeenten en met andere organisaties die belang hebben bij de gemeentelijke herindeling in de Krimpenerwaard.

De periode waarin open overleg mogelijk is, sluit op 15 maart 2010. Daarna zullen GS een herindelingsontwerp opstellen dat aan de gemeenteraden zal worden voorgelegd. In dit overleg wordt het Dagelijks Bestuur van het Intergemeentelijk samenwerkingsverband Midden-Holland (IMSH) de gelegenheid geboden zijn visie op deze herindeling te geven.

Van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt. Het conceptverslag zal aan het Dagelijks Bestuur van het ISMH worden voorgelegd. Als dat van de zijde van het Dagelijks Bestuur en van GS is geaccordeerd, is het een openbaar stuk. Het Dagelijks Bestuur kan het verslag benutten om de achterban over dit gesprek te informeren.

2. Visie van het Dagelijks Bestuur van het ISMH op de herindeling van gemeenten in de Krimpenerwaard

De voorzitter legt de volgende vragen voor:

1. Is het volgens het Dagelijks Bestuur juist dat deze zes gemeenten in het Arhi-traject zijn betrokken?
2. Welke visie heeft het Dagelijks Bestuur op de fusie van deze zes gemeenten en de andere varianten die zijn genoemd?
3. Welke visie heeft het Dagelijks Bestuur op de positie van het ISMH over deze fusie in de Krimpenerwaard in relatie tot de samenwerking op het niveau van de K5?

Positie ISMH

De heer Bonthuis deelt mee dat het ISMH een samenwerkingsverband van nu nog 13 gemeenten is met 250.000 inwoners. Dat aantal gemeenten en het aantal inwoners is van belang om te kunnen spreken van een gedragen samenwerkingsverband dat op een aantal uitvoerende en coördinerende taken heeft. Het betreft taken op het terrein van de ruimtelijke ordening, de Milieudienst, de leerplicht, arbeidsmarkt en economie. Het is van belang dat, zoals ook in een brief aan GS is uiteengezet, niet alle regiogrenzen ter discussie komen. Het draagvlak voor het ISMH mag niet te zeer verminderen. Als de Krimpenerwaard zich op de Rotterdamse regio zou oriënteren, zal dat het voortbestaan van het ISMH wellicht onmogelijk maken.

Het ISMH-gebied zou over vijf jaar kunnen omvatten:

- de Krimpenerwaard als één bestuurlijke entiteit;
- de nieuwe gemeente Zuidplas;
- de gemeenten Gouda en Waddinxveen ook als deze fuseren;
- de samengevoegde gemeenten Bodegraven en Reeuwijk.

Als dat is gebeurd, zullen er geen veranderingen optreden in het aantal taken dat het ISMH uitvoert. Als die fase van herindelingen is afgerond, kan in het kader van bovenregionale ontwikkelingen zoals de vorming van de veiligheidsregio's, worden beoordeeld of de grenzen van het ISMH-gebied moeten worden aangepast. Die discussie kan over enige tijd worden gevoerd om te voorkomen dat op korte termijn bestuurlijke chaos ontstaat.

In de komende vijf jaar zal de regionale samenhang in het ISMH-gebied sterker dan nu het geval is kunnen worden ingevuld. Het gebied is nu één Politiedistrict dat een aantal teams kent en binnen het ISMH krijgt de regionale Brandweer vorm. De Krimpenerwaard zal daarbinnen in 2010 een eigen korps hebben.

De komende vijf jaar zal het aantal taken voor het ISMH kunnen toenemen. Op veiligheidsgebied zou het ISMH een grotere taak kunnen vervullen.

De gemeenten in de Krimpenerwaard zouden voor een bepaalde periode binnen het ISMH-gebied moeten blijven. Als dat niet zou gebeuren, zullen de gevolgen van het overgaan van de Krimpenerwaard naar een andere gemeente groot zijn.

De K6-variant

Het DB van het ISMH is geen voorstander van de vorming van een K6-gemeente. Het is ongewenst dat door de vorming van die gemeente, omdat Krimpen aan den IJssel daarvan deel uitmaakt, de Krimpenerwaard deel zal gaan uitmaken van de Stadsregio Rotterdam.

De voorzitter merkt op dat als de K6-gemeente zou worden gevormd, de huidige gemeente Krimpen aan den IJssel bij het ISMH kan worden toebedeeld en uit de Stadsregio moet treden of de Krimpenerwaard moet naar die Stadsregio overgaan omdat een regiogrens niet dwars door een gemeente kan lopen. Voor de Veiligheidsregio's zou opschaling noodzakelijk zijn. Met die ontwikkeling zou rekening moeten worden gehouden. Het ISMH zou als het huidige aantal inwoners ongewijzigd blijft, voor een groot aantal jaren bestaansrecht hebben.

Volgens de heer Bonthuis zou het overgaan van de Krimpenerwaard naar de Stadsregio desastreuze gevolgen voor het ISMH hebben. Dan wordt het draagvlak voor het ISMH te klein. De gemeente Krimpen aan den IJssel zal naar het ISMH moeten overgaan.

Toekomstige situatie

Het DB van het ISMH meent dat in de komende 10 jaar de genoemde gemeenten zullen fuseren. Het ISMH is met gemeenten als Bodegraven, Reeuwijk en de gemeenten in de Krimpenerwaard een hybride samenwerkingsverband omdat een deel is verstedelijkt en een deel wordt gerekend tot het Groene Hart. In het ISMH-gebied zal door de ontwikkelingen in de Zuidplas het inwoneraantal niet verminderen.

Als er een discussie over de veiligheidsregio's zal worden gevoerd zou het ISMH-gebied zich uit het oogpunt van veiligheid bij de Rotterdamse regio kunnen aansluiten. Als dat noodzakelijk wordt geacht, zou de wet op de Veiligheidsregio's moeten worden aangepast. Over het opschalen van de Veiligheidsregio's is al eens gesproken en in die discussie kan over het ISMH-gebied worden gesproken.

Als Bodegraven en Reeuwijk zich op Woerden oriënteren, zal er een discussie moeten worden gevoerd over de provinciegrenzen. De discussie over de grenzen van provincies en Veiligheidsregio's is voornamelijk ongewenst omdat er ruimte moet zijn voor een goede afwikkeling van de bestuurlijke ontwikkelingen in het ISMH-gebied. Daarnaast is er ruimte voor andere ontwikkelingen.

Conclusie

De voorzitter concludeert dat welke variant zal worden gekozen, er is gepleit voor behoud van de Krimpenerwaard in de ISMH. Als Nederlek en Krimpen aan den IJssel fuseren, is een daling van het inwoneraantal van het ISMH met 14.000 inwoners dan nog acceptabel?

Volgens de heer Bonthuis wordt met een dergelijke vermindering het draagvlak voor het ISMH niet meteen ter discussie gesteld.

3. Rondvraag en sluiting

De voorzitter acht het mogelijk om een tweede gesprek te voeren als het ISMH en de K5 een gezamenlijk beeld over de bestuurlijke toekomst hebben gevormd.

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en sluit het overleg.

**Verslag van het bestuurlijk overleg tussen
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
met de Dijkgraaf van het Hoogheemraadschap van
Schieland en de Krimpenerwaard
gehouden in het Provinciehuis te Den Haag
op 11 november 2009 van 20.15 tot 20.45 uur**

Aanwezig

dhr. M. van Engelshoven-Huls	gedeputeerde provincie Zuid-Holland, voorzitter
dhr. J. van Straalen	senior adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland
dhr. J. Kleinhesselink	adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland
dhr. J..H. Oosters	Dijkgraaf van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard

Afwezig

dhr. J. Franssen	Commissaris van de Koningin
------------------	-----------------------------

Verslag

dhr. J.F.M. van Gessel	Notuleerbureau De Rondvraag
------------------------	-----------------------------

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.

Hij excuseert de Commissaris van de Koningin die verhinderd is dit overleg bij te wonen omdat hij voorzitter is in een ander overleg.

GS hebben op 15 september 2009 besloten voor de zes gemeenten in de Krimpenerwaard de Arhi-procedure te starten. In deze Arhi-procedure zijn zes gemeenten betrokken: Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Bergambacht, Vlist en Schoonhoven. Aan dat besluit is uitvoerig overleg met betrokken gemeenten en het samenwerkingsverband vooraf gegaan en hebben gemeenten meegewerkt aan een bestuurskrachtmeting. Tevens heeft op verzoek van GS de commissie Leemhuis zich georiënteerd op de bestuurlijke problematiek. Deze commissie is van mening dat minimaal deze vijf gemeenten moeten fuseren maar geeft de voorkeur aan de fusie van de zes gemeenten. De gemeente Ouderkerk heeft op basis van de uitkomst van die bestuurskrachtmeting geconcludeerd dat zij niet zelfstandig kan blijven voortbestaan. De zes gemeenten in de Krimpenerwaard kiezen voor een herindeling; over de wijze waarop dat kan geschieden, bestaat geen overeenstemming.

Er is sprake van een aantal varianten;

- de vijf gemeenten fuseren en Krimpen aan den IJssel blijft zelfstandig voortbestaan;
- Krimpen aan den IJssel en Nederlek fuseren en daarnaast fuseren de overige vier gemeenten, of
- de zes gemeenten fuseren.

Naast het open overleg dat in het kader van de Arhi-procedure met de zes gemeenten wordt gevoerd, wensen GS gesprekken te voeren met de Colleges van B&W van enkele

omliggende gemeenten en met andere organisaties die belang hebben bij de gemeentelijke herindeling in de Krimpenerwaard.

De periode waarin open overleg mogelijk is, sluit op 15 maart 2010. Daarna zullen GS een herindelingsontwerp opstellen dat aan de gemeenteraden zal worden voorgelegd.

In dit overleg wordt het Dagelijks Bestuur van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard de gelegenheid geboden zijn visie op deze herindeling te geven.

Van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt. Het conceptverslag zal aan het Dagelijks Bestuur van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard worden voorgelegd. Als dat van de zijde van het Dagelijks Bestuur en van GS is geaccordeerd, is het een openbaar stuk.

2. Visie van het Dagelijks Bestuur van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard op de herindeling van gemeenten in de Krimpenerwaard

De voorzitter legt de volgende vragen voor:

1. Is het volgens het Hoogheemraadschap juist dat deze zes gemeenten in het Arhi-traject zijn betrokken?
2. Welke visie heeft het Hoogheemraadschap op de fusie van deze zes gemeenten en de andere varianten die zijn genoemd?
3. Welke optie zou volgens het Hoogheemraadschap de beste zijn?

De heer Oosters deelt mee dat het Hoogheemraadschap het waardeert dat de provincie de gelegenheid biedt zijn visie op dit gebied kenbaar te maken.

Het Hoogheemraadschap acht het als mede overheid om de volgende redenen gewenst dat de gemeenten in de Krimpenerwaard fuseren:

1. Het gebied wordt geconfronteerd met een aantal grote gebiedsopgaven zoals het Veenweidepact. Bij het opstellen en de uitvoering van deze gebiedsopgave is het ingewikkeld dat daarbij meerdere kleine gemeenten zijn betrokken. Een goede transformatie van het gebied vraagt om een eenduidig en krachtig bestuur dat zich verantwoordelijk voelt voor het geheel. Op dit moment vervullen het Hoogheemraadschap en de provincie daarin vooral de rol van gebiedsvertegenwoordigers en dat is vanuit het oogpunt van bestuurlijke representatie van de belangen uit het gebied niet altijd gewenst. De keuzes die gegeven de natuurlijke gesteldheid in het kader van het veenweidepact moeten worden gemaakt, zijn logisch en weinig voor discussie vatbaar. Deze veranderingen zullen zich voornamelijk voor doen op het grondgebied van de gemeente Ouderkerk. Er zou moeten worden gesproken over de gevolgen die verbonden zijn aan deze ontwikkeling voor een deel van het grondgebied van die gemeente en over compensatie voor de vitaliteit van de kernen die in dat gebied liggen. Over de ligging van dat natuurgebied zou eigenlijk geen discussie mogen ontstaan, als gevolg van de huidige gemeentegrenzen. Wanneer de Krimpenerwaard één gemeente zou zijn, zou de discussie zoals nu met de gemeente Ouderkerk ondenkbaar zijn.

Het transformatieproces zal 10 tot 20 jaar in beslag nemen. De bevolking van dat gebied en de agrariërs die daar hun bedrijf hebben, zijn gebaat bij een krachtig en eenduidig bestuur. Een dergelijk bestuur kan ook financieel meer bereiken dan de huidige onderling verdeelde besturen.

2. De bestuurskracht van de kleine gemeenten levert bij beleidsontwikkeling soms problemen op. Het was, met uitzondering van Krimpen aan den IJssel, vanwege de ambtelijke capaciteit en financiële middelen, niet eenvoudig om met de gemeenten op tijd gemeentelijke waterplannen te maken. Vandaar dat het Hoogheemraadschap een

waterplan voor het K5-gebied heeft opgesteld en dat voor een belangrijk deel heeft gefinancierd onder de voorwaarde van actieve gemeentelijke participatie. Er is één K5-gemeentelijk waterplan met vijf afzonderlijke paragrafen voor de vijf afzonderlijke gemeenten. Op basis van het waterplan wordt onderhandeld wie welke taken uitvoert en wie wat betaald. Ook daarvoor is het van belang dat er sprake is van gelijkwaardige gemeenten in de Krimpenerwaard.

3. In het bestuursprogramma van het Hoogheemraadschap heeft het de prioriteit om de wegentaak in de Krimpenerwaard over te dragen aan de gemeenten. Bij de wet Verdeling Wegentaken is indertijd besloten deze taak voor de Krimpenerwaard bij het Hoogheemraadschap te houden. Dat wordt als een voor het Waterschap vreemde taak ervaren die ten onrechte bij het Waterschap is gebleven. Gesprekken over overdracht van die taak leiden niet tot resultaat. Dat deze taak nog bij het Waterschap is belegd, heeft tot gevolg dat alleen inwoners van de Krimpenerwaard een wegenheffing wordt opgelegd. Die heffing is verre van kostendekkend. Het wegonderhoud en het onderhoud van de vele fietspaden in de Krimpenerwaard vragen het nodige van het Waterschap en kan alleen behoorlijk worden overgedragen als er een stevige gemeente is gevormd. Die gemeente moet daarvoor de nodige belasting van inwoners ontvangen omdat de bijdrage van het Rijk daarin onvoldoende is. Het afstoten van deze taak past ook in de landelijke discussie over de herverdeling van taken voor de Waterschappen. De gemeenten stellen zich op het standpunt dat een discussie over die taken kan worden gevoerd als over een herindeling wordt gesproken. Zij die belast zijn met deze Arhi-procedure zijn geïnformeerd over de kosten die deze taak met zich meebrengt.
4. In het verlengde van punt 4. kan worden opgemerkt dat het tussen overheden versnipperde onderhoud van de buitenruimte onnodig hoge maatschappelijke kosten met zich brengt. Het is opmerkelijk dat bijna elke gemeente in de Krimpenerwaard en het Hoogheemraadschap de afgelopen vijf jaar een nieuw steunpunt voor Openbare Werken of onderhoud buitenruimte heeft geopend en van de nodige apparatuur heeft voorzien. Dat is niet efficiënt en leidt tot verspilling van gemeenschapsgeld. Het Hoogheemraadschap heeft vorig jaar bestuurlijk overleg met de afzonderlijke gemeenten geïnitieerd om te bezien of taken niet beter gezamenlijk zijn uit te voeren. Inmiddels zijn er eerste afspraken gemaakt over het uitvoeren van taken zoals de gladheidbestrijding en beheer van de openbare ruimte. De stellige overtuiging van het Hoogheemraadschap is dat pas na gemeentelijke herindeling een echt grote stap in kostenbesparing en kwaliteitsverbetering kan worden gemaakt.

Dijkkring 15

Volgens de heer Oosters is vanuit de optiek van het Hoogheemraadschap het belangrijkste argument om te komen tot herindeling de waterveiligheid. Dijkkring 15 ligt om de Krimpenerwaard en de Lopikerwaard en wordt door de Hollandse IJssel gescheiden van dijkkring 14 dat een deel van de Randstad beschermt. Een calamiteit bij dijkkring 15 kan gevolgen hebben voor dijkkring 14. Calamiteitenbestrijdingsplannen zijn voor dijkkring 15 beschreven. Als bij een van deze dijkkringen een calamiteit optreedt, hetgeen volgens deskundigen een van de grootste maatgevende risico's in de Randstad is, zijn daarbij drie veiligheidsregio's en twee provincies betrokken. Er is dus sprake van een ingewikkelde coördinatiestructuur hetgeen onwenselijk is. Tussen de veiligheidsregio's bestaan verschillen in betrokkenheid bij deze specifieke waterveiligheidsproblematiek en bij de voorbereiding op calamiteiten. De gemeenten in de Krimpenerwaard zijn nu verdeeld over twee veiligheidsregio's. De focus vanuit Leiden (Hollands Midden) is niet erg gericht op de Krimpenerwaard of op een calamiteit met het water bij dijkkring 15. Die betrokkenheid bij deze dijkkring is er bij Rijnmond vanwege de kwetsbaarheid van Rotterdam veel sterker. Vanwege die veiligheid en het bestrijden van calamiteiten rond het water moet er voor de vorming van één gemeente die valt in één Veiligheidsregio worden gepleit.

De oriëntatie op Rotterdam

Volgens de heer Oosters is er waterstaatkundig, fysiek, sociaal-maatschappelijk, economisch en vanuit veiligheidsoverwegingen geen grens tussen Krimpen aan den IJssel en de rest van de Krimpenerwaard. Het Hoogheemraadschap is het eens met de conclusies van de commissie Leemhuis dat de vorming van één gemeente in de Krimpenerwaard het meest in belang is van het gebied, de bevolking en het bedrijfsleven is.. Daarover kan niet te lichtzinnig worden gedacht, omdat het nu kiezen voor een sub-optimale herindeling binnen de kortste keren opnieuw tot opschalingsdiscussie zal leiden. De les van de K5 is dat dit soort langdurige discussies ten koste van de bestuurskracht gaan en veel frustraties opleveren.

Het grootste deel van de bevolking is sub-regionaal op Gouda georiënteerd en regionaal op Rotterdam. Sociaal-maatschappelijk en economisch is de Krimpenerwaard sterk verbonden met de Rotterdamse regio. Niet voor niets is in 2005 bij de waterschapsfusies in Zuid Holland voor gekozen om de gebieden van Schieland (Rotterdam en Zuidplas) samen te voegen met de Krimpenerwaard.. Dat werkt uitstekend. Met Leidse regio heeft de Krimpenerwaard geen enkele relatie.

De heer Van Straalen vraagt of de gemeenten in de Krimpenerwaard die noodzaak om onderdeel te worden van de veiligheidsregio Rijnmond zien. Wordt ontkend dat Rotterdam deze problematiek beter aan kan dan Hollands Midden?

De heer Oosters veronderstelt dat als het uitsluitend om de waterveiligheid gaat, dat niet wordt ontkend. Het gecombineerde effect van hoogwater in de rivieren en de stijgende zeespiegel wordt in de gehele regio Rijnmond-Drechtsteden en dus ook in de Krimpenerwaard als het grootste toekomstige veiligheidsrisico gezien.. Daarom heeft de tweede Deltacommissie (commissie Veerman) juist ook voor deze regio een samenhangende aanpak van een "open-gesloten-delta" voorgesteld. In opdracht van het kabinet buigt een stuurgroep onder voorzitterschap van de burgemeester van Rotterdam zich over de noodzakelijk ruimtelijke ingrepen en toekomstige waterstaatkundige investeringen. Doordat het grootste deel van de Krimpenerwaard (K5) tot een andere (veiligheids)regio behoort, is men bestuurlijk van dit overleg uitgesloten. Dat is zeer ongewenst.

Positie Gouda

Het Hoogheemraadschap beseft dat als er een wijziging wordt aangebracht in de grenzen van de veiligheidsregio's, dat gevolgen heeft voor Gouda, de Zuidplas en Hollands Midden. Ook die gebieden zouden, waterstaatkundig en vanuit veiligheidsoverwegingen gezien het beste bij de veiligheidsregio Rijnmond kunnen worden ondergebracht. Hollands Midden wordt dan opgedeeld tussen de regio's Rotterdam Rijnmond en Haaglanden. Het vraagt moed dat te realiseren. Erkend wordt dat zo'n wijziging op draagvlak moet kunnen rekenen.

De voorzitter constateert dat er verschillende opvattingen over dit gebied bestaan. Die opvatting is gebaseerd op de positie, beleidsterrein en ervaring. Als wordt gesproken over stedelijk gebied of de het Groene Hart, is een K1/K5-variant gewenst. Vanuit veiligheids-overwegingen zijn door het Hoogheemraadschap argumenten genoemd om tot één indeling te komen. GS moeten die argumenten wegen en een herindelingontwerp vaststellen wat in de gemeenteraden zal worden besproken.

3. Rondvraag en sluiting

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en sluit het overleg.

provincie **HOLLAND**
ZUID

Voorzitter van de Veiligheidsregio Hollands Midden en
de Korpsbeheerder Politie Hollands Midden en de
Voorzitter van de Regionale Dienst Openbare
Gezondheidszorg,
Rooseveltstraat 4a,
2321 BM Leiden.

Onderwerp
Verslag overleg op 11 november 2009

Geachte heren Lenferink en Van Duijn,

Hierbij bieden wij u aan het verslag van het overleg, als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de
Wet arhi, dat wij op 11 november 2009 met u hebben gevoerd over de wijziging van de
gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard. Het verslag is hiermee openbaar geworden.

Het verslag zal onderdeel gaan uitmaken van het te zijner tijd op te stellen Herindelingsontwerp.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

M.H.J. van Wieringen-Wagenaar

J. Franssen

Gedeputeerde Staten

Directie Leefomgeving en Bestuur
Afdeling Bestuur en
Beleidscoördinatie
Contact
drs. J. van Straalen
T 070 - 441 61 92
j.van.straalen@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
16 DEC 2009
Ons kenmerk
PZH-2009-145734725
Uw kenmerk
-
Bijlagen
1

3011201000325

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bussen 18,
22, 65 stoppen dichtbij
het provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

**Verslag van het bestuurlijk overleg tussen
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
met de voorzitters van de Veiligheidsregio Hollands Midden en de Regionale
Dienst Openbare Gezondheidszorg en de Korpsbeheerder Politie Hollands
Midden
gehouden in het Provinciehuis te Den Haag
op 11 november 2009 van 20.45 tot 21.20 uur**

Aanwezig

dhr. M. van Engelshoven-Huls	gedeputeerde provincie Zuid-Holland, voorzitter
dhr. J. van Straalen	senior adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland
dhr. J. Kleinhesselink	adviseur Bestuurlijke Zaken provincie Zuid-Holland
dhr. H. Lenferink	voorzitter Veiligheidsregio Hollands Midden tevens Korpsbeheerder Politie Hollands Midden
dhr. W. van Duijn	voorzitter Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg

Afwezig

dhr. J. Franssen *Commissaris van de Koningin*

Verslag

dhr. J.F.M. van Gessel *Notuleerbureau De Rondvraag*

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.

Hij excuseert de Commissaris van de Koningin die verhinderd is dit overleg bij te wonen omdat hij voorzitter is in een ander overleg.

GS hebben op 15 september 2009 besloten voor de zes gemeenten in de Krimpenerwaard de Arhi-procedure te starten. In deze Arhi-procedure zijn zes gemeenten betrokken: Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Bergambacht, Vlist en Schoonhoven. Aan dat besluit is uitvoerig overleg met betrokken gemeenten en het samenwerkingsverband vooraf gegaan en hebben gemeenten meegewerkt aan een bestuurskrachtmeting. Tevens heeft op verzoek van GS de commissie Leemhuis zich georiënteerd op de bestuurlijke problematiek. Deze commissie is van mening dat minimaal deze vijf gemeenten moeten fuseren maar geeft de voorkeur aan de fusie van de zes gemeenten. De gemeente Ouderkerk heeft op basis van de uitkomst van die bestuurskrachtmeting geconcludeerd dat zij niet zelfstandig kan blijven voortbestaan. De zes gemeenten in de Krimpenerwaard kiezen voor een herindeling; over de wijze waarop dat kan geschieden, bestaat geen overeenstemming.

Er is sprake van een aantal varianten;

- de vijf gemeenten fuseren en Krimpen aan den IJssel blijft zelfstandig voortbestaan;
- Krimpen aan den IJssel en Nederlek fuseren en daarnaast fuseren de overige vier gemeenten, of
- de zes gemeenten fuseren.

Naast het open overleg dat in het kader van de Arhi-procedure met de zes gemeenten wordt gevoerd, wensen GS gesprekken te voeren met de Colleges van B&W van enkele omliggende gemeenten en met andere organisaties die belang hebben bij de gemeentelijke herindeling in de Krimpenerwaard.

De periode waarin open overleg mogelijk is, sluit op 15 maart 2010. Daarna zullen GS een herindelingsontwerp opstellen dat aan de gemeenteraden zal worden voorgelegd.

In dit overleg wordt de beide voorzitters de gelegenheid geboden hun visie op deze herindeling te geven.

Van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt. Het conceptverslag zal aan de voorzitters worden voorgelegd. Als het verslag door de beide voorzitters en GS is geaccordeerd, is het een openbaar stuk. Het verslag kan worden benut om de achterban over dit gesprek te informeren.

2. Visie van de Veiligheidsregio Hollands Midden op de herindeling van gemeenten in de Krimpenerwaard

De voorzitter legt de volgende vragen voor:

1. Welke positie nemen de veiligheidsregio Hollands Midden en de andere veiligheidsregio's in Zuid-Holland in?
2. Welke visie heeft de Veiligheidsregio op de fusie van deze zes gemeenten en de andere varianten die zijn genoemd?
3. Welke optie zou volgens de Veiligheidsregio de beste zijn?

Positie Veiligheidsregio Hollands Midden

De heer Lenferink geeft aan de hand van kaarten de grenzen aan van de Veiligheidsregio Hollands-Midden en de Politieregio Hollands Midden en de inliggende WGR-gebieden Holland Rijnland, de Rijnstreek, Midden Holland (ISMH) met daarbinnende Krimpenerwaard.

In de Veiligheidsregio Hollands Midden is Leiden centrumgemeente. Gouda is de centrumstad in het district Gouwe-IJssel, dat samenvalt met de WGR-regio Midden Holland. Gouda is hier centrumgemeente op het gebied van de veelplegers, dak- en thuislozen, de verslavingszorg en de opvang van ex-gedetineerden. In het district Gouwe-IJssel (Midden-Holland) wordt sterk samengewerkt op veiligheidsgebied en op beleidsterreinen die raakvlakken hebben met het veiligheidsbeleid.

Een andere indeling van dit goed samenhangende gebied is ongewenst omdat daarmee veel feitelijke schade wordt geleden.

Fusievarianten

De K5-gemeenten vormen één team in de Politieregio. Als die vijf gemeenten fuseren, zal er daarbij voor de Veiligheidsregio niets veranderen. De politie uit Gouda kan zonnodig assistentie verlenen.

Bij een K2-gemeente kan Krimpen aan den IJssel bij Hollands Midden worden gevoegd of zal Nederlek overgaan naar de regio Rotterdam/Rijnmond. In beide gevallen zijn de gevolgen daarvan te overzien.

Voor de Politie betekent dat het volgende:

1. Als Krimpen aan den IJssel bij Hollands Midden wordt gevoegd, zal dat een positief effect hebben op het Politieteam dat in de Krimpenerwaard opereert. Dat team is groter dan op grond van het aantal inwoners en de veiligheidsproblematiek kan worden verantwoord. De omvang is echter noodzakelijk omdat anders de aanrijtijden te lang

worden en de roosters niet goed kunnen worden samengesteld, mede in verband met de Arbeidstijdenwet. Met de toevoeging van Krimpen wordt dit probleem kleiner.

2. Als Nederlek naar Rotterdam/Rijnmond overgaat, wordt het probleem groter. De rest van de regio kan op de huidige voet blijven functioneren. Voor Nederlek moet Politie versterking uit Rotterdam komen. Dat kan gezien de verbindingen lastig zijn.

Voor de ambulancezorg zal er voor Krimpen aan den IJssel weinig veranderen. Die wordt nu verzorgd vanuit de regio Hollands-Midden. Aangenomen wordt dat dat zo zal blijven.

Als een K6-gemeente naar Rotterdam/Rijnmond zal overgaan dan ontstaat er een probleem. Gouda komt dan als centrumgemeente aan de periferie van de regio te liggen. Dan vervallen centrumfuncties, komt de levensvatbaarheid van het district onder druk te staan en zullen er in het district andere regelingen moeten worden getroffen. Bij een verschuiving van de Krimpenerwaard naar Rotterdam/Rijnmond zullen organisatorische aanpassingen noodzakelijk zijn. Dat kost tijd, ontnemt draagvlak aan voorzieningen en heeft een negatieve invloed op de flexibiliteit. Dat is te betreuren.

De Veiligheidsregio is een bestuurlijk ingestelde regio. In de huidige regio is fors geïnvesteerd in voorzieningen. Als de regio kleiner wordt, wordt schade opgelopen. Er moet voor de Krimpenerwaard een oplossing komen maar elke oplossing heeft consequenties. Deze zijn inefficiëntie, kosten en werkzaamheden die afleiden van de taak waaraan moet worden gewerkt. Tevens is het gevaar van een domino-effect niet ondenkbaar. Dat kan ten koste van het draagvlak gaan.

Mogelijke verschuivingen in de regio indeling

De voorzitter vraagt of Holland-Rijnland een goede schaal heeft.

Is het een optie om Gouda, de Zuidplasp gemeenten, Bodegraven en Reeuwijk en de Krimpenerwaard aan de Stadsregio toe te voegen?

De heer Lenferink merkt op dat de hiervoor genoemde problemen ernstiger worden als ook de Zuidplasp gemeenten naar Rotterdam/Rijnmond zal overgaan. In die situatie zou wellicht ook Gouda moeten overgaan naar Rotterdam/Rijnmond omdat het dan voor Gouda bijna onmogelijk wordt op de huidige manier te blijven functioneren. Wat dat betekent voor Rotterdam/Rijnmond moet worden bestudeerd. Betwijfeld wordt of die Stadsregio daardoor beter bestuurbaar wordt.

Bodegraven en Reeuwijk zouden dan vanwege de problematiek rond de Oude Rijn zone bij Holland-Rijnland kunnen worden gevoegd. Die gemeenten zouden niet aan de Stadsregio moeten worden gevoegd.

De samenhang tussen Bodegraven en Alphen aan de Rijn is inhoudelijk sterk.

Er ontstaat in Holland-Rijnland dan een levensvatbare regio. De Politieregio wordt kleiner maar blijft levensvatbaar. Voor Hollands Midden zal er sprake zijn van aanzienlijke financiële en organisatorische schade.

Dijkkring 15

De voorzitter merkt op dat het Hoogheemraadschap heeft gewezen op dijkkring 15. Het is bij hoog water een risicovol gebied en is er sprake van een moeizame coördinatie omdat meerdere gemeenten, provincies en Waterschappen bij dat gebied zijn betrokken.

De heer Lenferink deelt mee dat voor deze dijkkring een afwijkende oplossing is gevonden. Als er bij deze dijkkring een veiligheidsprobleem ontstaat, zal met de coördinatie niet de Commissaris van de Koningin van Zuid-Holland worden belast maar omdat ook de provincie Utrecht hierbij is betrokken, komt de coördinatie in handen van de Veiligheidsregio Utrecht. Die oplossing zal gehandhaafd moeten blijven als de Krimpenerwaard naar Rotterdam/Rijnmond overgaat. De coördinatieproblematiek wordt

wellicht iets kleiner als Krimpen aan den IJssel en de vijf gemeenten in de Krimpenerwaard fuseren. Een probleem blijft de bestuurskracht van gemeenten en minder de organisatorische principes.

De voorzitter constateert dat een ander beeld wordt geschetst dan die door de Dijkgraaf is geschetst.

Opschaling van Politie-, Brandweer- en Veiligheidsregio's

De voorzitter merkt op dat wordt gesproken over opschaling van deze regio's. Zullen dergelijke ontwikkelingen nog effecten op deze fusie kunnen hebben?

De heer Lenferink zegt toe informatie daarover aan de provincie te overhandigen.

Die opschaling van de Politieregio's baart deze regio, naar omvang de zevende regio van Nederland, geen zorg. De regio is een van de grotere en goed georganiseerd. ICT-systemen en Inkoop zijn echter al gecentraliseerd, de financiële administratie en personeelszaken worden gecentraliseerd. Voor de opsporing is bovenregionale samenwerking verplicht. Deze hebben voornamelijk betrekking op beheersmatige aspecten van het opsporen.

De voordelen van schaalvergroting zijn daarmee al weggenomen. Verdere centralisatie en schaalvergroting is niet logisch omdat het politiewerk voor het overgrote deel lokaal/regionaal is.

Het opschalen van de Veiligheids- en Politieregio's bieden nog slechts voor kleine regio's als Zeeland, Drenthe, Gooi- en Vechtstreek, Zaanstreek-Waterland voordelen omdat daar de centrale services zwaar op de budgetten van de totale regio drukken. De opschaling van Brandweerregio's is niet in discussie. Deze Brandweerregio is ook een van de grotere en opschaling heeft geen aantoonbare meerwaarde. Binnen de brandweerregio speelt de opschaling van gemeentelijke brandweer naar een regionale brandweer. Gehoopt wordt die discussie in het voorjaar van 2010 af te ronden zodat een sterke regionale brandweer kan worden gevormd.

3. Visie van de Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg op de herindeling van gemeenten in de Krimpenerwaard

De voorzitter legt de volgende vragen voor:

- 1 Welke positie neemt de Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (RDOG) in?
- 2 Welke visie heeft de RDOG op de fusie van deze zes gemeenten en de andere varianten die zijn genoemd?
- 3 Welke optie zou volgens de RDOG de beste zijn?

Positie RDOG

De heer Van Duijn deelt mee dat de RDOG de GGD Hollands Midden, de regionale ambulancedienst en het witte kolomdeel van de GHOR omvat. Er is veel in deze diensten geïnvesteerd waardoor de GGD Hollands Midden en de regionale ambulancedienst een van de best functionerende GGD's en ambulancedienst van Nederland is.

Hetgeen door de voorzitter van de Veiligheidsregio Hollands Midden is verklaard, heeft voor een groot deel ook betrekking op de RDOG. De RDOG kent dezelfde schaal en schaal aspecten als deze Veiligheidsregio.

De K5-gemeenten zijn voor de gezondheids- en de ambulancezorg georiënteerd op Gouda en Hollands Midden. De partners waarmee de GGD in Hollands Midden samenwerkt zoals de Thuiszorg, Maatschappelijk Werk, ziekenhuis, verslavingszorg en GGZ doen dat om in de regio een samenhangend netwerk in de gezondheidszorg te realiseren. Die

samenwerking is er niet met de GGD Rijnmond en het lijkt niet logisch een samenwerking te organiseren tussen de GGD Rijnmond en gemeenten in de Krimpenerwaard.

Als die gemeenten zich zouden oriënteren op Rotterdam/Rijnmond, krijgen de regionale partners van Hollands Midden te maken met de GGD Rotterdam/Rijnmond wat negatieve implicaties voor structuren en efficiency voor de GGD en ambulancedienst in Hollands Midden met zich meebrengt. De Krimpenerwaard is vanuit Rotterdam/Rijnmond moeilijker te bereiken. De ambulancedienst verleent vanuit Hollands Midden bijstand aan Krimpen aan den IJssel omdat die gemeente vanuit Hollands Midden beter is aan te rijden dan vanuit Rotterdam/Rijnmond.

De kwaliteit van de zorg die de GGD's en ambulancedienst hebben bewezen te kunnen geven, de schaal, bereikbaarheid en de samenwerking tussen de regionale partners rond de gezondheidszorg zullen onder druk komen te staan als de gemeenten in de Krimpenerwaard zich op Rotterdam/Rijnmond oriënteren. De RDOG zou deze ontwikkeling betreuren. Daar komt bij dat de diverse zorgpartijen bij een overgang van de K5 naar Rotterdam/Rijnmond dan te maken gaan krijgen met twee GGD'en en ambulancediensten. Immers, het deel van Midden-Holland rondom Gouda wordt bediend door de RDOG Hollands-Midden en de K5 dan door Rotterdam/Rijnmond. Om die reden is het minder efficiënt en ook niet goed om te werken aan eenduidige beleidsafspraken.

De heer Lenferink benadrukt dat bij de ambulancedienst het schaalprobleem een rol speelt. Deze dienst functioneert uitstekend. Als op een kleinere schaal moet worden gewerkt, zal dat tot verlies van kwaliteit leiden. De schaal is redelijk optimaal in relatie tot de centrale kosten, het aantal ambulances en het aantal ritten dat wordt gemaakt. Een aanpassing heeft negatieve gevolgen.

Vorming K6-gemeente

De voorzitter vraagt of het een optie is Krimpen aan den IJssel uit de Stadsregio te lichten. Die optie is voor het College van Krimpen aan den IJssel onbespreekbaar. Welke voordelen zou dat voor de RDOG en de Veiligheidsregio Hollands Midden hebben?

Volgens de heer Lenferink is het niet aan de orde Krimpen aan den IJssel uit de Stadsregio te lichten. Krimpen aan den IJssel is maatschappelijk geheel op Rotterdam georiënteerd.

Het lijkt onwaarschijnlijk dat voor de ambulancedienst en gezondheidszorg verbeteringen kunnen worden gerealiseerd als Krimpen aan den IJssel naar de Krimpenerwaard overgaat.

Als er sprake zou zijn van een herindeling en oriëntatie op de stadsregio wordt een Veiligheidsregio doorbroken; of dat winst op kan leveren wordt betwijfeld. Voor deze twee organisaties wordt daarbij veel verloren.

Verbeteringen zouden bij de Brandweer dan mogelijk zijn maar deze is lokaal georganiseerd. De regionalisering van de Brandweer heeft niet tot het opheffen van lokale kazernes geleid. Over wellicht 20 jaar zal dat wellicht gebeuren vanwege de budgetten en het grote aantal brandweerkazernes. Praktisch kleeft daaraan een probleem omdat in veel gemeenten de Brandweer met vrijwilligers werkt. Zij kunnen niet binnen de gestelde tijd bij een centraal gelegen kazerne komen. In Krimpen aan den IJssel zijn brandweerlieden in de kazerne aanwezig. Alleen bij de ambulancediensten is sprake van een andere situatie.

Vorming K5-gemeente

Volgens de heer Lenferink kan er bij een fusie van de vijf gemeenten efficiënter worden geopereerd. Het grote aantal gemeenten in de regio maakt de besluitvorming niet eenvoudiger. In de Veiligheidsregio of in de RDOG moeten soms unaniem besluiten door Colleges worden genomen. Minder gemeenten maakt het overleg eenvoudiger.

De K5-gemeenten afzonderlijk zijn nauwelijks in staat om rampen- en crisisbeheersing te organiseren. Dat hebben de gemeenten ingezien en daarop is besloten dat op het niveau

van de K5 te organiseren. Het probleem is daarbij echter niet helemaal opgelost. De rampenplannen zijn door de provincie goedgekeurd ondanks dat plekken onbezet zijn en een persoon meerdere functies bekleedt wat fysiek onmogelijk is. Die problemen zijn voor een deel opgelost maar het is geen goede oplossing.

Herindeling in de Krimpenerwaard zou de kwaliteit van de rampen- en crisisbeheersing ten goede komen. De Veiligheid wordt verhoogd omdat gemeenten hun taken beter kunnen uitvoeren. Een gemeente moet getrainde en gekwalificeerde voorlichters hebben. Medewerkers moeten ook in die situatie goed kunnen werken. Dat lukt deze gemeenten niet. Medewerkers zijn niet getraind of geoefend.

Vorming K4-gemeente

De heer Lenferink benadrukt dat bij de vorming van een K4-gemeente niet die kwaliteit kan worden bereikt als bij een K5-gemeente.

De heer Van Dulijn merkt op dat vermindering van het aantal gemeenten voor de RDOG minder relevant is. Er is op het terrein van de RDOG minder snel sprake van bestuurlijke tegenstellingen. Er is een gericht doel: de gezondheidszorg en de relatie met de GGD en partners op een goede manier te realiseren.

3. Rondvraag en sluiting

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en sluit het overleg.

provincie **HOLLAND**
ZUID

Gedeputeerde Staten

Directie Leefomgeving en Bestuur
Afdeling Bestuur
Contact
drs. J. van Straalen
T 070 - 441 61 92
j.van.straalen@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum **23 FEB 2010**

Ons kenmerk
PZH-2010-155957912

Uw kenmerk

Bijlagen
1

Burgemeester en Wethouders van Ouderkerk

Onderwerp

Verslag open arhi-overleg op 15 januari 2010.

Geacht college,

Hierbij bieden wij u aan het verslag van het overleg, als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Wet arhi, dat wij op 15 januari 2010 met u hebben gevoerd over de wijziging van de gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard. Het verslag is hiermee openbaar geworden.

Overeenkomstig de met u gemaakte afspraak kunt u dit verslag gebruiken voor de terugkoppeling van het overleg aan uw gemeenteraad.

Het verslag zal onderdeel gaan uitmaken van het te zijner tijd op te stellen Herindelingsontwerp.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

M.H.J. van Wieringen-Wagenaar

J. Franssen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2598 AW Den Haag

Tram 9 en bussen 18,
22, 65 stoppen dichtbij
het provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

3011201000330

**Verslag van het bestuurlijk overleg tussen
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
en Burgemeesters en Wethouders van Ouderkerk
gehouden in het Cultureel Centrum De Zwaan te Berkenwoude
op 15 januari 2010 van 14.00 – 14.35 uur**

Aanwezig:

dhr. M. van Engelshoven-Huls	gedeputeerde
dhr. J. van Straalen	senior adviseur Bestuurlijke Zaken
dhr. J. Kleinhesselink	adviseur Bestuurlijke Zaken

dhr. J. de Prieëlle	wnd. burgemeester
dhr. G.H. Logt	gemeentesecretaris
mw. M.G. Boere-Schoonderwoerd	wethouder
dhr. N. Dogterom	wethouder

Afwezig:

dhr. J. Franssen	Commissaris van de Koningin
------------------	-----------------------------

Verslag:

dhr. J.F.M. van Gessel	Notuleerbureau De Rondvraag
------------------------	-----------------------------

---

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.
De Commissaris van de Koningin is verhinderd dit gesprek bij te wonen.

Dit is het tweede gesprek dat met het College van B&W van Ouderkerk in het kader van de open Arhi-procedure voor de Krimpenerwaard wordt gevoerd. Met de andere vijf gemeenten zal ook worden gesproken. Deze gesprekken worden gehouden omdat in de eerste gespreksronde gemeenten hadden aangekondigd dat zij onderzoeken zouden laten uitvoeren.

De resultaten van de meeste onderzoeken zijn op hoofdlijnen bekend. Colleges van gemeenten die onderzoeken hebben laten uitvoeren, kunnen de conclusies die uit de onderzoeken zijn getrokken toelichten. Elk College kan ook de keuze voor een van de fusievarianten toelichten, mogelijk nieuwe ontwikkelingen melden en GS informeren over mogelijke nieuwe College- en of gemeenteraadsbesluiten.

Er zijn afspraken gemaakt om met drie gemeenteraden een gesprek te voeren. In een van de gesprekken is gebleken dat het wordt gewenst alle zes gemeenteraden voor een gesprek uit te nodigen. Die gemeenteraden zullen daarvoor een uitnodiging ontvangen.

Van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt. Als dat van de zijde van het College en van GS is geaccordeerd, is het een openbaar stuk. Het College kan het verslag benutten om de raad over dit gesprek te informeren. De verschillende verslagen kunnen onderling worden uitgewisseld zodat deze kunnen worden bestudeerd, kan worden vastgesteld of meningen van Colleges veranderen en kan het beeld dat over de gemeenten bestaat worden gecomplementeerd.

2. Inventarisatie en bespreking van de opvattingen van de gemeente over de verschillende herindelingsvarianten en over de uitkomsten van de in dat verband gehouden onderzoeken

Onderzoek uitgevoerd door de gemeenten Bergambacht, Ouderkerk en Vlist

Visie college

Het College overhandigt de voorzitter de twee onderzoeksrapporten: het rapport over de bestuurlijke herindeling Krimpenerwaard waarin verslag wordt gedaan van het onderzoek naar de drie herindelingsvarianten en het rapport omtrent het onderzoek naar de intensieve samenwerking tussen de vijf gemeenten. De gemeenteraad en in het bijzonder de fracties van SGP en de ChristenUnie, hebben om dat laatste onderzoek gevraagd. Het onderzoek naar de bestuurlijke inrichting Krimpenerwaard is onder grote tijdsdruk tot stand gekomen. Om die reden ontbreekt een aantal gegevens; deze waren in de tijd waarin het rapport werd geschreven, niet beschikbaar.

De conclusie uit het onderzoek is voor het College duidelijk. Van de drie varianten, de K4, K5 en K6, blijkt de K5-variant de beste variant te zijn. Dat komt overeen met de visie van het College en de meerderheid van de gemeenteraad. In dit dossier heeft het College veelvuldig overleg met de gemeenteraad. De gemeenteraad neemt over de herindeling verschillende standpunten in; de meerderheid in de gemeenteraad is voorstander van de K5-variant.

Ouderkerk kan zelfstandig functioneren en heeft voor 2011 en de drie daarop volgende jaren dank zij de hulp van de provincie en Rijk een sluitende begroting. De vraag rijst of de gemeente Ouderkerk de komende 20 jaren zelfstandig, in een regio die gekenmerkt zal worden door krimp van de bevolking, kan blijven functioneren. De gemeenteraad heeft in december 2008 vastgesteld dat Ouderkerk in een grotere gemeente zal moeten opgaan. Als daarvan sprake is, verdient het de voorkeur in een keer op te gaan in een fors groter verband. In die keuze speelt de bestuurskracht van de nieuwe gemeente een belangrijke rol. De nieuw te vormen gemeente in de Krimpenerwaard kan met circa 55.000 inwoners een bestuurskrachtige gemeente zijn.

Als Krimpen aan den IJssel ook in deze herindeling wordt betrokken en er een K6-gemeente wordt gevormd, zal dat in de gemeenteraad aan de orde worden gesteld.

Die optie heeft niet voorkeur. Een K4-gemeente heeft die zeker niet. Het College en de meerderheid van de gemeenteraad zijn voorstander van de vorming van de K5-gemeente. Het College veronderstelt dat ook GS en Provinciale Staten zullen kiezen voor de K5-variant. Afgewacht moet worden welk besluit de Tweede Kamer zal nemen. Als de Vaste Kamercommissie een bezoek aan de gemeente zal brengen, zal het standpunt van het College worden verwoord. Nederlek zal zich weer in K5-verband moeten voegen. Het College van Ouderkerk heeft het College van Nederlek gevraagd het standpunt voor de K5-gemeente te begrijpen.

Veenweidegebied

Visie college

De nieuwe K5-gemeente zal in het belang van het veenweidegebied dat hele gebied beheren. Krimpen aan den IJssel als verstedelijkte gemeente is daarbij niet betrokken. Indien er in de Krimpenerwaard twee gemeenten worden gevormd, de K4/K2-variant, zal er voor het veenweidegebied een hulpconstructie moeten worden gerealiseerd. Het veenweidegebied heeft zijn historisch karakter goed weten te behouden en het is gewenst dat karakter te behouden. Daarvoor zou het gebied één bestuurlijke eenheid moeten vormen.

Het veenweidepact geeft een invulling aan de ontwikkeling en het beheer van het gebied dat zich over de vijf gemeenten, inclusief Schoonhoven, uitstrekt. Als de K5-gemeente enkele jaren geleden zou zijn gevormd, waren veel discussies over het veenweidegebied

niet nodig geweest en zou de discussies over de herverdeling van functies in het gebied eenvoudiger zijn geweest.

Na 2013 zal, als de herindeling een feit is, hetgeen in het veenweidepact is opgenomen zijn gerealiseerd. Het beheer en behoud van het Veenweidegebied zal ook na 2013 aandacht vragen. Daarvoor en vanwege maatregelen die op het terrein van toerisme en recreatie moeten worden getroffen, is het noodzakelijk dat die door één bestuur worden getroffen. Dan kan doeltreffender worden gewerkt aan het verbeteren van die functies.

In het Streekplan is aangegeven wat de grenzen van het natuurgebied binnen het Veenweidegebied zijn; ongeveer 25% van het gehele Veenweidegebied in de Krimpenerwaard. De omvang van dat natuurgebied is circa 15 jaar geleden vastgesteld. Die grenzen zijn nadien gewijzigd zodat het nu onderdeel uitmaakt van de Ecologische Hoofdstructuur, de Groene Ruggengraat. In het gebied zullen maatregelen worden getroffen die de landelijke overheid heeft voorgeschreven om verdere bodemdaling tegen te gaan.

Financiële positie

Visie college

In de onderzoeken van BMC is aandacht besteed aan de financiën. Daarvoor zijn begrotingen bestudeerd. Als meer tijd beschikbaar zou zijn geweest, zou het onderzoek waarschijnlijk meer hebben opgeleverd. Als er een K5 of K6-gemeente ontstaat, zal dat een financieel zwakke gemeente zijn en zal er een financieel probleem ontstaan. Dat baart zorgen en vraagt aandacht. Er zou van de provincie of het Rijk een bijdrage moeten worden verstrekt waardoor de nieuwe gemeente een gezonde financiële start kan maken. De gemeente Ouderkerk alleen kan dat probleem niet oplossen. De vergoeding vanwege frictiekosten zal onvoldoende zijn om dat financiële probleem op te lossen. Het zou bespreekbaar moeten zijn om de bijdrage uit het Gemeentefonds vanwege een herindeling of vanwege de kosten die het beheer van een natuurgebied met zich meebrengt te herzien. In de provinciale (?) Structuurvisie is opgenomen dat in het veenweidegebied Ouderkerk veel natuurgebied zal hebben en in andere gebieden een meer bedrijfsmatige ontwikkeling mogelijk zal zijn. In die gebieden buiten dat natuurgebied in de K5 zullen bedrijventerreinen in Schoonhoven en Bergambacht mogelijk zijn en zal daar ruimte zijn voor detailhandel en de winkelvoorzieningen. Daarbij zal geen sprake van verevening of van een andere systematiek zijn waardoor de huidige gemeenten gelijkelijk worden bedeed.

Krimpen aan den IJssel zal een andere visie op de problemen van buitengebieden hebben omdat het een verstedelijkte gemeente is. Die gemeente heeft bijvoorbeeld geen rekening te houden met contouren. Vanwege die andere belangen van die gemeente gaat de voorkeur uit naar de vorming van de K5-gemeente.

Binnen de huidige regeling wordt na de vorming van de nieuwe gemeente niet meer vijf maal maar nog slechts eenmaal de basisuitkering uit het Gemeentefonds uitgekeerd.

Ouderkerk komt uit een lastige financiële periode die is voorgekomen uit de herindeling van 25 jaar geleden. Het kan niet de bedoeling zijn dat een K5-gemeente wordt gevormd die een artikel 12-gemeente zal zijn.

Het is bekend dat ook de provincie een onderzoek naar de financiën uitvoert.

Reactie GS

Een dergelijke bijdrage van het Rijk of de provincie wordt zelden verstrekt.

Op basis van welke argumenten is geconcludeerd dat er sprake zal zijn van een financieel zwakke gemeente? Zijn begrotingen bij elkaar opgeteld? Is rekening gehouden met het feit dat er maar één ambtelijke organisatie en één gemeentehuis zal zijn? Gevreesd moet worden voor nieuwe bezuinigingen die consequenties voor de bestuurskracht van gemeenten zullen hebben.

Reactie College

Er kan van een bestuurskrachtige gemeente sprake zijn als de gemeente ook financieel gezond is. Voor het opstellen van beheerplannen, moeten de financiën op orde zijn. Voor de vorming van een bestuurskrachtige K5-gemeente moet een regeling voor de financiële positie van die gemeente zijn getroffen. Uit het bestuurskrachtonderzoek blijkt dat Ouderkerk vanwege de financiële positie geen bestuurskrachtige gemeente is. Dat zal ook de nieuwe K5-gemeente zijn.

De financieel zorgelijke situatie is niet direct gekoppeld aan de komende bezuinigingen; het is een gegeven. De frictiekosten die worden uitgekeerd, worden in de eerste jaren na de herindeling uitgekeerd. Er zal een nieuw gemeentehuis moeten worden gebouwd omdat het ongewenst is de ambtelijke organisatie verspreid te huisvesten. Dat vergt een behoorlijke investering. Het onderzoek naar de financiële positie dat door de provincie wordt uitgevoerd, moet worden afgewacht. De uitkering uit het gemeentefonds zal lager worden en er zullen voorwaarden moeten worden geschapen die een herindeling ook financieel mogelijk maken.

Tweede onderzoeksrapport**Visie College**

Dit aanvullende onderzoek naar versterking van de samenwerkingsvarianten is op verzoek van de gemeenteraad uitgevoerd. De K5-samenwerking is in de zomer van 2009 geëvalueerd en de gemeenten hebben zich voorgenomen de K5-samenwerking te intensiveren. In dit onderzoek is bekeken of met de intensivering van de samenwerking de herindeling niet nodig zal zijn.

Op basis van het onderzoek is geconcludeerd dat het mogelijk is dat de K5-gemeenten zich beperken tot intensieve samenwerking en niet opgaan in een groter geheel.

Het College meent echter dat er dan geen sprake zal zijn van één gemeente en de bestuurlijke drukte gehandhaafd blijft. In het preadvies van het College voor de gemeenteraadsvergadering van 28 januari 2010 is daarom gesteld dat die optie niet wordt gewenst. De intensieve samenwerking is noodzakelijk en moet worden versterkt totdat de herindeling en de vorming van de K5-gemeente een feit is. Een alternatief is er niet. Andere gemeenten kunnen daarop een andere visie hebben; die wordt niet gedeeld.

Het advies van het College van B&W aan de gemeenteraad zal aan de provincie worden overhandigd.

Opstelling gemeenteraad**GS**

Is een andere opstelling van de gemeenteraad in de raadsvergadering van 28 januari 2010 te verwachten?

Reactie college

Of de raad het standpunt van het College onderschrijft, zal blijken. Het lijkt niet aannemelijk dat de gemeenteraad een ander standpunt zal innemen. Het standpunt van de fracties van SGP en ChristenUnie, bijna 40% van de zetels in de raad, is bekend. Zij zijn voor intensieve samenwerking maar niet voor een fusie. Als fusie onafwendbaar lijkt te zijn, neigen zij tot een K6-gemeente.

De samenstelling van de gemeenteraad en het College kan na de gemeenteraadsverkiezingen van 3 maart 2010 wijzigen. Het is onzeker of de herindeling onder de inwoners een belangrijk onderwerp is. Zij hebben 25 jaar geleden al eens een herindeling meegemaakt. Er heeft zich nog geen enkele inwoner van de gemeente gemeld om over de mogelijke samenvoeging gebruik te maken van het inspraakrecht. Er is over de mogelijke herindeling nog geen informatiebijeenkomst voor inwoners georganiseerd.

De suggestie is aan de raad gedaan om in elk stemlokaal een bus te plaatsen waarin inwoners op basis van een goede vraagstelling hun visie over de herindeling kenbaar kunnen maken. De partijen hebben daarop verwezen naar hun verkiezingsprogramma's.

Andere varianten

GS

Er kan over andere varianten en ook over het zelfstandig blijven voortbestaan van elke gemeente worden gesproken maar de reactie daarop van dit College lijkt voorspelbaar.

Reactie college

De meerderheid in de gemeenteraad is voor de vorming van de K5-gemeente. Elke andere variant zou het veenweidegebied niet ten goede komen en komt daarom niet aan de orde. Wat de gemeenten Krimpen aan den IJssel en Nederlek wensen, zal door die gemeenten worden verwoord.

3. Maken van vervolgspraken in het arhi-traject

De gedeputeerde vraagt of er na dit gesprek en in de veronderstelling dat er in de gemeenteraadsvergadering van 28 januari 2010 zich geen nieuwe ontwikkelingen voordoen, nog behoefte is aan een vervolgsprek.

Het College acht dat niet noodzakelijk. De uitkomst van het onderzoek naar de financiën door de provincie is van belang. Die uitkomst kan in de besluitvorming meewegen.

De gedeputeerde benadrukt dat GS die uitkomst ook zal laten meewegen.

Er zal in april 2010 een herindelingsontwerp worden voorgelegd waaruit de visie van GS zal blijken.

Vastgesteld wordt dat een vervolgsprek niet nodig wordt geacht. Mocht dat alsnog worden gewenst, dan is dat tot 15 maart 2010 mogelijk.

4. Rondvraag en sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en sluit het overleg.

provincie **HOLLAND**
ZUID

Gedeputeerde Staten

Directie Leefomgeving en Bestuur
Afdeling Bestuur
Contact
drs. J. van Straalen
T 070 - 441 61 92
j.van.straalen@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

3011201900333

Burgemeester en Wethouders van Schoonhoven

Datum **23 FEB 2010**

Ons kenmerk
PZH-2010-155957912

Uw kenmerk

-

Bijlagen
1

Onderwerp

Verslag open arhi-overleg op 15 januari 2010.

Geacht college,

Hierbij bieden wij u aan het verslag van het overleg, als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Wet arhi, dat wij op 15 januari 2010 met u hebben gevoerd over de wijziging van de gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard. Het verslag is hiermee openbaar geworden.

Overeenkomstig de met u gemaakte afspraak kunt u dit verslag gebruiken voor de terugkoppeling van het overleg aan uw gemeenteraad.

Het verslag zal onderdeel gaan uitmaken van het te zijner tijd op te stellen Herindelingsontwerp.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

M.H.J. van Wieringen-Wagenaar

J. Franssen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bussen 18,
22, 65 stoppen dichtbij
het provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het 15 minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

**Verslag van het bestuurlijk overleg tussen
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
en Burgemeesters en Wethouders van Schoonhoven
gehouden in het Cultureel Centrum De Zwaan te Berkenwoude
op 15 januari 2010 van 15.00 – 16.00 uur**

Aanwezig:

dhr. M. van Engelshoven-Huls	Gedeputeerde, voorzitter
dhr. J. Franssen	Commissaris van de Koningin
dhr. J. van Straalen	Senior adviseur Bestuurlijke Zaken
dhr. J. Kleinhesselink	Adviseur Bestuurlijke Zaken

dhr. D.W de Cloe	Wvd. burgemeester
dhr. J. Sluizeman	Gemeentesecretaris
dhr. J. Beugelaar	Wethouder

Afwezig:

dhr. P.P. Matheij	Wethouder
-------------------	-----------

Verslag:

dhr. J.F.M. van Gessel	Notuleerbureau De Rondvraag
------------------------	-----------------------------

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.

Dit is het tweede gesprek dat met het College van B&W van Schoonhoven in het kader van de open Arhi-procedure voor de Krimpenerwaard wordt gevoerd. Met de andere vijf gemeenten zal ook worden gesproken. Deze gesprekken worden gehouden omdat in de eerste gespreksronde gemeenten hadden aangekondigd dat zij onderzoeken zouden laten uitvoeren.

De resultaten van de meeste onderzoeken zijn op hoofdlijnen bekend. Colleges van gemeenten die onderzoeken hebben laten uitvoeren, kunnen de conclusies die uit de onderzoeken zijn getrokken toelichten. Elk College kan ook de keuze voor een van de fusievarianten toelichten, mogelijk nieuwe ontwikkelingen melden en GS informeren over mogelijke nieuwe College- en of gemeenteraadsbesluiten.

Er zijn afspraken gemaakt om met drie gemeenteraden een gesprek te voeren. In een van de gesprekken is gebleken dat het wordt gewenst alle zes gemeenteraden voor een gesprek uit te nodigen. Die gemeenteraden zullen daarvoor een uitnodiging ontvangen.

Van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt. Als dat van de zijde van het College en van GS is geaccordeerd, is het een openbaar stuk. Het College kan het verslag benutten om de raad over dit gesprek te informeren. De verschillende verslagen kunnen onderling worden uitgewisseld zodat deze kunnen worden bestudeerd, kan worden vastgesteld of meningen van Colleges veranderen en kan het beeld dat over de gemeenten bestaat worden geïntegreerd.

De burgemeester deelt mee dat wethouder Matheij verhinderd is dit overleg bij te wonen.

2. Inventarisatie en bespreking van de opvattingen van de gemeente over de verschillende herindelingsvarianten en over de uitkomsten van de in dat verband gehouden onderzoeken

Stand van zaken na eerste open overleg

Visie college

Nadat Nederlek bekend had gemaakt een onderzoek te zullen laten uitvoeren naar de mogelijkheid tot samenwerking of een fusie met Krimpen aan den IJssel, heeft de raad, ofschoon Schoonhoven vooralsnog kiest voor zelfstandig blijven voortbestaan, het College opgedragen een fusie van de K4-gemeenten te verkennen. De keuze voor de K4-variant is geen keuze tegen Nederlek. De raad staat steeds positiever tegenover de K4-variant en kan met die oplossing wellicht instemmen mede vanwege de oriëntatie van de gemeente op het Groene Hart, Gouda en de oostkant van de Krimpenerwaard.

Het College heeft zich al de tijd, ook voordat er sprake was van een K5 of andere variant, uitgesproken voor een herindeling. Daarin is geen verandering gekomen.

Draagvlak voor een herindeling moet worden gecreëerd en keuzes moeten worden gemaakt waarmee ook de gemeenteraad kan instemmen als duidelijk wordt dat de gemeente niet zelfstandig kan blijven voortbestaan. Het College tracht het verschil tussen raad en College te overbruggen. Vandaar dat wordt gepleit voor de K4-variant waarbij er bij Nederlek een grens moet worden getrokken.

Op 7 januari 2010 heeft het College, vooruitlopend op dit gesprek met GS, op informele wijze een overleg gevoerd met alle fracties uit de gemeenteraad. Ook in dat overleg heeft de raad het College zonder daarover een formele uitspraak te doen, de ruimte gegeven voor nader overleg met die drie andere gemeenten. In het informele overleg is ook aan de orde gekomen een deel van de huidige gemeente Nederlek op basis van de oriëntatie van bewoners van de betreffende kernen bij de K4-gemeente te voegen als Nederlek met Krimpen aan den IJssel zou fuseren. In een reactie daarop heeft het College verklaard geen voorstander te zijn van voorstellen tot splitsing van een gemeente. In dat gesprek met de gemeenteraad is veel aandacht besteed aan de bestuurlijke en maatschappelijke oriëntatie van Schoonhoven. Bestuurders menen dat een rivier een grens is; bewoners ervaren dat niet. Voor het volgen van onderwijs steken kinderen dagelijks de rivier over. Tegen die achtergrond zou ook over de heroriëntatie van gemeenten kunnen worden gesproken.

Eind december 2009 is het initiatief genomen voor een gesprek tussen de vijf burgemeesters. Het kostte de nodige moeite om daarvoor tijd vrij te maken en het gesprek verliep moeizaam. De burgemeesters wensten geen afspraken te maken over regulier overleg. Een dergelijk regulier overleg heeft wel plaatsgevonden tussen de Colleges van B&W van de gemeente Liesveld, Graafstroom en Nieuw-Lekkerland. In die streek worden regelmatig tussen bestuurders van gemeenten gesprekken gevoerd waarin informatie wordt uitgewisseld. Als daar meningsverschillen voorkomen, wordt over oplossingen voor die geschillen gesproken.

Reactie GS

Zijn er in de opstelling van de gemeenteraad nuances te onderkennen?

Wat zal de sleutel zijn om in de raad een meerderheid voor de K5-variant te krijgen.

Reactie College

Er zijn nuances te onderscheiden. De fracties van Gemeente Belang, SGP/ChristenUnie en CDA hebben zich niet voor herindeling uitgesproken. De fractie van de PvdA heeft zich uitgesproken voor de K4-variant en de fracties van de VVD en GroenLinks voor de K5-

variant. Bijna de hele raad, waarschijnlijk ook Gemeente Belang, zal voor de K4-variant stemmen.

Het zal niet eenvoudig zijn een meerderheid voor de K5-variant te krijgen. Voorkomen moet worden dat blokkades, er komt een K5 of geen herindeling, worden opgeworpen. Als dat gebeurt, zal de raad kiezen voor behoud van een zelfstandige gemeente Schoonhoven.

Twee rapporten

College

Er is een rapport door BMC en een rapport door PricewaterhouseCoopers opgesteld. Het rapport van BMC is gebaseerd op cijfermateriaal en notities maar kent enkele hiaten wellicht omdat onvoldoende informatie aan de opstellers is aangeleverd of omdat de verkregen informatie onvoldoende is verwerkt. Er wordt in dit rapport ook aandacht besteed aan draagvlak voor oplossingen waarbij echter de nadruk ligt op bestuurlijk draagvlak. Daarbij is de positie van Schoonhoven niet juist ingevuld. Er wordt gesteld dat Schoonhoven voorstander is van de vorming van de K5-gemeente en dat wordt in herindelingsvarianten doorgerekend. De eindconclusie is op basis van financiële gegevens negatief voor beide varianten. De vorming van een K4-gemeente biedt in financieel opzicht een beter perspectief dan een K5-gemeente. Dat is voor Schoonhoven als gemeente met de laagste lastendruk van betrokken gemeenten van belang en is voor inwoners het meest aantrekkelijk.

Naar aanleiding van de financiële aspecten die in dit rapport worden genoemd, heeft het College besloten het rapport over de financiële situatie van de gemeente van de provincie waarom is gevraagd af te wachten. Dat onderzoek is gebaseerd op normen van het ministerie van BZK. Een beslissing over een herindeling mag niet alleen op financiële gronden zijn gebaseerd.

Het tweede rapport van PricewaterhouseCoopers besteedt aandacht aan de bestuurlijke en maatschappelijke oriëntatie en is meer gevoelsmatig georiënteerd. In dat rapport wordt de K2/K4-variant mogelijk geacht. Op basis van dat rapport is het mogelijk dat de meerderheid van de gemeenteraad nadat ook de eerder genoemde verkenning is uitgevoerd, zal instemmen met de vorming van een K4-gemeente.

Wellicht zal voor 17 februari 2010, als de raad een gesprek met GS heeft, de raad een uitspraak over die herindeling doen. Als de K4-variant niet mogelijk is, wordt voor zelfstandig blijven voortbestaan gekozen. Aan de haalbaarheid daarvan wordt ook in het rapport aandacht besteed waarbij rekening wordt gehouden met een krimp van het inwoneraantal. Onzeker is hoelang de gemeente zelfstandig kan blijven voortbestaan en de gemeente zijn ambitie op termijn dan kan volhouden. Over die situatie is de raad enkele maanden geleden geïnformeerd.

De rapporten bieden stof tot nadenken en dat kan vertragend werken. Het College is geen voorstander van een dergelijke vertraging. Deze procedure mag niet te lang duren ook omdat hieraan consequenties voor het gemeentelijk personeel kunnen zijn verbonden.

Overige herindelingsvarianten

College

Het college van B&W ontraadt GS de K6-variant verder te verkennen; daarvoor bestaat geen draagvlak. Die optie komt in geen enkel rapport als zijnde de beste optie voor.

Positie Schoonhoven

College

De rapporten besteden aandacht aan de positie van Schoonhoven. Schoonhoven is een oude stad en heeft de grootste aaneengesloten kern van de gemeenten in de Krimpenerwaard. De ligging van de gemeente is ten opzichte van de andere gemeenten in de Krimpenerwaard enigszins excentrisch. De gemeente telt circa 12.000 inwoners en de

eerst volgende Krimpenerwaardgemeente telt circa 8.000 inwoners. De gemeente vervult op tal van terreinen, winkels en onderwijs waaronder de zilervakschool met circa 500 leerlingen, een centrumfunctie. Leerlingen komen voor een deel uit Utrecht maar ook van over de rivier naar één van de twee middelbare scholen.

Schoonhoven kent een aantal stedelijke voorzieningen die het wenst te behouden. Dat betreft o.a. een sportjongerenwerker, er zijn hangplekken voor jongeren en er is kinderopvang. De gemeente heeft een ambtenaar belast met de schuldenproblematiek, besteedt aandacht aan achterstand in het onderwijs en aan de segregatie en integratie van met name het groot aantal Marokkaanse inwoners. Die activiteiten hebben effecten op de investeringen op sociaal-cultureel gebied. De andere gemeenten in de Krimpenerwaard kennen die problematiek niet en zij hebben een ander voorzieningenniveau.

Die centrumfunctie zal worden bewaakt en ook inwoners hechten eraan die positie vorm te geven.

Vanwege deze specifieke aspecten van de gemeente, zal meer draagvlak bestaan voor de K4-variant.

Als, zoals wordt gesuggereerd, het bestuurlijke centrum in Schoonhoven zal worden gevestigd, zal dat voor de raad, niet voor het College, een element kunnen zijn in de positie bepaling. Voor het College zijn de aanwezigheid van een goed georganiseerde frontofficie, het gemeenteloket, de politiepost en de huisartsenpost relevante elementen in het voorzieningenniveau.

Veenweidepact en veenweidegebied

College

Schoonhoven werkt mee aan de uitvoering van het veenweidepact. Voor het beheer van het gebied is het niet noodzakelijk dat het veenweidegebied in één gemeente valt. Nederlek voelt zich maar zijdelings bij het veenweidepact betrokken. Het grootste deel van het veenweidegebied dat onder het pact valt ligt in Ouderkerk, Bergambacht en Vlist. Het veenweidepact is niet het enige onderwerp waarom gemeenten zouden moeten fuseren. Een ander belang is de financiële positie van Ouderkerk. Elke gemeente afzonderlijk zal op termijn met bestuurlijke problemen worden geconfronteerd.

Positie Krimpen aan den IJssel en Nederlek

College

De Colleges van de drie grootste gemeenten in het gebied, Krimpen aan den IJssel, Nederlek en Schoonhoven, hebben een voorkeur voor de K2/K4-variant. Als Krimpen aan den IJssel besluit zelfstandig te blijven, ontstaat er een probleem. Waarschijnlijk zal dan ook de raad van Nederlek besluiten om zelfstandig te blijven voortbestaan. Dan zijn er met Schoonhoven drie gemeenteraden die dat wensen. Het zelfstandig blijven voortbestaan van Nederlek is echter geen optie.

Er zal waarschijnlijk in Krimpen aan den IJssel een volksraadpleging of referendum over de bestuurlijke toekomst van die gemeente worden georganiseerd. Er kan daar een conflict tussen raad en College ontstaan over de mate waarin het College toezicht heeft op het horen van de bevolking.

In Schoonhoven is een variant op een referendum gehouden en de uitkomst daarvan zal in februari 2010 bekend zijn. Daaraan hebben veel inwoners, circa 850, meegedaan. De uitkomst daarvan is nog onbekend.

GS

Schoonhoven heeft als eerste gemeente een herindeling bespreekbaar gemaakt en heeft geen argument genoemd tegen het betrekken van Nederlek in een herindeling.

De keuze voor de K4 in relatie tot de opstelling van Nederlek is uiteengezet maar komt onbegrijpelijk over.

Wat kan er gebeuren als Krimpen aan den IJssel besluit zelfstandig te blijven? Zal er dan voor Nederlek een oplossing worden geboden?

College

Het college van Schoonhoven heeft zich altijd uitgesproken voor herindeling. Hierbij is altijd gedacht aan de K5 variant. Voorts is aangegeven dat de gemeenteraad van Schoonhoven het college heeft gevraagd de mogelijkheden van een K4 gemeente nader te verkennen. Tegenover deze variant lijkt de gemeenteraad niet onwelwillend te staan. Vanuit dit perspectief heeft het college van Schoonhoven aangegeven, respect te tonen voor het standpunt van Nederlek, maar ook te willen meewerken aan een K2- K4 variant.

Visie op de varianten

GS

Er zijn herindelingsvarianten maar die stemmen niet met elkaar over. Bij elke variant is er tenminste een gemeenteraad die daar tegen is. Van vier gemeenten die de K4 zouden kunnen vormen, zijn er twee die alleen de K5-variant en niet de K4 voorstaan. Vlist pleit alleen voor de K5-variant. Vlist en Ouderkerk zijn van mening dat het gebied dat valt onder het Veenweidepact ook in de beheerfase door één gemeente moet worden bestuurd.

Het is gezien de financiële positie van gemeenten en de opgaven die het gebied staan te wachten, onverantwoord om de huidige situatie te laten voortbestaan. Een herindeling moet een oplossing zijn. Met een herindeling moet een bestuurskrachtige gemeente ontstaan.

In deze situatie kan het gebeuren dat er van een herindeling geen sprake meer zal zijn of dat aan GS wordt gevraagd een oplossing te bieden waarbij gemeenten vooraf met die oplossing akkoord moeten gaan. Als de gemeenten zelfstandig zouden blijven, zal de samenwerking moeten worden versterkt. Daarvan is Schoonhoven geen voorstander.

Reactie College

Er zijn gemeenten die blokkades opwerpen. Als er geen herindeling zal komen, hetgeen voorstelbaar is, is dat voor het gebied geen goede oplossing.

Verdeeldheid komt sommige raden niet slecht uit. Bergambacht was vanaf het begin geen voorstander van herindeling. Daarin is inmiddels verandering gekomen en het College is voorstander van de K5-gemeente. Vlist en Ouderkerk hebben zich voor herindeling uitgesproken. De gemeenteraad van Nederlek en Schoonhoven zijn niet voor een herindeling. De provincie moet een standpunt innemen anders zal er niets gebeuren. Of de raden bereid zijn de toekomst van de gemeente in handen van de provincie te leggen, wordt betwijfeld.

Met vertegenwoordigers van de andere vier gemeenten is gesproken en in dat gesprek werd geconcludeerd dat voorlopig niets zou moeten gebeuren zelfs geen intensivering van de samenwerking. Op slechts een paar punten na zou de gemeenschappelijke regeling kunnen worden verbeterd. Als er een herindeling wordt uitgesproken dan zal Schoonhoven vooruitlopend hierop meer taken in het samenwerkingsverband onderbrengen. Dan zullen de gemeenten ook sneller beleid op elkaar afstemmen.

Financiële problematiek

Visie College

Een herindeling zal mogelijk zijn als het financiële probleem wordt opgelost. Het lijkt echter onwaarschijnlijk dat er bij een herindeling extra gelden beschikbaar worden gesteld. De provincie heeft daarin op basis van hetgeen in het kerntakenrapport en evaluatie is gesteld, geen taak. De rijksoverheid biedt die extra steun evenmin. Die financiële problematiek is een reden om gemotiveerd tegen een herindeling te zijn.

Voor Bergambacht is een fusie bijna onmogelijk als er geen extra geld beschikbaar wordt gesteld. De financiële winst van een herindeling, de veranderingen in de uitkering van het

gemeentefonds, zal in het gebied moeten blijven en mag niet door de rijksoverheid worden afgeroomd. Over die mogelijkheid moet worden nagedacht en verwezen wordt naar een notitie van voormalig minister Remkes daarover.

Bestuurlijke veranderingen op nationaal niveau

GS

Het is mogelijk dat op basis van de heroverweging op rijksniveau besluiten worden genomen die de positie van gemeenten raakt. Is over die mogelijkheid nagedacht?

Reactie College

Over mogelijke veranderingen in het rijksbeleid en de mogelijke effecten daarop voor deze discussie is niet in het College of raad gesproken. Er wordt al vijftig jaar gesproken over opschaling en in die discussie wordt de schaal van gemeenten steeds groter. De wijze waarop gemeenten in België of Denemarken zijn heringedeeld, lijkt in Nederland niet mogelijk.

Bestuurskrachtmetingen

Visie College

Er zijn bestuurskrachtmetingen gehouden en daaruit bleek dat gemeenten in vergelijking tot een eerdere meting bestuurskrachtiger zijn geworden. Desondanks kan een initiatief tot herindeling worden gemaakt. Tegenstanders van herindeling kunnen wijzen op de toename in de bestuurskracht.

De uitkomst van de bestuurskrachtmeting moet ook enigszins worden gerelativeerd; elke raad weet het best in welke situatie de gemeente verkeert.

3. Maken van vervolgspraken in het arhi-traject

De gedeputeerde vraagt of in dit open Arhi-overleg een vervolgsprek is gewenst als er met hierover niet meer met de raad wordt gesproken. Met de raad van Schoonhoven zal nog worden gesproken.

De burgemeester benadrukt dat met de raad nog wordt gesproken. Dan wordt getracht de mening van de raad nog te beïnvloeden. Kan een gezamenlijk overleg met betrokken partijen worden georganiseerd?

De gedeputeerde stelt vast dat er in principe geen vervolgsprek zal worden gevoerd tenzij het College dat gewenst acht. Het College kan zelf in eigen kring een dergelijk overleg organiseren

4. Rondvraag en sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en sluit het overleg.

provincie **HOLLAND**
ZUID

Gedeputeerde Staten

Directie Leefomgeving en Bestuur
Afdeling Bestuur
Contact
drs. J. van Straalen
T 070 - 441 61 92
j.van.straalen@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

3011201000337

Burgemeester en Wethouders van Vlist

Datum **23 FEB 2010**

Ons kenmerk
PZH-2010-155957912
Uw kenmerk
-
Bijlagen
1

Onderwerp

Verslag open arhi-overleg op 15 januari 2010.

Geacht college,

Hierbij bieden wij u aan het verslag van het overleg, als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Wet arhi, dat wij op 15 januari 2010 met u hebben gevoerd over de wijziging van de gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard. Het verslag is hiermee openbaar geworden.

Overeenkomstig de met u gemaakte afspraak kunt u dit verslag gebruiken voor de terugkoppeling van het overleg aan uw gemeenteraad.

Het verslag zal onderdeel gaan uitmaken van het te zijner tijd op te stellen Herindelingsontwerp.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

voorzitter,

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

M.H.J. van Wieringen-Wagenaar

J. Franssen

Tram 9 en bussen 18,
22, 65 stoppen dichtbij
het provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het 10 minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

**Verslag van het bestuurlijk overleg tussen
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
en Burgemeesters en Wethouders van Vlist
gehouden in het Cultureel Centrum De Zwaan te Berkenwoude
op 15 januari 2010 van 16.15 – 17.00 uur**

Aanwezig:

dhr. M. van Engelshoven-Huls	gedeputeerde, voorzitter
dhr. J. Franssen	Commissaris van de Koningin
dhr. J. van Straalen	senior adviseur Bestuurlijke Zaken
dhr. J. Kleinhesselink	adviseur Bestuurlijke Zaken

mw. A.Z. Evenhuis-Meppelink	Wvd. burgemeester
mw. C. Plokhooij	Gemeentesecretaris
dhr. L.F.M. Crouwers	Wethouder
dhr. A.H. van Dorp	Wethouder
mw. E.C.M. van der Klauw	Wethouder

Verslag:

dhr. J.F.M. van Gessel	Notuleerbureau De Rondvraag
------------------------	-----------------------------

---

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.

Dit is het tweede gesprek dat met het College van B&W van Vlist in het kader van de open Arhi-procedure voor de Krimpenerwaard wordt gevoerd. Met de andere vijf gemeenten zal ook worden gesproken. Deze gesprekken worden gehouden omdat in de eerste gespreksronde gemeenten hadden aangekondigd dat zij onderzoeken zouden laten uitvoeren.

De resultaten van de meeste onderzoeken zijn op hoofdlijnen bekend. Colleges van gemeenten die onderzoeken hebben laten uitvoeren, kunnen de conclusies die uit de onderzoeken zijn getrokken toelichten. Elk College kan ook de keuze voor een van de fusievarianten toelichten, mogelijk nieuwe ontwikkelingen melden en GS informeren over mogelijke nieuwe College- en of gemeenteraadsbesluiten.

Er zijn afspraken gemaakt om met drie gemeenteraden een gesprek te voeren. In een van de gesprekken is gebleken dat het wordt gewenst alle zes gemeenteraden voor een gesprek uit te nodigen. Die gemeenteraden zullen daarvoor een uitnodiging ontvangen.

Van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt. Als dat van de zijde van het College en van GS is geaccordeerd, is het een openbaar stuk. Het College kan het verslag benutten om de raad over dit gesprek te informeren. De verschillende verslagen kunnen onderling worden uitgewisseld zodat deze kunnen worden bestudeerd, kan worden vastgesteld of meningen van Colleges veranderen en kan het beeld dat over de gemeenten bestaat worden gecomplementeerd

2. Inventarisatie en bespreking van de opvattingen van de gemeente over de verschillende herindelingsvarianten en over de uitkomsten van de in dat verband gehouden onderzoeken

Onderzoek uitgevoerd door de gemeenten Bergambacht, Ouderkerk en Vlist

Visie college

Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek is het college gesterkt in zijn opvatting dat, alhoewel in het rapport ook de mogelijkheid van de K6-variant is geschetst, de K5-variant de beste herindelingsvariant is. De K4-variant is geen bespreekbare optie.

In het eerste gesprek is gewezen op de ligging van de Krimpenerwaard en de opgaven die het gebied te wachten staan. De grootste opgave betreft het veenweidegebied. Dat gebied zou niet mogen worden opgesplitst en een integrale aanpak van de opgaven voor dat gebied zal gezamenlijk moeten worden gerealiseerd.

De verslagen van de gesprekken die in het kader van dit open overleg zijn gevoerd met de vijf gemeenten, met de gemeente die niet bij dit proces was betrokken en de vertegenwoordigers van de Gemeenschappelijke Regeling sterken het College in zijn opvatting over de gewenste oplossing. Het verslag van het gesprek dat met het college van Capelle aan den IJssel is gevoerd was informatief. Daaruit bleek welke positie zowel Capelle aan den IJssel als Krimpen aan den IJssel innemen. Die steden worden met andere opgaven geconfronteerd dan de gemeenten in dit landelijke gebied.

Op grond van deze argumenten is de vorming van de K5-gemeente een goede oplossing voor de Krimpenerwaard:

In de afgelopen vijf jaren is het een en ander in de Krimpenerwaard gebeurd. De centrumtaken van de gemeenten zijn onder één structuur gebracht en er is benoemd wat de gemeenten gezamenlijk zouden oppakken. Gemeenten hebben voordat werd besloten toe te treden tot die gemeenschappelijke regeling, gekozen voor de samenwerking tussen de min of meer gelijksoortige gemeenten in dit gebied. In de Krimpenerwaard is er één verstedelijkte gemeente met stedelijke opgaven die, zo blijkt ook uit het rapport dat is opgesteld op basis van het onderzoek dat door de colleges van Krimpen aan den IJssel en Nederlek is uitgevoerd, die positie in de relatie tot Rotterdam ook zou willen versterken.

De opgaven die gemeenten in de Krimpenerwaard te wachten staan, zijn taken die eigen zijn aan een plattelandsgemeente en zij mogen er geen andere opgaven bij hebben. Stedelijke gebieden hebben opgaven die daarbij thuishoren en zullen dat binnen die gemeente moeten realiseren. Betwijfeld wordt of een gemeente zowel landelijke als stedelijke opgaven kan hebben.

In de fase waarin college en raad discussieerden over de keuzes en een keuze voor de K5-variant werd gemaakt, is aan de fracties gevraagd overleg te voeren met die gemeenten die herindeling voorstaan. Ook is aan de fracties in de gemeenteraad van Vlist gevraagd overleg te voeren met de fracties van de eigen partij in de andere gemeenten omdat ook binnen partijen verschillend over de herindeling wordt gedacht.

Reactie GS

Uit het gesprek dat met het college van Ouderkerk is gevoerd, is gebleken dat dat college ongeveer hetzelfde standpunt als het college van Vlist inneemt. Met dat college is inhoudelijk over het veenweidegebied en veenweidepact en andere inhoudelijke punten gesproken en is geconcludeerd dat de K5-variant de beste oplossing voor de Krimpenerwaard zal zijn. In die variant wordt ook de gemeente Nederlek bij de fusie van de gemeenten in de Krimpenerwaard betrokken.

Waarom is het gewenst te kiezen voor één gemeente? Wat moet in het kader van de besluitvorming in deze procedure gebeuren?

Reactie college

De ontwikkeling van het buitengebied in de Krimpenerwaard is het belangrijkste argument om te komen tot herindeling waarbij de vijf gemeenten van de K5-samenwerking zijn betrokken. Krimpen aan den IJssel heeft andere opgaven die niets toevoegen aan de opgaven van de gemeenten in de Krimpenerwaard. Nederlek heeft een groot buitengebied en neemt deel aan de discussies over het veenweidepact, economie en het beleid voor regionale bedrijventerreinen. Nederlek heeft daarover dezelfde opvatting als de andere vier gemeenten. Als Nederlek niet in deze fusie zal worden betrokken, valt een deel van het buitengebied van de Krimpenerwaard weg hetgeen te betreuren is. Nederlek hoort in de Krimpenerwaard en moet in de discussies worden betrokken.

Een verscheidenheid aan varianten

GS

Het zou te wensen zijn als de vijf gemeenten hetzelfde standpunt zouden innemen. Vlist pleit voor de K5-variant, andere gemeenten waaronder Schoonhoven pleiten voor de K4-variant. De raad van Schoonhoven betwijfelt of herindeling noodzakelijk is en meent dat als herindeling noodzakelijk is, dat maximaal de K4 moet zijn. Dan ontstaan er in de Krimpenerwaard twee gemeenten. Ook als Krimpen aan den IJssel zou kiezen voor zelfstandig blijven voortbestaan, is Nederlek nog niet voor de K5-variant. Wat dan de toekomst voor Nederlek zal zijn, is nog niet duidelijk. Het college doet daarover geen uitspraak.

Reactie college

De opstelling van de gemeentebesturen op dit moment maakt de bestuurlijke situatie nog complexer en het herindelingsontwerp dat GS zullen voorleggen wordt met belangstelling tegemoet gezien.

Vlist heeft bij het kiezen voor de variant gelet op het gebied, de opgaven die het gebied te wachten staan en wat noodzakelijkerwijs moet gebeuren. Elke gemeente moet hebben beoordeeld waarom het deel is gaan uitmaken van de gemeenschappelijke regeling. Dat zal zijn gebeurd omdat het op dat moment voor de organisatie niet eenvoudig was taken en dan met name ook de strategische activiteiten, alleen uit te voeren. Die taken zijn in de gemeenschappelijke regeling ingebracht. Daarvoor hebben gemeenten bewust gekozen. Vlist had op dat moment ook kunnen kiezen voor samenwerking met Gouda.

Positie Nederlek

College

Ongeacht de opvattingen van de bestuurders van Nederlek, moet worden opgemerkt dat de opstelling van Nederlek in het veenweidepact naadloos aansluit bij die van de andere gemeenten. Een andere gemeente werpt in dat pact problemen op. Als de ontwikkelingen in het gebied worden beoordeeld, zoals het scheppen van ruimte voor breder ondernemen, stelt Nederlek zich naast Bergambacht, Vlist en Ouderkerk soepel op bij het nemen van maatregelen. Inhoudelijk wijkt Nederlek daarbij niet af van de andere gemeenten.

Positie Schoonhoven

GS

Is de keuze van Schoonhoven voor de K4-variant te verklaren? Is er een specifieke reden te noemen voor de houding van Schoonhoven anders dan draagvlak in de gemeenteraad? De fracties van het CDA, Gemeente Belangen en SGP in Schoonhoven wensen een zelfstandige gemeente, de fractie van de PvdA is voorstander van de K4-variant en de fracties van de VVD en GroenLinks zijn voorstander van de K5-variant.

Vlist maakt een onderscheid tussen de stedelijke en landelijke problematiek en op basis van dat onderscheid houdt Vlist Krimpen aan den IJssel buiten de K5. Schoonhoven beschouwt zich als een kleinstedelijke gemeente; het heeft de grootste aaneengesloten

kem, heeft een specifieke samenstelling van de bevolking en vervult een centrumfunctie voor de Krimpenerwaard, de Lopikerwaard en voor een deel van Noord-Brabant. Daardoor plaatst de gemeente zich in een bepaalde positie en kiest de gemeente vanwege de oriëntatie op Gouda voor een Krimpenerwaard-Oost gemeente.

Is het juist dat zoals Schoonhoven beweert, het niet eenvoudig was een overleg met de vijf burgemeesters te organiseren?

Visie college

College geeft aan niet over de andere gemeenten te willen spreken.

Financiële positie K5-gemeente

Visie college

Aan BMC is gevraagd ook aandacht te besteden aan de financiële positie van de K4, K5 en de K6 varianten. Uit de financiële rapportage blijkt dat er financiële problemen bestaan. De regeling voor de frictiekosten is bekend maar deze herindeling brengt andere zorgen met zich mee. Die financiële zorgen mogen niet leidend zijn in de opstelling van een college over de herindeling. Voor het verkrijgen van draagvlak voor de te vormen gemeente is het van belang dat de nieuwe gemeente een goede financiële start kan maken. Bij elke variant is er evenwel sprake van een forse financiële opgave. Geadviseerd werd dat in de discussie in te brengen en afspraken over de financiën te maken zodat de nieuwe K5-gemeente een goede start kan maken.

De gemeenten kennen hun financiële positie en kennen de opgave van het Rijk die zal komen.

In het presidium van Vlist is over de herindeling gesproken en daar werd door een fractie opgemerkt dat het over de herindeling moet gaan en niet alleen over het geld dat daarmee is gemoeid. Financiën mogen niet het enige onderwerp zijn dat de discussie over de herindeling beheerst. Op basis van andere zaken is deze herindeling noodzakelijk. Op welke wijze daarover in de andere gemeenten wordt gesproken, is onduidelijk.

Reactie GS

De provincie zal de financiële scan laten uitvoeren; een verfijning van de onderzoeken op dit terrein die tot nu toe zijn uitgevoerd. Dat onderzoek zal in februari 2010 zijn afgerond. Wordt er gedacht aan afspraken over de financiën met de rijksoverheid of moet de provincie voor de nieuwe gemeente afspraken daarover met de rijksoverheid maken? Wordt verondersteld dat de provincie geld beschikbaar zal stellen? Een gesprek daarover is mogelijk als er sprake van eensgezindheid is.

Tijdens de bijeenkomst in Lekkerkerk is uiteengezet dat het de bedoeling van de provincie is om bij de staatssecretaris te pleiten voor extra gelden. Een dergelijk pleidooi zal lastig worden als de gemeenten verdeeld zijn.

Reactie college

Er zal over de financiële positie met de provincie moeten worden gesproken. Als de provincie geen geld beschikbaar kan stellen, is het gewenst dat gemeenten en provincie het Rijk hierover benaderen.

3. Maken van vervolgspraken in het arhi-traject

Visie GS

Een derde gesprek met het college van Vlist lijkt niet meer nodig. Een gesprek met meerdere colleges is nog mogelijk. Daartoe kan voor 15 maart 2010 een verzoek worden ingediend omdat per die datum de fase van het open overleg is afgerond.

Reactie college

De drie gemeenteraden hebben te kennen gegeven behoefte te hebben aan een gesprek met GS. Het lijkt wenselijk niet alleen deze drie maar de zes raden voor een gesprek uit te nodigen. Een raad kan dan bepalen of van die uitnodiging gebruik zal worden gemaakt. In zo'n bijeenkomst kunnen alle gemeenteraden hun zienswijze aan de orde stellen. Er kan ook in eerste instantie met de raden afzonderlijk worden gesproken waarna kan blijken of een tweede gesprek met alle zes raden gezamenlijk wordt gewenst.

Die gesprekken met de raden zouden het karakter van het open overleg kunnen hebben.

Reactie GS

Dergelijke gesprekken moeten bijtijds worden gevoerd. Op 17 februari 2010 is er al een bijeenkomst in het Provinciehuis met een delegatie van de raden uit Nederlek, Krimpen aan den IJssel en Schoonhoven. De gesprekken met de raden zullen worden aangekondigd en door de provincie moeten worden gefaciliteerd. Vooraf moet worden bepaald wie namens de raad of fracties woordvoerder zal zijn.

Zal de raad van Vlist dan aanwezig zijn of zal de raad daarvan afzien omdat deze van mening is dat het college het standpunt van de raad afdoende heeft geventileerd?

Reactie college

In het voorgesprek met de raad is dit voorstel aan de orde gesteld. De raad heeft medegedeeld ook dan aanwezig te zullen zijn zodat hun mening ook in het verslag wordt opgenomen. Dat bevordert een zeker evenwicht in de beeldvorming.

In een eerder gehouden overleg met raden waren er per gemeente twee woordvoerders; een namens de voorstanders en een namens de tegenstanders van herindeling. Elke raad zou dat zelf moeten bepalen.

Op 17 februari 2010 is de raad van Vlist verhinderd; er is dan een avond voor de bevolking over dit onderwerp.

Reactie GS

Er zal een bijeenkomst op een nog nader te bepalen datum worden georganiseerd.

4. Rondvraag en sluiting

Verslag overleg met DB K5 van 11 november 2009

De burgemeester vraagt in de laatste alinea van blz. 2 van dit verslag Vlist niet te noemen. Het op dit vlak vergelijken van Vlist met Ouderkerk is voor Vlist niet acceptabel en zou in dit opzicht niet meer mogen gebeuren. De voorzitter van dat overleg heeft Vlist wel genoemd maar dat is inmiddels met de provincie afgehandeld. Dit is ook in een brief aan de provincie gemeld en is aan de orde gesteld in het DB van de K5. Die aanpassing is gewenst.

De heer Van Straalen merkt op dat dat verslag is geaccordeerd. Vlist heeft per brief verzocht de passages uit dat verslag, hoewel die zijn uitgesproken, anders te formuleren.

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en sluit het overleg.

provincie **HOLLAND**
ZUID

Gedeputeerde Staten

Directie Leefomgeving en Bestuur
Afdeling Bestuur
Contact
drs. J. van Straalen
T 070 - 441 61 92
j.van.straalen@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

3011201000340

Burgemeester en Wethouders van Nederlek

Datum **23 FEB 2010**

Ons kenmerk
PZH-2010-155957912
Uw kenmerk
-
Bijlagen
1

Onderwerp
Verslag open arhi-overleg op 15 januari 2010.

Geacht college,

Hierbij bieden wij u aan het verslag van het overleg, als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Wet arhi, dat wij op 15 januari 2010 met u hebben gevoerd over de wijziging van de gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard. Het verslag is hiermee openbaar geworden.

Overeenkomstig de met u gemaakte afspraak kunt u dit verslag gebruiken voor de terugkoppeling van het overleg aan uw gemeenteraad.

Het verslag zal onderdeel gaan uitmaken van het te zijner tijd op te stellen Herindelingsontwerp.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

M.H.J. van Wieringen-Wagenaar

J. Franssen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2586 AW Den Haag

Tram 9 en bussen 18,
22, 65 stoppen dichtbij
het provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

**Verslag van het bestuurlijk overleg tussen
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
en Burgemeesters en Wethouders van Nederlek
gehouden in het Cultureel Centrum De Zwaan te Berkenwoude
op 15 januari 2010 van 17.00 – 17.30 uur**

Aanwezig:

dhr. M. van Engelshoven-Huis	Gedeputeerde, voorzitter
dhr. J. Franssen	Commissaris van de Koningin
dhr. J. van Straalen	Senior adviseur Bestuurlijke Zaken
dhr. J. Kleinhesselink	Adviseur Bestuurlijke Zaken
mw. B.F.A. van der Kluit-de Groot	Wvd. burgemeester
dhr. P. Schouten	Gemeentesecretaris
dhr. R.P.A van de Haterd	Wethouder
dhr. C.J.M.W. Wassenaar	Wethouder

Verslag:

dhr. J.F.M. van Gessel   Notuleerbureau De Rondvraag

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.

Dit is het tweede gesprek dat met het College van B&W van Nederlek in het kader van de open Arhi-procedure voor de Krimpenerwaard wordt gevoerd. Met de andere vijf gemeenten zal ook worden gesproken. Deze gesprekken worden gehouden omdat in de eerste gespreksronde gemeenten hadden aangekondigd dat zij onderzoeken zouden laten uitvoeren.

De resultaten van de meeste onderzoeken zijn op hoofdlijnen bekend. Colleges van gemeenten die onderzoeken hebben laten uitvoeren, kunnen de conclusies die uit de onderzoeken zijn getrokken toelichten. Het College kan ook een toelichting geven op de gesprekken die met het College van Krimpen aan den IJssel worden gevoerd. Elk College kan ook de keuze voor een van de fusievarianten toelichten, mogelijk nieuwe ontwikkelingen melden en GS informeren over mogelijke nieuwe College- en of gemeenteraadsbesluiten.

Er zijn afspraken gemaakt om met drie gemeenteraden een gesprek te voeren. In een van de gesprekken is gebleken dat het wordt gewenst alle zes gemeenteraden voor een gesprek uit te nodigen. Die gemeenteraden zullen daarvoor een uitnodiging ontvangen.

Van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt. Als dat van de zijde van het College en van GS is geaccordeerd, is het een openbaar stuk. Het College kan het verslag benutten om de raad over dit gesprek te informeren. De verschillende verslagen kunnen onderling worden uitgewisseld zodat deze kunnen worden bestudeerd, kan worden vastgesteld of meningen van Colleges veranderen en kan het beeld dat over de gemeenten bestaat worden gecomplementeerd

2. Inventarisatie en bespreking van de opvattingen van de gemeente over de verschillende herindelingsvarianten en over de uitkomsten van de in dat verband gehouden onderzoeken

Het rapport Samen of zelfstandig

Visie college

Het rapport Samen of zelfstandig wordt aan GS overhandigd.

Dit rapport is vergeleken met het BMC-rapport waarvoor het college is geïnterviewd. Het eigen onderzoek leidt tot andere uitkomsten, andere conclusies en is gefundeerder dan het BMC-rapport en bevestigt de mogelijkheid van een fusie met Krimpen aan den IJssel.

Op 12 januari 2010 was er een bijeenkomst van de beide colleges van één uur waarin unaniem de intentie om de twee gemeenten te laten fuseren werd bevestigd. De gemeenteraden van beide gemeenten krijgen dat voorstel nog voorgelegd.

Op 14 januari 2010 heeft het college het voornemen met de fractievoorzitters besproken en een raadsvoorstel is als concept verzonden aan de fractievoorzitters. Hen is gevraagd of het voorstel voor de openbare raadsvergadering van 15 februari 2010 kan worden geagendeerd. In die vergadering zal de raad worden gevraagd of deze zich kan vinden in de intentie om te komen tot een K2-gemeente. De raad heeft echter verklaard zo lang mogelijk te ijveren voor het zelfstandig blijven voortbestaan van Nederlek. Wat de raad zal doen is onbekend omdat in het overleg van 14 januari 2010 de fractievoorzitters geen standpunt hebben ingenomen. Waarschijnlijk zal de raad de intentie tot samengaan uitspreken en zal op een draagvlakonderzoek onder de bevolking worden aangedrongen. De vorm waarin dat zal gebeuren legt het college voor aan de raad. Nadat die peiling is gehouden, zal de vernieuwde raad een definitieve uitspraak over het voorstel doen.

Afgewacht moet worden wat de uitspraak van de raad van Krimpen aan den IJssel zal zijn. De raad van Krimpen aan den IJssel zal eerder bijeenkomen dan die van Nederlek en dat stemt het college tot tevredenheid omdat de uitspraak van de raad van Krimpen aan den IJssel bekend zal zijn als de raad van Nederland bijeenkomt.

Het college van Schoonhoven is voorstander van een K4-gemeente en zal een K2-gemeente een kans geven. De burgemeester van Schoonhoven heeft namens het college en volgens hem ook namens een lichte meerderheid in de raad verklaard, bereid te zijn Nederlek te steunen bij het realiseren van de K2/K4-variant. Ouderkerk heeft de voorkeur uitgesproken voor de K5-gemeente maar zal naar verwachting ook een K4-gemeente accepteren. Vlist en Bergambacht zijn wat meer uitgesproken voor de K5-variant.

Het veenweidegebied

Het besturen van het gebied dat wordt aangeduid als Veenweidepact gebeurt nu met vijf gemeenten. Eén gemeente heeft daar problemen mee. Dat is niet het gevolg van onwil maar komt omdat met name de gemeente Ouderkerk ervaart wat in het Veenweidegebied moet gebeuren. Boeren in die gemeente staan meer onder druk dan boeren elders in het gebied. De gemeente Nederlek zal het minst van de effecten merken omdat alleen aan de oostzijde van de gemeente de groene ruggengraat moet worden ontwikkeld en de faunapassage onder de N210 wordt aangelegd. Het college meent dat meer zou moeten gebeuren voor dieren die in het gebied zouden moeten terugkeren; voor hen moet een tweede faunapassage worden gerealiseerd en daaraan wordt door de gemeente gewerkt.

De strategiegroep voor het veenweidegebied zal bij de K2/K4-variant nog slechts uit vertegenwoordigers van twee gemeenten bestaan in plaats van vijf. Het zou een goede ontwikkeling zijn als de nieuwe stedelijke gemeente in de westhoek van de Krimpenerwaard bij de herontwikkeling van het veenweidegebied wordt betrokken. Dat zal eerder ten gunste dan ten nadele van het gebied komen. De taken die Nederlek voor het gebied van het veenweidepact moet uitvoeren, worden met het opstellen van het bestemmingsplan voor het buitengebied voorbereid. De inrichtingsplannen voor het gebied

kunnen binnen drie maanden worden vastgesteld. Daarna moet worden gehandhaafd wat is afgesproken en erop worden toegezien dat termijnen en planningen worden gehaald. Krimpen aan den IJssel zal daarin niet anders optreden dan Nederlek nu doet. De nieuwe gemeente zal dezelfde visie op het veenweidegebied hebben als Nederlek nu heeft.

Het onderzoek dat het college heeft laten uitvoeren wijst uit dat de inwoners van de Krimpenerwaard voor wat betreft het volgen van onderwijs, winkelen en het bezoek aan het ziekenhuis zijn georiënteerd op het westen, Rotterdam. De verbondenheid van hen is er met de Krimpenerwaard. Inwoners van de Krimpenerwaard en van Krimpen aan den IJssel wensen zo veel mogelijk de openheid van de Krimpenerwaard in stand te houden. Deze oriëntatie en verbondenheid zijn een van de meest opvallende punten uit het onderzoek dat is uitgevoerd. Ter illustratie: de sluiting van het Politiebureau in Lekkerkerk en opening van een nieuw Politiebureau in Bergambacht leidde ertoe dat inwoners van Lekkerkerk en van Krimpen aan den Lek aangiftten zijn gaan doen in Krimpen aan den IJssel wat in een andere Politieregio ligt. Het preventief vaccineren van kinderen tegen de Mexicaanse griep in Schoonhoven leidde tot verontwaardiging in Lekkerkerk en Krimpen aan den Lek. Het zou voor inwoners van die gemeenten eenvoudiger zijn geweest als dat in Krimpen aan den IJssel mogelijk was.

Met dit onderzoek wordt bevestigd dat de inwoners van Nederlek de voorkeur geven aan een K2-gemeente met circa 43.000 inwoners en met een gezamenlijke oriëntatie en gevoelswaarde dan met de andere vier gemeenten.

Reactie GS

De inhoud van het rapport is nog onbekend en daarom kan er daarop in dit overleg geen reactie worden gegeven.

De volgende vragen worden voorgelegd:

1. Welke visie is er op de complicaties die zullen ontstaan als er in de Krimpenerwaard twee gemeenten worden gevormd?
2. Wat is de belangrijkste vraag die in dit onderzoek is gesteld?
3. Wordt getracht alleen de ambities van Nederlek zo goed mogelijk te behartigen?
4. Wat is het beoordelings- of referentiekader van dit rapport vergeleken met andere rapporten?
5. Wordt met andere oplossingen dan die welke door het college wordt beoogd rekening gehouden?

Reactie college

Ad 1.

In het rapport is bekeken wat met de K4-gemeenten waarmee nu wordt samengewerkt zou moeten gebeuren. Vandaar dat in het rapport is opgenomen wat daarbij mogelijk is. Dat is niet nader uitgewerkt omdat Nederlek van dat gebied geen deel uitmaakt. De K4-gemeente zal circa 40.000 inwoners tellen en zal zijn georiënteerd op Midden-Holland wat de huidige vijf gemeenten ook zijn.

Er moet een onderscheid worden gemaakt naar samenwerken en samengaan. In het samengaan met de vier andere gemeenten ziet het college geen voordeel. Er zou voordeel kunnen worden behaald als er wordt samengewerkt als elke gemeente haar zelfstandigheid kan behouden.

Ad 2.

De belangrijkste vragen die in het onderzoek zijn gesteld betreft onderzoek doen naar a) de optie blijvende zelfstandigheid van de gemeenten Nederlek en Krimpen aan den IJssel; b) de optie fusie van K2 en van K4; c) de beide opties vergelijken met de optie K6. Het is daarmee geen puur lokaal onderzoek maar een onderzoek dat van belang is voor de westpunt van de Krimpenerwaard (Krimpen aan den IJssel en Nederlek) en K4.

Ad 3.

Er is in het onderzoek niet alleen bestudeerd of alleen de ambities van Nederlek zouden zijn te realiseren of wat de beste optie voor de inwoners van Nederlek zal zijn. De K6- en de K4-varianten zijn ook in het onderzoek bestudeerd.

Ad 4.

Op de vraag naar het referentie en beoordelingskader van dit rapport wordt gesteld dat het zelfstandig blijven voortbestaan van Nederlek, de K2/K4-variant en K6-variant, zijn bestudeerd. De K2/K4-variant is daarbij afgezet tegen de K6-variant.

Verwerking van het onderzoek

College

De uitkomsten zijn getoetst aan de criteria die het Rijk en de provincie bij herindeling stellen. Daarnaast hebben zowel de raad van Nederlek als die van Krimpen aan den IJssel eigen criteria in het onderzoek laten opnemen. In hoofdstuk 6 worden de onderzoeksresultaten tegen die criteria afgezet. Vervolgens zullen de gemeenteraden een gewicht aan de verschillende criteria toekennen, de criteria tegen elkaar afwegen en een uitspraak over een voorkeur doen. Die weging wordt door het college op basis van het rapport voorbereid. In een concept raadsbesluit zal een voorstel aan de raad worden voorgelegd. De raad kan op dat concept invloed uitoefenen door kenbaar te maken wat volgens de raad als wegingsfactor onaanvaardbaar is en waaraan de raad extra aandacht wenst te geven. Over het raadsvoorstel zal debat tussen de verschillende fracties mogelijk zijn. Het zal de basis zijn om er een gefundeerd besluit op te nemen.

Het raadsvoorstel kan in week 3 in concept voor de raadsvergadering aan de provincie worden verzonden. In het concept zal de raad worden gevraagd zich in principe voor de fusie uit te spreken. De uitspraak van de raad zal het college niet mogen negeren.

De raad vroeg zich in relatie tot het draagvlakonderzoek af of het nemen van een principe besluit betekent dat inwoners voor een voldongen feit worden geplaatst. De raad acht het mogelijk dat inwoners vrezen dat er in feite al een raadsbesluit is genomen. Tegen die achtergrond dringen de griffiers erop aan de avonden voor bewoners niet gezamenlijk te organiseren. Dan kan worden voorkomen dat het beeld ontstaat dat de K2 een voldongen feit is. Of de uitkomsten van de volksraadpleging gezamenlijk moeten worden gepresenteerd, is nog niet zeker.

Reactie GS

Als de vraagstelling van het college kan worden beoordeeld, kunnen wellicht ook suggesties worden ingediend.

Reactie college

Een reactie op de vraagstelling wordt gewaardeerd. Van de ervaring van GS kan dan gebruik worden gemaakt. Het college zal doen wat voor inwoners van belang is en behoudt daarin de eigen verantwoordelijkheid.

Volksraadpleging

Visie GS

Is bekend welke vraag aan de bevolking zal worden voorgelegd? Wordt een vraag voorgelegd waarop met ja of nee moet worden geantwoord? Wil een volksraadpleging betekenis voor het debat hebben, dan zal de vraagstelling niet tot een dergelijke vraag verengd mogen worden. Wat gebeurt er met de uitkomst van dat onderzoek?

Reactie college

Er wordt geen referendum gehouden en evenmin worden veel vragen voorgelegd. Voor de inwoners van de gemeenten moet het nog lastiger zijn dan voor de gemeenteraad om

zonder een goede onderbouwing van de mogelijkheden een keuze te maken. Het college heeft over de wijze waarop het referendum zal worden gehouden, nog geen standpunt ingenomen. Er zullen voor de volksraadpleging waarschijnlijk debatavonden worden georganiseerd.

Op 18 januari 2010 zal een voorstel over de volksraadpleging gereed zijn en dat zal eerst in het college worden besproken. De raad heeft belangstelling voor die voorstellen getoond en wenst bij het opstellen van de uitgangspunten van de volksraadpleging betrokken te worden. Met de volksraadpleging kan worden vastgesteld of de denkrichting van de raad ook de denkrichting van inwoners van de gemeente is. Er zal bij de volksraadpleging ruimte zijn om andere ideeën naar voren te brengen.

De volksraadpleging moet zorgvuldig worden uitgevoerd en de raad moet van mening zijn dat die steekhoudend is. Sinds wordt gesproken over een K2-gemeente is in gesprekken met inwoners niet gebleken dat daartegen veel verzet zal zijn.

Voor de gemeenteraadsverkiezingen zal de raad zijn intentie over de vorming van de K2-gemeente uitspreken. Na de debatavonden en nadat de bevolking zich heeft uitgesproken, kan de nieuwe gemeenteraad de mening van de bevolking bevestigen of daaraan een nuancering aanbrengen. Bij het voorbereiden van de volksraadpleging zal de ervaring die hiermee bij andere gemeenten is opgedaan, worden betrokken.

Of andere gemeenten zullen worden uitgenodigd voor de debatavonden is nog niet besproken. Wat daarvan de meerwaarde kan zijn, is onbekend. Het college is in staat andere meningen en andere varianten uit te leggen. Het is de bedoeling dat de mening van inwoners wordt gehoord. De mening van andere bestuurders over de herindeling is bekend.

Positie Bergambacht

Visie college

Het college van Bergambacht had kritiek op de door Nederlek gevolgde procedure omdat gesprekken met Krimpen aan den IJssel waren aangegaan voordat dat was gemeld in het bestuur van de K5.

Er is eerst toestemming van de raad voor een gesprek gevraagd en het college heeft die ruimte gekregen. Daarop is met Krimpen aan den IJssel gesproken om te verkennen of er een basis voor nader overleg met die gemeente is. Dat dat gesprek is gevoerd zonder daarvan eerst melding in de K5 te maken, acht het college legitiem. Nadien is in de K5 gemeld dat met het college van Krimpen aan den IJssel over een mogelijk samengaan zal worden gesproken.

Het college van Bergambacht had in die tijd besloten een onderzoek te laten uitvoeren naar de K5-variant. Het college van Nederlek achtte het niet consequent om nadat was besloten een onderzoek naar de K2-variant te doen, ook opdracht te verlenen voor een onderzoek naar de K5-variant. Het college heeft zich wel bereid verklaard aan het onderzoek van Bergambacht mee te werken.

Planning

Visie GS

Conform het tijdschema dat voor deze Arhi-procedure is opgesteld, zal de fase van het open overleg op 15 maart 2010 zijn afgerond. Daarna zullen GS in april 2010 een besluit nemen dat aan de gemeenteraden zal worden aangeboden. *Strookt dat schema met de tijdsplanning van het college?*

Het is mogelijk dat GS een herindelingsvoorstel zullen voorleggen voordat de raad een besluit over het voorstel van het college moet nemen. Welk voorstel GS zullen voorleggen, kan van invloed zijn op het te nemen raadsbesluit.

Reactie college

Uiterlijk mei of juni 2010 zal de raad een besluit nemen. Het zou wenselijk zijn als GS in juni 2010 een besluit nemen.

Het zal geen probleem zijn als GS een voorstel aan de raad voorleggen voordat de gemeenteraad een besluit over het voorstel van het college moet nemen. Ofschoon Provinciale Staten een besluit moeten nemen, zal er voor het zomerreces duidelijkheid zijn ontstaan.

Deze herindeling kan niet worden beschouwd als een tussenstap voor slechts enkele jaren en zal voor een periode van 25 jaar effecten hebben.

Maatregelen die het Kabinet zal nemen, moeten worden afgewacht. Er worden nu op basis van de huidige gegevens besluiten genomen. Als over tussenstappen wordt gesproken, wordt het wellicht eenvoudiger de gevoelsmatige acceptatie van een herindeling mogelijk te maken. Tussenstappen kunnen noodzakelijk zijn om het voor inwoners mogelijk te maken zich in het lokale bestuur nog te herkennen.

In de afgelopen periode is Nederlek naar deze variant toegegroeid. Als er sprake zal zijn van een omvangrijkere herindeling wordt het lastiger om daarvoor draagvlak te creëren.

Financiële scan

College

Kan binnenkort over de uitkomst van de financiële scan worden beschikt? De financiële aspecten van de herindeling zullen van groot belang kunnen zijn. Die informatie kan voor de raad van belang zijn bij het nemen van een besluit.

Reactie GS

De financiële scan zal in februari 2010 gereed zijn.

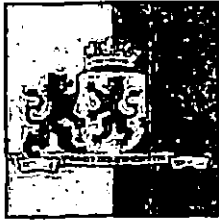
3. Maken van vervolgspraken in het arhi-traject

De gedeputeerde vraagt of de raad behoefte heeft aan een gesprek met GS.

De burgemeester weet dat de fractievoorzitters, niet de hele raad, op 17 februari 2010 een gesprek met GS zullen hebben. Zij zal daarbij als voorzitter van de raad aanwezig zijn. Dat gesprek wordt gehouden nadat de raad een intentie over het voorstel van het college heeft uitgesproken. De raad kan dat dan aan GS meedelen.

4. Rondvraag en sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en sluit het overleg.

provincie **HOLLAND**
ZUID

Gedeputeerde Staten

Directie Leefomgeving en Bestuur
Afdeling Bestuur
Contact
drs. J. van Straalen
T 070 - 441 61 92
j.van.straalen@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

3011201000344

Burgemeester en Wethouders van Krimpenerwaard
IJssel

Datum **23 FEB 2010**

Ons kenmerk
PZH-2010-155957912

Uw kenmerk

-

Bijlagen
1

Onderwerp

Verslag open arhi-overleg op 15 januari 2010.

Geacht college,

Hierbij bieden wij u aan het verslag van het overleg, als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Wet arhi, dat wij op 15 januari 2010 met u hebben gevoerd over de wijziging van de gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard. Het verslag is hiermee openbaar geworden.

Overeenkomstig de met u gemaakte afspraak kunt u dit verslag gebruiken voor de terugkoppeling van het overleg aan uw gemeenteraad.

Het verslag zal onderdeel gaan uitmaken van het te zijner tijd op te stellen Herindelingsontwerp.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

voorzitter,

M.H.J. van Wieringen-Wagenaar

J. Franssen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2598 AW Den Haag

Tram 9 en bussen 18,
22, 65 stoppen dichtbij
het provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

**Verslag van het bestuurlijk overleg tussen
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
en Burgemeesters en Wethouders van Krimpen aan den IJssel
gehouden in het Cultureel Centrum De Zwaan te Berkenwoude
op 15 januari 2010 van 18.30 – 19.15 uur**

Aanwezig:

dhr. M. van Engelshoven-Huls	gedeputeerde, voorzitter
dhr. J. Franssen	Commissaris van de Koningin
dhr. J. van Straalen	senior adviseur Bestuurlijke Zaken
dhr. J. Kleinhesselink	adviseur Bestuurlijke Zaken
dhr. M.J.D. Jansen	Burgemeester
dhr. A. Boele	Gemeentesecretaris
mw. A.A. Aeyelts Averink-Winsemius	Wethouder
dhr. J.H. Blankenberg	Wethouder
dhr. A. Prins	Wethouder

Verslag:

dhr. J.F.M. van Gessel   Notuleerbureau De Rondvraag

---

1.   Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.

Dit is het tweede gesprek dat met het College van B&W van Krimpen aan de IJssel in het kader van de open Arhi-procedure voor de Krimpenerwaard wordt gevoerd. Met de andere vijf gemeenten zal ook worden gesproken. Deze gesprekken worden gehouden omdat in de eerste gespreksronde gemeenten hadden aangekondigd dat zij onderzoeken zouden laten uitvoeren.

De resultaten van de meeste onderzoeken zijn op hoofdlijnen bekend. Colleges van gemeenten die onderzoeken hebben laten uitvoeren, kunnen de conclusies die uit de onderzoeken zijn getrokken toelichten. Het College kan ook een toelichting geven op de gesprekken die met het College van Nederlek worden gevoerd. Elk College kan ook de keuze voor een van de fusievarianten toelichten, mogelijk nieuwe ontwikkelingen melden en GS informeren over mogelijke nieuwe College- en of gemeenteraadsbesluiten.

Er zijn afspraken gemaakt om met drie gemeenteraden een gesprek te voeren. In een van de gesprekken is gebleken dat het wordt gewenst alle zes gemeenteraden voor een gesprek uit te nodigen. Die gemeenteraden zullen daarvoor een uitnodiging ontvangen.

Van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt. Als dat van de zijde van het College en van GS is geaccordeerd, is het een openbaar stuk. Het College kan het verslag benutten om de raad over dit gesprek te informeren. De verschillende verslagen kunnen onderling worden uitgewisseld zodat deze kunnen worden bestudeerd, kan worden vastgesteld of meningen van Colleges veranderen en kan het beeld dat over de gemeenten bestaat worden gecomplementeerd

2. Inventarisatie en bespreking van de opvattingen van de gemeente over de verschillende herindelingsvarianten en over de uitkomsten van de in dat verband gehouden onderzoeken

Visie College

Het onderzoek dat het College heeft laten uitvoeren is afgerond. Een eerste gemeenschappelijke rapportage voor de gemeenteraden van Krimpen aan den IJssel en Nederlek heeft in december 2009 plaatsgevonden op een moment waarop het rapport nog niet voltooid was. Die presentatie was niet gericht op besluitvorming. In die bijeenkomst werd niet duidelijk welke opvattingen de beide raden hadden.

Het college heeft het definitieve rapport inmiddels besproken. Op 19 januari 2010 zal de opvatting van het college van Krimpen aan den IJssel aan de raad worden aangeboden. Die opvatting is niet vooraf met de fracties besproken. De opvatting gaat uit van de overweging die is gebaseerd op argumenten en punten die in het rapport van PricewaterhouseCoopers en BMC aan de orde zijn gekomen. In de opvatting van het college heeft de vorming van de K2/K4-gemeenten de voorkeur en zal die oplossing de meest gereede keuze zijn.

Het definitieve rapport zal de raad op 1 februari 2010 in een openbare commissievergadering bespreken. Dan wordt bekend welke opvattingen er in de fracties over de voorkeursvariant van het college bestaan. Vervolgens zal dat rapport op 11 februari 2010 in een openbare raadsvergadering worden besproken. Wat de positie van de raad zal zijn, is onbekend. Mogelijk spreekt de raad zich uit voor het betrekken van de K5/K1-variant in het proces. Dat kan gevolgen hebben voor de methode die voor de volksraadpleging wordt gevolgd. Dan zullen beide mogelijkheden aan de bevolking moeten worden voorgelegd. Nadat de uitslag van die raadpleging bekend is, wordt een definitief besluit genomen.

Daarna zal er na de gemeenteraadsverkiezingen in zeven of acht weken in een interactief proces met inwoners over de variant worden besproken. Die raadpleging zal waarschijnlijk in dezelfde periode als in Nederlek worden gehouden. De nieuwe gemeenteraad zal op basis van het draagvlakonderzoek naar verwachting in mei 2010 een besluit over een van de varianten nemen. GS worden daarom verzocht een herindelingsontwerp aan de raden voor te leggen nadat de raden zich op basis van het draagvlakonderzoek hebben uitgesproken. Als een herindelingsontwerp aan de gemeenteraden wordt voorgelegd voordat deze een besluit nemen, zullen raden op dat ontwerp van GS reageren.

De nieuwe gemeente krijgt een ontwikkelingspotentieel wat voor Krimpen aan den IJssel van belang is. Ontwikkelingen hebben betrekking op voorzieningen voor verkeer en vervoer, de aansluiting op de N210 en de tweede oeververbinding. Zij zijn van belang voor Krimpen aan den IJssel maar doen zich voor op het grondgebied van Nederlek. In het gesprek met het college van Nederlek zijn die ontwikkelingen de doorslaggevende factor geweest in de 60/40-afweging over zelfstandig verdergaan of nu deze fusie.

Andere varianten

Visie GS

Het gebied is op dit terrein verdeeld over mogelijke oplossingen:

- drie gemeenten zijn voorstander van de K5-variant;
- de K6-variant is niet gewenst;
- een gemeenteraad wenst zelfstandig te blijven maar acht een K4-variant mogelijk en sommige voorstanders daarvan achten een K5 eventueel mogelijk;
- twee gemeenten staan de K2/K4-variant voor.

Zal er een bestuurscrisis ontstaan als de gemeenteraad van Krimpen aan den IJssel besluit zelfstandig te blijven?

Wordt in discussie over de K2/K4-variant meegenomen dat er op termijn een K6-gemeente zal worden gevormd?

Visie college

Uit het onderzoek dat het college heeft laten uitvoeren maar ook uit het rapport van BMC, is gebleken dat de K6-variant ongewenst is. Het college heeft dat ook aan de raad meegegeven. Dan resteren de K5/K1- of de K4/K2-varianten.

In de rapporten van BMC en van PricewaterhouseCoopers wordt voor de maatschappelijke oriëntatie aangegeven dat de vorming van een K6-gemeente wordt belemmerd omdat een aantal gemeente op andere steden is georiënteerd; Gouda, Schoonhoven en Utrecht. In het BMC-rapport is die andere oriëntatie het argument om een K5-gemeente te vormen. Het grote aantal kernen die zo verschillend zijn georiënteerd, kunnen geen coherente K6-gemeente vormen. Voor een K5-gemeente zou dat iets anders kunnen liggen.

Sommige gemeenteraadsleden vrezen de vorming van een K6-gemeente en achten dat geen goede oplossing.

Er is onlangs nog gesproken met de fractievoorzitters en daarin is vastgesteld dat als de gemeenteraad anders beslist, dat zal worden geaccepteerd en er dan geen bestuurscrisis zal ontstaan. Er zullen dan in het draagvlak onderzoek twee posities moeten worden voorgelegd.

In een inspraakavond georganiseerd door de fractie van het CDA waarbij een lid van de Tweede Kamer aanwezig was, is gesproken de 2,5 variant: de fusie van Krimpen aan den IJssel met Nederlek en de kern Ouderkerk aan den IJssel.

De fractie van GroenLinks is voorstander van een fusie met Capelle aan den IJssel. De Leefbaarheidspartijen volgen het college.

Na de gemeenteraadsverkiezingen kunnen de politieke verhoudingen zijn veranderd of kunnen er andere gemeenteraadsleden zijn aangetreden.

De planning

Visie GS

Zoals tijdens de bijeenkomst in Lekkerkerk is uiteengezet, kent de Arhi-procedure niet één moment waarop een besluit moet worden genomen. Volgens de planning zullen GS in april 2010 een herindelingsontwerp vaststellen dat aan de colleges en gemeenteraden zal worden verzonden. Gemeenteraden kunnen binnen drie maanden een zienswijze aan GS kenbaar maken. Inwoners van de gemeente hebben daarvoor acht weken de tijd. De zienswijze die worden ingediend worden door GS beoordeeld. Vervolgens wordt een concept-Herindelingsadvies opgesteld dat half augustus 2010 aan Provinciale Staten zal worden voorgelegd. Dat advies wordt in de Statencommissie behandeld en dan kunnen hoorzittingen worden georganiseerd. Eind 2010 wordt door Provinciale Staten het herindelingsadvies vastgesteld. Vervolgens wordt dat aan de minister van BZK verzonden.

Reactie college

Het zal geen bezwaar zijn als dat ontwerp bekend is als de raad in mei 2010 een uitspraak moet doen.

GS blijven in deze planning exact binnen de wettelijk gestelde termijnen. Is het voor GS bezwaarlijk de wettelijke termijnen waarbinnen na afloop van het open overleg besluiten over het herindelingsontwerp moeten worden genomen, te verlengen zodat in het besluit dat moet worden genomen rekening kan worden gehouden met de visie van gemeenten?

Reactie GS

Het pleidooi voor uitstel van de termijn strookt niet met hetgeen andere gemeenten in de Krimpenerwaard wensen.

GS voeren deze Arhi-procedure en in die procedure ligt besloten dat draagvlak moet worden gemeten. Dat zal gebeuren als een voorstel wordt voorgelegd. De wijze en het tijdstip waarop de raad tot zijn oordeel komt, of dat gebeurt door het organiseren van inspraakavonden of een draagvlakmeting in april of mei 2010, is de keuze van de raad.

Reactie college

De provincie heeft hierin haar eigen verantwoordelijkheid.

Invloed van andere organisaties op de vorming van de K2-gemeente**GS**

Verondersteld wordt dat het college kennis heeft genomen van de opvattingen over deze herindeling die naar voren zijn gekomen in het overleg dat is gevoerd met het college van Capelle aan den IJssel, het hoogheemraadschap, het DB van de stadsregio en het ISMH. In hoeverre hebben deze standpunten meegewogen in de oordeelsvorming? Welke betekenis hebben deze opvattingen in het ingenomen standpunt?

Reactie College

Op basis van argumenten, nadat kennis is genomen van de uitkomsten van de onderzoeken en van de opvattingen van partijen in deze regio, hebben dit college en dat van Nederlek geconcludeerd dat er een aantal punten zijn die beide gemeenten binden. Een van de argumenten luidt dat er een duurzaam besluit door beide gemeenten moet worden genomen. Dat houdt in dat voorkomen moet worden dat de gemeenten over vijf jaar weer een herindelingsdiscussie moeten voeren. Met een fusie van beide gemeenten wordt een nieuwe gemeente van een voldoende schaal gevormd, waarvoor draagvlak bestaat en die zijn opgaven aan kan. Gezien de eerder genoemde ontwikkelingen aan de westkant van de Krimpenerwaard ofwel de oostkant van de stadsregio Rotterdam-Rijnmond, zou het verstandig en in het belang van Krimpen aan den IJssel zijn als dat gebied dan door één gemeentebestuur zal worden bestuurd.

Duurzaamheid van de oplossing**GS**

Kan uitleg worden gegeven aan het vermeende duurzame karakter van deze fusie in de stadsregio Rotterdam? Welke oplossing er zal komen, deze zal duurzaam moeten zijn. Duurzaamheid zal voor GS een belangrijk criterium zijn.

Reactie College

Gezien de analyse van de situatie en positie van Krimpen aan den IJssel in dit debat, wordt verondersteld dat de nieuwe gemeente voor een periode van 10 tot 15 jaar geen andere herindelingsdiscussies heeft te voeren. Wat na die termijn kan gebeuren, is onzeker. Als Krimpen aan den IJssel nu zelfstandig zal blijven, is het te verwachten dat binnen circa vijf jaar, mede gezien discussies op rijksniveau over schaalvergroting, een discussie over een samengaan met Capelle aan den IJssel zal moeten worden gevoerd.

Duurzaamheid is een belangrijk criterium. Aan dat aspect is in het onderzoek aandacht besteed. Naast duurzaamheid zijn er ook andere belangrijke factoren die in het besluit dat moet worden genomen van belang zijn.

Veenweidegebied en veenweidepact**Visie college**

Er is bestudeerd waar de westgrens van het veenweidegebied en het gebied dat valt onder het veenweidepact ligt. Dan blijkt dat het gebied dat onder het pact valt meer in het oosten van de Krimpenerwaard ligt. Bovendien loopt het pact op den duur af. Die zaken vormen dan ook geen belemmering voor deze fusie.

Ontwikkelingen in de stadsregio Rotterdam**Visie GS**

Het is mogelijk dat er in de zuidvleugel een forse samenvoeging van randgemeenten en de centrumgemeente zal komen. Dat zal effecten hebben voor alle gemeenten om Rotterdam

heen inclusief Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel. Heeft in die situatie een K2-gemeente perspectief?

Reactie college

De nieuwe K2-gemeente is medio 2009 gepresenteerd als een mogelijkheid om met Capelle aan den IJssel aan de oostkant van de stadsregio Rotterdam een blok te vormen wat lijkt op de BAR-gemeenten. Een BAR-constructie is niet per definitie een tijdelijke oplossing. De samenwerking tussen die dan gelijkwaardige gemeenten kan dan vorm worden gegeven. Die nieuwe gemeente zal zich nog sterker aan de stadsregio verbinden.

Als Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel zouden moeten fuseren, verkeert Krimpen aan den IJssel in een ondergeschikte positie wat niet het geval zal zijn als er eerst een K2-gemeente is gevormd. Dat tactische argument is van belang wat niet los kan worden gezien van de overige argumenten. Van belang bij de vorming van een nieuwe gemeente is de oriëntatie van burgers. Uit het onderzoek uitgevoerd in opdracht van het college is gebleken dat de inwoners van Nederlek en Krimpen aan den Lek zijn gericht op Rotterdam en de Rotterdamse regio.

3. Maken van vervolgspraken in het arhi-traject

De burgemeester nodigt de provincie uit om aanwezig te zijn in de raadsvergadering van 11 februari 2010.

De gedeputeerde vraagt of er na dit tweede gesprek dat in het kader van het open Arhi-overleg is gevoerd er voor 15 maart 2010 nog behoefte aan een derde gesprek bestaat.

De burgemeester vermoedt dat tenzij er zich een ernstige ontwikkeling voordoet, een derde gesprek niet nodig zal zijn. Mocht dat nodig zijn, zal met GS contact worden opgenomen.

4. Rondvraag en sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en sluit het overleg.

provincie **HOLLAND**
ZUID

Gedeputeerde Staten

Directie Leefomgeving en Bestuur
Afdeling Bestuur
Contact
drs. J. van Straalen
T 070 - 441 61 92
j.van.straalen@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuld-holland.nl

3011201000347

Burgemeester en Wethouders van Bergambacht

Datum **23 FEB 2010**

Ons kenmerk
PZH-2010-155957912
Uw kenmerk
-
Bijlagen
1

Onderwerp

Verslag open arhi-overleg op 15 januari 2010.

Geacht college,

Hierbij bieden wij u aan het verslag van het overleg, als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Wet arhi, dat wij op 15 januari 2010 met u hebben gevoerd over de wijziging van de gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard. Het verslag is hiermee openbaar geworden.

Overeenkomstig de met u gemaakte afspraak kunt u dit verslag gebruiken voor de terugkoppeling van het overleg aan uw gemeenteraad.

Het verslag zal onderdeel gaan uitmaken van het te zijner tijd op te stellen Herindelingsontwerp.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

M.H.J. van Wieringen-Wagenaar

J. Franssen

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bussen 18,
22, 65 stoppen dichtbij
het provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerplaats voor
auto's is beperkt.

**Verslag van het bestuurlijk overleg tussen
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
en Burgemeesters en Wethouders van Bergambacht
gehouden in het Cultureel Centrum De Zwaan te Berkenwoude
op 15 januari 2010 van 19.30 – 20.15 uur**

Aanwezig:

dhr. M. van Engelshoven-Huls	gedeputeerde, voorzitter
dhr. J. Franssen	Commissaris van de Koningin
dhr. J. van Straalen	senior adviseur Bestuurlijke Zaken
dhr. J. Kleinhesselink	adviseur Bestuurlijke Zaken

dhr. A. van Erk	Wvd. burgemeester
dhr. P. van Willigen	Gemeentesecretaris
mw. D. Blok	Wethouder
dhr. J. Vente	Wethouder

Verslag:

dhr. J.F.M. van Gessel	Notuleerbureau De Rondvraag
------------------------	-----------------------------

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.

Dit is het tweede gesprek dat met het College van B&W van Bergambacht in het kader van de open Arhi-procedure voor de Krimpenerwaard wordt gevoerd. Met de andere vijf gemeenten zal ook worden gesproken. Deze gesprekken worden gehouden omdat in de eerste gespreksronde gemeenten hadden aangekondigd dat zij onderzoeken zouden laten uitvoeren.

De resultaten van de meeste onderzoeken zijn op hoofdlijnen bekend. Colleges van gemeenten die onderzoeken hebben laten uitvoeren, kunnen de conclusies die uit de onderzoeken zijn getrokken toelichten. Elk College kan ook de keuze voor een van de fusievarianten toelichten, mogelijk nieuwe ontwikkelingen melden en GS informeren over mogelijke nieuwe College- en of gemeenteraadsbesluiten.

Er zijn afspraken gemaakt om met drie gemeenteraden een gesprek te voeren. In een van de gesprekken is gebleken dat het wordt gewenst alle zes gemeenteraden voor een gesprek uit te nodigen. Die gemeenteraden zullen daarvoor een uitnodiging ontvangen.

Van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt. Als dat van de zijde van het College en van GS is geaccordeerd, is het een openbaar stuk. Het College kan het verslag benutten om de raad over dit gesprek te informeren. De verschillende verslagen kunnen onderling worden uitgewisseld zodat deze kunnen worden bestudeerd, kan worden vastgesteld of meningen van Colleges veranderen en kan het beeld dat over de gemeenten bestaat worden gecomplementeerd

2. Inventarisatie en bespreking van de opvattingen van de gemeente over de verschillende herindelingsvarianten en over de uitkomsten van de in dat verband gehouden onderzoeken

Onderzoek uitgevoerd door de gemeenten Bergambacht, Ouderkerk en Vlist Visie college

Het rapport "Bestuurlijke inrichting Krimpenerwaard" is naar de provincie verzonden. Het onderzoek dat door de drie gemeenten is uitgevoerd, is diepgaand geweest. Het rapport is tevens inclusief een oplegnotitie, aan de raadscommissie verzonden voor bespreking in op 12 januari 2010. In die oplegnotitie heeft het college aandacht gevraagd voor de discussie over de varianten en de financiële aspecten van de samenvoeging.

Het college heeft geconcludeerd dat, alhoewel er enige voorkeur was voor de vorming van de K6-variant, op basis van dit onderzoek en gezien de samenwerking in K5-verband, in de toekomst een K5-gemeente de voorkeursvariant is. De gemeenteraad van Bergambacht heeft zich nog niet uitgesproken en houdt de K6-variant open.

Die financiële situatie waarin de nieuwe gemeente zal komen te verkeren oogt, alhoewel er nog enkele punten moeten worden uitgezocht en ook de uitkomst van de financiële scan uitgevoerd door de provincie moet worden uitgewacht, niet rooskleurig. Er dient een oplossing te komen voor die financiële problematiek zodat de nieuw te vormen gemeente een gezonde financiële start kan maken. Bergambacht is een financieel gezonde gemeente. De discussie over schaalvergroting wordt lastig als na een fusie bezuinigingen noodzakelijk zijn. Het vraagt de nodige inzet om uit te leggen dat een besluit tot herindeling ondanks die problemen een goed besluit zal zijn. De raad heeft niet het idee dat er een financieel gezonde, vitale en ondernemende gemeente zal ontstaan.

De fractievoorzitters hebben inmiddels een eerste reactie op het onderzoek gegeven. Hun reacties variëren, maar men is van mening dat de financiële problematiek eerst moet zijn opgelost. Men heeft niet aangegeven op welke wijze dat zou kunnen gebeuren. Raad en college verwachten daarbij in eerste instantie wel een rol van de provincie.

Uit het rapport blijkt dat, zoals werd vermoed, er niveauverschillen tussen gemeenten bestaan in de opgaven die gemeenten hebben. Dat betreft o.a. achterstand in het onderhoud van de infrastructuur en van gebouwen. Die verschillen zijn er in de meerjarenplanning maar evenzeer in de uitvoering van werkzaamheden. Sommige gemeenten zullen daarom een forse inhaalslag moeten maken om te komen tot een gelijkwaardige positie van de vijf gemeenten in de Krimpenerwaard.

Reactie GS

Het financiële probleem wordt erkend en vraagt om een oplossing. Welke oplossing wordt van de provincie verwacht?

Er zou bij een vraag naar extra middelen een duidelijk beeld over de bestuurlijke toekomst moeten bestaan. Bij elke herindeling is er sprake van financiële problemen. Om de financiële situatie bij gemeente te kunnen vergelijken, kunnen enkele aannames worden gedaan en daarbij kan een beroep op expertise van de provincie worden gedaan. Het ministerie van BZK zou duidelijk moeten worden gemaakt dat deze herindeling al moeilijk tot stand zal komen en moeilijk kan worden gerealiseerd als de te vormen gemeente het financieel zwaarder zal hebben dan de gemeenten gezamenlijk. Als BZK bereid zou zijn een extra financiële bijdrage te leveren, komt die bijdrage uit het gemeentefonds en zullen andere gemeenten die bijdrage moeten financieren. De staatssecretaris heeft al eerder dergelijke verzoeken ontvangen en heeft daarop voor zover bekend een negatieve reactie gegeven. Bij een eerdere discussie over een wetsvoorstel tot herindeling van gemeenten in het westen van Utrecht is de toenmalige staatssecretaris gevraagd de werking van de verdelingsmaatstaven voor de bijzondere bodemgesteldheid aldaar te bezien. Het heeft lange tijd geduurd voordat een marginale toezegging werd gedaan. Alleen op grond van een voor dit gebied specifieke situatie zou de staatssecretaris bereid kunnen zijn een extra

bijdrage te leveren. Deze mag echter geen precedentwerking voor andere herindelingen hebben.

Is in het rapport aandacht besteed aan de financiële problemen als gevolg van de bodemgesteldheid van de gemeenten?

Reactie college

Een concrete vraag aan de provincie heeft het college nog niet. De afdeling Financieel Toezicht van de provincie zou een rol kunnen vervullen of wellicht kan om expertise van het ministerie worden gevraagd. Bergambacht wil aan tafel blijven en meedenken over een plan van aanpak. Dit moet nu eerst op tafel komen en zal bepalend zijn in de verdere discussie over herindelingsvraagstuk. De gemeenten zullen ieder voor zich de komende jaren allemaal hun verantwoordelijkheid moeten nemen en geen zaken naar de toekomst verschuiven of slechts de hand ophouden bij de minister.

In het financiële onderzoek is de BZK-scan nog niet verwerkt. In het onderzoek zijn elementen geïnventariseerd die vaker in rapporten van het BMC worden opgenomen als voor een nieuw te vormen gemeente een onderzoek moet worden uitgevoerd om zicht te krijgen op de financiële positie van de nieuw te vormen gemeente. De uitkomst is doorgerekend naar de situatie van de huidige gemeenten. In het rapport is een berekening opgenomen omtrent de effecten op de financiën van de bodemgesteldheid.

Het is bekend dat bij een herijking van het Gemeentefonds een extra bijdrage voor wegen is verstrekt. Voor de K5-gemeenten zou een dergelijke bijdrage kunnen worden gevraagd vanwege de problemen met de riolering. De minister heeft al eens verklaard dat zo'n verzoek vrij kansloos zal zijn. Aan de rioolproblemen is in dit rapport niets opgenomen; dat is kostendekkend. De gemeente had met andere gemeenten in de Krimpenerwaard bijna de hoogste rioolrechten. Die rechten zouden echter nog fors moeten stijgen om de rioleringen structureel op niveau te houden. Dat heeft gevolgen voor de hoogte van de OZB.

Reactie GS

De provincie ziet voor zichzelf een rol weggelegd. Men komt daar op terug. Als de staatssecretaris om extra financiële middelen wordt gevraagd, moet bekend zijn welke herindelingsvariant zal worden gerealiseerd. Als niet alle vijf voor een variant opteren, zal het lastig zijn dat verzoek in te dienen.

Die verdeeldheid tussen gemeenten zal blijven bestaan en daarom zullen GS een besluit moeten nemen en dat aan de staatssecretaris moeten voorleggen.

Als Provinciale Staten over deze herindeling een uitspraak heeft gedaan, kan zich een andere situatie voordoen. Zoals in Goeree-Overflakkee het geval is, kan een gemeente blijven pleiten voor behoud van zelfstandigheid maar intussen wel constructief meewerken aan de vorming van één ambtelijke organisatie voor het gebied. Een dergelijke situatie zou ook hier mogelijk zijn maar gezien de verdeeldheid, minder gemakkelijk te realiseren.

Reactie college

De K5-variant zal de basis voor een eventuele herindeling zijn. De samenwerking tussen die vijf gemeenten verloopt goed en zal met die gemeenten moeten worden voortgezet. Dat zal niet mogelijk zijn als een of twee gemeenten daarvan geen voorstander zijn. Voor de gebiedsopgaven zal een vorm van overleg tussen gemeenten noodzakelijk zijn. De verdeeldheid blijft een probleem en belemmert een discussie over oplossingsrichtingen. Het zou wenselijk zijn als de vijf gemeenten gezamenlijk besluiten nemen.

In de Alblasterwaard wordt ook met één ambtelijke organisatie gewerkt en daarover is ook in de Krimpenerwaard gesproken. Als een herindeling wordt gewenst, kan in de periode daaraan voorafgaand, ongeacht de lengte daarvan, het nodige gezamenlijk worden gedaan. Maar gestart zal moeten worden met het oplossen van de financiële problematiek.

Positie gemeenteraad Bergambacht

GS

Heeft de raad naast de problemen rond de financiën nog andere bezwaren of volgt de raad voor het overige het college?

Beseft de raad dat de gemeente Bergambacht op termijn een te kleine gemeente is? Het college van Schoonhoven heeft in het overleg beweerd dat Schoonhoven als zelfstandige gemeente nog enige jaren als beheergemeente kan blijven voortbestaan maar de taken die de gemeente in de toekomst moet uitvoeren niet aan zal kunnen. Kan een dergelijke discussie ook in de raad van Bergambacht worden gevoerd?

Reactie college

De K5-samenwerking is de basis waar de raad van uitgaat. Er zijn in die K5-samenwerking besluiten genomen voor de ontwikkeling van het gebied en over de positionering van de Krimpenerwaard in het samenwerkingsverband Midden-Holland. In de regionale agenda die in dat samenwerkingsverband is opgesteld, is aandacht voor de problematiek van de Krimpenerwaard. In dat samenwerkingsverband trekken de vijf gemeenten eensgezind op. Dat is volgens de raad een goede basis. De raad meent dat de opgaven die het gebied tegemoet kan zien, door samenwerking kunnen worden aangepakt. Als er vanwege de problemen bij andere gemeenten moet worden gefuseerd, mag Bergambacht daar in de ontwikkelingen (structuurvisie), bestuurskracht en financieel niet op achteruit gaan en wordt een gezonde financiële start van de nieuwe gemeente gewenst. De raad beoordeelt of de belangen van Bergambacht niet alleen op het financiële vlak worden behartigd. De raad stelt zich daarin wat genuanceerder op dan het college en discussiëren politieke partijen over de weg naar de vorming van één gemeente. De raad vraagt een handreiking zodat zij kunnen beoordelen of er een gezonde financiële gemeente zal worden gevormd. In het gezamenlijke optrekken met de provincie is de raad teleurgesteld door het verschijnen van het rapport Leemhuis.

Naar aanleiding van een vraag van de commissie Leemhuis is in de raad gesproken over de kans dat de gemeente haar taken over een aantal jaren nog zal aankunnen. De raad vermoedt dat Bergambacht in 2020 niet meer als zelfstandige gemeente zal bestaan. Op de kortere termijn is dat besluit minder gemakkelijk te nemen mede gezien de standpunten van raden en colleges in de Krimpenerwaard. De komende gemeenteraadsverkiezingen hebben ook invloed op de standpunten die worden ingenomen. De raad neemt nu een afwachtende houding aan. Het besluit om de K5-samenwerking te intensiveren is genomen om de strategische opgaven in die samenwerking en de samenwerking zelf verder uit te kunnen breiden. Dat besluit zal zijn genomen tegen de achtergrond van een komende fusie.

Het college zal in februari 2010 geen voorstel tot herindeling aan de raad voorleggen omdat het vrijwel zeker is dat de raad een herindeling zal afwijzen. De uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen moeten worden afgewacht. De nieuwe raad kan ook in de zienswijze zijn visie kenbaar maken.

Positie Krimpen aan den IJssel

Visie GS

Het is mogelijk dat de raad van Krimpen aan den IJssel in februari 2010 zich in een voorlopige uitspraak uitspreekt voor een andere variant en zelfstandig wenst te blijven. Dan kan worden beoordeeld of de vijf gemeenten alsnog kunnen samengaan.

Ook als er nu geen uitspraak over een herindeling zou worden gedaan, is in het BMC-rapport beargumenteerd waarom volgens het college er in de Krimpenerwaard één bestuurslaag zou moeten komen. Dat heeft betekenis.

Er is indertijd gekozen voor samenwerking in de K5 en de argumenten waarop dat besluit is genomen moeten nu ook nog van kracht zijn.

Reactie college

De raad meent dat op basis van de evaluatie van de K5-samenwerking, de verbetertips, de intensivering die is voorzien en het SBGO-rapport het gebied als eenheid behouden zou moeten blijven om het de toekomst te geven die mogelijk is. Opsplitsing over twee gemeenten maakt dat lastiger.

Het is een stap voorwaarts nu is beweerd dat het gebied een bestuurlijke eenheid zou moeten zijn.

Het is niet te begrijpen waarom de argumenten om te komen tot de K5-samenwerking niet meer van kracht zouden zijn. Het was een goed besluit om met Vlist en Ouderkerk het BMC-rapport op te laten stellen. De aanbevelingen zouden worden overgenomen. Het is mogelijk dat daarin enkele nuances worden aangebracht en ook is het mogelijk dat er per gemeente een enigszins andere uitleg aan het rapport wordt gegeven.

Positie Schoonhoven**Positie college**

De positie van Schoonhoven is niet te begrijpen. Na afloop van een vergadering is onder meer met raadsleden uit Schoonhoven gesproken over het op te stellen BMC-rapport. Het bleek dat zij op dat moment niet geïnformeerd waren over het verzoek deel te nemen aan dit onderzoek. Er is tot driemaal een verzoek gedaan om mee te werken aan dit rapport. Op die manier is het lastig het draagvlak voor een fusie van onderaf te laten groeien.

Werkwijze naar de raad**GS**

Wat doet het college om de raad te beïnvloeden?

Reactie college

De raad is medegedeeld dat eerst met GS zou worden gesproken. Daarna zal worden besproken welke procedure kan worden gevolgd. Dat zal op een zodanige wijze moeten gebeuren dat de raad met het voorstel van het college zal instemmen. De raad wenst ook te worden geïnformeerd over de standpunten van de overige raden.

De raad is geadviseerd met collega-raadsleden van de gemeenten in de Krimpenerwaard gesprekken te voeren. De fractie van de SGP/ChristenUnie heeft overleg gevoerd met fracties van die partijen in andere gemeenten.

Gesprek GS met gemeenteraden**GS**

Drie gemeenteraden, die van Schoonhoven, Krimpen aan den IJssel en Nederlek hebben in de eerste gespreksronde in deze Arhi-procedure om een gesprek met GS gevraagd. Dat gesprek zal op 17 februari 2010 worden gevoerd. Nadien is besloten dat alle gemeenteraden voor een gesprek met GS zullen worden uitgenodigd omdat alle partijen op een gelijke wijze dienen te worden behandeld. De overige drie raden zullen alsnog schriftelijk worden uitgenodigd. Een raad kan aangeven geen behoefte aan een dergelijk gesprek te hebben.

Reactie college

Leden van de gemeenteraad verschillen van mening over het tempo waarin maatregelen moeten worden getroffen. Het lijkt gewenst dat GS met de raad van Bergambacht een gesprek heeft over de financiële aspecten van deze herindeling.

Positie Krimpen aan den IJssel

Visie GS

Op korte termijn wordt duidelijk welke visie de raad van Krimpen aan den IJssel over de K2-variant heeft. Als deze die variant afwijst, kan de K5-variant zich meer aftekenen.

Reactie college

Afgewacht moet worden of Nederlek dan wenst terug te keren in de K5. Het college van Bergambacht zal ze daarin verwelkomen.

Invloed gemeenteraadsverkiezingen

Visie GS

Zal in de campagne voor de komende gemeenteraadsverkiezingen de herindeling een belangrijk onderwerp zijn?

Reactie college

In de campagne zal het onderwerp aan de orde komen. Of het invloed op de uitkomst zal hebben, zal waarschijnlijk afhankelijk zijn van de persoonlijke inzet van de kandidaten voor de gemeenteraad.

Begin februari 2010 zal de gemeenteraad informatieavonden houden. Daarin zal informatie worden gegeven over het proces en de stand van zaken rond de herindeling. Bezoekers van die avonden zal worden gevraagd wat zij de gemeenteraad in deze fase zouden meegeven. Het is een optie om na de verkiezingen een opiniepeiling te organiseren.

3. Maken van vervolgspraken in het arhi-traject

De Commissaris merkt op dat de gemeenten rekening dienen te houden met bezuinigingen op uitkeringen uit het gemeente- en provinciefonds. Met een fusie wijzigen ook de bijdragen uit dat fonds.

4. Rondvraag en sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en sluit het overleg.

**Verslag van het bestuurlijk overleg tussen
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
en fractievoorzitters van de politieke partijen uit de gemeenteraad
van Krimpen aan den IJssel
gehouden in het Cultureel Centrum De Zwaan te Berkenwoude
op 17 februari 2010 van 18.00 – 19.00 uur**

Aanwezig:

dhr. J. Franssen	Commissaris van de Koningin, voorzitter
dhr. M. van Engelshoven-Huls	gedeputeerde
dhr. J. Kleinhesselink	adviseur Bestuurlijke Zaken
mevr. J.C. Welsink	adviseur Bestuurlijke Zaken
dhr. J. Butter	Fractie PvdA
dhr. H.J.A. Ruissen	Fractie SGP
dhr. J.S. Ponsen	Fractie VVD
dhr. G. Boudestein	Fractie Leefbaar
dhr. M.W. van Beek	Fractie GroenLinks
dhr. M.W. Cornet	Fractie ChristenUnie
dhr. P.J. Moerland	Fractie CDA
dhr. H. Luijendijk	Fractie Luijendijk
dhr. A.F. Braams	Ambtenaar

Verslag:

dhr. J.F.M. van Gessel	Notuleerbureau De Rondvraag
------------------------	-----------------------------

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.

Deze bijeenkomst wordt gehouden in het kader van het open overleg dat onderdeel is van de door GS van Zuid-Holland op 15 september 2009 gestarte arhi-procedure. In deze fase van de arhi-procedure die tot 15 maart 2010 zal duren, kunnen alle relevante argumenten aan de orde worden gesteld. In dat open overleg is tweemaal gesproken met de zes Colleges van B&W van de gemeenten in de Krimpenerwaard die bij deze herindeling zijn betrokken en is gesproken met vertegenwoordigers uit het maatschappelijk middenveld. Een aantal gemeenteraden heeft in het kader van het open overleg om een gesprek met GS gevraagd. GS zijn daartoe bereid en kunnen op die wijze de opvattingen van de meer- en minderheid van de gemeenteraden over de herindeling en de varianten daarin en over de bestuurlijke toekomst van de Krimpenerwaard vernemen. De gemeenteraden van Nederlek en Bergambacht maken in deze fase geen gebruik van de uitnodiging aan gemeenteraden voor een gesprek. De raad van Bergambacht heeft aangegeven dat het college zijn standpunt voldoende toegelicht heeft. De raad van Nederlek geeft aan nog geen ander dan het eerder ingenomen standpunt te hebben ingenomen. Die raad opteert voor zelfstandig blijven voortbestaan en een verdere intensivering van de samenwerking in K5-verband. Dat standpunt zal worden betrokken in de afweging die GS na afronding van deze fase in de arhi-procedure zullen maken. Na dit overleg zal nog worden gesproken met de gemeenteraden van Schoonhoven, Ouderkerk en Vlist.

Binnen de gemeenteraad bestaan twee opvattingen over de bestuurlijke toekomst van de gemeente die in dit overleg zullen worden toegelicht.

Van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt. Dat verslag zal in concept aan de griffier worden verzonden. Daarop kan worden gereageerd. Als dat van de zijde van GS is geaccordeerd, is het een openbaar stuk en maakt het deel uit van het totale openbare dossier dat GS bij het voorstel aan Provinciale Staten zullen indienen en wat uiteindelijk aan de Tweede en Eerste Kamer zal worden ingediend.

2. Inventarisatie en bespreking van de opvattingen van de gemeenteraad over de verschillende herindelingsvarianten en over de uitkomsten van de in dat verband gehouden onderzoeken

Standpunt van de meerderheid in de gemeenteraad

De heer Butter spreekt namens de meerderheid in de raad van Krimpen aan den IJssel die wordt gevormd door de fracties van PvdA, SGP, ChristenUnie en GroenLinks.

Het wordt op prijs gesteld dat GS een ruime meerderheid van de gemeenteraad van Krimpen aan den IJssel die de voorkeur heeft voor het behoud van een zelfstandige gemeente, de gelegenheid bieden om zijn standpunt toe te lichten.

Allereerst moet worden benadrukt dat er vanuit de gehele gemeenteraad er niet één fractie is geweest die zich voor de K6-variant heeft uitgesproken. Mochten GS de indruk hebben gekregen dat de K2-variant wel kan rekenen op een meerderheid in de raad van Krimpen aan den IJssel, dan berust dit op een misverstand.

Al in een vroeg stadium is door de raad unaniem uitgesproken en dat is tijdens de hoorzitting van de Statencommissie in Den Haag ook verwoord, dat een K6-variant stellig wordt afgewezen. Blijvende zelfstandigheid of een K2-variant met Nederlek werden als gelijkwaardige opties gezien. Na een toenadering vanuit Nederlek naar Krimpen aan den IJssel is de K2-variant nader onderzocht. Uit de resultaten van gedegen onderzoek door de heer Schaap en het bestuurskrachtonderzoek is duidelijk naar voren gekomen dat één variant de beste is. Dat zal inhoudelijk worden toegelicht.

Een meerderheid van de raad heeft zich altijd op het standpunt gesteld dat behoud van zelfstandigheid de voorkeur verdient. Het rapport van de heer Schaap heeft de meerderheid in de raad niet op andere gedachten gebracht maar gesterkt in de gedachte om zelfstandig te blijven. Toegelicht zal worden waarom wordt vastgehouden aan blijvende zelfstandigheid:

1. De bestuurskracht

De recente bestuurskrachtmeting heeft met overtuiging aangetoond dat Krimpen aan den IJssel een bestuurskrachtige gemeente is met een kwaliteitsniveau van de dienstverlening waarop veel gemeenten jaloers kunnen zijn. De reorganisatie van de gemeentelijke organisatie is zojuist afgerond en daarmee is de gemeente gereed voor de toekomst. Als daar vanwege de fusie een nieuwe reorganisatie op volgt, zal dat ingrijpender zijn dan de reorganisatie die zojuist is voltooid. Schaalvergroting naar een K2-gemeente zal afbreuk doen aan de bestuurskracht die de gemeente op dit moment heeft. De K2-gemeente wordt onevenwichtig omdat deze zal bestaan uit een grote kern van circa 30.000 inwoners en twee kleinere kernen in de polder met elk circa 7.500 inwoners. De betekenis van de nieuwe grotere gemeente aan invloed en zeggenschap zal niet toenemen. De kans dat de gemeente onbestuurbaar wordt, neemt in de ogen van de meerderheid van de raad toe. De eens zo bestuurskrachtige gemeenten zullen lijden onder de diversiteit van de diverse kernen, hun verdeelde vertegenwoordigers in de raad, de verschillende dorpsculturen en de grotere afstand van het bestuur tot de burgers. Daarnaast zal de fusie veel extra kosten

met zich meebrengen. Een besparing op het ambtenarenapparaat is ook op de lange termijn niet te verwachten.

Het is volgens de meerderheid in de raad beter om in te zetten op een verbetering van de bestuurskracht van de gemeenten en in te zetten op meer samenwerking. Is er om welke reden dan ook nog meer bestuurskracht of besparing op de kosten nodig, dan kan dat ook worden bereikt door o.a. meer gemeenschappelijke regelingen met buurgemeenten aan te gaan. Hierbij blijft de cultuur, identiteit en bestuurskracht van Krimpen aan den IJssel behouden.

2. Cohesie

Bij een herindeling zouden gemeenten naar karakter bij elkaar moeten passen. Dat is bij de gemeenten Krimpen aan den IJssel en Nederlek onvoldoende het geval. De heer Schaap stelt in zijn onderzoeksrapport dat er bij de bevolking geen sprake is van een gevoel van onderlinge verbondenheid. Dat belooft niet veel goeds voor de interne cohesie binnen de nieuwe gemeente. Het idee dat het gevoel van onderlinge maatschappelijke verbondenheid via overheidsmaatregelen kan worden bewerkstelligd, hanteert het achterhaalde concept van de maakbare samenleving.

3. De centrale opgaven

Het behoud van zelfstandigheid is ook gewenst vanwege het ontbreken van een centrale opgave voor een K2-gemeente. Enerzijds is er het veenweidegebied, het platteland met kernen als Lekkerkerk, anderzijds is er de stedelijke agglomeratie als Krimpen aan den IJssel. Het zal niet eenvoudig zijn daar één heldere missie te formuleren en beide opgaven recht te doen. Om het concreet te maken: moet straks worden gekozen voor de gerechtvaardigde wens van de veehouder om zijn koeien in de wei te kunnen laten lopen, of wordt gekozen voor de wens vanuit de stad voor nóg een golfbaan of woonwijk? In elk geval zal een K2- of een K6-gemeente te maken krijgen met zeer uiteenlopende bestuurlijke opgaven waar die gemeente veel werk aan zal hebben. Ook dat zal de bestuurskracht niet ten goede komen.

4. Ruimtelijke opgaven

Het verleggen van de grens van de Stadsregio Rotterdam naar het midden van de Krimpenerwaard, wat met een K2-gemeente zal gebeuren, baart zorgen. De ruimtelijke claims vanuit de Stadsregio zullen een extra druk leggen op dit groene karakter van dit deel van de Krimpenerwaard. Er kunnen contouren zijn vastgelegd maar die zullen onder druk minder hard worden. De gretigheid waarmee nu al door sommigen wordt gekeken naar het gebied tussen Krimpen aan den IJssel en Krimpen aan den Lek is daarvan een duidelijke voorbode. Het grondgebied van Nederlek maakt integraal deel uit van het landelijke gebied van de Krimpenerwaard. De K1/K5-variant geeft een duidelijke grens aan tussen het Groene Hart en het verstedelijkte gebied.

5. Duurzaamheid

Welke variant gekozen zal worden, geen enkele variant geeft zekerheid dat die de meest duurzame zal zijn. In den lande komen te vaak fusies tot stand vanuit de gedachte dat groter ook beter is. Dat gebeurt ondanks de omgekeerde tendens die zich op diverse terreinen anno 2010 aftekent. Zo worden scholen en verzorgings-, verpleegtehuizen kleiner. Dichter bij de burger of klant is wenselijk. Zelfs de discussie over de deregionalisatie van het Politiekorps naar weer kleinere gemeentelijke Politiekorpsen is weer begonnen.

In het rapport van de heer Schaap wordt samenwerking met buurgemeenten genoemd om bestuurlijke opgaven ook in de toekomst te kunnen blijven vervullen als alternatief voor fusie. Dat is een uitgangspunt dat volgens de meerderheid in de raad het meest duurzaam en meest haalbaar is waarbij geen extra kosten worden gemaakt maar dat direct gericht is

op verbetering. Daarnaast is er het bijkomende voordeel dat de betrokkenheid van de burger bij de politiek behouden blijft.

Verder zijn te noemen:

Er is slechts één gemeente in de Krimpenerwaard, Schoonhoven, die voorstander is van de vorming van de K2-gemeente. De invloed van die gemeente zal in een K4-gemeente groot zijn en die keuze is daarom begrijpelijk. De gemeenteraad van Nederlek spreekt zich nog niet uit. Ook daar is er kennelijk nog geen draagvlak voor een K2-gemeente. Kiezen voor een variant waarvoor zo weinig steun is, vergroot de verdeeldheid in de Krimpenerwaard en zal ook in de toekomst de bestuurskracht van een nieuwe gemeente niet ten goede komen. Daartegenover staat dat de K5-samenwerking al heel lang bestaat met veel ervaring en samenwerking op tal van terreinen. Een fusie van de K5-gemeente lijkt dan ook de meest voor de hand liggende fusie.

Relatie Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel

Staat de meerderheid in de raad van Krimpen aan den IJssel open voor een andere variant buiten deze arhi-procedure? Bij een minderheid in de raad wordt de keuze voor de K2-variant beïnvloed door een mogelijk gedwongen samengaan met de gemeente Capelle aan den IJssel. Die vrees wordt niet door de meerderheid van de raad gedeeld. Allereerst blijkt dat de grote van een gemeente niets zegt over de bestuurskracht of over het voorzieningenniveau in die gemeente. Ondanks dat Capelle aan den IJssel tweemaal zo groot is als Krimpen aan den IJssel, heeft Krimpen aan den IJssel op een aantal terreinen meer en betere voorzieningen dan Capelle aan den IJssel. De gemeenschappelijke regelingen die Krimpen aan den IJssel met Capelle aan den IJssel heeft, leveren beide gemeenten voordelen op. Bij een fusie zorgen de verschillende en botsende bestuursculturen tussen beide gemeenten voor een onbestuurbare gemeente. Dit naast het feit dat er sprake is van een fysieke barrière; de Hollandse IJssel.

Tot slot

Alles afwegende heeft een ruime meerderheid in de gemeenteraad van Krimpen aan den IJssel een duidelijke voorkeur voor blijvende zelfstandigheid; van meet af aan een van de opties in deze arhi-procedure. Vertrouwend op een zorgvuldige afweging van de belangen, spreekt de meerderheid van de raad de wens uit om zo spoedig mogelijk geen deel meer uit te maken van deze arhi-procedure.

Standpunt van de minderheid in de gemeenteraad

De heer Moerland, fractievoorzitter van het CDA, zet namens de fracties van het CDA, de VVD, de Stem van Krimpen en Leefbaar Krimpen het standpunt van die fracties met betrekking tot de herindeling van de gemeente in de Krimpenerwaard uiteen. De plaatselijke afdeling van D66, die geen deel van de gemeenteraad uitmaakt, tijdens het spreekrecht in de commissievergadering zich achter het standpunt van deze fracties geschaard.

Naar aanleiding van de door GS opgelegde arhi-procedure heeft de raad van Krimpen aan den IJssel zich medio september 2009 over drie aspecten uitgesproken.

- Krimpen aan den IJssel wijst de vorming van één Krimpenerwaardgemeente (de K6-variant) stellig en met kracht van argumenten af en wenst niet te participeren in een proces dat hierop is gericht.
- Krimpen aan den IJssel ziet vanuit haar eigen intrinsieke waarden – mede gelet op de uitkomsten van het bestuurskrachtonderzoek – geen reden om haar zelfstandigheid op te geven.
- Krimpen aan den IJssel is – vanuit strategisch oogpunt – bereid nader onderzoek te doen naar een mogelijke fusie met Nederlek in combinatie met een bestuurlijke versterking van de oostflank van de Stadsregio Rotterdam.

Samen met Nederlek heeft Krimpen aan den IJssel uitvoerig onderzoek laten uitvoeren door de Universiteit van Tilburg/PricewaterhouseCoopers naar de eerder genoemde opties van zelfstandigheid en een samenvoeging van beide gemeenten (de K2/K4-variant). De uitkomsten van dit onderzoek zijn opgenomen in het rapport "Samen of Zelfstandig?" van 19 december 2009.

In relatie tot de drie herindelingsvarianten kunnen voor wat betreft de herindelingscriteria de volgende conclusies worden getrokken:

1. Variant zelfstandigheid

Deze variant scoort goed op 12 van de 14 criteria en bevestigt het beeld van een krachtige gemeente berekend voor zijn taken zoals ook uit het bestuurskrachtonderzoek is komen vast te staan.

2. Variant K2/K4

Deze variant scoort ook goed op 12 van de 14 criteria en bevestigt het algemene beeld dat een fusie met Nederlek zeker succesvol kan zijn.

3. Variant K6

Deze variant scoort zo laag waardoor deze optie voor de minderheid in de raad niet realistisch meer is. Het is een bevestiging van het eerder door de minderheid in de raad ingenomen standpunt.

De varianten zelfstandigheid of K2/K4 liggen dus qua positieve scores dicht bij elkaar. De overigens kleine verschillen worden in enkele criteria gemaakt. Voor de minderheid in de raad zijn daarbij twee criteria van groot belang te weten duurzaamheid en planologische ruimtebehoefte. Deze worden toegelicht:

1. Duurzaamheid

De minderheid in de raad stelt vast dat in maatschappelijk opzicht een voortdurende druk aanwezig is om in het stedelijke gebied te komen tot grotere gemeenten. Naar het zich laat aanzien zal deze ontwikkeling zich in de nabije toekomst steeds verder uitbreiden. Het is voor de minderheid in de raad moeilijk in te schatten wanneer Krimpen aan den IJssel als de gemeente nu zelfstandig blijft, opnieuw in een herindelingsdiscussie terecht zal komen. Dat dit op redelijk korte termijn zal gebeuren, staat als een paal boven water. De minderheid in de raad is er van overtuigd dat met de K2/K4-variant de aandacht zich op korte termijn meer zal richten op de ontwikkeling van een goed en krachtig bestuur van twee nieuwe gemeenten die beide gelegen zijn in een nieuwe regionale omgeving. De nieuwe K2-gemeente kan vanuit deze gedachte duurzaam uitgroeien van 43.000 naar circa 47.000 inwoners en een krachtig bestuur hebben.

2. Planologische ruimtebehoefte

Naar de overtuiging van de minderheid in de gemeenteraad is er met de K2/K4-variant nu een eenmalige kans aanwezig om als één bestuurskrachtige gemeente in te kunnen spelen op mogelijke ontwikkelingen in het gebied dat gelegen is tussen Krimpen aan den IJssel en Nederlek. In dit gebied zijn in de toekomst belangrijke ontwikkelingen te verwachten zowel op het gebied van de ruimtelijke ordening als met betrekking tot de verkeersafwikkeling. Zo wordt regionaal een verbetering van de zogenoemde Algeracorridor in verbinding gebracht met een ontlasting van de Van Brienoord-corridor. Hiermee zou een verbetering van de gehele ontsluiting van de Krimpenerwaard aan de orde kunnen komen. Het is daarom van groot belang om een dergelijke grote maatschappelijk en belangrijke opgave vanuit één sterke bestuurskrachtige gemeente gelegen in één Stads- en Veiligheidsregio te kunnen uitvoeren; te weten vanuit de K2/K4-variant.

Conclusie

Met het college van B&W van Krimpen aan den IJssel is de minderheid in de raad van mening dat een K2/K4-variant voor Krimpen aan den IJssel de beste variant zal zijn.

De belangrijkste argumenten daarbij zijn:

- Nederlek en Krimpen aan den IJssel hebben gemeenschappelijke kenmerken op het terrein van de maatschappelijke oriëntatie, de bestuurlijke ambtelijke cultuur en ruimtelijke opgaven.
- Mede gelet hierop is er nu een mogelijkheid te komen tot een overzichtelijke en betrekkelijk geruisloze fusie tussen beide gemeenten.
- Nederlek en Krimpen aan den IJssel zullen als fusiegemeenten een duurzaam sterke positie innemen aan de oostzijde van de Stadsregio Rotterdam.
- Uitgaande van deelname van de nieuwe fusiegemeente aan de Stads- en Veiligheidsregio Rotterdam is het van groot belang dat toekomstige grote maatschappelijke opgaven op het terrein van de ruimtelijke ordening, verkeer en veiligheid (zeker ook op het water) door één sterke bestuurskrachtige gemeente kunnen worden opgepakt.

Reactie GS

Aan de vertegenwoordiger van het minderheidsstandpunt in de raad wordt gevraagd het volgende toe te lichten:

1. Zijn er voldoende gemeenschappelijke kenmerken tussen Nederlek en Krimpen aan den IJssel om een fusie te laten slagen?
2. Wat is het belangrijkste motief om voor de K2/K4-variant te kiezen?

Aan de vertegenwoordiger van het meerderheidsstandpunt in de raad wordt gevraagd het volgende toe te lichten:

1. U stelt dat er onvoldoende interne cohesie tussen beide gemeenten aanwezig waardoor een fusie niet kan slagen, kunt u dit toelichten?
2. U stelt dat er gezien het verschil tussen beide gemeenten geen sprake is van een eenduidige centrale opgave. Welke opgaven wordt voor beide gemeenten voor de komende jaren voorzien waarmee kan worden bevestigd dat die centrale opgave niet identiek is?
3. Ziet u een keuze voor de K5-variant als de meest voor de handliggende?

Meerderheidsstandpunt

Als in het rapport van de heer Schaap wordt gesproken over de gemeenschappelijke kenmerken, is een aantal zaken relevant. De maatschappelijke oriëntatie van Krimpen aan den IJssel en Nederlek lijkt redelijk overeen te komen. Als wordt gesproken over Nederlek moet een onderscheid worden gemaakt naar inwoners van Lekkerkerk en Krimpen aan den Lek. Inwoners van Lekkerkerk hebben weinig met Krimpen aan den IJssel te maken.

De opgaven van Krimpen aan den IJssel en Nederlek lopen uiteen; Nederlek heeft een opgave in het landelijke gebied terwijl Krimpen aan den IJssel stedelijke opgaven kent en bij de Stadregio Rotterdam hoort.

Van geen enkele variant kan met zekerheid worden gezegd dat er sprake is van een meest duurzame variant. Elke uitspraak over duurzaamheid is een blik in de toekomst. Daarbij wensen we dat wat daarin wordt gezien ook uitkomt. Een vooruitzicht is niet eenvoudig op te stellen zoals ook blijkt uit de rapporten en de verschillende interpretaties van die rapporten. Voorstanders van de K2-variant achten die oplossing het meest duurzame. Daarbij kunnen gelet op mogelijke toekomstige ontwikkelingen, vragen worden gesteld. Als groei het enige model is, zal er op den duur in Nederland één gemeente worden gevormd en is geen enkele oplossing duurzaam. Groei is echter geen doel op zich. Van belang is een goede bestuurskracht van een gemeente die op komt voor de belangen van zijn inwoners. Dat kan de gemeenteraad van Krimpen aan den IJssel waarbij gebruik wordt gemaakt van gemeenschappelijke regelingen. Daarvan is ook de heer Schaap voorstander; deze ziet dat als alternatief voor een fusie. Problemen als gevolg van fusies zijn er met die

oplossing niet. Hoewel kosten worden gecompenseerd, kosten fusies op korte termijn geld. Om dat te compenseren zou efficiënter moeten worden gewerkt. Betwijfeld wordt of dat in Krimpen aan den IJssel mogelijk is. Bij grotere gemeenten neemt met het in dienst nemen van beleidsambtenaren en sectorhoofden de *ambtelijke organisatie in omvang* toe en dat betekent een stijging van uitgaven.

De K5-variant is de meest voor de handliggende variant omdat al enige tijd ervaring is opgedaan in de samenwerking tussen die gemeenten. Die samenwerking heeft niet erg goed gewerkt en er was vaak onenigheid omdat er sprake was van vijf gemeenteraden en uiteenlopende karakters van de kernen in die gemeenten. Die verdeeldheid en het feit dat elke gemeente afzonderlijk besluiten heeft moeten nemen, maakte dat er geen sprake was van een krachtig samenwerkingsverband. Als er één gemeente en één gemeenteraad wordt gevormd, is die tussenlaag verdwenen en neemt één raad besluiten. Dat is winst. De kernen van de gemeenten in de Krimpenerwaard verschillen onderling niet zo veel.

Reactie GS

Voor de K5-gemeenten wordt voorgesteld die te laten fuseren zodat er één gemeenteraad ontstaat. Waarom is dat goed voor de gemeenten in de Krimpenerwaard en wordt ervoor Krimpen aan den IJssel uitgegaan van het nut van veel gemeenschappelijke regelingen? In de werkgroepen die voor het Kabinet inventariseert welke bezuinigingen mogelijk zijn, is voorgesteld de bestuurlijke drukte te verminderen. Gemeenschappelijke regelingen brengen veel bestuurlijke drukte en democratische tekorten met zich mee.

Reactie meerderheid raad

Het nut van gemeenschappelijke regelingen heeft zich bewezen; die hebben meerwaarde. Het Kabinet is voorstander van fusies van onderaf. Daarvan is met dit herindelingsvoorstel geen sprake. De K2-variant is geen initiatief van Krimpen aan den IJssel. Gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden werken goed. De gemeenschappelijke regelingen geven meer bestuurlijke drukte dan de samenwerkingsverbanden.

Reactie minderheid van de raad

De K2-variant is geen variant die uit angst wordt nagestreefd. Die variant biedt uitdagingen en kansen om verbeteringen na te streven. Er is getracht de meerderheid in de raad te overtuigen van de wenselijkheid te komen tot de K2-variant.

In het rapport van de heer Schaap worden kenmerken genoemd die beide gemeenten gemeen hebben. Dat betreft de oriëntatie van Nederlek op de Stadsregio Rotterdam, de gemeenschappelijke opgaven omtrent de verkeers- vervoersproblematiek en de Algebrug in het bijzonder, het herinrichten van de Stormpolder en woningbouw. Er zijn meer overeenkomsten dan verschillen tussen beide gemeenten. Als de vorming van een K2-gemeente een uitdaging is, is dat een goede zaak.

Reactie GS

Krimpen aan den IJssel is in deze herindeling betrokken om te komen dat wanneer Krimpen aan den IJssel nu buiten een herindeling blijft maar over enige jaren alsnog aan een gemeente die nu zal worden gevormd, zal worden toegevoegd. Dat is in een tijdbestek van vijf jaar ongewenst gezien alle organisatorische en politieke gevolgen daarvan. GS hebben op dit moment niet het voornemen tot andere herindelingsvarianten, een fusie met Capelle aan den IJssel of Rotterdam, over te gaan tenzij gemeenten daartoe voorstellen indienen. Een meerderheid is daarvoor in gemeenteraden niet te vinden.

Reactie meerderheid

De raad van Krimpen aan den IJssel weet welke woningbouwopgaven de komende 20 jaar gewenst zijn. Die opgave is binnen de huidige gemeentegrenzen te realiseren. Voorstanders van de K2-variant vermoeden dat die opgave gemakkelijker en in grotere

aantallen kan worden gerealiseerd door van het Groene Hart gebruik te maken. Dat staat de meerderheid in de raad niet voor; het Groene Hart moet behouden blijven. Betwijfeld wordt of de woningbouwopgave beter kan worden opgelost met een fusie.

De problematiek rond de Algerabrug, raakt het grondgebied van Krimpen aan den IJssel, Capelle aan den IJssel en Nederlek. Betwijfeld wordt of die problematiek gemakkelijker kan worden opgelost als de K2-variant wordt gerealiseerd. Die problematiek moet op een hoger niveau dan dat van de huidige drie gemeenten worden opgelost.

Met betrekking tot de industrieterreinen wordt te gemakkelijk gedacht dat industrieën kunnen worden verplaatst om een oud industrieterrein voor woningbouw geschikt te maken.

Reactie GS

De veronderstelling dat een herindeling van onderop moet komen, zou kunnen betekenen dat er een K4-gemeente ontstaat bestaande uit Schoonhoven, Ouderkerk, Vlist en Bergambacht. Dan ontstaan er drie gemeenten in de Krimpenerwaard; de K4-gemeente, Nederlek en Krimpen aan den IJssel. Welke visie bestaat daarop en wordt dat werkbaar geacht? Draagt de raad geen verantwoordelijkheid voor de bestuurlijke toekomst van Nederlek nadat het College een toenadering tot die gemeente heeft gezocht? Kan nog alleen vanuit de positie van Krimpen aan den IJssel worden geredeneerd?

Reactie meerderheid van de raad

Krimpen aan den IJssel is een bestuurskrachtige gemeente die de toekomst aan kan. Over de bestuurlijke toekomst van de andere gemeenten moeten die gemeenteraden een uitspraak doen. Het wordt betreurd dat de gemeenteraad van Nederlek geen gebruik maakt van het aanbod voor een gesprek met GS. De bestuurskracht van de K5-gemeente zal groter zijn dan die van de K4-gemeente en van Nederlek afzonderlijk. De voor- en nadelen of sterke en zwakke punten van die gemeenten en van de verschillende varianten zijn bekend. De raad is niet verantwoordelijk voor de toenadering maar voelt zich daarbij wel betrokken. Er zijn contacten met de gemeenten in de Krimpenerwaard gelegd. Hierbij is gepleit voor de beste oplossing voor de gemeenten in de Krimpenerwaard, zoals deze volgens de meerderheid in de raad luidt.

Vraag GS

Hebben de politieke partijen in de raad van Krimpen aan den IJssel afzonderlijk voor zover zij confraters in de K5-gemeenten hebben, op het niveau van de partijen overleg gevoerd zodat over en weer de standpunten bekend zijn?

Reacties partijen

Tussen fracties van de PvdA was er overleg wat varieerde van een bijeenkomst tot telefonisch overleg.

In de kring van het SGP bestaat bij de andere smaldelen veel begrip voor het standpunt van de fractie van die partij in de raad van Krimpen aan den IJssel.

De fractie van de ChristenUnie heeft in de verschillende raden gezamenlijke fracties met de SGP. Er bestaat veel begrip voor het standpunt van SGP en ChristenUnie. Ook werd duidelijk dat de K6-variant een oneigenlijke variant is omdat Krimpen aan den IJssel nooit in de samenwerking in de K5 betrokken was geraakt.

GroenLinks heeft alleen in de raad van Schoonhoven een fractie. De fractie van GroenLinks in Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel en Schoonhoven hebben overleg gevoerd. Capelle aan den IJssel was bij dat overleg betrokken omdat de fracties van GroenLinks in Krimpen aan den IJssel en Capelle aan den IJssel een gezamenlijke afdeling vormen. Voor de fractie in de raad van Krimpen aan den IJssel is er vanwege de eenheid van het landelijke gebied een voorkeur voor de K5-variant. In het rapport van PricewaterhouseCoopers wordt de K4-variant als twijfelachtig levensvatbaar gezien omdat daarvoor weinig steun bij gemeenten in de Krimpenerwaard bestaat. Uit het rapport van de

heer Schaap blijkt dat, hoewel het niet met conclusies is onderbouwd, wordt betwijfeld of Nederlek in het veranderende landschap in de Krimpenerwaard nog lange tijd zelfstandig kan blijven als er een K4-gemeente wordt gevormd. Dat het College van Nederlek een meer stedelijke richting wenst in te gaan, is geen goede ontwikkeling.

Positie Nederlek

GS

Als er in partijgemeenschappelijk verband contact is geweest met collega's in Nederlek, hoe kijkt de raad dan aan tegen het feit dat de raad van Nederlek geen gesprek wenst met GS? Kan dat komen door de opvatting van de meerderheid in de raad van Krimpen aan den IJssel?

Raadsleden

De heer Butter begrijpt de opstelling van die raad niet.

Op persoonlijke titel merkt hij op dat de wijze waarop deze arhi-procedure loopt en bestuursorganen zich in dit proces hebben opgesteld, ertoe heeft geleid dat de fractievoorzitters in Nederlek hebben besloten om geen principe besluit te nemen. Daarna is besloten geen uitspraak te doen.

De heer Ponsen deelt mee dat de fractie van de VVD in Nederlek voorstander van een gesprek met GS was. De meerderheid van de raad was tegen het aangaan van een gesprek. De fractie was voorstander van de K4-gemeente.

De heer Luijendijk vermoedt dat de raad van Nederlek een tactische positie inneemt.

De heer Van Beek merkt op dat de raad de burgers wenst te raadplegen. Zoals ook in het rapport van de heer Schaap is vermeld, voelt 70% van de inwoners van Lekkerkerk zich verbonden met de Krimpenerwaard en niet met Krimpen aan den IJssel. Uit ingezonden brieven in de krant blijkt dat bij inwoners van Lekkerkerk en Krimpen aan de Lek onbegrip bestaat voor het gemak waarmee het bestuur van de gemeente Nederlek kiest voor de oriëntatie op Krimpen aan den IJssel en de stad. Wellicht worden de verkiezingen afgewacht.

De heer Comet heeft van raadsleden uit Nederlek, ook van andere dan die tot zijn partij behoren, vernomen dat de raad beseft dat moet worden gekozen uit de K2 of K5-variant omdat een zelfstandige gemeente Nederlek geen optie is. In het openbaar, waarschijnlijk met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen, spreken partijen zich uit voor het behoud van een zelfstandige gemeente. Op persoonlijke titel sprekend verwacht hij dat raadsleden voor die verkiezingen geen keuze zullen maken.

Volksraadpleging

De voorzitter vraagt of het juist is dat de raad een volksraadpleging voor staat? Wordt de mening van de inwoners gevraagd als GS kiezen voor de K5-variant?

De heer Cornet deelt mee dat het houden van een volksraadpleging zal afhangen van een besluit van GS. Afhankelijk van dat besluit kan een volksraadpleging achterwege blijven.

3. Vervolgprocedure

De heer Comet vraagt of Krimpen aan den IJssel nog deel zal uitmaken van de arhi-procedure als GS in het herindelingsontwerp de K5-variant kiezen. Kan de raad dan nog zijn zienswijze kenbaar maken?

Volgens de Commissaris van de Koningin blijft Krimpen aan den IJssel als GS een herindelingsontwerp presenteren, deel uitmaken van deze ari-procedure. Provinciale Staten, de Tweede Kamer en Eerste Kamer moeten de mogelijkheid hebben om Krimpen aan den IJssel in het proces te betrekken. Als nu zou worden besloten Krimpen aan den IJssel uit deze procedure te lichten, zou als een partij daarna van mening is dat Krimpen aan den IJssel toch in het proces betrokken moet zijn, het gehele ari-proces opnieuw moeten worden doorlopen. Ook kan de raad van Nederiek, in de situatie dat GS in het herindelingsontwerp kiezen voor de K5, nog kenbaar maken te opteren voor een K2-variant, GS zullen dat besluit alsnog in de verdere procedure moeten betrekken. Als GS een K5-variant voorstellen neemt naarmate het proces vordert, de kans dat Krimpen aan den IJssel in dit proces wordt betrokken, steeds meer af.

4. Rondvraag en sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en sluit het overleg.

**Verslag van het bestuurlijk overleg tussen
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
en fractievoorzitters en raadsleden van de politieke partijen
uit de gemeenteraad van Schoonhoven
gehouden in het Cultureel Centrum De Zwaan te Berkenwoude
op 17 februari 2010 van 19.00 – 20.00 uur**

Aanwezig:

dhr. M. van Engelshoven-Huls	gedeputeerde, voorzitter
dhr. J. Kleinhesselink	adviseur Bestuurlijke Zaken
mevr. J.C. Welsink	adviseur Bestuurlijke Zaken

dhr. P. Heerens	Fractie Gemeente Belang
mw. M. Willems.	Fractie PvdA
dhr. F. Mone	Fractie CDA
mw. A. van Riet-Keulen.	Fractie VVD
dhr. H. de Wit	Fractie VVD
dhr. P. Neven	Fractie SGP/ChristenUnie
dhr. A. Struijs	Fractie GroenLinks
mw. N. Verbeek	Fractie Lijst Onafhankelijken
mw. M. de Greef	Griffier

Afwezig:

dhr. J. Franssen	Commissaris van de Koningin
------------------	-----------------------------

Verslag:

dhr. J.F.M. van Gessel	Notuleerbureau De Rondvraag
------------------------	-----------------------------

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.

De Commissaris van de Koningin is helaas verhinderd dit gesprek bij te wonen.

Deze bijeenkomst wordt gehouden in het kader van het open overleg dat onderdeel is van de door GS van Zuid-Holland op 15 september 2009 gestarte arhi-procedure. In deze fase van de arhi-procedure die tot 15 maart 2010 zal duren, kunnen alle relevante argumenten aan de orde worden gesteld. In dat open overleg is tweemaal gesproken met de zes Colleges van B&W van de gemeenten in de Krimpenerwaard die bij deze herindeling zijn betrokken en is gesproken met vertegenwoordigers uit het maatschappelijk middenveld. Een aantal gemeenteraden heeft in het kader van het open overleg om een gesprek met GS gevraagd. GS zijn daartoe bereid en kunnen op die wijze de opvattingen van de meer- en minderheid van de gemeenteraden over de herindeling en de varianten daarin en over de bestuurlijke toekomst van de Krimpenerwaard vernemen. De gemeenteraden van Nederlek en Bergambacht maken in deze fase geen gebruik van de uitnodiging aan gemeenteraden voor een gesprek. De raad van Bergambacht heeft aangegeven dat het college zijn standpunt voldoende toegelicht heeft. De raad van Nederlek geeft aan nog geen ander dan het eerder ingenomen standpunt te hebben ingenomen. Die raad opteert voor zelfstandig blijven voortbestaan en een verdere intensivering van de samenwerking in

K5-verband. Dat standpunt zal worden betrokken in de afweging die GS na afronding van deze fase in de arhi-procedure zullen maken.

Er is inmiddels gesproken met de gemeenteraad van Krimpen aan den IJssel en na dit overleg zal nog worden gesproken met de gemeenteraden van Ouderkerk en Vlist.

Van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt. Dat verslag zal in concept aan de griffier worden verzonden. Daarop kan worden gereageerd. Als dat van de zijde van GS is geaccordeerd, is het een openbaar stuk en maakt het deel uit van het totale openbare dossier dat GS bij het voorstel aan Provinciale Staten zullen indienen en wat uiteindelijk aan de Tweede en Eerste Kamer zal worden ingediend.

2. Inventarisatie en bespreking van de opvattingen van de gemeenteraad over de verschillende herindelingsvarianten en over de uitkomsten van de in dat verband gehouden onderzoeken

De heer De Wit voert in eerste instantie namens de gehele raad het woord. Vervolgens zullen anderen het woord namens hun fractie voeren.

Aan GS zijn kopieën verstrekt van twee brieven van het College aan de raad en een opiniewijzer welke voor de raad belangrijke informatie bevatten.

Het College is, zoals in het overleg van het College met GS van 15 januari 2010 is gemeld, voorstander van een gemeentelijke herindeling. In de raad bestaan daarover verschillende opvattingen. In een brief heeft de raad aangegeven dat Schoonhoven vooralsnog zelfstandig moet blijven. Als een herindeling onvermijdelijk is, heeft het College enkele kernwaarden geformuleerd die door de raad worden onderschreven en aan GS zijn overhandigd.

Deze kernwaarden zijn:

1. Het College en raad wensen bij een herindeling het huidige voorzieningenniveau in de gemeente te behouden.
2. Er moet aandacht zijn voor de stedelijke problematiek van Schoonhoven.
3. De centrumfunctie, de regiofunctie voor het middelbare onderwijs en de Vakschool wenst Schoonhoven te behouden.
4. De kwaliteit van de Krimpenerwaard moet behouden blijven.
5. De financiële winst van een herindeling mag niet naar het Rijk vloeien maar moet ter beschikking blijven van de nieuw te vormen gemeente.
6. Schoonhoven is op Gouda georiënteerd en een oriëntatie op de Rotterdamse regio heeft beslist niet de voorkeur.

In de 1½ maand voorafgaand aan dit overleg was er sprake van enkele opmerkelijke bestuurlijke ontwikkelingen. Een daarvan was de reactie van Krimpen aan den IJssel, een ander is de bezuinigingen die door het Rijk zullen worden opgelegd.

Er zijn rapporten over deze en andere herindelingen verschenen en vragen en antwoorden over herindelingen die in de Tweede Kamer zijn gesteld, zijn bekend. Wat betekent dat voor gemeenten die niet mee wensen te gaan in een herindeling? Wat betekent het als inwoners van een gemeente geen gedwongen herindeling wensen? Is de voorgenomen planning van GS gezien de te verwachten bezuinigingen nog reëel? Zal die fasering worden getemporeerd?

Standpunten van de fracties**Fractie GroenLinks**

De heer Struijs deelt mee dat naar aanleiding van de vraag van GS naar mogelijke herindelingsvarianten, de raad van Schoonhoven beslist geen voorkeur heeft voor de K6-variant. Deze variant wordt door alle partijen afgewezen.

Nederlek wenst een draagvlak onderzoek en vraagt daarom GS deze arhi-procedure aan te passen. Is dat mogelijk?

Fractie PvdA

Mevrouw Willems benadrukt dat de K6-variant geen optie is omdat de gemeente dan betrokken wordt in de bestuurlijke problematiek van de Rotterdamse regio. Schoonhoven zal in de regio Rotterdam-Rijnmond het onderspit delven. De maatschappelijke oriëntatie is zwaarwegend voor het realiseren van draagvlak voor een gedragen herindeling. Het voorzieningenniveau en de centrumfunctie van Schoonhoven moeten bij een herindeling gewaarborgd zijn.

Fractie Gemeente Belang

De heer Heerens benadrukt dat de lokale partijen 25% van de kiezers in de K5-gemeenten vertegenwoordigen. Deze partijen streven naar het behoud van zelfstandige gemeenten. Gemeente Belang deelt die opvatting. Bij een gedwongen herindeling zou Schoonhoven moeten opgaan in een K3 of K4-gemeente. Dan kan het voorzieningenniveau dicht bij de inwoners van de gemeente blijven.

Spreker verwijst naar de enquête waaruit blijkt hoeveel inwoners van Schoonhoven voor behoud van een zelfstandige gemeente zijn. De vrees bestaat dat na een herindeling het voorzieningenniveau en de veiligheid zal dalen.

De raad van Krimpen aan den IJssel was geen voorstander van een K6-gemeente. Die variant moet dan ook niet worden gerealiseerd; dat geeft problemen.

Met de opstelling van de gemeente Nederlek heeft de fractie moeite. De gemeente opteert voor zelfstandig blijven, in gesprekken blijkt een voorkeur voor de K2-gemeente maar nu neemt die gemeente weer een andere positie in. De gemeente heeft het recht te pleiten voor zijn positie maar dat maakt het voor de overige gemeenten minder duidelijk. Is zo'n gemeente betrouwbaar? Wellicht moet nog enige tijd worden gewacht met een herindeling. Hebben genoemde ontwikkelingen invloed op deze arhi-procedure?

Fractie CDA

De heer Mone merkt op dat zijn fractie tegen de vorming van een K5-gemeente was. Vastgesteld moet worden dat opties verschuiven. Zou er draagvlak worden gevonden voor een verdeling tussen gemeenten in het oosten en het westen van de Krimpenerwaard, omdat aan de randen van dit gebied redelijk grote woonkernen zijn gelegen en de rest van het gebied een agrarisch karakter heeft?

Het is logisch dat Nederlek zich uitspreekt voor samengaan met Krimpen aan den IJssel omdat beide gemeenten op Rotterdam zijn georiënteerd. Per dorpskern moet worden vastgesteld waarvoor draagvlak bestaat. De gemeente Ouderkerk bestaat uit twee kernen met een verschillende oriëntatie.

Bij een andere oriëntatie dan wat is voorgesteld, bestaan bij de fractie bezwaren.

De K5-samenwerking is een slecht functionerende organisatie.

Fractie Lijst Onafhankelijken

Mevrouw Verbeek deelt de opvatting van de fracties van het CDA en de VVD.

Schoonhoven kent meer dan de andere gemeenten een stadscultuur en stedelijke problematiek en wijkt daardoor af van de andere gemeenten in de Krimpenerwaard.

Schoonhoven heeft van de gemeenten in de Krimpenerwaard de laagste gemeentelijke belastingdruk en de sociale zekerheid is ervoor zover de gemeente dat zelf kan bepalen,

hoger dan in de omliggende gemeenten. De vrees bestaat dat die voordelen zullen verdwijnen als Schoonhoven zal opgaan in een grotere gemeente.

De vorming van een K6-gemeente is niet gewenst. De oriëntatie moet op Gouda gericht blijven.

Fractie SGP/ChristenUnie

De heer Neven deelt mee dat zijn fractie tegen een herindeling is en voor samenwerking in de K5 is waarbij in 2012 een besluit over de verdere ontwikkeling kan worden genomen. De samenwerking in K5-verband verloopt de laatste tijd steeds beter. Wat in de overweging moet worden meegenomen is de verantwoordelijkheid voor het gebied tussen Krimpen aan den Lek en Krimpen aan den IJssel. Een verdere verstedelijking van Krimpen aan den IJssel is geen optie en het samengaan van Nederlek en Krimpen aan den IJssel is wat dat betreft riskant. Naast deze herindelingsprocedure die geld zal kosten, zal Schoonhoven worden geconfronteerd met bezuinigingen. Na een herindeling zal de nieuwe gemeente minder geld uit het gemeentefonds ontvangen. Dat is voor het gebied dubbel nadelig en daarom is een herindeling op dit moment uit bestuurlijke overwegingen onacceptabel.

De positie van de veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond in dit proces roept vragen op. Kan daarop een toelichting worden gegeven?

Fractie VVD

Mevrouw Van Riet merkt op dat de K2/K4-variant acceptabel is en acht het van belang dat zo spoedig mogelijk duidelijkheid ontstaat over de bestuurlijke toekomst van de gemeente. Een situatie waarin gemeenten van mening veranderen en steeds nieuwe informatie naar voren brengen waardoor andere gemeenten weer nieuwe besluiten nemen, is ongewenst.

In de discussie wordt steeds gewezen op mogelijke nadelen maar aangenomen mag worden dat aan een herindeling ook voordelen zijn verbonden. Voor inwoners zouden er ook financiële voordelen aan een herindeling verbonden moeten zijn.

De fractie is geen voorstander van voortzetting van het samenwerkingsverband. De gelaagdheid in de K5 is niet goed bevallen.

Fractie GroenLinks

De heer Struijs benadrukt dat zijn fractie niet akkoord gaat met de genoemde oost-west verdeling.

Reactie GS

Het is opgevallen dat er begrip bestaat voor mogelijke nieuwe situaties waarop de raad zich moet oriënteren. Als er een herindeling moet komen, zijn de fracties bereid te bezien op welke wijze zij daarin een rol kunnen vervullen en welke positie zij daarin moeten innemen. Als onwrikbare standpunten worden ingenomen, zal het niet eenvoudig zijn voor welke variant dan ook, ook die waarin alle gemeenten zelfstandig blijven en moeten samenwerken, draagvlak te krijgen.

Het bereiken van draagvlak is van belang. Het doel van een arhi-procedure is te komen tot een oplossing die ten goede komt aan de inwoners van de Krimpenerwaard. Het trachten te komen tot draagvlak moet op een bepaald moment worden beëindigd. De meningen over de bestuurlijke toekomst verschillen tussen gemeenten en wijzigen zich gedurende dit proces. Er zijn twee gemeenten die beseffen dat zij op korte termijn niet verder zelfstandig kunnen blijven en dat maakt de variant waarin sprake is van de K5-samengaan van onderop minder eenvoudig is te realiseren. Dat aspect is naast het bereiken van draagvlak belangrijk. De oplossing die draagvlak heeft moet ten opzichte van gemeenten en voor het samenwerkingsverband werkbaar zijn.

Het standpunt dat de raad over de K5-samenwerking inneemt, wijkt af van het standpunt dat andere gemeenten daarover innemen. Als Schoonhoven in een herindeling wordt

betrokken, is een aantal kernwaarden van belang. Daarvan hebben GS inmiddels kennis genomen.

Voor Schoonhoven is een K4-K2 variant bespreekbaar. De gemeenteraad van Krimpen aan den IJssel kiest echter voor zelfstandigheid en de gemeenteraad van Nederlek neemt geen standpunt in. Het lijkt waarschijnlijk dat Krimpen aan den IJssel en Nederlek niet met elkaar zullen fuseren. Als de K4-gemeente zou worden gevormd, zal de Krimpenerwaard drie gemeenten kennen; de nieuwe K4-gemeente, Nederlek en Krimpen aan den IJssel. Is dat een reële optie?

GS zijn niet van plan de arhi-procedure op te schorten om een volksraadpleging mogelijk te maken. Onzeker is ook of het oprekken van de procedure iets meer oplevert. Het is ook niet nodig om de procedure om die reden op te schorten omdat in de tweede fase van het arhi-proces de keuze van GS aan de gemeenteraden wordt voorgelegd. De raden kunnen ervoor kiezen op welke wijze zij tot een keuze komen en wie zij daarbij betrekken. Het wordt gewaardeerd als in die fase de bewoners worden betrokken. Dat past in het tijdpad dat GS voor ogen hebben.

Overige zaken

Herindelingsvarianten

De heer Mone wijst erop dat Bergambacht tegen een herindeling is wat tot gevolg heeft dat er vier gemeenten in de Krimpenerwaard ontstaan; Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Bergambacht en de nieuwe K3-gemeente waarvan Schoonhoven deel uitmaakt omdat de gemeente niet absoluut tegen een fusie is. Dit is geen logische situatie.

De vorming van drie gemeenten waarover de gedeputeerde spreekt, lijkt niet logisch.

Een situatie waarbij Schoonhoven en Krimpen aan den IJssel zelfstandig blijven en daarnaast de andere gemeenten in de Krimpenerwaard fuseren, lijkt wel logisch. Ook is logisch als er een nieuwe gemeente wordt gevormd die zich op Gouda oriënteert.

Het lijkt niet logisch als Nederlek zelfstandig zou blijven. Als Nederlek kiest voor de oostelijke gemeenten van de Krimpenerwaard, moet daarvoor worden gekozen.

Mevrouw Van Riet vreest voor een kettingreactie nu ook Bergambacht kiest voor zelfstandigheid.

De gedeputeerde wijst erop dat een kettingreactie ook ontstaat als wordt gekozen voor een K4-gemeente. Nederlek weet dat het zelfstandig kan blijven als er een samenwerkingsverband blijft bestaan met de nieuw te vormen gemeente. Kiest Schoonhoven als niet voor een K2-gemeente wordt gekozen, voor de K5-variant? Wordt verondersteld dat GS een K2/K4-variant moeten voorstellen als bekend is dat gemeenten die de K2 zouden moeten vormen dat ongewenst achten?

Positie Nederlek

De gedeputeerde vraagt naar de reactie van Schoonhoven als Nederlek een andere keuze moet maken dan voor de K2-gemeente.

Als Nederlek en Krimpen aan den IJssel niet fuseren, moeten GS dan voor Nederlek besluiten? Zal Nederlek zich dan op de gemeenten in de Krimpenerwaard moeten richten?

De heer Mone vermoedt dat als Nederlek voor de keuze tussen de K2 of de K5 gemeente wordt gesteld, voor de K2-gemeente wordt gekozen. Het is ook logischer als GS Nederlek met Krimpen aan den IJssel laten fuseren. Nederlek is op Rotterdam georiënteerd en dat is relevant.

De heer Heerens meent dat Nederlek terughoudender in de keuze voor de K2 is geworden. De gemeente veronderstelde dat een fusie met Krimpen aan den IJssel mogelijk zou zijn. Vandaar dat die mogelijkheid is onderzocht. Nu Krimpen aan den IJssel kiest voor

zelfstandigheid, besluit de raad van Nederlek een besluit over de bestuurlijke toekomst over de gemeenteraadsverkiezingen heen te tillen. Als Krimpen aan den IJssel alsnog zou kiezen voor een fusie met Nederlek, zal die gemeente daarmee instemmen.

Bij het opstellen van een rapport van een evaluatiecommissie is gebleken dat het standpunt van Nederlek lang onduidelijk bleef. Die gemeente hield ongeacht of zij zelfstandig zou blijven of zou fuseren het oog gericht op het westen. In die houding kan de gemeente niet volharden te meer daar het bestuur rekening moet houden met de ambtelijke organisatie. Daar kan leegloop dreigen. Er moet nu worden doorgezet.

Mevrouw Van Riet meent dat Nederlek niet opnieuw een andere optie moet worden gegeven. Dan moet Nederlek wel aansluiten bij de K5.

Mevrouw Willems vermoedt dat het de ambitie van Nederlek is om in combinatie met Krimpen aan den IJssel te groeien en op te gaan in de regio Rotterdam-Rijnmond om daarmee extra gelden te krijgen uit de WGRplus-regio. Gemeenten met zorg voor het open karakter van de Krimpenerwaard en het Groene Hart zouden de K5-gemeente moeten vormen. Dan kan die gemeente ook sterk staan bij het oplossen van het probleem met de Algerbrug.

Bezuiningsmaatregelen

Mevrouw Willemse vraagt of ondanks de bezuinigingen die door het Rijk worden opgelegd, maatwerk mogelijk is.

De gedeputeerde deelt mee dat bezuinigingen die het Rijk zal opleggen, ook worden opgelegd als de gemeenten zelfstandig blijven. Er zal wel sprake zijn van een andere bijdrage uit het gemeentefonds. Ook zullen frictiekosten worden vergoed. Daarnaast zullen na de vorming van de nieuwe gemeente uitgaven dalen. De kosten voor de K5-samenwerking zullen wegvallen.

Herindelingscan

De gedeputeerde merkt op dat met BZK een herindelingscan wordt opgesteld waaruit zal blijken wat de financiële gevolgen van de verschillende herindelingsvarianten zijn en wat de lastendruk voor de inwoners van de te vormen gemeente zal zijn. Elke gemeente wordt bij het opstellen van die scan betrokken. Het College zal worden gevraagd of de gegevens juist zijn en het zich in de uitkomst van die scan herkent. De uitkomst van die scan wordt toegevoegd aan het herindelingsontwerp van GS. GS zullen de uitkomst van die scan laten meewegen in het herindelingsontwerp. De raden kunnen die scan gebruiken in de besluitvorming. Niet alleen de financiën zullen uiteindelijk de doorslag geven. Naast regionaal draagvlak is van belang in de besluitvorming, de bestuurskracht en de toekomstige positie van de nieuwe gemeente.

Volksraadpleging en draagvlak

De heer Neven verwijst naar de uitslag van de enquête onder inwoners. Van hen die hebben gereageerd zegt 48,5% voor het behoud van zelfstandigheid te zijn en zegt circa 25% voorstander te zijn van een kleinere nieuwe gemeente. Er is een informatieavond met bewoners belegd waarin allerlei zaken aan de orde zijn gekomen. De raad heeft over de herindelingsplannen van GS goed contact met de inwoners.

De heer Mone merkt op dat de inwoners niet weten op welke wijze de samenwerking verloopt. Als hen dat niet wordt medegedeeld, kunnen zij geen keuze maken. Inwoners zullen moeten erop worden gewezen dat het nee gevolgen heeft.

Mevrouw Van Riet betwijfelt of de geïnterviewden goed op de hoogte zijn.

De gedeputeerde meent dat als wordt gesproken over draagvlak ook moet worden bekeken of er draagvlak bestaat voor de samenwerking. Bestaat er draagvlak voor een samenwerkingsverband waarvan de kosten hoog zijn, waar verschillend over wordt gedacht en waarvan de democratische legitimatie en betrokkenheid van bewoners gering is? Wat wordt bewoners in een draagvlak onderzoek gevraagd? Op welke wijze wordt dat onderzoek gehouden? Als wordt gevraagd of zij voor of tegen het voorstel van GS zijn, is het duidelijk als zij daarvoor zijn. Maar als bewoners daartegen zijn, waar gaat dan de voorkeur naar uit? Als wordt gekozen voor zelfstandigheid, wordt dan ook de K5-samenwerking afgewezen? Wordt er dan ook rekening mee gehouden dat die samenwerking feitelijk niet meer mogelijk is? Voorkomen moet worden dat de bevolking voor samenwerking is maar de gemeente dat niet kan waarmaken. Bij het formuleren van de vraag die aan bewoners wordt voorgelegd, moet de gemeente zich er van bewust zijn dat niet altijd vorm kan worden gegeven aan wat inwoners wensen.

Positie Krimpen aan den IJssel

De heer Struijs vraagt of het standpunt van de raad van Krimpen aan den IJssel door het gesprek met GS is gewijzigd. In de raad van Krimpen aan den IJssel kan na de gemeenteraadsverkiezingen de stemverhoudingen anders komen te liggen. Dit kan een rol spelen in de discussie over de bestuurlijke toekomst.

De gedeputeerde deelt mee dat bij de raad van Krimpen aan den IJssel twee woordvoerders waren aangewezen; een verwoordde het meerderheidsstandpunt en een verwoordde het minderheidsstandpunt. In elke gemeente kan de stemverhouding na de verkiezingen anders komen te liggen.

Regio indeling

Mevrouw Willems vraagt of onafhankelijk van de uiteindelijke indeling, de Krimpenerwaard tot het ISMH en de huidige Veiligheidsregio zal blijven behoren. Als de Krimpenerwaard onderdeel wordt van de Stadregio Rotterdam wordt de nieuwe gemeente voor een belangrijk deel van de taken gedomineerd en gestuurd door die stadsregio. Daartegen bestaan bezwaren.

De gedeputeerde merkt op dat er niet alleen met Colleges is gesproken maar ook met het bestuur van de stadsregio Rotterdam, van de K5, het ISMH en de Veiligheidsregio.

Er zal eerst moeten worden gesproken over de indeling van de gemeenten. Als een herindelingsvariant is gekozen, kan op basis van argumenten de indeling van deze regio's worden aangepast. Het aantal gemeenten in Midden-Holland zal door fusies afnemen wat consequenties kan hebben voor het ISMH. In de discussie over een andere regio indeling zal naast de gemeente ook BZK worden betrokken. Er wordt ook op landelijk niveau gesproken over de omvang van de Veiligheidsregio's. Die discussie kan meer effecten op het bestaan van de Veiligheidsregio's hebben dan de gemeentelijke herindeling van de Krimpenerwaard. In het gesprek met het bestuur van de Veiligheidsregio is verklaard dat de veiligheidsituatie van de inwoners van de Krimpenerwaard na een herindeling zal verbeteren.

De Stadregio heeft geen behoefte aan uitbreiding naar gemeenten in de Krimpenerwaard. Krimpen aan den IJssel is geen voorstander van de vorming van de K6-gemeente en Nederlek heeft nog geen positie bepaald.

De verslagen van alle gesprekken die in het kader van deze arii-procedure zijn geaccordeerd zijn op de website van de provincie geplaatst.

Voor mevrouw Willems is de opstelling van de Stadsregio geruststellend.

Positie Bergambacht

Mevrouw Van Riet vraagt welk standpunt GS innemen over het rapport dat door de gemeente Bergambacht is uitgebracht.

De gedeputeerde merkt op dat GS dat rapport hebben bestudeerd. Daarbij is gebleken dat nog niet alle zaken volledig zijn doorgerekend. De financiële scan zal een ander beeld geven dan wat in dat rapport wordt geschetst. Een uitgangspunt is dat alle gemeente een sluitende meerjarenbegroting moeten hebben, ook voor de jaren 2011 en 2012.

Realisatie van bestaande plannen

De heer Struijs merkt op dat in de raad van Schoonhoven wordt gesproken over de ontwikkeling van een gebied. Moet een discussie daarover voor een bepaalde datum zijn afgerond of heeft de raad de tijd om daarover besluiten te nemen? Wordt de raad in die discussie beperkt door deze arhi-procedure, de provincie of andere gemeente?

De gedeputeerde acht het lastig om daarover een algemeen antwoord te geven. Als niet-reguliere uitgaven worden gedaan voor de fusie om die gelden nog in Schoonhoven te kunnen inzetten, zal de provincie de gemeente daarop aanspreken. De uitgaven voor dat plan zullen al langere tijd in de meerjarenbegroting opgenomen en daarom bij de afdeling Financieel Toezicht van de provincie bekend zijn.

Als GS het herindelingsontwerp vaststellen zullen de betrokken gemeenten onder het preventieve arhi-toezicht worden geplaatst. GS worden dan geacht de belangen van de nieuwe gemeente te behartigen. Als een gemeente beleid ontwikkeld wat in het belang van de nieuwe gemeente is, zal de huidige gemeente aan regels zijn gebonden.

De heer Mone vraagt of de provincie er dan bij Schoonhoven op zal aandringen geen uitbreidingsplan te ontwikkelen maar meer in de bebouwde kom nieuwbouw te realiseren.

De gedeputeerde merkt op dat de provincie niet op financiële gronden de gemeente zal vragen elders nieuwbouw te ontwikkelen. De gemeente moet zich aan het Streekplan houden. Als het herindelingsontwerp wordt gepresenteerd zullen de gemeenten ook worden geïnformeerd over het toezicht.

Mochten er nog vragen zijn, dan kunnen die via de website worden voorgelegd. Op die vragen zal zo spoedig mogelijk een antwoord worden gegeven.

3. Rondvraag en sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en sluit het overleg.

**Verslag van het bestuurlijk overleg tussen
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
en fractievoorzitters van de politieke partijen
uit de gemeenteraad van Ouderkerk
gehouden in het Cultureel Centrum De Zwaan te Berkenwoude
op 24 februari 2010 van 19.30 – 20.30 uur**

Aanwezig:

dhr. M. van Engelshoven-Huis	gedeputeerde, voorzitter
dhr. J. Kleinhesselink	adviseur Bestuurlijke Zaken
mevr. J.C. Welsink	adviseur Bestuurlijke Zaken

dhr. L.F. Mudde	Fractie PvdA
dhr. H. van der Wal	Fractie PvdA
dhr. A. Maat	Fractie PvdA
dhr. L.G. van Winden	Fractie PvdA
dhr. A. Burger	Fractie ChristenUnie
dhr. F. Brouwer	Fractie ChristenUnie
dhr. J.H. Verkerk	Fractie CDA

Afwezig:

dhr. J. Franssen	Commissaris van de Koningin
------------------	-----------------------------

Verslag:

dhr. J.F.M. van Gessel	Notuleerbureau De Rondvraag
------------------------	-----------------------------

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.

De Commissaris van de Koningin is vanwege een overleg bij het IPO verhinderd dit overleg bij te wonen.

Deze bijeenkomst wordt gehouden in het kader van het open overleg dat onderdeel is van de door GS van Zuid-Holland op 15 september 2009 gestarte arhi-procedure. In deze fase van de arhi-procedure die tot 15 maart 2010 zal duren, kunnen alle relevante argumenten aan de orde worden gesteld. In dat open overleg is tweemaal gesproken met de zes Colleges van B&W van de gemeenten in de Krimpenerwaard die bij deze herindeling zijn betrokken en is gesproken met vertegenwoordigers uit het maatschappelijk middenveld. Een aantal gemeenteraden heeft in het kader van het open overleg om een gesprek met GS gevraagd om daarin zijn zienswijze op de herindelingsvarianten te kunnen geven. GS zijn daartoe bereid en kunnen op die wijze de opvattingen van de meer- en minderheid van de gemeenteraden over de herindeling, de varianten daarin, over de bestuurlijke toekomst van de Krimpenerwaard, de visie van een raad op keuzes van andere gemeenten vernemen.

De gemeenteraad van Nederlek maakt in deze fase geen gebruik van de uitnodiging aan gemeenteraden voor een gesprek omdat deze raad nog geen ander dan het eerder ingenomen standpunt heeft ingenomen. Die raad opteert voor zelfstandig blijven voortbestaan en een verdere intensivering van de samenwerking in K5-verband. Dat standpunt zal worden betrokken in de afweging die GS na afronding van deze fase in de arhi-procedure zullen maken.

De gemeenteraad van Bergambacht heeft per brief laten weten dat de raad zich schaart achter de inhoud van het gesprek van GS met B&W en daarom geen behoefte heeft aan een apart gesprek.

Er is inmiddels gesproken met de gemeenteraad van Krimpen aan den IJssel en Schoonhoven en na dit overleg zal nog worden gesproken met de gemeenteraad van Vlist.

Van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt. Dat verslag zal in concept aan de griffier worden verzonden. Daarop kan worden gereageerd. Als dat van de zijde van GS is geaccordeerd, is het een openbaar stuk en maakt het deel uit van het totale openbare dossier dat GS bij het voorstel aan Provinciale Staten zullen indienen en wat uiteindelijk aan de Tweede en Eerste Kamer zal worden ingediend.

2. Inventarisatie en bespreking van de opvattingen van de gemeenteraad over de verschillende herindelingsvarianten en over de uitkomsten van de in dat verband gehouden onderzoeken

De heer Maat deelt mee dat in de gesprekken die GS met het College van Ouderkerk hebben gevoerd, het College op een correcte wijze de standpunten die in de raad leven heeft verwoord.

Fractie ChristenUnie

De fractie van de ChristenUnie heeft in december 2008 bij de stemming over een motie over de bestuurlijke toekomst van de gemeente een minderheidsstandpunt ingenomen. De fractie is met het College, niet gelukkig met de door de provincie gevolgde procedure. Details kunnen in dit gesprek achterwege blijven omdat in brieven daarop al is gereageerd. In de brief van GS van 2 februari 2009 is als hoofdmotief aangegeven dat Ouderkerk aan GS zou hebben gevraagd het initiatief te nemen om te komen tot één gemeente in de Krimpenerwaard. Daarom was niet gevraagd.

De beschrijving van de situatie in de Krimpenerwaard in het rapport van de commissie Leemhuis is niet overeenkomstig de feiten.

De fractie van de ChristenUnie in de raad van Ouderkerk betreurt het dat GS de gemeenten in de Krimpenerwaard niet de gelegenheid hebben gegeven de lijn die in het evaluatierapport over de K5-samenwerking is geschetst, te volgen. In die lijn zou de intensieve samenwerking worden voortgezet en zou in 2012 worden besloten of een fusie van de vijf gemeenten noodzakelijk is.

Als gevolg van die brief van februari 2009 waarin het signaal werd gegeven dat de gemeenten zouden moeten fuseren, is de samenwerking in K5-verband verlamd. Ongeacht of er zal worden gekozen voor samenwerking of fusie, is het van essentieel belang dat de huidige samenwerking tot aan een eventuele fusie in het belang van de nieuwe gemeente optimaal zal zijn.

De aanpak van GS heeft geleid tot het ontstaan van verschillende varianten. Voor de raad van Krimpen aan den IJssel was de aanpak als een overval waarop als reactie de K2-variant is ontstaan. Een andere gemeente kwam daarop met het voorstel van een K4-variant en is ook een K6-variant voorgesteld. Ook is voorgesteld bij de K2-variant de kern Ouderkerk aan den IJssel toe te voegen. Die varianten maken het bereiken van een oplossing niet eenvoudiger.

De fractie is voorstander van het continueren van de K5-samenwerking tot 2012 en in dat jaar een besluit over de bestuurlijke toekomst van de gemeenten te nemen. Gezien het standpunt dat de provincie heeft ingenomen, heeft de fractie gekozen voor de K6-variant als meest voor de hand liggende optie.

De fractie benadrukt dat in een tijdsbestek van enkele jaren de gemeenten in de Krimpenerwaard niet met twee fusies moeten worden geconfronteerd. Na een fusieproces

moet er gedurende vele jaren rust op dat gebied zijn. Voor de fractie is het, mede gezien de wijze waarop vragen in de Tweede Kamer zijn beantwoord, van groot belang dat GS draagvlak voor een voorstel krijgen. Als GS een herindelingsontwerp voorleggen, hebben gemeenten de taak dan daarvoor draagvlak te creëren. Het voorstel van GS wordt afgewacht.

Fractie PvdA

De fractie was een van de initiatiefnemers van de motie die in 2008 was aangenomen en heeft nadien een consistente lijn aangehouden. De fractie is voorstander van de K5-variant omdat dat een voortzetting is van de huidige K5-samenwerking. Alle discussies die nadien zijn gevoerd en alle varianten die nadien zijn ontstaan overziend, is voor de fractie van de PvdA de vorming van een K5-gemeente de meest logische oplossing. Er bestaat een grote verscheidenheid aan meningen over een herindeling in de Krimpenerwaard. Nu de raden van Krimpen aan den IJssel en Nederlek zich hebben uitgesproken tegen de vorming van een K2-gemeente, kan Nederlek niet anders dan aansluiten bij de andere gemeenten in de Krimpenerwaard. Uit de onderzoeken die zijn uitgevoerd, blijkt de K5-gemeente de minst ongunstige oplossing te zijn.

Fractie CDA

De visie van de fractie van het CDA komt voor een groot deel overeen met die van de fractie van de PvdA. De fractie was mede ondertekenaar van de genoemde motie.

De gemeente kan niet zelfstandig blijven voortbestaan omdat:

- de bestuurskracht niet voldoende is;
- de gemeente met financiële problemen wordt geconfronteerd;
- slechts 19% van de inwoners van Ouderkerk vertrouwen heeft in het lokale bestuur;
- de bestuurlijke drukte verder zal toenemen;
- de ambtenaren van de vijf gemeenten de K5 als een externe instantie beschouwen;
- de K5-samenwerking een onvoldoende oplossing biedt voor de problemen waarmee de gemeente wordt geconfronteerd;

De bestuurlijke houdgreep zoals de commissie Leemhuis die schetst, is herkenbaar. Sommige gemeenten beschouwen de K5-samenwerking als een opstap naar een fusie, anderen zien het als een mogelijkheid om zelfstandig te blijven. Bij verschillende documenten van dat samenwerkingsverband is herkenbaar dat de uiteenlopende eigen belangen van gemeenten zijn samengevoegd en er niet kan worden gesproken van één document van de gezamenlijke gemeenten.

De democratische legitimatie van het samenwerkingsverband vormt een probleem; er is sprake van getrapte verantwoording. De voorkeur gaat uit naar directe verantwoording.

Er zijn verschillende fusievarianten aan de orde gekomen zoals de K2/K4 en de K2½/K3½. In die varianten ontstaat aan de oostkant van de Krimpenerwaard een kleine gemeente als Nederlek en Krimpen aan den IJssel gaan fuseren. Bij de vorming van een K6-gemeente ontstaat er in een gemeente een verschil tussen het stedelijke en het landelijke gebied. Dat verschil zou nog kunnen worden overbrugd. Een groter probleem is het verschil in oriëntatie; Krimpen aan den IJssel is op Rotterdam en de andere gemeenten zijn op Midden-Holland georiënteerd. Ook op die grond blijkt de vorming van de K5-variant als de meest wenselijke variant. Dat werd al vermoed maar is met het rapport van BMC onderbouwd. Met de K5-gemeente zal een snelle start kunnen worden gemaakt omdat er al sprake is van gemeenschappelijk beleid.

Aan de vorming van de K5-gemeente is zoals ook blijkt uit het verslag van het tweede gesprek dat GS met het College van Ouderkerk heeft gevoerd, een financieel risico verbonden.

Als GS een besluit nemen, moet daarbij met het volgende rekening zijn gehouden:

- het financiële tekort moet zijn afgedekt;
- er moet een oplossing zijn gevonden voor de frictiekosten;

- de nieuwe gemeente moet een kernenbeleid ontwikkelen;
- de gemeente zal moeten besluiten zich aan te sluiten bij de regio Midden-Holland;
- na deze fusie mag niet op korte termijn een tweede fusie volgen als dan de gemeente Krimpen aan den IJssel zich alsnog bij de nieuwe gemeente zal moeten aansluiten omdat dan weer de nadruk komt te liggen op een intern proces waarmee inwoners niet zijn gebaat;
- draagvlak bij inwoners is van belang waarbij op basis van informele contacten met inwoners wordt vermoed dat zij positief staan tegenover deze fusie.

De fractie van het CDA wacht het besluit van GS af.

Reactie GS

Over de motie die in december 2008 is aangenomen, is tussen GS, College en raad al eerder gesproken. In de genoemde motie wordt verzocht tot een herindeling in de Krimpenerwaard te komen, die mening over te brengen en te verdedigen bij de vier andere K5-colleges, het Dagelijkse Bestuur van de K5-samenwerking, de Krimpenerwaardraad, GS en de minister van BZK. Er is niet expliciet verzocht de arhi-procedure te starten hetgeen GS hebben erkend. Maar op welke andere wijze had de brief anders moeten zijn geïnterpreteerd? Wat zou er volgens de fractie van de ChristenUnie zijn gebeurd als het College het standpunt van de raad had overgebracht en had verdedigd? Op 18 december 2008 had elke gemeenteraad in de Krimpenerwaard al een standpunt over herindeling aangenomen. Wat zou zijn gebeurd als GS na ontvangst van die brief niets zouden hebben gedaan?

De heer Brouwer benadrukt dat GS niet hadden mogen beweren dat Ouderkerk het verzoek aan GS had gedaan om het initiatief voor de herindeling in de Krimpenerwaard te nemen. Naar aanleiding daarvan heeft het College en raad de nodige kritiek ontvangen. Het College van Ouderkerk had naar aanleiding van de motie het initiatief moeten nemen. Op het moment dat de motie werd aangenomen, waren de andere gemeenten echter nog niet zover om samen over een herindeling te discussiëren. Kort nadat de raad deze motie had aangenomen, hebben GS die lijn daaruit als de lijn voor de Krimpenerwaard beschouwt.

De gedeputeerde merkt op dat een meerderheid voorstander was van het verdiepen van de K5-samenwerking. Dat werd lastig op het moment dat de gemeente Schoonhoven bepaalde dat die samenwerking minder intensief zou mogen zijn en taken weer door de gemeenten zouden moeten worden uitgevoerd. Andere gemeenten beschouwden de K5-samenwerking als een oplossing voor de eigen bestuurskracht problemen.

Er is beweerd dat Krimpen aan den IJssel en Nederlek toenadering hebben gezocht nadat GS de arhi-procedure zijn gestart. Dat is niet juist; al daarvoor was er sprake van verkenningen en was er een gemêleerd beeld ontstaan.

GS hebben na een proces waarin bestuurskrachtmetingen zijn gehouden, moeten vaststellen dat er geen eenduidig beeld over een oplossing was ontstaan en voor geen enkele variant een meerderheid bestond. Er waren onverenigbare standpunten ingenomen. Na het genoemde verzoek van de raad van Ouderkerk, kan het GS niet kwalijk worden genomen dat ook vanwege hetgeen in de jaren hiervoor is gebeurd, voor de arhi-procedure is gekozen.

Het draagvlak voor herindeling groeit; Ouderkerk en Vlist zijn voorstander van de vorming van de K5-gemeente. Er zijn ook andere gemeenten die op dit moment kiezen voor een herindeling. De meningen over een fusie wisselen. Nederlek is voor een fusie. Schoonhoven die voornamelijk zelfstandig wenst te blijven is ook op termijn voor een fusie. Het College heeft van de raad de toestemming verkregen om verdere verkenningen uit te voeren.

GS zijn het volledig eens met de uitspraak dat er niet nu een fusie moet komen die over een periode van vijf jaar tot een nieuwe fusie leidt. Om dat te voorkomen en om te voorkomen dat Krimpen aan den IJssel in een latere fase zich alsnog bij de nieuwe gemeente moet aansluiten, is deze arhi-procedure met de zes gemeenten gestart. De gemeente Krimpen aan den IJssel mengt zich daarom ook in deze discussie. Die gemeente begrijpt dat als nu niet aan dit proces wordt deelgenomen, dat niet over vijf jaar alsnog aan de orde kan zijn. Het feit dat GS de arhi-procedure met zes gemeenten zijn gestart, betekent niet automatisch dat GS de visie van de commissie Leemhuis over de positie van Krimpen aan den IJssel overnemen.

De heer Van Winden benadrukt dat de meerderheid van de raad geen voorstander van een K6-gemeente is.

De heer Brouwer benadrukt dat zijn fractie een ander standpunt inneemt. De vrees bestaat dat binnen 10 jaar over de K6 zal worden gesproken. GS geven aan dat die variant niet aan de orde is.

De gedeputeerde wijst erop dat er voor Krimpen aan den IJssel ook fusies met andere gemeente(n) mogelijk zijn.

Is het juist dat de fractie van de ChristenUnie voorstander is van de voortzetting van de K5-samenwerking als mogelijke aanloop voor een fusie van de K5-gemeenten? Wordt ook een K6-gemeente mogelijk geacht? Kan dat worden toegelicht?

De heer Brouwer benadrukt dat zijn fractie nu geen besluit over een fusie wenst te nemen. Het rapport naar aanleiding van de evaluatie over de K5-samenwerking moet worden gevolgd. In de periode tot aan 2012 kan met de raad van Krimpen aan den IJssel worden gesproken. Dat was op het moment waarop het evaluatierapport werd besproken, niet in beeld.

Draagvlak

De gedeputeerde benadrukt dat draagvlak voor een fusie onder de inwoners van de gemeente verkend moet worden. Het doel van een fusie is de inwoners een betere dienstverlening aan te bieden en beter beleid voor hen te ontwikkelen. De raad heeft een uitspraak gedaan over het draagvlak.

GS hebben voor het krijgen van draagvlak voor een fusie onder inwoners een Huis-aan-huis-krant verspreid en er is een website waarop informatie is geplaatst. Er komen weinig reacties binnen. Wel worden er aan de provincie feitelijke vragen gesteld. Daaruit kan worden afgeleid dat er geen grote groepen tegenstanders van de fusie zijn. Als het herindelingsontwerp is gepubliceerd, zal door de betreffende gemeenten aan het draagvlak voor dat voorstel moeten worden gewerkt.

De heer Van Winden merkt op dat als de informatie zodanig is, dat inwoners zich daarop geen mening kunnen vormen of als een herindeling niet interessant genoeg is, er weinig draagvlak voor een fusie zal ontstaan. Veel inwoners zijn van mening dat de herindeling er toch komt.

De heer Mudde meent dat een herindeling niet leeft bij inwoners. Als het een item moet worden, zal daaraan hard moeten worden gewerkt. Bij een bijeenkomst over dit onderwerp in Schoonhoven verschenen naast geïnteresseerde politici nauwelijks inwoners. Er is weinig tegenstand tegen een herindeling.

De heer Maat merkt op dat het creëren van draagvlak een taak is voor de politieke partijen. Al 10 jaar geleden en in 2002 en 2006 werd duidelijk dat een opschaling van de gemeenten

in de Krimpenerwaard aanstaande was. In de laatste twee jaar werd het voor politici een onderwerp. Het is dan ook triest dat in het laatste half jaar onderzoeksrapporten over de mogelijke herindeling zijn opgesteld. Het stemt tot tevredenheid dat de raad vier jaar geleden al zijn voorkeur voor de K5-variant heeft uitgesproken. Dat leverde toen geen stemmen op. Naar aanleiding van het rapport van de commissie Leemhuis is discussie ontstaan; dat was te laat.

Als GS nadat de raad de eerder genoemde motie in 2008 had aangenomen, niets had ondernomen, was er ook niets gebeurd. Doordat de motie is aangenomen, is er het een en ander gebeurd. Dat daarbij raden en Colleges alle kanten uitgaan en elke gemeente afzonderlijk partners opzoekt, had ook anders kunnen zijn.

In de raad van Ouderkerk zijn goede discussies over de herindeling gevoerd en zijn stellingen die werden ingenomen besproken in een periode waarin andere gemeenten in de Krimpenerwaard daaraan nog niet toe waren. Die hebben dit onderwerp lange tijd genegeerd. De K5-samenwerking werd gezocht om zelfstandig te kunnen blijven.

De heer Verkerk merkt op dat er bij bijeenkomsten in Bergambacht meer inwoners kwamen dan werd geschetst. Daar waren veel aanwezigen positief over de K5-gemeente. De raad was niet tevreden over de samenwerking en heeft zich daarop voor een fusie uitgesproken.

De gedeputeerde deelt mee dat een nieuwe krant zal worden verspreid waarin het herindelingsontwerp zal worden toegelicht. In die krant zal ook worden uiteengezet op welke wijze inwoners hun zienswijze kenbaar kunnen maken. Als een goede uitleg over dat ontwerp wordt gegeven, zal er draagvlak voor het ontwerp ontstaan. In die fase zullen de gemeenten die volgens dat ontwerp zullen worden heringedeeld met elkaar in overleg moeten om afspraken te maken over een visie op die nieuwe gemeente. Die afspraken kunnen betrekking hebben op het instellen van dorpsraden of de identiteit van kernen. Dan kan duidelijk worden waar een inwoner van een van de kernen heen moet voor het verlengen van het rijbewijs of verkrijgen van een vergunning.

GS kunnen elk mogelijk voorstel voorleggen. Het voorstel dat zal worden voorgelegd moet zo groot mogelijk draagvlak hebben. De huidige raden kunnen een gezamenlijke bijeenkomst rond het thema dorpsraden beleggen.

Naast het draagvlak onder inwoners moet er draagvlak in raden ontstaan voor de vorming van een K5-gemeente. Op welke wijze kan worden bereikt dat ook de andere gemeenten voorstander worden van die visie?

Kernenbeleid

De heer Mudde merkt op dat het instellen van dorpsraden een voorwaarde was voor het instemmen met een gemeentelijke herindeling. Dat idee is inmiddels ook door de raden van Bergambacht en Vlist en door het CDA overgenomen.

De heer Brouwer benadrukt dat veel moet worden gedaan om de kernen in de Krimpenerwaard leefbaar te houden. Er zijn notities in de Krimpenerwaard aanvaard waarin leefbaarheid in kernen als hoofditem is genoemd.

Als GS een besluit hebben genomen, moeten politici zich inspannen om voor Ouderkerk de meest gunstige uitgangspositie te verkrijgen.

De heer Maat meent dat politici het initiatief voor dergelijke ontwikkelingen moeten nemen. Er moet één beleid voor alle kernen in de Krimpenerwaard worden ontwikkeld. Het kan wel voorkomen dat er in een kern geen dorpsraad wordt gevormd omdat daarvoor geen interesse bestaat bij de inwoners van die kern.

De gedeputeerde wijst erop dat als er één gemeente is gevormd, niet per definitie in elke kern het zelfde beleid wordt uitgevoerd. Elke kern kan daardoor zijn specifieke karakter behouden.

De heer Van Winden heeft uit de krant vernomen dat Nederlek nu de fusie met Krimpen aan den IJssel niet door zal gaan, kiest voor de K5-gemeente.
Moeten colleges de keuze die GS maken uitdragen?

De heer Maat vermoedt dat veel zal afhangen van het besluit dat GS zullen nemen. Gemeenten beseffen nu dat er veranderingen zullen komen. De samenwerking in K5-verband kende veel vrijblijvendheid; dat kan niet meer. Gemeenteraden zullen regelmatig gezamenlijk overleg moeten voeren.

De heer Verkerk meent dat de politieke partijen in de Krimpenerwaard elkaar onderling moeten beïnvloeden. Er is een brede ontwikkeling richting K5-partijvorming gaande.

De heer Maat vreest dat het niet eenvoudig zal zijn om met de lokale partijen tot overeenstemming te komen omdat die zonder meer voor zelfstandigheid zijn. Dergelijke lokale partijen kunnen een proces stuurloos maken. De Lokale partij Schoonhoven is een grote fractie.

Financiën

De gedeputeerde deelt mee dat er kanttekeningen bij het rapport van BMC zijn te plaatsen. In het herindelingsontwerp zal een formele reactie op dat rapport worden gegeven. Er is uitgegaan van de vorming van de nieuwe gemeente per 1 januari 2010 en de effecten daarvan zijn doorgerekend. De fusie zal waarschijnlijk per 1 januari 2013 een feit zijn. Tot dat moment zullen de betreffende gemeente onder financieel toezicht van de provincie staan. De gemeenten mogen geen begroting voor het volgend jaar vaststellen met een structureel tekort, daarbij wordt streng gekeken naar de sluitendheid van de meerjarenbegroting. Als die niet sluitend is, zal de provincie vragen passende maatregelen te treffen. BMC heeft de saldi van de verschillende gemeentebegrotingen opgeteld waarbij geen rekening is gehouden met dit principe. Alle begrotingen moeten als de fusie per 1 januari 2013 een feit is, per die datum sluitend zijn.

Een financiële herindelingscan wordt met BZK opgesteld en daarbij is het College of de ambtelijke organisatie betrokken. In die scan worden de lasten voor inwoners berekend en wordt bekeken welke verschuiving voor hen optreedt als er één gemeente wordt gevormd. Ook het meerjaren beeld voor de gemeenten en de nieuwe gemeente wordt daarin opgesteld. De uitkomst van die scan vormt een van de afwegingscriteria voor GS

Herindelingsvarianten

De gedeputeerde stelt vast dat de raad kennis heeft genomen van alle varianten en de K5-variant het meeste draagvlak in de raad heeft. Er zijn weinig gemeenten die voor de K6-variant pleiten.

De heer Verkerk wijst erop dat als er een herindeling moet komen, sommige partijen de voorkeur aan de K6-variant geven. Andere partijen, zoals het CDA en de VVD, willen die mogelijkheid niet bij voorbaat uitsluiten. De PvdA is daarop een uitzondering.

De heer Van Winden bevestigt dat. Er zal niet meer over de Krimpenerwaardgemeenten moeten worden gesproken omdat Krimpen aan den IJssel daarvan een deel is. Zijn fractie zal niet met Krimpen aan den IJssel een gesprek aangaan. Een K6-gemeente moet worden uitgesloten en een uitspraak daarover moeten raden en niet de provincie doen.

De heer Burger benadrukt dat zijn fractie daarover een andere mening heeft.

De gedeputeerde merkt op dat GS aandacht besteden aan de meningen van de gemeenten. Weinig gemeenten pleiten voor de K6-variant. De visie van Nederlek wisselt en wat die raad voorstaat, wenst hij van de raad te horen. Het herindelingsvoorstel moet een logische bundeling van gemeenten zijn en moet over zo groot mogelijk draagvlak beschikken. Als er een K6-gemeente zou worden gevormd, kan dat gevolgen hebben voor de regiovorming. De commissie Leemhuis heeft daarover een uitspraak gedaan. De Stads- en Veiligheidsregio kiezen niet voor de K6-variant. Die variant zal bij de regio's en bij de meerderheid van de gemeenten veel weerstand oproepen.

De heer Verkerk spreekt de verwachting uit dat GS een voorstel zal voorleggen waar zijn fractie ook voor staat. Het creëren van draagvlak is ook voor de Tweede Kamer van belang.

De gedeputeerde merkt op dat Vlist en Ouderkerk een duidelijke uitspraak over het draagvlak hebben gedaan. Schoonhoven is voorstander van een herindeling maar heeft zich niet uitgesproken over de vorming van een K5-gemeente maar wel voor een K4-gemeente. De meningen uit Bergambacht zijn bekend. Een draagvlak van 100% is niet te bereiken.

Friciekosten

De heer Maat vraagt waarvoor de frictiekosten die worden uitgekeerd bestemd zijn. Er zijn in de Krimpenerwaard 14 kernen waar een loket moet zijn waar een vertegenwoordiging van de ambtelijke organisatie aanwezig moet zijn. Dat kan een probleem opleveren als wordt uitgegaan van 14 kernen in plaats van vijf gemeenten.

De heer Kleinhesselink deelt mee dat de Raad voor de Financiële Verhoudingen een onderzoek naar de frictiekosten die zijn opgetreden bij gemeenten in Overijssel heeft verricht. Dat onderzoek heeft geleid tot een uitspraak van BZK over welke kosten als frictiekosten kunnen worden beschouwd. De afdeling Financieel Toezicht van de provincie heeft daarover een rapport opgesteld wat op de website van de provincie is opgenomen. De link voor die site zal aan de griffier worden gemaild. Aan de gemeente wordt een normbedrag uitgekeerd dat wordt berekend aan de hand van het aantal gemeenten dat bij de fusie is betrokken, een aantal vaste voeten en een verdeelsleutel. Dat bedrag moet volgens de Raad voor de Financiële Verhoudingen in beginsel voldoende zijn. Uiteindelijk maakt de raad van de nieuwe gemeente keuzes. Er zijn voorbeelden te vinden van gemeenten die dit probleem hebben opgelost.

De gedeputeerde merkt op dat het nergens voorkomt dat elke kern met een omvang als die in de Krimpenerwaard een eigen permanent loket heeft. Er zijn gemeenten die dat hebben gedaan maar daarmee al na een jaar zijn gestopt omdat bleek dat inwoners daaraan geen behoefte hadden. Inwoners van die gemeenten stelden openstelling tijdens een koopavond meer op prijs. Bovendien kan via internet een en ander worden geregeld of ambtenaren kunnen naar bewoners gaan. Een loket is een traditionele vorm voor het contact tussen gemeente en inwoner. Nieuwe mogelijkheden kunnen worden ontwikkeld en dat kan tot een reductie van kosten leiden.

Een bezoek kan worden gebracht aan een gemeente die een fusie hebben afgerond.

Er is een evaluatie gehouden van de herindelingen die de afgelopen 15 jaar in de provincie hebben plaatsgevonden. Daarin is bekeken op welke wijze de nieuwe gemeente functioneren en in welke mate verwachtingen zijn uitgekomen. Daarin zijn ook voorbeelden opgenomen van geslaagde en minder succesvolle oplossingen.

3. Rondvraag en sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en sluit het overleg.

**Verslag van het bestuurlijk overleg tussen
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
en fractievoorzitters van de politieke partijen
uit de gemeenteraad van Vlist
gehouden in het Cultureel Centrum De Zwaan te Berkenwoude
op 24 februari 2010 van 20.45 – 22.00 uur**

Aanwezig:

dhr. M. van Engelshoven-Huls	gedeputeerde, voorzitter
dhr. J. Kleinhesselink	adviseur Bestuurlijke Zaken
mevr. J.C. Welsink	adviseur Bestuurlijke Zaken

dhr. W.J. Schoof	Fractie Vrije Kiesvereniging/Gemeentebelang Vlist
dhr. C. Reichard	Fractie Vrije Kiesvereniging/Gemeentebelang Vlist
dhr. J. Th. M. de Goeij	Fractie CDA
dhr. J. Verburg	Fractie SGP/ChristenUnie
dhr. G. Both	Fractie SGP/ChristenUnie
dhr. K. Jongeneel	Fractie PvdA
dhr. J.W. Schellevis	Fractie PvdA
dhr. M. J. van Kersbergen	Fractie VVD

Afwezig:

dhr. J. Franssen	Commissaris van de Koningin
------------------	-----------------------------

Verslag:

dhr. J.F.M. van Gessel	Notuleerbureau De Rondvraag
------------------------	-----------------------------

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de bijeenkomst met een woord van welkom.

De Commissaris van de Koningin is vanwege een overleg bij het IPO verhinderd dit overleg bij te wonen.

Deze bijeenkomst wordt gehouden in het kader van het open overleg dat onderdeel is van de door GS van Zuid-Holland op 15 september 2009 gestarte arhi-procedure. In deze fase van de arhi-procedure die tot 15 maart 2010 zal duren, kunnen alle relevante argumenten aan de orde worden gesteld. In dat open overleg is tweemaal gesproken met de zes Colleges van B&W van de gemeenten in de Krimpenerwaard die bij deze herindeling zijn betrokken en is gesproken met vertegenwoordigers uit het maatschappelijk middenveld. Een aantal gemeenteraden heeft in het kader van het open overleg om een gesprek met GS gevraagd om daarin zijn zienswijze op de herindelingsvarianten te kunnen geven. GS zijn daartoe bereid en kunnen op die wijze de opvattingen van de meer- en minderheid van de gemeenteraden over de herindeling, de varianten daarin, over de bestuurlijke toekomst van de Krimpenerwaard, de visie van een raad op keuzes van andere gemeenten vernemen.

De gemeenteraad van Nederlek maakt in deze fase geen gebruik van de uitnodiging aan gemeenteraden voor een gesprek omdat deze raad nog geen ander dan het eerder ingenomen standpunt heeft ingenomen. Die raad opteert voor zelfstandig blijven voortbestaan en een verdere intensivering van de samenwerking in K5-verband. Dat standpunt

zal worden betrokken in de afweging die GS na afronding van deze fase in de arhi-procedure zullen maken.

De gemeenteraad van Bergambacht heeft per brief laten weten dat de raad zich schaart achter de inhoud van het gesprek van GS met B&W en daarom geen behoefte heeft aan een apart gesprek.

Er is inmiddels gesproken met de gemeenteraad van Krimpen aan den IJssel, Schoonhoven en Ouderkerk.

Van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt. Dat verslag zal in concept aan de griffier worden verzonden. Daarop kan worden gereageerd. Als dat van de zijde van GS is geaccordeerd, is het een openbaar stuk en maakt het deel uit van het totale openbare dossier dat GS bij het voorstel aan Provinciale Staten zullen indienen en wat uiteindelijk aan de Tweede en Eerste Kamer zal worden ingediend.

2. Inventarisatie en bespreking van de opvattingen van de gemeenteraad over de verschillende herindelingsvarianten en over de uitkomsten van de in dat verband gehouden onderzoeken

Meerderheidstandpunt

De heer Schellevis voert namens de fracties CDA, PvdA, SGP/CU en VVD het woord.

De raad van Vlist heeft zich in meerderheid uitgesproken voor een gemeentelijke herindeling in de Krimpenerwaard. Dit was ná het uitkomen van de rapportage van de commissie Leemhuis. Een meerderheid betekent in dit geval dat de bovengenoemde fracties dit standpunt hebben ingenomen. Het resultaat is dat negen leden van de raad voor een herindeling zijn en vier leden van de lokale partij Vrije Kiesvereniging Gemeentebelang (VK/GB) niet.

Deze meerderheid is er gekomen na veel wikken en wegen binnen fracties en in de raad. Sommige van de genoemde fracties waren al voorstander van een herindeling vóór het uitkomen van de rapportage van de commissie Leemhuis en één enkele fractie daarna. Er is dus niet zo maar over één nacht ijs gegaan. Dit standpunt getuigt van lokale politieke moed. Het gevoel is niet vóóraf onderzocht met een referendum of iets dergelijks. Het is de strategische agenda en het toekomstperspectief van de Krimpenerwaard, in combinatie met de kleinschaligheid en dus de kwetsbaarheid van de eigen kleine organisaties, dat de fracties tot dit standpunt hebben gebracht.

Naast de strategische argumenten, zijn er ook voldoende lokale argumenten die de fracties hebben bewogen te kiezen voor herindeling. Steeds meer taken komen op de kleine gemeente af. De eigen organisatie en het College van B&W geven duidelijk en unaniem aan dat de gemeente met deze schaalgrootte haar taken in de nabije toekomst niet meer aan kan. Het is nu reeds zichtbaar dat dit directe gevolgen heeft voor de slagkracht van de gemeente. Grotere projecten lopen vertraging op of blijven onuitgevoerd. De andere vier gemeenten zullen bij gelijkblijvende schaalgrootte naar de mening van de meerderheid in de raad hetzelfde probleem ondervinden.

Grootte van de herindeling

De grootte van een herindeling van de Krimpenerwaard was vooral voor de komst van de financiële rapportage wel een punt van discussie binnen de raad van Vlist. In deze rapportage wordt echter duidelijk aangetoond dat een K5-gemeente de beste variant is. Alle fracties zijn dan ook voorstander van ten minste de K5-variant.

Een enkele fractie heeft een lichte voorkeur voor een herindeling met Krimpen aan den IJssel erbij. Deze fractie ziet een grote gemeente Krimpenerwaard toch als de meest slagvaardige en noemt als argument dat een tweede herindelingsronde over een aantal jaren met Krimpen aan den IJssel erbij zeer onwenselijk is. Een tactisch argument om Krimpen aan den IJssel er aan toe te voegen is de kans dat hiermee de onderlinge

verschillen tussen de K5-gemeenten mogelijk zullen verbleken. Tactisch gezien kan het dus belangrijk zijn voor een K6-gemeente te kiezen. De raad van Vlist laat dat onder de verantwoordelijkheid van het provinciale bestuur.

Over de toevoeging van Krimpen aan den IJssel wordt binnen de meerderheid in de raad verschillend gedacht. De keuze van de commissie Leemhuis om Krimpen aan den IJssel in deze herindeling te betrekken, wordt door een deel van de raad niet sterk bevonden. Deze keuze is in het bijzonder gekoppeld aan de ligging van Krimpen aan den IJssel in de Krimpenerwaard. Dat is echter een geografisch argument dat kan worden gepareerd met de wetenschap dat Krimpen aan den IJssel enkel en alleen op de Rotterdamse regio is georiënteerd terwijl de andere vijf Krimpenerwaardgemeenten een Groene Hart imago hebben. Dat is tevens ook datgene wat deze vijf gemeenten onderling bindt. Houdt de Krimpenerwaard maar gekoppeld aan de Veiligheidsregio waar veel gelijke "groene" gemeenten toe behoren.

Het is gewenst dat GS daadkrachtig besturen door een besluit te nemen zodat de discussie over de herindeling kan worden beëindigd.

Het is gewenst dat de nieuwe gemeente wordt gevormd uit de vijf of zes Krimpenerwaardgemeenten. De samenhang tussen hen is groot en die gemeenten werken al op veel terreinen samen. Die samenwerking was en is het oogmerk van de gemeenschappelijke regeling K5. Het komen tot een andersoortige (=kleinere) herindeling acht de meerderheid in de raad onvoldoende. De vorming van een K2 in combinatie met K3 of K4 is ongewenst. Als dat zou gebeuren lijkt het herindelen een doel op zich geworden en zal er in de nabije toekomst nieuwe herindelings noodzakelijk zijn, hetgeen ongewenst is. Rust op dit front is wenselijk. De vorige herindeling was van 1985, nu wellicht 2012 of 2013 en dan niet na 15 jaar weer een herindeling.

Gevolgen herindeling

De fracties die in de raad de meerderheid vormen, zijn bezorgd over de verwachte nadelen van een herindeling zoals de korting op de uitkering uit het Gemeentefonds direct na de herindeling. Die korting moet in het bijzonder in de eerste jaren na de herindeling worden gecompenseerd. Daarbij kan de provincie een belangrijke rol spelen.

Over de voorgestane herindelingsvariant en de financiële gevolgen is in opdracht van een aantal Krimpenerwaard gemeenten een rapportage uitgebracht. De uitkomst daarvan is als werd verwacht: ga voor een K5 herindeling en geen kleinere nieuwe gemeente. De financiële gevolgen zijn echter aanzienlijk en daarover moeten afspraken worden gemaakt. Die aspecten zullen de komende maanden, in samenwerking met de provincie, kunnen worden bekeken zodat er inzicht ontstaat wat de nieuwe gemeente kan verwachten en wat er eventueel tegenover kan staan voor bijvoorbeeld extra financiële middelen en ruimte voor gematigde groei. Hierbij is er geen sprake van een voorwaarde tot, maar meer het delen van een verantwoordelijkheid om negatieve ervaringen van andere herindelings te voorkomen hetgeen een gemeenschappelijk bestuurlijke verantwoordelijkheid is.

In de commissievergadering van Provinciale Staten op 31 augustus 2009 heeft de gemeente gepleit voor extra aandacht van Provinciale Staten voor het opvangen en/of compenseren van negatieve gevolgen voor de nieuwe Krimpenerwaardgemeente van die plannen. In de dorps- en woonkernen waar het goed wonen, werken en recreëren is moet aandacht worden besteed aan de leefbaarheid. Dat betekent het in standhouden van een divers winkelbestand met, op termijn, bedrijvigheid voornamelijk op het gebied van recreatie en ontspanning, het behoud van sportfaciliteiten zoals zwembaden en scholen en aandacht in de buitengebieden voor natuur en landbouw. Om dat te realiseren is overleg en samenwerking met omliggende gemeenten en de provincie noodzakelijk.

Tot slot is er op dit moment een aantal plannen dat mede afhankelijk is van de medewerking van het provinciale bestuur. Het zou erg helpen als over deze plannen op

korte termijn, dat betekent versneld, met de provincie kan worden gesproken en de plannen worden vastgesteld.

Hierbij moet concreet worden gedacht aan:

- De aanleg van een rotonde in Stolwijk.
- Medewerking voor de realisatie van een extra brug over de Hollandse IJssel in Haastrecht, beide om de grote verkeersproblematiek in de dorpen op te kunnen lossen.
- Een extra woningbouwlocatie in Haastrecht om ook in de toekomst voor de eigen inwoners woningen beschikbaar te kunnen hebben.
- Het verplaatsen van de sportvelden in Stolwijk buiten de contour zodat binnen het dorp voldaan kan worden aan de vastgestelde Vlistvisie voor dit dorp.

Deze onderdelen zijn gedeeltelijk nog onderwerp van discussie binnen de raad van Vlist maar GS kunnen hiermee proeven waarover de raad het heeft.

Conclusie

Een raadsmeerderheid die wil meewerken aan een herindelingsproces, doet een beroep om ruimte en provinciale hulp om de nu reeds voorziene negatieve gevolgen te compenseren door :

1. De compensatie van de frictiekosten te verruimen en de directe korting op de uitkering uit het Gemeentefonds tengevolge van de herindeling van vijf gemeenten, de eerste jaren uit te stellen. Hiermee wordt een gezondere uitgangspositie voor de nieuwe gemeente gecreëerd.
2. In de provinciale plannen, waarmee in het bijzonder de ruimtelijke plannen zijn bedoeld, ruimte te bieden voor gematigde groei van woningen en bedrijfssterrein.
3. Als provincie versneld mee te werken aan een aantal ontwikkelingen die reeds in gang zijn gezet en die kunnen worden afgerond door de gevraagde medewerking.

Minderheidstandpunt

De heer Schoof voert namens de Vrije Kiesvereniging / Gemeentebelang (VKGB) het woord.

De VKGB is geen voorstander van een gemeentelijke herindeling in de Krimpenerwaard. De VKGB heeft zich uitgesproken en dat doet de VKGB ook in deze bijeenkomst om het proces positief kritisch te benaderen. De VKGB doet het ten slotte voor de inwoners van de gemeente.

In de beleving van de VKGB was de K5- samenwerking nog lang niet uitgekristalliseerd. Vier van de vijf K5- gemeenten gaven dat aan na behandeling van het SGBO rapport. In 2012 is er een natuurlijk moment voor de keuze gemeentelijke herindeling of continuering van de K5- samenwerking.

Op dit moment is er geen duidelijk zicht op de financiële consequenties van een eventuele gemeentelijke herindeling in de Krimpenerwaard. Het BMC rapport is daar duidelijk en helder over. De VKGB verzoekt het college van Gedeputeerde Staten om, aangezien er voor de betrokken gemeenten geen duidelijk zicht is op de financiële consequenties van een eventuele gemeentelijke herindeling in de Krimpenerwaard, de arhi-procedure te bevriezen en pas weer op te starten wanneer er meer duidelijkheid is ontstaan over de financiële consequenties van deze voorgenomen gemeentelijke herindeling.

Als aanvulling op hetgeen de vorige spreker heeft gezegd over de lopende plannen waarvan onderdelen gedeeltelijk nog onderwerp van discussie binnen de raad van Vlist zijn, het volgende:

Aanvulling 1

Daar in de Vlistvisie de kern Stolwijk is aangewezen voor "Wonen en werken" moet niet alleen de aanleg van een rotonde aan de noordkant van de kern Stolwijk worden gerealiseerd maar moet de mogelijkheden van een rotonde aan de zuidkant van de kern Stolwijk ten hoogte van bedrijventerrein Stolwijk Zuid, worden verkend.

Aanvulling 2

Omtrent het verplaatsen van de sportvelden in Stolwijk wenst de VKGB GS graag een denkrichting mee te geven. De VKGB wenst de tennis- en voetbalvelden te situeren in de nabijheid van de kern Stolwijk. Een mogelijke oplossing kan zijn de tennis- en voetbalvelden ten zuiden van de huidige locatie te situeren.

Aanvulling 3

Omtrent de tweede brug over de Hollandse IJssel in Haastrecht wenst de VKGB GS graag een denkrichting mee te geven. De tweede brug over de Hollandse IJssel zou ter hoogte van bedrijventerrein Galgoord kunnen worden gesitueerd.

Samengevat

De VKGB vraagt GS:

- De ARHI procedure te bevriezen en pas weer op te starten wanneer er meer duidelijk is in de financiële consequenties van deze voorgenomen gemeentelijke herindeling.
- Een rotonde aan de noordkant van de kern Stolwijk te realiseren en de mogelijkheden te verkennen van een rotonde aan de zuidkant van de kern Stolwijk ten hoogte van bedrijventerrein Stolwijk Zuid.
- De locatie ten zuiden van de huidige tennis- en voetbalvelden te verkennen als mogelijke locatie voor deze sportaccommodatie.
- De tweede brug over de Hollandse IJssel ter hoogte van bedrijventerrein Galgoord te situeren.

GS moeten begrijpen dat de VKGB met gemengde gevoelens in dit proces is betrokken maar dat de fractie niet wegloopt voor zijn verantwoordelijkheid. In die context wordt deze bijdrage dan ook gegeven.

Reactie GS op de opmerkingen over de financiële situatie

De wensen die de meerderheid en minderheid in de raad hebben geformuleerd komen op de meeste punten overeen. Op het verzoek de arhi-procedure te bevriezen totdat het financiële beeld van de gemeenten in aanloop naar de vorming van de nieuwe gemeente helder is, wordt verwezen naar de herindelingscan die de provincie in samenwerking met het ministerie van BZK opstelt. In die scan worden de begrotingen van de verschillende gemeenten, de lastendruk voor inwoners en bedrijven en het financiële meerjarenperspectief van de gemeenten met elkaar vergeleken. De gemeente en de ambtelijke organisatie wordt bij het opstellen van die scan betrokken om te voorkomen dat er achteraf een discussie ontstaat over de feitelijkheid van de cijfers. Uit die scan zal een beeld ontstaan over de financiële meerjarenpositie van de nieuwe gemeente na 1 januari 2013 en wat de gevolgen voor de lokale lasten voor de inwoners zijn. Die lasten worden vergeleken met die van de huidige gemeente.

De provincie zal nadat een herindelingsontwerp is uitgebracht, financieel toezicht houden. Dat betekent dat de gemeenten die in de fusie worden betrokken, geen begroting met een negatief saldo kunnen opstellen. Het financiële toezicht is er op gericht dat de nieuwe gemeente een goede uitgangspositie zal hebben.

Voor gemeenten die in een fusie zijn betrokken, is er een rijksregeling voor de frictiekosten. Informatie over die regeling en uitleg daarvan is op de website van de provincie aanwezig. Wellicht blijft de uitkering met een vaste voet uit het gemeentefonds voor de nieuwe gemeente ongewijzigd om te voorkomen dat er op korte termijn een financieel probleem ontstaat. De nieuwe gemeente zal in haar financiële beleid en voorzieningen die inwoners worden aangeboden keuzes moeten maken. Ook dat kan een besparing opleveren.

De heer Schellevis betwijfelt of de huidige uitkeringen uit het gemeentefonds na de fusie zullen worden gecontinueerd nu het Rijk in een moeilijke financiële positie verkeert. De gemeenten die fuseren, krijgen een lagere uitkering uit het gemeentefonds omdat er geen vijf maar nog maar één gemeente is. Het negatieve meerjarenperspectief moet worden verbeterd door keuzes te maken. Is de provincie bereid mee te denken bij het vinden van oplossingen? Kan de provincie het Rijk er van overtuigen dat veranderingsprocessen onder deze omstandigheden niet mogelijk zijn en dat het Rijk uitsluitel moet geven over het aanpassen van de regelgeving?

De gemeente Vlist heeft nog belastingruimte en die kan worden ingezet. Daar heeft de gemeente de provincie niet bij nodig.

De heer Schoof wijst op de nieuwe dreigende bezuinigingen van het Rijk en provincie. Uit het BMC-rapport blijkt dat de nieuwe gemeente een tekort van € 7 miljoen zal hebben. Als de arhi-procedure wordt bevroren, kan onder beter financiële omstandigheden een start met de gemeentelijke herindeling worden gemaakt. Daardoor zal ook het draagvlak voor de herindeling kunnen toenemen.

De gedeputeerde merkt op dat die bezuinigingen op het gemeente- en provinciefonds een feit zullen zijn ongeacht of er een herindeling zal komen. Een bevrozing van de arhi-procedure zullen die bezuinigingen niet tegenhouden.

Het Rijk komt tegemoet in de frictiekosten. De provincie kan niet ter wille van het bereiken van meer draagvlak of om een gemeente financieel te helpen, een extra bijdrage leveren. Dat zou niet reëel zijn voor diegenen die de belasting moeten opbrengen; inwoners van de gehele provincie. Het BMC-rapport bevat een aantal onjuiste stellingen. Daarin wordt een optelling gemaakt vanuit de huidige situatie alsof er per 1 januari 2010 een nieuwe gemeente zou zijn gevormd.

De heer Schoof constateert dat GS de zorgen van de gemeente niet kunnen wegnemen. Een helder financieel proces is gewenst en keuzes moeten vooraf duidelijk zijn zodat de nieuwe gemeente niet achteraf met nadelige gevolgen van keuzes wordt geconfronteerd.

Leefbaarheid in kernen

De heer Van Kersbergen merkt op dat gemeenten nadeel ervaren van het besluit van de provincie om Veerstablok niet te ontwikkelen. Als dat mogelijk wordt, kunnen in de Krimpenerwaard ondanks knellende contouren, leefbare en vitale kernen behouden blijven. Winkels verdwijnen en bedrijven kunnen zich door dit besluit niet vestigen. Door provinciaal beleid wordt de positie van gemeenten slechter. Dat is niet aan kiezers uit te leggen.

De heer Schoof merkt op dat als de provincie het mogelijk maakt sportvelden te verplaatsen, het mogelijk wordt de leefbaarheid in de kern van Stolwijk een impuls te geven. Dat zou de start van de nieuwe gemeente beter mogelijk maken.

Er komt geen extra geld beschikbaar voor de leefbaarheid in de kernen. De nieuwe gemeente zal geen eenvoudige keuzes moeten maken om de leefbaarheid in kernen op peil te houden. Als zich geen bedrijven nabij Stolwijk kunnen vestigen, kan de Vlistvisie niet worden waargemaakt.

De gedeputeerde benadrukt dat in het kader van een arhi-procedure geen discussie over Veerstablok, het verleggen van sportvelden en contouren kan worden gevoerd of een wensenlijst aan de provincie kan worden overhandigd. Over gewenste ontwikkelingen moeten de gemeenten onderling afspraken maken. Voor wat mogelijk is wordt verwezen naar de procedure die is gevolgd in de nieuw te vormen gemeente Lansingerland. De

gemeenten die die nieuwe gemeente hebben gevormd, hebben een toekomstvisie ontwikkeld waarbij de provincie assistentie heeft verleend.

De heer Schellevis benadrukt dat keuzes kunnen worden gemaakt als is geïnventariseerd wat gemeenten aan wensen hebben. Het voorstel met betrekking tot Veerstandblok is door de K5 ondersteund.

Het is gewenst dat er sprake is van een evenwichtige leeftijdsopbouw van inwoners in de gemeente, er voldoende klandizie voor winkeliers is, het aantrekkelijk moet zijn boodschappen in de kernen te doen en er werkgelegenheid in de kernen is. Aan de contouren om Haastrecht en Stolwijk moet aandacht worden besteed om ontvolking te voorkomen.

De gedeputeerde benadrukt dat het een illusie zal blijken te zijn te veronderstellen dat elke kern een hoog voorzieningenniveau moet hebben.

De heer Van Kersbergen wijst erop dat zijn fractie voor een herindelingsproces is. De uitspraken van de provincie doen hem twifelen aan die keuze.

De ambtelijke organisatie kan nu haar taken niet meer aan. Verwacht mag worden dat na *schaalvergroting er een bestuurskrachtige gemeente zal ontstaan met een professionele en kwalitatief betere organisatie waardoor de dienstverlening aan inwoners beter zal zijn.* Als dat tegen gelijke kosten kan worden gerealiseerd, is dat positief, maar beter is dat de kosten voor inwoners dalen. Als de lasten stijgen, ontstaat er een probleem.

De heer Kleinhesselink verwijst naar de arhi-procedure op Goeree-Overflakkee waar ook over de leefbaarheid in de kernen is gesproken. Die gemeente beseffen dat zij niet kunnen sturen op het behoud van winkels in de kernen. Wat doet Vlist op dit moment om winkels in kernen te behouden om daarmee kernen leefbaar te houden?

De heer Schellevis acht de positie van de provincie duidelijk; er kan geen beleid worden gewijzigd omdat er een herindeling zal komen. De leefbaarheid is een probleem dat losstaat van een herindeling.

Hij stelt vast dat:

- de gemeenten een oplossing moeten zoeken voor hetgeen uit de financiële scan komt;
- de gemeenten een strategische agenda voor de *nieuwe gemeente* moeten opstellen waaraan met de provincie in de komende 10 tot 15 jaar zal worden gewerkt, en
- concrete zaken op korte termijn moeten worden afgerond.

Kan een werkgroep worden geformeerd om met de provincie een strategische agenda op te stellen en zaken *sneller te kunnen regelen*? Een eerste bijeenkomst van die werkgroep zou begin mei 2010 bijeen kunnen komen. Gezien de verhoudingen in de Krimpenerwaard is assistentie van de provincie noodzakelijk. De provincie zal ook initiator moeten zijn.

De gedeputeerde acht het mogelijk een werkgroep in te stellen. Die werkgroep kan een dergelijke agenda met de andere gemeenten die daarvan ook het belang inzien, opstellen. Gemeenten moeten beseffen dat geen verlanglijst kan worden opgesteld of genomen besluiten zullen worden teruggedraaid. Als aan zo'n agenda wordt gewerkt, kan het draagvlak voor de nieuwe gemeente groeien omdat wordt beseft wat die gemeente kan betekenen. De provincie zal een voorstel doen en alle gemeenten in de Krimpenerwaard voor een bijeenkomst uitnodigen. De gemeenten moeten ervoor waken teveel van de provincie te vragen. Als Vlist problemen heeft met de contouren, kan daarvoor een oplossing worden gevonden in een ander deel van de te vormen gemeente. De leefbaarheidsproblematiek wordt niet opgelost door de bouw van 10 woningen in een kern.

De heer Kleinhesselink wijst erop dat volgens de wet Arhi gemeenten die zullen samengaan alle nodige voorbereidingen moeten treffen om dat te realiseren en de provincie de taak heeft daarop toe te zien. Op Goeree-Overflakkee is een begeleidingsgroep geformeerd bestaande uit de gemeentesecretarissen van de vier gemeenten. De provincie faciliteert die groep.

Draagvlak

De heer Schoof merkt op dat voor de Tweede Kamer het hebben van draagvlak voor een herindeling belangrijk is. Welk moment van draagvlak zal worden gehanteerd? Is dat het draagvlak dat er was na behandeling van het SBGO-rapport, na de commissie Leemhuis, het draagvlak bij colleges of het politieke draagvlak.

De commissie Leemhuis heeft een bijeenkomst voor het maatschappelijk middenveld georganiseerd; de opkomst was zeer laag. Wat heeft die commissie onder het maatschappelijk middenveld verstaan? De conclusie over maatschappelijk draagvlak die de commissie heeft getrokken, is niet juist.

De gedeputeerde benadrukt dat alle vormen van draagvlak relevant zijn. Het vaststellen van draagvlak beperkt zich niet tot het tellen van voor- en tegenstanders in raden.

Er is een Huis-aan-Huiskrant verspreid waarin in het begin van het proces is uiteengezet. Een nieuwe krant verschijnt nadat een herindelingsontwerp is vastgesteld. Daarin zal worden aangegeven op welke wijze inwoners kunnen reageren.

Als de raad adressen van organisaties die behoren tot het maatschappelijk middenveld kan geven, wordt dat op prijs gesteld.

De heer Schellevis deelt mee dat er in Vlist een bijeenkomst voor inwoners over de arhi-procedure was georganiseerd waarin is gesproken over de verwachtingen van een herindeling. Daarin werd om informatie gevraagd waarop niet alleen naar de krant van de provincie kan worden verwezen. Is als 51% een bepaalde visie heeft, dat voor de provincie doorslaggevend?

Er kan worden geïnvesteerd in draagvlak door meerwaarde van een herindeling te schetsen. Die meerwaarde kan het behoud van het karakter van de Krimpenerwaard zijn of het besef dat in de Krimpenerwaard met één stem moet worden gesproken.

De gedeputeerde meent dat uit ervaring blijkt dat een herindeling kan worden uitgelegd. Als een herindelingsvoorstel op te weinig draagvlak kan rekenen, kan dat voorstel geen meerderheid in de Tweede Kamer krijgen.

De heer De Goeij acht het van belang dat een visie op de lange termijn wordt ontwikkeld en zicht bestaat op de situatie van Vlist over 10 tot 15 jaar.

De heer Schoof benadrukt dat vanuit Gedeputeerde Staten gezien voorkomen moet worden dat een voorstel in de Tweede Kamer wordt afgestemd. Als dat zou gebeuren, verkeren gemeenten in de Krimpenerwaard nog langer in onzekerheid. Vandaar dat wordt gepleit voor een zorgvuldige procedure waarin GS ook een fusie van zes gemeenten kunnen voorstellen.

De gedeputeerde benadrukt dat er een keuze moet worden gemaakt. De meningen lopen uiteen en het is niet verantwoord nog jaren over de verschillende varianten te discussiëren. Het is van belang dat de raad van Vlist een meerderheid voor haar meerderheidsstandpunt in dit gebied kan krijgen. Via de politieke lijn kan met raadsleden in de andere gemeenten worden gesproken.

De heer Schellevis meent dat het voor Nederiek voornamelijk een tactische ontwikkeling is geweest om Krimpen aan den IJssel in dit proces te betrekken.

De nieuwe gemeente zal financieel voldoende sterk moeten zijn.

De gedeputeerde deelt mee dat wordt gewerkt aan een herindelingsontwerp waarin aan alle varianten aandacht zal worden besteed. De arhi-procedure is voor zes gemeenten van start gegaan en over deze zes gemeenten zal in het herindelingsontwerp een uitspraak worden gedaan. Dat voorstel zal aan de zes gemeenteraden worden voorgelegd. Dan kunnen raden binnen een termijn van drie maanden een reactie op dat voorstel bij GS indienen. Inwoners van de zes gemeenten kunnen binnen acht weken een zienswijze kenbaar maken. Alle reacties zullen met het herindelingsontwerp aan Provinciale Staten worden voorgelegd.

Voor Goeree-Overflakkee zal omdat daar de arhi-procedure per 1 februari 2010 is gestopt, in maart 2010 een herindelingsontwerp worden gepresenteerd. De gemeenten in de Krimpenerwaard kunnen daarvan kennis nemen. In april zal een dergelijk ontwerp voor de gemeenten in de Krimpenerwaard worden gepresenteerd.

3. Rondvraag en sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun inbreng en sluit het overleg.

136750

Financieel onderzoek herindelingsvarianten Krimpenerwaard

provincie **HOLLAND**
ZUID

Februari 2010

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

**MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES
PROGRAMMA KRACHTIG BESTUUR**

en

**PROVINCIE ZUID-HOLLAND
DIRECTIE LEEFOMGEVING EN BESTUUR
AFDELING BESTUUR
BUREAU BESTUURLIJKE ZAKEN EN TOEZICHT**

**Financieel onderzoek herindelingsvarianten
Krimpenerwaard**

Den Haag, februari 2010

3011201000372

Samenstellers:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Programma Krachtig Bestuur

L.G.A. Mischgofsky-Smit

R.A. Bik

Provincie Zuid-Holland

Bureau Bestuurlijke Zaken en Toezicht

H.R.J. Moize de Chateleux

A. van den Berg

H.G. Jacobs

S.K. Ramadhin

Inhoudsopgave	Pagina
Bestuurlijke samenvatting en conclusies	6
1 Inleiding	27
1.1 Aanleiding tot het financiële onderzoek naar herindelingsvarianten	27
1.2 Doel van dit financiële onderzoek naar herindelingsvarianten	27
1.3 Karakter van het financiële onderzoek naar herindelingsvarianten	28
1.4 Werkwijze bij het financiële onderzoek naar herindelingsvarianten	29
1.5 Structuurkenmerken van de bestaande gemeenten en de herindelingsvarianten	30
2 Financiële effecten bij gemeentelijke herindeling	33
2.1 Inleiding	33
2.2 Herindeling en de algemene uitkering	33
2.3 Friciekosten en tijdelijke verdelmaatstaf herindeling	35
2.4 Mogelijke effecten van de herindeling op de woonlasten	38
2.5 Het financieel belang van de nieuwe gemeente	41
2.6 Overige financiële aandachtspunten bij herindeling	42
3 Ontwikkelingen in de financiële positie van de gemeenten Bergambacht, Krimpen aan de IJssel, Schoonhoven, Nederlek, Ouderkerk en de herindelingsvarianten	45
3.1 Inleiding	45
3.2 Financieel beleid	46
3.2.1 Inrichting begroting en meerjarenraming en het BBV	47
3.2.2 Het nieuwe gemeenschappelijk financieel toezichtkader	47
3.3 Uitleg over de toegepaste werkwijze	48
3.3.1 Incidentele weerstandscapaciteit	48
3.3.2 Structurele weerstandscapaciteit	49
3.3.3 Risico's	49
3.3.4 Ontwikkeling algemene reserve	50
3.3.5 Begrotings- en rekeningssaldi	51
3.3.6 Woonlastendruk per huishouden	52
3.3.7 Ontwikkeling woonlastendruk	52
3.3.8 Onderhoud kapitaalgoederen	53
3.3.9 Grondexploitaties	57
3.3.10 Bevolkingsdaling	57
3.3.11 Cyclus voor het financiële beleid en de verplichte verordeningen	59
3.4 Financiële positie van de huidige gemeenten	62
3.4.1 Bergambacht	62
3.4.2 Krimpen aan den IJssel	63
3.4.3 Nederlek	64
3.4.4 Ouderkerk	66
3.4.5 Schoonhoven	67
3.4.6 Vlist	68
3.5 Ratio's	69
3.6 Aanbevelingen	76
3.7 Financiële positie van de herindelingsvarianten	76
3.7.1 Herindelingsvariant K6	79
3.7.2 Herindelingsvariant K5 en K1a	82
3.7.3 Herindelingsvariant K4 en K2	85
3.7.4 Herindelingsvariant K4 en K1a en K1b	89

4	De eigen inkomsten vergeleken	93
4.1	Inleiding	93
4.2	De Financiële-verhoudingswet en belastingcapaciteit	93
4.3	Overige belastingen/heffingen	94
5	De nettolasten van de herindelingsvarianten vergeleken	96
5.1	Inleiding	96
5.2	De vergelijking met zichzelf	96
6	Personeelsomvang en -kosten	118
6.1	Inleiding	118
6.2	Uitwerking	118
6.3	Situatie per herindelingsvariant	119
Bijlagen:		
1	Literatuur en links over herindeling	121
2	Opbouw algemene uitkering:	
	2A Bergambacht	123
	2B Krimpen aan den IJssel	125
	2C Nederlek	127
	2D Ouderkerk	129
	2E Schoonhoven	131
	2F Vlist	133
	2G Herindelingsvariant K6	135
	2H Herindelingsvariant K5	137
	2I Herindelingsvariant K4	139
	2J Herindelingsvariant K2	141
3	Financiële aandachtspunten bij herindeling	143
4	Checklist begroting 2009 op aanwezigheid via BBV voorgeschreven onderdelen	145
5	Relevante BBV-voorschriften met betrekking tot de begroting en de meerjarenraming	149
6	Gemeentelijke nettolasten vergeleken met de inkomsten uit het gemeentefonds:	
	6A Bergambacht	152
	6B Krimpen aan den IJssel	153
	6C Nederlek	154
	6D Ouderkerk	155
	6E Schoonhoven	156
	6F Vlist	157
	6G Herindelingsvariant K6	158
	6H Herindelingsvariant K5	159
	6I Herindelingsvariant K4	160
	6J Herindelingsvariant K2	161
7	Indeling functies naar clusters	162
8	Nettolasten en -baten per begrotingsfunctie:	
	8A Bergambacht	164
	8B Krimpen aan den IJssel	166
	8C Nederlek	168
	8D Ouderkerk	170
	8E Schoonhoven	172
	8F Vlist	174
	6F Herindelingsvariant K6	176
	6F Herindelingsvariant K5	178
	6F Herindelingsvariant K4	180
	6F Herindelingsvariant K2	182
9	Personeel	184
10	Herberekening eenheden algemene uitkering voor de herindelingsvarianten	185

11	Mutatie algemene uitkering bij de herindelingsvarianten:	
	11A K6	186
	11B K5	187
	11C K4	188
	11D K2	189
12	Berekening tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling per 2013 bij herindelingsvariant:	
	12A K6	190
	12B K5	191
	12C K4	192
	12D K2	193
13	Beoordelingsaspecten duurzaam financieel evenwicht	194

BESTUURLIJKE SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Afspraken over het financiële variantenonderzoek

Aanleiding

Op 15 september 2009 hebben Gedeputeerde Staten (GS) het besluit genomen om de procedure te starten om te komen tot een wijziging van de gemeentelijke indeling van de Krimpenerwaard. Een eerste stap van de procedure is een uitnodiging voor een open overleg aan de colleges van de betrokken gemeenten. GS vinden samenvoeging van de gemeenten in de Krimpenerwaard nodig zodat zij *bestuurskrachtiger worden en hun taken beter kunnen uitvoeren*.

Genoemd overleg duurt ten hoogste zes maanden. Uiterlijk drie maanden na afloop van het overleg stellen GS een herindelingsontwerp vast en zenden dit tezamen met een verslag van het gevoerde overleg aan de gemeenteraden en aan de minister van BZK.

Op 25 september is in een bijeenkomst met de secretarissen en op 30 september met de colleges van burgemeester en wethouders en raadsleden, afgesproken dat de provincie in samenwerking met het ministerie van BZK een financieel onderzoek naar herindelingsvarianten voor de gemeenten Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist zal uitvoeren. Dit onderzoek is onder andere bedoeld ten behoeve van het overleg tussen de betrokken gemeenten en de provincie.

Op 28 oktober 2009 zijn vervolgens nadere ambtelijke afspraken gemaakt tussen de uitvoerders van dit onderzoek, te weten de provincie Zuid-Holland en het ministerie van BZK, en de betrokken gemeenten. Er zijn toen afspraken gemaakt over de procesgang en de inhoud van het onderzoek. Het financiële onderzoek naar herindelingsvarianten gaat in op verschillende mogelijke herindelingsvarianten en de afspraak is dat het onderzoek op 1 maart 2010 is afgerond.

Doel

Via dit financiële onderzoek naar herindelingsvarianten willen we inzicht bieden in de financiële gevolgen die een eventuele herindeling van gemeenten zou hebben. De resultaten van dit financiële onderzoek naar herindelingsvarianten zullen daarmee een onderdeel vormen voor de verdere besluitvorming over een herindeling waarbij de gemeenten Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist zijn betrokken.

Het financiële onderzoek naar herindelingsvarianten verschaft de bij de herindelingsvarianten betrokken gemeenten en anderen inzicht in de eigen financiële situatie en die van de mogelijke herindelingspartner(s). Dit gebeurt voornamelijk op basis van gegevens die de provincie heeft verzameld in het kader van haar reguliere toezicht. Daarbij wordt ook de financiële functie beoordeeld onder meer door het planning- en control-instrumentarium te toetsen aan het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Daarnaast wordt meer inzicht verkregen door de nettolasten van de (nieuwe) gemeenten te vergelijken met de (norm)vergoeding van de algemene uitkering. Ook wordt de huidige personeelsomvang en die van de herindelingsvarianten indicatief aangegeven. Voorts biedt het financiële onderzoek naar herindelingsvarianten een overzicht van de belangrijkste financiële effecten die zich specifiek voordoen bij de deze herindelingsvarianten.

Karakter van het financiële onderzoek naar herindelingsvarianten

Dit financiële onderzoek naar herindelingsvarianten draagt sterk het karakter van een herindelingscan. Een herindelingscan is een begrotingscan aangevuld met een deel dat zich specifiek richt op de financiële gevolgen van een herindeling en er wordt gewerkt met fictieve gemeenten (samengesteld uit herindelingspartners). De begrotingscan en de herindelingscan zijn een standaardproduct van het Programma Krachtig Bestuur van het ministerie van BZK en de desbetreffende provincie. Het financiële onderzoek naar herindelingsvarianten wijkt procesmatig af van de herindelingscan omdat het niet gaat om één mogelijke samenvoeging van gemeenten, maar om verschillende mogelijke varianten. Bovendien is hier geen sprake van een schriftelijke aanvraag van de gemeenten zelf, maar heeft de provincie (in samenspraak met het ministerie van BZK) dit aanbod aan de gemeenten gedaan. De gemeenten hebben besloten mee te werken aan dit onderzoek. Daarom zijn de spelregels die bij het proces van een herindelingscan horen in dit geval niet volledig van toepassing verklaard. Belangrijke spelregels bij een normale herindelingscan zijn onder andere dat er van de gemeente verlangd wordt dat zij de gevraagde informatie aanleveren, het rapport aan zowel het college als de raad wordt aangeboden en een herindelingscan niet vrijblijvend is (er wordt een reactie verwacht van de gemeente op de aanbevelingen richting Gedeputeerde Staten, in afschrift aan BZK). Verder wordt het rapport van een herindelingscan in overleg met de gemeente zo snel mogelijk op de site van BZK geplaatst.

In afwijking van het proces bij een herindelingscan wordt dit onderzoek vooralsnog als een onderzoek beschouwd ten dienste van het door de provincie toegezegde onderzoek naar mogelijke herindelingsvarianten en wordt het daarom in eerste instantie toegezonden aan de colleges van de betrokken gemeenten. Het wordt aan de colleges overgelaten wanneer en hoe zij hun raden informeren. Er zal voorts geen reactie van de gemeenten worden gevraagd op de aanbevelingen. Er zullen in het rapport wel aanbevelingen worden gegeven, omdat dit het eventuele herindelingsproces dan wel samenwerkingsproces kan versterken. Verder zal BZK het rapport pas op de site plaatsen als ervoor wordt gekozen een bepaalde herindelingsvariant in het herindelingsontwerp aan te bieden.

De inhoud van het financiële onderzoek naar herindelingsvarianten wijkt af van de gangbare herindelingscan, zoals die tot 2009 is uitgevoerd. Vanaf 2009 is de werkwijze voor herindelingscan enigszins aangepast vooral gericht op een betere leesbaarheid. Zo is het principe dat standaard met referentiegroepen wordt gewerkt losgelaten. Ook de berekeningen van het zogenaamde artikel 12-toelatingskaartje worden niet meer opgenomen. In lijn daarmee worden in dit financiële onderzoek naar herindelingsvarianten deze onderdelen dan ook niet meer aangetroffen.

Inzet gemeenten

De colleges van B&W van de zes gemeenten hebben zich in het overleg van 30 oktober 2009 bereid verklaard de noodzakelijke informatie aan BZK en de provincie aan te leveren.

Het concept van het eindrapport is aan de gemeenten voorgelegd voor een zo goed mogelijke controle op eventuele feltelijke onjuistheden en onduidelijkheden. Ook is de gemeenten verzocht om zo mogelijk een verklaring te geven voor opmerkelijke constatering.

Per gemeente hebben de volgende personen daarvoor als aanspreekpunt gediend:

Bergambacht	: Sylvia van der Ruit (adjunct directeur)
Krimpen aan den IJssel	: Jan van der Giessen
Nederlek	: Eric Eland (afdelingshoofd Financiën en DIV)
Ouderkerk	: Kees Dijksman (beleidsadviseur financiën) en Wim Dokter, (hoofd IBB)
Schoonhoven	: De heer J.M. Kuijlenburg
Vlist	: de heer R.H. van Eijnsden (teamleider Financiën).

De vier herindelingsvarianten

In het ambtelijk overleg van 28 oktober 2009, bestuurlijk geaccordeerd op 30 oktober 2009, is onder andere afgesproken dat er vier herindelingsvarianten zullen worden onderzocht, te weten:

1. K6(fusie Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist) is één gemeente;
2. K5(fusie Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist) en K1a(zelfstandig Krimpen aan den IJssel) is twee gemeenten;
3. K4(fusie Bergambacht, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist) en K2(fusie Krimpen aan den IJssel en Nederlek) is twee gemeenten;
4. K4(fusie Bergambacht, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist) en K1a(zelfstandig Krimpen aan den IJssel) en K1b(zelfstandig Nederlek) is drie gemeenten.

Structuurkenmerken

Om een indruk te krijgen van de verschillen/overeenkomsten van de zes huidige gemeenten wordt in de volgende tabel inzicht geboden in de (belangrijkste) structuurkenmerken, die bij de verdeling van de algemene uitkeringen uit het gemeentefonds een rol spelen.

Structuurkenmerken van de bestaande gemeenten en de herindelingsvarianten

Structuurkenmerken	Bergambacht	Krampen aan den IJssel	Neder-ijk	Oudtork	Schoonhoven	Vlist	K6	K5	K4	K2
Aantal inwoners	9.517	28.807	14.308	8.156	12.132	9.853	82.773	53.966	39.658	43.115
Aantal inwoners per woonruimte	2,46	2,25	2,35	2,54	2,32	2,47	2,35	2,41	2,43	2,29
Onroerende zaak belastingen										
Waarde woningen (€)	1.189	3.003	1.552	850	1.244	1.175	9.011	6.008	4.457	4.555
Waarde niet-woningen (€)	277,5	414,5	237	173	194,5	228,5	1525	1.110,5	873,5	651,5
Waarde totaal (€)	1.467	3.418	1.789	1.023	1.438	1.403	10.536	7.119	5.330	5.206
Aandelen woningen in waarde totaal	81%	88%	87%	83%	86%	84%	86%	84%	84%	87%
Waarde totaal per inwoner (€)	154.063	118.634	125.000	125.368	118.530	142.393	127.288	131.907	134.399	120.747
Volume sociale structuur per 1.000 inwoners										
Huishoudens met een laag inkomen	91	105	108	96	111	93	103	101	99	106
Bijstandontvangers	4	12	10	5	14	5	10	8	7	11
Uitkeringsonvangers	35	49	44	39	57	38	45	43	43	47
Vulnerheden	17	26	12	9	72	8	25	25	30	21
Volume bevolkingsopbouw per 1.000 inwoners										
Inwoners < 20 jaar	270	250	246	270	250	265	255	256	263	249
Inwoners > 64 jaar	157	181	159	145	143	156	162	152	150	174
Inwoners 75 - 85 jaar	51	63	54	48	47	57	55	51	51	60
Volume centrumfunctie										
Lokaal klantenpotentieel	6.800	24.800	9.490	4.420	12.000	6.130	68.320	38.980	29.540	34.450
Regionaal klantenpotentieel	360	6.680	710	140	1.790	260	13.700	3.810	2.930	7.690
Volume centrumfunctie per 1.000 inwoners										
Lokaal klantenpotentieel	715	661	663	542	989	622	801	722	745	799
Regionaal klantenpotentieel	38	232	50	17	148	26	166	67	74	178
Volume bebouwingsstructuur										
Oppervlakte land	3.512	780	2.786	2.703	627	5.374	15.782	15.002	12.216	3.566
Oppervlakte bebouwd kom	75	150	84	70	71	68	521	368	286	232
Oppervlakte bebouwd niet-kom	53	111	20	20	4	57	166	153	134	32
Oppervlakte bebouwd totaal	77	113	74	58	53	60	455	342	266	187
Woonruimten	3.871	12.782	6.080	3.210	5.236	3.992	35.171	22.369	16.309	18.862
Historisch water	0	0	0	0	3.000	0	3.000	3.000	3.000	0
Bewoonde oorden 1930	0	925	1.752	722	1.194	0	4.593	3.668	1.916	2.677
Historische woningen in historische kernen	0	0	0	0	1.194	0	1.194	1.194	1.194	0
Kernen > 500 adressen	4	1	6	6	1	7	23	24	18	6
Bedrijfsvestigingen	2	1	2	2	1	2	9	9	7	3
Bedrijfsvestigingen	625	1.245	720	500	645	735	4.470	3.225	2.505	1.865
Volume bebouwingsstructuur per 1.000 inwoners										
Omgevingsaansandichtheid	183	752	360	224	464	186	450	297	273	621
Bedrijfsvestigingen	66	43	50	61	53	75	54	60	63	46
Volume Leerlingen per 1.000 inwoners										
Leerlingen voortgezet onderwijs	0	41	72	0	127	0	45	48	39	52
Extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	0	6	36	0	0	0	9	10	0	16

Belangrijkste bevindingen van het financieel onderzoek

Dit financiële onderzoek naar herindelingsvarianten heeft als centrale probleemstelling:

'Geef een beeld van de financiële positie van de vier herindelingsvarianten door onderzoek naar de financiële positie van de huidige gemeenten en verschaft inzicht in de belangrijkste financiële effecten van een herindeling.'

Om deze vraag te kunnen beantwoorden is de centrale probleemstelling opgedeeld in vier onderzoeksvragen. Deze zijn:

1. Wat zijn de belangrijkste financiële gevolgen die zich bij een herindeling voordoen?;

2. Wat kan aan de hand van de begroting 2010, de meerjarenraming 2011 tot en met 2013 en de gemeenterekeningen vanaf 2004 over de financiële positie van de huidige gemeenten en de vier herindelingsvarianten worden gezegd?;
3. Hoe verhouden de nettolasten van de vier herindelingsvarianten zich in 2009 tot de (norm)vergoeding van de algemene uitkering en hoe is dat beeld te verklaren vanuit de nettolasten van de bij de herindelingsvarianten betrokken gemeenten?;
4. Wat zijn de verschillen tussen de huidige gemeenten onderling en de vier herindelingsvarianten bij de belastingen/heffingen en de personeelsomvang?

Hierna wordt op deze vier onderzoeksvragen nader ingegaan.

1 Wat zijn de belangrijkste financiële gevolgen die zich bij een herindeling voordoen?

Daling algemene uitkering

Na de herindeling zal de algemene uitkering van de heringedeelde gemeenten op basis van de gegevens 2009 structureel lager zijn dan de optelsom van de algemene uitkeringen van de huidige gemeenten. Dat wordt vooral veroorzaakt doordat bij de herindelingsvarianten het vaste bedrag maar éénmaal wordt ontvangen, terwijl nu alle herindelingspartners dit bedrag nog hebben. Voor een nadere detaillering van de wijziging van de algemene uitkering wordt verwezen naar bijlage 11. Voor alle duidelijkheid: een nieuwe gemeente krijgt een even hoge algemene uitkering als vergelijkbare andere gemeenten met dezelfde structuurkenmerken. Zie voor de structuurkenmerken van de huidige gemeenten en de herindelingsvarianten paragraaf 1.5.

Mutatie algemene uitkering bij een eventuele herindeling afgerond x € 1.000

Herindelingsvarianten	verschil absoluut x € 1.000 (afgerond)	verschil in %	verschil per inwoner x € 1
K6	-1.799	-2,38	-22
K5	-1.460	-2,93	-27
K4	-978	-2,67	-25
K2	-586	-1,51	-14

Uit de tabel blijkt dat de verschillen per inwoner elkaar voor de herindelingsvarianten K6, K5 en K4 niet veel ontlopen. Bij de herindelingsvariant K2 treedt het kleinste verschil per inwoner op. Dat laatste is te verklaren omdat bij deze variant slechts twee gemeenten worden samengevoegd.

Voor een gedetailleerde opbouw van de vergelijking tussen de algemene uitkering van de huidige gemeenten en de herindelingsvarianten wordt verwezen naar bijlage 11A tot en met 11E.

Ontwikkelingen aan de lastenkant

Nu duidelijk is hoe de algemene uitkering zich ontwikkelt, dringt zich de vraag op welke lasten er op kortere of langere termijn (vanzelf) zullen of (bewust) kunnen dalen om baten en lasten in evenwicht te houden. Allereerst zal een relatie gelegd kunnen worden tussen de terreinen waarop zich de daling van de algemene uitkering voordoet. Meest in het oogspringend is de daling van het vaste bedrag. De hiermee samenhangende lasten nemen als gevolg van de afname van het aantal gemeenten af. Het betreft hier onder meer lasten als gevolg van besparingen op bestuurskosten (raad, college, griffie, rekenkamer, gemeentesecretaris, enzovoorts), die na een herindeling immers minder gemaakt zullen worden. Als gevolg van wachtgeldverplichtingen kan de

besparing mogelijk wat vertraagd worden gerealiseerd. Via efficiencyvoordelen zal de gemeente de daling van de algemene uitkering kunnen opvangen.

Personeelsomvang

Verder doen zich kosten- en schaafeffecten voor bij de (om)vorming en inrichting van de (nieuwe) ambtelijke organisatie. Gebruikmakend van kengetallen van de vergelijkbare groottegroepen is de volgende indicatieve formatie berekend voor de vier herindelingsvarianten uitgedrukt in fulltimerequivalent (fte) (stand gegevens ABP december 2007) met een bijbehorend loonsom (peil 2007, exclusief werkgeverlasten). Deze indicatie ligt overigens boven de per december 2007 geregistreerde formatie van de herindelingsgemeenten samen, met uitzondering van de loonsom van de herindelingsvariant K4 en K2. Bij dit alles is geen rekening gehouden met verschillen in uitbesteding, de inzet van personeel van derden, enzovoorts. De formatie van de Gemeenschappelijke regeling K5 is dus niet meegenomen in de formatie, evenals de formatie van de andere Gemeenschappelijke Regelingen, zoals het ISMH en het SVHW enz. De herindelingsvariant K5 heeft de laagste feitelijke formatie. Dat komt door het wegvallen van het hogere aantal formatieplaatsen bij Krimpen aan den IJssel te weten 6,4 fte's per 1.000 inwoners. Zie hoofdstuk 6 en bijlage 9 voor meer informatie.

Overzicht aantal fte's en loonsom huidige gemeenten en herindelingsvarianten

Herindelingsvarianten	Huidig gemiddelde aantal formatieplaatsen per 1.000 inwoners	Indicatief aantal formatieplaatsen en conform vergelijkbare groottegroep	Indicatief aantal formatieplaatsen conform vergelijkbare sociale structuurcentrumfunctie	Huidige gemiddelde loonsom	Indicatieve gemiddelde loonsom conform de groottegroep
K6	5,8	8,6	6,3	40.645	41.084
K5	5,5	8,6	6,3	40.617	41.084
K4	5,7	6,8	6,3	40.890	40.354
K2	5,9	6,8	6,3	40.426	40.354
Bergambacht	4,6	6,2	6,1	42.924	39.978
Krimpen aan den IJssel	6,4	6,8	6,3	40.688	40.354
Nedertek	4,8	6,5	6,1	39.721	39.725
Ouderkerk	6,0	6,2	6,8	39.977	39.978
Schoonhoven	6,2	6,5	7,3	41.616	39.725
Vlist	6,0	6,2	6,1	39.231	39.978

Frictiekosten

Onder frictiekosten worden verstaan de incidentele lasten die nodig zijn voor de voorbereiding en implementatie van de nieuwe organisatie. Deze zogenaamde frictiekosten worden gerekend tot de lasten van herindeling. Het gaat hier om lasten die zonder herindeling niet gemaakt zouden zijn en die per definitie extra en tijdelijk zijn. Bij samenvoeging van gemeenten daalt de algemene uitkering tot het niveau van al bestaande gemeenten met vergelijkbare structuurkenmerken. De daling maakt daarom geen onderdeel uit van de lasten die verbonden zijn aan herindeling. Nieuwe lasten die gerelateerd zijn aan de grootte van de nieuwe gemeente (bijvoorbeeld als gevolg van hogere salarisschalen) worden eveneens niet aan de herindeling toegerekend.

Tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling

De tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling is bedoeld om in de frictiekosten tegemoet te komen. Deze tijdelijke maatstaf zou op basis van de inwonersgegevens van 2009 uitkomen op de volgende bedragen. Hierbij is gerekend met een uitkeringsfactor voor het jaar 2013 van 1,503 (conform de septembercirculaire 2009). Indien de beheerders van het gemeentefonds in komende circulaires een andere uitkeringsfactor vaststellen, dan wijzigt ook de opbrengst van de tijdelijke verdeelmaatstaf.

Opbrengst tijdelijke maatstaf herindeling voor de vier herindelingsvarianten

Herindelingsvarianten	Totale opbrengst tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling	
	in absolute bedragen x € 1	bedragen per inwoner x € 1
K6	21.196.878	256
K5	16.675.985	309
K4	12.329.378	311
K2	4.520.893	105

Deze bedragen zouden voldoende moeten zijn om de lasten van de zogenaamde frictiekosten op te vangen.

De opbrengst van de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling wordt vooral bepaald door het aantal gemeenten dat wordt samengevoegd en het aantal inwoners dat daarbij betrokken is. In het algemeen geldt dat hoe meer gemeenten worden samengevoegd tot een nieuwe gemeente, de herindeling omvangrijker is en meer frictiekosten met zich mee zal brengen. Er is ook een relatie te leggen met het inwonertal van de bij een herindeling betrokken gemeenten. Daar staat dan ook een hogere compensatie tegenover vanuit de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling. Voor een gedetailleerde berekening van deze tijdelijke verdeelmaatstaf wordt verwezen naar bijlage 12.

Voor de volledigheid wordt nog opgemerkt dat de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling met ingang van 2009 is verruimd, waardoor gemeenten die herindelen een hoger bedrag ontvangen dan voorheen.

Effect op woonlasten

Wij hebben in de volgende tabel berekend wat de mutaties in de woonlasten voor eigenaren van woningen zouden zijn geweest als de vier herindelingsvarianten op 1 januari 2010 tot stand zouden zijn gekomen en een OZB-opbrengst voor de woningen geraamd zou worden gelijk aan de totaalopbrengst van de bij de herindelingsvariant betrokken gemeenten.

2.4.1 Mutatie woonlasten 2010 voor de vier herindelingsvarianten (bedragen x € 1)

Gemeenten/ herindelingsvarianten	Mutatie OZB-percentage				Mutatie afvalstoffenheffing en rioolrecht			
	WOZ- waarde woningen x € 1 miljoen	OZB-% woningen eigenaar 2010	opbrengst OZB woningen	Mutatie OZB- percentage in %	Afvalstoffen- heffing meerper- soonshuis- houdens	Mutatie afvalstoffen- heffing	Rioolrecht meerper- soonshuis- houdens	Mutatie Rioolrecht
Bergambacht	1.252	0,09400	1.176.791	5,8%	277	9%	284	-16%
Krimpen aan den IJssel	2.981	0,10970	3.270.490	-9,3%	313	-4%	218	10%
Nederlek	1.485	0,09860	1.464.017	0,9%	326	-7%	225	6%
Ouderkerk	779	0,10820	843.000	-8,1%	290	4%	230	4%
Schoonhoven	1.206	0,08140	981.605	22,2%	273	11%	255	-6%
Vlist	1.206	0,09350	1.128.000	6,4%	299	1%	260	-8%
Krimpenerwaard (K6)	8.909	0,09949	8.863.903		302		239	
Bergambacht	1.252	0,09400	1.176.791	0,4%	277	7%	284	-10%
Nederlek	1.485	0,09860	1.464.017	-4,3%	326	-9%	225	13%
Ouderkerk	779	0,10820	843.000	-12,8%	290	2%	230	8%
Schoonhoven	1.206	0,08140	981.605	15,9%	273	8%	255	-2%
Vlist	1.206	0,09350	1.128.000	0,9%	299	-1%	260	-4%
Krimpenerwaard (K5)	5.928	0,09435	5.593.413		296		249	
Bergambacht	1.252	0,09400	1.176.791	-1,1%	277	2%	284	-9%
Ouderkerk	779	0,10820	843.000	-14,1%	290	-2%	230	12%
Schoonhoven	1.206	0,08140	981.605	14,2%	273	4%	255	1%
Vlist	1.206	0,09350	1.128.000	-0,6%	299	-5%	260	-1%
Krimpenerwaard (K4)	4.443	0,09293	4.129.396		284		258	
Krimpen aan den IJssel	2.981	0,10970	3.270.490	-3,4%	313	1%	218	1%
Nederlek	1.485	0,09860	1.464.017	7,5%	326	-3%	225	-2%
Krimpenerwaard (K2)	4.466	0,10601	4.734.507		318		220	

Uit de tabel blijkt dat in 2010 voor de huidige gemeenten het OZB-percentage het hoogst is in Krimpen aan den IJssel, de afvalstoffenheffing het hoogst is in Nederlek (€ 326) en het rioolrecht het hoogst is in Bergambacht (€ 284).

De stijging in de OZB-percentages voor woningeigenaren bij een eventuele herindeling op basis van de gegevens 2010 zou in de herindelingsvarianten K6, K5 en K4 het grootst zijn voor Schoonhoven. Bij de K2 is de stijging van het OZB-percentage het hoogst in Nederlek.

Voor de K6-variant is de stijging voor het rioolrecht voor Krimpen aan den IJssel het grootst. Bij de K5-variant heeft Nederlek de grootste stijging. Bij de K4 geldt dat voor de gemeente Ouderkerk en bij de K2 voor Krimpen aan den IJssel.

In de herindelingsvarianten K6, K5 en K4 zou de stijging van de afvalstoffenheffing het grootst zijn voor Schoonhoven. In de K2 geldt dit voor de gemeente Krimpen aan den IJssel.

De OZB-percentages zouden respectievelijk in de K5 en K4 het meeste dalen in de gemeente Ouderkerk. In de K6 en K2 zou dat gelden voor de gemeente Krimpen aan den IJssel.

Het besluit over de OZB-percentages en de tarieven riool en reiniging na herindeling is uiteraard ter bepaling van de nieuwe raad. De ontwikkeling van deze percentages en tarieven kunnen worden beïnvloed door beleidskeuzes. Denk aan beleidsintensiveringen, een nieuw rioleringsplan of bij de reinigingsrechten aan de toekomstige wijze van inzameling of de afloop van de huidige inzamelingscontracten.

Vanzelfsprekend zullen als gevolg van hertaxaties en tariefmutaties de harmonisatie-effecten bij de bij de herindeling betrokken gemeenten in de komende jaren wijzigen. Zo worden de mutaties OZB-opbrengst bij de woningen deels veroorzaakt door waardeverschil tussen de woningen en deels door verschil in OZB-percentages.

Vorbereiding van de harmonisatie van belastingenverordeningen voorafgaand aan de herindeling is aan te bevelen. Volledige harmonisatie van de OZB-percentages tussen nu en een beoogde herindelingsdatum ligt echter minder voor de hand. Als tussenoplossing kan daar waar mogelijk worden gekozen voor het naar elkaar toegroeien van de OZB-percentages.

Het effect van de herindeling op de OZB-lasten voor de burgers is in beeld gebracht in de volgende tabel voor een fictieve woning met een WOZ-waarde van € 265.000.

Tabel 2.4.2 Mutatie woonlasten voor eigenaren van een woning (bedragen x € 1)

Gemeenten/ herindelingsvarianten	WOZ-waarde € 265.000	Afvalstoffen- heffing	Rioolheffing	Totaal woonlasten	Vershil
Bergambacht	249	277	284	811	-0.7%
Krimpen aan den IJssel	291	313	218	822	-2.1%
Nederlek	261	326	225	812	-0.9%
Ouderkerk	287	290	230	807	-0.2%
Schoonhoven	216	273	255	744	8.2%
Vlist	248	299	260	806	-0.1%
Krimpenerwaard (K6)	264	302	239	805	
Bergambacht	249	277	284	811	-1.9%
Nederlek	261	326	225	812	-2.1%
Ouderkerk	287	290	230	807	-1.4%
Schoonhoven	216	273	255	744	6.9%
Vlist	248	299	260	806	-1.3%
Krimpenerwaard (K5)	250	296	249	795	
Bergambacht	249	277	284	811	-2.8%
Ouderkerk	287	290	230	807	-2.3%
Schoonhoven	216	273	255	744	5.9%
Vlist	248	299	260	806	-2.3%
Krimpenerwaard (K4)	246	284	258	788	
Krimpen aan den IJssel	291	313	218	822	-0.4%
Nederlek	261	326	225	812	0.8%
Krimpenerwaard (K2)	281	318	220	819	

Uit deze tabel blijkt dat voor een eigenaar van een woning met een WOZ-waarde van € 265.000 de woonlasten in de herindelingsvarianten K6, K5 en K4 in de gemeente Schoonhoven stijgen terwijl voor de overige gemeenten sprake is van een (lichte) daling. Bij de K2 is nauwelijks sprake van een wijziging in de woonlastendruk.

Effect op specifieke uitkeringen

Het is mogelijk dat zich na een herindeling schaafeffecten voordoen ten aanzien van specifieke uitkeringen. Een voorbeeld van een schaafeffect dat zich kan voordoen is de specifieke uitkering op basis van de Wet werk en bijstand. Het aandeel dat een gemeente van het macrobudget krijgt wordt voor gemeenten in verschillende grootteklassen namelijk verschillend vastgesteld. Kleine gemeenten (maximaal 25.000 inwoners) krijgen een aandeel dat wordt vastgesteld op basis van de WWB-uitgaven twee jaren voorheen (t-2) (historische verdeling). Grote gemeenten (meer dan 40.000 inwoners) krijgen een aandeel dat wordt vastgesteld op basis van objectieve gegevens van de desbetreffende gemeente (objectieve verdeling). Middelgrote gemeenten (25.000 tot 40.000 inwoners) krijgen een aandeel dat is vastgesteld deels op basis van de historische verdeling en deels op basis van de objectieve verdeling. Na een eventuele herindeling is het mogelijk dat een (nieuwe) gemeente per 2011 in de categorie 'grote gemeenten' gaat vallen. Dit betekent dat het budgetaandeel geheel op basis van objectieve gegevens berekend zal worden. Dit zal leiden tot een verschil met de optelsom van de individuele budgetten, hoe groot (en welke kant op) dat verschil zal zijn, is op dit moment moeilijk te voorspellen.

Het financiële belang van de nieuwe gemeente

Een gemeentelijke herindeling kan gepaard gaan met het verschijnsel dat de bij een herindeling betrokken gemeenten in de periode voorafgaand aan de herindeling meer (investerings)uitgaven doen, dan in een situatie zonder herindeling zou zijn gedaan. Het financiële toezicht bij herindeling door de provincie is erop gericht dit te voorkomen door het financiële belang van de nieuwe gemeente te behartigen. Nog beter en eerder zijn de belangen van de nieuwe gemeente gewaarborgd als de bij een herindeling betrokken gemeenten komen tot een werkwijze waarbij wordt bevorderd dat bestuurders en raadsleden over de schaal van de afzonderlijke gemeenten heen kijken. Het herindelingstoezicht in Zuid-Holland is hierop gericht, onder meer door samen met de bij een herindeling betrokken gemeenten te komen tot afspraken over de wijze waarop voorstellen met financiële gevolgen onderling worden afgestemd.

Overige financiële aandachtspunten

Harmonisatie van het financiële beleid van de bij een herindeling betrokken gemeenten in de periode voorafgaand aan een herindeling is van groot belang. Het betreft hier zaken als activeringsmethoden, afschrijving, afdekking risico's, inzet reserves en nieuw beleid. De onderlinge vergelijkbaarheid van de bij een herindeling betrokken gemeenten wordt hierdoor verbeterd en ze komen 'schoon over'. Wel heeft dit schoon overkomen veelal gevolgen voor de reservepositie. Door deze harmonisatie wordt de opstelling van zowel de eerste begroting als de beginbalans van een nieuwe gemeente vergemakkelijkt. Verder is inzicht in eventuele achterstanden bij beheer en onderhoud van belang gezien de investeringen die gepaard gaan met het wegwerken ervan. Denk hierbij aan kapitaalgoederen, bestemmingsplannen, archieven en administraties. Tot slot wordt de suggestie gedaan om bij de soms noodzakelijke uittreding uit gemeenschappelijke regelingen of andere organisaties naast het bepalen van de uittredingskosten vooral ook oog te hebben voor maatregelen of afspraken die de uittredingslasten kunnen beperken.

2 Wat kan aan de hand van de begroting 2010, de meerjarenraming 2011 tot en met 2013 en de gemeenterekeningen vanaf 2004 over de financiële positie van de huidige gemeenten en de vier herindelingsvarianten worden gezegd?

Hierna wordt in de onderdelen A en B ingegaan op de financiële positie van de huidige gemeenten respectievelijk de vier herindelingsvarianten.

A Samenvatting financiële positie huidige gemeenten

Voorafgaande opmerkingen

Voor het inzichtelijk maken van de financiële situatie van de huidige gemeenten is uitgegaan van de begroting 2010 en de meerjarenraming 2011-2013. Het onderzoek beperkt zich tot de door de gemeenteraden genomen besluiten ten grondslag liggend aan de in beeld gebrachte financiële positie. De budgettaire effecten van de mei- dan wel de septembercirculaire 2009 zijn hierbij betrokken. De negatieve financiële gevolgen van de meicirculaire 2009 hebben effect voor alle gemeenten in Nederland.

In het navolgende is een korte samenvatting opgenomen van de in hoofdstuk drie beschreven financiële positie van de bij dit financieel onderzoek betrokken gemeenten. Nadrukkelijk wijzen wij erop dat een volledig beeld, inclusief de noodzakelijke nuancering, is terug te vinden in hoofdstuk drie.

Waar in onderstaande samenvatting wordt gesproken over rekening- of begrotingssaldi wordt bedoeld de rekening- en begrotingssaldi zoals deze zijn opgenomen in de jaarrekeningen en begrotingen van de gemeenten.

Bergambacht

De jaarrekeningen 2004 tot en met 2008 sluiten met batige saldi. De begroting 2010, inclusief de 1^e wijziging sluit met een nadelig saldo en is materieel niet in evenwicht. De oorzaak hiervan is dat het begrotingsresultaat per saldo zodanig positief is beïnvloed door incidentele baten, dat dit leidt tot een structureel nadelig effect. In de meerjarenramingen 2011-2013 wordt het materiële evenwicht weer hersteld.

De gemeente heeft voldoende weerstandscapaciteit om de gekwantificeerde risico's op te vangen. De algemene reserve neemt in de periode tot en met 2013 toe.

Enkele beheerplannen moeten in 2010 en volgende jaren geactualiseerd worden. De gemeente voert geen actief grondbeleid.

Krimpen aan den IJssel

De jaarrekeningen 2004 tot en met 2008 sluiten met batige saldi. De begroting 2010 en de jaarschijf 2011 van de meerjarenramingen 2011-2013 hebben een batig saldo, de jaarschijven 2012 en 2013 sluiten met nadelige saldi.

De gemeente heeft in 2010 voldoende weerstandscapaciteit om de gekwantificeerde risico's op te vangen. De beheerplannen zijn actueel. De gemeente heeft een gezonde financiële positie van de grondexploitatie, maar geeft wel aan dat voorzichtigheid is geboden, omdat voor diverse grondcomplexen nog veel onzeker is, evenals van een aantal RO-projecten. Enkele projecten beslaan een lange periode en betreffen voor de Krimpense schaal omvangrijke bedragen.

Nederlek

De jaarrekeningen 2004 tot en met 2008 sluiten met batige saldi. De begroting 2010 heeft een batig saldo, de meerjarenramingen 2011-2013 sluiten met nadelige saldi.

De gemeente heeft voldoende weerstandscapaciteit om de gekwantificeerde risico's op te vangen. De omvang van de algemene reserve daalt in de periode tot en met 2013.

Enkele beheerplannen moeten in 2010 en volgende jaren geactualiseerd worden. Voor wat betreft het wegenbeheerplan heeft de gemeente in de begroting 2010 opgenomen dat (in negatieve zin) wordt afgeweken van de CROW-normering.

De gemeente heeft een gezonde financiële positie van de grondexploitatie.

Ouderkerk

De jaarrekeningen 2004 tot en met 2007 sluiten met nadellige saldi. De jaarrekening 2008 sluit met een batig saldo. De financiële positie van Ouderkerk was aanleiding om voor 2008 en 2009 een artikel 12-aanvraag in te dienen. Het artikel 12-onderzoek is inmiddels afgerond. Het tweede en tevens laatste artikel 12-rapport van de inspecteur van het ministerie van BZK is in december 2009 uitgebracht. In zijn rapport adviseert de Inspecteur Ouderkerk € 3.675.000 artikel 12-steun te verlenen voor het wegwerken van het achterstallig onderhoud wegen en van de negatieve algemene reserve. In de begroting 2010 en de meerjarenraming 2011-2013 is de gemeente ervan uitgegaan dat de beheerders van het gemeentefonds het advies van de Inspecteur zullen overnemen. Op basis daarvan presenteert de gemeente een sluitende begroting 2010-2013.

De risico's zijn geïnventariseerd en zijn financieel vertaald. Ervan uitgaande dat de negatieve algemene reserve met artikel 12-steun wordt weggewerkt dan nog is de weerstandscapaciteit ontoereikend om de risico's op te kunnen vangen. De gemeente heeft weliswaar stille reserves, deze zijn echter niet op korte termijn te gelde te maken. De negatieve algemene reserve in 2010 wordt in de periode tot en met 2013 weggewerkt tot nihil.

Enkele beheerplannen moeten in 2010 en volgende jaren geactualiseerd worden. De gemeente heeft een gezonde financiële positie van de grondexploitatie.

Schoonhoven

De jaarrekening 2004 sluit met een nadelig saldo, die van de jaren 2005 tot en met 2008 sluiten met batige saldi. De begroting 2010 heeft een batig saldo, de meerjarenramingen 2011 en 2012 sluiten met nadelige saldi. De jaarschijf 2013 van de meerjarenramingen sluit met een batig saldo.

De gemeente heeft voldoende weerstandscapaciteit om de gekwantificeerde risico's op te vangen. De omvang van de algemene reserve daalt in de periode tot en met 2013.

De meeste beheerplannen zijn actueel. In 2009 is de gemeente gestart met het opstellen van een nieuw Gemeentelijk Rioleringsplan, mede in verband met de invoering van de Wet verankering en bekostiging gemeentelijke watertaken.

De gemeente voert bij voorkeur een passief grondbeleid en heeft een bescheiden grondpositie. De financiële positie van de grondexploitatie is gezond.

Vlist

De jaarrekening 2004 sluit met een nadelig saldo, die van de jaren 2005 tot en met 2008 sluiten met batige saldi. De begroting 2010 heeft een batig saldo, de meerjarenramingen 2011-2013 sluiten met nadelige saldi. De risico's zijn slechts gedeeltelijk gekwantificeerd, zodat niet met

zekerheid kan worden vastgesteld of de weerstandscapaciteit voldoende is om de (gekwantificeerde) risico's op te vangen. De omvang van de algemene reserve vertoont een lichte daling in de periode tot en met 2013.

Enkele beheerplannen moeten in 2010 en volgende jaren geactualiseerd worden. Het op peil brengen van het onderhoudsniveau van de gebouwen zal tot medio 2011 in beslag nemen.

De gemeente heeft een gezonde financiële positie van de grondexploitatie.

B. Financiële positie van de herindelingsvarianten

Voorafgaande opmerkingen

Zoals eerder vermeld zal na de herindeling de algemene uitkering van de heringedeelde gemeenten op basis van de gegevens 2009 structureel lager zijn dan de optelsom van de algemene uitkeringen van de huidige gemeenten. Dat wordt vooral veroorzaakt doordat bij de herindelingsvarianten het vaste bedrag maar éénmaal wordt ontvangen, terwijl nu alle herindelingspartners dit bedrag nog hebben. Voor alle duidelijkheid: een nieuwe gemeente krijgt een even hoge algemene uitkering als vergelijkbare gemeenten met dezelfde structuurkenmerken waardoor zij een in principe gelijkwaardige voorzieningencapaciteit heeft.

De vraag rijst dan welke lasten op kortere of langere termijn (vanzelf) zullen of (bewust) kunnen dalen om baten en lasten in evenwicht te houden. Allereerst zal een relatie gelegd kunnen worden tussen de terreinen waarop zich de daling van de algemene uitkering voordoet. Meest in het oogspringend is de daling van het vaste bedrag. De hiermee samenhangende lasten nemen als gevolg van de afname van het aantal gemeenten af. Het betreft hier onder meer lasten als gevolg van besparingen op bestuurskosten (raad, college, griffie, rekenkamer, gemeentesecretaris, enzovoorts), die na een herindeling immers minder gemaakt zullen worden. Als gevolg van wachtgeldverplichtingen kan de besparing mogelijk wat vertraagd worden gerealiseerd. Via efficiencyvoordelen zal de gemeente de daling van de algemene uitkering kunnen opvangen.

Daarnaast ontvangt de nieuwe gemeente een bijdrage op grond van de tijdelijke maatstaf herindeling. Deze is bedoeld om in de frictiekosten tegemoet te komen. Onder frictiekosten worden verstaan de incidentele lasten die nodig zijn voor de voorbereiding en implementatie van de nieuwe organisatie. Het gaat hier om lasten die zonder herindeling niet gemaakt zouden zijn en die per definitie extra en tijdelijk zijn. De opbrengst van de tijdelijke maatstaf herindeling zou voldoende moeten zijn om de lasten van de zogenaamde frictiekosten op te vangen.

Op basis van het vorenstaande is onze conclusie dat er geen financiële belemmeringen bestaan voor de keuze van één van de vier varianten. Wel gelden voor de verschillende varianten een aantal (financiële) aandachtspunten. Onderstaand wordt hier per variant nader op ingegaan.

Toezichtregime 2010

De gemeenten Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Schoonhoven en Vlist zijn door de provincie voor het begrotingsjaar 2010 onder het repressieve toezicht geplaatst, met per gemeente enkele aandachtspunten. De gemeente Ouderkerk is onder preventief toezicht geplaatst. De reden hiervan is dat de gemeente er in de meerjarenbegroting 2010-2013 van is uitgegaan dat artikel 12-steun zal worden verleend voor het wegwerken van de negatieve algemene reserve en van het achterstallig onderhoud wegen. Op het moment van samenstelling van deze rapportage bestaat daarover nog geen zekerheid.

De beheerders van het gemeentefonds zullen daarover, nadat het artikel 12-rapport is uitgebracht en de Raad voor de financiële verhoudingen en de provincie hun advies over de artikel-12 rapport hebben uitgebracht, nog een besluit over de artikel 12-bijdrage moeten nemen. Naar verwachting zal dit besluit uiterlijk voor 1 juni 2010 worden genomen.

Meerjarenramingen 2010-2013

Ook ons land is getroffen door de economische crisis. In 2009 zijn in een overleg tussen de VNG, het IPO en BZK nadere afspraken gemaakt hoe in deze moeilijke financiële situatie omgegaan moet worden met het financieel toezicht op gemeenten. Zowel via de ledenbrief van de VNG van 2 juli 2009 als door de toezichthouder zijn de gemeenten hierover geïnformeerd. In het kort komt het hier op neer dat repressief toezicht van toepassing is indien de begroting 2010 materieel sluitend is, ook indien de meerjarenraming voor de jaren 2011, 2012 en 2013 niet sluit. De meerjarenraming kan dan, indien nodig sluitend worden gemaakt met taakstellende/richtinggevende bezuinigingen. Concrete invulling zal echter wel na 2010 moeten plaatsvinden naar de dan geldende inzichten. Bij de begroting 2011 moet derhalve weer sprake zijn van een materieel sluitende meerjarenraming.

Van repressief toezicht is ook sprake wanneer een tekort ontstaat door versnelling van investeringen. Daarover zijn in het akkoord afspraken gemaakt. In dit geval dienen maatwerkafspraken met de toezichthouder te worden gemaakt.

Voornamelijk als gevolg van voornoemde ontwikkelingen heeft van de 74 gemeenten in Zuid-Holland een groot deel (42 gemeenten) een sluitende begroting 2010 en een niet sluitende meerjarenraming gepresenteerd. Ook bij de meeste Krimpenerwaard-gemeenten zijn deze effecten zichtbaar. Bij de gemeenten Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Schoonhoven en Vlist laten de meerjarenramingen nadelige saldi zien. De gemeenten Nederlek en Vlist voor de jaarschijven 2011-2013, Krimpen aan den IJssel voor de jaarschijven 2012 en 2013 en Schoonhoven voor de jaarschijven 2011 en 2012.

In de begrotingsbrieven 2010 heeft de provincie nu reeds aandacht gevraagd voor de ontwikkelingen in 2011. Op dit moment is nog niet duidelijk wat de effecten van de huidige economische crisis voor de komende jaren zullen zijn. Dit geldt ook voor de doorwerking van de accessen van het gemeentefonds. Vooral nog gaat de provincie er van uit dat de criteria van de gemeentewet voor sluitendheid van de begroting in 2011 onverkort van toepassing zullen zijn. Dit betekent dat sprake dient te zijn van een materieel sluitende begroting 2011. Indien geen sprake is van een materieel sluitende begroting 2011, dient de meerjarenraming 2012-2014 uiterlijk in 2014 materieel sluitend te zijn. De provincie heeft de gemeenten verzocht de gevolgen van de economische crisis voor de financiële positie van de gemeente te betrekken bij het nieuwe collegeakkoord en de bijbehorende gevolgen voor de kademota 2011.

Ontwikkelingen grondexploitatie in relatie tot economische crisis

In de begrotingsbrieven 2010 heeft de provincie, voor zover van toepassing, tevens aandacht gevraagd voor de grondexploitatie. Binnen de gemeentelijke grondexploitatie gaan relatief grote bedragen om. Er spelen hier kansen maar ook grote risico's. In de begrotingscirculaire van 31 maart 2009 heeft de provincie aandacht besteed aan de effecten van de huidige economische crisis op de grondexploitaties. Daarnaast heeft er om een goed inzicht te verkrijgen in de eventuele gevolgen daarvan in het voorjaar een inventarisatie plaatsgevonden bij alle gemeenten in Zuid-Holland. Vanuit deze

inventarisatie blijkt dat dit onderwerp een punt van aandacht is bij alle gemeenten.

Omdat het eind van de crisis nog niet in zicht is zal het monitoren en tijdig actualiseren van de grondexploitatie en het zo nodig nemen van maatregelen ook voor de komende periode van belang zijn.

Hierna volgt een samenvattend overzicht met financiële aandachtspunten per variant.

Samenvattend overzicht financiële aandachtspunten per variant				
	K6 (Bergambacht, Krimpen a/d IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven, Vlist)	K5 (Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven, Vlist)	K4 (Bergambacht, Ouderkerk, Schoonhoven, Vlist)	K2 (Krimpen a/d IJssel, Nederlek)
Begrotings- en rekeningsaldi	Alle gemeenten batig saldo rekening 2008 Bergambacht in 2010 nadelig saldo. Overige gemeenten batig saldo. Bergambacht en Ouderkerk batige saldi 2011-2013. Overige gemeenten alle jaarschijven 2011-2013 nadelige saldi, behoudens jaarschijf 2011 Krimpen aan den IJssel en jaarschijf 2013 Schoonhoven.	Alle gemeenten batig saldo rekening 2008 Bergambacht in 2010 nadelig saldo. Overige gemeenten batig saldo. Bergambacht en Ouderkerk batige saldi 2011-2013. Overige gemeenten alle jaarschijven 2011-2013 nadelige saldi, behoudens jaarschijf 2013 Schoonhoven.	Alle gemeenten batig saldo rekening 2008 Bergambacht in 2010 nadelig saldo. Overige gemeenten batig saldo. Bergambacht en Ouderkerk batige saldi 2011-2013. Overige gemeenten alle jaarschijven 2011-2013 nadelige saldi, behoudens jaarschijf 2013 Schoonhoven.	Beide gemeenten batig saldo rekening 2008 en begroting 2010 en nadelige saldi 2011-2013, behoudens jaarschijf 2011 Krimpen aan den IJssel.
Weerstandsvermogen in relatie tot risico's	Bergambacht, Krimpen a/d IJssel, Nederlek en Schoonhoven (ruim) voldoende weerstandscapaciteit; Ouderkerk weerstandscapaciteit ontoereikend; Vlist toereikendheid onbekend (risico's slechts gedeeltelijk gekwantificeerd)	Bergambacht, Nederlek en Schoonhoven (ruim) voldoende weerstandscapaciteit; Ouderkerk weerstandscapaciteit ontoereikend; Vlist toereikendheid onbekend (risico's slechts gedeeltelijk gekwantificeerd)	Bergambacht, en Schoonhoven (ruim) voldoende weerstandscapaciteit; Ouderkerk weerstandscapaciteit ontoereikend; Vlist toereikendheid onbekend (risico's slechts gedeeltelijk gekwantificeerd)	Beide gemeenten hebben voldoende weerstandscapaciteit.
Woonlastendruk voor de eigenaar/gebruiker met een meerpersoonshuishouden	€ 805 De inwoners van Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk en Vlist gaan bij harmonisatie van de tarieven minder aan woonlasten betalen. De inwoners van Schoonhoven gaan bij harmonisatie meer aan woonlasten betalen.	€ 795 De inwoners van Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk en Vlist gaan bij harmonisatie van de tarieven minder aan woonlasten betalen. De inwoners van Schoonhoven gaan bij harmonisatie meer aan woonlasten betalen.	€ 788 De inwoners van Bergambacht, Ouderkerk en Vlist gaan bij harmonisatie van de tarieven minder aan woonlasten betalen. De inwoners van Schoonhoven gaan bij harmonisatie van de tarieven meer aan woonlasten betalen.	€ 819 Bij harmonisatie is nauwelijks sprake van een wijziging van de woonlastendruk.

	K6 (Bergambacht, Krimpen a/d IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven, Vlist)	K5 (Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven, Vlist)	K4 (Bergambacht, Ouderkerk, Schoonhoven, Vlist)	K2 (Krimpen a/d IJssel, Nederlek)
Onderhoud openbare ruimte	In Bergambacht, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist is voor één of meer kapitaalgoederen sprake van achterstallig onderhoud. Deze gemeenten hebben maatregelen genomen om het achterstallig onderhoud weg te werken. Het achterstallig onderhoud in de gemeente Ouderkerk wordt weggewerkt met behulp van artikel 12-steun en een eigen (financiële) inspanning in de komende jaren; Alle gemeenten dienen een aantal beheerplannen te actualiseren.	In Bergambacht, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist is voor één of meer kapitaalgoederen sprake van achterstallig onderhoud. Deze gemeenten hebben maatregelen genomen om het achterstallig onderhoud weg te werken. Het achterstallig onderhoud in de gemeente Ouderkerk wordt weggewerkt met behulp van artikel 12-steun en een eigen (financiële) inspanning in de komende jaren; Alle gemeenten dienen een aantal beheerplannen te actualiseren.	In Bergambacht, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist is voor één of meer kapitaalgoederen sprake van achterstallig onderhoud. Deze gemeenten hebben maatregelen genomen om het achterstallig onderhoud weg te werken. Het achterstallig onderhoud in de gemeente Ouderkerk wordt weggewerkt met behulp van artikel 12-steun en een eigen (financiële) inspanning in de komende jaren; Alle gemeenten dienen een aantal beheerplannen te actualiseren.	Beide gemeenten dienen een aantal beheerplannen te actualiseren.
Grondexploitatie	Bergambacht voert geen actief grondbeleid. De overige 5 gemeenten hebben voor zover bekend geen financiële problemen inzake de grondexploitatie.	Bergambacht voert geen actief grondbeleid. De overige 4 gemeenten hebben voor zover bekend geen financiële problemen inzake de grondexploitatie.	Bergambacht voert geen actief grondbeleid. De overige 3 gemeenten hebben voor zover bekend geen financiële problemen inzake de grondexploitatie.	Beide gemeenten hebben voor zover bekend geen financiële problemen inzake de grondexploitatie.
Ontwikkeling algemene reserve 2010-2013	De algemene reserve daalt licht in deze periode (van € 346 naar € 344 per inwoner)	De algemene reserve daalt in deze periode van € 403 naar € 369 per inwoner	De algemene reserve daalt in deze periode van € 299 naar € 267 per inwoner	De algemene reserve stijgt in deze periode van € 389 naar € 414 per inwoner

Een eventuele keuze voor de variant K4-K2 of K4/K1a/K1b kan tot gevolg hebben dat de gemeenschappelijke regeling K5 van rechtswege zal vervallen (zie artikel 41, tweede lid, Wet arhi). Dit zal financiële- en organisatorische gevolgen voor de betrokken gemeenten hebben en moet als een financieel risico worden beschouwd.

Bevolkingsdaling

Uit de landsdekkende prognoses (tabel 3.3.10a) van CBS Statline (Pearl) blijkt dat in de periode 2010-2025 voor de Krimpenerwaard-gemeenten niet of nauwelijks sprake is van bevolkingsdaling. Voor de gemeenten Bergambacht, Krimpen aan den IJssel en Nederlek is zelfs sprake is van een (lichte) stijging.

Voor de herindelingsvarianten K6, K5, K4 en K2 wordt in de periode 2010-2025 geen bevolkingsdaling verwacht.

3 Hoe verhouden de nettolasten van de herindelingsvarianten zich in 2009 tot de (norm)vergoeding van de algemene uitkering en hoe is dat beeld te verklaren vanuit de nettolasten van de bij de herindelingsvarianten betrokken gemeenten?

Het referentiekader op basis waarvan de analyse plaatsvindt, is gebaseerd op de Financiële-verhoudingswet. De belangrijkste uitgangspunten bij de Financiële-verhoudingswet: globaal, kostengeoriënteerd, rekening houdend met structuurkenmerken en de mogelijkheid zelf inkomsten te verwerven, zijn ook toegepast in dit referentiekader.

De verdeling is kostengeoriënteerd en globaal, dat wil zeggen dat de verdeling aansluit bij de kostenverschillen tussen (groepen van) gemeenten. Op individueel niveau kunnen er verschillen zijn. Deze verschillen kunnen enerzijds ontstaan doordat er sprake is van specifieke omstandigheden, omstandigheden die geen of onvoldoende een rol spelen in de verdeling van het gemeentefonds. Anderzijds kan er sprake zijn van bewuste politieke beleidskeuzen om op onderdelen een hoger of lager nettolastenniveau te hebben. Ten slotte kunnen verschillen ook worden veroorzaakt door het financiële beleid van gemeenten (hoe is in het verleden bijvoorbeeld omgegaan met investeringen; zijn er investeringen direct afgeboekt van reserves). Daarom worden de vergelijkingen dan ook gemaakt op een hoger aggregatieniveau, namelijk op dat van de clusters (zie paragraaf 5.2).

Om inzicht te kunnen krijgen in de begrotingspositie van de herindelingsvarianten worden de inkomsten van het gemeentefonds vergeleken met de geraamde nettolasten (= lasten minus de baten) van die herindelingsvarianten. De zogenaamde 'geraamde nettolasten' van de herindelingsvarianten bestaan in dit geval uit de opgetelde nettolasten per begrotingsfunctie van de bij de herindelingsvariant betrokken gemeenten. Op deze wijze is vast te stellen welke positieve en negatieve afwijkingen zich voordoen in het budget van de herindelingsvariant. Wij noemen dit de gemeente vergeleken 'met zichzelf'.

De uitkomst van de verschillende verdeelmaatstaven sluit globaal aan bij de nettolasten van de gemeentelijke taakgebieden, in de gemeentefondsterminologie clusters genoemd. De begrotingsfuncties worden toebedeeld aan clusters. Op deze wijze worden de nettolasten van de gemeente vergeleken met de opbrengst van de verdeelmaatstaven.

Uit de vergelijking met zichzelf voor zowel de huidige gemeenten als de herindelingsvarianten komt het volgende beeld (op hoofdlijnen) naar voren.

Op de clusters 'Bestuursorganen', 'Algemene ondersteuning', 'Bevolkingszaken' en 'Openbare orde en veiligheid' ramen alle herindelingsvarianten substantieel (circa € 15 per inwoner) meer lasten dan op basis van de uitgangspunten van het gemeentefonds verwacht zou worden.

De twee huidige gemeenten met de hoogste afwijking op het cluster

'Bestuursorganen' zijn Bergambacht en Krimpen aan den IJssel. Voor het cluster 'Algemene ondersteuning' zijn dat Bergambacht en Schoonhoven. Voor het cluster 'Bevolkingszaken' zijn dat Krimpen aan den IJssel en Vlist. Voor het cluster 'Openbare orde en veiligheid' zijn dat Bergambacht en Vlist.

Op de clusters 'Kunst en ontspanning' en 'Groen' ramen drie herindelingsvarianten substantieel meer lasten dan op basis van de uitgangspunten van het gemeentefonds verwacht zou worden. Voor het cluster 'Kunst en ontspanning' wordt dit beïnvloed door de herindelingsvarianten waarbij de gemeenten Krimpen aan den IJssel en Nederlek zijn betrokken. Voor het cluster 'Groen' wordt dit voor de herindelingsvarianten waarbij Nederlek is betrokken, met name beïnvloed door de hoge lasten die deze gemeente raamt op dit cluster voor de sportvelden.

Op het cluster 'Educatie' ramen alle herindelingsvarianten substantieel minder lasten dan op basis van de uitgangspunten van het gemeentefonds verwacht zou worden. De twee huidige gemeenten met de hoogste afwijking op zowel het cluster 'Educatie' zijn Krimpen aan den IJssel en Vlist.

Voor alle herindelingsvarianten geldt dat het totale nettolastenniveau hoger is dan het gemeentefonds veronderstelt. De herindelingsvarianten kunnen zich een hoger nettolastenniveau permitteren door over reserves te beschikken en/of doordat de herindelingsvarianten op de clusters Overige Eigen Middelen (OEM) meer baten genereren dan waarmee in het gemeentefonds rekening wordt gehouden. Daarnaast zijn de OZB-opbrengsten hoger dan waarmee bij het gemeentefonds wordt gerekend. Dit laatste wordt veroorzaakt doordat het gemiddelde OZB-percentag e hoger is in de gemeenten dan het OZB-percentag e waar het gemeentefonds van uitgaat.

4 Wat zijn de verschillen tussen de huidige gemeenten onderling en de vier herindelingsvarianten bij de belastingen/heffingen en de personeelsomvang?

Onderdeel belastingen/heffingen

Voor wat betreft de belastingen/heffingen kunnen naast de drie heffingen uit het belastingpakket, die de gemeentelijke woonlastendruk bepalen, ook andere belastingen/heffingen worden genoemd. Bij zowel die overige belastingen/heffingen als het belastingpakket zijn de zes huidige gemeenten en de vier herindelingsvarianten met elkaar vergeleken op basis van de gegevens van de gemeentebegrotingen 2009.

Gemeentelijke belastingen/heffingen per inwoner huidige gemeenten en herindelingsvarianten

Belasting/heffing	Huidige gemeenten						Herindelingsvarianten			
	Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlissingen	K6	K5	K4	K2
Secretarieleges	11	16	10	11	14	11	13	11	12	14
Leges bouwvergunningen	72	30	70	36	22	39	42	49	41	43
Hondenbelasting	4	5	0	6	5	8	4	4	6	3
Parkeerbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toeristenbelasting	3	0	0	0	2	5	1	2	2	0
Forensenbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Baatbelasting	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Precariebelasting	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Recamebelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal heffingen	90	51	80	54	44	62	61	66	61	60
Reinigingsrechten										
afvalstoffenheffing	103	126	133	106	98	105	116	111	103	129
Rioolrecht	153	82	91	97	114	110	101	112	119	85
Onroerendezaak- belastingen	199	177	146	168	116	167	163	156	159	167
Subtotaal belastingpakket	456	386	371	371	328	382	381	378	381	381
Totaal-generaal	546	437	450	424	372	444	442	444	442	441

Bij de overige belastingen/heffingen zijn de secretarieleges en de leges bouwvergunningen de grootste bronnen van inkomsten. Bij het totaal van de overige belastingen/heffingen ontlopen de inkomsten bij de vier herindelingsvarianten elkaar niet heel veel. De gemeente Nederlek is de enige gemeente die geen hondenbelasting kent. De grootste verschillen doen zich voor bij de leges bouwvergunningen, deze zijn, per inwoner gezien, het hoogst bij de gemeente Bergambacht.

Voor de onderdelen die van belang zijn voor het belastingpakket, te weten OZB (woningen en niet-woningen), riool- en reinigingsrecht zijn er aanzienlijke verschillen. De gemeente Bergambacht heeft hier de hoogste baten.

De mogelijke ontwikkelingen van de woonlasten voor de burgers zijn al bij de beantwoording van vraag 1 in deze samenvatting aan de orde gekomen.

Het is overigens niet onwaarschijnlijk dat de inkomsten bouwleges de komende jaren vanwege de financiële crisis onder druk komen te staan.

Tot slot

Dit financiële onderzoek naar herindelingsvarianten schetst een beeld van de financiële positie van de huidige gemeenten en de vier herindelingsvarianten. Daarnaast geeft het inzicht in de financiële effecten die optreden bij een herindeling. In deze samenvatting zijn de belangrijkste bevindingen aan de hand van de vier onderzoeksvragen weergegeven.

Naast aandacht voor overeenkomsten en (accent)verschillen tussen de huidige gemeenten is er bij een herindeling ook veel discussie over de risico's en kansen. Dit rapport reikt suggesties aan om via onder meer harmonisatie op alle vier die aspecten (algemene aandachtspunten en financiële effecten bij een herindeling, de financiële positie/functie en de begrotingsanalyse) gericht te sturen. Het herindelingsproces is daar een goed moment voor. Dit rapport biedt echter ook de gelegenheid de verschillen uit te vergroten en te benadrukken, zodat bij het feitelijke herindelingsproces daarmee rekening kan worden gehouden.

Daarbij dient wel de nuancering te worden gemaakt dat de schets die in dit rapport wordt gegeven van zowel de huidige gemeenten als de vier herindelingsvarianten volledig gebaseerd is op de resultaten van politieke keuzes en beleid gevoerd door de afzonderlijke gemeenten in het al dan niet recente verleden.

Een nieuwe gemeente die door herindeling ontstaat krijgt in ieder geval een algemene uitkering die vergelijkbaar is met soortgelijke gemeenten

waardoor zij een in principe gelijkwaardige voorzieningencapaciteit heeft. Naast de financiële uitgangspositie van de herindelingsvariant zal het vooral van de politieke keuzes en het beleid van de nieuw te vormen gemeente afhangen of een gezonde financiële positie kan worden gecontinueerd of dat een minder gezonde financiële positie kan worden verbeterd. Kiezen voor een bepaalde herindelingsvariant is een bestuurlijke keuze, waarbij ook de financiële positie een (ondergeschikte) rol speelt.

In dit financieel onderzoek naar herindelingsvarianten is in de hoofdstukken 2, 3 en 5 ook nog een aantal aanbevelingen opgenomen.

1 INLEIDING

In deze inleiding schetsen wij de procedurele gang van zaken rond dit financiële variantenonderzoek naar de mogelijke herindeling van de gemeenten Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist gelegen in de Krimpenerwaard. Er worden vier mogelijke herindelingsvarianten onderzocht, te weten de K6 variant waarbij alle zes de gemeenten worden samengevoegd, de K5 variant, waarbij bovengenoemde gemeenten worden samengevoegd met uitzondering van Krimpen aan den IJssel; de K4 variant, die gelijk is aan de K5 variant maar dan zonder Nederlek; en tot slot de K2 variant waarbij Krimpen aan den IJssel wordt samengevoegd met Nederlek. In paragraaf 1.1 wordt ingegaan op de aanleiding en in paragraaf 1.2 staat het doel van dit onderzoek. Paragraaf 1.3 gaat in op het karakter van dit financiële onderzoek naar herindelingsvarianten. Paragraaf 1.4 bevat de werkwijze en paragraaf 1.5 een aantal structuurkenmerken van de betrokken gemeenten en de herindelingsvarianten.

1.1 Aanleiding tot het financiële onderzoek naar herindelingsvarianten

Op 15 september 2009 hebben Gedeputeerde Staten (GS) het besluit genomen om de procedure te starten om te komen tot een wijziging van de gemeentelijke indeling in de Krimpenerwaard. Een eerste stap van de procedure is een uitnodiging voor een open overleg aan de colleges van de betrokken gemeenten. GS vinden samenvoeging van de gemeenten in de Krimpenerwaard nodig zodat zij bestuurskrachtiger worden en hun taken beter kunnen uitvoeren.

Genoemd overleg duurt ten hoogste zes maanden. Uiterlijk drie maanden na afloop van het overleg stellen GS een herindelingsontwerp vast en zenden dit tezamen met een verslag van het gevoerde overleg aan de gemeenteraden en aan de minister van BZK.

Op 25 september is in een bijeenkomst met de secretarissen en op 30 september met de colleges van burgemeester en wethouders en raadsleden, afgesproken dat de provincie in samenwerking met het ministerie van BZK een financieel onderzoek naar herindelingsvarianten voor de gemeenten Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist zal uitvoeren.

Op 26 oktober 2009 zijn vervolgens nadere afspraken gemaakt tussen de uitvoerders van dit onderzoek, te weten de provincie Zuid-Holland en het ministerie van BZK, en de betrokken gemeenten. Er zijn toen afspraken gemaakt over de procesgang en de inhoud van het onderzoek. Het financiële onderzoek naar herindelingsvarianten gaat in op vier mogelijke herindelingsvarianten en de afspraak is gemaakt dat het onderzoek op 1 maart 2010 zal zijn afgerond.

1.2 Doel van dit financiële onderzoek naar herindelingsvarianten

Via dit financiële onderzoek naar herindelingsvarianten willen we inzicht bieden in de financiële gevolgen die een eventuele herindeling van gemeenten zou hebben. De resultaten van dit financiële onderzoek naar herindelingsvarianten zullen daarmee een onderdeel vormen voor de verdere besluitvorming over een herindeling waarbij de gemeenten Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist zijn betrokken.

Het financiële onderzoek naar herindelingsvarianten verschaft de bij de herindelingsvarianten betrokken gemeenten en anderen inzicht in de eigen

financiële situatie en die van de mogelijke herindelingspartner(s). Dit gebeurt voornamelijk op basis van gegevens die de provincie heeft verzameld in het kader van haar reguliere toezicht. Daarbij wordt ook de financiële functie beoordeeld onder meer door het planning- en control-instrumentarium te toetsen aan het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Daarnaast wordt meer inzicht verkregen door de nettolasten van de (nieuwe) gemeenten te vergelijken met de (norm)vergoeding van de algemene uitkering. Ook wordt de huidige personeelsomvang en die van de herindelingsvarianten indicatief aangegeven. Voorts biedt het financiële onderzoek naar herindelingsvarianten een overzicht van de belangrijkste financiële effecten die zich specifiek voordoen bij de herindelingsvarianten.

1.3 Karakter van het financiële onderzoek naar herindelingsvarianten

Procesgang

Dit financiële onderzoek naar herindelingsvarianten draagt sterk het karakter van een herindelingscan. Een herindelingscan is een begrotingsscan aangevuld met een deel dat zich specifiek richt op de financiële gevolgen van een herindeling en er wordt gewerkt met fictieve gemeenten (samengesteld uit herindelingspartners). De begrotingsscan en de herindelingscan zijn een standaardproduct van het Programma Krachtig Bestuur van het ministerie van BZK en de desbetreffende provincie.

Het financiële onderzoek naar herindelingsvarianten wijkt procesmatig af van de herindelingscan omdat het niet gaat om één mogelijke samenvoeging van gemeenten, maar om vier mogelijke varianten. Bovendien is hier geen sprake van een schriftelijke aanvraag van de gemeenten zelf, maar heeft de provincie in samenspraak met het ministerie van BZK dit aanbod aan de gemeenten gedaan. De gemeenten hebben besloten mee te werken aan dit onderzoek. Daarom zijn de spelregels die bij het proces van een herindelingscan horen in dit geval niet volledig van toepassing verklaard. Belangrijke spelregels bij een normale herindelingscan zijn onder andere dat er van de gemeente verlangd wordt dat zij de gevraagde informatie aanleveren, het rapport aan zowel het college als de raad wordt aangeboden en een herindelingscan niet vrijblijvend is (er wordt een reactie verwacht van de gemeente op de aanbevelingen richting Gedeputeerde Staten, in afschrift aan BZK). Verder wordt het rapport van een herindelingscan in overleg met de gemeente zo snel mogelijk op de site van BZK geplaatst.

In afwijking van het proces bij een herindelingscan wordt dit onderzoek voorsnog als een onderzoek beschouwd ten dienste van het door de provincie aangeboden onderzoek naar herindelingsvarianten en wordt het daarom in eerste instantie toegezonden aan de colleges van de betrokken gemeenten. Het wordt aan de colleges overgelaten wanneer en hoe zij hun raden informeren. Er zal voorts geen reactie van de gemeenten worden gevraagd op de aanbevelingen. Er zullen in het rapport wel aanbevelingen worden gegeven, omdat dit het eventuele herindelingsproces dan wel samenwerkingsproces kan versterken. Verder zal BZK het rapport pas op de site plaatsen als ervoor wordt gekozen een bepaalde herindelingsvariant in het herindelingsontwerp op te nemen.

De inhoud van het financiële onderzoek naar herindelingsvarianten wijkt af van de gangbare herindelingscan, zoals die tot 2009 is uitgevoerd. Vanaf 2009 is de werkwijze voor herindelingscan enigszins aangepast met name gericht op een betere leesbaarheid. Zo is het principe dat standaard met referentiegroepen wordt gewerkt losgelaten. Ook de berekeningen van het zogenaamde artikel 12-toelatingskaartje worden niet meer opgenomen. In

lijn daarmee worden in dit financiële onderzoek naar herindelingsvarianten deze onderdelen dan ook niet meer aangetroffen.

Inzet gemeenten

De gemeenten hebben zich in het overleg van 26 oktober bereid verklaard de noodzakelijke informatie aan BZK en de provincie aan te leveren. Het concept van het eindrapport is aan de gemeenten voorgelegd voor een zo goed mogelijke controle op eventuele feitelijke onjuistheden en onduidelijkheden. Ook is de gemeenten verzocht om zo mogelijk een verklaring te geven voor opmerkelijke constatering.

Per gemeente hebben de volgende personen daarvoor als aanspreekpunt gediend:

Bergambacht	: Sylvia van de Ruit (adjunct directeur)
Krimpen aan de IJssel	: Jan van der Giessen
Nederlek	: Eric Eland (afdelingshoofd Financiën en DIV)
Ouderkerk	: Kees Dijksman (beleidsadviseur financiën) en Wim Dokter, (hoofd IBB)
Schoonhoven	: de heer J.M. Kuijlenburg
Vlist	: R.H. van Eijsden (teamleider financiën)

Ten overvloede wordt hier nog opgemerkt dat het financiële variantenonderzoek geen pasklare oplossing oplevert voor eventuele knelpunten die worden geconstateerd. Het financiële variantenonderzoek maakt enkel eventuele knelpunten inzichtelijk. De gemeenten kunnen er vervolgens gericht mee aan de slag om ze tot een oplossing te brengen.

1.4 Werkwijze bij het financiële onderzoek naar herindelingsvarianten

Dit financiële variantenonderzoek bestaat uit drie analyses. Als eerste kijken we naar de ontwikkeling van de financiële positie in de zes gemeenten. Hiervoor onderwerpen we de begrotingen, jaarrekeningen en het weerstandsvermogen aan een onderzoek. In de tweede analyse vergelijken we de herindelingspartners onderling en de herindelingsvarianten op het terrein van de belastingen en de personeelsomvang. En in de derde analyse vergelijken we de nettolasten van de herindelingsvarianten met zichzelf via de (norm)vergoeding van de algemene uitkering. De drie analyses zijn te vatten in de volgende onderzoeksvragen:

Onderzoeksvraag 1

Wat zijn de belangrijkste financiële gevolgen die zich bij een herindeling voordoen?

Onderzoeksvraag 2

Wat kan aan de hand van de begroting 2010, de meerjarenraming 2011 tot en met 2013 en de gemeenterekeningen vanaf 2004 over de financiële positie van de huidige gemeenten en de herindelingsvarianten worden gezegd?

Onderzoeksvraag 3

Hoe verhouden de nettolasten van de herindelingsvarianten zich in 2009 tot de (norm)vergoeding van de algemene uitkering en hoe is dat beeld te verklaren vanuit de nettolasten van de bij de herindelings-varianten betrokken gemeenten?

Onderzoeksvraag 4

Wat zijn de verschillen tussen de huidige gemeenten onderling en de herindelingsvarianten bij de belastingen/heffingen en de personeelsomvang?

Uitgangspunt van onze werkwijze zijn de begrotingen 2009 inclusief eventuele belangrijke begrotingswijzigingen voor de onderzoeksvragen drie en vier: deze gegevens 2009 zijn door de gemeenten aangeleverd. Voor onderzoeksvraag twee is de basis de begroting 2010 en de daarbij horende meerjarenraming, jaarrekeningen 2004 tot en met 2008 van de herindelingspartners. De begrotingscijfers zijn door de gemeenten aangeleverd.

1.5   Structuurkenmerken van de bestaande gemeenten en de herindelingsvarianten

De structuurkenmerken van gemeenten worden weerspiegeld in ongeveer 60 verdeelmaatstaven. Belangrijke verdeelmaatstaven zijn onder andere aantal inwoners, woonruimten, omgevingsadressendichtheid, aantal jongeren < 20 jaar, klantenpotentieel lokaal en huishoudens met een laag inkomen. De structuurkenmerken zijn van belang omdat zij sterk bepalend zijn voor de toedeling van de middelen van het gemeentefonds. In tabel 1.5.1 zijn de belangrijkste structuurkenmerken van de potentiële herindelingspartners en de onderzoeksvarianten opgenomen.

Tabel 1.5.1. Structuurkenmerken van de bestaande gemeenten en de herindelingsvarianten

Structuurkenmerken	Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Viel	OK	OK	OK	OK
Aantal inwoners	9.517	28.807	14.308	8.156	12.132	9.853	82.773	53.966	39.658	43.115
Aantal inwoners per woonruimte	2,46	2,25	2,35	2,54	2,32	2,47	2,35	2,41	2,43	2,26
Onroerende zaak belastingen										
Waarde woningen Ix	1.189	3.003	1.552	850	1.244	1.175	8.011	6.008	4.457	4.555
Waarde niet-woningen Ix	277,5	414,5	237	173	194,5	228,5	1525	1.110,5	873,5	651,5
Waarde totaal Ix	1.467	3.418	1.789	1.023	1.438	1.403	10.536	7.119	5.330	5.206
Aandeel woningen in waarde totaal	81%	86%	87%	83%	86%	84%	86%	84%	84%	87%
Waarde totaal per inwoner Ix	154.093	118.634	125.000	125.368	116.530	142.393	127.288	131.907	134.399	120.747
volumina sociale structuur per 1.000 inwoners										
Huishoudens met een laag inkomen	91	105	108	00	111	83	103	101	89	106
Bijstandontvangers	4	12	10	5	14	5	10	8	7	11
Uitkeringsontvangers	35	40	44	39	57	38	45	43	43	47
Minderheden	17	26	12	9	72	8	25	25	30	21
volumina bevolkingsopbouw per 1.000 inwoners										
Inwoners < 20 jaar	270	250	246	270	250	265	255	258	263	249
Inwoners > 64 jaar	157	181	150	145	143	156	162	162	150	174
Inwoners 75 - 85 jaar	51	63	54	48	47	57	55	51	51	60
volumina centrumfunctie										
Lokaal klantenpotentieel	6.800	24.600	9.490	4.420	12.000	6.130	66.320	38.980	29.540	34.450
Regionaal klantenpotentieel	350	6.680	710	140	1.790	260	13.700	3.610	2.930	7.690
volumina centrumfunctie per 1.000 inwoners										
Lokaal klantenpotentieel	715	881	663	542	989	622	601	722	745	789
Regionaal klantenpotentieel	38	232	50	17	148	26	166	67	74	178
volumina bebouwingsstructuur										
Oppervlakte land	3.512	780	2.786	2.703	827	5.374	15.782	15.002	12.216	3.566
Oppervlakte bebouwd kom	75	150	84	70	71	68	521	368	286	237
Oppervlakte bebouwd hiel-kom	53	11	20	20	4	57	166	153	134	32
Oppervlakte bebouwd totaal	77	113	74	58	53	80	455	342	268	187
Woonruimten	3.871	12.782	8.080	3.210	5.236	3.992	35.171	22.389	16.309	18.802
Historisch water	0	0	0	0	3.000	0	3.000	3.000	3.000	0
Bewoonde oorden 1930	0	925	1.752	722	1.194	0	4.593	3.068	1.916	2.677
Historische woningen in historische kernen	0	0	0	0	1.194	0	1.194	1.184	1.194	0
Kernen	4	1	6	6	1	7	23	24	18	6
Kernen > 500 adressen	2	1	2	2	1	2	9	9	7	3
Bedrijfsvestigingen	625	1.245	720	500	645	735	4.470	3.225	2.505	1.065
volumina bebouwingsstructuur per 1.000 inwoners										
Omgevingsadressendichtheid	183	752	360	224	464	166	450	297	273	621
Bedrijfsvestigingen	66	43	50	61	53	75	54	60	63	46
volumina leerlingen per 1.000 inwoners										
Leerlingen voortgezet onderwijs	0	41	72	0	127	0	45	48	39	52
Extra groei leerlingen voortgezet onderwijs	0	6	36	0	0	0	9	10	0	16

Op basis van de gegevens in tabel 1.5.1 constateren wij ten aanzien van de huidige gemeenten het volgende:

- Bergambacht heeft de hoogste WOZ-waarde per inwoner, het laagste aantal bijstandsonvangers en uitkeringsontvangers per 1000 inwoners, relatief veel inwoners van < 20 jaar en inwoners tussen de 75-85 jaar, vier kernen, 625 bedrijfsvestigingen en geen leerlingen voor het voortgezet onderwijs.
- Krimpen aan den IJssel heeft de laagste woningbezetting (2,25), het hoogste percentage (88%) aandeel woningen in de totale waarde voor de OZB, het hoogste aantal inwoners > 65 jaar en tussen de 75-85 jaar, het hoogste klantenpotentieel, oppervlakte bebouwd kom en oppervlakte bebouwd totaal, één kern, 1.245 bedrijfsvestigingen en de hoogste omgevingsadressendichtheid.
- Nederlek heeft een hoog percentage (87%) aandeel woningen in de totale WOZ-waarde, de meeste bewoonde oorden 1930, zes

kernen, 720 bedrijfsvestigingen en per 1000 inwoners 72 leerlingen voortgezet onderwijs.

- Ouderkerk heeft de hoogste woningbezetting (2,54), per 1000 inwoners relatief veel inwoners van < 20 jaar, zes kernen, 500 bedrijfsvestigingen, geen voortgezet onderwijs.
- Schoonhoven heeft per 1000 inwoners de meeste huishoudens met een laag inkomen, de meeste bijstandsonvangers, de meeste uitkeringsontvangers en de meeste minderheden, het hoogste lokale klantenpotentieel per 1000 inwoners, als enige gemeente historisch water en historische woningen in historische kern, één kern, 645 bedrijfsvestigingen, en per 1000 inwoners de meeste leerlingen voortgezet onderwijs.
- Vlist heeft op één na hoogste WOZ-waarde per inwoner, het laagste aantal minderheden per 1000 inwoners, heeft de grootste oppervlakte, de meeste kernen (7), 735 bedrijfsvestigingen, het hoogste aantal bedrijfsvestigingen per 1000 inwoners en geen leerlingen voortgezet onderwijs.

Ten aanzien van de vier herindelingsvarianten blijkt het volgende:

- De K6 variant heeft (uiteraard) het grootste inwonertal, oppervlakte land, bedrijfsvestigingen en 23 kernen.
- De K5 variant heeft één kern meer dan de K6 variant (24 kernen), maar evenveel kernen met > 500 adressen als de K6 variant (negen).
- De K4 variant heeft de hoogste WOZ-waarde per inwoner, de meeste minderheden per 1000 inwoners, het hoogst aantal inwoners < 20 jaar, 18 kernen, waarvan 7 meer dan 500 inwoners en het hoogste aantal bedrijfsvestigingen per 1000 inwoners.
- De K2 variant heeft de laagste woningbezetting (2,29), het hoogste percentage waarde woningen in de totale WOZ-waarde per 1000 inwoners, het hoogste aantal huishoudens met een laag inkomen, bijstandsonvangers, uitkeringsontvangers, het hoogste klantenpotentieel en omgevingsadressendichtheid en de meeste leerlingen voortgezet onderwijs.

2 FINANCIËLE EFFECTEN BIJ GEMEENTELIJKE HERINDELING

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk willen we de volgende vraag beantwoorden:

'Wat zijn de belangrijkste financiële gevolgen die zich bij een herindeling voordoen?'

Het beantwoorden daarvan biedt de herindelingspartners de kans om tijdens het herindelingsproces, desgewenst gericht te sturen op de financiële effecten die in dit financiële onderzoek naar herindelingsvarianten worden geconstateerd. Zo kan het (nieuwe) beleid van de nieuwe gemeente beter worden bepaald en wordt inzicht gekregen in de bouwstenen van de op te stellen begroting van de nieuwe gemeente. Verder kunnen de in dit financiële onderzoek naar herindelingsvarianten gesignaleerde risico's die zich kunnen voordoen tijdens het transformatieproces tot één nieuwe gemeentelijke organisatie, door hun bekendheid beter worden beheerst en/of in een gewenste richting worden bijgebogen. Vanuit dit perspectief van stuurbaarheid biedt herindeling en het bijbehorende proces tevens de uitdaging om de aandienende kansen en mogelijkheden voor de nieuwe gemeente te verzilveren¹.

In dit hoofdstuk wordt allereerst ingegaan op de effecten van een herindeling op de algemene uitkering van het gemeentefonds. Vervolgens wordt een berekening gegeven van de inkomsten uit de (tijdelijke) verdeelmaatstaf herindeling, waarna een beeld wordt geschetst van de herindelingeffecten op de belastingtarieven. Ten slotte volgen een beschrijving van de werkwijze van het financiële toezicht bij herindeling en enkele algemene aandachtspunten die van belang zijn om de herindeling ook financieel te laten slagen. Het hoofdstuk rondt af met aanbevelingen. In bijlage 1 zijn bovendien een literatuuroverzicht en internetlinks over het onderwerp herindeling opgenomen.

2.2 Herindeling en de algemene uitkering

Vershil algemene uitkering vóór en na herindeling

Om de algemene uitkering van een herindelingsgemeente te kunnen berekenen moeten de eenheden van de verdeelmaatstaven worden bepaald. Dit gebeurt veelal door optelling van de maatstaven van de herindelingspartners. Maar in een aantal gevallen is het de uitkomst van een formule of een herberekening door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). In bijlage 10 staan de eenheden van de maatstaven vermeld die speciaal voor dit financiële onderzoek naar herindelingsvarianten zijn herberekend. Via deze (her)berekende eenheden is de algemene uitkering voor de vier herindelingsvarianten becijferd.

Tabel 2.2.1 Mutatie algemene uitkering bij de herindelingsvarianten

Herindelingsvarianten	verschil absoluut x € 1.000 (afgerond)	verschil in %	verschil per inwoner x € 1
K6	-1.799	-2,38	-22
K5	-1.460	-2,93	-27
K4	-978	-2,67	-25
K2	-586	-1,51	-14

¹ Tip 1 van de top 10-aanbevelingen uit de brochure Inspelen op herindelingeffecten, ministerie van BZK, juni 1997.

Uit tabel 2.2.1 blijkt dat de algemene uitkering van alle herindelingsvarianten lager is dan de optelsom van de algemene uitkeringen van de herindelingspartners. De daling van de algemene uitkering kan in belangrijke mate worden verklaard doordat bij de herindelingsvarianten het vaste bedrag straks maar éénmaal wordt ontvangen, terwijl nu de zes herindelingspartners dit bedrag nog hebben. Voor een gedetailleerde opbouw van de vergelijking tussen de algemene uitkering van de huidige gemeenten en de herindelingsvarianten wordt verwezen naar bijlage 11A tot en met 11E. Voor alle duidelijkheid: een nieuwe gemeente krijgt een even hoge algemene uitkering als vergelijkbare andere gemeenten met dezelfde structuurkenmerken.

Ontwikkelingen aan de lastenkant

Nu duidelijk is hoe de algemene uitkering zich ontwikkelt, dringt zich de vraag op welke lasten er op kortere of langere termijn (vanzelf) zullen of (bewust) kunnen dalen om baten en lasten in evenwicht te houden. Allereerst zal een relatie gelegd kunnen worden tussen de terreinen waarop zich de daling van de algemene uitkering voordoet. Meest in het oogspringend is dit de daling van het vaste bedrag. De hiermee corresponderende lasten blijken als gevolg van de afname van het aantal gemeenten weg te vallen. Het betreft hier onder meer lasten als gevolg van besparingen op bestuurskosten (raad, college, griffie, rekenkamer, gemeentesecretaris, enzovoorts), die na een herindeling immers minder gemaakt zullen worden. Als gevolg van wachtgeldverplichtingen kan de besparing mogelijk wat vertraagd worden gerealiseerd.

De praktijk leert dat ook op het terrein van het personeel zich belangrijke ontwikkelingen kunnen voordoen, die in dit kader vragen om een nadere beschouwing. Aan de ene kant biedt een herindeling de gelegenheid kosten- en schaalvoordelen te realiseren door uitvoeringsprocessen efficiënter in te richten en door de gemeentelijke organisatie goed te laten aansluiten op de omvang van de nieuwe gemeente. Aan de andere kant doen er zich ook lastenstijgingen voor die te maken hebben met de (kansen tot) kwalitatieve ontwikkeling van de gemeentelijke organisatie. Zo komen er soms nieuwe taken op de gemeente af, worden de herindelingspartners gedurende het herindelingsproces veelal ambitieuzer of moet het functieniveau van het personeel worden opgeschaald.

Een vergelijking met bestaande en vergelijkbare gemeentelijke organisaties kan in dit kader behulpzaam zijn bij het inschatten van de formatieomvang van de nieuwe gemeente en de bijbehorende loonsom. De herindelingsvarianten kunnen het beste vergeleken worden met gemeenten uit dezelfde groottegroep.

In tabel 2.2.2 staat aangegeven hoe groot de gemiddelde formatieomvang per 1000 inwoners is van gemeenten uit een vergelijkbare groottegroep en groep van gemeenten met dezelfde sociale structuur en centrumfunctie voor de huidige gemeenten en de vier afzonderlijke herindelingsvarianten (stand december 2007) en de daarbij horende gemiddelde loonsom per formatieplaats (stand december 2007).

Tabel 2.2.2 Vergelijking formatieplaatsen en loonsom voor de huidige gemeenten en de herindelingsvarianten

Herindelingsvarianten	Huidig gemiddelde aantal formatieplaatsen per 1.000 inwoners	Indicatief aantal formatieplaatsen conform vergelijkbare groottegroep	Indicatief aantal formatieplaatsen conform vergelijkbare sociale structuurcentrumfunctie	Huidige gemiddelde loonsom	Indicatieve gemiddelde loonsom conform de groottegroep
K6	5,8	8,6	6,3	40.645	41.084
K5	5,5	8,6	6,3	40.617	41.084
K4	5,7	6,8	6,3	40.890	40.354
K2	5,9	6,8	6,3	40.426	40.354
Bergambacht	4,6	6,2	6,1	42.924	39.978
Krimpen aan den IJssel	6,4	6,8	6,3	40.688	40.354
Nederlek	4,8	8,5	6,1	39.721	39.725
Ouderkerk	6,0	6,2	6,8	39.977	39.978
Schoonhoven	6,2	6,5	7,3	41.616	39.725
Vilist	6,0	6,2	6,1	39.231	39.978

Dit komt neer op een indicatie voor de streefformaties van herindelingsvarianten die hoger ligt dan de per december 2007 geregistreerde formatie van de betrokken gemeenten samen. De herindelingsvariant K5 heeft de laagste feitelijke formatie. Dat komt door het ontbreken bij deze variant van het relatief hoge aantal formatieplaatsen bij de gemeente Krimpen aan den IJssel, te weten 6,4 formatieplaatsen per 1.000 inwoners. Hierbij is geen rekening gehouden met verschillen in uitbesteding, de inzet van personeel van derden, enzovoorts. In deze cijfers zijn de formaties van de Gemeenschappelijke regeling K5 en van andere Gemeenschappelijke Regelingen, zoals het ISMH en het SVHW enzovoort dus niet meegenomen. Voor meer informatie hierover verwijzen wij naar hoofdstuk 6 en bijlage 9.

Aanbeveling

Gebruik de herindeling om gericht te kijken waar efficiencyvoordelen te realiseren zijn, via bijvoorbeeld herstructurering van functies/taken en verbeteren van automatisering. Koersen op het realiseren van efficiencyvoordelen via bijvoorbeeld het plan van aanpak, is belangrijk om de herindeling kwalitatief en financieel te laten slagen. De ervaring leert dat onvoldoende sturing hierop tot lastenstijging kan leiden, zeker als men als nieuwe gemeente de ambitie heeft bestaand beleid wellicht te intensiveren dan wel nieuwe zaken op gang wil brengen.

2.3 Frictiekosten en tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling

Frictiekosten

Uit diverse onderzoeken bij heringedeelde gemeenten blijkt dat gemeenten meer lasten aan de herindeling toeschrijven dan bedrijfseconomische principes rechtvaardigen. Zo bracht nauwkeurige beoordeling van de frictiekosten van een achttal herindelingen in Overijssel de Raad voor de Financiële Verhoudingen (Rfv) in 2003 nog tot de conclusie dat daar de volledig aan de herindeling toegerekende lasten inderdaad voor 100% gedekt kunnen worden uit de verdeelmaatstaf herindeling². Daarnaast concludeerde de Rfv dat de gedeeltelijk toegerekende lasten gemiddeld voor die acht gemeenten voor 36% worden gedekt. Overigens verschilden die dekkingpercentages tussen de gemeenten onderling aanzienlijk. De oorzaken daarvan moeten gezocht worden in factoren als verschillend eigen beleid met betrekking tot de aanpak, verschillende (historisch gegroeide) omstandigheden en dergelijke. In het globale verdeelstelsel van

² Advies Financiële gevolgen gemeentelijke herindeling, Rfv, 2003. Zie ook: Investeren in verandering: een onderzoek naar de kosten die worden gemaakt bij gemeentelijke herindeling. A. de Lange, Enschede, 2001.

het gemeentefonds worden die factoren niet meegewogen. Voor 2009 en later is de tijdelijke verdeelmaatstaf verruimd, in die zin dat er een hoger bedrag wordt uitgekeerd dan voorheen.

Op basis van de hiervoor genoemde onderzoeken is het aan te bevelen voor de beoordeling van de frictiekosten te werken met de volgende driedeling³:

'(Nagenoeg) geheel' behorend tot de frictiekosten zijn lasten als gevolg van de herindeling die het karakter hebben van tijdelijke extra lasten die zonder herindeling niet of nauwelijks zouden zijn voorgekomen. Te denken valt aan extra kosten van voorbereiding herindeling, organisatieonderzoek, integratie beheerplannen, afstemming beleidsvelden, voorlichting, wachtgelders, boventalligen, garantiesalarissen⁴, woon-werkverkeer, functiewaardering, extra opleidingen, verhuizing en tijdelijke voorzieningen voor huisvesting in afwachting van definitieve huisvesting. Als door de inzet van eigen personeel de reguliere werkzaamheden noodzakelijkerwijs door inhuur van derden dan wel door overwerkuren van eigen personeel gecompenseerd moest worden, dan horen deze lasten ook te worden meegenomen als '(nagenoeg) geheel' behorend tot de frictiekosten.

'In niet onbelangrijke mate' behorend tot de frictiekosten zijn lasten als gevolg van de herindeling die tot het normale patroon van een gemeente horen, maar die nu in tijd naar voren worden gehaald en/of waarbij het plausibel is dat er sprake is van kapitaalvernietiging (van nog niet afgeschreven kapitaalgoederen). Te denken valt aan lasten als automatisering, versneld afsluiten archief, integratie brandweer, komborden, plattegronden, promotieborden, ontwikkelen huisstijl en dergelijke. Ook de tijdelijke extra lasten voor werving en selectie van nieuw personeel valt onder deze categorie.

'(Nagenoeg) niet' behorend tot de frictiekosten zijn lasten als gevolg van de herindeling die behoren tot de nieuwe schaalgrootte van de gemeente dan wel gekenmerkt worden door een grote mate van beleidsvrijheid. Immers, vergelijkbare gemeenten hebben deze lasten ook dan wel de gemeente had ook de vrijheid om de lasten niet te nemen. Te denken valt aan een stijging van personeelslasten vanwege opschaling van personeel en/of personeelsuitbreiding, kantinekosten, daling van de algemene uitkering, gemiste OZB-baten, hogere subsidies, hogere onderhoudsniveaus, aanpassen afschrijvingsmethodieken en dergelijke. Ook de voorbereiding van de herindeling door eigen personeel en de wegvallende werkuren vanwege periodieke voorlichting aan het eigen apparaat worden niet meegenomen als frictiekosten, althans in zoverre dit niet leidde tot inhuur van derden. Immers, er zijn dan geen extra lasten geweest. De structurele lasten van nieuwe huisvesting (gemeentehuis en gemeentewerf) worden eveneens beoordeeld als '(nagenoeg) niet' behorend tot de frictiekosten. Immers, het zijn geen tijdelijke extra lasten en ook vele vergelijkbare gemeenten met nieuwbouw hebben dit soort structurele lasten.

Volgens de commissie Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) behoren frictiekosten voorafgaand aan de herindeling verantwoord te worden ten laste van de exploitatie van de herindelingspartners. Door deze verantwoordingswijze zullen de frictiekosten als vermindering van de algemene reserve terecht komen bij de nieuwe gemeente⁵.

Op basis van het vorenstaande kan worden geconcludeerd dat iedere

³ Rapport van een inventarisatie van frictiekosten bij gemeentelijke herindeling, BZK, IFLO, 1999.

⁴ Wachtgelders, boventalligen en garantiesalarissen voor zover geen sprake is van bijvoorbeeld een gelijktijdig doorgevoerde reorganisatie.

⁵ Vraag & antwoordrubriek commissie BBV, deel 9, vraag 7.

herindeling zijn eigen bijzonderheden kent. Het is daarom goed om een raming op te stellen van de frictiekosten en een budgetverantwoordelijke daarvoor aan te wijzen, zowel voor de periode voorafgaand aan de herindeling als daarna. Confronteer deze raming met de opbrengst van de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling.

Tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling

Bij de beoordeling van de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling formuleerde de Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv) de volgende uitgangspunten die aangeven waarvoor deze maatstaf is bedoeld:

- Bij samenvoeging van gemeenten daalt de algemene uitkering tot het niveau van al bestaande gemeenten van gelijke grootte. De daling maakt daarom geen onderdeel uit van de lasten die verbonden zijn aan herindeling.
- Nieuwe lasten die gerelateerd zijn aan de grootte van de nieuwe gemeente (bijvoorbeeld als gevolg van hogere safarisschalen) worden niet aan de herindeling toegerekend.
- De voorbereiding en de implementatie van de nieuwe organisatie hebben noodzakelijke, incidentele lasten tot gevolg. Deze zogenaamde frictiekosten worden gerekend tot de lasten van herindeling. Het gaat hier om lasten die zonder herindeling niet gemaakt zouden zijn en die per definitie extra en tijdelijk zijn.

In 2003 werd door de Raad voor de financiële verhoudingen op basis van een onderzoek geconcludeerd dat de toen geldende compensatie voor de frictiekosten via de verdeelmaatstaf herindeling voldeed. De berekeningswijze is per 1 januari 2009 verruimd, conform het door het kabinet geaccordeerde voorstel van de Taakgroep gemeenten (commissie D'Hondt). De gemeenten ontvangen daardoor een hoger bedrag voor de verdeelmaatstaf herindeling dan voorheen.

De herindelingsvarianten komen na de herindeling die vooralsnog door GS wordt beoogd per 1 januari 2013 in aanmerking voor de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling. Om een indicatie te geven is de omvang van deze maatstaf op basis van het aantal inwoners per 1 januari 2009 berekend. In tabel 2.3.1 staat aangegeven wat dat voor de vier herindelingsvarianten bij een herindeling per 1 januari 2013 oplevert. Het bedrag zal volgens het 40-20-20-20% betaalschema in de achtereenvolgende jaren tot uitkering komen. In bijlage 12 wordt gedetailleerd inzichtelijk gemaakt hoe de tijdelijke verdeelmaatstaf wordt berekend. De opbrengst van deze tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling wordt vooral bepaald door het aantal gemeenten dat wordt heringedeeld en het aantal inwoners dat daarbij betrokken is.

De tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling zou op basis van de inwonersgegevens 2009 (op basis van de uitkeringsfactor 2013, te weten 1,503 conform de septembercirculaire 2009) uitkomen op de volgende bedragen.

Tabel 2.3.1 Berekening tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling bij herindeling per 1 januari 2013

Herindelingsvarianten	Totale opbrengst tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling	
	in absolute bedragen x € 1	bedragen per inwoner x € 1
K6	21.196.878	256
K5	16.675.985	309
K4	12.329.378	311
K2	4.520.893	105

Deze bedragen zouden voldoende moeten zijn om de lasten van de zogenaamde frictiekosten op te vangen. Indien de uitkeringsfactor wijzigt,

dan wijzigt ook de opbrengst van de tijdelijke verdeelmaatstaf.

Aanbeveling

Raam de frictiekosten zowel voor de periode voorafgaand aan als na het moment van herindeling, benoem steeds een budgetverantwoordelijke en confronteer de raming met de opbrengst van de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling.

2.4 Mogelijke effecten van de herindeling op de woonlasten

Door de herindeling zullen de verschillen in de belastingtarieven tussen de herindelingspartners geharmoniseerd moeten worden. De Wet algemene regels herindeling (arhi) geeft op dat gebied in de artikelen 28 tot en met 30 voorschriften. Wat betekent dit in de praktijk voor de belastingtarieven?

Als eerste nemen wij daartoe de OZB onder de loep. Wij gaan er hierbij van uit dat de nieuwe gemeente een gelijkblijvend ambitieniveau als vertrekpunt heeft. Op basis daarvan is een besluit om de totale OZB-opbrengst van de nieuwe gemeente gelijk te houden, aangevuld met een eventuele prijsindexatie, aannemelijk en in de praktijk veel voorkomend. De volgende stap is dan de bepaling van het uniforme percentage van de WOZ-waarde in de nieuwe gemeente. Hierbij werkt een percentage van de WOZ-waarde dat sterk afwijkt natuurlijk zwaarder door in het geharmoniseerde uniforme percentage van de WOZ-waarde van de nieuwe gemeente. Dit resulteert dan voor de ene gemeente in een lastenstijging en voor de andere gemeente in een daling.

Wij hebben in de volgende tabel berekend wat de mutaties in de woonlasten voor eigenaren van woningen zouden zijn geweest als de vier herindelingsvarianten op 1 januari 2010 tot stand zouden zijn gekomen en een OZB-opbrengst voor de woningen geraamd zou worden gelijk aan de totaalopbrengst van de bij de herindelingsvariant betrokken gemeenten.

De gegevens over de woonlastendruk zijn ontleend aan vastgestelde belastingverordeningen voor 2010 en door de gemeente verstrekte gegevens inzake lokale heffingen 2010.

2.4.1 Mutatie woonlasten 2010 voor de herindelingsvarianten (bedragen x € 1)

Gemeenten/ herindelingsvarianten	Mutatie OZB-percentage				Mutatie afvalstoffenheffing en rioolrecht			
	WOZ- waarde woningen x € 1 miljoen	OZB-% woningen eigenaar 2010	opbrengst OZB woningen	Mutatie OZB- percentage in %	Afvalstoffen- heffing meerper- soonshuis- houdens	Mutatie afvalstoffen- heffing	Rioolrecht meerper- soonshuis- houdens	Mutatie Rioolrecht
Bergambacht	1.252	0,09400	1.176.791	5,8%	277	9%	284	-16%
Krimpen aan den IJssel	2.981	0,10970	3.270.490	-9,3%	313	-4%	218	10%
Nederlek	1.485	0,09860	1.464.017	0,9%	326	-7%	225	6%
Ouderkerk	779	0,10820	843.000	-8,1%	290	4%	230	4%
Schoonhoven	1.206	0,08140	981.605	22,2%	273	11%	255	-6%
Vlist	1.206	0,09350	1.128.000	6,4%	299	1%	260	-8%
Krimpenewaard (K6)	8.909	0,09949	8.863.903		302		239	
Bergambacht	1.252	0,09400	1.176.791	0,4%	277	7%	284	-10%
Nederlek	1.485	0,09860	1.464.017	-4,3%	326	-9%	225	13%
Ouderkerk	779	0,10820	843.000	-12,8%	290	2%	230	8%
Schoonhoven	1.206	0,08140	981.605	15,9%	273	8%	255	-2%
Vlist	1.206	0,09350	1.128.000	0,9%	299	-1%	260	-4%
Krimpenewaard (K5)	5.928	0,09435	5.593.413		296		249	
Bergambacht	1.252	0,09400	1.176.791	-1,1%	277	2%	284	-9%
Ouderkerk	779	0,10820	843.000	-14,1%	290	-2%	230	12%
Schoonhoven	1.206	0,08140	981.605	14,2%	273	4%	255	1%
Vlist	1.206	0,09350	1.128.000	-0,6%	299	-5%	260	-1%
Krimpenewaard (K4)	4.443	0,09293	4.129.396		284		258	
Krimpen aan den IJssel	2.981	0,10970	3.270.490	-3,4%	313	1%	218	1%
Nederlek	1.485	0,09860	1.464.017	7,5%	326	-3%	225	-2%
Krimpenewaard (K2)	4.466	0,10601	4.734.507		318		220	

Uit de tabel blijkt dat in 2010 voor de huidige gemeenten het OZB-percentage het hoogst is in Krimpen aan den IJssel, de afvalstoffenheffing het hoogst is in Nederlek (€ 326) en het rioolrecht het hoogst is in Bergambacht (€ 284).

De stijging in de OZB-percentages voor woningeigenaren bij een eventuele herindeling op basis van de gegevens 2010 zou in de herindelingsvarianten K6, K5 en K4 het grootst zijn voor Schoonhoven. Bij de K2 is de stijging van het OZB-percentage het hoogst in Nederlek. Voor de K6-variant is de stijging voor het rioolrecht voor Krimpen aan den IJssel het grootst. Bij de K5-variant heeft Nederlek de grootste stijging. Bij de K4 geldt dat voor de gemeente Ouderkerk en bij de K2 voor Krimpen aan den IJssel.

In de herindelingsvarianten K6, K5 en K4 zou de stijging van de afvalstoffenheffing het grootst zijn voor Schoonhoven. In de K2 geldt dit voor de gemeente Krimpen aan den IJssel.

De OZB-percentages zouden respectievelijk in de K5 en K4 het meest dalen in de gemeente Ouderkerk. In de K6 en K2 zou dat gelden voor de gemeente Krimpen aan den IJssel.

Het besluit over de OZB-percentages en de tarieven riool en reiniging na herindeling is uiteraard ter bepaling van de nieuwe raad. De ontwikkeling

van deze percentages en tarieven kunnen worden beïnvloed door beleidskeuzes. Denk aan beleidsintensiveringen, een nieuw rioleringsplan of bij de reinigingsrechten aan de toekomstige wijze van inzameling of de afloop van de huidige inzamelingscontracten.

Vanzelfsprekend zullen als gevolg van hertaxaties en tariefmutaties de harmonisatie-effecten bij de bij de herindeling betrokken gemeenten in de komende jaren wijzigen. Zo worden de mutaties OZB-opbrengst bij de woningen deels veroorzaakt door waardeverschil tussen de woningen en deels door verschil in OZB-percentages.

Vorbereiding van de harmonisatie van belastingenverordeningen voorafgaand aan de herindeling is aan te bevelen. Volledige harmonisatie van de OZB-percentages tussen nu en een beoogde herindelingsdatum ligt echter minder voor de hand. Als tussenoplossing kan daar waar mogelijk worden gekozen voor het naar elkaar toegroen van de OZB-percentages.

Het effect van de herindeling op de OZB-lasten voor de burgers is in beeld gebracht in de volgende tabel voor een fictieve woning met een WOZ-waarde van € 265.000.

Tabel 2.4.2 Mutatie woonlasten voor eigenaren van een woning (bedragen x € 1

Gemeenten/ herindelingsvarianten	WOZ-waarde € 265.000	Afvalstoffen- heffing	Rioolheffing	Totaal woonlasten	Vershil
Bergambacht	249	277	284	811	-0,7%
Krimpen aan den IJssel	291	313	218	822	-2,1%
Nederlek	261	326	225	812	-0,9%
Ouderkerk	287	290	230	807	-0,2%
Schoonhoven	216	273	255	744	8,2%
Vlist	248	299	260	806	-0,1%
Krimpenerwaard (K6)	264	302	239	805	
Bergambacht	249	277	284	811	-1,9%
Nederlek	261	326	225	812	-2,1%
Ouderkerk	287	290	230	807	-1,4%
Schoonhoven	216	273	255	744	6,9%
Vlist	248	299	260	806	-1,3%
Krimpenerwaard (K5)	250	296	249	795	
Bergambacht	249	277	284	811	-2,8%
Ouderkerk	287	290	230	807	-2,3%
Schoonhoven	216	273	255	744	5,9%
Vlist	248	299	260	806	-2,3%
Krimpenerwaard (K4)	246	284	258	788	
Krimpen aan den IJssel	291	313	218	822	-0,4%
Nederlek	261	326	225	812	0,8%
Krimpenerwaard (K2)	281	318	220	819	

Uit deze tabel blijkt dat een eigenaar van een woning met een WOZ-waarde van € 265.000 de woonlasten respectievelijk in de K6, K5 en K4 in

de gemeente Schoonhoven stijgen terwijl voor de overige gemeenten sprake is van een (lichte) daling. Bij de K2 is nauwelijks sprake van een wijziging in de woonlastendruk.

De werkelijke OZB-percentages na herindeling zijn uiteraard ter bepaling van de nieuwe raad. Deze raad moet de nieuwe OZB-percentages op grond van de Wet arhi binnen drie maanden na de herindeling met terugwerkende kracht vaststellen. De voorbereiding van de besluitvorming van de harmonisatie geschiedt veelal door een ambtelijke werkgroep belastingen.

De overige belastingen en retributies, waarvan de belangrijkste de reinigings- en rioolrechten zijn, blijven van kracht voor de nieuwe gemeente tot twee jaar na de herindelingsdatum, tenzij nieuwe tarieven worden vastgesteld. De herindelingspartners kunnen voorafgaand aan de herindeling overwegen de tarieven zoveel als mogelijk te harmoniseren, zodat vanaf de herindelingsdatum sprake kan zijn van uniforme tarieven.

De ontwikkeling van de tarieven kan worden beïnvloed door beleidskeuzes. Denk aan beleidsintensiveringen, nieuw beleid, een nieuw rioleringsplan of bij de reinigingsrechten aan de toekomstige wijze van inzameling of de afloop van de huidige inzamelingscontracten. Zo kan een nieuw op te stellen *gezamenlijk rioleringsplan, met een geharmoniseerd ambitieniveau* waarin de eisen van de nieuwe wetgeving op het terrein van het rioolrecht zijn verwerkt, gevolgen hebben voor de tariefstelling. Een dergelijk plan biedt bovendien wellicht mogelijkheden om het tarief in een gewenste richting bij te sturen. Voor wat betreft de harmonisatie van het rioolrecht wordt geadviseerd een goede analyse te maken van de achtergrond van de verschillen in de tarieven tussen de herindelingspartners. De analyse kan aan het licht brengen of dit verschil wordt veroorzaakt door bijvoorbeeld verschillen in uitgangspunten bij het rioleringsplan.

Bij de reinigingsrechten bepalen bijvoorbeeld de toekomstige wijze van inzameling of de afloop van de huidige contracten sterk de wijze en termijn waarop (tarief)harmonisatie zal plaatsvinden.

Vanzelfsprekend zullen als gevolg van hertaxaties en tariefmutaties de harmonisatie-effecten bij de herindelingspartners in de komende jaren wijzigen.

Of de woonlasten voor de burgers van de oude gemeenten dus zullen dalen of stijgen na de herindeling is daarvan sterk afhankelijk en dus thans moeilijk te voorspellen.

Aanbeveling

Bereid de harmonisatie van de belastingenverordeningen voorafgaand aan de herindeling voor. Harmonisatie van de OZB-percentages tussen nu en de herindelingdatum is echter minder voor de hand liggend. Als tussenoplossing kan, daar waar mogelijk, worden gekozen voor het naar elkaar laten toegroeien van de OZB-percentages.

Analyseer welke verschillen er ter grondslag liggen aan het verschil in tarieven tussen de herindelingspartners. De hoogte van de bestaande tarieven zijn immers het gevolg van beleidskeuzen die eerder zijn gemaakt.

2.5 Het financiële belang van de nieuwe gemeente

Het financieel toezicht bij herindeling dat door de provincie Zuid-Holland op grond van de Wet arhi zal worden ingesteld op de betrokken gemeenten na vaststelling van het herindelingsontwerp, is erop gericht 'potverteren' te voorkomen door het belang van de nieuwe gemeente te beschermen. De

provincie toetst via dit specifieke herindelingsstoezicht de financiële besluiten van de herindelingspartners preventief.

De provincie zal met de besturen van de betrokken gemeenten afspraken maken over de wijze waarop het herindelingsstoezicht in praktische zin wordt ingevuld: De provincie toetst of financiële besluiten niet strijdig zijn met het financiële belang van de nieuwe gemeente.

2.6 Overige financiële aandachtspunten bij herindeling

Het proces van gemeentelijke herindeling kent verschillende fasen binnen een tweetal deelprocessen. Allereerst is er het arhi-proces dat wordt geregeld door de gelijknamige wet, en dat de fasen initiatief, ontwerp, vaststelling en begeleiding van de uitvoering onderscheidt. De gemeenten komen door een herindeling in een overgangssituatie terecht en hier voltrekt zich het herindelingsproces met de volgende fasen: invloedsuitoefening op het arhi-proces, voorbereiding en invoering (= de feitelijke herindeling met de periode daarna).

De herindeling is pas definitief als de desbetreffende herindelingswet door de Tweede en de Eerste Kamer is aangenomen. Wel blijkt in de praktijk dat na de afronding van de ontwerpfasen van het arhi-proces door de provincie *in samenspraak met de gemeenten, de voorbereidingsfase van het herindelingsproces concreet ingevuld gaat worden.* Deze fase houdt in inventariseren, afstemmen en regelen zowel voorafgaand, maar ook volgend op de dag van de herindeling. Een aantal publicaties kan de gemeenten die bij een herindeling betrokken zijn daarbij tot hulp dienen. Allereerst de in 2005 herziene handleiding Gemeentelijke herindeling van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) alsmede de Handreiking administratief-organisatorische aspecten van gemeentelijke herindeling van de provincie Zuid-Holland van juni 2009. Daarnaast heeft het ministerie van BZK in 2008 een brochure Handvatten voor gemeentelijke herindeling samengesteld op basis van een verkenning onder een achttal recent gefuseerde gemeenten. Aan de hand van deze publicaties alsmede diverse rapporten over financiële effecten van herindeling bij individuele gemeenten worden de navolgende financiële aandachtspunten naar voren gebracht die tijdens het herindelingsproces voor de herindelingsgemeenten *alsmede de mogelijke herindelingsvarianten van belang zijn.*

Harmonisatie financieel beleid

In hoofdstuk 3 van dit financieel onderzoek wordt een beeld geschetst van de financiële positie van de herindelingspartners en de herindelingsvarianten. Op onderdelen verschilt het financiële beleid van de herindelingspartners. Wij adviseren daarom om zo mogelijk in de resterende tijd tot aan een eventuele herindeling het financiële beleid van de herindelingspartners te harmoniseren, waardoor in de komende periode het onderling vergelijkbaar maken wordt bevorderd. Dit verbetert ook het zicht op de toekomstige financiële positie van de nieuwe gemeente. Door dit soort vormen van harmonisatie komen de herindelingspartners als het ware schoon over.

Deze harmonisatie heeft natuurlijk wel effecten op de financiële positie, in casu de reservepositie van de individuele herindelingspartners, maar het betreft hier veelal effecten die vroeg of laat onontkoombaar zijn. Bovendien vergemakkelijkt het straks, zowel de consolidatie van de eindbalans van oude gemeenten tot de beginbalans van de nieuwe gemeente als het opstellen van de eerste begroting van de nieuwe gemeente. Belangrijke terreinen waarop harmonisatie in meer uniformiteit voor de nieuwe gemeente moet resulteren, zijn:

- waarderingsgrondslagen (historische kostprijs);
- activerings- en passiveringsmethoden (activering van personele lasten via tijdschrijven, immateriële activa, BTW, stille reserves (gemeentehuizen));
- afschrijving (start, duur);
- inventarisatie en afdekking risico's;
- omvang en inzet van de reserves in de exploitatie;
- nieuw beleid in casu de voortzetting van de (grote) projecten van de herindelingspartners alsmede de verwerking/inpassing van de financiële gevolgen hiervan in de meerjarenraming.

Een praktische aanpak voor de harmonisatie van het financiële beleid is het vergelijken van de verordeningen op grond van artikel 212 van de Gemeentewet van de herindelingspartners alsmede van de daaruit voortvloeiende nota's. Voor verdere details over de harmonisatie en integratie van het financiële beleid en beheer wordt verwezen naar de genoemde handreikingen, ervaringen van andere gemeenten en bijlage 3.

Overige harmonisaties

Naast de harmonisatie van het financiële beleidsterrein en de financiële gevolgen daarvan, doen zich ook op andere terreinen *harmonisatieverschijnselen* voor. Enkele opvallende zaken met bijzondere aandacht voor de financiële gevolgen worden hier genoemd.

Beheer en onderhoud

Het is van belang dat beheer en onderhoud bij de herindelingspartners goed op orde is. Inventariseer daarom achterstanden niet alleen bij het onderhoud van de kapitaalgoederen, maar ook bij de archieven, de financiële- en personeelsadministratie, de bestemmingsplannen enzovoorts. De ervaring leert dat het wegwerken van het achterstallig onderhoud bij de gemeentelijke kapitaalgoederen of het inlopen van een archiefachterstand gepaard kan gaan met omvangrijke investeringen. Verder zorgt actueel inzicht in administraties ervoor dat geen onbekende risico's worden gelopen. Voorbereiding van onderhoudsplannen voor de kapitaalgoederen van de nieuwe gemeente is gezien het financiële belang ervan ook sterk aan te bevelen. Aan de actuele situatie van het onderhoud van de kapitaalgoederen bij de herindelingspartners wordt aandacht besteed in hoofdstuk 3.

Harmonisatie gemeentelijke beleidsterreinen

In de voorbereidingsfase van het herindelingsproces zal via een projectorganisatie op alle gemeentelijke beleidsterreinen de herindeling voorbereid worden. De twee genoemde handreikingen kunnen hier een goede leidraad bij vormen. In werkgroepen zal na inventarisatie en afstemming via concrete acties als het voorbereiden van verordeningen, reglementen, vertegenwoordigende benoemingen, (beleid-) en beheerplannen enzovoorts de nieuwe gemeente vorm krijgen. De financiële gevolgen daarvan vinden hun weerslag in de begroting. Omdat de nieuwe raad pas kort voor het moment van herindeling wordt gekozen zal de eerste begroting van de nieuwe gemeente veelal weinig nieuw beleid omvatten. Vandaar dat de ramingen van de nieuwe gemeente vaak een optelling van de ramingen van de herindelingspartners zijn. Daar waar dit afwijkt van dit overheersende patroon, is het van belang een reële inschatting te maken van de financiële gevolgen.

Gemeenschappelijke regelingen

Herindeling kan resulteren in de uittreding uit gemeenschappelijke regelingen of andere samenwerkingsverbanden waaraan de herindelingspartners deelnemen. De Wet arhi geeft voor gemeenschappelijke regelingen voorschriften. Binnen zes maanden (verlenging van deze termijn van orde is mogelijk) dienen de deelnemers aan de regeling daartoe een voorziening te hebben getroffen. Ga daarom voorafgaand aan de herindeling aan de hand van het overzicht verbonden partijen *na welke organisaties het hier betreft* en *treed daarmee in overleg* om de hoogte van de uittredinglasten te bepalen. Uitgangspunt hierbij is dat de overblijvende gemeenten in het samenwerkingsverband geen financieel nadeel van de uittreding mogen ondervinden en dat de schade, die rechtstreeks het gevolg is van de uittreding, voor rekening van de uittredende partij komt. Van het samenwerkingsverband en de overblijvende deelnemers mag echter worden verlangd, dat zij tijdig adequate maatregelen treffen, om de financiële gevolgen van de uittreding te beperken en op te vangen. De uittredende herindelingspartners kunnen daarbij denken aan het bepalen van een goed moment van uittreding, het overnemen van boventallig personeel of het op contactbasis afnemen van de uren aan overcapaciteit. Een beleid gericht op het beperken van de uittredingskosten kan hierbij lastenbesparend werken.

Aanbevelingen

Harmoniseer in de periode tot aan de herindeling het financiële beleid. Dit bevordert de onderlinge vergelijkbaarheid van de herindelingspartners en vergemakkelijkt de opstelling van zowel de eerste begroting als de beginbalans van de nieuwe gemeente. De financiële effecten van deze harmonisatie komen ten laste of ten gunste van de reservepositie. Deze harmonisatie is onder meer van belang bij de activeringsmethoden, de afschrijving, de afdekking van risico's, de inzet reserves en het nieuwe beleid. Een praktische aanpak voor de harmonisatie van het financiële beleid is het vergelijken van de verordeningen op grond van artikel 212 van de Gemeentewet van de herindelingspartners alsmede van de daaruit voortvloeiende nota's.

Inventariseer eventuele achterstanden op het terrein van beheer en onderhoud, zodat dit voor de nieuwe gemeente zo veel mogelijk op orde is. Het betreft hier terreinen als kapitaalgoederen, bestemmingsplannen, archieven en administraties.

Bepaal vóór de herindeling aan de hand van het overzicht verbonden partijen bij welke gemeenschappelijke regelingen of andere organisaties uittreding noodzakelijk is. Treed hiermee tijdig in overleg om de hoogte van de uittredingslasten te bepalen. Besteed daarbij ook veel aandacht aan lastenbeperkende maatregelen.

Het besluit over de OZB-percentages na herindeling is uiteraard ter bepaling van de nieuwe raad.

Vorbereiding van de harmonisatie van belastingverordeningen voorafgaand aan de herindeling is aan te bevelen. Harmonisatie van de OZB-percentages tussen nu en de herindelingsdatum ligt echter minder voor de hand. Als tussenoplossing kan daar waar mogelijk worden gekozen voor het naar elkaar toegroeien van de OZB-percentages.

3 ONTWIKKELINGEN IN DE FINANCIËLE POSITIE VAN DE GEMEENTEN BERGAMBACHT, KRIMPEN AAN DEN IJSSEL, NEDERLEK, OUDERKERK, SCHOONHOVEN, VLIST EN DE HERINDELINGSVARIANTEN

3.1 Inleiding

Eerst willen we een aantal relevante ontwikkelingen onder de aandacht brengen waar rekening mee moet worden gehouden bij de toekomstige begrotingen en meerjarenramingen, omdat deze ontwikkelingen van invloed kunnen zijn op de hoogte van de structurele baten en/of lasten. De financiële gevolgen van deze ontwikkelingen zijn niet gekwantificeerd en maken dus ook geen deel uit van het hierna gegeven beeld van de financiële positie van de in dit onderzoek betrokken gemeenten. Overigens zouden deze ontwikkelingen zich ook voordoen zonder herindeling.

Economische crisis/recessie.

In zijn algemeenheid wordt opgemerkt dat de economische crisis en de ingezette recessie ook gevolgen zullen hebben voor de financiële positie van de bij dit onderzoek betrokken gemeenten.

In de begrotingscirculaire 2010-2013 van 31 maart 2009 van Gedeputeerde Staten (GS) van Zuid-Holland, toegezonden aan de Zuid-Hollandse gemeenten, over het beoordelen van de begroting 2010 en meerjarenraming 2011-2013 hebben GS opgemerkt dat de consequenties van de economische recessie te merken zullen zijn in de inkomsten uit het gemeentefonds, specifieke uitkeringen en de eigen baten en lasten. Voorbeelden van de eigen baten en lasten zijn op termijn hogere bijstandslasten door de oplopende werkloosheid, minder baten uit bouwleges door verminderde bouwactiviteiten, minder dividend en lagere opbrengsten gebruikersheffing van niet-woningen door leegstand, enzovoort.

In artikel 203, lid 1, van de Gemeentewet is bepaald dat de begroting naar het oordeel van GS in evenwicht dient te zijn of als dat niet het geval is de meerjarenraming aannemelijk dient te maken dat dit evenwicht in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht. Wanneer het evenwicht naar het oordeel van GS niet tot stand zal worden gebracht, behoeven de begroting evenals de daarop betrekking hebbende begrotingswijzigingen de goedkeuring van GS.

Dit impliceert tevens dat als medeoverheden lasten naar voren gaan halen, bijvoorbeeld door activiteiten/investeringen die toch al op de rol staan in een eerder begrotingsjaar uit te gaan voeren, het voornamelijk gaat om een verschuiving van lasten tussen jaren. Verwacht mag worden dat ook dan over een meerjarige periode bezien, in casu de meerjarenraming behorende bij de begroting 2010, het duurzaam financieel evenwicht niet in gevaar komt.

Omdat medeoverheden voor grote activiteiten/investeringen veelal ook al een bestemmingsreserve hebben gevormd, zullen de extra (incidentele) lasten van het naar voren halen (deels) kunnen worden gedekt door onttrekkingen aan opgebouwde reserves. Voor dat deel zullen ze dus ook niet negatief doorwerken in het geraamde resultaat na bestemming in de begroting. Daarbij wordt een appèl gedaan op de verantwoordelijkheid voor de financiële positie om bij een eventuele aanspraak op de (algemene) reserves ook de gevolgen voor het weerstandsvermogen te betrekken.

Verder is de grondexploitatie een belangrijk onderwerp in het geheel. De gemeenten lopen de nodige risico's binnen de grondexploitatie. Van belang

is dat tijdig inzicht wordt gegeven in de reële verwachtingen van de grondexploitatie en dat op tijd maatregelen worden genomen om verliezen te voorkomen of deze in ieder geval te beperken. Voor wat de actieve grondexploitatie betreft, wordt ervan uitgegaan dat er als gevolg van het vervroegen van activiteiten/investeringen en het daarbij inzetten van grondexploitatie-reserves als eenmalig dekkingsmiddel geen tekorten in de grondexploitatie zullen ontstaan.

Op 6 juli 2009 heeft de Staatssecretaris van BZK in een brief aan de Tweede Kamer nader uiteengezet hoe kan worden omgegaan met het ramen van de algemene uitkering in de jaren 2012 en verder. Ook gaat de staatssecretaris in op de situaties waarin repressief danwel preventief toezicht van toepassing zal zijn.

In de septembercirculaire Gemeentefonds 2009 van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is opgenomen dat inmiddels zeker is geworden dat de overheidsfinanciën langdurig uit het lood zijn geslagen. Zelfs wanneer er na de crisis wordt teruggekeerd naar een economische groei van 2%, treedt er geen verbetering op van het overheidssaldo en blijft het tekort boven de toegestane Europese norm van 3% BBP. Dit sombere vooruitzicht noopt het kabinet tot forse aanvullende maatregelen om de overheidsfinanciën weer op orde te krijgen richting evenwicht. Deze maatregelen zullen voor de periode na 2011 gevolgen hebben voor de ontwikkeling van het gemeentefonds. De fondsbeheerders achten het niet uitgesloten dat er voor de jaren 2012 en verder sprake zal zijn van een negatieve ontwikkeling. Komend voorjaar zal er naar verwachting meer duidelijkheid zijn over de ontwikkelingen van de overheidsfinanciën, die tijdens het bestuurlijk overleg zullen worden besproken.

Onderzoeksvragen

In dit hoofdstuk willen we de volgende vraag beantwoorden:

'Wat kan aan de hand van de begroting 2010, de meerjarenraming 2011 tot en met 2013 en de gemeenterekeningen vanaf 2004 over de financiële positie van de huidige gemeenten en de vier herindelingsvarianten worden gezegd?'

3.2 Financieel beleid

De gemeente is in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor een gezond financieel beleid. Als de gemeente niet voldoet aan een aantal formele eisen (uit de Gemeentewet, het BBV en de verordeningen) dan kan geen goed beeld worden verkregen van de financiële positie. De wetgever legt in artikel 189 van de Gemeentewet de verantwoordelijkheid voor het evenwicht in de begroting bij de raad. GS toetsen op basis van de Gemeentewet vervolgens of de begroting naar hun oordeel in evenwicht is. De begroting en de jaarrekening dienen te zijn ingericht volgens het BBV. Bij de begrotingsbeoordeling hanteren GS als toezichthouder de criteria die in het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader 'Zichtbaar toezicht' van februari 2008 zijn vastgesteld.

Bij de beoordeling van de financiële positie van een gemeente neemt de begroting een centrale plaats in. De beslissing over de wijze van toezicht hangt nauw samen met de vraag of er al dan niet sprake is van een structureel evenwichtige financiële situatie in een gemeente. Dit houdt in dat het beleid van een gemeente erop gericht moet zijn dat de structurele lasten worden gedekt door de structurele baten (= materieel evenwicht) en dat deze reëel zijn.

Het begrotingsbeleid kan niet los worden gezien van de andere elementen van het financiële beleid. Hierbij valt te denken aan het beleid op de onderdelen zoals die zijn vastgelegd in een aantal verplichte paragrafen op grond van het BBV (lokale heffingen, weerstandsvermogen, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid) en overigens ook aan de verplichte verordeningen op grond van de artikelen 212, 213 en 213a van de Gemeentewet, waarin de kaders van het financiële beleid en beheer worden vastgelegd. Samenhangend beleid op deze terreinen vormt een randvoorwaarde voor een gezonde financiële positie. Het beleid op de afzonderlijke terreinen dient onderbouwd en door de raad vastgesteld te zijn.

Wij besteden in deze paragraaf aandacht aan de inrichting van de begroting en meerjarenraming, afgezet tegen de eisen van het BBV.

3.2.1 Inrichting begroting en meerjarenraming en het BBV

In het BBV zijn voorschriften vastgelegd over de wijze waarop de begroting moet worden ingedeeld en welke informatie moet worden verstrekt. De doelstelling van dit besluit is het verbeteren dan wel versterken van het inzicht van de raad in de financiële positie. De begroting, de meerjarenraming, de jaarstukken, de uitvoeringsinformatie en de informatie voor derden dienen aan het BBV te voldoen. In bijlage 4 treft u een overzicht aan waarin is getoetst of in de begrotingen van de zes bestaande gemeenten de in het BBV voorgeschreven onderdelen zijn opgenomen. Uit dit overzicht blijkt dat op enkele onderdelen nog niet (volledig) voldaan wordt aan de voorschriften. Volstaan wordt naar dit overzicht te verwijzen.

3.2.2 Het nieuwe gemeenschappelijk financieel toezichtkader

Financieel toezicht richt zich van oudsher op de sluitendheid van de begroting, maar zal zich steeds meer gaan richten op de langere termijn en de duurzaamheid van het financieel beleid. Het criterium 'duurzaam financieel evenwicht' (DFE) zal het criterium van sluitendheid van de begroting gaan vervangen. Niet de begroting voor het komende jaar, maar het integrale beeld van begroting en meerjarenraming wordt leidend voor het oordeel van de toezichthouder.

Het begrip DFE zal naar verwachting ook in de Gemeente- en Provinciewet worden vastgelegd. Deze wetswijziging wordt verwacht in 2011.

Met het oog op deze wetswijziging toetsen de provincies, conform de bestuurlijke afspraak tussen de Minister van BZK en het IPO, of de begrotingen van gemeenten voldoen aan de criteria van DFE. Wij merken op dat de gemeenten in de afgelopen jaren in toenemende mate voldeden aan deze criteria. Bij ons onderzoek van de begrotingen 2010 en de meerjarenramingen 2011-2013 hebben wij echter geconstateerd dat, als gevolg van de economische crisis, bij een groot aantal gemeente geen sprake (meer) is van duurzaam financieel evenwicht.

Dit geldt ook voor de Krimpenerwaard-gemeenten. Geen van de gemeenten heeft, naar het oordeel van GS, zowel een sluitende begroting 2010 als een sluitende meerjarenraming.

Wij hebben de begroting 2010 en de meerjarenraming 2011-2013 getoetst op elf specifieke aspecten die van belang zijn voor de beoordeling of sprake is van duurzaam financieel evenwicht te weten:

- incidentele baten en lasten;
- beschikking over algemene en bestemmingsreserves;
- vervangingsinvesteringen;
- onderhoudsramingen;
- nieuw beleid;

- bezuinigingen/ombuigingen;
- noodzakelijke uitgaven;
- ramingen loon- en prijspeil;
- algemene uitkering;
- paragrafen;
- overige foutieve of niet realistische ramingen.

Door middel van bijlage 13 wordt inzicht gegeven ten aanzien van een aantal aspecten dat bij de beoordeling van het DFE een rol speelt.

3.3 Uitleg over de toegepaste werkwijze

Voor het in beeld brengen van de financiële positie van de gemeenten is gebruik gemaakt van de informatie verstrekt in de begroting 2010 en de meerjarenraming 2011-2013 van de zes gemeenten.

De volgende aspecten zijn belicht:

- weerstandscapaciteit (incidenteel en structureel) (paragrafen 3.3.1 en 3.3.2)
- risico's (paragraaf 3.3.3)
- ontwikkeling algemene reserve (paragraaf 3.3.4)
- begrotings- en rekeningssaldi (paragraaf 3.3.5)
- woonlastendruk per huishouden (paragraaf 3.3.6)
- ontwikkeling woonlastendruk (paragraaf 3.3.7)
- onderhoud kapitaalgoederen (paragraaf 3.3.8)
- grondexploitaties (paragraaf 3.3.9)
- bevolkingsdaling (paragraaf 3.3.10)
- cyclus voor het financiële beleid en de verplichte verordeningen (paragraaf 3.3.11)

3.3.1 Incidentele weerstandscapaciteit

Voor de beoordeling van de financiële positie is het noodzakelijk een beeld te vormen over de vermogenspositie. De vermogenspositie wordt beoordeeld op basis van de drie R's: reservepositie, risico's en ratio's. De reservepositie is het eigen vermogen van de gemeente dat bestaat uit de algemene - en bestemmingsreserves én de stille reserves. De voorzieningen behoren niet tot het eigen vermogen van de gemeente. Tegenover elke voorziening staat immers een verplichting. Een voorziening is dan ook niet vrij besteedbaar. De aanwezigheid van risico's bepaalt de mate waarin weerstandscapaciteit nodig is en dus de mate waarin het eigen vermogen geblokkeerd wordt door risico's. Voor reguliere risico's, die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn, dient een voorziening te worden getroffen of een verzekering te worden afgesloten. Voor deze risico's is geen weerstandscapaciteit nodig.

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om niet begrote tegenvallers te dekken, zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van de taken op het huidige niveau. De weerstandscapaciteit is te onderscheiden in een incidenteel en een structureel deel.

Onder de incidentele weerstandscapaciteit wordt verstaan het vermogen om onverwachte eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken op het geldende niveau. De middelen die dat vermogen kunnen bepalen zijn:

- de algemene reserve en de reserves waaraan de raad een bestemming heeft gegeven die kan worden gewijzigd;
- de in de begroting opgenomen ramingen voor onvoorzien lasten voor zover hier nog geen bestemming aan is gegeven;

- het incidentele rekeningsaldo dat nog niet aan de algemene reserve is toegevoegd en
- de stille reserves, voor zover deze op korte termijn materieel te maken zijn.

3.3.2 Structurele weerstandscapaciteit

Onder de structurele weerstandscapaciteit wordt verstaan het vermogen om onverwachte tegenvallers structureel in de begroting op te vangen, zonder dat dit gevolgen heeft voor de voortzetting van de taken op het huidige niveau. De middelen die dat vermogen kunnen bepalen zijn:

- het materieel begrotingssaldo;
- de in de begroting opgenomen ramingen voor structurele (dus cumulatief geraamde) onvoorziene lasten voor zover hier nog geen bestemming aan is gegeven en
- de resterende belastingcapaciteit (alleen meegenomen indien deze door de gemeente zelf is meegenomen in de berekening).

3.3.3 Risico's

Naast vaststelling van de vermogenspositie en het weerstandscapaciteit is het noodzakelijk inzicht te hebben in de (financiële) risico's. De risico's relevant voor de vermogenspositie en de weerstandscapaciteit zijn die risico's die niet anderszins zijn te ondervangen. Reguliere risico's, risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn, hoeven niet in de paragraaf weerstandsvermogen te worden opgenomen. Hiervoor dienen immers verzekeringen te worden afgesloten of voorzieningen te worden gevormd. Daarnaast gaat het om risico's die van materiële betekenis zijn voor het balanstotaal of de financiële positie. Om alle risico's in beeld te brengen is een risico-inventarisatie noodzakelijk. Het verdient aanbeveling daarbij jaarlijks een vaste systematiek te volgen om mogelijke risico's inzichtelijk te maken, beheersmaatregelen te nemen en risico's nader te kwantificeren. Afhankelijk van de uitkomsten hiervan kan vervolgens de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit worden vastgesteld en nadere besluiten worden genomen over de omvang hiervan in relatie tot de vastgestelde risico's. Geïnventariseerd is of de zes gemeenten de risico's zowel systematisch/kwalitatief als kwantitatief hebben geïnventariseerd. In de onderstaande tabel met toelichting wordt hier nader op ingegaan.

Tabel 3.3.3 verhouding weerstandscapaciteit/risico's; Bedragen x € 1.000,-

Gemeente	Weerstands capaciteit incidenteel	Weerstands capaciteit structureel	Totaal weerstands capaciteit inc + struct	Gekwantificeerde risico's	Verhouding capaciteit/risico's
Bergambacht	2.343	24	2.367	1.900	1,25%
Krimpen aan den IJssel	11.514	723	12.237	8.255	1,48%
Nederlek	5.169	142	5.311	3.060	1,74%
Ouderkerk	1	154	155	182	0,85%
Schoonhoven	7.153	200	7.353	1.700	4,33%
Vlist	2.125	303	2.428	Niet berekend	Onbekend

De gemeenten Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek en Schoonhoven hebben (ruim) voldoende weerstandscapaciteit om de gekwantificeerde risico's op te vangen. De gemeenten Schoonhoven en Nederlek brengen de bespaarde rente van de algemene reserve (Schoonhoven voor het grootste deel, Nederlek volledig) ten gunste van de exploitatie. Dit betekent dat op het moment dat deze reserve benodigd zou zijn voor de dekking van een risico dat zich voordoet, dit structureel nadelige effecten zal hebben voor de exploitatie, waarvoor dekkingsmiddelen zullen moeten worden aangewezen.

De gemeente Ouderkerk heeft onvoldoende weerstandscapaciteit om de gekwantificeerde risico's op te vangen. Bij Ouderkerk is nog sprake van een negatieve algemene reserve. De gemeente heeft weliswaar stille reserves, echter deze zijn niet op korte termijn materieel te maken. De structurele weerstandscapaciteit is toereikend om de structurele risico's op te kunnen vangen.

Voor Vlist geldt dat de risico's slechts voor een deel zijn gekwantificeerd, waardoor geen oordeel gegeven kan worden of de weerstandscapaciteit voldoende is om de risico's op te vangen.

Bergambacht geeft nog aan dat risico's met structurele gevolgen problemen voor de exploitatie kunnen geven omdat de structurele weerstandscapaciteit heel laag is. De gemeente gaat hierbij uit van een onbenutte belastingcapaciteit van nihil. Dit is niet juist. Nu de limitering is afgeschaft is een macronorm geïntroduceerd. Deze bedraagt voor 2010 4,30. Daarnaast kennen we de artikel 12-norm, redelijk peil. Verder heeft de gemeente geen bedrag opgenomen voor stille reserves. De gemeente geeft aan dat voor Bergambacht (wellicht) sprake is van aanwezige stille reserves. Het bepalen van de omvang van deze stille reserves is echter zeer lastig en arbitrair. Daarom heeft Bergambacht ervoor gekozen om de stille reserves niet te betrekken in de bepaling van de weerstandscapaciteit.

3.3.4 Ontwikkeling algemene reserve 2010-2013

De algemene reserve maakt deel uit van de incidentele weerstandscapaciteit van een gemeente. Omdat enkele gemeenten in de komende jaren een (substantieel) beroep doen op deze reserve als dekkingsmiddel voor geplande investeringen wordt, op basis van voornemens en/of besluiten, inzicht gegeven in het verloop van de algemene reserve in het tijdvak 2010-2013.

Aan de hand van de prognoses hierover gegeven in de begroting 2010 en de meerjarenraming 2011-2013 van de gemeenten, is weergegeven in welke mate de omvang van algemene reserve van de zes gemeenten zal wijzigen. Hiervan kan het volgende overzicht worden gegeven.

Tabel 3.3.4 Ontwikkeling algemene reserve 2010-2013

Ontwikkeling algemene reserve (per inwoner)	2007	2010	2013	Mutatie periode 2010-2013	Mutatie periode 2007-2013
Bergambacht	343	253	335	+ 32,4%	- 26,2%
Krimpen aan den IJssel	388	239	299	+ 25,0%	- 23,0%
Nederlek	592	694	643	- 7,3%	+ 8,6%
Ouderkerk	-130	-30	0	+100,0%	+130,0%
Schoonhoven	716	596	425	- 28,7%	- 40,6%
Vlist	162	252	240	- 4,8%	+ 48,1%

Toelichting

Bergambacht

De toename van de algemene reserve in 2010-2013 is voor een belangrijk deel het gevolg van herschikking van reserves.

Krimpen aan den IJssel

De algemene reserve zal de komende jaren weer toenemen als gevolg van verwachte voordelige grondexploitaties. De daling ten opzichte van 2007 wordt veroorzaakt door aanvullingen van bestemmingsreserves ten laste van de reserve bouwgrondexploitatie.

Ouderkerk

De gemeente heeft in 2009 in het kader van artikel 12 een aanvullende uitkering ontvangen om een deel van de negatieve algemene reserve weg te werken. De Inspecteur van het Ministerie van BZK adviseert in zijn artikel 12-rapport 2009 om de gemeente aanvullende steun te verlenen om ook de resterende negatieve algemene reserve weg te werken. Naar verwachting zal de gemeente deze aanvullende steun in 2010 ontvangen.

Schoonhoven

De daling van de stand van de algemene reserve van 2010-2013 wordt o.a. veroorzaakt door onttrekkingen t.b.v. Springerpark, Argoterrein, vorming reserve huisvesting organisatie en kademuren

3.3.5 Begrotings- en rekeningssaldi

Het begrotingssaldo 2010, de saldi van de meerjarenraming 2011-2013 en de rekeningssaldi 2004-2008 maken deel uit van het in beeld brengen van de financiële positie van de zes gemeenten.

In onderstaande tabel zijn de rekening- en begrotingssaldi vermeld zoals deze zijn opgenomen in de jaarrekeningen en begrotingen van de gemeenten.

Tabel 3.3.5 Begrotings- en rekeningssaldi; Bedragen x € 1.000,-

	Berg-ambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
Jaarrekening						
2004	512	757	596	- 84	-906	-38
2005	647	818	31	-900	782	220
2006	612	1771	1799	-427	824	93
2007	736	879	2614	-226	839	3376
2008	328	2226	2200	23	204	1137
Begroting						
2010	0	434	80	35	0	5
Meerjarenraming						
2011	147	30	- 479	9	-369	-355
2012	261	- 646	- 762	8	- 87	-659
2013	280	-1032	- 1033	21	3	-1024

Bij de gemeenten Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Ouderkerk en Schoonhoven en Vlist is rekening gehouden met de (positieve) gevolgen van de septembercirculaire 2009 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Bij Nederlek is deze circulaire nog niet in de resultaten verwerkt. De gevolgen voor Nederlek zijn uiterst minimaal. In de begroting 2010 en de meerjarenraming 2011-2013 van de gemeente

Ouderkerk is de gemeente ervan uitgegaan dat de beheerders van het gemeentefonds het advies van de Inspecteur voor de te verlenen artikel 12-bijdrage zullen overnemen.

3.3.6 Woonlastendruk per huishouden

Bij het berekenen van de gemiddelde woonlastendruk is uitgegaan van de drie belangrijkste heffingen, namelijk de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Uitgegaan is van een meerpersoonshuishouden met een eigenaar, die tevens gebruiker van de woonruimte is. De gemeenten hanteren in hun verordening niet allemaal een zelfde tariefopbouw. De meeste gemeenten hanteren een vast belastingtarief gebruikersdeel van woningen per perceel per jaar. Krimpen aan den IJssel hanteert een vast belastingtarief eigenarendeel en een belastingtarief gebruikersdeel voor elke eenheid van 100m³ water of een gedeelte daarvan. Nederlek hanteert een gedifferentieerd belastingtarief per 50m³ afvalwater. Voor de vergelijkbaarheid met de andere gemeenten is daarom bij Krimpen aan den IJssel en Nederlek uitgegaan van 150m³ afgevoerd afvalwater. Voor het berekenen van de OZB is daarbij uitgegaan van een fictieve woning met een WOZ-waarde van € 265.000.

In de volgende tabel wordt op basis van de hiervoor genoemde uitgangspunten een overzicht gegeven van de woonlastendruk 2010 van de zes gemeenten. De tarieven zijn gebaseerd op de verordeningen zoals deze voor 2010 zijn vastgesteld door de gemeenteraden.

Tabel Mutatie woonlasten voor eigenaren woning

Gemeenten/ herindellingsvarianten	WOZ-waarde € 265.000	Afvalstoffen- heffing	Rioolheffing	Totaal woonlasten
Bergambacht	249	277	284	811
Krimpen aan den IJssel	291	313	218	822
Nederlek	261	326	225	812
Ouderkerk	287	290	230	807
Schoonhoven	216	273	255	744
Vlist	248	299	260	806

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de woonlastendruk in Krimpen aan den IJssel het hoogst is. Daarna volgen respectievelijk Nederlek, Bergambacht, Ouderkerk en Vlist. De woonlastendruk in Schoonhoven is het laagst.

3.3.7 Ontwikkeling woonlastendruk 2011-2013

De meeste Krimpenerwaard-gemeenten hebben (nog) geen besluit genomen om de tarieven van de OZB, en/of de afvalstoffenheffing en/of de rioolheffing met meer dan het inflatiepercentage te verhogen. De gemeente Schoonhoven heeft besloten de OZB jaarlijks te verhogen boven inflatie met 3,6% in 2010, 3,4% in 2011, 3,3% in 2012 en 3,2% in 2013. De gemeente heeft hiertoe besloten om ruimte te creëren voor nieuw beleid.

De gemeente Krimpen aan den IJssel heeft het in 2003 ingezette beleid met betrekking tot de extra verhoging van het rioolrecht met 4% boven de trend ook in het nieuwe GRP doorgezet, zodat de in de voorziening beschikbare middelen toereikend blijven. Vooralsnog is dit beleid vertaald tot en met 2019.

3.3.8 Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen van een gemeente zijn duurzame goederen (productiemiddelen) die gebruikt worden om diensten te leveren en voorzieningen te verstrekken aan haar burgers. Voorbeelden van belangrijke kapitaalgoederen zijn wegen, riolering, water, groen en (onderwijs)gebouwen. Voor het realiseren van de op de diverse programma's geformuleerde doelen, zijn kapitaalgoederen vaak onmisbaar. Ze dienen zo lang mogelijk een bijdrage te leveren aan het doel waarvoor zij zijn aangeschaft of vervaardigd. Na de verkrijging van de kapitaalgoederen is het dan ook zaak deze zo goed mogelijk te beheren, ofwel 'in stand te houden'. Te meer omdat met kapitaalgoederen forse bedragen zijn gemoeid, ze maken immers een substantieel deel uit van de begroting. Een goed beheer is noodzakelijk om achterstallig onderhoud en daardoor kapitaalvernietiging te voorkomen. Maar ook om een goed beeld te krijgen van de structurele lasten en van de financiële positie van de gemeente, is het noodzakelijk inzicht te hebben in de kapitaalgoederen. De verplichte paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft hiervoor een dwarsdoorsnede van de begroting.

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen dient actueel inzicht te geven in de vastgestelde beleidskaders. De kaderstellende rol van de raad wordt ingevuld door middel van het eens in de vier jaar actualiseren van onderhoudsplannen. Hierbij is het mogelijk met een integrale beleidsnota kapitaalgoederen te werken. Net zoals bij het Gemeentelijk Rioleringsplan dat door de raad wordt vastgesteld, zien we steeds meer gemeenten een nota Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) vaststellen. Bij een IBOR kan een integrale visie op de openbare ruimte worden ontwikkeld. Er worden verschillende scenario's uitgewerkt voor het kwaliteitsniveau en de daaraan verbonden lasten voor bijvoorbeeld wegen, riolering en groen. De beleidskeuzes kunnen per voorziening of gebied verschillen. De raad kiest hierbij voor het scenario met het gewenste kwaliteitsbeeld en de gewenste kwaliteitsnorm. Behalve een integrale nota is het ook mogelijk te kiezen voor uitwerking in afzonderlijke onderhoudsplannen per kapitaalgoed. Het belangrijkste is dat in de paragraaf een verwijzing naar de kaders is opgenomen met een korte samenvatting. Ook dient duidelijk te zijn of het gekozen ambitieniveau gevolgd wordt, of de bijbehorende financiële middelen zijn opgenomen en of al dan niet sprake is van achterstallig onderhoud. Wanneer er sprake is van achterstallig onderhoud, dient aangegeven te worden welke maatregelen zijn/worden getroffen.

Geïventariseerd is in welke mate de gemeenten invulling gegeven hebben aan de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen. Een en ander is ontleend aan de begroting 2010 de meerjarenraming 2011-2013. In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de uitgevoerde inventarisatie.

Per gemeente wordt in deze paragraaf kort ingegaan op actualiteit van de beheerplannen en de financiële vertaling daarvan in de begroting. In onderstaande tabel zijn alle relevante onderhoudsplannen voor de gemeenten Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist opgenomen.

Per onderhoudsplan wordt de status (al of niet vastgesteld door de raad) aangegeven. Ook wordt aangegeven of de lasten volledig in de begroting en de meerjarenraming opgenomen zijn en of sprake is van achterstallig onderhoud. Deze informatie is afgestemd met de gemeenten.

Tabel 3.3.8 Onderhoudsplannen kapitaalgoederen

Kapitaal-Goed	Plan Aanwezig	Vastgesteld door raad	Looptijd	Lasten volledig vertaald in begrotingen	Achterstallig Onderhoud	Negatieve onderhoudsvoorziening
Wegen						
Bergambacht	Ja	Mei 2010	t/m 2015	Ja	Ja *)	Nee
Krimpen aan den IJssel	Ja	17-12-2009	t/m 2019	Ja	Nee	Nee
Nederlek	Ja	2007	t/m 2011	Ja	Nee	Nee
Ouderkerk	Ja	13-10-2005	t/m 2010	Ja	Ja	Nee
Schoonhoven	Ja	26-06-2008	t/m 2017	Ja 1)	Ja 1)	Nee
Vlist	Ja	Juni 2006	t/m 2011	Ja	Nee	Nee
Riolering						
Bergambacht	Ja	19-12-2006	t/m 2011	Ja	Nee	Nee
Krimpen aan den IJssel	Ja	25-09-2008	t/m 2013	Ja	Nee	Nee
Nederlek	Ja	2006	t/m 2009	Ja	Nee	Nee
Ouderkerk	Ja	24-06-2004	t/m 2008	Ja	Nee	Nee
Schoonhoven 2)	Ja	28-06-2007	t/m 2009	Ja	Nee	Nee
Vlist	Ja	Juni 2007	t/m 2011	Ja	Nee	Nee
Groen						
Bergambacht	Nee	Nee	t/m 2013	Ja	Nee	Geen voorz.
Krimpen aan den IJssel	Ja	11-02-2010	jaarlijks	Ja	Nee	Nee
Nederlek	Ja	2004	t/m 2009	Ja	Nee	Nee
Ouderkerk	Ja	13-10-2005	t/m 2010	Ja	Ja	Nee
Schoonhoven	Ja	16-12-2004	t/m 2012	Ja	Nee	Nee
Vlist	Ja	Jan. 2008	t/m 2012	Ja	Nee	Nee
Gebouwen						
Bergambacht	Ja	B&W(juni06)	t/m 2016	Ja	Ja	Nee
Krimpen aan den IJssel	Ja	27-03-2008	t/m 2034	Ja	Nee	Nee
Nederlek	Ja	2005	t/m 2010	Ja	Nee	Nee
Ouderkerk	Ja	23-04-2009	t/m 2031	Ja	Nee	Nee
Schoonhoven	Ja	Nee	t/m 2020	Ja	Nee	Nee
Vlist	Ja	Febr.2007	t/m 2011	Nee	Ja	Op termijn
Begraafplaatsen						
Bergambacht	Nee					
Krimpen aan den IJssel	Nee					
Nederlek	Ja	2005	t/m 2014	Ja	Nee	Nee
Ouderkerk	Nee					
Schoonhoven	Nee					
Vlist	Ja	Jan.2008	t/m2012	Ja	Nee	Nee
Baggeren						
Bergambacht	Ja	B&W(juli07)	t/m 2021	Ja	Nee	Nee
Krimpen aan den IJssel	Ja	2009	jaarlijks	Ja	Nee	Nee
Nederlek	Ja	2005	t/m 2015	Ja	Nee	Nee
Ouderkerk	Nee					
Schoonhoven 3)	Ja	Nee	t/m 2019	Ja	Nee	Nee
Vlist	Nee	Begin 2010				

Kapitaal-Goed	Plan Aanwezig	Vastgesteld door raad	Looptijd	Lasten volledig vertaald in begrotingen	Achterstallig Onderhoud	Negatieve onderhoudsvoorziening
Water/ Beschoeiing Bergambacht Krimpen aan den IJssel Nederlek Ouderkerk Schoonhoven 4) Vlist	Ja	B&W(meio6)	t/m 2009	Ja	Nee	Geen voorz.
	Ja	11-11-2004	t/m 2015	Ja	Nee	Nee
	Ja	2006	t/m 2015	Ja	Nee	Nee
	Nee	Nee	t/m 2030	Ja	Nee	Nee
	Nee	Begin 2010				
Bruggen Bergambacht Krimpen aan den IJssel Nederlek Ouderkerk Schoonhoven Vlist	Ja	B&W (2004)	t/m 2009	Ja	Nee	Nee
	Ja	27-3-2008	t/m 2034	Ja	Nee	Nee
	Ja	2007	t/m 2014	Ja	Nee	Nee
	Ja	Nee	t/m 2007	Ja	Nee	Nee
	Nee	Begin 2010	t/m 2028	Ja	Nee	Nee
Openbare verlichting Bergambacht Krimpen aan den IJssel Nederlek Ouderkerk Schoonhoven Vlist	Ja	B&W(sep09)	t/m 2016	Ja	Nee	Nee
	Ja	11-2-2010	jaarlijks	Ja	Nee	Nee
	Ja	2009	t/m 2014	Ja	Nee	Nee
	Ja	13-10-2005	t/m 2010	Ja	Ja	Nee
	Ja	Nee	t/m 2018	Ja	Nee	Nee
Ja	Juni 2008	t/m 2028	Ja	Nee	Nee	
Schoolgebouwen Bergambacht Krimpen aan den IJssel Nederlek Ouderkerk Schoonhoven Vlist	Ja	Schoolbest.	t/m 2017	Ja	Nee	Nee
	Ja	27-3-2008	t/m 2034	Ja	Nee	Nee
	Ja	Nee	t/m 2017	Ja	Nee	Nee
	Ja	26-04-2007	t/m 2010	Ja	Nee	Nee
	Nee					
Nee						
Sportvelden Bergambacht Krimpen aan den IJssel Nederlek Ouderkerk Schoonhoven Vlist	Ja	B&W(sep03)	t/m 2018	Ja	Nee	Geen voorz.
	Nee			Ja	Nee	Nee
	Ja	2005	t/m 2015	Ja	Nee	Nee
	Ja	Nee	t/m 2010	Ja	Nee	Nee
	Nee	Niet in	beheer bij	gemeente		
Nee						

Bergambacht

*) Het beheerplan voor de wegen zal naar verwachting in de raadsvergadering van mei 2010 worden vastgesteld. Bij het onderhoud aan de wegen is sprake van achterstallig onderhoud. Het hier gaat om een bedrag van € 400.000 dat binnen twee jaar zal worden ingelopen. De dekking van dit bedrag is opgenomen in de voorziening.

In 2009 is het achterstallig onderhoud openbare gebouwen 2006, 2007 en 2008 ter hand genomen (deze zijn nagenoeg afgerond). In 2010 worden

de werkzaamheden voor 2009 en 2010 opgepakt. De raad heeft de meerjarenonderhoudsprogramma's (MOP's) onderwijsgebouwen niet vastgesteld. Deze zijn opgesteld door de schoolbesturen en beschikbaar gesteld aan de gemeente, zodat deze de jaarlijkse storting in de voorziening onderhoud kan bepalen. Het is de bedoeling in 2010 de MOP's en de storting te actualiseren. Het groenonderhoud is in 2009 opnieuw aanbesteed. Het nieuwe contract met de aannemer loopt op 31 december 2013 af.

Krimpen aan den IJssel

De investeringen in de reconstructie van wegen worden gedekt uit de daartoe gevormde Voorziening Herstraten. Teneinde de voorziening voldoende toereikend te houden wordt de storting jaarlijks met 5% verhoogd. In pogingen de meerjarenraming sluitend te maken, is besloten de komende vier jaar de storting met € 200.000 te verlagen. De toereikendheid van de voorziening komt hierdoor niet in gevaar. De gemeente heeft aangegeven dat dit niet zal leiden tot achterstallig onderhoud c.q. kapitaalvernietiging.

Het GRP voor de periode 2008-2013 is in 2008 vastgesteld. Het in 2003 ingezette beleid met betrekking tot de extra verhoging van het rioolrecht met 4% boven de trend wordt ook in het nieuwe GRP doorgezet, zodat de in de voorziening beschikbare middelen toereikend blijven. Vooralsnog is dit beleid vertaald tot en met 2019.

Gebouwen: reeds enige jaren werd gediscussieerd over de hoogte van de benodigde stortingen voor de Voorziening Onderhoud Kapitaalgoederen op het terrein van (voornamelijk) de gebouwen (inclusief bruggen en schoolgebouwen). Voor de vervangingen van investeringen met maatschappelijk nut wordt per jaar € 800.000 beschikbaar gesteld.

Nederlek

Voor wat betreft het wegenbeheerplan heeft de gemeente in de begroting 2010 opgenomen dat zij in negatieve zin afwijkt van de CROW-normering. GS hebben hier in hun begrotingsbrief 2010 aandacht aan besteed en gaan ervan uit dat de financiële consequenties van het geactualiseerde plan zullen aansluiten bij de in exploitatie geraamde bedragen en dat de voorziening wegen op peil is.

De raad heeft de meerjarenonderhoudsprogramma's (MOP's) onderwijsgebouwen niet vastgesteld. Deze zijn opgesteld door de schoolbesturen en beschikbaar gesteld aan de gemeente, zodat deze de jaarlijkse storting in de voorziening onderhoud kan bepalen. Het is de bedoeling in 2010 de MOP's en de storting te actualiseren.

Ouderkerk

Indien het advies van de Inspecteur van het Ministerie van BZK door de beheerders van het gemeentefonds wordt overgenomen dan wordt het achterstallig onderhoud wegen, openbare verlichting en groen met artikel 12-steun en een eigen inspanning van de gemeente weggewerkt.

Schoonhoven

1) De gemeente heeft een plan opgesteld om het achterstallig onderhoud wegen weg te werken in 15 jaar. De extra onderhoudskosten worden de eerste jaren gedekt uit de voorziening wegen en vanaf 2012 wordt het onderhoudsbudget verhoogd. Volgens de gemeente is de wijze waarop en de periode waarin het achterstallig onderhoud wordt weggewerkt verantwoord en zal dit niet leiden tot kapitaalvernietiging.

2) Met het opstellen van het nieuwe GRP is in 2009 begonnen

3) Uitgegaan is van baggeren om de tien jaar

4) Bij de berekening van het benodigde budget voor beschoeiing/damwand is de periode 2000 t/m 2030 bekeken.

Vlist

Het op peil brengen van het onderhoudsniveau van de gebouwen zal tot medio 2011 in beslag nemen.

Conclusie

In Bergambacht, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist is voor één of meer kapitaalgoederen sprake van achterstallig onderhoud. Deze gemeenten hebben maatregelen genomen om het achterstallig onderhoud weg te werken. Het achterstallig onderhoud in de gemeente Ouderkerk wordt weggewerkt met behulp van artikel 12-steun en een eigen (financiële) inspanning in de komende jaren.

Een aantal beheerplannen dient te worden geactualiseerd.

3.3.9 Grondexploitaties

Transparantie van grondbeleid is voor een gemeente om twee redenen van belang. In de eerste plaats vanwege het financiële belang en de risico's en kansen. Deze risico's en kansen zijn van invloed op de financiële positie en de vermogenspositie. In de tweede plaats vanwege de relatie met de doelstellingen zoals aangegeven in de programma's. Immers, via grondbeleid kan een nadere invulling aan het uitvoeren van bepaalde beleidsvoornemens worden gegeven. In beeld is gebracht in welke mate de zes gemeenten invulling hebben gegeven aan de paragraaf 'grondexploitatie' en hoe het is gesteld met de risico's, aanwezige exploitatietekorten en de dekking hiervan alsmede verwachtingen ten aanzien van batige exploitatiesaldi de komende jaren. De beoordeling is gebaseerd op de gegevens uit de begroting 2010 en de meerjarenraming 2011-2013. De effecten van de economische crisis op de grondexploitaties zijn, voor zover bekend bij de beoordeling van de jaarrekening 2008 en de begroting 2010, meegenomen.

3.3.10 Bevolkingsdaling

Bevolkingsdaling kan voor gemeenten aanzienlijke financiële gevolgen hebben. Vandaar dat de Raad voor het openbaar bestuur en de Raad voor de financiële verhoudingen begin 2008 gezamenlijk het rapport 'Bevolkingsdaling. Gevolgen voor bestuur en financiën' hebben uitgebracht. Het Kabinetstandpunt is op 3 juli 2009 door de Staatssecretaris van BZK naar de Tweede Kamer gezonden.

In vervolg op dit Kabinetstandpunt hebben VNG, IPO en Rijk een Interbestuurlijk Actieplan Bevolkingsdaling 'Krimpen met Kwaliteit' opgesteld. Op 27 november 2009 is dit Actieplan naar de Tweede Kamer gezonden. Volgens dit plan ligt de verantwoordelijkheid voor beleid inzake structurele bevolkingsdaling primair bij de gemeenten. De rol van de provincies komt volgens het actieplan neer op het bevorderen dat gemeenten bewust zijn van de komende bevolkingsontwikkeling en dat zij zo nodig anticiperen op krimp. De provincies zijn daarbij met name ervoor verantwoordelijk dat voldoende bovenlokale afstemming van beleid plaatsvindt.

Aangezien de krimp binnen Zuid-Holland bestaat uit een daling van het aantal inwoners en niet van het aantal huishoudens, mag niet verwacht worden dat hiervoor binnen de huidige systematiek van het gemeentefonds de gemeenten die met krimp worden geconfronteerd zullen worden gecompenseerd.

Demografische ontwikkelingen kunnen gevolgen hebben op tal van beleidsterreinen en publieke voorzieningenniveaus in gemeenten, zoals onderwijs, zorg, arbeidsmarkt, woningmarkt, ruimtelijke ordening.

Aanpassing van het voorzieningenniveau kan tijdelijk leiden tot hogere lasten, met name als er sprake is van herstructureringsopgaven op het terrein van de woningmarkt en bedrijventerreinen.

Voor alle duidelijkheid: gemeenten die dalen in inwonertal krijgen een algemene uitkering die vergelijkbaar is met gemeenten die qua structuurkenmerken vergelijkbaar zijn.

Daarnaast kunnen demografische ontwikkelingen gevolgen hebben voor de hoogte van de algemene uitkering. Een groot van de algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt namelijk verdeeld op basis van inwonergereleerde maatstaven. Dat houdt verband met de kostenoriëntatie van de verdeling. Het accres buiten beschouwing gelaten zien krimpgemeenten daardoor hun uitkering in absolute zin dalen; per inwoner kan de algemene uitkering wellicht stijgen als gevolg van een gewijzigde samenstelling van de bevolking bij daling. Een gemeente die krimpt naar een bepaalde omvang is in de optiek van de Financiële-verhoudingswet echter niet anders dan een gemeente die al jaren stationair was op dat inwonertal. De historische omvang geeft in de nieuwe situatie geen recht op een hoger voorzieningenniveau. Daarbij komt dat als voorzieningen verdwijnen dit niet altijd wordt veroorzaakt door bevolkingsdaling. Vraag- en aanbodfactoren spelen daarbij een belangrijke rol.

Ook de provincie Zuid-Holland heeft te maken met bevolkingsdaling. Deze afname is over het algemeen gering. De afname of stabilisatie van de groei vindt vooral plaats in het Groene Hart, op Goeree-Overflakkee (Oostflakkee), in de Hoeksche Waard en op Voorne-Putten. Vanaf 2020 neemt de bevolking in grotere delen van het landelijke gebied af. Het aantal huishoudens groeit nog wel. Hieronder een overzicht van de bevolkingsontwikkeling van de Krimpenerwaard-gemeenten.

Tabel 3.3.10a Bevolkingsontwikkeling volgens CBS-Statline (Pearl)

Huidige gemeenten						
Jaar	Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
Ontwikkeling inwoners: absoluut						
2010	9704	28487	14391	8195	12166	9731
2015	10001	28461	14339	8068	12187	9521
2020	10374	28931	14412	8126	12190	9563
2025	10654	29660	14501	8149	12172	9706
Ontwikkeling inwoners: procentueel						
2010	100%	100%	100%	100%	100%	100%
2015	103%	100%	100%	98%	100%	98%
2020	107%	102%	100%	99%	100%	98%
2025	110%	104%	101%	99%	100%	100%

Bron: CBS (december 2009)

Uit de landsdekkende prognoses (tabel 3.3.10a) van CBS Statline (Pearl) blijkt dat in de periode 2010-2025 voor de Krimpenerwaard-gemeenten niet of nauwelijks sprake is van bevolkingsdaling. Voor de gemeenten Bergambacht, Krimpen aan den IJssel en Nederlek is zelfs sprake is van een (lichte) bevolkingstoename.

Tabel 3.3.10b Bevolkingsontwikkeling volgens CBS-Statline (Pearl)

Herindelingsvarianten						
Jaar	Bergambacht Krimpen aan den IJssel Nederlek Ouderkerk Schoonhoven Vlist(K6)	Bergambacht Nederlek Ouderkerk Schoonhoven Vlist(K5)	Bergambacht Ouderkerk Schoonhoven Vlist(K4)	Krimpen aan den IJssel Nederlek (K2)	Krimpen aan den IJssel (K1a)	Nederlek (K1b)
Ontwikkeling inwoners;absoluut						
2010	82674	54187	39796	42878	28487	14391
2015	82577	54116	39777	42800	28461	14339
2020	83596	54665	40253	43343	28931	14412
2025	84842	55182	40681	44161	29660	14501
Ontwikkeling inwoners;procentueel						
2010	100%	100%	100%	100%	100%	100%
2015	100%	100%	100%	100%	101%	100%
2020	101%	101%	101%	101%	102%	100%
2025	103%	102%	102%	103%	104%	101%

Bron: CBS (december 2009)

Uit tabel 3.3.10b blijkt dat voor geen van de herindelingsvarianten K6, K5, K4 en K2 in de periode 2010-2025 een bevolkingsdaling wordt verwacht

3.3.11 Cyclus voor het financiële beleid en verplichte verordeningen

In paragraaf 3.2 is de begroting en meerjarenraming getoetst aan het BBV. De planning en controlcyclus van de gemeente bestaat echter uit meer documenten die onontbeerlijk zijn voor een verantwoord financieel beleid. Zo dient op grond van de Gemeentewet de raad verordeningen vast te stellen voor:

- de uitgangspunten van het financiële beleid, het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie (artikel 212 van de Gemeentewet);
- de controle op het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie (artikel 213 van de Gemeentewet);
- het periodiek onderzoek door het college naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door hen gevoerde bestuur (artikel 213a van de Gemeentewet).

Verordening op grond van artikel 212 van de Gemeentewet

De raad stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle kan worden voldaan. De verordening bevat in ieder geval:

- regels voor waardering en afschrijving van activa;
- grondslagen voor de berekening van de door het gemeentebestuur in rekening te brengen prijzen en tarieven voor rechten als bedoeld in artikel 229b, alsmede, voor zover deze worden geheven, voor de heffing bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer;
- regels inzake de algemene doelstellingen en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie, daaronder begrepen taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening.

De artikel 212-verordeningen van Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist wijken op onderdelen van elkaar af. Op enkele afwijkingen wordt hierna ingegaan.

In artikel 2 'programmabegroting' zijn bij Krimpen aan den IJssel,

Nederlek en Vlist bepalingen opgenomen dat het college per programma indicatoren voorstelt met betrekking tot de beoogde maatschappelijke effecten en de te leveren goederen en diensten en dat de raad deze indicatoren vaststelt. Bij Bergambacht, Ouderkerk en Schoonhoven ontbreken deze bepalingen.

Bij artikel 14, 9 'Financieringsfunctie' hebben de gemeenten Krimpen aan den IJssel, Nederlek en Vlist een bepaling opgenomen dat de raad eenmaal in de vier jaar een treasurystatuut vaststelt. De gemeenten Bergambacht, Schoonhoven en Ouderkerk hebben hierover geen informatie opgenomen.

Bij de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk en Schoonhoven is in de verordening geen bepaling opgenomen dat voor Lokale heffingen, Weerstandsvermogen, Verbonden Partijen en Bedrijfsvoering een nota wordt opgesteld. De gemeente Vlist stelt voor alle vier genoemde onderwerpen eenmaal in de vier jaar een nota vast. Bij de gemeente Krimpen aan den IJssel ontbreekt er van de vier bovenstaande onderwerpen alleen een nota voor Verbonden Partijen.

De gemeenten Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk en Vlist stellen eenmaal in de vier jaar een nota grondbeleid vast. Bij de gemeenten Schoonhoven en Bergambacht is hiervoor geen bepaling opgenomen.

Met betrekking tot 'Reserves en Voorzieningen' hebben de gemeenten Krimpen aan den IJssel, Bergambacht en Ouderkerk aangegeven dat het college eenmaal in de vier jaar een nota reserves en voorzieningen ter behandeling en vaststelling aan de raad aanbiedt. De gemeenten Vlist en Nederlek doen dit jaarlijks. De gemeente Schoonhoven heeft er, in overleg met de provincie en accountant, voor gekozen om niet meer eenmaal in de vier jaar een nota op te stellen, maar de informatie jaarlijks in de paragraaf van de begroting op te nemen.

Ten aanzien van 'Waardering en Afschrijving vaste activa' worden ook verschillen geconstateerd. De colleges van de gemeenten Schoonhoven en Ouderkerk bieden een nota afschrijvingsbeleid ter behandeling en vaststelling aan de raad aan. De gemeente Ouderkerk eenmaal in vier jaar. De gemeente Schoonhoven heeft geen actualisatie tijdstip opgenomen. De gemeente Bergambacht heeft voor het laatst in 2006 een nota afschrijvingsbeleid vastgesteld. Echter, volgens de nieuwe artikel 212 verordening (vastgesteld 24.11.2009), zal geen nota afschrijvingsbeleid meer opgesteld worden. Het afschrijvingsbeleid is nu opgenomen in voornoemde nieuwe artikel 212 verordening. De gemeenten Nederlek, Krimpen aan den IJssel en Vlist beschikken niet over een nota afschrijvingsbeleid. De gemeente Krimpen aan den IJssel heeft in de verordening artikel 212 een bijlage opgenomen waarin de wijze van afschrijven is vastgelegd.

Vijf gemeenten hebben een bepaling opgenomen inzake subsidieverstrekking en steunverlening aan ondernemingen en instellingen. Bij de gemeente Krimpen aan den IJssel ontbreekt informatie hierover.

Vergelijking van het afschrijvingsbeleid en de afschrijvingstermijnen bij de kapitaalgoederen wegen, riolering, schoolgebouwen en overige gebouwen laat met name bij wegen en riolering substantiële verschillen zien. De afschrijvingstermijn voor schoolgebouwen en gebouwen vertonen bijna geen verschillen onderling.

Bij de gemeenten Krimpen aan den IJssel, Bergambacht, Nederlek Ouderkerk en Schoonhoven worden activa met een meerjarig maatschappelijk nut onder aftrek van bijdragen van derden ten laste van de exploitatie gebracht.

Bij de gemeente Vlist wordt afgeschreven. Deze gemeente hanteert voor wegen een afschrijvingstermijn van 30 jaar.

De afschrijvingstermijnen voor riolering verschillen onderling. De gemeenten Bergambacht en Nederlek hanteren allebei een termijn van 40 jaar. De gemeente Krimpen aan den IJssel hanteert een afschrijvingstermijn van 50 jaar. De overige drie gemeenten hanteren verschillende afschrijvingstermijnen tussen de 10 en 30 jaar.

Afschrijvingstermijnen

	Bergambacht	Krimpen a/d IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
Onderwijsgebouwen	40	40	40	40	40	40
Renovatie geb.		25			25	25
Overige gebouwen	40	40	40	40	40	40
Wegen	Geen activering	Geen activering	Geen activering	Geen activering	Geen activering	30
Riolering	40	50	40	10, 15 en 30	25	20
Drukriolering	15		15			

Overige opmerkingen:

Ingevolge de in 2003 vastgestelde artikel 212-verordening werden de wegen door de gemeente Bergambacht in 40 jaar afgeschreven. Op 24 november 2009 heeft de gemeente een nieuwe artikel 212-verordening vastgesteld. Volgens deze verordening zal de gemeente investeringen met maatschappelijk nut niet meer activeren maar in één keer ten laste van de exploitatie brengen.

In de verordening 212 en in de staat van activa van de gemeente Krimpen aan den IJssel wordt geen informatie opgenomen over de afschrijvingstermijn van het gemeentelijke zwembad. Desgevraagd deelde de gemeente ons mede dat een oud zwembad is gerenoveerd en later ook nog is uitgebreid. Het oorspronkelijke gebouw is geheel afgeschreven. Met inbegrip van 2010 zal het activum voor de renovatie in 2016 afgeschreven zijn en die van de uitbreiding in 2020.

Verordening op grond van artikel 213 van de Gemeentewet

De accountant controleert de jaarrekening en geeft op basis hiervan een verklaring af waarin hij een oordeel geeft over de rechtmatigheid en het getrouwe beeld. Daarnaast gaat hij in zijn verslag in op zijn bevindingen. In het eerste lid van artikel 213 van de Gemeentewet wordt geregeld dat er binnen de gemeente regels worden gesteld die voldoende zorg voor de controle waarborgen. In de rest van artikel 213 wordt een aantal regels voor de accountantscontrole gesteld. Deze onderdelen van artikel 213 regelen dus dat er een externe controle is op de rechtmatigheid. De raad gebruikt de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen om zich een oordeel te vormen over de wijze waarop het college zich van haar bestuursbevoegdheden heeft gekweten.

Verordening op grond van artikel 213a van de Gemeentewet

Het college verricht periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het door haar gevoerde bestuur. De raad stelt bij verordening regels hierover. Het college brengt schriftelijk verslag uit aan

de raad van de resultaten van de onderzoeken. Bovendien stelt het college de rekenkamer of, indien geen rekenkamer is ingesteld, personen die de rekenkamerfunctie uitoefenen, tijdig op de hoogte van de onderzoeken die hij doet instellen en zendt haar, onderscheidenlijk hen, een afschrift van het verslag.

Op de 213(a)-verordeningen hebben wij geen op- of aanmerkingen.

3.4 Financiële positie van de huidige gemeenten

In de volgende paragrafen brengen wij in de eerste plaats de financiële positie van de huidige gemeenten Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist in beeld. Dit op basis van de informatie ontleend aan de begroting 2010 en de meerjarenraming 2011-2013.

In paragraaf 3.7 en volgende wordt een beeld gegeven van de financiële positie van de herindelingsvarianten.

3.4.1 Bergambacht

Jaarrekeningen, begroting en meerjarenraming

De jaarrekeningen 2004-2008 sluiten voor alle jaren met batige saldi en zijn materieel in evenwicht. De begroting 2010, inclusief de 1^e wijziging sluit met een nadelig saldo en is materieel niet in evenwicht. De meerjarenraming 2011-2013 sluit met batige saldi en is materieel in evenwicht. Dit materiële evenwicht is zonder ombuigingsmaatregelen tot stand gekomen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen neemt toe van ruim € 5,9 miljoen in 2009 naar ruim € 7,8 miljoen in 2013. De risico's zijn gedeeltelijk gekwantificeerd, ook meerjarig. In de paragraaf weerstandsvermogen wordt hierover opgemerkt dat niet alle risico's gekwantificeerd kunnen worden en misschien niet alle risico's in beeld zijn. De gemeente houdt als minimale norm aan 2% van het begrotingstotaal ofwel € 381.000. De gemeente houdt dit bedrag aan voor de niet gekwantificeerde risico's. De gekwantificeerde risico's worden berekend op € 1,5 miljoen. Bij de structurele risico's is uitgegaan van een 4-jaarsperiode. Totaal komt de gemeente uit op een minimaal weerstandsvermogen van circa € 1,9 miljoen. Het totale weerstandsvermogen is op 1 januari 2010 circa € 6,5 miljoen. Het weerstandsvermogen dat direct beschikbaar is bedraagt € 2,3 miljoen. De conclusie is dat incidentele risico's geen problemen voor de exploitatie behoeven op te leveren. Structurele gevolgen kunnen volgens de gemeente echter wel problemen voor de exploitatie geven omdat de structurele weerstandscapaciteit heel laag is.

De gemeente gaat hierbij uit van een onbenutte belastingcapaciteit van nihil. Dit is niet juist. Nu de limitering is afgeschaft is een macronorm geïntroduceerd. Deze bedraagt voor 2010 4,30. Daarnaast kennen we de artikel 12-norm, redelijk peil. Verder heeft de gemeente geen bedrag opgenomen voor stille reserves. De gemeente geeft aan dat voor Bergambacht (wellicht) sprake is van aanwezige stille reserves. Het bepalen van de omvang van deze stille reserves is echter zeer lastig en arbitrair. Daarom heeft Bergambacht ervoor gekozen om de stille reserves niet te betrekken in de bepaling van de weerstandscapaciteit.

Ontwikkeling algemene reserve

De algemene reserves van de gemeente bestaande uit de algemene reserve, de reserve herschikking activa en de reserve incidenteel beleid stijgen in de periode 2010-2013 met circa € 0,8 miljoen.

Onderhoud kapitaalgoederen

Het beheerplan wegen is geactualiseerd. Om het huidige onderhoudsniveau te kunnen handhaven en ook de nieuwe wegen in goede staat te houden is structureel een extra bedrag van € 100.000 in de begroting 2010 verwerkt. In de actualisatie is geen rekening gehouden met areaaluitbreiding. Bij het onderhoud aan de wegen is sprake van achterstallig onderhoud. Het hier gaat om een bedrag van € 400.000 dat binnen twee jaar zal worden ingelopen. De dekking van dit bedrag is opgenomen in de voorziening.

De meerjarenplanningen groot onderhoud kunstwerken(waaronder bruggen en duikers) en speeltoestellen worden momenteel geactualiseerd. De budgettaire consequenties zijn nog niet bekend. De gemeente heeft aangegeven dat de indicatie vooralsnog is dat de jaarlijkse storting in de voorziening voldoende is.

Het groencontract met de huidige aannemer loopt op 31 december 2009 af. Nagegaan wordt of het mogelijk is om het onderhoudsniveau op een hoger peil te brengen en wat daarvoor de kosten zijn om het groen op dat niveau te brengen en te houden. Het groenonderhoud is in het najaar 2009 opnieuw aanbesteed. Er wordt naar gestreefd dat een deel van het onderhoud door Sociale Werkvoorziening Promen wordt uitgevoerd. De in 2006 opgestelde meerjarenplanningen van het uit te voeren groot onderhoud openbare verlichting, baggeren, beschoeiingen, openbare gebouwen en zwembad dienen in 2010 geactualiseerd te worden. Het Gemeentelijk Riolerings Plan(GRP) is actueel en is vastgesteld voor de periode 2007-2011. Conform dit plan dient in 2010 de meerjarenplanning voor de riolering te worden geactualiseerd, zodat in 2011 een nieuw GRP kan worden vastgesteld.

De gemeenteraad heeft op 22 mei 2007 het waterplan vastgesteld. In het Uitvoeringsprogramma Stedelijk waterplan K5 zijn de maatregelen weergegeven om te komen tot een beter watersysteem. Voor de meeste maatregelen voorziet het GRP 2007-2011 in de dekking.

De accountant heeft bij de jaarrekening 2008 geadviseerd de beoordeling van de toereikendheid van de onderhoudsvoorzieningen voor 2009 beter te documenteren. Tijdens het ambtelijke overleg van 9 september 2009 heeft de gemeente medegedeeld dat aan dit advies uitvoering zal worden gegeven. In de brief van GS over de jaarrekening 2008 is voor dit punt aandacht gevraagd.

Grondexploitatie

De gemeente Bergambacht voert geen actief grondbeleid. Bij de jaarrekening 2008 heeft de accountant met het oog op de structuurvisie en de nog te starten projecten geadviseerd hierop het grondbeleid van de gemeente specifiek uit te werken. Tijdens het ambtelijke overleg tussen de provincie en de gemeente van 9 september 2009 heeft de gemeente medegedeeld dat aan dit advies uitvoering zal worden gegeven. In de brief van GS over de jaarrekening 2008 is voor dit punt aandacht gevraagd.

3.4.2 Krimpen aan den IJssel*Jaarrekeningen, begroting en meerjarenraming*

De begroting 2010 is materieel sluitend. De uitkomst voor het jaar 2011 is ook nog positief. De jaren 2012 en 2013 vertonen echter een structureel nadelig saldo, oplopend tot ruim één miljoen euro. Voor deze jaren ligt nog een forse opdracht. De jaarrekening 2004 liet een structureel nadeel zien. Vanaf 2005 waren de rekeningsaldi weer positief.

Weerstandsvermogen

Uitgaande van een gemiddelde omvang van de risico's ad € 8,3 miljoen resulteert er voor de weerstandscapaciteit een ratio van 1,48 voor 2010. Het gemiddeld benodigde bedrag aan risico's is daarmee afgedekt. Het weerstandsvermogen is dan ook toereikend.

-Ontwikkeling algemene reserve

De algemene reserves dalen in 2011 met € 3,5 miljoen oftewel 33%. Dit wordt vooral veroorzaakt door onttrekkingen aan de reserve bouwgrondexploitatie.

Onderhoud kapitaalgoederen

De beheerplannen zijn actueel, met uitzondering van het Stedelijk Waterplan. Dat dateert nog van 2004. Het GRP voor de periode 2008-2013 is in 2008 vastgesteld. Het in 2003 ingezette beleid met betrekking tot de extra verhoging van het rioolrecht met 4% boven de trend wordt ook in het nieuwe GRP doorgezet, zodat de in de voorziening beschikbare middelen toereikend blijven. Vooralsnog is dit beleid vertaald tot en met 2019. De investeringen in de reconstructie van wegen worden gedekt uit de daartoe gevormde Voorziening Herstraten. Teneinde de voorziening voldoende toereikend te houden wordt de storting jaarlijks met 5% verhoogd. In pogingen de meerjarenraming sluitend te maken, is besloten de komende vier jaar de storting met € 200.000 te verlagen. De toereikendheid van de voorziening komt hierdoor niet in gevaar. De gemeente heeft aangegeven dat dit niet zal leiden tot achterstallig onderhoud c.q. kapitaalvernietiging.

Reeds enige jaren werd gediscussieerd over de hoogte van de benodigde stortingen voor de Voorziening Onderhoud Kapitaalgoederen op het terrein van (voornamelijk) de gebouwen. Voor de vervangingen van investeringen met maatschappelijk nut wordt per jaar € 800.000 beschikbaar gesteld.

Grondexploitatie

In het eerste kwartaal van 2010 zal de nieuwe nota Grondbeleid vastgesteld worden. Op dit moment heeft de gemeente nog één complex in exploitatie, namelijk Lansingh-Zuid met een verwacht positief resultaat van ca. € 2,8 miljoen eind 2012.

Op basis van de huidige inzichten is sprake van een gezonde financiële positie van de bouwgrondexploitatie. Voorzichtigheid is echter geboden, omdat van Waalpark, Centrum en Herinrichting Stormpolder nog veel onzeker is, evenals van een aantal RO-projecten. Met name de ontwikkeling van het Centrum en de Stormpolder beslaan een lange periode en betreffen voor de Krimpense schaal omvangrijke bedragen.

3.4.3 Nederlek

Jaarrekeningen, begroting en meerjarenraming

De jaarrekeningen 2004 tot en met 2008 sluiten allemaal met een voordelig resultaat. Deze resultaten zijn voor een zeer groot deel incidenteel van aard: niet alle plannen zijn overeenkomstig de planvorming uitgevoerd. Dit is enerzijds gevolg van de krappe ambtelijke bezetting en anderzijds de forse inspanning die geleverd moest worden om de structuurvisie tot uitvoer te brengen.

De begroting 2010 sluit met een tekort. Dit tekort wordt afgedekt door ombuigingen, hetgeen resulteert in een positief resultaat voor 2010. De begroting 2010 is daarmee materieel sluitend. De meerjarenraming sluit met tekorten oplopend tot ruim € 1 miljoen in 2013.

De gemeente kiest er bewust voor om een sluitende begroting 2010 te presenteren en de tekorten in de meerjarenraming pas in 2010 in te vullen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is ruim toereikend om de risico's op te kunnen vangen. Alle risico's zijn per programmaonderdeel benoemd. Ook is een verdeling gemaakt van risico's met een incidenteel karakter en een structureel karakter. Tot slot zijn de risico's ook vertaald in risico's op basis van 'eigen beleid', 'beleid andere overheden', 'autonome ontwikkelingen' en 'doen/nalaten andere overheden'. De oorzaak van het ontstaan van een risico is volgens de gemeente van belang, omdat dit iets zegt over de mate waarin de gemeente iets aan dit risico kan doen. Veel van deze risico's hangen samen met de structuurvisie. Binnen de structuurvisie is sprake van een adequaat risicomangement. De gemeente heeft het minimaal vereist weerstandsvermogen becijferd op € 4.954.000. De gemeentelijke weerstandscapaciteit bedraagt € 5.310.945 en is derhalve ruimschoots voldoende.

Ontwikkeling algemene reserve

Het totaal van de algemene reserves bedraagt per 01-01-2010 € 9.842.000. Deze reserves zijn onderverdeeld in een 'algemene reserve' ad € 3.565.000, waarvan de rente ten gunste van de exploitatie komt, een 'algemene bedrijfsreserve' ad € 5.169.000, waarvan de rente wordt toegevoegd aan de reserve en een 'algemene reserve bouwgrondexploitatie' ad € 1.108.000, waarvan de rente eveneens wordt toegevoegd aan de reserve. Concluderend kan worden gesteld dat van de € 9.842.000 van de algemene reserves € 3.565.000 geblokkeerd is.

Onderhoud kapitaalgoederen

De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningsniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten. Het beleid voor het onderhoud van kapitaalgoederen is vastgesteld in beleidsnota's. Aan deze beleidsnota's liggen beheerplannen ten grondslag. Deze plannen worden cyclisch geactualiseerd en vastgesteld (binnen door de raad gestelde kaders) door het college van B & W. Voor 2010/2011 staan in de planning: beheerplan Verkeersborden, verkeermaatregelen en Wegmeubilair, beheerplan Inzamelmiddelen huisvuilinzameling en het actualiseren van het Gebouwenbeheerplan en Wegenbeheerplan. Voor wat betreft het wegenbeheerplan heeft de gemeente in de begroting 2010 opgenomen dat zij (negatief) afwijkt van de CROW-normering. GS hebben hier in hun begrotingsbrief 2010 aandacht aan besteed en gaan ervan uit dat de financiële consequenties van het geactualiseerd plan zullen aansluiten bij de in exploitatie geraamde bedragen en dat de voorziening wegen op peil is.

Grondexploitatie

In Nederlek staat alles in het teken van de structuurvisie. In juni 2006 zijn voor de deelgebieden van de structuurvisie voorlopige grondexploitaties zonder kostprijsberekening vastgesteld. In de periode 2006-2007 zijn voor de diverse deelgebieden de plannen uitgewerkt tot stedenbouwkundige verkavelingsplannen. In 2008 is het definitief ontwerp voor het stedenbouwkundig plan Dorpshart Binnenterrein vastgesteld. Eind 2008 is het voorlopig ontwerp voor het centrumgebied gereed gekomen. Dit is begin 2009 vastgesteld. Afdekken risico's - bij de start van de uitvoering van de structuurvisie is een uitgebreide risico-inventarisatie opgesteld. Geconcludeerd kan worden de structuurvisie op dit moment niet voldoende reserves heeft om de risico's af te dekken. In het door de raad vastgesteld beleidsplan Risicomangement Structuurvisie is besloten om dit tijdelijk op te lossen door deze risico's te dekken uit de algemene bedrijfsreserve. In de paragraaf weerstandsvermogen is rekening gehouden met de risico's in relatie tot de Structuurvisie. Mede met het oog op de economische crisis en de stagnatie in de bouw-en huizenmarkt is in 2009 de frequentie van de actualisering van het risicoprofiel

opgevoerd. De boekwaarde van de in exploitatie genomen gronden is toegenomen van € 1,2 miljoen in 2007 naar € 4,1 miljoen in 2008. De boekwaarde van de niet in exploitatie opgenomen gronden bedraagt € 800.000, zodat de totale boekwaarde van de grondexploitatie € 4,9 miljoen bedraagt. De uitvoering van de structuurvisie wordt steeds meer zichtbaar. De projecten Zoestdijk en bij Dertienhuizen zijn afgerond. De projecten Parkwijk en Tiendhoek 2 zijn gereed voor daadwerkelijke uitgifte van grond. Complex Parkwijk zal sluiten met een verlies. Dit verlies (€ 1,8 miljoen) is voor € 400.000 afgedekt door de structuurvisie de overige € 1,4 miljoen wordt gedekt uit de algemene reserve.

3.4.4 Ouderkerk

Jaarrekeningen, begroting en meerjarenraming

De jaarrekeningen 2004 tot en met 2007 gaven een negatief saldo te zien. De jaarrekening 2008 sluit met een batig saldo. De financiële positie van Ouderkerk was aanleiding om voor 2008 en 2009 een artikel 12-aanvraag in te dienen. Het artikel 12-onderzoek is inmiddels afgerond. Het tweede en tevens laatste artikel 12-rapport van de Inspecteur van het Ministerie van BZK is in december 2009 uitgebracht. In zijn rapport adviseert de Inspecteur Ouderkerk € 3.675.000 artikel 12-steun te verlenen voor het wegwerken van het achterstallig onderhoud wegen en van de negatieve algemene reserve. In de begroting 2010 en de meerjarenraming 2011-2013 is de gemeente ervan uitgegaan dat de beheerders van het gemeentefonds het advies van de Inspecteur zullen overnemen. Op basis daarvan presenteert de gemeente een sluitende begroting 2010-2013.

Weerstandsvermogen

Ouderkerk heeft risicomangement ingevoerd. De risico's zijn geïnventariseerd en zijn financieel vertaald. Ervan uitgaande dat de negatieve algemene reserve met artikel 12-steun wordt weggewerkt tot nihil dan nog is de weerstandscapaciteit ontoereikend om de risico's op te kunnen vangen. De gemeente heeft weliswaar stille reserves, echter deze zijn niet op korte termijn materieel te maken.

Ontwikkeling algemene reserve

Ouderkerk heeft in 2009 in het kader van artikel 12 een aanvullende uitkering ontvangen om een deel van de negatieve algemene reserve weg te werken. De Inspecteur van het Ministerie van BZK adviseert in zijn artikel 12-rapport 2009 om de gemeente aanvullende steun te verlenen om ook de resterende negatieve algemene reserve (€ 399.000) weg te werken. Er van uitgaande dat de beheerders van het gemeentefonds zijn advies overnemen is de stand van de algemene reserve daarmee in 2010 nihil. Volgens de ramingen van de gemeente zal deze stand van de algemene reserve tot en met 2013 ongewijzigd blijven.

Onderhoud kapitaalgoederen

Het vigerende GRP betreft de jaren 2003-2008. Een nieuw GRP is in voorbereiding en zal in 2010 ter vaststelling aan de raad worden voorgelegd. Het wegenbeheerplan 2006-2010 is in het kader van het artikel 12-onderzoek geactualiseerd om, volgens de artikel 12-normen, de omvang van het achterstallig onderhoud vast te stellen. De hiermee verzamelde informatie wordt gebruikt als basis voor het beheerplan 2011-2015 dat in 2010 ter vaststelling aan de raad zal worden voorgelegd. De lasten van het geactualiseerde beheerplan 2006-2010 zijn in de begroting verwerkt. Daarnaast zijn lasten voor het wegwerken van het achterstallig onderhoud geraamd omdat daarvoor in het kader van artikel 12 gedurende 10 jaar een eigen inspanning van € 274.000 wordt verlangd. Voor het wegwerken van het resterende achterstallig onderhoud heeft de Inspecteur van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en

Koninkrijksrelaties in zijn artikel 12-rapport geadviseerd om de gemeente een aanvullende uitkering te verstrekken van € 3.237.000,-. Het beheerplan bruggen en kunstwerken is gedateerd (2004). Voor gebouwen is in 2009 een geactualiseerd beheerplan vastgesteld. Het beheerplan baggeren moet nog worden geactualiseerd. Voor de realisatie van het baggerplan is beoogd samen te werken met de overige partners die actief zijn in de uitvoering van het stedelijk waterplan.

Grondexploitatie

Ouderkerk is aan haar grenzen van de ontwikkeling van de bebouwing gekomen. Grote uitbreidingslocaties voor de gemeente zijn niet te verwachten. Momenteel is met name sprake van herstructureringen en kleinere inbreidingslocaties. Ouderkerk heeft momenteel geen planexploitaties met een negatief resultaat.

3.4.5 Schoonhoven

Jaarrekeningen, begroting en meerjarenraming

In 2004 en 2005 is sprake van een negatief rekeningsaldo. Van 2006 tot en met 2008 zijn de rekeningsaldi positief. De begroting van Schoonhoven is, rekening houdend met de effecten van de septembercirculaire gemeentefonds en een aantal amendementen die bij de begrotingsbehandeling zijn aangenomen, materieel sluitend. De meerjarenraming 2011-2013 vertoont aflopende tekorten voor 2011 en 2012. De jaarschijf 2013 sluit met een klein batig resultaat.

Weerstandsvermogen

Schoonhoven heeft risicomanagement ingevoerd. De risico's zijn geïnventariseerd en zijn financieel vertaald. De weerstandscapaciteit is volgens de berekeningen van de gemeente ruimschoots toereikend. Wij tekenen daarbij aan dat Schoonhoven de algemene reserve als weerstandscapaciteit meeneemt. Het grootste deel (€ 7,3 miljoen) is echter niet vrij aanwendbaar omdat de bespaarde rente wordt ingezet als dekkingsmiddel voor de exploitatie. Indien deze reserve moet worden aangewend ter dekking van risico's dan heeft dat tot gevolg dat daarmee dekkingsmiddelen voor de exploitatie wegvallen.

Ontwikkeling algemene reserve

De stand van de algemene reserve daalt van € 7,3 miljoen in 2010 tot € 5,1 miljoen in 2013. Deze daling wordt veroorzaakt door onttrekkingen ten behoeve van onder andere de renovatie van het Springerpark en kademuren Oude Haven.

Onderhoud kapitaalgoederen

De financiële paragraaf van het GRP is in 2007 geactualiseerd. Mede in verband met de invoering van de Wet verankering en bekostiging gemeentelijke watertaken in 2009 is de gemeente begonnen met het opstellen van een nieuw GRP opgesteld. Het beheerplan wegen is in 2008 geactualiseerd. Op basis van dit plan is vastgesteld dat sprake is van achterstallig onderhoud. Voor het wegwerken van dit achterstallig onderhoud is een plan vastgesteld. Volgens de gemeente is de wijze waarop en de periode waarin het achterstallig onderhoud wordt weggewerkt verantwoord en zal dit niet leiden tot kapitaalvernietiging. De financiële consequenties van dit plan zijn in de begroting 2010 en meerjarenraming 2011-2013 verwerkt.

Voor Water (baggeren), Kunstwerken, Openbare verlichting beschikt de gemeente over actuele beheerplannen. De daaruit voortvloeiende financiële consequenties zijn in de begroting opgenomen.

Grondexploitatie

Schoonhoven voert bij voorkeur een passief grondbeleid. De gemeente heeft een bescheiden grondpositie in een drietal bouwlocaties. Vooral nog gaat de gemeente ervan uit dat de gemaakte kosten zullen worden gedekt door opbrengsten.

3.4.6. Vlist

Jaarrekeningen, begroting en meerjarenraming

De jaarrekening 2004 sluit met een klein tekort, de jaarrekeningen 2005 tot en met 2008 sluiten allemaal met voordelige resultaten. Deze resultaten zijn incidenteel van aard. Met name gaat het om winstuitname grondexploitatie, vrijval van de voorzieningen en omzetting van voorzieningen naar reserves op grond van het BBV.

Bij de kadernota 2009 vertoonde de begroting 2010 nog een tekort van ruim € 0,6 miljoen. In de begroting 2010 is het tekort omgebogen tot een positief resultaat. De meerjarenraming sluit thans met een tekort van ruim € 1 miljoen in 2013. In de begroting is rekening gehouden met incidentele onttrekkingen aan de reserve grondbeleid voor totaal € 1.450.000 t.b.v. Centrum Ontwikkeling Stolwijk (€ 1.000.000), Herstructurering Agterpoort € 50.000 en verplaatsen brandweergarage € 150.000. In het investeringsschema is totaal € 4,9 miljoen opgenomen aan investeringen (€ 2,5 miljoen investeringen met economisch nut en € 2,4 miljoen met maatschappelijk nut).

Weerstandsvermogen

Van de algemene reserve wordt € 450.000 als vaste buffer aangehouden voor het weerstandsvermogen. De structurele weerstandscapaciteit wordt bepaald op € 302.635. De incidentele weerstandscapaciteit wordt bepaald op € 2.125.394, zodat het totaalbedrag aan weerstandscapaciteit € 2.428.029 bedraagt. Verder worden de risico's in beeld gebracht. Deze zijn slechts gedeeltelijk gekwantificeerd. In hun brief over de jaarrekening 2008 hebben GS vermeld dat geen confrontatie heeft plaatsgevonden tussen de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit. In de begrotingsbrief 2010 hebben GS dit punt eveneens opgenomen.

Ontwikkeling algemene reserve

De algemene reserve neemt in de periode 2010-2013 met ruim € 100.000 af. Van de algemene reserve wordt € 450.000 als vaste buffer aangehouden voor het weerstandsvermogen.

Onderhoud kapitaalgoederen

De ramingen in de begroting zijn gebaseerd op actuele beheerplannen. De dekking is geregeld via de voorzieningen. De stortingen en onttrekkingen in de onderhoudsvoorzieningen gebeuren conform de beheerplannen. Voor de plannen Civiele Kunstwerken (bruggen, duikers, beschoeiingen en damwanden), Baggeren en Speelvoorzieningen is de vaststelling gepland in het 4^e kwartaal 2009. De financiële vertaling is nog niet geheel opgenomen in de begroting. De gemeente stelt dat de financiële vertaling in de meerjarenraming zal plaatsvinden zodra deze plannen zijn vastgesteld.

Met betrekking tot het beheerplan gebouwen wordt in de paragraaf opgemerkt dat het op peil brengen van het onderhoudsniveau tot medio 2011 in beslag zal nemen.

Grondexploitatie

Voor alle complexen die actief door de gemeente worden ontwikkeld, zijn exploitatieopzetten gemaakt.

Voor Bovenkerk 4e kwadrant (Stolwijk) is de winstverwachting € 339.604.

Voor het complex Industrieterein Stolwijk is een tekort op eindwaarde becijferd op € 175.210. Voor laatstgenoemd bedrag is een voorziening gevormd. In 2007 heeft een winstuitname plaatsgevonden van € 2.650.000. Dit bedrag is toegevoegd aan de algemene reserve grondexploitatie.

Een aantal complexen wordt door projectontwikkelaars gerealiseerd.

3.5 Ratio's

Van belang voor de financiële positie is ook de manier waarop de activa worden gefinancierd en afgeschreven. Meer (kort) vreemd vermogen betekent immers een hogere gevoeligheid van de begroting voor renteschommelingen en door het hanteren van langere afschrijvingstermijnen kunnen lasten worden verschoven naar de toekomst. De manier waarop de activa zijn gefinancierd kan inzichtelijk worden gemaakt met de volgende ratio's:

- Financieringsstructuur: zijn de vaste activa ook gefinancierd met lang vermogen of ook met kort vreemd vermogen? Zo ja, wordt de kasgeldlimiet overschreden?
- Solvabiliteit: in welke mate kan de gemeente haar investeringen door middel van eigen middelen financieren?
- Investeringsratio: wat is de gemiddelde (resterende) afschrijvingstermijn in de gemeente?
- Financieringsratio: De relatie tussen vrijgekomen middelen (afschrijving) en de betaalde aflossingen op lang vreemd vermogen is een indicator voor het vermogen van de gemeente om het investeringsvolume op peil te houden zonder nieuw vreemd vermogen aan te trekken.

De nader toe te lichten ratio's maken overigens geen deel uit van de waardering van de financiële positie van de zes gemeenten. Desondanks worden deze wel behandeld om zo een completer inzicht in de financiële structuur van de gemeenten te krijgen.

Financieringssaldo

Het financieringssaldo geeft weer of de vaste financieringsmiddelen (de som van het eigen vermogen en het lang vreemd vermogen) al dan niet toereikend zijn om de vaste activa te financieren. Onvoldoende lang vermogen leidt tot een financieringstekort. De gemeente kan dit financieringstekort gedeeltelijk met kort vreemd vermogen financieren. Dit is wettelijk toegestaan voor zover de kasgeldlimiet niet wordt overschreden. De kasgeldlimiet bedraagt maximaal 8,5% van het begrotingstotaal. Het financieringstekort boven de kasgeldlimiet is de aanvullende lange financieringsbehoefte, die de gemeente met lang vreemd vermogen dient te financieren.

Gouden balansregel

De financieringsstructuur komt ook naar voren in de gouden balansregel. Hierin wordt de ideale verhouding tussen het totaal van de vaste activa en de vaste financieringsmiddelen weergegeven. De looptijd van het vermogen dient daarbij zoveel mogelijk te zijn afgestemd op de omlooptijd van de activa. De bedrijfseconomische norm voor particuliere bedrijven is 1, dat wil zeggen dat alle vaste activa zijn gefinancierd met eigen vermogen en lang vreemd vermogen. Voor gemeenten ligt de norm hoger omdat gemeenten een deel van de vaste investeringen (tot de kasgeldlimiet) mogen financieren met kort vreemd vermogen.

Solvabiliteit

Deze ratio geeft de mate weer waarin de gemeente haar investeringen door middel van eigen middelen financiert. Er zijn verschillende manieren om deze ratio uit te rekenen. De hier gekozen manieren zijn:

- het eigen vermogen te delen door de vaste activa(=sa) en
- het eigen vermogen te delen door het totale vermogen (=eigen en vreemd vermogen)(=sb)

Investeringsratio

De investeringsratio geeft de gemiddelde resterende afschrijvingstermijn weer. De ratio wordt bepaald door de boekwaarde (exclusief grondexploitatie, hypothecaire geldleningen aan personeel, deelnemingen en beleggingen en kapitaalverstrekkingen woningbouw) te delen door de afschrijvingslasten. Een relatief lange afschrijvingstermijn kan duiden op een zekere financiële problematiek bij een gemeente. Door het hanteren van lange afschrijvingstermijnen kunnen lasten immers worden verschoven naar de toekomst.

Financieringsratio

De relatie tussen vrijgekomen middelen (afschrijving) en de betaalde aflossingen op lang vreemd vermogen is een indicator voor het vermogen van de gemeente om het investeringsvolume op peil te houden zonder nieuw vreemd vermogen aan te trekken. In een 'normale situatie' lopen de afschrijvingen en aflossingen nagenoeg parallel.

Schuld als aandeel in de totale inkomsten

Het kengetal geeft een indicatie van de rentedruk op de rekening. De schuld die een gemeente kan dragen hangt samen met de hoogte van het inkomen, bij hogere inkomsten is er in absolute zin meer ruimte voor rentekosten en aflossingen. Het kengetal geeft aan hoe een gemeente zijn leencapaciteit benut.

Schuld per inwoner

Dit kengetal leent zich meer voor een vergelijking tussen gemeenten, omdat gemeenten nu eenmaal verschillen in inwonertal. Voorwaarde is dat de vergeleken gemeenten dezelfde structuurkenmerken bezitten.

In tabel 3.5 zijn deze ratio's voor de zes gemeenten opgenomen voor de rekeningsjaren 2006 t/m 2008.

Tabel 3.5 Ratio's

Gemeente	jaar	Financierings-saldo	Gouden Balans Regel	Solva-biliteit Sa	Solva-biliteit sb	Investe-rings-ratio	Finan-cie-rings-ratio	Schuld tov totale ink.	Schuld per inwoner
Bergambacht	2006	5.458.000	1,71	0,74	0,38	11,64	0,00	0,61	978
	2007	7.475.000	1,98	0,96	0,42	12,73	0,00	0,60	1.052
	2008	5.077.000	1,48	0,77	0,46	17,37	0,00	0,56	954
Krimpen a/d IJssel	2006	5.712.000	1,12	0,25	0,20	9,83	2,18	0,95	1.707
	2007	7.848.000	1,15	0,30	0,22	9,75	2,31	1,08	1.893
	2008	3.973.000	1,07	0,38	0,29	10,33	2,25	0,92	1.754
Nederlek	2006	7.701.795	1,59	1,01	0,54	11,33	2,07	0,46	761
	2007	8.733.026	1,59	1,10	0,57	14,92	2,07	0,38	837
	2008	8.655.983	1,51	1,07	0,59	18,17	1,83	0,30	876
Ouderkerk	2006	13.318.255	2,20	1,55	0,59	13,76	2,20	0,83	1.505
	2007	16.370.086	2,41	1,45	0,56	16,59	1,91	0,82	1.613
	2008	15.446.917	2,25	1,37	0,58	19,17	1,17	0,73	1.526
Schoonhoven	2006	5.374.000	1,39	0,91	0,52	13,02	54,39	0,42	973
	2007	5.706.000	1,40	0,90	0,54	13,66	53,56	0,39	916
	2008	4.468.000	1,35	0,93	0,56	5,06	128,94	0,29	779
Vlist	2006	3.163.000	1,19	0,58	0,42	13,80	2,23	0,96	1.403
	2007	6.511.000	1,38	0,78	0,51	11,58	2,65	0,63	1.293
	2008	4.653.000	1,27	0,80	0,56	9,28	3,41	0,54	1.121

Opmerkingen naar aanleiding van de berekende ratio's.

Financieringssaldo

De gemeenten verstrekken in hun jaarverslag informatie omtrent het financieringstekort of -overschot. De in de onderhavige paragraaf gehanteerde definitie wijkt in veel gevallen af van de door de gemeenten gehanteerde definitie. De gemeenten betrekken de investeringen in de grondexploitaties bij de berekening. Hierdoor kan het getoonde saldo afwijken van de door de gemeenten zelf berekende financieringssaldi.

Bergambacht

De daling van het saldo in 2008 ten opzichte van 2007 is veroorzaakt door vooral investeringen in de brandweerkazerne en de gemeentewerf aan de Veerweg en door uitbreidingsinvesteringen met betrekking tot De Ark/Kiezel & Kei. Daarnaast zijn er investeringen met betrekking tot de rioleringen. Totaal van de voornoemde investeringen bedraagt ± € 3 miljoen.

De stijging van het saldo in 2007 ten opzichte van 2006 wordt veroorzaakt door een hoger eigen vermogen. Dit betreft een stijging van de algemene reserves door o.m. de storting van een deel van het rekeningresultaat over 2006 en door de storting van bouwleges. Daarnaast is vooral de reserve Dorpsontwikkeling gestegen in 2007. In deze reserve worden de exploitatiebijdragen voor de ontwikkeling van woningbouwplannen gestort.

De geschetste trend is tevens terug te vinden in de ratio's "gouden balansregel" en de 'solvabiliteitsratio sa'.

Krimpen aan den IJssel

De financieringssaldi zijn over de getoonde jaren positief. Rekening houdend met de grondexploitaties is er in 2008 een tekort ontstaan, wat de gemeente ook zelf aangeeft.

De daling ten opzichte van 2007 is vooral veroorzaakt door de stijging van de financiële vaste activa vanwege de hypotheekverstrekking aan ambtenaren (wat vanaf 1 januari 2009 niet meer mogelijk is door de wijziging van de wet FIDO) en de lening aan een semi-overheidsinstelling. De stijging van het financieringsaldo in 2007 ten opzichte van 2006 is veroorzaakt door een stijging van de vaste passiva. De stijging is veroorzaakt door de afoming van het complex Lansing-Zuid, waarbij een bedrag van ± € 3 miljoen is gestort in de Algemene Reserve Bouwgrondexploitatie en een bedrag van ± € 5 miljoen in de voorziening Herstraten.

Nederlek

Het saldo is in 2007 gestegen ten opzichte van 2006 vanwege vooral de stijging van het Eigen Vermogen veroorzaakt door onder meer de toevoeging aan de Algemene Reserve van een deel van het rekeningresultaat over 2006 en vanwege de aflossing van de lening aan woningbouwcorporaties. Eenzelfde beeld blijkt uit de solvabiliteitsratio's.

Ouderkerk

Het eigen vermogen is voor een substantieel deel gevormd door de opbrengst verkoop van het woningbedrijf in 2004 (€ 15 miljoen). In 2007 is dit deel van de Algemene Reserve overgezet naar een Bestemmingsreserve zodat een eventueel verlies op de belegging rechtstreeks ten laste van de reserve kan worden gebracht. Het financieringsaldo in 2007 ten opzichte van 2006 is fors gestegen met € 3,5 miljoen vanwege het aangaan van een nieuwe geldlening vanwege de liquiditeitspositie.

Schoonhoven

De ratio is in 2008 ten opzichte van 2007 gedaald vanwege vooral de daling van de voorzieningen en het eigen vermogen.

Vlist

Het saldo fluctueert door de jaren. De stijging van het saldo in 2007 ten opzichte van 2006 is geheel veroorzaakt door het positieve rekeningresultaat over 2007. De daling in 2008 is vooral veroorzaakt door de vrijval van enkele voorzieningen en de onttrekking van de voorziening wegen en straten.

Gouden balansregel

Bergambacht

De bedrijfseconomische norm van 1 wordt ruimschoots gehaald. Voor een verklaring van de trend, zie de toelichting onder het financieringsaldo.

Krimpen aan den IJssel

De bedrijfseconomische norm van 1 wordt in 2008 (bijna) gehaald. Als de grondexploitaties bij de berekening worden betrokken, zou de gemeente onder de norm zitten, d.w.z. dat niet alle vaste activa door lang vermogen zou worden gefinancierd. Dit beeld blijkt eveneens uit de solvabiliteits- en de schuldratio's.

Nederlek

De ratio over 2008 is lager dan de ratio's over 2007 en 2006. De stijging van de vaste activa is relatief hoger dan de stijging van de vaste passiva. Ten opzichte van de andere gemeenten is de ratio hoog.

Ouderkerk

Zie voor een verklaring van de stijging van de ratio in 2007 t.o.v. 2006 de toelichting bij het financieringsaldo.

De ratio is in 2008 gedaald t.o.v. 2007, vanwege de hardere stijging van de vaste activa (investeringen in activa met een economisch nut).

Schoonhoven

De gouden balansregel geeft een zelfde beeld als het financieringsaldo.

De daling in 2008 is veroorzaakt doordat het totale lange vermogen harder daalt dan de vaste activa. De daling van het lange vermogen is met name veroorzaakt door de daling van de voorzieningen. Het betreft onttrekkingen uit de voorziening Bestratingen en de voorziening Riolering. Daarnaast zijn er een 3-tal voorzieningen opgeheven.

Vlist

Deze ratio vertoont dezelfde trend als het vorige ratio. Voor de toelichting wordt daarnaar verwezen.

Solvabiliteit (sa en sb)*Bergambacht*

De ontwikkeling van de sa-ratio toont eenzelfde beeld als het financieringsaldo en de gouden-balansregel. Voor een nadere verklaring zie de toelichting onder het financieringsaldo.

De solvabiliteit sb geeft aan dat de solvabiliteit, waarbij het eigen vermogen wordt afgezet tegen het totale vermogen, door de jaren is verbeterd. Ook in 2008 is het eigen vermogen gestegen door vooral de storting in de bestemmingsreserve Structuurvisie.

Krimpen aan den IJssel

De solvabiliteitsratio's zijn ten opzichte van de andere gemeenten relatief laag. De stijging van de beide ratio's in 2008 ten opzichte van 2007, wat in vergelijking met het financieringsaldo en de gouden balansregel een vreemd beeld geeft, is veroorzaakt doordat het Eigen Vermogen relatief meer stijgt dan het Totale Vermogen, onder meer door het omzetten van de voorziening Egalisatie Reiniging naar een bestemmingsreserve.

Nederlek

Voor wat betreft de solvabiliteitsratio sa zie de toelichting bij het financieringsaldo en de gouden balansregel.

De solvabiliteitsratio sb is in 2008 hoger dan in 2007, omdat het Eigen Vermogen relatief harder is gestegen dan het Totale Vermogen. Absoluut gezien was de stijging min of meer gelijk.

Ouderkerk

De solvabiliteitsratio sa geeft een dalende trend vanwege de stijging van de vaste activa ten opzichte van het Eigen Vermogen.

Het solvabiliteitsratio sb is in 2007 gedaald ten opzichte van 2006 door het aangaan van de lening ad € 3.5 miljoen. De stijging van de ratio in 2008 is veroorzaakt door het stijgen van het Eigen Vermogen, onder meer veroorzaakt door het positieve rekeningresultaat.

Schoonhoven

De solvabiliteitsratio's vertonen beiden een stijgende trend. Ten opzichte van de beide voorgaande ratio's (financieringssaldo en de gouden balansregel) lijkt de stijging van de solvabiliteitsratio sa een vreemd beeld, echter de stijging is veroorzaakt doordat het eigen vermogen absoluut en relatief lager is gedaald dan de vaste activa.

Het solvabiliteitsratio sb stijgt doordat het eigen vermogen absoluut en relatief lager daalt dan het vreemde vermogen (voorzieningen).

Vlist

Ten opzichte van de fluctuaties van de beide vorige ratio's vertonen de solvabiliteitsratio's een stijgende trend. Dit wordt veroorzaakt doordat het eigen vermogen, met uitzondering van het hoge rekeningresultaat in 2007, een stabiel beeld vertoont. De stijging in 2007 ten opzichte van 2006 is veroorzaakt door het rekeningresultaat.

Investeringsratio

Bergambacht

De gemiddelde resterende afschrijvingstermijn over 2008 bedraagt 17,4 jaar. Dit is hoger dan de beide voorgaande jaren vanwege de investeringen in 2007, te weten de uitbreiding van De Ark/Kiezel & Kei, en de investeringen in de rioleringen.

Krimpen aan den IJssel

De gemiddelde resterende afschrijvingstermijn is relatief laag en bedraagt in het jaar 2008 10,33 jaar. In de jaren 2006 en 2007 was de termijn iets lager.

Nederlek

De ratio vertoont een stijgende trend. De stijging wordt veroorzaakt door investeringen in activa met een langere afschrijvingstermijn. In 2007 was de boekwaarde van de bedrijfsgebouwen met ruim € 3 miljoen gestegen ten opzichte van 2006. In 2008 is de boekwaarde van de bedrijfsgebouwen gestegen met ± € 1,5 miljoen, waarbij eveneens de afschrijvingslasten ten opzichte van 2007 zijn gedaald.

Ouderkerk

De stijgende trend van de ratio is te verklaren door de investeringen in de vervanging van de vrijvalriolering. Deze activa hebben een langere afschrijvingstermijn.

Schoonhoven

De opvallende daling in 2008 is veroorzaakt door de, met elkaar samenhangende, daling van de boekwaarde en stijging van de afschrijvingslasten. Deze laatste is vooral veroorzaakt door de totale afschrijving van de multifunctionele accommodaties Emmaschool, Ichtusschool en Oost.

Vlist

Deze ratio toont een dalende trend. Deze trend wordt veroorzaakt door stijgende afschrijvingslasten bij een vrijwel gelijkblijvende boekwaarde van de vaste activa. Vooral de afschrijvingen met betrekking tot de grond-, weg- en waterbouwkundige werken in 2008 zijn uitzonderlijk hoog ten opzichte van de beide voorgaande jaren.

Financieringsratio

Bergambacht

De gemeente heeft een ratio van 0. De gemeente is tot op dit moment

goed in staat het investeringsvolume op peil te houden zonder vreemd vermogen aan te trekken.

Krimpen aan den IJssel

Met een ratio van om en nabij 2,25 is de gemeente goed in staat het investeringsvolume op peil te houden zonder nieuw vreemd vermogen aan te trekken. Ten opzichte van de schuldratio's lijkt dit een vreemd beeld. De schuldratio's geven aan dat de gemeente Krimpen a/d IJssel ten opzichte van de andere gemeenten een relatief hoge schuldpositie heeft. Hiervan wordt het grootste deel gevormd door de voorzieningen, waarover geen aflossing wordt betaald.

Nederlek

De ratio over 2008 is ten opzichte van 2007 gedaald vanwege de daling van de afschrijvingslasten.

Ouderkerk

De dalende trend in de ratio wordt veroorzaakt doordat de afschrijvingslasten dalen. De daling wordt veroorzaakt doordat er meer wordt geïnvesteerd in activa met een langere afschrijvingstermijn. De sterke daling in 2008 ten opzichte van 2007 wordt versterkt door de hogere aflossing vanwege het aantrekken van een lening in 2007.

Schoonhoven

De gemeente Schoonhoven heeft een relatief lage langlopende lening (o/g), de investeringen worden voornamelijk vanuit interne middelen gefinancierd.

De opvallende stijging in 2008 is veroorzaakt door de (eenmalig) hoge afschrijvingslast in 2008 door de afschrijving van de multifunctionele accommodaties.

Vlist

De stijging in de ratio wordt veroorzaakt door de stijgende afschrijvingslasten bij een gelijkblijvende aflossing op langlopende leningen.

Schuldratio's

Bergambacht

De solvabiliteit van de gemeente is goed te noemen, zie hiervoor eveneens het solvabiliteitsratio sb. De schuldpositie is door de jaren heen relatief gedaald, waarbij het totaal van de baten jaarlijks is gestegen.

Krimpen aan den IJssel

Ten opzichte van de andere gemeenten zijn de schuldratio's van de gemeente Krimpen a/d IJssel relatief hoog. Eenzelfde beeld blijkt vooral ook uit de solvabiliteitsratio sb.

Nederlek

De schuld ten opzichte van de totale baten daalt door de jaren, zie ook de trend bij het solvabiliteitsratio sb.

De schuld per inwoner daarentegen stijgt wat wordt veroorzaakt door een dalende trend met betrekking tot het aantal inwoners.

Ouderkerk

De schuldpositie is ten opzichte van de andere gemeenten, met uitzondering van Krimpen a/d IJssel, relatief hoog, wat uit beide ratio's blijkt.

Met betrekking tot de schuld ten opzichte van het inkomen valt de daling in 2008 ten opzichte van 2007 op. De daling is vooral veroorzaakt door

een lagere schuldpositie.

Schoonhoven

De lage schuldratio's zijn het gevolg van de lage schuldpositie. Met name het lang aangetrokken vreemd vermogen is laag.

De daling van beide ratio's in 2008 ten opzichte van 2007 is voornamelijk het gevolg van de vermindering van de schuld (de voorzieningen ad € 1,7 miljoen).

Vlist

De beide schuldratio's tonen een dalende trend. Dit wordt veroorzaakt door de dalende schuldpositie. De daling in 2008 ten opzichte van 2007 wordt veroorzaakt door de vrijval van enkele voorzieningen en de hoge onttrekking aan de voorziening wegen en straten.

3.6 Aanbevelingen

Op basis van de bevindingen zoals beschreven in de paragrafen 3.4 tot en met 3.6 worden de volgende aanbevelingen over de financiële positie en functie voor de zes gemeenten gedaan.

Gemeenten Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist

- Actualiseer de beheerplannen onderhoud kapitaalgoederen en breng zonodig de budgetten in de begroting en meerjarenraming daarmee in overeenstemming;
- Voldoe volledig aan het BBV(zie de als bijlage 4 bijgevoegde checklist begroting 2010 op aanwezigheid via BBV voorgeschreven onderdelen);

Gemeenten Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist

- Monitor en actualiseer tijdig de grondexploitatie en neem zo nodig maatregelen;

Gemeente Bergambacht

- Neem de areaaluitbreiding op in het wegenbeheerplan;
- Documenteer de beoordeling van de toereikendheid van de onderhoudsvoorzieningen beter;
- Werk het grondbeleid specifiekier uit met het oog op de structuurvisie en de nog te starten projecten;

Gemeente Ouderkerk

- Neem onttrekkingen aan de reserves, niet zijnde onttrekkingen aan bruto-methode reserves, op in de lijst van incidentele baten en lasten;
- Breng zo mogelijk de weerstandscapaciteit op het benodigde niveau;

Gemeente Vlist

- Verbeter risicomangement (kwantificering risico's in relatie tot weerstandscapaciteit).

3.7 Financiële positie van de herindelingsvarianten

In de volgende paragrafen wordt de financiële positie en de daarbij geldende aandachtspunten van de vier herindelingsvarianten inzichtelijk gemaakt, te weten:

- K6(fusie Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist) is één gemeente;
- K5(fusie Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist) en K1a(zelfstandig Krimpen aan den IJssel) is twee gemeenten;
- K4(fusie Bergambacht, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist) en K2(fusie Krimpen aan den IJssel en Nederlek) is twee gemeenten;
- K4(fusie Bergambacht, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist) en K1a(zelfstandig Krimpen aan den IJssel) en K1b(zelfstandig Nederlek) is drie gemeenten.

Voorafgaande opmerkingen

Na herindeling zal de algemene uitkering van de heringedeelde gemeenten op basis van de gegevens 2009 structureel lager zijn dan de optelsom van de algemene uitkeringen van de huidige gemeenten. Dat wordt vooral veroorzaakt doordat bij de herindelingsvarianten het vaste bedrag maar éénmaal wordt ontvangen, terwijl nu alle herindelingspartners dit bedrag nog hebben. Voor alle duidelijkheid: een nieuwe gemeente krijgt een even hoge algemene uitkering als vergelijkbare gemeenten met dezelfde structuurkenmerken.

De vraag rijst dan welke lasten op kortere of langere termijn (vanzelf) zullen of (bewust) kunnen dalen om baten en lasten in evenwicht te houden. Allereerst zal een relatie gelegd kunnen worden tussen de terreinen waarop zich de daling van de algemene uitkering voordoet. Meest in het oogspringend is de daling van het vaste bedrag. De hiermee samenhangende lasten nemen als gevolg van de afname van het aantal gemeenten af. Het betreft hier onder meer lasten als gevolg van besparingen op bestuurskosten (raad, college, griffie, rekenkamer, gemeentesecretaris, enzovoorts), die na een herindeling immers minder gemaakt zullen worden. Als gevolg van wachtgeldverplichtingen kan de besparing mogelijk wat vertraagd worden gerealiseerd. Via efficiencyvoordelen zal de gemeente de daling van de algemene uitkering kunnen opvangen.

Daarnaast ontvangt de nieuwe gemeente een bijdrage op grond van de tijdelijke maatstaf herindeling. Deze is bedoeld om in de frictiekosten tegemoet te komen. Onder frictiekosten worden verstaan de incidentele lasten die nodig zijn voor de voorbereiding en implementatie van de nieuwe organisatie. Het gaat hier om lasten die zonder herindeling niet gemaakt zouden zijn en die per definitie extra en tijdelijk zijn. De opbrengst van de tijdelijke maatstaf herindeling zou voldoende moeten zijn om de lasten van de zogenaamde frictiekosten op te vangen.

Op basis van het vorenstaande is onze conclusie dat er geen financiële belemmeringen bestaan voor de keuze van één van de vier varianten. Wel gelden voor de verschillende varianten een aantal (financiële) aandachtspunten. Onderstaand wordt hier per variant nader op ingegaan.

Toezichtregime 2010

De gemeenten Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Schoonhoven en Vlist zijn door GS voor het begrotingsjaar 2010 onder het repressieve toezicht geplaatst, met per gemeente enkele aandachtspunten. De gemeente Ouderkerk is onder preventief toezicht geplaatst. De reden hiervan is dat de gemeente er in de meerjarenraming 2010-2013 van is uitgegaan dat artikel 12-steun zal worden verleend voor het wegwerken van de negatieve algemene reserve en van het achterstallig onderhoud wegen. Op het moment van samenstelling van

deze rapportage bestaat daarover nog geen zekerheid. De beheerders van het gemeentefonds zullen daarover nu het artikel 12-rapport is uitgebracht en nadat de Raad voor de financiële verhoudingen en de provincie hun advies over de artikel-12 rapport hebben uitgebracht, nog een besluit moeten nemen. Naar verwachting zal dit besluit uiterlijk voor 1 juni 2010 worden genomen.

Meerjarenramingen 2010-2013

Ook ons land is getroffen door de economische crisis. In 2009 zijn in een overleg tussen de VNG, het IPO en BZK nadere afspraken gemaakt hoe in deze moeilijke financiële situatie omgegaan moet worden met het financieel toezicht op gemeenten. Zowel via de ledenbrief van de VNG van 2 juli 2009 als door de toezichthouder zijn de gemeenten hierover geïnformeerd. In het kort komt het hier op neer dat repressief toezicht van toepassing is indien de begroting 2010 materieel sluitend is, ook indien de meerjarenraming voor de jaren 2011, 2012 en 2013 niet sluit. Van repressief toezicht is ook sprake wanneer een tekort ontstaat door versnelling van investeringen. Daarover zijn in het akkoord afspraken gemaakt. In dit geval dienen maatwerkafspraken met de toezichthouder te worden gemaakt. De meerjarenraming kan dan, indien nodig sluitend worden gemaakt met taakstellende/richtinggevende bezuinigingen. Concrete invulling zal echter wel na 2010 moeten plaatsvinden naar de dan geldende inzichten. Bij de begroting 2011 moet derhalve weer sprake zijn van een materieel sluitende meerjarenraming.

Voornamelijk als gevolg van voornoemde ontwikkelingen heeft van de 74 gemeenten in Zuid-Holland een groot deel (42 gemeenten) een sluitende begroting 2010 en een niet sluitende meerjarenraming gepresenteerd. Ook bij de meeste Krimpenerwaard-gemeenten zijn de effecten zichtbaar. Bij de gemeenten Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Schoonhoven en Vlist laten de meerjarenramingen nadelige saldi zien. De gemeenten Nederlek en Vlist voor de jaarschijven 2011-2013, Krimpen aan den IJssel voor de jaarschijven 2012 en 2013 en Schoonhoven voor de jaarschijven 2011 en 2012.

In de begrotingsbrieven 2010 hebben GS nu reeds aandacht gevraagd voor de ontwikkelingen in 2011. Op dit moment is nog niet duidelijk wat de effecten van de huidige economische crisis voor de komende jaren zullen zijn. Dit geldt ook voor de doorwerking van de accessen van het gemeentefonds. Vooralsnog gaan GS er van uit dat de criteria van de gemeentewet voor sluitendheid van de begroting in 2011 onverkort van toepassing zullen zijn. Dit betekent dat sprake dient te zijn van een materieel sluitende begroting 2011. Indien geen sprake is van een materieel sluitende begroting 2011, dient de meerjarenraming 2012-2014 uiterlijk in 2014 materieel sluitend te zijn. De gemeenten is verzocht de gevolgen van de economische crisis voor de financiële positie van de gemeente te betrekken bij het nieuwe collegeakkoord en de bijbehorende gevolgen voor de kadernota 2011.

Ontwikkelingen grondexploitatie in relatie tot economische crisis

In de begrotingsbrieven 2010 hebben GS, voor zover van toepassing, tevens aandacht gevraagd voor de grondexploitatie. Binnen de gemeentelijke grondexploitatie gaan relatief grote bedragen om. Er spelen hier kansen maar ook grote risico's. In onze begrotingscirculaire van 31 maart 2009 hebben GS aandacht besteed aan de effecten van de huidige economische crisis op de grondexploitaties. Daarnaast heeft er om een goed inzicht te verkrijgen in de eventuele gevolgen daarvan in het voorjaar een inventarisatie plaatsgevonden bij alle gemeenten in Zuid-Holland. Vanuit deze inventarisatie blijkt dat dit onderwerp een punt van aandacht is bij alle gemeenten.

Omdat het eind van de crisis nog niet in zicht is zal het monitoren en tijdig actualiseren van de grondexploitatie en het zo nodig nemen van maatregelen ook voor de komende periode van belang zijn.

Hierna volgt een aantal tabellen met financiële aandachtspunten per variant. Daarbij is in de verschillende tabellen voor een deel sprake van herhaling van dezelfde informatie. Wij hebben daarvoor gekozen opdat de tabellen per variant zelfstandig leesbaar zijn.

3.7.1 K6 (fusie Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist) is één gemeente;

Onderwerp	Toelichting/opmerking
Begrotings- en rekeningsaldi	<p>Bergambacht, Krimpen aan den IJssel en Nederlek hebben voor de jaren 2004 t/m 2008 batige saldi. Schoonhoven en Vlist hebben alleen voor het jaar 2004 een nadelig saldo. Ouderkerk heeft voor de jaren 2004 t/m 2007 nadelige saldi. Alle gemeenten hebben voor het rekeningsjaar 2008 een batig saldo.</p> <p>De begrotingen 2010 van de gemeenten Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist hebben batige saldi, die van Bergambacht niet. In de meerjarenramingen 2011-2013 van deze gemeente wordt het materiële evenwicht weer hersteld. Bij Krimpen aan den IJssel, Nederlek, en Vlist laten de meerjarenramingen voor diverse jaarschijven nadelige saldi zien. Bij Schoonhoven wordt het evenwicht in 2013 hersteld. De meerjarenraming van Ouderkerk vertoont batige saldi. De raad van de gemeente Krimpen aan den IJssel heeft besloten te streven naar een sluitende meerjarenraming vanaf 2011.</p>
Weerstandsvermogen in relatie tot risico's	Ouderkerk heeft onvoldoende weerstandscapaciteit om de gekwantificeerde risico's op te vangen. Vlist heeft risico's slechts gedeeltelijk gekwantificeerd. Overige gemeenten hebben (ruim) voldoende weerstandscapaciteit om de gekwantificeerde risico's op te vangen.
Risico's	Vlist heeft risico's slechts gedeeltelijk gekwantificeerd. De overige gemeenten hebben de risico's gekwantificeerd.
Woonlastendruk per huishouden	€ 805 voor eigenaar/gebruiker met een meerpersoonshuishouden.

<p>Ontwikkeling woonlastendruk 2011-2013</p>	<p>Schoonhoven: jaarlijkse verhoging OZB boven inflatie met 3,6% in 2010, 3,4% in 2011, 3,3% in 2012 en 3,2% in 2013. Hiertoe is besloten om ruimte te creëren voor nieuw beleid. Krimpen aan den IJssel: extra verhoging van het rioolrecht met 4% boven inflatie. Vooral nog is dit beleid vertaald tot en met 2019. De overige 4 gemeenten hebben (nog) geen besluit genomen om de tarieven van de OZB, en/of de afvalstoffenheffing en/of de rioolheffing met (meer dan) het inflatiepercentage te verhogen.</p>
<p>Onderhoud openbare ruimte</p>	<p>Alle gemeenten hebben voor het jaar 2009/2010 en volgende te maken met de actualisatie van een aantal beheerplannen. Beheerplannen wegen Nederiek en onderhoud openbare gebouwen Vlist verdienen aandacht. Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor een betere documentatie van de onderhoudsvoorzieningen van Bergambacht. Ouderkerk gaat ervan uit dat artikel 12-steun zal worden verleend voor onder andere het wegwerken van het achterstallig onderhoud aan de wegen.</p>
<p>Grondexploitaties</p>	<p>Bergambacht voert geen actief grondbeleid. De overige 5 gemeenten hebben tot op dit moment een gezonde financiële positie van de grondexploitatie. De gemeente Krimpen aan den IJssel geeft aan dat voorzichtigheid is geboden, omdat voor diverse grondcomplexen nog veel onzeker is, evenals van een aantal RO-projecten. Enkele projecten beslaan een lange periode en betreffen voor de Krimpense schaal omvangrijke bedragen.</p>
<p>Ontwikkeling algemene reserve</p>	<p>De algemene reserve daalt (licht) in de periode 2010 tot en met 2013 van € 346 per inwoner naar € 344 per inwoner.</p>

Ontwikkeling algemene reserve

Tabel 3.7.1a geeft de ontwikkeling van de algemene reserve tussen 2010 en 2013 weer.

Tabel 3.7.1a Herindelingsvariant K6: ontwikkeling algemene reserve per inwoner

Ontwikkeling algemene reserve (per inwoner)	2010	2013	Mutatie 2010-2013
Bergambacht	253	335	+ 32,4%
Krimpen aan den IJssel	239	299	+ 25%
Nederlek	694	643	- 7,3%
Ouderkerk	-30	0	+ 100%
Schoonhoven	596	425	- 28,7%
Vlist	252	240	- 4,8%
K6	346	344	- 0,6%

De gemeente Nederlek heeft voor 2010 en 2013 het hoogste bedrag per inwoner beschikbaar in de algemene reserve. Bij Ouderkerk is voor 2010 sprake van een negatieve algemene reserve. Voor 2013 wordt de reserve berekend op nihil. Dit heeft te maken met de artikel 12-situatie van deze gemeente en de gerealiseerde tekorten in de jaarrekeningen van de afgelopen jaren. De totale algemene reserve van de K6 in 2013 is ongeveer gelijk aan die van 2010.

Woonlastendruk 2010

Bij het berekenen van de gemiddelde woonlastendruk is uitgegaan van de drie belangrijkste heffingen, namelijk de OZB, de reinigingsheffingen en de rioolheffing. Uitgegaan is van een meerpersoonshuishouden met een eigenaar, die tevens gebruiker van de woonruimte is.

Voor het berekenen van de OZB is daarbij uitgegaan van een fictieve woning met een WOZ-waarde van € 265.000.

In de volgende tabel wordt op basis van de hiervoor genoemde uitgangspunten een overzicht gegeven van de woonlastendruk 2010 van de zes gemeenten. De tarieven zijn gebaseerd op de verordeningen zoals deze voor 2010 zijn vastgesteld door de gemeenteraden. Bij het berekenen van de woonlastendruk uitgegaan van het gelijk trekken van de percentages van de OZB en de tarieven van de afvalstoffenheffing en de rioolrechten in de herindelingsvariant (overigens is alleen bij de OZB onmiddellijke harmonisatie verplicht, bij de twee andere belastingen kan de harmonisatie eventueel gefaseerd over twee jaar ingevoerd worden). Bovenstaande uitgangspunten zijn voor alle varianten van toepassing.

De gevolgen van deze harmonisatie zijn, zoals uit tabel 3.7.1b blijkt, voor de inwoners van de huidige gemeenten verschillend (steeds voor een eigenaar/ gebruiker met een meerpersoonshuishouden) gebaseerd op de tarieven 2010.

Tabel 3.7.1b Herindelingsvariant K6: Woonlastendruk 2010 (tarieven)

Gemeenten/ herindelingsvarianten	WOZ-waarde € 265.000	Afvalstoffenheffing	Rioolheffing	Totaal woonlasten	Verschil
Bergambacht	249	277	284	811	-0,7%
Krimpen aan den IJssel	291	313	218	822	-2,1%
Nederlek	261	326	225	812	-0,9%
Ouderkerk	287	290	230	807	-0,2%
Schoonhoven	216	273	255	744	8,2%
Vlist	248	299	260	806	-0,1%
Krimpenorwaard (K6)	264	302	239	805	

De inwoners van Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk en Vlist gaan bij harmonisatie van de tarieven minder aan woonlasten betalen. De inwoners van Schoonhoven gaan bij harmonisatie meer aan woonlasten betalen.

3.7.2 K5(fusie Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist) en K1a(zelfstandig Krimpen aan den IJssel) is twee gemeenten;

K5(fusie Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist)

Onderwerp	Toelichting/opmerking
Begrotings- en rekeningssaldi	<p>Bergambacht en Nederlek hebben voor de jaren 2004 t/m 2008 batige saldi. Schoonhoven en Vlist hebben alleen voor het jaar 2004 een nadelig saldo. Ouderkerk heeft voor de jaren 2004 t/m 2007 nadelige saldi. Alle gemeenten hebben voor het rekeningsjaar 2008 een batig saldo.</p> <p>De begrotingen 2010 van de gemeenten <i>Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist</i> hebben batige saldi, die van Bergambacht niet. In de meerjarenramingen 2011-2013 van deze gemeente wordt het materiële evenwicht weer hersteld. Bij Nederlek, Schoonhoven en Vlist laten de meerjarenramingen voor diverse jaarschijven nadelige saldi zien. Bij Schoonhoven wordt het evenwicht in 2013 hersteld. De meerjarenraming van Ouderkerk vertoont batige saldi.</p>
Weerstandsvermogen in relatie tot risico's	Ouderkerk heeft onvoldoende weerstandscapaciteit om de gekwantificeerde risico's op te vangen. Vlist heeft risico's slechts gedeeltelijk gekwantificeerd. Overige gemeenten hebben (ruim) voldoende weerstandscapaciteit om de gekwantificeerde risico's op te vangen.
Risico's	Vlist heeft risico's slechts gedeeltelijk gekwantificeerd. De overige gemeenten hebben de risico's gekwantificeerd.
Woonlastendruk per huishouden	€ 795 voor eigenaar/gebruiker met een meerpersoonshuishouden.

Ontwikkeling woonlastendruk 2011-2013	De gemeente Schoonhoven heeft besloten de OZB jaarlijks te verhogen boven inflatie met 3,6% in 2010, 3,4% in 2011, 3,3% in 2012 en 3,2% in 2013. De gemeente heeft hiertoe besloten om ruimte te creëren voor nieuw beleid. De overige 4 gemeenten hebben (nog) geen besluit genomen om de tarieven van de OZB, en/of de afvalstoffenheffing en/of de rioolheffing met (meer dan) het inflatie-percentages te verhogen.
Onderhoud openbare ruimte	Alle gemeenten hebben voor het jaar 2009/2010 en volgende te maken met de actualisatie van een aantal beheerplannen. Beheerplannen wegen Nederlek en onderhoud openbare gebouwen Vlist verdienen aandacht. Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor een betere documentatie van de onderhoudsvoorzieningen van Bergambacht. Ouderkerk gaat ervan uit dat artikel 12-steun zal worden verleend voor onder andere het wegwerken van het achterstallig onderhoud aan de wegen.
Grondexploitaties	Bergambacht voert geen actief grondbeleid. De overige 4 gemeenten hebben tot op dit moment een gezonde financiële positie van de grondexploitatie.
Ontwikkeling algemene reserve	De algemene reserve daalt in de periode 2010 tot en met 2013 van € 403 per inwoner naar € 369 per inwoner.

Ontwikkeling algemene reserve

Tabel 3.7.2a geeft de ontwikkeling van de algemene reserve per inwoner voor 2010 en 2013 weer

Tabel 3.7.2a Herindelingsvariant K5: ontwikkeling algemene reserve

Ontwikkeling algemene reserve (per inwoner)	2010	2013	Mutatie 2010-2013
Bergambacht	253	335	+ 32,4%
Nederlek	694	643	- 7,3%
Ouderkerk	-30	0	+100%
Schoonhoven	596	425	- 28,7%
Vlist	252	240	- 4,8%
K5	403	369	- 8,4%

De gemeente Nederlek heeft voor 2010 en 2013 het hoogste bedrag per inwoner beschikbaar in de algemene reserve. Bij Ouderkerk is voor 2010 sprake van een negatieve algemene reserve. Voor 2013 wordt de reserve berekend op nihil. Dit heeft te maken met de artikel 12-situatie van deze gemeente en de gerealiseerde tekorten in de jaarrekeningen van de afgelopen jaren. De totale algemene reserve van de K5 in 2013 neemt ten opzichte van die van 2010 iets af.

Woonlastendruk

Bij de berekening van de woonlastendruk is uitgegaan van het gelijk trekken van de tarieven voor de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolrechten in de herindelingsvariant (overigens is alleen bij de OZB onmiddellijke harmonisatie verplicht, bij de twee andere belastingen kan de harmonisatie eventueel gefaseerd over twee jaar ingevoerd worden).

De gevolgen van deze harmonisatie zijn, zoals uit tabel 3.7.2b blijkt, voor de inwoners van de huidige gemeenten verschillend (steeds voor een eigenaar/gebruiker met een meerpersoonshuishouden) gebaseerd op de tarieven 2010.

Tabel 3.7.2b Herindelingsvariant K5: Woonlastendruk 2010

Tabel Mutatie woonlasten voor eigenaren woning

Gemeenten/ herindelingsvarianten	WOZ-waarde € 265.000	Afvalstoffen- heffing	Rioolheffing	Totaal woonlasten	Verschil
Bergambacht	249	277	284	811	-1,9%
Nederlek	261	326	225	812	-2,1%
Ouderkerk	287	290	230	807	-1,4%
Schoonhoven	216	273	255	744	6,9%
Vliet	248	299	260	806	-1,3%
Krimpenerwaard (K5)	250	296	249	795	

De inwoners van Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk en Vliet gaan bij harmonisatie van de tarieven minder aan woonlasten betalen. De inwoners van Schoonhoven gaan bij harmonisatie meer aan woonlasten betalen.

K1a(Krimpen aan den IJssel)

Onderwerp	Toelichting/opmerking
Begrotings- en rekeningsaldi	Batige rekeningsaldi voor de jaren 2004 t/m 2008. De begroting 2010 en de jaarschijf 2011 van de meerjarenraming hebben een batig saldo, de jaarschijven 2012 en 2013 vertonen nadeligealdi. De raad van de gemeente Krimpen aan den IJssel heeft besloten te streven naar een sluitende meerjarenraming vanaf 2011.
Weerstandsvermogen in relatie tot risico's	Voldoende weerstandscapaciteit om de gekwantificeerde risico's op te vangen.
Risico's	Risico's gekwantificeerd.
Woonlastendruk per huishouden	€ 822 voor eigenaar/gebruiker met een meerpersoonshuishouden.
Onderhoud openbare ruimte	Beheerplannen zijn actueel.
Grondexploitaties	Gezonde financiële positie. De gemeente geeft aan dat voorzichtigheid is geboden, omdat voor diverse grondcomplexen nog veel onzeker is, evenals van een aantal RO-projecten. Enkele projecten beslaan

	een lange periode en betreffen voor de Krimpense schaal omvangrijke bedragen.
Ontwikkeling algemene reserve	De algemene reserve stijgt in de periode 2010 tot en met 2013 van € 239 per inwoner naar € 299 per inwoner.

3.7.3 K4(fusie Bergambacht, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist) en K2(fusie Krimpen aan den IJssel en Nederlek) is twee gemeenten;

K4(fusie Bergambacht, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist)

Onderwerp	Toelichting/opmerking
Begrotings-en rekeningsaldi	<p>Bergambacht heeft voor de jaren 2004 t/m 2008 batige saldi. Schoonhoven en Vlist hebben alleen voor het jaar 2004 een nadelig saldo. Ouderkerk heeft voor de jaren 2004 t/m 2007 nadelige saldi. Alle gemeenten hebben voor het rekeningjaar 2008 een batig saldo.</p> <p>De begrotingen 2010 van de gemeenten Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist hebben batige saldi, die van Bergambacht niet. In de meerjarenramingen 2011-2013 van deze gemeente wordt het materiële evenwicht weer hersteld. Bij Schoonhoven en Vlist laten de meerjarenramingen voor diverse jaarschijven nadelige saldi zien. Bij Schoonhoven wordt het evenwicht in 2013 hersteld. De meerjarenraming van Ouderkerk vertoont batige saldi.</p>
Weerstandsvermogen in relatie tot risico's	Ouderkerk heeft onvoldoende weerstandscapaciteit om de gekwantificeerde risico's op te vangen. Vlist heeft risico's slechts gedeeltelijk gekwantificeerd. Overige twee gemeenten hebben (ruim) voldoende weerstandscapaciteit om de gekwantificeerde risico's op te vangen.
Risico's	Vlist heeft risico's slechts gedeeltelijk gekwantificeerd. De overige gemeenten hebben de risico's gekwantificeerd.
Woonlastendruk per huishouden	€ 788 voor eigenaar/gebruiker met een meerpersoonshuishouden.
Ontwikkeling woonlastendruk 2011-2013	De gemeente Schoonhoven heeft besloten de OZB jaarlijks te verhogen boven inflatie met 3,6% in 2010, 3,4% in 2011, 3,3% in 2012 en 3,2% in 2013. De gemeente heeft hiertoe besloten om ruimte te creëren voor nieuw beleid. De overige 3 gemeenten hebben (nog) geen besluit genomen om de tarieven van de OZB, en/of de afvalstoffenheffing en/of de rioolheffing

	met (meer dan) het inflatiepercentage te verhogen.
Onderhoud openbare ruimte	Alle gemeenten hebben voor het jaar 2009/2010 en volgende te maken met de actualisatie van een aantal beheerplannen. Beheerplan onderhoud openbare gebouwen Vlist verdient aandacht. Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor een betere documentatie van de onderhoudsvoorzieningen van Bergambacht. Ouderkerk gaat ervan uit dat artikel 12-steun zal worden verleend voor onder andere het wegwerken van het achterstallig onderhoud aan de wegen.
Grondexploitatie	Bergambacht voert geen actief grondbeleid. De overige 3 gemeenten hebben tot op dit moment een gezonde financiële positie van de grondexploitatie.
Ontwikkeling algemene reserve	De algemene reserve daalt in de periode 2010 tot en met 2013 van € 299 per inwoner naar € 267 per inwoner.

Ontwikkeling algemene reserve

Tabel 3.7.3a geeft de ontwikkeling van de algemene reserve per inwoner voor 2010 en 2013 weer

Tabel 3.7.3a Herindelingsvariant K4: ontwikkeling algemene reserve

Ontwikkeling algemene reserve (per inwoner)	2010	2013	Mutatie 2010-2013
Bergambacht	253	335	+ 32,4%
Ouderkerk	- 30	0	+ 100%
Schoonhoven	596	425	- 28,7%
Vlist	252	240	- 4,8%
K4	299	267	- 10,7%

De gemeente Schoonhoven heeft voor 2010 en 2013 het hoogste bedrag per inwoner beschikbaar in de algemene reserve. Bij Ouderkerk is voor 2010 sprake van een negatieve algemene reserve. Voor 2013 wordt de reserve berekend op nihil. Dit heeft te maken met de artikel 12-situatie van deze gemeente en de gerealiseerde tekorten in de jaarrekeningen van de afgelopen jaren. De totale algemene reserve van de K4 in 2013 neemt ten opzichte van die van 2010 iets af.

Woonlastendruk

Bij de berekening van de woonlastendruk is uitgegaan van het gelijk trekken van de tarieven voor de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolrechten in de herindelingsvariant (overigens is alleen bij de OZB onmiddellijke harmonisatie verplicht, bij de twee andere belastingen kan de harmonisatie eventueel gefaseerd over twee jaar ingevoerd worden).

De gevolgen van deze harmonisatie zijn, zoals uit tabel 3.7.3b blijkt, voor de inwoners van de huidige gemeenten verschillend (steeds voor een

eigenaar/gebruiker met een meerpersoonshuishouden) gebaseerd op de tarieven 2010.

Tabel 3.7.3b Herindelingsvariant K4: Woonlastendruk 2010

Gemeenten/ herindelingsvarianten	WOZ-waarde € 265.000	Afvalstoffen- heffing	Rioolheffing	Totaal woonlasten	Vershil
Bergambacht	249	277	284	811	-2.8%
Ouderkerk	287	290	230	807	-2.3%
Schoonhoven	216	273	255	744	5.9%
Vlist	248	299	260	806	-2.3%
Krimpenerwaard (K4)	246	284	258	788	

De inwoners van Bergambacht, Ouderkerk en Vlist gaan bij harmonisatie van de tarieven minder aan woonlasten betalen. De inwoners van Schoonhoven gaan bij harmonisatie van de tarieven meer aan woonlasten betalen.

K2(fusie Krimpen aan den IJssel en Nederlek)

Onderwerp	Toelichting/opmerking
Begrotings-en rekeningsaldi	Krimpen aan den IJssel en Nederlek hebben voor de jaren 2004 t/m 2008 batige saldi. De begrotingen 2010 van de gemeenten Krimpen aan den IJssel en Nederlek hebben batige saldi. Bij beide gemeenten laten de meerjarenramingen voor de diverse jaarschijven nadelige saldi zien. De raad van de gemeente Krimpen aan den IJssel heeft besloten te streven naar een sluitende meerjarenraming vanaf 2011.
Weerstandsvermogen in relatie tot risico's	Krimpen aan den IJssel en Nederlek hebben (ruim) voldoende weerstandscapaciteit om de gekwantificeerde risico's op te vangen.
Risico's	Beide gemeenten hebben de risico's gekwantificeerd.
Woonlastendruk per huishouden	€ 819 voor eigenaar/gebruiker met een meerpersoonshuishouden.
Ontwikkeling woonlastendruk 2011-2013	Krimpen aan den IJssel: extra verhoging van het rioolrecht met 4% boven inflatie. Vooralnog is dit beleid vertaald tot en met 2019. Nederlek heeft (nog) geen besluit genomen om de tarieven van de OZB, en/of de afvalstoffenheffing en/of de rioolheffing met (meer dan) het inflatiepercentage te verhogen.
Onderhoud openbare ruimte	Beide gemeenten hebben voor het jaar 2009/2010 en volgende te maken met de actualisatie van een aantal beheerplannen. Beheerplan wegen Nederlek verdient aandacht.

Grondexploitatie	Krimpen aan den IJssel en Nederlek tot op dit moment een gezonde financiële positie van de grondexploitatie. De gemeente Krimpen aan den IJssel geeft aan dat voorzichtigheid is geboden, omdat voor diverse grondcomplexen nog veel onzeker is, evenals van een aantal RO-projecten. Enkele projecten beslaan een lange periode en betreffen voor de Krimpense schaal omvangrijke bedragen.
Ontwikkeling algemene reserve	De algemene reserve stijgt in de periode 2010 tot en met 2013 van € 389 per inwoner naar € 414 per inwoner.

Een eventuele keuze voor de variant K4-K2 kan tot gevolg hebben dat de gemeenschappelijke regeling K5 van rechtswege zal vervallen (zie artikel 41, tweede lid, Wet arhi). Dit zal financiële- en organisatorische gevolgen voor deze gemeenten hebben en moet als een financieel risico worden beschouwd.

Ontwikkeling algemene reserve

Tabel 3.7.3c geeft de ontwikkeling van de algemene reserve per inwoner voor 2010 en 2013 weer

Tabel 3.7.3c Herindelingsvariant K2: ontwikkeling algemene reserve

Ontwikkeling algemene reserve (per inwoner)	2010	2013	Mutatie 2010-2013
Krimpen aan den IJssel	239	299	+25%
Nederlek	694	643	-7,3%
K2	389	414	+6,4%

De gemeente Nederlek heeft voor 2010 en 2013 het hoogste bedrag per inwoner beschikbaar in de algemene reserve. De totale algemene reserve van de K2 in 2013 neemt ten opzichte van die van 2010 iets toe.

Woonlastendruk

Bij de berekening van de woonlastendruk is uitgegaan van het gelijk trekken van de tarieven voor de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolrechten in de herindelingsvariant (overigens is alleen bij de OZB onmiddellijke harmonisatie verplicht, bij de twee andere belastingen kan de harmonisatie eventueel gefaseerd over twee jaar ingevoerd worden).

De gevolgen van deze harmonisatie zijn, zoals uit tabel 3.7.3d blijkt, voor de inwoners van de huidige gemeenten verschillend (steeds voor een eigenaar/gebruiker met een meerpersoonshuishouden) gebaseerd op de tarieven 2010.

Tabel 3.7.3d Herindelingsvariant K2: Woonlastendruk 2010

Tabel Mutatie woonlasten voor eigenaren woning

Gemeenten/ herindelingsvarianten	WOZ-waarde € 265.000	Afvalstoffen- heffing	Rioolheffing	Totaal woonlasten	Vershil
Krimpen aan den IJssel	291	313	218	822	-0.4%
Nederlek	261	326	225	812	0.8%
Krimpenerwaard (K2)	281	318	220	819	

Bij harmonisatie is nauwelijks sprake van een wijziging van de woonlastendruk.

3.7.4 K4(fusie Bergambacht, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist) en K1a(Krimpen aan den IJssel) en K1b(Nederlek) is drie gemeenten;

K4(fusie Bergambacht, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist)

Onderwerp	Toelichting/opmerking
Begrotings- en rekeningssaldi	Bergambacht heeft voor de jaren 2004 t/m 2008 batige saldi. Schoonhoven en Vlist hebben alleen voor het jaar 2004 een nadelig saldo. Ouderkerk heeft voor de jaren 2004 t/m 2007 nadelige saldi. Alle gemeenten hebben voor het rekeningssjaar 2008 een batig saldo. De begrotingen 2010 van de gemeenten Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist hebben batige saldi, die van Bergambacht niet. In de meerjarenramingen 2011-2013 van deze gemeente wordt het materiële evenwicht weer hersteld. Bij Schoonhoven en Vlist laten de meerjarenramingen voor diverse jaarschijven nadelige saldi zien. Bij Schoonhoven wordt het evenwicht in 2013 hersteld. De meerjarenraming van Ouderkerk vertoont batige saldi.
Weerstandsvermogen in relatie tot risico's	Ouderkerk heeft onvoldoende weerstandscapaciteit om de gekwantificeerde risico's op te vangen. Vlist heeft risico's slechts gedeeltelijk gekwantificeerd. Overige twee gemeenten hebben (ruim) voldoende weerstandscapaciteit om de gekwantificeerde risico's op te vangen.
Risico's	Vlist heeft risico's slechts gedeeltelijk gekwantificeerd. De overige gemeenten hebben de risico's gekwantificeerd.
Woonlastendruk per huishouden	€ 788 voor eigenaar/gebruiker met een meerpersoonshuishouden.

Ontwikkeling woonlastendruk 2011-2013	De gemeente Schoonhoven heeft besloten de OZB jaarlijks te verhogen boven inflatie met 3,6% in 2010, 3,4% in 2011, 3,3% in 2012 en 3,2% in 2013. De gemeente heeft hiertoe besloten om ruimte te creëren voor nieuw beleid. De overige 3 gemeenten hebben (nog) geen besluit genomen om de tarieven van de OZB, en/of de afvalstoffenheffing en/of de rioolheffing met (meer dan) het inflatiepercentage te verhogen.
Onderhoud openbare ruimte	Alle gemeenten hebben voor het jaar 2009/2010 en volgende te maken met de actualisatie van een aantal beheerplannen. Beheerplan onderhoud openbare gebouwen Vlist verdient aandacht. Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor een betere documentatie van de onderhoudsvoorzieningen van Bergambacht. Ouderkerk gaat ervan uit dat artikel 12-steun zal worden verleend voor onder andere het wegwerken van het achterstallig onderhoud aan de wegen.
Grondexploitaties	Bergambacht voert geen actief grondbeleid. De overige 3 gemeenten hebben tot op dit moment een gezonde financiële positie van de grondexploitatie.
Ontwikkeling algemene reserve	De algemene reserve daalt in de periode 2010 tot en met 2013 van € 299 per inwoner naar € 267 per inwoner.

Ontwikkeling algemene reserve

Tabel 3.7.4a geeft de ontwikkeling van de algemene reserve per inwoner voor 2010 en 2013 weer

Tabel 3.7.4a Herindelingsvariant K4: ontwikkeling algemene reserve

Ontwikkeling algemene reserve (per inwoner)	2010	2013	Mutatie 2010-2013
Bergambacht	253	335	+ 32,4%
Ouderkerk	- 30	0	+ 100%
Schoonhoven	596	425	- 28,7%
Vlist	252	240	- 4,8%
K4	299	267	- 10,7%

De gemeente Schoonhoven heeft voor 2010 en 2013 het hoogste bedrag per inwoner beschikbaar in de algemene reserve. Bij Ouderkerk is voor 2010 sprake van een negatieve algemene reserve. Voor 2013 wordt de reserve berekend op nihil. Dit heeft te maken met de artikel 12-situatie van deze gemeente en de gerealiseerde tekorten in de jaarrekeningen van de afgelopen jaren. De totale algemene reserve van de K4 in 2013 neemt ten opzichte van die van 2010 iets af.

Woonlastendruk

Bij de berekening van de woonlastendruk is uitgegaan van het gelijk trekken van de tarieven voor de OZB, de afvalstoffenheffing en de

rioolrechten in de herindelingsvariant (overigens is alleen bij de OZB onmiddellijke harmonisatie verplicht, bij de twee andere belastingen kan de harmonisatie eventueel gefaseerd over twee jaar ingevoerd worden).

De gevolgen van deze harmonisatie zijn, zoals uit tabel 3.7.4b blijkt, voor de inwoners van de huidige gemeenten verschillend (steeds voor een eigenaar/gebruiker met een meerpersoonshuishouden) gebaseerd op de tarieven 2010.

Tabel 3.7.4b Herindelingsvariant K4: Woonlastendruk 2010

Gemeenten/ herindelingsvarianten	WOZ-waarde € 265.000	Afvalstoffen- heffing	Rioolheffing	Totaal woonlasten	Verschil
Bergambacht	249	277	284	811	-2.8%
Ouderkerk	287	290	230	807	-2.3%
Schoonhoven	216	273	255	744	5.9%
Vlist	248	299	260	806	-2.3%
Krimpenwaard (K4)	246	284	258	788	

De inwoners van Bergambacht, Ouderkerk en Vlist gaan bij harmonisatie van de tarieven minder aan woonlasten betalen. De inwoners van Schoonhoven gaan bij harmonisatie van de tarieven meer aan woonlasten betalen.

K1a (Krimpen aan den IJssel)

Onderwerp	Toelichting/opmerking
Begrotings- en rekeningsaldi	Batige rekeningsaldi voor de jaren 2004 t/m 2008. De begroting 2010 en de jaarschijf 2011 van de meerjarenraming hebben een batig saldo, de jaarschijven 2012 en 2013 vertonen nadelige saldi. De raad van de gemeente Krimpen aan den IJssel heeft besloten te streven naar een sluitende meerjarenraming vanaf 2011.
Weerstandsvermogen in relatie tot risico's	Voldoende weerstandscapaciteit om de gekwantificeerde risico's op te vangen.
Risico's	Risico's gekwantificeerd.
Woonlastendruk per huishouden	€ 822 voor eigenaar/gebruiker met een meerpersoonshuishouden.
Ontwikkeling woonlastendruk 2011-2013	Extra verhoging van het rioolrecht met 4% boven inflatie. Vooralsnog is dit beleid vertaald tot en met 2019. (Nog) geen besluit genomen om de tarieven van de OZB, en/of de afvalstoffenheffing en/of de riolheffing met (meer dan) het inflatiepercentage te verhogen.
Onderhoud openbare ruimte	Beheerplannen zijn actueel.

Grondexploitaties	Gezonde financiële positie. De gemeente geeft aan dat voorzichtigheid is geboden, omdat voor diverse grondcomplexen nog veel onzeker is, evenals van een aantal RO-projecten. Enkele projecten beslaan een lange periode en betreffen voor de Krimpense schaal omvangrijke bedragen.
Ontwikkeling algemene reserve	De algemene reserve stijgt in de periode 2010 tot en met 2013 van € 239 per inwoner naar € 299 per inwoner.

K1b(Nederlek)

Onderwerp	Toelichting/opmerking
Begroting- en rekeningsaldi	Batige rekeningsaldi voor de jaren 2004 t/m 2008. De begroting 2010 heeft een batig saldo. De meerjarenramingen 2011-2013 vertonen nadelige saldi.
Weerstandsvermogen <i>in</i> relatie tot risico's	Voldoende weerstandscapaciteit om de gekwantificeerde risico's op te vangen.
Risico's	Risico's gekwantificeerd.
Woonlastendruk per huishouden	€ 812 voor eigenaar/gebruiker met een meerpersoonshuishouden.
Ontwikkeling woonlastendruk 2011-2013	Nederlek heeft (nog) geen besluit genomen om de tarieven van de OZB, en/of de afvalstoffenheffing en/of de rioolheffing met (meer dan) het inflatiepercentage te verhogen.
Onderhoud openbare ruimte	Nederlek heeft voor het jaar 2009/2010 en volgende te maken met de actualisatie van een aantal beheerplannen. Beheerplan wegen verdient aandacht.
Grondexploitaties	Gezonde financiële positie.
Ontwikkeling algemene reserve	De algemene reserve daalt in de periode 2010 tot en met 2013 van € 694 per inwoner naar € 643 per inwoner.

Een eventuele keuze voor variant K4/K1a/K1b kan tot gevolg hebben dat de gemeenschappelijke regeling K5 van rechtswege zal vervallen (zie artikel 41, tweede lid, Wet arhi). Dit zal financiële- en organisatorische gevolgen voor de betrokken gemeenten hebben en moet als een financieel risico worden beschouwd.

4 DE EIGEN INKOMSTEN VERGELEKEN

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk willen we de volgende vraag beantwoorden:

'Wat zijn de verschillen tussen de huidige gemeenten onderling en de vier herindelingsvarianten bij de belastingen/heffingen?'

Daarbij besteden wij aandacht aan de eigen heffingen en de Financiële-verhoudingswet en de belastingcapaciteit. Er wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste eigen inkomstenbronnen van de gemeenten en van de woonlasten.

4.2 De Financiële-verhoudingswet en belastingcapaciteit

De Financiële-verhoudingswet heeft als doel de algemene uitkering uit het gemeentefonds zo goed mogelijk te verdelen over de gemeenten, rekening houdend met kostenverschillen. Het belangrijkste principiële uitgangspunt hierbij is gelijke voorzieningencapaciteit bij gelijke OZB-percentages. Om die reden is als onderdeel van de algemene uitkering uit het gemeentefonds een zogenaamde 'inkomensmaatstaf' ingevoerd. Deze inkomensmaatstaf houdt grosso modo in dat de waarde van de onroerende zaken in elke gemeente gedeeltelijk wordt verrekend (in mindering worden gebracht op de algemene uitkering) tegen een uniform percentage⁶ van de WOZ-waarde. Voor het jaar 2009 bedraagt dit percentage 0,0884% voor eigenaren van woningen, 0,0962% voor gebruikers van niet-woningen en 0,1194% voor eigenaren van niet-woningen.

Het effect van de inkomensmaatstaf is dat gemeenten, uitgaande van vorengenoemde percentages, op gelijke wijze naar vermogen uit de eigen belastingcapaciteit bijdragen aan de voorzieningencapaciteit. Gemeenten met een relatief hoge WOZ-waarde (door óf veel dure woningen en/of veel dure bedrijfsgebouwen) ontvangen daardoor een lagere uitkering uit het gemeentefonds. Het effect hiervan is dat een gemeente met gemiddeld dure woningen vanuit het perspectief van de burger hoge woonlasten heeft, maar dit wil niet zeggen dat de gemeente er per saldo na de verevening op basis van de belastingcapaciteit (veel) aan overhoudt. Pas als een gemeente globaal gezien percentages hanteert die boven de bovengenoemde percentages uitstijgen, houdt die gemeente er aan over en kan zich dan afhankelijk van de hoogte van de Overige eigen inkomsten hogere lasten permitteren dan waarmee het gemeentefonds rekening houdt. Als een gemeente percentages hanteert die lager zijn dan de percentages die bij het gemeentefonds worden gehanteerd dan kost ieder extra woning en/of niet-woning de gemeente extra geld: immers zij wordt gekort op de algemene uitkering conform de percentages die bij het gemeentefonds worden gehanteerd, terwijl de gemeente inkomsten OZB ontvangt lager dan deze percentages.

Als nu de percentages van de WOZ-waarden van zowel woningen als niet-woningen worden afgezet tegen de in 2009 gehanteerde percentages bij de betrokken gemeenten, dan blijkt dat bij vijf gemeenten meer inkomsten worden gegenereerd (Bergambacht € 45 per inwoner, Krimpen aan den IJssel € 56 per inwoner, Nederlek € 21 per inwoner, Ouderkerk € 41 per inwoner en Vlist € 27 per inwoner) en bij één gemeenten minder inkomsten (Schoonhoven € 5 per inwoner), dan wanneer de gemeentefondspercentages waren gehanteerd. Dit heeft uiteraard ook zijn

⁶ De negatieve eigen Inkomensmaatstaf wordt berekend op basis van 80% respectievelijk 70% van de waarde van woningen en niet-woningen, aangevuld met een bedrag van € 36,56 per woonruimte.

weerslag voor de verschillende herindelingsvarianten. Uitgaand van de vooronderstelling dat de OZB-opbrengst gelijk blijft betekent dit dat de volgende herindelingsvarianten meer opbrengsten genereren dan het gemeentefonds vooronderstelt. K6 € 35 per inwoner, K5 € 24 per inwoner, K4 € 25 per inwoner, K2 € 45 per inwoner. Zie voor de bron van deze gegevens tabel 5.2.2a en 5.2.2.b uit hoofdstuk 5 en tabel 2.4.1 in hoofdstuk 2.

Uit de navolgende tabel blijkt dat in 2009 de gemeente Krimpen aan den IJssel het hoogste OZB-percentage hanteert voor zowel woningen als niet-woningen en de gemeente Schoonhoven de laagste voor beiden.

Tabel 4.2.1 WOZ-waarden en OZB-percentages

Gemeenten/ herindelingsvarianten	2009							
	WOZ-waarde woningen* € 1 miljoen	Woz-waarde niet- woningen* x	Woz-waarde totaal € 1 miljoen	WOZ-waarde- verhouding woningen / niet- woningen	Aantal inwoners	Totaal Woz- waarde per inwoner x	OZB-% woningen eigenaar 2009	OZB-% niet- woningen gebruik en eigendom 2009
Bergambacht	1.180	276	1.467	0,81	9.517	154,093	0,06350	0,32711
Krimpen aan den IJssel	3.003	415	3.418	0,82	26.607	118,634	0,10600	0,40807
Nederterk	1.552	237	1.789	0,87	14.308	125,000	0,09110	0,3378
Ouderkerk	850	173	1.023	0,83	8.154	125,368	0,10750	0,3353
Schoonhoven	1.244	197	1.438	0,86	12.133	119,530	0,07900	0,2585
Vlist	1.175	229	1.403	0,84	9.653	142,393	0,09250	0,3248
Krimpenwaard (K6)	9.011	1.525	10.536	0,86	82.773	127,286	0,09711	0,3827
Krimpenwaard (K5)	6.008	1.111	7.119	0,84	53.960	131,907	0,09166	0,3234
Krimpenwaard (K4)	4.457	874	5.330	0,84	39.658	134,389	0,09186	0,2453
Krimpenwaard (K2)	4.556	657	5.200	0,87	43.115	120,747	0,10224	0,4207

* gegevens algemene uitkering gemeentefonds januari 2009

** het rotapercentage is 0,0884% voor eigenaren van woningen, 0,0902% voor gebruikers van niet-woningen en 0,1194% voor eigenaren van niet-woningen

4.3 Overige belastingen/heffingen

Voor wat betreft de belastingen/heffingen kunnen naast de drie heffingen uit het belastingpakket, die de gemeentelijke woonlastendruk bepalen, ook andere heffingen worden genoemd. Bij zowel die overige heffingen als het belastingpakket zijn de zes betrokken gemeenten en de vier herindelingsvarianten met elkaar vergeleken op basis van de gegevens van het CBS over de gemeentebegrotingen 2009.

Bij de opbrengst in tabel 4.4.1 is geen rekening gehouden met eventuele bijdragen uit tariefegalisereserves of andere mogelijke inkomsten. Het gaat uitsluitend om de opbrengsten uit de belastingen/heffingen. Die opbrengsten wordt uitgedrukt in een bedrag per inwoner.

Tabel 4.4.1 Gemeentelijke belastingen/heffingen per inwoner (x € 1) huidige gemeenten en herindelingsvarianten

Belasting/heffing	Huidige gemeenten						Herindelingsvarianten				
	Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederterk	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist	K6	K5	K4	K2	
Secretarieleges	11	16	10	11	14	11	13	11	12	14	
Leges bouwvergunningen	22	30	70	36	22	39	42	49	41	43	
Hondenbelasting	4	5	0	5	5	8	4	4	6	3	
Parkeerbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Toeristenbelasting	3	0	0	0	2	5	1	2	2	0	
Forensenbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Baatbelasting	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	
Precariobelasting	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	
Reclamebelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Subtotaal heffingen	90	51	80	54	44	62	61	66	61	60	
Reinigingsrechten/ afvalstoffenheffing	103	126	133	106	98	105	116	111	103	129	
Rioolrecht	153	82	91	97	114	110	101	112	119	85	
Onroerendezaak- belastingen	199	177	146	168	116	167	163	156	159	167	
Subtotaal											
belastingpakket	456	386	371	371	328	382	381	378	381	381	
Totaal-generaal	546	437	450	424	372	444	442	444	442	441	

Bij de overige heffingen zijn de secretarieleges en vooral de leges bouwvergunningen de grootse bronnen van inkomsten. Bij het totaal van

de overige heffingen ontlopen de inkomsten elkaar aanzienlijk. De grootste verschillen doen zich voor bij de inkomsten bouwleges: die zijn het hoogst bij de gemeente Bergambacht en Nederlek.

Voor de onderdelen die van belang zijn voor het belastingpakket, te weten OZB (woningen en niet-woningen), riool- en reinigingsrecht zijn er eveneens aanzienlijke verschillen. De gemeente Bergambacht heeft hier de hoogste baten, op minlmaal € 70 per inwoner afstand gevolgd door de overige vijf gemeenten. Deze hoge baten bij Bergambacht hangen voor een belangrijk deel samen met de hoge rioolrechten per inwoner (€ 153) en de hoge OZB per inwoner (€ 199). De hoge OZB baten per inwoner hangen op hun beurt weer samen met de relatief hoge WOZ-waarde per inwoner voor Bergambacht (zie tabel 1.5.1).

5 DE NETTOLASTEN VAN DE HERINDELINGSVARIANTEN VERGELEKEN

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk geven we antwoord op de vraag:

'Hoe verhouden de nettolasten van de vier herindelingsvarianten zich in 2009 tot de (norm)vergoeding van de algemene uitkering en hoe is dat beeld te verklaren vanuit de nettolasten van de bij de herindelingsvarianten betrokken gemeenten?'

Het referentiekader op basis waarvan de begrotingsanalyse plaatsvindt, is gebaseerd op de Financiële-verhoudingswet. De belangrijkste uitgangspunten bij de Financiële-verhoudingswet: globaal, kostengeoriënteerd, rekening houdend met structuurkenmerken en de mogelijkheid zelf inkomsten te verwerven, zijn ook toegepast in dit referentiekader.

De verdeling is kostengeoriënteerd en globaal, dat wil zeggen dat de verdeling aansluit bij de kostenverschillen tussen (groepen van) gemeenten. Op individueel niveau kunnen er verschillen zijn. Deze verschillen kunnen enerzijds ontstaan doordat er sprake is van specifieke omstandigheden, omstandigheden die geen of onvoldoende een rol spelen in de verdeling van het gemeentefonds. Anderzijds kan er sprake zijn van bewuste politieke beleidskeuzen om op onderdelen een hoger of lager nettolastenniveau te hebben. Verder kunnen verschillen ook worden veroorzaakt door het financiële beleid van gemeenten (hoe is in het verleden bijvoorbeeld omgegaan met investeringen; zijn er investeringen direct afgeboekt van reserves). Tenslotte werkt ook door de wijze van boeken van kosten. Daarom worden de vergelijkingen dan ook gemaakt op een hoger aggregatieniveau, namelijk op dat van de clusters (zie paragraaf 5.2).

Om inzicht te kunnen krijgen in de begrotingspositie van de vier herindelingsvarianten worden de inkomsten van het gemeentefonds vergeleken met de geraamde nettolasten (= lasten minus de baten) van die gemeenten. De zogenaamde 'geraamde nettolasten' van de herindelingsvarianten bestaan in dit geval uit de opgetelde nettolasten per begrotingsfunctie van de herindelingspartners. Op deze wijze is vast te stellen welke positieve en negatieve afwijkingen zich voordoen in het budget van de herindelingsvarianten. Wij noemen dit de vergelijking 'met zichzelf'.

5.2 De vergelijking met zichzelf

Eén van de uitgangspunten van het verdeelstelsel is dat er een goede aansluiting is tussen de verdeling en de verschillen in kostenstructuren van gemeenten. De uitkomst van de verschillende verdeelmaatstaven sluit globaal aan bij de nettolasten van de gemeentelijke taakgebieden, in de gemeentefondsterminologie clusters genoemd. De begrotingsfuncties worden toebedeeld aan clusters. Op deze wijze worden de nettolasten van de gemeente vergeleken met de opbrengst van de verdeelmaatstaven.

In de bijlagen 6 A tot en met J is een overzicht gegeven van de verschillende inkomsten- en uitgavenclusters voor de gemeenten Bergambacht, Krimpen aan de IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist, en voor de herindelingsvarianten.

In tabel 5.2.1 worden de nettolasten van de zes huidige gemeenten en van de vier herindelingsvarianten op clusterniveau vergeleken met het gemeentefonds.

Tabel 5.2.1 Nettolasten vergeleken met gemeentefonds op clusterniveau

Clusters	Huidige gemeenten						Herindelingsvariant			
	B	K	N	O	S	V	K6	K5	K4	K2
Inkomstenclusters										
OZB	45	56	21	41	-5	27	35	24	25	45
Algemene uitkering	-17	-6	-29	-11	-21	-12	7	8	9	0
Overige eigen inkomsten	80	45	151	-1	15	12	55	60	27	80
Mutaties reserves	22	-24	49	46	60	77	25	51	52	0
Totaal inkomstenclusters	131	72	193	74	50	103	122	143	112	125
Uitgavenclusters										
Bestuursorganen	-18	-21	-1	-2	-8	-3	-23	-21	-23	-19
Algemene ondersteuning	-93	-39	-9	6	-95	-67	-47	-51	-67	-29
Werk en inkomen	-6	4	22	0	31	-2	1	5	3	6
Maatschappelijke zorg	-29	11	-26	26	8	-3	0	-7	0	-1
Educatie	22	42	24	30	48	52	37	35	39	36
Kunst en ontspanning	-17	-57	-42	-23	15	8	-25	-12	-2	-51
Oudheid	-32	-5	-15	-4	8	-12	-9	-11	-9	-9
Bevolkingszaken	-13	-29	-13	-17	-16	-34	-23	-19	-21	-24
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing	19	25	50	-34	-19	-44	7	-3	-21	33
Reiniging	-7	-11	-15	-2	-28	-6	-12	-13	-12	-12
Openbare orde en veiligheid	-40	0	-29	-25	-22	-51	-26	-38	-39	-12
Fysiek milieu	-17	10	-25	-15	-2	-7	-6	-14	-10	-2
Riolering	36	3	18	-18	14	26	12	17	16	7
Groen	11	2	-111	-23	8	12	-17	-27	3	-35
Wegen en water	40	-19	-21	4	0	21	4	13	25	-21
Overigen	12	12	2	13	-5	5	3	-1	0	7
Totaal nettolasten	-131	-72	-193	-83	-63	-104	-125	-147	-118	-125
Saldo na bestemming	0	0	0	-8	-13	0	-3	-4	-6	0

+ betekent lagere nettolasten of hogere baten dan gemeentefonds aangeeft

- betekent hogere nettolasten of lagere baten dan gemeentefonds aangeeft

B = Bergambacht

K = Krimpen aan den IJssel

N = Nederlek

O = Ouderkerk

S = Schoonhoven

V = Vlist

K6 = Bergambacht, Krimpen aan den IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist

K5 = Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist

K4 = Bergambacht, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist

K2 = Krimpen aan den IJssel, Nederlek

Toelichting algemeen

Hierna gaan wij in op de belangrijkste afwijkingen op de clusters zoals die naar voren komen in tabel 5.2.1. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van de analyse van de belangrijkste afwijkingen op de clusters ten opzichte van het gemeentefonds bij de afzonderlijke gemeenten.

Een cluster bestaat uit een of meer begrotingsfuncties. Om het inzicht in de belangrijkste afwijkingen te vergroten zijn in een aanvullende tabel per cluster ook de nettolasten van de relevante begrotingsfuncties per inwoner per gemeente in beeld gebracht. Deze tabel geeft de mogelijkheid (een begin van) een verklaring voor de afwijkingen te geven.

In dit rapport zijn voor zover daar door de gemeenten verklaringen zijn gegeven alleen verklaringen opgenomen voor verschillen groter of gelijk aan € 15 per inwoner. Het betreft de substantiële verschillen. De gemeenten zijn verzocht daar waar mogelijk een toelichting/verklaring te geven voor deze opmerkelijke verschillen. Deze toelichtingen/verklaringen zijn in de toelichtende teksten opgenomen en zoveel mogelijk in tabel 5.2.19 waarin een totaaloverzicht wordt gegeven verwerkt.

Voorzieningscapaciteit

Als we naar het totaal van de uitgavenclusters kijken zien we dat alle huidige gemeenten en ook de herindelingsvarianten meer lasten ramen dan waarmee het gemeentefonds rekening houdt. Geredeneerd vanuit de gedachte van het gemeentefonds, betekent dit dat zowel de huidige gemeenten als de herindelingsvarianten beschikken over een hogere voorzieningscapaciteit dan waarvan het gemeentefonds uitgaat. Hiermee kunnen de huidige gemeenten en de herindelingsvarianten in potentie een hoger voorzieningsniveau realiseren. Dit is onderdeel van de beleidsvrijheid die gemeenten genieten.

Die hogere voorzieningscapaciteit wordt mogelijk gemaakt doordat de baten op de inkomstenclusters ook hoger zijn dan waarmee het gemeentefonds rekening houdt. De verklaring van de hogere voorzieningscapaciteit bij de clusters OZB, Algemene uitkering, Overige eigen inkomsten en Mutaties reserves, wordt hierna toegelicht onder het kopje inkomstenclusters.

Toelichting inkomstenclusters

Cluster OZB

In het gemeentefonds wordt de OZB verevend op basis van percentages (zie paragraaf 4.2). De gemiddelde OZB-percentages zijn met uitzondering van Schoonhoven in alle gemeenten hoger dan het gemiddelde van de rekenpercentages. Dit verklaart waarom bij alle herindelingsvarianten meer inkomsten worden geraamd op dit onderdeel dan waar het gemeentefonds rekening mee houdt. De gemeente Krimpen aan den IJssel is de gemeente waarbij de inkomsten uit de OZB het meeste afwijken ten opzichte van het gemeentefonds, d.w.z. het hoogste zijn.

Tabel 5.2.2a Cluster OZB, vergelijking verschil per inwoner ten opzichte van gemeentefonds

Clusters	Huidige gemeenten					Herindelingsvarianten				
	Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist	K6	K5	K4	K2
Inkomstenclusters										
OZB	45	56	21	41	-5	27	35	24	25	45

+ betekent hogere baten dan gemeentefonds aangeeft
 - betekent lagere baten dan gemeentefonds aangeeft

Tabel 5.2.2b Cluster OZB, de nettobaten per inwoner per functie vergeleken x €1

Functies cluster Onroerendaakbelastingen		Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
931	baten onroerendaakbelasting gebruikers	34	29	20	26	16	22
932	baten onroerendaakbelastingen eigenaren	165	149	126	142	100	144
	Totaal	199	177	146	168	116	167

De gemeente Bergambacht heeft per inwoner de hoogste baten op dit cluster. Dit hangt samen met de combinatie van een hoger OZB-percentage dan waarvan het gemeentefonds uitgaat en een hogere gemiddelde WOZ waarde (zie tabel 4.2.1).

De gemeente Ouderkerk heeft als huidige artikel 12-gemeente de op twee na hoogste baten op dit onderdeel, wat deels bepaald wordt door een hoger OZB-percentage en deels door een hogere WOZ waarde per inwoner.

Cluster Algemene uitkering

Dit cluster omvat uitsluitend de begrotingsfunctie algemene uitkering. Er

wordt op dit cluster minder geraamd door de huidige gemeenten dan waarvan het gemeentefonds uitgaat.

Waarschijnlijk wordt dit veroorzaakt doordat de gemeenten uitgaan van een andere gemeentefondscirculaire dan waarop hier de berekeningen zijn gebaseerd ofwel van andere hoeveelheden van de maatstaven. Bij de herindelingsvarianten wordt een hogere algemene uitkering berekend dan het gemeentefonds. Dit verschil hangt mede samen met de daling van de algemene uitkering als gevolg van de herindeling, doordat de herindelingsvariant het vaste bedrag maar éénmaal ontvangt (zie paragraaf 2.2).

Tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling

Na een herindeling komt een nieuwe gemeente in aanmerking voor de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling. Deze verdeelmaatstaf zal volgens het 40-20-20-20% betaalschema in de achtereenvolgende jaren tot uitkering komen (zie paragraaf 2.3).

Tabel 5.2.3a Cluster Algemene uitkering, vergelijking verschil per inwoner ten opzichte van gemeentefonds

Clusters	Huidige gemeenten						Herindelingsvarianten			
	Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist	K6	K5	K4	K2
Inkomstenclusters										
Algemene uitkering	-17	-6	-29	-11	-21	-12	7	8	9	0

+ betekent hogere baten dan gemeentefonds aangeeft

- betekent lagere baten dan gemeentefonds aangeeft

Tabel 5.2.3b Cluster Algemene uitkering, vergelijking nettobaten per inwoner x €1

Functies cluster Algemene uitkering		Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
921	algemene uitkering gemeentefonds	854	885	893	879	987	886
	Totaal	854	885	893	879	987	886

De gemeente Schoonhoven heeft de hoogste algemene uitkering per inwoner, maar daar staan in het algemeen dan ook hogere lasten tegenover.

Cluster Overige eigen middelen (OEM)

Tot het cluster OEM behoort een groot aantal functies. Deze functies hebben veelal betrekking op baten. Het gaat bijvoorbeeld om de overige gemeentelijke belastingen, maar ook om ontvangen dividenden en mutaties grondexploitaties. Baten uit dividenden als gevolg van aandelen in energiebedrijven zullen door verkoop van de aandelen overigens wegvallen. Uit tabel 5.2.4a blijkt dat de herindelingsvarianten meer aan OEM ramen dan het gemeentefonds veronderstelt. Dit komt omdat ook alle zes de gemeenten, met uitzondering van Ouderkerk, hogere OEM baten ramen.

Tabel 5.2.4a Cluster Overige eigen inkomsten, vergelijking nettobaten per inwoner tussen gemeenten en varianten

Clusters	Huidige gemeenten						Herindelingsvarianten			
	Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist	K6	K5	K4	K2
Inkomstenclusters										
Overige eigen inkomsten	80	45	151	-1	15	12	55	60	27	80

Tabel 5.2.4b Cluster Overige eigen inkomsten, vergelijking per inwoner per functie x €1

Functies cluster Overige Eigen Inkomsten (OEM)		Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
212	openbaar vervoer	0	0	0	-2	0	0
310	handel en ambacht	-3	-4	-20	0	-10	-9
311	baten marktgelden	0	1	1	0	3	0
320	industrie	0	0	-1	-3	0	0
330	nutsbedrijven	0	32	38	40	-2	0
340	agrarische productie en ontginning	0	0	-3	0	0	0
341	overige agrarische zaken, jacht en visserij	0	0	0	0	0	-3
830	bougrondexploitatie	-1	3	107	19	-28	0
911	geldeningen en uitzettingen korter dan één jaar	11	0	0	0	0	7
913	overige financiële middelen	1	8	3	10	-8	6
914	geldeningen en uitzettingen langer of gelijk aan één jaar	68	0	26	-73	52	0
934	baten baatbelasting	0	0	0	1	0	0
936	baten loeristenbelasting 50%	1	0	0	0	1	2
937	baten hondenbelasting	4	5	0	6	5	6
939	baten precariobelasting	0	0	0	0	1	0
Totaal		80	45	151	-1	15	12

Een en ander behoeft nadere toelichting.

De gemeente Ouderkerk raamt een negatief bedrag Overige eigen inkomsten van € 1 per inwoner, wat mede samenhangt met de negatieve baten op begrotingsfunctie 914. De toelichting op de negatieve baten op functie 914 luidt volgens de gemeente Ouderkerk als volgt. Het verkoopresultaat van het voormalig woningbedrijf van € 15 miljoen staat in de staat van activa. De kapitaallasten daarvan bedragen € 651.450 en zijn geboekt op functie 914. De opbrengst van het bedrag van € 15 miljoen wordt geboekt op functie 960. Overigens heeft de gemeente inmiddels de opbrengst van het woningbedrijf aangewend als dekkingsreserves voor investeringen.

De gemeente Nederlek heeft ondanks relatief hoge lasten op de begrotingsfunctie 310 Handel en ambacht de hoogste Overige eigen inkomsten, doordat de gemeente hoge baten op begrotingsfunctie 830 bouwgrondexploitatie raamt. De gemeente Nederlek raamt de inkomsten van grondverkoop (uitvoering van de structuurvisie) via begrotingsfunctie 830. De gemeente Nederlek geeft verder aan dat de hoge lasten op de begrotingsfunctie 310, handel en ambacht wordt veroorzaakt door een kostendoorbelasting vanuit VROM via de kostenverdeelstaat.

Ook de gemeente Bergambacht heeft hoge Overige eigen inkomsten doordat ze op begrotingsfunctie 914 hoge baten raamt. De gemeente Bergambacht raamt op deze post renteopbrengsten van toegerekende kapitaallasten van vaste activa.

Voor wat betreft de OEM geeft deze constatering overigens een vertekend beeld. Dat komt omdat we de feitelijke bedragen niet kunnen afzetten tegen een ijkpunt. Bij de totstandkoming van de verdeling van het gemeentefonds in 1997 is er vanuit gegaan dat gemeenten een zeker bedrag aan OEM genereren. Deze OEM bedroeg 5,4% van de uitgavenmaatstaven. Deze OEM is indertijd, via een verlaging van de bedragen per eenheid van de verdeelmaatstaven, betrokken bij de verdeling. Dit betekent dat het totaal van de genormeerde nettolasten 5,4% lager wordt geschat dan dat zij in feite zijn.

We hebben de 5,4% op de huidige omvang van de uitgavenclusters toegepast. De resultaten van deze berekening staan in tabel 5.2.4c. Uit de tabel is te lezen dat de gemeenten Krimpen aan den IJssel, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist minder Overige eigen inkomsten ramen dan bij de uitgangspunten van het gemeentefonds verondersteld wordt. Bij de K2 zou

meer OEM gegenereerd worden dan deze uitgangspunten veronderstellen en bij de K6 iets minder en bij K4 aanzienlijk minder dan wordt verondersteld.

Tabel 5.2.4c Geraamde OEM afgezet tegen vooronderstelling gemeentefonds x € 1000

	werkelijke OEM	conform 5,4%	Vershil	per inwoner x
Bergambacht	765	562	203	21
Krimpen aan den IJssel	1.299	1.594	-295	-10
Nederlek	2.166	906	1.260	88
Ouderkerk	-12	458	-470	-58
Schoonhoven	188	739	-551	-45
Vlist	114	574	-460	-47
Krimpenerwaard (K6)	4.519	4.834	-315	-4
Krimpenerwaard (K5)	3.220	3.239	-19	0
Krimpenerwaard (K4)	1.055	2.333	-1.278	-32
Krimpenerwaard (K2)	3.465	2.501	964	22

Mutaties reserves

De mutaties reserves worden in deze analyse als een aparte cluster beschouwd. Veelal betreft het onttrekkingen aan de reserves die als baten worden gerekend, maar het interen op eigen vermogen kan feitelijk niet beschouwd worden als een eigen inkomst. In tabel 5.2.5 staan de mutaties reserves weergegeven. De gemeenten, met uitzondering van Krimpen aan den IJssel, onttrekken meer uit de reserves dan het gemeentefonds aangeeft, waarbij wordt aangetekend dat hier de geraamde onttrekking niet kan worden afgezet tegen een ijkpunt. Omdat per definitie onttrekkingen en stortingen reserves elkaar op termijn in evenwicht houden is dit cluster niet geijkt.

Tabel 5.2.5 Mutaties reserves vergeleken (verschil per inwoner)

Clusters	Huidige gemeenten						Herindelingsvarianten			
	Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist	K6	K5	K4	K2
Inkomstenclusters										
Mutaties reserves	22	-24	49	46	60	77	25	51	52	0

+ betekent per saldo onttrekking aan reserves

- betekent per saldo storting in reserves

De gemeenten is gevraagd aan te geven op welke begrotingsfuncties hun grootste mutaties reserves betrekking op hebben. Dat levert de volgende gegevens op.

Volgens de gemeente hebben bij Bergambacht de grootste mutaties reserves betrekking op ruimtelijke ordening (netto-onttrekking € 305.000), overige volkshuisvesting (storting van € 201.000) en stadsvernieuwing (netto-onttrekking van € 187.000).

Bij Krimpen aan den IJssel wordt er meer aan de reserves toegevoegd (€ 1.505) dan onttrokken (€ 689.000), met als belangrijkste oorzaak een verwacht positief saldo van de rekening van € 750.000 (lees begroting) dat wordt toegevoegd aan een tweetal reserves.

De gemeente Nederlek onttrekt ruim € 700.000 meer aan de reserves dan ze er in stort. De netto-onttrekkingen hebben vooral betrekking op wegen, onderwijs, sport, kunst, bouwvergunningen, bouwgrondexploitatie, algemene uitkering gemeentefonds en algemene baten en lasten. De netto-stortingen hebben betrekking op overige recreatieve voorzieningen, sociaal cultureel werk en overige financiële middelen.

De gemeente Ouderkerk onttrekt circa € 375.000 meer aan de reserves dan ze stort. Dat hangt vooral samen met een netto-onttrekking van € 416.000 voor riolering en van € 666.000 voor bouwgrondexploitatie.

Daar tegenover staat een storting in de reserve t.b.v. langlopende geldleningen. De gemeente Ouderkerk geeft hierop de volgende toelichting. De genoemde € 666.000 is verantwoord in het onderzoek op bouwgrondexploitatie. Het betreft hier de bijdrage uit de reserve verkoop woningbedrijf ter dekking van de kapitaallasten van investeringen met een maatschappelijk nut. Omdat dit niet per functie is uit te drukken is het geplaatst in functie 830, bouwgrondexploitatie. Dit geeft echter wel een vertekend beeld. De storting van € 844.000 in de reserve geldleningen betreft de toevoeging van rente aan de diverse bestemmingsreserves.

De gemeente Schoonhoven onttrekt per saldo € 727.000 meer aan de reserves dan ze toevoegt. De onttrekkingen hebben betrekking op wegen, sociaal cultureel werk, en algemene baten en lasten. De toevoegingen aan reserves worden gedaan ter compensatie van inflatie. Ook de gemeente Vlist onttrekt per saldo € 630.000 meer aan de reserves dan ze toevoegt. De onttrekkingen hebben vooral betrekking op reserve grondexploitatie (€ 548.500) en de reserve vrijval kapitaallasten investeringen. De toevoegingen aan de reserves hebben vooral betrekking op de reserve Vlistvisie en elektronische dienstverlening.

[Toelichting uitgavenclusters

Cluster Bestuursorganen

Het gaat bij dit cluster om de nettolasten van de raad en het college. Onverdeelde lasten voor personeel, organisatie en huisvesting horen hier niet toe.

Tabel 5.2.6a Cluster Bestuursorganen, vergelijking per inwoner verschil ten opzichte van gemeentefonds

Clusters	Huidige gemeenten						Herindelingsvarianten			
	Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist	K6	K5	K4	K2
Uitgavenclusters										
Bestuursorganen	-18	-21	-1	-2	-8	-3	-23	-21	-23	-19

+ betekent lagere nettolasten dan gemeentefonds aangeeft

- betekent hogere nettolasten dan gemeentefonds aangeeft

Tabel 5.2.6b Cluster Bestuursorganen, vergelijking nettolasten per functie per inwoner x €1

Functies cluster Bestuursorganen		Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
001	bestuursorganen	-62	-45	-42	-40	-58	-51
006	bestuursondersteuning raad en rekenkamer	-12	-15	-7	-20	-3	-6
Totaal		-74	-60	-49	-60	-61	-58

Uit tabel 5.2.6a blijkt dat bij alle herindelingsvarianten meer lasten worden geraamd op dit cluster dan het gemeentefonds aangeeft. De relatief hoge nettolasten bij de herindelingsvarianten hangen onder andere samen met de hogere nettolasten op dit cluster bij alle zes de gemeenten. Voor een ander deel betreft het hier een verwacht hoger lastenniveau, omdat de lasten van de bestuursorganen van de gemeenten samen hoger liggen dan van één nieuwe gemeente (zie paragraaf 2.2). De achteruitgang van de algemene uitkering na de herindeling als gevolg van het vervallen van een aantal keren het vaste bedrag zal (voor een deel) door een lastendaling op dit cluster gecompenseerd kunnen worden. Overigens zullen door wachtgelden van niet terugkerende leden van het college de lasten tijdelijk stijgen. Deze tijdelijke lasten stijging (frictiekosten) kan door de beschikbaarheid van een voorziening ten laste van de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling gecompenseerd worden.

De mate waarin gemeenten de apparaatskosten doorbelasten kan een verklaring zijn voor het negatieve verschil op dit cluster.

Uit tabel 5.2.6b blijkt dat de lasten voor dit cluster per inwoner het hoogst zijn voor Bergambacht en het laagst bij Nederlek.

De gemeente krimpden aan den IJssel geeft aan dat een verklaring voor de hogere lasten ten opzichte van het gemeentefonds het aanzienlijke bedrag is dat gestort dient te worden in de voorziening wethouders, de jaarlijkse lasten voor voormalige bestuurders en de kosten van de griffie.

De gemeente Nederlek heeft relatief lage lasten. De gemeente geeft aan dat dit veroorzaakt kan worden door een lage doorbelasting vanuit andere kostenplaatsen en/of dat lage lasten voor gewezen wethouders en inhuur derden een oorzaak kunnen zijn.

Cluster Algemene ondersteuning

Bij dit cluster gaat het onder andere om de bestuursondersteuning van het college van burgemeester en wethouders, de bestuurlijke samenwerking, de algemene baten en lasten, het saldo van de kostenplaatsen en het begrotingsaldo. Op dit cluster wordt bij alle gemeenten een aanzienlijke afwijking geconstateerd.

Tabel 5.2.7a Cluster Algemene ondersteuning, vergelijking verschil per inwoner ten opzichte van gemeentefonds

Clusters	Huidige gemeenten						Herindelingsvarianten			
	Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist	K6	K5	K4	K2
Algemene ondersteuning	-93	-39	-9	6	-95	-67	-47	-51	-67	-29

+ betekent lagere nettolasten dan gemeentefonds aangeeft

- betekent hogere nettolasten dan gemeentefonds aangeeft

Tabel 5.2.7b Cluster Algemene ondersteuning, vergelijking nettolasten per functie per inwoner x €1

Functies cluster Algemene ondersteuning		Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
002	bestuursondersteuning college van burgemeester en Wethouders	-67	-88	-47	-106	-88	-104
005	bestuurlijke samenwerking	-18	-5	-8	-23	-23	-5
922	algemene baten en lasten	4	-1	-5	-7	-4	-3
930	uitvoering Wet WOZ	-7	-12	-1	-8	-6	-6
940	lasten hofing en invordering belastingen	-3	-2	-3	0	-1	-2
960	saldo kostenplaatsen	-58	11	-2	95	-31	-3
990	saldo van de rekening van baten en lasten na bestemming	0	0	0	8	0	0
Totaal		-149	-98	-66	-41	-153	-124

Uit tabel 5.2.7a blijkt dat met uitzondering van de gemeente Ouderkerk de gemeenten hier fors meer lasten boeken dan het gemeentefonds veronderstelt. Dit wordt vooral veroorzaakt door relatieve hoge nettolasten op de functies bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders en het saldo kostenplaatsen. Door de wijze van doorbelasting naar dit cluster treedt vaak een vertekend beeld op van de nettolasten in relatie tot de normering waar het gemeentefonds van uitgaat. Indien meer wordt doorbelast naar deze functies, zullen de nettolasten op andere functies lager zijn. Dit werkt overeenkomstig door bij de vergelijking met de andere gemeenten.

De gemeente Krimpen aan den IJssel geeft als verklaring voor de hogere lasten ten opzichte van het gemeentefonds het aanzienlijk aantal ambtelijke uren ter ondersteuning aan het bestuur, de kosten voor representatie en communicatie. Verder hangen de hogere kosten voor de uitvoering van de wet WOZ samen met het in eigen beheer uitvoeren hiervan door de gemeente Krimpen aan den IJssel.

Uit tabel 5.2.7b blijkt dat bij de gemeente Bergambacht de hoge lasten per inwoner samenhangen met de relatief hoge lasten bij het saldo kostenplaatsen.

Volgens de gemeente Ouderkerk hebben haar hoge lasten op de functie bestuursondersteuning twee oorzaken. De ene is de manier van kostentoe rekening wat leidt tot een relatief hoge kosten voor de stafafdeling. De tweede oorzaak is dat de stafafdeling hoegenaamd volledig wordt ingezet voor de functie 002. Er is door de gemeente Ouderkerk de laatste jaren sterk ingezet op de ontwikkeling van Dorpsvisie's.

In het saldo zit verder een hoog onverdeeld positief bedrag van de saldi kostenplaatsen, dat in principe nihil behoort te zijn.

Voor de gemeente Schoonhoven hangen de relatief hoge lasten samen met hoge lasten voor bestuursondersteuning, bestuurlijke samenwerking en saldo kostenplaatsen.

Voor de gemeente Vlist geldt dat een aantal incidentele posten hier begroot is. De dekking is dan in een aantal gevallen terug te vinden op functie 980: bijvoorbeeld de post € 50.000 t.b.v. het Egem-I traject en een raming van € 27.500 t.b.v. het risicomangement.

Cluster Werk en Inkomen

Sinds de Inwerkingtreding van de Wet werk en bijstand (WWB) per 1 januari 2004 is de gemeente volledig verantwoordelijk voor de bijstandsuitkeringen. De WWB kent twee budgetten: een budget voor uitkeringen (het inkomensdeel) en een budget voor reïntegratie (voorheen het werkdeel, nu onderdeel van het participatiebudget). Als het de gemeente lukt om mensen met een bijstandsuitkering aan een baan te helpen, dan houdt de gemeente geld over dat ze vrij kan besteden. Het geld dat de gemeente daarvoor ontvangt maar niet besteedt moet, met inachtneming van de zogenaamde meeneemregeling, worden teruggegeven. Bij de zogenaamde meeneemregeling kan 75% van het jaarbedrag worden doorgeschoven naar het volgende jaar, maar cumulatie is niet toegestaan.

Tabel 5.2.8a Cluster Werk en inkomen, vergelijking verschil per inwoner ten opzichte van gemeentefonds

Clusters	Huidige gemeenten						Herindelingsvarianten			
	Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Noderlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist	K6	K5	K4	K2
Uitgavenclusters										
Werk en inkomen	-6	4	22	0	31	-2	1	5	3	6

+ betekent lagere nettolasten dan gemeentefonds aangeeft

- betekent hogere nettolasten dan gemeentefonds aangeeft

Tabel 5.2.8b Cluster Werk en inkomen, vergelijking nettolasten per functie per inwoner x €1

Functies cluster Werk en inkomen		Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Noderlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
610	bijstandsverlening	-33	-27	-19	-16	-48	-33
611	werkgelegenheid	-1	-13	-10	-17	-2	-1
612	Inkomensvoorziening vanuit het Rijk	1	0	-11	-2	0	1
614	gemeentelijk minima-boleid	-11	-37	-8	-7	-14	-11
Totaal		-45	-76	-48	-42	-64	-44

Uit tabel 5.2.8a blijkt dat in alle herindelingsvarianten er iets lagere nettolasten geraamd zijn dan het gemeentefonds veronderstelt. Dit komt overeen met het beeld bij vier van de huidige gemeenten. Alleen de gemeente Bergambacht raamt hogere lasten dan het gemeentefonds veronderstelt.

Uit tabel 5.2.8b blijkt dat de gemeente Krimpen aan den IJssel hier de hoogste lasten per inwoner raamt. Dit hangt samen met de relatief hoge lasten van het minimabeleid.

De gemeente Schoonhoven raamt ook relatief hoge lasten, waarbij het lastenniveau sterk is beïnvloed door de hoge geraamde lasten aan bijstandverlening.

De Wet werk en bijstand (WWB) biedt gemeenten de mogelijkheid om eigen beleid te ontwikkelen op het terrein van reïntegratie/activering en bijstandsuitkeringen. Het is de raad die de hoofdlijnen van het gemeentelijk beleid in een beleidskader vastlegt en daarbinnen de prioriteiten bepaalt. Vervolgens controleert de raad of het college dit beleid in de praktijk goed uitvoert. Om deze belangrijke rol van de raad te ondersteunen, publiceert het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid per gemeente een overzicht van de bereikte resultaten. Dat gebeurt door middel van de zogenoemde Kernkaart Werk en Bijstand⁷.

Tabel 5.2.8c Bijstandsuitkeringen en reïntegratie: budgetten en uitgaven vergeleken

gemeenten	Bijstandsuitkeringen gemeente		Bijstandsuitkeringen gemeenteklasse		Reïntegratie gemeente		Reïntegratie gemeenteklasse	
	overschot/tekort(-)		overschot/tekort(-)		overschot/tekort		overschot/tekort	
	bedrag	percentage	percentage	percentage	bedrag	percentage	percentage	
Bergambacht	-	-22%	-7%	-7%	€ 246.000	75%	39%	
Krimpen aan den IJssel	€ 95.000	3%	0%	0%	€ 597.000	35%	21%	
Nederlek	-	-7%	-2%	-2%	€ 434.000	64%	36%	
Ouderkerk	-	27%	-7%	-7%	€ 145.000	70%	39%	
Schoonhoven	€ 101.000	6%	-2%	-2%	€ 249.000	30%	36%	
Vlist	-	-3%	-7%	-7%	€ 272.000	74%	39%	

Bron: Kernkaart SoZaWe 2008

Uit deze Kernkaart blijkt dat van de zes gemeenten vier gemeenten op basis van de gegevens in 2008 een tekort hadden op de bijstandsuitkeringen. Alleen Krimpen aan den IJssel en Schoonhoven hadden een overschot. De tekorten/overschotten zijn tevens vergeleken met gemeenten uit dezelfde gemeenteklasse. Alle gemeenten hielden over aan het integratiebudget. Het is aan te bevelen nader onderzoek te doen naar de oorzaken van de overbesteding bij de bijstandsuitkeringen en de onderbesteding bij het integratiebudget.

Per 1 januari 2010 zijn er wijzigingen opgetreden in het WWB-budget, bovendien kunnen zich na herindeling schaafeffecten voordoen. Het inkomensdeel van het WWB-budget is in 2009 nog gesplitst in een deel voor mensen van 65 jaar en ouder en een deel voor mensen jonger dan 65 jaar. Per 1 januari 2010 worden de WWB65+ uitkeringen verstrekt door de Sociale Verzekeringsbank, deze maken dus vanaf 2010 geen deel meer uit van het budget voor gemeenten.

Voor het inkomensdeel krijgen individuele gemeenten een aandeel uit het macro-budget zoals vastgesteld voor dat jaar. Het aandeel dat een gemeente van het macrobudget krijgt wordt voor gemeenten in verschillende grootteklassen verschillend vastgesteld.

Kleine gemeenten (maximaal 25.000 inwoners) krijgen een aandeel dat wordt vastgesteld op basis van de WWB-uitgaven twee jaren voorheen (t-2) (historische verdeling).

Grote gemeenten (meer dan 40.000 inwoners) krijgen een aandeel dat wordt vastgesteld op basis van objectieve gegevens van de betreffende gemeente (objectieve verdeling).

Middelgrote gemeenten (25.000 tot 40.000 inwoners) krijgen een aandeel

⁷ Zie <http://gemeenteloket.szw.nl/kernkaart>

dat deels is vastgesteld op basis van historische verdeling en deels op basis van objectieve verdeling.

Op dit moment vallen de zes gemeenten, met uitzondering van Krimpen aan den IJssel, nog in de categorie 'kleine gemeenten'. De herindelingsvarianten, met uitzondering van de herindelingsvariant k4, vallen per 2011 in de categorie 'grote gemeenten'. Dit betekent dat het budgetaandeel geheel via objectieve gegevens berekend zal worden. Dit zal leiden tot een verschil met de optelsom van de individuele budgetten, hoe groot (en welke kant op) dat verschil zal zijn, is op dit moment moeilijk te voorspellen.

In ieder geval geldt dat het verschil tussen het objectief berekende budget en het historisch vastgestelde budget wordt beperkt tot maximaal 7,5%. Mocht objectieve berekening voor 2011 dus leiden tot een budget dat 7,5% lager dan wel hoger is dan een historisch vastgesteld budget, dan zal dit verschil worden teruggebracht tot een maximum van 7,5% ('ex ante inperking').

Cluster Maatschappelijke zorg

Dit cluster omvat onder meer de onderdelen sociaal-cultureel en maatschappelijk werk, jeugd en jongerenwerk, gezondheidszorg, voorzieningen gehandicapten en kinderopvang. Daarnaast maken de nettolasten van de met ingang van 2007 naar het gemeentefonds overgehevelde middelen van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) deel uit van dit cluster.

Tabel 5.2.9a Cluster Maatschappelijke zorg, vergelijking verschil per inwoner ten opzichte van gemeentefonds

Clusters	Huidige gemeenten						Herindelingsvarianten			
	Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist	K6	K5	K4	K2
Maatschappelijke zorg	-29	11	-26	26	8	-3	0	-7	0	-1

+ betekent lagere nettolasten dan gemeentefonds aangeeft

- betekent hogere nettolasten dan gemeentefonds aangeeft

Tabel 5.2.9b: Cluster Maatschappelijke zorg, vergelijking nettolasten per functie per inwoner x 1

Functies cluster Maatschappelijke zorg		Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
620	maatschappelijke begeleiding en advies	-36	-38	-74	-22	-28	-81
621	vreemdelingen	-4	-1	0	-7	-17	-1
622	huishoudelijke verzorging	-91	-60	-68	-61	-77	-46
630	sociaal-cultureel werk	-26	-24	-31	-18	-23	-14
650	kinderdagopvang	-9	-10	-18	-11	-7	-8
652	voorzieningen gehandicapten	-58	-73	-56	-52	-71	-54
714	openbare gezondheidszorg	-22	-12	-22	-9	-20	-17
715	jeugdgezondheidszorg, uniform deel	-2	-7	0	-13	-2	0
716	jeugdgezondheidszorg, maatwerk deel	-2	-12	-5	1	-4	-2
Totaal		-251	-237	-274	-192	-250	-223

Uit tabel 5.2.9a blijkt dat bij twee herindelingsvarianten iets hogere nettolasten worden geraamd dan het niveau van de verdeelmaatstaven. De iets hogere nettolasten bij de twee herindelingsvarianten hangen samen met de hogere lasten op het cluster Maatschappelijke zorg in de gemeenten Bergambacht en Nederlek.

De gemeente Krimpen aan den IJssel geeft als verklaring voor de lagere lasten ten opzichte van het gemeentefonds de in verhouding lage last voor huishoudelijke verzorging en voor kinderopvang cq peuterspeelzalen.

Uit tabel 5.2.9b blijkt dat de gemeente Nederlek het hoogste lastenniveau per inwoner voor dit cluster raamt, de gemeente Ouderkerk de laagste. Het hoge lastenniveau bij de gemeente Nederlek hangt vooral samen met hoge lasten voor maatschappelijke begeleiding en advies. In Nederlek worden op deze begrotingsfunctie bijdragen geboekt voor een tweetal stichtingen (kwadraad een stichting die werkt in het brede veld van maatschappelijke ondersteuning, zorg en welzijn), vluchtelingenwerk en de stichting welzijn senioren Nederlek). Nederlek wil een aantrekkelijke gemeente zijn voor jong tot en met oud. Daarin is een belangrijke rol weggelegd voor burgers, organisaties en de gemeente.

De lagere lasten voor Ouderkerk hangen volgens de gemeente wellicht samen met de jarenlange 'artikel-12' situatie (budgettair neutraal ramen WMO). Het kan ook zo zijn dat de gemeente een sterkere sociale samenleving kent dan andere gemeenten.

Voor Vlist geldt dat de hoogte van het bedrag op functie 620 volgens de gemeente voor een groot deel veroorzaakt door het toerekenen van ambtelijke uren (maal uurtarief). Ook de lasten van project Vlist in actie zijn hier deels geraamd, evenals een eenmalige raming t.b.v. accommodatiebeleid.

Cluster Educatie

Het cluster Educatie heeft betrekking op de 'gemeenschappelijke lasten onderwijs', de 'ondersteuning van het onderwijs' en de gemeentelijke bijdragen aan het basis- en het voortgezet onderwijs, inclusief onderwijshuisvesting. Het cluster bestaat uit de subclusters Onderwijshuisvesting en Overige educatie.

Tabel 5.2.10a Cluster Educatie, vergelijking verschil per inwoner ten opzichte van gemeentefonds

Clusters	Huidige gemeenten						Herindelingsvarianten			
	Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist	K6	K5	K4	K2
Uitgavenclusters										
Educatie	22	42	24	30	48	52	37	35	39	36

+ betekent lagere nettolasten dan gemeentefonds aangeeft

- betekent hogere nettolasten dan gemeentefonds aangeeft

Tabel 5.2.10b Subcluster Onderwijshuisvesting, vergelijking nettolasten per functie per inwoner x €1

Functies subcluster Onderwijshuisvesting		Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
421	openbaar onderwijs, huisvesting	-23	-10	-16	-18	-18	-15
423	bijzonder basisonderwijs, huisvesting	-13	-14	-2	-11	-16	-13
441	openbaar voortgezet onderwijs, huisvesting	0	0	-25	0	-9	0
443	bijzonder voortgezet onderwijs, huisvesting	0	-22	-16	0	-28	0
Totaal		-36	-47	-59	-29	-70	-28

Tabel 5.2.10c Subcluster Overige educatie, vergelijking nettolasten per functie per inwoner x €1

Functies cluster Overige educatie		Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
420	openbaar basisonderwijs	-4	-1	-8	-2	0	-2
422	bijzonder basisonderwijs	-4	0	0	-3	0	-3
480	gemeenschappelijke baten en lasten	-36	-36	-67	-39	-70	-17
482	volwasseneneducatie	0	-1	0	0	-1	0
Totaal		-43	-39	-74	-44	-72	-22

Uit de tabel 5.2.10a blijkt dat de herindelingsvarianten allen een lager lastenniveau ramen dan op basis van de uitgangspunten van het gemeentefonds verondersteld zou zijn. Dit is ook het geval bij de zes afzonderlijke gemeenten.

De gemeente Krimpen aan den IJssel geeft als een verklaring voor de lagere lasten ten opzichte van het gemeentefonds de in verhouding lage last voor onderwijshuisvesting. Dit wordt onder andere veroorzaakt door het ontbreken van verschillende investeringen op de balans als gevolg van dekking daarvan uit reserves.

Uit tabel 5.2.10b blijkt dat de gemeente Ouderkerk de laagste lasten raamt voor onderwijshuisvesting en Schoonhoven de hoogste.

Uit tabel 5.2.10c blijkt dat de gemeenten Nederlek en Schoonhoven per inwoner de hoogste lasten aan Overige educatie ramen (waar ook hogere compensatie vanuit het gemeentefonds tegenover staat) en de gemeente Vlist de laagste lasten.

Nederlek heeft ten opzichte van de andere vijf gemeenten relatief hoge lasten op dit cluster. Het aanbod aan scholen voortgezet onderwijs en de hiermee samenhangende kosten voor nieuwbouw/verbouw verklaren volgens de gemeente dit verschil.

Volgens de gemeente Vlist is de raming leerlingenvervoer (functie 480) € 45.000 lager dan de werkelijkheid. In de begroting 2010 is de raming hoger.

Cluster Kunst en ontspanning

De lasten voor dit cluster worden in het algemeen voornamelijk bepaald door lasten voor schouwburgen en theaters, subsidies aan betreffende personen en instellingen, bibliotheken, muziek- en vormingsonderwijs, binnensportaccommodaties en zwembaden. De hoogte van deze nettolasten hangt mede samen met de omvang/licging van een gemeente ten opzichte van andere gemeenten. Kleine gemeenten geven in het algemeen relatief minder uit op dit cluster, grote gemeenten (met centrumfunctie) relatief meer. Dit aspect wordt in de verdeelmaatstaven gehonoreerd. De omvang van dit cluster wordt in belangrijke mate ook bepaald door het eigen beleid van de gemeente. Daarnaast kan er sprake zijn van samenhang met de clusters Oudheid (musea) en Groen (buitensporten).

Tabel 5.2.11a Cluster: Kunst en ontspanning, vergelijking verschil per inwoner ten opzichte van gemeentefonds

Clusters	Huidige gemeenten						Herindelingsvarianten			
	Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist	K6	K5	K4	K2
Uitgavenclusters										
Kunst en ontspanning	-17	-57	-42	-23	15	8	-25	-12	-2	-51

+ betekent lagere nettolasten dan gemeentefonds aangeeft

- betekent hogere nettolasten dan gemeentefonds aangeeft

Tabel 5.2.11b Subcluster Kunst, vergelijking nettolasten per functie per inwoner x €1

Functies subcluster Kunst		Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
540	kunst	-2	-6	0	-2	-6	-1
	Totaal	-2	-6	0	-2	-6	-1

Tabel 5.2.11c Subcluster Ontspanning, vergelijking nettolasten per functie per inwoner x €1

Functies subcluster Ontspanning		Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
510	openbaar bibliotheekwerk	-26	-31	-31	-15	-19	-12
511	vormings- en ontwikkelingswerk	-1	-34	-9	0	-9	0
530	sport	-49	-70	-61	-19	-41	-43
580	overige recreatieve voorzieningen	-18	-5	-16	-55	-5	-9
	Totaal	-93	-140	-117	-89	-74	-63

Uit de tabel 5.2.11a blijkt dat alle herindelingsvarianten een beeld laten zien van geraamde lasten die hoger liggen dan de uitgangspunten van het gemeentefonds. Er is met name een hoger feitelijk nettolastenniveau dan de verdeelmaatstaven bij de K2. De relatief hoge nettolasten hangen met name samen met de hoge nettolasten op het cluster bij de gemeenten Krimpen aan den IJssel en Nederlek.

De gemeente Krimpen aan den IJssel geeft als een verklaring voor de hogere lasten ten opzichte van het gemeentefonds de in verhouding hoge last bij het vormingswerk, voornamelijk als gevolg van de gemeentelijke muziekschool. Daarnaast spelen ook de hoge lasten op het terrein van de sport een belangrijke rol.

Uit tabel 5.2.11c blijkt dat de gemeenten Krimpen aan den IJssel en Nederlek hier de hoogste lasten per inwoner ramen. Dat hangt vooral vooral samen met zowel relatief hoge lasten op vormings- en ontwikkelingswerk als op sport. De gemeente Vlist raamt op dit cluster de laagste lasten per inwoner.

Met name bij de functie sport heeft Nederlek relatief hoge lasten. Volgens de gemeente zijn de kosten voor het overdekte zwembad hier debet aan.

Vlist heeft geen vaste bibliotheek, wel een kamerbibliotheek en Vlist maakt ook gebruik van de bibliotheekvoorziening door de bibliobus. Waarschijnlijk heeft Vlist daardoor lagere lasten dan de andere gemeenten.

Op het gebied van sport merkt de gemeente op dat op dit moment Vlist niet verantwoordelijk is voor het volledige onderhoud van de sportvelden. Dat komt tot uiting in de cijfers. Vlist heeft wel voor een aanzienlijk bedrag de financiële last voor de subsidie t.b.v. de zwembaden in de begroting staan. Op functie 580 worden o.a. de lasten voor de speeltuinen geraamd. Daarnaast heeft Vlist een voorziening waaruit de grote lasten gedekt worden.

Cluster Oudheid

De lasten op dit cluster worden voornamelijk bepaald door musea. Ook de subsidies die verstrekt worden aan eigenaren van monumentale panden vallen onder dit cluster.

Tabel 5.2.12a Cluster Oudheid, vergelijking verschil per inwoner ten opzichte van gemeentefonds

Clusters	Huidige gemeenten						Herindelingsvarianten			
	Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist	K6	K5	K4	K2
Uitgavenclusters										
Oudheid	-32	-5	-15	-4	8	-12	-9	-11	-9	-9

+ betekent lagere nettolasten dan gemeentefonds aangeeft

- betekent hogere nettolasten dan gemeentefonds aangeeft

Tabel 5.2.12b Cluster Oudheid, vergelijking nettolasten per functie per inwoner x €1

Functies cluster Oudheid		Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
541	oudheidkunde/musea	-32	-8	-22	-9	-17	-13
Totaal		-32	-8	-22	-9	-17	-13

Uit tabel 5.2.12a blijkt dat de herindelingsvarianten alle een hoger nettolastenniveau ramen dan op basis van de uitgangspunten van het gemeentefonds verondersteld zou zijn. De relatief hoge nettolasten hangen met name samen met de hoge nettolasten op het cluster Oudheid in de gemeente Bergambacht.

Uit tabel 5.2.12b blijkt dat ook per inwoner gezien deze gemeente de hoogste nettolasten heeft.

Cluster bevolkingszaken

Dit cluster betreft burgerzaken, zoals afgifte rijbewijzen, paspoorten en burgerlijke stand.

Tabel 5.2.13a Cluster Bevolkingszaken, vergelijking verschil per inwoner ten opzichte van gemeentefonds

Clusters	Huidige gemeenten						Herindelingsvarianten			
	Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist	K6	K5	K4	K2
Uitgavenclusters										
Bevolkingszaken	-13	-29	-13	-17	-16	-34	-23	-19	-21	-24

Tabel 5.2.13b Cluster Bevolkingszaken, vergelijking nettolasten per functie per inwoner x €1

Functies cluster Bevolkingszaken		Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
003	burgerzaken	-40	-59	-38	-43	-46	-60
004	baten secretariates burgerzaken	11	16	10	11	14	11
Totaal		-29	-43	-28	-32	-32	-49

Uit tabel 5.2.13a blijkt dat de herindelingsvarianten alle een hoger nettolastenniveau ramen dan op basis van de uitgangspunten van het gemeentefonds verondersteld zou zijn. De relatief hoge nettolasten hangen vooral samen met de hoge nettolasten op dit cluster bij ook de afzonderlijke gemeenten, waarbij de gemeente Vlist de grootste afwijking vertoont.

De gemeente Krimpen aan den IJssel geeft als een verklaring voor de hogere lasten ten opzichte van het gemeentefonds het invoeren van het zogenaamde DienstverleningsConcept in de gemeente Krimpen. Hiertoe is een nieuwe afdeling gevormd met verdergaande activiteiten dan alleen bevolkingszaken.

Uit tabel 5.2.13b blijkt dat per inwoner gezien de gemeenten Vlist en Krimpen aan den IJssel de hoogste lasten ramen.

Vlist raamt hier lasten van de invoering basisregistratie GBA en verder doorberekende uren. Vlist kent één uurtarief voor de hele binnendienst.

Cluster Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing (VHROSV)

Het cluster VHROSV bevat de nettolasten van onder meer de bestemmingsplannen en structuurplannen, de stads- en dorpsvernieuwing en de woningexploitatie.

Tabel 5.2.14a Cluster VHROSV, vergelijking verschil per inwoner ten opzichte van gemeentefonds

Clusters	Huidige gemeenten						Herindelingsvarianten			
	Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist	K6	K5	K4	K2
Uitgavenclusters										
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing	19	25	50	-34	-19	-44	7	-3	-21	33

+ betekent lagere nettolasten dan gemeentefonds aangeeft
- betekent hogere nettolasten dan gemeentefonds aangeeft

Tabel 5.2.14b Subclusters Ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing, vergelijking nettolasten per functie per inwoner x €1

Functies subcluster Ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing		Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
810	ruimtelijke ordening	-43	-4	-26	-44	-32	-42
821	stads- en dorpsvernieuwing	0	0	0	0	-2	-8
	Totaal	-43	-4	-26	-44	-34	-50

Tabel 5.2.14c Subcluster Volkshuisvesting, vergelijking nettolasten per functie per inwoner x €1

Functies subcluster Volkshuisvesting		Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
820	woningexploitatie/woningbouw	0	-1	0	-1	-5	-2
822	overige volkshuisvesting	-45	-45	-33	-60	-46	-67
823	bouwvergunningen	72	30	70	36	22	39
	Totaal	26	-15	38	-26	-29	-30

Uit tabel 5.2.14a blijkt dat alleen bij de K4 een hoger niveau aan nettolasten wordt geraamd dan op basis van de uitgangspunten van het gemeentefonds verondersteld zou worden. Bij de K2 worden veel lagere lasten geraamd dan de verdeelmaatstaven van het gemeentefonds aangeven. Drie van de zes gemeenten hebben aanzienlijk hogere lasten en drie hebben aanzienlijk lagere lasten dan het gemeentefonds veronderstelt.

Uit tabel 5.2.14b blijkt dat per inwoner gezien de gemeente Vlist de hoogste nettolasten raamt en de gemeente Nederlek de hoogste nettobaten.

De gemeente Vlist is de enige gemeente van de zes die niet te verwaarlozen lasten heeft voor dorpsvernieuwing.

De gemeente Krimpen aan den IJssel geeft als een verklaring voor de lagere lasten ten opzichte van het gemeentefonds dat de zogenaamde RO-projecten niet verantwoord worden op functie 810, maar op 830, waarmee ze binnen de bouwgrondexploitatie vallen.

Uit tabel 5.2.14c blijkt dat Vlist ook voor Overige volkshuisvesting relatief hoge lasten raamt. Een groot deel van de lasten op deze functie wordt

volgens de gemeente veroorzaakt door doorberekende uren op dit programma. Verder lijkt het er volgens de gemeente op dat de baten op functie 823 in 2009 aan de hoge kant zijn geweest. Wellicht dat 2010 en verder een ander beeld laat zien.

Nederlek scoort hier, ten opzichte van de andere gemeentes, gunstig. Dit wordt veroorzaakt door de incidentele bouwleges als gevolg van de uitvoering van de structuurvisie. Het betreft hier echter gegevens vanuit de begroting 2009 die door de economische crisis (lees: vertraging in bouwprojecten) aan verandering onderhevig zijn.

De gemeente Schoonhoven geeft aan dat de hogere netto-lasten voor volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing dan waar het gemeentefonds verklaard zou kunnen worden doordat de gemeente relatief weinig inkomsten heeft aan leges voor bouwvergunningen, terwijl de (personeels)kosten hiervoor niet evenredig afnemen.

Reiniging

Het cluster Reiniging bevat de lasten van de afvalverwijdering en -verwerking en de baten van de reinigingsrechten en de afvalstoffenheffing.

Tabel 5.2.15a Cluster Reiniging, vergelijking verschil per inwoner ten opzichte van gemeentefonds

Clusters	Huidige gemeenten						Herindelingsvarianten			
	Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist	K6	K5	K4	K2
Uitgavencusters										
Reiniging	-7	-11	-15	-2	-28	-6	-12	-13	-12	-12

+ betekent lagere nettolasten dan gemeentefonds aangeeft
- betekent hogere nettolasten dan gemeentefonds aangeeft

Tabel 5.2.15b Cluster Reiniging, vergelijking nettolasten per functie per inwoner x €1

Functies cluster Reiniging		Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
721	afvalverwijdering en verwerking	-92	-118	-130	-90	-107	-93
725	baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	103	126	133	106	98	105
Totaal		11	8	3	16	-9	12

Voor dit cluster geldt binnen het gemeentefonds het uitgangspunt dat de lasten door taakgerelateerde baten moeten worden gedekt. Daarmee spelen deze lasten in het verdeelstelsel geen rol, met uitzondering van het aspect van de BTW. Omdat de gemeenten BTW kunnen terugvragen via het BTW-compensatiefonds is het gemeentefonds daarvoor navenant gekort.

Uit tabel 5.2.15a blijkt dat bij alle herindelingsvarianten sprake is van hogere nettolasten dan het gemeentefonds aangeeft. Dat hangt voor een groot deel samen met het gegeven dat niet in alle gemeenten de uitname uit het gemeentefonds voor de BTW-component in voldoende mate wordt gecompenseerd door de meeneming van de BTW-component in de tarieven. Deze hogere lasten dan het gemeentefonds aangeeft in de herindelingsvarianten hangt met name samen met de hogere nettolasten op het cluster Reiniging in de gemeenten Schoonhoven en Nederlek.

Uit tabel 5.2.15b blijkt dat per inwoner de bruto lasten voor de reiniging het hoogst zijn in de gemeente Nederlek en het laagst bij Ouderkerk. Nederlek heeft relatief hoge lasten per inwoner en geeft aan dat dit kan liggen aan doorbelastingen via de kostenverdeelstaat en gebruikte

systematiek met betrekking tot de verrekening van btw en kwijtscheldingen. Op dit cluster zijn de belangrijkste kosten de verwerking van huishoudelijk afval, grof afval en die van de milieustraat. Nederlek zamelt grof afval gratis in en maakt extra kosten voor het inzamelen van groen afval.

De gemeente Ouderkerk hanteert het principe van 100% kostendekkendheid voor de afvalverwijdering. Het verschil tussen de uitgaven (functie 721) en de inkomsten (functie 725) wordt veroorzaakt door de BTW. De tarieven die Ouderkerk hanteert zijn gebaseerd op lasten inclusief BTW, terwijl de weergegeven lasten op functie 721 exclusief BTW zijn.

De gemeente Schoonhoven geeft aan dat het negatieve saldo van enerzijds afvalverwijdering en -verwerking en anderzijds baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing mede wordt veroorzaakt door het feit dat in de in tabel 5.2.15b vermelde bedragen voor afvalverwijdering en verwerking ook de kosten zijn meegenomen van afvalverwijdering in het openbaar gebied.

Cluster Openbare orde en veiligheid

Het cluster Openbare orde en veiligheid omvat de gemeentelijke lasten en baten voor brandweezorg en rampenbestrijding, evenals openbare orde en veiligheid. Tussen de feitelijke nettolasten van individuele gemeenten komen relatief grote verschillen voor afhankelijk van de personele bezetting. Het werken met relatief veel vrijwilligers is relatief goedkoper dan het werken met relatief veel beroepspersoneel. Ook kunnen verschillen optreden in de sfeer van lasten voor voormalig personeel. Voorts kan van belang zijn in welke mate er een relatie is met de regionale samenwerking en in hoeverre er nog inspanningen zijn te verrichten in het kader van de versterking van de brandweer en de rampenbestrijding.

Tabel 5.2.16a Cluster Openbare orde en veiligheid, vergelijking verschil per inwoner ten opzichte van gemeentefonds

Clusters	Huidige gemeenten						Herindelingsvarianten			
	Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist	K6	K5	K4	K2
Uitgavenclusters										
Openbare orde en veiligheid	-40	0	-29	-25	-22	-51	-26	-38	-39	-12

+ betekent lagere nettolasten dan gemeentefonds aangeeft
- betekent hogere nettolasten dan gemeentefonds aangeeft

Tabel 5.2.16b Cluster Openbare orde en veiligheid, vergelijking nettolasten per functie per inwoner x €1

Functies cluster Openbare orde en veiligheid		Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
120	brandweer en rampenbestrijding	-56	-46	-73	-77	-61	-89
140	openbare orde en veiligheid	-49	-15	-16	-13	-21	-26
Totaal		-105	-61	-89	-90	-82	-114

Uit tabel 5.2.16a blijkt dat bij alle herindelingsvarianten sprake is van hogere nettolasten dan het gemeentefonds aangeeft. Op dit cluster ontvangen de herindelingsvarianten vanwege het wegvallen van het vaste bedrag minder. De substantieel hogere nettolasten in alle herindelingsvarianten hangen samen met de substantieel hogere nettolasten in alle afzonderlijke gemeenten op het cluster Openbare orde en Veiligheid, met uitzondering van Krimpen aan den IJssel.

Uit tabel 5.2.16b blijkt dat de gemeente Vlist per inwoner de hoogste lasten voor het onderdeel brandweer en rampenbestrijding raamt. De

gemeente Bergambacht raamt de hoogste lasten voor het onderdeel openbare orde en veiligheid.

De lasten op functie 120 voor Vlist worden voor een groot deel veroorzaakt door de bijdrage aan de Gemeenschappelijke Regeling K5 (€ 435.000) en de bijdrage aan de GR Brandweer Hollands Midden (€ 94.000). Daarnaast is er een bedrag aan kapitaallasten geraamd van € 138.000 en een bedrag aan doorberekende uren van € 175.000. Volgens de gemeente speelt de oppervlakte / uitgestrektheid van de gemeente een rol bij de relatief hoge lasten. Daarnaast merkt de gemeente op dat in dit alles ook de kosten voor de huisvesting van de brandweer K5 verweven zitten (zowel uitgaven als inkomsten).

Cluster Fysiek milieu

Het cluster Fysiek milieu heeft betrekking op het milieubeheer.

Tabel 5.2.17a Cluster Fysiek milieu, vergelijking verschil per inwoner ten opzichte van gemeentefonds

Clusters	Huidige gemeenten						Herindelingsvarianten			
	Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist	K6	K5	K4	K2
Uitgavenclusters										
Fysiek milieu	-17	10	-25	-15	-2	-7	-6	-14	-10	-2

Tabel 5.2.17b Cluster Fysiek milieu, vergelijking nettolasten per functie per inwoner x €1

		Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
Functies cluster Fysiek milieu							
723	milieubeheer						
		-53	-20	-57	-50	-33	-47
Totaal		-53	-20	-57	-50	-33	-47

Uit tabel 5.2.17a blijkt dat bij alle herindelingsvarianten sprake is van (iets) hogere nettolasten dan het gemeentefonds aangeeft. Bergambacht, Nederlek en Ouderkerk ramen hogere lasten dan het gemeentefonds veronderstelt; Krimpen aan den IJssel raamt lagere lasten.

Uit tabel 5.2.17b blijkt dat per inwoner gezien de gemeente Nederlek de hoogst nettolasten heeft. De gemeente geeft aan dat dit waarschijnlijk het gevolg van doorbelastingen vanuit VROM (overhead).

Bij de gemeente Vlist wordt deze kostenpost voor een groot deel veroorzaakt door de bijdrage aan het ISMH.

Cluster Riolering

Evenals voor het cluster Reiniging geldt voor dit cluster het uitgangspunt dat binnen het gemeentefonds de lasten door taakgerelateerde baten moeten worden gedekt. Daarmee spelen deze lasten in het verdeelstelsel geen rol, met uitzondering van het aspect van de BTW. Omdat de gemeenten BTW kunnen terugvragen via het BTW-compensatiefonds is het gemeentefonds daarvoor navenant gekort.

Tabel 5.2.16a Cluster Riolering, vergelijking verschil per inwoner ten opzichte van gemeentefonds

Clusters	Huidige gemeenten						Herindelingsvarianten			
	Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist	K6	K5	K4	K2
Uitgavenclusters										
Riolering	36	3	18	-18	14	26	12	17	16	7

Tabel 5.2.16b Cluster Riolering, vergelijking nettolasten per functie per inwoner x €1

Functies cluster Riolering		Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
		722 riolering en waterzuivering	-140	-82	-86	-151	-106
726 baten rioolrechten	153	82	91	97	114	110	
Totaal		13	1	5	-54	8	-2

Uit tabel 5.2.16a blijkt dat op dit cluster er voor alle herindelingsvarianten hogere baten dan lasten worden geraamd. Dit geldt ook voor de afzonderlijke gemeenten, met uitzondering van Ouderkerk. Een eventuele overdekking bij tabel 5.2.16b kan worden verklaard door de BTW-component.

Bij de gemeente Ouderkerk is sprake van hogere lasten, terwijl (op grond van de extra informatie toegezonden door de gemeenten) gelijktijdig, als enige gemeente van de zes, sprake is van een forse beschikking over de reserve riolering, die is geraamd op functie 980).

Uit tabel 5.2.16b blijkt dat de brutolasten voor de riolering het hoogst zijn in de gemeente Ouderkerk en het laagst bij de gemeente Krimpen aan den IJssel.

Het tarief van de gemeente Ouderkerk (€ 230 per aansluiting) is volgens de gemeente te laag om de kosten te dekken. Dit lage tarief wordt echter gecompenseerd door een onttrekking te doen van € 30 per inwoner uit de reserve tariefsegalisatie rioolrechten. Daarnaast wordt er nog € 55 per inwoner onttrokken aan de reserve GRP. De tabel 5.2.16b geeft alleen de functie 722 en 726 weer. Om een goed beeld te krijgen moet functie 980 hierin ook meegenomen worden. De conclusie is volgens de gemeente dat de post riolering budgettair neutraal is.

Bij Vlist worden volgens de gemeente de hogere lasten op deze functie veroorzaakt door de slappe bodem problematiek en de uitgestrektheid van de gemeente.

Cluster Groen

Het cluster Groen heeft betrekking op groene sportvelden, natuurbescherming, openbaar groen en lijkbezorging.

Tabel 5.2.17a Cluster Groen, vergelijking verschil per inwoner ten opzichte van gemeentefonds

Clusters	Huidige gemeenten						Herindelingsvarianten			
	Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist	K6	K5	K4	K2
Uitgavenclusters										
Groen	11	2	-111	-23	8	12	-17	-27	3	-35

+ betekent lagere nettolasten dan gemeentefonds aangeeft

- betekent hogere nettolasten dan gemeentefonds aangeeft

Tabel 5.2.17b Cluster Groen, vergelijking nettolasten per functie per inwoner x €1

Functies cluster Groen		Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
		531 groene sportvelden en terreinen	-11	0	-89	-18	-8
560 openbaar groen en openluchtcreeflic	-29	-68	-82	-60	-58	-60	
724 lijkbezorging	-35	-20	-25	-45	-16	-11	
732 baten begraafplaatsrechten	10	10	7	25	11	11	
Totaal		-65	-78	-189	-99	-71	-64

Uit tabel 5.2.17a blijkt dat op dit cluster bij alle de herindelingsvarianten,

met uitzondering van de K4, substantieel hogere nettolasten worden geraamd dan waar in het gemeentefonds rekening mee is gehouden. De relatief hoge nettolasten hangen samen met de hoge nettolasten op dit cluster met name in de gemeenten Nederlek en in mindere mate Ouderkerk.

Uit tabel 5.2.17b blijkt dat ook per inwoner de gemeente Nederlek verreweg de hoogste lasten heeft voor dit cluster, gevolgd door Ouderkerk. De extreem hoge lasten van Nederlek hangen samen met de geraamde hoge lasten voor groene sportterreinen. Het gaat hier om de kosten voor aanleg van sportterreinen (voetbalvereniging Lekkerkerk). Voor wat betreft de voetbalvereniging Lekkerkerk is er sprake van eenmalige kosten. Bij Ouderkerk worden de hoge kosten voor een belangrijk deel veroorzaakt door de functies 724 en 732. De kosten van de begraafplaatsen zijn in relatie met het aantal inwoners fors. Dat is ook gebleken uit diverse onderzoeken. Dit komt volgens de gemeente omdat Ouderkerk drie (het worden er vier!) begraafplaatsen heeft die in eigen beheer onderhouden worden.

Vlist verzorgt het groen in eigen beheer en merkt op dat de lasten per inwoner vergeleken met de andere vijf gemeenten relatief hoog zijn door het grote buitengebied.

Cluster Wegen en water

Het cluster Wegen en water omvat de gemeentelijke nettolasten en baten voor wegen (onderhoud, verkeersmaatregelen, straatreiniging, parkeerexploitatie, openbare verlichting, bruggen) en water (vaarwegen, binnenhavens).

In de verdeelmaatstaven zijn vooral de volgende factoren gehonoreerd:

- aan structuurkenmerken gerelateerde verschillen in hoeveelheid areaal (onder andere door oppervlakte bebouwing, oppervlakte land en meerkernigheid);
- effecten van gebruikersintensiteit: dichtheid van de bebouwing van gemeenten en centrumfunctie;
- effecten van (slechte) bodemgesteldheid op de onderhoudskosten;
- aanwezigheid van een grote historische kern (> 40 hectare);
- aanwezigheid van historisch water.

Bij de feitelijke nettolasten hebben gemeenten keuzevrijheden in de sfeer van het voorzieningenniveau en de organisatie van het onderhoud (bijvoorbeeld zelf doen of uitbesteden, frequentie van straatvegen). Verder kunnen er ook (indirecte) effecten uitgaan van keuzes die zijn gemaakt bij de aanleg van wegen (relatie met de grondexploitatie, kwaliteit van aangelegde voorzieningen).

Tabel 5.2.18a Cluster Wegen en water, vergelijking verschil per inwoner ten opzichte van gemeentefonds

Clusters	Huidige gemeenten						Herindelingsvarianten			
	Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist	K6	K5	K4	K2
Uitgavenclusters										
Wegen en water	40	-19	-21	4	0	21	4	13	25	-21

+ betekent lagere nettolasten dan gemeentefonds aangeeft

- betekent hogere nettolasten dan gemeentefonds aangeeft

Tabel 5.2.18b Subcluster Wegen, vergelijking nettolasten per functie per inwoner x €1

Functies subcluster Wegen		Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
210	wegen, straten en pleinen	-171	-145	-162	-188	-133	-190
211	verkeersmaatregelen te land	-11	-15	-11	-9	-8	-11
214	parkeren	-1	0	0	-1	0	-2
936	baten toeristenbelasting 50%	1	0	0	0	1	2
Totaal		-181	-160	-173	-198	-140	-201

Tabel 5.2.18c Subcluster Water, vergelijking nettolasten per functie per Inwoner x €1

Functies subcluster Water		Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
221	binnenhavens en waterwegen	0	-1	0	-2	-3	0
223	veerdiensten	3	0	-3	-4	4	0
240	waterkering, afwatering en landaanwinning	-9	-2	-11	-2	-3	-21
Totaal		-5	-3	-14	-8	-2	-21

Uit tabel 5.2.18a blijkt dat op dit cluster in de K6, K5 en K4 lagere nettolasten worden geraamd dan waar in het gemeentefonds rekening mee is gehouden. De relatief lage nettolasten hangen samen met de lage nettolasten op het cluster Wegen en water in de gemeenten Bergambacht, Ouderkerk en Vlist. Krimpen aan den IJssel en Nederlek hebben beide beduidend hogere lasten dan het gemeentefonds aangeeft.

De gemeente Krimpen aan den IJssel geeft als een verklaring voor de hogere lasten ten opzichte van het gemeentefonds dat hun kosten voor onderhoud van de wegen als gevolg van onze slechte bodem aanzienlijk hoger zijn dan waarmee in het gemeentefonds rekening wordt gehouden. Uit tabel 5.2.18b blijkt dat per inwoner uitgedrukt de gemeenten Vlist en Ouderkerk de hoogste lasten voor het subcluster Wegen ramen. Voor het subcluster Water zijn de lasten per inwoner het hoogst voor Vlist. Voor Ouderkerk is in de vorige 'artikel 12' situatie met de toezichthouders afgesproken een reële storting te doen in de voorziening straten en wegen. De storting (€ 78 per inwoner) is gebaseerd op een rapport 2005 - 2010. Deze storting ligt ruim boven de norm die de CROW methodiek hanteert. De gemeente geeft aan dat zij veel meer uitgeeft aan straten en wegen dan andere gemeenten en dat het onderhoudsniveau, de actualiteit van de beheerplannen en de stand van de onderhoudsvoorziening hier van belang is.

Aanbeveling

Ga bij de voorbereiding van de begroting van een eventuele nieuwe gemeente na of de geconstateerde hoge dan wel lage nettolasten/baten bij de verschillende (sub)clusters (begrotingsfuncties) veroorzaakt worden door eigen beleid dan wel door objectieve factoren. Indien de oorzaak ligt in eigen beleid, maak dan duidelijk wat dit eigen beleid inhoudt en laat de nieuwe raad beslissen of dit eigen beleid voortgezet moet worden. Houd daarbij uiteraard rekening met mogelijke verklaringen van verschillen door de wijze van verantwoorden van lasten en baten.

6 PERSONEELSOMVANG EN -KOSTEN

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk onderzoeken we de vraag:

'Wat zijn de verschillen tussen de huidige gemeenten onderling en de vier herindelingsvarianten bij de personeelsomvang?'

Bij dit onderzoek worden de verschillen van de omvang van de formatie weergegeven tussen de huidige gemeenten, de herindelingsvarianten en de grootteklassen waartoe de huidige gemeenten en de herindelingsvarianten behoren en de groep gemeenten met ongeveer eenzelfde sociale structuur en centrumfunctie. Tevens wordt informatie verstrekt over de gemiddelde loonsom.

De organisatieopbouw en personeelsformatie van een sector en/of afdeling wordt, naast het gebruikelijke gemeentelijke takenpakket, voor een belangrijk deel bepaald door de bestuurlijke aandacht en gewenste prioriteiten op een bepaald beleidsterrein. Voor een overzicht en analyse van de verschillen tussen de verschillende sectoren en/of afdelingen is een diepgaander onderzoek noodzakelijk. Een dergelijk (organisatie) onderzoek valt evenwel buiten de doelstelling van deze herindelingscan.

6.2 Uitwerking

Gemeenten kennen ieder hun eigen organisatie-model. Hoewel er in veel gemeenten sprake is van een sectorenmodel zijn er verschillen tussen de afdelingen die tot een bepaalde sector worden gerekend. Daarnaast zijn er verschillen in taakuitvoering tussen de verschillende afdelingen.

Voor wat betreft de formatiegegevens voor de vergelijkingsgroepen is in eerste instantie uitgegaan van de gegevens zoals die bekend waren bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) naar de situatie per eind 2007. Het vergelijkende onderzoek levert de volgende resultaten op:

Tabel 6.2.1: Vergelijking fte's en loonsom met inwonergroetgroep en sscf-groep (exclusief G4, artikel 12-gemeenten en Waddengemeenten)

			gemiddeld aantal fte's per 1.000 inwoners	gemiddelde loonsom per fte
Herindelingsvariant:	Krimpenerwaard (K6)		5,8	40.645
Herindelingsvariant:	Krimpenerwaard (K5)		5,5	40.617
groottegroep:	20.000 - 100.000		8,6	41.084
sociale structuur - centrumfunctie:	goed - weinig		6,3	40.167

			gemiddeld aantal fte's per 1.000 inwoners	gemiddelde loonsom per fte
Herindelingsvariant:	Krimpenerwaard (K4)		5,7	40.890
Herindelingsvariant:	Krimpenerwaard (K2)		5,9	40.426
groottegroep:	20.000 - 50.000		6,8	40.354
sociale structuur - centrumfunctie:	goed - weinig		6,3	40.167

Hierbij dient aangetekend te worden dat de formatie van de gemeenschappelijke regeling K5, evenals de formatie van de andere Gemeenschappelijke Regelingen zoals het ISMH en het SVHW enzovoort niet is meegenomen in deze cijfers.

Het aantal fte's is inclusief het college. Dat is in dit geval bij de K6 dus zes maal het geval, omdat bij de hier vermelde formatieomvang is uitgegaan van de optelling van de formaties van de zes gemeenten. Bij de K5, K4 en K2 is dit respectievelijk vijfmaal, viermaal en tweemaal het geval. Het aantal fte's is exclusief vrijwillige brandweer, raad en onderwijzend personeel.

Overigens bestaat de personele bezetting van een gemeente niet altijd alleen maar uit eigen personeel. Ook de deelname aan gemeenschappelijke regelingen en inhuur van personeel van derden of het inhuren van complete diensten komt bij gemeenten veelvuldig voor. Vanuit de door de gemeenten aangeleverde begrotingen kan niet goed en zeker niet eenvoudig worden nagegaan in hoeverre de ene gemeente ten opzichte van de andere gemeente voor de uitvoering van haar taken meer of minder gebruik maakt van de diensten van andere bedrijven of gemeenschappelijke regelingen. Dat maakt het vergelijken van de personele bezetting van een gemeente uitermate moeilijk. Het overzicht is dan ook niet meer dan een indicatie.

Zoals in de inleiding al is aangegeven is er nogal wat verschil in organisatievorm tussen de verschillende gemeenten. Wel of geen sectoren en verschillen binnen sectoren. Naast het organisatorische verschil valt er ook een verschil te constateren in de taakuitvoering tussen afdelingen. Zonder een uitgebreid organisatieonderzoek is het niet mogelijk aan te geven op welke te onderscheiden afdelingen zich verschillen voordoen en kan niets worden gezegd over mogelijke oorzaken van deze verschillen.

Verder blijkt uit een onderzoek van Berenschot onder 51 gemeenten dat gemiddeld bijna één op de drie ambtenaren een staf- of ondersteuningsfunctie heeft. De staffunctionarissen zijn ondergebracht bij de afdelingen personeel en organisatie, bestuurszaken en ondersteuning, financiën & control, informatisering/automatisering, communicatie, juridische staf, secretariaat en de facilitaire dienst.

6.3 Situatie per herindelingsvariant

De personeelsomvang van de herindelingsvariant K6 ligt op basis van gegevens van het ABP per eind 2007 met 5,8 bezette formatieplaatsen per 1.000 inwoners 2,8 fte lager dan het gemiddelde van dezelfde groottegroep en 0,5 fte lager dan het gemiddelde van de groep gemeenten met eenzelfde soort sociale structuur en centrumfunctie.

De gemiddelde loonsom over 2007 is in deze herindelingsvariant met € 40.645 per formatieplaats lager dan het gemiddelde van dezelfde groottegroep, maar hoger dan de groep met een goede sociale structuur en weinig centrumfunctie (waartoe deze herindelingsvariant behoort).

De personeelsomvang van de herindelingsvariant K5 ligt op basis van gegevens van het ABP per eind 2007 met 5,5 bezette formatieplaatsen per 1.000 inwoners ten opzichte van dezelfde grootteklasse 3,1 fte lager en ten opzichte van het gemiddelde van de groep gemeenten met eenzelfde soort sociale structuur en centrumfunctie 0,8 fte lager.

De gemiddelde loonsom over 2007 is in deze herindelingsvariant met € 40.617 per formatieplaats lager dan het gemiddelde van dezelfde groottegroep, maar hoger dan de groep met een goede sociale structuur en weinig centrumfunctie (waartoe de herindelingsvariant K5 behoort).

De personeelsomvang van de herindelingsvariant K4 ligt op basis van gegevens van het ABP per eind 2007 met 5,7 bezette formatieplaatsen per 1.000 inwoners ten opzichte van dezelfde grootteklasse 1,1 fte lager en ten

opzichte van het gemiddelde van de groep gemeenten met eenzelfde soort sociale structuur en centrumfunctie 0,6 fte lager.

De gemiddelde loonsom over 2007 is in deze herindelingsvariant met € 40.890 per formatieplaats zowel hoger dan het gemiddelde van dezelfde groottegroep als de groep met een goede sociale structuur en weinig centrumfunctie (waartoe deze herindelingsvariant behoort).

De personeelsomvang van de onderzoeksvariant K2 ligt op basis van gegevens van het ABP per eind 2007 met 5,9 bezette formatieplaatsen per 1.000 inwoners ten opzichte van dezelfde grootteklasse 0,9 fte lager en ten opzichte van het gemiddelde van de groep gemeenten met eenzelfde soort sociale structuur en centrumfunctie 0,4 fte lager.

De gemiddelde loonsom over 2007 is in deze herindelingsvariant met € 40.426 per formatieplaats zowel hoger dan het gemiddelde van dezelfde groottegroep als de groep met een goede sociale structuur en weinig centrumfunctie (waartoe deze herindelingsvariant behoort).

Aan de mate van uitbesteding of de inzet van personeel van derden is in dit financieel onderzoek geen aandacht besteed.

Uit bijlage 9 blijkt dat Bergambacht ten opzichte van de andere vijf gemeenten een relatief laag aantal fte's (4,6) heeft per 1000 inwoners en de gemeente Krimpen aan den IJssel ten opzichte van de andere vijf gemeenten een hoog aantal fte's (6,4) heeft. Ten opzichte van de groottegroep, die 6,8 formatieplaatsen heeft per 1.000 inwoners, heeft Krimpen een lagere formatie.

De K5-gemeenten hebben de heffing en inning van de gemeentelijke belastingen ondergebracht bij het SVHW. Als dat niet het geval zou zijn geweest zou de personele sterkte hier enkele fte's hoger hebben gelegen. Verder speelt ook het Technisch Bureau Krimpenerwaard een rol bij de formatieomvang.

BIJLAGE 1 LITERATUUR EN LINKS OVER HERINDELING

Literatuur

- Drs. J.M.J. Berghuis, prof.dr. M. Herweijer, mr.drs. W.J.M. Pol, Effecten van herindeling, Groningen 1995.
- Besturen en communiceren in meerkernige gemeenten, samenstelling SGOB, Den Haag 1996.
- Inspelen op herindelingeffecten, uitgave Directoraat-generaal Openbaar Bestuur, Directie Bestuurlijke en Financiële Organisatie, ministerie van BZK, juni 1997.
- Prof.dr. Th.A.J. Toonen, dr. M.J.E.M van Dam, drs. M.C.S. Glim, dr. G.J. Wallagh, Gemeenten in ontwikkeling, Herindeling en kwaliteit, Utrecht, 1998.
- Gemeentelijke herindeling als proces van culturele modernisering, dr. M. Boogers en prof.dr. P.W. Tops, in Bestuurswetenschappen, 1998, nummer 6.
- Beleidsnotitie gemeentelijke herindeling, ministerie van BZK, november 1998.
- Rapport van een inventarisatie van frictiekosten bij gemeentelijke herindeling, Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden, ministerie van BZK, 1999.
- Schaafeffecten in de inkomsten en uitgaven van gemeenten, dr. P. Bordewijk, in B&G-blad mei/juni 1999.
- Vier jaar later. Impact van de Drentse herindelingen in beeld., B&A Groep, 2002.
- Herindeling op een goudschaaltje, drs. L.N. van der Ploeg, in B&G-blad, maart 2002.
- Beleidskader gemeentelijke herindeling, bijlage bij brief van 18 december 2002, kenmerk BW2002/u101476.
- Onderzoek redelijkheid verdeelmaatstaf herindeling, Rfv, 2003.
- Bestuurskracht en gemeentelijke schaalvergroting, prof.dr. J.H.J. van den Heuvel e.a., in Openbaar bestuur, januari 2003.
- Gemeentelijke herindeling en de kwaliteit van de dienstverlening, drs. H.M. ter Beek e.a., in: Openbaar bestuur, april 2003.
- Gemeenten na herindeling financieel op achterstand?, D. Vermaas RA MGA, in B&G-blad, september 2003.
- Besluitvorming over gemeentelijke herindeling. Onderzoek naar het effect op het functioneren van de nieuwe gemeente, dr. C.J. Lako, in Bestuurswetenschappen, 2004, nummer 4.
- Effecten van gemeentelijke herindeling (de betekenis van gemeentelijke herindeling voor de afstand tussen burger en bestuur), dr. M.E.L. de Koning, in: Openbaar Bestuur, augustus 2004.
- Gemeentelijke herindeling, handleiding voor de uitvoering, samenstelling SGBO in opdracht van de VNG, Den Haag 2005.
- Repertorium van Nederlandse gemeenten 1812-2006, Ad van der Meer en Onno Boonstra, Den Haag 2006.
- Afstand en nabijheid, een evaluatie van de rol van de provincie Utrecht in het proces van gemeentelijke herindeling tot gemeente Utrechtse Heuvelrug, USBO advies, Utrecht 2006.
- Handvatten voor gemeentelijke herindeling, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2008.
- Handreiking administratief-organisatorische aspecten gemeentelijke herindeling, provincie Limburg, afdeling Bedrijfsvoering, cluster Financiën, 2008.
- Effecten van gemeentelijke herindelingen, drs. M.J. Fraanje e.a., Groningen/Utrecht, juni 2008.
- Processen en effecten van herindeling, dr. Michiel Herweijer e.a., november 2008.
- Handreiking administratief-organisatorische aspecten van gemeentelijke herindeling van de provincie Zuid-Holland, juni 2009.
- Zakelijk debat over herindelingen, drs. M.J. Fraanje en prof. Dr. M. Herweijer, Openbaar Bestuur, november 2009, p. 18-21.

Wetgeving en regelgeving

- Wet algemene regels herindeling
- Beleidskader gemeentelijke herindeling (Kamerstukken II, 2008/09, 28.750, nr. 5)
- Beleidskader financieel toezicht bij herindeling van de provinciale financieel toezichthouder

Links

- www.vng.nl, kies beleidsvelden, burger en bestuurlijke organisatie, herindeling
- www.minbzk.nl/programmamakrchtigbestuur, kies in het linker menu lokaal bestuur en daarna gemeentelijke herindeling
- www.minbzk.nl/programmamakrchtigbestuur, kies in het rechter menu gemeente inspectie & financieel toezicht en vervolgens in het linker menu gemeente inspectie waarna er vier links halverwege de pagina volgen naar een overzicht van alle begrotings- en herindelingscans ingedeeld per jaar
- www.wikipedia.nl, trefwoord: gemeentelijke herindeling in Nederland
- www.metatopos.org, alle Nederlandse gemeenten, plaatsnamen enzovoorts op internet
- www.sdu.nl/staatscourant, kies gemeentenindex voor herindelingen vanaf 1999 en kerngegevens Nederlandse gemeenten

Tijdelijke links

- <http://www.de2egemeentevan groningen.nl>
- <http://www.samenopwegnaar2010.nl/>

BIJLAGE 2A OPBOUW ALGEMENE UITKERING BERGAMBACHT

Gemeente Bergambacht			
Jaar	2009		
Inwoners	9.517		
Woonruimten	3.871		
Verdeelmaatstaf	Inkomsten gemeente	Inkomsten gemeente	Inkomsten gemeente per inwoner
	(x	(x	(x
Onroerendezaakbelasting woningen*	-841		-88
Onroerendezaakbelasting niet-woningen gebruikers*	-187		-20
Onroerendezaakbelasting niet-woningen eigenaren*	-232		-24
inwoners	1.967		207
Inwoners * * bo.f.bui. Kom	0		0
kernen > 500 adressen	90		9
woz-waarde niet-woningen (mln)	96		10
Jongeren	902		95
Ouderen	193		20
Ouderen 75-85 jaar	21		2
Huishoud. met een laag inkomen	121		13
Huishoud. met een laag inkomen (drempel)	276		29
Bijstandsonvangers	95		10
ABW schaalnadeel	18		2
ABW schaalvoordeel	143		15
Uitkeringsontvangers	55		6
Minderheden	77		8
Eenouderhuishoudens	34		4
Lokaal klantenpotentieel	554		58
Regionaal klantenpotentieel	9		1
Leerlingen SO	0		0
Leerlingen VO	0		0
Extra groei jongeren	0		0
Extra groei leerlingen VO	0		0
Land	179		19
Land * bodemfactor gemeente	251		26
Land * bodem totaal	-8		-1
Binnenwater	18		2
Buitenwater	0		0
Opp. beb. bin. kom. * bodemf. kom	388		41
Opp. beb. bui. kom. * bo.f.bui. kom	138		15
Oppervlakte bebouwing totaal	58		6
Woonruimten	1.056		111
Woonruimten * bo.f. bebouw. kom	272		29
Woonruimten * bodem totaal	106		11
Opp. histor. kernen < 40 ha	0		0
Opp. histor. kernen 40-65 ha	0		0
Opp. histor. kernen > 65 ha	0		0
Lengte historisch water	0		0
Hist. aant. woning. in bew. oorden	0		0
Hist. aant. woning. in hist. kernen	0		0
isv (a)	4		0
isv (b)	1		0
Omgevingsadressendichtheid *wr/1000	174		18
Omgevingsadressendichtheid * bodem totaal	1		0
Oeverlengte * bod.fac.totale gem.	88		9
Oeverl. * dichth. * bod.fac.totale gem.	334		35
kernen aantal	57		6
Kernen * bo.fact.buiten beb. kom	157		16
Bedrijfsvestigingen	112		12
Vast bedrag voor iedere gemeente	393		41
Vast bedrag Nassau	0		0
Vast bedrag Waddengemeenten	0		0
wadden: inwoners <2500	0		0
wadden: inwoners 2501-7500	0		0
wadden: inwoners >7500	0		0
groei kernen	0		0

Uitkeringen:*		
riolering	266	28
herindeling	0	0
suppletie-uitkering	-47	-5
suppletieOZB	70	7
Artikel 12-uitkering / ICL bijdrage Lelystad	0	0
WUW	0	0
Correctiebedrag VHROSV	-4	0
De Pater - Van der Meer	16	2
Knelpunten verdeelproblematiek	23	2
Tsioc	0	0
Reg. Platforms fraudeb	0	0
Bibliotheken	11	1
Combinatiefuncties	0	0
Drank en horecaWet	0	0
WMO	753	79
Uitvoeringskosten inburgering	34	4
Aanpak kindermishandeling	0	0
Amendement Tang Spekman	0	0
Beeldende kunst en vormgeving	0	0
Bewonersinitiatieven wijken G18	0	0
Bewonersinitiatieven wijken G31	0	0
Compensatie dienstauto's	0	0
Cultuurparticipatie	0	0
Homo emancipatie	0	0
Actieplan sport en bewegen	0	0
Pilot gemengde scholen	0	0
Pilot VVE	0	0
Polarisatie en radicalisering	0	0
SLOK	0	0
Taalcoaches	0	0
Vrouwen uit etnische minderheden	0	0
Wijkactieplannen	0	0
Totaal algemene uitkeringen	<u>8.292</u>	<u>871</u>
* Zonder uitkeringsfactor		

BIJLAGE 2B OPBOUW ALGEMENE UITKERING KRIMPEN AAN DEN IJSSEL

Gemeente Krimpen aan den IJssel			
Jaar	2009		
Inwoners	28.807		
Woonruimten	12.782		
Verdeelmaatstaf	Inkomsten gemeente	Inkomsten gemeente	
	(x	per inwoner	(x
Onroerendezaakbelasting woningen*	-2.124	-74	
Onroerendezaakbelasting niet-woningen gebruikers*	-279	-10	
Onroerendezaakbelasting niet-woningen eigenaren*	-346	-12	
inwoners	5.954	207	
inwoners * * bo.f.bui. Kom	0	0	
kernen > 500 adressen	45	2	
woz-waarde niet woningen (m/n)	144	5	
Jongeren	2.531	88	
Ouderen	670	23	
Ouderen 75-85 jaar	77	3	
Huishoud. met een laag inkomen	421	15	
Huishoud. met een laag inkomen (drempel)	1.000	35	
Bijstandsonvangers	867	30	
ABW schaalnadeel	90	3	
ABW schaalvoordeel	984	34	
Uitkeringsontvangers	236	8	
Minderheden	354	12	
Eenouderhuishoudens	161	6	
Lokaal klantenpotentieel	2.022	70	
Regionaal klantenpotentieel	163	6	
Leerlingen SO	0	0	
Leerlingen VO	821	29	
Extra groei jongeren	0	0	
Extra groei leerlingen VO	66	2	
Land	40	1	
Land * bodemfactor gemeente	47	2	
Land * bodem totaal	-2	0	
Binnenwater	7	0	
Buitenwater	0	0	
Opp. beb. bin. kom. * bodemf. kom	781	27	
Opp. beb. bui. kom. * bo.f.bui. kom	28	1	
Oppervlakte bebouwing totaal	85	3	
Woonruimten	3.488	121	
Woonruimten * bo.f. bebouw. kom	775	27	
Woonruimten * bodem totaal	324	11	
Opp. histor. kernen < 40 ha	0	0	
Opp. histor. kernen 40-65 ha	0	0	
Opp. histor. kernen > 65 ha	0	0	
Lengte historisch water	0	0	
Hist. aant. woning. in bew. oorden	45	2	
Hist. aant. woning. in hist. kernen	0	0	
isv (a)	6	0	
isv (b)	12	0	
Omgevingsadressendichtheid *wr/1000	2.159	75	
Omgevingsadressendichtheid * bodem totaal	9	0	
Oeverlengte * bod.fac.totale gem.	13	0	
Oeverl. * dichth. * bod.fac.totale gem.	622	22	
kernen aantal	14	0	
Kernen * bo.fact.buiten beb. kom	32	1	
Bedrijfsvestigingen	224	8	
Vast bedrag voor iedere gemeente	393	14	
Vast bedrag Nassau	0	0	
Vast bedrag Waddengemeenten	0	0	
wadden: inwoners <2500	0	0	
wadden: inwoners 2501-7500	0	0	
wadden: inwoners >7500	0	0	
groeikernen	0	0	

Uitkeringen:*		
riolering	67	2
herindeling	0	0
suppletie-uitkering	-189	-7
suppletieOZB	469	16
Artikel 12-uitkering / ICL bijdrage Lelystad	0	0
WUW	17	1
Correctiebedrag VHROSV	-33	-1
De Pater - Van der Meer	2	0
Knelpunten verdeelproblematiek	3	0
Tsioc	0	0
Reg. Platforms fraudeb	0	0
Bibliotheken	33	1
Combinatiefuncties	0	0
Drank en horecaWet	0	0
WMO	2.283	79
Uitvoeringskosten inburgering	50	2
Aanpak kindermishandeling	0	0
Amendement Tang Spekman	0	0
Beeldende kunst en vormgeving	0	0
Bewonersinitiatieven wijken G18	0	0
Bewonersinitiatieven wijken G31	0	0
Compensatie dienstauto's	0	0
Cultuurparticipatie	0	0
Homo emancipatie	0	0
Actieplan sport en bewegen	0	0
Pilot gemengde scholen	0	0
Pilot VVE	0	0
Polarisatie en radicalisering	0	0
SLOK	0	0
Taalcoaches	0	0
Vrouwen uit etnische minderheden	0	0
Wijkactieplannen	0	0
Totaal algemene uitkeringen	<u>25.661</u>	<u>890</u>
* Zonder uitkeringsfactor		

© IFLO

BIJLAGE 2C OPBOUW ALGEMENE UITKERING NEDERLEK

Gemeente		Nederlek	
Jaar		2009	
Inwoners		14.308	
Woonruimten		6.080	
Verdeelmaatstaf	Inkomsten	Inkomsten	
	gemeente	gemeente	
	(x	per inwoner	
	(x	(x	
Onroerendezaakbelasting woningen*	-1.097	-77	
Onroerendezaakbelasting niet-woningen gebruikers*	-160	-11	
Onroerendezaakbelasting niet-woningen eigenaren*	-198	-14	
inwoners	2.957	207	
inwoners * * bo.f.bui. Kom	0	0	
kernen > 500 adressen	90	6	
woz-waarde niet-woningen (mln)	82	6	
Jongeren	1.233	86	
Ouderen	293	20	
Ouderen 75-85 jaar	33	2	
Huishoud. met een laag inkomen	216	15	
Huishoud. met een laag inkomen (drempel)	538	38	
Bijstandsontvangers	335	23	
ABW schaalnadeel	51	4	
ABW schaalvoordeel	431	30	
Uitkeringsontvangers	105	7	
Minderheden	84	6	
Eenouderhuishoudens	67	5	
Lokaal klantenpotentieel	774	54	
Regionaal klantenpotentieel	17	1	
Leerlingen SO	0	0	
Leerlingen VO	715	50	
Extra groei jongeren	0	0	
Extra groei leerlingen VO	184	13	
Land	142	10	
Land * bodemfactor gemeente	187	13	
Land * bodem totaal	-6	0	
Binnenwater	21	1	
Buitenwater	0	0	
Opp. beb. bin. kom. * bodemf. kom	434	30	
Opp. beb. bui. kom. * bo.f.bui. kom	51	4	
Oppervlakte bebouwing totaal	56	4	
Woonruimten	1.659	116	
Woonruimten * bo.f. bebouw. kom	353	25	
Woonruimten * bodem totaal	152	11	
Opp. histor. kernen < 40 ha	0	0	
Opp. histor. kernen 40-65 ha	0	0	
Opp. histor. kernen > 65 ha	0	0	
Lengte historisch water	0	0	
Hist. aant. woning. in bew. oorden	86	6	
Hist. aant. woning. in hist. kernen	0	0	
isv (a)	8	1	
isv (b)	4	0	
Omgevingsadressendichtheid * wr/1000	514	36	
Omgevingsadressendichtheid * bodem totaal	2	0	
Oeverlengte * bod.fac.totale gem.	43	3	
Oeverl. * dichth. * bod.fac.totale gem.	281	20	
kernen aantal	85	6	
Kernen * bo.fact.buiten beb. kom	229	16	
Bedrijfsvestigingen	130	9	
Vast bedrag voor iedere gemeente	393	27	
Vast bedrag Nassau	0	0	
Vast bedrag Waddengemeenten	0	0	
wadden: inwoners <2500	0	0	
wadden: inwoners 2501-7500	0	0	
wadden: inwoners >7500	0	0	
groeikernen	0	0	

Uitkeringen*			
riolering	233	16	142
herindeling	0	0	-42
suppletie-uitkering	-110	-8	-71
suppletieOZB	50	3	-40
Artikel 12-uitkering / ICL bijdrage Lelystad	0	0	0
WUW	0	0	-4
Correctiebedrag VHROSV	-8	-1	-6
De Pater - Van der Meer	17	1	0
Knelpunten verdeelproblematiek	19	1	9
Tsioc	0	0	-8
Reg. Platforms fraudeb	0	0	0
Bibliotheken	17	1	8
Combinatiefuncties	0	0	-3
Drank en horecaWet	0	0	-5
WMO	1.363	95	147
Uitvoeringskosten Inburgering	35	2	-3
Aanpak kindermishandeling	0	0	-3
Amendement Tang Spekman	0	0	0
Beeldende kunst en vormgeving	0	0	-5
Bewonersinitiatieven wijken G18	0	0	-3
Bewonersinitiatieven wijken G31	0	0	-5
Compensatie dienstauto's	0	0	0
Cultuurparticipatie	0	0	-3
Homo emancipatie	0	0	0
Actieplan sport en bewegen	0	0	-3
Pilot gemengde scholen	0	0	0
Pilot VVE	0	0	0
Polarisatie en radicalisering	0	0	0
SLOK	0	0	0
Taalcoaches	0	0	-3
Vrouwen uit etnische minderheden	0	0	-1
Wijkactieplannen	0	0	-12
Totaal algemene uitkeringen	<u>13.190</u>	<u>919</u>	<u>-684</u>
* Zonder uitkeringsfactor			

© ILO

BIJLAGE 2D OPBOUW ALGEMENE UITKERING OUDERKERK

Gemeente Ouderkerk			
Jaar	2009		
Inwoners	8.156		
Woonruimten	3.210		
Verdeelmaatstaf	Inkomsten gemeente	Inkomsten gemeente	Inkomsten per inwoner
	(x	(x	(x
Onroerendezaakbelasting woningen*	-601		-74
Onroerendezaakbelasting niet-woningen gebruikers*	-116		-14
Onroerendezaakbelasting niet-woningen eigenaren*	-145		-18
inwoners	1.686		207
inwoners * * bo.f.bui. Korn	0		0
kernen > 500 adressen	90		11
woz-waarde niet-woningen (mln)	60		7
Jongeren	772		95
Ouderen	152		19
Ouderen 75-85 jaar	17		2
Huishoud. met een laag inkomen	108		13
Huishoud. met een laag inkomen (drempel)	262		32
Bijstandsontvangers	90		11
ABW schaalnadeel	17		2
ABW schaalvoordeel	137		17
Uitkeringsontvangers	53		6
Minderheden	36		4
Eenouderhuishoudens	30		4
Lokaal klantenpotentieel	360		44
Regionaal klantenpotentieel	3		0
Leerlingen SO	0		0
Leerlingen VO	0		0
Extra groei jongeren	0		0
Extra groei leerlingen VO	0		0
Land	138		17
Land * bodemfactor gemeente	187		23
Land * bodem totaal	-7		-1
Binnenwater	9		1
Buitenwater	0		0
Opp. beb. bin. kom. * bodemf. kom	366		45
Opp. beb. bui. kom. * bo.f.bui. kom	51		6
Oppervlakte bebouwing totaal	44		5
Woonruimten	876		107
Woonruimten * bo.f. bebouw. kom	208		26
Woonruimten * bodem totaal	91		11
Opp. histor. kernen < 40 ha	0		0
Opp. histor. kernen 40-65 ha	0		0
Opp. histor. kernen > 65 ha	0		0
Lengte historisch water	0		0
Hist. aant. woning. in bew. oorden	35		4
Hist. aant. woning. in hist. kernen	0		0
isv (a)	4		0
isv (b)	1		0
Omgevingsadressendichtheid * wr/1000	182		22
Omgevingsadressendichtheid * bodem totaal	1		0
Oeverlengte * bod.fac. totale gem.	43		5
Oeverl. * dichth. * bod.fac. totale gem.	187		23
kernen aantal	85		10
Kernen * bo.fac. buiten beb. kom	231		28
Bedrijfsvestigingen	90		11
Vast bedrag voor iedere gemeente	393		48
Vast bedrag Nassau	0		0
Vast bedrag Waddengemeenten	0		0
wadden: inwoners <2500	0		0
wadden: inwoners 2501-7500	0		0
wadden: inwoners >7500	0		0
groeikernen	0		0

Uitkeringen:*		
riolering	323	40
herindeling	0	0
suppletie-uitkering	-68	-8
suppletieOZB	88	11
Artikel 12-uitkering / ICL bijdrage Lelystad	0	0
WUW	0	0
Correctiebedrag VHROSV	-2	0
De Pater - Van der Meer	13	2
Knelpunten verdeelproblematiek	17	2
Tsioc	0	0
Reg. Platforms fraudeb	0	0
Bibliotheken	9	1
Combinatiefuncties	0	0
Drank en horecaWet	0	0
WMO	621	76
Uitvoeringskosten inburgering	32	4
Aanpak kindermishandeling	0	0
Amendement Tang Spekman	0	0
Beeldende kunst en vormgeving	0	0
Bewonersinitiatieven wijken G18	0	0
Bewonersinitiatieven wijken G31	0	0
Compensatie dienstvo's	0	0
Cultuurparticipatie	0	0
Homo emancipatie	0	0
Actieplan sport en bewegen	0	0
Pilot gemengde scholen	0	0
Pilot VVE	0	0
Polarisatie en radicalisering	0	0
SLOK	0	0
Taalcoaches	0	0
Vrouwen uit etnische minderheden	0	0
Wijkactieplannen	0	0
Totaal algemene uitkeringen	<u>7.259</u>	<u>887</u>
* Zonder uitkeringsfactor		
© IFLO		

BIJLAGE 2E OPBOUW ALGEMENE UITKERING SCHOONHOVEN

Gemeente	Schoonhoven	
Jaar	2009	
Inwoners	12.132	
Woonruimten	5.236	
Verdeelmaatstaf	Inkomsten Schoonhoven (x f 1000)	Schoonhoven inkomsten per inwoner (x)
Onroerendezaakbelasting woningen*	-879	-72
Onroerendezaakbelasting niet-woningen gebruikers*	-131	-11
Onroerendezaakbelasting niet woningen eigenaren* inwoners	-163	-13
	2.507	207
inwoners * * bo.f.bui. Kom	0	0
kernen > 500 adressen	45	4
woz-waarde niet woningen (min)	68	6
Jongeren	1.063	88
Ouderen	223	18
Ouderen 75-85 jaar	24	2
Huishoud. met een laag inkomen	188	15
Huishoud. met een laag inkomen (drempel)	472	39
Bijstandsonvangers	420	35
ABW schaalnadeel	59	5
ABW schaalvoordeel	524	43
Uitkeringsontvangers	116	10
Minderheden	419	35
Eenouderhuishoudens	57	5
Lokaal klantenpotentieel	978	81
Regionaal klantenpotentieel	44	4
Leerlingen SO	0	0
Leerlingen VO	1.061	87
Extra groei jongeren	0	0
Extra groei leerlingen VO	0	0
Land	32	3
Land * bodemfactor gemeente	37	3
Land * bodem totaal	-1	0
Binnenwater	4	0
Buitenwater	0	0
Opp. beb. bin. kom. * bodemf. kom	369	30
Opp. beb. bui. kom. * bo.f.bui. kom	10	1
Oppervlakte bebouwing totaal	40	3
Woonruimten	1.429	118
Woonruimten * bo.f. bebouw. kom	315	26
Woonruimten * bodem totaal	118	10
Opp. histor. kernen < 40 ha	76	6
Opp. histor. kernen 40-65 ha	0	0
Opp. histor. kernen > 65 ha	0	0
Lengte historisch water	71	6
Hist. aant. woning. in bew. oorden	59	5
Hist. aant. woning. in hist. kernen	167	14
isv (a)	11	1
isv (b)	4	0
Omgevingsadressendichtheid *wr/1000	561	46
Omgevingsadressendichtheid * bodem totaal	2	0
Oeverlengte * bod.fac.totale gem.	8	1
Oeverl. * dichth. * bod.fac.totale gem.	199	16
kernen aantal	14	1
Kernen * bo.fac.t.buiten beb. kom	31	3
Bedrijfsvestigingen	116	10
Vast bedrag voor iedere gemeente	393	32
Vast bedrag Nassau	0	0
Vast bedrag Waddengemeenten	0	0
wadden: inwoners <2500	0	0
wadden: inwoners 2501-7500	0	0
wadden: inwoners >7500	0	0
groelkernen	0	0

Uitkeringen:		
riolering	113	9
herindeling	0	0
suppletie-uitkering	-134	-11
suppletieOZB	3	0
Artikel 12-uitkering / ICL bijdrage Lelystad	0	0
WUW	0	0
Correctiebedrag VHROSV	-5	0
De Pater - Van der Meer	16	1
Knelpunten verdeelproblematiek	2	0
Tsioc	0	0
Reg. Platforms fraudeb	0	0
Bibliotheken	14	1
Combinatiefuncties	0	0
Drank en horecaWet	0	0
WMO	1.007	83
Uitvoeringskosten inburgering	54	4
Aanpak kindermishandeling	0	0
Amendement Tang Spekman	0	0
Beeldende kunst en vormgeving	0	0
Bewonersinitiatieven wijken G18	0	0
Bewonersinitiatieven wijken G31	0	0
Compensatie dienstauto's	0	0
Cultuurparticipatie	0	0
Homo emancipatie	0	0
Actieplan sport en bewegen	0	0
Pilot gemengde scholen	0	0
Pilot VVE	0	0
Polarisatie en radicalisering	0	0
SLOK	0	0
Taalcoaches	0	0
Vrouwen uit etnische minderheden	0	0
Wijkactieplannen	0	0
Totaal algemene uitkeringen	<u>12.230</u>	<u>1.010</u>
* Zonder uitkeringsfactor (=1,383)		

BIJLAGE 2F OPBOUW ALGEMENE UITKERING VLIST

Gemeente Vlist			
Jaar	2009		
Inwoners	9.853		
Woonruimten	3.992		
Verdeelmaatstaf	Inkomsten gemeente	Inkomsten gemeente	Inkomsten per inwoner
	(x	(x	(x
Onroerendezaakbelasting woningen*	-831		-84
Onroerendezaakbelasting niet-woningen gebruikers*	-154		-16
Onroerendezaakbelasting niet-woningen eigenaren*	-191		-19
inwoners	2.036		207
inwoners * ` bo.f.bui. Kom	0		0
kernen > 500 adressen	90		9
woz-waarde niet-woningen (min)	79		8
Jongeren	917		93
Ouderen	197		20
Ouderen 75-85 jaar	24		2
Huishoud. met een laag inkomen	128		13
Huishoud. met een laag inkomen (drempel)	297		30
Bijstandsontvangers	112		11
ABW schaalnadeel	21		2
ABW schaalvoordeel	166		17
Uitkeringsontvangers	63		6
Minderheden	38		4
Eenouderhuishoudens	35		4
Lokaal klantenpotentieel	500		51
Regionaal klantenpotentieel	6		1
Leerlingen SO	0		0
Leerlingen VO	0		0
Extra groei jongeren	0		0
Extra groei leerlingen VO	0		0
Land	274		28
Land * bodemfactor gemeente	370		38
Land * bodem totaal	-13		-1
Binnenwater	17		2
Buitenwater	0		0
Opp. beb. bin. kom. * bodemf. kom	356		36
Opp. beb. bui. kom. * bo.f.bui. kom	147		15
Oppervlakte bebouwing totaal	60		6
Woonruimten	1.089		111
Woonruimten * bo.f. bebouw. kom	257		26
Woonruimten * bodem totaal	107		11
Opp. histor. kernen < 40 ha	0		0
Opp. histor. kernen 40-65 ha	0		0
Opp. histor. kernen > 65 ha	0		0
Langte historisch water	0		0
Hist. aant. woning, in bew. oorden	0		0
Hist. aant. woning, in hist. kernen	0		0
isv (a)	5		1
isv (b)	1		0
Omgevingsadressendichtheid *wr/1000	163		17
Omgevingsadressendichtheid *bodem totaal	1		0
Oeverlengte * bod.fac.totale gem.	118		12
Oeverf. * dichth. * bod.fac.totale gem.	301		31
kernen aantal	100		10
Kernen * bo.fac.buiten beb. kom	267		27
Bedrijfsvestigingen	132		13
Vast bedrag voor iedere gemeente	393		40
Vast bedrag Nassau	0		0
Vast bedrag Waddengemeenten	0		0
wadden: inwoners <2500	0		0
wadden: inwoners 2501-7500	0		0
wadden: inwoners >7500	0		0
groeikernen	0		0

Uitkeringen:*		
riolering	340	35
herindeling	0	0
suppletie-uitkering	-93	-9
suppletieOZB	54	5
Artikel 12-uitkering / ICL bijdrage Lelystad	0	0
WUW	0	0
Correctiebedrag VHROSV	-2	0
De Pater - Van der Meer	35	4
Knelpunten verdeelproblematiek	23	2
Tsioc	0	0
Reg. Platforms fraudeb	0	0
Bibliotheken	11	1
Combinatiefuncties	0	0
Drank en horecaWet	0	0
WMO	768	78
Uitvoeringskosten inburgering	32	3
Aanpak kindermishandeling	0	0
Amendement Tang Spekman	0	0
Beeldende kunst en vormgeving	0	0
Bewonersinitiatieven wijken G18	0	0
Bewonersinitiatieven wijken G31	0	0
Compensatie dienstauto's	0	0
Cultuurparticipatie	0	0
Homo emancipatie	0	0
Actieplan sport en bewegen	0	0
Pilot gemengde scholen	0	0
Pilot VVE	0	0
Polarisatie en radicalisering	0	0
SLOK	0	0
Taalcoaches	0	0
Vrouwen uit etnische minderheden	0	0
Wijkactieplannen	0	0
Totaal algemene uitkeringen	<u>8.846</u>	<u>901</u>
* Zonder uitkeringsfactor		

**BIJLAGE 2G OPBOUW ALGEMENE UITKERING HERINDELINGSVARIANT
BERGAMBACHT, KRIMPEN AAN DEN IJSSEL, NEDERLEK,
OUDERKERK, SCHOONHOVEN EN VLIST (K6)**

Gemeente	Krimpenerwaard (K6)	
Jaar	2009	
Inwoners	82.773	
Woonruimten	35.171	
Verdeelmaatstaf	Inkomsten Krimpenerwaard (K6) (x f 1000)	Krimpenerwaard (K6) inkomsten per inwoner (x)
Onroerendezaakbelasting woningen*	-6.373	-77
Onroerendezaakbelasting niet-woningen gebruikers*	-1.027	-12
Onroerendezaakbelasting niet-woningen olgenaren*	-1.275	-15
inwoners	17.107	207
inwoners * * bo.f.bui. kom	0	0
kernen > 500 adressen	404	5
woz-waarde niet-woningen (min)	530	6
Jongeren	7.417	90
Ouderen	1.728	21
Ouderen 75-85 jaar	195	2
Huishoud. met een laag inkomen	1.182	14
Huishoud. met een laag inkomen (drempel)	2.844	34
Bijstandsonvangers	1.918	23
ABW schaalnadeel	124	1
ABW schaalvoordeel	1.964	24
Uitkeringsontvangers	628	8
Minderheden	1.008	12
Eenouderhuishoudens	385	5
Lokaal klantenpotentieel	5.407	65
Regionaal klantenpotentieel	333	4
Leerlingen SO	0	0
Leerlingen VO	2.598	31
Extra groei jongeren	0	0
Extra groei leerlingen VO	250	3
Land	804	10
Land * bodemfactor gemeente	1.079	13
Land * bodem totaal	-36	0
Binnenwater	76	1
Buitenwater	0	0
Opp. beb. bin. kom. * bodemf. kom	2.708	33
Opp. beb. bui. kom. * bo.f.bui. kom	430	5
Oppervlakte bebouwing totaal	343	4
Woonruimten	9.597	116
Woonruimten * bo.f. bebouw. kom	2.207	27
Woonruimten * bodem totaal	932	11
Opp. histor. kernen < 40 ha	76	1
Opp. histor. kernen 40-65 ha	0	0
Opp. histor. kernen > 65 ha	0	0
Lengte historisch water	71	1
Hist. aant. woning. in bew. oorden	226	3
Hist. aant. woning. in hist. kernen	167	2
isv (a)	38	0
isv (b)	23	0
Omgevingsadressendichtheid *wr/1000	3.715	45
Omgevingsadressendichtheid *bodem totaal	15	0
Oeverlengte * bod.fac.totale gem.	500	6
Oeverl. * dichth. * bod.fac.totale gem.	2.244	27
kernen aantal	327	4
Kernen * bo.fact.buiten beb. kom	878	11
Bedrijfsvestigingen	804	10
Vast bedrag voor iedere gemeente	393	5
Vast bedrag Nassau	0	0
Vast bedrag Waddengemeenten	0	0
wadden: inwoners <2500	0	0
wadden: inwoners 2501-7500	0	0
wadden: inwoners >7500	0	0
grooikernen	0	0

Uitkeringen:		
riolering	1.343	16
hermdeling	0	0
suppletie-uitkering	-642	-8
suppletieOZB	735	9
Artikel 12-uitkering / ICL bijdrage Lelystad	0	0
WUW	17	0
Correctiebedrag VHROSV	-55	-1
De Pater - Van der Meer	99	1
Knelpunten verdeeelproblematiek	88	1
Tsioc	0	0
Reg. Platforms fraudeb	0	0
Bibliotheken	95	1
Combinatiefuncties	0	0
Drank en horocáWet	0	0
WMO	6.795	82
Uitvoeringskosten inburgering	237	3
Aanpak kindermishandeling	0	0
Amendement Tang Spokman	0	0
Beeldende kunst en vormgeving	0	0
Bewonersinitiatieven wijken G1B	0	0
Bewonersinitiatieven wijken G31	0	0
Compensatie dienstaute's	0	0
Cultuurparticipatie	0	0
Homo emancipatie	0	0
Actieplan sport en bewegen	0	0
Pilot gemengde scholen	0	0
Pilot VVE	0	0
Polarisatie en radicalisering	0	0
SLOK	0	0
Taalcoaches	0	0
Vrouwen uit etnische minderheden	0	0
Wijkactieplannen	0	0
Totaal algemene uitkeringen	<u>73.676</u>	<u>890</u>
* Zonder uitkeringsfactor (=1,383)		

© FLO

**BIJLAGE 2H OPBOUW ALGEMENE UITKERING HERINDELINGSVARIANT
BERGAMBACHT, NEDERLEK, OUDERKERK, SCHOONHOVEN EN
VLIST (K5)**

Gemeente	Krimpenerwaard (K5)	
Jaar	2009	
Inwoners	53.966	
Woonruimten	22.389	
Verdeelmaatstaf	Inkomsten Krimpenerwaard (K5) (x f 1000)	Krimpenerwaard (K5) inkomsten per inwoner (x)
Onroerendezaakbelasting woningen*	-4.249	-79
Onroerendezaakbelasting niet-woningen gebruikers*	-748	-14
Onroerendezaakbelasting niet-woningen eigenaren* inwoners	-928	-17
inwoners * * bo.f.bui. Kom	11.153	207
kernen > 500 adressen	0	0
woz-waarde niet woningen (mln)	404	7
Jongeren	386	7
Ouderen	4.887	91
Ouderen 75-85 jaar	1.058	20
Huishoud. met een laag inkomen	118	2
Huishoud. met een laag inkomen (drempel)	761	14
Bijstandsonvangers	1.844	34
ABW schaalnadeel	1.051	19
ABW schaalvoordeel	99	2
Uitkeringsontvangers	1.164	22
Minderheden	392	7
Eenouderhuishoudens	654	12
Lokaal klantenpotentieel	223	4
Regionaal klantenpotentieel	3.178	59
Leerlingen SO	88	2
Leerlingen VO	0	0
Extra groei jongeren	1.776	33
Extra groei leerlingen VO	0	0
Land	184	3
Land * bodemfactor gemeente	764	14
Land * bodem totaal	1.032	19
Binnenwater	-35	-1
Buitenwater	69	1
Opp. beb. bin. kom. * bodemf. kom	0	0
Opp. beb. bui. kom. * bo.f.bui. kom	1.913	35
Oppervlakte bebouwing totaal	396	7
Woonruimten	258	5
Woonruimten * bo.f. bebouw. kom	6.109	113
Woonruimten * bodem totaal	1.414	26
Opp. histor. kernen < 40 ha	593	11
Opp. histor. kernen 40-85 ha	76	1
Opp. histor. kernen > 65 ha	0	0
Lengte historisch water	0	0
Hist. aant. woning. in bew. oorden	71	1
Hist. aant. woning. in hist. kernen	180	3
isv (a)	167	3
isv (b)	32	1
Omgevingsadressendichtheid *wr/1000	11	0
Omgevingsadressendichtheid *bodem totaal	1.598	30
Oeverlengte * bod.fac.totale gem.	7	0
Oeverl. * dichth. * bod.fac.totale gem.	483	9
kernen aantal	1.480	27
Kernen * bo.fact.buiten beb. kom	341	6
Bedrijfsvestigingen	917	17
Vast bedrag voor iedere gemeente	580	11
Vast bedrag Nassau	393	7
Vast bedrag Waddengemeenten	0	0
wadden: inwoners <2500	0	0
wadden: inwoners 2501-7500	0	0
wadden: inwoners >7500	0	0
groelkernen	0	0

Uitkeringen:*		
rottering	1.276	24
herindeling	0	0
suppletie-uitkering	-452	-8
suppletieOZB	266	5
Artikel 12-uitkering / ICL bijdrage Lelystad	0	0
WUW	0	0
Correctiebedrag VHROSV	-22	0
De Pater - Van der Meer	97	2
Knelpunten verdeelproblematiek	85	2
Tsioc	0	0
Reg. Platforms fraudeb	0	0
Bibliotheken	62	1
Combinatiefuncties	0	0
Drank en horecaWet	0	0
WMO	4.512	84
Uitvoeringskosten inburgering	187	3
Aanpak kindermishandeling	0	0
Amendement Tang Spekman	0	0
Beeldende kunst en vormgeving	0	0
Bewonersinitiatieven wijken G18	0	0
Bewonersinitiatieven wijken G31	0	0
Compensatie dienstauto's	0	0
Cultuurparticipatie	0	0
Homo emancipatie	0	0
Actieplan sport en bewegen	0	0
Pilot gemengde scholen	0	0
Pilot VVE	0	0
Polarisatie en radicalisering	0	0
SLOK	0	0
Taalcoaches	0	0
Vrouwen uit etnische minderheden	0	0
Wijkactieplannen	0	0
Totaal algemene uitkeringen	<u>48.355</u>	<u>894</u>
* Zonder uitkeringsfactor (=1,383)		

BIJLAGE 2I OPBOUW ALGEMENE UITKERING HERINDELINGSVARIANT BERGAMBACHT, OUDERKERK, SCHOONHOVEN EN VLIST (K4)

Gemeente		Krimpenerwaard (K4)
Jaar		2009
Inwoners		39.658
Woonruimten		16.309

Voordeelmaatstaf	Inkomsten	Krimpenerwaard (K4)
	Krimpenerwaard (K4)	Inkomsten per inwoner
	(x f 1000)	(x)
Onroerendezaakbelasting woningen*	-3.152	-79
Onroerendezaakbelasting niet-woningen gebruikers*	-588	-15
Onroerendezaakbelasting niet woningen eigenaren*	-730	-18
inwoners	8.196	207
inwoners * * bo.f.bui. Kom	0	0
kernen > 500 adressen	314	8
woz-waarde niet woningen (mln)	304	8
Jongeren	3.654	92
Ouderen	765	19
Ouderen 75-85 jaar	85	2
Huishoud. met een laag inkomen	545	14
Huishoud. met een laag inkomen (drempel)	1.307	33
Bijstandsonvangers	716	18
ABW schaalnadeel	82	2
ABW schaalvoordeel	834	21
Uitkeringsontvangers	287	7
Minderheden	570	14
Eenouderhuishoudens	156	4
Lokaal klantenpotentieel	2.408	61
Regionaal klantenpotentieel	71	2
Leerlingen SO	0	0
Leerlingen VO	1.061	27
Extra groei jongeren	0	0
Extra groei leerlingen VO	0	0
Land	622	16
Land * bodemfactor gemeente	846	21
Land *bodem totaal	-29	-1
Binnenwater	47	1
Buitenwater	0	0
Opp. beb. bin. kom. * bodemf. kom	1.489	38
Opp. beb. bui. kom. * bo.f.bui. kom	345	9
Oppervlakte bebouwing totaal	202	5
Woonruimten	4.450	112
Woonruimten * bo.f. bebouw. kom	1.065	27
Woonruimten * bodem totaal	438	11
Opp. histor. kernen < 40 ha	76	2
Opp. histor. kernen 40-65 ha	0	0
Opp. histor. kernen > 65 ha	0	0
Lengte historisch water	71	2
Hlst. aant. woning. in bew. oorden	94	2
Hist. aant. woning. in hist. kernen	167	4
isv (a)	24	1
isv (b)	7	0
Omgevingsadressendichtheid *wr/1000	1.081	27
Omgevingsadressendichtheid *bodem totaal	5	0
Oeverlengte * bod.fac.totale gem.	416	10
Oeverl. * dichth. * bod.fac.totale gem.	1.165	29
kernen aantal	256	6
Kernen * bo.fact.buiten beb. kom	687	17
Bedrijfsvestigingen	451	11
Vast bedrag voor iedere gemeente	393	10
Vast bodrag Nassau	0	0
Vast bedrag Waddengemeenten	0	0
wadden: inwoners <2500	0	0
wadden: inwoners 2501-7500	0	0
wadden: inwoners >7500	0	0
groei-kernen	0	0

Uitkeringen:*		
riolering	1.043	26
herindeling	0	0
suppletie-uitkering	-342	-9
suppletieOZB	216	5
Artikel 12-uitkering / ICL bijdrage Lelystad	0	0
WUW	0	0
Correctiebedrag VHROSV	-14	0
De Pater - Van der Meer	79	2
Knelpunten verdeelproblematiek	66	2
Tsioc	0	0
Reg. Platforms fraudeb	0	0
Bibliotheken	45	1
Combinatiefuncties	0	0
Drank en horecaWet	0	0
WMO	3.150	79
Uitvoeringskosten inburgering	152	4
Aanpak kindermishandeling	0	0
Amendement Tang Spekman	0	0
Beeldende kunst en vormgeving	0	0
Bewonersinitiatieven wijken G18	0	0
Bewonersinitiatieven wijken G31	0	0
Compensatie dienstauto's	0	0
Cultuurparticipatie	0	0
Homo emancipatie	0	0
Actieplan sport en bewegen	0	0
Pilot gemengde scholen	0	0
Pilot VVE	0	0
Polarisatie en radicalisering	0	0
SLOK	0	0
Taalcoaches	0	0
Vrouwen uit etnische minderheden	0	0
Wijkactieplannen	0	0
Totaal algemeen uitkeringen	<u>35.648</u>	<u>897</u>
* Zonder uitkeringsfactor (=1.383)		

© IFL0

**BIJLAGE 2] OPBOUW ALGEMENE UITKERING HERINDELINGSVARIANT
KRIMPEN AAN DEN IJSSEL EN NEDERLEK (K2)**

Gemeente	Krimpenerwaard (K2)	
Jaar	2009	
Inwoners	43.115	
Woonruimten	18.862	
Verdeelmaatstaf	Inkomsten	Krimpenerwaard (K2)
	Krimpenerwaard (K2)	inkomsten per inwoner
	(x f 1000)	(x)
Onroerendezaakbelasting woningen*	-3.221	-75
Onroerendezaakbelasting niet-woningen gebruikers*	-439	-10
Onroerendezaakbelasting niet-woningen eigenaren*	-545	-13
inwoners	8.911	207
inwoners * * bo.f.bui. Kom	0	0
kernen > 500 adressen	135	3
woz-waarde niet-woningen (mln)	227	5
Jongeren	3.763	87
Ouderen	963	22
Ouderen 75-85 jaar	110	3
Huishoud. met een laag inkomen	637	15
Huishoud. met een laag inkomen (drempel)	1.538	36
Bijstandsontvangers	1.202	28
ABW schaalnadeel	105	2
ABW schaalvoordeel	1.308	30
Uitkeringsontvangers	341	8
Minderheden	438	10
Eenouderhuishoudens	229	5
Lokaal klantenpotentieel	2.809	65
Regionaal klantenpotentieel	187	4
Leerlingen SO	0	0
Leerlingen VO	1.536	36
Extra groei jongeren	0	0
Extra groei leerlingen VO	250	6
Land	182	4
Land * bodemfactor gemeente	235	5
Land * bodem totaal	-8	0
Binnenwater	28	1
Buitenwater	0	0
Opp. beb. bin. kom. * bodemf. kom	1.208	28
Opp. beb. bui. kom. * bo.f.bui. kom	83	2
Oppervlakte bebouwing totaal	141	3
Woonruimten	5.147	119
Woonruimten * bo.f. bebouw. kom	1.120	26
Woonruimten * bodem totaal	470	11
Opp. histor. kernen < 40 ha	0	0
Opp. histor. kernen 40-65 ha	0	0
Opp. histor. kernen > 65 ha	0	0
Lengte historisch water	0	0
Hist. aant. woning. in bew. oorden	131	3
Hist. aant. woning. in hist. kernen	0	0
isv (a)	14	0
isv (b)	16	0
Omgevingsadressendichtheid *wrf/1000	2.669	62
Omgevingsadressendichtheid *bodem totaal	10	0
Oeverlengte * bod.fac.totale gem.	86	2
Oeverl. * dichth. * bod.fac.totale gem.	871	20
kernen aantal	85	2
Kernen * bo.fact.buiten beb. kom	226	5
Bedrijfsvestigingen	354	8
Vast bedrag voor iedere gemeente	393	9
Vast bedrag Nessau	0	0
Vast bedrag Waddengemeenten	0	0
wadden: inwoners <2500	0	0
wadden: inwoners 2501-7500	0	0
wadden: inwoners >7500	0	0
groeikernen	0	0

Uitkeringen:*		
riolering	300	7
herindeling	0	0
suppletie-uitkering	-299	-7
suppletieOZB	519	12
Artikel 12-uitkering / ICL bijdrage Lelystad	0	0
WUW	17	0
Correctiebedrag VHROSV	-41	-1
De Pater - Van der Meer	19	0
Knelpunten verdeelproblematiek	22	1
Tsioc	0	0
Reg. Platforms fraudeb	0	0
Bibliotheken	49	1
Combinatiefuncties	0	0
Drank en horecaWet	0	0
WMO	3.646	85
Uitvoeringskosten inburgering	85	2
Aanpak kindermishandeling	0	0
Amendement Tang Spekman	0	0
<i>Beeldende kunst en vormgeving</i>	0	0
Bewonersinitiatieven wijken G18	0	0
Bewonersinitiatieven wijken G31	0	0
Compensatie dienstauto's	0	0
Cultuurparticipatie	0	0
Homo emancipatie	0	0
Actieplan sport en bewegen	0	0
Pilot gemengde scholen	0	0
Pilot VVE	0	0
Polarisatie en radicalisering	0	0
SLOK	0	0
Taalcoaches	0	0
Vrouwen uit etnische minderheden	0	0
Wijkactieplannen	0	0
Totaal algemene uitkeringen	<u>38.262</u>	<u>884</u>
* Zonder uitkeringsfactor (=1,383)		

© IFLO

BIJLAGE 3 FINANCIËLE AANDACHTSPUNTEN BIJ HERINDELING

Begroting algemeen

1. Stel voor het eerste jaar een begroting op, gebaseerd op 'aanvaard' beleid. Neem voor nieuw beleid eventueel een stelpost op.
2. Stel een meerjarenraming op, gebaseerd op *aanvaard* beleid.
3. De paragrafen waarin de raad de beleidskaders aangeeft zullen in het eerste jaar *noodgedwongen op hoofdlijnen zijn gebaseerd op basis van de paragrafen van de oude gemeenten*. Met name de beleidskaders voor het onderhoud van kapitaalgoederen kunnen grote budgettaire gevolgen hebben. Start daarom alvast met het opstellen van beheerplannen voor alle kapitaalgoederen (of laat dat doen) voor de nieuwe gemeente, met diverse scenario's. Dan zijn die tijdig klaar en kan de nieuwe raad een kader vaststellen.
4. Inventariseer of de beheerplannen van kapitaalgoederen volledig zijn verwerkt in de begroting en meerjarenraming.
5. Inventariseer het eventuele achterstallig onderhoud van de kapitaalgoederen en *ga na of het eventuele inlopen hiervan volledig in de begroting en de meerjarenraming is verwerkt*.
6. De frictiekosten van herindeling mogen niet worden geactiveerd en komen ten laste van de exploitatie.
7. Bij de voorbereiding van de balanspositie van de nieuwe gemeente dienen de volgende onderdelen een rol te spelen: waarderingsgrondslagen, activerings- en passiveringsmethoden, afschrijvingen (BTW-component), boekwaarden en investeringen, de verhouding reserves gedeeld door de boekwaarden, aandelen en deelnemingen. Streef er naar dit in de jaarrekening van het voorlaatste jaar voor herindeling *geüniformeerd te hebben*.
8. Maak inzichtelijk hoe exploitatieresultaten van de drie gemeenten meerjarig worden beïnvloed door onttrekkingen/stortingen aan reserves/voorzieningen.
9. Inventariseer in hoeverre plannen voor nieuw beleid zijn verwerkt in de meerjarenraming van de drie gemeenten (met name grote investeringsprojecten, die nog niet uitgevoerd worden).
10. Inventariseer specifieke risico's in de drie gemeenten en zie in hoeverre voor deze risico's al een voorziening is getroffen.
11. Inventariseer hoe het komt dat de reinigingsrechten in de drie gemeenten verschillen en bepaal beleidskeuzen en *ambitieniveaus ten aanzien van toekomstige wijze van inzameling, inclusief de gevolgen daarvan voor de tariefstelling*.
12. Maak verschillen in uitgangspunten/kaders duidelijk, zodat de raad wordt gewezen op keuzemogelijkheden.
13. Loop door de begroting en inventariseer het hierin opgesloten beleid: is er nog sprake van een inzet van 1/30 deel van de algemene reserve; BCF beleid; hoe worden subsidies afgerekend; ramen behoedzaamheidsreserve; rentetoerekening reserves; beleid uit de verordeningen ex artikelen 212/213/213a van de Gemeentewet; *beleid nota reserves en voorzieningen; indeling kostenplaatsen*.
14. Zorg dat de gemeenten 'schoon over' gaan, dat wil zeggen rekeningen en begrotingen zijn opgesteld volgens de eisen die het BBV daaraan stelt.
15. Zorg dat de financiële administratie ruim voor de herindeling op orde is, zodat de nieuwe gemeente niet met onbekende financiële risico's te maken krijgt.

Belastingen

16. De Wet arhi geeft voorschriften van belang voor de gemeentelijke belastingen (artikelen 28, 29 en 30).
17. Harmoniseer de belastingenverordeningen al zoveel mogelijk in de jaren voor de herindeling.

Wethouders/personeel

18. De Wet arhi bepaalt dat de overgang van personeel onderwerp van overleg is met de vakcentrales (artikel 79).

19. Het wachtgeld van de voormalige wethouders dient door de nieuwe gemeente betaald te worden. De wachtgeldverplichtingen voor burgemeesters komen niet voor rekening van de gemeente.
20. De Wet arhi bevat bepalingen over de positie van de gemeentesecretaris, griffier, comptabele, kassier, ambtenaar van de burgerlijke stand, overige ambtenaren en onderwijzend personeel.
21. Beoordeel of en op welke wijze een vacaturestop noodzakelijk is en op welke wijze bij noodzakelijke vacatures vervulling intern, intergemeentelijk, regionaal of anderszins tijdelijk kan worden vervuld om inhuur van externen zo veel mogelijk te beperken.
22. Zoek naar methoden waardoor wachtgeld of andere regelingen zo beperkt mogelijk toegepast hoeven te worden.
23. Naast deze financieel getinte suggesties wordt ook verwezen naar hoofdstuk 5 uit de brochure *Inspelen op herindelingseffecten*⁸, waarin specifieke suggesties met betrekking tot de kwalitatieve ontwikkeling van de ambtelijke organisatie worden genoemd.

Gemeenschappelijke regelingen

24. Gemeenschappelijke regelingen waaraan uitsluitend gemeenten deelnemen die tot één nieuwe gemeente worden samengevoegd komen te vervallen op de datum van herindeling. De overige gemeenschappelijke regelingen blijven voorlopig van kracht. Wel dienen binnen zes maanden de uit de gewijzigde indeling voortvloeiende voorzieningen te worden getroffen, zoals een financiële regeling in verband met het uit- of toetreding van gemeenten.

Bestuurlijke en ambtelijke samenwerking

25. Voeg de b&w-vergaderingen snel samen, zodat de colleges (stuurgroep) op de hoogte zijn van besluiten van elkaar.
26. Let op knelpunten in de bezetting tot aan de fusiedatum; kijk of er al onderling uitgewisseld kan worden.
27. Doe vanaf het begin al veel samen, zoals bijvoorbeeld gezamenlijke aanpak rechtmatigheidscontrole en rekenkamer(functie).
28. Automatiseringspakketten: maak de afweging tussen de diverse pakketten.
29. Neem onderling elkaars stukken uit de budgetcyclus door.
30. Zorg dat de archieven bijgewerkt zijn.

---

⁸ *Inspelen op herindelingseffecten*, Ministerie van Binnenlandse Zaken, 1997.

BIJLAGE 4 CHECKLIST BEGROTING 2010 OP AANWEZIGHEID VAN IN BBV VOORGESCHREVEN ONDERDELEN

BBV-ASPECTEN	Bergambacht	Krimpen aan don IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
<u>Bevat de begroting de volgende elementen:</u>						
Beleidsbegroting:						
Programmaplan	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Paragrafen	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Financiële begroting						
Overzicht van baten en lasten	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Uiteenzetting van de financiële positie	ja	ja	ja	ja	ja	ja
<u>Paragrafen:</u>						
<u>Lokale heffingen</u>						
zijn de geraamde inkomsten aangegeven	ja	ja	ja	ja	ja	ja
is het beleid tav lokale heffingen aangegeven	ja	ja	ja	ja	ja	ja
is er een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen	ja	ja	ja	ja	ja	ja
is er een aanduiding van de lokale lastendruk	ja	ja	ja	ja	ja	ja
is er een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid	ja	ja	ja	ja	ja	ja
blijft de gemeente onder de macronorm	ja	ja	ja/nee	ja	ja	ja
<u>Weerstandsvermogen</u>						
is het beleid opgenomen over de capaciteit en de risico's	ja	ja	ja	ja	ja	ja
zijn de risico's volledig toegelicht (kwantitatief en kwalitatief)	ja	ja	ja	ja	ja	nee
wordt de capaciteit vergeken met de risico's	ja	ja	ja	ja	ja	nee
is een norm voor de minimum omvang van de capaciteit	ja	ja	ja	nee	ja	ja
wordt er een relatie met andere paragrafen/programma's gelegd	ja	nee	ja	ja	nee	nee
is de paragraaf zelfstandig leesbaar	ja	ja	ja	ja	ja	ja
is de algemene reserve vrij beschikbaar	ja	ja	ja	nee	nee	ja
<u>Onderhoud kapitaalgoederen</u>						
Heeft de gemeente een beleidskader	nee	ja	ja	ja	ja	ja
Is het gewenste kwaliteitsniveau benoemd?	nee	Ja 1)	ja	ja	ja/nee	ja
Zijn de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties aangegeven?	ja	Ja 1)	ja/nee	ja	nee	ja
Is rekening gehouden met de Wet gemeentelijke watertaken?	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Is het uitgewerkt in een verbreed Gemeentelijk Rioeringsplan?	ja	ja	ja	nee	nee	ja
Indien er risico's zijn: wordt er een relatie gelegd met de paragraaf weerstandsvermogen	nee	nee	ja	n.v.t	nee	nee
Is de paragraaf zelfstandig leesbaar	ja	ja	ja	ja	ja	ja

1) deze informatie is echter niet in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen opgenomen

BBV-ASPECTEN

	Bergambacht	Krimpon aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
<u>Financiering</u>						
is de berekening van de kasgeldlimiet opgenomen	ja	ja	ja	ja	ja	ja
wordt de kasgeldlimiet overschreden	nee	nee	nee	ja	nee	nee
is de berekening van de renterisiconorm opgenomen	ja	ja	ja	ja	ja	ja
blijft men binnen de renterisiconorm	ja	ja	ja	ja	ja	ja
is het EMU saldo opgenomen	ja	ja	nee	ja	ja	ja
is de paragraaf zelfstandig leesbaar	ja	ja	ja	ja	ja	ja
<u>Bedrijfsvoering</u>						
wordt inzicht gegeven in de beleidsvoornemens en de voortgang	ja	ja	ja	ja	ja	ja
worden alle bedrijfsvoeringsaspecten toegelicht	ja	ja	ja	nee	ja	ja
zijn er bijzonderheden/risico's	ja	ja	nee	nee	nee	nee
is de paragraaf zelfstandig leesbaar	ja	ja	ja	ja	ja	ja
is de financiële functie adequaat ingericht	ja	ja	ja	ja	ja	ja
staan er bijzonderheden in het accountantsrapport of in het rapport van de rekenkamer	nee	ja	nee	nee	nee	nee
<u>Verbonden partijen</u>						
is de visie opgenomen (mede in relatie tot de programma's)	ja	ja	ja	ja	nee	ja
zijn de beleidsvoornemens over verbonden partijen opgenomen	ja	ja	ja	ja	nee	ja
worden de verbonden partijen toegelicht	ja	ja	ja	ja	ja	ja
zijn de financiële consequenties en risico's aangegeven	nee	ja	ja	ja	ja	ja
Indien er risico's zijn: wordt er een relatie gelegd met de paragraaf weerstandsvermogen	nee	ja	ja	ja	nvt	nee
is de paragraaf zelfstandig leesbaar	ja	ja	ja	ja	ja	ja
<u>Grondbeleid</u>						
Zijn er grondexploitaties in uitvoering?	nvt	ja	ja	nee	nee	ja
Zijn er kostprijsberekeningen aanwezig?	nvt	ja	ja	ja/nee	nee	ja
Worden deze kostprijsberekeningen minimaal eens in de twee jaar geactualiseerd?	nvt	ja	nee	ja/nee	nvt	ja/nee
Is er een nota grondbeleid? (max 4 jaar oud) en/of is de toelichting in de paragraaf toereikend?	nvt	?	nee	ja	ja	nee
Zijn er beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken in de paragraaf opgenomen?	nvt	ja	ja	nee	ja	nee
Indien er risico's zijn: wordt er een relatie gelegd met de paragraaf weerstandsvermogen	nvt	ja	ja	nvt	nvt	nee
is de paragraaf zelfstandig leesbaar	nvt	ja	nee	ja	ja	ja
<u>Beleidsbegroting:</u>						
Bevat het programmaplan per programma:						
De doelstelling	ja	ja	ja	ja	ja	ja

BBV-ASPECTEN	Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vliet, 45
Het beoogde maatschappelijk effect	nee	ja	ja	ja	ja	ja
Een raming van baten en lasten	ja	ja	ja	ja	ja	]
Bevat het overzicht algemene dekkingsmiddelen:						
Lokale heffingen, waarvan besteding niet gebonden is	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Algemene uitkeringen	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Dividend	ja	ja	ja	ja	nee	ja
Saldo financieringsfunctie	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Saldo compensabele BTW / uitkering BCF	nee	nee	ja	ja/nee	nee	ja
Overige dekkingsmiddelen	ja	nee	ja	ja	ja	ja
<u>Financiële begroting:</u>						
Bevat het overzicht van baten en lasten de volgende elementen (art. 17 BBV)						
Raming baten en lasten per programma (onderdeel) en het saldo	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Toelichting daarop	ja	ja	ja	ja	nee	ja
Uiteenzetting financiële positie	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Toelichting daarop	ja	ja	ja	ja	ja/nee	ja
Raming algemene dekkingsmiddelen	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Bedrag voor onvoorziene uitgaven	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Het geraamde resultaat voor bestemming	ja	ja	ja	nee	ja	ja
toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma	ja	ja	ja	nee	ja	ja
Het geraamde resultaat na bestemming	ja	ja	ja	ja	ja	ja
<u>Bevat de toelichting op het overzicht van baten en lasten de volgende elementen (art. 19 BBV):</u>						
Het gerealiseerde bedrag van het voorvorig begrotingsjaar	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Het geraamde bedrag van het vorig begrotingsjaar na wijziging	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Het geraamde bedrag van het begrotingsjaar	ja	ja	ja	ja	ja	ja
De gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Oorzaken van aanmerkelijke verschillen	ja	nee	ja	ja	nee	ja
Een overzicht van geraamde incidentele baten en lasten	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Berekeningen van de aandelen in het EMU saldo	ja	nee	nee	ja	ja	ja
<u>Bevat de uiteenzetting van de financiële positie (art. 20 BBV):</u>						
<u>Een raming van de financiële gevolgen van:</u>						
Bestaand beleid	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Nieuw beleid	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Verplichtingen van vergelijkbaar niveau gerelateerd aan jaarlijks terugkerende arbeidskosten	ja	ja	nee	nee	ja	ja
Investerings met economisch nut	ja	nee	ja	ja	ja	ja
Investerings in de openbare ruimte met maatsch. nut	ja	nee	ja	ja	ja	ja

BBV-ASPECTEN	Bergambacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
Gegevens aangaande de financiering	nee	nee	ja	ja	ja	ja
De stand en het verloop van de reserves	ja	ja	ja	ja	ja	ja
De stand en het verloop van de voorzieningen	ja	ja	ja	ja	ja	ja
	ja		ja			ja
<u>Bevat de toelichting van de financiële positie de volgende elementen (art. 21 BBV):</u>	ja/nee		ja			ja
De gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Toelichting op belangrijkste ontwikkelingen ten opzichte van vorig begrotingsjaar	ja	nee	ja	ja	ja	ja
<u>Meerjarenraming:</u>						
Bevat de meerjarenraming (art 22 BBV) een raming met de financiële gevolgen voor:	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Bestaand beleid	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Nieuw beleid	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Toelichting daarop	ja	ja	ja	ja	ja	ja
<u>Bevat de toelichting van de meerjarenraming (art 23 BBV):</u>						
De gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Toelichting op belangrijkste ontwikkelingen ten opzichte van vorig begrotingsjaar	ja	nee	ja	ja	ja	ja
<u>Informatie voor derden (IV3 – art 71 en 72 BBV):</u>						
Is in het kader van de IV3 bij de begroting aangeleverd/	nee	ja	nee	nee	ja	nee
Zo ja, voldoet deze aan de BBV eisen	ja/nee	ja/nee	ja/nee	ja/nee	ja	nee

**BIJLAGE 5 RELEVANTE BBV-VOORSCHRIFTEN MET BETREKKING TOT DE
BEGROTING EN DE MEERJARENRAMING****Hoofdstuk II. De begroting en de toelichting****Titel 2.1 Algemeen****Artikel 7**

1. De begroting bestaat ten minste uit:
  - a. de beleidsbegroting;
  - b. de financiële begroting.
2. De beleidsbegroting bestaat ten minste uit:
  - a. het programmaplan;
  - b. de paragrafen.
3. De financiële begroting bestaat ten minste uit:
  - a. het overzicht van baten en lasten en de toelichting;
  - b. de uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting.

Titel 2.2 Het programmaplan**Artikel 8**

1. Het programmaplan bevat de te realiseren programma's, het overzicht van algemene dekkingsmiddelen en het bedrag voor onvoorzien.
2. Een programma is een samenhangend geheel van activiteiten.
3. Het programmaplan bevat per programma:
  - a. de doelstelling, in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten;
  - b. de wijze waarop ernaar gestreefd zal worden die effecten te bereiken;
  - c. de raming van baten en lasten.
4. De provincie onderscheidenlijk gemeente kan de baten en lasten per programma verdelen in de onderdelen baten en lasten voor prioriteiten en voor overig.
5. Het overzicht algemene dekkingsmiddelen bevat ten minste:
  - a. lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
  - b. algemene uitkeringen;
  - c. dividend;
  - d. saldo van de financieringsfunctie;
  - e. saldo tussen de compensabele BTW en de uitkering uit het BTW-compensatiefonds;
  - f. overige algemene dekkingsmiddelen.
6. Het bedrag voor onvoorzien wordt geraamd voor de begroting in zijn geheel of per programma.

Titel 2.3 De paragrafen**Artikel 9**

1. In de begroting worden in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, alsmede tot de lokale heffingen.
2. De begroting bevat ten minste de volgende paragrafen, tenzij het desbetreffende aspect bij de provincie onderscheidenlijk gemeente niet aan de orde is:
  - a. lokale heffingen;
  - b. weerstandsvermogen;
  - c. onderhoud kapitaalgoederen;
  - d. financiering;
  - e. bedrijfsvoering;
  - f. verbonden partijen;
  - g. grondbeleid.

Artikel 10

De paragraaf betreffende de lokale heffingen bevat ten minste:

- a. de geraamde inkomsten;
- b. het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- c. een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen;
- d. een aanduiding van de lokale lastendruk;
- e. een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Artikel 11

1. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- a. de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de provincie onderscheidenlijk gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
  - b. alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.
2. De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen bevat ten minste:
- a. een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
  - b. een inventarisatie van de risico's;
  - c. het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

Artikel 12

1. De paragraaf betreffende het onderhoud van kapitaalgoederen bevat ten minste de volgende kapitaalgoederen:

- a. wegen;
  - b. riolering;
  - c. water;
  - d. groen;
  - e. gebouwen.
2. Van de kapitaalgoederen, bedoeld in het eerste lid, wordt aangegeven:
- a. het beleidskader;
  - b. de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
  - c. de vertaling van de financiële consequenties in de begroting.

Artikel 13

De paragraaf betreffende de financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

Artikel 14

De paragraaf betreffende de bedrijfsvoering geeft ten minste inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Artikel 15

De paragraaf betreffende de verbonden partijen bevat ten minste:

- a. de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting;
- b. de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen.

Artikel 16

De paragraaf betreffende het grondbeleid bevat ten minste:

- a. een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- b. een aanduiding van de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk gemeente het grondbeleid uitvoert;
- c. een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- d. een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- e. de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Titel 2.4 Het overzicht van baten en lasten en de toelichting

Artikel 17

Het overzicht van baten en lasten bevat:

- a. per programma, of per programmaonderdeel, de raming van de baten en lasten en het saldo;
- b. het overzicht van de geraamde algemene dekkingsmiddelen en het geraamde bedrag voor onvoorzien;
- c. het geraamde resultaat voor bestemming, volgend uit de onderdelen a en b;
- d. de beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma;
- e. het geraamde resultaat na bestemming, volgend uit de onderdelen c en d.

Artikel 18

In de besluiten tot wijziging van de begroting wordt per programma en, indien aanwezig, per programmaonderdeel, de mutatie en het nieuwe geraamde bedrag vastgesteld.

Artikel 19

De toelichting op het overzicht van baten en lasten bevat ten minste:

- a. het gerealiseerde bedrag van het voorvorig begrotingsjaar, het geraamde bedrag van het vorig begrotingsjaar na wijziging en het geraamde bedrag van het begrotingsjaar;
- b. de gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd en, in geval van aanmerkelijk verschil met de raming, respectievelijk de realisatie, van het vorig, respectievelijk voorvorig, begrotingsjaar de oorzaken van het verschil;
- c. een overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten.

Titel 2.5 De uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting

Artikel 20

1. De uiteenzetting van de financiële positie bevat een raming voor het begrotingsjaar van de financiële gevolgen van het bestaande en het nieuwe beleid dat in de programma's is opgenomen.
2. Afzonderlijke aandacht wordt ten minste besteed aan:
  - a. de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
  - b. de investeringen; onderscheiden in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut;
  - c. de financiering;
  - d. de stand en het verloop van de reserves;
  - e. de stand en het verloop van de voorzieningen.

Artikel 21

De toelichting op de uiteenzetting van de financiële positie bevat ten minste de gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd en een toelichting op belangrijke ontwikkelingen ten opzichte van de uiteenzetting van de financiële positie van het vorig begrotingsjaar.

Hoofdstuk III. De meerjarenraming en de toelichting

Artikel 22

1. De meerjarenraming bevat een raming van de financiële gevolgen voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar, waaronder de baten en de lasten van het bestaande en het nieuwe beleid dat in de programma's is opgenomen.
2. Artikel 20, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

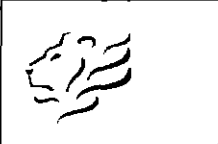
Artikel 23

De toelichting op de meerjarenraming bevat ten minste de gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd en een toelichting op belangrijke ontwikkelingen ten opzichte van de meerjarenraming van het vorig begrotingsjaar.

**BIJLAGE 6A GEMEENTELIJKE NETTOLASTEN GEMEENTE BERGAMBACHT
VERGELEKEN MET DE INKOMSTEN UIT HET GEMEENTEFONDS**

2009

Gemeente				
Jaar	Bergambacht			
Inwoners	2009			
	9.517			

Cluster	Netto lasten (x)	Gemeente fonds uitkering (x)	Verschil (x)	Verschil per inw. (x)
<u>Inkomstenclusters</u>	11.005	-9.760	1.245	131
Onroerendezaakbelastingen	1.898	-1.469	429	45
Algemene uitkering	8.131	-8.291	-160	-17
Overige eigen middelen (OEM)	765	0	765	80
Mutaties reserves	211	0	211	22
<u>Uitgavenclusters</u>	-11.005	9.760	-1.245	-131
Bestuur	-2.127	1.078	-1.049	-110
Bestuursorganen	-706	539	-167	-18
Algemene ondersteuning	-1.421	539	-882	-93
Voorzienigen bevolking	-5.049	4.334	-715	-75
Werk en inkomen	-427	368	-59	-6
Maatschappelijke zorg	-2.386	2.111	-275	-29
Educatie	-750	961	211	22
Kunst en ontspanning	-902	742	-160	-17
Oudheid	-308	4	-304	-32
Bevolkingszaken	-276	148	-128	-13
Bebouwing en omgeving	-1.556	1.131	-425	-45
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing	-156	339	183	19
Reiniging	108	-175	-67	-7
Openbare orde en veiligheid	-999	617	-382	-40
Fysiek milieu	-509	350	-159	-17
Openbare ruimte	-2.273	3.103	831	87
Riolering	124	220	344	36
Groen	-623	728	105	11
Wegen en water	-1.774	2.155	382	40
Overig	0	114	114	12
Herindeling	0	0	0	0
Suppletie OZB	0	70	70	7
Diversen	0	44	44	5
Saldo na bestemming	0	0	0	0

© IFLO

BIJLAGE 6B GEMEENTELIJKE NETTOLASTEN GEMEENTE KRIMPEN AAN DEN IJSSEL VERGELEKEN MET DE INKOMSTEN UIT HET GEMEENTEFONDS

2009

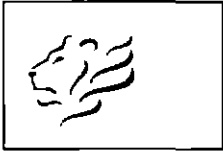
Cluster	Netto lasten (x)	Gemeente fonds uitkering (x)	Verschil (x)	Verschil per inw. (x)						
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">Gemeente</td> <td style="width: 50%;">Krimpen aan den IJssel</td> </tr> <tr> <td>Jaar</td> <td>2009</td> </tr> <tr> <td>Inwoners</td> <td>28.807</td> </tr> </table>					Gemeente	Krimpen aan den IJssel	Jaar	2009	Inwoners	28.807
Gemeente	Krimpen aan den IJssel									
Jaar	2009									
Inwoners	28.807									
										
<u>Inkomstenclusters</u>	31.211	-29.150	2.061	72						
Onroerendezaakbelastingen	5.113	-3.491	1.622	56						
Algemene uitkering	25.488	-25.659	-171	-6						
Overige eigen middelen (OEM)	1.299	0	1.299	45						
Mutaties reserves	-689	0	-689	-24						
<u>Uitgavenclusters</u>	-31.213	29.150	-2.063	-72						
Bestuur	-4.546	2.812	-1.734	-60						
Bestuursorganen	-1.728	1.127	-601	-21						
Algemene ondersteuning	-2.818	1.685	-1.133	-39						
Voorzienigen bevolking	-17.117	16.146	-971	-34						
Werk en inkomen	-2.176	2.280	104	4						
Maatschappelijke zorg	-6.828	7.159	331	11						
Educatie	-2.456	3.659	1.203	42						
Kunst en ontspanning	-4.198	2.568	-1.630	-57						
Oudheid	-217	59	-158	-5						
Bevolkingszaken	-1.242	421	-821	-29						
Bebouwing en omgeving	-2.640	3.341	701	24						
<i>Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en</i>										
stadsvernieuwing	-549	1.277	728	25						
Reiniging	236	-551	-315	-11						
Openbare orde en veiligheid	-1.765	1.758	-7	0						
Fysiek milieu	-562	857	295	10						
Openbare ruimte	-6.910	6.501	-409	-14						
Riolering	21	52	73	3						
Groen	-2.236	2.303	67	2						
Wegen en water	-4.695	4.146	-549	-19						
Overigen	0	350	350	12						
Herindeling		0	0	0						
Suppletie OZB		469	469	16						
Diversen	0	-119	-119	-4						
Saldo na bestemming	-2	0	-2	0						

© IFLD

**BIJLAGE 6C GEMEENTELIJKE NETTOLASTEN GEMEENTE NEDERLEK
VERGELEKEN MET DE INKOMSTEN UIT HET GEMEENTEFONDS**

2009

Gemeente				
Jaar	Nederlek			
Inwoners	2009			
	14.308			

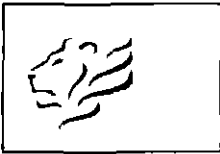
Cluster	Netto lasten (x)	Gemeente fonds uitkering (x)	Verschil (x)	Verschil per inw. (x)
<u>Inkomstenclusters</u>	17.738	-14.980	2.758	193
Onroerendezaakbelastingen	2.092	-1.792	300	21
Algemene uitkering	12.774	-13.186	-414	-29
Overige eigen middelen (OEM)	2.166	0	2.166	151
Mutaties reserves	706	0	706	49
<u>Uitgavenclusters</u>	-17.738	14.981	-2.757	-193
Bestuur	-1.654	1.511	-143	-10
Bestuursorganen	-704	689	-15	-1
Algemene ondersteuning	-950	822	-128	-9
Voorzienigen bevolking	-8.901	8.179	-722	-50
Werk en inkomen	-690	1.000	310	22
Maatschappelijke zorg	-3.927	3.554	-373	-26
Educatie	-1.903	2.243	340	24
Kunst en ontspanning	-1.674	1.076	-598	-42
Oudheid	-308	93	-215	-15
Bevolkingszaken	-399	213	-186	-13
Bobouwing en omgeving	-1.876	1.595	-281	-20
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing	161	559	720	50
Reiniging	49	-268	-219	-15
Openbare orde en veiligheid	-1.267	846	-421	-29
Fysiek milieu	-819	458	-361	-25
Openbare ruimte	-5.307	3.670	-1.637	-114
Riolering	72	179	251	18
Groen	-2.702	1.119	-1.583	-111
Wegen en water	-2.677	2.372	-305	-21
Overigen	0	26	26	2
Herindeling		0	0	0
Suppletie OZB		50	50	3
Diversen	0	-24	-24	-2
Saldo na bestemming	0	1	1	0

© FLO

**BIJLAGE 6D GEMEENTELIJKE NETTOLASTEN GEMEENTE OUDERKERK
VERGELEKEN MET DE INKOMSTEN UIT HET GEMEENTEFONDS**

2009

Gemeente				
Jaar	Ouderkerk			
Inwoners	2009			
	8.156			

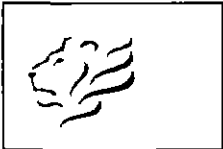

Cluster	Netto lasten (x)	Gemeente fonds uitkering (x)	Verschil (x)	Verschil per inw. (x)
<u>Inkomstenclusters</u>	8.902	-8.295	607	74
Onroerendezaakbelastingen	1.368	-1.036	332	41
Algemene uitkering	7.172	-7.259	-87	-11
Overige eigen middelen (OEM)	-12	0	-12	-1
Mutaties reserves	374	0	374	46
<u>Uitgavenclusters</u>	-8.970	8.294	-676	-83
Bestuur	-897	926	29	4
Bestuursorganen	-492	473	-19	-2
Algemene ondersteuning	-405	453	48	6
Voorzienigen bevolking	-3.576	3.686	110	13
Werk en inkomen	-344	347	3	0
Maatschappelijke zorg	-1.566	1.782	216	26
Educatie	-591	838	247	30
Kunst en ontspanning	-741	552	-189	-23
Oudheid	-70	39	-31	-4
Bevolkingszaken	-264	128	-136	-17
Bebouwing en omgeving	-1.579	966	-613	-75
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing	-568	294	-274	-34
Reiniging	127	-147	-20	-2
Openbare orde en veiligheid	-732	532	-200	-25
Fysiek milieu	-406	287	-119	-15
Openbare ruimte	-2.918	2.611	-307	-38
Riolering	-439	292	-147	-18
Groen	-805	614	-191	-23
Wegen en water	-1.674	1.705	31	4
Overigen	0	105	105	13
Herindeling		0	0	0
Suppletie OZB		88	88	11
Diversen	0	17	17	2
Saldo na bestemming	-68	-1	-69	-8

© IFLD

**BIJLAGE 6E GEMEENTELIJKE NETTOLASTEN GEMEENTE SCHOONHOVEN
VERGELEKEN MET DE INKOMSTEN UIT HET GEMEENTEFONDS**

2009

Gemeente Schoonhoven				
Jaar 2009	Inwoners 12.132			
Cluster	Netto lasten (x	Gemeente fonds uitkering (x	Verschil (x	Verschil per inw. (x
<u>Inkomstenclusters</u>	14.301	-13.692	609	50
Onroerendezaakbelastingen	1.405	-1.462	-57	-5
Algemene uitkering	11.980	-12.230	-250	-21
Overige eigen middelen (OEM)	188	0	188	15
Mutaties reserves	728	0	728	60
<u>Uitgavenclusters</u>	-14.458	13.690	-768	-63
Bestuur	-2.593	1.338	-1.255	-103
Bestuursorganen	-738	637	-101	-8
Algemene ondersteuning	-1.855	701	-1.154	-95
Voorzienigen bevolking	-7.103	8.254	1.151	95
Werk en inkomen	-782	1.159	377	31
Maatschappelijke zorg	-3.029	3.130	101	8
Educatie	-1.718	2.302	584	48
Kunst en ontspanning	-970	1.156	186	15
Oudheid	-210	307	97	8
Bevolkingszaken	-394	200	-194	-16
Bebouwing en omgeving	-2.271	1.403	-868	-72
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing	-762	528	-234	-19
Reiniging	-108	-229	-337	-28
Openbare orde en veiligheid	-997	728	-269	-22
Fysiek milieu	-404	376	-28	-2
Openbare ruimte	-2.491	2.757	266	22
Riolering	93	72	165	14
Groen	-856	956	100	8
Wegen en water	-1.728	1.729	1	0
Overlgen	0	-62	-62	-5
Herindeling	0	0	0	0
Suppletie OZB	0	3	3	0
Diversen	0	-65	-65	-5
Saldo na bestemming	-157	-2	-159	-13

© FLO

BIJLAGE 6F GEMEENTELIJKE NETTOLASTEN VLIST VERGELEKEN MET DE INKOMSTEN UIT HET GEMEENTEFONDS

2009

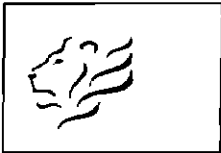
Cluster	Netto lasten	Gemeente fonds uitkering	Verschil	Verschil per inw.
	(x	(x	(x	(x
<u>Inkomstenclusters</u>	11.241	-10.222	1.019	103
Onroerendezaakbelastingen	1.641	-1.373	268	27
Algemene uitkering	8.729	-8.849	-120	-12
Overige eigen middelen (OEM)	114	0	114	12
Mutaties reserves	757	0	757	77
<u>Uitgavenclusters</u>	-11.241	10.221	-1.020	-104
Bestuur	-1.790	1.105	-685	-70
Bestuursorganen	-570	544	-26	-3
Algemene ondersteuning	-1.220	561	-659	-67
Voorzienigen bevolking	-4.365	4.452	87	9
Werk en inkomen	-433	416	-17	-2
Maatschappelijke zorg	-2.196	2.163	-33	-3
Educatie	-489	1.004	515	52
Kunst en ontspanning	-637	714	77	8
Oudheid	-125	4	-121	-12
Bevolkingszaken	-485	151	-334	-34
Bebouwing en omgeving	-2.247	1.186	-1.061	-108
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing	-787	355	-432	-44
Reiniging	120	-180	-60	-6
Openbare orde en veiligheid	-1.121	621	-500	-51
Fysiek milieu	-459	390	-69	-7
Openbare ruimte	-2.839	3.426	587	60
Riolering	-20	278	258	26
Groen	-629	752	123	12
Wegen en water	-2.190	2.398	206	21
Overigen	0	52	52	5
Herindeling		0	0	0
Suppletie OZB		54	54	5
Diversen	0	-2	-2	0
Saldo na bestemming	0	-1	-1	0

**BIJLAGE 6G GEMEENTELIJKE NETTOLASTEN HERINDELINGSVARIANT
BERGAMBACHT, KRIMPEN AAN DEN IJSSEL, NEDERLEK,
OUDERKERK, SCHOONHOVEN EN VLIST (K6)
VERGELEKEN MET DE INKOMSTEN UIT HET GEMEENTEFONDS**

Cluster	Netto lasten	Gemeente fonds uitkering	Verschil	Verschil per inw.
	(x	(x	(x	(x
<u>Inkomstenclusters</u>	94.397	-84.298	10.099	122
Onroerendezaakbelastingen	13.517	-10.622	2.895	35
Algemene uitkering	74.274	-73.676	598	7
Overige eigen middelen (OEM)	4.519	0	4.519	55
Mutaties reserves	2.087	0	2.087	25
<u>Uitgavenclusters</u>	-94.624	84.299	-10.325	-125
Bestuur	-13.607	7.771	-5.836	-71
Bestuursorganen	-4.938	3.011	-1.927	-23
Algemene ondersteuning	-8.669	4.760	-3.909	-47
Voorzianigen bevolking	-46.111	44.601	-1.510	-18
Werk en inkomen	-4.852	4.973	121	1
Maatschappelijke zorg	-19.932	19.932	0	0
Educatie	-7.907	10.997	3.090	37
Kunst en ontspanning	-9.122	7.015	-2.107	-25
Oudheid	-1.238	507	-731	-9
Bevolkingszaken	-3.060	1.177	-1.883	-23
Bebouwing en omgeving	-12.169	9.038	-3.131	-38
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing	-2.661	3.214	553	7
Reiniging	532	-1.551	-1.019	-12
Openbare orde en veiligheid	-6.881	4.710	-2.171	-26
Fysiek milieu	-3.159	2.665	-494	-6
Openbare ruimte	-22.737	22.640	-97	-1
Riolering	-149	1.126	977	12
Groen	-7.851	6.470	-1.381	-17
Wegen en water	-14.737	15.044	307	4
Overigen	0	249	249	3
Herindeling	0	0	0	0
Suppletie OZB	0	735	735	9
Diversen	0	-486	-486	-6
Saldo na bestemming	-227	1	-226	-3

**BIJLAGE 6H GEMEENTELIJKE NETTOLASTEN HERINDELINGSVARIANT
BERGAMBACHT, NEDERLEK, OUDERKERK, SCHOONHOVEN EN
VLIST (K5) VERGELEKEN MET DE INKOMSTEN UIT HET
GEMEENTEFONDS**

Gemeente		Krimpenerwaard (K5)			
Jaar	2009				
Inwoners	53.966				
Cluster	Netto lasten (x	Gemeente fonds ultkering (x	Verschil (x	Verschil per Inw. (x	
<u>Inkomstenclusters</u>	63.186	-55.487	7.699	143	
Onroerendezaakbelastingen	8.404	-7.131	1.273	24	
Algemene uitkering	48.786	-48.356	430	8	
Overige eigen middelen (OEM)	3.220	0	3.220	60	
Mutaties reserves	2.776	0	2.776	51	
<u>Uitgavencusters</u>	-63.411	55.488	-7.923	-147	
Bestuur	-9.061	5.154	-3.907	-72	
Bestuursorganen	-3.210	2.079	-1.131	-21	
Algemene ondersteuning	-5.851	3.075	-2.776	-51	
Voorzienigen bevolking	-28.994	28.514	-480	-9	
Werk en inkomen	-2.676	2.946	270	5	
Maatschappelijke zorg	-13.104	12.745	-359	-7	
Educatie	-5.451	7.350	1.899	35	
Kunst en ontspanning	-4.924	4.252	-672	-12	
Oudheid	-1.021	448	-573	-11	
Bevolkingszaken	-1.818	773	-1.045	-19	
Bebouwing en omgeving	-9.529	5.859	-3.670	-68	
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing	-2.112	1.970	-142	-3	
Reiniging	296	-1.000	-704	-13	
Openbare orde en veiligheid	-5.116	3.066	-2.050	-38	
Fysiek milieu	-2.597	1.823	-774	-14	
Openbare ruimte	-15.827	15.995	168	3	
Riolering	-170	1.061	891	17	
Groen	-5.615	4.168	-1.447	-27	
Wegen en water	-10.042	10.766	724	13	
Overigen	0	-34	-34	-1	
Herindeling		0	0	0	
Suppletie OZB		266	266	5	
Diversen	0	-300	-300	-6	
Saldo na bestemming	-225	1	-224	-4	

**BIJLAGE 6I GEMEENTELIJKE NETTOLASTEN HERINDELINGSVARIANT
BERGAMBACHT, OUDERKERK, SCHOONHOVEN EN VLIST (K4)
VERGELEKEN MET DE INKOMSTEN UIT HET GEMEENTEFONDS**

Cluster	Netto lasten	Gemeente fonds uitkering	Verschil	Verschil per inw.
	(x	(x	(x	(x
Inkomstenclusters	45.449	-40.990	4.459	112
Onroerendezaakbelastingen	6.312	-5.340	972	25
Algemene uitkering	36.012	-35.650	362	9
Overige eigen middelen (OEM)	1.055	0	1.055	27
Mutaties reserves	2.070	0	2.070	52
Uitgavenclusters	-45.674	40.990	-4.684	-118
Bestuur	-7.407	3.845	-3.562	-90
Bestuursorganen	-2.506	1.592	-914	-23
Algemene ondersteuning	-4.901	2.253	-2.648	-67
Voorzienigen bevolking	-20.093	20.499	406	10
Werk en inkomen	-1.986	2.090	104	3
Maatschappelijke zorg	-9.177	9.191	14	0
Educatie	-3.548	5.106	1.558	39
Kunst en ontspanning	-3.250	3.180	-70	-2
Oudheid	-713	355	-358	-9
Bevolkingszaken	-1.419	577	-842	-21
Bobouwing en omgeving	-7.653	4.369	-3.284	-83
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing	-2.273	1.438	-835	-21
Reiniging	247	-732	-485	-12
Openbare ordo en veiligheid	-3.849	2.289	-1.560	-39
Fysiek milieu	-1.778	1.374	-404	-10
Openbare ruimte	-10.521	12.269	1.749	44
Riolering	-242	879	637	16
Groen	-2.913	3.049	136	3
Wegen en water	-7.366	8.341	976	25
Overigen	0	8	8	0
Herindeling		0	0	0
Suppletie OZB		216	216	5
Diversen	0	-208	-208	-5
Saldo na bestemming	-225	0	-225	-6

**BIJLAGE 6J GEMEENTELIJKE NETTOLASTEN HERINDELINGSVARIANT
KRIMPEN AAN DEN IJSSEL EN NEDERLEK (K2)
VERGELEKEN MET DE INKOMSTEN UIT HET GEMEENTEFONDS**

Gemeente		Krimpenerwaard (K2)			
Jaar	2009				
Inwoners	43.115				
Cluster	Netto lasten (x)	Gemeente fonds ultkering (x)	Verschil (x)	Verschil per inw. (x)	
<u>Inkomstenclusters</u>	48.949	-43.543	5.406	125	
Onroerendezaakbelastingen	7.205	-5.283	1.922	45	
Algemene uitkering	38.262	-38.260	2	0	
Overige eigen middelen (OEM)	3.465	0	3.465	80	
Mutaties reserves	17	0	17	0	
<u>Uitgavenclusters</u>	-48.951	43.544	-5.407	-125	
Bestuur	-6.200	4.123	-2.077	-48	
Bestuursorganen	-2.432	1.616	-816	-19	
Algemene ondersteuning	-3.768	2.507	-1.261	-29	
Voorzieningen bevolking	-26.018	24.160	-1.858	-43	
Werk en inkomen	-2.866	3.126	260	6	
Maatschappelijke zorg	-10.755	10.713	-42	-1	
Educatie	-4.359	5.895	1.536	36	
Kunst en ontspanning	-5.872	3.657	-2.215	-51	
Oudheid	-525	152	-373	-9	
Bevolkingszaken	-1.641	617	-1.024	-24	
Bebouwing en omgeving	-4.516	4.827	311	7	
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing	-388	1.809	1.421	33	
Reiniging	285	-819	-534	-12	
Openbare orde en veiligheid	-3.032	2.531	-501	-12	
Fysiek milieu	-1.381	1.306	-75	-2	
Openbare ruimte	-12.217	10.125	-2.092	-49	
Riolering	93	225	318	7	
Groen	-4.938	3.421	-1.517	-35	
Wegen en water	-7.372	6.479	-893	-21	
Overigen	0	309	309	7	
Herindeling		0	0	0	
Suppletie OZB		519	519	12	
Diversen	0	-210	-210	-5	
Saldo na bestemming	-2	1	-1	0	

BIJLAGE 7 INDELING FUNCTIES NAAR CLUSTERS

Gemeentefonds cluster	Basiscluster	Begrotingsfuncties
Inkomstencusters		
Eigen inkomsten	028	931, baten onroerende-zaak belasting gebruikers 932, baten onroerende-zaak belasting eigenaren 941, lastenverlichting rijk
	Overige eigen middelen (exclusief mutaties reserves)	212, openbaar vervoer 220, zeehavens 230, luchtvaart 310, handel en ambacht 311, baten marktgelden 320, industrie 330, nutsbedrijven 340, agrarische productie en ontginning 341, overige agrarische zaken, jacht en visserij 830, bouwgrondexploitatie 911, geldleningen en uitkeringen korter dan 1 jaar 913, overige financiële middelen 914, geldleningen en uitkeringen langer of gelijk aan 1 jaar 933, baten heerende woon- en bedrijfsruimtebelastingen 934, baten bezatbelasting 935, baten loonaanbelasting 936, baten loonenbelasting (voor 50%) 937, baten handelenbelasting 938, baten reclamebelasting 939, baten precaribelasting
	Mutaties reserves	980, mutaties reserves die verband houden met de hoofdfuncties 0 tot en met 9
	mv Algemene uitkering	921, algemene uitkering gemeentefonds
Uitgavencusters		
Werk en inkomen	Werk en inkomen	810, bijstandsvoorziening 811, werkgelegenheid 812, inkomensvoorzieningen vanuit het Rijk 813, overige sociale zekerheidsregelingen vanuit het Rijk 814, gemeentelijk minimaarbeid
Educatie	Onderwijsuitvoering	421, openbaar basisonderwijs, onderwijsuitvoering 423, bijzonder basisonderwijs, onderwijsuitvoering 431, openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, onderwijsuitvoering 433, bijzonder (voortgezet) sociaal onderwijs, onderwijsuitvoering 441, openbaar voortgezet onderwijs, onderwijsuitvoering 443, bijzonder voortgezet onderwijs, onderwijsuitvoering
	Overige educatie	420, openbaar basisonderwijs, exclusief onderwijsuitvoering 422, bijzonder basisonderwijs, exclusief onderwijsuitvoering 430, openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, exclusief onderwijsuitvoering 432, bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, exclusief onderwijsuitvoering 440, openbaar voortgezet onderwijs, exclusief onderwijsuitvoering 442, bijzonder voortgezet onderwijs, exclusief onderwijsuitvoering 480, gemeenschappelijke baten en lasten van het onderwijs 482, volwasseneneducatie
Maatschappelijke zorg	Maatschappelijke zorg	820, maatschappelijke begeleiding en advies 821, vreemdelingen 822, huishoudelijke verzorging 830, sociaal/cultureel werk 841, taluizen 850, kinderdagopvang 851, dagopvang gehandicapten 852, voorzieningen gehandicapten 711, ambulancervoer 712, verpleeginrichtingen 714, openbare gezondheidszorg 715, jeugdgezondheidszorg, uniform deel 718, jeugdgezondheidszorg, maatwerkdeel

Kunst en ontspanning	Kunst	540, kunst	
	Ontspanning	510, openbaar bibliotheekwerk	
		511, vormings- en ontwikkelingswerk	
		530, sport	
		580, overige recreatieve voorzieningen	
Oudheid	Oudheid	541, oudheidkunde/musea	
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing	Volkshuisvesting	820, woningexplicatie/woningbouw	
		822, overige volkshuisvesting	
		823, bouwvergunningen	
	Ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing	810, ruimtelijke ordening	
		821, stads- en dorpsvernieuwing	
Reiniging	Reiniging	721, afvalverwijdering en verwerking	
		725, balen reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	
Riolering	Riolering	722, nolering peccantaneerd	
		726, balen rioolrechten	
		727, balen rioolheffing huishoudelijk-/bedrijfsafvalwater	
		728, balen rioolheffing grond- en hemelwater	
		729, huishoudelijk-/bedrijfsafvalwater	
		730, hemelwater	
		731, grondwater	
Groen	Groen	531, groene sportvelden en terreinen	
		550, natuurbescherming	
		560, openbaar groen en openluchtrecreatie	
		724, lijkezorging	
		732, balen begrafsplaatsrechten	
Wegen en water	Wegen	210, wegen, straten en pleinen	
		211, verkeersmaatregelen te land	
		214, parkeren	
		215, balen parkeerbelasting	
		936, balen toezienbelasting (voor 50%)	
	Water	221, binnenhavens en waterwegen	
		223, veerdiensten	
		240, waterkering, afwatering en landaanwinning	
Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid	120, brandweer en rampenbestrijding	
		140, openbare orde en veiligheid	
Fysiek milieu	Fysiek milieu	723, milieubeheer	
Bevolkingszaken	Bevolkingszaken	003, burgerzaken	
		004, balen secretariële burgerzaken	
Bestuursorganen	Bestuursorganen	001, bestuursorganen	
		008, bestuursondersteuning raad en rekenkamerfunctie	
Algemene ondersteuning	Algemene ondersteuning	002, bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders	
		005, bestuurlijke samenwerking	
		922, algemene balen en lasten	
		930, uitvoering Wet WOZ	
		040, lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen	
		060, saldo van kosteng plaatsen	
		060, saldo van de rekening van balen en lasten na bestemming	

**BIJLAGE 8A NETTOLASTEN EN -BATEN PER BEGROTINGSFUNCTIE
BERGAMBACHT**

Functie	Omschrijving	Lasten waarmee gerekend wordt	Baten waarmee gerekend wordt	Saldo
001	Bestedingszaken	654	85	-569
002	Bestedingsondersteuning college van burgemeester en wethouders	889	250	-639
003	Burgerszaken	383	2	-381
004	Baten secretariale burgerzaken	62	167	105
005	Bestuurlijke samenwerking	171	0	-171
006	Bestedingsondersteuning raad en rekenkamer	115	0	-115
	TOTAAL hoofdfunctie 0	2.278	484	-1.794
120	Brandweer en rampenbestrijding	542	6	-536
140	Openbare orde en veiligheid	467	4	-463
	TOTAAL hoofdfunctie 1	1.009	10	-999
210	Wegen, straten en pleinen	1.645	14	-1.631
211	Verkeersvoorzieningen te land	108	7	-101
212	Openbaar vervoer	0	0	0
214	Parken	5	0	-5
215	Baten parkeerbelasting	0	0	0
220	Zeehavens	0	0	0
221	Binnenhavens en waterwegen	0	0	0
223	Verdiensden	0	32	32
226	Luchtvaart	0	0	0
240	Waterkering, afwatering en landaanwinning	81	0	-81
	TOTAAL hoofdfunctie 2	1.832	53	-1.779
310	Handel en ambacht	24	0	-24
311	Baten marktgelden	0	3	3
320	Industrie	0	0	0
330	Nutsbedrijven	1	0	-1
340	Agarische productie en ontginning	0	0	0
341	Overige agrarische zaken, jacht en visserij	0	0	0
	TOTAAL hoofdfunctie 3	25	3	-22
420	Openbaar basisonderwijs	35	0	-35
421	Openbaar basisonderwijs, huisvesting	216	0	-216
422	Bijzonder basisonderwijs	37	0	-37
423	Bijzonder basisonderwijs, huisvesting	122	0	-122
430	Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs	0	0	0
431	Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, huisvesting	0	0	0
432	Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs	0	0	0
433	Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, huisvesting	0	0	0
440	Openbaar voortgezet onderwijs	0	0	0
441	Openbaar voortgezet onderwijs, huisvesting	0	0	0
442	Bijzonder voortgezet onderwijs	0	0	0
443	Bijzonder voortgezet onderwijs, huisvesting	0	0	0
486	Gemeenschap, Dagen en lessen van het onderwijs	344	4	-340
487	Volwasseneneducatie	0	0	0
	TOTAAL hoofdfunctie 4	754	4	-750
510	Openbaar bibliotheekwerk	288	40	-248
511	Vormings- en ontwikkelingswerk	7	0	-7
530	Sport	558	94	-464
531	Openbare sportvelden en terpenen	167	0	-167
540	Kunst	18	0	-18
541	Oudheidkundig museum	308	0	-308
560	Natuurbescherming	1	0	-1
566	Openbaar groen en openluchtcultuur	273	0	-273
580	Overige recreatieve voorzieningen	192	25	-167
	TOTAAL hoofdfunctie 5	1.750	159	-1.591

010	Bijstandverlening	725	408	-317
011	Werkgelegenheid	711	699	-12
012	Inkomensvoorzieningen vanuit het Rijk	26	35	9
013	Overige sociale zekerheidsregelingen vanuit het Rijk	0	0	0
014	Gemeentelijk ruimschoot	0	0	0
019	Gemeentelijke ruimschoot	86	-21	-107
020	Maatschappelijke begeleiding en advies	349	5	-344
021	Vreemdelingen	35	0	-35
022	Huishoudelijke verzorging	959	93	-866
030	Sociaal-cultureel werk	248	0	-248
041	Tentoon	0	0	0
050	Kinderopvang	93	3	-90
061	Dagopvang gehandicapten	0	0	0
062	Voorzieningen gehandicapten	564	8	-556
TOTAAL hoofdfunctie 6		3.786	1.230	-2.556
711	Ambulancevervoer	0	0	0
712	Verpleeginstellingen	0	0	0
714	Openbare gezondheidszorg	213	0	-213
716	Jeugdgezondheidszorg, uniform deel	144	129	-15
719	Altaivernieuwing en vernieuwing	19	0	-19
721	Risicoring en -beoordeling	904	27	-877
722	Mishandeling	1.333	0	-1.333
723	Mishandeling	517	0	-517
724	Lijkbezorging	333	0	-333
725	Baten rangingsrechten en evels toelating	0	925	925
726	Baten noodrechten	0	1.457	1.457
727	Baten noodheffing huishoudelijk-bedrijfs afvalwater	0	0	0
728	Baten noodheffing grond- en hemelwater	0	0	0
729	Huishoudelijk-bedrijfs afvalwater	0	0	0
730	Hemelwater	0	0	0
731	Grondwater	0	0	0
732	Baten begrafsplaatrechten	0	81	81
TOTAAL hoofdfunctie 7		3.482	2.981	-499
810	Ruimtelijke ordening	407	0	-407
820	Woning- en plattebauwoningbouw	4	0	-4
821	Stads- en dorpsvernieuwing	0	0	0
822	Overige volkshuisvesting	567	135	-432
823	Beleidsvoorzieningen	0	0	0
830	Beleidsvoorzieningen	11	0	-11
TOTAAL hoofdfunctie 8		989	135	-854
911	Gedragingen en uitzettingen langer dan een jaar	0	100	100
913	Overige financiële middelen	0	0	0
914	Gedragingen en uitzettingen langer of gelijk aan een jaar	0	643	643
921	Algemene uitkering germaantefonds	3	8.134	8.137
922	Algemene lasten en lasten	-38	0	-38
930	Uitkering Wet WMO	89	0	-89
931	Baten anti-vervalschaakbelasting gebruikers	0	327	327
932	Baten anti-vervalschaakbelasting eigenaren	0	1.571	1.571
933	Baten roerende woon- en bedrijfsruimtebelastingen	0	0	0
934	Baten boedelbelasting	0	0	0
935	Baten forsoomsbelasting	0	0	0
936	Baten toeristenbelasting	0	23	23
937	Baten hondenbelasting	0	38	38
938	Baten reclamebelasting	0	0	0
939	Baten precaribelasting	0	0	0
940	Lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen	30	0	-30
941	Lasten heffing Rijk	0	0	0
942	Saldo kostenplaatse	0	0	0
943	Saldo van de rekening voor bestemming	551	0	-551
970	Saldo van de rekening voor bestemming	0	0	0
TOTAAL hoofdfunctie 9 (voor bestemming)		615	10.942	10.327
080	Milieubes reserves	4.337	4.548	211
960	Saldo van de rekening na bestemming	0	0	0
TOTAAL hoofdfunctie 9 (na bestemming)		4.337	4.548	211
Totaal begrotingsuitgave		20.857	20.857	0
Totaal/ overschot		20.857	20.857	0

**BIJLAGE 8B NETTOLASTEN EN -BATEN PER BEGROTINGSFUNCTIE
KRIMPEN AAN DEN IJSSEL**

Functie	Omschrijving	Lasten waarmee gerekend wordt	Baten waarmee gerekend wordt	Saldo
001	Bestuursorganen	1.424	118	-1.306
002	Bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders	2.578	31	-2.547
003	Burgertaken	1.684	0	-1.684
004	Baten secretariates burgerzaken	0	452	452
005	Bestuurlijke samenwerking	143	0	-143
006	Bestuursondersteuning raad en raadskamer	472	0	-472
	TOTAAL hoofdfunctie 0	6.701	601	-6.099
120	Brandweer en rampenbestrijding	1.407	82	-1.325
140	Openbare orde en veiligheid	499	59	-440
	TOTAAL hoofdfunctie 1	1.906	141	-1.765
218	Wegen, straten en pleinen	4.605	438	-4.167
211	Vervoermaatregelen in land	0	11	-441
212	Openbaar vervoer	0	0	0
214	Parken	0	0	0
215	Baten parkeerbelasting	0	0	0
228	Zeehavent	0	0	0
221	Binnenhavens en waterwegen	103	78	-27
222	Veerdiensten	0	0	0
223	Luchtwacht	0	0	0
224	Waterkering, afwatering en landaanwinning	60	0	-60
	TOTAAL hoofdfunctie 2	5.772	517	-4.693
310	Handel en ambacht	108	0	-108
311	Baten marktgedien	0	38	38
320	Industrie	0	0	0
330	Huisbedrijven	0	923	923
340	Agarische productie en ontginning	0	0	0
341	Overige agrarische zaken, jacht en visserij	0	0	0
	TOTAAL hoofdfunctie 3	108	961	853
420	Openbaar basisonderwijs	21	0	-21
421	Openbaar basisonderwijs, huisvesting	303	9	-296
422	Bijzonder basisonderwijs	11	0	-11
423	Bijzonder basisonderwijs, huisvesting	430	22	-408
430	Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs	0	0	0
431	Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, huisvesting	0	0	0
432	Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs	0	0	0
433	Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, huisvesting	0	0	0
440	Openbaar voortgezet onderwijs	0	0	0
441	Openbaar voortgezet onderwijs, huisvesting	0	0	0
442	Bijzonder voortgezet onderwijs	0	0	0
443	Bijzonder voortgezet onderwijs, huisvesting	839	0	-839
450	Gemeensch. Baten en lasten van het onderwijs	1.178	131	-1.045
462	Volwasseneneducatie	340	304	-36
	TOTAAL hoofdfunctie 4	2.922	456	-2.466
510	Openbaar bibliotheekwerk	883	0	-883
511	Vormings- en ontwikkelingswerk	1.188	213	-975
530	Sport	3.232	1.213	-2.019
531	Openbare sportvelden en terreinen	0	0	0
540	Kunst	207	29	-178
541	Oudheidkundige/musea	220	3	-217
550	Natuurbeheer	0	0	0
560	Openbaar groen en openluchtrecreatie	2.063	103	-1.960
580	Overige recreatieve voorzieningen	678	485	-143
	TOTAAL hoofdfunctie 5	8.421	2.046	-6.375

810	Overheidverering	4.397	3.033	-764
811	Wantsgelegentheid	4.568	4.207	-361
812	Inkomensvoorzieningen vanuit het Rijk	149	199	50
813	Overige sociale zekerheidsvoorzieningen vanuit het Rijk	0	0	0
814	Gemeentelijk maatschappelijk	1.111	30	-1.081
820	Maatschappelijke begeleiding en advies	1.143	47	-1.096
821	Vriendenverenigingen	259	234	-25
822	Huishoudelijke verzorging	2.017	280	-1.737
830	Sociaal-cultureel werk	795	93	-702
841	Tehuizen	0	0	0
850	Kinderopvang	442	164	-278
851	Dagopvang gehandicapten	0	0	0
852	Voorzieningen gehandicapten	2.121	18	-2.103
TOTAAL hoofdfunctie 6		17.047	8.875	-8.172
711	Ambulancevervoer	4	0	-4
712	Verpleeginstellingen	0	0	0
714	Openbare gezondheidszorg	341	3	-338
715	Jeugdgezondheidszorg, uniform deel	339	341	2
716	Jeugdgezondheidszorg, maatwerkdeel	684	264	-420
721	Afvalverwijdering en verwerking	3.613	108	-3.505
722	Risicoring en waterzuivering	2.389	20	-2.369
723	Wasteuwing	567	5	-562
724	Lijkbezorging	878	0	-878
725	Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	0	3.643	3.643
726	Baten noodrecht	0	2.370	2.370
727	Baten noodrecht huishoudelijk-bedrijfswater	0	0	0
728	Baten noodrecht grond- en riwistewater	0	0	0
729	Huishoudelijk-bedrijfswater	0	0	0
730	Heffing afval	0	0	0
731	Grondwater	0	0	0
732	Baten begravingsoverlasten	0	302	302
TOTAAL hoofdfunctie 7		8.612	1.154	-7.458
810	Ruimtelijke ordening	190	86	-104
820	Woningaankoopvoorzieningen	26	2	-24
821	Stads- en dorpsvernuwing	0	0	0
822	Overige woningvoorziening	1.298	12	-1.286
823	Bouwenvergunningen	0	885	885
830	Bouwenproductie	388	477	89
TOTAAL hoofdfunctie 8		1.902	1.442	-460
911	Geldleningen en uitzettingen korter dan een jaar	5	0	-5
912	Overige financiële middelen	0	218	218
914	Geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan een jaar	0	0	0
921	Algemene uitzetting gemeentefonds	11	25.490	25.480
922	Algemene belen en lenen	16	0	-16
930	Uitvoering Wet WOL	345	0	-345
931	Baten onroerendezaakbelasting gebruikers	0	829	829
932	Baten onroerendezaakbelasting eigenaren	1	4.293	4.293
933	Baten roerende woon- en bedrijfszakenbelastingen	0	0	0
934	Baten belasting	0	0	0
935	Baten inkomstenbelasting	0	0	0
936	Baten loonbelasting	0	0	0
937	Baten hondenbelasting	3	147	144
938	Baten motorbelasting	0	0	0
939	Baten precaribelasting	0	0	0
940	Lezen heffing en invordering gemeentelijke belastingen	70	0	-70
941	Lezenverlichting Rijk	0	0	0
942	Balans kostenplaatsen	-303	0	-303
970	Balans van de rekening voor bestemming	768	0	-768
TOTAAL hoofdfunctie 9 (voor bestemming)		914	30.978	30.064
930	Mutabele reserves	1.505	816	-689
950	Balans van de rekening na bestemming	0	0	0
TOTAAL hoofdfunctie 9 (na bestemming)		1.505	31.794	30.141
Totaal begrotingssaldo		54.009	54.007	-2
Totaal uitvoer		54.006	54.007	1
Totaal overschot		3	0	-3

BIJLAGE 8C NETTOLASTEN EN -BATEN PER BEGROTINGSFUNCTIE NEDERLEK

Functie	Omschrijving	Lasten waarmee gerekend wordt	Baten waarmee gerekend wordt	Saldo
001	Bestuursorganen	677	29	-699
007	Bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders	670	0	-670
003	Burgerzaken	548	0	-542
004	Baten secretariegereguleerzaken	67	211	145
005	Bestuurlijke samenwerking	110	0	-110
006	Bestuursondersteuning raad en rekenkamer	105	0	-105
	TOTAAL hoofdfunctie 0	2.122	245	-1.882
170	Brandweer en rampenbestrijding	1.040	2	-1.038
145	Overbare ords en veiligheids	229	0	-229
	TOTAAL hoofdfunctie 1	1.269	2	-1.267
210	Wegen, straten en pleinen	2.327	0	-2.327
211	Verkeersmaatregelen te land	155	0	-155
212	Overbaar vervoer	0	0	0
214	Parkeren	0	0	0
219	Baten parkeerbelasting	0	0	0
220	Zakelovers	0	0	0
221	Binnenwater en waterwegen	0	2	-2
223	Verkeerskosten	55	10	-45
230	Luchtvaart	0	0	0
240	Wielvoertuig, afbreuk en landschapsontwikkeling	152	0	-152
	TOTAAL hoofdfunctie 2	2.694	12	-2.672
310	Handel en ambacht	283	0	-283
311	Baten marktsiden	0	12	12
320	Industrie	17	0	-17
330	Huisbedrijven	7	554	547
340	Agrarische productie en oprichting	50	0	-50
341	Overige agrarische zaken, jacht en visserij	0	6	6
	TOTAAL hoofdfunctie 3	357	572	215
420	Overbaar basisonderwijs	109	0	-109
421	Overbaar basisonderwijs, huisvesting	232	0	-232
422	Bijzonder basisonderwijs	3	0	-3
423	Bijzonder basisonderwijs, huisvesting	24	0	-24
430	Overbaar voortgezet speciaal onderwijs	0	0	0
431	Overbaar voortgezet speciaal onderwijs, huisvesting	0	0	0
432	Bijzonder voortgezet speciaal onderwijs	0	0	0
433	Bijzonder voortgezet speciaal onderwijs, huisvesting	0	0	0
440	Overbaar voortgezet onderwijs	0	0	0
441	Overbaar voortgezet onderwijs, huisvesting	357	0	-357
442	Bijzonder voortgezet onderwijs	0	0	0
443	Bijzonder voortgezet onderwijs, huisvesting	225	0	-225
480	Gemeensch. Baten en lasten van het onderwijs	1.028	75	-953
482	Volwasseneneducatie	152	162	10
	TOTAAL hoofdfunctie 4	2.141	230	-1.911

310	Openbaar bibliomerkwerk	437	0	-437
311	Vormings- en ontwikkelingswerk	133	0	-133
326	Spelen	958	91	-867
321	Groene sportvelden en terreinen	1.274	0	-1.274
340	Kunst	2	0	-2
341	Oudheidkundige musea	304	50	-308
338	Natuurbeheer	1	0	-1
380	Openbaar groen en openluchtbeleving	1.183	10	-1.173
386	Overige recreatieve voorzieningen	235	0	-235
TOTAAL hoofdfunctie 5		4.587	151	-4.436
610	Bijstandsverlening	1.683	1.405	-278
611	Werkgelegenheid	1.913	1.765	-148
612	Inkomensvoorzieningen vanuit het Rijk	217	66	-151
613	Overige sociale zekerheidsregelingen vanuit het Rijk	0	0	0
614	Gemeentelijke maatschappelijke	224	110	-114
620	Maatschappelijke begeleiding en advies	1.065	3	-1.062
621	Vreemdelingen	58	58	0
622	Huishoudelijke verzorging	1.071	100	-971
630	Sociaal-cultureel werk	355	105	-451
641	Fehuisen	0	0	0
650	Kinderdagopvang	202	7	-255
661	Dagopvang peuterspeelplaatsen	0	0	0
672	Voorzieningen gehandicapten	805	0	-805
TOTAAL hoofdfunctie 6		7.834	3.010	-4.824
711	Ambulancevervoer	0	0	0
712	Verpleegverrichtingen	0	0	0
714	Openbare gezondheidszorg	313	0	-313
715	Jeugdgezondheidszorg, unitair deel	181	181	0
716	Jeugdgezondheidszorg, maatschappelijk	77	0	-77
721	Altaarverwijdering en verplaatsing	1.960	183	-1.877
722	Risicoring en watersluiting	1.233	0	-1.233
723	Milieubewer	819	0	-819
724	Lijkbezorging	437	82	-355
728	Baten remsingelrechten en afvalstoffenheffing	0	1.008	1.008
726	Baten rioolrechten	0	1.305	1.305
727	Baten noodheffing huishoudelijk-/bedrijfsafvalwater	0	0	0
728	Baten noodheffing grond- en riemwater	0	0	0
729	Huishoudelijk-/bedrijfsafvalwater	0	0	0
730	Huiswater	0	0	0
731	Grondwater	0	0	0
732	Baten begraafplaatsrechten	0	101	101
TOTAAL hoofdfunctie 7		5.020	3.682	-1.338
818	Ruimtelijke ordening	378	0	-378
820	Woningproductie/woningbouw	3	10	7
821	Stads- en dorpsvernieuwing	0	0	0
822	Overige volkshuisvesting	493	28	-465
823	Bouwwerkingen	0	938	938
829	Bouwgrenze regulatie	19.482	21.013	1.531
TOTAAL hoofdfunctie 8		20.336	23.047	2.711
911	Gedragingen en uitkeringen korter dan één jaar	0	0	0
913	Overige financiële middelen	4	48	44
914	Gedragingen en uitkeringen langer of gelijk aan één jaar	0	378	378
921	Algemene uitkering gemeentefonds	0	12.774	12.774
922	Algemene baten en lasten	540	477	-63
930	Uitvoering Wet WOI	21	0	-21
931	Baten onroerendzakebelasting gebruikers	0	292	292
932	Baten onroerendzakebelasting eigenaren	0	1.800	1.800
933	Baten roerende woon- en bedrijfsaandelenbelasting	0	0	0
934	Baten bedrijfbelasting	0	0	0
935	Baten forsubelasting	0	0	0
936	Baten loonbelasting	0	0	0
937	Baten roerende belasting	0	0	0
938	Baten reclamebelasting	0	0	0
939	Baten precariablelasting	0	0	0
940	Lasten heffing en inroeping gemeentelijke belastingen	46	0	-46
941	Lastenrecht Rijk	0	0	0
940	Saldo kostenplaatsen	32	0	-32
970	Saldo van de rekening voor bestemming	0	0	0
TOTAAL hoofdfunctie 9 (na bestemming)		631	15.784	15.153
980	Mutates reserves	8.646	9.352	706
920	Saldo van de rekening na bestemming	0	0	0
TOTAAL hoofdfunctie 9 (na bestemming)		8.646	9.352	706
Totaal begrotingssaldo		55.702	53.702	2.000
Totaal cijfers		56.702	55.702	1.000

**BIJLAGE 8D NETTOLASTEN EN -BATEN PER BEGROTINGSFUNCTIE
OUDERKERK**

Functie	Omschrijving	Lasten waarmee gerekend wordt	Baten waarmee gerekend wordt	Saldo
001	Bestuursorganen	331	0	-326
002	Bestuursondersteuning college van burgemeester en Wethouders	872	0	-867
003	Burgerzaken	352	0	-352
004	Baten secretariates burgerzaken	37	125	88
005	Bestuurlijke samenwerking	190	0	-186
006	Bestuursondersteuning raad en raadskamer	166	0	-165
	TOTAAL hoofdfunctie 0	1.946	135	-1.811
129	Brandweer en rampenbestrijding	628	3	-625
149	Openbare orde en veiligheid	187	0	-187
	TOTAAL hoofdfunctie 1	715	3	-712
210	Wegen, straten en pleinen	1.538	1	-1.537
211	Verkeersmaatregelen te land	70	0	-70
212	Openbaar vervoer	15	0	-15
214	Parkeren	6	1	-5
215	Baten parkeerbelasting	0	0	0
220	Zeehavens	0	0	0
221	Binnenhavens en waterwegen	34	19	-15
223	Verderenlasten	63	30	-33
230	Luchtvaart	0	0	0
240	Waterkering, afwatering en landaanwinning	14	0	-14
	TOTAAL hoofdfunctie 2	1.742	31	-1.685
310	Handel en ambacht	2	2	0
311	Baten roofigelden	0	1	1
320	Industrie	21	0	-21
330	Huisbedrijven	0	378	378
340	Agarische productie en ontginning	0	0	0
361	Overige agrarische zaken (zacht en visserij)	0	0	0
	TOTAAL hoofdfunctie 3	23	379	306
420	Openbaar basisonderwijs	13	0	-13
421	Openbaar basisonderwijs, huisvesting	145	0	-145
422	Bijzonder basisonderwijs	22	0	-22
423	Bijzonder basisonderwijs, huisvesting	90	0	-90
430	Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs	0	0	0
431	Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, huisvesting	0	0	0
432	Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs	0	0	0
433	Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, huisvesting	0	0	0
440	Openbaar voortgezet onderwijs	0	0	0
441	Openbaar voortgezet onderwijs, huisvesting	0	0	0
442	Bijzonder voortgezet onderwijs	0	0	0
443	Bijzonder voortgezet onderwijs, huisvesting	0	0	0
460	Gemeensch. Baten en lasten van het onderwijs	323	2	-321
482	Volwasseneneducatie	0	0	0
	TOTAAL hoofdfunctie 4	593	2	-591
510	Openbaar bibliotheekwerk	121	0	-121
511	Vormings- en ontwikkelingswerk	0	0	0
520	Sport	190	34	-156
531	Groene sportvelden en terreinen	169	21	-148
540	Kunst	15	0	-15
541	Qualiteitsonderzoek	71	1	-70
550	Natuurschoonmerging	0	0	0
560	Openbaar groen en openlucht recreatie	491	2	-489
569	Overige recreatieve activiteiten	89	0	-89
	TOTAAL hoofdfunctie 5	1.856	59	-1.442

**BIJLAGE 8E NETTOLASTEN EN -BATEN PER BEGROTINGSFUNCTIE
SCHOONHOVEN**

Functie	Omschrijving	Lasten waarmee gerekend wordt	Baten waarmee gerekend wordt	Saldo
001	Bestuursorganen	700	0	-700
002	Bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders	1.072	0	-1.072
003	Burgerzaken	582	0	-582
004	Baten secretariële burgerzaken	0	168	168
005	Bestuurslijks samenwerking	273	0	-273
006	Bestuursondersteuning raad en rekenkamer	38	0	-38
	TOTAAL hoofdfunctie 0	2.865	168	-2.477
120	Brandweer en rampenbestrijding	757	19	-738
140	Openbare orde en veiligheid	266	7	-259
	TOTAAL hoofdfunctie 1	1.023	26	-927
210	Wegen, straten en pleinen	1.612	0	-1.612
211	Verkeersmaatregelen te land	98	0	-98
212	Openbaar vervoer	0	0	0
214	Parkeren	0	0	0
215	Baten parkeerbelasting	0	0	0
220	Zeehavens	0	0	0
221	Binnenhavens en waterwegen	87	47	-40
223	Verderen	44	85	51
230	Luchthaven	0	0	0
240	Waterkering, afwatering en landaanwinning	48	1	-49
	TOTAAL hoofdfunctie 2	1.831	143	-1.738
310	Handel en ambacht	120	1	-125
311	Baten marktgelden	0	37	37
320	Industrie	0	0	0
330	Nutsbedrijven	19	0	-19
340	Agarische productie en ontginning	0	0	0
341	Overige agrarische zaken (zich en veez)	0	0	0
	TOTAAL hoofdfunctie 3	143	38	-107
420	Openbaar basisonderwijs	3	0	-3
421	Openbaar basisonderwijs, huisvesting	216	0	-216
422	Bijzonder basisonderwijs	0	0	0
423	Bijzonder basisonderwijs, huisvesting	193	0	-193
430	Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs	0	0	0
431	Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, huisvesting	0	0	0
432	Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs	0	0	0
433	Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, huisvesting	0	0	0
440	Openbaar voortgezet onderwijs	6.379	6.379	0
441	Openbaar voortgezet onderwijs, huisvesting	103	0	-103
442	Bijzonder voortgezet onderwijs	0	0	0
443	Bijzonder voortgezet onderwijs, huisvesting	336	0	-336
480	Gemeensch. Baten en lasten van het onderwijs	859	106	-853
483	Volwassenenreductie	12	0	-12
	TOTAAL hoofdfunctie 4	8.703	6.485	-1.718
510	Openbaar bibliotheekwerk	281	56	-225
511	Vormings- en ontwikkelingswerk	107	0	-107
530	Sport	800	310	-496
531	Overige sportvelden en terreinen	130	32	-98
540	Kunst	77	0	-77
541	Cultuursubsidies	212	2	-210
550	Natuurschermburg	0	0	0
560	Openbaar groen en openluchtbeelden	700	1	-699
565	Overige recreatieve voorzieningen	63	0	-63
	TOTAAL hoofdfunctie 5	3.378	401	-1.977

610	Bijstandsverlening	2.400	1.816	-582
611	Werkgelegenheid	1.957	1.933	-24
612	Inkomensvoorzieningen vanuit het Rijk	45	42	-3
613	Overige sociale zekerheidsregelingen vanuit het Rijk	0	0	0
614	Overnameprijs -vonnisbedrag	219	46	-173
620	Maatschappelijke bijstand en advies	156	14	-142
621	Vriendenlijnen	245	15	-210
622	Huishoudelijke verzorging	1.063	124	-939
630	Sociaal-cultureel werk	281	8	-173
641	Tehuizen	0	0	0
650	Kinderopvang	94	12	-82
661	Dagopvang gehandicapten	3	0	-3
663	Voorzieningen gehandicapten	667	0	-667
TOTAAL hoofdfunctie 6		7.530	4.032	-3.498
711	Arbustandovervoer	0	0	0
712	Verkeersinrichtingen	0	0	0
714	Openbare gezondheidszorg	242	0	-242
715	Jeugdgezondheidszorg, uniform deel	166	169	-27
718	Jeugdgezondheidszorg, machinerij deel	103	62	-41
721	Afvalverwijdering en -verwerking	1.350	48	-1.302
722	Risicotoeslag en watersuivering	1.290	0	-1.290
723	Milieubeheer	404	0	-404
724	Lijfbescherming	194	0	-184
729	Baten reweging arschden en afvalstoffenherwinning	0	1.194	1.194
727	Baten rioolrechten	0	1.383	1.383
727	Baten rioolheffing huishoudelijk-/bedrijfsafvalwater	0	0	0
728	Baten rioolheffing grond- en rioleringswater	0	0	0
729	Huishoudelijk-/bedrijfsafvalwater	0	0	0
730	Rioleringswater	0	0	0
731	Grondwater	0	0	0
733	Baten begravingplaatsrechten	0	135	135
TOTAAL hoofdfunctie 7		3.772	2.981	-791
810	Ruimtelijke ordening	365	0	-365
820	Viontjegeplaatse/erfgoedbouw	56	1	-55
821	Straat- en dorpsvernieuwing	229	200	-29
822	Overige volkshuisvesting	560	5	-555
823	Bouwevergunningen	0	265	265
830	Bouwevergunningen	330	0	-330
TOTAAL hoofdfunctie 8		1.565	471	-1.094
911	Geldleningen en uitkeringen korter dan een jaar	0	0	0
913	Overige financiële middelen	290	195	-95
914	Geldleningen en uitkeringen langer of gelijk aan een jaar	0	630	630
921	Algemene uitkering gemeentefonds	0	11.000	11.000
922	Algemene baten en lasten	48	0	-48
930	Uitvoering Wet WOZ	67	0	-67
931	Baten overnamezaakbelasting gebruikers	9	169	169
932	Baten overnamezaakbelasting eigenaren	0	1.216	1.216
933	Baten roerende woon- en bedrijfsruimtenbelastingen	0	0	0
934	Baten landbelasting	0	0	0
935	Baten loonbelasting	0	0	0
936	Baten inkomstenbelasting	0	20	20
937	Baten huizenbelasting	0	64	64
938	Baten reclamebelasting	0	0	0
939	Baten prijsreclamebelasting	0	16	16
940	Lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen	16	0	-16
941	Lastenverlichting Rijk	0	0	0
960	Saldo kostenplaatsen	379	0	-379
970	Saldo van de rekening voor bestemming	0	0	0
TOTAAL hoofdfunctie 9 (voor bestemming)		606	14.316	13.710
980	Mutaties reserves	292	1.020	728
980	Saldo van de rekening na bestemming	0	0	0
TOTAAL hoofdfunctie 9 (na bestemming)		1.097	15.336	14.738
Totaal begrotingssaldo		30.235	30.021	-214
Totaal clusters		30.734	30.061	-673

**BIJLAGE 8F NETTOLASTEN EN -BATEN PER BEGROTINGSFUNCTIE
HERINDELINGSVARIANT VLIST**

Functie	Omschrijving	Laasten waarmee gerekend wordt	Baten waarmee gerekend wordt	Saldo
001	Bewaarsorgenen	507	0	-507
002	Bewakingsondersteuning college van burgemeester en wethouders	1.131	104	-1.027
003	Burgerzaken	597	4	-593
004	Baten secretariële burgerzaken	40	157	108
005	Bestuurlijke samenwerking	48	3	-45
006	Bestuursondersteuning rasi en rekenkamer	63	0	-63
	TOTAAL hoofdfunctie 0	2.393	268	-2.127
120	Brandweer en rampenbestrijding	061	83	-878
140	Openbare orde en veiligheid	243	0	-243
	TOTAAL hoofdfunctie 1	1.204	83	-1.121
210	Wegen, straten en pleinen	1.891	15	-1.876
211	Verkeersmaatregelen te land	111	0	-111
212	Openbaar vervoer	0	0	0
214	Parkeren	21	1	-20
216	Baten parkaerbelasting	0	0	0
220	Zakkenruimte	0	0	0
221	Binnenhavens en waterwegen	0	0	0
223	Vaardiensten	0	0	0
230	Luchtvaart	0	0	0
240	Waterkering, afwatering en landaanwinning	208	0	-208
	TOTAAL hoofdfunctie 2	2.223	16	-2.213
310	Handel en ambacht	92	0	-92
311	Baten marktgelden	0	4	4
320	Industrie	1	0	-1
330	Huisbedrijven	0	0	0
340	Agarische productie en ontginning	0	0	0
361	Overige agrarische zaken, jacht en visserij	25	0	-25
	TOTAAL hoofdfunctie 3	118	4	-114
420	Openbaar basisonderwijs	18	0	-18
421	Openbaar basisonderwijs, huisvesting	143	0	-143
422	Bijzonder basisonderwijs	28	0	-28
423	Bijzonder basisonderwijs, huisvesting	146	17	-129
430	Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs	0	0	0
431	Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, huisvesting	0	0	0
432	Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs	0	0	0
433	Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, huisvesting	0	0	0
440	Openbaar voortgezet onderwijs	0	0	0
441	Openbaar voortgezet onderwijs, huisvesting	0	0	0
442	Bijzonder voortgezet onderwijs	0	0	0
443	Bijzonder voortgezet onderwijs, huisvesting	0	0	0
480	Gemeensch. Gasten en lessen van het onderwijs	172	2	-170
492	Volwasseneneducatie	1	0	-1
	TOTAAL hoofdfunctie 4	509	19	-490
510	Openbaar bibliotheekwerk	116	0	-116
511	Vormings- en ontwikkelingswerk	0	0	0
530	Sport	422	0	-422
531	Groene sportvelden en terreinen	29	0	-29
540	Kunst	13	0	-13
541	Oudheidkundemusea	129	4	-125
550	Natuurbescherming	0	0	0
560	Openbaar groen en openluchtrecreatie	614	23	-591
560	Overige recreatieve voorzieningen	86	0	-86
	TOTAAL hoofdfunctie 5	1.403	27	-1.382

610	Bijstandsverlening	665	564	-121
611	Werkgelegenheid	679	665	-14
612	Inkomensbijdragen vanuit het Rijk	31	40	9
613	Diverse sociale zekerheidsregelingen vanuit het Rijk	0	0	0
614	Gemeentelijke huursubsidie	117	10	-107
620	Maatschappelijke begeleiding en advies	801	9	-801
621	Vreemdelingen	0	0	0
622	Huishoudelijke verzorging	568	115	-453
630	Sociaal-cultureel werk	171	32	-139
641	Tehuizen	0	0	0
650	Kinderdagopvang	113	60	-53
651	Dagopvang gehandicapten	0	31	31
652	Voorspraken gehandicapten	559	0	-559
	TOTAAL hoofdfunctie 6	3.934	1.407	-2.437
711	Ambulancemeevoer	1	0	-1
712	Verpleeginstellingen	0	0	0
713	Openbare gezondheidszorg	173	2	-171
714	Jeugdgezondheidszorg uniform deel	158	157	-1
715	Jeugdgezondheidszorg maatwerkdeel	24	0	-24
720	Afvalverwijdering en verwerking	953	41	-914
721	Ruiming en watersuivering	1.188	61	-1.127
722	Misafval	496	37	-459
724	Lijnschoneit	113	0	-113
725	Baten reinigingscrachten en afvalstoffenheffing	0	1.034	1.034
726	Baten rioolrechten	0	1.087	1.087
727	Baten rioolheffing huishoudelijk-bedrijfsafvalwater	0	0	0
728	Baten rioolheffing grond- en hemelwater huishoudelijk-bedrijfsafvalwater	0	0	0
729	Hemelwater	0	0	0
730	Grondwater	0	0	0
731	Baten begrafsplaatsrechten	0	104	104
	TOTAAL hoofdfunctie 7	3.860	2.523	-1.337
810	Ruimtelijke ordening	417	0	-417
820	Vloningsplannen/overnameplannen	43	23	-20
821	Buurt- en dorpsvernieuwing	75	0	-75
822	Diverse verhuurverplichtingen	997	339	-658
823	Douanevergunningen	0	383	383
810	Bouwgrensovername	1.328	1.378	50
	TOTAAL hoofdfunctie 8	2.890	2.073	-817
911	Geldleningen en uitkeringen korter dan één jaar	0	73	73
912	Overige financiële middelen	1	99	98
914	Geldleningen en uitkeringen langer of gelijk aan één jaar	0	0	0
921	Algemene uitkering gemeentefonds	11	8.740	8.729
922	Algemene baten en lasten	39	10	-29
930	Uitvoering Vier WOZ	64	0	-64
931	Baten erverendezaakbelasting gebruikers	0	218	218
932	Baten erverendezaakbelasting eigenaren	0	1.423	1.423
933	Baten roerende woon- en bedrijfsruimtebelastingen	0	0	0
934	Baten arbeidbelasting	0	0	0
935	Baten toeristenbelasting	0	0	0
936	Baten loonbelasting	0	48	48
937	Baten heffing op de waardevermindering	0	74	74
938	Baten roerende goederenbelasting	0	0	0
939	Baten successiebelasting	0	0	0
940	Lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen	24	3	-21
941	Lasten verwachting Rijk	0	0	0
949	Saldos roerende goederen	37	3	-34
910	Saldos van de rekening voor bestemming	0	0	0
	TOTAAL hoofdfunctie 9 (voor bestemming)	174	10.640	10.473
990	Mutaties reserve	1.088	1.845	757
990	Saldos van de rekening na bestemming	0	0	0
	TOTAAL hoofdfunctie 9 (na bestemming)	1.088	1.845	757
	Totaal begrotingsaankomsten	10.000	10.000	0
	Totaal uitgaven	10.000	10.000	0

**BIJLAGE 8G NETTOLASTEN EN -BATEN PER BEGROTINGSFUNCTIE
HERINDELINGSVARIANT KRIMPENERWAARD (K6)**

Functie	Omschrijving	Lasten waarmee gerekend wordt	Baten waarmee gerekend wordt	Saldo
001	Bestuursorganen	4.245	217	-4.028
002	Bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders	7.211	390	-6.821
003	Burgerszaken	4.136	12	-4.124
004	Baten secretarielege burgerszaken	215	1.280	1.064
005	Bestuurlijke samenwerking	935	3	-932
006	Bestuursondersteuning raad en rekenkamer	909	0	-909
	TOTAAL hoofdfunctie 0	17.851	1.901	-15.750
120	Brandweer en rampenbestrijding	5.335	195	-5.140
140	Openbaar orde en veiligheid	1.811	70	-1.741
	TOTAAL hoofdfunctie 1	7.146	265	-6.881
210	Wegen, ezelen en plannen	13.618	474	-13.144
211	Verkeersvoorzorging te land	994	18	-976
212	Openbaar vervoer	15	0	-15
214	Parkeren	32	2	-30
215	Baten parkeerbelasting	0	0	0
220	Zaaihevers	0	0	0
221	Binnenvaart en waterwegen	231	140	-85
222	Vaardkanten	162	167	5
230	Luchtvaart	0	0	0
240	Waterkering, afwatering en landaanwinning	553	1	-552
	TOTAAL hoofdfunctie 2	15.503	807	-14.796
310	Handel en ambacht	635	3	-632
311	Baten reeksgelden	0	95	95
320	Industrie	39	0	-39
330	Huisbedrijven	27	1.803	1.776
340	Agarische productie en ontginning	50	0	-50
351	Overige agrarische zaken (jacht en visserij)	25	0	-18
	TOTAAL hoofdfunctie 3	774	1.901	1.131
420	Openbaar basisonderwijs	109	0	-109
421	Openbaar basisonderwijs, huisvesting	1.257	9	-1.248
422	Bijzonder basisonderwijs	101	0	-101
423	Bijzonder basisonderwijs, huisvesting	1.005	39	-966
430	Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs	0	0	0
431	Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, huisvesting	0	0	0
432	Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs	0	0	0
433	Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, huisvesting	0	0	0
440	Openbaar voortgezet onderwijs	6.379	6.379	0
441	Openbaar voortgezet onderwijs, huisvesting	462	0	-462
442	Bijzonder voortgezet onderwijs	0	0	0
443	Bijzonder voortgezet onderwijs, huisvesting	1.200	0	-1.200
446	Gemeensch. Baten en lasten van het onderwijs	4.002	321	-3.681
448	Volwasseneneducatie	515	488	-27
	TOTAAL hoofdfunctie 4	15.121	7.214	-7.907
510	Openbaar bibliotheekwerk	2.128	96	-2.030
511	Vormings- en ontwikkelingswerk	1.435	213	-1.222
530	Sport	6.164	1.742	-4.422
531	Groene sportvelden en terreinen	1.709	53	-1.656
540	Kunst	332	29	-303
541	Outdoorduursport	1.304	68	-1.236
536	Natuurbeheer	2	0	-2
540	Openbaar groen en openluchtvoorzieningen	5.524	139	-5.385
580	Overige recreatieve voorzieningen	2.185	860	-1.325
	TOTAAL hoofdfunctie 5	20.801	3.240	-17.202

610	Bijstandsverlening	10.588	2.192	-2.236
611	Werkgelegenheid	10.588	9.892	-636
612	Inkomensvoorzieningen vanuit het Rijk	548	422	-144
613	Overige sociale zekerheidsregelingen vanuit het Rijk	0	0	0
614	Gerentelelijk minimaalbeded	1.815	198	-1.617
620	Maatschappelijke begeleiding en advies	3.918	91	-3.827
621	Vreemdelingen	683	317	-346
622	Huishoudelijke verzorging	6.203	742	-6.461
623	Sociaal-cultureel werk	2.194	238	-1.957
641	Tehuizen	1	0	-1
658	Anderstagspraak	1.095	226	-869
651	Dagopvang gehandicapten	3	0	-3
653	Voorzieningen gehandicapten	5.344	57	-5.287
TOTAAL hoofdfunctie 6		47.938	20.251	-22.004
711	Ambulancevervoer	5	0	-5
712	Verpleeginstellingen	0	0	0
714	Openbare gezondheidsorg	1.353	5	-1.348
713	Jeugdgezondheidszorg, uniform deel	1.422	1.009	-342
716	Jeugdgezondheidszorg, maatwerkdeel	858	371	-425
721	Altafzekerstelling en -verzekering	9.543	452	-9.091
722	Roering en watersuivering	8.628	81	-8.545
723	Milieuzaak	5.213	54	-3.159
724	LJA-bezorging	2.024	82	-1.942
725	Baten reukingsrechten en afvalstoffenheffing	0	9.623	9.623
726	Baten rioolrechten	0	8.396	8.396
727	Baten rioolheffing huishoudelijk-bedrijfsafvalwater	0	0	0
728	Baten rioolheffing grond- en huizenwater	0	0	0
729	Huishoudelijk-bedrijfsafvalwater	0	0	0
730	Huishoudelijk-bedrijfsafvalwater	0	0	0
731	Grondwater	0	0	0
732	Baten begraafplaatsrechten	0	934	934
TOTAAL hoofdfunctie 7		27.047	21.978	-5.064
819	Ruimtelijke ordening	2.143	92	-2.051
820	Woningaanpak/afbreukplanning	151	41	-110
821	Stads- en dorpsvernieuwing	304	200	-104
822	Overige woningbouw	4.417	530	-3.886
823	Bouwenvergunningen	0	3.490	3.490
830	Bouwenprognosesoftware	21.615	23.041	1.426
TOTAAL hoofdfunctie 8		28.529	27.394	-1.235
911	Geldeningen en uitkeringen korter dan een jaar	5	172	128
912	Overige financiële middelen	295	608	311
914	Geldeningen en uitkeringen langer of gelijk aan een jaar	675	1.736	1.061
921	Algemene uitkering gemeentelands	27	74.201	74.274
922	Algemene baten en lasten	675	487	-188
930	Uitvoering Wet W02	628	0	-628
931	Baten onroerendezaakbelasting gebruiks	0	2.055	2.055
932	Baten onroerendezaakbelasting eigenaren	1	11.463	11.462
933	Baten roerende woon- en bedrijfsruimtebelastingen	0	0	0
934	Baten bezittingen	0	5	5
935	Baten formele belasting	0	0	0
936	Baten formele belasting	0	91	91
937	Baten formele belasting	3	374	371
938	Baten formele belasting	0	0	0
939	Baten formele belasting	0	16	16
940	Laasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen	186	3	-183
941	Laastenverlichting Rijk	0	0	0
942	Baloe kostenplaatsen	1.202	1.344	122
943	Saldo van de rekening voor bestemming	766	0	-766
TOTAAL hoofdfunctie 9 (voor bestemming)		4.527	97.833	88.131
940	Mutabele reserve	17.518	19.605	2.087
941	Saldo van de rekening na bestemming	-29	40	69
TOTAAL hoofdfunctie 9 (na bestemming)		17.489	19.645	2.156
Totaal begrotingssaldo		196.676	196.616	-150
Totaal clausiers		196.676	196.616	-150

**BIJLAGE 8H NETTOLASTEN EN -BATEN PER BEGROTINGSFUNCTIE
HERINDELINGSVARIANT KRIMPENERWAARD (K5)**

Functie	Omschrijving	Lasten waarmee gerekend wordt	Baten waarmee gerekend wordt	Saldo
001	Bestuursorganen	3.831	99	-3.732
002	Bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders	4.633	159	-4.474
003	Burgerzaken	2.442	17	-2.425
004	Baten secretariates burgerzaken	715	828	113
005	Bestuurlijke samenwerking	792	3	-789
006	Bestuursondersteuning raad en raakkamer	487	0	-487
	TOTAAL hoofdfunctie 0	11.390	1.306	-10.084
128	Brandweer en rampenbestrijding	3.928	113	-3.815
140	Openbare orde en veiligheid	1.312	11	-1.301
	TOTAAL hoofdfunctie 1	5.240	124	-5.116
218	Wegen, straten en pleinen	9.013	38	-8.975
211	Verkeersmiddelen op land	542	7	-535
212	Openbaar vervoer	15	0	15
214	Parkeeren	32	2	30
215	Baten parkeerbelasting	0	0	0
220	Zeehavens	0	0	0
221	Binnenhavens en waterwegen	126	68	-58
223	Veerdiensten	162	167	5
230	Luchtvaart	0	0	0
240	Waarmering afzetting op landaanwinning	493	1	-492
	TOTAAL hoofdfunctie 2	10.383	780	-9.603
318	Handel en ambacht	527	3	-524
311	Baten markten	0	57	57
329	Industrie	39	0	39
330	Nutsbedrijven	27	280	253
340	Agarische productie en ontginning	50	0	50
341	Overige agarische (zaken, jacht en vrees)	23	0	23
	TOTAAL hoofdfunctie 3	666	340	326
420	Openbaar basisonderwijs	178	0	-178
421	Openbaar basisonderwijs, huisvesting	952	0	-857
422	Bijzonder basisonderwijs	90	0	-90
423	Bijzonder basisonderwijs, huisvesting	575	17	-558
430	Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs	0	0	0
431	Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, huisvesting	0	0	0
432	Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs	0	0	0
433	Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, huisvesting	0	0	0
440	Openbaar voortgezet onderwijs	6.370	6.379	9
441	Openbaar voortgezet onderwijs, huisvesting	482	0	-482
442	Bijzonder voortgezet onderwijs	0	0	0
443	Bijzonder voortgezet onderwijs, huisvesting	561	0	-561
480	Gemeensch. (baten en lasten van het onderwijs)	2.826	190	-2.636
487	Volwasseneneducatie	173	162	11
	TOTAAL hoofdfunctie 4	12.199	6.748	-5.451
510	Openbaar bibliotheekwerk	1.243	98	-1.145
511	Vormings- en ontwikkelingswerk	247	0	-247
530	Sport	2.832	529	-2.303
531	Groene sportvelden en terreinen	1.709	53	-1.656
540	Kunst	125	0	-125
541	Oudheidkundige musea	1.084	63	-1.021
550	Natuurontwikkeling	2	0	2
560	Openbaar groen en openlucht recreatie	3.261	38	-3.223
580	Overige recreatieve voorzieningen	1.477	473	-1.004
	TOTAAL hoofdfunctie 5	12.066	1.231	-10.835

618	Bijstandsverlening	6.191	4.559	-1.632
611	Werkloosheids	6.020	5.685	-335
612	Andere voorzieningen vanuit het Rijk	171	874	-703
613	Overige sociale zekerheidsregelingen vanuit het Rijk	0	0	0
614	Gemeentelijk minimaalbedrag	704	148	-556
620	Maatschappelijke begeleiding en advies	2.775	44	-2.731
621	Vreemdeelingen	404	93	-311
622	Huishoudelijke verzorging	4.168	482	-3.724
630	Sociaal-cultureel werk	1.299	145	-1.252
641	Tehuizen	1	0	-1
650	Kinderopvang	653	62	-591
651	Dagopvang gehandicapten	3	0	-3
652	Voorzieningen gehandicapten	1.223	39	-1.184
TOTAAL hoofdfunctie 6		23.957	11.480	-14.477
711	Ambulancevervoer	-1	0	-1
712	Verpleegzorginstellingen	0	0	0
714	Openbare gezondheidszorg, uniform deel	1.012	2	-1.010
715	Jeugdgezondheidszorg, maatwerk deel	885	730	-147
716	Jeugdgezondheidszorg, maatwerk deel	252	107	-145
721	Afvalverwijdering en -verwerking	5.830	246	-5.684
722	Risicoring en waterzuivering	6.257	61	-6.196
723	Milieubeheer	2.640	49	-2.597
724	Lijkbezorging	1.440	82	-1.358
725	Baten rechtsingevrechten en afvalstoffenheffing	0	5.930	5.930
726	Baten rioolrechten	0	6.026	6.026
727	Baten rioolheffing huishoudelijk-bedrijfswater	0	0	0
728	Baten rioolheffing groen- en hemelwater	0	0	0
729	Huishoudelijk-bedrijfswater	0	0	0
730	Hemelwater	0	0	0
731	Grondwater	0	0	0
732	Baten baggeraflaatsrechten	0	632	632
TOTAAL hoofdfunctie 7		19.436	13.924	-4.504
810	Ruimtelijke ordening	1.953	6	-1.947
820	Woningexploitatie-ontgrobouw	125	39	-86
821	Stads- en dorpsvernieuwing	304	200	-104
822	Overige volkshuisvesting	3.119	518	-2.600
833	Bouwwaargunningen	0	2.625	2.625
830	Bouwgrensovername	21.227	22.564	1.337
TOTAAL hoofdfunctie 8		24.721	25.952	-731
911	Gedebteningen en uitkeringen korter dan een jaar	0	173	173
913	Overige financiële middelen	295	368	63
914	Gedebteningen en uitkeringen langer of gelijk aan een jaar	673	1.736	1.061
921	Algemene uitkering gemeentelands	16	48.802	48.786
922	Algemene basen en lasten	659	437	-222
930	Uitvoering Wet WOZ	293	0	-293
931	Baten onroerende-zaakbelasting gebruikers	0	1.234	1.234
932	Baten onroerende-zaakbelasting eigenaren	0	7.170	7.170
933	Baten onroerende-zaakbelasting eigenaren	0	0	0
934	Baten onroerende-zaakbelasting eigenaren	0	5	5
935	Baten onroerende-zaakbelasting eigenaren	0	0	0
936	Baten onroerende-zaakbelasting eigenaren	0	91	91
937	Baten onroerende-zaakbelasting eigenaren	0	227	227
938	Baten onroerende-zaakbelasting eigenaren	0	0	0
939	Baten onroerende-zaakbelasting eigenaren	0	18	18
940	Laatst heffing en invordering gemeentelijke belastingen	110	3	-113
941	Lastenverlichting Rijk	0	0	0
960	Saldo kostenplaatsen	1.563	1.344	-219
970	Saldo van de rekening voor bestemming	0	0	0
TOTAAL hoofdfunctie 9 (voor bestemming)		1.603	61.672	54.061
980	Mutuele reserves	16.013	18.789	2.776
990	Saldo van de rekening na bestemming	-29	40	69
TOTAAL hoofdfunctie 9 (na bestemming)		19.987	60.504	40.812
Totaal begrotingssaldo		142.667	142.511	-156
Totaal clusters		142.667	142.511	-156

**BIJLAGE 8I NETTOLASTEN EN -BATEN PER BEGROTINGSFUNCTIE
HERINDELINGSVARIANT KRIMPENERWAARD K4**

Functie	Omschrijving	Lasten waarmee gerekend wordt	Baten waarmee gerekend wordt	Saldo
001	Bestuursorganen	2.194	70	-2.124
002	Bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders	3.963	359	-3.604
003	Burgertaken	1.894	8	-1.886
004	Baten secretariegerechtigden	148	617	469
005	Beeltdienst	682	3	-679
006	Bestuursondersteuning raad en raadsleden	382	0	-382
	TOTAAL hoofdfunctie 0	9.243	1.055	-8.188
120	Brandweer en rampenbestrijding	2.886	111	-2.775
140	Openbare orde en veiligheid	1.683	11	-1.672
	TOTAAL hoofdfunctie 1	4.569	122	-4.447
310	Wegen, straten en pleinen	6.686	30	-6.656
311	Verkeersmaatregelen te land	387	7	-380
312	Openbaar vervoer	15	0	-15
314	Parken	32	2	-30
315	Baten parkeerbelasting	0	0	0
319	Zaakvervals	0	0	0
321	Baanvervals en waterwegen	121	66	-55
323	Verkeersdiensten	107	157	50
330	Luchtvaart	0	0	0
340	Waterkering, afwatering en landschapverbod	341	1	-340
	TOTAAL hoofdfunctie 2	7.683	247	-7.436
310	Handel en ambacht	244	3	-241
311	Baten marktgelden	0	45	45
320	Industrie	22	0	-22
330	Nutsbedrijven	20	326	306
340	Agarische productie en ontginning	0	0	0
341	Overige agarische zaken (jacht en visserij)	25	0	-25
	TOTAAL hoofdfunctie 3	311	374	63
420	Openbaar basisonderwijs	69	0	-69
421	Openbaar basisonderwijs, huisvesting	720	0	-720
422	Bijzonder basisonderwijs	87	0	-87
423	Bijzonder basisonderwijs, huisvesting	551	17	-534
430	Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs	0	0	0
431	Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, huisvesting	0	0	0
432	Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs	0	0	0
433	Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, huisvesting	0	0	0
440	Openbaar voortgezet onderwijs	6.379	6.379	0
441	Openbaar voortgezet onderwijs, huisvesting	105	0	-105
442	Bijzonder voortgezet onderwijs	0	0	0
443	Bijzonder voortgezet onderwijs, huisvesting	336	0	-336
460	Overige openbare en particuliere onderwijsinstellingen	1.798	114	-1.684
482	Volwasseneneducatie	13	0	-13
	TOTAAL hoofdfunctie 4	10.098	6.510	-3.588
510	Openbaar bibliotheekwerk	806	96	-710
511	Vormings- en ontwikkelingswerk	114	0	-114
520	Sport	1.974	438	-1.536
531	Groene sportvelden en terreinen	435	53	-382
540	Kunst	123	0	-123
541	Oudheidkundige monumenten	720	7	-713
550	Natuurbescherming	1	0	-1
560	Openbaar groen en openluchtrecreatie	2.078	26	-2.052
580	Overige recreatieve voorzieningen	1.242	475	-767
	TOTAAL hoofdfunctie 5	7.435	1.085	-6.350

610	Bijstandsverlening	4.508		1.154		-1.354
611	Wetgeving	4.107		3.820		-187
612	Inkomensvoorzorgingen vanuit het Rijk	180		177		-3
613	Overige sociale zekerheidsregelingen vanuit het Rijk	0		0		0
614	Gemeentelijk minimaalbeleid	480		38		-443
620	Maatschappelijke begeleiding en advies	1.710		41		-1.669
621	Vreemdelingen	346		35		-311
622	Huishoudelijke verzorging	2.115		362		-2.753
630	Sociaal-cultureel werk	844		40		-804
641	Tehuizen	1		0		-1
650	Kinderopvang	331		65		-336
651	Deegvoering gehandicapten	3		0		-3
652	Voorzorgingen gehandicapten	2.418		39		-2.379
	TOTAAL hoofdfunctie 6		18.100		7.881	-10.247
711	Ambulancevervoer	1		0		-1
712	Verpleegrichtingen	0		0		0
714	Openbare gezondheidszorg	639		2		-637
716	Jeugdgezondheidszorg, uniform deel	705		558		-147
719	Jeugdgezondheidszorg, maatwerkdeel	175		99		-76
721	Afvalverwijdering en -verwerking	3.970		143		-3.827
722	Roering en waterzuivering	5.024		61		-4.963
723	Milieubeheer	1.827		49		-1.778
724	Lijkbezorging	1.009		0		-1.009
725	Baten reisinvoerrechten en afvalstoffenheffing	0		4.674		4.674
726	Baten neobezittingen	0		4.721		4.721
727	Baten neobezitting huishoudelijke afvalstoffen	0		0		0
728	Baten neobezitting grond- en hemelwater	0		0		0
729	Hemelwater	0		0		0
730	Grondwater	0		0		0
731	Grondwater	0		0		0
732	Baten dopaafvalstoffen	0		531		531
	TOTAAL hoofdfunctie 7		13.416		10.236	-3.172
810	Ruimtelijke ordening	1.575		6		-1.569
820	Woningexploitatie/woningbouw	122		29		-93
821	Stads- en dorpsvernieuwing	304		200		-104
822	Overige volkshuisvesting	2.026		482		-1.544
823	Bouwerfvoorzorgingen	0		1.627		1.627
824	Bouwerfvoorzorgingen	1.745		1.551		-194
	TOTAAL hoofdfunctie 8		6.372		3.905	-2.467
911	Geldbovenblijven en uitkeringen korter dan een jaar	0		173		173
912	Overige financiële middelen	291		340		49
914	Geldbovenblijven en uitkeringen langer of gelijk aan een jaar	678		1.360		682
921	Algemene uitkering gemeentefonds	16		36.078		36.012
922	Algemene baten en lasten	110		10		-100
923	Uitvoering Wet WMO	262		0		-262
931	Baten onroerendezaakbelasting gebruikers	0		942		942
932	Baten onroerendezaakbelasting eigenaren	0		5.370		5.370
933	Baten roerende woon- en bedrijfsruimtebelastingen	0		0		0
934	Baten beerbelasting	0		5		5
935	Baten forasbelasting	0		0		0
936	Baten roerbelasting	0		91		91
937	Baten hondenbelasting	0		227		227
938	Baten reclamebelasting	0		0		0
939	Baten precarabelasting	0		16		16
940	Lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen	70		3		-67
941	Lastenverlichting Rijk	0		0		0
942	Saldo kostenplaatsen	1.533		1.344		-189
970	Saldo van de rekening voor bestemming	0		0		0
	TOTAAL hoofdfunctie 9 (voor bestemming)		2.937		45.008	42.071
960	Algemene reserves	7.367		9.437		2.070
961	Saldo van de rekening na bestemming	-29		48		87
	TOTAAL hoofdfunctie 9 (na bestemming)		10.275		54.493	44.138
	Totaal begrotingssaldo	88.963		86.808		-2.155
			86.900		80.829	-156
	Totaal cluster					-156

**BIJLAGE 8J NETTOLASTEN EN -BATEN PER BEGROTINGSFUNCTIE
HERINDELINGSVARIANT KRIMPENERWAARD (K2)**

Functie	Omschrijving	Lasten waarmee gerekend wordt	Baten waarmee gerekend wordt	Saldo
901	Beleidsorganen	2.051	147	-1.905
902	Beleidsondersteuning college van burgemeester en Wethouders	3.246	31	-3.217
903	Burgerzaken	2.242	0	-2.242
904	Baten secretariaat/weges burgerzaken	67	663	595
905	Bestuurlijke samenwerking	253	0	-253
906	Beleidsondersteuning raad en rekenkamer	527	0	-527
	TOTAAL hoofdfunctie 8	8.382	846	-7.542
123	Brandweer en Rampenbestrijding	2.447	84	-2.363
140	Openbare orde en veiligheid	728	59	-669
	TOTAAL hoofdfunctie 1	3.175	143	-3.032
210	Wegen, straten en pleinen	8.832	444	-8.488
211	Verkeersmaatregelen te land	607	11	-596
212	Openbaar vervoer	0	0	0
214	Parken	0	0	0
215	Baten parkeerbelasting	0	0	0
220	Zakwagens	0	0	0
227	Baanonderhoud en waterwegen	110	80	-30
223	Verkeerswett	55	10	-45
228	Luchtwett	0	0	0
240	Wetgeving afvalwet en landaanwinning	212	0	-212
	TOTAAL hoofdfunctie 2	7.912	544	-7.372
310	Handel en ambacht	331	0	-331
311	Baten marktgelden	0	50	50
320	Industrie	17	0	-17
330	Nutsbedrijven	7	1.477	1.470
340	Agrarische productie en ontginning	50	0	-50
341	Overige agrarische zaken (schil en visserij)	0	8	8
	TOTAAL hoofdfunctie 3	402	1.533	1.131
420	Openbaar basisonderwijs	130	0	-130
431	Openbaar basisonderwijs, huisvesting	537	0	-537
432	Bijzonder basisonderwijs	14	0	-14
433	Bijzonder basisonderwijs, huisvesting	454	22	-432
436	Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs	0	0	0
431	Openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, huisvesting	0	0	0
432	Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs	0	0	0
433	Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, huisvesting	0	0	0
440	Openbaar voortgezet onderwijs	0	0	0
441	Openbaar voortgezet onderwijs, huisvesting	357	0	-357
442	Bijzonder voortgezet onderwijs	0	0	0
443	Bijzonder voortgezet onderwijs, huisvesting	864	0	-864
480	Gemeentelijk Baten en lasten van het onderwijs	2.204	207	-1.997
483	Volwassenenreductie	502	488	-16
	TOTAAL hoofdfunctie 4	5.663	704	-4.959
510	Openbaar bibliotheekwerk	1.320	0	-1.320
511	Vormings- en ontwikkelingswerk	1.321	213	-1.108
530	Sport	4.190	1.304	-2.886
531	Groene sportvelden en terreinen	1.274	0	-1.274
540	Kunst	200	29	-180
541	Openbaar monumentaal	584	50	-535
542	Natuurbeheer	1	0	-1
580	Openbaar groen en openluchtbehoorte	3.248	113	-3.133
590	Overige recreatieve voorzieningen	663	425	-238
	TOTAAL hoofdfunctie 5	13.000	2.203	-10.804

610	Systeerverlening	6.080	5.038	-1.042
611	Werkgelegenheid	6.481	5.972	-509
612	Inkomensvoorzieningen vanuit het Rijk	366	225	-141
613	Overige sociale zekerheidsregelingen vanuit het Rijk	0	0	0
614	Gemeentelijk minimumbeleid	1.335	160	-1.175
620	Maatschappelijke begeleiding en advies	2.208	50	-2.158
621	Vreemdelingen	317	282	-35
622	Huishoudelijke verzorging	3.088	380	-2.708
630	Sociaal-cultureel werk	1.350	198	-1.153
641	Tehuizen	0	0	0
650	Kinderopvang	704	171	-533
661	Dagopvang gehandicapten	0	0	0
662	Voorzieningen gehandicapten	2.826	18	-2.808
	TOTAAL hoofdfunctie 6	24.850	12.484	-12.367
711	Arbitragevervoer	4	0	-4
713	Verpleegvoorzieningen	0	0	0
714	Openbare gezondheidszorg	854	3	-851
715	Jeugdgezondheidszorg - uniform deel	717	322	-395
719	Jeugdgezondheidszorg - nietuniform deel	681	272	-409
721	Afvalverwijdering en -verwerking	5.573	309	-5.264
722	Ruiming en afvalzuivering	3.602	29	-3.573
723	Milieubeheer	1.386	5	-1.381
724	Lijkbezorging	1.015	82	-933
725	Baten heffing rechten en afvalstoffenheffing	0	5.549	5.549
726	Baten rioolrechten	0	3.675	3.675
727	Baten heffing huishoudelijk-bedrijfsafvalwater	0	0	0
728	Baten heffing grond- en huishoudelijk	0	0	0
729	Huishoudelijk-bedrijfsafvalwater	0	0	0
730	Huisvuilrechten	0	0	0
731	Grondwater	0	0	0
732	Baten begravingrechten	0	403	403
	TOTAAL hoofdfunctie 7	19.633	10.840	-8.793
810	Ruimtelijke ordening	568	88	-480
820	Woningexploitatie/veroringbouw	29	12	-17
821	Stads- en dorpsvermaaling	0	0	0
832	Overige exploitatie/veroringbouw	1.791	38	-1.753
833	Bouwvergunningen	0	1.863	1.863
830	Bouwgrondexploitatie	19.870	21.490	1.620
	TOTAAL hoofdfunctie 8	21.257	23.481	2.224
911	Gelden en uitgaven korter dan een jaar	5	0	-5
913	Overige financiële middelen	4	266	262
914	Gelden en uitgaven langer of gelijk aan een jaar	0	378	378
921	Algemene wijking gemeentefonds	11	38.273	38.262
922	Algemene basis en lasten	563	477	-86
930	Uitvoering Wet WOZ	368	0	-368
931	Baten onroerendezaakbelasting gebruikers	0	1.113	1.113
932	Baten onroerendezaakbelastingen eigenaren	1	5.093	6.092
933	Baten roerende voor- en bedrijfsruimtenbelastingen	0	0	0
934	Baten busbelasting	0	0	0
935	Baten forensenbelasting	0	0	0
936	Baten toeristenbelasting	0	0	0
937	Baten handelsbelasting	3	147	144
938	Baten reclamebelasting	0	0	0
939	Baten precariebelasting	0	0	0
940	Lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen	110	0	-110
941	Lastenverlichting Rijk	0	0	0
942	Saldi kostenplaatsen	-271	0	271
970	Saldi van de rekening voor bestemming	766	0	-766
	TOTAAL hoofdfunctie 9 (voor bestemming)	1.805	46.744	45.179
990	Mutaties reserves	10.151	10.168	17
990	Saldi van de rekening na bestemming	0	0	0
	TOTAAL hoofdfunctie 9 (na bestemming)	10.151	56.912	45.197
	Totaal begrotingssaldo	102.711	109.709	-7.000
	Totaal chiffrage	100.711	100.700	-1.011

BIJLAGE 9 PERSONEEL

Vergelijk fte's en loonsom met (inwoner)groottegroep en sscf-groep
(exclusief G4, artikel 12-gemeenten en waddengemeenten)

		gemiddeld aantal fte's per 1.000 inwoners	gemiddelde loonsom per fte
gemeente:	Bergambacht	4,6	42.924
groottegroep:	5.000 - 10.000	6,2	39.978
sociale structuur - centrumfunctie:	goed - zonder	6,1	40.434

		gemiddeld aantal fte's per 1.000 inwoners	gemiddelde loonsom per fte
gemeente:	Krimpen aan den IJssel	6,4	40.688
groottegroep:	20.000 - 50.000	6,8	40.354
sociale structuur - centrumfunctie:	goed - weinig	6,3	40.167

		gemiddeld aantal fte's per 1.000 inwoners	gemiddelde loonsom per fte
gemeente:	Nederloek	4,8	39.721
groottegroep:	10.000 - 20.000	6,5	39.725
sociale structuur - centrumfunctie:	goed - zonder	6,1	40.434

		gemiddeld aantal fte's per 1.000 inwoners	gemiddelde loonsom per fte
gemeente:	Ouderkerk	6,0	39.977
groottegroep:	5.000 - 10.000	6,2	39.978
sociale structuur - centrumfunctie:	zwak - redelijk	6,8	39.580

		gemiddeld aantal fte's per 1.000 inwoners	gemiddelde loonsom per fte
gemeente:	Schoonhoven	6,2	41.616
groottegroep:	10.000 - 20.000	6,5	39.725
sociale structuur - centrumfunctie:	matig - weinig	7,3	40.800

		gemiddeld aantal fte's per 1.000 inwoners	gemiddelde loonsom per fte
gemeente:	Vlissingen	6,0	39.231
groottegroep:	5.000 - 10.000	6,2	39.978
sociale structuur - centrumfunctie:	goed - zonder	6,1	40.434

BIJLAGE 10 HERBEREKENING EENHEDEN ALGEMENE UITKERING VOOR DE VIER HERINDELINGSVARIANTEN

	Huidige gemeenten						Herindelingsvarianten					
	Bergambacht	Krimpden aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist	K8	K5	K4	K2	K1	
Meerkernigheid	4	1	6	6	1	7	23	24	18	6	6	
Kernen minimaal 500 adressen	2	1	2	2	1	2	9	9	7	3	3	
QAD	452	1.715	852	570	1.076	410	1.060	716	665	1.420	1.420	
Klantepotentieel lokaal	6.730	24.820	9.490	4.410	12.010	6.130	66.320	38.980	29.540	34.450	34.450	
Klantepotentieel regionaal	360	6.750	710	140	1.810	260	13.700	3.610	2.930	7.690	7.690	
Bodemfactor woonkern	1,66	1,43	1,37	1,53	1,42	1,52	1,48	1,49	1,54	1,4	1,4	
Bodemfactor buitengebied	1,67	1,36	1,63	1,64	1,34	1,63	1,63	1,63	1,63	1,63	1,63	
Bodemfactor gemeente	1,67	1,42	1,57	1,62	1,38	1,61	1,6	1,61	1,62	1,54	1,54	
Percentage slechte grond (%)	95	90	89	98	83	94	93	93	94	89	89	

**BIJLAGE 11A MUTATIE ALGEMENE UITKERING BIJ
HERINDELINGSVARIANT K6**

Algemene uitkering voor en na fusie (bedragen x € 1)	
Algemene uitkering Bergambacht	8.291.012
Algemene uitkering Krimpen aan den IJssel	25.658.648
Algemene uitkering Nederlek	13.187.520
Algemene uitkering Ouderkerk	7.258.779
Algemene uitkering Schoonhoven	12.229.629
Algemene uitkering Vlist	8.848.744
Algemene uitkering voor fusie	75.474.332
Algemene uitkering na fusie voor Krimpenerwaard (K6)	73.675.705
Mutatie algemene uitkering door fusie	-1.798.627
Mutatie per inwoner	-22
Mutatie procentueel	-2,38%
Specificatie mutatie algemene uitkering door fusie (bedragen x € 1)	
Aantal kernen groter dan 500 adressen	-44.864
Algemene bijstandswet schaalnadeel	-132.153
Algemene bijstandswet schaalvoordeel	-420.374
Lokaal klantenpotentieel	218.491
Regional klantenpotentieel	91.525
Land * bodemfactor gemeente	354
Land * percentage slechte grond	209
Buitenwater	0
Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	14.349
Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	4.212
Woonruimten * bodemfactor woonkernen	25.653
Woonruimten * percentage slechte grond	33.986
Omgevingsadressendichtheid	-36.934
Omgevingsadressendichtheid * percentage slechte bodem	620
Oeverlengte * bodemfactor gemeente	187.644
Oeverlengte * bodemfactor gemeente * oeverdichtheid	320.291
Aantal kernen	-28.433
Aantal kernen * bodemfactor buitengebied	-68.414
Vast bedrag	-1.964.788
Mutatie algemene uitkering door fusie	-1.798.627

**BIJLAGE 11B MUTATIE ALGEMENE UITKERING BIJ
HERINDELINGSVARIANT K5**

Algemene uitkering voor en na fusie (bedragen x € 1)	
Algemene uitkering Bergambacht	8.291.012
Algemene uitkering Nederlek	13.187.520
Algemene uitkering Ouderkerk	7.258.779
Algemene uitkering Schoonhoven	12.229.629
Algemene uitkering Vliet	8.848.744
Algemene uitkering voor fusie	49.815.684
Algemene uitkering na fusie voor Krimpenerwaard (K5)	48.355.637
Mutatie algemene uitkering door fusie	-1.460.047
Mutatie per inwoner	-27
Mutatie procentueel	-2,93%
Specificatie mutatie algemene uitkering door fusie (bedragen x € 1)	
Aantal kernen groter dan 500 adressen	0
Algemene bijstandswet schaalnadeel	-66.760
Algemene bijstandswet schaalvoordeel	-236.266
Lokaal klantenpotentieel	11.414
Regionaal klantenpotentieel	8.520
Land * bodemfactor gemeente	765
Land * percentage slechte grond	288
Buitenwater	0
Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	-104
Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	-1.369
Woonruimten * bodemfactor woonkernen	8.050
Woonruimten * percentage slechte grond	19.048
Omgevingsadressendichtheid	4.400
Omgevingsadressendichtheid * percentage slechte bodem	397
Oeverlengte * bodemfactor gemeente	183.080
Oeverlengte * bodemfactor gemeente * oeverdichtheid	178.680
Aantal kernen	0
Aantal kernen * bodemfactor buitengebied	1.640
Vast bedrag	-1.571.830
Mutatie algemene uitkering door fusie	-1.460.047

**BIJLAGE 11C   MUTATIE ALGEMENE UITKERING BIJ
HERINDELINGSVARIANT K4**

Algemene uitkering voor en na fusie (bedragen x € 1)	
Algemene uitkering Bergambacht	8.291.012
Algemene uitkering Ouderkerk	7.258.779
Algemene uitkering Schoonhoven	12.229.629
Algemene uitkering Vlist	8.848.744
Algemene uitkering voor fusie	36.628.164
Algemene uitkering na fusie voor Krimpenerwaard (K4)	35.649.705
Mutatie algemene uitkering door fusie	-978.459
Mutatie per inwoner	-25
Mutatie procentueel	-2,67%
Specificatie mutatie algemene uitkering door fusie (bedragen x € 1)	
Aantal kernen groter dan 500 adressen	0
Algemene bijstandswet schaalnadeel	-33.227
Algemene bijstandswet schaalvoordeel	-136.221
Lokaal klantenpotentieel	15.490
Regionaal klantenpotentieel	9.250
Land * bodemfactor gemeente	1.223
Land * percentage slechte grond	252
Buitenwater	0
Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	10.190
Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	-1.369
Woonruimten * bodemfactor woonkernen	11.690
Woonruimten * percentage slechte grond	15.927
Omgevingsadressendichtheid	1.491
Omgevingsadressendichtheid * percentage slechte bodem	326
Oeverlengte * bodemfactor gemeente	159.371
Oeverlengte * bodemfactor gemeente * oeverdichtheid	144.382
Aantal kernen	0
Aantal kernen * bodemfactor buitengebied	1.640
Vast bedrag	-1.178.873
Mutatie algemene uitkering door fusie	-978.459

**BIJLAGE 11D   MUTATIE ALGEMENE UITKERING BIJ
HERINDELINGSVARIANT K2**

Algemene uitkering voor en na fusie (bedragen x € 1)	
Algemene uitkering Krimpen aan den IJssel	25.658.648
Algemene uitkering Nederlek	13.187.520
Algemene uitkering voor fusie	38.846.169
Algemene uitkering na fusie voor Krimpenwaard (K2)	38.260.228
Mutatie algemene uitkering door fusie	-585.941
Mutatie per inwoner	-14
Mutatie procentueel	-1,51%
Specificatie mutatie algemene uitkering door fusie (bedragen x € 1)	
Aantal kernen groter dan 500 adressen	0
Algemene bijstandswet schaalnadeel	-36.182
Algemene bijstandswet schaalvoordeel	-106.812
Lokaal klantenpotentieel	13.044
Regional klantenpotentieel	7.303
Land * bodemfactor gemeente	428
Land * percentage slechte grond	26
Buitenwater	0
Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	-6.862
Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	4.548
Woonruimten * bodemfactor woonkernen	-8.524
Woonruimten * percentage slechte grond	-4.979
Omgevingsadressendichtheid	-3.716
Omgevingsadressendichtheid * percentage slechte bodem	-146
Oeverlengte * bodemfactor gemeente	30.072
Oeverlengte * bodemfactor gemeente * oeverdichtheid	-32.290
Aantal kernen	-14.216
Aantal kernen * bodemfactor buitengebied	-34.676
Vast bedrag	-392.958
Mutatie algemene uitkering door fusie	-585.941

**BIJLAGE 12A BEREKENING TIJDELIJKE VERDEELMAATSTAF HERINDELING
PER 2011 BIJ HERINDELINGSVARIANT K6**

A) Vast bedrag per gemeente			
1. Vast bedrag in het gemeentefonds voor 8 jaar		1.970.877	
2. Vast bedrag binnen de integratie-uitkering WMO voor 8 jaar (gecompenseerd voor af)		274.562	
3. Vast bedrag per gemeente waarmee het totaal aantal gemeenten afneemt door de samenvoeging	(1+2)		2.245.440
4. Aantal gemeenten waarmee het totaal aantal gemeenten door de samenvoeging verminderd wordt			5
5. Verdeelmaatstaf herindeling op basis van vast bedrag per gemeente	(3x4)		11.227.188
B) Vast bedrag per inwoner			
6. Vast bedrag per bij samenvoeging betrokken inwoners op een jaar voorafgaand aan de herindeling, met uitzondering van de inwoners van de grootste gemeente			53.29
7. Aantal inwoners per 1 januari 2009 gemeente Bergambacht		9.517	
8. Aantal inwoners per 1 januari 2009 gemeente Krmpen aan den IJssel		28.807	
9. Aantal inwoners per 1 januari 2009 gemeente Nederiek		14.308	
10. Aantal inwoners per 1 januari 2009 gemeente Ouderkerk		8.156	
11. Aantal inwoners per 1 januari 2009 gemeente Schoonhoven		12.132	
12. Aantal inwoners per 1 januari 2009 gemeente Vlist		9.853	
13. Totaal aantal inwoners bij de herindeling betrokken per 1 januari 2009	(som 7 t/m 12)	82.773	
14. Aantal inwoners van de gemeente met het grootste aantal inwoners per 1 januari 2009		28.807	
15. Aantal inwoners waarvoor het vast bedrag wordt betaald	(14-13)		53.966
16. Verdeelmaatstaf herindeling op basis van vast bedrag per inwoner	(15x6)		2.875.848
C) Tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling			
17. Totaal tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling exclusief uitkeringsfactor	(5+16)		14.103.046
18. Voorlopige uitkeringsfactor 2013			1.5030
19. Totaal tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling inclusief uitkeringsfactor	(17+18)		21.198.878
20. Totaal tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling inclusief uitkeringsfactor per inwoner	(19/13)		256
D) Betaalrime tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling inclusief uitkeringsfactor			
21. 1e jaar na herindeling	(21/19)	40%	8.478.751
22. 2e jaar na herindeling	(22/19)	20%	4.239.376
23. 3e jaar na herindeling	(23/19)	20%	4.239.376
24. 4e jaar na herindeling	(24/19)	20%	4.239.376

bedragen x € 1

**BIJLAGE 12B BEREKENING TIJDELIJKE VERDEELMAATSTAF HERINDELING
PER 2011 BIJ HERINDELINGSVARIANT K5**

A) Vast bedrag per gemeente			
1. Vast bedrag in het gemeentefonds voor 8 jaar		1.070.877	
2. Vast bedrag binnen de integrale uitkering WMO voor 8 jaar (gecorrigeerd voor urf)		274.562	
3. Vast bedrag per gemeente waarmee het totaal aantal gemeenten afneemt door de samenvoeging	(11-2)		2.245.440
4. Aantal gemeenten waarmee het totaal aantal gemeenten door de samenvoeging verminderd wordt			4
5. Verdeelmaatstaf herindeling op basis van vast bedrag per gemeente	(3,4)		8.981.758
B) Vast bedrag per inwoner			
6. Vast bedrag per bij samenvoeging betrokken inwoners op één jaar voorafgaand aan de herindeling, met uitzondering van de inwoners van de grootste gemeente			53.29
7. Aantal inwoners per 1 januari 2009 gemeente Bergambacht		9.517	
8. Aantal inwoners per 1 januari 2009 gemeente Nederke		14.306	
9. Aantal inwoners per 1 januari 2009 gemeente Ouderkerk		8.150	
10. Aantal inwoners per 1 januari 2009 gemeente Schoorhoven		12.132	
11. Aantal inwoners per 1 januari 2009 gemeente Vlist		9.853	
12. Totaal aantal inwoners bij de herindeling betrokken per 1 januari 2009	(from 7 thru 11)	53.966	
13. Aantal inwoners van de gemeente met het grootste aantal inwoners per 1 januari 2009		14.308	
14. Aantal inwoners waarvoor het vast bedrag wordt betaald	(12-13)		39.658
15. Verdeelmaatstaf herindeling op basis van vast bedrag per inwoner	(14x5)		2.113.375
C) Tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling			
16. Totaal tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling exclusief uitkeringsfactor	(5-15)		11.095.133
17. Voorlopige uitkeringsfactor 2013			1.5030
18. Totaal tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling inclusief uitkeringsfactor	(16x17)		16.675.985
19. Totaal tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling inclusief uitkeringsfactor per inwoner	(18x7)		309
D) Betaalintime tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling inclusief uitkeringsfactor			
20. 1e jaar na herindeling	(20-18)	-40%	8.670.394
21. 2e jaar na herindeling	(21-18)	20%	3.335.197
22. 3e jaar na herindeling	(22-18)	20%	3.335.197
23. 4e jaar na herindeling	(23-18)	20%	3.335.197

bedragen x € 1

**BIJLAGE 12C BEREKENING TIJDELIJKE VERDEELMAATSTAF HERINDELING
PER 2011 BIJ HERINDELINGSVARIANT K4**

A) Vast bedrag per gemeente			
1. Vast bedrag in het gemeentefonds voor 8 jaar		1.970.877	
2. Vast bedrag binnen de integrale uitkering WMO voor 8 jaar (gecorrigeerd voor ul)		274.562	
3. Vast bedrag per gemeente waarmee het totaal aantal gemeenten afneemt door de samenvoeging	(1+2)		2.245.440
4. Aantal gemeenten waarmee het totaal aantal gemeenten door de samenvoeging verminderd wordt			3
5. Verdeelmaatstaf herindeling op basis van vast bedrag per gemeente	(3+4)		6.736.319
B) Vast bedrag per inwoner			
6. Vast bedrag per bij samenvoeging betrokken inwoners op een jaar voorafgaand aan de herindeling, met uitzondering van de inwoners van de grootste gemeente		9.517	53,29
7. Aantal inwoners per 1 januari 2009 gemeente Bergambacht		8.156	
10. Aantal inwoners per 1 januari 2009 gemeente Ouderkerk		12.132	
11. Aantal inwoners per 1 januari 2009 gemeente Schoonhoven		9.853	
12. Aantal inwoners per 1 januari 2009 gemeente Vlist			
13. Totaal aantal inwoners bij de herindeling betrokken per 1 januari 2009	(som 7 t/m 12)	39.658	
14. Aantal inwoners van de gemeente met het grootste aantal inwoners per 1 januari 2009		12.132	
15. Aantal inwoners waarvoor het vast bedrag wordt betaald	(13-14)		27.526
16. Verdeelmaatstaf herindeling op basis van vast bedrag per inwoner	(15/6)		1.466.881
C) Tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling			
17. Totaal tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling exclusief uitkeringsfactor	(5+16)		6.203.170
18. Voorlopige uitkeringsfactor 2013			1.5030
19. Totaal tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling inclusief uitkeringsfactor	(17+18)		12.329.378
20. Totaal tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling inclusief uitkeringsfactor per inwoner	(19/15)		3,11
D) Betaalbaar tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling inclusief uitkeringsfactor			
21. 1e jaar na herindeling	(21*19)	40%	4.931.751
22. 2e jaar na herindeling	(22*19)	20%	2.465.876
23. 3e jaar na herindeling	(23*19)	20%	2.465.876
24. 4e jaar na herindeling	(24*19)	20%	2.465.876

bedragen x € 1

**BIJLAGE 12D BEREKENING TIJDELIJKE VERDEELMAATSTAF HERINDELING
PER 2011 BIJ HERINDELINGSVARIANT K2**

A) Vast bedrag per gemeente			
1. Vast bedrag in het gemeentefonds voor 8 jaar		1.970.877	
2. Vast bedrag binnen de integratie-uitkering WMO voor 8 jaar (gecongeerd voor ul)		274.582	
3. Vast bedrag per gemeente waarmee het totaal aantal gemeenten afneemt door de samenvoeging			2.245.440
4. Aantal gemeenten waarmee het totaal aantal gemeenten door de samenvoeging verminderd wordt	(1-2)		1
5. Verdeelmaatstaf herindeling op basis van vast bedrag per gemeente	(3a4)		2.245.440
B) Vast bedrag per inwoner			
6. Vast bedrag per bij samenvoeging betrokken inwoners op een jaar voorafgaand aan de herindeling, met uitzondering van de inwoners van de grootste gemeente		28.807	53,79
7. Aantal inwoners per 1 januari 2009 gemeente Krimpenerwaard		14.308	
8. Aantal inwoners per 1 januari 2009 gemeente Nederlede			
9. Totaal aantal inwoners bij de herindeling betrokken per 1 januari 2009	(som 7 +8)	43.115	
10. Aantal inwoners van de gemeente met het grootste aantal inwoners per 1 januari 2009		28.807	-
11. Aantal inwoners waarvoor het vast bedrag wordt betaald	(9-10)		14.308
12. Verdeelmaatstaf herindeling op basis van vast bedrag per inwoner	(11a12)		762.473
C) Tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling			
13. Totaal tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling exclusief uitkeringsfactor	(9-12)		3.007.913
14. Voorlopige uitkeringsfactor 2013			1.5030
15. Totaal tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling inclusief uitkeringsfactor	(13+14)		4.520.893
16. Totaal tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling inclusief uitkeringsfactor per inwoner	(15/9)		316
D) Betaalrime tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling inclusief uitkeringsfactor			
17. 1e jaar na herindeling	(17/15)	40%	1.808.357
18. 2e jaar na herindeling	(18/15)	20%	904.179
19. 3e jaar na herindeling	(19/15)	20%	904.179
20. 4e jaar na herindeling	(20/15)	20%	904.179

bedragen x € 1

BIJLAGE 13 BEOORDELINGSASPECTEN DUURZAAM FINANCIËEL EVENWICHT

Wij hebben de begroting 2010 en de meerjarenraming 2011-2013 getoetst op elf specifieke aspecten die van belang zijn voor de beoordeling of sprake is van duurzaam financieel evenwicht te weten:

- incidentele baten en lasten;
- beschikking over algemene en bestemmingsreserves;
- vervangingsinvesteringen;
- onderhoudsramingen;
- nieuw beleid;
- bezuinigingen/ombuigingen;
- noodzakelijke uitgaven;
- ramingen loon- en prijspeil;
- algemene uitkering;
- paragrafen;
- overige foutieve of niet realistische ramingen.

Hierna volgt een nadere toelichting op de betreffende onderdelen.

1. Incidentele baten en lasten

Het gaat hierbij niet alleen om het beschikbaar zijn van deze staat. Het is ook van belang dat de incidentele baten en lasten volledig en realistisch geraamd zijn.

2. Beschikking over algemene- en bestemmingsreserves

Het aanwenden van een reserve wordt binnen DFE gezien als een incidentele bate. Uitzonderingen hierop vormen:

- het beschikken over de reserves voor het dekken van incidentele lasten;
- het vervroegd afschrijven van investeringen met maatschappelijk nut ten laste van de algemene reserve(s);
- het beschikken over reserves gevormd voor het dekken van de kapitaallasten (de zogenaamde brutomethode-reserves).

Bij het toepassen van het toezichtcriterium DFE is het niet toegestaan middelen uit de algemene en bestemmingsreserves in te zetten voor het dekken van structurele lasten en dus voor het sluitend maken van de begroting.

3. Vervangingsinvesteringen

Het gaat hier om de vraag of er een vervangingsschema (of meerjarig investeringsoverzicht) is en of het integraal verwerkt is in de begroting.

4. Onderhoudsramingen

Gemeenten dienen over actuele beheerplannen te beschikken. Ook moeten de uit deze plannen voortvloeiende lasten in de (meerjaren) begroting verwerkt zijn. Extra aandachtspunten vormen hierbij het gefaseerd verhogen van te lage ramingen (het door de raad gewenste/vastgestelde kwaliteitsniveau van het onderhoud is nog niet volledig vertaald in de geraamde budgetten in begroting en meerjarenraming) en het wegwerken van eventuele achterstanden in het onderhoud.

5. Nieuw beleid

De begroting dient inzicht te geven in (de financiële gevolgen van) het nieuwe beleid. Daarnaast moet dit beleid verwerkt zijn in de meerjarenbegroting.

6. Bezuinigingen/ombuigingstaakstellingen

De in de begroting opgenomen bezuinigingen moeten geaccordeerd zijn door de gemeenteraad en voldoende concreet en realistisch zijn. Aanduiding van de te realiseren bezuinigingen/taakstellingen tot op

programmaniveau is hierbij de voorwaarde voor positieve beoordeling.

7. Noodzakelijke en verplichte uitgaven

Naar het oordeel van de toezichhouders dienen de verplichte uitgaven volledig en realistisch in de begroting dienen te worden verwerkt.

8. Ramingen loon- en prijspeil

In de ramingen van het begrotingsjaar moeten tenminste de uitgangspunten vermeld in de mei- of septembercirculaire verwerkt zijn.

9. Algemene uitkering

Bij het ramen van de algemene uitkering moet met autonome ontwikkelingen en de juiste volumina rekening gehouden worden.

10. Paragrafen

Het gaat hier om toetsing van de volgende paragrafen:

- Grondexploitatie (actuele cijfers, winstneming, dekken van verliezen);
- Weerstandsvermogen (gekwantificeerde schatting risico's, benodigde weerstandscapaciteit);
- Verbonden partijen (financiële risico's).

11. Overige foutieve of realistische ramingen

Bij het onderdeel overige foutieve of niet realistische ramingen gaat het om geringe bedragen. Desondanks wordt dit aspect in het kader van het DFE wel onder de aandacht van de gemeenten gebracht.

Door middel van tabel 3.2.2 wordt inzicht gegeven ten aanzien van welke aspecten een gemeente naar het oordeel van de provincie nog niet- c.q. nog niet volledig voldoet aan DFE. Voor zover van toepassing wordt de gemeenten in overweging gegeven hieraan aandacht te besteden bij het samenstellen van de eerstvolgende begroting/meerjarenraming.

Tabel Beoordelingsaspecten DFE op basis van begroting 2010

Beoordelingsaspect	Bergam-Bacht	Krimpen aan den IJssel	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
Staat van incidentele baten en lasten	√	√	√	√	√	√
Beschikking over algemene en bestemmingsreserves	√	√	√	√	√	√
Vervangingsinvesteringen	√	√	√	√	√	√
Onderhoudsramingen	√	√	√	√	√	√
Nieuw beleid	√	√	√	√	√	√
Bezuinigingen/Ombuigingen	√	√	√	√	√	√
Noodzakelijke uitgaven	√	√	√	√	√	√
Ramingen loon- en prijspeil	√	√	√	√	√	√
Algemene uitkering	√	√	√	√	√	√
Paragrafen	√	√	√	√	√	√
Overige foutieve of niet realistische ramingen	√	√	√	√	√	√

√ = In orde X = Nog niet in orde - = niet van toepassing

3011201000470

139978